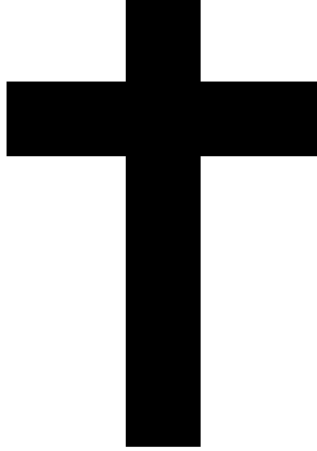

Ngú bà toko nambeè
mì Mbírì ta ndâ 'duù

'dogo: Ngú bà toko nambeè mì Mbírì ta ndâ 'duù New Testamer

Ngú bà toko nambeè mì Mbírì ta ndâ 'duù
Ndogo: Ngú bà toko nambeè mì Mbírì ta ndâ 'duù New
Testament

copyright © 2001 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Ndogo)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
14424ae9-b5af-591e-814e-49316d8d74aa

Contents

Màtèyò	1
Màrikò	45
Lùkà	72
Jòvànì	118
Ndà Nèté	162
Rómà	208
1 Kòrìndì	226
2 Kòrìndì	243
Gálàtì	254
Éfasù	261
Filípì	267
Kòlòsiyà	272
1 Tèsàlónìkà	276
2 Tèsàlónìkà	280
1 Tìmàtèyò	283
2 Tìmàtèyò	289
Tító	293
Fílímòni	296
Ìbiráyò	297
Jákómò	311
1 Piyétòrò	316
2 Piyétòrò	321
1 Jòvànì	324
2 Jòvànì	328
3 Jòvànì	329
Júdà	330
Có Kóó	332

Banga-Ngú-Có mì Jézù tí Bìndi-Mbírì go có mì Màtéyò

Tà-ká-tà gítí rẹngbó Jézù

¹ Nìno a tà-ká-tà gítí rẹngbó bà jò Jézù tí Bìndi-Mbírì, tí 'vii mì Dàvidé tí gbolò gba mì ndá Ìziriyéli, tí 'vii mì Àbiráámò tí mbe jò ọ̀ na ndá Ìziriyéli 'dáá gí.

² Nìno a rẹ̀ ndá ká gù Jézù mbe 'bità 'do tí Àbiráámò yee tí Dàvidé: Àbiráámò ká jò Ìzákò,

Ìzákò gii jò Jákóbè,

Jákóbè gii jò ndá Júdàa ta ndá ná'vindí wó.

³ Júdàa gii jò ndá Pèrézi ta Zèrà mítí Tàmàrà,

Pèrézi gii jò Èziróni,

Èziróni gii jò Rámù,

⁴ Rámù gii jò Àmìnàdàbì,

Àmìnàdàbì gii jò Nàsóni,

Nàsóni gii jò Sàlímóni,

⁵ Sàlímóni gii jò Bòwázì mítí Rà'ábù,

Bòwázì gii jò Òbédì mítí Rútà,

Òbédì gii jò Jèsi,

⁶ bìndi Jèsi gii jò Dàvidé tí gbolò gba mì ndá Ìziriyéli.

Nìno a rẹ̀ ndá gù Jézù mbe 'bità 'do tí Dàvidé yee tí o bà kaa ndá Ìziriyéli tí ndá zà-za gó 'do 'bá mì ndú ya tí gí Bàbilóniyà:

Dàvidé tí gbolò gba mì ndá Ìziriyéli gii jò Sólómòni mítí nawù wó Ùràyà,

⁷ Sólómòni gii jò Rẹ̀yòbòwámù,

Rẹ̀yòbòwámù gii jò Àbìjà,

Àbìjà gii jò Àsà,

⁸ Àsà gii jò Yòsáfàtì,

Yòsáfàtì gii jò Yòrámù,

Yòrámù gii jò Úzáyà,

⁹ Úzáyà gii jò Yòtámù,

Yòtámù gii jò Àázi,

Àázi gii jò Èzikíyà,

¹⁰ Èzikíyà gii jò Mánásè,

Mánásè gii jò Àmóni,

Àmóni gii jò Yòsíyà,

¹¹ Yòsíyà gii jò ndá Jèkòniyà ta ndá ná'vindí wó. 'Do bà-i-nò à gii kaa ndá Ìziriyéli tí ndá zà-za gó ya tí gí Bàbilóniyà.

¹² Nìno a rẹ̀ ndá gù Jézù mbe 'bità 'do tí o bà kaa ndá Ìziriyéli tí ndá zà-za gó 'do 'bá mì ndú ya tí gí Bàbilóniyà yee tí o bà jò Jézù:

Jèkòniyà gii jò Sèlitiyéli si ndú Bàbilóniyà,

bìndi Sèlitiyéli gii jò Zèrùbàbèlè,

¹³ Zèrùbàbèlè gii jò Àbìyúdi,

Àbìyúdi gii jò Èliyákímì,

Èliyákímì gii jò Àzòri,

¹⁴ Àzòri gii jò Zàdòki,

Zàdòki gii jò Àkímì,

Àkímì gii jò Èliyúdi,

¹⁵ Èliyúdi gii jò Èliyázàrà,

Èliyázàrà gii jò Mátáni,

Mátáni gii jò Jákóbè,

¹⁶ bìndi Jákóbè gii jò Jùzépè nó mbe kò Màriyà tí nawu Jézù nó tí Bìndi-Mbírì nò.

¹⁷ Muu ndá gù Jézù mbe 'bità 'do tí Àbiráámò tí bu ndá Ìziriyéli 'dáá gí, yee tí Dàvidé tí gbolò gba mì ndá Ìziriyéli a bà 'dòkò bà jò tí tabà muu'bi-nje nà'ò. 'Do tí Dàvidé yee tí o bà kaa ndá Ìziriyéli tí ndá zà-za gó ya tí gí Bàbilóniyà 'dáá gí a bà 'dòkò bà jò tí

tabà muu'bi-nje nà'ò. 'Do tí o bà kaa ndà Ìziriyèlì tí ndà zà-za gó ya tí gí Babilónià yee tí o bà jò Jézù 'dáá gí a ndà 'dakò muu'bi-nje nà'ò.

Bà jò Jézù tí Bindi-Mbírì

¹⁸ Rèngbó bà jò Jézù tí Bindi-Mbírì éno. Ta o tí nò Jùzépè 'vee káa có tí Màriyà tí nawu Jézù tí Bindi-Mbírì jée gí, káa ndú toko bà sili ta yí lá. Káa kùro bà ko yí gí 'bá, Màriyà gii tẹ̀ nakáyì ta wotí mì Bèrì-mì-Mbírì gí. ¹⁹ Jùzépè mà gii nò éno, yí gii bàkà có bà dele ndi ndà i mì wó 'do tàkò Màriyà gbí 'dè có á tabèngii, tacó yí a tó 'dakò, káa go bà te nò á ọ̀ Màriyà mí kùro ndà 'duu tí wó wálá. ²⁰ Káa si yí kù kojo ọ̀a có tí nò, basillì mì Mbírì gii gí gí muu wó gbí rii, bindi yí gii 'dè có jì yí máa, «Jùzépè, 'vii mì Dàvidè, cì gúku tí bà kò Màriyà tí nawu lo lá. Tacó 'vii tí nò gbí yí wó nò a 'vii mì Bèrì-mì-Mbírì. ²¹ Yí bà jò a 'vii-'dakò, bindi wò bà gbí rẹ̀ wó tí Jézù, tacó yí bà 'vala ndà 'duu mì yo 'do gbí ndá wò i mì ndú.»

²² I tí nò bàkà tí 'dáá ká tacó wàa có tí nó nàa Mbírì táánò tuu ta 'bí mbe 'dòkò có mì wó máa,

²³ «'Bí ngbutu 'viní bà gii tẹ̀ nakáyì,

yí bà jò 'vii tí nò tí 'vii-'dakò,

náa àá bà gbí rẹ̀ wó tí Èmànuwèlè (gbí máa: Mbírì ta ndoo) nó» 'ví dù tí tí yúco.

²⁴ Jùzépè mà gii ziya 'do tí rì, yí gii kò Màriyà gí 'bá go có tí nó nàa basillì mì Mbírì 'dè jì yí gbí rii nò. ²⁵ Káa ndú toko bà sili ta yí lá. Bindi Màriyà gii jò 'vii mì wó, tí 'vii-'dakò, bindi Jùzépè gii gbí rẹ̀ wó tí Jézù.

2

À jò Jézù mí gbí gbata Bètèlèmè á gbí to Jùdèyà

¹ Ta o tí nò, gbolò gba Jùdèyà a Èròdè. Mà gii zeke'o, ndà 'bí 'dakò tí ndà mbe 'di gbí-o, tí ndà mbe kù pà-có ndà i ta ndà yii, gii nò yii tí nó mbe túbà o bà jò Jézù nó co gí, bindi ndú gii njẹ̀ nó ya gí Jèrùzàlèmè, kù 'vee ndà 'duu, ² máa, «Dó 'vii tí nó tí gbolò gba mí ndà Jùdèyà nó ngò? Tacó ze nò yii mì wó si ze 'bá mì ze á Wàá, káa ze gii gí tacó bà ùlù yí.»

³ Èròdè tí gbolò gba mì ndà Jùdèyà mà gii 'di có tí nò, líkí'o gii cee 'do tí wó gí. Gúku bà 'di có tí nò delè gii zèè ndà 'duu Jèrùzàlèmè 'dáá gí. ⁴ Èròdè bà-i-nò gii kilì ndà Kùro ndà bu-Mbírì ta ndà kpo-kpò 'duu mbe 'di gbí tàkii mì ndà Jùdèyà 'dáá gí, bindi yí gii 'vee ndú, máa, «A cu mí gbí wàràgà mì Mbírì máa, àá bà jò Bindi-Mbírì mí ngò?»

⁵ Káa ndú gii 'visì có jì yí, máa, «Àá bà jò yí mí gbí gbata Bètèlèmè, go có tí nó nàa Míkà tí mbe 'dòkò có mì Mbírì cu mí gbí wàràgà mì wó táánò sàà, máa,

⁶ «Káa wò tí Bètèlèmè á gbí to mì Jùdàà,

wò me 'dé to á kùro ndà gba kòtì Jùdàà lá,

tacó gba tí nó nàa yí bà gii dù tí mbe kpolo tí ndà 'duu mì ye tí ndà Ìziriyèlì nó bà gí 'do mì lo.»

⁷ Èròdè mà gii 'di có tí nò, yí gii tẹ̀'è tí ndà mbe 'di gbí-o tí nó mbe gí 'do Wàá nó tabèngii, bindi yí gii 'vee ndú gítì kpédélé o bà nò yii tí nó mì ndú. ⁸ Bindi yí gii 'dè có jì ndú máa, ndú ya gí bà pà bàndò tí nó nàa à jò 'vii tí nó mítì á Bètèlèmè nó, ndú má 'de gí, ndú 'ví dele ndi ndú gí gí bà 'dè có jì yí. Tacó wàa, yí 'ví ya gí bà ùlù yí delè.

⁹ Ndà mbe 'di gbí-o tí nó mà gii 'di có tí nò nàa Èròdè 'dè jì ndú nò gí, ndú gii njẹ̀ nó 'do Jèrùzàlèmè kù ya gí Bètèlèmè. Ndú mà gii di kpokèjì, yii tí nó mbe kù túbà kpokèjì jì ndú nó gii co ndú wó káká'i mì kùro ndú kù túbà kpokèjì jì ndú. Yii tí nó gii ko ndú yee Bètèlèmè, bindi yí gii rọ̀ tìyọ̀ á 'vii ta muu bàndò tí nó ta dó Jézù tí nò. ¹⁰ Líkí'o bà nò yii tí nó gii bàkà ndú ngé ndii gí. ¹¹ Ndú mà gii rì gí tà'i, ndú gii 'de ndà 'vii tí nó ta nawu wó Màriyà. Ndú bà-i-nò gii kucuku muungbó ndú mì kùro dó 'vii tí nó, bindi ndú gii ùlù yí go bà ùlù Mbírì. Bindi ndú gii njaanga gbí ndà ká'i mì ndú, ndú gii je ndà i-nambee 'do tí dá'bi, ta di, ta banga pọ̀ i bà nònòkò bàà jì 'vii tí nó.

¹² Káa ta kùro o bà dele ndi ndú gí 'bá mì ndú, Mbírì gii kpo-gbì-tà-tù ndú gbí rii, máa, ndú 'ví dele co mì Èròdè lá. Tacó éno, ndú gii waa to 'do tí Èròdè có tí 'bí kpokèjì.

¹³ Ndà mbe 'di gbí-o tí nó mà gii njẹ̀ nó gí, basillì mì Mbírì gii 'dè có jì Jùzépè gbí rii, máa, «A gí yaà, wò 'ví kaa ndà 'vii tí nó ta nawu wó, wàa wò 'ví fa ngèlè ta ndú ya gí Másirì. Yo 'ví dù ta ndú kà yee tí o tí nó nàa ye bà tẹ̀'è tí lo. Tacó Èròdè kù pà kpokèjì bà 'de 'vii tí nó, wàa yí 'ví zì yí gí.»

¹⁴ Jùzépè mà gii ziya 'do tí rì, yí gii kaa ndà Jézù ta nawu wó Màriyà, yí gii zèè kpokèjì Másirì ta ndú ta bebilì tí nó, go có tí nó nàa basillì mì Mbírì 'dè jì yí gbí rii nò. ¹⁵ Ndú

gii dù á Másiři yee tí o bà cì Èròdè. I tí nò bàkà tí jé ká go có tí nò náa 'bí mbe 'dòkò có mì Mbíři ta rẹ wó a Òsiyá 'dè sàà, éno máa, Mbíři máa, «Ye tè'è tí 'vii mì ye 'do Másiři,» nò.

¹⁶ Èròdè mà gii 'di gbí ni gí máa, ndá mbe 'di gbí-o tí nò mbe gí 'do Wàá nò eendi yí gí, tàkòcò wó gii kpolo ngé ndii gí. Tacó ènò, yí gii 'dè có jì ndá àsikèrì mì wó, máa, ndú ya gí bà ziki ndá dó 'vii-'dakò gbí gbata Bètèlèmè ta ndá to tí nò dè-dè seè Bètèlèmè nò 'dáá gí. Máa, ndú 'bità 'do tí ndá délékè dó 'vii yee tí ndá ñinó ta ndoò tí ndú sósò'ò, nò. Èròdè 'deke o tí nò 'vii ta o tí nò náa ndá mbe 'di gbí-o tí nò mbe gí 'do Wàá nò 'deke jì yí máa ndá yí 'bità bà ñò yii tí nò gbí nò. ¹⁷ Ña i tí nò náa Èròdè bàkà nò gí ká jé go có tí nò náa Jèrèmiyá tí mbe 'dòkò có mì Mbíři 'dè sàà táánò, máa,

¹⁸ «À 'di kòcò 'duù gí gbí gbata Rámà,

'duù tí nò kú wa gbí, ta bà tò kú ngéé gí yaà.

A niì tí nó tí Ràkèlè nó ká kú wa ndá 'vii mì wó.

Bà yìi yí kpo ndá 'duù gí,

tacó ndá 'vii mì wó mii 'dáá gí,» nò.

¹⁹ Bindi bà cì Èròdè, basili mì Mbíři gii 'dè có jì Jùzépè káká'í gbí řii, si yí Másiři, ²⁰ máa, «A gí yaà, wàa wò 'ví kaa ndá 'vii tí nò ta nawu wó, wò 'ví dele ta ndú ya gí 'bá mì yo ndá Ìziriyéli. Tacó 'duù tí nó táánò mbe kú jè ta bà zi yí nó cì gí.»

²¹ Jùzépè mà gii ziya 'do tí rì gí, yí gii kaa ndá Jézù ta nawu wó Mária, bindi yí gii dele ta ndú ya gí 'bá mì ndú ndá Ìziriyéli. ²² Káa si ndú kálásé á kpokèjì, yí mà gii 'di có máa, a Àrikálàwù tí 'bí 'vii mì Èròdè ká le bèrè bindi bu wó á Jùdèyá, gúku bà ya gí Jùdèyá gii bàkà yí gí. Káa Mbíři gii 'dè có jì yí gbí řii, máa, yí ya gí Jùdèyá lá. ²³ Tacó ènò, yí gii ya a i gí gbí gbata Názàrètì á gbí to Gàlliyá, si 'dóó 'bá mì ndú Jùdèyá mì to, go có tí nó náa ndá mbe 'dòkò có mì Mbíři 'dè sàà gí, máa, ndá 'duù bà gii gbí 'bí ngú rẹ mì muu wó, máa, «Jézù Názàrètì» nò.

3

Jòvání gbí kángáá nga ngoò

¹ Ta o tí nó si Jézù kuu Názàrètì nó, 'bí 'dakò ta rẹ wó a Jòvání tí mbe caka tí ndá 'duù gii co gí gbí kángáá nga ngoò, á gbí to Jùdèyá kú kò-kò jì ndá 'duù, ² máa, «Yo 'visi muu yo 'do tí ndá vò i mì yo, tacó kùřo o bà gí Gba-gbiri kpónó dooko gí.»

³ 'Dakò tí nó tí Jòvání nò a 'duù tí nó náa Ìzàyá tí mbe 'dòkò có mì Mbíři táánò kú 'dè có jì ndá 'duù gítí wó, máa,

«Kòcò 'bí 'duù kú tò kú gbí kángáá nga ngoò, máa,

«Yo 'viindi kpokèjì mì Mbe tí yo,

yo bàkà kpokèjì mì wó jáá,» nò.

⁴ 'Dakò tí nó tí Jòvání nò táánò kú yuu a bòngò náa à gò 'do tí se tí jémèlè, yí gii ẹře mì rẹ'dè wó a wú'dè kú. Ndá i-zò-zò mì wó táánò káa ndá kòròngbò ta lí. ⁵ Ndá 'duù me mbè gii kaa ya gí mì wó tàbè'dè Jòròdáníyá 'do gbí gbata Jèrùzàlèmè, ta ndá sè ndá 'bí to á gbí Jùdèyá 'dáá gí, ta ndá 'duù 'do gbí ndá to yì Jòròdáníyá 'dáá gí. ⁶ Káa si yí kú caka tí ndú a tà ngo gbí pù Jòròdáníyá, ndú gii yù gbí ndá vò i mì ndú gí sè.

⁷ Káa ta 'bí o gbaanjé, Jòvání gii ñò ndá 'bí ña Jùdèyá tí ndá mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdèyá, náa à kú nì mití ndú a ndá Fàrizéyò ta ndá 'bí ña Jùdèyá ñinó mbe ùnje gítí 'vála bindi ku lá, náa à kú nì mití ndú a ndá Sàdùkáyò nó kaa gí gí mì wó tacó bà caka tí ndú. Káa yí gii 'dè có jì ndú, máa, «Ndí yo ndá 'vii-kpoo! A 'di ká 'dè có jì yo máa yo fa ngèlè 'do tí kpo-tàkòcò tí nó mì Mbíři á kèjì nò? ⁸ Yo bàkà tó i tacó bà túbà máa, yo 'visi muu yo 'do tí ndá vò i mì yo gí. ⁹ Yo si bà koro có máa, «Ze a ndá 'vii mì Àbiráámò,» nò mì to. Tacó go bà 'visi ndá díí tí nó náa yo kú ñò nò tí ndá 'vii jì Àbiráámò má kuu tí Mbíři á gí bindi yo, yí bà bàkà gí. ¹⁰ Kpèti ká ènò, à kpónó tee kàngó mití teè ndá mú gí; áà kèjì gí bà daaka ndá mú ñinó mbe ři cèe ndo mú lá nó 'dáá gí gí to, wàa à 'ví doo ndú ta wu. ¹¹ Ye kú caka tí yo ta ngo, tacó bà túbà máa, yo 'visi muu yo 'do tí ndá vò i mì yo gí, gí. Káa wotí tí 'duù tí nó bà gii gí gí tàkò ye nó ndii ye gí, náa à kpèti káa vòò bà dù tí mbe kú njaanga tàrà 'do tí kò wó ye bà 'vii tí wálá. Yí kèjì gí bà caka tí yo ta Bèri-mì-Mbíři; yí delè kèjì gí bà caka tí yo ta wu. ¹² Yí kpónó zèè pidíi mì wó mí 'bí wó gbí wàkpèè, tacó bà taa gbí cù mì wó gí. Yí bà kili cèe ñjì cù mì wó mí gbí gálá, bindi yí bà gii doo ndá póró cù, ta zè cù ta wu búduú gí.»

Bà caka tí Jézù

¹³ Gbí ndá o tí nò si Jòvání kú caka tí ndá 'duù á tàbè'dè Jòròdáníyà nò, Jézù gii njè nò 'do Gàliléyà ya gi mì wó tacó yí 'ví caka tí yí. ¹⁴ Káa Jòvání gii bàkà bà 'visi muu Jézù 'do tí có tí nò, ta bà 'dè có jí yí, máa, «Áá kùtáá a wò ká bà caka tí ye, káa à kpónó gii dù ndii a wò ká gii gi mí ye máa ye caka tí lo!»

¹⁵ Káa Jézù gii 'visi có jí Jòvání, máa, «Ndà si mí tí nì nò mí ye nó kpónó. À níki máa ndà bàkà go có mì Mbíri.» Jòvání mà gii 'di có tí nò, yí gii lò muu gii jí Jézù gí.

¹⁶ Bindi yí gii caka tí Jézù. Káa Jézù mà gii có jí sè 'do ta ngo á bindi bà caka tí wó mì Jòvání, yí ngé gii nò njekejì tàrì njaanga tí gí. Bindi yí gii nò Bèri-mi-Mbíri kú gí gí muu wó go kùlè nò. ¹⁷ Bindi yí gii 'di kòcò 'duù kú 'dè có 'do gbíri máa, «Ijínó a 'dóó kpóló-kpolo 'vii mì ye náa tàkòcò ye peteke gítí wó ngé ndii gí ká nò.»

4

Jézù gbí kángáá nga ngoò

¹ Bèri-mi-Mbíri gii a tàmuu Jézù á bindi bà caka tí wó mì Jòvání ya tí gí gbí kángáá nga ngoò, tacó wáa Gba-vò-i 'ví tala yí. ² Jézù gii dù gbí kángáá nga ngoò kú kònò go có gbí go ri, có gbí bèbili, ta sili zi 'duù-sò. ³ Gba-vò-i mà gii nò máa, bà cee 'do mì Jézù ta go gí, gí, yí gii gí gí mí Jézù. Bindi yí gii tala yí, máa, «Wò dú má káa 'vii mì Mbíri, 'dè có jí ndá díí tí nò máa ndú 'visi tí ndú tí ndá kú kò.»

⁴ Káa Jézù gii 'visi có jí Gba-vò-i, máa, «À cu mí gbí wáràgà mì Mbíri máa, <Duù kú 'vala me ká ta kú kò cuki lá,

yí kú 'vala a i ta có nì nò mbe co 'do gbí nje Mbíri,» nò.»

⁵ Bindi Gba-vò-i gii te Jézù 'do gbí kángáá nga ngoò ya tí gí gbí gbata Jèrùzàlèmè, yí gii te yí ngé dé'veléé mí pí 'bá-Mbíri. ⁶ Bindi yí gii 'dè có jí yí, máa, «Wò dú má káa 'vii mì Mbíri, o gí to, tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa,

<Mbíri bà tuu ndá basili gí bà lì 'bi ndú mí ta tí lo,

tacó wò má 'dò kò lo mí to, díí 'ví kpò kò lo lá.»

⁷ Káa Jézù gii 'visi có jí Gba-vò-i, máa, «À delè ngbá cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa,

<Wò 'ví tala Mbíri mì lo tí Mbe tí lo lá.»

⁸ Bindi nì nò, Gba-vò-i gii te Jézù 'do muu 'bá-Mbíri, yí gii 'dò ta yí ya gí pí 'bí cèe njà gú. Bindi yí gii túbà ndá kpo-kpò bándò á muu to tí nó 'dáá gí, ta ndá ña ndá banga i tí nó náa à gbí ndú nó 'dáá gí jí yí. ⁹ Jézù mà gii nò ndú gí, Gba-vò-i gii 'dè có jí yí, máa, «Ye bà je ndá i tí nó 'dáá gí náa wò kú nò jí wò tí ndá nìndi lo, náa wò má kucucu muungbó lo mí kùro ye, wáa wò 'ví ùlù ye gí, nò.»

¹⁰ Káa Jézù gii 'visi có jí Gba-vò-i, máa «Ya 'do tí ye gí, ndí lo Gba-vò-i, tacó à delè ngbá cu mí gbí wáràgà mì Mbíri máa,

<Ùlù káa gbèe Mbíri mì lo tí Mbe tí lo.

Wò delè 'ví bàkà ká go có mì wó cuki.»

¹¹ 'Do bà-i-nò, Gba-vò-i gii njè nò 'do tí Jézù gí. Bindi ndá basili mì Mbíri gii kaa gí kú kpolo tí wó.

Jézù 'bità bà ma Banga-Ngú-Có mì Mbíri jí ndá 'duù gbí to Gàliléyà

¹² Ta 'bí o gbaanjé bindi o bà caka tí Jézù mì Jòvání, Èròdè tí gbolò gba mì ndá Jùdèyà gii zèè Jòvání mí gbí zàà. Jézù mà gii 'di có máa à zèè Jòvání tí mbe caka tí ndá 'duù mí gbí zàà gí, yí gii dele ndi wó 'do gbí to Jùdèyà ya gí gbí to Gàliléyà. ¹³ Bindi yí gii 'dòkò 'do gbí gbata Názàrèti ya gi Kàpàrànwùmù tí 'bí gbata á yì kápá Gàliléyà, gbí òkò tí ndá kòtì Zèbùlùni ta kòtì Nàfitàli, ¹⁴ go có tí nó náa Ízáyà tí mbe 'dòkò có mì Mbíri 'dè sàà gí, máa,

¹⁵ «Ndá 'duù kòtì Zèbùlùni, ta ndá 'duù kòtì Nàfitàli,

ta ndá 'duù mbe sì 'bá tí kpokèjì gbolò ngo,

ta ndá mbe sì 'bá me 'dú tito Jòròdáníyà,

ta ndá 'duù nì nò mbe 'dó-'do mbe gí ta 'bá gí Gàliléyà,

¹⁶ tí ndá 'duù tí nó táánò mbe kú 'vala gbí 'dí'di' o nó,

kpónó 'dáá nò gbolò ngba'o gí.

Ndú táánò 'dáá gí kú 'vala gbí vò i,

káa Mbíri kpónó je à-cee-gí gítí ndá vò i mì ndú gí,» nò.

¹⁷ 'Do tí o tí nò, Jézù gii 'bità bà ma có jí ndá 'duù, máa, «Yo 'visi muu yo 'do tí ndá vò i mì yo, tacó kùro o bà gí Gba-gbírì kpónó dooko gí.»

Jézù tè'è tí ndá kpédélé mbe tala có mì wó nà'ò

¹⁸ Ta 'bí o gbaànjé si Jézù kù nò nó ta yì kàpá Gàlilèyà, yí gù nò ndá 'bí 'dakò sósò'ò ta ná'vindi wó, tí ndá mbe gò ngo, ndá Simónè náà à kù nì mítí wó a Piyètòrò ta ná'vindi wó Àndèréyà, kù 'va mbu. ¹⁹ Bindi yí gù 'dè có ji ndú, máa, «Yo gí gí tàkò ye, wàa ye 'ví bàkà yo tí ndá mbe pà ndá 'duù ji Mbírì á bindi bà pà ndá sè.» ²⁰ Ndu sò ngé bà-i-nò gù kaa ndá mbu mì ndú 'do 'bi ndú mí to, bindi ndú gù njè nó ya gí bà 'bità nètè bà ru ndi Jézù.

²¹ Jézù mà gù yèè gí kùrò 'do tí bàndò bà 'de ndá Simónè ta Àndèréyà nò, yí gù nò ndá 'bí 'dakò káká'i sósò'ò ta ná'vindi wó. Ndá Jákòmò ta ná'vindi wó Jòvànì tí ndá 'vii mì 'bí 'dakò ta rè wó a Zèbidèyò, kù èrè gbí ndá mbu mì ndú gbí gbá ta ndá bu ndú. Bindi Jézù mà gù 'tè'è tí ndú, ²² ndú gù jee ndá mbu mì ndú mí gbí gbá ji bu ndú, bindi ndú delè gù kaa ya gí gbí nètè bà ru ndi Jézù.

²³ Bindi bà 'tè'è tí ndá Simónè ta Àndèréyà, ta ndá Jákòmò ta Jòvànì mì Jézù, yí gù dù kù nò cèe gbí ndá gbata gbí to Gàlilèyà 'dáá gí, kù nìbà i ji ndá 'duù ta ndí tí ndá bàndò bà kili ndá Jùdéyà gí bà ulù Mbírì, delè ta bà ma Banga-Ngú-Có gítí bà dù Mbírì tí gba ji ndú. Delè ta bà 'vala ndá 'duù 'do gbí ña ndá nò'o ta ndá ña ndá sé'i 'dáá gí. ²⁴ Rè wó gù wu to ya me 'dú cee gbí ndá to á Siriyà 'dáá gí. Tacó ènò, ndá 'duù gù kaa ndá mbe nò'o, ta ndá 'duù ñinó mbe kù ci céle sé gbí dii ndú nó, ta ndá 'duù ñinó ta ndá i-gbì-muu ndú nó, ta ndá mbe bè, ta ndá 'duù ñinó mbe gbele've gí nó gí tí ji yí bindi yí, gù 'vala ndú 'dáá gí. ²⁵ Ndá 'duù ta o tí nò me mbè gù kaa kù ru ndi wó 'do gbí ndá to me mbè, 'do Gàlilèyà, 'do tí 'bí wúngbò to ta ndá gbata tí muu'bi, náà à kù nì mítí a Ndá-gbata-muu'bi, 'do tito Jòròdàniyà, 'do Jèrùzàlémè, delè 'do gbí sè ndá 'bí to Jùdéyà 'dáá gí.

5

Jézù nìbà i ji ndá 'duù pí gú

¹ Ta o tí nò, ndá 'duù kili me mbè. Jézù mà gù nò ndú, yí gù njè nó ya gí bà ki tí wó to pí gú ta kpééti wó. Ndá mbe tala có mì wó gù kaa ya gí tàkò wó pí gú kà. ² Bindi yí gù 'bità bà nìbà i ji ndú, máa,

³ «Ndá mbe ñò tí ndú nì tí ndá mbe yè kùrò Mbírì gí, a ndá mbe tó pá, tacó ñinò a ña ndá 'duù mì Mbírì.

⁴ Ndá mbe kù kònò sé'i gbí njembí ndú gítí ndá i ñinó náa ndú bàkà mbe kù bèè ro Mbírì á muu to tí nó a ndá mbe tó pá, tacó Mbírì bà yii ndú gí.

⁵ Ndá mbe 'dè njembí a ndá mbe tó pá, tacó a ndú ká bà 'de ndá tó i tí nó náa Mbírì ci ndá 'duù mì wó gítí nò.

⁶ Ndá mbe kù kònò go, delè mbe kù gee go ngo tacó bà co tí jáá kpokèjì mì Mbírì ta o 'dáá gí a ndá mbe tó pá, tacó Mbírì bà je ndá i ñinó ta go ndú gbí njembí ndú nó ji ndú gí.

⁷ Ndá mbe si có gítí ndá vò i tí nó náa ndá 'bí ka ndú bàkà gítí ndú nò mí to a ndá mbe tó pá, tacó Mbírì bà si có gítí ndá vò i mì ndú delè mí to gí.

⁸ Ndá mbe dù tí ndá bòò mì Mbírì ta njembí ndú gbaànjé a ndá mbe tó pá, tacó a ndú ká bà ñò Mbírì.

⁹ Ndá mbe dù tí ndá mbe jukí gbí òkò tí ndá 'duù a ndá mbe tó pá, tacó rè ndú bà dù a ndá 'vii mì Mbírì.

¹⁰ Ndá 'duù ñinó náa à kù mèkèkè'i tí ndú á muu có bà bàkà ndá i ñinó mbe niki tí Mbírì nó a ndá mbe tó pá, tacó ñinò a ndá bòò-gba mì Mbírì.

¹¹ «À tí yo a tó pá, ta o tí nó náa ndá 'duù má kù ñò ndi yo, à tí yo delè a tó pá ta o tí nó náa ndú má kù mèkèkè'i tí yo, ta bà 'dè ndá zu có ta nderè ndú wálá mítí yo á muu ye, ¹² yo 'ví dù ta líkí'o tí yo, yo delè 'ví dù ta pétèkè tàkòcò yo, tacó Mbírì bà ko mboo ndá vò i tí nó náa à kù me mítí yo nò ji yo ta gbolò tó i. Delè tacó áá táánò kù mèkèkè'i tí ndá mbe 'dòkò có mì Mbírì á kùrò bà jò yo ká go ña ñinó náa à kù me ta yo nò.

Ndá zi ta ngba'o

¹³ «Yo go zi gbí mbí zi mì ndá 'duù á muu to tí nó. Káa gó ngo zi má ci cee 'do gbí tè zi gí, à kù te tè zi nò yee ká gí 'dè, tacó kpokèjì bà dele ta gó zi gí gbí káká'i wálá. ¹⁴ Yo delè go ngba'o kùrò ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí. Yo delè go 'bá náa à bi mí pí gú, náa ndá 'duù 'dáá gí kù ñò. ¹⁵ Ndá 'duù má òlò wu ta 'dí'di'o mí tà'i, ndú 'bu i mí ro ngba wu lá. Ndú si ká ngbàà, tacó bà ñò ta ndá i tà'i 'dáá gí. ¹⁶ Má ènò, yo tù ngba yo ta bà

bàkà tó i go ngba wu mí kùro ndá 'duù 'dáá gí. Tacó ndú má òndá tó i tí nó náa yo kù bàkà nó, ndú 'ví ùlù Bu yo á gbíri.

Jézu 'dè có ji ndá 'duù gítí có mì Mòze

¹⁷ «Ndá 'bí 'duù gbí òkò tí yo kù kojo có éno máa, ye gí tacó bà njaanga miyi yo 'do gbí ndá có mì Mòze, ta ndá i ònínó náa ndá mbe 'dòkò có mì Mbíri táánò nìbà ndú ji ndá 'duù nó. Káa ònínó me nderè bà gí ye gbaànjé ká nó lá. Ye gí a i tacó wáa ndá có mì Mòze, ta ndá i ònínó 'dáá náa ndá mbe 'dòkò có mì Mbíri nìbà ndú ji ndá 'duù nó 'ví dù tí tí yúco. ¹⁸ Yo te mí gbí muu yo, máa, ndá to tí nó ta tàri má ká kuu bàndò mì ndú, ndá i bà bàkà tí go ndá có mì Mòze ta ndá có mì ndá mbe 'dòkò có mì Mbíri gbaànjé gbaànjé 'dáá gí. ¹⁹ Má ènò, 'bí 'duù má biya bà 'di kpéti káa 'bí lambu có gbaànjé cuki 'do gbí òkò tí ndá có tí nó, bindi yí gii nìbà òja kpokèji tí nó ji ndá 'bí 'duù, 'duù tí nó bà dù tí táangbà 'duù gbí òkò tí ndá bòò-gba mì Mbíri wáá. Káa 'duù má 'di ndá có tí nó 'dáá gí ta bà mò 'bí 'gí nje seè máa, <Nínò a lambu có,> nó lá, bindi yí gii nìbà ndú ji ndá 'bí ka wó, 'duù tí nó bà dù tí gbolò 'duù kùro ndá 'duù mì Mbíri. ²⁰ Yo kojo muu yo delè máa, 'duù má dù ta go bà bàkà ndá i ònínó mbe níki tí Mbíri nó me gbolò ndii ndá mbe 'di gbí-o tí ndá mbe kù kpolo tí tàkii mì yo tí ndá jùdèyá nó lá, 'duù tí nó jé gí bà dù tí 'duù mì Mbíri wáá.

Có gítí bà ò kòlòwò

²¹ «Yo 'di có tí nó náa Mòze táánò 'dè ji ndá ká gù ndoo, máa, <Yo 'ví zì 'duù lá,> nó gí; káa 'duù má zì ku, ndá gba bà waa có ku míti wó delè. ²² Káa ye kù 'dè có ji yo, máa, 'bí 'duù má ò kòlòwò gítí 'bí ka wó, Mbíri bà 'vee gbí nje wó ta 'bí wúndò o gítí nderè kòlòwò tí nó. 'Bí 'duù delè má go 'bí ka wó máa yí a ònínó kó tí gbá 'dáá sínò, yí kù yuu a miyi wó ta kpéeti wó gí gbí wu á bàndò mì ndá vò 'duù á bindi ku mì wó. ²³ Má ènò, wò má kù je i-'bí lo ji Mbíri, káa mbí lo gii 'va tí máa, nderè kòlòwò mì 'bí 'duù ta wò kuu, ²⁴ te i-ci-ci tí nó mí to, bindi wò 'ví ya gí mì 'duù nó. Yo máa 'viindi gbí òkò tí yo ta yí gí, wò 'ví gii ya ta i tí nó. ²⁵ Có má gbí òkò tí yo ta 'bí 'duù káa yí gii 'dè có máa yí bà ya gí bà kpi ngbàngá tí lo ji gba, à níki máa yo 'dè có tí nó cee 'do gbí òkò tí yo ta kpéeti yo ta yí só, si yo yee kùro ndá gba kálásè. Tacó yí má tú wò ji ndá gba gí, ndá gba bà je wò ji ndá àsikéri, bindi ndú bà te wò á mí gbí zàa. ²⁶ Gbí éno máa, wò bà dù gbí zàa yee tí o tí nó náa wò sí có tí nó náa a waa míti lo nó 'dáá gí.

Có gítí bà bàkà bangbaya

²⁷ «Yo 'di có tí nó náa Mòze táánò 'dè ji ndá ká gù ndoo, máa, <Yo 'ví bàkà bangbaya lá,> nó gí. ²⁸ Káa ye kpónò kù 'dè có ji yo, máa, 'bí 'duù má zeke' o tí niì, bindi yí gii tee njembí wó gá'dáá míti wó, gbí éno máa, yí zingbà ta niì tí nó gbí njembí wó gí. ²⁹ À máa ọ lo ònínó gbí kù'bi nó ká eendi lo gítí bà bàkà wò i, aaka ọ lo tí nó 'do gbí kù kèlè, wò 'ví 'va gí 'dè. À níki a bà bè gbí 'bí bà to tí lo gbaànjé á có tí bà 'va wò mì Mbíri ta kábà òlò lo mí gbí vò bàndò á bindi ku mì lo. ³⁰ À máa 'bi lo kù'bi ka kù si wò 'ví bàkà vò i, da 'bi lo tí nó 'va gí 'dè. À níki a bà bè gbí 'bí 'bi lo gbaànjé á có tí bà ya ta kábà òlò lo gí gbí vò bàndò á bindi ku mì lo.

Có gítí bà njè niì

³¹ «Mòze delè táánò 'dè có ji ndá ká gù ndoo, máa, <'Duù má bà njè niì mí wó, yí 'ví cu nderè bà njè tí ndú mí gbí wáràgè wàa yí 'ví je mí 'bi niì tí nó.> ³² Káa ye kpónò kù 'dè có ji yo, máa, 'bí 'duù má njè niì mí wó á muu 'bí tende có á bindi có bà zingbà 'dakò, yí njaanga ji niì nó a kpokèji bà zingbà 'dakò. Káa 'bí 'duù má gii kò niì tí nó á bindi wó, 'duù tí nó kù zì a ngbà ta niì tí nó.

Có gítí bà see tí 'duù

³³ «Ndá ká gù ndoo delè táánò 'dè ji ndoo gí, máa, <'Duù 'ví see tí wó ji Mbíri ta 'vèrè lá. Máa, wò tí 'duù má see tí lo ji Mbíri máa wò bà bàkà 'bí i, kòzò tí lo 'ví bàkà ká go po ngo nje lo nó.> ³⁴ Káa ye kpónò kù 'dè có ji yo, máa, yo 'ví see tí yo ngé gí lá. Yo see tí yo, máa, <Go gbíri> lá, tacó gbíri a bàndò bà te jàlambà mì Mbíri tí gba. ³⁵ Yo 'ví see tí yo, máa, <Go to tí nó,> nó lá, tacó to tí nó a bàndò bà kaa kò Mbíri mí pí. Yo 'ví see tí yo, máa, <Go Jèrùzàlémè> lá, tacó Jèrùzàlémè a gbolò gbata mì Gbolò Gba. ³⁶ Yo delè 'ví si bà see tí yo, máa, <Go muu ye> nó mí to, tacó woti mí yo gítí bà si 'bí nji se muu yo gbaànjé 'ví dù tí béé-bè, wàa 'bí 'ví tù undù nó wáá. Má ènò, ye kù 'dè có ji yo máa, gbí nderè bà see tí yo wáá. ³⁷ Wò tí 'duù má bàkà i gí, 'dè káa có máa wò bàkà gí. Káa á tà má ènò lá, wò delè 'ví 'dè káa có máa wò bàkà wáá cuki. Tacó 'bí òja có mbe jò ògbù ndii ònínó gí, gi a i 'do mì Vò-'duù-tí-nò.

Có gítí bà kèèndè vò i

³⁸ «Bí có káká'i náa ndá ká gù ndoo delè táánò 'dè jì ndoo a ñinó, máa, <Ro ta ro, wàa tí ta tí.> ³⁹ Káa ye kù 'dè có jì yo máa, yo 'ví ko mboo vò i ta vò i lá. 'Duù má gbí gbí tù lo ñinó gbí kù'bi nó, wò 'ví 'visì tù lo ñinó gbí gálì nó jì yí, wàa yí 'ví gbí delè. ⁴⁰ 'Duù delè má kpi ngbàngà tí lo jì ndá gba, máa wò ja ndò bongo tí nó náa wò kù yuu mì gbímbí lo á tà bongo nó jì yí, ja 'dóo wòòkò bongo tí nó náa wò kù yuu mì pí ndò bongo tí nó nó jì yí gí tàkò ndò ñinò kpèkù. ⁴¹ 'Bí 'duù delè kpèti má zèè wò gítì có gba tí wò, máa wò te ká'i mì yí ya tí gàà éno, te , wò 'ví ko ta yí ndii to tí nó náa yí nì jì wò nó gí. ⁴² 'Bí 'duù mbe zì i 'do tí lo sàà kùro gí, má yù i 'do tí lo, je i tí nó náa yí yù nó jì yí. Káa 'bí 'duù delè mbe biya bà wùù i jì wò sàà kùro gí, má gí tacó bà wùù i 'do mì lo, wò 'ví biya lá.

Có gítì bà bàkà tó i jì ndá mbe bàkà vò i jì ndoo

⁴³ «Ndá ká gù ndoo táánò 'dè có máa, ndoo 'ví zè ndá mbe bàkà tó i jì ndoo niki maa, wàa ndoo 'ví sogo ndá mbe bàkà vò i ta ndoo. ⁴⁴ Káa ye kpónò kù 'dè có jì yo, máa, yo delè 'ví zè ndá mbe bàkà vò i ta yo niki go bà zè ndá mbe bàkà tó i jì yo. Yo delè 'ví 'deke tí yo jì Mbíri máa yí 'ví bàkà nambeè jì ndá mbe kù mèèkè'i tí yo. ⁴⁵ Yo kpolo tí có tí nó náa ye kù 'dè jì yo nò, tacó wàa, yo 'ví dù tí ndá mbe bàkà tó i go i mì Bu yo Mbíri á gbíri, tí mbe si rì kù co ta ngba wò jì ndá tó 'duù ta ndá vò 'duù, delè mbe si mù kù nì mí gbí nji mì ndá tó 'duù ta ndá vò 'duù 'vii ká 'vii. ⁴⁶ Káa yo má zè niki maa káa ndá 'duù ñinó mbe kù zè yo niki maa nó cuki, nderè bà bàkà tó i mì Mbíri jì yo 'ví dù a yè? Ñinò me gbèè ña i tí nó náa ndá 'duù ñinó náa a kù 'dè máa ndú a ndá vò 'duù nó kù bàkà lá? ⁴⁷ Yo delè má 'vee káa 'bí ndá nambe yo cuki, 'bè gbí òkò tí yo ta ndá 'bí ña tende ña ndá 'duù 'ví dù a yè?

⁴⁸ «Má éno, yo dù ta tó muu yo, tacó Bu yo á gbíri a 'duù ñinó ta tó muu wó!

6

Jézu kpo-gbì-tà-tù ndá 'duù máa ndú 'ví kò-kò ta bà bàkà tó i lá

¹ «Yo kpolo tí yo, máa yo 'ví gbaa tí yo ta o tí nó náa yo má kù bàkà tó i ta rè mì Mbíri nó jì ndá 'duù tacó wàa ndú 'ví ñò yo, nó lá. Yo má bàkà éno, Bu yo tí Mbíri á gbíri bà ko mboo ndá tó i tí nó náa yo bàkà nó jì yo wálá.

² «Má éno, yo má kù koni ndá mbe yè, yo 'ví si bà kò-kò tí jì ndá 'duù mí to. Yo delè 'ví gbaa tí yo tí go ña i mì ndá mbe bàkà nambeè-ro náa ndú kù bàkà ta ndi tí ndá bándò bà kili ndá 'duù, delè ta ndi tí ndá kpokèji, tacó bà tù ngba ndú wàa ndá 'duù 'ví wu ta gbí ndá yí, nó lá. Yo kpolo tí yo, máa 'bí tó i náa ndú káká'i gí bà 'de 'do mì Mbíri gí tàkò ndá i mì ndú náa ndú bàkà nò á bindi bà wu gbí ndú mì ndá 'duù á muu to tí nó, nó wálá. ³ Yo má kù koni ndá mbe yè, yo 'ví bàkà gbí kóó, tacó wàa, à kpèti káa ndá kpóló-kpolo kómbe yo, ndú 'ví ñò lá. ⁴ Yo koni ndá mbe yè mì tàbèngì, tacó Bu yo tí mbe kù ñò ndá i tí nó náa yo kù bàkà ta kpéeti yo á tàbèngì nó 'ví ko ta mboo tàkò ndú jì yo.

Gítì bà 'deke tí jì Mbíri

⁵ «Ta o tí nó náa yo má kù 'deke tí yo jì Mbíri nó, yo 'ví si bà kojo có bà bàkà go ña i mì ndá mbe nambeè-ro, náa ndú kù rò tìyò á kùro ndá 'duù ta ndi tí ndá bándò bà kili ndá Jùdèyá gí bà ùlù Mbíri, delè ta ndi tí ndá bà njèè ndá kpokèji náa ndá 'duù kù 'va có tí me mbè tacó wàa ndú 'ví ñò ndá yí, nó lá. Yo te mí gbí muu yo máa, tó i náa ndú bà 'de gbí ña bà 'deke tí ndú nó káa bà wu gbí ndú mì ndá 'duù á muu to tí nó cuki. ⁶ Ta o tí nó náa yo má kù 'deke tí yo á jì Mbíri nó, yo 'ví yèè ndi yo á gí ndii 'do gbí òkò tí ndá 'duù ta kpéeti yo, wàa yo 'ví 'deke tí yo jì Bu yo tí nó náa yo ñò yí ta ro yo lá nó, bindi Bu yo tí mbe kù ñò ndá i tí nó náa à kù bàkà ndú gbí kóó nó, bà ko mboo bà 'deke tí yo nó jì yo. ⁷ Yo delè 'ví si bà 'deke tí yo ta bà 'vanda mbè có cúu-cu-cù ta gbí wálá go i mì ña ndá 'duù ñinó mbe ñò dúú kpokèji bà bàkà nambeè ta Mbíri ni lá, nó mí to. Tacó ndá ña ndá 'duù tí nó kù kojo có máa, Mbíri kù sè tó nó wó tí bà 'deke tí ndá yí tacó ndá yí ni bà 'vanda có ngé má. Káa, à me éno là. ⁸ Yo mèlè ndi ndú lá. Tacó yo tà kpèti má zì tí yo ta bà 'vanda mbè có lá, Bu yo tí Mbíri ñò ña i tí nó mbe 'vii ta yo nó ni sàà á kùro o bà 'deke tí yo nó gí. ⁹ Má éno, yo 'ví 'deke tí yo ká go éno máa,

<Bu ze mbe kù dù gbíri,
à ùlù rè lo.

¹⁰ Gí gí bà dù tí gba.

À 'ví bàkà go có mì lo á muu to tí nó,
á go ñinó gbíri.

¹¹ Je i-zó-zò mì ze náa ze kù zò ta rì 'dáá gí nó wúnó jì ze.

12 Wò delè 'ví si có gítí ndá vò i mì ze mí to go ñinó náa ze si ta có gítí ndá vò i mì ndá 'bí ka ze mí to gí nò.

13 Wò delè 'ví si ze mí gbí ndá i ñinó mbe kù eendi ze gítí vò i nó lá.

Káa wò 'ví ja ze á 'do 'bí Vò-'duù-tí-nò gí.>

14 «Yo má si có gítí ndá vò i ñinó náa ndá 'bí 'duù bàkà mítí yo nó mí to gí, Bu yo tí nó á gbíri nó bà si có gítí ndá vò i ñindi yo mí to delè gí. 15 Káa yo má biya bà si có gítí ndá vò i ñindi ndá 'bí ka yo mí to gí, Bu yo bà si có gítí ndá vò i ñindi yo mí to delè wálá.

Có gítí bà kònò go

16 «Ta o tí nó náa yo má kù kònò go tacó bà 'deke tí yo ji Mbíri nó, yo 'ví volo gbíro yo go ña i mì ndá mbe nambeè-ro, nó lá. Ndú kù kpili gbíro ndú, tacó wàa, ndá 'duù 'ví ñò tí ní éno máa, ndá yí kù kònò go. Yo te mí gbí muu yo, máa, ndú 'de i tàkò nètè mì ndú gí. 17 Ta o tí nó náa yo má kù kònò go nó, yo 'ví te banga ta bà 'viindi se muu yo, ta bà toṛo bàà mí gbíro yo, 18 tacó wàa, à káa Bu yo tí mbe kù ñò ndá i ñinó mbe kù bàkà tí gbí kóó nó cukí ká 'ví ñò ní. Bindi Bu yo tí mbe ñò ndá i ñinó 'dáá náa à kù bàkà ndú tàbèngù nó bà je tó i jí yo.

Bà koṛo có kpolo ma gítí ndá i muu to tí nó

19 «Yo si bà koṛo có kpolo ma ká gítí bà bì gálá, wàa yo 'ví kili ndá i mì yo mí gbí mí muu to tí nó cukí mí to. Tacó ndá kí, ta ndá sù, ta ngbàza bà miì ndá i tí nó gí. Ndá mbe ngbà delè bà ngbà ndá 'bí gí. 20 À níki go éno máa, yo je mbí yo kpolo a i gítí bà bì ndá gálá bà kili ndá i mì yo a i mí gbíri, tí bàndò tí nó náa ndá i gbí ngbàza tí lá, ndá kí mbe kù da i, ta ndá sù mbe kù pìi i, ta ndá 'duù mbe kù ngbà i delè á ká wálá nò. 21 Tacó njembí 'duù ta o 'dáá gí kù dù ká tí bàndò ñinó ta ndá i mì wó kù dù tí nó.

Ro 'duù a kùpò mì dè wó

22 «Ro 'duù a kùpò mì dè wó. Ro 'duù má kù zeke'o ngbàráng'a, gbí éno máa, dii wó 'dáá gí gbí ngb'a'o; 23 káa ro 'duù má zeke'o níki maa lá, dii wó 'dáá gbí 'dí'di'o. Káa ro 'duù má yoo gí, o bà me jí yí a njíkiri.

À gbo gbù sè á mí nje ngá sósò'ò lá

24 «'Bí 'duù jé mbe bàkà nètè jí ndá 'duù sósò'ò ta njembí wó gbaànjé nó wálá. Yí má zè 'bí 'duù gbaànjé níki maa, yí bà dù ta 'bí me ta njembí wó dúú-dúú lá. Yí má kù te duù mítí 'bí 'duù gbaànjé, yí bà si 'bí ka wó tí i maa-maa wálá. Má go éno, wotí bà zè Mbíri ta ndá i muu to tí nó 'dáá gí ta njembí lo gbaànjé delè wálá.

25 «Má éno, ye kù 'dè có jí yo, máa, njembí yo 'ví si bà mù gítí bà 'vala yo, máa, <Ze taàbé 'ví zò a yè! Ze taàbé bà nju a yè!> mí to. Yo delè 'ví tee njembí yo mítí dii yo, máa, <Ze bà yuu a ña yè, wè!> nó lá. À dú káa yúco máa, có 'válá kpolo ndii có i-zó-zò gí, bindi có dii 'duù kpolo ndii có bongo gí. 26 Yo tala bà zeke káa ndá nuu mbe kù o có gbí pípiri gí. Ndú jé rò ñi ña lá. Ndú delè jé kili i 'do gbí ní mí gbí gálá lá. Káa ta ña ñinó 'dáá gí, Bu yo tí nó gbíri nó kù ko ndú ta i-zó-zò. À kpónó má je 'bí 'duù gbaànjé, wàa à 'ví je 'bí nuu gbaànjé, wàa à 'ví ya gí bà mà ndú, áà bà 'de i me gbolò á i 'do gbí 'di? 27 Káa ta ndá bà gu tí yo tí nó 'dáá nò, ku kpónó má gí tacó bà zì 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí yo á kpónó mí to nó, wotí mì 'duù tí nó bà dù gítí bà 'dè có jí ku máa, yí si yí njí'dí gí, bà dù kuu tí?

28 «Yo delè kù mù njembí yo tacó ndá bongo tacó yè? Yo tala káa bà zeke ndá 'ví mù gbí jìlì gí. À tí ndú me 'bí bà gò bongo lá. 29 Káa ye kù 'dè có jí yo máa, à kpèti káa Sólómòni, tí gbolò gba táánò náa áà mì wó a ndá banga i mbe ògbù ta ña wálá nó, yí jé yuu 'bí ña bongo ta banga tí ndii 'bí 'ví mù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndá 'ví mù tí nó lá. 30 Káa Mbíri má te ña banga tí nó mítí ndá 'ví mbíli sínò, náa à taàbé dè nó bà doo ndú ta wu 'dáá gí, gí, yí bà je mbí wó gítí bà je bongo jí yo wálá, ndá mbe kpùrù-kpùrù njembí?

31 «Má éno, yo si bà mù mbí yo gítí có máa, <Ze wúnó bà zò a ña yè? Ze bà nju a ña yè? Ze bà 'de bongo ngòò wè?> mí to! 32 Tacó à 'dáá nò a ndá kpóló-kpolo ña bà koṛo có mì ndá 'duù ñinó mbe tee njembí ndú mítí Mbíri lá nó ká nò. Bu yo tí nó á gbíri nó ñò ña ndá i ñinó tí ndá kpóló-kpolo i tacó 'válá mì yo nó ní gí. 33 Má éno, yo zèe kùro a có gítí bà dù tí ndá 'duù mì Mbíri, ta có gítí bà bàkà ndá i ñinó mbe lè á kùro Mbíri lá nó á má kòzò gí, bindi a Mbíri ká bà wu sè ndá i ñinó náa yí ñò mbe 'vii ta yo nó jí yo delè. 34 Má éno, yo si bà mù njembí yo gítí taàbé mí to. Tacó yo cee ta ndá có ñindi wúnó lá. À káa taàbé ká bà ñò 'dóó kpokèjí mì wó.

7

Bô là ngomè tí ka wó, si ñindi wó á míti wó

¹ «Yo 'viiki ndá 'bí ka yo lá, tacó wàa Mbíri delè 'ví 'viiki yo lá. ² Tacó Mbíri bà 'viiki míti yo káa cè ña bà 'viiki tí, tí nó náa yo 'viiki míti ndá 'bí ka yo nó. Á delè bà 'vii i jì yo ká ta gbèe ká'i bà 'vii i tí nó náa yo 'vii ta i jì ndá 'bí ka yo nó. ³ Má éno, wò kú 'dè có gítí njú-mú á tà ọ̀ro 'bí ka lo tacó yè, káa kùsili-mú kuu kpùrù'vù tà ọ̀ro lo? ⁴ Wò bà 'de nje lo kòtí 'di, wàa wò 'ví 'dè ta có jì 'bí ka lo, máa njú-mú kuu tà ọ̀ro wó, náa kùsili-mú má kuu káca tà ọ̀ro lo? ⁵ Ja a kùsili-mú tí nó mbe mbi mí tà ọ̀ro lo nó kùro kózò gí, bindi wò 'ví gii òlò njú-mú 'do tà ọ̀ro nambe lo, ta ọ̀ro lo ngbáràngà'i, ndí lo mbe nambeè-ro.

⁶ «Je i-Mbíri jì ndá bô lá. Ndú bà 'visi tí ndú bà ọ̀ro wò. Wò delè 'ví kaa banga nji wú'dè mí to á 'bá ta ndá ngùù tí lá, tacó ndú bà jaaka gbí ta to.

Yú i 'do mi Mbíri ta njembí lo gbaànjé

⁷ «Wò má yù i ta njembí lo gbaànjé, áá bà je i tí nó jì wò gí. Wò má pà i ta njembí lo gbaànjé, wò bà 'de i tí nó gí. Wò má gbà njekeji muu 'duù ta njembí lo gbaànjé, yí bà njaanga njekeji jì wò gí. ⁸ Tacó à kú je i ta o 'dáá gí jì ndá 'duù ñinó mbe yù i nó. Ndá mbe pà i ta o 'dáá gí kú 'de i. Bindi à kú njaanga njekeji ta o 'dáá gí jì ndá mbe gbà njekeji. ⁹ 'Vii mi 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo nó kpónó má wa go míti wò, 'duù tí nó bà je kpùrú dí jì 'vii tí nó máa yí zò gí? ¹⁰ 'Vii mi 'bí 'duù gbí òkò tí yo nó kpónó má yù yá-sè 'do tí bu wó, 'duù nó bà je yá-kpoo ta jà kpoo tí jì 'vii mi wò bindi yá-sè gí? ¹¹ Káa ndá vò 'duù, á go yo nó, má ni bà je tó i jì ndá 'vii mi yo gí, Bu yo tí Mbíri á gbíri bà ni bà je tó i me gbolò ndii ndá ñindi yo nó gí jì ndá mbe yù i 'do tí wò wálá?

¹² «Co ta ndá 'bí ka lo ká tí ña kpokèji tí nó náa à gbí muu lo máa ndú 'ví co ta wò tí nó. Ñinò a gbí ndá có mi Móze, ta ndá i tí nó náa ndá mbe 'dòkò có mi Mbíri nibà ndú jì ndá 'duù nó, ká nó.

Bà ya gí 'bá mi Mbíri me có 'di lá

¹³ «Wò má nó kpokèji gítí 'bá rú-rú-rú, co a i tí, kpokèji tí nó ngáa-nga-nga, náa ndá 'duù me mbè kú 'va co tí nó bà ya ta wò gí nje ku. ¹⁴ Káa kpokèji 'válá a lambu kpokèji tí nó rú-rú-rú, ta ndá zèèngè i tí, náa ndá 'duù me mbè là kú pembee tí ndú pembee co tí nó.

Kiyà jò ngo lá

¹⁵ «Yo kpolo tí yo 'do tí ndá sú mbe ma có mi Mbíri. Ndú kú bàkà tí ndú tí ndá tó 'duù, káa ndá a cèe ndá zò-'boo. ¹⁶ Yo bà ñò ndú ni ká 'do tí ña bà bàkà ndá i mi ndú, go bà ñò ña mú ni 'do tí ndo wó. Mú-bàà kú rì káa ndo bàà, bindi 'belè kú rì káa rì 'belè. ¹⁷ Tó mú kú rì káa tó ndo mú. Bindi vò mú delè kú rì káa vò ndo mú. ¹⁸ Tó mú bà rì vò ndo mú wálá, delè vò mú bà rì tó ndo mú wálá. ¹⁹ Káa áá kèji gí bà da mú ñinó mbe kú rì vò ndo mú nó, wàa à 'ví doo ta wu. ²⁰ Má éno, yo bà ñò ndá sú mbe ma có mi Mbíri ni 'do tí cè ña bà bàkà ndá i mi ndú.

²¹ «Yo kojo muu yo máa, ndá 'duù ñinó mbe kú 'dè có máa ye a mbe tí ndá yì ta tíri nó bà yee gbíri wálá. A káa ndá mbe kú bàkà go có mi Bu ye ká bà ñò gbíri. ²² Ye kú 'dè có tí nó jì yo, tacó ndá 'duù me mbè ta ndòngbò o wúnò bà 'vee ye gbí ngbàngà mi Mbíri, máa, «Ze táánò ma có mi Mbíri ta rẹ̀ lo lá, mbe tí ze? Ze táánò mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duù ta rẹ̀ lo lá? Ze táánò bàkà ndá seře ta rẹ̀ lo lá?»

²³ «Bindi ye bà 'visi có jì ndú, máa, «Ye jé táánò ñò yo ni lá. Yo co 'do tí ye ngé gí kázò, ndí yo ndá vò 'duù.»

²⁴ «Má éno, 'duù ñinó mbe 'di ndá có mi ye nó, bindi yí gii bàkà go ndá có mi ye náa yí 'di nó, go mbe bi 'bá ta muu tí wó, mbe bi 'bá mi wó mí pí díí. ²⁵ Bindi mú gii ni míti, ngo gii ò có tà, gbolò pípiri gii pí, káa 'bá tí nó 'va tí to lá, tacó à sè tà mí pí díí. ²⁶ Káa 'duù ñinó mbe 'di ndá có mi ye nó, káa yí bàkà go ndú lá nó, go mbe ñónókó mbe sè tà 'bá mi wó mí pí nji ngoò. ²⁷ Mú má gii ni, ngo gii ò có tà, pípiri má gii pí ta wotí tí, 'bá tí nó gii ki'viki gí to, 'bùrùkù gí.»

²⁸ Jézu má gii cee bà 'dè ndá có mi wó gí, nje ndá 'duù 'dáá gí, gii 'dèè gí. ²⁹ Tacó yí 'dè jì ndú 'dáá káa ndá wu có mbe ya gí gbí muu ndú, me ndá 'viri có go i mi ndá mbe 'di gbí tàkii mi ndú nó lá.

8

Seře bà cee vò cì 'do tí 'bí 'dakò

¹ Ndá Jézu ta ndá mbè ndá 'duù tí nó mbe kaa ya gí mí wó pí gú nó má gii kaa 'do pí gú gí gí tàbò to gí, ² 'bí 'dakò tí mbe cì gii gí gí mí wó, bindi yí gii zèè kò Jézu ta bà

'deke tí wò jì yí, máa, «Go bà yuku cì tí nó tí ye nó má kuu tí lo, wotí bà si kútí ye 'ví dù ngbàrángà'í kuu tí lo, buù.»

³ Jézù má gù 'di có tí nó náa mbe cì tí nó 'dè nò, yí gù ya'va 'bí wò ya gí bà gbala ta yí, ta bà 'dè có, máa, «Go kuu tí ye. Dù ta ngbàrángà kútí lo.» Á káa póó bà 'dè có tí nó mì Jézù, cì gù cee 'do tí 'dakò tí nó gí. ⁴ Bìndi Jézù gù 'dè có jì yí, máa, «'Dì có tí nó náa ye kpónò bà 'dè jì wò nò. Ya kpédélé'í gí bà túbà tí lo jì bu-Mbíri. Bìndi wò 'ví cì i jì Mbíri go có mì Mòze, tacó bà túbà jì ndá 'duù máa cì cee 'do tí lo gí. Wò 'ví túbà tí lo jì 'bí 'duù gbaanjé á kuro bà ya wò gí mí bu-Mbíri lá.»

Jézù 'vala bòò mì kuro ndá àsikéri mì ndá Ròmánò

⁵ Jézù gù njè nó ya gí gbí gbata Kàpàrànwùmù. Má gù zeke'o, 'bí 'dakò tí kuro ndá àsikéri mì ndá Ròmánò zì 'duù-vò (100) gù gí gí mì wò, bìndi yí gù 'deke tí wò jì yí, máa, ⁶ «Bòò mì ye gbele'ye mí to ta sé gbí tí wò ngé ndii gí, buù.»

⁷ Jézù má gù 'di có tí nó, yí gù 'visi có jì 'dakò tí nó, máa, «À niki ma. Ye kèjì gí bà 'vala yí.»

⁸ Káa 'dakò tí nó gù 'visi có jì Jézù, máa, «Ye 'vii tí 'duù ñinó náa wò 'ví gí gí 'bá mì ye lá, buù. 'Dè káa có ta nje lo cuki 'do tí bàndò tí nó kpónò náa wò kuu tí nó, wàa bòò mì ye bà 'de 'wálá gí. ⁹ Tacó ye a 'duù ta ndá kpo-kpò 'duù kuro ye kuu tí , náa ye kù 'di có mì ndú. À delè kuu tí tàkò ye a ndá àsikéri mbe kù 'di có mì ye, náa ye má 'dè có jì 'bí 'duù gbaanjé gbí òkò tí ndú, máa, «Bàkà i ñinó!» Yí kù bàkà ; ye má 'dè có jì 'bí 'duù gbaanjé gbí òkò tí ndú, máa, «Ya éno!» Yí kù ya go có tí nó. Ye má tè'é tí 'duù máa, «Gì !» Yí kù gí go có mì ye nò. Ye má 'dè có jì bòò mì ye máa, «Bàkà i ñinó!» Yí kù bàkà i tí nó.»

¹⁰ Jézù má gù 'di ña có tí nó náa 'dakò tí nó 'dè nò, nje wò gù 'dèè gí. Bìndi yí gù 'dè có jì ndá 'duù tí nó mbe kù ru ndi wò nó, máa, «Ye kù 'dè có jì yo ta yúco, máa, ye jé 'de 'bí 'duù gbaanjé mbe tee njembí wò mítí Mbíri, kpèti 'do gbí òkò tí yo tí ndá Ìziriyéli, go i mì 'dakò tí nó lá. ¹¹ Ye kù 'dè có jì yo ta kponje tí wálá, máa, ndá 'bí tende ña ndá 'duù ta ndòngbú o wúnò bà kaa 'do muu to tí nó 'dáá gí gí bà zò i ta ndá Àbiráámò ta Ìzákò, ta Jàkóbè gbí gbèe ká'í ta líkí'o tí ndú gbí ngbàngà mì Mbíri. ¹² Bìndi áá bà gù mò yo tí ndá Ìziriyéli, tí ndá 'dóó 'vii gbí ngbàngà mì Mbíri nó gí gbí 'dí'di'o, tí bàndò bà wa gbí, ta bà zò gbí tí ta sé'i.»

¹³ Jézù má gù 'dè có jì ndá mbe ndá 'duù tí nó cee gí, yí gù 'visi có jì kuro ndá àsikéri mì ndá Ròmánò tí nó, máa, «Má éno, ya gí 'bá mì lo, wàa có tí nó náa wò tee njembí lo á mítí nó bà bàkà tí gí, tacó wò ùnje gí, máa, ye kpèti má 'dè káa có ta nje ye sínò, bòò mì lo bà 'vala 'do gbí nò'o gí.» Á káa póó bà 'dè có tí nó mì Jézù, bòò mì 'dakò tí nó gù a gí yaà 'do gbí nò'o mì wò gí.

Jézù 'vala ndá na gè Piyétòrò ta ndá 'bí 'duù 'do gbí ndá nò'o

¹⁴ Jézù gù njè nó 'do bàndò bà 'de tí ndú ta kuro ndá àsikéri mì ndá Ròmánò nó ya gí 'bá mì Piyétòrò. Yí má gù yee kà, yí gù 'de na gè Piyétòrò kuu tisi ta cò'o gbí dii wò. ¹⁵ Yí má gù zèè 'bí niì tí nó, cò'o ngé gù dò 'do gbí dii wò gí. Bìndi yí gù a gí yaà ya gí bà bàkà i-zò-zò jì Jézù.

¹⁶ Ta 'dè'o mì gbèe ri tí nó náa Jézù 'vala ta na gè Piyétòrò 'do gbí nò'o nò, ndá 'duù gù kaa ndá 'duù ñinó ta ndá i-gbì-muu ndú nó, ta ndá 'duù ñinó ta nò'o tí ndú nó ya tí jì Jézù. Jézù gù mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duù tí nó ta nji có gbaanjé. Bìndi yí gù 'vala ndá mbe nò'o, ¹⁷ go có tí nó náa Ìzàya tí mbe 'dòkò có mì Mbíri 'dè sàà gí, máa, «Yí bà 'vala ndoo 'do gbí ndá nò'o mì ndoo; yí delè kaa ndá nji sé'i 'do gbí dii ndoo 'dáá gí.» nò.

Bà dù tí mbe ru ndi Jézù me có 'di lá

¹⁸ Jézù má gù ñò ndá 'duù kaa gí gí mì wò me mbè ngé ndii gí, yí gù 'dè có jì ndá mbe tala có mì wò máa, ndá yí di kápá gí tito. ¹⁹ 'Bí 'dakò tí mbe 'di gbí tàkii mì ndá Jùdèyà má gù 'di có tí nó, yí gù 'visi có jì Jézù, máa, «Mbe nibà i, áá bà ja ye 'do tàkò lo káa go ngo.»

²⁰ Káa Jézù gù 'visi có jì 'dakò tí nó, máa, «Ndá gùù mì ndá ngàmbé kuu tí. Ndá bàndò bà tèrì mì ndá nuu tí nó mbe kù o co gbí pipiri nó 'dáá gí kuu tí, káa bàndò bà tí tàmuu 'Vii-mì-'Dakò á mítí wálá.»

²¹ Má gù zeke'o bà-i-nò 'bí 'dakò 'do gbí òkò tí ndá 'duù tí nó mbe kù ru ndi Jézù nó gù 'dè có jì yí, máa, «Buù, si ye má ya gí bà duu ku bu ye, má kózò gí, bìndi ye 'ví dele ndi ye gí gí ba ru ndi lo.»

²² Káa Jézù gù 'visi có gí tàkò có mì 'dakò tí nó, máa, «Gí gí bà ru ndi ye, wàa wò 'ví si ndá ku 'ví duu ndá 'dóó ku mì ndú.»

Jézù ɾo gundiri mí tìyò

²³ Bindi bà 'dè có mì Jézù jì 'dakò tí nò, yí gii nje nó ya gí gbí gbà, bindi ndá mbe tala có mì wó gii oloko gí tàkò wó gbí gbà kà. ²⁴ Mâ gii zeke'o, gundiri gii 'bità bà pì tí ña ñinó náa ngo kù gii 'bità có bà gbàngà gí gbí gbà. Káa Jézù ta o tí nò kuu tísì kù tè ɾi gbí gbà. ²⁵ Bindi ndá mbe tala có mì wó mâ gii ñò máa, i kù gii voló-volo, ndú gii gbà yí 'do muu ɾi. Yí mâ gii ziya gí, ndú gii 'dè có jì yí, máa, «'Vala ndoo, buu, tacó ndoo kù míi-mii!»

²⁶ Káa Jézù gii 'vee ndá mbe tala có mì wó, máa, «Yo kù cì gúku tacó yè? Yo tee njembí yo míti Mbiri me jé'déé gí le!» Bindi yí bà-i-nò gii a gí yaà, yí gii do míti ndá gundiri tí nò mbe kù pì nò, ta kàpá tí nò mbe kù gbàngà nò. Ndá i tí nò só gii ɾò tìyò ngbi-ngbii gí.

²⁷ Nje ndá mbe tala có mì Jézù náa ndú ta ndú gbí gbà nò 'dáá gí, gii 'dèé gí. Bindi ndú gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú, máa, «A ña wotí tí 'dakò yè ká éno, náa ndá gundiri ta kàpá kù 'di có mì wó nó?»

Ndá 'bí 'dakò gbí to Gádàrà ta ndá i-gbì-muu ndú

²⁸ Ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó mâ gii tí ngo gí tito kàpá á 'bí to ta ɾè to tí nò a Gádàrà, ndú gii 'de ndá 'bí 'dakò sósò'ò tí ndá 'duù Gádàrà, ta ndá i-gbì-muu ndú, mbe co 'do gbí òkò ndá muu'dú. Ndá 'dakò tí nò tii tí ndú míti kpokèjì tí nò mbe co ɾègbà ndá muu'dú nò go ndá gbù kàzà, tí ña ñinó náa gbèe 'duù mbe co tí kpokèjì tí nò jì ndú wálá. ²⁹ Káa à káa pòó bà gii ñò Jézù mì ndú, ndú gii 'bità bà tò kù, máa, «Ákoo 'vii mì Mbiri! Á gbí muu lo a có bà bàkà ña yè ta ze? Wò gí tacó bà waa có míti ze si 'dóó o tí nò gí kùro kálásé?» ³⁰ Káa ta o bà 'de tí ndú nò, ndá kádùrùkù me mbe kù zò i á 'dè gbí to tí nò. ³¹ Tacó éno, ndá i tí nò gbí muu ndá 'dakò tí nò, nò gii 'deke tí ndú jì Jézù, máa, «Wò má mòkò ze 'do gbí muu ndá 'dakò tí nò gí, wò 'ví si ze 'ví ya gí gbí muu ndá kádùrùkù tí zò.»

³² Bindi Jézù gii 'visi có jì ndá i tí nò, máa, «Yo kaa ya!» Ndá i tí nò bà-i-nò gii kaa 'do gbí muu ndá 'dakò tí nò ya gí gbí muu ndá kádùrùkù go có mì Jézù nò. Bindi ndá kádùrùkù tí nò gii nje ta ngèlè ta ndá i tí nò gbí muu ndú, ndú gii oloko gí tà ngo 'do tí ña gángá ngo, bindi ndú gii mìi ta ngo léé gí.

³³ Ndá mbe kù gbà ndá kádùrùkù tí nò gii kaa ya gí gbí gbata gí bà 'vanda ndi ndá i tí nó mbe bàkà tí míti ndá kádùrùkù, ta ndá 'dakò tí nò sósò'ò ta ndá i-gbì-muu ndú nó gbaànjé-gbaànjé jì ndá 'duù. ³⁴ Ndá 'duù gbí gbata mâ gii 'di ndá có tí nò, ndú gii kaa 'do gbí gbata ya gí mì Jézù. Ndú mâ gii 'de yí gí, ndú gii 'deke tí ndú jì yí, máa yí nje nó 'do gbí to 'bà mì ndá yí gí.

9*Jézù 'vala 'bí 'dakò mbe gbele've gí*

¹ Jézù mâ gii di ndi kàpá 'do gbí to Gádàrà gí tito gí gbí 'dóó gbata bà dù yí gí, ² ndá 'duù gii làngà 'bí 'dakò mbe gbele've gí gí tí jì yí. Jézù mâ gii ñò bà tee njembí ndú míti wó, yí gii 'dè có jì 'dakò tí nò mbe gbele've gí nò, máa, «Zèè njembí lo, 'vii mì ye, tacó à si có gítì ndá vò i mì lo mí to gí.»

³ Káa ndá 'bí mbe 'di gbí tàkù mì ndá Jùdéyà gbí òkò tí ndá 'duù tí nò mbe tí mí mì Jézù nò mâ gii 'di có tí nò náa yí 'dè nò, ndú gii 'bità bà koɾo có gbí njembí ndú, máa, «'Dakò tí nò kù bàkà tí wó tí Mbiri ta wotí tacó yè? Yí 'de wotí bà je à-cee-gí gítì vò i mì ndá 'duù 'do kòti 'di?»

⁴ Jézù mâ gii ñò ña có tí nó náa ndá mbe 'di gbí tàkù tí nò kù koɾo gbí njembí ndú nó, yí gii 'vee ndú, máa, «Yo kù koɾo ña vò có éno gbí njembí yo tacó yè?» ⁵ Bà 'dè có máa, «Á je à-cee-gí gítì ndá vò i mì lo gí,» ká peteke, wèè, a peteke a bà 'dè có, máa, «A gí yaà, waa wò 'ví nó nó?» ⁶ Má éno, ye kpónó bà tubà jì yo máa áà mì 'Vii-mi-'Dakò a wotí tacó bà je à-cee-gí gítì ndá vò i mì ndá 'duù á muu to tí nó.» Bindi yí gii 'dè có jì 'dakò tí nó mbe gbele've gí nó máa, «A gí yaà, wò 'ví te kpà-sili mì lo, waa wò 'ví ya gí 'bá.» ⁷ 'Dakò tí nó bà-i-nò ngé gii a gí yaà, bindi yí gii nje nó kù ya gí 'bá go có mì Jézù nò. ⁸ Nje ndá mbe 'duù tí nó mbe kaa ya gí mì Jézù nò 'dáá gí gii 'dèè ta gúku bà ñò 'dakò tí nó kù nó nó gí. Bindi ndú gii ùlù Mbiri tacó bà je ña wotí tí nó á jì ndá 'duù.

Bà tè'é tí Mátèyò

⁹ Jézù mâ gii nje nó 'do tí bàndò bà 'vala 'dakò tí nó mbe gbele've gí nò, yí gii ñò 'bí 'dakò tí Jùdéyà tí mbe kù kili i-miri mì ndá Rómánò, ta ɾè wó a Mátèyò, kù kí tí wó to á bàndò bá gò i-miri. Bindi yí gii 'dè có jì Mátèyò, máa, «Gí gí bà ɾu ndi ye.» Mátèyò bà-i-nò gii a gí yaà, bindi yí gii ya gí bà ɾu ndi Jézù.

Jézù zò i ta ndá wò 'duù

¹⁰ Si Jézù kú zò i ta rì tí nò á 'bá mì Màtèyò, ndá 'bí ka nètè mì Màtèyò me mbè, ta ndá ña ndá 'bí 'duù mbe kú gbètèkè tàkù mì ndá Jùdèyà gii kaa gii kú zò i ta ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó gbí gbèe ká'i. ¹¹ Ndá 'bí mbe kú kpolo tí tàkù mì ndá Jùdèyà má gii ò ña i tí nò, ndú gii 'vee ndá mbe tala có mì Jézù, máa, «Mbe nibà i ji yo kú zò i gbí ká'i ta ndá 'duù ñinó mbe 'vii tí ndá 'duù náa cèe 'duù 'ví zò i ta ndú gbí tàkù mì ndá Jùdèyà lá nó tacó yè»

¹² Jézù má gii 'di ña 'vé tí nó náa ndá 'duù tí nó kú 'vee ta ndá mbe tala có mì wó nó, yí gii 'visi có jì ndú, máa, «A ndá 'duù ñinó ta sé'i tí ndú nó ká kú pà mbe yèè. Ndá 'duù ñinó ta sé'i tí ndú wá lá nó pà mbe yèè lá. ¹³ Má ènò, yo 'viiki gbí có tí nó náa à cu mì gbí wáràgà mì Mbìrì ènò máa,

«À tí ye tí Mbìrì a go bà ò yè ò ndá 'duù;

go bà ci mbelè ndá nó jì ye tí ye wá lá.»

Ye delè gí me tacó bà tè'è tí ndá tó 'duù lá, ye gí a i tacó tí ndá mbe bàkà wò i.»

'Vé gítí nderè bà kònò go mì ndá mbe tala có mì Jézù lá

¹⁴ Ta o tí nó, ndá 'bí mbe tala có mì Jòvànì tí mbe caka tí ndá 'duù gii gí mì Jézù, bindi ndú gii 'vee yí, máa, «Taco yè, káa ze ta ndá mbe kpolo tí tàkù mì ndá Jùdèyà kú kònò go ta rì bà kònò go mì ndá Jùdèyà, káa ndá mbe tala có mì lo kònò go lá?»

¹⁵ Káa Jézù gii 'visi có jì ndú, máa, «Ndá kpóló-kpolo kómbe mbe kò nù jé kú kònò go ta o tí nó náa kómbe ndú tí nó náa à kú ko nù mì wó gí 'bá nó má kuu ta ndú? Káa o bà je mbe kú kò nù tí nó 'do gbí òkò tí ndú bà gí ká gí, bindi ndú bà gii kònò go ta o tí nó. ¹⁶ À da ngú kò mí pí ká kò lá. ¹⁷ 'Bí 'duù jé mbe fuu pe ngú cù mí gbí ká kàrà ñinó ta gbí wó wuuku gí nó wá lá. Tacó yí má bàkà ènò, ta o tí nó náa pe ngú cù bà gii nì nó, kàrà tí nó bà ba gí. Bindi yí bà gbí ndá kàrà ta pe só gí. Tacó ènò, à ta o 'dáá gí kú fuu pe ngú cù ká mí gbí kpóló-kpolo kàrà tacó bà kpolo tí ndá pe ta kàrà.»

Jézù 'vala ndá 'bí 'vinì ta 'bí nù

¹⁸ Káa si Jézù kálásè kú 'dè có jì ndá mbe tala có mì Jòvànì, 'bí 'dakò tí gbolò 'duù gii gí mì wó, bindi yí gii zèè kò wó mí kùro ndá 'duù 'dáá gí, ta bà 'deke tí wó jì yí, máa, «Nájú ye cee gí, káa ye kú 'deke a tí ye jì wò, máa wò 'vi ya gí bà tee 'bi lo mití wó wáa yí 'vi 'vala jì ye.» ¹⁹ Jézù má gii ñjè nó kú ya gí 'bá mì gbolò 'duù tí nó, ndá mbe tala có mì wó gii kaa kú ru ndi wó.

²⁰ Káa si ndú muu nó, 'bí nù náa mbelè kú yee tí wó ta ndoò muu 'bi-nje só gii gí có kapi Jézù, bindi yí gii zèè ñjè bongo tí wó, ²¹ ta bà koro có, máa, «Ye kpèti má zèè káa ñjè bongo tí wó, ye bà 'de 'vá lá gí.»

²² Jézù má gii 'visi tí wó gí ndii, yí má gii ò nù tí nó, yí gii 'dè có jì yí máa, «Zèè ñjembì lo, nájú ye, tacó bà tee ñjembì lo mití ye 'vala wò gí.» 'Do tí bàndò tí nó, mbelè tí nó mbe kú yee 'do tí nù tí nó, nó ngé gii rò tìyò gí.

²³ Jézù má gii yee 'bá mì gbolò 'duù tí nó, yí gii 'de ndá 'duù kú wa ku tà'i ta wotí ká tí. ²⁴ Bindi yí gii 'dè có jì ndú, máa, «Yo ñjè gí sè 'do tà'i tí nó gí. Làmbu 'vinì tí nó cì me cì-cì lá. Yí kú tè a rì.» Káa ndá 'duù tí nó gii 'bità bà ño Jézù ta ña có mì wó nó ñò-ño. ²⁵ Káa ndú má gii ñjè gí sè go có tí nó gí, Jézù gii rì gí tàkò ku 'vinì tí nó tà'i. Yí má gii zèè 'bì wó, 'vinì tí nó gii a rò tìyò. ²⁶ Tàwo ngú có tí nó gii ya cee gbí to tí nó 'dáá gí.

Jézù 'vala ndá 'bí mbe sú ro

²⁷ Ta o bà ñjè nó mì Jézù 'do bà 'vala nájú gbolò 'dakò tí nó, ndá 'bí mbe sú ro sóso'ò gii ru ndi wó ta bà tò kú á tàkò wó ta kòcò ndú ngéé gí yaà, máa, «Áá 'Vii kòtì Dàvidè tí Bindi-Mbìrì, áá 'Vii kòtì Dàvidè, ò yè ro ze!»

²⁸ Jézù má gii rì gí tà'i ta o bà yee yí 'bá gí, ndá mbe sú ro tí nó gii rì gí tàkò wó. Bindi yí gii 'vee ndú, máa, «Yo wá lá ñjè gí, máa ye bà 'vala yo gí?» Káa ndú gii 'visi có jì yí, máa, «Ze ùnje gí, buu.» ²⁹ Jézù má gii 'di có tí nó náa ndá mbe sú ro tí nó 'visi gí tàkò 'vé mì wó nó, yí gii gba la ro ndú ta bà 'dè có jì ndú, máa, «Ye bà njaanga ro yo gí, tacó yo ùnje ta ñjembì yo gbaànjé gí, máa wotí bà bàkà ènò kuu tí ye.» ³⁰ Jézù má gii 'dè có tí nó, ro ndá mbe sú ro tí nó só nó gii njaanga tí gí. Bindi yí gii 'dè có jì ndú ta wotí tí, máa, «Yo kpolo tí nje yo máa, 'bí 'duù gbaànjé 'vi 'di có máa a ye ká njaanga ro yo nó lá.» ³¹ Káa ndá 'dakò tí nó má gii ñjè nó 'do bà-i-nò gí, ndú gii nó ta bà ma rẹ Jézù ta ndi tí ndá 'bá 'dáá gí.

Jézù 'vala 'bí 'dakò tí mbe 'dè có lá ta i-gbì-muu wó

³² À káa póo bà ñjè nó mì ndá 'dakò tí nó náa Jézù njaanga ro ndú nó gí, à gii gí ta 'bí 'dakò mbe 'dè có lá ta i-gbì-muu wó jì Jézù. ³³ Jézù má gii mòkò i tí nó 'do gbí muu

'dakò tí nò gí, 'dakò tí nò ngé gii 'bità bà 'dè có. Bindi nje ndá mbè ndá 'duu tí nó mbe tí mí mì Jézù nó gii 'dèè gí. Bindi ndú gii 'bità bà 'dè có gbí òkò tí ndá, máa, «À jé nò 'bí ña i go éno 'bá Ìziriyéli lá.»

³⁴ Káa ndá mbe kpolo tí tàkù mí ndá Jùdèyà a gbí òkò tí ndá 'duu tí nò ñindi ndú gii 'visi có gí tàkò có tí nò, máa, «A Gba-vò-i, tí gba mì ndá i-gbì-muu, ká kù je wotí bà mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duu jí yí.»

Jézù nò yè ro ndá 'duu

³⁵ Gbì ndá o tí nò, Jézù gii nò nó cee gbí ndá gbata, ta ndá víí bàndò á sè 'do gbí ndá gbata 'dáá gí, kù nibà i, ta bà ma Banga-Ngú-Có gítí có bà dù Mbíri tí gba jí ndá 'duu ta ndi tí ndá bàndò bà kili ndá Jùdèyà gí bà ùlù Mbíri, delè ta bà 'vala ndá 'duu 'do gbí ndá ña ndá nò'o ta ndá sé'i 'dáá gí.

³⁶ Káa yè ro bà nò ndá mbè ndá 'duu tí nò náa Jézù kù nò ta bà nibà i jí ndú nò gii bàkà yí ngé ndii gí. Tacó á tí ndú a gúku, ndú delè nò 'dóó i ñinó náa ndá yí 'ví bàkà nó lá, tacó 'duu kùro ndú wálá, go ndá rómbo ta mbe gbà ndú wálá. ³⁷ Bindi yí gii 'dè có jí ndá mbe tala có mì wó, máa, «Ndá i tacó bà kili 'do gbí nji ògbù ngé, káa muu ndá mbe bàkà nètè me nji'dí. ³⁸ Má éno, yo 'deke tí yo jí mbe nji, tacó wáa, yí 'ví tuu ndá mbe bàkà nètè me mbè tacó bà kili ndú.»

10

Jézù ruka ndá tú mì wó muu'bi-nje só

¹ Jézù gii ruka ndá 'bí 'duu muu'bi-nje só 'do gbí òkò tí ndá mbe tala có mì wó, bindi yí gii je wotí bà mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duu, ta wotí bà 'vala ndá 'duu 'do gbí ndá ña ndá nò'o 'dáá gí á bindi wó jí ndú.

² Ñinó a rẹ ndá 'duu tí nó muu'bi-nje só náa Jézù ruka ndú nò: ndá kpédélé 'duu a ndá Simónè tí nó ta 'bí rẹ wó a Piyétòrò nò, ta ná'vindi wó Àndèrèyà, bindi a ndá Jákòmò ta ná'vindi wó Jòvànì tí ndá 'vii mì Zèbidéyò, ³ ta Filipò, ta Bàràtòlómèyò, ta Tòmázò, ta Màtèyò tí mbe kili i-míri, ta Jákòmò tí 'vii mì Àliféyò, ta Tàdèyò, ⁴ ta Simónè tí nó tí tó 'vii-'bá nò, ta Jùdá Ìsikàriyótè tí mbe ba ngbù wó tí Jézù.

⁵ Bindi Jézù gii tuu ndá 'dakò tí nó muu'bi-nje só náa yí ruka ndú tí ndá tú mì wó nò, káa ta kùro bà tuu ndú, yí gii kpo-gbì-tà-tù ndú, máa, «Yo 'ví 'dò kò yo gbaanjé mí gbí to mì ndá 'duu ñinó mbe kù ùlù ndá 'bí tende ña i bindi Mbíri nó lá.

Yo delè 'ví ya gí gbí ndá gbata á gbí to Sámáriyà lá.

⁶ Yo ya a i gí mì ndá Ìziriyéli tí ndá mbe gíri á go ndá rómbo gí,

⁷ wáa yo 'ví kò-kò jí ndú, máa, «Kùro o bà gí Gba-gbiri kpónó dooko gí!»

⁸ Yo 'ví 'vala ndá mbe nò'o,

yo 'ví 'vala ndá ku,

yo 'ví ro kútí ndá mbe ci,

yo 'ví mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duu.

Yo si wotí bà bàkà ndá i tí nò náa ye 'deke ndú jí yo nò me sí-sí lá. Má éno, yo delè 'ví je mboo tàkò bà bàkà ndú 'do mì ndá 'duu lá.

⁹ Ta o tí nó náa yo má kù ya gí muu nó, yo 'ví je 'bí làmbu i tacó bà sí ta ndá 'bí i ngé gí lá.

¹⁰ Yo 'ví je ndá 'bí bongo ta ndá 'bí tàtà tacó bà 'visi ta ndá ñinó á tí dii yo nò á kùro kà lá.

Yo delè 'ví zèè 'bí i go mù-kóró mí 'bì yo tacó bà kpolo tí yo lá. Tacó 'duu má ka wu'o gí, áà bà si yí sinò wálá.

¹¹ Yo má yee tí to, yo 'ví pà a 'bá mì 'duu ñinó mbe ni «Yo ndi ye nò» jí yo ta njembí wó gbaanjé, wáa yo 'ví dù tí, yee tí o bà nje nó mì yo 'do tí to tí nò.

¹² Yo má yee tí 'bá, yo 'ví ni «Ze yee gí» jí ndá mbe 'bá ta bà cù 'dè ngo cù yo tù-tù-tù mítí ndú. ¹³ Ndú má ni «Yo ndi ze nò» jí yo ta 'dè njembí ndú, yo 'ví dù ta ndú. Káa ndú má biya bà 'visi 'vé jí yo gí, yo 'ví ndii ta nó mì yo, ta nambeè tí nó gbí njembí yo náa yo máa Mbíri 'ví bàkà jí ndú nò.

¹⁴ Yo má yee tí to, káa ndá 'duu má te wiri mítí yo lá, ndú delè má sè tù ndú tí có mì yo náa yo kù 'dè jí ndú nó lá, ta o tí nó náa yo má kù 'visi tàmuu yo gítí to tí nó, nó, yo 'ví gbà njú to, to tí nó 'do tí kò yo gí. Ñinò tacó bà tubà jí ndá mbe to tí nó máa, Mbíri bà waa có mítí ndú, káa à me 'do gbí có mì yo lá. ¹⁵ Ye kù 'dè có jí yo ta 'vèrè tí wálá, máa, Mbíri bà waa có mítí ndá mbe to tí nó ta ndongbù o ta wotí tí ndii bà doo ndá gbata Sòdómà ta Gòmórà á mí wó ta wu táánò nó gí.

¹⁶ Ye kú tuu yo gí gbí òkò tí ndâ 'duu ta zí'i 'bì yo tacó bà kpolo ta tí yo wálá, go ndâ rómbo á kùro ndâ siingù. Má ènò, yo 'ví si ro yo 'ví dù ngílí-ngílí go ro àca'ba. Waa njembí yo 'ví dù 'dèè kpóó go bèègù.

¹⁷ «Yo delè 'ví te mí gbí muu yo máa, ndâ 'duu kèjì gí bà kaa yo ya tí gí gbí ndâ ngbàngà mì ndâ Jùdèyà. Bindi ndâ gba bà gù waa có mítí yo máa, à gbì yo mí kùro ndâ 'duu. ¹⁸ Áá bà jaka yo ta wotí ya tí gí kùro ndâ kpo-kpò 'duu ta ndâ kpo-kpò gba á muu ye. Káa nínò bà njaanga ji yo á kpokèjì bà ma có tí ye ji ndâ kpo-kpò 'duu, ta ndâ kpo-kpò gba, ta ndâ 'duu nínò náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nò. ¹⁹ Káa ta ó tí nò náa ndú bà gù zèè yo nò, njembí yo 'ví si bà mù éno máa, yo bà ya gí bà 'dè á kùro ndâ kpo-kpò 'duu ká a ña có yè wè, mí to. Njembí yo delè 'ví mù éno máa, yo 'ví 'dè a ña có yè wè, nò lá. Áá bà wu có tí nò náa yo 'ví 'dè nò mí gbí nje yo ká kùro ká. ²⁰ Tacó ta ó tí nò, à me káa yo ká bà 'dè 'dóó có mì yo á 'do gbí muu yo lá. A Bèrì mì Bu ye ká bà je wotí bà 'dè có ji yo.

²¹ «Ta ó tí nò, ndâ 'duu bà sì ndâ ná'vindí ndú ta ndâ 'vii mì ndú ji ku. Ndâ 'vii delè bà 'visì tí ndú tacó bà pà kpokèjì bà ziki ndâ mbe jò ndú. ²² Ndâ 'duu 'dáá gí bà gù sogo yo á muu ye ta ó tí nò. Káa 'duu nínò gbí òkò tí yo mbe 'dò kò wó mí to tí kpóó yee tí ndòngbú o bà mèèkè ndâ i tí nò tí yo nó ká bà 'de 'válá. ²³ Á má kú mèèkè'i tí yo ta ó tí nò gbí 'bí gbata, yo 'ví kaa ta ngèlè 'válá ya gí gbí 'bí. Káa ye kú 'dè có ji yo ta 'vèrè tí wálá, máa, 'Vii-mi-'Dakò bà gí gí muu to tí nó si yo nò 'bà mì ndâ Iziriyéli 'dáá gí cee lá. ²⁴ Mbe kú tala i me gbolò ndii 'duu tí nó mbe kú nìbà i ji yí nó lá; bòò delè me gbolò ndii mbe tí wó lá. ²⁵ Á tè ta mbe tala i káa bà je muu mì mbe nìbà i ji yí mítí wó; à delè gù tè ta bòò káa bà je muu mbe tí wó mítí wó. Káa rè bu-'bá má mì ndú a Gba-wàtà, ndú bà gbì mì muu ndâ 'vii mì wó a ndâ vò rè mbe ndii nínò gí.

²⁶ «Á má ènò, yo 'ví cì gúku tí ndâ 'duu lá. Tacó ndâ ña ndâ i tí nó 'dáá náa ndâ 'duu kú nguù ndú kpónó nó bà 'vanda 'dáá gí sè gí. Delè ndâ có tí nó náa ndú kú 'dè mí tàbèngù nò bà dù á ká wálá. ²⁷ Yo bà gù kò-kò ta ndâ có tí nó náa ye kpónó kú 'dè ji yo gbí 'dí'di'ò nó á ji ndâ 'duu gbí ngbàà rì. Bindi yo bà gù kò-kò ta ndâ có tí nó náa ye kú 'dè ji yo á gbí ngàngbuùtù nó 'do pí cèlèngé ji ndâ 'duu. ²⁸ Káa yo 'ví cì gúku tí ndâ 'duu lá, tacó 'bí i gbaanjé mì ndú náa ndú bà bàkà ta yo, á bindi bà zi yo mì ndú nó wálá. Yo cì gúku a i tí Mbìrì, tacó wotí bà zi yo ta wotí bà waa có mítí yo bindi bà zi yo mì wó kuu tí wó. ²⁹ Yo tala bà zeke ndâ ví nuu tí nó tí ndâ narù nó gí. 'Bí làmbu i náa 'duu bà 'de gbí ndú gbaanjé wálá. Káa 'bí gbaanjé 'do gbí òkò tí ndú mbe cì gí, káa Bu yo ñò bà ku wó lá, nó wálá. ³⁰ Káa à má gítí yo, yí 'deke ndâ ñì se muu yo gbaanjé-gbaanjé 'dáá gí. ³¹ Má ènò, yo 'ví cì gúku lá, tacó yo kùro Mbìrì a ndâ kpóló-kpolo i ndii ndâ narù gí.

³² «Má ènò, 'duu má si ye tí i á kùro ndâ 'duu á muu to tí nó, ye delè wúnò bà sì 'duu tí nó tí i á kùro Bu ye á gbìrì. ³³ Káa 'duu má biya ye á kùro ndâ 'duu á muu to tí nó, ye delè wúnò bà 'visì kapí ye gítí 'duu tí nó á kùro Bu ye á gbìrì.

Có mì Jézù a i mbe njèè gbí òkò tí ndâ 'duu

³⁴ «Yo si bà je mbí yo éno máa, ye gí ji yo ta ngú có mbe 'dèè njembí yo nó mí to. ³⁵ Có tí nó náa ye gí tí nó a có mbe njèè gbí òkò tí ndâ 'vii ta ndâ bu ndú, ndâ niì ta ndâ nájú ndú. Có tí nó bà njèè gbí òkò tí ndâ nawu ndâ 'vii ta ndâ niì mì ndâ 'vii mì ndú. ³⁶ Ndâ mbe sogo 'duu gí mì ku bà dù káa ndâ 'dóó 'vii mì wó.

³⁷ «'Duu má zèè có tí ndâ bu wó ta nawu wó kpolo ndii có tí ye gí, ña 'duu tí nó bà 'vii tí mbe dù tí 'duu mì ye wálá; 'duu delè má zè nìkì kpolo ma a ndâ bà wó ta ndâ nájú wó co tí ye, ña 'duu tí nó bà 'vii tí mbe dù tí 'duu mì ye wálá. ³⁸ 'Duu má ùnje gítí bà kònò sé'i go ye wàa yí 'ví gí gí bà ru ndi ye lá, yí bà 'vii tí mbe dù tí 'duu mì ye wálá. ³⁹ 'Duu mbe kořo có kpolo ma ká gítí 'válá muu to tí nó bà 'de vò i bindi ku mì wó. Káa 'duu nínò mbe sì miři wó muu to tí nó ji ku a i gítí nèté mì ye ká bà 'de 'válá á bindi ku mì wó.

⁴⁰ «'Duu mbe te wiři mítí yo ta rè ye, te wiři tí nó a i mítí ye, káa ndâ mbe te wiři mítí ye, te wiři tí nó a i mítí mbe tuu ye. ⁴¹ 'Bí 'duu má te wiři mítí mbe 'dòkò có mì Mbìrì ta rè mì Mbìrì, Mbìrì bà je 'bí tó i tí nó náa yí bà je ji mbe 'dòkò có mì wó nó nó ji 'duu tí nó gí. 'Bí 'duu delè má te wiři mítí tó 'duu gítí tó rè 'duu, tí nó, Mbìrì bà je 'bí ña tó i tí nó náa yí tí Mbìrì bà je ji tó 'duu tí nó nó ji 'duu tí nó mbe te wiři mítí wó nó gí. ⁴² Káa ye kú 'dè có ji yo ta yúco, máa, 'duu kpèti má cu káa cèe 'dè ngo mì lú nó sinò 'do gbí kàrà ji 'bí ña 'duu nínò náa rè wó gbí u 'duu wálá ngé gí tacó náa táangbà 'duu tí nó a mbe tala có mì ye, yí bà 'de tó i tàkò ngo mì wó nó kpèku.»

11

¹ Jèzù mà giì cee ta nètè bà kpo-gbì-tà-tù ndá mbe tala có mì wó muu'bi-nje só náa yí ruka ndú nó gí, yí giì nǵè nó 'do bándò tí nó kú nó ta ndi gbí ndá gbata mì ndá Jùdèyá kú ma Banga-Ngú-Có mì Mbírì jì ndá 'duu.

À zèè Jòvání tí mbe caka tí ndá 'duu mí gbí zàà

² Ta o tí nó si Jèzù kú ma Banga-Ngú-Có mì Mbírì jì ndá 'duu ta ndi gbí ndá gbata nó, Jòvání tí mbe caka tí ndá 'duu a i gbí zàà. Jòvání mà giì 'di tàwo ndá i tí nó náa Jèzù tí Bindi-Mbírì kú bàkà nó si yí gbí zàà kà, yí giì tuu ndá 'bí mbe tala có mì wó máa ndú ya gí bà 'dè có jì Jèzù, máa, «A Jòvání tí nó tí mbe kú caka tí ndá 'duu nó ká tuu ze, máa, ze gí gí bà 'vee wò, máa, ³ wò a 'duu tí nó náa ze kú ù bà gí yí 'do mì Mbírì nó, wèè, 'duu mì ze náa ze kú ù bà gí yí nó ká kpokèjì kálásè?»

⁴ Ndá tú mì Jòvání mà giì ya gí bà 'vee Jèzù go có tí nó náa Jòvání tuu ta ndú nó, Jèzù giì 'visì có jì ndú, máa, «Yo dele ndi yo ya gí bà ditá ndá có ñinó náa yo 'di ta tú yo nó, ta ndá i ñinó náa yo ñò ta ɾo yo nó jì Jòvání: ⁵ Ndá 'duu ñinó táánò náa ɾo ndú yoo gí nó, kpónó kú zeke'o. Ndá 'duu ñinó táánò ta kò ndú mbe gbele've gí nó, kpónó kú nó nó. Ndá kà ci kpónó yuku 'dáá 'do tí ndá 'duu ñinó táánò ta ci tí ndú nó gí. Ndá 'duu ñinó táánò tí ndá mbe sù tú nó kpónó kú 'di có. Ndá 'duu ñinó táánò mbe ci tí yí ku gí nó, 'vala ndi ndú gí. À kú ma Banga-Ngú-Có jì ndá yé. ⁶ Yo delè 'ví 'dè có jì Jòvání, máa, 'duu ñinó mbe tee njembí wó kácáá mí tí có mì ye nó a mbe tó pá.»

⁷ Káa si ndá tú mì Jòvání kú giì bàkà có bà dele ndi ndú, Jèzù giì 'bitá bà 'vee ndá 'duu gítì Jòvání, máa, «Gbí ndá o tí nó táánò náa yo kú kaa ya gí mì Jòvání si yí gbí kángáá nga ngòò nó, yo ta o tí nó kú koɾo có máa yo kú ya gí bà ñò a 'di? Gí bà ñò 'bí 'duu ñinó ta 'dóó kòpò-kòpò có mì wó wálá, mbe kú tè ká gí tàkò có mì ndá 'bí ka wó nó? Káa à má me ènò lá, ⁸ yo kaa ya gí bà ñò a 'di? Gí bà ñò 'bí 'duu mbe zaa ta banga bongo? Áá bà dù me ènò lá, tacó ndá mbe zaa ta ndá banga bongo kú dù a i 'bá mì ndá kpo-kpò gba. ⁹ Nògí, má ènò, yo táánò kaa ya gí sè gí gbí kángáá nga ngòò gí bà yè? Yo kaa ya me gí bà ñò mbe 'dòkò có mì Mbírì lá? À ènò. Ye kú 'dè có jì yo ta yúco, máa, 'duu tí nó a gbolò 'duu ndii mbe 'dòkò có mì Mbírì gí. ¹⁰ Tacó Jòvání a 'duu tí nó náa à cu có gítì wó mì gbí wáràgà mì Mbírì máa, Mbírì máa, «Ye bà tuu tú mì ye gí kùro lo, gí bà 'viindi kpokèjì ù ta ndi lo.» nó. ¹¹ Ye kú 'dè có jì yo ta yúco, máa, 'do gbí òkò tí ndá 'vii tí nó 'dáá gí náa a ndá niì ká jò ndú nó, 'bí 'duu gbaànjé mbe gí tí gbolò 'duu ndii Jòvání tí mbe caka tí ndá 'duu yee tí kpónó wálá. Kpèti ká ènò, 'bí 'duu ñinó tí táàngbà 'duu sínó gbí òkò tí ndá 'duu tí nó tí ndá Bòò-gba mì Gba-gbírì nó a gbolò 'duu ndii Jòvání gí. ¹² Káa 'do tí o bà 'bitá bà kò-kò mì Jòvání ta có mì Mbírì di tí wúnò, 'bá mì Gba-gbírì kú mbu jì bà te ta wotí, ndá vò 'duu kú paa ta zèè ta wotí. ¹³ Káa kùro bà gí Jòvání, Mbírì táánò je wotí bà 'dè-kòcò a i jì ndá Moze ta ndá mbe 'dòkò có mì wó tí Mbírì. ¹⁴ Yo má ùnje gítì ndá có mì ndá mbe 'dòkò có mì Mbírì ta ndá có mì Moze gí, Jòvání a Èlǵà tí nó táánò tí mbe 'dòkò có mì Mbírì, náa ndú 'dè có máa yí bà dele ndi wó tacó bà gí gí bà 'viindi kpokèjì kùro bà gí Bindi-Mbírì nó. ¹⁵ Má ènò, ndá 'duu ñinó ta tú bà 'di có tí muu ndú nó 'ví 'di có!

¹⁶ «Káa ye kpónó 'ví 'vii yo ndá 'duu tí nó á gbí o tí nó, nó mí tí ña yè dú? Yo gbí ɾo ye ká go ndá víi 'vii mbe kili kú ñò 'di gbí dùpì, ndú mà giì ñò ndá 'bí ka ndú víi 'vii mbe kili ta ba muu ndú tende, ndú giì t'è 'tí ndú máa, ¹⁷ «Yo gí gí mì ndoo, wàa ndoo 'ví ñò 'di bà dù ɾu.» Káa ndá ka ndú nó giì biya gí. Bindi ndú giì t'è 'tí ndú káká'i, máa, «Yo gí gí mì ndoo, wàa ndoo 'ví ñò 'di bà wa ku.» Káa ndá ka ndú nó giì biya dele gí. ¹⁸ Tacó Jòvání táánò me mbe zò í lá, yí delè me mbe nǵu pe lá, káa ndá 'duu gí kili ñje ndú mífi wó, máa, «A i ká gbí muu wó.» ¹⁹ 'Vii-mi-'Dakò giì gí ñindi wó ta bà zò i, delè ta bà ñjù pe, ndá 'duu káká'i giì 'visì nje ndú ènò, máa, «Yí a mbe gàmàtá, tí vò mbe ñjù pe, tí kómbe ndá mbe kú gò i-mírì, tí ndá mbe bàkà vò i!» Káa kpèti ká ènò, à ñò bà 'di gbí-o mì Mbírì ni mífi ndá cè bà i mì wó.»

Jèzù 'deke tí ndá 'duu gbí ndá gbata tí nó á yì kápá Gàlilèyà nó

²⁰ Bindi Jèzù giì 'bitá bà 'deke tí wó ta sé có gítì ndá 'duu gbí ndá gbata tí nó náa yí bàkà ndá serè ta ndi gbí ndú nó, tacó ndú biya bà 'visì muu ndú 'do tí ndá vò i mì ndú gí. Máa, ²¹ «Yo ndá 'duu gbí gbata Kòràzini ta ndá 'duu gbí gbata Bètisàyidá bà dù á nje ! Tacó ye táánò má bàkà ndá kpo-kpò serè tí nó náa ye bàkà jì yo nó a i jì ndá 'duu gbí ndá gbata Tírò ta Sidóni, ndú kpónó dù zùkùù gítì ndá vò i mì ndú sàà gí. ²² Káa ye kú 'dè có jì yo ta yúco, máa, Mbírì bà waa có mífi yo wúnò ta ndòngbú o ta wotí tí ndii ñindi ndá 'duu gbí gbata Tírò ta ndá 'duu gbí gbata Sidóni gí. ²³ Káa yo, ndá 'duu gbí gbata Kàpàrànwùmù! Yo táánò máa yo bà oko tí yo ènò yee ɾari? Mbírì wúnò bà kaa yo mífi vò bándò á bindi ku mì yo. Tacó ndá serè mì ye táánò náa ye bàkà ndú jì yo nó

má a i ji ndá 'duù gbí gbata Sòdómà, Mbìrì táánò bà doo Sòdómá wálá. ²⁴ Má éno, yo kpolo tí yo máa Mbìrì bà waa có mítí yo ta ndòngbú o ta vò tí ndii bà doo ndá 'duù mí wó á Sòdómá ta wu gí.»

Jézu yù gbí tí wó jí ndá yé

²⁵ Ta o tí nó Jézu gii 'deke tí wó jí Mbìrì, máa, «Ye 'dè niki maa jí wò tí Bu ye, tí mbe tí ndá gbìrì ta to, tacó bà 'dè gbí tí lo jí ndá 'duù ñinó ta ro ndú mbe njaanga kálásè nó, si ndá mbe 'di gbí-o mí to. ²⁶ Iyoo, Bu ye, ye ùnje gí máa, áá táánò niki tí lo éno.

²⁷ «Wò tí Bu ye kaa ndá i 'dáá gí á mí 'bi ye gí. 'Bí 'duù gbaànjé mbe 'di gbí 'Vii mí lo muu to tí nó wálá, à káa wò tí Bu ye. 'Bí 'duù gbaànjé delè mbe 'di gbí lo tí Bu ye á muu to tí nó wálá, à káa ye tí 'Vii mí lo, gii toko mítí ndá 'duù ñinó ta go bà túbà tí lo jí ndú tí 'Vii mí lo nó.

²⁸ «Wo yo má co ta bà bàkà du nètè gí, wo yo má co ta bà te du i gí, yo gí gí mí ye, wàa yo 'ví tèwo yo. ²⁹ Yo zèè nje kòrì tí nó á pààpi ye nó, wàa ye 'ví nìbà bà làngà kòrì jí yo, tacó ye a mbe zèè ndá 'duù ta pètèkè 'bi, tí mbe 'dè njembí, wàa yo 'ví tèwo yo. ³⁰ Tacó bà te kòrì tí nó á pààpi ye nó kpolo lá, ká'í tí nó náa ye kú làngà nó delè me duù lá.»

12

Có gítí rì bà wotí gbí tàkii mí ndá Jùdèyà

¹ Ta 'bí rì bà wotí gbí tàkii mí ndá Jùdèyà gbaànjé, si ndá Jézu ta ndá mbe tala có mí wó kú nó ndó ta ndí gbí ndá nji, ndá mbe tala có mí wó gii nó ta bà kparaka muu cú kú zò tí 'veè gítí go. ² Ndá 'bí mbe kpolo tí tàkii mí ndá Jùdèyà mà gii ñò ndú tí, ndú gii 'dè có jí Jézu ta kpo tàkòcò, máa, «Ìjò káa ña i tí nó náa ndá mbe tala có mí lo kú bàkà nó gí! Ña i tí nó kpónó náa ndú kú bàkà nó me i bà báká-báká ta rì bà wotí gbí tàkii mí ndoo tí ndá Jùdèyà lá.»

³ Káa Jézu gii 'visi có jí ndú, máa, «Yo jé 'deke có tí nó gbí wáràgà mí Mbìrì gítí ña i tí nó náa Dàvidè tí gbolò gba mí ndoo tí ndá Jùdèyà bàkà táánò ta o tí nó náa go bàkà ta ndú ta ndá mbe ko tàkò wó nó lá? ⁴ Có tí nó gítí bà rì Dàvidè gí tà 'bá-Mbìrì, bindi yí gii kaa ndá kú kò tí nó náa à ci ndú jí Mbìrì gí, ya tí jí ndú ta ndá mbe kú ko tàkò wó, bindi ndú gii zò ta ndú nó? Yo jé 'di lá? Káa à kú zò ndá kú kò tí nó náa à ci ndú jí Mbìrì gí nó gbí tàkii mí ndoo tí ndá Jùdèyà káa ndá bu-Mbìrì cuki.

⁵ «Yo má 'deke ñinó lá, yo jé 'deke có tí nó gbí wáràgà mí Mòze máa, bà bàkà nètè gítí i-ci-ci mí ndá bu-Mbìrì ta rì bà wotí me vò i lá nó, lá? ⁶ Káa ye kú 'dè có jí yo, máa, 'bí i mbe me gbolò á co tí 'bá-Mbìrì gí kpónó kuu nó. ⁷ Yo táánò má 'di gbí có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mí Mbìrì máa, Mbìrì máa, «À tí ye a go nambeè; go bà waa mbelè tí ye wálá» nó gí, yo kùtáa bà waa có mítí ndá 'duù ñinó ta vò i mí ndú wálá nó wálá, tacó a yè ro ndú ká bà dù tí yo. ⁸ Tacó 'Vii-mi-'Dakò a mbe tí rì bà wotí gbí tàkii mí ndá Jùdèyà.»

Jézu 'vala 'bí 'dakò náa 'bì wó pizoo gí

⁹ Bindi Jézu gii ñè nó 'do bà-i-nò ya gítí 'bí bàndò bà kili ndá Jùdèyà gbaànjé. ¹⁰ Bindi yí gii 'de 'bí 'dakò náa 'bì wó gbaànjé pizoo gí, gbí òkò tí ndá 'duù á kà. Ndá 'bí 'dakò ta go bà pà kpokèjí bà kpì ngbàngà tí Jézu tí ndú má gii ñò Jézu, ndú gii 'vee yí, máa, «Bà 'vala 'duù ta rì bà wotí gbí tàkii mí ndoo tí ndá Jùdèyà a vò i?»

¹¹ Káa Jézu gii 'visi có jí ndú, ta bà 'vee ndú, máa, «I-kó-ko mí 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí yo nó kpónó má 'va tí gbí gùu ta rì bà wotí, yí bà ya gí bà ja yí 'do gbí gùu tí nó gí sè wálá? ¹² Káa có tí 'duù kpolo ndii có tí i-kó-ko gí! Má éno, bà bàkà tò i jí 'duù ta rì bà wotí dú.» ¹³ Bindi Jézu gii 'dè có jí 'dakò tí nó ta pizò 'bì wó nó, máa, «Ya 'va gbí 'bì lo.» 'Dakò tí nó mà gii ya 'va gbí 'bì wó go có tí nó náa Jézu 'dè jí yí nó, wu gii gí gí gbí 'bì wó gí. ¹⁴ Ndá mbe kpolo tí tàkii mí ndá Jùdèyà mà gii ñò bà 'vala 'dakò tí nó mí Jézu ta rì bà wotí, ndú gii kaa ta bà muu ndú ya gí ndii 'do gbí òkò tí ndá mbè 'duù tí nó tacó bà pà kpokèjí gítí bà zì Jézu.

Jézu tí 'dè 'duù

¹⁵ Có wàtà mí ndá mbe kpolo tí tàkii mí ndá Jùdèyà mà gii 'va tí gbí tù Jézu, yí gii ñè nó 'do bàndò tí nó gí. Káa ndá 'duù me mbè gii kaa gí tàkò wó. Bindi yí gii 'vala ndá mbe nó'o 'dáá gí. ¹⁶ Káa yí gii kpo-gbì-tà-tù ndú máa, ndú 'ví kpolo tí nje ndú 'do tí rẹ yí, tacó go wo tí wó wálá. ¹⁷ Jé ká go có tí nó náa Ízáyà tí mbe 'dòkò có mí Mbìrì 'dè sàà gí, máa, Mbìrì máa,

¹⁸ «Ìjinó a bòò mí ye náa a ye ká cu 'bì ye mítí wó 'do gbí òkò tí ndá 'duù.

Yí a bà ro ye, tí bà njembí ye, tí wú-gbì-ré ye.

Ye bà si Bèrì mí ye 'ví je wotí jí yí,

tacó wàa yí 'ví nìbà yúcó mì ye jì ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí.

¹⁹ Yí bà 'dèèkè mà ta bà tò kù wálá.

'Bí 'duù bà 'di kòcò wó ta ndi tí ndá kpokèjì wálá.

²⁰ Yí bà dù tí mbe zèè ndá 'duù ñinó ta wotí tí wó ndii ndú gí nó ta pètèkè 'bi.

Yí bà 'vala ta ndá 'duù ñinó ta dúú kpokèjì tí ndú wálá nó lèè éno,

yee tí o bà lò muu gírì mì ndá 'duù jì yúcó.

²¹ Ndá 'duù 'dáá gí bà gù koro 'wálá lí ká míti wó.»

Ndá mbe kpolo tí tàkìi mì ndá Jùdèyá máa a Bèlìzèbùlù ká je wotí bà bàkà ndá serè jì Jézú

²² Bindi ndá 'duù gii gí ta 'bí 'dakò tí mbe sú ro, ta i-gbì-muu wó mbe tii bà 'dè có 'do tí wó gí. Bindi Jézú gii 'vala yí 'do gbí ndá nò'o mì wó nó 'dáá gí. Yí bà-i-nò gii 'bità bà ñò ndá i, ta bà 'dè có. ²³ Nje ndá 'duù 'dáá gí gii 'dèè gí. Bindi ndú gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú, máa, «Ŋinó 'ví dù a 'Vii mì Dàvidè ká nó?»

²⁴ Káa ndá mbe kpolo tí tàkìi mì ndá Jùdèyá má gii 'di có mì ndá 'duù tí nó, ndú gii 'visi có gí takò, máa, «A Bèlìzèbùlù tí Gba-vò-i ká kù je wotí bà mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duù jì yí.»

²⁵ Káa Jézú má gii ñò ña bà koro có mì ndá mbe kpolo tí tàkìi mì ndá Jùdèyá nò, yí gii 'visi có jì ndú, máa, «Có mì ndá bòò mì gba má toko lá, gba tí nó bà zogo 'bá wálá. Có mì ndá 'duù gbí gbata mì ndú má toko lá, gbí gbata tí nó bà dù wálá. Có mì ndá 'duù á njekejì mì ndú delè má kili tí lá, 'bá tí nó gí bà sì tí wálá. ²⁶ Má éno, Gba-vò-i má kù mòkò Gba-vò-i 'do gbí muu ndá 'duù, Gba-vò-i bà gii zèè 'bá ée? ²⁷ Á má dú káa yúcó máa Bèlìzèbùlù tí Gba-vò-i ká kù je wotí bà mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duù jì ye, à 'ví dù a 'di ká kù je wotí bà ko ndá i 'do gbí muu ndá 'duù jì ndá kpo-kpò mbe kù ko ndá i 'do gbí muu ndá 'duù gbí òkò tí yo? Yo 'vee ndú wáa ndú 'ví waa có tí nó jì ndoo. ²⁸ Káa ye má kù mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duù ta wotí mì Bèrì-mì-Mbìrì, gbí có tí nó go éno máa, Mbìrì gí tí gba mì yo gí.

²⁹ «'Bí 'vé káká'í náa yo 'ví te mí gbí muu yo a ñinó máa: 'Duù bà rì gí tà'í mì wu 'dakò tacó bà tuṛu ndá ká'í mì wó ta wotí ée? Sè káa ñinó máa mbe ngbà tí nó 'ví dù a ngbìlì mbe da gbí ka wó ngbìlì, má wálá ndí bà dù ká tó ká. ³⁰ 'Duù má me 'duù mì ye lá, yí a ka ye mbe có. Mbe biya bà kili i ta ye gí, a mbe jaaka gbí i. ³¹ Má éno, ye kù 'dè có jì yo máa, Mbìrì bà je à-cee-gí jì ndá 'duù gítí ndá 'bí ña vò i mì ndú, ta ndá ña zu có ñinó náa ndú 'dè gítí wó tí Mbìrì nó 'dáá gí, gí, káa ndá mbe 'dè zu có gítí Bèrì-mì-Mbìrì bà 'de à-cee-gí wálá. ³² Mbìrì delè bà je à-cee-gí jì 'duù mbe 'dè zu có gítí 'Vii-mì-'Dakò gí; káa 'duù má 'dè zu có gítí Bèrì-mì-Mbìrì, Mbìrì bà je à-cee-gí jì yí muu to tí nó wálá. Yí delè bà je à-cee-gí jì yí bìnì ku mì wó wálá.

³³ «Ndá kù i gbí ñjì má ta banga tí ndú, ndú kù jò ta banga tí. Káa ndú má soloko gí, banga tí bà jò ndú wálá. À ñò banga kù i ni ká míti ña bà jò yí. ³⁴ Yo kù bàkà nambeè-nje ta ndá 'duù, káa njembí yo go já kpoo. Tacó 'duù ta o 'dáá gí kù 'dè káa ña có tí nó mbe yè gbí njembí wó gí nó. ³⁵ Tó 'duù ta tó có gbí njembí wó kù 'dè jì ndá 'duù káa tó có tí nó gbí njembí wó nó. Káa vò 'duù ta vò có yè gbí njembí wó gí ta o 'dáá gí kù 'dè káa vò có. ³⁶ Má éno, ye kù ci yo gítí, máa, Mbìrì bà waa có míti ndá 'duù ta ndòngbù o tacó ndá ña ndá có tí nó náa ndú kù 'dè ta bà koro gbí ndú lá nò gbaanjé-gbaanjé 'dáá gí. ³⁷ Tacó ta o tí nó, à káa nje 'duù ká bà njaanga wú 'do tí mīrì wó. À delè káa nje 'duù ká bà ga wú míti mīrì wó.»

Có gítí bà bàkà ndá serè mì Jézú

³⁸ Bindi ndá 'bí mbe 'di gbí tàkìi, ta ndá mbe kpolo tí tàkìi mì ndá Jùdèyá gii 'dè có jì Jézú, máa, «Mbe nìbà i, go kuu tí ze éno máa wò bàkà gbolò serè jì ze.»

³⁹ Káa Jézú gii 'visi có jì ndú, máa, «Ndá 'duù tí nó gbí o tí nó nò káa cèè ndá vò 'duù sínò ta mbìrì mì ndú wálá. À tẹ ta yo káa serè mì Jóná tí mbe 'dòkò có mì Mbìrì. ⁴⁰ Jóná dígísèè dù gbí yì gbù sè ta rì ta'ò, ta bèbìlì delè ta'ò. Má éno, 'Vii-mì-'Dakò delè kejì gí bà dù á tà to ta rì ta'ò, ta bèbìlì delè ⁴¹ Mbìrì wúnò bà waa có míti ndá 'duù tí nó gbí o tí nó nò ta ndòngbù o 'do gbí có mì ndá 'duù gbí gbata Nínèwà, tacó ndú táánò 'visi muu ndú 'do tí ndá vò i mì ndú bìnì bà kò-kò ta có mì Mbìrì mì Jóná jì ndú gí. Káa kpónó 'bí ngú có bà kò-kò tí mbe me gbolò ndii có tí nó náa Jóná kò-kò tí dígísèè nó yee gí. ⁴² Gbolò gba-nii tí nó ta 'bá mì wó á gbí to Sébà nó, wúnò bà kpì ngbàngá tí yo ta o bà waa có. Tacó yí táánò gí ngé 'do 'bá mì wó me 'dú gí bà 'di có mì gbolò gba tí nó tí Sólòmòni tí gbolò mbe 'di gbí-o nó gí. Káa ye kù 'dè có jì yo ta yúcó, máa, 'bí i mbe me gbolò ndii Sólòmòni gí kpónó kuu nó.

Bà dele ndi i gí gbí muu 'duù

⁴³ «I má co 'do gbí muu 'duù, i tí nó kú ya gí bà wùùkù to ta ndi gbí kángáá nga ngoò ta ngo gbí wálá, kù bà bàndò bà dù tí. À má gii kpò yí gí, ⁴⁴ yí bà gii 'dè có máa, <Ngèlè-ndii kpò a ngo. Má éno, ye bà dele ká gítí ká 'bà mì ye.> Yí má dele ndi wó gí gí bà 'de muu 'duù tí nó ngbáràngà'i, ta 'bí i-gbì-muu wó wálá, ⁴⁵ yí bà ya gí bà kaa ndá 'bí i vò-nje só mbe volo ndii yí gí, bindi ndú bà 'vala ta ndú mí gbí muu 'duù tí nó gí. Gbì ndòngbù, 'duù tí nó bà volo ndii ñinó sàà kùro nó gí, ñinó a ña i tí nó bà bàkà tí míti ndá 'duù tí nó gbí o tí nó, nó ká nó.»

Ndâ Jézù ta ndâ ná'vindi wó

⁴⁶ Káa si Jézù kù 'dè có ji ndâ mbè 'duù tí nó kálásê, ndâ nawu wó ta ndâ ná'vindi wó gii rò tiyò sè, tacó bà 'dè có ta yí. ⁴⁷ 'Bí 'dakò má gii ñò ndú, yí gii 'dè có ji yí, máa, «Ndâ nawu lo ta ndâ ná'vindi lo kù rò tiyò sè, tacó bà 'dè có ta wò.»

⁴⁸ Káa Jézù gii 'visi có ji 'dakò tí nó, máa, «Nawu ye a 'di? Ndâ ná'vindi ye a ndâ 'di?» ⁴⁹ Bindi yí gii tù 'bi wó gítí ndâ mbe tala có mì wó, máa, «Iñinó a ndâ nawu ye. Ñinó a ndâ ná'vindi ye. ⁵⁰ 'Duù má bàkà go có mì Bu ye á gbíri gí, 'duù tí nó a ná'vindi ye, 'duù tí nó a nâmi ye, 'duù tí nó a nawu ye.»

13

Jézù lòkò'bò có gítí mbe va ña

¹ Jézù gii ñè nó 'do 'bá ta gbèè ɾi tí nó ya gí bà ki tí wó to á yí kápá. ² Bindi ndâ 'duù me mbè ta ña wálá gii kaa ya gí tàkò wó tàbè'dè ká. Bindi ndú gii tí jèlè yí 'dee gí. Ndâ 'duù tí me mbè tí ña ñinó náa Jézù gii co 'do gbí òkò tí ndú ya gí bà ki tí wó gbí gbá a ɾo ngo ta kpééti wó jee ndá 'duù 'dáá kù ɾò tiyò á tí ngo. ³ Bindi yí gii 'bitá bà 'dè ndá có ji ndú me mbè gbí lòkò'bò.

Jézù gii lòkò'bò có ji ndâ 'duù, máa, «Ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'dakò gii ya gí bà va ña gbí nji mì wó, ⁴ káa ta o tí nó si yí kù va ña nó, ndâ 'bí nji ña gii 'vaka tí á ta ndi tí kpokèji. Bindi ndâ nuu gii ɾuka ndú gí. ⁵ Ndâ 'bí gii 'vaka tí ta ndi gbí ɾo ndâ díí mbe le ta gbí nji ta làmbu nju to ɾépe-ɾépe pí ndú. Síí ndú má gii yee gí sè, ⁶ ɾi gii mì ndú gí, tacó tà teè ndú ya gí tà to tè lá. ⁷ Ndâ 'bí nji ña gii 'vaka tí ta ndi gbí òkò ndâ bè kperè náa à cutu ndú lá ta ndi gbí nji. Ndâ bè kperè tí nó gii uu 'buuku muu ndú gí. ⁸ Ndâ 'bí nji ña gii 'vaka tí gbí banga zi to. Bindi ndú gii jò ta banga muu ndú gbe-gbè, gbe-gbè, gbe-gbè. ⁹ Má éno, 'duù ñinó ta tù kuu tí muu wó nó 'ví 'di có.»

Nderè bà 'dè có mì Jézù gbí lòkò'bò

¹⁰ Jézù má gii yee nje bà 'dè lòkò'bò gítí mbe va ña gí, ndâ mbe tala có mì wó gii yèè gí ɾègbà tí wó, bindi ndú gii 'vee yí, máa, «Wò kù 'dè có ji ndâ 'duù tí nó gbí lòkò'bò tacó yè?»

¹¹ Káa yí gii 'visi có ji ndú, máa, «À je muu bà 'di gbí ngii ndâ có kóó mì Gba-gbiri ji yo gí. Káa à 'dè gbí ngii tí nó ji ndú lá. ¹² Tacó à kù je i gí bà i, káa i má mì 'duù wálá, áá bà aaka làmbu ñinó á kpátú 'bi wó nó gí. ¹³ Ye kù 'dè có ji ndú gbí lòkò'bò tacó ndú kù zeke'o, káa ndú ñò i lá. Ndú delè kù 'di kòcò, káa ndú 'di gbí có tí nó lá. ¹⁴ Izáyá tí mbe 'dòkò có mì Mbiri táánò 'dè có gítí ña ndâ 'duù tí nó, éno máa, <Yo bà 'di dú káa kòcò 'duù,

káa yo bà 'di gbí có tí nó náa yí kù 'dè nó wálá.

Yo bà zeke ɾo yo ndo gí,

káa yo bà ñò i tí nó náa yo kù zeke nó wálá.

¹⁵ Tacó njembí ndâ 'duù tí nó gbí kàangbá gí,

tù ndú me duù gítí bà 'di có,

ndú delè neke ɾo ndú gí,

tacó à tí ndú a gúku bà ñò ndâ i ta ɾo ndú.

Ndú kù cì gúku máa ndâ yí má 'di gbí có,

ndâ yí bà gii 'visi muu ndâ yí 'do tí ndâ vò kpokèji mì ndâ yí,

bindi ye bà gii 'vala ndâ yí.>

¹⁶ «Káa pá yo ñikí ngé ndii gí, tacó yo kù ñò i ta ɾo yo, yo delè kù 'di có ta tù yo. ¹⁷ Ye kù 'dè có ji yo ta yúco máa, ndâ mbe 'dòkò có mì Mbiri, ta ndâ tó 'duù mì Mbiri táánò ùndi bà ñò i tí nó kpónó náa yo kù ñò nó kpòò, káa ndú ñò lá. Ndú delè ù bà 'di có tí nó náa yo kpónó kù 'di nó kpòò, káa ndú 'di lá.

Jézù 'dè gbí lòkò'bò gítí mbe va ña

¹⁸ «Má éno, yo sè tù yo, wàa ye 'ví 'dè gbí lòkò'bò gítí mbe va ña ji yo. ¹⁹ Ndâ 'duù ñinó mbe 'di có gítí bà dù Mbiri tí gba, káa ndú 'di gbí lá, go ndâ nji ña ñinó mbe 'vaka tí ta ndi tí kpokèji. Vò-'duù-tí-nò ɾa có tí nó náa à ɾò mí gbí njembí wó nó gálá gí. ²⁰ Ndâ

njì ña ñinò mbe 'vaka tí ta ndi pí ndá díí nó, go ndá 'duù ñinò mbe co gálá gí bà 'di có tí nó ta pétekè tàkòcò ndú, ²¹ káa có tí nó ya gí gbí njembí ndú lá, tacó có tí nó dù gbí njembí ndú ká ta làmbu o gàà éno. À mà gù pèè mbi ndú, ta bà gbùrùngà ndú muu có tí nó, ndú gù jee mí to gí. ²² Ndá njì ña ñinò mbe 'vaka tí ta ndi òkò ndá bè kperè nó, go ndá 'duù ñinò mbe 'di có tí nó, káa bà tee njembí ndú mífí ndá i muu to tí nó, ta bà dù ta go ndá kpo-kpò i gù tii bà bàkà nètè mí có tí nó gbí njembí ndú nó gí. ²³ Káa ndá njì ña tí nó mbe 'vaka tí ta ndi gbí banga zì to nó, go ndá 'duù ñinò mbe 'di có tí nó, bindi ndú gù bàkà tó i tókà'i, go ndá kú i ñinò mbe jò gbí banga zì to, jù 'bù-jù 'bù, jù 'bù-jù 'bù nó.»

Jézu 'dè lòkò'bò gítí njì cù-kècè

²⁴ Ta o tí nó Jézu gù 'dè 'bí lòkò'bò káká'i jì ndá 'duù, máa, «Bà zogo to mí Gba-gbírì go éno: Ta 'bí o gbaanjé, 'bí 'dakò gù ya gí bà rò tó ña cù mí gbí njí mí wó. ²⁵ Káa ndá 'duù mà gù mùi ta rì ta bèbìlì gí, 'bí 'duù mbe kù sogo yí gù ngbà tí wó ya gí bà rò njì cù-kècè cee gbí òkò rò-rò i mí wó nó dí bà ndòngbù. ²⁶ Ndá cèe cù gù kù gí sè ñònòkò ta cù-kècè, ndú gù uu gí yaà gbaanjé. À káa o bà gù jò cù, bindi ndá mbe bàkà nètè gbí njí bà gù ñò cù-kècè nì. ²⁷ Bindi ndú gù 'vee mbe njí, máa, «Buù, ndoo taánò goolá rò mí gbí njí a cèe ña cù le! Káa cù-kècè gù gí 'do kòtí 'di?»

²⁸ «Káa mbe njí gù 'visì có jì ndú, máa, «Áá bà dù a 'bí 'duù mbe kù sogo ye ká bà rò cù-kècè mí gbí njí mí ye.»

«Bindi ndá mbe nètè gù 'vee mbe njí, máa, «Má éno, ze ya gí bà ndoo ndá cù-kècè 'do gbí òkò cèe cù gí wàà?»

²⁹ «Káa mbe njí gù 'visì có jì ndú, máa, «Éno lá, tacó tà teè ndú kpónó gò ñònòkò ta teè cèe cù gí. ³⁰ Yo si káa ndú má yù 'dáá ta ndá cèe cù gbaanjé gí, bindi ndá mbe waa cù 'ví waa kùro a cù-kècè, ndú má doo ta wu gí, bindi ndú 'ví gù waa cèe cù tacó bà ya tí gí gbí gálá.» »

Jézu lòkò'bò có gítí njì ndi

³¹ Jézu gù 'dè 'bí lòkò'bò káká'i máa, «Bà zogo to tí nó mí Gba-gbírì ká go i-'di nó, go njì ndi náa wò má ñò nékéléé go i-'di nó; káa ndú má kù tí mú gí, ³² 'bí ña mú mbe gèè bè 'vii ta ndú wálá, náa ndá nuù kù gèè 'bá mí ndú ta gbí .»

Jézu lòkò'bò có gítí rú'bù

³³ Jézu gù 'dè 'bí lòkò'bò jì ndá 'duù, máa, «Bà zogo to tí nó mí Gba-gbírì ká go làmbu njú rú'bù náa niù kù soo mífí gbolò mò kò pe njí 'dí-njì 'dí yee tí o bà nì pe.»

³⁴ Jézu ta o tí nó 'dè ndá có jì ndá 'duù 'dáá ká gbí lòkò'bò. Yí biya bà 'dè có jáá jì ndú gí, ³⁵ go có tí nó náa 'bí mbe 'dòkò có mí Mbírì 'dè sàà éno, máa, «Ye bà 'dè có jì ndú gbí ndá lòkò'bò,

ye bà yù gbí ndá có kóó tí nó

náa ndú jé 'di lá 'do tí o bà suu to tí nó nó gí sè,» nó.

Jézu 'dè gbí lòkò'bò gítí cù-kècè

³⁶ Jézu mà gù njè nó 'do mí ndá mbè 'duù tí nó ya gí 'bá gí, ndá mbe tala có mí wó gù 'dè có jì yí, máa, «'Dè gbí lòkò'bò tí nó náa wò 'dè gítí cù-kècè gbí njí nó jì ze.»

³⁷ Bindi Jézu gù 'visì có jì ndú, máa, «'Duù tí nó mbe rò tó ña cù nó a 'Vii-mi-'Dakò. ³⁸ Njì tí nó náa yí rò nó a to tí nó. Ndá tó njì ña a ndá 'duù ñinò tí ndá bòò gba mí Mbírì nó. Bindi ndá cù-kècè a ndá 'duù mí Gba-vò-i. ³⁹ 'Duù tí nó mbe kù sogo mbe njí, mbe rò njì cù-kècè mí gbí njí mí wó nó a Gba-vò-i. O bà kilí ndá i 'do gbí njí a ndòngbù o. Bindi ndá mbe kilí ndá i 'do gbí njí a ndá basilì mí Mbírì. ⁴⁰ Bà waaka ndá cù-kècè à 'ví doo ta wu 'do gbí njí 'vii ká 'vii ta bà ⁴¹ tuu ndá basilì mí 'Vii-mi-'Dakò ta ndòngbù o gí bà ruka ndá mbe bàkà wò i, ta ndá 'duù ñinò mbe kù eendi ndá 'bí ka ndú gítí bà bàkà wò i nó 'do gbí òkò tí ndá bòò gba mí Mbírì, ⁴² bindi yí gù 'vaka ndú mí ta wu, tí bàndò bà wa gbí, ta bà 'vii tí ta sé'i. ⁴³ Bindi ndá tó 'duù mí Mbírì bà gù co go rì á 'bá mí Bu ndú. Má éno, yo sè tù yo, náa tù bà 'di có má kuu tí muu yo nó!»

Jézu lòkò'bò có gítí 'bí gbolò kpóló-kpolo i-banga náa à ngùù mí gbí njí

⁴⁴ Jézu gù 'dè 'bí lòkò'bò jì ndá 'duù, máa, «Bà zogo to tí nó mí Gba-gbírì go éno: 'Bí 'duù gù 'de 'bí ña kpóló-kpolo i-banga náa à ngùù mí ta to gbí njí. Yí gù tòò to gí muu , bindi yí gù ya gí 'bá ta líkí'o tí wó. Yí gù sè ndá i-'bá 'dáá gí gí 'dè, bindi yí gù kaa mboo tàkò ndú ya gí bà sè ta njí tí nó.

⁴⁵ «Bà zogo to tí nó mí Gba-gbírì delè go mbe nó 'véle mbe kù pà 'bí ña kpóló-kpolo i-banga, ⁴⁶ yí má gù 'dè gí, yí gù sè ndá i-'bá mí wó 'dáá gí á gí 'dè, bindi yí gù kaa i gbí ndú ya gí bà sè ta gbolò i-banga tí nó náa yí 'de nó.»

Jézù lòkò'bò có gítí mbu

⁴⁷ Jézù gii lòkò'bò 'bí có ji ndá 'duù, máa, «Bà zogo to tí nó mì Gba-gbírì go mbu náa 'duù 'va mí tà ngo, bìndi yí gii ja gí sè ta ndá ña ndá i tà ngo léé gí gbí. ⁴⁸ Bìndi mbe 'va mbu gii ruka ndá tó sè gí gbí ká'i. Yí gii jaka ndá 'bí vò sè ta ndá 'bí i ñinó ta i gbí ndú wálá nó 'vaka gí 'dè. ⁴⁹ Ña i tí nò tí kpokèjì gí bà bàkà tí ta ndòngbú o: Ndá basilì mí Mbírì bà gii njèè gbí òkò tí ndá tó 'duù ta ndá vò 'duù go éno. ⁵⁰ Ndú bà gii 'vaka ndá vò 'duù mí tà wu, tí bàndò bà wa gbí ta bà zò gbí tí ta sé'i.»

Bà yee nje ndá lòkò'bò mì Jézù

⁵¹ Bìndi Jézù gii 'vee ndá mbe tala có mì wó, máa, «Yo 'di gbí ndá có tí nò náa ye lòkò'bò nò 'dáá gí?»

Bìndi ndú gii 'visi có ji yí, máa, «Ìyoo.»

⁵² Bìndi yí gii 'visi có ji ndú, máa, «Má éno, mbe nibà có mì Mòze mbe gí tí mbe tala có mì Gba-gbírì, go mbe 'bá mbe kú kaa ndá ngú i ta ndá ká i 'do gbí gálá mì wó gí sè.»

Jézù co wìri ya gí Názàrèti

⁵³ Jézù mà gii ce ta bà 'dè ndá lòkò'bò ji ndá 'duù gí, ⁵⁴ yí gii njè nó 'do bà-i-nò ya gí gbí 'dóó gbata mì ndú Názàrèti. Bìndi yí gii ya gí bà nibà i ji ndá 'duù á bàndò bà kili ndá Jùdèyà gí bà ùlù Mbírì. Nje ndá mbe 'di bà nibà i mì wó 'dáá gí gii 'dèè gí. Bìndi ndú gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú, máa, «'Dakò tí nò 'de ña bà 'di gbí-o tí nò 'do mì 'di? Yí 'do ta wotí bà bàkà ndá serè tí nò a kòtí 'di? ⁵⁵ À jé nó tà go 'vii tí nó náa bu wò a mbe no mù nó le! Nawu wó me nìi tí nó ta rè wó a Màriyà nó lá? Ndá Jákómò, ta Jüzépè, ta Simónè, ta Jùdà me ndá ná'vindí wó lá? ⁵⁶ Ndá nàmi wó 'dáá me kuu ta ndoo to nó lá? Má éno, yí 'do ta wotí bà bàkà ndá serè tí nó à kòtí 'di?» ⁵⁷ Tacó éno, ndú gii biya bà 'di ndá có mì wó gí.

Káa Jézù gii 'visi có ji ndú, máa, «À káa ndá 'duù gbí 'dóó gbata mì mbe 'dòkò có mì Mbírì, ta ndá 'duù gbí yá wó ká te duù mití wó lá.» ⁵⁸ Tacó éno, yí gii bàkà ndá serè ji ndú me mbè lá, tacó ndú tee njembí ndú mití wó lá.

14*Bà zi Jòvání*

¹ Ta o tí nó Èródè tí gbolò gba mì ndá 'duù Gàliléyà mà gii 'di tàwo Jézù, ² yí gii 'dè có ji ndá 'duù mì wó máa, «'Duù tí nò bà dù a Jòvání tí nó tí mbe caka tí ndá 'duù náa ye táánò da mīri wó nó! A yí ká 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó. Ñinò a gbí nderè ndá serè tí nò mbe kú bàkà tí nó ká nò.»

³ Tacó áá táánò a Èródè ká tuu ndá àsikèrì mì wó ya gí bà zèè Jòvání, ndú gii ere yí te mí gbí zàà. Yí bàkà éno á muu Èródiyà tí nìi mì ná'vindí wó Filípò, náa yí tí Èródè ká ja yí 'do tí wó kò gí. ⁴ Káa Jòvání ta o 'dáá gí kú 'dè có ji Èródè, máa, «Áá mì lo me yúcó tacó bà ja nìi mì ná'vindí lo 'do tí wó lá, tacó à ndoo gí ndu si ndu káa wuú lá.»

⁵ A gbí muu Èródè ta o tí nó a có bà zi Jòvání, káa gúku ndá 'duù mbe si Jòvání tí mbe 'dòkò có mì Mbírì gii kpò yí gí.

⁶ Ta o kàramà bà jò Èródè, nájú Èródiyà gii dù ru ji ndá Èródè ta ndá wìri mì wó. Ru mì 'viní tí nó gii peteke tàkòcò Èródè ngé ndii gí. ⁷ Bìndi yí gii see tí wó ji 'viní tí nó, máa yí kpèti má yù 'do tí yí káa ña yè wè, yí bà je ji yí gí.

⁸ Nawu 'viní tí nó, tí Èródiyà, mà gii 'di có tí nó, yí gii ya gí gbí muu nájú wó, máa, yí ya gí bà 'dè có ji Èródè máa, «Je muu Jòvání tí mbe caka tí ndá 'duù ji ye mí gbí sàni kpónó mí kùro ndá 'duù tí nó.» ⁹ Gbì dii Èródè gii ciki ta bà 'di ña có mì 'viní tí nó gí. Káa yí mà gii kofo có bà see tí tí nó náa yí see ta tí wó á mì kùro ndá wìri mì wó 'dáá gí nó, nó bà 'visi muu wó gii kpò yí gí. Tacó éno, yí gii 'dè có ji ndá àsikèrì mì wó, ¹⁰ máa, ndú ya gí bà da muu Jòvání 'do gbí zàà gí tí ji 'viní tí nó. ¹¹ Ndá àsikèrì bà-i-nò gii ya gí bà da muu Jòvání, ndú gii te mí gbí sàni, ndú gii ya tí ji 'viní tí nó. Bìndi yí gii te ya tí ji nawu wó. ¹² Ndá mbe tala có mì Jòvání gii kaa ya gí bà te ku wó. Ndú mà gii duu yí gí, ndú gii ya gí bà 'dè có ji Jézù.

Jézù je i-zò-zò ji ndá 'duù álifí wó

¹³ Jézù mà gii 'di có ku Jòvání, yí gii di ngo ta gbà ta kpéeti wó kú ya gítí 'bí bàndò ta ndá 'duù tí wálá, tito kápá Gàliléyà. Káa ndá 'duù mà gii 'di có bà ya yí nó, ndú gii kaa 'do gbí ndá gbata ta kò ndú ya gí tàkò wó. ¹⁴ Yí mà gii co gí to 'do gbí gbà, yí gii ñò ndá mbè 'duù tí nó, yè ɾo ndú gii bàkà yí ngé ndii gí. Bìndi yí gii 'vala ndá 'duù ñinó ta nò'o tí ndú nó.

¹⁵ Ndá mbe tala có mì Jézù má gii ò 'dè'ò bàkà tí gí, ndú gii 'dè có jì yí, máa, «O kpónò ndii gí, káa ndá 'duu ta 'bá bà-i-nó wálá. Má éno, si ndá mbè 'duu tí nó 'ví nje gí, wáa ndú 'ví ya gí bà pà i-zó-zò 'do tí ndá bàndò tí nó ta ndá 'duu kuu tí nó.»

¹⁶ Káa Jézù gii 'visi có jì ndá mbe tala có mì wó, máa, «Ndú bà ya wálá. Yo je i-zó-zò jì ndú wáa ndú 'ví zò.»

¹⁷ Káa ndá mbe tala có mì Jézù gii 'visi có jì yí, máa, «Áá mì ze káa ndá kù kò vò, ta ndá sè sósò'ò cuki.»

¹⁸ Káa Jézù gii 'visi có jì ndú, máa, «Yo kaa ndú gí tí jì ye.» ¹⁹ Bindi yí gii 'dè có jì ndá 'duu tí nó máa ndú kí tí ndú to gbí mbíli. Ndá 'duu má, máa, gii kí tí ndú to go có mì wó nó gí, yí gii kaa ndá kù kò nó vò, ta ndá sè tí nó sósò'ò náa ndá mbe tala có mì wó kaa jì yí nó mí 'bì wó. Yí gii zeke'ò gí gbíri, yí gii 'dè níki maa jì Mbíri. Bindi yí gii k'i'viki gbí ndá kù kò tí nó, bindi yí gii kaa ndú jì ndá mbe tala có mì wó, bindi ndú gii njèè jì ndá mbè 'duu tí nó. ²⁰ Ndá 'duu 'dáá gí gii zò i yè yí ndú, bindi à gii kili ndá sè i-zó-zò á bindi ndú yeke ndá kèè muu'bi-nje sò.

²¹ Muu ndá 'dakò mbe zò i ta o tí nó; 'dáá gí álifi vò. À 'deke ndá niù ta ndá 'vii lá.

Jézù nó có ọ̀ ro ngo

²² Ndá 'duu má gii zò i cee gí, Jézù ngé gii je nó jì ndá mbe tala có mì wó, máa, ndú o gbá, wáa ndú 'ví ya gí tító kùro si yí mí ndii kù njèè ndá mbè 'duu tí nó. ²³ Yí má gii njèè ndá mbè 'duu tí nó cee gí, yí gii ya gí pí gú ta kpééti wó gí bà 'deke tí wó jì Mbíri. ²⁴ Ta 'dè'ò tí nó, pípiri mbe kù pí 'do kùro ndá mbe tala có mì Jézù gii gbùrùngà ndú gbí gbá ta kpééti ndú ta woté ká tí.

²⁵ Káa Jézù gii 'bì nó ta kò wó có ọ̀ ro ngo á bindi bà 'do pí gú ta nje yé, kù ya gí tàkò ndú. ²⁶ Ndá mbe tala có mì Jézù má gii ò yí kèjì gítí ndú có ọ̀ ro ngo ta kò wó, gúku gii zèè ndú 'dáá gí. Bindi ndú gii 'dè có, máa, «A vuuvuu!» Bindi ndú gii pì ta kù ta gúku.

²⁷ Káa Jézù gii 'dè có jì ndú, máa, «Yo zèè njembí yo! Yo ci gúku lá! A ye.»

²⁸ Bindi a Piyétòrò ká gii 'visi có jì yí, máa, «Á dú má káa wò, 'dè có jì ye wáa ye 'ví nó nó có ọ̀ ro ngo ya gí mì lo, Buu.»

²⁹ Bindi Jézù gii 'visi có jì Piyétòrò, máa, «Gì!» Bindi Piyétòrò gii có 'do gbí gbá kù nó nó ta kò wó có ọ̀ ro ngo kù ya gí mì Jézù.

³⁰ Káa mbí wó má bà gii 'va tí pípiri, gúku gii zèè yí gí. Bindi yí gii 'bità bà ta gí tà ngo. Káa yí gii tò kù jì Jézù, máa, «'Vala ye, Buu!»

³¹ Jézù ngé gii yuu 'bì wó ya gí bà zèè ta Piyétòrò. Bindi yí gii 'dè có jì yí, máa, «Wò kù koro có sósò'ò tacó yè?»

³² Ndá Jézù ta Piyétòrò má gii o gí gbí gbá gí, pípiri gii rò bà pí gí. ³³ Bindi ndá mbe tala có mì wó gbí gbá nó gii ùlù yí, máa, «Wò dú káa 'Vii-mi-Mbíri!»

Jézù 'vala ndá mbe nó'ò á Jènèsàrèti

³⁴ Ndá Jézù gii di ngo ta ndá mbe tala có mì wó ta o tí nó gí gbí to Jènèsàrèti. ³⁵ Ndá 'duu gbí to tí nó má gii ò Jézù ní gí, ndú gii turu ndá mbe nó'ò gbí to tí nó 'dáá gí ya tí jì yí. ³⁶ Ndú gii 'deke tí ndú jì yí, máa yí si ndá mbe nó'ò tí nó 'ví gbala vòò nje bongo tí wó. Ndá mbe nó'ò njinó mbe gbala nje bongo tí wó nó 'dáá gii 'de 'válá gí.

15

Tàkii mì ndá ká gù ndá Jùdèyà

¹ Ta o tí nó, ndá 'bí mbe kpolo tí tàkii tí ndá 'bí mbe 'di gbí tàkii mì ndá Jùdèyà, mbe gí gí mì Jézù 'do Jèrùzàlèmè, gii 'vee yí, máa, ² «Ndá mbe tala có mì lo bàkà go tàkii mì ndá ká gù ndoo lá tacó yè? Ndú caka 'bì ndú kùro bà zò i go i gbí tàkii mì ndoo ndá Jùdèyà lá.»

³ Káa Jézù gii 'visi có jì ndú, máa, «Káa yo kù ru ndi tàkii mì yo si có mì Mbíri mí to tacó yè? ⁴ Tacó Mbíri 'dè có éno máa, «Bàkà nètè ndá bu lo ta nawu lo. Wáa 'duu má si ndá bu wó ta nawu wó tí i lá, à 'ví zì yí gí.» ⁵ Káa yo gii 'dè có gbí tàkii mì yo éno máa, 'duu má 'dè có jì ndá bu wó ta nawu wó éno máa, yí ci bà i mì ndú nó náa yí máa yí bà koni ta ndú nó jì Mbíri gí, ⁶ gbí éno máa, yí ja nó a miři wó 'do tà nètè ndú gí. Yo kù si có mì Mbíri tí có ta gbí wálá, bindi yo gii zèè tí kpòò a có tàkii mì yo gbí ña kèjì tí nó. ⁷ Yo kù eendi ndá 'duu máa yo a ndá tó 'duu mì Mbíri! Ízàya tí mbe 'dòkò có mì Mbíri táánò 'dè gítí ña ndá 'duu go yo nó a yúco, máa, ⁸ Mbíri máa,

«Ndá 'duu tí nó kù ùlù ye ká ta nje ndú cuki,
káa njembí ndú me 'dú 'do tí ye.

⁹ Gbí ndá i mì ndú náa ndú kù bàkà jì ye nó wálá;
ndá có tí nó náa ndú kù nibà nó 'dáá káa có mì ndá 'duu.» »

Ndâ i mbe volo 'duù

¹⁰ Jézù giì tè'é tí ndâ 'duù me mbè. Bindi yí giì 'dè có ji ndú, máa, «Yo sè tù yo, waa yo 'ví 'di gbí có tí nó náa ye kù 'dè ji yo nó! ¹¹ A me i ñinó mbe ya gí gbí nje 'duù nó ká volo gbí yí lá. A ndâ i ñinó mbe co 'do gbí yí 'duù nó ká volo yí.»

¹² Ndâ mbe tala có mi Jézù giì ya gí mi wó bindi bà 'dè có tí nó mi wó, bindi ndú giì 'vee yí, máa, «Wò ñò ni gí máa, có tí nó náa wò 'dè nó zèè tí ndâ mbe kpòlo tí tàkii mi ndâ Jùdèyà ngé, nó gí?»

¹³ Káa Jézù giì 'visi có ji ndú, máa, «Áá bà giì ndoo ndâ mú ñinó náa à me Bu ye ká rò ndú lá nó ta tà teè ndú 'daá gí. ¹⁴ Yo si káa ndú. Ndú a ndâ mbe sú ro mbe kù ja ndâ 'bí ka ndú mbe sú ro. Káa mbe sú ro má ja 'bí ka wó mbe sú ro, ndú só bà 'va tí ndú gbí giù.»

¹⁵ Káa Piyetòrò giì 'dè có ji Jézù, máa, «Dè gbí có tí nó náa wò 'dè gítí ndâ i ñinó mbe ya gí gbí yí 'duù, ta i ñinó mbe co 'do gbí yí 'duù nó ji ze.»

¹⁶ Káa Jézù giì 'visi có ji ndú, máa, «Muu yo di tí kpónó kpòlo ká go muu sè ndâ 'bí 'duù delé. ¹⁷ Yo ñò ni lá máa, i ñinó mbe co gbí nje 'duù ya gí gbí yí wó nó, kù ndii co gbí yí wó ya gí tà mbili? ¹⁸ A ndâ i ñinó mbe gi 'do gbí yí 'duù nó ká volo 'duù, tacó ndú gi 'do gbí njembí 'duù. ¹⁹ Tacó ndâ vo-vò kóró-kofo có, go: bà kofo có gítí bà zi 'duù, ta bà kofo có gítí bà bàkà bangbaya, ta bà kofo có gítí bà-nò-vò-ndò, ta bà kofo có gítí bà ngbà i, ta bà kofo 'veré gítí ndâ 'bí 'duù, ta bà kofo vò có gítí ndâ 'bí 'duù, ²⁰ ta bà 'dè có gítí ña ndâ i tí nó ká kù volo 'duù. Káa bà caka 'bi a kuro bà zò i lá volo 'duù lá.»

'Bí nù mbe tee njembí wó mítí Jézù

²¹ Jézù giì njè nó 'do Jènèsàréti ya gí gbí 'bí to á dè ta ndâ gbata Tírò ta Sidóni. ²² Má giì zeke'o, 'bí nù tí jù Kánàni ta 'bá mi ndú gbí to tí nó giì gí gí mi Jézù, bindi yí giì 'deke tí wó ji yí ta bà wa gbí, máa, «Ákoo Buù, 'Vii mi Dàvidè, ñò yè ro ye. Nájú ye ta i-gbí-muu wó, káa i tí nó kù bàkà yí tí vò i.»

²³ Káa Jézù giì 'visi có gí tàkò có mi nù tí nó lá. Bindi ndâ mbe tala có mi Jézù giì 'dè có ji yí máa, «Si nù tí nó 'ví co ta ña wo mi wó nó 'do tàkò ndoo gí!»

²⁴ Káa Jézù giì 'visi có ji ndú, máa, «À tuu ye ká tacó tí ndâ Ìziriyèli ñinó go ndâ rómbo mbe giri'o gí nó cukì.»

²⁵ Káa nù tí nó giì zèè kò Jézù ta bà 'deke tí wó máa, «Koni ye, Buù!»

²⁶ Jézù giì 'visi có ji yí, máa, «Bà te i-zó-zò mi ndâ 'vii ji ndâ bô me dú lá.»

²⁷ Káa nù tí nó giì 'visi có ji Jézù, máa, «Có mi lo nó dú, Buù. Káa kpèti ká ènò, ndâ bô ngbà kù zò ndâ njunjú i-zó-zò ñinó mbe kù 'vaka tí to 'do mi ndâ mbe tí ndú nó.»

²⁸ Bindi Jézù giì 'visi có ji nù tí nó, máa, «Wò ùnje gítí ye ta njembí lo gbaànjé, naà! Má ènò, áá bà je i mi lo ta go tí lo nó ji wò gí.» À káa bà 'dè có tí nó mi Jézù, nájú nù tí nó ngé giì 'de 'wálá gí.

Jézù 'vala ndâ 'duù me mbè

²⁹ Jézù giì njè nó 'do tí to tí nó a seè ndâ gbata Tírò ta Sidóni nó co yí kápà Gàlilèyà ya gí bà ki tí wó pí gú. ³⁰ Bindi ndâ 'duù me mbè giì kaa ndâ mbe nó'o, ta ndâ mbe ósú, ta ndâ 'duù ñinó ta ndâ i-gbí-muu ndú nó ya tí ji yí. Bindi yí giì 'vala ndú gbaànjé-gbaànjé 'daá gí. ³¹ Nje ndâ mbè 'duù tí nó giì 'dèè ta bà ñò ndâ 'duù ñinó ta mè ndú mbe èpe tí gí nó kù 'dè có, ndâ 'duù ñinó tí ndâ mbe ósú nó gí tí ndâ cèe 'duù gí, ndâ 'duù ñinó ta kò ndú gbele've gí nó kù nó nó, ndâ mbe sú ro kù ñò i. Bindi ndú giì ùlù Mbíri mi ndâ Ìziriyèli.

Jézù je i-zó-zò ji ndâ 'duù álifí nà'ò

³² Bindi Jézù giì tè'é tí ndâ mbe tala có mi wó. Yí giì 'dè có ji ndú, máa, «Yè ro ndâ 'duù tí nó 'daá gí tí ye ngé. Tacó ndú kpónó bàkà ta ye bà-i-nó a sili ta'ò, káa i-zó-zò tacó bà je ji ndú wálá. Káa go bà njè ndú gí 'bá mi ndú ta go tí ndú tí ye wálá, tacó ndú bà 'dèè ta go mí kpokèjì.»

³³ Káa ndâ mbe tala có mi Jézù giì 'visi có ji yí, máa, «À 'ví 'de i-zó-zò bà je ji ña mbe 'duù tí nó 'do ngoó gbí ña to tí nó ta ndâ 'duù tí wálá nó?»

³⁴ Káa Jézù giì 'vee ndú, máa, «Áá mi yo a ndâ kù kó èe?»

Bindi ndú giì 'visi có ji yí, máa, «Áá mi ze a ndâ kù kò vò-nje só, ta ndâ 'bí vici sè.»

³⁵ Jézù bà-i-nò giì 'dè có ji ndâ mbè 'duù tí nó, máa, ndú ki tí ndú to. ³⁶ Bindi yí giì kaa ndâ kù kò tí nó á vò-nje só, ta ndâ vici sè tí nó á mi ndâ mbe tala có mi wó nó, yí giì 'dè níki maa ji Mbíri, bindi yí giì k'viki gbí ndú, yí giì kaa ji ndâ mbe tala có mi wó, ndú giì njèè ji ndâ mbè 'duù tí nó. ³⁷ Ndâ mbè 'duù tí nó 'daá gí giì zò i yè yí ndú go ñinó náa à níki tí ndú. Bindi à giì ñaka sè i-zó-zò á bindi ndú yeke ndâ kèè vò-nje só.

³⁸ Muu ndá 'dakò mbe zò i ta o tí nó 'dáá gí álifí nà'ò. À 'deke ndá nù i ta ndá 'vii lá. ³⁹ Jézú má gii je nó jì ndá mbè ndá 'duu tí nó á bindi bà zò i mì ndú gí, yí gii di ngo ta gbà 'do bà-i-nò gí gbí to Màngádáni.

16

Ndá 'bí ña Jùdèyà gii 'vee Jézú máa yí bàkà seřè jì ndá yì

¹ Ta o tí nó, ndá 'bí mbe nibà có gítí tàkù mì ndá Jùdèyà gii tala Jézú, máa yí bàkà 'bí i tacó bà tùbà máa yí 'de wotí bà bàkà ndá seřè tí nó náa yí kù bàkà nó 'do mì Mbiri jì ndá yì. ² Káa Jézú gii 'visi có jì ndú, máa, «Tàri má bí-bi sè rì ta jée gí, yo ñò ni gí máa, mù taabè bà dù wálá. ³ Káa tàri má bi tà fíri dú'ò, yo máa, mù wúnó kèjì. Yo ñò ña i tí nó kèjì gí bà bàkà tí nó ni 'do tí cè tí tàri gí, káa ro yo yoo 'do tí bà ñò ndá seřè tí nó mbe kù bàkà tí mí kùro yo kpónó nó gí! ⁴ Ndá 'duu tí nó mbe kù 'vala kpónó nó á ndá vò 'duu tí ndá mbe tee njembí ndú mífí Mbiri lá nó ká kù 'vee có seřè! Káa áà bà tè ta ndú káa seřè mì Jónà.» Tacó éno, Jézú gii ñè nó bindi bà 'dè có tí nó 'do tí ndú gí.

Rú'bù mì ndá mbe kpolo tí tàkù mì ndá Jùdèyà ta ndá Jùdèyà ñinó mbe ùnje gítí 'válá bindi ku lá

⁵ Ndá Jézú má gii di ngo gí tito gí, mbí ndá mbe tala có mì wó bà gii 'va tí bà te i-zó-zò. ⁶ Bindi Jézú gii 'dè có jì ndú, máa, «Yo kpolo tí yo 'do tí rú'bù mì ndá Fàrizéyo ta rú'bù mì ndá Sàdúkáyò.»

⁷ Káa ndá mbe tala có mì Jézú má gii 'di có tí nó náa yí 'dè nó, ndú gii 'bità bà 'dè ngùrù-ngùrù có gbí òkò tí ndú, máa, «Yí kù 'dè có tí nó tacó ndoo gí ta i-zó-zò lá.»

⁸ Jézú má gii 'di có tí nó náa ndá mbe tala có mì wó kù fiini nó, yí gii 'vee ndú, máa, «Yo kù fiini có gbí òkò tí yo, máa, i-zó-zò wálá, tacó yè? Njembí yo gítí ye me dúú-dúú lá! ⁹ Muu yo kpolo éno tacó yè? Bà mbí yo ò tí ndá kù kù tí nó táánò vò náa ye ki'viki gbí ndú jì ndá 'dakò álifí vò nó gí? Yo ta o tí nó kili sè i-zó-zò bindi ndú yeke á ndá kèè ée? ¹⁰ Káa ndá kù kù tí nó vò-nje só náa ye táánò ki'viki gbí ndú jì ndá 'dakò álifí nà'ò nó? Yo ta o tí nó kili sè i-zó-zò bindi ndú yeke á ndá kèè ée? ¹¹ Káa bà gii 'di gbí éno máa, ye kù 'dè có me gítí kù kù lá nó gii kpò yo ta ña kpokèjì ngayi? Ye 'dè jì yo máa, yo kpolo tí yo 'do tí rú'bù mì ndá Fàrizéyo ta rú'bù Sàdúkáyò.» ¹² Ndá mbe tala có mì Jézú bà-i-nò gii 'di gbí máa, yí kù 'dè có jì ndá yì me gítí rú'bù bà bàkà kù kù lá. Yí kù ci á ndá yì, máa ndá yì 'vi kpolo tí ndá yì 'do tí ndá i tí nó náa ndá Fàrizéyo ta ndá Sàdúkáyò kù nibà ndú jì ndá 'duu nó.

Simónè Piyétòrò yí gbí Jézú máa yí a Bindi-Mbiri gí sè

¹³ Ndá Jézú má gii yee ta ndá mbe tala có mì wó tí 'bí to á dè ta gbata Cèzàriyà mì Filípò gí, yí gii 'vee ndú, máa, «Ndá 'duu kù 'dè có máa 'Vii-mi-'Dakò á 'di?»

¹⁴ Káa ndú gii 'visi có jì yì, máa, «Ndá 'bí 'duu kù 'dè có máa yí á Jovani tí mbe caka tí ndá 'duu. Ndá 'bí 'duu máa yí á Èljà tí nó tí mbe 'dòkò có mì Mbiri nó. Ndá 'bí 'duu máa yí á Jèrèmiyà tí nó tí mbe 'dòkò có mì Mbiri nó. Káa ndá 'bí 'duu ñindi ndú máa yí á 'bí 'duu gbaanjé 'do gbí òkò tí ndá ká mbe 'dòkò có mì Mbiri.»

¹⁵ Káa Jézú gii 'vee ndú, máa, «Káa yo, yo ñindi yo kù 'dè có máa ye á 'di?»

¹⁶ Bindi Simónè gii 'visi có jì yì, máa, «Wò á Bindi-Mbiri, tí 'Vii mì wu Mbiri.»

¹⁷ Jézú má gii 'di có tí nó náa Simónè 'dè nó, yí gii 'visi có jì yì, máa, «Pá lo níki ngé, Simónè 'vii mì Jónà. Tacó á me 'bí 'duu ká 'dè gbí có tí nó náa wò 'dè nó jì wò lá. A Bu ye á gbiri ká 'dè jì wò. ¹⁸ Má éno, ye kpónó kù 'dè có jì wò, máa, rè lo bà dù á «Piyétòrò», (gbí máa «díí»). Ye bà bí ndá 'duu mì ye á mbe kù kili ta rè ye nó á mí pí díí tí nó, náa à kpèti káa ku, yí bà je bà i tí ndú wálá. ¹⁹ Ye bà je i bà njaanga njekeji bà ya gí gbí to mì Gba-gbiri á mí 'bí lo. I ñinó náa wò má ùnje gítí muu to tí nó gí, áà bà ùnje gítí gbiri gí. Káa wò má biya i muu to tí nó gí, à delè bà biya i tí nó gbiri gí.» ²⁰ Bindi Jézú gii 'dè có jì ndá mbe tala có mì wó máa, ndú 'ví 'dè gí sè máa yí á Bindi-Mbiri nó gbaanjé lá.

Kpédélé bà 'dè có mì Jézú gítí o bà kònò sé'i mì wò

²¹ 'Do tí o tí nó, Jézú gii 'bità bà 'dè có jì ndá mbe tala có mì wó ngbaràngá'i éno máa, «À cu mí gbí mbelè ye gí, máa ndá kpo-'duu-'bá, ta ndá Kùro ndá bu-Mbiri, ta ndá mbe 'di gbí tàkù mì ndá Jùdèyà bà gii mèkè'i tí ye. Ye bà gii kònò sé'i me gbolò. Káa kózò tí ye bà ya gí Jèruzalémè. Ye ñò ni gí máa, ndú bà gii zì ye gí. Káa bindi sili ta'ò, ye bà 'vala 'do gbí muu'dú ye gí.»

²² Piyétòrò má gii 'di có tí nó, yí gii 'tè è tí Jézú gí ndii 'do gbí òkò tí sè ndá 'bí mbe tala có mì wò, bindi yí gii 'dè kolòwò gítí wò, máa, «Mbiri 'vi je ña i tí nó jì wò ngé gí lá, buù!»

²³ Káa Jézù gii 'visi có jì Piyétòrò, máa, «Ya 'do tí ye gí kàzò, ndí lo Gba-vò-i! Wó kù nè kpokèjí m̀ ye, tacó wò kù koṛo me ña bà koṛo có m̀ Mbirì lá. Wò kù koṛo a ña bà koṛo có m̀ ndá 'duù muu to tí nò.»

²⁴ Káa Jézù gii 'visi tí wó gítí sè ndá 'bí mbe tala có m̀ wó, bindi yí gii 'dè có jì ndú, máa, «Go bà dù tí mbe tala có m̀ ye má tí 'duù, 'duù tí nò 'ví ò-bà-mbí m̀ri wó gí. Yí 'ví gbí gbí njembí wó gítí bà kòndò sé'i, wàa yí 'ví gí gbí bà ñu ndi ye. ²⁵ Tacó 'duù má bàkà tí wó tí mbe lè ngarànga mí tà ɾo wó ta kpééti wó, yí a ku. Káa 'duù mbe gii m̀ri wó muu ye ká bà 'de 'valá. ²⁶ Má éno, 'duù bà 'de gbí ndá i tí nò muu to tí nò a yè, náa yí kpéti má 'de ndú kpónó 'daá gí, bindi yí gii bè gbí cèe 'valá bindi ku m̀ wó gí? 'Duù bà 'visi ndá cèe 'valá bindi ku m̀ wó ta ña yè á muu to tí nò? ²⁷ Tacó kùro o bà gí 'Vii-mi-'Dakò 'do gbíri ta ndá basili ta woti 'do m̀ Bu wó dooko gí. Yí bà gí gí bà ko mboo ndá ña ndá i m̀ ndá 'duù náa ndú bàkà muu to tí nò nó gbaànjé-gbaànjé jì ndú. ²⁸ Ye kù 'dè có jì yo ta yúco máa, ndá 'bí 'duù gbí òkò tí yo kpónó mbe kù ɾò tíyò nò bà ño o bà gí 'Vii-mi-'Dakò tí gbolò gba gí.»

17

Bà 'visi cè tí Jézù

¹ Ta sili vò-nje gbaànjé bindi o tí nò, Jézù gii kaa ndá Piyétòrò, ta ndá Jákómò ta ná'vindi wó Jòvání, bindi ndú gii ya ta ndú gí pí 'bí ñà gú ta kpééti ndú jee sè ndá 'bí mbe tala có m̀ wó mí tagbà gú. ² Káa si ndú pí gú, Jézù gii 'visi cè kózò tí wó mí kùro ndá mbe tala có m̀ wó ta'ò náa yí kaa ndú ta yí nò gí. Gbiri wó gii dù kù tòngbaà go ɾi, ndá bongo tí wó gii ce go 'vi 'bi. ³ Ndá Piyétòrò ta ndá Jákómò ta ná'vindi wó Jòvání mà gii zeke'o, ndú gii ñò ndá Mòze ta Èljà kù 'dè nje m̀ ndú ta ndá Jézù. ⁴ Bindi Piyétòrò gii 'dè có jì Jézù, máa, «Bà dù ndoo bà-i-nó niki ma, buu! Ye bà tò ndá nduùrù ta'ò mí bà-i-nò, gbaànjé jì wò, gbaànjé jì Mòze, bindi gbaànjé jì Èljà, náa à má niki tí lo gí nò.»

⁵ Káa si Piyétòrò kù 'dè có tí nò ndú má gii zeke'o gí yaà, ndú gii ñò kùlù m̀ mbe kù tòngbaà yiiga muu ndú gí. Bindi ndú gii 'di kòcò 'duù kù 'dè có gbí kùlù m̀ tí nò, máa, «[J]inó a 'Vii m̀ ye, tí wú-gbì-ɾé ye, náa takòcò ye peteke gítí wó á ngé ma.»

⁶ Ndú má gii 'di có tí nò, ndú gii 'buku gbiri ndú mí to ta gúku. ⁷ Káa Jézù gii tee 'bi wó ta ndi tí ndú, bindi yí gii 'dè có jì ndú, máa, «Yo a gí yaà. Yo ci gúku lá.» ⁸ Ndú má gii te muu ndú gí yaà go có m̀ Jézù nò, ndú gii ñò Jézù ta kpééti wó.

Có gítí Èljà

⁹ Káa si ndú kù gii dele ndi ndú gí tagbà gú, Jézù gii 'dè có jì ndá mbe tala có m̀ wó ta'ò nò, máa, «Yo 'ví 'dè có i tí nò náa yo ñò si ndoo pí gú nò jì 'bí 'duù gbaànjé lá, yee tí o bà 'vala ndi 'Vii-mi-'Dakò 'do gbí ku.»

¹⁰ Káa ndú gii 'vee yí, máa, «Káa ndá mbe 'di gbí-o m̀ ndá Jùdéyá kù 'dè có máa, Èljà ká bà gí gí kùro kózò gí, tacó yè?»

¹¹ Káa Jézù gii 'visi có jì ndú, máa, «A Èljà ta yúco ká bà gí gí kùro tacó bà 'viindi ndá i 'daá gí. ¹² Káa Èljà táánò dú gii gí á go có m̀ ndú nò gí, káa ndú tí ndá mbe 'di gbí-o m̀ ndá Jùdéyá ta o tí nò gii ñò yí ni lá; bindi ndú gii mèèkè'i tí wó go ñinó a niki tí ndú gí. Má éno, ndú delè kèjí gí bà mèèkè'i tí 'Vii-mi-'Dakò ká go ña ñinó náa ndú táánò bàkà m̀ti Èljà nò.»

¹³ Ndá mbe tala có m̀ Jézù má gii 'di có tí nò náa yí 'dè jì ndú nò, ndú gii ñò ni gí máa, yí kù 'dè có a i gítí Jòvání tí mbe caka tí ndá 'duù.

Jézù 'vala 'bí 'vii-'dakò ta i-gbì-muu wó

¹⁴ Ndá Jézù má gii dele ndi ndú 'do pí gú, ndú gii 'de ndá 'duù me mbè kù ùndi ndú mí m̀ sè ndá mbe tala có m̀ wó tí nò náa yí si ndú mí tagbà gú nò. Bindi 'bí 'dakò 'do gbí òkò tí ndá 'duù tí nò mbe tí nò gii ñè nó ya gí bà zèè kò Jézù, ¹⁵ ta bà 'deke tí wó jì yí, máa, «[J]ò yè ɾo 'vii m̀ ye, buu! Á tí wó a vò ña nò'o dó pí. À má tanga ta ndá 'bí o, à kù 'va yí mí tà wu, à delè kù 'va yí ta ndá 'bí o mí tà ngo. ¹⁶ Ye gí ta yí jì ndá mbe tala có m̀ lo, máa ndá-'bí-lá, ndú bà 'vala yí, káa à gii kpò ndú gí.»

¹⁷ Káa Jézù gii 'visi có jì 'dakò tí nò, máa, «Yo ndá 'duù tí nò gbí o tí nò nó káa cèe ndá vóló-volo 'duù mbe ùnje gítí Mbirì lá. Yo bà lè mí tà ɾo ye a ngarànga? Ye bà kòndò yo éno yee tí ña o ngayi?» Bindi yí gii 'dè có jì 'dakò tí nò máa, «Te 'vii tí nò gí tí gí bà-i-nò.» ¹⁸ 'Dakò tí nò má gii te 'vii tí nò ya tí jì Jézù gí, Jézù gii do m̀ti i tí nò gbí muu 'vii tí nò, máa yí co 'do gbí muu wó gí. Má gii zeke'o, gbí dii 'vii tí nò gii da mbó'vóo ká mí to nò gí.

¹⁹ Bindi ndá mbe tala có m̀ Jézù náa bà 'vala 'vii tí nò kpò ndú gí nó gii 'vee yí si ndú ta kpééti ndú, máa, «Bà mòkò i tí nò 'do gbí muu 'vii tí nò kpò ze gí tacó yè?»

²⁰ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú, máa, «À kpò yo tacó yo tee njembí yo míti Mbíri dúu-dúu lá. Ye kú 'dè có ji yo ta yúco, máa, yo má tee njembí yo míti Mbíri gí, kpèti ká nji'díí éno, yo má 'dè có ji gbolò gú tí nò, máa, «Yèè ndi lo 'do bà-i-nò gí,» gú tí nò bà yèè ndi wó go có mì yo nò gí. 'Bí i mbe kpò yo delè bà dù wálá. ²¹ À kú mòkò i go ña i tí nò 'do gbí muu 'duù ká ta bà 'deke tí ji Mbíri, delè ta bà kònò go cuki.»

Bà só bà 'dè có mì Jézù gítí bà kònò sé'i mì wó

²² Ta 'bí o gbaanjé, ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó 'dáa gí má gii kili míti 'bí bàndò gbí to Gàliléya gí, Jézù gii 'dè có ji ndú máa, «Ndá 'duù kèji gí bà kpí ngbàngà tí 'Vii-mi-'Dakò ji ndá 'dakò. ²³ Ndú bà gii zi yí gí. Káa bindi sili ta'ò, yí bà gii 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí.» Ndá mbe tala có mì Jézù má gii 'di có tí nò, ndú gii dù zuku-zùkùu ta sé có tí nò.

Ndá Jézù ta Piyétòrò gò i gítí 'bá-Mbíri

²⁴ Ndá Jézù má gii yee ta ndá mbe tala có mì wó gbí gbata Kàpàrànwùmù, ndá 'bí mbe kú kili i 'do mì ndá 'duù gítí 'bá-Mbíri gii gí gí mì Piyétòrò, bindi ndú gii 'vee yí, máa, «Mbe nibà i ji yo kú gò i gítí 'bá-Mbíri?»

²⁵ Káa Piyétòrò gii 'visi có ji ndú, máa, «Yí kú gò i.»

Bindi Piyétòrò má gii ri gí tà'i tàkò Jézù, Jézù gii có galá gí bà 'vee yí á kùro bà 'dè có mì wó máa, «Simónè, wò koṛo có máa ndá kpo-kpò gba muu to tí nó kú gò i 'do mì ndá 'di? Á 'do mì ndá 'vii mì ndú, wèè, á 'do mì ndá mbe 'dó-'do?»

²⁶ Káa Piyétòrò gii 'visi có ji yí, máa, «Á 'do mì ndá mbe 'dó-'do.»

Bindi Jézù gii 'dè có ji Piyétòrò, máa, «Má éno, à mò ndá 'vii-bá 'do gbí bà gò i ji gba gí. ²⁷ Káa kpèti ká éno, a me wò i lá. Ya gí bà gò lii tàbè'dè kápá. Wò má ja kpédélé sè, wò 'ví njaa gbí nje wó, bindi wò bà 'de nji gurúsù 'do tí ngbàrà, wò 'ví je ya gí bà gò gítí 'bá-Mbíri á muu ndá, tacó wàa tàkòcò ndá 'duù tí nò 'ví kpòlo lá.»

18

A 'di ká me gbolò ndii ndá 'bí ka wó 'dáa gí

¹ Ta o tí nò, ndá mbe tala có mì Jézù gii 'vee yí, máa, «Gbolò 'duù mbe ndii ndá 'bí ka wó 'dáa gí gbí òkò tí ze gbí ngbàngà mì Mbíri wúnò bà dù a 'di»

² Káa Jézù gii 'visi có gí tàkò 'vé mì ndú nò ta bà tè'é tí 'bí lambu 'vii, bindi yí gii rò yí mí kùro ndú. ³ Bindi yí gii 'dè có ji ndú, máa, «Ye kú 'dè có ji yo ta yúco, máa, yo má 'visi tí yo tí ndá víi 'vii go lambu 'vii tí nó lá, yo jé gí bà dù tí ndá ña 'duù tí nó náa Mbíri kú zogo ndú nó wálá. ⁴ Má éno, 'duù ñinó mbe bàkà tí wó tí lambu 'vii go lambu 'vii tí nó ná a gbolò 'duù gbí òkò tí ndá 'duù tí nó náa Mbíri kú zogo ndú nó 'dáa gí. ⁵ 'Bí 'duù má te wiri míti 'bí lambu 'vii go ñinó ta rè ye, gbí éno máa, 'duù tí nó te wiri a i míti ye. ⁶ Káa à 'vii ta 'duù mbe eendi 'bí lambu 'vii go ñinó mbe kú tee njembí míti ye káa bà ère gbolò du i míti miri wó, wàa à 'ví 'va ta yí gí tà wúlú ngo.

⁷ «Vò pá tí ndá 'duù muu to tí nó ngé, tacó ndá wò i mbe kú volo muu ndú 'do tí bà tee njembí ndú míti Mbíri ùgbù á muu to tí nó ngé ndii gí. Ndá wò i tí nò delè jé gí bà cee wálá. Káa à volo a i ji ndá mbe kú kili wu á gí tà ndá wò i tí nó!

⁸ «Á má a 'bí 'bi lo gbaanjé ká kú ñònòkò gbí òkò tí yo ta Mbíri, da 'bi lo tí nò 'va gí 'dè. Á niki a bà ya ta gbèe 'bi lo gí gbí dà á bindi ku mì lo á co tí bà kpòlo tí ndá 'bi lo só kpónò, bindi wò gii 'de wò bàndò bindi ku mì lo. ⁹ Káa à má a 'bí ɾo lo gbaanjé má ká kú si wò kú bèè ɾo Mbíri, aa ɾo lo tí nò 'do gbí kélé gí 'dè. Á niki a bà 'de 'válá ñinó mbe cee lá nó ta gbèe ɾo lo á co tí bà 'va wò mì Mbíri mí gbí wò bàndò ta wu tí bindi ku mì lo ta ndá ɾo lo sósò'ò.

¹⁰ «Yo kpòlo tí yo 'do tí bà 'dè có ñónókó gítí ndá víi 'vii go ndá ña ñinò, tacó ndá basili mì ndú nanaka ká káca mí kùro Bu ye gbíri. ¹¹ (Tacó 'Vii-mi-'Dakò gí gí muu to tí nó a i tacó bà 'vala ndá 'duù ñinó mbe gíri'o gí nò.)»

Jézù lòkò'bò có gítí i-kó-ko mbe gíri gí

¹² Jézù gii lòkò'bò có ji ndá mbe tala có mì wó máa, «Yo koṛo có máa, muu ndá i-kó-ko mì 'duù má 100, bindi 'bí gbaanjé gii gíri gí, yí bà si sè ndá i-kó-ko ñinó 99 nó mì bàndò, bindi yí 'ví ya gí bà pà bà tí gbèe ñinó mbe gíri nó wálá? ¹³ Ye kú 'dè có ji yo ta yúco máa, yí má 'de ñinó mbe gíri nó gí, líkí'o bà bàkà yí á co tí líkí'o ndá ñinó 99 mbe gíri'o lá nó gí. Tacó go tí wó éno máa, 'bí i-kó-ko mì yí gbaanjé 'ví gíri nó wálá. ¹⁴ Có mì Bu yo gbíri delè ká go éno, máa muu 'bí lambu 'vii gbaanjé go ñinó kuu nó nó 'ví ba lá.

Pà làyi gítí ndá wò i gbí òkò tí yo ta ná'vindi lo

¹⁵ «Ná'vindi lo má bàkà 'bí ña i mbe lè gí gítí lo, ya gí mì wó, wàa yo 'ví 'viiki gbí có tí nó gbí òkò tí yo ta yí sósò'ò. Yí má 'di có mì lo nó gí, gbí éno máa wò gí ta ná'vindi

lo dè gítí lo gí. ¹⁶ Káa yí má biya bà 'di có mì lo gí, t'è é tí ndá 'bí 'duù go só, go ta'ò, wàa wò 'ví 'dè có ta yí mí kùro ndú gítí có mì kponje taàbè, go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri nò. ¹⁷ Yí má biya bà 'di có mì ndá 'duù tí nó delè gí, wò 'ví ya ta yí gí kùro ndá 'bí ná'vindí yo tí ndá mbe kù kili ta rẹ ye tí Jézù. Yí má kpo muu yo delè gí, yo 'ví bàkà ta yí go bà bàkà i gítí vò 'duù ta nètè mì yo ta yí wálá. ¹⁸ Ye kù 'dè có jí yo ta yúco máa, yo má ùnje gítí 'bí ña i muu to tí nó gí, à delè bà ùnje gítí bà bàkà i tí nó á gbíri gí. Káa 'bí i ñinó náa yo mà biya gí máa à 'ví bàkà muu to tí nó lá, à delè bà biya gí, máa à 'ví bàkà i tí nó á gbíri lá. ¹⁹ 'Bí có náa ye bá 'dè jí yo káká' i a ñinó máa, ndá 'bí 'duù gbí òkò tí yo, kpèti ká go ndá 'duù sósò'ò cuki, má toko muu ndú, bindi ndú gíi 'deke tí ndú ta njembí gbaànjé tacó 'bí ña i 'do mì Bu ye gbíri, ta rẹ ye, Bu ye bà je i tí nó náa ndú yù nò jí ndú gí. ²⁰ Tacó ndá 'duù kpèti go sósò'ò, go ta'ò, má kili mítí 'bí bàndò ta rẹ ye, ye bà dù kuu toko ta ndú á kà.»

Bà si có gítí ndá vò i mì ndá 'bí ka ndoo mí to

²¹ Bindi Piyétòrò gíi 'vee Jézù, máa, «Ye 'ví si có gítí ndá vò i mì ná'vindí ye náa yí bàkà mítí ye mí to yee gbí ée, Buù? Yee gbí vò-nje só?»

²² Káa Jézù gíi 'visi có jí yí, máa, «Me ká ta bà vò-nje só cuki lá. Ye nì jí yo a vò-nje só ta bà vò-nje só ta bà muu'bi.»

²³ Jézù gíi lókò'bò 'bí có jí ndá mbe tala có mì wó, máa, «Bà dù Gba-gbíri tí gbolò gba mì ndá 'duù muu to tí nó 'vii ká 'vii ta 'bí gbolò gba gbaànjé mbe epe muu wó gítí có ba kili ndá i mì wó 'do mì ndá kpo-kpò 'duù mì wó gí. ²⁴ Yí má gíi 'bità bà t'è é tí ndú gbaànjé-gbaànjé, à gíi gí jí yí kpédélé'i kùro a i ta 'duù ñinó náa i mì wó muu wó me gbolò ngé ndii gí nò. ²⁵ Káa kpokèji bà dele ta ndá i tí nó jí gba mà gíi kpò 'dakò tí nó gí, gba gíi 'dè có máa, à ya gí bà mà ndá 'dakò tí nó, ta niù mì wó, ta ndá 'vii mì ndú, ta ndá i-'bá mì ndú 'dáá gí. À má sí ndú gí, à 'ví kaa i gbí ndú gítí á jí yí gí bindi ndá i mì yí. ²⁶ Káa 'dakò tí nó mà gíi 'di có tí nó, yí gíi zèè kò gba ta bà 'deke tí wó, jí yí máa, «Je o jí ye, buù, wàa ye 'ví pà kpokèji bà sí có ndá i mì lo 'do muu ye 'dáá gí.» ²⁷ Gba mà gíi zeke 'dakò tí nó, yé ro wó gíi bàkà yí ngé ndii gí. Bindi yí gíi sí có gítí ndá i mì wó á muu wó nó 'dáá gí mí to. Bindi yí gíi 'dè có jí yí máa, yí ya gí 'bá mì wó.

²⁸ «Dakò tí nó mà gíi co gí sè 'do gbí ngbàngà mì gba, yí gíi 'de 'bí ka wó náa ndú kù bàkà nètè ta ndú 'bá mì gba, ta làmbu i mì wó á muu wó, bindi yí gíi nanaka mítí ka wó nó go cá tí ngbù títíi, máa, «I mì ye kuu muu lo. Je i mì ye jí ye! Je i mì ye jí ye!»

²⁹ «Ka wò mbe nètè nò gíi 'va tí wò kùro wó, ta bà 'deke tí wó jí yí, máa, «Je o jí ye, wàa ye 'ví i ngèlè gítí.» ³⁰ Káa yí gíi biya bà 'di có mì ka wó nó gí. Bindi yí gíi te yí mí gbí zàa, máa yí dù á ká di tí o tí nó náa yí má sí có ndá i mì yí cee 'do muu wó gí, à 'ví gíi dò 'bí á 'do tí wó. ³¹ Ndá 'bí ka ndú náa ndú kù bàkà nètè 'bá mì gba ta ndú nó mà gíi ñò ña i tí nó, tàkòcò ndú gíi kpòlo ngé ndii gí. Bindi ndú gíi ya gí bà 'vanda ndi ña i tí nó náa ka ndú bàkà nò 'dáá gí jí gba.

³² «Gba bà-i-nò gíi tuu 'duù gí tàkò 'dakò tí nó. À mà gíi gí ta yí gí kùro wó gí, yí gíi do mítí wó, máa, «Ndi lo vò 'duù! Wò kùtáa 'deke tí lo á jí ye, bindi ye gíi sí có gítí ndá kpo-kpò i mì ye náa áa muu lo nó mí to gí. ³³ Káa wò kpónò ñò yé ro ka lo náa yo kù bàkà nètè ta yí bà gbèe to nó lá, tacó yè?» ³⁴ Tacó ènò, gba gíi te vò 'duù tí nó mí gbí zàa ta kpo tàkòcò. Máa, yí dù gbí zàa yee tí o tí nó náa yí má sí có ndá i mì yí 'dáá gí delè.»

³⁵ Jézù gíi yee nje có mì wó, máa, «Bu ye á gbíri delè bà bàkà ta yo 'dáá gí ká ènò, náa yo má je à-cee-gí jí ndá ná'vindí yo ta njembí yo gbaànjé lá nò.»

19

Có gítí bà njè nii

¹ Jézù mà gíi cee ta bà 'dè có tí nó jí ndá mbe tala có mì wó gí, ndú gíi di ngo 'do Gàlilèyà gítí 'bí to á tito Joròdáníyà á Jùdèyà. ² Ndá 'duù me mbè gíi ru ndi wó gítí to tí nó. Bindi yí gíi 'vala ndá mbe nò'o gbí òkò tí ndú.

³ Mà gíi zeke'o, ndá 'bí mbe kù kpòlo tí tàkùlì mì ndá Jùdèyà gíi gí mí Jézù, bindi ndú gíi 'vee yí ta tiri tacó bà ñò muu wó, máa, «Duù má njè nii mì wó ta nderè náa à ká gbí muu wó, a vò i gbí tàkùlì mì ndoo tí ndá Jùdèyà?»

⁴ Káa Jézù gíi 'visi có jí ndú, máa, «Yo 'deke có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri, máa, do tí bà 'bità bà suu to tí nó, 'Duù tí nó mbe suu ndú nó, «suu ndú tí ndá di ta na > nó lá? ⁵ Ñinò a gbí nderè có tí nó náa yí tí Mbíri gíi 'dè ta có, máa, 'dakò 'ví si ndá nawu wó, ta bu wó mí to, wàa yí 'ví nanaka mítí nawu wó, wàa ndú 'ví dù tí gbèe dii nó ká nò. ⁶ Má ènò, ndú káká' i me ndá 'duù sósò'ò lá. Ndú a gbèe dii. Má ènò, 'bí 'duù muu to tí nó 'ví njèè gbí òkò tí ndá i ñinó náa Mbíri ká toko ndú nó lá.»

⁷ Káa ndá mbe kú kpolo tí tàkùlì mì ndá Jùdèyà nò gùì 'vee Jézù káká'í máa, «Káa Mòze táánò 'dè có ènò máa, 'duù 'ví cu wáràgà ta nderè bà nje tí jì nawù wó, wàa yí 'ví nje yí, tacó yè?»

⁸ Jézù bà-i-nò gùì 'visì có jì ndú, máa, «Mòze táánò 'dè jì yo ènò tacó tù yo tí ndá Jùdèyà 'di có lá. Káa àa táánò me go ènò ta o bà 'bità bà suu ndá 'dakò ta nùì mì Mbírì lá. ⁹ Ye kù 'dè có jì yo ta yúcó, máa, 'bí 'duù má nje nawù wó á muu 'bí tende vò i á bindi có ngbà-'dakò, bindi yí gùì kò 'bí ngú nùì, yí kù zì a ngbà ta ngú nùì tí nò.»

¹⁰ Bindi ndá mbe tala có mì Jézù gùì 'dè có jì yí, máa, «Cè có gítí ndá nùì ta ndá kù ndú má ènò, à nìkì káa bà dù 'duù tí dì banga.»

¹¹ Káa Jézù gùì 'visì có jì ndú máa, «À káa ndá 'duù ñinó náa Mbírì wu jì ndú máa ndú dù tí ndá dì banga nó ká bà dù ènò. À me káa ndá 'duù sàkàmàà lá. ¹² Tacó ndá ña ndá i mbe kù tii ndá 'duù 'do tí bà kò nùì me a mbè: à volo ndá 'bí 'duù 'do ká gbí yí ndá nawu ndú; à bàkà ndá 'bí 'duù gítí bà dù ènò ta wotí; ndá 'bí 'duù biya bà kò nùì tacó bà dù tí ndá mbe bàkà nètè mì Mbírì. Wotí bà 'di có tí nò má kuu tí 'duù, yí 'ví 'di .»

Ndá Jézù ta ndá víi 'vii

¹³ Ndá 'bí 'duù gùì gí ta ndá víi 'vii mì ndú jì Jézù, máa yí cù 'dè ngo cù wó míí ndú, wàa yí 'ví 'deke tí wó jì Mbírì tacó tí ndú. Káa ndá mbe tala có mì Jézù gùì do ta ndá 'duù tí nò. ¹⁴ Káa Jézù gùì 'dè có jì ndá mbe tala có mì wó, máa, «Yo si ndá 'vii tí nò 'ví gùì gí mì ye. Yo tii kpokèjì 'do tí ndú lá, tacó ndá mbe kù dù tí ndá bòò-gba mì Gba-gbírì a ña ndá 'duù ñinó go ndá 'vii tí nò, nò.»

¹⁵ Á má gùì yee ta ndá 'vii tí nò tí Jézù gí, yí gùì cù 'dè ngo cù wó míí ndú, bindi yí gùì nje nó 'do bàndò tí nò gí.

'Bí 'vii-'dakò ta ndá i mì wó me gbolò

¹⁶ Má gùì zeke'o, 'bí 'vii-'dakò ta ndá i mì wó me gbolò gùì gí mì Jézù, bindi yí gùì 'vee yí, máa, «'Duù 'ví bàkà a ña tó i yè, tacó wàa yí 'ví 'de ta 'wálá ñinó mbe cee lá nó?»

¹⁷ Káa Jézù gùì 'visì có jì yí, máa, «Wò 'vee ye á gítí tó i tacó yè? Tó 'duù ká gbaañé cuki. Go bà 'de 'wálá ñinó mbe cee lá nó má kuu tí nò, kpolo tí ndá có tí nò.»

¹⁸ Káa 'vii-'dakò tí nò gùì 'vee Jézù káká'í, máa, «Ndá có ngayi?»

Káa Jézù bà-i-nò gùì 'visì có jì yí, máa, «Ndá có tí nó máa,

<Wò 'ví zì 'duù lá.

Wò 'ví bàkà bangbaya lá.

Wò 'ví zingbà i lá.

Wò 'ví 'dè 'vèrè gítí 'duù lá.

¹⁹ Wò 'ví tégàrà ndá bu lo ta nawu lo.

Wò 'ví zè ndá 'bí ka lo nìkì go bà zè 'dóó tí lo nìkì mì lo,» nò.»

²⁰ Káa 'vii-'dakò tí nò gùì 'vee Jézù máa, «Ye kpolo tí ndá có tí nó náa wò kpónó 'deke mí to nó 'dáá gí; 'bí i ñinó kpòò mbe gboo 'do mì ye gí nó a yè?»

²¹ Káa Jézù gùì 'visì có jì yí, máa, «Go bà dù tí cèe 'duù ta bà lè tí wó wálá má kuu tí lo, ya gí 'bá waa wò 'ví si ndá i mì lo 'dáá gí gí 'dè, wò 'ví nje ndá i tí nó náa wò 'de gbí ndú nó jì ndá mbe yè, bindi wò 'ví gí gí bà ñu ndi ye. Cì gúku lá, tacó wò bà 'de ndá i me gbolò gí bindi ndá i mì lo nó 'do gbírì gí.»

²² 'Vii-'dakò tí nò má gùì 'di có tí nó náa Jézù 'dè jì yí nò, yí gùì nje nó 'do bà-i-nò ta máákà gbí dii wó, tacó ndá i mì wó me gbolò ngé ndii gí.

²³ 'Vii-'dakò tí nò má gùì ya gí. Jézù gùì 'dè có jì ndá mbe tala có mì wó, máa, «Ye kù 'dè có jì yo ta yúcó, máa, bà dù tí bòò-gba mì Mbírì mì ndá mbe kpo-kpò i muu to tí nó kpolo ngé ndii gí. ²⁴ Ye bà 'dè gbí ndi có tí nó jì yo káká'í, máa, à peteke a bà ndii 'bí ña gbolò nó go ya co gbí gùù ngbàndú á co tí bà dù 'duù ñinó ta ndá kpo-kpò i ká mì wó nó tí bòò-gba mì Mbírì.»

²⁵ Nje ndá mbe tala có mì Jézù gùì 'dè ta bà 'di có tí nó gí. Bindi ndú gùì 'vee yí, máa, «À má ènò, a 'di ká bà 'de 'wálá?»

²⁶ Káa Jézù gùì 'visì có jì ndú ta bà zeke'o tí ndú, máa, «Wotí mì ndá 'duù gítí wálá, káa 'bí i mbe kpò Mbírì wálá.»

²⁷ Bindi Piyétòrò gùì 'vee Jézù, máa, «Káa ze, ñò káa ze jee ndá i muu to tí nó 'dáá gí mí to kù ñu ndi lo. Ze bà 'de bindi ndá i mì ze náa ze jee ndú mí to nó a yè?»

²⁸ Káa Jézù gùì 'visì có jì Piyétòrò máa, «Ye kù 'dè có jì wò ta yúcó máa, ta o tí nó náa ndá i má gùì gí 'dáá tí ndá ngú i gí, 'Vii-mi-'Dakò bà gùì kí tí wó dengècè pí jalàmbà mì wó, bindi yo tí ndá 'duù tí nó muu'bi-nje só mbe kù ñu ndi ye nó bà gùì kí tí yo dengece-dengècè to kù zogo ndá ña ndá Iziriyéli muu'bi-nje só nó. ²⁹ Bindi ndá 'duù ñinó 'dáá mbe jee ndá 'bá mì ndú, ta ndá ná'vindi ndú, ta ndá námi ndú, ta ndá bu ndú, ta ndá nawu ndú, ta ndá 'vii mì ndú mí to ta rẹ ye nó, bà 'de ndá i me gbolò á gí bindi

ndâ i mi ndú ta ndâ 'duu mí ndú nò. Mbíri delè bà je 'valá ñinó mbe cee lá nó ji ndú á bindi ku mi ndú.

³⁰ «Káa yo 'ví koro muu yo máa, ndâ 'duu ñinó kpónó tí ndâ kpo-kpò 'duu kùro ndâ 'bí ka ndú nó bà giù dù tí ndâ ndòngbú 'duu, bindi ndâ 'duu ñinó kpónó tí ndâ sili ndâ ka ndú nó bà giù dù tí ndâ kùro ndâ 'duu.»

20

Jézù lòkò'bò có gítí ndâ mbe bàkà nètè gbí nji

¹ Jézù giù lòkò'bò có ji ndâ mbe tala có mi wó, máa, «[J]a kpokèji bà zogo to tí nó mi Gba-gbiri go i mi 'bí gbolò 'duu mbe gbo'o ya gi bà pà ndâ 'duu tacó bà bàkà nètè gbí nji mi wó. ² Yí mà giù 'de ndâ kpédélé 'duu gi, ndú giù 'vii có ta ndú gítí bà ko mboo nètè mi ndú, bindi yí giù tuu ndú gi gbí nji ta firí dú'o. ³ Yí mà giù ya gi bàndò 'velé si ri yèè gàà gi yaà gi, yí giù 'de ndâ 'bí 'duu ta nètè mi ndú wálá. ⁴ Bindi yí giù kaa ndú ya tí gi gbí nji mi wó, máa, ndú bàkà nètè, wàa yí bà je i ñinó mbe 'vii ta po nètè mi ndú ji ndú. ⁵ Yí mà giù dele ndi wó ya gi bàndò 'velé ta ri dè gítí gbúrú, yí giù 'de ndâ 'bí 'duu, bindi yí giù kaa ndú ya tí gi gbí nji, máa, ndú bàkà nètè, wàa yí 'ví je bà 'bi ndú ji ndú. Yí mà giù ya ndi wó gi bàndò 'velé si ri mò tí gi, yí giù 'de ndâ 'bí 'duu kù dù sìnó, bindi yí giù kaa ndú ya tí gi gbí nji, máa, <Yo bàkà nètè! Yo bà 'de káa bà 'bi yo.> ⁶ Yí mà dele ndi wó gi bàndò 'velé si o 'dèè gi, yí giù 'de ndâ 'bí 'duu ta nètè mi ndú wálá. Bindi yí giù 'vee ndú, máa, <Yo kù dù sìnó bà-i-nó 'do tí dú'o yee tí kpónó tacó yè?>

⁷ «Káa ndâ 'duu tí nó giù 'visi có ji yí, máa, <Tacó mbe je nètè ji ze wálá.> Bindi yí giù 'visi có ji ndú, máa, <Á má èndò, yo ya gi gbí nji mi ye.>

⁸ «O bà nje nètè mà giù me tí gi, yí giù tuu mbe kù kpolo tí ndâ i gbí galá mi wó, máa yí ya gi bà nje ndâ 'duu 'do gbí nètè gi. Ndâ 'duu mà giù gi 'do gbí nji gi 'bá gi, yí giù 'dè có ji mbe kpolo tí ndâ i gbí galá mi wó, máa, yí ko mboo nètè mi ndú ji ndú. Máa, yí 'bità bà je i kpédélé'i a i ji ndâ ndòngbú 'duu tí nó mbe gi gi gbí nètè ta 'dè'o nó, bindi ndâ mbe gi si ri mò tí gi, bindi ndâ mbe gi ta ri gbúrú, bindi ndâ mbe gi ta ri dú'o, bindi ndâ mbe gi ta firí dú'o, wàa yí 'ví je i ji ndú 'daá gi 'vii ká 'vii. 'Bi có máa, 'duu ñinó gi gi gbí nètè ta firí dú'o, káa ñjzò gi si nètè kù nje-nje nó, 'ví dù lá. ⁹ Mbe kpolo tí ndâ i gbí galá bà-i-nò giù 'bità bà ko mboo nètè mi ndâ 'duu ji ndú go có tí nó náa mbe nji 'dè ji yí nó. ¹⁰ Ndâ kpédélé 'duu tí nó náa mbe nji kaa ndú gi gbí nètè ta firí dú'o nó giù gi ñindi ndú ta bà koro có éno máa, a ndâ yí ká bà 'de i me gbolò, káa ndú giù 'de káa gbèe ña i tí nó náa ndâ 'bí ka ndú 'de nó.

¹¹ «Ndú bà-i-nò giù li káa 'bi ndú gi ta i tí nó náa à je ji ndú nó gi, bindi ndú giù ya gi bà 'dè kolòwò ji mbe nji, máa, ¹² <Ndâ ndòngbú 'duu tí nó náa wò kaa ndú gi tí kpónó-kpónó ta 'dè'o nó bàkà nètè ká ta lambu o, káa wò giù 'vii ndú ta ze tí ndâ mbe 'bità bà ka wu'o si ri có lá yee tí 'dè'o ta ña kpokèji ngayi!>

¹³ «Káa mbe nji giù 'visi có ji 'bi 'duu gbaanjé 'do gbí òkò tí ndâ 'duu tí nó mbe kù 'dè kolòwò nó, máa, <Ye ñonoko wò gbaanjé lá, kómbe ye. Á kpónó 'bi lo nó me i tí nó kùtáá náa ndâ 'vii có gítí ta dú'o nó lá? ¹⁴ Má èndò, je i mi lo, wàa wò 'ví ya. Ye je i ji ndâ ndòngbú 'duu tí nó mbe gi gi gbí nètè kpónó-kpónó si o bèè 'daá gi nó 'vii ta yo 'do ká gbí 'dóó có mi ye gbí muu ye. ¹⁵ Rè i ñinó mbe tii ye 'do tí bà bàkà ta ndâ 'dóó i mi ye go có mi ye gbí muu ye 'ví dù a ña yè? Wò kù tò a kù tacó ña gbolò nambeè tí nó náa ye bàkà ji ndâ 'duu tí nó mbe gi gi gbí nètè kpónó-kpónó á kùro bà nje nètè nó?> »

¹⁶ Jézù giù yee nje có mi wó, máa, «Ndâ ndòngbú 'duu wúnò bà dù tí ndâ kpédélé 'duu, bindi ndâ kpédélé 'duu bà dù tí ndâ ndòngbú 'duu go ña i tí nó kpónó nó.»

Bà ta'ò bà 'dè có mi Jézù gítí o bà kònò sé'i mi wó

¹⁷ Jézù mà giù cee ta bà 'dè có gítí ndâ mbe kpo-kpò i gi, ndú giù kaa kù ya gi gbí gbata Jèrùzàlémè. Káa si ndú kpokèji, yí giù kaa ndâ mbe tala có mi wó muu 'bi-nje só 'do gbí òkò tí ndâ 'duu gi ndii, bindi yí giù 'dè có ji ndú, máa, ¹⁸ «Ndo kpónó kù ya gi gbí gbata Jèrùzàlémè, bindi ndâ 'duu ká bà giù kpi ngbàngá tí 'Vii-mi-'Dakò ji ndâ kpo-kpò 'duu gbí ngbàngá mi ndâ Jùdèyá. Ndú bà giù waa có ku mítí wó, ¹⁹ bindi ndú bà giù je yí ji ndâ mbe 'dó-'do tacó bà zi yí. Ndâ mbe 'dó-'do tí nó bà giù ño ndi wó, ta bà ño yí, ta bà lè yí, ta bà gbí yí, bindi ndú bà giù zi yí ta bà gbí yí á mítí njèèkpe mú. Káa bindi sili ta'ò yí bà giù 'vala ndi wó á 'do gbí muu'dú wó gi.»

Nawu ndâ Jákòmò ta Jòvání yù i 'do mi Jézù

²⁰ Nawu ndâ Jákòmò ta Jòvání tí ndâ 'vii mi Zèbidèyò giù kaa ndú ya tí ji Jézù kùro bà yee ndú Jèrùzàlémè. Bindi yí giù zèè kò Jézù ta bà 'deke tí wó.

²¹ Káa Jézù giù 'dè có ji niì tí nó máa, «Ni 'dóó rẹ ña i tí nó ta go tí lo nó gi.»

Káa yí gii 'visì có jí Jézù máa, «Có gbí njembí ye éno máa, wò ci ye éno máa, wò má gí tí gbolò gba gí, wò bà bàkà ndá 'viì mí ye sósò'ò nó tí ndá kpo-kpò 'duù gbí ngbàngà mì lo. 'Bí 'duù gbaànjé gbí òkò tí ndú 'ví dù tí mbe kí tí gbí kù'bi mì lo, wàa 'bí 'duù 'ví dù tí mbe kí tí gbí gálì mì lo.»

²² Káa Jézù gii 'visì có jí ndá nù tí nò ta ndá 'viì mí wó, máa, «Yo nò ña i tí nó náa yo kù yù nó ni lá. Wotí bà njù 'visí tí nó náa ye kèjì gí bà njù nó kuu tí yo?»

Káa ndú gii 'visì có jí yí, máa, «À kuu tí ze.»

²³ Káa Jézù gii 'visì có jí ndú, máa, «Yo bà njù 'visì mí ye nò gí. Káa à má gítí có ndá bàndò bá kí tí rẹgbà tí ye gbí ngbàngà mì ye, ndú me ndá i mí ye tacó bà nḡèè jí ndá 'duù lá. Ndá bàndò tí nó a ndá i mí ndá mbe náa Bu ye 'viindi tacó tí ndú sàa gí.»

²⁴ Sè ndá mbe tala có mí Jézù muu'bi nó má gii 'di có tí nó náa ndá Jákómò ta ná'vindi wó Jòvání 'dè nò, tàkòcò ndú gii kpolo gítí ndú gí. ²⁵ Jézù má gii nò éno, yí gii kilí ndá mbe tala có mí wó muu'bi-nje só 'dáá gí, bindi yí gii 'dè có jí ndú, máa, «Yo nò ni gí máa, ndá gba mí ndá 'duù ñinó mbe nò dúú kpokèjì bà bàkà nambee ta Mbíri ní lá nó kù toṛo nje ndá bòò mí ndú ta to. Ndá kpo-kpò 'duù kùro ndú delè kù bàkà ndú ká tí cèe ndá bè bòò mí ndú. ²⁶ Káa áá bà dù gbí òkò tí yo me go éno lá. Tacó 'duù ñinó tí gbolò 'duù gbí òkò tí yo nó bà dù tí bòò mí ndá ka wó. ²⁷ Bindi 'duù ñinó tí kùro ndá ka wó gbí òkò tí yo nó bà dù tí bòò mí yo. ²⁸ Tacó à kpèti káa 'Viì-mi-'Dakò, yí gí gí muu to tí nó me tacó máa ndá 'duù 'ví bàkà nètè wó nó lá, yí gí a i tacó bà bàkà nètè ndá 'duù, delè tacó bà si miṛi wò jí ku á muu ndá 'duù.»

Jézù njaanga ɾo ndá 'bí mbe sùro sósò'ò

²⁹ Si ndá Jézù ta ndá mbe tala có mí wó kù gii nḡè nó 'do gbí gbata Jérìkò kù ya gí Jèrùzàlémè, ndá 'duù me mbè ká ko ndú. ³⁰ Ndá 'bí 'dakò sósò'ò tí ndá mbe sùro mbe kù kí tí ndú seè kpokèjì, máa gii 'di có máa ñinó a Jézù ká kù ndii ta nó nò, ndú gii 'bità bà tò kù, máa, «'Viì mí Dàvidè! Nò yè ɾo ze!»

³¹ Ndá mbe 'duù tí nó mbe kù ko tàkò Jézù nó gii do míti ndá mbe sù ɾo tí nó, máa ndú dù ngbiì. Káa ndá mbe sù ɾo tí nó gii tò kù ngéé gí yaà ndii ñinó kùro nó gí, máa, «'Viì mí Dàvidè! Nò yè ɾo ze!»

³² Jézù gii ɾo tiyò, yí gii tè'é tí ndú, bindi yí gii 'vee ndú máa, «À tí yo a go ña yè, máa ye 'ví bàkà jí yo?»

³³ Káa ndú gii 'visì có jí Jézù máa, «Si ze 'ví zeke'o, Buù!»

³⁴ Jézù gii nò yè ɾo ndú, bindi yí gii tee 'bí wó ta ndi tí ndá ɾo ndú, bindi ndú ngé gii 'bità bà nò ndá i, bindi ndú gii ɾu ndi Jézù.

21

Bà ɾi Jézù gí gbí gbata Jèrùzàlémè

¹ Ndá Jézù má gii dooko ta gbata Jèrùzàlémè gí, si ndú pí Gú Mbà, Jézù gii tuu ndá 'bí mbe tala có mí wó sósò'ò, ² máa, «Yo ya gítí ndá 'bá tí zó náa yo kù nò muu ndú ngéé kùro yo zò. À káa pób bà yee yo kà, yo bà 'de na kècè náa à eṛe yí gí, ta 'viì mí wó gbí wú rẹgbà tí wó. Yo 'ví njaanga ndú 'do gbí wú gí, bindi yo 'ví gí ta ndú jí ye. ³ 'Bí 'duù má 'vee yo, yo 'ví 'visì có jí yí, máa, «A Mbe tí ze ká tuu ze, máa ze ya ta ndú jí yí. Nètè mí wó má cee ta ndú gí, yí bà tuu ndú ngé gí bàndò mí ndú.» »

⁴ I tí nó bàkà tí go có tí nó náa Izáya tí mbe 'dòkò có mí Mbíri táánò 'dè éno máa, ⁵ «'Dè có jí ndá 'duù Jèrùzàlémè, máa,

«Yo nò gbolò gba mí yo á kèjì tí 'dè 'duù pí kècè tí ngbú kècè,» nò.»

⁶ Ndá mbe tala có mí Jézù sósò'ò náa yí tuu ndú nó gii nḡè nó ya gí bà bàkà go có tí nó náa Jézù 'dè jí ndú nò. ⁷ Ndú bà-i-nò gii gbà ndá ngbú 'viì-kècè tí nó ta nawu wó ya tí jí Jézù. Ndú má gii yee ta ndú tí Jézù gí, ndú gii kí ndá bongo mí pí tí ngbú 'viì-kècè tí nó, bindi Jézù gii o yí, ya tí gí gbí gbata Jèrùzàlémè. ⁸ Ndá 'duù me mbè gbí òkò tí ndá 'duù tí nó mbe tí mí mí Jézù nó gii gò ndá bongo mí ndú mí to ta tí kpokèjì, ndá 'bí gii kí'viki ndá kpá gò míti kpokèjì, tacó wàa Jézù 'ví nó gbí, tacó bà te 'duù míti bà ɾi yí gí gbí gbata Jèrùzàlémè. ⁹ Bindi ndá mbè 'duù gii 'bità bà ko Jézù ya tí gí gbí gbata. Ndá 'bí 'duù tè kùro wó, bindi ndá 'bí 'duù tàkò wó ndii, kù tò kù ta lík'i'o, máa, «'Vala ze kpónó, 'Viì mí Dàvidè!

À ùlù yí tí mbe gí ta rẹ mí Mbíri!

Áá Mbíri, 'vala ze kpónó!»

¹⁰ Gbata Jèrùzàlémè gii ngaka a cèe tí ta o bà yee Jézù. Ndá 'duù ta o tí nó kù gii 'vee a 'vé, máa, «'Jinó a 'di? 'Njinó a 'di?»

¹¹ Káa ndá mbè ndá 'duù tí nó mbe kú ko tàkò Jézù nó gii 'visi có ji ndá mbe kú 'vee 'vé tí nó, máa, «A Jézù tí nó tí mbe 'dòkò có mi Mbíri mbe gi 'do gbí gbata Názàrèti á gbí to Gàlilèyà nò.»

Jézù ya gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri

¹² Jézù má gii yee gbí gbata Jèrùzàlémè gí, yí gii rì gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri. Bindi yí gii mòkò ndá mbe bàkà gbí ndùgù 'bá-Mbíri tí 'bá 'velè nó 'daá gí gí sè. Bindi yí gii 'buku ndá tàràbèzà mi ndá mbe kú 'visi gürúsù, ta ndá mbata mi ndá mbe kú mà ndá kulè nó mí to. ¹³ Bindi yí gii 'dè có ji ndá 'duù tí nó ta kpo tàkòò, máa, «À cu mí gbí wàràgà mi 'lzáyà tí mbe 'dòkò có mi Mbíri, máa: Mbíri máa, «'Bá mí ye a bándò bà 'deke tí ndá 'duù jí ye.» Káa yo kpónó bàngù nó gii 'visi tí bándò mi ndá mbe kùmùkù ndá i mi ndá 'duù.»

¹⁴ Jézù má gii cee ta ndá mbe bàkà gbí ndùgù 'bá-Mbíri tí 'bá 'velè nó gí, ndá mbe sù ro ta ndá mbe ku kò gii kaa ya gí mí wó gbí ndùgù 'bá-Mbíri kà, bindi yí gii 'vala ndú. ¹⁵ Ndá kpo-kpò bu-Mbíri ta ndá mbe 'di gbí tàkù mi ndá Jùdèyà bà-i-nò má gii nò ña ndá i-serè tí nó náa Jézù kú bàkà nó, ndú delè má gii 'di ndá kú tí nó náa ndá víi 'vii kú tò ta gbí ndùgù 'bá-Mbíri, máa, «'Vala ze, 'Vii mi Dàvidè! 'Vala ze, 'Vii mi Dàvidè!» nó, ndú gii 'de nderè bà òkòlòwò gítí Jézù gí.

¹⁶ Ndú bà-i-nò gii 'vee Jézù máa, «Wò 'di có tí nó náa ndá 'vii tí nó kú tò ta kú nó gí?» Jézù bà-i-nò gii 'visi có ji ndú máa, «Ye 'di gí. Káa yo jé 'deke có tí nó gbí wàràgà mi Mbíri máa, «A wò tí Mbíri ká nìbà cèe kpokèjì bà ùlù wò jí ndá víi 'vii, ta ndá dó 'vii,» nó lá?» ¹⁷ Jézù gii njè nò 'do Jèrùzàlémè bindi ndá có tí nó ya gi bà tè rì gbí gbata Bètáníyà.

Jézù i njà mítí 'bí mù-mbiigá

¹⁸ Ta dú'ò si Jézù kú dele ta go tí wó 'do Bètáníyà gí Jèrùzàlémè, ¹⁹ yí gii nò 'bí mù-mbiigá á seè kpokèjì. Yí gii ne tacó bà pà yú wàa yí 'ví zò gítí go tí nó tí yì nò. Káa yí gii 'de káa bè kpà. Ghèe rì mbiigá gbí mù wálá. Bindi yí gii i njà mítí mù tí nó máa, «Wò 'ví rì káká'í lá.» Ndá kpà-mbiigá tí nó ngé gii me remo-rémòò, goolá a wu ka co tí ndú nò.

²⁰ Ndá mbe tala có mi Jézù má gii nò bà lemere bè mbiigá tí nó ta ku galá ènò, nje ndú gii 'dèè gí. Bindi ndú gii 'bità bà 'vee 'vé máa, «A ña yè ká zi mù-mbiigá tí nó galá go có 'di nó?»

²¹ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa, «Ye kú 'dè có ji yo ta yú có máa, yo má ùnje gítí Mbíri ta njembí yo gbaanjé, yo bà bàkà cuki me káa ña i tí nó náa à bàkà mítí mù-mbiigá tí nó, nó lá. Yo kpèti má 'dè có ji 'bí gbolò gú, máa yí njè nó 'do tí bándò mi wó ya gí bà 'va tí tà kápá, yí bà bàkà go có mi yo nò gí. ²² Yo delè má 'deke tí yo ji Mbíri tacó 'bí i ta njembí yo gbaanjé, Mbíri bà jè i tí nó jí yo gí.»

Ndá kpo-kpò 'duù mi ndá Jùdèyà 'vee rè mbe je wotí bà bàkà ndá serè ji Jézù

²³ Jézù má gii rì gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri kú nìbà i jí ndá 'duù gí, ndá 'bí bu-Mbíri ta ndá 'bí kpo-'duù-'bá mi ndá Jùdèyà gii gí gí mí wó, bindi ndú gii 'vee yí máa, «A 'di ká je wotí bà bàkà ndá i tí nó náa wò kú bàkà nó jí wò?»

²⁴ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa, «Ye kpónó delè kú gii 'vee yo ta 'vé gbaanjé, yo má 'visi có jí ye gí tàkò gí, bindi ye 'ví gii nì rè 'duù tí nó mbe je wotí bà bàkà ndá i tí nó náa ye kú bàkà nó jí yo: ²⁵ A 'di táánò ká je wotí bà caka tí ndá 'duù jí Jòvání? A Mbíri wèè, a 'bí 'duù wèè? Yí 'de wotí tí nó 'do kòtí 'di? Nògí, yo nì rè 'duù tí nó jí ye.»

Káa ndú gii 'bità bà 'viiki gii 'vé mí Jézù nò gbí òkò tí ndú ta kpéeti ndú máa, «Ndoò kpónó má 'visi có jí yí máa, Jòvání 'de wotí tí nó táánò 'do mi Mbíri, yí bà gii 'vee ndoo máa, «Káa yo ùnje gítí ndá i tí nó náa yí kú bàkà nó lá, tacó yè?» ²⁶ Káa bà 'dè éno máa, Jòvání táánò 'de wotí tí nó 'do mi ndá 'duù, delè káa bà le wú mítí mi nì nì ndoo, tacó ndá 'duù ùnje gí máa, Jòvání táánò a mbe 'dòkò có mi Mbíri.» ²⁷ Tacó éno, ndú gii 'visi có jí Jézù máa, «Ze ñò bà lá.»

Káa Jézù gii 'dè có ji ndú máa, «À má ènò, ye delè bà nì rè 'duù tí nó mbe je wotí bà bàkà ndá i tí nó jí ye nò jí yo wálá.

Jézù lòkò'bò có gítí ndá 'bí 'vii sósò'ò

²⁸ «Yo kú kojo có máa yè? 'Bí 'dakò ta ndá 'vii mí wó sósò'ò táánò gii ya gí mí kpo 'vii mí wó, yí gii 'dè có jí yí éno máa, «'Vii, ya gí bà bàkà nètè gbí nji wúnò.» ²⁹ Káa 'vii tí nó gii 'visi có jí bu wó máa, «Ye tí nó wálá.» Káa 'vii tí nó má gii kojo muu wó, yí gii 'visi muu wó gí, bindi yí gii ya gí gbí nji go có mi bu wó nó gí. ³⁰ 'Dakò tí nó gii ya gí mí làmbu 'vii mí wó, gí bà 'dè có jí yí máa, yí ya gí gbí nji. Káa 'vii tí nó gii eendi bu wó máa, «Ye bà ya gí, buù,» káa yí gii ya lá. ³¹ A 'di 'do gbí òkò tí ndá 'vii tí nó sósò'ò nó ká bàkà go có mi bu wó?»

Káa ndú gii 'visi có jí yí máa, «A kpédélé 'vii mì 'dakò tí nò ká bàkà go có mì bu wó.» Káa Jézú gii 'visi có jí ndú máa, «Ye kú 'dè có jí yo ta yúco máa, ndâ mbe kú kili i-míri, ta ndâ mbe nò vò ndoò, bà ya gí 'bá mì Mbíri si yo mí ndii. ³² Ye 'dè có tí nò jí yo tacó Jování tí mbe caka tí ndâ 'duù táánò gí gí mì yo muu to tí nó tí mbe nibà tó kpokèjì jí ndâ 'duù, káa yo táánò ùnje gítí ndâ có mì wó lá. A ndâ mbe kili i-míri ta ndâ mbe nò vò ndoò nó táánò ká ùnje gítí ndâ có mì wó. Yo táánò òò ndú tí gí, káa yo biya bà 'visi muu yo 'do tí ndâ vò kpokèjì mì yo gí.

Jézú lòkò'bò có gítí ndâ mbe bàkà nètè gbí njí nèbítì

³³ «Yo sè tú yo gítí 'bí có tí nó náa ye kú gii lòkò'bò jí yo nò. Ta 'bí o gbaanjé 'bí 'dakò gii rò njí mù-nèbítì mì wó, bindi yí gii rò ndâ 'bí mù tí ndùgù gí tàkò, bindi yí gii duu gùù tí bàndò bà pee nèbítì mì gbí, bindi yí gii duu celéngé tacó bà gbà i mí gbí njí tí nò. Bindi yí gii kaa ndâ 'duù mí gbí, máa, ndú má pee nèbítì gí, bà òndi ndú 'ví dù éno, wàa bà òndi yí 'ví dù éno. Ndú má gii 'vii có ta 'dakò tí nó náa yí kaa ndú mí gbí njí nò cee gí, yí gii ya gí bà nò ndoò gí gbí tende muu to. ³⁴ Yí má gii òò o bà yù nèbítì dooko gí, yí gii tuu ndâ bòò mì wó jí ndâ mbe kú bàkà nètè gbí njí mì wó máa, ndú je bà nèbítì òndi yí jí ndú wàa ndú 'ví gí tí jí yí.

³⁵ «Ndâ bòò mì mbe njí má gii yee ta òò có tí nó náa mbe tí ndú tuu ta ndú nò tí ndâ 'dakò tí nó mbe kú bàkà nètè gbí njí mì wó nò, ndâ 'dakò tí nó gii bàkà gbínje ta ndú, ta bà gbí ndú, ta bà 'vaka ndú ta díí. Bindi ndú gii zì 'bí gbaanjé gí. ³⁶ Có òò vò i tí nó náa ndâ 'duù tí nó bàkà ta ndâ bòò mì mbe njí nò má gii yee gbí tù wó, yí gii tuu ndâ 'bí bòò mì wó káká'i, gbí òndò me mbè ndii ndâ kpédélé òndò gí jí ndú. Káa ndâ 'dakò tí nó gii bàkà káa ndi òò vò i tí nó náa ndú bàkà ta ndâ kpédélé bòò mì mbe njí nó mítí ndâ òndò. ³⁷ Bà ta 'ò 'duù náa mbe njí gii tuu jí ndú a 'dóó 'vii mì wó ta bà koro có máa, «Ndú bà te duu mítí 'dóó 'vii mì ye gí.»

³⁸ «Káa ndâ mbe bàkà nètè gbí njí má gii òò 'vii mì mbe njí kèjì, ndú gii 'dè có gbí òkò tí ndú máa, «Njizó a 'dóó mbe mbèlè tí nó ká kèjì zò. Ndoò zì yí gí, wàa ndoò 'ví dù tí ndâ mbe mbèlè tí nó bindi wó.» ³⁹ 'Vii tí nó má gii yee mì ndú, ndú gii ja yí 'do gbí njí gí nje o, bindi ndú gii zì yí gí. ⁴⁰ Á má éno, yo kpónò kú koro ta muu yo máa, mbe njí tí nó bà gii bàkà a òò vò i ndâ mbe nètè tí nó?»

⁴¹ Káa ndú gii 'visi có jí yí máa, «Yí bà ziki ndâ vo-vò mbe nètè tí nó 'dáá gí, ta kponje gítí wálá. Bindi yí bà gii pà ndâ 'bí cèe ngú mbe nètè mbe kú je bà i òndi wó jí yí ta o bà kili i 'do gbí njí.»

⁴² Jézú bà-i-nò gii 'vee ndú, máa, «Yo jé 'deke có tí nó náa à cu mí gbí wàràgà mì Mbíri nó lá? Có tí nó máa,

«Dóó díí tí nó táánò náa ndâ mbe bì 'bá bè gí nó

ká gii gí tí cèe yú díí bà sè tà 'bá nò.

A Mbíri táánò ká bàkà éno,

Káa à níkì gbí ro ndoo ngé ndii gí.»

⁴³ «Má éno, ye kú 'dè có jí yo máa, «Á bà mò yo 'do 'bá mì Mbíri gí, wàa à 'ví je 'bá tí nó jí ndâ 'bí òò tende 'duù mbe kú bàkà tó i.» ⁴⁴ 'Duù má 'va tí wó pí díí tí nó náa ndâ mbe bì 'bá táánò bè gí nò, 'duù tí nó bà ki'viki tí vò òò òndò. Káa à má díí tí nó ká 'va tí pí tí 'duù, díí tí nó bà 'ba'daka gbí 'duù tí nó gí.»

⁴⁵ Ndâ kpo-kpò 'duù gbí ngbàngà mì ndâ Jùdéyà má gii 'di có tí nó náa Jézú lòkò'bò nò, ndú gii òò ní gí máa, yí kú lòkò'bò có tí nó a i gítí ndâ yí. ⁴⁶ Tacó éno, ndú gii jè ta bà pà kpokèjì bà zèè yí, káa gúku ndâ mbè 'duù tí nó mbe kili mí mì Jézú nò gii kpò ndú gí. Tacó ndâ 'duù tí nó òò ní gí máa, Jézú a mbe 'dòkò có mì Mbíri.

22

Jézú lòkò'bò có gítí o bà ko nii

¹ Jézú gii lòkò'bò có jí ndâ 'duù káká'i máa, ² «Ye bà 'vii Gba-gbírì mítí 'bí gbolò gba mbe bàkà i-zò-zò mbe gbolò ta o bà ko nii mì 'vii mì wó gí 'bá. ³ Bindi yí gii tuu ndâ bòò mì wó gí tàkò ndâ 'duù tí nó náa yí ma có bà ko nii jí ndú nò. Káa gbèe 'duù gbí òkò tí ndú gii gí lá. ⁴ Bindi yí gii tuu ndâ 'bí bòò mì wó káká'i máa, «Yo ya gí bà 'dè có jí ndâ 'duù tí nó náa ye ma có bà ko nii mì 'vii mì ye jí ndú nó máa, ye bàkà i-zò-zò cee gí. Nògí, ndú gí gí bà zò i.» ⁵ Ndâ bòò mì gba gii ya gí bà 'vanda ndi kòcò gba jí ndâ 'duù tí nó gbaanjé-gbaanjé 'dáá gí. Káa có tí nó gii dù gbí tù ndú ká go mòngò gbí tù bó. Bindi ndú gii 'vaaka ya ta ndi gbí ndâ 'dóó nètè mì ndú gbí muu ndú. Ndâ 'bí 'duù ya gí gbí njí mì ndú, ndâ 'bí 'duù 'vaaka ya gí bà mà 'vèlè, ⁶ ndâ 'bí 'duù òndi ndú gii zèè ndâ 'bí bòò mì gba náa yí tuu ndú nó, bindi ndú gii bàkà ndâ i-nò mítí ndú, ndâ 'bí 'duù gii ziki ndâ 'bí bòò mì gba náa yí tuu ndú nò gí.

⁷ «Có ɲa ndâ i tí nò náa ndâ 'duù tí nò bàkà nò mà giì yee tí gba, yí giì tuu ndâ àsikéri mì wó máa ndú ya gí bà ziki ndâ 'duù tí nò, wàa ndú 'ví cu wu míti ndâ 'bá mì ndú 'dáá gí. ⁸ Bìndi yí giì tuu ndâ 'bí bòò mì wó káká'i máa, «Ye bàkà ndâ i-zò-zò bà ko niì cee gí. Káa ndâ 'duù tí nò náa ye táánò má có bà ko niì jì ndú nò 'viì tí ndâ mbe gí lá. ⁹ Má ènò, yo ya ta ndi tí ndâ kpokèjì, wàa yo má 'de ndâ 'duù, yo 'ví tè'é tí ndú, wàa yo 'ví njeè i-zò-zò jì ndú, tacó ndâ yâ bà kpílí-kpili.» ¹⁰ Ndâ bòò mì gba mà giì kilì ndâ 'duù go có mì wó nò gí, ndú giì kaa ndú mí tà'i bà zò i.

¹¹ «Gba mà giì gí tacó bà 'vee ndâ wɪri mì wó, yí giì nò 'bí 'dakò gbí òkò tí ndú mbe yuu me bongo bà ya gí bà ko niì lá. ¹² Bìndi gba giì 'vee 'dakò tí nò, máa, «Áá kómbe ye, wò ɾi gí tà'i tí nó ta ɲa kpokèjì ɲàyi?» Káa bà 'visì có jì gba giì kpò 'dakò tí nò gí. ¹³ Bìndi gba giì 'de có jì ndâ 'duù mì wó mbe kú kpolo tí ndâ wɪri nò máa ndú ere 'bí 'dakò tí nò gí, wàa ndú 'ví ere kò wó gí, wàa ndú 'ví te yí 'va mí gbí 'di'di'ò sè, tí bàndò bà wa gbí ta bà 'viì tí ndâ 'duù. ¹⁴ Tacó à tè'é tí ndâ 'duù me mbè, káa yí ɾuka 'do gbí òkò tí ndú ká ɲí'dí.»

Có gítí bà gò i-mírì mì ndâ Jùdèyà jì gba Rómá

¹⁵ Ndâ 'bí mbe kpolo tí tàkì mì ndâ Jùdèyà giì kilì bà muu ndú káká'i tacó bà zèè Jézù 'do tí mè wó. ¹⁶ Bìndi ndú giì tuu ndâ 'bí mbe tala có mì ndú ta ndâ 'bí mbe kú tè gí tàkò có mì Èròdè tí gbolò gba, máa ndú ya gí mì Jézù, wàa ndú 'ví 'vee yí ta tɪri máa, «Mbe nibà i, ze ɲò wò ní tí 'duù ɲinó jáá, mbe kú nibà kpokèjì mì Mbiri jì ndâ 'duù me ta tɪri lá gí. Wò delè cì gúku tí 'duù gbaànjé lá, tacó ndâ 'duù 'dáá gí kuro lo ká gbaànjé. ¹⁷ Có mì lo kpónó máa yè? Có mì lo máa, à dú tacó tí ndoo tí ndâ Jùdèyà bà gò i-mírì jì ngáágbá gba mì ndâ Rómánò? 'Dè jì ze gí.»

¹⁸ Káa Jézù giì 'di gbí tɪri mì ndú nò gí. Tacó ènò, yí giì 'visì có jì ndú, máa, «Yo kú tala ye tacó yè, ndi yo ndâ mbe nambee-ɾo? ¹⁹ Yo tù ɲa ɲi gúrúsù tí nò náa yo kú gò jì ngáágbá gba mì ndâ Rómánò nò jì ye gí.»

Ndâ 'duù tí nò mà giì tù ɲa ɲi gúrúsù tí nò jì Jézù gí, ²⁰ Jézù giì 'vee ndú máa, «À ka míti gúrúsù tí nó nó a muu 'di, ta ɾè wó náa à cu míti nó?»

²¹ Káa ndú giì 'visì có jì Jézù máa, «A muu ngáágbá gba mì ndâ Rómánò, ta ɾè wó náa à cu nò.»

Tacó ènò, Jézù giì 'visì có jì ndú, máa, «Má ènò, yo je ndâ i mì gba mì ndâ Rómánò jì ngáágbá gba mì ndâ Rómánò, wàa yo 'ví je ndâ i mì Mbiri jì Mbiri.»

²² Ndâ 'duù tí nò mà giì 'di ɲa có mì Jézù náa yí 'visì jì ndú gí tàkò 'vé mì ndú nò, ɲe ndú giì 'dèè gí, bìndi ndú giì ɲè jee yí mí bàndò mì wó.

Có gítí bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú

²³ Ta gbèe 'dè'o tí nò, ndâ 'bí ɲa Jùdèyà ɲinó mbe ùnje gítí bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú lá nó, giì gí gí mì Jézù, bìndi ndú giì 'vee yí máa, ²⁴ «Mbe nibà i, Mòze táánò 'dè có ènò máa, 'duù má kò niì, káa ku giì je yí gí, ndú má jò ta niì tí nò lá, ná'vindi ku tí nó 'ví zèè 'bí nawu ku tí nò. Mbiri má je 'viì-'dakò jì ndú, 'viì tí nó 'ví dù gbí mòòkò bìndi ku tí nò. ²⁵ Káa ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'viì-'dakò náa nawu ndú jò ndú vò-ɲje só giì kò niì, káa ku giì je yí si ndú jò ta niì tí nò lá. ²⁶ 'Bí ná'vindi 'viì-'dakò tí nò gbaànjé giì zèè 'bí nawu ku bìndi wó, káa ndú giì jò ta yí lá, bìndi ku giì je 'viì-'dakò tí nò gí tàkò ná'vindi wó gí. Ndâ 'viì-'dakò tí nò vò-ɲje só gbí yí mì nawu ndú nò 'dáá gí tɪri à cikii niì tí nò gí. Ku delè gí ɾuka ndú gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí. Káa gbèe 'bí 'duù gbí òkò tí ndú mbe jò 'viì ta yí wálá. ²⁷ Bìndi niì tí nò giì cì tí ndòngbú 'duù gí tàkò ndú. ²⁸ Má ènò, niì tí nó bà dù a niì mì 'di gbí òkò tí ndú wúnò ta o bà 'vala ndi ndâ ku á 'do gbí muu'dú ndú?»

²⁹ Káa Jézù giì 'visì có jì ndú máa, «Có mì yo nò lè gí. Tacó yo 'di gbí ndâ có tí nó náa à cu mí gbí waràgà mì Mbiri nó lá. Yo delè 'di gbí ndâ kpokèjì bà bàkà ndâ i mì Mbiri lá. ³⁰ Tacó ta o bà 'vala ndi ndâ ku á 'do gbí muu'dú ndú wúnò, ndâ 'dakò ta ndâ niì bà kò tí ndú káká'i wálá. Tacó ndâ 'duù ta o tí nò bà dù go ndâ basilí á gbiri. ³¹ Káa à má gítí có bà 'vala ndi ndâ ku á 'do gbí muu'dú ndú, yo jé 'deke có tí nó gbí waràgà mì Mbiri nó lá? ³² Mbiri táánò 'dè có jì Mòze, máa,

«Ye a Mbiri mì Àbiráámò,
ye a Mbiri mì Izákò,
ye a Mbiri mì Jákòbè.»

Káa Mbiri táánò 'dè có tí nó jì Mòze si ndâ 'duù tí nò náa yí 'deke ndú, máa yí a Mbiri mì ndú nò, cì saà gí. Káa yí kpòò káa Mbiri mì ndú. Gbí ènò máa, ndâ 'duù tí nò kpòò kú 'vala bìndi bà cì ndú.»

³³ Ndá mbè 'duù tí nò mbe tí mí mì Jèzù nò mà gii 'di có tí nò náa yí 'visì jì ndá ña ndá Jùdèyà nò mbe 'dè có éno máa ndá ku bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú wálá nò, nje ndú gii 'dèè gítí ña bà nìbà i mì wó nò gí.

Ndá mbe kpòlo tí tàkii mì ndá Jùdèyà 'vee Jèzù gítí kpóló-kpòlo có gbí tàkii mì ndú

³⁴ Ndá mbe kpòlo tí tàkii mì ndá Jùdèyà mà gii 'di có éno máa Jèzù kpò nje ndá 'bí ña Jùdèyà ñinó mbe kú 'dè có máa ndá ku bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú wálá nó gí, ndú gii kili bà muu ndú, bindi ndú gii kaa ya gí mì Jèzù. ³⁵ Bindi 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndú tí cèe gbolò mbe 'di gbí tàkii mì ndá Jùdèyà gii 'vee Jèzù ta tiri, máa, ³⁶ «Mbe nìbà i, kpóló-kpòlo có gbí òkò ndá có mì Mòze 'dáá gí a có ngàyi?»

³⁷ Káa Jèzù gii 'visì có jì yí máa, «Kpóló-kpòlo có gbí òkò ndá có mì Mòze 'dáá gí a ñinó máa, <Wò 'ví zè Mbiri tí Mbe tí lo niki ta njembí lo gbaànjé, ta lilí lo gbaànjé, delè ta bà koro có mì lo gbaànjé.>

³⁸ Ñinò a kpédélé có, delè tí kpóló-kpòlo có mbe ndii ndá 'bí sè có mì Mòze 'dáá gí ká nò. ³⁹ 'Bí có mì Mòze mbe gii kpòlo gí tàkò ñinò a ñinó máa, <Wò 'ví zè ndá 'bí ká lo niki go ba zè 'dóó tí lo niki mì lo.>

⁴⁰ Ndá có mì Mòze, ta ndá bà nìbà i mì ndá mbe 'dòkò có mì Mbiri táánò mi 'dáá ká mítí ndá có tí nò sósò'ò nò.»

Bindi-Mbiri me káa 'vii mì Dàvidè cuki lá, yí delè a Mbe tí Dàvidè

⁴¹ Jèzù gii 'vee ndá mbe kpòlo tí tàkii mì ndá Jùdèyà tí nó mbe tí 'dee yí gí nó máa, «Kóro-koro có mì yo kpónó gítí Bindi-Mbiri máa yè? Yí a 'vii mì 'di?»

⁴² Káa ndú gii 'visì có jì yí máa, «Yí a 'vii mì Dàvidè.»

⁴³ Káa Jèzù gii 'vee ndú káká'í máa, «Má ènò, à cu mí gbí wàràgà mì Mbiri máa, Dàvidè táánò 'dè kòcò ta wotí mì Bèri-mi-Mbiri gítí Bindi-Mbiri máa,

⁴⁴ «Mbiri 'dè có jì Mbe tí ye máa,

«Kí tí lo to gbí kù'bi mì ye,

yee tí o tí nó náa ye bà bàkà ndá ku'di mì lo tí ndá i-tà-tàmà mì lo.» >

⁴⁵ «Má ènò, Dàvidè má kú nì mítí Bindi-Mbiri a «Mbe tí ye,» Bindi-Mbiri bà gii dù tí 'vii mì Dàvidè ta ña kpokèji ngàyi?»

⁴⁶ Káa bà 'visì có gí tàkò 've mì Jèzù nò gii kpò ndú gí. Delè 'bí 'duù káká'í mbe gii yeeke tí wó ta bà 'vee yí gítí 'bí có 'do gbí ri tí nò kú ya gí kuro wálá.

23

Jèzù kpo-gbì-tà-tù ndá 'duù gítí ña i mì ndá mbe 'di gbì-o, tí ndá mbe kpòlo tí tàkii mì ndá Jùdèyà

¹ Ta o tí nò Jèzù gii kpo-gbì-tà-tù ndá mbe tala có mì wó ta ndá 'bí 'duù me mbè, máa, ² «Ndá mbe 'di gbì-o, tí ndá mbe kpòlo tí tàkii mì ndá Jùdèyà, a ndá mbe kí tí pí jàlàmbà bindi Mòze. ³ Má ènò, yo 'ví kpòlo tí ndá có tí nó náa ndú kú ma jì yo nò. Yo delè 'ví bàkà go ndá có tí nó. Káa yo 'ví mèlè ndi bà bàkà ña ndá i mì ndú lá, tacó ndú kú ma ndá có mì Mòze jì ndá 'duù, káa ndú bàkà go ndá có tí nó lá. ⁴ I tí ndú a bà 'deeke dù korì tacó bà ba ta gbimbí ndá 'duù. Káa ndú jé gítí bà tee vòò silí 'bi ndú mítí ba korì tacó bà koni ndá mbe kú òlú tí nó wálá! ⁵ Ndú ta o 'dáá gí kú mà tí ndú ta bà bàkà ndá i mì ndú ká mà, tacó wàa ndá 'duù 'ví ñò ta ndá yì. Ndá kúukpá mì ndú me kpò-kpò, bindi ña bà me vòngbò-vòngbò mì nje ndá bongo mì ndú mì sè ndá 'bí 'duù wálá. ⁶⁻⁷ Ndú má yee tí bándò ta mbè ndá 'duù tí, à tí ndú káa go bà bàkà tí ndú, wàa ndá 'duù 'dáá gí 'ví ñò ndá yì ní tí ndá cèe 'duù, delè tí ndá kpo-kpò 'duù mbe 'di gbí tàkii mì ndá Jùdèyà ndii sè ndá 'bí Jùdèyà 'dáá gí, gí. Có mì ndú gbí njembí ndú máa, ndá 'duù 'ví tè'é tí ndá yì ká ta ndá kpo-kpò rè, go ndá «Mbe nìbà i».

⁸ «Káa yo 'ví si 'duù 'ví nì «Mbe nìbà i» mítí yo lá, tacó mbe nìbà i jì yo ká gbaànjé, bindi yo 'dáá gí a ndá ná'vindi. ⁹ Wàa yo delè 'ví nì «Buù» á mítí 'bí 'duù á muu to tí nó lá, tacó Bu yo ká gbaànjé gbiri. ¹⁰ Ndá 'duù 'ví nì ndá «Mbe tí ze» mítí yo delè lá, tacó mbe tí yo ká gbaànjé tí Bindi-Mbiri. ¹¹ 'Duù ñinó tí gbolò 'duù gbí òkò tí yo 'dáá gí nó 'ví dù tí hòò mì yo. ¹² 'Duù má si tí wó tí cèe 'duù, Mbiri bà si yí tí i wálá, káa 'duù má si tí wó tí i lá, Mbiri bà te duù mítí wó.»

Ndá kpo-kpò 'duù mì ndá Jùdèyà bà ñò mítí ndú

¹³ Jèzù gii 'dè có jì ndá mbe nìbà i, tí ndá mbe kpòlo tí tàkii mì ndá Jùdèyà, máa, «Yo tí ndá mbe nìbà i, tí ndá mbe kpòlo tí tàkii mì ndá Jùdèyà, yo tí ndá mbe nambeè-ro! Yo bà ñò mítí yo, tacó yo nè njekejì 'bá mì Mbiri 'do tí ndá 'duù gí. Yo jèjèèkè tí yo mí njekejì mì Mbiri jì ndá 'duù go bà jèjèèkè tí ndá kí mí nje mbu. Ndú gí gbí mbu wálá, káa ndú delè gí bà si kpokèji jì ndá 'bí ña sè wàa ndú 'ví ya tí gí gbí mbu ká wálá.

¹⁴ «Yo tí ndá mbe nibà i, tí ndá mbe kpolo tí tàkùì m̀ ndá Jùdèyà, bà ò m̀ítí yo, tacó yo a ndá mbe nambeè-ò. Wú'dè r̀è'dè ndá nawù ku zii ji yo miì g̀í. Yo kù 'buuku muu ndá vò i mi yo ta bà bàkà tí yo tí ndá mbe 'deke tí yo ji Mb̀írì ta sí g̀bì wáá.

¹⁵ «Yo tí ndá mbe nibà i, tí ndá mbe kpolo tí tàkùì m̀ ndá Jùdèyà, bà ò m̀ítí yo! Yo si sè to lá, yo nò cee pí g̀ú, cee muu ngo, máa, yo kù pà ndá 'duù tacó wáa yo 'vì g̀í ta ndú g̀í g̀bì tàkùì m̀ yo tí ndá Jùdèyà. Káa yo má tò kò yo ta gbèe 'duù, yo g̀ii bàkà yì g̀í tí vò 'duù ndii yo ta bà sòsò'ò.

¹⁶ «Yo tí ndá mbe sú rò mbe kù túbà kpokèjì ji ndá 'duù, yo bà ò m̀ítí yo! Yo kù 'dè có máa, 'duù má be tí 'bá-Mb̀írì, ònò me có ká nò lá. Káa 'duù má be tí d̀à'bì tí nò á tà'i 'bá-Mb̀írì nó, kòzò tí wò 'vì bàkà go có tí nò. ¹⁷ G̀bì có mì yo wáá! Kpóló-kpolo i kpónó a d̀à'bì wèè, kpóló-kpolo i a 'bá-Mb̀írì, tí 'bá tí nò náa á má te d̀à'bì á mí tà , káa d̀à'bì tí nò g̀í tí i m̀ Mb̀írì g̀í nó? ¹⁸ 'Bì có ònòkò m̀ yo káká'i a ònò máa, 'duù má be tí bàndò bà te i-cí-ci ji Mb̀írì, ònò káa lambu có sínò. Káa 'duù má be tí i-cí-ci, yì ga wú m̀ítí m̀íri wò g̀í. ¹⁹ Á kpolo a có i-cí-ci wèè, à kpolo a có bàndò bà ci i ji Mb̀írì mbe bàkà i tí nò náa á có tí i m̀ Mb̀írì nó? Yo a ndá ònòkò 'duù mbe 'dì g̀bì-o lá. ²⁰ Má ènò, 'duù má be tí bàndò bà ci i ji Mb̀írì, yì be me káa tí kùnga bàndò cuki lá. Yì nì a ndá bàndò tí nò ta i-cí-ci tí nò náa à tí nò. ²¹ 'Duù delè má be tí 'bá-Mb̀írì, yì nì me káa 'bá cuki lá. Yì be a tí Mb̀írì tí mbe kù 'vala tà'i tí nò. ²² Bìndi 'duù má be tí r̀ì, yì kù be nò a tí ndá jàlambà m̀ Mb̀írì ta Mb̀írì tí mbe kù kù tí pí jàlambà tí nò.

²³ «Yo tí ndá mbe nibà i, tí ndá mbe kpolo tí tàkùì m̀ ndá Jùdèyà, yo bà ò m̀ítí yo, tacó yo a ndá mbe nambeè-ò! Yo kù sí rò Mb̀írì ta bà gò ndá víi i-g̀bì-njì ta i g̀bì ndú wáá, go ndá kpátúyà, go có mì Mòze. Yo kpèti má bàkà ènò g̀í, yo kùtáa 'vì ò-bà-mb̀í ndá kpóló-kpolo có mì Mòze, go ndá có g̀ítí bà waa có ta yúco, ta bà ò yè rò ndá 'duù, ta bà dù tí ndá 'duù jáá nó lá. ²⁴ Yo a ndá mbe sú rò mbe kù túbà kpokèjì ji ndá 'duù! Yo a ndá mbe sú rò mbe kù guu ngo njú-njú m̀ yo ta kùtá, máa, ndá víi g̀ú'i g̀bì ngo bà lì tàkòcò yo, káa yo kù m̀íri kùyyù ya ta nó!

²⁵ «Yo tí ndá mbe nibà i, tí ndá mbe kpolo tí tàkùì m̀ ndá Jùdèyà, bà ò m̀ítí yo, tacó yo a ndá mbe nambeè-ò! Yo kù 'dè líkì nje ji ndá 'duù, káa à yè g̀bì njembi yo cuki káa có g̀ítí bà kùmùkù ndá i m̀ ndú ta wotí g̀ítí m̀íri yo; yo go 'duù ònò mbe kù caka kapí ndá ká'i si g̀bì ndú ta bèti nò. ²⁶ Yo tí ndá mbe kpolo tí tàkùì m̀ ndá Jùdèyà a ndá mbe sú rò! Yo kùtáa bà caka a g̀bì ndá ká'i kùrò má kòzò g̀í, bìndi yo 'vì g̀ii caka kapí ndú.

²⁷ «Yo tí ndá mbe nibà i, tí ndá mbe kpolo tí tàkùì m̀ ndá Jùdèyà bà ò m̀ítí yo, tacó yo a ndá mbe nambeè-ò! Yo go ndá muu'dú náa à te banga m̀ítí ndú ta bà toro cé-ce màñò m̀ítí ndú, káa tó i g̀bì g̀ùú á tà banga tí nò bìndi ndá kù 'bìli ku, ta zì ku, wáá. ²⁸ Yo go banga muu'dú, tacó ndá 'duù kù ò yo go ndá tó 'duù mbe kù có tí jáá kpokèjì, káa yo a cèe ndá vò 'duù, tí ndá kpo-kpò mbe nambeè-ò.

²⁹ «Yo tí ndá mbe nibà i, tí ndá mbe kpolo tí tàkùì m̀ ndá Jùdèyà, yo a ndá mbe nambeè-ò! Yo tí ndá mbe kù te banga m̀ítí ndá bàndò bà duu ndá mbe 'dòkò có mì Mb̀írì! Yo tí ndá mbe kù te banga m̀ítí ndá muu'dú ndá tó 'duù m̀ Mb̀írì! Yo bà ò m̀ítí yo, ³⁰ tacó yo kù 'dè 'vèrè ènò máa, <Ze táánò má 'vala g̀bì o mì ndá ká g̀ú ze, ze bà gbètèkè mbelè ndá mbe 'dòkò có mì Mb̀írì m̀ítí 'bì ze go i m̀ ndú wáá.> ³¹ Má ènò, yo kù yù nò a g̀bì tí yo á g̀í sè ta kpéeti yo, máa, yo a ndá 'vii m̀ ndá 'duù tí nò táánò mbe ziki ndá mbe 'dòkò có mì Mb̀írì nó! ³² Nògì, yo cee sè nètè tí nò táánò náa ndá bu yo 'bità nó g̀í. ³³ Yo a ndá kpool! Yo a ndá 'vii m̀ ndá g̀ulù kpool! Yo bà ndo 'do g̀bì bà waa có m̀ítí yo m̀ Mb̀írì có tí kpokèjì ngayi?

³⁴ «Má ènò, ye kù g̀ii tuu ndá 'bì ngú mbe 'dòkò có mì Mb̀írì, ta ndá 'bì ngú mbe 'dì g̀bì-o, ta ndá 'bì ngú mbe nibà i jì yo. Yo bà g̀ii ziki ndá 'bì 'duù g̀bì òkò tí ndú g̀í. Yo bà g̀ii g̀bì ndá 'bì ta ndi tí ndá bàndò bà kili yo. Yo bà mòkò ndú cee g̀bì ndá gbata 'dáá g̀í, bìndi yo bà g̀ii le ndá 'bì lé-le. ³⁵⁻³⁶ Ye bà tuu ndá ngú 'duù tí nò jì yo tacó wáa có tàkò ndá mbelè ndá tó 'duù m̀ Mb̀írì 'dáá g̀í, mbe 'bità bà yee to á 'do tí bà 'bità bà suu to tí nó, mbe 'bità 'do tí mbelè Àbèlè tí yè sínò ta có mì wò ta ná'vindí wò wáá, yee tí Zákàriyà tí 'vii m̀ Bàràkiyà, náa ndá g̀ù yo zì yì mí r̀ègba bàndò bà te i-cí-ci á tà'i 'bá-Mb̀írì nó, 'vì dù tí ndá 'duù tí nò g̀bì o tí nó, nó!»

Jèzù 'deke tí wò tacó tí ndá 'duù Jèrùzàlémè

³⁷ Jèzù bà-i-nò g̀ii 'deke tí wò tacó tí ndá 'duù Jèrùzàlémè máa, «Ákoo Jèrùzàlémè, Jèrùzàlémè! Wò ziki ndá mbe 'dòkò có mì Mb̀írì, tí ndá 'duù ònò náa Mb̀írì tuu ndú jì wò nó g̀í. Ye jè ta bà kili ndá 'vii m̀ lo go bà kili ndá 'vii m̀ na ngùù g̀í tà mb̀í wò ta bà me mbè, káa à kpò ye g̀í. ³⁸ Ye bà si ènò! 'Bá mì lo bà 'bu g̀í, ³⁹ tacó ye ci wò g̀í. Wò bà ò ye ta rò lo káká'i wáá, yee tí o tí nó náa wò bà 'dè ta nje lo máa, <À ùlù mbe g̀i ta r̀è m̀ Mbe tí ndoo!> g̀í.»

24

Jézu 'dè có gítí bà mèèkè Jèrùzàlémè

¹ Jézu mà gii có gí sè 'do gbí ndùgù 'bá-Mbíri gí, ndá mbe tala có mì wó gii ùlù banga tí ndá 'bá tí nó a bándò 'bá-Mbíri nó jì yí sí yí kù bàkà có bà nje nó. ² Káa Jézu gii 'visi có jì ndú máa, «Yo nò ndá díí tí nò 'dáá gí, gí? Áá bà gii ki'viki ndá banga 'bá tí nò 'dáá náa yo kù nò nò lù 'bù-lù' 'bù gí! 'Bí gbèè díí bà gii dù pí ka wó bà-i-nò wálá.»

³ Ndá Jézu mà gii yee ta ndá mbe tala có mì wó pí Gú Mbá gí, yí gii kí tí wó to, bìnidi ndá mbe tala có mì wó gii 'vee yí tà bèngii máa, «Áá bà ki'viki ndá 'bá tí nò gí to ta o ngàyi? Káa ze bà nò ni míti yè? Ze delè 'ví nò ndá ndòngbú o, ta o bà gí 'Vii-mi-'Dakò ni míti yè?»

Bà 'bità ndá vò o

⁴ Káa Jézu bà-i-nò gii 'visi có jì ndú máa, «Yo kpolo tí yo, máa 'bí 'duu 'ví ñonoko yo lá. ⁵ Tacó ndá 'duu me mbè ta o tí nò bà gí ta rẹ ye, ndú bà bàkà tí ndú tí ndá Bindi-Mbíri ta wotí. Ndá ña ndá 'duu tí nò bà gí tí ndá mbe ñonòkò muu ndá 'duu me mbè. ⁶ Yo delè ta o tí nò bà 'di có gítí ndá kpo-kpò gó, ta ndá fiini-fiini có gítí ndá kpo-kpò gó. Káa njembí yo 'ví mù lá, tacó ndá i tí nò 'dáá gí bà me tí gí, káa ndòngbú o kálásé. ⁷ Tacó ta o tí nò ndá 'duu 'do muu to kè'bí bà ya gí bà tè 'bá mi ndá 'bí ka ndú ta gó. Ndá kpo-kpò gba bà tè ndá ka ndú ta gó. Làngawiri bà tè to. To bà gii tanga tí tí ndá bándò me mbè. ⁸ Ndá i tí nò 'dáá gí bà dù káa bà 'bità gó-kayi sinò.

⁹ «Ta o tí nò, ndá 'duu muu to tí nó 'dáá gí bà sogo yo á muu ye. Ndú bà gii kaa yo ya tí gí gbí ngbàngà, bìnidi ndá gba bà gii waa có míti yo ta 'vérè. Ndú bà kaa yo jì ndá 'duu máa ndú mèèkè'í tí yo, wàa ndú 'ví ziki yo gí. ¹⁰ Ndá 'duu me mbè 'do gbí òkò tí ndá 'duu mi ye bà bè ye gí. Ndú delè bà kpi ngbàngà tí ndá 'bí ka ndú ñinó mbe kù tee njembí ndú míti ye nó. Ndá 'duu bà gii sogo tí ndú gbí òkò tí ndú. ¹¹ Ta o tí nò delè, ndá sú mbe 'dòkò có mì Mbíri me mbè bà oloko kù ñonòkò muu ndá 'duu 'do tí cèe kpokèjì. ¹² Ndá 'duu bà zè tí ndú gbí òkò tí ndú ta o tí nò niki dúú-dúú wálá, tacó yúcó bà gii dù wálá. ¹³ Káa Mbíri bà 'vala ndá 'duu ñinó mbe sè kò ndú á mí to tí kpoò yee tí ndòngbú ndá vò o tí nò nó gí.

¹⁴ «Á delè bà ma a Banga-Ngú-Có gítí bà dù Mbíri tí gba jì ndá 'duu muu to tí nó má 'dáá kózò gí, bìnidi ndòngbú o bà gii gí.

Ndá 'duu Jèrùzàlémè bà ñò vò i ñinó ta ña wálá nó

¹⁵ «Má ènò, yo má gii ñò ña vò i tí nó ta go bà ñò yí rẹ ñò ndá 'duu tí ndú wálá, náa Dániyéle tí mbe 'dòkò có mì Mbíri dígiséé 'dè có gítí wó nó, co kù rò tìyò á rẹgbà 'bá-Mbíri gí ('duu tí nó mbe kù 'deke i tí nó, nó 'ví koro muu wó), ¹⁶ bìnidi, ndá 'duu gbí to Jùdéyá 'ví kaa ta ngèlè ya gí bà ngùù tí ndú pí ndá gí. ¹⁷ 'Duu ta o tí nò má kù tẹwo wó á tazo 'bá, yí 'ví ndii ká ta gbí muu wó ya gí bà pà kpokèjì 'válá. Yí 'ví koro có me gítí bà ya gí bà zeke bà ndá i mí wó tà'í nó lá. ¹⁸ 'Duu delè ta o tí nò má gbí njí, yí 'ví ndii ká ta kpokèjì kà ya gí bà pà bándò 'válá. Yí 'ví koro có gítí bà i ngèlè ya gí bà kaa ndá bongo mì wó 'do 'bá lá. ¹⁹ Káa áá bà volo jì ndá 'duu ñinó ta ndá víí 'vii ká mì ndú nó, ta ndá nawu ndá dó 'vii, ta ndá mbe nakayi gbí ndá sili tí nò ngé! ²⁰ Má ènò, yo 'deke tí yo jì Mbíri máa vò o tí nò 'ví dù me ta bitii bèmbli lá. Á delè 'ví dù me ta rí bà wotí gbí tàkii mì yo tí ndá Jùdéyá lá. ²¹ Tacó ña ndá vò i tí nò bà gii bàkà tí ta o tí nò nó, jé sàà bàkà tí 'do tí o bà 'bità bà suu to tí nó mì Mbíri yee tí wúnó lá. Ndú delè káká'í bà bàkà tí wálá. ²² Mbíri táánò má ja tí o tí nò lá, sè 'duu gbaanjé gí bà dù wálá. Káa yí ja tí o tí nò gí, tacó bà 'vala ndá 'duu mì wó náa yí ruka ndú nó.

O bà gí 'Vii-mi-'Dakò wúnò bà gíri tí wálá

²³ «'Bí 'duu ta o tí nó má 'dè có jì yo, máa, «Yo zeke'o gí, Bindi-Mbíri nó! Yí a i zò!» Yo 'ví ùnje gítí có mì wó nó lá. ²⁴ Tacó ta o tí nò ndá mbe bàkà tí ndú tí ndá bìnidi-Mbíri ta ndá mbe bàkà tí ndú tí ndá mbe 'dòkò có mì Mbíri me mbè bà oloko kù bàkà ndá serè tacó bà eendi ndá 'duu 'dáá gí, kpèti káa ndá 'duu ñinó náa Mbíri ruka ndú gí nó, náa ndú má 'de kpokèjì gítí bà me ènò gí nó. ²⁵ Má ènò, yo kpolo ọo yo, tacó ye 'va nó a gbí tù yo gítí bà gí o tí nò gí.

²⁶ «Má ènò, ndá vò 'duu tí nó má eendi yo ta o tí nó máa, «Yo ñò 'Vii-mi-'Dakò ngéé gbí kángáá nga ngòò zò!» yo 'ví ya gí ká lá. ²⁷ Ndú delè má tù 'bì ndú jì yo máa, «'Vii-mi-'Dakò kù ngùù tí wó ngéé míti bándò tí zò!» yo 'ví tẹ gí tàkò có mì ndú nó lá. Tacó bà gí 'Vii-mi-'Dakò bà dù go ngbàngbàri mbe ba i gbaanjé bìnidi yí gii rẹngà cee to 'dáá gí. ²⁸ Ndá galámbá má yaà kere-kereé, gbí ènó máa, ku i kuu gbí to tí nó. Káa à me 'duu ká kù túbà ku nó jì ndú lá. Má ènò, à delè me 'duu ká bà túbà o bà gí 'Vii-mi-'Dakò jì yo lá.

²⁹ «Ngé bindi ndá wò i tí nò, ɾo ɾi bà gii 'di gí, ngba pì bà gii dù wálá, ndá yii bà gii 'duku 'do tàrì gí to, tàrì bà gii ngaka tí. ³⁰ Nògì, 'Vii-mi-'Dakò bà gii co go serè á tàrì, bindi ndá 'duu muu to tí nó 'daá gí bà gii zèè muu ndú ta bà nò 'Vii-mi-'Dakò kú da nó ta wotí tí co gbí kùlù mù ngbèzèè kù gí gí muu to tí nó. ³¹ Gbì mòngò bà gii me tí ta wotí tí, bindi yí bà gii tuu ndá basili ya gí bà tè'è tí ndá 'duu mì wó náa yí ɾuka ndú nó cee muu to tí nó 'daá gí.

³² «Mbiigá má 'bità bà tù dó kpá gí, yo nò ni gí máa bèmbìli dooko gí. ³³ Má ènò, yo má nò ndá i tí nò náa ye 'dè có jì yo gítí ndú nò kù bàkà tí, yo 'ví koɾo muu yo máa, o bà gí 'Vii-mi-'Dakò dooko jé'déé gí. ³⁴ Yo te mí gbí muu yo máa, ndá i tí nò 'daá náa ye 'dè có gítí ndú jì yo nò bà bàkà tí kùro o bà mii ndá 'duu tí nó gbí o tí nó nò. ³⁵ Ndá tàrì ta to tí nó bà cee gí, káa, ndá có mì ye bà dù cóo ká tí bàndò mì ndú. ³⁶ Káa à má gítí ndá o ta ɾi tí nò, 'bí 'duu gbaanjé mbe nò ni wálá. À kpétí káa ndá basili gbíɾi, ndú nò ni lá. 'Vii delè nò ni ká lá. À káa Buu ta kpéetí wó ká nò ni

³⁷ «Yo kpolo tí yo, tacó ɾa ndá i tí nó táánò mbe bàkà ndá 'duu gbí o mì Nówà nó bà gii 'de ndá 'duu ta o bà gí 'Vii-mi-'Dakò. ³⁸ Tacó áá táánò ta kùro bà ò ngo gbí o mì Nówà, ndá 'duu kù zò i, ndá 'duu kù nù i, ndá 'dakò ta ndá ni kù kò tí ndú yee ká ngé tí o bà o Nówà gí gbí gbá. ³⁹ Ndú koɾo 'bí lambu có njí'dí éno máa, vò i kèjì nò, ngé gí lá, yee ká tí o tí nó náa ngo gii ò có tàkò ndú léé gí. À wúnò bà dù go éno ta o bà gí 'Vii-mi-'Dakò. ⁴⁰ Ta o tí nó ndá 'dakò má sósò'ò kù bàkà nètè gbí njí, áá bà je 'bí 'duu gbaanjé gí, si 'bí ka wó. ⁴¹ À delè má 'de ndá ni sósò'ò kù no 'vuù, áá bà je 'bí 'duu gbaanjé, si ka wó ta kpéetí wó mí ɾo 'vuù. ⁴² Káa à má ènò, yo 'ví kpolo tí yo, tacó yo bà nò o tí nó náa Mbe tí yo bà gí gbí nó ni wálá. ⁴³ Káa yo 'ví te mí gbí muu yo máa, mbe 'bá kùtáá má nò o bà gí mbe ngbà ta bèbìlì ni gí, yí bà dù tí zò'o, tacó wáa, mbe ngbà 'ví ngbà ndá i mì wó lá. ⁴⁴ Má ènò, yo delè 'ví 'viindi tí yo, tacó 'Vii-mi-'Dakò bà gbaaka yo wúnò gbááká-gbaaka ta o bà gí yí.

⁴⁵ «Má ènò, yo koɾo muu yo gí. Gba kù si ndá i-'bá mì wó náa yí kpétí má 'bá wálá a i mí 'bí ɾa bòò ngáyì? Yí kù si ndá i-'bá mì wó náa yí kpétí kù ya ká gí muu njà nó a i mí 'bí ɾa bòò njínó ta muu kuu tí wò, delè mbe kù bàkà nètè ta njemba wò gbaanjé nò. ⁴⁶ Gba má dele ndi wó 'do muu nó gí gí bà 'de ndá 'duu 'bá mì wó ta líkí'o tí ndú, yí bà peteke tàkòcò tó bòò mì wó nò ta ɾa wálá, ⁴⁷ ta bà bàkà yí tí mbe kpolo tí ndá i-'bá mì wó 'daá gí. ⁴⁸ Káa wò njindi lo tí vò bòò mbe tee mbí lo míti nètè mì lo lá bà gii koɾo a có máa, «Gba kpónó a ye!» ⁴⁹ Bindi wò bà gii 'bí a tà bà mèèkè'i tí ndá 'bí ka lo bòò njínó náa yo kù bàkà nètè ta ndú bà gbèe to nò. Wò delè bà gii zèè kpolo ma a ngé bà zò i ta bà nù pe ta ndá wù-pe. ⁵⁰ Vò bòò tí nò bà gu a ndii ta bà gí gba. ⁵¹ Bindi yí bà gii 'de tí wò kù wa gbí ta bà 'vii tí wó gbí sé'i á mì ndú ta ndá mbe nambeè-ɾo.»

25

Jézu lòkò'bò có gítí ndá 'bí mbutu 'viní muu'bi

¹ Ta o tí nò Jézu gii lòkò'bò có jì ndá mbe tala có mì wó, máa, «Ndá ɾa ndá 'duu tí nó náa, Gba-gbíɾi kù zogo ndú nó go ndá 'bí 'viní muu'bi mbe kaa 'do 'bá mì ndú ya tacó bà nò 'bí 'dakò náa à kù ko niì mì wó gí 'bá. ² Ndá 'bí 'duu wò 'do gbí òkò tí ndá 'viní tí nò gii dù a ndá mbe koɾo có. Káa muu tí sè ndá 'bí ka ndú njínó vò nó wálá. ³ Ndá 'viní njínó mbe ni bà koɾo có lá nò gii ɾuka i tacó bà tù ta wu tacó bà nò ta gbíro mbe kù kò niì nó ká ɾuka. ⁴ Káa ndá 'bí ka ndú njínó vò ta muu kuu tí ndú nó gii kaa ndá 'bí i bà tù wu gítí bà-i-mi-i. ⁵ Ndú má gii yee tí 'bá tí nó náa à kù ko niì gítí nò, ndú gii 'de ndá 'duu kù ù bà gí mbe kù kò niì. Ndá 'duu dù kpòò, káa yí gí lá. Bindi ndú gii mii 'daá ta ɾi gí. ⁶ O má gii gbooko gí, ndú bà gii gundiì 'do tí ɾi ta kòcò 'bí 'duu kù gbà ndú, máa, «Mbe kò ngú niì yee gí! Yo ya gí kùro wó!»

⁷ «Ndá 'viní tí nó má gii ziya, ndú gii 'de ndá i bà tù wu mì ndú doo cee gí. Bindi ndá 'viní njínó vò ta muu tí ndú nó gii 'bità bà òlò wu míti ndá 'bí i bà tù wu njínó náa ndú kùtáá kaa gítí có bà-i-mi-i nò. ⁸ Ndá 'bí ka ndú njínó tí ndá mbe njónókó mbe gí ta ndá 'bí i bà tù wu lá nó má gii yè ndá 'bí i bà tù wu 'do tí ndú, máa, «Yo ɾuka ndá 'bí i bà tù wu jì ze náa ndá njindi ze doo cee gí nò.» ⁹ ndú bà-i-nò gii 'visi có jì ndú máa, «Yo ya gí bà pà 'do kè'bí, tacó ndá njínó mì ze nó bà tè ta ndoo wálá!»

¹⁰ «Ndá mbe njónókó tí nó má gii ya wè-wè gí bà pà ndá i bà tù wu, ndú má gii dele ndi ndú á 'do kà, ndú gii 'de ndá 'duu njínó kùtáá mbe 'viindi tí ndú sàà gí nó kaa ya gí tà'i ta ndá mbe kù kò niì gí. ¹¹ Ndú má gii gbà njekèjì ta bà tè'è máa, «Njaanga njekèjì jì ze, Buu! Njaanga njekèjì jì ze, Buu!» ¹² 'Dakò tí nó náa à kù ko niì mì wó nó gii 'visi có jì ndú máa, «Ye kù 'dè có jì yo ta yúco máa, «Ye nò yo ni lá.» »

¹³ «Ye cè cè tìrì tí nó jì yo tacó wáa yo 'ví kpolo ta tí yo, tacó o bà gí 'Vii-mi-'Dakò gí bà zogo ndá 'duu muu to tí nó 'daá gí wúnò bà dù go éno. Yo bà gu káa ndii tí .»

Jézu lòkò'bò có gítí ndâ bòò mi 'bí 'dakò

¹⁴ Jézu gii lòkò'bò có ji ndâ mbe tala có mi wó máa, «Ta o tí nó wúnò náa 'Vii-mi-'Dakò bà gí gí bà zogo ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí nó, yí bà bàkà i go i mi 'bí 'dakò mbe kú ya gí muu nó. Bindi yí gii njèè nji ña ji ndâ bòò mi wó 'vii ta wotí mi ndú. ¹⁵ Yí gii wele nji ña ji 'duù ñinó ta wotí nètè tí wó ngé ma nó ta 'visi vò. Yí gii wele ji ñinó ta wotí nètè tí wó gaa-gaa nó ta 'visi sósò'ò, bindi yí gii wele 'visi gbaanjé ji 'duù ñinó ta wotí mi wó mbe me nji'dí nó. Bindi yí gii ya ta nó mi wó.

¹⁶ «Bòò tí nó náa mbe tí ndú wele nji ña ji yí ta 'visi vò nó gii da i, bindi yí gii yili ta ndâ bagà vò. ¹⁷ Ñinó náa mbe tí ndú wele nji ña ji yí ta 'visi sósò'ò nó gii da i, bindi yí gii yili ta ndâ bagà sósò'ò. ¹⁸ Káa 'duù ñinó náa mbe tí ndú wele nji ña ji yí ta 'visi gbaanjé nó, gii cu gboko, bindi yí gii yili ta gbèe 'visi ña tí nó le mi ro wu.

¹⁹ «'Dakò tí nó mà gii dele ndi wó 'do muu nó bindi gbolò o, yí gii 'vee ndâ bòò mi wó gítí ña i ñinó náa ndú bàkà ta nji ña mi wó náa yí njèè ji ndú á kuro o bà njèè nó mi wó 'do 'bá nó. ²⁰ Bindi bòò mi wó náa yí wele nji ña ta 'visi vò ji yí nó, gii tubà ndâ bagà tí nó náa yí yili ndú wó nó ji mbe tí wó, máa, «Ñinó a ndâ i gbi nètè tí nó táánò náa wò si ji ye nó, mbe tí ye.»

²¹ «Bindi 'dakò tí nó gii 'visi có ji bòò mi wó nó, máa, «Wò bàkà niki ngé! Wò a tó bòò mbe zèè nètè mi lo ta njembí lo gbaanjé. Wó kpolo tí lambu nji ña tí nó táánò náa ye wele ji wó nó ta njembí lo gbaanjé. Má éno, ye bà je 'bí i mbe me gbolò ndii ñinó gí ji wò, wàa wò 'ví kpolo tí . Gí gí bà dù gbi líkí'o á 'bá mi mbe tí lo.»

²² «Bòò ñinó náa yí táánò wele 'visi ña ji yí sósò'ò nó gii tubà ndâ bagà tí nó náa yí yili ndú sósò'ò nó ji mbe tí wó, máa, «À sósò'ò nó a ndâ bagà náa ye yili 'do gbi ndâ 'visi tí nó sósò'ò náa wò táánò wele ji ye nó, mbe tí ye.»

²³ «Mbe tí wò bà-i-nò gii 'visi có ji yí ta líkí'o, máa, «Wò bàkà nètè niki ma! Wò a tó bòò ta njembí lo gítí nètè mi lo ká gbaanjé. Wò ni bà kpolo tí lambu i ta njembí lo gbaanjé gí. Má éno, ye bà je wò tí mbe kpolo tí 'bí i mbe me gbolò ndii ñinó gí. Gí gí bà dù gbi líkí'o á 'bá mi mbe tí lo.»

²⁴ «Bindi bòò ñinó náa yí táánò wele 'visi ña gbaanjé ji yí nó gii le gboko gbèe 'visi ña mi wó náa yí kpolo tí nó gí tí ji yí, máa, «À nó, Buu! Ye 'di a tawo lo, máa wò a cèe vò 'duù, ta yè ro 'duù tí lo gbaanjé wáa. Nètè mi lo káa bà njèè nji ña ji ndâ 'duù wàa ndú 'ví kú da ta i ji wò. À delè káa ndâ 'duù ká kú taa kánjí gbi i tacó bà te gí tí gí gbi galá mi lo. ²⁵ Tacó éno, gúku bà gaa tí nji ña mi lo gii kpo ye gí. Ñinó a yí náa ye kpónò le gí tí ji wò nó.»

²⁶ «Káa 'dakò tí nó gii 'visi có ji bòò mi wó nó ta kpo tàkòcò máa, «Wò a vò bòò, tí mbe kpó! Wò táánò má ñò ni gí máa, à káa ndâ 'duù ká kú ji i ji ye, à delè káa ndâ 'duù ká kú kili i 'do gbi nji gí 'bá ji ye, ²⁷ wò táánò li 'bì lo gí ta nji ña mi ye tacó yè? Wò táánò má je ji 'bí 'duù wàa yí 'ví ji ji ye, ye wáa kpónò 'de 'bí i gbi gí? ²⁸ Yí bà-i-nò gii te gboko tí nó 'do tí vò bòò tí nó, bindi yí gii je ji mbe yili bagà vò 'do gbi 'visi nji ña vò nó. ²⁹ Tacó i má kuu mi 'duù, à kú je 'bí ji yí á mí pí , tacó wàa yí 'ví dù tí gbolò mbe i. Káa i má mi 'duù wáa, áa bà je lambu ñinó náa à kuu mi wó nó 'do tí wó gí. ³⁰ Káa à má gítí bòò tí nó ta i gbi wó wáa nó, à 'ví 'va yí gí gbi 'dí'di'o tí bàndò bà ñò gázà.»

Ndòngbú bà waa có

³¹ Jézu gii 'dè 'bí có káká'i ji ndâ mbe tala có mi wó, máa, «Ta o tí nó wúnò náa ndâ basili bà ko 'Vii-mi-'Dakò tí gba 'do gbi'ri gí tí gí pí jálambà mi wó nó, ³² ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí bà kili mí kuro wó, bindi yí bà gii njèè gbi òkò tí ndú go bà pí gbi cú mi nni. ³³ Yí bà gii mò ndâ 'duù ñinó tí ndâ tó 'duù go cèe nji cú nó gí gbi kù'bi mi wó, bindi ndâ 'duù ñinó ta gbi ndú wáa go póró cú nó gí gbi gálí mi wó.

³⁴ «Bindi yí tí 'Vii-mi-'Dakò tí Gbolò gba bà gii 'dè có ji ndâ 'duù ñinó gbi kù'bi mi wó nó máa, «Bu ye cù 'dè ngo cù wó mítí yo gí! Yo gí gí bà zèè 'bá tí nó náa à 'viindi ù ta ndi yo 'do tí o bà 'bita bà suu to tí nó, nó. ³⁵ Tacó ye táánò ta go tí ye, bindi yo gii je i-zó-zó ji ye gí; ye táánò ta go ngo tí ye, bindi yo gii cu ngo ji ye gí; ye táánò 'dó-'do, bindi yo gii te wiri mítí ye gí; ³⁶ ye táánò ta só, bindi yo gii je bongo ji ye gí; ye táánò ta sé'i tí ye, bindi yo gii pò ye gí; ye táánò gbi zàà, bindi yo gii ya gí bà ñò ye gí.»

³⁷ «Bindi ndâ tó 'duù bà gii 'vee yí máa, «Ze táánò je i-zó-zó ji wò si wò ta go tí lo ta o ngayi, Mbe tí ze? Ze táánò je ngo ji wò si wò ta go ngo tí lo ta o ngayi? ³⁸ Ze táánò ñò wò tí mbe 'dó-'do bindi ze gii te wiri mítí lo ta o ngayi? ³⁹ Ze ya gí bà ñò wò si wò ta sé'i tí lo ta o ngayi? Ze ya gí bà ñò wò si wò gbi zàà ta o ngayi?»

⁴⁰ «Bindi Gbolò gba bà gii 'visi có ji ndú máa, «Ta ndâ o tí nó 'dáá táánò náa yo kú bàkà ndâ i tí nó, kpèti ká ji 'bí zé'veré 'duù gbaanjé ta gbi wó ngé gí wáa á gbi òkò tí ndâ ná'vindi ye nó, yo kú bàkà nó a i ji ye.»

⁴¹ «Bindi yí bà gii 'dè có jì ndá 'duù ñinó gbí gálì mí wó nó máa, <Yo có 'do tí ye gí, tacó Mbíri ñ njà mí tí yo gí! Yo ya gí gbí wu tí nó jé mbe mee lá náa Mbíri táánò òlò ù ta ndi ndá Gba-vò-i ta ndá basili mí wó nó. ⁴² Tacó ye táánò ta go tí ye, káa yo jé je i-zó-zò jì ye lá; ye táánò ta go ngo tí ye, káa yo je ngo jì ye lá; ⁴³ ye táánò 'dó-'do, káa yo te wiri mí tí ye lá; ye táánò ta só, káa yo je bongo jì ye lá; ta o tí nó táánò náa ye ta sé'í tí ye nó, yo ya gí bà ñò ye lá; yo delé ya gí bà ñò ye gbí zàà lá.»

⁴⁴ «Bindi ndú bà gii 'vee yí máa, <Ze ñò wò ta go tí lo ta o ngàyi káa ze je i-zó-zò jì wò lá, Mbe tí ze? Ze biya bà koni wò si wò táánò ta go ngo tí lo, si wò 'dó-'do, si wò ta só, si wò ta sé'í tí lo, si wò gbí zàà, ta o ngàyi?»

⁴⁵ «Bindi yí bà gii 'visi có jì ndú máa, <Ye kú 'dè có jì yo ta njembí ye gbaànjé éno máa, yo má bàkà ndá i tí nó jì 'bí táángbà 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndá ná'vindi ye tí nó á kuu nó, nó gí, gbí éno máa, yo bàkà nó a i jì ye.»

⁴⁶ «À ngbé nó a bà 'vaka ndá wò 'duù gí tà wu ñinó mbe mee lá ká kpòò ya tí nó. Bindi ndá tó 'duù bà 'de 'valá ñinó mbe cee lá nó.»

26

Ndá kpo 'duù mí ndá Jùdèyà toko có gítí bà zi Jézù

¹ Jézù má gii cee ta bà nibà ndá i jì ndá mbe tala có mí wó gí, yí gii 'dè có jì ndú máa, ² «Yo ñò ní gí máa, sè sili kpónó ká sósò'ò gítí gbolò o bà waa mbelè mí ndoo tí ndá Jùdèyà tacó bà mèlè ndi tàkii bà ñjè nó mí ndá ká gù ndoo 'do Mási. À delé nó a sè sili gítí bà je 'Vii-mi-'Dakò jì ndá tende 'duù tacó bà gbí yí mí ní njèèkpè mú.»

³ Káa ta gbèe o tí nó náa Jézù kú 'dè ta có gítí bà gii gbí yí mí ní njèèkpè mú jì ndá mbe tala có mí wó nó, ndá kpo 'duù mí ndá Jùdèyà kili mí 'bá mí Kàyifá tí Kùro ndá bu-Mbíri, ⁴ kú toko có gítí bà zèè Jézù á tàbèngii, wàa à 'ví zi yí gí. ⁵ Ndú ta o tí nó gii ère gba có mí ndú gbaànjé éno máa, ndá yí 'ví zèè yí me ta ɾi mí gbolò o lá, tacó ndá 'duù bà tanga i.

'Bí nù yee banga pó bàà mí tí Jézù á gbí gbata Bètáníyà

⁶ Jézù ta o tí nó kuu 'bá mí 'bí 'dakò ta rè wó a Simónè ta rè 'viya mí wó a «Mbe ci» gbí gbata Bètáníyà. ⁷ Má gii zeke'o, 'bí nù gii gí ta banga pó bàà náa yí sà ta i me gbolò, gbí banga ká'i-bàà náa à bàkà 'do tí 'bí ña duù ta có kpóló-kpolo, bindi yí gii yee bàà tí nó 'dáá gí mí tí muu Jézù si yí kú zò i. ⁸ Ndá mbe tala có mí Jézù má gii ñò ña gbolò pó bàà tí nó náa nù tí nó yee 'dáá mí tí muu Jézù nó, ndú gii 'bità bà 'dè có ta kpo-tàkòcò, máa, «Ìjìnò a ña bà volo i yè ká nó? ⁹ Áá kùtáá bà si pó bàà tí nó ta i me gbolò, wàa à 'ví ko ta ndá mbe yè!»

¹⁰ Jézù má gii 'di có mí ndá mbe tala có mí wó nó, yí gii 'visi có jì ndú, máa, «Nù tí nó bàkà jì yo a cèe tó i, káa yo kú pèè mbí wó tacó yè? ¹¹ Ndá mbe yè ta o 'dáá gí bà dù kuu ta yo. Káa ye bà dù ta yo me ta o 'dáá gí lá. ¹² Nù tí nó yee bàà tí nó mí tí ye tacó bà 'viindi ye kú ù ta bà gii duu ye. ¹³ Ye kú 'dè có jì yo ta yúco máa, tàwo i tí nó náa nù tí nó bàkà nó bà cee wálá. Tacó bándò tí nó náa à má ma Banga-Ngú-Có mí tí gí nó, à delé bà dità ña i tí nó náa yí bàkà nó gí.»

Júdà ùnje gítí có bà ba ngbù Jézù

¹⁴ Bindi 'bí mbe tala có mí Jézù gbaànjé, ta rè wó a Júdà Ìsikàriyòtè, bà-i-nò gii ya gí mí ndá Kùro ndá bu-Mbíri, ¹⁵ bindi yí gii 'vee ndú, máa, «Ye má pà kpokèjì gítí bà zèè Jézù jì yo, yo bà je jì ye a yè?» Ndá Kùro ndá bu-Mbíri bà-i-nò gii 'visi có jì yí ta bà 'deke ñjì fádá zì 'duù-gbaànjé-nje muu'bi jì yí. ¹⁶ Júdà má gii kaa gürúsù 'do mí ndá Kùro ndá bu-Mbíri gí, yí ngé gii 'bità bà pà tó o ta tó kpokèjì gítí bà zèè Jézù.

Ndá Jézù zò i-ci-ci ta ndá mbe tala có mí wó ta gbolò o tacó bà mèlè ndi tàkii bà ñjè nó mí ndá Jùdèyà 'do Mási

¹⁷ Ta kpédélé ɾi mí gbolò o bà bàkà tàkii bà ci 'Dè-kò náa à bàkà 'do tí 'dè njú kò, ndá mbe tala có mí Jézù gii 'vee yí, máa, «Cò mí lo máa, ndoo 'ví zò i-ci-ci tacó bà 'dè níki máa jì Mbíri tacó bà mèlè ndi tàkii bà ñjè nó mí ndá ká gù ndoo 'do Mási mí ngò?»

¹⁸ Káa Jézù gii 'visi có jì ndú, máa, «Yo ya gí mí 'daanó gbí gbata Jèrùzàlémè, bindi yo 'ví 'dè có jì yí máa, «Mbe nibà i jì ze máa, o mí yí dooko gí. Má éno, ndá yí ta ndá mbe tala có mí yí bà gí gí bà zò i-ci-ci mí 'bá mí lo.»

¹⁹ Ndá mbe tala có mí Jézù bà-i-nò gii ya gí gbí gbata, bindi ndú gii bàkà i-ci-ci tacó bà 'dè níki máa jì Mbíri gítí o bà ñjè nó mí ndá ká gù ndá Jùdèyà 'do Mási.

²⁰ Káa ta 'dè'o, si ndá Jézù ta ndá mbe tala có mí wó muu'bi-nje só kú zò i-ci-ci, ²¹ Jézù gii 'dè có jì ndú, máa, «Ye kú 'dè có jì yo máa, 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí yo wúnò bà ba ngbù ye jì ndá kpo 'duù mí ndá Jùdèyà.»

²² Cò tí nò náa Jézù 'dè nò gù zèè tí ndá mbe tala có mì wó ngé ndii gí. Bindi ndú ta bà muu ndú nò 'dáá gí, gù 'bità bà 'vee yí gbaanjé-gbaanjé, máa, «Áá bà dù a ye, Mbe tí ye?» «Áá bà dù a ye, Mbe tí ye?»

²³ Káa yí gù 'visì có jì ndú, máa, «'Bí 'duu náa ze toko 'bì ze mí gbí gbèe ká' i-zò-zò ta yí gí bà gù ba ngbù ye. ²⁴ 'Vii-mì-'Dakò bà ya gí nje ku mì wó go có tí nó náa à cu mí gbí wàràgà mì Mbíri nó gí. Káa tende i bà gù 'de a 'duu tí nò mbe ba ngbù 'Vii-mì-'Dakò nò! Áá táánò niki káa bà jò 'duu tí nó lá.»

²⁵ Júdá tí mbe ba ngbù Jézù má gù 'di có mì wó náa yí 'dè gítí mbe kù gù ba ngbù wó nò, yí gù 'vee yí, máa, «Wò kù nì me ye lá, Mbe nibà i?»

Káa Jézù gù 'visì có jì yí, máa, «A wò ká kù 'dè ta nje lo máa, à me wò lá.»

Ndòngbù bà zò kò-njewu mì Mbe tí ndoo

²⁶ Si ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó kù zò i-ci-ci, yí gù je kù kò, bindi yí gù 'dè niki maa jì Mbíri, bindi yí gù kí'viki gbí kù kò tí nò, bindi yí gù kaa jì ndá mbe tala có mì wó, bindi yí gù 'dè có jì ndú, máa, «Yo kaa , wàa yo 'ví zò . Nínó a dù ye.» ²⁷ Bindi yí gù te 'visì nèbítì, bindi yí gù 'dè niki maa jì Mbíri, bindi yí gù je jì ndú, máa, «Yo 'dáá gí nù ²⁸ Nínó a mbelè ye tí nó náa Mbíri bà gù nù ta ngù mùkà ta ndá 'duu nò. Mbelè ye tí nó bà gù yee to tacó tí ndá 'duu me mbè. Tacó wàa, Mbíri 'ví je ta à-cee-gí gítí ndá vò i mì ndá 'duu. ²⁹ Yo te mí gbí muu yo máa, ye káká'i bà nù nèbítì tí nó ta yo wálá, yee tí o bà gù nù mì ndoo ta ndoo ta o bà zogo to tí nó mì Bu ye.»

Jézù 'dè có gítí bà gù o 'do tí wó mì Piyétòrò

³⁰ Ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó má gù cè cè ta bà be rè Mbíri bindi bà zò i-ci-ci gí, ndú gù nje nó tacó bà ya gítí Gú Mbá. ³¹ Káa si ndú kpokèjì Jézù gù 'dè có jì ndú, máa, «Yo wúnò ta bèbilití nó bà oloko 'do tí ye 'dáá gí. Tacó à cu mí gbí wàràgà mì Mbíri éno máa, «Ye bà gù zi mbe gbà bee, bindi ndá rómbo bà gù 'vaaka gí.» ³² Káa ye bà ya gí kùro gí bà ù ndi yo mí Gàllilèyà á bindi bà 'vala ndi ye 'do gbí muu'dú ye.»

³³ Káa Piyétòrò gù 'visì có jì Jézù, máa, «Kpèti sè ndá 'bí ka ye 'dáá gí má bà oloko 'do tí lo, ye ta bà mriye ye jé gí bà o 'do tí lo wálá.»

³⁴ Káa Jézù gù 'visì có jì Piyétòrò, máa, «Ye kù 'dè có jì wò ta yúco máa, kùro bà kò kò mì ngùu ta bà ta'ò ta nje yé wúnò, wò bà 'boo ye ta bà ta'ò delè.»

³⁵ Piyétòrò á bindi nínò gù 'visì có jì Jézù, máa, «Ye jé gítí bà 'boo wò wálá. À kpèti má káa ku, à niki káa bà cì ndá só ndúkú gí.» Sè ndá 'bí ka Piyétòrò 'dáá gí gù 'dè káa gbèe ña có mì Piyétòrò nò jì Jézù.

Jézù 'deke tí wó jì Mbíri gbí nji Jètisemánè

³⁶ Káa si ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó kù 'do Gú Mbá, Jézù gù ne ta ndú gítí 'bí wúngbó jìll mbá náa à kù nì mítí a Jètisemánè, náa à rò nji'dí gí to tàgbà gú. Bindi yí gù 'dè có jì ndá mbe tala có mì wó máa, «Yo kí tí yo to bà-i-nò, wàa ye 'ví yèè gí zó gí bà 'deke tí ye jì Mbíri.» ³⁷ Yí bà-i-nò gù 'daka ta yí káa ndá Piyétòrò ta ndá 'vii mì Zèbidéyò sósò'dò. Bindi ndú gù co ta ndú gí ndii 'do gbí òkò tí sè ndá 'bí mbe tala có mì wó. Ndú má gù co gí ndii gí, njembí Jézù gù 'bità bà mù ta wotí tí . Bindi likí'o gù dù káa cee 'do tí wó gí. ³⁸ Yí bà-i-nò gù 'dè có jì ndá mbe tala có mì wó ta'ò náa ndú gí ta ndú nó éno máa, «Sé'i yè gbí njungu ye dé gí mì ku. À má ènò, yo dù nò wàa yo 'ví kpolo tí yo.»

³⁹ Bindi yí gù yèè ndi wó 'do tí ndú gàà gí ndii, bindi yí gù 'bu gbiro wó mí to, bindi yí gù 'deke tí wó jì Mbíri éno máa, «Áá Bu ye, kpokèjì gítí bà te 'visì sé'i tí nó 'do nje ye gí má kuu mì lo, te gí. Káa wò 'ví te ká 'do gbí 'dóó có mì lo gbí njembí lo, me 'do gbí có mì ye lá.»

⁴⁰ Jézù má gù dele ndi wó 'do bàndò bà 'deke tí wó jì Mbíri gí mì ndá mbe tala có mì wó, yí gù 'de ndú ta'ò 'dáá mù ta rì gí. Bindi yí gù gbà Piyétòrò gí yaà, yí gù 'vee yí, máa, «Bà dù tí zò'o ta ye nji'dí wàa yo 'ví nò ta ña i nínò kèjì nó kpò yo gí? ⁴¹ Yo dù tí zò'o, wàa yo 'ví 'deke tí yo jì Mbíri éno máa, 'bí i má tala yo, yí 'ví 'de yo tí ndá 'dakò. Ye ñò ni gí máa, go bà bàkà go có mì Mbíri dú kuu gbí njembí yo, káa wotí tí yo gí tàkò wálá.»

⁴² Bindi bà 'dè có jì ndá Piyétòrò máa ndú dù tí zò'o, wàa ndú 'ví 'deke tí ndú jì Mbíri nò, Jézù gù dele ndi wó káká'i ya gí bà 'deke tí wó jì Mbíri éno máa, «À má gbí njembí lo éno máa, 'visì sé'i tí nó 'ví té ká ndúkú ta ye, ye bà nù go có mì lo nó gí, Bu ye.» ⁴³ Yí má gù dele ndi wó ya gí mì ndá Piyétòrò káká'i, yí gù 'de ndú 'dáá ta'ò tí rì, tacó bà dù tí zò'o kpò ndú gí.

⁴⁴ Yí gbí nínò gù dele káa ndi wó jéé gí, si ndú kù tè rì, ya gí bà 'deke tí wó jì Mbíri ká go ña ndá bà 'deke tí wó nínò kpédélé'i kùro nò. ⁴⁵ Yí má gù dele ndi wó, yí gù 'de ndá Piyétòrò zii ká zii ta rì. Bindi yí gù gbà ndú, ndú má gù ziya gí, yí gù do mití ndú máa,

«Yo kù tè ndi yo a rì wàà? Yo tè rì wàà yo 'ví tètò yo. Káa yo nò nò, o bà cu gòmbò tí 'Vii-mi-'Dakò jì ndá wò 'duù kpónò dooko gí. ⁴⁶ Yo nò mbe cu gòmbò tí ye kéjì zò! Yo a gí yaà wàa ndoo 'ví ù bà gí yí.»

Bà zèè Jézù

⁴⁷ Káa si Jézù kù 'dè có jì ndá Piyètòrò, ndú mà gii zeke'o, ndú gii nò Júdà tí 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndá mbe tala có mì wó tí Jézù muu'bi-nje só nó ta ndá mbè 'duù, náa ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà ká tuu ndú tacó bà gí gí gii zèè Jézù yee tí ndú róò-ro-rò gí, ndá 'bí 'duù gbí òkò tí ndú ta kpo sizò, ndá 'bí ta ndá ndòngbòlò mù. ⁴⁸ Káa ta kùro bà yee ndá 'duù tí nò, Júdà tí mbe ba ngbù Jézù kpo-gbì-tà-tù ndú sàà gí, máa, «'Duù ñinó náa yo bà nò ye 'vee yí ta bà òlò gbí tù wó nó, a ní Jézù tí nò.»

⁴⁹ Tacó ènò, ndú mà gii yee tí Jézù gí, Júdà gii 'vee yí ta bà òlò gbí tù wó, máa, «Kútí lo ta 'dè'o nó ée, Mbe nibà i?»

⁵⁰ Káa Jézù gii 'visi có jì yí, máa, «Bàkà nètè mì lo náa wò gí tacó bà bàkà nó gálà, nambe ye!» Ndá 'duù tí nó mbe gí ta Júdà nó mà gii 'di có mì Jézù nò, ndú gii nje gítí wó, bindi ndú gii zèè yí gí. ⁵¹ Káa 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndá mbe tala có mì Jézù ta'ò mbe co ta yí gí ndii nó mà gii nò ènò, yí gii ja sizò mì wó 'do gbí foko, bindi yí gii da ta tù bòò mì Kùro ndá bu-Mbíri waa gí. ⁵² Káa Jézù gii 'dè có jì mbe tala có mì wó nó, máa, «Dele ta sizò mì lo nò gí gbí foko mì wó. Tacó ndá mbe kù te sizò 'dáá gí bà ci káa ku sizò. ⁵³ Wò kù koro có máa, ye kpónó má 'dè có jì Bu ye, máa, yí tuu ndá basili yé to tí nó gí tacó bà kpòlo tí ye, yí bà bàkà wáá? ⁵⁴ Káa ye má bàkà ènò, wàa có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri nó 'ví dù tí 'vére wàà?»

⁵⁵ Bindi Jézù gii 'vee ndá mbè 'duù tí nó náa Júdà kaa ndú gí tí tacó bà zèè yí nó, máa, «Ye a mbe tè kùro wò i wàa yo 'ví kaa tí gí gí bà zèè ye ta ndá kpo sizò ta ndá ndòngbòlò mù a 'bí yo? Ye ta rì 'dáá gí kù nibà i jì ndá 'duù gbí ndugù 'bá-Mbíri, káa yo jé zèè ye lá. ⁵⁶ Káa i tí nó kpónó bàkà tí tacó wàa ndá có mì ndá mbe 'dòkò có mì Mbíri náa ndú cu mí gbí wáràgà mì Mbíri nó 'ví dù tí 'yúco.»

Bindi ndá mbe tala có mì Jézù gii nje 'dáá 'do tí wó gí.

Jézù gbí gbolò ngbàngà mì ndá Jùdèyà

⁵⁷ Ndá 'duù tí nó mbe zèè Jézù nò gii ya ta yí gí 'bá mì Kàyifá tí Kùro ndá bu-Mbíri. Tacó ndá kpo-kpò mbe nibà i, ta ndá kpo-'duù-'bá mì ndá Jùdèyà kili ta o tí nó 'dáá gí mì ká. ⁵⁸ Káa ta o tí nó si ndú kù ya ta Jézù gí 'bá mì Kàyifá nó, Piyètòrò gii dù 'do tí ndú jàngáá gí ndii kù ko tàkò Jézù gbí ngbà, tacó wàa yí 'ví ya gí bà nò ndòngbù ña i ñinó náa ndá 'duù tí nó bà bàkà ta yí nó. Ndú mà gii yee gbí ngbàngà á 'bá mì Kàyifá gí, Piyètòrò gii ya gí bà ki tí wó to mì ndú ta ndá mbe ù gbí ngbàngà. ⁵⁹ Bindi ndá Kùro ndá bu-Mbíri, ta ndá kpo 'duù gbí gbolò ngbàngà mì ndá Jùdèyà gii pà gbí to 'vére ngé cee gí, tacó wàa ndá yí 'ví 'de ta kpokèjì bà waa có ku míti Jézù, ⁶⁰ káa à gii kpò ndú ngbàà gí. Sè ndá 'bí cèe 'duù gii waaka bà ña 'vére ñindi ndú, káa à delè dí bà ká lá. Ndá 'bí 'dakò sósò'ò bà-i-nò gii oloko gí kùro ndá 'duù, bindi ndú gii 'dè có, máa, ⁶¹ «Ze táánò 'de 'dakò tí nó kuu nó kù 'dè có jì ndá 'duù máa, yí bà ki'viki gbolò 'bá-Mbíri tí nó á gbí gbaata Jèrùzàlémè nò gí to, wàa yí 'ví bì ndí gí yaà gbí sili ta'ò.»

⁶² Kàyifá tí Kùro ndá bu-Mbíri mà gii 'di có mì ndá 'dakò tí nó, yí gii a gí yaà 'do pí jàlàmbà mì wó, bindi yí gii 'vee Jézù, máa, «Có mì lo gí tàkò có tí nó náa ndá 'dakò tí nó 'dè gítí lo nò wáá?» ⁶³ Káa Jézù gii njaa nje wó gí tàkò 'vé mì Kàyifá nó gbaànjé lá. Bindi Kàyifá gii 'vee yí ta 'bí 'vé, máa, «Ye kù be jì wò a tí Mbíri tí nó tí wu Mbíri nó, 'dè jì ze gí, wò a Bindi-Mbíri tí nó tí 'Vii-mi-Mbíri?»

⁶⁴ Káa Jézù gii 'visi có jì Kàyifá, máa, «A wò ká 'dè ta nje lo. Káa yo dele kpónó-kpónó bà gii nò 'Vii-mi-'Dakò kù ki tí wó gbí kù'bi mì Mbíri tí mbe wotí, bindi yí bà gii gí 'do gbíri co gbí ndá kùlù mù gí muu to kù.»

⁶⁵ Kàyifá mà gii 'di có mì Jézù nò, yí gii yaka gbí bongo 'do tí wó ta sé có gí, máa, Jézù 'dè zu có gítí Mbíri gí. Bindi yí gii 'vee ndá kpo 'duù gbí ngbàngà mì ndá Jùdèyà, máa, «Yo kpónó 'di nó a bà 'dè zu có mì wó gítí Mbíri ta tù yo gí. Má ènò, ndoo kpòò kù ù a ndi ndá 'di, máa ndú ká 'ví gii 'dè ndi ndá có gbí nje wò jì ndoo? ⁶⁶ Có gbí muu yo kpónó máa yè?»

Káa ndú gii 'visi có jì Kàyifá, máa, «À 'vii ta yí káa ku.»

⁶⁷ Bindi ndú gii nje gítí Jézù ta ba cù cù mí gbiro wó, ta bà dòmò yí, ta bà gbí yí, ⁶⁸ ta ba lè yí, máa, «Nì rè ndá mbe kù gbí wò jì ze gí, Bindi-Mbíri.»

Piyètòrò 'boo Jézù ta bà ta'ò

⁶⁹ Ta o tí nó náa ndá 'duù tí nó kù mèkèkè ta i tí Jézù mí kùro Kàyifá nó, Piyètòrò kù ki tí wó to á gbí ngbàngà sè. Mà gii zeke'o, 'bí nù mbe kù bàkà nètè gbí ngbàngà gii gí

gí mi Piyétòrò, bindi yí gii 'dè có jì yí, máa, «Wò delè táánò kú dù ta Jézù tí nó tí 'duù Gàlilèyà nò.»

⁷⁰ Káa Piyétòrò gii tò kponje si mí kùrò ndá 'duù 'dáá gí, máa, «Ye 'di gbí ña có mi lo náa wò kú 'dè jì ye nò lá.»

⁷¹ Piyétòrò má gii có gí njekèjì ndùgù, 'bí 'viní mbe kú bàkà nètè 'bá mi Kàyifá má gii ñò yí, yí gii 'dè có jì ndá 'duù ñinó mbe kú rò tiyò á règbà tí wó nó, máa, «Yí táánò kú dù a i mí Jézù tí nó mbe 'do Názàrètì nò.»

⁷² Káa Piyétòrò káká'í gii tò kponje gí, ta bà see tí wó, máa, «Ye ñò 'duù tí nó ni lá.»

⁷³ Ndú má gii dù ndi-ndi-ndi éno, ndá 'bí 'duù mbe kú rò tiyò ta ndá Piyétòrò gii gí gí mi Piyétòrò, bindi ndú gii 'dè có jì yí, máa, «Wò nó kuu nó a 'duù 'do gbí òkò tí ndá 'duù tí nó mbe kú tala có mi Jézù nò, ta kponje gítí wálá. A cè ña bà 'de có mi lo ká yù wò gí sè.»

⁷⁴ Káa Piyétòrò gii see tí wó ta bà gò ku, máa, «Ye ñò 'dakò tí nó ni lá,» ká jé kpóó 'vii ta bà kò kò mi nguù.

⁷⁵ Bindi mbí Piyétòrò gii 'va tí có tí nó náa Jézù 'dè jì yí, máa, «Wò bà 'boo ye ta bà ta'ò á kùrò bà kò kò mi nguù» nò. Bindi yí gii co 'do gbí òkò tí ndá 'duù gí ndii, bindi yí gii wa gbí ta wotí tí ngé ndii gí.

27

Ndá kpo 'duù mi ndá Jùdèyà ya ta Jézù gí kùrò Pilátò

¹ Yé má gii too gí, ndá Kùrò ndá bu-Mbíri, ta ndá kpo-'duù-'bá mi ndá Jùdèyà 'dáá gí gii toko có mi ndú máa, à 'ví waa có ku mítí Jézù. ² Ndú bà-i-nò gii ẹrẹ 'bì wó gí, bindi ndú gii ya ta yí gí kùrò Pilátò tí gbolò 'duù mi ndá Ròmáno.

Júdà le tí wó ta kpéétí wó

³ Júdà tí mbe ba ngbù Jézù má gii ñò éno máa ndá kpo 'duù mi ndá Jùdèyà kú gii ya ta Jézù a i gí nje ku, nikalaká gii zèè yí mbi gí. Bindi yí gii kaa ndá nji fádà tí nó zi'duù-gbaànjé-nje muu 'bì náa à kaa jì yí tacó bà ba ngbù Jézù nó ya tí jì ndá Kùrò ndá bu-Mbíri ta ndá kpo-'duù-'bá mi ndá Jùdèyà. ⁴ Bindi yí gii 'dè có jì ndú gí tàkò éno máa, «Ye bàkà vò i gí. Ye ba ngbù 'duù ñinó ta vò i mí wó wálá nó gí.»

Káa ndú gii 'visi có jì yí éno máa, «Sè ñinó a ñindi lo. 'Bí có mbe mù njembí ze bà-i-nò wálá.»

⁵ Júdà bà-i-nò gii ya ta ndá nji fádà tí nó, bindi yí gii vaka ndú 'do 'bì wó mí tà'í tí nó náa à kú kili i-Mbíri mítí nó ta sé có. Bindi yí gii lu ya gí bà le tí wó gí.

⁶ Júdà má gii lu gí, ndá Kùrò ndá bu-Mbíri gii ya gí bà ruka ndá nji fádà tí nó náa yí vaka mí tà'í bà kili i-Mbíri nó 'do to gí. Ndú 'de nderè bà bàkà éno mí ndú éno máa, «À gbí tàkù mí ndoo tí ndá Jùdèyà toko ndá i ñinó náa à 'de 'do gbí mbelè 'duù nó mítí gbée bàndò ta ndá i ñinó náa à kú gò jì Mbíri nó lá.» ⁷ Ndú bà-i-nò gii toko có mi ndú, bindi ndú gii kaa ndá nji fádà tí nó, ndú gii sì ta to 'do mi 'bí mbe suu kàrà tí bàndò bà duu ku ndá 'duù ñinó mbe 'dó-'do nò. ⁸ Ñinó a nderè bà kpi rẹ to tí nó tí «To gbí mbelè» á yee gbí rì tí nó wúnó nó ká nò.

⁹ Có tí nó bàkà tí go có mi Jerèmiyà tí mbe 'dòkò có mi Mbíri náa yí 'dè sàà gí éno máa,

«Ndú kaa gùrùsù tí ndá nji fádà zi'duù-gbaànjé-nje muu 'bì náa ndá 'bí 'duù gbí òkò tí ndú tí ndá Ìziriyéli ká 'deke tí gùrùsù bà sì 'duù,

¹⁰ bindi ndú gii kaa gí tàkò to mi mbe suu kàrà, go có tí nó náa Mbíri táánò 'dè jì ye nò.»

Jézù kùrò Pilátò

¹¹ Ndá kpo 'duù mi ndá Jùdèyà má gii yee ta Jézù kùrò Pilátò gí, Pilátò gii 'vee Jézù máa, «Wò a gbolò gba mi ndá Jùdèyà?»

Káa Jézù gii 'visi có jì Pilátò, máa, «A wò ká 'dè éno.» ¹² Ndá kpo 'duù mi ndá Jùdèyà gii waaka ndá có gítí wó jì Pilátò, káa Jézù gii biya bà 'visi có gí tàkò ndá có mi ndú nò gí.

¹³ Bindi Pilátò gii 'vee yí, máa, «Wò 'di ndá có mi ndú 'dáá náa ndú 'vanda ta rẹ lo nó gí. 'Bí có mi lo tacó bà 'visi gí tàkò ndú wálá?» ¹⁴ Káa nje Pilátò gii 'dèè gí, tacó Jézù gii biya bà 'visi có gí tàkò ndá có tí nó 'dáá gí, gí.

Pilátò waa có ku mítí Jézù

¹⁵ 'Bí ña i mí Pilátò ta gbolò o bà waa mbelè mí ndá Jùdèyà ta ndoo 'dáá gí, a bà njaanga 'bí 'duù mi ndá Jùdèyà gbaànjé mbe níki tí ndú 'do gbí zàà jì ndú, tacó bà peteke tàkòcò ndú. ¹⁶ Káa ta o bà ya ta Jézù gí kùrò Pilátò nò, 'bí ña vò 'dakò ta rẹ wó a

Bàràbà kuu gbí zàà. ¹⁷ Ndá 'duù má gii kili gí, Pilátò gii 'vee ndú máa, «Có mí yo máa ye njaanga jì yo a 'di? Bàràbà wèè, Jézù tí nó náa à kù nì Bindi-Mbíri mí tí wó nó?» ¹⁸ Pilátò 'vee nja 'vé tí nó tacó yí nò ní ngbárángà 'i gí máa, à káa kii cuki ká a tàmuu ndá kpo 'duù m̀ì ndá Jùdèyà gítí bà biya Jézù.

¹⁹ Káa si Pilátò kuu gbí ngbàngà, nawù wó gii tuu 'duù jì yí éno máa, «Gàà 'duù tí nó lá, tacó ye kùbòò mbu muu wó gbí rii ngé ndii gí.»

²⁰ Káa ndá kpo 'duù m̀ì ndá Jùdèyà gii volo muu ndá 'duù éno máa, ndú 'dè có jì Pilátò máa yí njaanga Bàràbà jì ndá yí, waa yí 'ví zi Jézù gí. ²¹ Káa Pilátò gii 'vee ndá Jùdèyà káká 'i máa, «Á má go có m̀ì yo, máa ye 'ví njaanga a 'di jì yo 'do gbí òkò tí ndá 'dakò tí nó só nó?»

Káa ndú gii 'visi có jì yí máa, «Bàràbà.»

²² Bindi Pilátò gii 'vee ndú, máa, «Káa ye 'ví bàkà ta Jézù tí nó náa à kù nì Bindi-Mbíri mí tí wó nó a yè?»

Káa ndú 'dáá gí gii 'visi có jì yí, máa, «Gbì yí mí tí njèèkpè mù.»

²³ Káa Pilátò gii 'vee ndú máa, «Tacó yè? Yí bàkà a nja vò i yè?»

Káa ndú 'dáá gí gii tò kù ta kòcò ndú gí yaà ndii kpédélé ñinó gí, máa, «Gbì yí mí tí njèèkpè mù.»

²⁴ Pilátò má gii ñò éno máa, yì kù yeeke a tí yì sínò ta bà tí muu Jézù, káa ndá 'duù kù gii 'bì a tà bà bàkà wo, yí gii cu ngo, bindi yí gii caka ta 'bì wó mí kùro ndá mbè 'duù tí nó 'dáá gí, máa, «Ye caka mbelè tò 'dakò tí nó 'do tí 'bì ye gí. Sè ñinò a ñindi yo!»

²⁵ Káa ndá 'duù tí nó 'dáá gí gii 'visi có jì Pilátò, máa, «Si mbelè wó 'ví dù tí 'bì ze ta ndá 'vii bindi ze!» ²⁶ Pilátò bà-i-nò gii njaa Bàràbà 'do gbí zàà gí sè jì ndá 'duù. Bindi yí gii je Jézù jì ndá àsikèrì, máa ndú gbì yí má kózò gí, wàa ndú 'ví ya gí bà gbì yí mí tí njèèkpè mù.

Ndá àsikèrì 'viya Jézù

²⁷ Ndá àsikèrì m̀ì Pilátò bà-i-nò gii ya ta Jézù gítí gbolò bàndò m̀ì ndú 'bá m̀ì Pilátò. Ndú má gii kili 'dáá gí, ndú gii tí jèlè yí 'dee gí. ²⁸ Bindi ndú gii jaka ndá 'dóó bongo m̀ì wó 'do tí wó gí, ndú gii yuu bí-bì bongo gba m̀ì ndú tí ndá àsikèrì jì yí. ²⁹ Ndú delè gii paraka kperè go ké 'bì nó, ndú gii te mí tí muu wó tí tàgiyà-gba, ndú gii je nji ngba mí 'bì wó ñinó gbì kù 'bì tí kóró-gba m̀ì wó. Bindi ndú gii 'bità bà 'viya yí, ta bà kucuku muungbó ndú mí kùro wó, kù 'vee yí, máa, «Kúti lo ée? Gbolò gba m̀ì ndá Jùdèyà!» ³⁰ Bindi ndú gii mèèkè 'i tí wó ta bà cù m̀ì gbíro wó, delè ta bà ja nji ngba tí nó náa ndú je m̀ì 'bì wó tí kóró-gba nó 'do 'bì wó kù gbì ta yí tí muu wó. ³¹ Ndú má gii 'viya yí t̀è ta ndú gí, ndú gii ja bí-bì bongo gba m̀ì ndú náa ndú yuu jì yí nó 'do tí wó gí, bindi ndú gii yuu ndi ndá 'dóó bongo m̀ì wó jì yí. Bindi ndú gii ja yí 'do gbí ndùgù gí sè tacó bà ya ta yí gí sè 'do gbí gbata, wàa ndá yí 'ví gbì yí mí tí njèèkpè mù.

Bà gbì Jézù mí tí njèèkpè mù

³² Káa si ndá àsikèrì kù gii ya ta Jézù gí bàndò bà gbì yí mí tí njèèkpè mù, ndú gii 'de 'bí 'dakò ta r̀è wó a Simónè mbe gí 'do gbí gbata Sirini kpokèjì, bindi ndú gii zèè yí ta wotí gítí bà te njèèkpè mù m̀ì Jézù. ³³ Ndú má gii yee tí 'bí bàndò náa à kù nì mí tí a Gòligàtà (gbí máa «bàndò Kù-'bili-muu-ku»), ³⁴ ndú gii je nèbítí náa ndú ñonòkò ta ju i jì Jézù. Yí má gii tala , yí gii bè gí.

³⁵ Ndá àsikèrì má gii gbì Jézù mí tí njèèkpè mù gí, ndú gii njèè gbì ndá bongo bindi wó ta bà kù-mbìli. ³⁶ Bindi ndú gii kì tí ndú to kù ù r̀ègbà tí wó. ³⁷ Ndú gii cu nderè ku wó, bindi ndú gii gbì mí tí njèèkpè mù á còmuu wó, máa, «Ìjínó a Jézù tí Gbolò gba m̀ì ndá Jùdèyà.»

³⁸ Ndú ta gbèè o tí nó gii gbì ndá 'bí mbe ngbà sósò 'ò mí tí ndá njèèkpè mù, 'bí gbì kù 'bì, bindi 'bí gbì gálì m̀ì Jézù.

³⁹ Ndá mbe kù co tí kpokèjì má gii ñò Jézù tí njèèkpè mù, ndú gii miyà muu ndú ta bà lè yí, ⁴⁰ máa, «Wò táánò máa wò bà k'viki 'bá-Mbíri gí, wàa wó 'ví bí ndí gbì sili ta 'ò. 'Vala tí lo! Co gí to 'do tí njèèkpè mù, náa wò dú má káa 'Vii-mì-Mbíri nó.»

⁴¹ Ndá Kùro ndá bu-Mbíri, ta ndá mbe 'di gbì-o, ta ndá kpo-'duu-'bá m̀ì ndá Jùdèyà delè gii lè Jézù, máa, ⁴² «Yí táánò kù 'vala ndá 'bí 'duù, káa bà 'vala 'dóó miyà wó kpónò kpó yí gí. Ndoò kpónò dú ká gí wàa ndoo 'ví ñò bà co Gbolò gba m̀ì ndá Jùdèyà 'do tí njèèkpè mù gí to, tacó wàa ndoo 'ví ù ta nje máa yí a Bindi-Mbíri. ⁴³ Yí kù tee njembí wó mí tí Mbíri. Má ènò, ndoo ñò bà 'vala yí m̀ì Mbíri, tacó yí táánò máa, yí a 'vii m̀ì Mbíri.»

⁴⁴ Ndá mbe ngbà tí nó náa à gbì ndú mí tí ndá njèèkpè mù ta ndá Jézù nó gii si ndá vò i ñindi ndú mí tí ndú, bindi ndú gii loko kù lè Jézù delè.

Bà cì Jézù

⁴⁵ Káa si Jézú kuu tí njèèkpè mû, ro ri gii 'di cèe to 'daá gí 'do tí ri gbúru yee tí ri ta-'de-kiyá. ⁴⁶ Ri má gii gí ta-'de-kiyá gí, Jézú gii ja kú mí to gbí có Ìbiráyò máa, «Élí, Élí, lámá sabàkitáni?» (Gbí máa, «Áá Mbíri mí ye, áá Mbíri mí ye, wò biya ye tacó yè?»)

⁴⁷ Ndá 'bí 'duu 'do gbí òkò tí ndá mbe kú rò kú zeke Jézú tí njèèkpè mû nó má gii 'di kú tí nó, à gii dù gbí tũ ndú go ñinó máa Jézú kú tè a é tí Èlìjá tí nó táánò tí mbe 'dòkò có mì Mbíri nó. Bindi ndú gii 'dè có máa, «Dakò tí nó kú tè é tí Èlìjá.» ⁴⁸ 'Bí 'dakò gii có ta ngèlè 'do gbí òkò tí ndá 'duu tí nó ya gí bà je 'bí i fòkò-fòkò éno, yí gii ya gí bà yuu mí gbí zùu-zùu kpongo nèbítì, yí gii sè mí nje nji ngba, bindi yí gii ya gí bà te mí nje Jézú, yí gii 'dè có jì yí máa, yí no-no .

⁴⁹ Káa ndá 'bí 'duu gii 'dè có máa, «Ndoò ù bà nò bà gí Èlìjá gí bà 'vala yí.»

⁵⁰ Jézú bà-i-nò gii tò ndòngbú kú ta kòcò wó ngé gí yaà, bindi njembí wó gii kí gí.

⁵¹ Má gii zeke'o, kpá-bòngo tí nó náa à ere mí yaà tacó bà njèè gbí tà'i 'bá-Mbíri nó gii yaka tí 'do yaà dí to, gbí ndá díí gii baraka tí ta bà ngaka tí mì to. ⁵² Ndá muu'dú gii baraka ñe-ñe-ñe-ñe. Bindi Mbíri gii 'vala ndá 'bí tó 'duu mí wó ñinó táánò mbe cì gí nó 'do gbí muu'dú ndú gí. ⁵³ Bindi ndú gii ya bindi bà 'vala ndi Jézú 'do gbí muu'dú wó gí Jèruzalémè. Ndá 'duu me mbè nò ndú gí.

⁵⁴ Kùro ndá àsikèrì, ta ndá àsikèrì mí wó náa ndú kú ù règbà tí Jézú ta ndú nó má gii nò bà ngaka tí mì to, ta i tí nó mbe bàkà tí nó, gúku gii zèè ndú 'daá mbi gí. Bindi ndú gii 'dè có máa, «Dakò tí nó táánò dú ká 'Vii mí Mbíri!»

⁵⁵ Mbè ndá niì tí nó mbe ko tàkò Jézú 'do Gálllèyá tacó bà koni yí nó gii rò janga-jàngá gí ndii ézó kú zeke ña ndá ña i tí nó náa à me kú ta Jézú nó, ⁵⁶ ta ndá Màriyá Madèlènà, ta Màriyá nawu ndá Jákòmò ta Jüzépè, ta nawu ndá 'vii mí Zèbidéyò.

Bà duu ku Jézú

⁵⁷ 'Dè'o má gii bàkà tí gí, 'bí 'dakò mbe gí 'do gbí gbata Àrimàtiyá tí mbe kpo-kpò i, delè tí mbe gí tí mbe tala có mì Jézú gí, ta rẹ wó a Jüzépè, ⁵⁸ gii ya gí bà 'deke tí wó jì Pilátò, máa yí bàkà nambeè mí wó, wàa yí 'ví si yí 'ví ya gí bà duu ku Jézú. Pilátò má gii ùnje jì yí gí, Pilátò gii tuu 'duu jì kùro ndá àsikèrì mí wó, máa yí si Jüzépè 'ví te ku Jézú. ⁵⁹ Jüzépè bà-i-nò gii ya gí bà te ku Jézú, yí gii so ta ngbaràngá cé-ce bongo, ⁶⁰ bindi yí gii te yí ya tí gí bà duu mí gbí kánjì ngú náa yí duu mí gbí díí gí 'dóó miri wó tí Jüzépè. Yí má gii nè njekèjì 'bá muu'dú ta du díí gí, yí gii njè nó 'do bà-i-nò gí. ⁶¹ Káa ndá Màriyá Madèlènà, ta Màriyá nawu ndá Jákòmò ta Jüzépè ta o tí nó kí tí ndú ézó kú zeke 'bá muu'dú.

⁶² Ndá kpo 'duu mí ndá Jùdèyá gii kili mí kùro Pilátò ta yé bindi bà duu Jézú, ⁶³ bindi ndú gii 'dè có jì yí máa, «Buù, mbi ze 'va tí 'bí có náa mbe 'verè tí nó táánò 'dè si yí káa wuù éno máa, yí bà 'vala ndi yí 'do gbí muu'dú yí bindi sili ta'ò. ⁶⁴ Má éno, à níki go éno máa, wò kaa ndá àsikèrì ya gí bà ù règbà muu'dú wó yee gbí ndá sili tí nó. Tacó wò má me éno lá, ndá mbe tala có mì wó bà gii ya gí bà ngbà ko wó 'do gbí guù gí, bindi ndú bà gii 'dè có jì ndá 'duu máa, yí 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí. Káa wotí tí ndòngbú 'verè tí nó bà ndii kpédélé ñinó gí.»

⁶⁵ Káa Pilátò gii 'visì có jì ndú máa, «Yo ya gí bà kaa ndá àsikèrì wàa ndú 'ví ù règbà muu'dú tí kpo.»

⁶⁶ Ndá kpo 'duu mí ndá Jùdèyá bà-i-nò gii ya gí bà bàkà ndá i míti njekèjì 'bá muu'dú tacó wàa 'duu má njaanga , à 'ví nò ni gí, bindi ndú gii kaa ndá àsikèrì mí gbí nètè bà ù règbà muu'dú.

28

Jézú 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí

¹ Si yé kú gii bàkà có bà ngbaranga to ta dú'o mì kpédélé rì nètè á bindi rì bà wotí gbí tàkii mí ndá Jùdèyá, ndá Màriyá Madèlènà, ta Màriyá nawu ndá Jákòmò ta Jüzépè gii gbo'o tacó bà ya gí bà gala muu'dú Jézú. ² Káa à káa póó bà yee ndú kà, to gii 'bità bà ngaka tí tí wò ña ñinò. Tacó basili mí Mbíri gí 'do gbíri, yí gii mèrèkè gboló díí tí nó náa à nè ta njekèjì 'bá muu'dú nó gí, bindi yí gii kí tí wó pí . ³ Ndá niì tí nó má gii zeke'o, ndú gii ño gbíro basili tí nó kú tòngbaà go bà i mù nó, ta ndá bongo tí wó ce go turè. ⁴ Ndá àsikèrì tí nó náa ndá kpo 'duu mí ndá Jùdèyá kaa ndú máa ndú ù règbà muu'dú nó má gii nò yí, lílì ndú gii oloko 'do tí ndú gí, bindi ndú gii dù kú gu ta gúku goolá a 'boṛò ká ni ndú too yé gí nò.

⁵ Káa basili tí nó gii 'dè có jì ndá Màriyá, máa, «Yo cì gúku lá, tacó ye nò ni gí máa, yo kú pà a bà tí Jézú tí nó náa à gbì yí míti njèèkpè mû nó. ⁶ Yí bà-i-nó wálá. Yí 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó go có mì wó táánò náa yí 'dè nó gí. Yo gí gí tàkò ye, wàa yo

má nò bàndò tí nó táánò náa à sii ku wó mítí nó ta ọọ yo gí, ⁷yo 'ví goonó ya gí bà 'dè có jí ndá mbe tala có mì wó máa, yí 'valá ndí wó 'do gbí muu'dú wó gí. Káa yí kú ya gí bà ù ndí ndú mí Gàlílèyà. Ndú bà ya gí bà nò yí ta ọọ ndú a i kà, go có tí nó náa ye kú 'dè jí yo kpónó nò.»

⁸Ndá nù tí nó gii có 'do tà 'bá muu'dú kà gí sè ta ngèlè ta gúku nònòkò ta líkí'o tacó bà ya gí bà 'vanda ndí ndá có tí nó jí ndá mbe tala có mì Jézù. ⁹Káa Jézù gii túbà tí wó jí ndú sí ndú á kpokèjì, bìndi yí gii 'vee ndú máa, «Kú tí yo ée?» Ndá nù tí nó bà-i-nò gii ọ́rì ta muungbó ndú ta líkí'o ya gí bà zèè kò Jézù. ¹⁰Bìndi Jézù gii 'dè có jí ndú máa, «Yo cì gúku lá, yo ya gí bà 'dè có jí ndá ná'víní ye máa, ndú ya gí Gàlílèyà, wàa ndú 'ví 'de ye kà.»

¹¹Ndá Màríyà gii yee mì ndá mbe tala có mì Jézù sí ndá 'bí àsikèrì tí nó náa à kaa ndú máa ndú ù rẹgbà muu'dú Jézù nó waa kùro ndú ta ngèlè ya gí bà 'vanda ndí ndá i nínó mbe bàkà tí nó jí ndá Kùro ndá bu-Mbířì mì ndá Jùdèyà sàà gí. ¹²Bìndi ndá Kùro ndá bu-Mbířì bà-i-nò gii kili ndá kpo-'duu-'bá, ndú gii toko có ta ndú gbaanjé, bìndi ndú gii too bàà mítí nje ndá àsikèrì tí nó. ¹³Bìndi ndú gii 'dè có jí ndú máa, «Yo ya gí bà ma có jí ndá 'duu éno máa, «Ndá mbe tala có mì wó ká ngbà ku wó sí ze muu ọ́rì.» ¹⁴Káa ọ́rì có tí nó má yee tí Pilátò, ze bà nò kpokèjì bà mee wu 'do tí gí.»

¹⁵Ndá àsikèrì gii lí 'bì ndú mí tà i tí nó náa ndá kpo 'duu mì ndá Jùdèyà je jí ndú nó gí, bìndi ndú gii 'bità bà ma 'vèrè jí ndá 'duu máa, a ndá mbe tala có mì Jézù ká ngbà ku wó 'do gbí gùu sí ndá yí tí ọ́rì. Có tí nó máa, a ndá mbe tala có mì Jézù ká ngbà ku wó nó nanaka mí gbí muu ndá Jùdèyà tí yúco yee gbí ọ́rì tí nó wúnó nò.

Jézù túbà tí wó jí ndá mbe tala có mì wó

¹⁶Ndá mbe tala có mì Jézù má gii 'di ndá có tí nó náa ndá Màríyà 'vanda jí ndú nó gí, ndú gii kaa 'do Jèrùzàlèmè ya gítí gú tí nó náa Jézù cì ndú máa ndú ya gí bà 'de yí tí á Gàlílèyà nò. ¹⁷Ndú má gii 'de Jézù gí, ndú gii ọ́rì ta muungbó ndú ya gí kùro wó. Káa ndá 'bí 'duu gbí òkò tí ndú ùnje ta njembí ndú máa nínò a Jézù nò dúú-dúú lá. ¹⁸Káa Jézù gii yèè dè gí mì ndú, bìndi yí gii 'dè có jí ndú máa, «Mbířì le bèrè jí ye tacó bà dù tí Gba-gbířì, delè tacó bà dù tí gba muu to tí nó á gí. ¹⁹Má ènò, yo ya gí bà bàkà ndá ọ́rì ndá 'duu muu to tí nó 'dáá gí tí ndá mbe tala có mì ye. Yo caka tí ndú ta rẹ mì Buù, ta rẹ mì 'Viì, ta rẹ mì Bèrì-mì-Mbířì. ²⁰Yo 'ví nìbà kpokèjì gítí bà 'di ndá có tí nó náa ye 'dè jí yo nó 'dáá gí jí ndú. Ye delè bà dù toko ta yo ta o 'dáá gí yee tí ndòngbú o.»

Banga-Ngú-Có mì Jézù tí Bìndi-Mbírì go có mì Márikò

Jòvání tí mbe caka tí ndá 'duù kò-kò ta có mì Mbírì

¹ Nìno a Banga-Ngú-Có gítí Jézù tí Bìndi-Mbírì tí 'viì mì Mbírì. ² À 'bità go có tí nó náa Ízàya tí mbe 'dòkò có mì Mbírì cu mí gbí wáràgà mì wó sàà kùro bà gí Jézù éno máa, Mbírì máa,

«Ye kèjì gí bà tuu tú mì ye gí kùro lo.

Yí kèjì gí bà 'viindi kpokèjì mì lo.

³ Tú mì ye nò bà dù gbí kángáá nga ngoò kù kò-kò jì ndá 'duù éno máa,

«Yo 'viindi kpokèjì mì Mbe tí yo.

Yo bàkà kpokèjì mì wó jáá,» nò.»

⁴ Jòvání tí mbe caka tí ndá 'duù gí co gí gbí kángáá nga ngoò, kù kò-kò ta có gítí bà caka tí jì ndá 'duù, tacó wàa, ndú 'ví 'visì muu ndú 'do tí ndá vò i mì ndú, wàa Mbírì 'ví je à-cee-gí jì ndú. ⁵ Ndá 'duù 'do gbí to Jùdèyà 'dáá gí, delè ta ndá 'duù 'do gbí gbata Jèrùzàlèmè gí kaa ya gí mì wó á tabè'dè Jòròdáníyà tacó bà caka tí ndú. Káa ta o tí nó náa yí kù caka tí ndú nò, ndú kù yù gbí ndá vò i mì ndú gí sè.

⁶ Jòvání táánò kù yuu a bongo náa à gò 'do tí se tí jémèlè. Yí gíi ẹre mí rẹ'dè wó a wú'dè kù. I-zó-zò mì wó káa ndá kòròngbò ta lí. ⁷ Jòvání ma có jì ndá 'duù éno máa, «Bí 'duù mbe me gbolò ndii ye gí á kèjì gí tàkò ye, náa à kpétí káa ndòngbú bòò mì wó mbe kù njaanga tàrà á 'do tí kò wó, ye bà ni bà 'viì tí ye ta yí wálá. ⁸ Ye kù caka tí yo ta ngo, káa yí kèjì gí bà caka tí yo ta Bèrì-mì-Mbírì.»

Jòvání caka tí Jézù

⁹ Gbí ndá o tí nò si Jòvání kù caka tí ndá 'duù tabè'dè Jòròdáníyà nò, Jézù gíi nje nó 'do gbí gbata Názàrètí á Gàlílèyà, ya gí bà caka tí wó mì Jòvání. Jòvání gíi caka tí Jézù mí tà ngo gbí pù Jòròdáníyà. ¹⁰ Káa Jézù mà gíi co gí sè 'do tà ngo bìndi bà caka tí wó, yí ngé gíi nò njekèjì gbírì njaanga tí gí. Yí delè gíi nò Bèrì-mì-Mbírì kù gí gí muu wó go kùlè nò. ¹¹ Bìndi yí gíi 'di kòcò 'duù kù 'de có 'do gbírì éno máa, «Wò a 'viì mì ye náa ye ze wò níki ta njembí ye gbaanjé. Tàkòcò ye peteke gítí lo ngé ndii gí.»

Vò-'duù-tí-nò tala Jézù gbí kángáá nga ngoò

¹² Ngé 'do bàndò tí nò, Bèrì-mì-Mbírì gíi wu tàmuu Jézù ya tí gí gbí kángáá nga ngoò. ¹³ Yí gíi dù gbí kángáá nga ngoò ta sili zì'duù-só. Bìndi Vò-'duù-tí-nò gíi gí kù tala yí. Yí bàkà ndá sili tí nò zì'duù-só nó ta kpéétí wó gbí òkò tí ndá kàzà. À káa ndá basilì mì Mbírì ta o tí nò ká règbà tí wó.

Jézù 'bità bà ma Banga-Ngú-Có

¹⁴ À mà gíi zèè Jòvání mí gbí zàà gí, Jézù gíi ya gí Gàlílèyà. Yí gíi ma Banga-Ngú-Có mbe gí 'do mì Mbírì jì ndá 'duù kà éno máa, ¹⁵ «Nògí! Kùro o bà zèè 'bá mì Mbírì kpónó dooko gí. Yo 'visì muu yo 'do tí ndá vò kpokèjì, yo 'ví ùnje gítí Banga-Ngú-Có.»

Jézù tè'é tí ndá kpédélé mbe tala có mì wó

¹⁶ Ta 'bí o gbaanjé si Jézù kù nò nó á seè kàpá Gàlílèyà, yí gíi nò ndá Simónè ta ná'vìndi wó Àndèrèyà kù 'va mbu, tacó ndú a ndá mbe gò ngo. ¹⁷ Káa Jézù gíi 'dè có jì ndú éno máa, «Yo gí gí bà ẹrù ndi ye, wàa ye 'ví bàkà yo tí ndá mbe gò ndá 'duù jì Mbírì á go bà gò ngo mì yo nò.» ¹⁸ Ndá Simónè ta Àndèrèyà mà gíi 'di có tí nò náa Jézù 'dè jì ndú nò, ndú ngé gíi kaa ndá mbu mì ndú mí to, bìndi ndú gíi ya gí tàkò Jézù.

¹⁹ Jézù mà gíi yèè gí kùro 'do tí bàndò bà 'de ndá Simónè ta Àndèrèyà nò gàà éno, yí gíi nò ndá 'bí 'dakò sósò'ò, ndá Jákòmò ta ná'vìndi wó Jòvání tí ndá 'viì mì Zèbidéyò, á gbí gbà, delè kù ẹre gbí ndá mbu mì ndú. ²⁰ Káa yí ngé gíi tè'é tí ndú. Bìndi ndú gíi nje nó ya gí tàkò wó, jee bu ndú ta ndá mbe nètè mì wó gbí gbà.

Jézù nìbà có mì Mbírì jì ndá 'duù Kàpàrànwùmù

²¹ Bìndi ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó gíi nje nó ya gí gbí gbata Kàpàrànwùmù. Ta 'bí ẹrì bà wotí gbí tàkìi mì ndá Jùdèyà gbaanjé, yí gíi ya gí bàndò bà kili ndá Jùdèyà gí bà ùlù Mbírì, bìndi yí gíi 'bità bà nìbà i jì ndá 'duù. ²² Nje ndá 'duù 'dáá gí gíi 'dèè gítí ẹrì bà nìbà i mì wó gí, tacó yí kù nìbà i jì ndú go i mì gba, me go ñìndi ndá mbe 'di gbí-o mì ndá Jùdèyà lá.

²³ Káa à káa póó bà gii gí 'bí 'dakò ta i-gbí-muu wó gí bàndò bà kili ndá Jùdèyá gí bà ùlù Mbírì ta o tí nò, ²⁴ yí gii 'bità bà tò kù éno máa, «À tí lo a go bà bàkà ña yè ta ze, Jézù tí mbe gí 'do Názàrèti? Wò gí tacó bà 'bu ña ze? Ye ñò wó ní gí, wò a tò 'duù mi Mbírì mbe kù toko có ta yí.»

²⁵ Káa Jézù gii ò do mití i tí nò, máa, «Dù ngbiì! Co 'do gbí muu 'dakò tí nò gí!»
²⁶ Bindi vò i tí nò gbí muu 'dakò tí nò gii te yí gí yaà, 'va mí to, yí gii dù kù gu mí to kà tí wò ña ñinò. Bindi yí gii co 'do gbí muu wó ta bà tò kù ta kòcò wó ngéé gí yaà.
²⁷ Bà 'dè có gii kpo nje ndá 'duù 'dáá gí, gí. Bindi ndú gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú, máa, «[J]inó a ña yè ká nó? À ngú ña bà ñibà i, ta wotí ká tàkò? Yí má 'dè có kpèti ká jì ndá i-gbí-muu ndá 'duù, ndú kù 'di có mi wó.» ²⁸ 'Do bà-i-nò ẹ Jézù ngé gii 'bità bà wu cee gbí to Gálilèyá 'dáá gí.

Jézù 'vala na gè Simónè

²⁹ Bindi bà mòkò i tí nò 'do gbí muu 'dakò tí nò, ndá Jézù ngé gii ñjè nó 'do bàndò bà kili ndá Jùdèyá gí bà ùlù Mbírì kù ya ta ndá Jákòmò ta Jòvání gí 'bá mi ndá Simónè ta Ànderèyá. ³⁰ Ndú má gii yee 'bá kà, ndú gii 'dè na gè Simónè tisi ta có'o gbí dii wó. Ndá 'duù ngé gii 'dè có sé'í tí nò jì Jézù. ³¹ Bindi Jézù gii ẹ gí tàkò niì tí nò tà'i, yí gii zèè yí tí 'bi wó, yí má gii ja yí gí yaà, gbí dii wó ngé gii 'dèè sé gí. Bindi yí gii ya gí bà bàkà i-zò-zò jì ndú.

Jézù 'vala ndá 'duù 'do gbí ndá tende ña nò'o

³² Ta 'dè'o tí nò, si ẹ kù ya nèè gí to, si o bà wotí gbí tàkù mi ndá Jùdèyá cee gí, ndá 'duù gii turu ndá mbe nò'o 'dáá gí, ta ndá 'duù ñinò ta ndá i-gbí-muu ndú nó gí tí jì Jézù. ³³ Ndá 'duù me mbè gii tí mi njekeji tí wó. ³⁴ Bindi yí gii 'vala ndá 'duù me mbè 'do gbí ndá tende ña ndá nò'o. Yí delè gii mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duù me mbè; káa bà 'dè có kpò ndá i tí nò gí, tacó ndú ñò Jézù ni gí, káa yí biya gí máa ndú 'ví 'dè có lá.

Jézù ñjè nó 'do Kàpàrànwùmù gbí dùde

³⁵ Káa Jézù gii ñjè nó 'do 'bá ta njeyé, ya gí bà 'deke tí wó jì Mbírì ta kpéeti wó gbí kángáá nga ngò. ³⁶ Bindi ndá Simónè ta ndá 'bí ka wó gii ñjè nó ya gí bà pà bà tí wó. ³⁷ Ndú má gii 'de yí gí, ndú gii 'dè có jì yí máa, «Ndá 'duù 'dáá gí kù 'vee bà tí lo.»
³⁸ Káa Jézù gii 'dè có jì ndú, máa, «Ndoò ya gí gbí ndá 'bí gbata, wáa ye 'ví ma có mi Mbírì jì ndá 'duù kà delè, tacó ñinó a nderè bà gí ye gí muu to tí nò.» ³⁹ Bindi yí gii ya cee gbí ndá to Gálilèyá 'dáá gí, kù ma có mi Mbírì jì ndá 'duù ta ndi tí ndá bàndò bà ùlù Mbírì, delè ta bà mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duù.

Jézù yuku ndá kà cì 'do tí 'bí 'dakò

⁴⁰ Bindi 'bí 'dakò tí mbe cì gii 'deke tí wó ta bà kucuku muungbó wó mí kùro Jézù, máa, «À má niki tí lo gí, wò bà ngbaranga dii ye gí.»
⁴¹ Jézù má gii ñò yè ẹ 'dakò tí nò, yí gii ya'va 'bi wó ya gí bà gbala ta yí ta bà 'dè có, máa, «À niki tí ye gí; dù ngbàrángà'i.» ⁴² Bindi ndá kà cì tí nò ngé gii yuku 'do tí 'dakò nó gí kúti wó gii ngbaranga gí. ⁴³ Bindi bà cee cì 'do tí 'dakò tí nò, Jézù ngé gii 'dè có jì yí, ⁴⁴ máa, «Kpolo tí lo máa wò 'ví 'dè jì gbèè 'duù lá. Ya gí bà túbà tí lo jì bu-Mbírì, wáa wò 'ví cì i tacó bà ngbaranga kúti lo go có mi Mòze, tacó bà túbà jì ndá 'duù.» ⁴⁵ Káa 'dakò tí nò gii ñjè nó 'do bà-i-nò ta bà ma ngú có tí nò go ñinó à niki tí wó dúú kù ya tí. Tacó ènò, Jézù gii ẹ gí gbí gbata ká gbí kóó, má wálá, ndá 'duù bà bàkà wo.

2

Jézù 'vala 'bí 'dakò mbe gbele've gí

¹ Jézù má gii dele ndí wó gí Kàpàrànwùmù bindi lambu sili gí, ndá 'duù gii 'bità bà fiini có, máa, «Yí kuu 'bá! Yí kuu 'bá!» ² Bindi ndá 'duù gii kaa gí gí mí wó go mbíli gbí cikaà; ndá 'duù gii yè to 'do tà'i di sè, à gii kpò tí tí njekeji bà ẹ gí tà'i tàkò Jézù. Yí ta o tí nò kù ñibà có mi Mbírì jì ndá 'duù.

³ Má gii zeke'o, ndá 'bí 'duù gii gí ta 'bí 'dakò mbe gbele've gí, náa a ndá 'duù nà'ò ká kù lànga yí gí tí jì Jézù. ⁴ Káa kpokèji bà yee ta yí tà'i jì Jézù gii kpò ndú gí, tacó ndá 'duù tí yè njekeji gí. Bindi ndú gii 'dò ta 'dakò tí nò gí muu 'bá, bindi ndú gii di muu 'bá gbúú-gbuu 'vii ta bàndò tí nó náa Jézù kù ki tí wó to tí nò, bindi ndú gii yuu 'dakò tí nó mbe gbele've gí nó ta kpá-sili mí wó gí to jì Jézù. ⁵ Jézù má gii ñò éno máa, ndú ùnje gítí yí ta njembí ndú dú gí, yí gii 'dè có jì 'dakò tí nò mbe gbele've gí nó, máa, «'Vii mí ye, à si có gítí ndá vò i mí lo mí to gí.»

⁶ Káa ta o tí nò ndá 'bí kpo-kpò mbe ñibà có mi Mbírì mí ndá Jùdèyá kù ki tí ndú gbí òkò tí ndá 'duù tí nó mbe kaa ya gí mí Jézù nó. Ndú má gii 'di có tí nó náa Jézù 'dè nò,

ndú gii 'bità bà koro có gbí njembí ndú máa, ⁷ «Dakò tí nò 'dè ña có tí nò tacó yè? Njìnò a bà 'dè zu có gítí Mbirí! Mbe si có gítí ndá vò i mì ndá 'duu mí to a 'di? À me káa Mbirí cuki lá?»

⁸ Káa Jézú má gii ñò ña kóró-koro có mì ndú nò, yí ngé gii 'visi có ji ndú éno máa, «Yo kú koro ña ndá có tí nò á gbí njembí yo tacó yè? ⁹ Á kpónó peteke a ngayi gbí òkò tí ndá bà 'dè có ji 'dakò tí nó éno máa, à sí có gítí ndá vò i mì wó mí to gí, ta bà 'dè có ji yí éno máa, yí te kpá-sili mì wó wàa yí 'ví nò nó? ¹⁰ Á má éno, ye kpónó bà túbà ji yo éno máa, à tí 'Vii-mi-'Dakò a woti tacó bà je à-cee-gí gítí ndá vò i mì ndá 'duu muu to tí nò.»

Bindi Jézú gii 'dè có ji 'dakò tí nò mbe gbele've gí nò, máa, ¹¹ «A gí yaà. Te kpá-sili mì lo wàa wò 'ví njè nó ya gí 'bá a go có tí nó náa ye kpónó kú 'dè ji wò nò.»

¹² 'Dakò tí nò ngé gii a gí yaà, yí gii para kpá-sili mì wó, bindi yí gii có gí sè gbí nji ro ndá 'duu 'dáá gí. Nje ndá 'duu 'dáá gí gii 'dèè ta bà ñò 'dakò tí nò kú nò nó gí. Bindi ndú gii ùlù Mbirí, máa, «Ze jé ñò 'bí ña i go i tí nò sàa kuro lá.»

Jézú tè'é tí Lévi

¹³ Ta o tí nò Jézú gii dele ndi wó káká'i ya gí seè kápà Gàliléyà bindi o bà tè'é tí ndá kpédélé mbe tala có mì wó. Má gii zeke'o, ndá 'duu me mbè gii kaa káká'i ya gí mì wó tàbè'dè kà. Yí gii nibà i ji ndú.

¹⁴ Jézú má gii njè nó 'do bà-i-nò, yí gii ñò Lévi, tí 'vii mì Àlífeyò, kú ki tí wó to á seè 'bà bà gò i-mírì. Káa Jézú gii 'dè có ji yí, máa, «Gí gí takò ye.» Káa Lévi bà-i-nò gii a gí yaà ya gí takò Jézú.

Jézú zò i ta ndá mbe bàkà vò i

¹⁵ Ta 'bí o gbaanjé si ndá Jézú ta ndá mbe tala có mì wó kú zò i á 'bá mì Lévi, ndá 'bí mbe go i-mírì, ta ndá 'bí ña Jùdéyà ñinó mbe kpolo tí tàkii mì ndú lá nó 'do gbí òkò tí ndá mbè 'duu tí nò mbe tí ta o tí nò mbe kú ko tàkò wó nó gii ya gí bà zò i ta ndú.

¹⁶ Ndá 'bí kpo-kpò mbe nibà i gbí tàkii mì ndá Jùdéyà ñinó mbe kú kpolo tí tàkii mì ndú nó gii 'vee ndá mbe tala có mì Jézú, máa, «Yí kú zò i ta ndá mbe gò i-mírì, delè ta ndá mbe gilini tacó yè?»

¹⁷ Káa Jézú má gii 'di có tí nò, yí gii 'dè có ji ndú máa, «Ndá 'duu ñinó ta sé'i tí ndú wálá nó pà mbe yeè lá. A ndá mbe sé'i ká kú pà ndá mbe yeè. Ye gí me tacó tí ndá to 'duu lá. Ye gí a i tacó tí ndá mbe bàkà vò i.»

Bà tò kponje gítí bà kònò go

¹⁸ Ta o tí nò ndá mbe tala có mì Jòvání tí mbe caka tí ndá 'duu, ta ndá Fàrizéyò, tí ña ndá Jùdéyà ñinó mbe kú kpolo tí tàkii mì ndú nó, kú kònò go tacó bà yu nambeè 'do mì Mbirí. Bindi ndá 'duu gii 'vee Jézú, máa, «Ndá mbe tala có mì lo kònò go á go ñinó mì ndá mbe tala có mì Jòvání ta ndá mbe tala có mì ndá Fàrizéyò lá tacó yè?»

¹⁹ Káa Jézú gii 'vee ndú, máa, «Ndá wiri bándò bà ko nii kú kònò go ta o tí nó náa mbe kò nii má kuu ta ndú? Ta o tí nó náa mbe kò nii má kuu ta ndú, ndú kònò go lá.

²⁰ Ri bà je mbe kò nii 'do gbí òkò tí ndú bà co ká co! Njìnò bà gii dù a ri tí nó tí ri bà kònò go mì ndú nó ká nò.»

²¹ Bindi Jézú gii ya gí kuro ta bà dità có ji ndú gbí lòkó'bò, máa, «'Bí 'duu jé mbe bàkà rúgá mítí ká bongo mì wó ta ngú kpá-bongo náa à kálásè yuu mí tà ngo lá nò wálá; yí má bàkà go éno, ngú rúgá tí nò bà yaka 'do tí ká bongo gí, bindi ká bà gii dù gbí bongo tí nò ndii ñinó sàa kuro nó gí. ²² 'Bí 'duu delè jé mbe yee ngú nèbiti mí gbí ká kúúkpá nèbiti wálá, yí má bàkà éno, ngú nèbiti má ni , yí bà ba ká kúúkpá gí, bindi nèbiti bà yee to gí, kúúkpá delè bà yaka gí. À má éno, ngú nèbiti a i tacó ngú kúúkpá.»

Ndá mbe tala có mì Jézú kparaka muu cù ta ri bà woti

²³ Ta 'bí ri bà woti gbí tàkii mì ndá Jùdéyà gbaanjé, si ndá Jézú ta ndá mbe tala có mì wó kú nò nó co gbí nji, ndá mbe tala có mì wó gii 'bità bà kparaka muu cù kú zò .

²⁴ Ndá Fàrizéyò má gii ñò i tí nò náa ndá mbe tala có mì Jézú kú bàkà nò, ndú gii 'vee yí, máa, «Jinó a ña yè ká nó? Ndú kú bàkà i ñinó náa a me yí lá nó ta ri bà woti tacó yè?»

²⁵ Káa Jézú gii 'visi có ji ndú máa, «Yo jé 'deke có gítí i tí nó náa Dàvidè si yí ta go tí wó bàkà nó lá? Ndú ta ndá 'duu tí nò ta o tí nó mbe kú ko tàkò wó nó? ²⁶ Ta o tí nó náa yí gii ri gí 'tà' i mì Mbirí, si Àbiyátàrà a Kuro ndá bu-Mbirí, bindi yí gii zò kú kò tí nó náa à ci ji Mbirí gí nò.

²⁷ «Mbirí kpédélé'i suu a ndá 'duu má kózò gí, yí gii bàkà ri bà woti. Mbirí bàkà ri bà woti me tacó bà ba muu ndá 'duu lá. ²⁸ Á má éno, ye kú 'dè có ji yo ta yúco, máa, à mì

'Vii-mi-'Dakò a wotí tacó bà 'dè có jì ndá 'duù, máa, ndú bàkà a ndá i ñinó, ndá i ñinó, ta ri bà wotí.»

3

Jézu 'vala 'bí 'dakò ta 'bi wó mbe gbele've gí

¹ Ta 'bí ri bà wotí gbí tàkii mi ndá Jùdèyà gbaanjé, Jézu gii gí gí bàndò bà kili ndá Jùdèyà gí bà ùlù Mbíri. Káa ta o tí nò, 'bí 'dakò ta 'bi wó mbe gbele've gí kuu tà'i kà gbí òkò tí ndá 'duù. ² Bindi ndá 'duù gii 'bità bà zeke'o tacó bà ñò máa Jézu má 'vala 'dakò tí nò ta ri bà wotí gbí tàkii mi ndá Jùdèyà gí, wàa ndá yí 'ví ya gí bà kpí ngbàngà tí wó. ³ Jézu má gii ñò ènò, yí gii 'dè có jì 'dakò tí nò, máa, «Co gí gí bà rò tìyò á kùro ndá 'duù tí nò.»

'Dakò tí nò má gii bàkà go có tí nò náa Jézu 'dè jì yí nò gí, ⁴ Jézu gii 'vee ndá 'duù tí nò, máa, «Yúco mi ndoo a ngàyi? Bà bàkà tó i, wèè, bà bàkà vò i, ta ri bà wotí gbí tàkii mi ndoo tí ndá Jùdèyà? Bà 'vala ku, wàlà bà zi ku?» Káa gbèe 'duù mbe 'visi có jì yí gii dù lá. ⁵ Tacó ènò, Jézu gii zeke'o tí ndú ta kpo-tàkòcò wó, tacó ndú a ndá mbe ngbútù. Tàkòcò wó delè gii kpolo gítí ndú ngé, tacó muu ndú kpolo go duù. Bindi yí gii 'dè có jì 'dakò tí nò máa, «Ya'va gbí 'bi lo.» Bindi 'dakò tí nò má gii bàkà go có tí nò náa Jézu 'dè jì yí nò gí, 'bi wó gii níki gí.

⁶ Káa ndá mbe kú kpolo tí tàkii mi ndá Jùdèyà (Fàrizèyò) má gii ñò i tí nò náa Jézu bàkà nò, ndú gii có gí sè tacó bà ya gí bà toko có ta ndá 'duù ñinó mbe tè gí tàkò có mi Èròdè tí gbolò 'duù kùro ndá Jùdèyà nó, tacó bà pà kpokèjì gítí bà zi Jézu.

Ndá mbè 'duù kaa ya gí mi Jézu á yí kápá Gálilèyà

⁷ Bindi Jézu gii ñè nò ta ndá mbe tala có mi wó ya gí yí kápá Gálilèyà. Ndá 'duù me mbè gii ru ndi ndú 'do gbí ndá gbata gbí ndá to Gálilèyà ta Jùdèyà, ⁸ ta gbolò gbata Jèrùzàlémè, ta Ìdumèyà, delè 'do tito Jòròdàniyà, delè 'do gbí ndá to Tìrò ta Sidóni. Ndá 'duù má gii 'di tàwò ndá i-serè tí nò náa Jézu kú bàkà nó, ndú gii tí ya gí mi wó. Ndá 'duù tí go ngana.

⁹ Jézu má gii ñò ña bà tí ndá 'duù tí nò, yí gii 'dè có jì ndá mbe tala có mi wó éno máa, ndú gí ta gbá jì yí, tacó yí ta o tí nò kú ci gúku máa ndá 'duù bà kpoko yí. ¹⁰ Tacó ndá 'duù 'di tà wò bà 'vala ndá mbe sé'i mi wó me mbè, tacó éno, ndá 'duù ñinó ta sé'i tí ndú nó 'dáa gí kú jòò tí ndú tacó vòò bà gbala yí wàa ndá yí 'ví 'de ta 'valá. ¹¹ Delè ndá 'duù ñinó ta ndá i-gbí-muu ndú nó má ñò yí, ndú kú 'vaka tí ndú to, ta bà tò kú, máa, «Wò a 'Vii-mi-Mbíri.» ¹² Káa yí gii 'dè có jì ndú kpolo ma, máa ndú 'ví túbà tí yí gí sé jì ndá 'duù lá.

Jézu ruka ndá mbe nò tú mi wó muu'bi-nje só

¹³ Ta o tí nò Jézu gii ñè nò ya gí gbí òkò ndá 'bí gú. Bindi yí gii tè'è tí ndá 'duù ñinó mbe níki tí wó nò. Ndú má gii gí gí mi wó gí, ¹⁴ yí gii ruka ndá 'duù 'do gbí òkò tí ndú muu'bi-nje só, tacó wàa ndú 'ví dù toko ta yí, wàa yí 'ví kú tuu ndú ya gí bà ma có mi Mbíri jì ndá 'duù. ¹⁵ Yí gii je wotí bà mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duù, ta wotí bà 'vala ndá 'duù 'do gbí nò'o jì ndú. ¹⁶ Ndá 'duù tí nò muu'bi-nje só náa Jézu ruka ndú tacó bà dù ta yí nò a ndá Simònè, náa yí kpí ngú rè mítí wó máa, Piyètòrò, ¹⁷ ta ndá Jákòmò ta ná'vindi wó Jòváni tí ndá 'vii mi Zèbidèyò, náa yí kpí ngú rè mítí ndú máa Bènerègisi, gbí éno máa, ndá 'vii-ngbàngbàri, ta Àndèrèyà, ¹⁸ ta Filipò, ta Bàràtòlómèyò, ta Mátèyò, ta Tòmázo, ta Jákòmò tí 'vii mi Àlífèyò, ta Tàdèyò, ta Simònè tí nò ta 'bí rè wó a Tó-'vii-'bá, ¹⁹ ta Júdá Ìsikàriyótè tí mbe gii kpí ngbàngà tí wó.

Ndá 'duù go má mítí Jézu

²⁰ Jézu má gii dele ndi wó gí 'bá 'do pí gú bindi bà ruka ndá mbe tala có mi wó gí, ndá 'duù me mbè gii kaa ya gí mi wó káká'i tí ña ñinó náa à gii kpòtí tí ndú ta ndá mbe tala có mi wó tí bà zò i. ²¹ Ndá nambe wó má gii 'di ènò, ndú gii ya gí kà tacó bà kpolo tí wó, tacó ndú kopo có éno máa, a gbí muu wó a ndá i. ²² Káa ndá kpo-kpò mbe nìbà i mi ndá Jùdèyà mbe gí 'do Jèrùzàlémè ta o tí nò kú 'dè ñinò ndú éno máa, «À gbí muu wó a gba mi ndá mà tí nó ta rẹ wó a Bèlizèbùlù nò.» Ndú delè ta o tí nò kú 'dè có éno máa, «A gba mi ndá mà tí nó ká kú je wotí bà mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duù jì yí.»

²³ Jézu má gii 'di ña ndá có tí nò, yí gii tè'è tí ndá mbe kú 'de ña ndá có tí nò gí mi wó. Bindi yí gii 'vee ndú gbí lòkò'bo éno máa, «Má bà mòkò ka wó má 'do gbí muu 'duù ée? ²⁴ Có mi ndá 'duù mi gbèe gba jé má toko lá, gba tí nò bà zogo 'bá wálá. ²⁵ À delè có mi ndá 'duù á rùkàtìi mi ndú má toko lá, ndú bà si 'bá tí nò wálá. ²⁶ Káa Gba-wàtà má kú sogo tí wó, gbí go éno máa, Gba-wàtà njeè gbí tí gí. À má ènò, ñinò a bà ngbù yí ká nò. Tacó wotí bà rò tìyò mi wó káká'i wálá. ²⁷ Káa 'bí 'duù jé bà ni bà ri gí tà'i mi 'bí

'duù ta wotí kuu tí wó, bindi yí gii kaa ndá i mì wó a ta có 'dakò nò wálá, sè káa ñinó yí kpédélé'i má ẹre mbe 'bá gí, bindi yí bà gii kaa ndá i mì wó ta wotí si yí gbí wú.

²⁸ «Ye kú 'de có ji yo ta yúco éno máa, Mbíri bà je à-cee-gí gítí ña ndá vò i mì ndá 'duù 'dáá gí, gí. À kpéti káa ndá mbe 'de zu có á gítí wó tí Mbíri. ²⁹ Káa 'duù má go má mítí Bèri-mi-Mbíri, 'duù tí nò bà 'de à-cee-gí 'do mì Mbíri wálá, tacó 'duù tí nò bàkà a ña vò i tí nó náa àà bà cee wálá.» ³⁰ Jézu 'dè có tí nò tacó ndá 'duù ta o tí nò kú 'dè có éno máa, a gbí muu wó a ndá má.

Ndá 'dóó-'dòò nambe Jézu

³¹ Káa ta o tí nò ndá nawu Jézu ta ndá ná'vindi wó gii rò tíyó á sè. Bindi ndú gii tuu tú gí bà tè'é tí wó. ³² Káa ndá 'duù me mbè ki tí ndú jèlè yí 'dee gí. Bindi ndú gii 'dòkò ndi có tí nò ji yí, máa, «Ndá nawu lo ta ndá ná'vindi lo kú 'vee bà tí lo á sè.»

³³ Káa Jézu gii 'vee ndú éno máa, «Nawu ye a 'di? Ndá ná'vindi ye a ndá 'di?» ³⁴ Yí bà-i-nò gii zeke'o tí ndá 'duù tí nò mbe ki tí ndú jèlè yí 'dee gí nò. Bindi yí gii 'dè có ji ndú, máa, «Nawu ye, ta ndá ná'vindi ye cuki me káa ndá 'duù tí nò mbe kú tè'é tí ye nò lá. ³⁵ 'Duù mbe bàkà go có mì Mbíri gí, 'duù tí nò a nawu ye, yí a ná'vindi ye, yí delè a nàmi ye.»

4

Bà lòkò'bò có gítí mbe va ña

¹ Ta o tí nò Jézu káká'i gii 'bità bà ñibà i ji ndá 'duù a yí kàpà Gáliléyà. Káa yí má gii ñò máa, ndá 'duù tí me mbè ngé ndii gí, yí gii ñjè nó ya gí bà ki tí wó gbí gbà a ño ngo si ndá 'duù mí tí ngo. ² Yí gii dù gbí gbà á ño ngo ká kú ñibà i ji ndá 'duù gbí lòkò'bò éno máa, ³ «Yo sè tù yo ñiki maa, wàa yo 'ví kofo gbí có tí nò.

«Ta 'bá o gbañjé, 'bí 'dakò gii ya gí bà va ña gbí ñji mì wó. ⁴ Káa ndá 'bí ñji ña gii 'vaka tí to á seè kpokèji, káa ndá nuu gii da ndú gí. ⁵ Ndá 'bí gii 'vaka tí á gbí díí ta zì to tí me ñj'í, à káa póó bà kú ndú, ⁶ go wu ñi gii ziki ndá dó kú ndú 'dáá gí, tacó tà teè ndú ya gí tà to me 'dú lá. ⁷ Ndá 'bí gii 'vaka tí á gbí òkò ndá bè kperè. Ndá bè kperè tí nó gii tù yiiga muu ndú gí, ndú gii jò lá. ⁸ Káa ndá 'bí gii 'vaka tí a i gbí banga zì to. Ndú má gii kú, ndú gii uu gí yaà, bindi ndú gii jò ta banga muu ndú, gbe-gbè, gbe-gbè éno.»

⁹ Bindi yí gii yee nje lòkò'bò mì wó ta bà kpo-gbí-tà-tù ndá 'duù tí nò éno máa, «À má éno, tù bà 'dí có má kuu tí muu 'duù, yí 'ví 'dí có.»

Nderè bà 'dè ndá có mì Jézu á gbí lòkò'bò

¹⁰ Jézu má gii co gí ndii ta kpéti wó gí, ndá mbe tala có mì wó muu'bi-nje só, toko ta ndá 'bí 'duù mì wó mbe kú dù ta yí nó gii ya gí bà 'vee yí gítí gbí lòkò'bò tí nò. ¹¹ Káa yí gii 'visi có ji ndú éno máa, «À je muu ji yo tacó bà 'di gbí ñgii bà dù yí tí Mbíri tí gba gí. Káa sè ndá 'bí 'duù bà 'di ndá có 'dáá gí ká gbí lòkò'bò. Go có tí nó náa Izáyà tí mbe 'dòkò có mì Mbíri 'dè dígiséé éno máa,

¹² 'Ndú 'ví zeke'o, káa ndú 'ví ñò i lá.

Ndú delè 'ví 'di kòcò, káa ndú 'ví 'di gbí có tí nó lá.

Tacó ndú má ñò i, delè ndú má 'di gbí có,

ndú bà gii 'visi tí ndú gí mì ye tí Mbíri,

bindi ye bà je à-cee-gí gítí ndá vò i mì ndú.»

Jézu 'dè gbí lòkò'bò gítí mbe va ña

¹³ Bindi Jézu gii 'vee ndá mbe tala có mì wó máa, «Yo 'di gbí lòkò'bò tí nó lá? Káa à má éno, yo bà gii 'di gbí ndá 'bí lòkò'bò ée? ¹⁴ Gbí lòkò'bò tí nó éno máa: ñji ña tí nó náa mbe va ña tí nó kú va nò a ñji có mì Mbíri. ¹⁵ Ndá ñji ña ñinó mbe 'vaka tí ta tí kpokèji nó a ndá có mì Mbíri náa à ma ndú jì ndá 'duù, káa à káa póó bà 'di có tí nó mì ndú, Vò-'duù-tí-nò gii volo muu ndú 'do tí bà 'di gí.

¹⁶ «Ndá ñji ña ñinó mbe 'vaka tí gbí to á kàrà-kàrà ño díí nó a ndá có ñinó náa à káa póó bà 'di ndú mì ndá 'duù, ndú gii ñnje gítí ndú gí; ¹⁷ ndá ñji có tí nó gii dù gbí njembí ndú ta làmbu o, káa à má bà gii gbùrùngà ndú ta bà mèèkè'i tí ndú á muu ndá có tí nó, ndú ngé gii jee có tí nó mí to gí, tacó ndá có tí nó gbí teè mí gbí njembí ndú lá.

¹⁸ «Ndá ñji ña ñinó mbe 'vaka tí gbí òkò ndá bè kperè nò a ndá ñji có ñinó náa ndá 'duù 'di ndú, ¹⁹ káa bà kpolo tí ndá i muu to tí nó, ta líkí ndá kpo-kpò i, ta bà dù ta go ndá i, gii soloko ndú 'do tí bà 'de i gbí có tí nó gí.

²⁰ «Káa ndá ñji ña ñinó mbe 'vaka tí á gbí banga zì to nó uu go ndá ñji có mì Mbíri mbe 'vaka tí gbí njembí ndá 'duù ñinó mbe kpolo tí ndú mí gbí njembí ndú. Ndú gí bàkà

go ndá có tí nò, bindi tàkòcò Mbírì gii peteke gítí ndú go bà peteke tàkòcò mbe ji nji gítí ndá banga kú i gbí nji mí wó.»

Bà lòkò'bò có gítí ngba wu

²¹ Bindi Jézù gii 'vee ndú, máa, «A 'di jé ká òlò wu mí tà'i mì wó ta 'dí'di'o, káa yí gii 'bu i mí ɾo ngba wu tí nò, wàlà yí gii ngùù ngba wu tí nò mí tà kitikpara? ²² À kú ngùù i ká tacó bà gii tubà ndí gí sè káká'i. À delè kú 'dè có á tà bèngii ká tacó bà gii kò-kò tí. ²³ À má ènò, yo sè tù yo, náa tù má dú kuu tí muu yo nò, wàa yo 'ví 'di có tí nò.»

Bà lòkò'bò có gítí bà 'vii i

²⁴ Jézù káká'i gii 'dè có ji ndú, máa, «Yo kpolo tí có tí nó náa yo kú 'di nò. Na i tí nó náa wò tí 'duù má bàkà mítí ndá 'bí ka lo nó, Mbírì bà gii bàkà mítí lo káa gbèe na i tí nó. Yí delè bà bàkà ta wotí tí co tí ñinó náa wo bàkà nó gí. ²⁵ Tacó 'duù ñinó ta ndá i kuu mì wó nó, àà bà je ndá 'bí ji yí mí pí ndú. Káa 'duù ñinó ta i mì wó wálá nó, à kpétí káa sè lambu i ñinó náa yí kú lí ta njembí wó nó, àà bà aaka 'do 'bi wó gí.»

Bà lòkò'bò có gítí bà kù nji na 'do tà to

²⁶ Jézù gii lòkò'bò 'bí có káká'i máa, «Bà zèè 'bá mí Mbírì ká go 'duù mbe ya gí bà va na. ²⁷ Bindi yí gii ya kú bàkà ndá 'bí nèté mì wó. Káa ndá síí kú i gii yee gí sè, bindi ndú gii uu gí yaà. Mbe va na tí nò nò ni lá máa ndá kú i kú bàkà tí ée wè. ²⁸ À káa to ta kpéétí wó ká kú bàkà ndá kú i tí nò kú uu gí yaà, bindi ndú gii jò, bindi ndú gii ɾi nji. ²⁹ Bindi à káa o tí nó náa ndá i 'do gbí nji má gii yù gí nó, mbe va na bà gii ngara tí wó gítí bà kili ndú.»

Bà lòkò'bò có gítí ndá víci nji na

³⁰ Bindi Jézù gii 'dè 'bí lòkò'bò káká'i ènò, máa, «Ndoò kpónó bà 'vii bà zèè 'bá mí Mbírì mítí na yè? Ndoò bà 'dè a na lòkò'bò yè dú mbe 'vii tí? ³¹ À go ndá nji na ñinó mbe me víci ngé ndii gí nò, nékéléé go nji ndí. ³² Káa ndú má gii kú 'do tà to, ndú gii uu gí yaà tí bè'i gbèè ta bè wó ndii ndá 'bí bè'i 'dáá gí, náa ndá nuu me mbè kú tè wo ndú mí gbí.»

³³ Jézù 'dè có ji ndá 'duù 'dáá ká gbí ndá lòkò'bò go ndá ñinò, 'vii ta wotí bà 'di gbí ndá có tí nò mì ndú. ³⁴ Káa ta o tí nó náa ndú má ta kpéétí ndú ta ndá mbe tala có mí wó, yí gii 'dè gbí ndá lòkò'bò tí nò 'dáá gí ji ndú.

Jézù ɾò gbolò pípiɾi mí tíyó

³⁵ Káa ta 'dè'o mì gbèe ɾi bà nibà i mì Jézù ji ndá 'duù gbí ndá lòkò'bò nò, Jézù gii 'dè có jí ndá mbe tala có mí wó máa, «Ndoò di ngo gí tito kápá.» ³⁶ Káa ndú má gii nje nó gí, ndá 'bí 'duù gii ɾu ndi ndú gbí ndá gbà ñindi ndú. ³⁷ Káa si ndú kálásè kuu muu nó á ɾo ngo, pípiɾi gii 'bità bà pí ta wotí tí ngé ndii gí. Ngo kú gii 'bità bà gbàngà gí gbí gbá. Gbá kú gii bàkà có bà yé-yè ta ngo.

³⁸ Káa Jézù jéé kuu tisi, tí tàmuu wo gí yaà gí, á tàngbó gbá, kú tètì. Bindi ndá mbe tala có mì wó gii gbà yí 'do muu ɾi. Yí má gii ziya gí, ndú gii 'vee yí, máa, «A niki tí lo ènò máa, ndoo mù gí wàà, mbe tí ze?» ³⁹ Káa Jézù gii do mítí pípiɾi, yí delè gii 'dè có jí ngo tí nò mbe kú gbàngà tí nò máa yí si bà gbàngà mí to. Bindi pípiɾi gii ɾò tíyó gí. O gii re déé.

⁴⁰ Bindi Jézù gii 'vee ndá mbe tala có mì wó máa, «Yo kú ci a gúku yè? Yo kálásè ùnje lá?»

⁴¹ Káa gúku gii zèè ndú 'dáá gí má gí. Bindi ndú gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú, máa, «A na 'di ká nó, náa ndá pípiɾi ta ngo kú 'di có mì wó nó?»

5

'Bí 'dakò tí Jèràsini ta ndá i-gbí-muu wó

¹ Ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó gii di ngo á bindi bà gbùrùngà ndú mì gbolò pípiɾi tí nò, gí tito kápá á gí 'bá mí na ndá 'bí 'duù ta ɾè na ndú a ndá Jèràsini. ² Káa à káa póó bà gii co Jézù gí to 'do gbí gbá, 'bí 'dakò ta ndá i-gbí-muu wó gii gí 'do gbí òkò ndá muu'dú gí mì wó. ³ 'Dakò tí nò kú 'vala tà ndá 'bá muu'dú. Káa 'bí 'duù mbe 'de wotí bà kpolo tí wó wálá, tacó à kpétí má èpe yí ká ta ginjiri, à zèè tí wó lá. ⁴ À ta o 'dáá gí kú da 'bò mítí kò wó, à delè kú èpe 'bi wó ta ginjiri. Káa yí kú ki'viki gbí 'bò tí nò 'do tí kò wó gí, yí delè kú karaka gbí ginjiri 'do tí 'bi wó gí, káa gbèe 'duù mbe co gbí nò wó wálá. ⁵ Yí dù kú tò kú too yé, ta ɾi, too yé, ta ɾi, ta ndi gbí òkò ndá 'bá muu'dú, delè ta ndi pí ndá gú, ta bà ndo-ndooko tí wó ta ndi tí ndá díí.

⁶ Mbe má tí nò má gii nò Jézù 'do me 'dú, yí gii ì ngèlè ya gí mì wó, yí gii kucuku muungbó wó mí kùro wó, ⁷ kú tò ta kú ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa, «Áá mì lo ta ye a

ye, Jézù, 'Vi-i-mi-Mbíri à ngéé gbíri? Ye kú be ji wò a tí Mbíri máa, wò 'ví bàkà sé'i mífí ye lá!»⁸ ('Dakò tí nò 'dè có tí nò tacó Jézù do ta i tí nò gbí muu wò nò máa, «Co 'do gbí muu wò gí, ndi lo, zu i!»)

⁹ Bindi Jézù gii 'vee i tí nò máa, «Rè lo a 'di?»

Káa i tí nò gii 'visi có ji yí, máa, «Rè ye a Tùmèrè, tacó muu ze me mbè.»¹⁰ Bindi yí gii dù kú 'deke tí wò ji Jézù, máa «Si bà ni ze 'do bà-i-nó mí to.»

¹¹ Káa ta o tí nò ndá kádùrùkù me mbè kú zò i tàgbà gú á gbí to tí nò. ¹² Bindi ndá i tí nò gbí muu 'dakò tí nò gii 'deke tí ndú ji Jézù, máa, «Mòkò ze ya tí gí m̀i ndá kádùrùkù tí zò, wò 'ví si ze 'ví ya gí gbí muu ndú.»¹³ Tacó éno, Jézù gii si ndá i tí nò mbe kò 'dakò tí nò 'ví bàkà go òngò náa à niki tí ndú. Bindi ndá i tí nò gii nje ta ngèlè 'do gbí muu 'dakò tí nò ya gí gbí muu ndá kádùrùkù. Muu ndá kádùrùkù tí nò ta o tí nò 'dáá gí dé gítí àlfi só. Bindi ndá kádùrùkù tí nò gii nje ta ngèlè ya gí bà oloko gí tà ngo 'do tí njà gángá ngo, ndú gii m̀i tà ngo gí. ¹⁴ Bindi ndá mbe gbà ndá kádùrùkù tí nò gii nje ta ngèlè ya gí bà ma có ña i tí nò mbe bàkà tí nò á ji ndá 'duù gbí gbata, ta ndá 'duù ñinó mbe kú si 'bá á ta ndi seè gbata tí nò.

Ndá 'duù mà gii 'di có tí nò, ndú gii kaa ya gí bà ño ña i tí nò mbe bàkà tí dú nò. ¹⁵ Káa ndú mà gii kaa ya gí m̀i Jézù, ndú gii 'de 'dakò tí nò táánò náa ndá i kò yí gí nó kú ki tí wò to ta òngò tí wò tí cèe 'duù ta i-gb́-muu wò wáá. Bindi gúku gii zèè ndú 'dáá gí. ¹⁶ Ndá 'duù mbe ño ña i tí nò mbe bàkà tí mífí 'dakò tí nò táánò náa ndá i kò yí gí nó, ta ndá ña ñinó mbe bàkà tí mífí ndá kádùrùkù nó gii nje ya gí bà 'dè ndí ji ndá 'duù. ¹⁷ Bindi ndá 'duù gii 'deke tí ndú ji Jézù máa, yí nje nó á 'do gbí òkò tí ndá yí gí.

¹⁸ Káa si Jézù kú gii ya gí bà 'dò gí gbí gbà tacó bà nje nó, 'dakò tí nò náa yí mòkò ndá i 'do gbí muu wò nó gii 'deke tí wò ji yí, máa, yí si ndá yí 'ví ya ta yí. ¹⁹ Káa Jézù gii biya gí. Bindi yí gii 'dè có ji 'dakò tí nò máa, «A niki máa wò ya gí 'bá, wàa wò 'ví dítà ndá ña nambeé tí nó náa Mbíri bàkà ji wò nó á ji ndá nambe lo.»²⁰ Bindi 'dakò tí nò gii nje nó ya gí 'bá có gbí 'bí wúngbó to ta rè a «Ndá-gbata-muu'bi»²¹ ta ndá ndá ña i tí nò náa Jézù bàkà ji yí nó á ji ndá 'duù. Káa nje ndá 'duù mbe 'di có tí nò 'dáá gí gii 'dèé gítí gí.

Jézù 'vala ndá 'bí nù ta nájù Jáyirù

²¹ Jézù mà gii dele ndi wò 'do 'bá m̀i ndá Jeràsini ta gbá gí tito kè'bi gí, ndá 'duù me mbè gii kili káká'i ya gí m̀i wò á yí kápá. ²² Bindi 'bí 'dakò tí gba kùro ndá mbe kú bàkà nètè bándò bà kili ndá Judéya gí bà ulù Mbíri ta rè wò a Jáyirù gii gí gí m̀i Jézù, bindi yí gii kucuku muungbó wò mí to kùro wò, yí gii zèè kò wò, ²³ ta bà 'deke tí wò ji yí ta wotí tí, máa, «Lambu nájù ye gbí kpá-kperè. Gí gí bà tee 'bi lo mífí wò wàa yí 'ví 'de ta 'valá.»²⁴ Bindi ndá Jézù gii nje nó ta Jáyirù.

Káa ta o bà nje nó m̀i ndú, ndá 'duù me mbè toko mífí ndá mbe tala có m̀i Jézù muu'bi-nje só gii kaa kú ya gí tàkò wò. ²⁵ Bindi 'bí nù ta mbelè kú yee tí wò ta ndoò muu'bi-nje só, ²⁶ náa wo wò co ji bà nò gí m̀i ndá mbe bàkà yeè gí; bà si ndá yeè delè m̀i ndá i 'do tí wò 'dáá gí, káa mbelè tí nó jé rò tíyò 'do tí wò nji'dí éno lá. Á dù nò a bà gii zingí sé'i tí nò mífí wò. ²⁷ Nii tí nò mà gii 'di có tí Jézù, yí gii gí céké-céké co gbí òkò tí ndá mbè 'duù tí nò, ya gí bà gbala òngò tí Jézù. ²⁸ Yí bàkà go éno, tacó yí kú koro có máa, «Ye kpèti má gbala káa ndá òngò tí wò, ye bà 'de 'valá gí kú.»²⁹ Á káa póó bà tee 'bi nù tí nò mífí Jézù, mbelè ngé gii rò bà yee 'do tí wò gí. 'Do bándò tí nò, nii tí nò gii ño gbí dii wò da gí.

³⁰ Káa Jézù mà gii ño ni gí máa, wotí bà 'vala 'duù co 'do gbí dii yí gí, yí gii 'visi tí wò gítí ndá mbè 'duù tí nò, bindi yí gii 'vee ndú, máa, «A 'di ká tee 'bi wò mífí ndá òngò m̀i ye?»

³¹ Káa ndá mbe tala có m̀i wò gii 'visi có ji yí, máa, «Wò ño ndá mbè 'duù tí nò mbe kú kpoko wò 'dee wò gbóo nó gí, káa wò gii dù ndi lo kú gii 'vee 'vé máa, «A 'di ká tee 'bi mífí ye» wè?»

³² Káa Jézù gii zeke'o jèlè yí gí tacó bà ño 'duù tí nò mbe tee 'bi wò mífí wò nò. ³³ Bindi nii tí nò gii gí gí kùro wò kú gu ta gúku, tacó yí ño i tí nò mbe bàkà tí mífí wò nò ni gí. Yí gii 'va tí wò mífí kò Jézù, bindi yí gii 'dè yúco m̀i wò 'dáá gí ji yí. ³⁴ Káa Jézù gii 'visi có ji yí, máa, «Wò 'de 'valá tacó wò ùnje gítí ye gí, nájù ye. Ya ta 'dè njembí lo, dele ta 'dè gbí dii lo.»

³⁵ Káa si Jézù kálásè kú 'dè có ji nii tí nò, ndá 'duù náa à tuu ndú gii gí ta ngèlè 'do 'bá m̀i Jáyirù gí bà 'dè có ji yí, máa, «Bà i tí nò volo 'bá ká gí; wò kú si mbe nibà i 'ví nó sé nó mífí wò sínò tacó yè?»

³⁶ Káa Jézù gii bàkà tí wò tí mbe 'di ndá có tí nò náa ndá tú tí nò 'dè ji Jáyirù nó lá. Bindi yí ngé gii 'dè có ji Jáyirù máa, «Cì gúku rá. Tee káa njembí lo mífí Mbíri.»³⁷ 'Do tí bándò tí nò, Jézù káká'i gii si gbèe 'duù 'ví ru ndi wò á bindi ndá Piyétorò, ta ndá

Jákòmò, ta ná'vindí wó Jòvání nò lá. ³⁸ Ndu má gii di 'bá mi Jáyirù, Jézù gii nò ndá 'duu kù mèrèkè tí ndú ta tó, ta bà wa gbí, ta bà tò kù ta kòkò ndú ngéé gí yaà. ³⁹ Káa Jézù gii rì gí tà'i, bindi yí gii 'vee ndá 'duu tí nò, máa, «Yo kù pìi wo ta bà wa gbí tacó yè? 'Vii tí nò cee lá, yí kù tè a rì.» ⁴⁰ Káa ndá 'duu tí nò gii nò Jézù nò-nò.

Bindi Jézù gii njè ndá 'duu 'do ta' i á tàkò ku 'viní tí nò 'dáá gí gí sè. Bindi yí gii si ta yí káa ndá bu 'viní tí nò ta nawu wó, ta ndá Piyétòrò, ta Jákòmò, ta Jòvání. Bindi ndú gii ya ta ndú gí rẹ̀gbà tí ku 'viní tí nò. ⁴¹ Jézù bà-i-nò gii zèè 'bì 'viní tí nò, bindi yí gii 'dè có jì yí, máa, «Tàlità kúmì.» (Gbí máa, «Làmbu 'viní, a gí yaà.») ⁴² Bindi 'viní tí nò ngé gii a gí yaà kù nò nó. 'Viní tí nò ta o tí nò a 'duu ta ndoo tí wó muu'bi-nje só. Bindi nje ndá 'duu 'dáá gí gii 'dèè gí. ⁴³ Káa Jézù gii 'dè có jì nawu 'viní tí nò máa, yí je i-zò-zò jì yí. Yí delè gii 'dè có jì ndú ta wotí tí máa, ndú 'vi 'dè có i tí nò náa yí bàkà jì 'viní tí nò nò gí sè jì 'bì 'duu gbaanjé lá.

6

Jézù co wìri ya gí 'bá mi ndú Názàrèti

¹ Ta o tí nò Jézù gii njè nó 'do 'bá mi Jáyirù ya gí 'bá mi ndú á Názàrèti. Ndá mbe tala có mi wó gii ko tàkò wó ya gí ká. ² Káa ta 'bí rì bà wotí gbí tàkì mì ndá Jùdèyà gbaanjé, yí gii 'bità bà nibà i jì ndá 'duu á bàndò bà kili ndá Jùdèyà gí bà ùlù Mbíri. Káa nje ndá 'duu me mbè mbe 'di ndá có mi wó gii 'dèè gítí ña bà nibà i mì wó Bindi ndú gii 'bità bà kitiki có gbí òkò tí ndú, máa, «'Dakò tí nò 'de ña ndá có mi wó nò 'do ngò? 'Ninó a ña muu yè náa Mbíri je jì yí go éno? Yí me ta bà bàkà ndá seře tí nò 'dáá gí ée? ³ 'Ninó me 'dakò tí nò mbe kù bàkà nètè bà no mú, tí 'vii mì Màriyà nó lá? À me yí tí ná'vindí ndá Jákòmò, ta Jùzèpe, ta Jùdà, ta Simònè nó lá? Ndá nàmi wó me kuu ta ndoo á to nó lá?» Bindi ndú gii biya bà se tù ndú tí ndá có mi wó gí.

⁴ Káa Jézù gii 'visi có jì ndú máa, «Á káa ndá ka 'bá, ta ndá nambe mbe 'dòkò có mi Mbíri, ta ndá 'duu gbí yá-wó cuki ká te duu míti wó lá.» ⁵ Tacó éno, yí gii bàkà ndá seře jì ndú me mbè lá. Yí gii 'vala ndá mbe sé'i ká gbaanjé-gbaanjé ta bà tee 'bi wó míti ndú. ⁶ Bà 'dè có gítí ndá 'duu Názàrèti gii kpo nje wó gí, tacó ndú ùnje gítí ndá có mi wó lá. Bindi yí gii ya gí 'bá mi ndá 'bí tende 'duu kù nibà i jì ndú.

Jézù tuu ndá mbe tala có mi wó

⁷ Jézù gii tè'è tí ndá mbe tala có mi wó muu'bi-nje só. Bindi yí gii 'bità bà tuu ndú á gí ndii, só, só, só. Káa kùro bà njè nó mì ndú, yí gii je wotí bà mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duu jì ndú. ⁸ Bindi yí gii kpo-gbì-tà-tù ndú éno máa, «Yo 'ví zèè 'bí i mí 'bì yo á bindi ndá mú-kóró mì yo lá.

Yo 'ví te vòò i-zò-zò tacó bà zò á muu nó lá.

Yo 'ví le kúúkpá lá.

Yo 'ví je gùrusù ta yo muu nó lá.

⁹ Yo 'ví kaa ndá 'bí tàrà ta ndá bòngò tacó bà 'visi ta ndá ñinó tí dii yo nó muu nó lá.

¹⁰ Yo má yee tí to, yo 'ví ràngà bàndò bà dù yo lá,

yo 'ví dù ká tí gbèè 'bá yee tí o bà njè nó mì yo á 'do tí to tí nò.

¹¹ Yo má di tí bàndò, káa ndá 'duu bà-i-nò má kaa kpà-sili jì yo á gí tà'i lá, ndú delè má biya bà sè tù ndú á gítí ndá có tí nó náa yo kù 'dè jì ndú nó gí, ta o tí nó náa yo má kù njè nó 'do tí to tí nò, yo 'ví gbà njú to to tí nò 'do tí kò yo gí, tacó bà túbà ndá vò i mì ndá 'duu tí nò á jì ndú.»

¹² Jézù má gii kpo-gbì-tà-tù ndá mbe tala có mi wó cee gí, ndú gii 'vaaka gí ndii kù ma có jì ndá 'duu éno máa, ndú 'visi muu ndú 'do tí ndá vò i mì ndú, ¹³ ta bà mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duu me mbè. Delè ta bà 'vala ndá 'duu me mbè 'do gbí ndá nò'o ta bà too bàà míti ndú.

Nderè bà zi Jòvání mì Èródè

¹⁴ Èródè tí gbolò 'duu kùro ndá Jùdèyà má gii 'di có tí Jézù, tacó rẹ̀ Jézù ta o tí nò gii wu to ngé ndii gí. Ndá 'bí 'duu ta o tí nò kù 'dè có éno máa, a Jòvání tí nó táánò tí mbe kù caka tí ndá 'duu nó ká 'vala ndi wó 'do gbí muu'du wó, káa yí kù bàkà ndá seře tí nò. ¹⁵ Káa ndá 'bí 'duu ñindi ndú kù 'dè có máa, yí a mbe 'dòkò có mi Mbíri, á go ndá 'bí mbe 'dòkò có mi Mbíri sàà gbí o mì ndá ká gù ndá yì. ¹⁶ Káa Èródè má gii 'di ta wo ndá i-seře tí nó náa Jézù kù bàkà nó, yí gii 'dè có máa, «Jòvání tí nó náa ye táánò da miři wó gí nó 'vala ndi wó 'do gbí muu'du wó gí.»

¹⁷ Èródè 'dè có tí nò, tacó áà táánò a yí ká tuu ndá àsikèrì mì wó ya gí bà zèè Jòvání mì gbí zàà tacó tí Èródiyà, tí ni mì ná'vindí wó Filípò, náa yí tí Èródè ja yí 'do tí wó gii kò gí. ¹⁸ Káa yí gii zèè Jòvání mí gbí zàà tacó Jòvání gii 'dè có jì yí éno máa, áà mì wó

me yúco tacó bà kò niì m̀ ná'vindí wó 'do tí wó lá. ¹⁹ Tacó ènò, Èròdiyà gii mbè Jòvànì gí mi ku, tacó ña có tí nò. ²⁰ Káa yí ta o tí nò 'dè kpokèjì bà zì yí lá, tacó Èròdè te duù mítí Jòvànì ngé ma. Tacó ndá có mi wó delè 'dáá gí toko ká ta có mi Mbírì. Tacó ènò, Èròdè gii kpòlo tí Jòvànì, tacó wàa, 'bí vò i 'ví 'de yí lá. Líkí bà 'di ndá có mi wó ta o 'dáá gí delè tí wó ngé.

²¹ Èròdiyà gii 'dè banga kpokèjì bà zì Jòvànì ta 'bí o náa Èròdè gii bàkà kàráma o bà jò yí jì ndá kpo-kpò 'duù gbí ngbàngà mì wó, ta ndá kpóló-kpòlo 'duù Gáliléyà. ²² Ta o kàráma tí nò, nájú Èròdiyà gii peteke tàkòcò ndá Èròdè ta ndá wiri mì wó ta bà dù ñu jì ndú. Tacó ènò, Èròdè gii 'dè cò jì 'viní tí nò éno máa, yí nì r̀ è ña i tí nó ta go tí wó nó jì yì, wàa yì 'ví je jì yí. ²³ Èròdè gii see tí wó jì 'viní tí nò éno máa, «Nì r̀ è i ñinó ta go tí lo nó jì ye wàa ye 'ví je jì wò. Wo kpétí má nì káa kaci to mì ye, ye bà je jì wò gí.»

²⁴ Káa lãmbu 'viní tí nò gii ñò ña i ñinó náa yí 'ví 'dè có 'do tí Èròdè nó lá. Tacó ènò, yí gii có ta ngèlè ya gí bà 'vee nawu wó gítí ña i tí nó náa yí 'ví 'dè có nò. Káa nawu wó gii kpo-gbì-tà-tù wó máa, «Ya gí bà 'dè có jì gbolò gba éno máa, «Je muu Jòvànì jì ye.» » ²⁵ Bindi 'viní tí nò gii dele ndi wó ta ngèlè galá ya gí mi gbolò gba, bindi yí gii 'dè có jì yí máa, «À tí ye a go muu Jòvànì, ká kpónó mí to nò, á mí gbí kùr̀ungbù tí nò.»

²⁶ Sé bà 'di ña có tí nò gii bàkà Èròdè ngé ndii gí, káa kpokèjì bà 'visi 'bí ña tende có gii kpo yí gí, tacó a yí tí gbolò gba ká 'dè có ta nje wó jì 'viní tí nò á mí kùro ndá kpo-kpò wiri mì wó éno máa, yí nì r̀ è i tí nó ta go tí wó nó jì yì. ²⁷ Tacó ènò, yí ngé gii tuu àsikèrì éno máa, yí ya gí bà 'dè có jì ndá mbe kpòlo tí ndá 'duù gbí zàà éno máa, ndú da muu Jòvànì gí tí jì 'viní tí nò. ²⁸ Àsikèrì tí nò má gii gí ta muu Jòvànì á gbí kùr̀ungbù gí, 'viní tí nò gii te ya tí jì nawu wó.

²⁹ Ndá mbe tala có mi Jòvànì mã gii 'di có tí nò, ndú gii te ku wó, ndú gii duu gí.

Jézu ko ndá 'duù àlifi vò

³⁰ Ndá tú mì Jézu gii dele ndi ndú bindi bà tuu ndú mì wó gí gí bà dità ndá i ñinó náa ndú bàkà nó, ta ndá i ñinó náa ndú nibà jì ndá 'duù nó jì yí. ³¹ Káa Jézu gii 'dè có jì ndú máa, «Ndoò yèè gí ndii gítí 'bí bàndò ta ndá 'duù tí wálá, wàa yo 'ví t̀ewo yo nji'dí.» Yí 'dè có tí nò tacó ndá 'duù ta o tí nò kù gí gí mi ndú me mbè ngé ndii gí, káa kpokèjì bà t̀ewo ndú wálá. ³² Bindi ndú gii ya ta gbá gí ndii ta kpéétí ndú gítí 'bí bàndò ta ndá 'duù tí wálá. ³³ Káa keelá, ta o tí nò náa ndú kù ya gítí bàndò tí nò nò, ndá 'duù me mbè ndú nì gí. Tacó ènò, ndá 'duù me mbè gii kaa ta ngèlè 'do gbí ndá gbata ya gí bà cu kùro ndú. ³⁴ Ndú gii oloko gí to 'do gbí gbá ká jé mítí ndá 'duù binjì to. Yè ro ndá 'duù tí nò gii bàkà Jézu ngé ndii gí, tacó ndú go ndá rómbo ta mbe gbà ndú wálá.

³⁵ Ndá mbe tala có mi Jézu mã gii ñò éno máa, o kù gii béé-bèè, ndú gii 'dè có jì yí máa, «Ndoò kpónó tí bàndò ñinó ta ndá 'duù ta 'bá tí wálá, káa o kù ndii-ndii. ³⁶ Njè ndá 'duù tí nò gí, tacó wàa, ndú 'ví ya ta sè r̀ i nó gí bà pà à-i-zó-zò 'do mì ndá 'duù ta ndi tí ndá 'bá ta to nò.»

³⁷ Káa Jézu gii 'visi có jì ndá mbe tala có mi wó, máa, «Yo je i-zó-zò jì ndú.»

Káa ndú gii 'vee yí máa, «Nógí, wò kpónó kù koṛo có máa, áá mì ze a yè tacó bà si ta i-zó-zò t̀e ta ña mbè 'duù tí nò?» ³⁸ Káa Jézu gii 'vee ndú, máa, «Áá mì yo a ndá kù kò ée? Yo ya gí bà ñò gí.» Ndú mã gii ya gí bà ñò ndá kù kò mì ndú, ndú gii dele ndi ndú gí gí mì Jézu, bindi ndú gii 'dè có jì yí máa, «Áá mì ze a ndá kù kò vò, ta ndá nji sè sósò'ò.» ³⁹ Bindi Jézu gii 'dè có jì ndú, máa, ndú 'dè có jì ndá 'duù tí nò 'dáá gí máa, ndú kì tí ndú to, ta bà muu ndú, bà muu ndú, á gbí dò mbili.

⁴⁰ Ndá 'duù mã gii kì tí ndú to ta bà muu ndú, bà muu ndú, go có tí nò náa Jézu 'dè nò gí, bà muu ndá 'bí 'duù zi'duù-vò, bà muu ndá 'bí 'duù zi'duù-sò-nje muu'bi, ⁴¹ Jézu gii kaa ndá kù kò tí nò vò nò, ta ndá nji sè tí nò sósò'ò nò mí 'bi wó. Bindi yí gii zeke'o gí gbírì, yí gii ùlù Mbírì, bindi yí gii 'dè nìkì maa mítí ndá kù kò, bindi yí gii kì'viki gbí ndú, yí gii kaa mì kùro ndá mbe tala có mi wó, bindi yí gii 'dè có jì ndú máa, ndú njèè jì ndá 'duù, wàa ndú delè gii njèè gbí ndá nji sè tí nò sósò'ò nò á jì ndá 'duù.

⁴² Ndá 'duù 'dáá gí gii zò i yè yí ndú go ñinó náa à nìkì tí ndú. ⁴³ Bindi à gii kili ndá sè i-zó-zò mbe kpò ndá 'duù gí yeke ndá keè muu'bi-nje só. ⁴⁴ Muu ndá 'duù tí nò náa Jézu je i-zó-zò jì ndú nò 'dáá gí a ndá 'dakò àlifi vò, náa à 'deke muu ndá niì ta ndá 'vii mì gbí lá.

Jézu nò nó co ro ngo

⁴⁵ Ndá 'duù mã gii zò i cee gí, Jézu ngé gii je nó jì ndá mbe tala có mi wó, máa ndú o gbá, wàa ndú 'ví di kápá gí kùro á gí gbí gbata Bètisàyidà. Yí gii dù kuu ndii ta kpéétí wó kù njè ndá 'duù tí nò. ⁴⁶ Yí mã gii nì «Yo 'ví ya ndi» á jì ndá mbe tala có mi wó ta ndá 'duù 'dáá gí gí, yí gii ya gí pí gú gí bà ùlù Mbírì.

⁴⁷ Káa ta 'dê'o, si ndá mbe tala có mì wó kuu muu nó ta gbá á ọ̀ ngo, káa yí kuu tí ngo kálásê, ⁴⁸ yí gii ñò máa, wo ndú co ta bà aa ngo gí, tacó pípiri ta o tí ñò kú pì 'do kùro ndú. Bindi ta nje yé Jézú gii ñjè nó ta kò wó có ọ̀ ngo kú ya gí mì ndú. Yí gii bàkà tí wó go 'duu ñinó mbe kú ndii ta seè tí ndú ká ndii nò. ⁴⁹ Káa ndú má gii ñò yí, ndú gii kojo có ñindi ndú máa, a vuuvuu ká co mítí ndá yí. Bindi ndú gii tò kú ta kòcò ndú ngéé gí yaà, ⁵⁰ tacó ta o tí ñò gúku bàkà ndú 'daá gí ta bà ñò yí ngé ndii gí. Káa yí ngé gii 'dè có jì ndú, máa, «Yo zèè njembí yo. A ye. Yo cì gúku lá.» ⁵¹ Bindi yí má gii o gí tàkò ndú gbí gbá gí, pípiri gii ọ̀ tìyò gí. ⁵² Nje ndú gii 'dèè gí gítí bà ọ̀ tìyò mì pípiri tí ñò, tacó ndú 'di gbí có gítí seè bà ko ndá 'duu álifí vò mì wó ta kú kò nó lá, káa muu ndú gii epe tí gí.

Jézú 'vala ndá 'duu á Jènèsàréti

⁵³ Ndá Jézú ta ndá mbe tala có má gii di kápá gí Jènèsàréti gí, ndú gii ere gbá mì ndú gí. ⁵⁴ Káa à káa póó bà gii oloko ndú 'do gbí gbá gí to, ndá 'duu ngé gii ñò Jézú ni gí. ⁵⁵ Bindi ndú gii ñjè ta ngèlè cee tí ndá 'bá tí ñò dè-dè nó 'daá gí, kú tuuru ndá mbe nò'o ya tí jì yí gítí bàndò tí ñò náa ndú 'di có tí wó tí ñò. ⁵⁶ Yí má yee tí bàndò ngé gí, ndá 'duu kú gbaa ndá mbe sé'i mì kùro wó, ta bà 'deke tí ndú jì yí, máa yí si ndú 'ví tee ká 'bì ndú mítí vòò bongo tí wó, tacó wáa ndú 'ví 'de ta 'vala. Káa ndá 'duu ñinó mbe tee 'bì ndú mítí bongo tí wó nó 'daá gí gii 'de 'valá gí.

7

Tàkii mì ndá Jùdèyà

¹ Ta o tí ñò ndá mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdèyà ta ndá 'bí kpo-kpò mbe nibà i mì ndú mbe gí 'do Jerúzalèmè gii kili mì rẹ̀gbà tí Jézú. ² Ndú gii ñò ndá 'bí mbe tala có mì wó kú zò i si ndú caka 'bì ndú go có mì Mòze lá. ³ Káa ndú tí ndá mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdèyà ta sè ndá 'bí Jùdèyà ta o 'daá gí kú ru ndi tàkii mì ndá ká gù ndú. ⁴ Ndú má gí 'do bàndò 'vèlè, ndú kpédélé'i ngbaranga a tí ndú má kózò gí, bindi ndú bà gii zò i. Delè ndá 'bí i gbí tàkii mì ndú náa ndú jé ò bà mbí ndú lá, a bà caka ndá 'visi, ta ndá kára, ta ndá ká'i bà bàkà i-zò-zò.

⁵ Ndá mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdèyà ta ndá kpo-kpò mbe nibà i mì ndá Jùdèyà má gii ñò ña i-gilini tí ñò náa ndá mbe tala có mì Jézú kú bàkà nò, ndú gii 'vee yí, máa, «Tacó yè káa ndá mbe tala có mì lo te duu mítí tàkii mì ndoo tí ndá Jùdèyà lá? Ndú caka 'bì ndú kùro bà zò i go có mì Mòze lá, tacó yè?»

⁶ Káa yí gii 'visi có jì ndú, máa, «Ìzàya tí mbe 'dòkò có mì Mbíri 'dè gítí yo ndá 'duu tí nó tí ndá mbe nambeè-ọ̀ nó dú káa yúco, á go ñinó náa a cu mì gbí wáràgà mì Mbíri, máa,

«Ndá 'duu tí ñò te duu mítí ye ká ta nje ndú,

káa njembí ndú me 'dú 'do tí ye.

⁷ Ndú kucuku muungbó ndú mì kùro ye ká sínò,

káa ndú kú nibà a có mì ndá 'duu,

káa ndú bàkà tí ndú tí ndá mbe nibà có mì Mbíri.»

⁸ Yo zèè kpolo kácá-kácá a có mì ndá 'duu, jee có mì Mbíri mí to.»

⁹ Bindi Jézú gii 'dè có jì ndú, máa, «Yo dú káa ndá mbe tíri. Yo mò có mì Mbíri gí nje seè gí, bindi yo gii si kpolo ma a 'dóó tàkii mì yo. ¹⁰ Mòze 'dè có éno máa, «Te duu mítí ndá bu lo ta nawu lo.» Yí delè gii 'dè 'bí có éno máa, «Á 'vii ta 'duu ñinó mbe be ndá bu wó ta nawu wó nó káa ku.» ¹¹ Káa ña bà nibà i mì yo ká tende. Yo kú nibà i éno máa, 'duu má 'dè có jì ndá bu wó ta nawu wó éno máa, yí ci i tí ñò náa yí máa yí bà koni ta ndú nó jì Mbíri gí, gbí éno máa, ¹² yí káká'i je i tí ñò náa yí nì rẹ̀ Mbíri á mí muu gí ñò á jì ndá bu wó ta nawu wó gbí tàkii mì yo lá. ¹³ Gbí ña ndá kpokèjì tí ñò, yo gii si có kpolo ma a ndá i gbí tàkii mì yo náa yo kú nibà jì ndá 'vii mì yo, ta ndá 'bí ña ndá i mì yo go ñinò, á bindi có mì Mbíri.»

Ndá ngbàrángà i ta ndá zu i

¹⁴ Ta o tí ñò Jézú gii tẹ̀'é tí ndá 'duu gí mì wó káká'i. Bindi yí gii 'dè có jì ndú, máa, «Yo sè tù yo, wáa yo 'ví 'di ta có tí ñò. ¹⁵ 'Bí ña i náa 'duu zò gí gbí yí wó mbe gii bàkà yí tí zu 'duu ñò wálá. Á káa ndá i ñinó mbe co gí sè 'do gbí yí 'duu nó ká bàkà yí tí zu 'duu. ¹⁶ Tù bà 'di có má kuu tí muu 'duu, yí 'ví 'di có tí ñò.»

¹⁷ Káa ndá Jézú má gii ya gí 'bá ta ndá mbe tala có mì wó ta kpééti ndú gí, ndú gii 'vee yí gítí gbí lòkò'bò tí ñò. ¹⁸ Káa yí gii 'visi có jì ndú éno máa, «Yo delè ngbá 'di gbí lòkò'bò tí ñò lá? Yo ñò ni lá máa, i ñinó mbe ya gí gbí yí 'duu nó bàkà yí tí zu 'duu lá nó lá? ¹⁹ Yo ñò ni lá máa, i-zò-zò tí ñò náa 'duu kú zò nó ya me gí gbí njembí wó lá, a

kú ya a i gí gbí yì wó, bindi à gii ndii ya gí tà mbíli?» Jézù 'dè có tí nò tacó bà tùbà jì ndá 'duù éno máa, ndá i-zó-zò 'daá gí káa ndá ngbárángà i.

²⁰ Bindi Jézù gii ya gí kùro ta bà 'dè có jì ndú éno máa, «Ndá i ñinó mbe có 'do gbí yì 'duù nó ká bàkà yí tí zu 'duù. ²¹ Go ndá vo-vò kóró-koṛo có, ta bà koṛo có gítí bà-nò-vò-ndò, ta bà koṛo có gítí bà ngbà i, ta bà koṛo có gítí bà zì kú, ²² ta bà koṛo có gítí bà bàkà bangbaya, ta bà zingbà ta ndá nawù 'dakò, ta bà dù ta gbolò njembí, ta bà koṛo có gítí bà bàkà gílìni, ta bà koṛo có gítí bà eendi 'duù, ta bà koṛo có gítí bà bàkà ndá i ta vò kèjì, ta bà koṛo có gítí bà tò kii, ta bà koṛo có gítí bà nì rè, ta bà sí tí 'duù tí gbolò i, ta bà bàkà tí 'duù tí gbà'dá jì Mbírì. ²³ A ña ndá vò i tí nò 'daá gí mbe có 'do gbí yì 'duù nó ká bàkà yí tí zu 'duù.»

Jézù 'vala nájú 'bí jù Siròfònésiyà

²⁴ Bindi Jézù gii njè nó ya gí gbí to Tírò. Káa yí gii ngùù tí wó mí tà'i, tacó wàa, gbèe 'duù 'ví ñò yí lá, káa bà ngùù tí wó gii kpò yí gí. ²⁵⁻²⁶ Káa ta o tí nò, 'bí nù tí jù ndá tende ña ndá 'bí 'duù ta rè ña ndú a ndá Siròfònésiyà, ta i-gbì-muu lambu nájú wó, mà gii 'di có tí Jézù, yí ngé gii ya gí mì wó, yí gii 'va tí wó mí kùro wó, yí gii 'deke tí wó jì yí máa, yí mòkò i tí nò 'do gbí muu nájú yí gí. ²⁷ Káa Jézù gii 'visi có jì nù tí nò máa, «Je i-zó-zò á jì ndá 'vii kùro má kózò gí, tacó bà 'va i-zó-zò mì ndá 'vii jì ndá bô me yúcó lá.»

²⁸ Káa nù tí nò gii 'visi có jì Jézù, máa, «Có mì lo a yúcó, mbe tí ye, káa à kpèti ká éno, ndá bô delè kú zò ndá núnjú i-zó-zò ñinó mbe 'vaka tí to 'do mì ndá 'vii nò.»

²⁹ Bindi Jézù gii 'dè có jì nù tí nò, máa, «Njè nò, wàa wò 'ví ya gí 'bá ta peteke tàkòcò lo. Nájú lo 'de 'valá gí, tacó ña có tí nò náa wò 'dè nò.» ³⁰ Káa nù tí nò mà gii dele ndi wó ya gí 'bá, yí gii 'de nájú wó tí cèe 'duù kuu tisi.

Jézù njaanga tù 'bí mbe sú tù

³¹ Jézù gii dele ndi wó 'do Tírò có Sidóni có tí kpokèjì tí nó mbe mò gí yì kápá Gàlilèyà, mbe kú ndii có gbí 'bí wúngbó to náa à kú nì mítí 'a Ndá-gbata-muu'bi nò. ³² Bindi ndá 'duù gii gí ta 'bí 'dakò náa tù wó yoo gí, dele mbe 'dè có lá, jì Jézù. Ndú gii 'deke tí ndú jì yí máa, yí tee 'bi wó mítí 'dakò tí nò. ³³ Káa Jézù gii je 'dakò tí nò gí ndii ta kpéeti wó á 'do gbí òkò ndá mbè 'duù tí nò. Yí gii yuu ndá sili 'bi wó mí gbí ndá tù 'dakò tí nò mbe yoo gí nò, bindi yí gii cù cù mítí 'bi wó, bindi yí gii tee mítí mè 'dakò tí nò mbe 'dè có lá nò delè. ³⁴ Bindi yí gii zeke'o gí gbírì, yí gii wò gù woò, bindi yí gii 'dè có jì mbe sú tù tí nò máa, «Éfàtà.» (gbí máa, «Njaanga tí»). ³⁵ Bindi ndá tù 'dakò tí nò ta mè wó ngé gii njaanga tí gí. Yí gii 'bità bà 'dè có ta kòcò wó ngbárángà'i.

³⁶ Káa Jézù gii 'dè có jì ndá mbè 'duù tí nó máa, ndú 'ví 'dè có ndá i tí nó náa yì bàkà nò gí sè jì gbèe 'duù lá. Káa yí má kú 'dè có jì ndú máa ndú 'ví 'dè gí sè lá, à gii dù nò a bà gii gí líkí'o bà kò-kò tí gítí ndá 'duù tí nò ngéé gí yaà. ³⁷ Nje ndá mbe 'di tàwo ndá i tí nó náa Jézù bàkà nò 'daá gí gii 'dèé gí. Ndú gii 'dè có máa, «Yí bàkà 'daá káa ndá tó i. Yí bàkà ndá mbe sú tù kú 'di có. Yí delè gii bàkà ndá 'duù ñinó ta mè ndú mbe èrè tí gí nó kú 'dè có.»

8

Jézù je i-zó-zò jì ndá 'duù àlìfì nà'ò

¹ Ta o tí nò ndá 'duù gii kilí me mbè ya gí mì Jézù káká'i. Káa i tacó bà zò mì ndú gii dù wálá. Tacó éno, Jézù gii 'tè'è tí ndá mbe tala có mì wó, yí gii 'dè có jì ndú, máa, ² «Yè ṛo ndá 'duù tí nò tí ye ngé, tacó ndú kpónó bàkà ta ye a sili ta'ò, káa kpónó gbèe i tacó bà zò mì ndú wálá. ³ Káa ye má njè ndú ta go tí ndú, ndú bà ñonoko ta go mí kpokèjì gí, tacó kpokèjì 'bá mì ndá 'bí 'duù gbí òkò tí ndú me 'dú ngé.»

⁴ Káa ndá mbe tala có mì Jézù gii 'visi có jì yí máa, «'Duù bà 'de i-zó-zò bà je jì ña ndá mbè 'duù tí nó á 'do ngòó gbí 'dú to tí nó?»

⁵ Káa yí gii 'visi có jì ndú, máa, «Áá mì yo á ndá kú kò ée?»

Ndú gii 'dè có jì yí, máa, «Vò-nje só.»

⁶ Bindi yí gii 'dè có jì ndá mbè 'duù tí nó, máa, «Yo ki tí yo to.» Ndá 'duù tí nó mà gii bàkà go có tí nó náa yí 'dè jì ndú nò gí, yí gii kaa ndá kú kò tí nó mí 'bi wó, yí gii 'dè níki maa jì Mbírì. Bindi yí gii ki'viki gbí ndú, yí gii kaa jì ndá mbe tala có mì wó. Bindi yí gii 'dè có jì ndú máa, «Yo njèè jì ndá 'duù tí nó.»

⁷ Ta o tí nó ndá 'bí ví sè kuu mì ndá mbe tala có mì Jézù. Mà gii zeke'o, Jézù gii kaa ndá ví sè tí nó, yí gii ùlù Mbírì tacó tí ndú, bindi yí gii 'dè có jì ndá mbe tala có mì wó, máa, «Yo njèè ndá sè tí nó jì ndá 'duù.»

⁸ Ndá 'duù 'daá mà gii zò i yè yì ndú gí, à gii kilí sè i-zó-zò bindi ndú yeke ndá kèè vò-nje só. ⁹ Muu ndá 'duù mbe zò i ta o tí nó 'daá gí go àlìfì nà'ò.

¹⁰ Bindi bà zò i mì ndá 'duù tí nò, Jézù gii njè ndú máa, «Yo ya gí 'bá mì yo.» Ndá 'duù tí nò má gii njè gí, ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó ngé gii di ngo ta gbá gí tito, gí gbí 'bí to ta rẹ̀ a Dálímànútà.

Ndá mbe kpolo tí tàkù mì ndá Jùdèyà tala Jézù

¹¹ Ta o tí nò ndá 'bí mbe kù kpolo tí tàkù mì ndá Jùdèyà, náa a kù nì mí tí ndú a ndá Fàrizèyò, gii 'vee Jézù tacó bà tala yí éno máa, «A Mbíri ká je wotí bà nìbà i jì wò? À dú má káa yúco, bàkà 'bí i jì ze, wáa ze 'ví nò nì mí tí nò máa, a Mbíri ká je wotí tí nò jì wò.»

¹² Káa Jézù gii rengà gbí yí wó, bindi yí gii 'visì có jì ndú, máa, «Ndá 'duù tí nò gbí o tí nò kù 'vee có mbó tacó yè? À nìkì ma, káa à má éno, ye jé gí bà bàkà seřè jì yo wálá.» ¹³ Bindi yí gii di ngo ta gbá gí tito káká'i, jee ndú mí to.

Rú'bù mì ndá Èródè ta rú'bù mì ndá mbe kpolo tí tàkù mì ndá Jùdèyà

¹⁴ Ta o tí nò ndá mbe tala có mì Jézù gii ò bà mbí bà te i-zò-zò ta ndú gí. À ta o tí nò mì ndú káa gbèe kù kò gbí gbá. ¹⁵ Káa Jézù gii 'bità bà kpo-gbì-tà-tù ndú, máa, «Yo kpolo tí yo 'do tí rú'bù mì ndá mbe kpolo tí tàkù mì ndá Jùdèyà, ta rú'bù mì Èródè tí gbolò gba.»

¹⁶ Káa ndú gii 'bità bà fiini có á gbí òkò tí ndú ta kpéetí ndú, máa, «Yí kù 'dè có tí nò tacó kù kò mì ndoo wálá.»

¹⁷ Káa Jézù gii 'di gbí có tí nò náa ndú kù fiini nò gí. Bindi yí gii 'vee ndú, máa, «Yo kù fiini có máa, kù kò mì yo wálá, tacó yè? Yo nò nì kálásè? Yo 'di gbí có kálásè? Muu tí yo wálá? ¹⁸ À tí muu yo nò me ndá ro bà nò i lá? À tí muu yo nò me ndá tù bà 'di có lá? Bà mbí yo ó-ò? ¹⁹ Ta o tí nò táánò náa ye ki'viki gbí ndá kù kò vò tacó tí ndá 'duù álfí wò nò, sè i-zò-zò náa à ruka yeke a ndá kèè ée?»

Káa ndú gii 'visì có jì yí, máa, «À ruka yeke a ndá kèè muu'bi-nje só.»

²⁰ Jézù káká'i gii 'vee ndú, máa, «Káa ta o tí nò náa ye ki'viki gbí ndá kù kò vò-nje só tacó tí ndá 'duù álfí nà'ò nò, yo ruka sè i-zò-zò yeke a ndá kèè ée?»

Ndú gii 'visì có jì yí, máa, «Yeke ndá kèè vò-nje só.»

²¹ Bindi Jézù gii 'vee ndú, máa, «Káa yo 'di gbí i kálásè?»

Jézù 'vala 'bí mbe sú ro á Bètisàyidà

²² Ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó má gii gí Bètisàyidà, ndá 'bí 'duù gii gí ta 'bí 'dakò náa ro wó yoo gí jì yí. Ndú gii 'deke tí ndú jì yí, máa, yí tee 'bì wò mí tí mbe sú ro tí nò. ²³ Káa Jézù gii 'vee ndú, máa, «'bí mbe sú ro tí nò, yí gii ja yí ya tí gí ndii 'do gbí òkò ndá 'bá gí nje jìlì. Bindi Jézù gii cù cù mí tí ro mbe sú ro tí nò. Yí gii tee 'bì wó mí tí wó. Bindi yí gii 'vee yí, máa, «Wo kpónó kù nò i?»

²⁴ Káa 'dakò tí nò gii te ro wó gí yaà, bindi yí gii 'visì có jì Jézù, máa, «Ye kù nò ndá 'duù, káa ndú gbíro ye go ndá mú kù nò nò nò.»

²⁵ Jézù má gii tee 'bì wó káká'i mí tí ro 'dakò tí nò, ndá ro 'dakò tí nò gii njaanga tí mbó'voo gí. Yí gii 'bità bà nò ndá i 'daá gí ngbàrangà'i. ²⁶ Bindi Jézù gii je nò jì yí, máa, «Ya jáa gí 'bá mì lo; wò 'ví loko co gbí gbata lá.»

Piyétòrò tubà tí wó tí mbe unje gítí Jézù

²⁷ Sì ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó muu nó kù nò ta gbí ndá to ta seè gbata Cèzàriyà mì Filipò, Jézù gii 'vee ndú, máa, «Ndá 'duù kù 'dè có máa ye a 'di?»

²⁸ Káa ndá mbe tala có mì wó gii 'visì có jì yí máa, «Ndá 'bí 'duù kù 'dè có máa, wò a Jòvànì tí mbe caka tí ndá 'duù; ndá 'bí 'duù kù 'dè có máa, wò a Èljà tí mbe 'dòkò có mì Mbíri táánò sàa; káa ndá 'bí 'duù kù 'dè có máa, wò a 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndá ká mbe 'dòkò có mì Mbíri.»

²⁹ Káa Jézù káká'i gii 'vee ndú máa, «Káa yo, nìndi yo kù 'dè éno máa ye a 'di?»

Bindi Piyétòrò tí Simónè gii 'visì có jì yí, máa, «Wò a Bindi-Mbíri.»

³⁰ Káa Jézù gii kpo-gbì-tà-tù ndú máa, ndú 'ví 'dè gí sè jì 'bí 'duù gbaanjé lá.

Jézù 'dè có gítí o bà gii kònd sé'i mì wó

³¹ Bindi Jézù gii 'bità bà nìbà i jì ndá mbe tala có mì wó éno máa, «'Vii-mi-'Dakò kèjì gí bà kònd a ndú tí ndá sé'i; áá bà gii kpi ngbàngà tí wó jì ndá kpo-'duù-'bá, ta ndá Kùro ndá bu-Mbíri, ta ndá kpo-kpò mbe nìbà tàkù mì ndá Jùdèyà; áá kèjì gí bà zì yí gí, káa ta sili ta'ò bindi ku mì wó, yí bà 'vala ndi wó á 'do gbí muu'dú wó gí.»

³² Bindi bà 'dè có tí nò mí Jézù ngbàrangà'i go éno jì ndú, Piyétòrò gii ja Jézù gí nje seè. Bindi yí gii biya ña có mì wó náa yí 'dè jì ndú nò gí. ³³ Káa Jézù má gii 'visì tí wó gí ndii, yí má gii nò sè ndá 'bí mbe tala có mì wó, yí gii do mí tí Piyétòrò, máa, «Co ta

ṅa có mì lo nò 'do kùro ye gí, ndí lo Vò-'duù-tí-nò. Wò kù koṛo me bà koṛo có mì Mbíri lá. Wò kù koṛo a cè bà koṛo có mì ndá 'duù.»

Ndá i tacò bà ru ndi Jézù

³⁴ Bindi Jézù gii tè'é tí ndá 'duù me mbè ta ndá mbe tala có mì wó á gí mì wó. Yí gii 'dè có jì ndú, máa, «Go bà ru ndi ye má tí 'duù, à niki éno máa, yí ò bà mbí miṛi wó gí, wàa yí 'ví 'viindi tí wó á gítí ndá bà kònò sé'i ta ku. Bindi yí 'ví gí gí bà ru ndi ye. ³⁵ Tacò 'duù ṅinó mbe kù kpolo tí miṛi wó nó bà cì gí. Káa 'duù ṅinó mbe giṛi miṛi wó tacò tí ye, delè tacò tí Banga-Ngú-Có nó ká bà 'de 'wálá.»

³⁶ Bindi Jézù gii 'vee ndú, máa, «Yo koṛo có máa, 'duù bà 'de gbí a yè, náa yí kpèti má 'de ndá i tí nó a muu to tí nó 'daá gí, bindi yí 'ví giṛi miṛi wó gí? ³⁷ 'Duù bà 'visi miṛi wó a ta yè a muu to tí nó? ³⁸ Káa à má ṛo 'duù a nò gítí ye, à delè má ṛo 'duù a nò có mì ye á kpónó kùro ndá 'duù tí nó ta Mbíri mì ndú wálá, tí ndá wóló-volo 'duù nó, nò 'duù tí nó delè wúnò bà dù á ṛo 'Vii-mi-'Dakò ta o bà gi yí gbí ngba Bu wó ta ndá tò basili.»

9

¹ Jézù gii yee nje có mì wó ta bà kò-kò jì ndá 'duù éno máa, «Ye kù 'dè có jì yo ta yúco máa, ndá 'bí 'duù kuu gbí òkò tí yo á mbe kù ṛò tíyò nó bà cì wálá di ká tí o tí nó náa ndú má ṅò bà zèè 'bá mì Mbíri gí.»

Bà 'visi cè tí Jézù

² Jézù gii sì sili vò-nje gbaànjé á bindi bà 'dè có mì wó jì ndá 'duù tí nó, bindi yí gii kaa ndá Piyétòrò, ta Jákòmò, ta Jòvànì. Ndú gii ya ta ndú gí muu gú ta kpéeti ndú. Ndá Piyétòrò, ta Jákòmò, ta Jòvànì má gii zeke'o, ndú gii ṅò Jézù 'visi cè tí wó gí. ³ Ndú gii ṅò ndá bongo tí wó kù tòngbaa ólé-ólé ta ṅa wálá. ⁴ Bindi ndú gii ṅò ndá Èljà ta Mòze co kù 'dè nje ta Jézù. ⁵ Káa Piyétòrò gii 'dè có jì Jézù máa, «Mbe tí ze, à niki go éno máa, ndoo sì 'bá á bà-i-nò. Si ze 'ví tò ndá nduùṛu ta'ò: 'bí gbaànjé jì wò, 'bí gbaànjé jì Mòze, 'bí gbaànjé 'ví dù jì Èljà.» ⁶ Piyétòrò 'dè có tí nó tacò yí ṅò 'dóó có náa yí bà 'dè gbí nje wó nó lá, tacò gúku zèè ndú 'daá mbi gí.

⁷ Ndú má gii zeke'o, ndú gii ṅò kùlù m̀ te yiiga muu ndú gí. Bindi ndú gii 'di kòcò 'duù kù 'dè có gbí kùlù mù tí nó éno máa, «ṅinó a kpóló-kpolo 'vii mì ye. Yo sè t̀ yo tí wó.» ⁸ Káa ndá Piyétòrò ta ndá ká wó má gii zeke'o galá á gí sèè tí ndú, ndú gii ṅò gbèè 'duù lá, à káa ndú ta ndá Jézù.

Có gítí Èljà

⁹ Káa ta o tí nó si ndú kù dele gí tàgbà gú nó, Jézù gii kpo-gbì-tà-tù ndá Piyétòrò, ta Jákòmò, ta Jòvànì, máa, ndú 'ví 'vanda ndi ndá i tí nó mbe bàkà tí a mítí ndá yí pì gú nó jì 'bí 'duù gbaànjé lá; ndá có tí nó 'ví dù ká gbí njembí ndú di tí o tí nó náa 'Vii-mi-'Dakò 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí. ¹⁰ Tacò éno, ndá Piyétòrò gii kpolo tí ndá có tí nó mí gbí njembí ndú. Káa ta ndá o tí nó si ndú ta kpéeti ndú nó, ndú kù gii 'vee 'vé gbí òkò tí ndú, máa, «Gbí có tí nó máa, 'Vii-mi-'Dakò bà gii 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó nó máa yè?» ¹¹ Bindi ndú gii 'vee Jézù, máa, «Káa ndá kpo-kpò mbe nibà i kù 'dè có máa, a Èljà ká bà gi kpédélé'i tacò yè?»

¹² Káa Jézù gii 'visi có jì ndú, máa, «À dú káa yúco máa, Èljà ká bà gi kpédélé'i gí kùro tacò bà 'viindi ndá i. Káa à wálá cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, 'Vii-mi-'Dakò bà kònò sé'i ta wotí tí; ndá 'duù delè bà mèèkè'i tí wó gí? ¹³ Káa ye kù 'dè có jì yo máa, à kpèti ká éno, Èljà gí gí. Káa ndá 'duù bàkà ta yí á go có mì ndú gbí njembí ndú, à go có tí nó náa a cu sàà mí gbí wáràgà mì Mbíri nó gí.»

Jézù 'vala 'bí 'vii tí mbe bè

¹⁴ Káa ndá Jézù, ta ndá Piyétòrò, ta Jákòmò, ta Jòvànì má gii dele ndi ndú gí gí mì sè ndá 'bí mbe tala có mì wó, ndú gii 'de ndá 'duù me mbè, ta ndá kpo-kpò mbe nibà i mì ndá Jùdèyà tí 'dee ndú gí. Ndú kù tò kponje ta ndú. ¹⁵ Káa ndú má gii 'va ṛo ndú mítí Jézù, nje ndú 'daá gí ngé gii 'dèè gí. Bindi ndú gii ṅè ta ngèlè gí bà 'vee yí. ¹⁶ Káa Jézù gii 'vee ndá mbe tala có mì wó, máa, «Yo kù tò a kponje yè ta ndá 'duù tí nó?»

¹⁷ Káa 'bí 'dakò gbaànjé 'do gbí òkò tí ndá mbè 'duù tí nó gii 'visi có jì yí, máa, «Mbe tí ze, ye gí ta 'vii mì ye ta kpùrù i-gbì-muu wó jì wò. ¹⁸ Ta o tí nó náa i tí nó má a gí, yí kù 'va yí mí to ta pù gbí nje wó, ta bà zò gbí nje wó. Bindi dii wó 'daá gí kù gii kpolo go kù jù. Ye 'deke tí ye jì ndá mbe tala có mì lo, máa, ndú mòkò i tí nó 'do gbí muu wó, káa à gii kpò ndú gí.»

¹⁹ Káa Jézù gii 'visì có jì ndú, máa, «Ye bà dù ta yo ndá 'duù tí nó bàngú nó mbe ùnje gítí Mbíri lá nó ta o ée? Ye 'ví bàkà ta yo a ña yè, wàa yo 'ví ù ta nje gítí Mbíri ta njembí yo? Gí ta 'vii tí nó je.» ²⁰ Bindi ndú gii gí ta 'vii tí nó jì Jézù.

Káa i tí nó gbí muu 'vii tí nó mà gii ñò Jézù, yí ngé gii ngaka 'vii tí nó ta wotí tí . Bindi 'vii tí nó gii 'va tí wó to, kú gii mérékè tí wó ta pù gbí nje wó. ²¹ Bindi Jézù gii 'vee bu 'vii tí nó, máa, «I tí nó kò 'vii tí nó ta o ée?»

²² Káa 'dakò tí nó gii 'visì có jì yí, máa, «Do gbí dó wó. Káa i tí nó cóo-cóo kú jèlè ká ta có bà zì yí, ta bà 'va yí mí tà wu, delè ta bà 'va yí mí tà ngo. Ñò yè ɾo ze, wàa wò 'ví konì ze, náa wotí má kuu tí lo nó.»

²³ Bindi Jézù gii 'visì có jì 'dakò tí nó, máa, «Náa wotí má kuu tí lo nó-oo! 'Duù má ùnje gítí Mbíri ta njembí wó gí, 'bí i mbe kpò yí bà dù wálá.»

²⁴ Bindi bu 'vii tí nó gii 'dè có jì Jézù ta njembí wó gbaànjé, máa, «Ye ùnje gí, káa à tè lá. Á má ènò, konì ye tacó wàa ye 'ví ùnje ta njembí ye 'dáá gí.»

²⁵ Káa Jézù mà gii ñò ndá 'duù me mbè kú kaa ta ngèlè gí gí mí wó, yí gii do mítí i tí nó mbe kò 'vii tí nó nò, éno máa, «Co 'do gbí muu 'vii tí nó gí, go có tí nó náa ye kú 'dè jì wò nò, ndi lo mbe sù tù mbe ni bà 'dè có lá. Wò delè káká i 'ví dele ndi lo gí gbí muu wó lá.»

²⁶ Ta bà 'di có tí nó náa Jézù 'dè nó, i tí nó gii co 'do gbí muu 'vii tí nó ta bà tò kú, delè ta bà ngaka 'vii tí nó ta wotí tí ngé ndii gí. Yí gii 'va 'vii tí nó mí tisi go ku 'duù nó. Bindi ndá 'duù me mbè gii 'bità bà 'dè có máa, «'Vii tí nó cee gí! 'Vii tí nó cee gí!»

²⁷ Káa Jézù gii zèè 'bì 'vii tí nó, yí gii ja yí gí yaà, bindi 'vii tí nó gii rò tìyò ta kpééti wó.

²⁸ Jézù mà gii nje nó 'do bà-i-nò ya gí tà i ta kpééti wó gí, ndá mbe tala có mí wó gii ya gí bà 'vee yí á tàbèngii máa, «Káa bà mòkò i tí nó 'do gbí muu 'vii tí nó kpò ze tacó yè?»

²⁹ Káa Jézù gii 'visì có jì ndú, máa, «À kú mòkò ña ñìnò 'do gbí muu 'duù cukí ká ta bà 'deke tí jì Mbíri.»

Bà só bà 'dè có mí Jézù gítí ku mí wó

³⁰ Bindi ndá Jézù gii ñjè nó ta ndá mbe tala có mí wó kú ya gí Gàlilèyá. Á gbí muu wó ta o tí nó a có máa, ndá 'duù 'ví ñò bà tí ndá yí lá. ³¹ Tacó ta o tí nó yí kú nìbà i jì ndá mbe tala có mí wó éno máa, «Áà kèjì gí bà kpi ngbàngà tí 'Vii-mi-'Dakò á jì ndá 'dakò. Ndá 'dakò tí nó bà zì yí gí, káa yí bà 'vala ndí wó 'do gbí muu 'duù wó bindi sili ta 'ò gí.» ³² Káa ndá mbe tala có mí wó ta o tí nó 'di gbí có tí nó náa yí 'dè nó nì lá. Káa gúku bà 'vee yí gítí gbí gii kpò ndú gí.

Gbolò 'duù mbe ndii ndá 'bí ka wó 'dáá gí a 'dì?

³³ Ta o tí nó, ndá Jézù ta ndá mbe tala có mí wó mà gii yee gbí gbata Kàpàrànáwùmù gí, káa si ndú kuu tà i ta kpééti ndú, Jézù gii 'vee ndú máa, «Yo kùtáá kú tò kponje gítí yè si kpokèjì?» ³⁴ Káa ndú gii ñjaa nje ndú gí tàkò 'vé mí wó nó lá, tacó ta o tí nó si ndú kpokèjì nó, ndú kú tò kponje máa, gbolò 'duù mbe co tí ndá ka wó 'dáá gí gbí òkò tí ndá yí a 'dì wè.

³⁵ Káa Jézù gii ki tí wó to, bindi yí gii tè'é tí ndá mbe tala có mí wó muu 'bi-nje só 'dáá gí gí mí wó, bindi yí gii 'dè có jì ndú, máa, «Duù ñìnò ta go bà dù tí kpédélé 'duù á kùro ndá ka wó tí wó gbí òkò tí yo nó 'ví dù tí ndòngbú 'duù, yí delè 'ví dù tí bòò mí ndá ka wó 'dáá gí.» ³⁶ Bindi yí gii je làmbu 'vii gí tí gí kùro ndú, yí gii li 'vi 'vii tí nó mí njembí wó, bindi yí gii 'dè có jì ndá mbe tala có mí wó, máa, ³⁷ «'Duù má te duù mítí làmbu 'vii go 'vii tí nó ta rẹ ye, gbí éno máa, 'duù tí nó te duù nó a i mítí ye. Káa 'duù má te duù mítí ye, gbí éno máa, 'duù tí nó te duù nó a i mítí mbe tuu ye.»

Bà bàkà ndá i ta rẹ mí Jézù

³⁸ Káa Jòvání gii 'dè có jì Jézù, máa, «Mbe nìbà i jì ze, ze ñò 'bí 'dakò náa yí me ta ndoo lá, kú mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duù ta rẹ mí lo. Káa ze gii rò yí 'do tí ña nèté tí nó gí, tacó yí me ta ndoo lá.»

³⁹ Káa Jézù gii 'visì có jì ndú, máa, «Yo rò yí lá. Tacó mbe bàkà seřè ta rẹ ye bà 'de njembí bà co gálá gí bà 'dè vò có gítí ye a bindi ye wálá, ⁴⁰ tacó 'duù ñìnò mbe sogo ndoo lá nó a 'duù mí ndoo.»

Nambee náa à bàkà jì ndá mbe tala có mí Jézù

⁴¹ Bindi Jézù gii 'dè có jì ndá mbe tala có mí wó, máa, «Ye kú 'dè có jì yo ta yúco máa, 'duù kpèti má cu káa wò ngó mí lú gbí 'visì jì yo tacó yo a ndá 'duù mí ye, Mbíri bà ko mboo tàkò ngo mí wó nó jì yí kpèkù.

Gítí bà volo muu ndá 'bí 'duù

⁴² «Káa 'bí 'duu gbaànjé má dù tí mbe eendi ndá víi 'vii mbe ùnje gítí ye ta njembí ndú, à niki go éno máa, à eṛe gbolò díí míti mṛi wó, wàa à 'ví 'va yí tí gí tà ngo.

⁴³⁻⁴⁴ «Káa à máa 'bi lo ká si wò 'ví bàkà vò i, da 'bi lo tí nò gí 'dè. À niki go éno máa, wò ya gí mì Mbíri ta gbèe 'bi lo co tí bà ya ta ndá 'bi lo sósò'ò gí gbí 'bá sé'i, á gí gbí wu ṛinó náa yí jé gí bà mee wálá. ⁴⁵⁻⁴⁶ Káa à má kò lo ka si wò 'ví bàkà vò i, da kò lo tí nò gí 'dè. À niki go éno máa, wò ya gí mì Mbíri ta gbèe kò lo co tí bà ya ta ndá kò lo sósò'ò gí gbí 'bá wu. ⁴⁷ Káa à má a ṛo lo ká si wò 'ví bàkà vò i, aaka ṛo lo tí nò 'do gbí kù kèlè gí. À niki go éno máa, wò ya gí mì Mbíri ta gbèe ṛo lo co tí bà 'va wò ta ndá ṛo lo sósò'ò á gí gbí 'bá sé'i, ⁴⁸ náa gó wu kà jé 'dèè lá, delè wu tí nò jé mee lá. ⁴⁹ Wu tí nò bà bàkà ndá 'duu 'dáá gí tí kó zì. ⁵⁰ Zì a tó i. Káa gó zì má 'dèè gí, wò bà bàkà tí a yè tacó wàa yí 'ví me ta gó káká'i?

«Yo kpolo tí yo 'do tí ndá vò i, yo 'ví dù ta 'dè njembí gbí òkò tí yo.»

10

Có gítí bà njè nìi

¹ Ta o tí nò, Jézù gii njè nò 'do Kàpàrànwùmù ya gí gbí 'bí to Jùdèyá á tí to Jòròdáníyá. Ndá 'duu me mbè gii kaa ya gí mì wó káká'i. Bindi yí gii 'bità bà nibà i jì ndú go ṛinó náa yí ta o 'dáá gí kù bàkà nò. ² Káa ndá 'bí mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdèyá mbe gí tacó bà tala yí gii 'vee yí, máa, «À me yúco tacó tí 'duu bà njè nìi mì wó lá?»

³ Káa Jézù gii 'visi có jì ndú, máa, «Mòze 'dè có jì yo máa yè?»

⁴ Bindi ndú gii 'visi có jì yí, máa, «Mòze 'dè có jì ze máa, 'duu 'ví cu wáràgà bà njè tí jì nìi mì wó, bindi yí 'ví njè yí gí.»

⁵ Káa Jézù gii 'visi có jì ndú, máa, «Mòze 'dè có tí nò jì yo tacó yo a ndá mbe ngbútù, mbe 'di có mì Mbíri lá. ⁶ Káa 'do tí o bà 'bità bà suu to tí nò mì Mbíri, yí bàkà ndá dì ta na. ⁷ Ṛinò a nṛeṛè có tí nò náa 'dakò 'ví si tí ta ndá bu wó ta nawu wó mí to, wàa ndú 'ví dù ta nawù wó nó ká nò. ⁸ Tacó Mbíri ṛò ndú go gbèe 'duu, me ndá 'duu sósò'ò káká'i lá. ⁹ Á má ènò, 'duu 'ví njè nìi mì wó lá, tacó a Mbíri ka toko ndá 'dakò ta nìi gbí bà kò tí.»

¹⁰ Ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó má gii ya gí 'bá gí, ndú gii 'vee yí gítí gbí có tí nò káká'i. ¹¹ Bindi Jézù gii 'visi có jì ndú máa, «'Dakò mbe njè nìi mì wó, bindi yí gii kò 'bí nìi, bàkà a gilini gítí kpédélé nìi mì wó. ¹² Delè nìi mbe njè 'dakò mì wó, bindi yí gii kò 'bí 'dakò, bàkà a gilini gítí kpédélé 'dakò mì wó.»

Ndá Jézù ta ndá víi 'vii

¹³ Bindi ndá 'duu gii gí ta ndá víi 'vii mì ndú jì Jézù, tacó wàa yí 'ví cù 'dè ngo cù wó míti ndú. Káa ndá mbe tala có mì Jézù gii do míti ndú. ¹⁴ Jézù má gii ṛò ndá mbe tala có mì wó kù do míti ndá 'duu tí nò, tàkòcò wó gii kpolo gítí ndú ngé ndii gí, bindi yí gii 'dè có jì ndú, máa, «Yo si ndá víi 'vii tí nò 'ví gí gí mì ye, yo tii ndú lá, tacó ndá 'duu tí nò náa Mbíri kù zogo ndú nó a ndá 'duu go ṛa ndú nò. ¹⁵ Ye kù 'dè jì yo a cee kpóló-kpolo có, máa, 'duu má ùnje gítí bà dù tí bòò kuro Mbíri go i mì ndá víi 'vii go ndá ṛinó lá, 'duu tí nò gí bà 'dò kò wó mí 'bá mì Mbíri gbaànjé wálá.» ¹⁶ Yí bà-i-nò gii 'bità bà li'vi ndá 'vii tí nò, kù cù 'dè ngo cù wó míti ndú.

'Bí 'dakò ta ndá i mì wó me gbolò

¹⁷ Si Jézù kù gii njè nò 'do bà-i-nò, 'bí 'dakò gii ì ngèlè ya gí bà kucuku muungbó wó mí to kuro wó. Bindi yí gii 'vee yí máa, «Tó mbe nibà i, ye 'ví bà bàkà a ṛa yè tacó wàa ye 'ví 'de ta 'válá ṛinò mbe cee lá nó?»

¹⁸ Káa Jézù gii 'visi có jì yí máa, «Wò nì tó 'duu míti ye tacó yè? Tó 'duu muu to tí nó á bindi Mbíri wálá. ¹⁹ Wò ṛò ndá có tí nó náa Mbíri jè jì Mòze nó nì gí, <Zi 'duu lá.

Bàkà bangbaya lá.

Zingbà i lá.

'Dè 'vèrè lá.

Te duu míti ndá bu lo ta nawu lo.»

²⁰ Káa bindi bà 'di ndá có tí nò, 'dakò tí nò gii 'visi có jì Jézù, máa, «Mbe tí ye, ye kpolo tí ndá có tí nò 'dáá gí 'do gbí 'vii.»

²¹ Káa Jézù gii zeke 'dakò tí nò ngbóo ta líkí'o; bindi yí gii 'visi có jì yí máa, «'Bí i gbaànjé gboo 'do mí lo gí. Ya gí bà si ndá i mì lo 'dáá gí gí 'dè, bindi wò 'ví njèè mboo tàkò ndú jì ndá mbe yè, bindi Mbíri bà ko mboo ndá i mì lo nó jì wò 'do gbíri, wàa wò 'ví gí gí bà ṛu ndi ye.» ²² Káa ta bà 'di có tí nò, gbíro 'dakò tí nò ngé gii zuu gí. Bindi yí gii có gí sè 'do bà-i-nò ta líkí'o tí wó wálá, tacó ndá i mì wò ògbù ngé ndii gí, káa bà bè gbí ndú niki tí wó lá.

²³ Bindi Jézù gii zeke'o jèlè yí, bindi yí gii 'dè có ji ndá mbe tala có mì wó máa, «Bà ya ndá mbe kpo-kpò i gí 'bá mì Mbířì ká kpolo gí le!» ²⁴ Ta bà 'di có tí nò, muu ndá mbe tala có mì wó gii ẹre tí gí. Káa yí gii aanga muu wó ká míti gbèe ọa có tí nò, máa, «Áá ndá 'vii mì ye, bà ya gí 'bá mì Mbířì ká kpolo gí le!» ²⁵ À peteke a bà ndii kècè co gbí gii ngbàndú co tí bà ya 'duu ọnínó ta ndá kpo-kpò i ká mì wó nó gí 'bá mì Mbířì.»

²⁶ Nje ndá mbe tala có mì Jézù 'dáá gí gii 'dèè gítí ọa có tí nó gí. Bindi ndú gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú, máa, «Á má ẹnò, a 'di ká bà 'de 'valá?»

²⁷ Káa Jézù gii zeke'o tí ndú, bindi yí gii 'dè có ji ndú máa, «Á ji ndá 'duu a pàrà ngùu kpò diigba, káa i mbe kpò Mbířì wálá.»

Bà ko mboo ndá i ọnínó náa a jee ndú mí to ta rẹ̀ mì Mbířì

²⁸ Bindi Piyétòrò gii 'bità bà 'dè có ji Jézù, máa, «Káa ze? Nò káa ze jee ndá i 'dáá gí mí to bindi ze gii gí kú ru ndi lo gi.»

²⁹ Káa Jézù gii 'visi có ji yí máa, «Ye kú 'dè có ji yo ta yúcó máa, 'bí 'duu gbaànjé mbe jee 'bá mì wó, ta ndá ná'vindí wó, ta ndá námi wó, ta ndá bu wó ta nawu wó, ta ndá 'vii mì wó, ta ndá to mì wó, mí to tacó tí ye, delè tacó tí Banga-Ngú-Có mì Mbířì, ³⁰ náa Mbířì bà je ndá 'bá, ta ndá ná'vindí, ta ndá námi, ta nawu, ta ndá 'vii, ta ndá to á ji 'duu tí nó ta bà me mbè gí bindi ndá ọnínó náa yí jee mí to nó wálá nó wálá, a delè bà mèèkè'í tí wó kpónó gí, káa yí bà 'de 'valá ọnínó mbe cee lá nó bindi ku mì wó gí.

³¹ «Káa ndá 'duu me mbè 'do gbí òkò tí ndá 'duu ọnínó kpónó tí ndá kuro ndá ka ndú nó kẹjì gí bà dù tí ndá ndòngbú 'duu. Bindi ndá ndòngbú 'duu bà dù tí ndá 'duu kuro.»

Bà ta'ò bà 'dè có mì Jézù gítí o bà gii kònò sé'i mì wó

³² Ta o tí nò, ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó á kpokẹjì kú ya gí Jerúzalémè, káa Jézù ọnindí wó ta o tí nó kú nó a i ngéè kuro ndú. Bindi nje ndá mbe tala có mì wó gii dù kaá 'dèè gí. Gúku delè gii zèè ndá 'duu ọnínó mbe kú ru ndi ndú nó 'dáá gí gí.

Káa Jézù gii kaa ndá mbe tala có mì wó muu'bi-nje só á gí nje seè ta kpéétí ndú, bindi yí gii 'bità bà 'dè có ji ndú gítí i tí nó náa áá kẹjì gí bà bàkà ta yí nó, ³³ ẹnò máa, «Ndoò kpónó kú ya gí Jerúzalémè. Káa kuro bà kpi ngbàngà tí 'Vii-mi-'Dakò ji ndá Kuro ndá bu-Mbířì, ta ndá kpo-kpò mbe nibà i mì ndá Jùdèyà dooko gí. Ndú bà gii waa có ku míti wó. Bindi ndú bà gii je yí ji ndá 'bí tende ọa ndá 'duu. ³⁴ Ndá tende ọa 'duu tí nó bà gii ọo ndi wó, ndú bà gii cù cù míti wó, ndú bà gii gbí yí, ndú bà gii zì yí gí. Káa ta sili ta'ò bindi ku mì wó, yí bà gii 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí.»

Ndá 'vii mì Zèbidéyò yù gba 'do mì Jézù

³⁵ Ta o tí nò, ndá Jákòmò ta ná'vindí wó Jòvání, tí ndá 'vii mì Zèbidéyò, gii gí gí mì Jézù. Bindi ndú gii 'dè có ji yí, máa, «Mbe nibà i ji ze, go kuu tí ze ẹnò máa, wò bàkà nambeè ji ze.»

³⁶ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú, máa, «Á gbí njembí yo ẹnò máa, ye 'ví bàkà a ọa yè jì yo?»

³⁷ Bindi ndú gii 'visi có ji yí, máa, «Si 'bí 'duu gbaànjé 'do gbí òkò tí ze 'ví kí tí wó gbí kù'bi mì lo, wáa 'bí 'duu 'ví kí tí gbí gálì mì lo á gbí ngbàngà mì lo.»

³⁸ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú, máa, «Yo ọnò i tí nó náa yo kú yù nó ni lá. Yo bà ni bà nju 'visi tí nó náa ye kẹjì gí bà nju nó gí? Yo bà ni bà ři ọa bà řiři ngo tí nó náa ye kẹjì gí bà ři nó gí?»

³⁹ Káa ndú gii 'visi có ji yí máa, «Ze bà ni bà bàkà ndá i tí nó 'dáá gí gí.»

Bindi Jézù gii 'visi có ji ndú, máa, «'Visi tí nó náa ye kẹjì gí bà nju nó, yo bà nju gí. Ngo tí nó náa ye kẹjì gí bà řiři nò, yo bà ři gí. ⁴⁰ Káa ndá bándò bà kí tí gbí kù'bi mì ye, ta bándò bà kí tí gbí gálì mì ye, me ndá i mì ye tacó bà je ji yo lá. Ndá bándò tí nó a ndá i mì ndá mbe náa à 'viindi ndú tacó tí ndú sàà gí.»

À dù tí gbolò 'duu kuro ndá 'duu a i ta bà bàkà nètè ndú

⁴¹ Sè ndá 'bí mbe tala có mì Jézù mà gii 'di ndi ọa có tí nó náa ndá Jákòmò ta ná'vindí wó Jòvání 'dè nò, tàkòcò ndú gii kpolo gítí ndú ngé ndii gí. ⁴² Káa Jézù gii kilí ndú 'dáá gí, bindi yí gii 'dè có ji ndú, máa, «Yo ọnò ni gí, máa, ndá 'duu tí nó náa à kú 'dè có máa ndú a kuro ndá ọa ndá 'duu tí nó náa ndú me ndá Jùdèyà lá nó, kú zogo ndú ta wotí. Delè ndá kpo-kpò 'duu mì ndú si bà wo woò ji ndú lá. ⁴³ Káa a bà du gbí òkò tí yo me go ẹnò lá. 'Duu ọnínó ta go bà dù tí gbolò 'duu gbí òkò tí yo tí wó nó, bà dù tí mbe bàkà nètè ndá ka wó. ⁴⁴ Káa 'duu ọnínó tí kuro yo nó bà dù tí bòò mì ndá ka wó 'dáá gí. ⁴⁵ Tacó à kpéti káa 'Vii-mi-'Dakò, yí gí me tacó wáa ndá 'duu 'vi bàkà nètè wó lá. Yí gí a i tacó bà bàkà nètè ndá 'duu, delè tacó bà sì muu ndá 'duu ta miři wó.»

'Bí 'dakò tí mbe sù ọo á gbí gbata Jérikò

⁴⁶ Ta o tí nò, ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó gù gí gbí gbata Jèrìkò. Káa ta o bà nje nó mì ndú 'do kà, ndá 'duù me mbè gù kaa kù ko ndú. Káa ta o tí nò, 'bí 'dakò tí mbe sù ọ́ a mbe kù yù i, ta rẹ̀ wó a Bàràtíméyò, tí 'vii mì Timéyò, kù ki tí wó to á seè kpokèjì. ⁴⁷ Bàràtíméyò mà gù 'di có éno máa, à nò a Jézù mbe 'do Názàrètì ká kù ndii ta nó nò, yí gù 'bità bà tò kù ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa, «Jézù, 'vii mì Dàvidè, nò yè ọ́ ye!» ⁴⁸ Bìndi ndá 'duù me mbè gù 'bità bà do ta yí éno máa, yí si bà tò kù mí to. Káa ta bà 'di có tí nò, à dù nò a o bà gù zì bà tò kù mì Bàràtíméyò, máa, «Jézù, 'vii mì Dàvidè, nò yè ọ́ ye!»

⁴⁹ Káa Jézù gù rò tíyò, bìndi yí gù 'dè có jì ndá 'duù máa, «Yo tè'è tí wó.»

Bìndi ndú gù 'dè có jì Bàràtíméyò, máa, «Zèè njembí lo, a gí yaà, yí kù tè'è tí lo.»

⁵⁰ Ta bà 'di có tí nò, Bàràtíméyò gù 'va bongo mì wó náa yí kù gala nó mí to, bìndi yí gù a gí yaà ya gí mì Jézù. ⁵¹ Bìndi Jézù gù 'vee yí máa, «Cò mì lo gbí njembí lo máa ye 'ví bàkà a ọ́a yè á jì wò?»

Káa yí gù 'visì có jì Jézù, máa, «Mbe nìbà i, si ndá ọ́ ye 'ví njaanga tí.»

⁵² Káa Jézù gù 'dè có jì yí, máa, «Njè nó, tacò bà ùnje mì lo ta njembí lo 'vala wò gí.» Ngé 'do bà-i-nò ndá ọ́ Bàràtíméyò gù njaanga tí gí, bìndi yí gù ru ndi Jézù tí kpokèjì.

11

Bà rì Bìndi-Mbìrì gí gbí gbata Jèrùzàlémè

¹ Ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó mà gù dooko gí gbí gbata Jèrùzàlémè gí, si ndú kù nò muu ndá gbata Bètífájì ta Bètáníyà, á dé ta 'bí gù náa à kù nì mítí a Gù Mbà, Jézù gù tuu ndá 'bí mbe tala có mì wó sósò'ò, ² máa, «Yo ya gítí ndá 'bá tí zò náa yo kù nò ndú zò. Yo bà yee kà ká jé mítí ngbù 'vii-kècè náa 'duù jé o mì pí tí wó lá, náa à ẹ̀re yí gí. Yo 'ví njaanga yí gí tí jì ye. ³ Káa 'bí 'duù má 'vee yo, máa, yo kù bàkà nò a yè wè, yo 'ví 'visì có jì yí éno máa, «A mbe tí ze ká 'dè có jì ze máa ze ya ta yí jì yì. Nètè mì yí kuu ta yí, à má cee gí, yí bà tuu ndi wó gí tí gí.»

⁴ Ndá mbe tala có mì Jézù náa yí tuu ndú nò gù ya gí bà 'de ngbù 'vii-kècè náa à ẹ̀re yí mì njekèjì sè tí kpokèjì. Káa si ndú kù gù njaanga yí, ⁵ ndá 'bí 'duù mbe kù rò tíyò ká gù 'vee ndú máa, «Yo kù njaanga ngbù 'vii kècè tí nò tacó yè?» ⁶ Káa ndú gù 'visì có jì ndá 'duù tí nò ká go có tí nò náa Jézù 'dè jì ndú nò. Bìndi ndá 'duù tí nò gù si ndú 'ví njè nó ta ngbù 'vii-kècè tí nò gí.

⁷ Ndú mà gù yee ta yí jì Jézù, ndú gù ki ndá bongo mì ndú mí pí tí wó tacó wàa Jézù 'ví o mí pí. ⁸ Ndá 'duù me mbè gù gò ndá bongo mì ndú mí to tí kpokèjì. Ndá 'bí 'duù nìndi ndú gù k'viki ndá kpá, ndú gù gò mítí kpokèjì tacó bà tè duu mítí bà rì Jézù gí gbí gbata. ⁹ Bìndi ndá 'duù nìno mbe tè kùro Jézù nó, ta ndá 'duù nìno mbe kù ko tàkò wó nó, gù 'bità bà tò kù ta líkí'ò éno máa,

«'Vala ze 'do gbí ndá vò o! (Òsàná!)

À ùlù yí tí mbe gí ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo!

¹⁰ O tí nó náa 'bí 'vii bìndi bu ndoo Dàvidè bà gí gí bà zogo 'bá tí nó nó bà dù a banga o! Áá Mbìrì, gí 'do gbìrì gí bà 'vala ze á 'do gbí ndá vo-vò o.»

¹¹ Jézù mà gù rì gí gbí gbata Jèrùzàlémè gí, yí gù ndii ngé ya gí gbí ndùgù 'bá-Mbìrì mì ndá Jùdèyà. Káa yí mà gù zeke'o jèlè to tí ndá i 'dáá gí, ndú gù ya ta ndá mbe tala có mì wó muu 'bi-nje só gí gbí gbata Bètáníyà si o ndii gí.

Mù-mbiigá mbe rì lá

¹² Ta 'bí yé, si ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó kù delè ndi ndú 'do Bètáníyà ya gí Jèrùzàlémè, go gù bàkà yí tí kpokèjì. ¹³ Yí mà gù nò 'bí mù-mbiigá 'do me 'dú ta kpá tí pìrìrì éno, yí gù ne ya gí tà mù tí nò, máa ndá-'bí-lá yí bà 'de ndo mbiigá. Káa yí mà gù di kà, yí gù 'de gbèe i lá. ¹⁴ Bìndi yí gù je nje mítí mù-mbiigá tí nó éno máa, «'Bí 'duù káká'í 'ví zò ndo lo lá.» Ndá mbe tala có mì wó gù 'di có tí nò náa yí 'dè nò gí.

Jézù nì ndá mbe mà 'velè gí sè 'do gbí ndùgù 'bá-Mbìrì mì ndá Jùdèyà

¹⁵ Ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó mà gù yee Jèrùzàlémè gí, yí gù ndii ya gí gbí ndùgù 'bá-Mbìrì mì ndá Jùdèyà. Bìndi yí gù 'bità bà nì ndá mbe kù mà ndá i, ta ndá mbe kù si ndá i 'do ká gí sè. Yí delè gù 'buku ndá ká'í mì ndá mbe kù 'visì gùrùsù, ta ndá mbata mì ndá mbe kù mà ndá kùlè, 'dáá gí mí to. ¹⁶ Yí gù rò ndá 'duù tí nò mbe kù tuu ndá i waaka ta gbí ndùgù kà nò 'dáá gí gí. ¹⁷ Bìndi yí gù 'bità bà nìbà i jì ndá 'duù, máa, «À wálá cu mí gbí wáràgà mì Mbìrì éno máa, Mbìrì máa, «'Bá mì ye a bándò bà 'deke tí ndá 'duù 'dáá gí jì ye tí Mbìrì?» Káa yo gù 'visì tí bándò bà kili ndá kpo-kpò mbe ngbà!»

¹⁸ Cò tí nò mà gíi 'va tí gbí tù ndá Kùro ndá bu-Mbíri ta ndá kpo-kpò mbe nibà i mì ndá Jùdéyà, ndú gíi 'bità bà pà kpokèji tacó bà zi Jézù. Káa gúku bà gàà 'bi ndú tí wó gíi kpò ndú gí. Tacó ndá 'duu me mbè tè a i gí tàkò bà nibà i mì wó.

¹⁹ Ta 'dè'o mì gbèe ri tí nò, Jézù gíi njè nò 'do Jèrùzàlèmè gí.

Mù-mbiigá tí nò náa Jézù je nje mítí nó cì gí

²⁰ Ta dú'o mì 'bí yé, si ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó kú gíi ndii ta nó, ndú gíi nò mù-mbiigá tí nò náa Jézù je nje mítí nó cì gí. ²¹ Bindi mbi Piyetòrò ngé gíi 'va tí có tí nò náa Jézù 'dè nó gí. Yí gíi 'dè có jì Jézù máa, «Mbe nibà i! Zeke'o zó gí! Mù-mbiigá tí nò náa wò je nje mítí nó cì gí.»

²² Káa Jézù gíi 'visì có jì ndú, máa, «Yo tee njembí yo mítí Mbíri. ²³ Ye kú 'dè có jì yo ta yúco éno máa, 'duu má 'dè có jì 'bí gbolò gú máa, gú tí nò a 'do bàndò mì wó ya gí bà 'va tí wó tà ngo, 'duu tí nò má me kpíiki-kpíiki lá, yí má ùnje gí máa, có tí nò náa yí 'dè nò bà bàkà tí gí, àá bà bàkà jì yí gí. ²⁴ À má éno, wò má yù i 'do mì Mbíri ta bà 'deke tí lo jì yí, ùnje máa Mbíri bà je i tí nò jì wò gí, bindi wò bà 'de i tí nò gí. ²⁵ Káa ta o tí nò náa wò má kú rò tiyò kú 'deke tí lo jì Mbíri, 'bí vò i má kuu gbí njembí lo gítí 'bí 'duu, wò 'ví je à-cee-gí jì 'duu tí nò, tacó Bu lo tí Mbíri á gbíri 'ví je ta à-cee-gí gítí ndá vò i mì lo. ²⁶ Káa wò má si có gítí ndá vò i mì ndá 'bí ka lo mí to lá, Bu lo á gbíri delè bà si có gítí ndá vò i mì lo mí to wálá.»

Bà 'vee 'vé gítí rẹ mbe je wotí jì Jézù

²⁷ Ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó gíi gí ndi ndú káká'i gí Jèrùzàlèmè. Káa si yí kú gíi nò nó ta gbí ndugù 'bá-Mbíri, ndá Kùro ndá bu-Mbíri, ta ndá kpo-kpò mbe nibà i mì ndá Jùdéyà, ta ndá kpo-'duu-'bá mì ndú gíi gí gí mì wó, ²⁸ bindi ndú gíi 'vee yí, máa, «Wò kú bàkà ndá kpo-kpò seřè tí nò ta wotí mì ña yè? A 'di ká je wotí bà bàkà ndú á jì wò?»

²⁹ Káa Jézù gíi 'visì có jì ndú, máa, «Ye kpónó bà 'vee yo ta 'vé gbaanjé cuki. Yo má 'visì có á jì ye gí tàkò 'vé mì ye nò gí, ye 'ví gíi nì rẹ 'duu tí nò náa ye kú bàkà ndá i tí nò ta wotí mì wó nò jì yo. ³⁰ 'Vé mì ye jì yo éno máa: a 'di táánò ká je wotí bà caka tí ndá 'duu jì Jòvání? A Mbíri wèè, a ndá 'duu ká je wotí tí nò jì yí? Yo nì rẹ 'duu tí nò jì ye má kózò gí.»

³¹ Káa ndú gíi 'bità bà 'viiki gbí có tí nò gbí òkò tí ndú, máa, «Ndo má 'dè có éno máa, Jòvání 'de wotí tí nò 'do mì Mbíri, yí bá gíi 'vee ndoo éno máa, káa tacó yè káa ndoo ùnje gítí ndá i tí nò náa yí kú bàkà nó lá?» ³² Káa delè gúku bà gíi 'visì có jì yí éno máa, Jòvání 'de wotí tí nò 'do mì ndá 'duu gíi kpò ndú gí, tacó ndá 'duu 'daá gí ùnje gí máa, Jòvání táánò a mbe 'dòkò có mì Mbíri. ³³ Tacó éno ndú gíi 'visì có jì Jézù, máa, «Ze ñò bà lá.»

Bindi Jézù gíi 'visì có jì ndú, máa, «À má éno, ye delè bà nì rẹ mbe je wotí bà bàkà ndá i tí nò jì ye nò jì yo wálá.»

12

Jézù lòkò'bò có gítí ndá 'bí mbe bàkà nètè

¹ Ta o tí nò, Jézù gíi 'bità bà 'de có jì ndá 'duu gbí lòkò'bò éno máa, «Ta 'bí o gbaanjé, 'bí 'dakò gíi ro nji mù-nèbití mì wó, yí gíi bàkà ndugù gí tàkò , yí gíi duu gúu bà pee nèbití mì gbí , yí gíi duu cèlèngé mì gbí . Bindi yí gíi kaa ndá 'bí 'duu mì gbí , máa, ndú bàkà nètè gítí nèbití mì yí, wáa ndá yí 'ví njèè gbí i 'do gbí nji go ñinò náa à tí nó ta ndú. Ndú má gíi 'vii có ta ndú cee gí, yí gíi njè nò ya gí gbí tende muu to.

² «O bà kili ndá i 'do gbí nji má gíi gí gí, mbe nji tí nò gíi tuu 'bí bòò mì wó gbaanjé jì ndá 'duu tí nò mbe kú bàkà nètè gbí nji mì wó nó tacó ndá bà i njindi wó. ³ Káa ndá mbe nètè tí nò gíi zèè bòò tí nò, ndú gíi gbí yí, bindi ndú gíi mòkò yí 'do gbí nji gí sè ta kunga 'bi wó. ⁴ Mbe nji tí nò gíi tuu 'bí bòò mì wó káká'i. Káa ndá mbe nètè tí nò gíi gbí muu wó di gí. Ndú delè gíi bàkà ndá i-nò mítí wó me gbolò. ⁵ Mbe nji tí nò má gíi tuu bà ta'ò bòò mì wó, ndá mbe nètè tí nò gíi zì yí gí. Sè ndá 'bí tó mì mbe nji tí nò náa yí gíi tuu ndú bindi ñinò, ndá mbe nètè tí nò gíi gbí ndá 'bí gbí-gbí, ndú gíi ziki ndá 'bí ziki-ziki. ⁶ Sè 'duu mì wó gíi dù ká gbaanjé, náa yí gíi tuu jì ndú tí ndòngbú 'duu, a gbèe 'vii mì wó náa yí zè yí niki ta njembí wó gbaanjé, ta bà kořo có éno máa, ndú bà te duu mítí 'vii mì yí nò gí.

⁷ «Káa ndá 'duu tí nò má gíi nò 'vii mì 'dakò tí nò kejì, ndú gíi toko có gbí òkò tí ndú, máa, «Njizó a mbe mbelè tí nó ká kejì zó. Ndo zi yí gí, tacó wáa mbelè tí nó 'ví dù tí njindi ndoo.» ⁸ Ndú bà-i-nò gíi kili mítí 'vii tí nò, ndú gíi zì yí gí. Bindi ndú gíi ja ku wó gí sè 'do gbí nji.

⁹ «Mbe nji tí nò kpónó bà bàkà a ña yè? Yí bà ziki ndâ mbe netè tí nò gí, bindi yí gii kaa ndâ 'bí ngú mbe netè mí gbí nji tí nò. ¹⁰ Yo 'deke có tí nò gbí wáràgà mi Mbíri nó lá? Có tí nó máa,

«Dí tí nó náa ndâ mbe bi 'bá bè gí nó ká gí tí kpédélé díí bà sè tà 'bá;

¹¹ ñinó a i ñinó náa a Mbe tí ndoo ká bàkà ,

káa nje ndoo 'dèè gítí bà zeke gí.»

Yo jé 'deke có tí nó lá?»

¹² Ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri, ta ndâ kpo-kpò mbe nibà i, ta ndâ kpo-'duu-'bá mi ndâ Jùdèyà mà gii 'di lòkò'bò tí nó, ndú gii ñò ni gí máa, Jézú kù lòkò'bò có tí nó a i gítí ndâ yì. Káa gúku bà zèè yí gii kpò ndú gí, tacó ndâ 'duu ta o tí nó me mbè. Tacó ènò, ndú gii ñè nó si yí mí to.

Bà gò i mi ndâ Jùdèyà ji Ngáangbá gba mi ndâ Ròmánò

¹³ Ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri, ta ndâ kpo-kpò mbe nibà i, ta ndâ kpo-'duu-'bá mi ndâ Jùdèyà gii tuu ndâ 'bí 'duu 'do gbí òkò tí ndâ mbe kù kpolo tí tàkii mi ndú ta ndâ 'bí mbe kù tè gí tàkò có mi Èròdè tacó bà zèè ngo nje Jézú. ¹⁴ Ndâ 'duu tí nó gii 'vee Jézú, máa, «Mbe nibà i, ze ñò ni gí máa, wò a mbe 'dè yúco, wò ci gúku tí 'bí 'duu gbaanjé lá, wò delè 'vee bà éno máa, ñinó a gbolò 'duu, káa ñinó a lúkufá 'duu nó, jé lá. Wò kù nibà có mi Mbíri ji ndâ 'duu 'daá gí ká ta njembí lo gbaanjé. Wò kojo có máa, a yúco tacó tí ndoo tí ndâ Jùdèyà bà gò i ji ngáangbá gba mi ndâ Ròmánò? Ze gò i ji yí, wèè, ze gò lá?»

¹⁵ Káa Jézú gii ñò ni gí máa, ndâ 'duu tí nó gí tí yí ta ngiño. Tacó ènò, yí gii 'visi có ji ndú máa, «Yo kù 'dè ngo muu có ji ye tacó yè? Yo tala bà tù ña gürúsú tí nó á mi yo nó ji ye, wàa ye 'ví ñò gí.»

¹⁶ Ndú mà gii tù 'bí ña gürúsú mi ndú nó gbaanjé, náa ndú kù ni mítí a dinári, ji Jézú gí, Jézú gii 'vee ndú, máa, «À ka mí gbí gürúsú mi yo nó a cè kózò tí 'di nó?»

Káa ndú gii 'visi có ji yí máa, «À ka a cè kózò tí ngáangbá gba mi ndâ Ròmánò.»

Yí gii 'vee ndú káká'i máa, «Káa à cu mí gbí nó a rè 'di?»

Káa ndú gii 'visi có ji yí, máa, «À cu a rè ngáangbá gba mi ndâ Ròmánò.»

¹⁷ Bindi Jézú gii 'visi có ji ndú máa, «Yo dele ndâ i mi ngáangbá gba mi ndâ Ròmánò ji ngáangbá gba mi ndâ Ròmánò, wàa yo 'ví dele ta ndâ i mi Mbíri á ji Mbíri.» Bindi nje ndú 'daá gí gii 'dèè gítí có mi Jézú nó gí.

Bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú

¹⁸ Bindi ndâ 'bí ña ndâ Jùdèyà mbe ùnje gítí bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú lá, ta rè ña ndú a ndâ Sàdukáyò, gii 'vee Jézú máa, ¹⁹ «Mbe nibà i, Mòze cu ji ze mí gbí wáràgà mi wó máa, 'duu má kò niì, káa ku gii je yí si ndú jò ta niì tí nó lá, ná'vindi 'duu tí nó 'ví zèè 'bí nawú ku bindi wó, tacó bà jò rè ná'vindi wó. ²⁰ Káa ta 'bí o gbaanjé, 'bí 'vii-'dakò náa nawu ndú jò ndú ta bà muu ndú vò-nje só gii kò niì, bindi ku gii je yí si ndú jò ta niì tí nó kálásè. ²¹ 'Bí ná'vindi ku tí nó gii zèè 'bí nawú ku á bindi wó. Ndú delè gii jò ta niì tí nó lá, bindi yí gii cee gí. Bà ta'ò 'duu gii zèè 'bí niì tí nó, káa ndú delè gii jò ta yí lá. ²² 'Duu ñinó má zèè 'bí niì tí nó á bindi ku ná'vindi wó, yí ci ká sínò; 'duu ñinó má zèè 'bí wó, yí ci ká sínò, kpòò yee tí o tí nó náa ndâ 'vii-'dakò tí mò vò-nje só gbí yí mi nawu ndú 'daá gí gii tè rí á cikii gbèe niì tí nó gbaanjé-gbaanjé 'daá gí, ku delè gii ruka ndú gbaanjé-gbaanjé 'daá gí, káa gbèe 'duu á 'do gbí òkò tí ndú mbe jò ta yí wálá. Bindi niì gii ci tí ndòngbú 'duu gí tàkò ndú. ²³ Á má ta o bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú wúnò, ndú má gii 'vala ndi ndú gí, niì tí nó bà gii du tí niì mi 'di á 'do gbí òkò tí ndú? Tacó ndú 'daá gí kò yí gí.»

²⁴ Káa Jézú gii 'visi có ji ndú máa, «À nó me nderè bà giri'o mi yo ká nó lá? Náa yo 'di tí ta gbí ndâ có tí nó náa a cu mi Mbíri nó lá nó? Yo delè gii ñò tí ta wotí mi Mbíri ni lá nó! ²⁵ Tacó bindi bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú, ndâ 'dakò ta ndâ niì káká'i bà kò tí ndú wálá, tacó ndú bà gii du go ndâ basili mbe kù nó tú mi Mbíri.

²⁶ «Káa à má gítí có bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú, yo 'deke có gítí bè'i tí nó mbe kù doo nó gbí wáràgà mi Mòze lá? Mbíri ta o tí nó gii 'dè có ji Mòze máa, «Ye a Mbíri mi Àbiráámò, ye a Mbíri mi Ízakò, ye a Mbíri mi Jákóbè.» ²⁷ Káa ndâ Àbiráámò, ta Ízakò, ta Jákóbè ci sàa si á dooko gítí bà jò Mòze kálásè. Káa Mbíri gii 'dè có tí nó ji Mòze tacó bá túbà éno máa, ndú kù 'vala kálásè. À má ènò, Mbíri me Mbíri mi ndâ ku lá. Yí a Mbíri mi ndâ 'válá. Káa có mi yo máa, 'válá bindi ku wálá nó, co ngé to gí.»

Kpólò-kpolo có gbí òkò tí ndâ có mi Mbíri 'daá gí

²⁸ Bindi 'bí gbolò mbe nibà i mì ndá Jùdèyà mbe kù sè tù wó ta o tí nò gítí bà tò kponje mì ndá Jézù ta ndá ka wó, má gii 'di ndá bà 'visì có mì Jézù jì ndú 'dáá gí ká dú, yí gii 'vee Jézù máa, «Kpóló-kpolo có gbí òkò tí ndá có mì Mbíri 'dáá gí a có ngàyi?»

²⁹ Káa Jézù gii 'visì có jì yí, máa, «[Jinó a có mì Mbíri mbe kpolo co tí ndá 'bí có mì wó 'dáá gí:

<Yo sè tù yo, ákoo ndá Ìzìriyèli.

Mbe tí ndoo tí Mbíri ká gbaanjé.

³⁰ Yo zè Mbe tí yo tí Mbíri mì yo nìkì ta njembí yo gbaanjé,

ta lílì yo gbaanjé,

ta bà kojo có mì yo gbaanjé,

ta wotí mì yo 'dáá gí.>

³¹ «'Bí kpóló-kpolo có mì Mbíri a ñinó, máa,

<Wò 'vi zè ndá 'bí ka lo nìkì ká go ñinó náa wò kù zè ta 'dóó tí lo nìkì maa nò.>

'Bí có mì Mbíri káká'í mbe me gbolò ndii ndá có tí nò sósò'ò nò gí wálá.»

³² Mbe nibà i tí nò gii 'visì có jì Jézù máa, «Wò 'dè a yúco, Mbe nibà i. Có mì lo náa wò 'dè éno máa, Mbíri ká gbaanjé, 'bí Mbíri bindi wó káká'í wálá, à káa yí nò, a cèe yúco. ³³ Bà zè yí nìkì ta njembí 'duu gbaanjé, (ta kóró-kojo có mì 'duu gbaanjé,) ta wotí mì 'duu 'dáá gí, ta bà zè 'bí ka tí nìkì á go bà zè 'dóó tí 'duu nìkì, a ndá kpóló-kpolo có mbe ndii ndá bà doo ngúwu ndá nò ta ndá bà waa mbelé jì Mbíri gí.»

³⁴ Jézù má gii ñò éno máa, bà 'visì có mì 'dakò tí nò a bà 'visì có mì mbe 'di gbí-o, yí gii 'dè có jì yí máa, «Wò me 'dú 'do tí 'bá tí nó náa Mbíri kù zogo nó lá.»

'Do bindi ñinò, 'bí 'duu káká'í mbe gii yeeke tí wó ta bà 'vee gbí nje Jézù wálá.

Bindi-Mbíri me káa 'vii mì Dàvidè cuki lá, yí delé a mbe tí Dàvidè

³⁵ Ta o tí nò si Jézù kù nibà i jì ndá 'duu á gbí ndùgù 'bá-Mbíri, yí gii 'vee ndú máa, «Ndá kpo-kpò mbe nibà i mì ndá Jùdèyà kù 'dè có máa, Bindi-Mbíri a 'vii mì Dàvidè ta kpokèjì ngàyi? ³⁶ À sé a Dàvidè táánò ta nje wó ká kò-kò ta wotí mì Bèri-mì-Mbíri, máa, <Mbíri 'dè có jì Mbe tí ye máa,

<Kí tí lo gbí kù'bì mì ye di tí o tí nó náa

ye bà gii bàkà ndá ku'di mì lo tí ndá i-tà-tàmá mì lo,» nó.>

³⁷ «Káa Dàvidè ta nje wó má kù nì mítí Bindi-Mbíri a <Mbe tí ye,» Bindi-Mbíri bà gii dù tí 'vii mì Dàvidè ta ña kpokèjì ngàyi?»

Káa ndá 'duu me mbè gii sè tù tí có tí nò ta pétèké tàkòcò ndú, wàa yí 'vi 'dè ta gbí có tí nò ngbárángà'í jì ndá yí.

Jézù ñonoko ndá kpo-kpò mbe nibà i mì ndá Jùdèyà

³⁸ Si Jézù kù nibà i jì ndá 'duu, yí gii kpo-gbí-tà-tù ndú máa, «Yo kpolo tí yo 'do tí ndá kpo-kpò mbe nibà i mì ndá Jùdèyà mbe kù dù ta go bà yuu ndá banga bongo, ta go bà sí ndá 'duu 'vi te duu mítí bà 'vee ndú á go bà 'vee ndá gba ta ndi tí ndá bándò 'véle. ³⁹ Ndú má yá gítí ndá bándò bà kili ndá Jùdèyà gí bà ùlù Mbíri tacó bà ùlù Mbíri, ta ndá kpo-kpò bándò bà kili ndá 'duu gí bà zò i, à tí ndú delé káa go bà kì tí ndú pí ndá kpédélé mbata tí nó náa à paka mí kuro ndá 'duu nó. ⁴⁰ Ndú zò ndá i mì ndá nawù ku mù gí. Ndú kù bàkà tí ndú tí ndá tó 'duu ta 'verè bà dù kù ùlù Mbíri too yé, ta ñi, too yé, ta ñi, káa Mbíri bà waa có mítí ndú ta wotí ká tí .»

Bà gò i mì 'bí nawù ku

⁴¹ Káa si Jézù kù kì tí wó á seè bándò bà gò i mì ndá 'duu jì Mbíri á gbí ndùgù 'bá-Mbíri, yí gii ñò ndá 'duu me mbè kù gò i. ⁴² Má gii zeke'o, 'bí nawù ku tí mbe yé gí gí bà gò ndá ñi gúrúsú sósò'ò, náa à má toko ndú, ndú bà gí tí gírísí gbaanjé. ⁴³ Jézù má gii ñò i tí nó náa nawù ku tí nó bàkà nò, yí gii tè'é tí ndá mbe tala có mì wó. Bindi yí gii 'dè có jì ndú, máa, «Ye kù 'dè có jì yo ta yúco máa, nawù ku tí nó tí mbe yé nò, gò i me gbolò ndii ndá 'duu 'dáá gí. ⁴⁴ Tacó ndá mbe kpo-kpò i gò káa nje mèlè ndá i tí nó náa à kuu mì ndú nó. Káa nawù ku tí nó, tí mbe yé ta 'bí i mì wó wálá nò, gò 'dáá nò a lambu ñinó náa yí kù lí mítí nó.»

13

Jézù 'dè có gítí o bà gii kì'viki 'bá-Mbíri

¹ Si Jézù kù co 'do gbí ndùgù 'bá-Mbíri gí sè, 'bí mbe tala có mì wó gbaanjé gii zeke 'bá-Mbíri, bindi yí gii 'dè có jì yí máa, «Zeke'o zó gí, Mbe nibà i! A ña ndá kpo-kpò díí yé náa a bí ta ndá 'bá tí zó ká zó!»

² Káa Jézù gii 'visì có jì yí máa, «Wò wálá ñò ndá kpo-kpò 'bá tí zó gí? Gbèe díí bà gii dù pí ka wó wálá. À bà gii kì'viki ndú lú'bú-lú'bú gí to.»

³ Jézù gii ya jí pí Gú Mbâ, bindi yí gii kí tí wó tù gbíro wó mò gítí 'bá-Mbíri. Bindi ndá Piyétòrò, ta Jákómò, ta Jòvání, ta Àndèrèyá, gii 'vee yí sí ndú ta kpéétí ndú máa, ⁴ «Ní o bà bàkà tí mì i tí nò jí ze. Ze bà bàkà tí mì ndá i tí nò ní mítí yè?»

Jézù 'va-gbì-tù ndá tú mì wó á gítí o bà gí ndòngbú o

⁵ Bindi Jézù gii 'bità bà 'dè có jí ndú, máa, «Yo kpolo tí yo, tacó wàa 'bí 'duù 'ví eendi yo lá. ⁶ Tacó ndá 'duù me mbè bà gii waaka có ta rẹ ye; 'duù ñinò bà dù káa o jí yàa máa, «Ye a yí». Nduù bà gii eendi ndá 'duù me mbè.

⁷ «Káa yo má 'di có ndá kpo-kpò gó, ta ndá bà fiini có gítí ndá kpo-kpò gó, yo 'ví cì gúku lá, tacó ndá gó tí nò 'dáá gí bà gò tí gí, káa ndòngbú o kálásè. ⁸ Tacó ta o tí nò ndá 'duù 'do muu to kẹ'bí bà kaa ya jí bà tè ndá 'bí ka ndú ta gó. Ndá kpo-kpò gba bà gii tè ndá 'bí ka ndú ta gó. To bà gii tanga tí, tí ndá bàndò me mbè. Ndá 'duù bà gii zò go. Káa ndá i tí nò 'dáá gí káa bà 'bità gó-káyì sínò.

⁹ «Káa yo 'ví kpolo tí yo, tacó ndá 'duù bà gii ya ta yo jí gbí ngbàngà mì ndá Jùdèyá. Áá bà gii gbi yo ta ndi tí ndá bàndò bà kili ndá Jùdèyá gí bà ùlù Mbíri; yo bà gii rò tíyò á kùro ndá kpo-kpò tùu, ta ndá kpo-kpò gba á muu ye. Yo bà gii 'vanda ndi ndá có tí nò táánò náa yo 'di 'do gbí nje ye nò. Yo delè bà gii 'dè có gítí ndá i ñinó náa yo táánò ñò ye kù bàkà ndú nò. ¹⁰ Káa yo kpédélé'í bà ma a Banga-Ngú-Có mì ye á jí ndá 'duù á muu to tí nò 'dáá gí má kózò gí.

¹¹ «Ta o tí nò, à má kù zèè yo ya tí jí gbí ngbàngà, yo 'ví sí bà yeeke tí yo ta bà koṛo có máa, yo bà 'dè mí kà a có yè wè nò mí to; yo 'ví 'dè káa ña có ñinó mbe gí jí gbí muu yo nò. Tacó ta o tí nò à me yo ká kù 'dè có lá, a Bèri-mì-Mbíri ká bà 'dè có.

¹² «Ta o tí nò, ndá 'duù bà sí támúu ndá ná 'vindi-mì-Mbíri bu, bu 'vii bà sí támúu 'ví mì wó jí ku, ndá 'vii bà gii sogo ndá mbe jò ndú, ndú delè bà gii sí ndú jí ku; ¹³ delè ndá 'duù bà gii sogo yo tacó tí ye. Káa 'duù ñinó mbe zèè njembí wó yee tí ndòngbú ndá i tí nò ká bà 'de 'vala ñinó mbe cee lá nò.

¹⁴ «Káa ta o tí nò, yo má ñò ndá wò 'duù kù gbètèkè 'bá-Mbíri nó, (mbe kù 'deke i tí nò 'ví 'di gbí éno máa), ndá 'duù Jùdèyá 'ví ì ngèlè ya jí pí ndá nja-njà gú. ¹⁵⁻¹⁶ Ndá i tí nò má gbo yo mítí 'bí bàndò, yo 'ví dele ndi yo ya jí 'bá tacó bà kaa ndá i mì yo lá. ¹⁷ Káa a ña wò pá yè ká tí ndá mbe nakáyì, ta ndá ñii ñinó náa ndá 'vii mì ndú nje kí gbí ndá o tí nò nó ká éno! ¹⁸ Yo 'deke tí yo jí Mbíri máa, i tí nò 'ví bàkà tí me ta bèmbili lá. ¹⁹ Tacó gbí ndá sili tí nò, ndá 'duù bà gii mbu ña 'bí bà mbu ndò ta ña jé mbe bàkà tí lá 'do tí o bà 'bità bà suu to tí nò mí Mbíri di tí kpónò, delè ta ña káká'í bà bàkà tí wálá. ²⁰ «Dóo Mbe tí ndoo tí Mbíri táánò má ja jí ndá sili tí nò gí to lá, gbèè 'duù bà ò wálá. Káa yí ja jí ndá sili tí nò a i tacó tí ndá 'duù tí nò náa yí ñuka ndú gí nò.

²¹ «À má ènò, 'bí 'duù má gii 'dè có jí yo, máa, «Yo zeke'o gí, Bindi-Mbíri kuu nó!» wálá máa, «Yo zeke'o, yí zò!» yo 'ví ùnje gítí lá. ²² Ta o tí nò ndá sú bindi-Mbíri, ta ndá sú mbe 'dòkò có mì Mbíri bà oloko kù bàkà ndá i, ta ndá seṛe, tacó bà gii kpokèjì mì ndá 'duù tí nò náa Mbíri ñuka ndú gí nó, náa ndú má 'de kpokèjì gítí ndú gí nó.

²³ «A má ènò, yo kpolo tí yo, tacó ye kpo-gbì-tà-tù yo gítí ndá i tí nò bà gii bàkà tí nó 'dáá gí, gí.

²⁴ «Káa gbí ndá sili bindi ndá vo-vò o tí nò, ṛo rì bà gii 'di gí, pí bà gii tòngbaa wálá, ²⁵ ndá yii bà gii 'duku gí to 'do gbíri, ndá i gbíri 'dáá gí bà gii ngaka tí ndú. ²⁶ Bindi ndá 'duù bà gii ñò 'Vii-mì-'Dakò kù gí co gbí ndá kùlù mù ta di gbí tí wò, kù tòngbaa ngbézè-ngbeze-ngbézè. ²⁷ Bindi yí bà gii tuu ndá basili mì Mbíri cee muu to tí nó 'dáá gí, gí bà kili ndá 'duù ñinó náa Mbíri ñuka ndú gí nó 'do gbí ndá gulú-gulú to yee tí gulú-gulú rì.

²⁸ «Yo kpolo ṛo yo mítí mù-mbiigá, ta o tí nó náa yí má kù tù ngú dó kpá, yo ñò ngé ni gí máa, bèmbili dooko jé'dée gí. ²⁹ Go ènò delè, ta o tí nó náa yo má ñò ndá i tí nó náa ye 'dè có gítí ndú nó kù bàkà tí, yo 'ví koṛo muu yo éno máa, o bà gí 'Vii-mì-'Dakò dooko gí. ³⁰ Ye kù 'dè có jí yo ta yúco, máa, ndá i tí nò 'dáá gí bà bàkà tí kùro bà mii ndá 'duù tí nó kpónò mbe kù 'vala muu to tí nó nó gí. ³¹ Ndá gbíri ta to tí nó bà mii gí, káa ndá có mì ye bà mii wálá.

³² «Káa à má gítí ndá 'dóo rì tí nò, ta 'dóo o tí nò, gbèè 'duù mbe ñò ni wálá, kpèti káa ndá basili mbe kù nò tú mì Mbíri á gbíri, kpèti káa 'Vii-mì-Mbíri, gbèè 'duù jé mbe ñò ni wálá. À káa Bu ye cuki ká ñò ni. ³³ À má ènò, yo dù tí zò'o. Yo 'ví kpolo tí yo, tacó yo jé gí bà ñò máa, o tí nò bà gí ta o ngáyì wè, nò wálá. ³⁴ O tí nò bà gí go 'duù mbe ya jí muu ñà nó. Yí ñjè nó 'do 'bá sí ndá i mì wó á jí ndá bòò mì wó, máa ndú 'ví kpolo tí ndú, bòò ñinò ká ta bà nètè mì wó, 'bí ká ta ñindi wó. Bindi yí gii 'dè có jí mbe kpolo tí njekèjì máa, yí dù tí zò'o. ³⁵ À má ènò, yo dù tí zò'o, tacó yo ñò o tí nó náa mbe 'bá bà gí tí nó ni lá. Yí bà gí sí ndá 'duù á njewu? Yí bà gí ta kpo-gbì'o? Yí bà gí ta bà kò-kò

mì ngùù? Yí bà gí si yé kú wèlè tà rì? ³⁶ Yí má yee kpàtàràkà gí, yí 'ví 'de yo á tí zò'o. ³⁷ Có tí nò náa ye 'dè jí yo nò, ye 'dè jí ndá 'duù 'dáá gí: <Yo dù tí zò'o!> »

14

Ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà pà kpokèjì gítí bà zèè Jézù

¹ Ta o tí nò sè sili ká só gítí o bà bàkà tàkii o bà Ndiì-ta-muu-ndá-Ìziriyéli-mi-Mbíri, ta tàkii bà ci 'Dè-kò. Ndá Kùro ndá bu-Mbíri ta ndá kpo-kpò mbe nibà i mì ndá Jùdèyà kú gii pà kpokèjì bà zèè Jézù á tàbèngii tacó bà zi yí. ² Ndú jè ta bà zèè yí gbí ngbà tacó ndú kú ci gúku máa, ndá yí má zèè yí gbí ngbàà rì á ta gbolò o tí nó, ndá 'duù bà bàkà wo.

'Bí nùì toro bàà mítí Jézù gbí gbata Bètáníyà

³ Ta o tí nò si Jézù kú zò i gbí gbata Bètáníyà á 'bá mì 'bí 'dakò ta rẹ wó a Simónè, náa à kú nì mítí wó a «mbe ci,» 'bí nùì gii gí ta banga pò bàà náa à nònòkò ta 'bí nà banga pò i ta rẹ a nàràdì gbí dúlàngà. Bindi nùì tí nò gii ki mii dúlàngà bàà tí nò gí, yí gii yee bàà tí nò 'dáá gí mítí muu Jézù. ⁴ Káa ndá 'bí 'duù nínò mbe nò i tí nò náa nùì tí nò bàkà nò gii 'bità bà 'dè ngùrù-ngùrù có go'i ta kpo tàkòcò gítí nùì tí nò, máa, «À kpónó volo gbí bàà tí nò tacó yè? ⁵ Áá kùtáá bà si pò bàà tí nò á ta gbolò gurúsù ndii dinári 300 gí, wàa à 'ví ko ta ndá mbe yé.»

⁶ Jézù má gii 'di có tí nò náa ndá 'duù tí nò kú fiini nò, yí gii tè rọ wó gítí ndú. Bindi yí gii 'dè có jí ndú máa, «Yo si nùì tí nò mí to. Yo kú pèè mbi wó tacó yè? Yí bàkà jí ye a banga i. ⁷ Ndá mbe yé ta o 'dáá gí kuu gbí òkò tí yo. Go bà bàkà nambeè jí ndú má kuu tí yo, yo bà bàkà ta o mì yo mbe niki tí yo gí. Káa à má gítí ye, yo bà 'de ye ta o 'dáá gí wálá. ⁸ Yí bàkà nò a bà wotí nìndi wó. Yí toro nò a bàà bà duu ye mítí ye. ⁹ Ye kú 'dè có jí yo ta yúco máa, bàndò náa à má ma Banga-Ngú-Có mítí muu to tí nó gí, à delè bà koró có tí nùì tí nó ta bà dità i tí nó náa yí bàkà nó gí.»

Júdà ba ngbù Jézù

¹⁰ Bindi Júdà Ìsikàriyótè, tí 'duù 'do gbí òkò tí ndá mbe tala có mì Jézù muu'bi-nje só, gii nje nó ya gí mì ndá Kùro ndá bu-Mbíri mì ndá Jùdèyà, tacó bà ba ngbù Jézù jí ndú. ¹¹ Ta bà 'di có tí nó, tàkòcò ndá Kùro ndá bu-Mbíri mì ndá Jùdèyà gii peteke gítí Júdà ngé ndii gí. Bindi ndú gii ci yí máa, ndá yí bà ko mboo nètè mì wó nò jí yí ta gurúsù. Bindi Júdà gii delè ndi wó ya gí bà pà tò kpokèjì bà zèè Jézù jí ndú.

Bà 'viindi tí gítí gbolò o bà ci i

¹² Káa ta o bà 'bità ndá sili mì gbolò o bà bàkà tàkii mì rì bà ci 'Dè-kò, si à waa mbele 'vii-rómbo gítí o bà bàkà tàkii mì bà Ndiì-ta-muu-ndá-Ìziriyéli-mi-Mbíri gí, ndá mbe tala có mì Jézù gii 'vee yí gítí bàndò nínò náa mbe niki tí wó, tacó wàa, ndá yí 'ví ya gí bà 'viindi jí ndá yí ta ndú tacó bà zò i-cí-ci mítí. ¹³ Káa Jézù gii 'visi có jí ndú ta bà tuu ndá 'duù sósò'ò 'do gbí òkò tí ndú, máa, «Yo ya gí gbí gbata; yo má yee kà, yo bà 'de 'bí 'dakò kú te ngo gbí kára; yo 'ví rù ndi wó. ¹⁴ Bà tí nó náa yí bà rì gítí nó, yo 'ví ya gí bà 'vee mbe 'bá tí nó, máa, «A mbe nibà i ká tuu ze máa, ze gí gí bà 'vee wò máa, 'bá wii tacó tí ngòó, tacó wàa, ndá yí 'ví gí gí bà zò i-cí-ci mí tà á ta ndá mbe tala có mì yí wè?» ¹⁵ Bindi yí bà túbà gbolò sofo náa à 'viindi bàndò mí ká saà gí jí yo. Nò gí, yo 'ví bàkà i-zó-zò mí ká á jí ndoo.»

¹⁶ Ndá mbe tala có mì Jézù má gii nje nó ya gí gbí gbata, ndú gii 'de ndá i ká jé ká go có tí nó náa yí 'dè jí ndú nó. Bindi ndú gii 'viindi ndá i-cí-ci kú ù ta ndi wó.

Ndòngbù bà zò i mì Jézù

¹⁷ 'Dè'o má gii gí gí, ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó muu'bi-nje só gii ya gí gbí gbata tí 'bá tí nó náa à 'viindi tà'i mítí kú ù ta ndi ndú nó. ¹⁸ Káa si ndú kú zò i, Jézù gii 'dè có jí ndú máa, «Ye kú 'dè có jí yo ta yúco, máa, 'bí 'duù gbaanjé 'do gbí òkò tí yo bà gii ba ngbù ye gí. 'Bí 'duù 'do gbí òkò tí yo mbe kú zò i ta ye kpónó gbí ká'i.»

¹⁹ Ta bà 'di có tí nó ndá mbe tala có mì Jézù 'dáá gí gii dù zuku-zukùù. Bindi ndú gii 'bità bà 'vee yí gbaanjé-gbaanjé, máa, «A 'ví dù a ye? À 'ví dù a ye?»

²⁰ Káa Jézù gii 'visi có jí ndú, máa, «A 'bí 'duù gbaanjé 'do gbí òkò tí yo a muu'bi-nje só nó. 'Bí 'duù mbe kú too yá ta ye 'do gbí gbèè ká'i. ²¹ Iyoo. À dù káa yúco, 'Vii-mi-'Dakò bà gii ya gí nje ku mì wó á go có tí nó náa à cu mì gbí waràgà mí Mbiri saà éno máa, yí bà gii ci gí nó gí. Káa 'duù tí nó mbe ba ngbù 'Vii-mi-'Dakò nó ká bà gii mbu. À ngbà niki táánò káa bà jò yí lá.»

²² Káa si ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó kálásê kù zò i, yí gii je kù kò, bindi yí gii ùlù Mbíri, yí gii kí'viki gbí kù kò tí nò, bindi yí gii kaa ji ndá mbe tala có mì wó, bindi yí gii 'dè có ji ndú máa, «Yo je , ñinó a dii ye.»

²³ Bindi yí gii zèè 'visi nẹ́bítì, yí má gii ùlù Mbíri gí, yí gii je ji ndá mbe tala có mì wó, ndú 'daá má gii nju gí, yí gii 'dè có ji ndú máa, ²⁴ «Ijínó a mbelè ye, tí mbelè bà nju múkà mí Mbíri, áá bà yee to tacó tí ndá 'duu me mbè. ²⁵ Ye kù 'dè có ji yo ta yúco, máa, ye káká'i bà nju i ta yo wálá yee tí rí ngú bà nju mì ndoo ta ndoo á gbí 'bá tí nó náa Mbíri kù zogo nò.»

²⁶ Ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó má gii cè cè á bindi i-zó-zò gí, ndú gii njè nó kù ya gí pí Gú Mbá. ²⁷ Káa si ndú a muu nó á kpokèji, Jézù gii 'dè có ji ndú, máa, «Yo bà gii 'vaaka 'do tí ye, á go có tí nó náa à cu mí gbí waràgà mí Mbíri éno máa, «Ye bà gii gbí mbe gbà rómbo, bindi ndá rómbo bà gii 'vaaka gí,» nò. ²⁸ Káa kpèti ká èno, ye bà gii ya gí kùro gí bà ùndi yo mí Gàliléyà á bindi bà 'vala ndi ye á 'do gbí muu'du ye.»

²⁹ Káa Piyétòrò gii 'visi có jí yí, máa, «Kpèti sè ndá 'bí 'duu 'daá má oloko 'do tí lo gí, ye jí gí bà o 'do tí lo wálá.»

³⁰ Káa Jézù gii 'visi có jí Piyétòrò, máa, «Ye kù 'dè có jí wò ta yúco, máa, wúnó ta bèbili tí nó, á kùro bà kò-kò mì ngùu ta bà só, wò bà 'boo ye ta bà ta'ò.»

³¹ Káa Piyétòrò gii 'visi có jí Jézù ta njembí wó gbaanjé, máa, «À kpèti má káa ku, à niki éno máa ku tí nó 'ví zi káa 'dóo ye gí, á co tí bà o 'do tí lo mì ye.» Bindi sè ndá 'bí mbe tala có mì Jézù 'daá gí gii 'dè jí yí káa gbèe ña có mì Piyétòrò nò.

Jézù ya gí Jètisemánè

³² Bindi ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó má gii yee gbí 'bí làmbu wúngbó jilì náa à kù ni mítí a Jètisemánè, Jézù gii 'dè có jí ndá mbe tala có mì wó, máa, «Yo dù nò, wàa ye 'ví ya gí bà 'deke tí ye jí Mbíri.»

³³ Bindi yí gii ruka ta yí 'do gbí òkò tí ndú káa ndá Piyétòrò, ta Jákòmò, ta Jòvání. Ndú má gii yèè ta ndú gí ndii 'do tí sè ndá 'bí ka ndú gí, gbí dii wó gii dù kù me máákà, delè tàmuu wó gii 'bità bà jí gí. ³⁴ Bindi yí gii 'dè có jí ndá mbe tala có mì wó tí nó ta'ò nò náa yí ruka ndú nò, máa, «Sé'i yè gbí njembí ye dè jí mì ku. Yo dù bà-i-nò, wàa yo 'ví kpolo tí yo.»

³⁵ Bindi yí má gii yèè ndi wó 'do tí ndú á gí ndii gí, yí gii 'bu gbíro mí to, bindi yí gii 'bità bà 'deke tí wó jí Mbíri, máa, 'bí kpokèji má kuu, yí 'ví ndo có tí 'do kùro o tí nó kù gí nó gí. ³⁶ Máa, «Ábá, áá Bu ye, kpokèji gítí ndá i 'daá gí kuu mì lo. Si ye mí nje gbolò vò có tí nó náa à bà gii waa mití ye nó lá. Káa wò 'ví me èno 'do ká gbí 'dóo có mì lo gbí muu lo, me 'do gbí có mì ye lá.»

³⁷ Bindi yí má gii dele ndi wó gí mì ndá mbe tala có mì wó tí nó ta'ò nó, yí gii 'de ndú tẹ̀rì gí. Bindi yí gii 'dè có jí Piyétòrò, máa, «Simónè, wò kù tè a rì wàà? Yo ni bà dù tí zò'o nji'díí lá? ³⁸ Yo kùtáá bà dù tí zò'o, wàa yo 'ví 'deke tí yo jí Mbíri, tacó ndá vò i 'ví tala yo lá. À dú káa yúco, go bà bàkà tò i dú kuu gbí njembí yo, káa wotí tí yo gí tàkò wálá.»

³⁹ Bindi yí gii dele ndi wó káká'i ya gí bà 'deke tí wó jí Mbíri ká go kpédélé ñinò. ⁴⁰ Yí má gii dele ndi wó káká'i gí mì ndá mbe tala có mì wó, yí gii 'de ndú mù ta rì gí. Bà 'dè có mì ndú jí yí gii kpò ndú gí, tacó ndú ta o tí nó káa cee ku ndú ku ta rì. ⁴¹ Gbí bà ta'ò bà gí yí, yí gii 'dè có jí ndú, máa, «Yo tẹ̀rì kpónó, yo 'ví tè wo yo. Bà cee gí. À kpónó nó a o bà dò 'bí tí 'Vii-mi-'Dakò mí 'bí ndá mbe bèè ọ Mbíri. ⁴² Kùro o bà gí mbe ba ngbù ye dooko gí. Yo a gí yaà wàa ndoo 'ví njè nó.»

Bà zèè Jézù

⁴³ Káa si Jézù kálásê kù 'dè có, yí má gii zeke'o, yí ngé gii nò Júdá tí nó tí 'bí 'duu gbaanjé 'do gbí òkò tí ndá mbe tala có mì wó nó, yee ta ndá 'duu me mbè, náa ndá Kùro ndá bu-Mbíri, ta ndá mbe nibà tàkii mì ndá Jùdèyà, ta ndá kpo-'duu-'bá mì ndá Jùdèyà ká tuu ndú yee gí. Ndá 'duu tí nó tuuru mí 'bí ndú a ndá mù, ta ndá nja-njà sizò.

⁴⁴ Káa kùro bà gí ndú, Júdá tí mbe ba ngbù Jézù kpo-gbi-tà-tù ndú sàà gí, éno máa, «'Duu tí nó náa ye bà 'vee yí ta bà òlò gbí tù wó nó a 'dakò tí nó. Yo zèè yí, yo 'ví kpolo tí wó tí kpòò wàa yo 'ví ya ta yí.» ⁴⁵ Júdá gii gí ká ndiri ya gí mì Jézù. Bindi yí gii tè'è tí wó, máa, «Mbe nibà i jí ze!» Bindi yí gii 'vee yí ta bà òlò gbí tù wó. ⁴⁶ 'Do bà-i-nò, ndá 'duu tí nó gii zèè Jézù káca-káca.

⁴⁷ Káa 'bí 'duu mbe kù ọ tío ọ rẹ̀gbà tí Jézù gii ja njà sizò mì wó, yí gii da tù 'bí bọ̀ò mì Kùro ndá bu-Mbíri waa jàngá gí.

⁴⁸ Bindi Jézù gii 'vee ndá mbè 'duu tí nó, máa, «Ye a mbe ngbà náa yo gii kaa ta ndá mú, ta ndá nja-njà sizò mì 'bí yo tacó bà gí gí bà zèè ta ye? ⁴⁹ Gbí ndá o tí nó 'daá gí

'do táánò náa ye kuu ta yo gbí ndùgù 'bá-Mbíri kù nìbà i jì yo nó, yo jé zèè ye lá. À má éno, yo zèè ye, tacó wàa có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mí Mbíri nó 'ví dù tí tí yúco.»
⁵⁰ Ta o tí nó ndá mbe tala có mì Jézú 'dáá gí gù nje 'do tí wó ta ngèlè gí, ⁵¹ si káa 'bí 'vii-'dakò mbe gala káa gbèe kpá-bòngo míti wó kù ru ta ndi Jézú gbí òkò tí ndá mbè 'duù tí nó. ⁵² Ndá 'duù tí nó má gù bakà có bà zèè 'vii-'dakò tí nó, yí gù o ta ngèlè ta só, jee kpá-bòngo tí nó mí 'bí ndú.

Jézú kùro ndá kpo-kpò 'duù mì ndá Jùdéyà

⁵³ Ndá 'duù tí nó gù zèè Jézú, bindi ndú gù ya ta yí gí 'bá mì Kùro ndá bu-Mbíri. Ta o tí nó ndá bu-Mbíri, ta ndá kpo-'duù-'bá, ta ndá kpo-kpò mbe nìbà i mì ndá Jùdéyà kilí 'dáá gí mí kà.

⁵⁴ Káa ta o tí nó náa ndá 'duù tí nó kù ya ta Jézú nó, Piyétòrò dù ngéé ndii kù ko tàkò wó. Yí gù ko tàkò wó yee ngé gbí ndùgù mì Kùro ndá bu-Mbíri. Bindi yí gù kí tí wó to gbí òkò tí ndá mbe kpolo tí 'bá mì Kùro ndá bu-Mbíri, kù u wu gbí ngbàngà.

⁵⁵ Ta o tí nó Kùro ndá bu-Mbíri, ta ndá kpo-kpò mbe waa có gbí gbolò ngbàngà mì ndá Jùdéyà kù pà kpokèjì tacó bà waa có ku míti Jézú, káa ndú 'dè gbaanjé lá. ⁵⁶ Ndá 'duù me mbè gù dù kù waaka ndá 'vèrè míti wó, káa ndá wááká-waaka có mì ndú nó jé toko lá. ⁵⁷ Bindi ndá 'bí 'dakò gù a gí yaà ta 'bí ña 'viri có mì ndú éno máa, ⁵⁸ «Ze táánò 'di kòcò 'dakò tí nó kù 'dè có máa, «Ye bà ki'viki 'bá-Mbíri tí nó náa ndá 'duù bí ta 'bí ndú nó gí to, káa gbí silí ta'ò ye bà bí 'bí náa à bí me ta 'bí lá.» » ⁵⁹ Káa ta ndá ña ñinó 'dáá gí, ndá có mì ndú jé toko lá.

⁶⁰ Bindi Kùro ndá bu-Mbíri gù a gí yaà á kùro ndá mbe waa có 'dáá gí, bindi yí gù 'vee Jézú, máa, «Có mì lo gí tàkò ndá có tí nó wálá? Ndá 'duù tí nó 'dè gítí lo nó a ña có yè?» ⁶¹ Káa Jézú gù 'visi có gí tàkò ndá 'vé mì Kùro ndá bu-Mbíri nó lá. Bindi Kùro ndá bu-Mbíri káká'i gù 'vee ndi Jézú, máa, «Wò a Bindi-Mbíri tí 'Vii-mi-Mbíri?»

⁶² Káa Jézú gù 'visi có jí yí, máa, «Ye a yí; wò delè bà gù ño 'Vii-mi-'Dakò kù kí tí wó gbí kù'bí mì Mbe wotí, bindi yí bà gù gí 'do gbíri co gbí ndá kùlù mù.»

⁶³ Ta bà 'di có tí nó, Kùro ndá bu-Mbíri gù yaka gbí bongo tí wó ta sé có gí. Bindi yí gù 'dè có jí ndá 'duù, máa, «Ndoò kpòò kù pà a ndá mbe 'dè yúco ngàyi? ⁶⁴ Yo 'di bà 'dè zu có mì wó gítí Mbíri gí. Ndòngbú có mì yo máa yè?» Káa ndá 'duù tí nó 'dáá gí gù waa có míti Jézú, máa, à 'vii ta yí káa ku.

⁶⁵ Bindi ndá 'bí 'duù gbí òkò tí ndá 'duù tí nó gù 'bità bà cù cù míti Jézú. Ndú gù ẹrè i míti ro wó, ndú gù 'bità bà dòmò yí ta 'bí ndú si yí gbí sù ro, kù 'viya ta yí máa, «Nì rẹ ndá mbe kù bakà ndá i tí nó míti lo nó!» Ndá mbe kpolo tí ndá 'duù gbí zàà gù dù kù gbí yí.

Piyétòrò tò kponje Jézú

⁶⁶ Káa si Piyétòrò kálásé kuu rẹgbà wu gbí ngbàngà mì Kùro ndá bu-Mbíri, 'bí nii mbe kù bakà nètè 'bá mì Kùro ndá bu-Mbíri gù co gí gbí ngbàngà rẹgbà wu. ⁶⁷ Yí má gùlè zeke'o, yí gù ñò Piyétòrò kù u wu. Yí gù 'viiki yí, bindi yí gù 'dè có jí yí, máa, «Wò delè táánò kù dù toko ta Jézú tí nó tí 'duù Názàrèti nó.»

⁶⁸ Káa Piyétòrò gù tò kponje có tí nó náa nii tí nó 'dè nó gí. Bindi yí gù 'visi có jí nii tí nó, máa, «Ye ñò 'duù tí nó ni lá. Ye delè ngbá 'di gbí ña có mì lo nó lá.» Bindi yí gù co gí njekekèjì ndùgù.

⁶⁹ Káa nii tí nó káká'i má gù ñò Piyétòrò kù rò tiyò njekekèjì ndùgù, yí gù 'bità bà 'dè có jí ndá 'duù tí nó mbe kù rò tiyò bà-i-nò nó, máa, «'Dakò tí nó a 'duù 'do gbí òkò tí ndá 'duù tí nó mbe kù dù toko ta Jézú nó.» ⁷⁰ Káa Piyétòrò káká'i gù tò kponje gí.

Káa ndú má gù dù gàà éno, ndá 'duù tí nó mbe kù ro tiyò á rẹgbà tí Piyétòrò nó gù 'dè có jí yí, máa, «Ta yúco wò a 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndá 'duù mì Jézú, tacó wò a 'duù Gàliléyà.»

⁷¹ Káa Piyétòrò gù 'bità bà see tí wó ta bà gò ku, máa, «Ye ñò 'dakò tí nó náa yo kù 'dè có gítí wó nó ni lá.»

⁷² Káa ngùu ngé gù kò 'bí kò. Bindi mbí Piyétòrò gù 'va tí có tí nó náa Jézú 'dè jí yí, máa, «Kùro bà kò-kò mì ngùu ta bà só, wò bà 'boo ye ta bà ta'ò nó.» Bindi yí gù 'bità bà wa gbí.

15

À ya ta Jézú gí kùro Pilátò

¹ Ta firí dú'o, ndá Kùro ndá bu-Mbíri, ta ndá kpo-'duù-'bá, ta ndá kpo-kpò mbe nìbà i, ta ndá kpo-kpò 'duù gbí gbolò ngbàngà mì ndá Jùdéyà ngé gù kilí ta bà muu ndú gálà-gálà gí. Ndú gù toko có mì ndú gbaanjé, ndú gù ẹrè Jézú gí, bindi ndú gù ya ta yí

gí kùro Pilátò, ta ña wó a Ròmánò tí gbolò 'duù mbe kù zogo ndá Jùdèyà. ² Ndu mà gii yee ta yí kà, Pilátò gii 'vee Jézù, máa, «Wò a gbolò gba mi ndá Jùdèyà?»

Káa Jézù gii 'visi có ji yí, máa, «A wò ká 'dè éno.»

³ Ndá bu-Mbíri mi ndá Jùdèyà ta o tí nò kpi ngbàngà tí Jézù ji Pilátò tacó ndá i me mbè. ⁴ Bindi Pilátò gii 'vee yí káká'i, máa, «Wò 'di ña mbè ndá ngbàngà tí nó náa ndú kpi ta rẹ lo nó gí. Có mi lo tacó bà njaanga miři lo wálá?» ⁵ Káa nje Pilátò gii 'dèè gí, tacó Jézù káká'i gii 'visi có gbaànjé gí tàkò ndá có tí nò 'dáá gí lá.

À waa có ku mítí Jézù

⁶ Ta ndoò 'dáá gí, ta o bà bàkà tàkùì bà Ndi-ta-muu-ndá-Ìziriyéli-mi-Mbíri, 'bí ña i mi Pilátò a bà peteke tàkòcò ndá bòò mi wó ta bà njaanga 'bí 'duù gbaànjé mbe niki tí ndú 'do gbí zàà ji ndú. ⁷ Káa ta o bà zèè Jézù nò, 'bí 'dakò ta rẹ wó a Bàràbà, náa a zèè ndú ta ndá 'bí vo-vò 'duù tacó bà zi ku a gbí wo, kuu gbí zàà. ⁸ Ndá 'duù mà gii kili me mbè mí gí ngbàngà mi Pilátò ta o tí nò gí, ndú gii kaa ya gbí bà yù nambeè 'do mi wó, máa yí njaanga 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí zàà ji ndá yí á go ñinó náa yí kù bàkà ta ndoò 'dáá gí nò. ⁹ Káa Pilátò gii 'vee ndú, máa, «Cò mi yo kpónó máa ye 'vi njaanga ji yo á 'di a 'do gbí zàà? Ye njaanga gbolò gba mi ndá Jùdèyà ji yo?» ¹⁰ Pilátò 'vee ña 'vé tí nò tacó yí ño ni gí máa, a káa kùì ká te ndá Kùro ndá bu-Mbíri gítí Jézù. ¹¹ Ndu ta o tí nò volo muu ndá 'duù 'dáá gí éno máa, ndú 'vi 'dè có ji Pilátò, máa, yí 'vi njaanga a Bàràbà 'do gbí zàà ji ndá yí. Máa, yí 'vi njaanga Jézù lá.

¹² Bindi Pilátò gii 'vee ndá 'duù tí nò káká'i, máa, «Káa 'dakò tí nó náa yo kù 'dè có máa, yí a gbolò gba mi ndá Jùdèyà nò, ye 'vi bàkà ta yí a yè?»

¹³ Káa ndú 'dáá gí gii pùì kù ta kòcò ndú ngéé gí yaà, máa, «Gbí yí mítí njèèkpè mù!»

¹⁴ Bindi Pilátò gii 'vee ndi ndú, máa, «Tacó yè? Yí bàkà a ña vò i yè?»

Káa ndú káká'i gii pùì kù ta kòcò ndú gí yaà ndii ñinó sàà kùro nó gí, máa, «Gbí yí mítí njèèkpè mù!»

¹⁵ Tacó éno, Pilátò gii njaanga Bàràbà gí sè 'do gbí zàà tacó bà peteke tàkòcò ndá 'duù. Bindi yí gii je Jézù ji ndá àsikèrì máa, ndú ya ta yí, wàa ndú 'ví gbi yí ta kùrùbàjí má kòzò gí, wàa ndú 'ví gii ya gí bà gbi yí mítí njèèkpè mù.

À tu kperè mítí muu Jézù

¹⁶ Ndá àsikèrì gii ya ta Jézù gí gbí ngbàngà gbí ndùgù mi Pilátò, náa à kù nì mítí a Piritóriyumu. Sè ndá 'bí ka ndú mà gii kili 'dáá gí, ¹⁷ ndú gii jaka ndá bongo mi wó 'do tí wó gí. Bindi ndú gii yuu bí-bi bongo tí bongo gba mítí wó. Ndu delè gii te tagíyà-gba náa ndú tu 'do tí kperè mítí muu wó. ¹⁸ Bindi ndú gii 'bità bà 'viya yí ta bà 'vee yí, máa, «Kútí lo ée? Gbolò kùro ndá Jùdèyà!» ¹⁹ Ndu gii 'bità bà gbi yí ta nji ngba ta tí muu wó, ta bà cù cù mítí wó; ndú gii dù kù 'viya yí ta bà kucuku muungbó ndú mí kùro wó, kù ño ta yí, máa ndá yí kù ùlù yí. ²⁰ Ndu mà ñonoko ndi wó tè ta ndú gí, ndú gii ja bongo gba tí nó náa ndú yuu ji yí nó 'do tí wó gí, bindi ndú gii yuu ndi ndá 'doó bongo mi wó mítí wó.

Bà ya ta Jézù gí bà gbi yí mítí njèèkpè mù

²¹ Bindi ndá àsikèrì gii ja yí 'do gbí gbata gí sè tacó bà ya gí bà gbi yí mítí njèèkpè mù. Káa si ndú kpokèjí, ndú gii 'de 'bí 'dakò ta rẹ wó a Simónè, tí 'duù Sirini, tí bu ndá Àlèsándorò ta Rúfò, kù gí 'do 'bá gí gbí gbata Jèrùzàlémè. Bindi ndú gii zèè yí gítí bà te njèèkpè mù mi Jézù. ²² Bindi ndú gii ya ta Jézù gítí 'bí bàndò náa à kù nì mítí a Gólígàtà, gbí éno máa, bàndò kùsu muu ndá ku.

Bà gbi Jézù mítí njèèkpè mù

²³ Ndá àsikèrì má gii yee ta Jézù tí bàndò bà zi yí gí, ndú gii je nèbítí náa à ñonòkò ta 'bí ña yee bà zi dii 'duù náa à kù nì mítí a «míri» ji yí. Káa yí gii biya bà nju gí. ²⁴ Bindi ndú gii gbi yí mítí njèèkpè mù. Ndu mà gii gbi yí mítí njèèkpè mù gí, ndú gii njèè gbí ndá bongo mi wó gbí òkò tí ndú ta bà ki-mbili.

²⁵ À gbí Jézù mítí njèèkpè mù ta rì dú'o. ²⁶ Bindi à gii cu nderè ku wó gbí mítí njèèkpè mù á còmuu wó éno máa, yí a gbolò gba mi ndá Jùdèyà. ²⁷ Ta gbèe o tí nò delè, à gii gbí ndá 'bí mbe ngbà sósò'ó mítí ndá njèèkpè mù, 'bí mò gí gbí kù'bi, bindi 'bí mò gí gbí gálì mi Jézù, ²⁸ go có tí nó náa Ìzàyà tí mbe 'dòkò có mi Mbíri cu sàà gí, máa, «A kaa yí mò gí mi ndá vò 'duù» nò.

À ño Jézù si yí tí njèèkpè mù

²⁹ Ndá mbe kù ndii ta nó co tí kpokèjí gii zeke yí ta bà miyà muu ndú, delè ta bà ño yí, máa, «Iyo le! Wò tí mbe 'dè có táánò máa, wò bà ki'viki 'bá-Mbíri gí to, wàa wò 'ví bí ndí bindi sili ta'ò! ³⁰ 'Vala tí lo gí! Co gí to 'do tí njèèkpè mù!»

³¹ Ndá Kùro ndá bu-Mbíri, ta ndá kpo-kpò mbe nibà i mì ndá Jùdèyà gii dù kù ño yí, máa, «Yí ñò ni káa bà 'vala ndá 'bí ka wó, káa bà 'vala tí wó kpò yí gí. ³² Si Bindi-Mbíri, tí gbolò gba mì ndá Ìziriyéli, 'ví co gí to 'do tí njèèkpè mù kpónó, tacó wàa ndoo má ñò gí, ndoo 'ví ù ta nje gítí wó.» Ndá mbe ngbà tí nó náa à gbì ndú mítí njèèkpè mù nó delè gii 'dè ndá zu có gítí wó.

³³ Ta ri gbúrú, 'dí'di'o gii yiiga muu to yùkúú gí yee tí o bà mò tí mì ri. ³⁴ Bindi Jézú gii tò kù ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa, «Èlòyì, Èlòyì, lámà sàbàkítàni.» Gbì éno máa, «Áá Mbíri mì ye! Áá Mbíri mè! Wò 'visì kápí lo á gítí ye tacó yè?»

³⁵ Ndá 'bí 'duù mbe kù rò tíyò á bàndò tí nó má gii 'di có tí nó, ndú gii 'dè có, máa, «Yo 'di gi! Yí kù tè'é tí Èlìjà tí nó táánò tí mbe 'dòkò có mì Mbíri nò.»

³⁶ Bindi 'bí 'duù gii je 'bí i mbe kù njù ngo go kàfòlò-ngo nó, yí gii ì ngèlè ya gí bà yuu mí gbí pe nèbítí mbe me zùù-zùù gí, yí gii sè mí nje nji ngba, bindi yí gii te mí nje Jézú, ta bà 'dè có máa, «Ndoò dùú, wàa ndoo 'ví ñò bà gí gí bà ja yí mì Èlìjà 'do tí njèèkpè mù gí to gi.»

³⁷ Káa Jézú gii tò 'bí kù káká'i ta kòcò wó ngéé gí yaà, bindi njembí wó gii kí gi.

³⁸ Ta o bà cee Jézú, gbí kpà-bòngo tí nó mbe njèè gbí tà'i 'bá-Mbíri nó, gii yaka gbí tí wó 'do yaà dí to. ³⁹ Kùro ndá àsikèrì tí nó mbe rò tíyò kù zeke Jézú nó má gii ñò cè bà kí njembí Jézú nó, yí gii 'dè có máa, «Dakò tí nó táánò dú ta yúco a 'Vii-mi-Mbíri.»

Ndá nù mbe ya gí muu gú Gòlìgátà

⁴⁰ Ta o tí nó ndá Màriyà Màdèlèná, ta Màriyà nawu ndá lámбу Jákòmò ta Jùzèpè, ta Sàlómè, tí ndá nù tí nó táánò ⁴¹ mbe kù ru ndi Jézú, delè mbe kù koni yí si yí á Gállilèyà nó, gii rò tíyò me 'dú gbí òkò tí ndá 'bí nù tí nó mbe ko tàkò wó 'do Gállilèyà gítí gí Jèruzalèmè nó, kù zeke ndá i tí nó náa à kù bàkà mítí wó nó.

Bà duu ku Jézú

⁴² Ta 'dè'o si ndá Jùdèyà kù 'viindi tí ndú gítí ri bà wotí gbí tàkii mì ndú, ⁴³ 'bí 'dakò ta rè wó a Jùzèpè mbe gí 'do gbí gbata Àrimàtiyà, tí 'duù gbí gbolò ngbàngà mì ndá Jùdèyà náa ndá 'duù 'daá gí kù te duù mítí wó, tí 'duù mbe kù kojo có gítí o bà zèè 'bá mì Mbíri, gii zèè njembí wó, bindi yí gii ya gí bà 'vee Pilátò máa, yí si yí 'ví duu ku Jézú. ⁴⁴ Káa nje Pilátò gii 'dèè gítí có bà ci Jézú galá éno gí; tacó éno, yí gii tè'é tí kùro ndá àsikèrì, bindi yí gii 'vee yí, máa Jézú ci gí wè? ⁴⁵ Kùro ndá àsikèrì tí nó má gii 'dè có jì yí máa, Jézú ci gí, gí, Pilátò gii ùnje jì Jùzèpè máa, yí ya gí bà te ku Jézú.

⁴⁶ Nò gí, Jùzèpè gii sè ò kpà-bòngo, yí má gii te ku Jézú 'do tí njèèkpè mù gí to gí, yí gii so gí, bindi yí gii te yí ya tí gí gbí guù náa à ba mí gbí díí, bindi yí gii mèrèkè 'bí gbolò díí mí nje guù tí nó. ⁴⁷ Káa ta o tí nó ndá Màriyà Màdèlèná ta Màriyà nawu Jùzèpè ñò bàndò bà duu Jézú nó gí.

16

Kùnga muu'dú

¹ Ri bà wotí má gii ta gí, ndá Màriyà Màdèlèná ta Màriyà nawu Jákòmò, ta Sàlómè gii si pó bàa tacó bà ya gí bà too mítí ku Jézú. ² Ta fíri dú'o mì sili gbaanjé bindi ri bà wotí, ndú gii njè nó ya gí bà ñò muu'dú si ri co jéé gí. ³ Káa si ndú kpokèji, ndú gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú, máa, «À 'di wúnò ká bà mèrèkè díí tí nó 'do njekèji 'bá muu'dú jì ndoo?» ⁴ Ndú 'vee 'vé tí nó, tacó díí tí nó me gbolò ngé ndii gí. Káa ndú má gii zeke'o, ndú gii ñò njekèji 'bá muu'dú ngáa. ⁵ Ndú má gii ri gí tà'i kà, ndú gii 'de 'bí 'vii-'dakò kù kí tí wó to mò gí gbí kù'bi mì ndú ta njà cé-ce bòngo tí wó. Gúku gii bàkà ndú ngé ndii gí.

⁶ Káa 'vii-'dakò tí nó gii 'dè có jì ndú, máa, «Yo si bà ci gúku mí to. Yo wálá kù pà a bà tí Jézú tí nó mbe gí 'do Názàrèti náa à gbì yí mítí njèèkpè mù nó? Yí 'vala ndi wó 'do gbí ku gí. Yí bà-i-nó wálá. Yo gí gí bà ñò bàndò tí nó náa à táánò sii ku wó mítí nó. ⁷ Nò gí. Yo dele ndi yo ya gí bà 'dè có jì ndá mbe tala có mì wó, ta ndá Piyétòrò, máa, yí kù ya gí kùro bà ùndi ndú mí Gállilèyà. Ndú bà 'de yí a i kà, á go cí tí nó táánò náa yí ci ta ndú nó.»

⁸ Ndá nù tí nó gii njè ta ngèlè 'do tà 'bá muu'dú ta bà gu ta gúku. Bà 'dè có jì ndá 'duù tí kpokèji gii kpò ndú ta o tí nó gí, tacó gúku ẹre nje ndú gí.

Jézú túbà tí wó jì Màriyà Màdèlèná

⁹ Jézú 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó ta fíri dú'o ta yé bindi ri bà wotí gbí tàkii mì ndá Jùdèyà. Bindi kpédélé 'duù náa yí gii túbà tí wó jì yí a Màriyà Màdèlèná, tí nù tí nó náa yí táánò mòkò ndá i vò-nje só á 'do gbí muu wó nó. ¹⁰ Màriyà Màdèlèná gii ya

gí bà 'dè ndí jì ndâ mbe tala có mì wó si ndú kù wa ku wó. ¹¹ Káa gbèè 'duù mbe ùnje gítí có mì wó nò gii dù lá.

Jézu túbà tí wó jì ndâ 'bí mbe nò tú mì wó sósò'ò

¹² Bìndi bà túbà tí wó jì Màriyà Madèlénà nò, Jézu gii túbà tí wó jì ndâ 'bí mbe tala có mì wó sósò'ò gbí 'bí ña kpokèjì tende, si ndú a kpokèjì kù ya gí 'bá mì ndú 'do gbí gbata Jerúzalèmè. ¹³ Ndú gii dele ndi ndú ya gí bà 'dè ndí jì ndâ 'bí ka ndú. Káa ndâ ka ndú gii ùnje gítí có mì ndú nò delè lá.

Jézu túbà tí wó jì ndâ mbe tala có mì wó muu'bi-nje gbaànjé

¹⁴ Bà ta'ò ñinó Jézu gii túbà tí wó jì ndâ tú mì wó muu'bi-nje gbaànjé si ndú kù zò i. Yí gii 'dè kòlòwò gítí ndú, tacó ndú ùnje gítí Mbíri ta njembí ndú lá, delè tacó njembí ndú kpolo go duù tacó bà ùnje gítí ndâ có mì ndâ ka ndú mbe ñò yí á bìndi bà 'vala ndi wó á 'do gbí muu'dú wó.

¹⁵ Bìndi yí gii tuu ndú, máa, «Yo ya cee muu to tí nó 'dáá gí, wàa yo 'ví ma Banga-Ngú-Có mì Mbíri á jì ndâ 'duù 'dáá gí. ¹⁶ 'Duù ñinó mbe ùnje ta njembí wó, bìndi à 'ví caka tí wó gí, bà 'de 'vala 'do mì Mbíri gí. Káa Mbíri bà waa có mítí 'duù ñinó mbe biya bà ùnje gí nò. ¹⁷ Mbíri bà gii je wotí bà bàkà ndâ serè jì ndâ mbe ùnje gítí ndâ có mì ye: ndú bà gii mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù ta rè ye; ndú delè bà gii 'dè ndâ tende ña nje có, náa ndú jé 'dè sàà kùro lá; ¹⁸ ndú delè bà gii zèè ndâ kpoo ta 'bì ndú; ndú kpétí má gii njù jâ, ndú bà ci tí wálá; ndú bà 'vala ndâ mbe sé'i ta bà tee 'bì ndú mítí ndú.»

¹⁹ Mbe tí ndoo Jézu mà gii nibà ndâ i jì ndâ mbe tala có mì wó cee gí, Mbíri gii te yí ya tí gí bà kí tí gbí kù'bi mì wó á gbíri.

²⁰ Bìndi ndâ mbe tala có mì wó gii 'vaaka 'do Jùdèyà cee muu to tí nó 'dáá gí kù ma có mì Mbíri jì ndâ 'duù. Yí tí Jézu delè gii je wotí bà bàkà ndâ serè jì ndú, tacó bà túbà jì ndâ 'duù éno máa, ndâ có tí nó náa ndú kù ma nó dú káa ndâ có mì Mbíri.

Banga-Ngú-Có mì Jézù tí Bìndi-Mbírì go có mì LÚKÀ

Tí tó 'duù mì Mbírì

¹ Ye òn ndá 'bí ka ye me mbè cu có gítí ndá i tí nó táánò mbe bàkà tí gbí òkò tí ndoo nò. ² Ndu cu ndírí jé káa ndi kòcò ndá 'duù tí nó táánò mbe kù nibà i ji ndoo, tí ndá mbe òn r̀ngbò ndá i tí nó mbe bàkà tí nó táánò ta ̀o ndú gí nò. ³ Ye ta 'dóó miyi ye delè 'viiki gbí ndá có tí nó lézè-lézè 'do tí bà 'bità ndú gí. À má ènò, ndòngbú kóró-koꝛo có mì ye kpónò ènò máa, ye cu ndú 'do tí r̀ngbò ndú ji wò néméè ènò, Teyófilò. ⁴ Ye bà bàkà ènò, tacó wàa wò tí kpo 'duù mì ze 'ví 'di ta gbí ndá có tí nó náa wò táánò 'di gítí ndá i tí nó ngbàrangà'i ènò.

Mbírì tuu basili mì wó ji Zàkàriyà

⁵ Ye kù 'bità có 'do tí Zàkàriyà tí 'bí bu-Mbírì mì ndá Jùdèyà dígísèé gbí o mì Èròdè, tí gbolò gba mì ndá Jùdèyà 'dáá gí. Zàkàriyà tí nó dígísèé a bu-Mbírì 'do gbí òkò tí ndá bu-Mbírì ònò ta r̀ngbò ndú 'do tí bu-Mbírì tí nó ta r̀è wó a Àbíjà nò. Zàkàriyà delè gii kò Èlizabètá tí jù kòtí Arónì, tí bu-Mbírì gbí o mì Mòze. ⁶ Ndá Zàkàriyà ta Èlizabètá ta o tí nó só káa ndá 'duù ònò mbe kù co ká jáá tí kpokèjì mì Mbírì, mbe kù 'di có mì Mbírì, delè mbe kù bàkà go ndá có tí nó. ⁷ Káa 'vii mì ndú wálá, tacó Èlizabètá a kázá. Delè tacó ndú só me kpo 'duù ndii o bà bà jò 'vii gí.

⁸ À ta o tí nó a o bà bàkà i-Mbírì mì ndá bu-Mbírì tí nó tí ndá bòò Àbíjà nò. ⁹ Ndu má gii pà-có ta bà ki-mbílì go i gbí tàkìlì mì ndú, tacó bà òn bu-Mbírì ònò gbí òkò tí ndú náa yí 'ví dù tí mbe gbo ngúwu dì mí bàndò mì Mbírì ta o tí nó nó, à gii r̀ò míti Zàkàriyà. ¹⁰ O bà doo dì má gii gí gí, Zàkàriyà gii ya gí tà'i 'bá-Mbírì tí bàndò tí nó ta ku-sòrò-Mbírì kù dù tí nó. Káa ndá 'duù me mbè gii kili kù 'deke tí ndú ji Mbírì sè.

¹¹ Zàkàriyà má gii zeke'o si yí tà'i á bàndò gbo ngúwu dì ta kpééti wó, yí gii òn basili mì Mbírì kù r̀ò tíyò mò gí gbí kù'bi tí bàndò tí nó náa ká'i bà gbo dì kù dù tí nó. ¹² Zàkàriyà bà-i-nò gii dù káa na'va ta gúku bà òn basili tí nó gí.

¹³ Káa basili tí nó gii 'dè có ji Zàkàriyà máa, «Zàkàriyà, cì gúku lá! Tacó ye gí a i tacó bà 'dè có ji wò ènò máa, Mbírì òn yé ̀o bà 'deke tí lo tacó bà jò 'vii gí. Nawù lo Èlizabètá kèjì gí bà jò 'vii tí 'vii-'dakò, wàa wò 'ví gbí r̀è wó tí Jòvání. ¹⁴ Tàkòcò lo bà peteke ta líkí'o bà jò 'vii tí nó ta ̀a wálá. Líkí'o delè bà bàkà ndá 'duù me mbè ta o bà jò 'vii tí nó ngé ma. ¹⁵ Tacó 'vii tí nó bà dù tí gbolò 'duù á kùro Mbírì. Yí bà tee 'bí ̀a i ta r̀è a pe míti nje wó wálá. Bèri-mi-Mbírì bà 'bità bà dù gbí njembí wó 'do ká gbí yí nawu wó. ¹⁶ Yí bà gí tí mbe 'visi muu ndá Iziriyèlì ònò mbe giri'o gí nó gítí kpokèjì mì Mbe tí ndú tí Mbírì. ¹⁷ Yí bà je a njembí ta woti bìndi Èlìjà tí nó dígísèé tí mbe 'dòkò có mì Mbírì nó, kù 'vii ta ndi gbí òkò tí ndá 'vii ta ndá bu ndú; yí bà dù tí mbe 'visi muu ndá mbe kpò có á gítí bà koꝛo có go i mì ndá mbe kù co tí jáá kpokèjì mì Mbírì; yí delè bà dù tí mbe 'viindi muu ndá 'duù mì Mbe tí ndoo kù ù ta ndi bà gí yí.»

¹⁸ Káa Zàkàriyà gii 'vee basili tí nó máa, «Ye bà òn ni ta yè, máa có tí nó náa wò 'dè nò a yúcó?»

¹⁹ Káa basili tí nó gii 'visi có ji Zàkàriyà máa, «Rè ye a Gabiriyèlè, tí mbe kù r̀ò tíyò á kùro Mbírì. A Mbírì ká tuu ye, máa, ye gí gí bà 'dè banga ngú có tí nó ji wò. ²⁰ À má ènò, wò 'do tí kpónò bà dù tí ngbirì, wò delè bà 'dè có wálá yee tí o bà bàkà tí mì i tí nó náa ye 'dè có gítí ji wò nò. Tacó wò biya bà 'di có mì ye gí.»

²¹ Nje ndá 'duù tí nó mbe kù 'deke tí ndú sè nó gii 'dè gítí bà dù Zàkàriyà á bàndò bà gbo ngúwu dì ta kòndi wó ènò gí. ²² Káa yí má gii co 'do ká gí sè, yí má gii bàkà bà 'dè có ji ndá 'duù, à gii kpò yí gí. Yí bà-i-nò gii dù kù bàkà káa i go i mì mbe sú tù nó, ta bà miyà 'bi wó ji ndá 'duù. Ndá 'duù gii òn ngé ni gí máa, 'bí tende i 'de yí tà'i bàndò bà gbo ngúwu dì ká gí.

²³ O bà bàkà nètè mì Zàkàriyà á tà'i 'bá-Mbírì má gii cee gí, yí gii dele ndi wó gí 'bá mì wó. ²⁴ Zàkàriyà gii bàkà mí 'bá káa làmbu o má gii zeke'o, nawù wó Èlizabètá gii tè nakáyì gí. Bìndi yí gii nè tí wó mí gbí guùtà'i ta nakáyì ta pì wò ²⁵ kù ulù Mbírì máa, «Mbírì bàkà nambee ji ye ngé ndii gí! Yí 'vala ye 'do gbí bà ̀onoko ye mì ndá 'duù gí.»

Mbírì tuu basili mì wó ji Màriyà

²⁶ Ta 'bí o gbaànjé, si pì tí Òlìzàbètà ta nakáyì vò-nje gbaànjé, Mbírì gii tuu ndi gbèe basilì mì wó tí Gàbiriyélè náa yí tuu yí jì Zàkàriyà nó gí gbí gbata Nàzàrètì á gbí to Gàllilèyà, ²⁷ á jì 'bí ngbutu 'viní ta rẹ wó a Màriyà, náa à 'vee có tí wó jì 'bí 'dakò ta rẹ wó a Jùzèpè tí 'vii kòtì Dàvidè tí gbolò gba gí. ²⁸ Gàbiriyélè mǎ gii yee 'bá mì ndá Màriyà gí, yí gii rì gí tàkò Màriyà tà'ì. Bindi yí gii 'vee yí máa, «Kútì lo ée, tó 'duù mì Mbírì? Mbírì kuu ta wò!»

²⁹ Káa nje Màriyà gii 'dèè gítì bà 'visì 'vé gí tàkò ña 'vé mì Gàbiriyélè nò gí. Bindi yí gii dù kú 'viiki gbí ña 'vé tí nò gbí muu wó ta kpéetì wó.

³⁰ Gàbiriyélè mǎ gii ñò ènò, yí gii 'dè có jì Màriyà máa, «Ci gúku lá, Màriyà, tacó Mbírì bàkà nambeè jì wò me gbolò ngé ma. ³¹ Wò kejì gí bà tè nakáyì. Wò bà jò 'vii tí nò tí 'vii-'dakò. Bindi wò bà gbì rẹ wó tí Jézù. ³² 'Vii tí nò bà dù tí gbolò 'duù. Rẹ wó bà dù a 'Vii-mì-'Duù-tí-nò-gbírì nò. Mbe tí ndoo tí Mbírì bà si 'vii tí nò 'ví dù tí gbolò gba á bindi gù wó Dàvidè yee tí ndòngbù o. ³³ Yí bà zogo 'bá bindi gù wó Jàkòbè ká kpòò ya tí . Yí delè bà dù tí gba ká kpòò ya tí .»

³⁴ Káa Màriyà gii 'vee basilì tí nò máa, «Ye bà toṛo tí ye a i mífí tii wàa ye 'ví jò ta 'vii tí nò?»

³⁵ Káa basilì tí nò gii 'visì có jì Màriyà máa, «Bèrì-mì-Mbírì bà gí gí muu lo, delè wotí mì Mbírì tí nó á mbe dù ngéé yaà gbírì nó bà gèè bè mí muu lo. Tacó ènò, rẹ 'vii tí nò náa Mbírì kaa yí mò gí mì wó gí nó a 'Vii-mì-Mbírì. ³⁶ Nò nò, à kpétì káa kpo nù tí nó tí nambe lo ta rẹ wó a Òlìzàbètà, náa ndá 'duù táánò kù ñonoko yí, máa yí a kázá nó, kpónó ta 'vii ñindi pì vò-nje gbaànjé gbí yí wó. ³⁷ Tacó 'bí i mbe kpò Mbírì wálá.»

³⁸ Káa Màriyà bà-i-nò gii 'visì có jì basilì tí nò máa, «Ye a bòò mì Mbírì; à mǎ ènò, si á 'ví bàkà tí mífí ye go có tí nó náa wò 'dè nò.»

'Do bà-i-nò, basilì gii ta'va 'do ṛo Màriyà gí.

Màriyà co wiri ya gí bà ñò Òlìzàbètà

³⁹ Màriyà bàkà bindi bà ñjè nó mì basilì tí nò káa làmbu o, bindi yí gii co ngò've wiri ya gí 'bá mì Òlìzàbètà gbí 'bí gbata pí gú gbí to Jùdèyà. ⁴⁰ Màriyà mǎ gii yee kòtì Zàkàriyà, yí mǎ gii nì «Ye yee gí,» jì nambe wó Òlìzàbètà, ⁴¹ Òlìzàbètà gii gundiì ta bà 'di kòcò Màriyà nò tí ña ñinó náa 'vii gbí yí wó gii o 'do gbí kudu gí. Bindi Bèrì-mì-Mbírì gii je wotí bà 'dè-kòcò jì yí. ⁴² Bindi yí gii 'visì có jì Màriyà bà-i-nò gbí nga nje wó máa, «Mbírì bàkà nambeè jì wò gbí òkò tí ndá nù 'dáá gí ngé ndii gí, Màriyà. Yí delè bàkà nambeè jì 'vii tí nò á kpónó ta tà-ngo-yi wó tí lo nò ngé ndii gí.

⁴³ Ña gbolò có tí nó 'de ye éno tacó yè,

náa à gii có gbí a nawu Mbe tí ye ká gii co wiri gí gí 'bá mì ye nó?

⁴⁴ Tacó à káa pòó bà 'di kòcò lo mì ye,

'vii gbí yí ye gii o ta lík'ò 'do gbí kudu mì wó gí.

⁴⁵ A gbolò tó pá ká tàkò nù tí nó mbe ùnje éno máa,

Mbírì 'ví bàkà ta yì go có tí nó náa à gbí muu wó tí Mbírì,» nò.

Màriyà be rẹ Mbírì gbí cè

⁴⁶ Màriyà bà-i-nò gii 'visì có gí tàkò có mì Òlìzàbètà nò ta bà cè cè kù be ta rẹ Mbírì máa,

«Ye kù ùlù Mbe tí ye ta ñjembí ye gbaànjé.

⁴⁷ Ye kù dùlù tí ye ta rẹ Mbírì tí mbe 'vala ye,

⁴⁸ tacó mbí wó kuu tí ye tí bòò mì wó!

À dú káa yúco máa,

rẹ ye 'do tí kpónó kù ya gí kùro bà gii dù á mì ndá 'duù a mbe tó pá,

⁴⁹ tacó 'duù tí nó ngéé gbírì tí Mbe wotí nó bàkà ndá kpo-kpò i ta rẹ ye gí.

⁵⁰ Yí a mbe kù ñò yè ṛo ndá mbe kù te duù mífí wó ta o 'dáá gí.

⁵¹ Yí kù túbà wotí mì wó jì ndá mbe kù si tí ndú tí i ta kpéetì ndú

ta bà ñjè gbí ndá mbù 'vére mì ndú 'dáá gí.

⁵² Yí kù túbà wotí mì wó jì ndá kpo-kpò gba tí nó mbe kù mba tí ndú jì yí nó,

ta bà tòò ndú 'do pí ndá jàlàmbà mì ndú gí.

⁵³ Yí gii túbà wotí mì wó jì ndá 'duù ñinó ta go tí ndú nó,

ta bà je i-zò-zò jì ndú yè yí ndú gí.

Bindi yí gii ñjè gbí ndá mbe kpo-kpò i 'do kùro wó ta go tí ndú.

⁵⁴⁻⁵⁵ Yí bàkà nambeè jì ndá Iziriyéli tí ndá bòò mì wó

go có tí nó náa yí táánò ci ta ndá ká gù ndoo ngbé éno máa,

yí kejì gí bà bàkà nambeè jì ndá Àbiráámò ta ndá 'vii bindi wó,» nò.

⁵⁶ Màriyà bàkà go pì ta'ò mí kòtì Òlìzàbètà, bindi yí gii dele ndi wó gí 'bá.

Bà jò Jòvání tí mbe caka tí ndá 'duù

⁵⁷ Pi mì Òlìzàbètà má gù tẹ̀ gí, yí gù jò 'vii mì wó tí 'vii-'dakò. ⁵⁸ Ndá ka 'bá mì Òlìzàbètà ta ndá nambe wó má gù 'di có ña gbolò nambeé tí nó náa Mbíri bàkà jí yí nó, ndú gù kaa ya gí bà ñò yí ta líkí'ò.

Bà gbì rẹ̀ Jòvání tí mbe caka tí ndá 'duù

⁵⁹ Ta sili vò-ñje ta'ò bìnḍi bà jò Jòvání, ndá 'duù gù kili ya gí 'bá mì Zàkàriyà, tacó à má waa 'vii gí, à 'ví gbì rẹ̀ mí muu wó, go i gbí tàkù mí ndú. À gbí muu ndá 'duù ta o tí nó a có bà gbì rẹ̀ bu wó tí Zàkàriyà mí muu 'vii. ⁶⁰ Káa Òlìzàbètà tí nawu 'vii gù biya gí, máa, ndú gbì mí muu wó a Jòvání. ⁶¹ Ndá 'duù tí nó bà-i-nò gù 'vee Òlìzàbètà máa, «Jòvání a rẹ̀ 'di 'bá mì yo?» ⁶² Tacó ènò, ndú bà-i-nò gù ñjẹ̀ gítí bà 'vee Zàkàriyà ta bà miyà 'bì ndú jí yí, máa ndá yí 'ví gbì mí muu 'vii a rẹ̀ 'di wè?

⁶³ Káa Zàkàriyà gù miyà 'bì wó jí ndú máa, ndú je i jí yí wàa yí 'ví cu ta rẹ̀ 'vii jí ndú. Ndú má gù je i jí yí gí, Zàkàriyà gù cu rẹ̀ 'vii tí nó mí tí éno máa, «Rẹ̀ wó a Jòvání.» Ndá 'duù má gù 'deke rẹ̀ 'vii tí nó náa Zàkàriyà cu jí ndú nó, nje ndú 'dáá gí gù 'dèè gí. ⁶⁴ Káa à káa póó bà cee ta bà cu rẹ̀ 'vii tí nó mì Zàkàriyà, wú tà mè wó gù njaanga tí gí. Yí bà-i-nò gù 'bità bà 'dè có ta bà ùlù Mbíri ta líkí'ò.

⁶⁵ Nje ndá ka 'bá mì Zàkàriyà 'dáá gí gù 'dèè gítí ña i tí nó gí. Ngú có tí nó gù 'vèè cee gbí òkò ndá gù gbí Jùdèyà 'dáá gí. ⁶⁶ 'Duù ñinó mbe 'di có tí nó gí ngé kù kọ̀rọ káa có máa, «Ŋa 'vii tí nó bà kpolo tí ña 'duù yè wè?» Tacó à dú káa yúco máa, Mbíri je wotí jí yí gí.

Zàkàriyà be rẹ̀ Mbíri gbí cẹ̀

⁶⁷ Wu má gù jí gí gbí mè Zàkàriyà gí, Bèri-mì-Mbíri gù je wotí bà 'dè-kòcò jí yí. Bìnḍi yí gù 'bità bà cẹ̀ cẹ̀ ta bà be rẹ̀ Mbíri gbí máa,

⁶⁸ «À ùlù Mbe tí ndoo,

tí Mbíri mì ndá Ìziriyéli!

Tacó yí gí gí bà gala ndá 'duù mì wó gí.

Yí gí gí bà njaanga miṛi ndú 'do gbí vò i gí.

⁶⁹ Yí je ngáangbá 'duù tí mbe 'vala ndoo jí ndoo

'do gbí mòòkò bìnḍi bòò mì wó Dàvidé tí gbolò gba mì ndá Ìziriyéli gí.

⁷⁰ Yí bàkà ènò go cí tí nó náa yí dígíséé cí ta ndá mbe 'dòkò có mì wó

náa yí ruka ndú 'do gbí òkò tí ndá 'duù jí ndá ká gù ndoo nò.

⁷¹ Yí dígíséé cí ndá mbe 'dòkò có mì wó jí ndá ká gù ndoo máa,

yí kẹ̀jí gí bà 'vala ndoo 'do mì ndá ku'di tí ndoo,

ta ndá 'duù ñinó mbe kù sogo ndoo nò.

⁷² Yí kpónó kù tù nó a bà nambeé mì wó jí ndá ká gù ndoo.

Yí kù kọ̀rọ̀ nó a có gítí cí tí nó náa yí cí ta ndú dígíséé nò.

⁷³ Yí dígíséé be tí wó á jí bu ndoo tí Àbiráámò, máa;

⁷⁴ yí bà 'vala ndoo 'do 'bì ndá ku'di tí ndoo,

yí delè bà je wotí jí ndoo tacó bà bàkà nèté jí yí

ta gúku tí ndoo wálá,

⁷⁵ tí ndá cèè 'duù, delè tí ndá 'duù ñinó jáá kùrọ̀ yí,

ta o 'dáá gí muu to tí nó.

⁷⁶ Káa wò tí putú kàrà tí nó mì ye nó,

wò bà dù tí mbe 'dòkò có mì 'Duù tí nó

mbe kù dù ngéé gbíri nó,

tacó wò bà dù tí mbe 'viindi kpokèjí ù ta ndi bà gí Mbe tí ndoo.

⁷⁷ Wò bà dù tí mbe je muu gítí 'válá jí ndá 'duù

ta bà je à-cee-gí jí ndú gítí ndá vò i mì ndú,

⁷⁸ ta rẹ̀ mì Mbíri mì ndoo tí mbe nambeé,

tí mbe kù ñò yé rọ̀ ndá 'duù,

náa yí kù sí ta rí kù có tàrì

⁷⁹ tacó bà tù ngba'o jí ndoo tí ndá mbe kù 'vala gbí 'di'di'o

náa ku gò jí mí rọ̀ ndoo gí nó

tacó wàa ndoo 'ví tò kò ndoo tí kẹ̀jí 'válá ñinó tí 'dè 'válá nó lá.»

⁸⁰ 'Vii tí nó má gù kpolo tẹ̀ tí 'duù gí, yí gù co 'do 'bá ya gí bà 'vala gbí kángáá nga ngòò ta kpééti wó, yee tí o bà tubà tí wó jí ndá Ìziriyéli 'dáá gí.

2

Bà jò Jézù

¹ À ta o tí nò a ngáangbá gba mi ndá Rómánò ta rẹ wó a Àgúsitò, tí mbe kú zogo ndá Jùdèyà, ká 'dè có máa, à 'deke muu ndá 'duu gbí ndá to tí nó náa yí kú zogo nó 'dáá gí. ² Kpédélé ɲa bà 'deke muu ndá 'duu ènò bàkà tí ta o tí nó si Kùrinò a gbolò 'duu gbí to Síriyà.

³ Ndá 'duu 'dáá gí gii kaa ya gí bà rẹngbó ndú tacó bà cu rẹ ndú mí gbí yá-ndú go có mi Àgúsitò tí ngáangbá gba. ⁴ Tacó ènò, Jùzépè gí ɲjè nó 'do gbí gbata Názàrètí à gbí to Gáliléyà, ya gí gbí to Jùdèyà, gí bà cu rẹ wó mí gbí 'dóó gbata mi ndú Bètèlèmè, tí bàndò bà jò Dàvidè tí gbolò gba mi ndá Ìziriyéli, tacó yí a 'vii kòtí Dàvidè. ⁵ Ndú gbí ta nó tí nó ta Màriyà, tí 'vini tí nó náa yí 'vee có tí wó tacó bà kò yí gí nó. Káa ta o tí nó Màriyà ta cèe kpokù nakáyí tí wó. ⁶ Ndú má gii yee gbí gbata Bètèlèmè gí, gó-káyí gii tanga míti Màriyà. ⁷ Yí bà-i-nò gii jò 'vii-kíri mi wó tí 'vii-'dakò, yí gii paraka yí ta ndá bongo, bindi yí gii sii yí mí gbí ká'i bà je i-zó-zò ji ndá nò, tacó ndú 'de ndá 'bá wiri yeke 'dáa ta ndá 'duu gí.

⁸ Ta bèbilli tí nó, ndá 'bí mbe gbà bee mbe kú tẹ rì a rẹgbà tí ndá bee mi ndú á seè gbata Bètèlèmè, ⁹ má gii zeke'o, ndú gii ɲò basili mi Mbiri, bindi ngba'o mi Mbiri, gii ngbaanga to rẹgbà tí ndú 'dáá gí. Gúku bà-i-nò gii zèè ndú mbi ta ɲa wálá. ¹⁰ Káa basili tí nó gii 'dè có ji ndú máa, «Yo cì gúku lá, tacó ye gí ji yo a i ta banga ngú có mbe te líkí'o míti ndá 'duu 'dáá gí. ¹¹ À wúnó jò mbe 'vala yo á mí kòtí Dàvidè, gbí gbata Bètèlèmè gí. ¹² Yo má ya gí ká, yo bà ɲò yí ni míti bà paraka yí ta ndá bongo, bindi à gii sii yí mí gbí ká'i bà je i-zó-zò ji ndá nò.»

¹³ Ká go bà kú ɲò bà-i-nò, ndá mbe gbà bee tí nó má gii zeke'o, ndú gii ɲò ndá 'bí basili me mbè kaa gí yè to gí, kú cè cè ta bà be rẹ Mbiri gbí ta líkí'o bà jò 'vii tí nó, máa,

¹⁴ «À ùlù Mbiri ngéé gbiri,

wáa ndá 'duu ɲinó náa tàkòcò Mbiri kú peteke gítí ndú á muu to tí nó nó 'vi dù niki maa.»

¹⁵ Ndá basili má gii kaa ndi ndú ya gí tãri gí, ndá mbe gbà bee tí nó gii 'vii có gbí òkò tí ndú máa, «Ndooye gí Bètèlèmè, gí bà ɲò i tí nó mbe bàkà tí náa Mbe tí ndoo 'dè có ji ndoo gítí nó.»

¹⁶ Ndú bà-i-nò má gii goonó ya gí Bètèlèmè go có tí nó náa ndú 'dè nó, ndú gii 'de ndá Jùzépè ta Màriyà kuu rẹgbà tí dó 'vii náa ndú sii mí gbí ká'i bà je i-zó-zò ji ndá nò.

¹⁷ Ndá mbe gbà bee tí nó má gii ɲò dó 'vii tí nó, ndú gii 'vanda ndi ndá có tí nó náa basili 'dè ji ndú gítí wó nó 'dáá gí ji ndá bu wó ta nawu wó. ¹⁸ Nje ndá mbe 'di ndi ndá có tí nó náa ndá mbe gbà bee tí nó 'vanda nó 'dáá gí gii 'dèè gí. ¹⁹ Káa Màriyà gii kpolo tí ndá có tí nó ká mí gbí njembí wó, bindi yí gii dù kú 'viiki gbí ndú.

²⁰ Ndá mbe gbà bee tí nó má gii ɲò dó 'vii tí nó tẹ ta ndú gí, ndú gii dele ndi ndú gí bàndò mí ndú ta bà cè cè kú be ta rẹ Mbiri, tacó ndú 'de ndá i 'dáá gí jé ká go ndi kòcò ndá basili tí nó mbe 'dè có ji ndú nó.

Bà gbí rẹ Jézù

²¹ Ta sili vò-nje ta'ò bindi bà jò Jézù, ndá bu wó gii ya ta yí gí gbí gázà. Ndú má gii waa yí gí, ndú gii gbí rẹ wó tí Jézù, tí rẹ tí nó náa basili gbí mí muu wó á kùro bà tẹ nakáyí wó nó.

Bà kaa Jézù ji Mbiri

²² O bà te banga mi ndá 'vii ta nawu wó má gii tẹ go có mi Mòze gí, ndá bu wó ta nawu wó gii ya ta yí gí Jèrùzàlèmè, tacó bà kaa yí ji Mbiri, ²³ go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà gítí tàkùlù mi ndá Jùdèyà ènò máa, «À 'vi kaa ndá 'vii-'dakò ɲinó tí ndá 'vii-kíri nó ji Mbiri.» ²⁴ Delè tacó bà waa mbelè ndá kùlùkúdu sòsò'ò, má wálá, ndá kùlè sòsò'ò go có tí nó gbí wáràgà mi Mbiri nó.

²⁵ Ta o tí nó, 'bí 'dakò ta rẹ wó a Simiyónè, mbe si miri wó ji Mbiri gí, náa Bèri-mi-Mbiri kuu tàkò wó, kuu ta 'bá Jèrùzàlèmè, kú ùndi o bà 'vala ndá Ìziriyéli. ²⁶ Bèri-mi-Mbiri ci yí sàà gí, máa, yí má ɲò Bindi-Mbiri ta ɲò wó lá, yí bà ci wálá. ²⁷ Bèri-mi-Mbiri gii a tàmuru Simiyónè ya tí gí gbí ndugù 'bá-Mbiri á kùro o bà ya ta Jézù mi ndá bu wó ta nawu wó tacó bà kaa yí ji Mbiri nó. Ndú má gii bàkà bà tàkùlù míti Jézù gí, ²⁸ Simiyónè gii li'vi Jézù mi njembí wó, bindi yí gii 'deke tí wó ta bà ùlù Mbiri máa,

²⁹ «Nògí, si bòò mi lo 'vi ya gí bàndò mi wó niki maa, Mbe tí ye.

Si yí 'vi ya niki maa go cí tí nó náa wò tàánò ci ta yí nó.

³⁰ Tacó ye kpónó ɲò mbe 'vala ndá 'duu ta ɲò ye gí,

³¹ 'duu tí nó náa wò bàkà yí tí mbe 'vala ndá 'duu

á muu to tí nó 'dáá gí nó,

³² 'duu tí nó náa wò je yí tí ngba'o mbe túbà kpokèjì mi lo

á ji ndá 'duu ɲinó náa ndú me ndá Jùdèyà lá nó,

'duu tí nó náa wò je yí delè tí mbe túbà wotí mì lo ji ndá Ìziriyéli nò.»

³³ Ndá bu Jézù ta nawu wó gii si nje ndú ká tí nga gítí ña có tí nó náa Simiyónè kú 'dè gítí 'vii mì ndú nò. ³⁴ Simiyónè má gii 'deke tí wó ji Mbíri cee gí, yí gii cù 'dè ngo cù wó mítí ndá Jézù ta ndá bu wó ta nawu wó. Bindi yí gii 'dè có ji Màriyá tí nawu Jézù máa, «Mbíri cu 'bí wó á mítí 'vii tí nó tí mbe mii ndá Ìziriyéli me mbè. Yí delè gii cu 'bí wó mítí wó tí mbe 'vala ndá Ìziriyéli me mbè. Mbíri cu mí gbí mbelè wó máa, ndá 'duu bà bè yí gí. ³⁵ Yí bà dù tí mbe yù gbí ndá có kóó mì ndá 'duu gí sè. Sé có bà gii ƙara ƙé lo jàngá gí.»

³⁶ Ta o tí nó, 'bí túngú'dù kpo nii tí mbe 'dòkò có mì Mbíri ta rè wó a Ánà, tí nájú 'bí 'dakò ta rè wó a Fànùwélè, ta ña wó a Àsèrè, kuu gbí ndùgù 'bá-Mbíri. Ndá Ànà sì 'bá ta 'dakò mì wó bindi bà kò tí ndú ká ta ndoò vò-nje só, bindi ku gii zi 'dakò tí nó gí.

³⁷ Ndoò tí Ánà gbí nawu ku ta o bà ya ta Jézù gí bà kaa yí ji Mbíri nò zì'duù-nà'ò-nje nà'ò. Yí jé có 'do gbí ndùgù 'bá-Mbíri gí bà 'bí to lá, kú bàkà i-Mbíri ta bà kòno go.

³⁸ Yí gii gí gí bàndò bà bàkà i-Mbíri ta gbèe o tí nó gí bà 'dè niki maa ji Mbíri, bindi yí gii ya gí mì ndá bu Jézù ta nawu wó ta o bà ya ta yí mì ndú gí bà bàkà bà tàkii nò. Yí gii 'dè niki ma ji Mbíri, bindi yí gii 'dè có gítí dó Jézù ji ndá 'duu tí nó 'dáá gí mbe kú ùndi bà njaanga miři ndá 'duu Jèrùzàlémè mì Mbíri 'do gbí vò i nó.

³⁹ Ndá bu Jézù ta nawu wó má gii bàkà bà tàkii gítí wó go có mì Mbíri cee gí, ndú gii dele ndi ndú 'do Jèrùzàlémè ya a i gí gbí gbata mì ndú Názàrèti á gbi to Jùdèyà. ⁴⁰ Jézù gii kpolo mí Názàrèti tí yú 'dakò ta muu ká tí wó, delè ta Mbíri kuu tàkò wó.

Jézù gbí òkò tí ndá kpo 'duu mbe 'di gbí tàkii mì ndá Jùdèyà

⁴¹ Ndá bu Jézù ta nawu wó gii dù kú ya gí Jèrùzàlémè ta ndoò 'dáá gí ta o gbolò o bà mèlè ndi tàkii bà Ndi-ta-muu-ndá-Ìziriyéli-mi-Mbíri. ⁴² Ndú gii ya gbí ndoò ñnò si ndoò tí Jézù muu'bi-nje só.

⁴³ Káa si ndú kú gii dele gí 'bá si bà gbolò o tí nó cee gí, Jézù gii gboo mí Jèrùzàlémè gí, káa ndá bu wó ta nawu wó ñò bà lá. ⁴⁴ À gbí muu ndú ñndi ndú máa ndá-'bí-lá, ndú kú nò ta ndá 'bí nambèe gbí òkò tí ndá 'duu tí nó kpokèji mòsùu nò. Ndú gii ñò ni éno máa yí gbí òkò tí ndá 'duu wálá ngé a i si ndú si sili gbaànjé kpokèji gí. ⁴⁵ Ndú bà-i-nò gii delè ndi ndú ya gí bà pà bà tí wó cee gbí gbata Jèrùzàlémè léé gí. ⁴⁶ Káa ndú gii 'de yí ngé a i bindi sili ta'ò á gbí ndùgù 'bá-Mbíri, gbí òkò tí ndá kpo-kpò mbe 'di gbí tàkii mì ndá Jùdèyà, kú 'di ndá có mì ndú. Yí delè kú 'vee ndú gítí ndá 'bí có. ⁴⁷ Bà 'dè có gítí ña bà 'di gbí-o mì wó, ta ndá ña có tí nó náa yí kú 'visi ji ndá kpo-kpò 'duu tí nó nò, gii kpò nje ndá mbe 'di ndá có tí nó náa yí kú 'dè nò gí

⁴⁸ Ndá bu Jézù ta nawu wó má gii ñò yí, nje ndú gii 'dèè gí. Bindi nawu wó gii 'vee yí máa, «Wò bàkà mítí ze éno a ña ye, 'vii? Nò káa bà ƙara ré ze ta bà pà bà tí lo gi!»

⁴⁹ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa, «Yo kú pà bà tí ye tacó yè? Yo ñò ni lá máa, ye kú bàkà a neté mì bu ye?» ⁵⁰ Káa bà 'visi có gí tàkò 'vé mì Jézù nò gii kpò ndá bu wó ta nawu wó gí.

⁵¹ Jézù bà-i-nò gii ñjè nó ta ndá bu wó ta nawu wó á bindi bà 'de yí mì ndú nò ya gí Názàrèti. Yí gii kpolo mí kà tí tó 'vii mbe kú 'di có mì ndá bu wo ta nawu wó. Káa nawu wó gii kpolo tí ndá có tí nó 'dáá gí mí gbí njembí wó. ⁵² Jézù gii uu gí yaà tí mbe wotí, ta muu ká tí wó, náa ndá 'duu gii zè yí niki maa, Mbíri delè gii zè yí niki maa.

3

Jòvànì tí mbe caka tí ndá 'duu ma có mì Mbíri

¹ Ndoò tí Tibèriyò tí ngáangbá 'dakò pí jàlambà á Rómà ta o tí nó muu'bi-nje wó. Pónisiyò Pilátò ta o tí nó a gbolò 'duu á Jùdèyà, ƙòbú Èròdè ká gii zèè Gàllilèyà, Filípò tí 'bí 'vii bindi Èròdè gii zèè ndá to Ìtùriyà ta Tàràkònitisi. 'Bí 'dakò ta rè wó a Lisániyà gii zèè to tí nó tí Àbilèné nò. ² Ndá Kùro ndá bu-Mbíri mì ndá Jùdèyà gbí gbèe o tí nó a ndá Ánà ta Káyifà. Má gii zeke'o, Mbíri gii je wotí bà 'dè-kòcò ji Jòvànì tí 'vii mì Zàkàriyà si yí gbí kàngáá nga ngò. ³ Jòvànì bà-i-nò gii dù kú nò nò cee gbí ndá to á ta ndi yí ngo tí nó tí Jòròdaniyà nò 'dáá gí, kú ma có gítí bà caka tí ndá 'duu, tacó wàa Mbíri 'ví je ta à-cee-gí ji ndú gítí ndá vò i mì ndú. ⁴ A go có tí nó gbí wàràgà mì Ízáyà tí mbe 'dòkò có mì Mbíri éno máa,

«Kòcò 'duu kú kò-kò gbí kàngáá nga ngò, máa,
 <Yo 'viindi kpokèji mì Mbe tí ndoo,
 yo bàkà ndá kpokèji mì wó jáá.

⁵ Yo nè ndá dùgùu to 'dáá gí,

yo da tí ndá nja-njà gú tí nó ta ndi tí kpokèji mì Mbe tí ndoo nó 'vii ta kùro to.

Yo bàkà ndâ bà lókó-loko to ñinó tí kpokèjì mì wó nó jáá.

Yo 'viindi ndâ bà cùkpúú-cùkpùú to á ta ndi tí kpokèjì mì wó.

⁶ Yo má bàkà ènò gí,

Mbíri bà 'vala ndâ 'duù 'dáá gí,» nò.»

⁷ Jòvání gii 'dè có jì ndâ mbè 'duù tí nó mbe kaa ya gí mì wó tacó waa yí 'ví caka tí ndú nó, máa, «Yo ndâ 'vii-kpoo! A 'di ká 'dè có jì yo máa yo fa ngèlè 'do tí kpo-tàkòcò mì Mbíri gí gí mì ye? ⁸ Yo bàkà ndâ i ñinó náa à tí nò, tacó waa à 'ví nò tí ni éno máa, yo 'visi muu yo á 'do tí ndâ vò i mì yo gí. Yo si bà dù kù koṛo có éno máa, «ze a ndâ 'vii-gù Àbiráámò» mí to. Ye kù 'dè có jì yo máa, wotí bà kaa ndâ díí tí nó waa yí 'ví bàkà ndú tí ndâ 'vii-gù jì Àbiráámò kuu tí Mbíri. ⁹ Mbíri kpónó tè zí kàngó mì wó léngé-lenge gí. Yí kèjì gí bà daaka ndâ mũ ñinó mbe ɾi cèe ndo mũ lá nó 'do ngé tà teè ndú gí to tacó bà doo ta wu.»

¹⁰ Káa ndâ 'duù tí nò gii 'vee Jòvání máa, «Ze kpónó 'ví bàkà a ɾa yè?»

¹¹ Káa Jòvání gii 'visi có jì ndú máa, «Ndâ bongo mì 'duù má sósò'ò, si yí 'ví je 'bí gbaanjé jì 'bí ka wó ñinó ta bongo mi wó wálá nò. Waa i-zò-zò delè má kuu mì 'duù, yí 'ví je 'bí jì 'bí ka wó ñinó ta go tí wó nò.»

¹² Ndâ 'bí mbe kili i-míri mbe gí gí mì Jòvání tacó waa yí 'ví caka tí ndú bà-i-nò gii 'vee yí máa, «Káa ze 'ví bàkà a ɾa yè, Mbe nibà i?»

¹³ Káa Jòvání gii 'visi có jì ndú máa, «Yo te 'bí i mí muu ñinó náa míri 'dè jì yo máa yo 'ví go 'do mì ndâ 'duù nó lá.»

¹⁴ Ndâ 'bí àsikéri gbí òkò tí ndâ 'duù tí nò gii 'vee Jòvání, máa, «Káa ze, ze 'ví njaanga míri ze ta ɾa kèjì ngáyí?»

Káa Jòvání gii 'visi có jì ndú máa, «Yo kùmùkù ndâ i mì ndâ 'duù ta wotí lá. Yo delè 'ví waaka có mítí ndâ 'duù gbí ngbàngà lá. Yo zò i 'do ká gbí wu'o mì yo.»

¹⁵ Jòvání má gii ñò éno máa, ndâ 'duù kù gii 'bità a bà koṛo gítí yì a gbolò có éno máa yì a Bindi-Mbíri, ¹⁶ yí gii 'dè có jì ndú 'dáá gí máa, «Ye kù caka tí yo ta ngo, káa 'bí 'duù ta wotí tí wó mbe ndii ye gí á kèjì, náa à kpèti káa vòò bà dù tí mbe kù njaanga tàrà 'do tí kò wó, ye bà 'vii tí wálá. Yí kèjì gí bà caka tí yo ta Bèri-mi-Mbíri, delè ta wu. ¹⁷ Yí kpónó zèè pidíí mì wó mí 'bí wó, tacó bà pi gbí cù mì wó gí. Yí bà yili cèe nji cù gí, bindi yí bà doo póró cù ta wu ñinó jé mbe mee lá nò.»

¹⁸ Jòvání bà-i-nò gii dù kù ma Banga-Ngú-Có, ta bà je wotí jì ndâ 'duù ta 'bí ɾa có mbe si ndâ 'duù 'ví 'visi muu ndú gbí ndâ 'bí ɾa kèjì me mbè. ¹⁹ Káa Jòvání gii 'dè có gítí Èròdè tí nó tí gbolò 'duù nó, tacó bà volo muu Èròdiyà tí nìi mì ná'vindi wó, 'do tí wó, delè tacó ndâ 'bí vò i me mbè náa yí bàkà ndú. ²⁰ Èròdè má gii 'di ndâ có tí nò náa Jòvání kù 'dè gítí wó nò, yí gii tò muu ndâ vò i mì wó nò ta bà te Jòvání mí gbí zàà.

Jòvání caka tí Jézù

²¹ Jòvání má gii caka tí ndâ 'duù 'dáá gí cee gí, yí gii caka tí Jézù delè. Káa si Jézù kù gii 'deke tí wó jì Mbíri á bindi bà caka tí wó mì Jòvání nò, njekejì tàri gii njaanga tí gí.

²² Bindi Bèri-mi-Mbíri gii gí 'do yaà ta cè tí wó go cè tí kùlè nò gí muu Jézù. Kòcò 'duù bà-i-nò gii dù kù 'dè có 'do gbíri máa, «Wò a kpóló-kpolo 'vii mì ye. Tàkòcò ye peteke gítí lo ma.»

Rè ndâ ká gù Jézù

²³ Jézù 'bità nètè bà nibà i jì ndâ 'duù ta ndoò tí wó go zi'duù-gbaanjé-nje muu'bi. Ndâ 'duù gbí ndâ o tí nò ñò Jézù ni ká tí 'vii mì

Jùzépè tí 'vii mì Éli,

Éli tí 'vii mì Mátáti,

²⁴ Mátáti tí 'vii mì Lévi,

Lévi tí 'vii mì Mèléki,

Mèléki tí 'vii mì Jánáyì,

Jánáyì tí 'vii mì Jùzépè,

²⁵ Jùzépè tí 'vii mì Mátátiyà,

Mátátiyà tí 'vii mì Ámòsi,

Ámòsi tí 'vii mì Nàwúmi,

Nàwúmi tí 'vii mì Èsili,

Èsili tí 'vii mì Nàgáyì,

²⁶ Nàgáyì tí 'vii mì Máátà,

Máátà tí 'vii mì Mátátiyà,

Mátátiyà tí 'vii mì Sèmèyini,

Sèmèyini tí 'vii mì Jòséki,

Jòséki tí 'vii mì Jódà,

- 27 Jódà tí 'vii mì Jòwánàni,
 Jòwánàni tí 'vii mì Résà,
 Résà tí 'vii mì Zèrùbàbèlè,
 Zèrùbàbèlè tí 'vii mì Sèlitiyéli,
 Sèlitiyéli tí 'vii mì Néri,
 28 Néri tí 'vii mì Mèléki,
 Mèléki tí 'vii mì Ádì,
 Ádì tí 'vii mì Kàsámù,
 Kàsámù tí 'vii mì Èlimàdámù,
 Èlimàdámù tí 'vii mì Èrè,
 Èrè tí 'vii mì Jósùwà,
 29 Jósùwà tí 'vii mì Èliyézèrè,
 Èliyézèrè tí 'vii mì Jòrímù,
 Jòrímù tí 'vii mì Mátàti,
 Mátàti tí 'vii mì Lévi,
 Lévi tí 'vii mì Simiyónè,
 30 Simiyónè tí 'vii mì Júdáà
 Júdáà tí 'vii mì Jüzépè,
 Jüzépè tí 'vii mì Jònámù,
 Jònámù tí 'vii mì Èliyákími,
 31 Èliyákími tí 'vii mì Mèléyà,
 Mèléyà tí 'vii mì Ménà,
 Ménà tí 'vii Mátásà,
 Mátásà tí 'vii mì Násáni,
 Násáni tí 'vii mì Dàvidè,
 32 Dàvidè tí 'vii mì Jési,
 Jési tí 'vii mì Òbèdi,
 Òbèdi tí 'vii mì Bòwázi,
 Bòwázi tí 'vii mì Sàlimóni,
 Sàlimóni tí 'vii mì Nàsóni,
 33 Nàsóni tí 'vii mì Àminàdàbì,
 Àminàdàbì tí 'vii mì Ádímini,
 Ádímini tí 'vii mì Àrini,
 Àrini tí 'vii mì Èziróni,
 Èziróni tí 'vii mì Pèrèzi,
 Pèrèzi tí 'vii mì Júdáà,
 34 Júdáà tí 'vii mì Jàkòbè,
 Jàkòbè tí 'vii mì Ìzàkò,
 Ìzàkò tí 'vii mì Àbiráámò,
 Àbiráámò tí 'vii mì Tèràà,
 Tèràà tí 'vii mì Nàwóri,
 35 Nàwóri tí 'vii mì Sèrúgi,
 Sèrúgi tí 'vii mì Réwù,
 Réwù tí 'vii mì Pèlègi,
 Pèlègi tí 'vii mì Èbèrè,
 Èbèrè tí 'vii mì Sèlà,
 36 Sèlà tí 'vii mì Kàyináni,
 Kàyináni tí 'vii mì Àrifàkísàdà,
 Àrifàkísàdà tí 'vii mì Sèmi,
 Sèmi tí 'vii mì Nówà,
 Nówà tí 'vii mì Lámèki,
 37 Lámèki tí 'vii mì Mèsùsélàà,
 Mèsùsélàà tí 'vii mì Ènòkì,
 Ènòkì tí 'vii mì Jàrèdi,
 Jàrèdi tí 'vii mì Maaàláléeli,
 Maaàláléeli tí 'vii mì Kàyináni,
 38 Kàyináni tí 'vii mì Ènòsi,
 Ènòsi tí 'vii mì Sési,
 Sési tí 'vii mì Ádàmà,
 Ádàmà tí 'vii mì Mbíri.

4

Gba-wàtà tala Jézù gbí kángáá nga ngoò

¹ Jézù gii dele ndi wó 'do tàbè'dè Jòròdáníyá á bindi bà caka tí wó mì Jòvànì, tí 'duù ñínó náa Bèrì-mì-Mbírì gèè bè mí muu wó gí. Bindi Bèrì-mì-Mbírì gii á tàmúu wó ² ya tí gí bà bàkà sili zì'duù-só mí gbí kángáá nga ngoò náa Gba-wàtà kù tala yí ta vò i. Gbì ndá sili tí nó zì'duù-só náa yí bàkà mí gbí kángáá nga ngoò nò, i-zó-zò di gbí yí wó gbaànjé lá. ³ Gba-wàtà mà gii ñò máa, bà mì Jézù cee ta go gbí ndòngbú ndá sili tí nó náa yí bàkà zì'duù-só nò gí, yí gii 'dè có ji yí máa, «Wò má dú káa 'Vii-mì-Mbírì, 'visi díí tí nó tí i-zó-zò.»

⁴ Káa Jézù gii 'visi có ji Gba-wàtà éno máa, «À cu mí gbí wáràgà mì Mbírì éno máa, <'Duù kù 'vala me ka ta i-zó-zò cuki lá.> »

⁵ Gba-wàtà bà-i-nò gii te Jézù 'do to ngéé gí yaà, bindi yí gii túbà ndá kpo-kpò gbata muu to tí nó 'dáá gí jì yí á go bà kù ro. ⁶ Bindi yí gii 'dè có ji yí máa, «Ye bà bàkà wò tí mbe ndá kpo-kpò gbata tí nó náa wò kù ñò ngba ndú nò 'dáá gí, tacó Mbírì je ndú jì ye tí ndá i mì ye gí. Á ká go có mì ye bà je ndú jì 'duù ñínó mbe níki tí ye. ⁷ Ye bà je ndú 'dáá jì wò gí náa wò má kucuku muungbó lo mí kùro ye wàa wò 'ví ùlù ye gí nò.»

⁸ Káa Jézù gii 'visi có ji Gba-wàtà máa, «À cu mí gbí wáràgà mì Mbírì máa, <Wò 'ví ùlù káa Mbe tí lo tí Mbírì mì lo.

Wò dele 'ví bàkà nètè ká jì yí cuki.> »

⁹ Gba-wàtà gii te Jézù 'do gbí kángáá nga ngoò bindi ñínó, ya tí gí Jèrùzàlèmè, yí gii te yí ngé de'veléé mì pí 'bá-Mbírì. Bindi yí gii 'dè có ji yí máa, «Wò má dú káa 'Vii-mì-Mbírì, o gí to. ¹⁰ Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì éno máa, <Mbírì bà kaa ndá basili mì wó wàa ndú 'ví kpolo tí lo.>

À gii cu 'bí éno máa,

¹¹ <Ndá basili tí nó mì Mbírì nò bà lè 'bi ndú mí tà tí lo, tacó wàa díí 'ví kpò kò lo lá.> »

¹² Káa Jézù gii 'visi có ji Gba-wàtà máa,

«À cú mí wáràgà mì Mbírì éno máa, <Wò 'ví tala Mbe tí lo tí Mbírì lá.> »

¹³ Gba-wàtà mà gii cee ta bà tala Jézù gí, yí gii ñjè nó 'do tí wó ya kù ù 'bí tó o tacó bà tala yí káká'i.

Jézù 'bità bà ma có mì Mbírì gbí to Gàliléyà

¹⁴ Jézù gii dele ndi wó gí Gàliléyà ta wotí mì Bèrì-mì-Mbírì. Bindi rẹ wó gii wu cee gbí to Gàliléyà 'dáá gí. ¹⁵ Ndá 'duù 'dáá gí kù gii ùlù bà ñibà i mì wó ta ndi tí ndá bàndò bà kili ndá Jùdèyà gí bà ùlù Mbírì.

Jézù gbí gbata Názàrèti

¹⁶ Jézù gii ya gí gbí gbata Názàrèti, tí bàndò bà kpolo yí. Bindi yí gii ya gí bàndò bà kili ndá Jùdèyà gí bà ùlù Mbírì ta rì bà wotí gbí tàkù mì ndá Jùdèyà go ña i mì wó náa yí cóo-cóo kù bàkà nò. Yí mà gii ya gí bà rò tìyò tacó bà 'deke i, ¹⁷ áá gii te jì yí a wáràgà mì Ízáyà tí mbe 'dòkò có mì Mbírì. Yí bà-i-nò gii njaanga wáràgà tí bàndò tí nó náa à cu mí gbí éno máa,

¹⁸ «Bèrì-mì-Mbírì kuu ta ye,

tacó yí cu 'bí wó míti ye máa ye ma Banga-Ngú-Có jì ndá yè.

Yí tuu ye gí bà ma có bà njaanga wú á 'do tí miři ndá 'duù gbí zàà jì ndú.

Yí tuu ye gí bà njaanga ro ndá mbe sú ro.

Yí tuu ye gí bà 'vala ndá 'duù tí nó náa à kù mèèkè'i tí ndú.

¹⁹ Yí tuu ye gí bà ma có ndoò bà bàkà nambeè mì Mbírì jì ndá 'duù.»

²⁰ Jézù mà gii 'deke i cee gí, yí gii paraka ndi wáràgà tí nó gí bàndò mì wó, bindi yí gii dele ndi jì 'duù tí nó tí mbe kpolo tí ndá i á bàndò bà ùlù Mbírì nò. Bindi yí gii ki tí wó to. Ndá 'duù bàndò bà ùlù Mbírì 'dáá gí gii yee ro ndú ródó-ro'doo míti wó.

²¹ Bindi yí gii 'bità bà 'dè có jì ndú máa, «Ndá i tí nó náa ye 'deke có gití ndú jì yo 'do gbí wáràgà mì Mbírì nò wúnó bàkà tí go ndá có tí nó náa ye 'deke nò gí.»

²² Ndá 'duù 'dáá gí gii ùlù yí, káa nje ndú 'dáá gí gii 'dèè ta bà 'di ndá ña banga có tí nó mbe co 'do nje wó nò gí. Ndú bà-i-nò gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú máa, «À nó me 'vii mí Jùzépè ká nó lá?»

²³ Jézù mà gii 'di có tí nó, yí gii 'visi có jì ndá 'duù tí nó máa, «Ye ñò ni gí máa à gbí muu yo a có bà 'dè lòkò'bò tí nó máa, <'Vala tí lo mbe yeè> nó jì ye. À delè tí yo a go bà 'dè có jì ye máa, «Bàkà ndá i tí nó táánò náa ze 'di tàwo lo ta bà bàkà ndú gbí gbata

Kàpàrànwùmù nò mí 'bá mì yo.»²⁴ Káa ye kú 'dè có jí yo ta yúcó máa, à jé ùnje gítí có mì mbe 'dòkò có mì Mbírì lá ká gbí 'dóó to mì ndú.

²⁵ «Káa ye kú 'dè có jí yo ta yúcó máa, ndá nawù ku táánò 'bá mì ndá Ìzìrìyéli gbí o mì Èlìjà tí nó tí mbe 'dòkò có mì Mbírì nò me mbè. Káa ta o tí nó náa njekèjì tàrì gù nè jí tàkò mù jí ta ndoò ta'ò ta pí vò-nje gbaànjé pí jí nó, làngàwírì gù tẹ 'bá mì ndá Ìzìrìyéli 'dáá jí. ²⁶ Ta ndá ña ñinò 'dáá jí, Mbírì gù tuu Èlìjà ya tí a í jí bà konì 'bí nawù ku gbí ndá to Zàrèfátì á gbí to Sidóni, si ndá nawù ku 'bá Ìzìrìyéli mí to. ²⁷ Ndá mbe cì delè táánò me mbè kuu 'bá Ìzìrìyéli gbí o mì Èlìsà tí mbe 'dòkò có mì Mbírì. Káa Èlìsà 'vala gbèe 'duù á 'do gbí òkò tí ndú lá, yí gù 'vala káa 'bí mbe cì gbaànjé ta rẹ wó a Nààmáni tí tende 'duù mbe jí 'do Sírìyà.»

²⁸ Ndá 'duù bàndò bà kili ndá Jùdèyà jí bà ùlù Mbírì mà gù 'dì có tí nó náa Jézù 'dè jí ndú nò, tàkòcò ndú gù kpòlo ngé ndii jí. ²⁹ Ndú gù njẹ gítí wó, bindi ndú gù ja yí jí sè 'do bàndò bà ùlù Mbírì, ndú gù 'dò ta yí jí pí gù tí nó náa à bì gbata mì ndú ta yendi nò. À gbí muu ndú ta o tí nó a có bà 'va yí jí tàgbà gù 'do yaà kà. ³⁰ Káa yí gù ba to, co gbí òkò tí ndá mbè 'duù tí nó, kù ya ta nó mí wó.

Jézù mòkò i 'do gbí muu 'bí 'dakò

³¹ Jézù gù njẹ nó 'do Názàrèti ya jí gbí gbata Kàpàrànwùmù á gbí to Gàlìlèyà. Bindi yí gù nìbà i jí ndá 'duù kà ta rì bà wotí gbí tàkù mì ndá Jùdèyà. ³² Nje ndá 'duù gù 'dèe gítí wó jí, tacó yí 'dè có go i mì gba.

³³ Káa ta o tí nó 'bí 'dakò ta i-gbì-muu wò kuu gbí òkò tí ndá 'duù tí nó mbe kili mí bàndò bà ùlù Mbírì nò. Mà gù zeke'o, i tí nó gù tanga mítí 'dakò tí nó, bindi yí gù tò kù ta kòcò wó jí yaà máa, ³⁴ «Si ze mí to! Áá mì lo ta ze a yè, ndí lo Jézù tí nó mbe jí 'do Názàrèti nó? Wò gù tacó bà bù ña ze? Ye ñò wò ní tí 'duù tí nó náa à kaa wò jí Mbírì jí nó jí.»

³⁵ Káa Jézù gù do mítí i tí nó máa, «'Dù ngbii! Co 'do gbí muu wó jí!» I tí nó bà-i-nò jí 'va 'dakò tí nó mí to mí kùro ndá 'duù, bindi yí gù co 'do gbí muu wó ta bà bàkà wò i ta yí lá.

³⁶ Nje ndá mbe ñò ña i tí nó 'dáá jí gù 'dèe jí. Bindi ndú gù 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú máa, «'Jinò a ña có yè ká nó? Yí kù 'dè có jí ndá vò i-gbì-muu ndá 'duù ta wotí go i mì gba káa ndú kù 'dì có mì wó!» ³⁷ 'Do bà-i-nò, tàwo Jézù gù wu cee gbí wúngbó to tí nó léé jí.

Jézù 'vala ndá 'bí mbe nò'o me mbè

³⁸ Jézù gù co 'do bàndò bà kili ndá Jùdèyà jí bà ùlù Mbírì ya jí 'bá mì Simónè tí 'bí mbe tala có mì wó gbaànjé. Yí mà gù yee kà, yí gù 'de na gè Simónè tí sì ta cò'o gbí dii wò ngé ndii jí. Ndá 'duù mà gù 'dè có jí Jézù, ³⁹ Jézù gù njẹ nó ya jí bà rò tíyò seè tí nù tí nó, bindi yí gù 'dè có jí cò'o tí nó máa yí dò 'do gbí dii nù tí nó jí. Nù tí nó ngé gù a cónjórónjò jí yaà kù bàkà i-zò-zò jí ndú.

⁴⁰ Rì mà gù ta jí, ndá 'duù ñinó ta ndá nambe ndú ta ndá tende ña nò'o tí ndú nó gù tuṛu ndú 'dáá jí ya tí jí Jézù. Yí gù tee 'bí wó mítí ndú, bindi ndú 'dáá jí gù 'vala jí. ⁴¹ Ndá i delè gù co 'do gbí muu ndá 'duù ñinó ta i gbí ndú nó me mbè, kù tò kù máa, «'Wò á 'Vii-mi-Mbírì!» Káa Jézù gù do mítí ndá i tí nó máa ndú dù ngbii, tacó ndú ñò yí ní tí Bindi-Mbírì jí.

Jézù ma có mì Mbírì cee to 'dáá jí

⁴² Yé mà bà gù bàkà bà ngaanga to, Jézù gù co 'do gbí òkò tí ndá 'duù jí ndii ta kpééti wó. Ndá 'duù gù bà pà bà tí wó, ndú mà gù 'de yí jí, ndú gù bàkà có bà tí yí, máa yí njẹ nó 'do tí ndá yí lá. ⁴³ Káa yí gù biya jí. Bindi yí gù 'de có jí ndú máa, «Kózo tí ye bà ya jí bà ma Banga-Ngú-Có gítí ngú ña kèjí bà bàkà nambeè mì Mbírì ta ndá 'duù jí ndá 'duù gbí ndá 'bí gbata dele. Tacó ñinò a nètè tí nó náa Mbírì tuu ye jí bà bàkà nó ká nó.» ⁴⁴ Bindi yí gù dù kù nó ta bà ma Banga-Ngú-Có jí ndá 'duù ta ndí tí ndá bàndò bà kili ndá Jùdèyà jí bà ùlù Mbírì cee gbí ndá to 'bá mì ndá Jùdèyà 'dáá jí.

5

Jézù ruka ndá kpédélé mbe tala có mì wó

¹ Ta 'bí o gbaànjé si Jézù kù rò tíyò a tí kápá Jènèsàrèti, ndá 'duù me mbè kù gù tòò tí ndú tacó bà ya jí bà 'dì có mì Mbírì 'do mì wó. ² Jézù mà gù zeke'o, yí gù ñò ndá gbà sósò'ò náa ndá mbe gò ngo rò ndú mí gbí kàrà-kàrà ngo, bindi ndú gù oloko 'do gbí ndú jí tà ngo, kù caka ndá mbu mì ndú. ³ Jézù bà-i-nò gù o mí gbí 'bí gbà gbaànjé, tí ñindi Simónè, bindi yí gù 'dè có jí Simónè máa yí yèè yí ta gbà gàá jí ro ngo. Simónè mà gù bàkà ènò jí. Jézù gù kì tí wó á gbí gbà ro ngo kù nìbà i jí ndá 'duù.

⁴ Jézú má gii nibà i ji ndá 'duù cee gí, yí gii 'dè có ji Simónè máa yí yèè ta gbá gí bà wúlú ngo wàa yí 'ví 'va mbu, wàa yí bà zèè sè gí. ⁵ Káa Simónè gii 'visi có ji yí máa, «Ze 'va mbu 'do tí kùbòò too ta yé tí nó gí, káa ze zèè gbèe i lá, kpo 'duù mì ye. Káa wò má 'dè ènò, ye bà bàkà go có mì lo nó gí.»

⁶ Ndá Simónè má gii 'va mbu go có tí nó náa Jézú 'dè ji yí nó, ndú gii woo sè tí ña ñinó náa sè bà yaka mbu mì ndú gii dùú ká nji'dí. ⁷ Ndú bà-i-nò gii miyá 'bí ndú ji ndá 'bí ka ndú mbe gò ngo máa ndú gí ta gbà mì ndú ji ndá yí. Ndá ka ndú nó má gii ya ta 'bí gbà ji ndú gí, ndú gii woo sè yeke ndá gbá tí nó sósò'ò nó ta sè tí ña ñinò náa sè bà ta ngo mì ndú gii dùú ká nji'dí.

⁸ Simónè má gii ñò ña i tí nó mbe bàkà tí nó, yí gii kucuku muungbó wó mí kùro Jézú, bindi yí gii 'deke tí wó ji yí máa, «Ya 'do tí ye gí, Mbe tí ye! Tacó wò i mì ye me gbolò ngé ndii gí.» ⁹ Simónè 'dè có tí nó ji Jézú tacó nje ndú ta ndá 'bí ka wó mbe gò ngo 'dáá gí ta o tí nó 'dèè gítí ña serè sè tí nó náa ndú zèè nó gí. ¹⁰ Ndá Jákòmò ta ná'vindi wó Jování, tí ndá 'vii mí 'bí 'dakò ta rẹ wó a Zebidéyò, tí ndá ka Simónè mbe gò ngo delè sósò'ò, gii si nje ndú ká tí nga.

Káa Jézú gii 'dè có ji Simónè máa, «Ci gúku lá, tacó wò bà gii zèè 'do tí kpónó kú ya gí kùro go ndá sè tí nó a ndá 'duù.» ¹¹ Ndú bà-i-nò gii ya ta ndá gbà mì ndú gí tí ngo, ndú gii jee ndá i mì ndú 'dáá gí 'bùrùkù mí to, bindi ndú gii ya kú nó á tàkò Jézú.

Jézú 'vala 'bí mbe ci

¹² Ta 'bí o gbaànjé si Jézú kuu gbí 'bí gbata, yí gii ñò 'bí 'dakò náa ci waaka yí volo gí. Mbe ci tí nó má gii ñò Jézú, yí gii 'bu gbíro wó mí to mí kùro wó. Bindi yí gii 'deke tí wó ji yí máa, «Go bà ngbaranga kúti ye má kuu tí lo, wò bà bàkà gí, kpo 'duù!»

¹³ Jézú má gii 'di có tí nó náa mbe ci tí nó 'dè nó, yí gii tee 'bí wó míti mbe ci tí nó, ta bà 'dè có jí yí máa, «Ye bà bàkà gí! Si kúti lo 'ví dùú ngbaràngà'i.» A káa pòó bà 'dè có tí nó mi Jézú, kúti mbe ci tí nó gii ngbaràngà'i gí.

¹⁴ Kúti 'dakò tí nó má gii ro bindi ci gí, Jézú gii 'dè có ji yí máa, «Si 'bí 'duù gbaànjé 'ví ñò wó lá. Ya gí bà tubà tí lo ji bu-Mbíri, yí má 'dè có éno máa, ci cee 'do tí lo gí má kózo gí, wò 'ví ya gí bà waa mbelè go có mì Mòze, tacó bà tubà ji ndá 'duù máa, wò gí tí cèe 'duù gí.»

¹⁵ Káa rẹ Jézú gii wu to ya me 'dú ndii ñinó sàà kùro nó gí. Tacó éno, ndá 'duù me mbè gii kaa ya gí mì wó. Ndá 'bí 'duù ya tacó bà 'di ndá có mì wó, bindi ndá 'bí tacó wàa yí 'ví 'vala ndá yí 'do gbí nó' o. ¹⁶ Káa yí má dùú gí yí kú co 'do gbí òkò tí ndá 'duù ya giti bándò ñinó ta ndá 'duù tí wálá nó ta kpééti wó tacó bà 'deke tí wó ji Mbíri.

Jézú 'vala 'bí 'dakò mbe gbele've gí

¹⁷ Ta 'bí o gbaànjé si Jézú kú nibà có mì Mbíri ji ndá 'duù, ndá 'bí mbe kpolo tí tàkii, ta ndá 'bí mbe nibà i mì ndá Jùdèyà, mbe gí 'do Jèrùzàlémè, delè 'do ta gbí ndá gbata gbí ndá to Gàllléyà ta Jùdèyà 'dáá gí, ta o tí nó kuu gbí òkò tí ndá 'duù tí nó náa yí kú nibà i ji ndú nó. Yí delè kú 'vala ndá mbe nó' o ta woti mì Mbíri. ¹⁸ Má gii zeke'o, ndá 'bí 'dakò gii làngà 'bí 'dakò mbe gbele've gí gí tí ji Jézú. Ndú gii jè ta bà rì ta yí gí tà'i tàkò Jézú, ¹⁹ káa à gii kpò ndú ngbàà gí, tacó ndá 'duù nènèkè mí njekèji go ndá njllí tí nje gá. Tacó éno, ndú gii 'dò ta yí gí muu 'bá, ndú gii di muu 'bá gbúú-gbuu 'vii ta bándò bà ki tí Jézú, bindi ndú gí yuu yí ta mbà tí nó náa ndú te ta yí nó gí to ji yí gbí òkò tí ndá 'duù. ²⁰ Jézú má gii ñò ña bà tee njembí ndá 'dakò tí nó á míti wó, yí gii 'dè có ji 'dakò tí nó mbe gbele've gí nó máa, «À si có gítí ndá wò i mì lo mí to gí, kómbe ye.»

²¹ Ndá mbe kpolo tí tàkii, ta ndá mbe nibà i mì ndá Jùdèyà, má gii 'di có tí nó náa Jézú 'dè nó, ndú gii 'bità bà koro có gbí njembí ndú máa, «'Dakò tí nó mbe kú 'dè zu có gí bà tí Mbíri nó a 'di? Woti bà je à-cee-gí gítí ndá wò i mì ndá 'duù á bindi Mbíri a i tí 'di?»

²² Káa Jézú gii 'di gbí ña bà koro có mì ndú nó gí. Tacó éno, yí gii 'vee ndú máa, «Yo kú koro ña có tí nó á tacó yè? ²³ À kpolo a bà 'dè có máa, «À si có gítí ndá wò i mì lo mí to gí,» wèè, à kpolo a bà 'dè có máa, «A gí yaà, wàa wò 'ví te kpá-sili mì lo, wàa wò 'ví nó nó?» ²⁴ Á má éno, ye kpónó bà tubà ji yo éno máa, à tí 'Vii-mi-'Dakò a woti tacó bà je à-cee-gí gítí ndá wò i.»

Yí bà-i-nò gii 'dè có ji 'dakò tí nó mbe gbele've gí nó, máa, «A gí yaà, wò 'ví te kpá-sili mì lo, wàa wò 'ví nje nó ya gí 'bá go có tí nó gbí nje ye nó.» ²⁵ 'Dakò tí nó ngé gii a gí yaà cónjórónjoo mí kùro ndá 'duù, yí gii te mbà tí nó náa à làngà ta yí gí tí ji Jézú nó, bindi yí gii 'bí nó kú ya gí 'bá ta bà ùlù Mbíri. ²⁶ Nje ndá 'duù 'dáá gí gii 'dèè gí, bindi ndú gii 'bità bà ùlù Mbíri ta gúku, máa, «Ze wúnò ñò i-serè gí!»

Jézú tè'é tí Lévi

²⁷ Jézù má gii njè nó 'do bàndò bà 'vala 'dakò tí nó mbe gbele've gí nó, yí gii hò 'bí 'dakò, tí mbe kili i-míri, ta ɛ wó a Lévi, kú kí tí wó to á tàgbà 'bá bà kili i-míri. Jézù bà-i-nò gii tè'é tí Lévi, máa, «Gí gí bà dù tí 'duù mì ye.» ²⁸ Lévi bà-i-nò gii jee ndá i 'dáá gí mí to, bindi yí gii ya gí bà dù tí 'duù mì Jézù.

²⁹ Bindi Lévi gii te wíri míti Jézù. Ndú ta o tí nó gii kili ta ndá 'bí ka wó mbe kili i-míri, ta ndá 'bí 'duù me mbè, kú zò i-wíri tí nó náa yí bàkà jì Jézù nó. ³⁰ Ndá 'bí mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdèyá, ta ndá 'bí kpo-kpò mbe 'di gbí-o mì ndú má gii hò ndú, ndú gii 'dè kòlòwò jì ndá mbe tala có mì Jézù, máa, «Yo kú zò i ta ndá mbe kili i-míri, gii je ndá mbe bàkà vò i, tacó yè?»

³¹ Káa Jézù má gii 'di có tí nó, yí gii 'visi có jì ndú máa, «A ndá 'duù ñinó ta sé'i tí ndú nó ká kú pà mbe yeè. Nètè mì ndá 'duù ñinó ta sé'i tí ndú wálá nó ta mbe yeè wálá. ³² Ye gí me tacó bà tè'é tí ndá tó 'duù lá. Ye gí a i tacó tí ndá mbe bàkà vò i, tacó wàa ndú 'ví 'visi muu ndú 'do tí ndá vò i mì ndú gí.»

Bà tò kponje gítí bà kònò go

³³ Ndá 'bí 'duù bà-i-nò gii 'dè có jì Jézù, máa, «Ndá mbe tala có mì Jòvání tí mbe caka tí ndá 'duù ta ndá mbe tala có mì ndá mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdèyá ta o 'dáá gí kú kònò go, ta bà 'deke tí ndú jì Mbíri, káa ndá mbe tala có mì lo kú zò i, ndú delè kú njú ngo.»

³⁴ Káa Jézù gii 'vee ndú, máa, «Yo kú koɔ có máa ndá wíri bàndò bà ko nii kú kònò go ta o tí nó náa nambe ndú tí nó mbe kú kò nii nó kuu ta ndú? ³⁵ Káa ɛi bà je nambe ndú mbe kú kò nii nó 'do tí ndú ká kejji; wélégí, ñinò bà gii dù a ɛi bà 'bità bà kònò go mì ndú.»

³⁶ Jézù gii lòkò'bò 'bí có jì ndá 'duù tí nó káká'i máa, «'Bí 'duù jé mbe yaka gbí ngú bongo mì wó tacó bà ka ta ɔ ká gbí ká zì bongo wálá. Yí má bàkà ènò, yí bà yaka gbí ngú bongo mì wó gí, cuu ndá ngú bongo ta ká ñinó bà te banga 'vii wálá. ³⁷ 'Bí 'duù delè jé mbe fuu pe ngú cù mí gbí ká kàrà ñinò náa gbí wuuku gí nó wálá. Tacó yí má bàkà ènò, pe ngú cù bà ba ta kàrà gí. Bindi yí bà bè gbí ndá pe ta kàrà só gí. ³⁸ Á kú fuu pe ngú cù ta o 'dáá gí ká mí gbí kpo kàrà. ³⁹ 'Bí 'duù ta go bà njù lí pe tí wó gí tàkò gó pe nó wálá, tacó a gó pe ká niki có tí lí pe.»

6

Ndá mbe tala có mì Jézù kparaka muu cù ta ɛi bà woti gbí tàkii mì ndá Jùdèyá

¹ Ta 'bí ɛi bà woti gbí tàkii mì ndá Jùdèyá gbaànjé, si Jézù ta ndá mbe tala có mì wó kú ndii ta nó ta ndi gbí ndá nji, ndá mbe tala có mì wó gii dù kú nó ta bà kparaka muu cù kú toɔo gí nje ndú tí 'veè. ² Ndá 'bí mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdèyá má gii hò ndú tí, ndú gii 'vee ndú máa, «Yo kú bàkà i ñinó náa à me yí lá nó ta ɛi bà woti gbí tàkii mì ndoo tacó yè?»

³ Káa Jézù gii 'visi có jì ndú á muu ndá mbe tala có mì wó máa, «Yo jé 'di có tí nó gbí wáràgà mì Mbíri gítí ɛa i tí nó náa Dàvidè tí gbolò gba bàkà dígísèè si ndú ta ndá 'duù mì wó ta go tí ndú nó lá? ⁴ Có tí nó máa, yí gii ɛi gí tà'i kú nibà i jì ndá 'duù si 'bí 'dakò ta 'bí wó ñinó gbí kù'bi nó pizoo gí kú gbí òkò tí ndá 'duù kà. ⁷ Ndá 'bí mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdèyá, ta ndá mbe nibà tàkii mì ndú gii dù jé kú zeke Jézù, máa yí má 'vala 'dakò tí nó ta ɛi bà woti gbí tàkii mì ndá Jùdèyá gí, wàa ndá yí 'ví 'de nderè bà kpi ngbàngà tí wó. ⁸ Káa Jézù gii 'di gbí ɛa bà koɔ có mì ndú nó gí. Tacó ènò, yí gii 'dè có jì 'dakò tí nó ta 'bi wó pizoo gí nó máa, «A gí yaà! Co ya gí bà ɔ tìyò á kuro ndá 'duù.»

Jézù 'vala 'bí 'dakò ta 'bi wó pizoo gí

⁶ Ta 'bí ɛi bà woti gbí tàkii mì ndá Jùdèyá á bindi ñinò, Jézù gii ya gí bàndò bà kili ndá Jùdèyá gí bà ùlò Mbíri. Bindi yí gii ɛi gí tà'i kú nibà i jì ndá 'duù si 'bí 'dakò ta 'bí wó ñinó gbí kù'bi nó pizoo gí kú gbí òkò tí ndá 'duù kà. ⁷ Ndá 'bí mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdèyá, ta ndá mbe nibà tàkii mì ndú gii dù jé kú zeke Jézù, máa yí má 'vala 'dakò tí nó ta ɛi bà woti gbí tàkii mì ndá Jùdèyá gí, wàa ndá yí 'ví 'de nderè bà kpi ngbàngà tí wó. ⁸ Káa Jézù gii 'di gbí ɛa bà koɔ có mì ndú nó gí. Tacó ènò, yí gii 'dè có jì 'dakò tí nó ta 'bi wó pizoo gí nó máa, «A gí yaà! Co ya gí bà ɔ tìyò á kuro ndá 'duù.»

⁹ Dakò tí nó má gii co gí kuro ndá 'duù go có mì Jézù nó gí, ⁹ Jézù gii 'vee ndú máa, «Tàkii mì ndoo ùnje jì ndoo a i gítí bà bàkà i ngayi 'do gbí òkò tí ndá bà bàkà tó i ta bà bàkà vò i ta ɛi bà woti? Káa à má 'do gbí òkò tí ndá bà 'vala ku ta ba zi ku, à niki a ngayi?» ¹⁰ Yí bà-i-nò gii zeke'o jèlè to, bindi yí gii 'dè có jì 'dakò tí nó ta 'bi wó pizoo gí nó máa, «Ya'va gbí 'bi lo.» Dakò tí nó má gii ya'va gbí 'bi wò, 'bi wó gii gí niki maa gí.

¹¹ Sè bà ba ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyá gii dù ká nji'dí ta sé bà hò ɛa i tí nó, bindi ndú gii toko có tacó bà pà kejji gítí ɛa i ñinó náa ndá yí 'ví bàkà ta Jézù nó.

Jézù ruka ndá tú mì wó muu'bi-nje só

¹² Ta 'bí rí gbaànjé gbí òkò ndá sili tí no, Jézù gii co ya gí pí gú tacó bà 'deke tí wó jì Mbíri. Yí gii dù pí gú kà kú 'deke tí wó jì Mbíri ta bèbili tí nò too yé gí. ¹³ Yé mà gii too gí, yí gii kilí ndá mbe tala có mì wó, bìndi yí gii ruka ndá 'duù muu'bi-nje só 'do gbí òkò tí ndú, bìndi yí gii kpí rẹ mí muu ndú máa ndú a ndá tú mì yì. ¹⁴ Nìno a rẹ ndá 'duù tí nò náa Jézù ruka ndá tú ndá tú mì wó nò ká nò: ndá Simóné tí nò náa yí kpí Piyétòrò mítí wó nò, ta ná'vindi wó Àndèréyà, gii je Jákòmò, gii je Jòvànì, gii je Filipò, gii je Bàràtòlòméyò, ¹⁵ gii je Mátéyò, gii je Tòmázò, gii je Jákòmò tí nò tí 'vii mì Àliféyò, gii je Simóné tí nò ta 'bí rẹ wó a Tó-'vii-'bá nò, ¹⁶ gii je Júdá tí nò tí 'vii mì Jákòmò nò, gii je Júdá Ìsikàriyóté tí nò mbe gii cu gòmbò tí wó nò.

Ndá 'duù me mbè kaa ya gí tàkò Jézù

¹⁷ Jézù mà gii yaaka ta ndá 'duù tí nò muu'bi-nje só náa yí bàkà ndú tí ndá tú mì wó nò 'do pí gú gí tàbù to gí, ndú gii 'de ndá mbe tala có mì wó, ta ndá 'duù me mbè mbe kaa kú ya gí tàkò ndú kilí kú ùndi ndú pí 'bí kpáká'và to. Ndá 'duù ta o tí nò gí 'do gbí ndá to Jùdéyà 'dáá gí. Ndá mbe gii 'do Jèrùzàlémè, ta ndá mbe gí 'do yì ngo gbí ndá to Tírò ta Sidóni. ¹⁸ Ndá 'bí 'duù gbí òkò tí ndú kaa ya tacó bà 'di ndá có mì Jézù, kaa ndá 'duù nìno ta nò'o tí ndú nò, kaa ya tacó wàa yí 'ví 'vala ndá yì. Ndá 'duù nìno ta ndá i-gbì-muu ndú nò ya tacó wàa yí 'ví mòkò ndá i tí nò 'do gbí muu ndá yì gí. ¹⁹ Ndá mbè 'duù tí nò 'dáá gí kú kiliki to tacó bà tee 'bi ndú mítí wó, tacó wotí bà 'vala ndá 'duù tí nò mbe kú co 'do gbí ìi wó nò kú 'vala ndú.

Jézù nibà i jì ndá 'duù

²⁰ Jézù gí zeke'o tí ndá mbe tala có mì wó ngbóó, bìndi yí gii 'dè có jì ndú máa, «Yo tí ndá mbe yè, a ndá mbe tó pá,
tacó 'bá mì Mbíri tí gba a i mì yo.

²¹ «Yo tí ndá mbe kú kòno go, a ndá mbe tó pá;
tacó yì yo bà yè gí.

«Yo tí ndá mbe kú wa gbí, a ndá mbe tó pá;
tacó yo kèjì gí bà nò 'di.

²² «À tí yo a tó pá ta o tí nò náa ndá 'duù má kú sogo yo, ndú má kú mò yo 'do tí ndú gí ndii, ta bà 'dè ndá có nònókó gítí yo, ta bà volo rẹ yo, á muu 'Vii-mi-'Dakò. ²³ Yo 'ví dù ɾu ta líkí'o ta o tí nò náa ndú má kú bàkà ndá i tí nò mítí yo nò, tacó gbolò mboo tàkò ndá i tí nò kú ù ndi yo gbiri, tacó ndá ká gù ndú dígísèè kú mèèkè'i tí ndá mbe 'dòkò có mì Mbíri ká ènò.

²⁴ «Káa yo tí ndá mbe kú tee njembí yo kpónó ká mítí ndá kpo-kpò i mì yo á muu to tí nò bà nò mítí yo,
tacó yo 'de bà tó i nìndi yo cee gí.

²⁵ «Yo tí ndá mbe kú da nò gbí i-zó-zò kpónó bà nò mítí yo,
tacó yo kèjì gí bà zò go.

«Yo tí ndá mbe kú nò 'di ta yèni kpónó bà nò mítí yo,
tacó yo bà gii tũgàzù ta ngo-ɾo tà ɾo yo.

²⁶ «Yo tí ndá 'duù tí nò náa ndá 'duù 'dáá gí kú là tà ɾo yo kpónó nò bà nò mítí yo, tacó nìno a gbèe nà i tí nò dígísèè náa ndá ká gù yo kú me ta ndá sú mbe 'dòkò có mì Mbíri.

Zè ndá ku'di tí lo niki maa

²⁷ «Káa ye kú 'dè có jì yo tí ndá mbe kú 'di có mì ye kpónó nò máa, yo 'ví zè ndá ku'di tí yo niki maa, yo 'ví bàkà tó i jì ndá mbe kú sogo yo. ²⁸ Yo 'ví kùya 'dè ngo cù mítí ndá mbe kú see yo. Wàa yo delè 'ví 'deke tí yo jì Mbíri tacó tí ndá mbe kú mèèkè'i tí yo.

²⁹ «'Bí 'duù má gbí gbí tù lo gbaànjé, wò 'ví 'visi kè'bí jì yí wàa yí 'ví gbí gí tàkò nìno náa yí gbì nò kpèkù. 'Duù má ja wòòkò bòngò mì lo 'do tí lo gí, wò 'ví ja ndò nìno gbimbí lo nò jì yí gí tàkò. ³⁰ 'Duù má yù i 'do tí lo, wò 'ví zì 'do tí wó lá. 'Duù má aaka i 'do 'bi lo, wò 'ví je ndi i tí nò 'do mì wó káká'i lá. ³¹ Wò 'ví bàkà ta ndá 'duù káa nà i tí nò ta go tí lo máa ndú 'ví bàkà ta wò nò.

³² «Yo má zè tí tó jé káa ndá 'duù tí nò mbe zè yo tí tó nò, yo bà 'de gbí a yè? Tacó à kpétí káa ndá 'duù tí nò mbe nò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbíri ni lá nò, ndú kú bàkà nambeè jì ndá mbe bàkà nambeè á jì ndú. ³³ Yo má bàkà tó i ká jì ndá mbe bàkà tó i jì yo, nderè bà bàkà tó i mì Mbíri jì yo 'ví dù a yè? À kpétí káa ndá mbe nò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbíri ni lá nò, ndú kú bàkà tó i gbí òkò tí ndú. ³⁴ Yo má wù i ká ta ndá 'duù tí nò náa yo kú koro có máa ndú bà dele ndí jì yo gí nò, Mbíri 'ví bàkà nambeè jì yo gbí ká có yè? Nìno me gbèe nà i tí nò náa ndá 'duù tí nò mbe nò

dúú kpokèji bà bàkà nambèè ta Mbírì ni lá nó kú bàkà nó lá? ³⁵ Yo zè ndá ku'di tí yo níki máa, yo 'ví bàkà tó i jì ndú. Yo 'ví bàkà tó i jì 'duù ta bà koro có máa, a má taábé yí 'ví tù 'bí wó jì yo nó lá. Yo má bàkà go ndá có mì ye nó gí, Mbírì bà bàkà tó i jì yo me gbolò, yo delè bà dù tí ndá 'dóó 'vii mì Mbírì á ngéé gbírì, tacó yí kú bàkà nambèè jì ndá 'duù ñinó mbe ñò nambèè ní lá nó, ta ndá wò 'duù. ³⁶ Yo ñò yè ñò ndá 'duù, tacó Bu yo tí Mbírì a mbe ñò yè ñò ndá 'duù.

Có gítí bà 'viiki ndá 'bí ka tí

³⁷ «Yo 'viiki ndá 'duù lá, tacó wàa Mbírì 'ví 'viiki ta yo lá. Yo o gítí bà waa có mítí ndá 'duù lá, tacó wàa Mbírì 'ví waa ta có mítí yo lá. Yo si có gítí ndá mbe bàkà wò i jì yo mí to, tacó wàa Mbírì 'ví je ta à-cee-gí gítí ndá wò i ñindi yo. ³⁸ Yo je i jì ndá 'duù, yo má je i jì ndá 'duù, Mbírì bà bàkà a cénjènjè mí tì ká'í bà je ta i jì yo, yí gii sene , ngo ñò máa yee to gí, yí bà gii je jì yo. Tacó Mbírì bà 'vii i jì wò ká ta gbèe ká'í tì nó náa wò 'vii ta i jì 'bí ka lo, nó.»

³⁹ Jézu gii 'vee ndú gbí lòkó'bò máa, «Mbe sú ñò má ja 'bí ka wó mbe sú ñò, ndú bà 'va tí ndú ta yí gbí guù wálá? ⁴⁰ Mbe tala i ñò i ndii mbe kú nibà i jì yí lá. Káa mbe nibà i jì 'duù má yù yí ngbóó gí, 'bè gbí ña i mì ndú wálá.

⁴¹ «Njì ngoò má kuu ta ñò lo, wò bà me ta bà ñò léé njú to a tà ñò 'bí nambe lo ée? ⁴² Wò bà 'dè nje lo tacó bà 'dè có jì nambe lo máa yí yèè dè gí mì lo wàa wò 'ví òlò njú to 'do tà ñò wò, 'do kòtí 'di, ta ñjì ngoò á tà ñò lo, ndí lo bò mbe là ngo mè tí ka wó si ñindi wò mítí wó? Á má ènò, pà 'bí 'duù, wàa yí má òlò ñjì ngoò 'do tà ñò lo gí, wò 'ví gii òlò njú to 'do tà ñò 'bí ka lo.

⁴³ «Mú mbe jì'vì lá jé ñi wò ndo mú lá. Mú mbe jì'vì gí delè jé ñi tó ndo mú lá. ⁴⁴ Tacó à kú ñò ña mú ni ká mítí ndo wó. Á jé ruka ndo bàà 'do tà mú kperè lá. Á delè jé ruka ndo mbiigá 'do tà mú ga'dí lá. ⁴⁵ Tó 'duù kú bàkà káa ndá tó i tì nó mbe yè yí wó géjé-géjé gí. Wò 'duù delè kú bàkà káa ndá wò có tì nó mbe yè yí wó díí gí. Tacó nje 'duù kú 'dè có ká gítí ña i ñinó á gbí yí 'duù tì nó nó.

Ña ndá mbe gèè 'bá sósò'ò

⁴⁶ «Yo kú 'dè có máa ye a Mbe tí yo tacó yè, káa yo 'di có mì ye lá? ⁴⁷ Ye kpónó bà túbà tí ña 'duù ñinó mbe gí gí mì ye, yí gii 'di ndá có mì ye, bindi yí gii bàkà go ndá có tì nó náa ye 'dè jì yí nó, nó. ⁴⁸ Ña 'duù tì nó go mbe gèè 'bá ñinó mbe duu guù ndá kpalá 'bá mì wó ngé mīri 'bí wó gí. Ngo gii ò có tàkò 'bá tì nó, káa 'bá tì nó gii ñò ká ngiki tìyò, tacó à gèè me tí i-'di lá. ⁴⁹ Káa 'duù ñinó mbe 'di ndá có mì ye, káa yí bàkà go ndú lá, go 'duù mbe duu ta ndá kpalá 'bá mì wó coko'do-cókó'dó. Ngo má gii ò có tàkò 'bá tì nó, à gii 'va tí to, si gbèe kpalá mí yaà lá.»

7

Jézu 'vala bòò mì 'bí Ròmánò tí kuro ndá àsikéri

¹ Jézu má gii cee ta bà 'dè ndá có tì nó nje wó nó jì ndá 'duù 'dáá gí, yí gii ñjè nó ya gí gbí gbata Kàpàrànáwùmù. ² Má gii zeke'ò, 'bí 'dakò tí 'duù Rómà, tí kuro ndá àsikéri zì 'duù-wò, náa kpóló-kpòlo bòò mì wó ta nò'ò tí wó náa yí kú ù káa ndi sè o mì wó, ³ má gii 'di có tì Jézu, yí gii tuu ndá 'bí kpo 'duù mì ndá Jùdèyà, máa ndú ya gí bà tè'é tí Jézu máa yí gí gí bà 'vala bòò mì yí. ⁴ Ndá kpo 'duù tì nó gii ya gí mì Jézu, ndú má gii 'dè có tì nó náa kuro ndá àsikéri tì nó tuu ta ndú nó jì yí gí, ndú gii 'deke tí ndú jì yí ta wotí tí máa, «'Dakò tí nó 'vii tí ña 'duù ñinó náa wò 'vi koni yí nó ngé ma. ⁵ Tacó yí bàkà nambèè jì ndá 'duù mì ndoo ngé. Á delè a yí ká bì bàndò bà kili ndá Jùdèyà gí bà ùlù Mbírì tì nó kpónó á tìyò nó jì ndoo.»

⁶ Jézu má gii 'di có tì nó ndá kpo 'duù tì nó, ndú gii ñjè nó ta ndú kú ya gí 'bá mì kuro ndá àsikéri tì nó. Ndú má gii dooko gí 'bá mì kuro ndá àsikéri tì nó gí, ndú gii 'dè ndá 'bí kómbe kuro ndá àsikéri tì nó náa yí tuu ndú máa, ndú ya gí bà 'dè có jì kpo 'duù tì nó tí Jézu nó máa, «Mbe tí ye, yeeke tí lo ta bà gí gí 'bá mì ye lá, tacó ye 'vii tí 'duù ñinó náa wò 'ví ñi gí tà'í mì ye nó lá. ⁷ Tacó ènò, ye gbí gbí njembí ye tacó bà ya gí mì lo lá. 'Dè káa có ta nje lo wàa bòò mì ye bà 'vala gí. ⁸ Tacó ye delè a 'duù ta ndá kpo-kpò 'duù kuu kuro ye, ye delè a gbolò 'duù kuro ndá àsikéri, náa ye má tè'é tí àsikéri, yí kú gí gí tá è mì ye. Ye delè má je nó jì àsikéri, yí kú ya ta nó tì nó. Ye má 'dè có jì bòò mì ye máa yí bàkà i ñinó, yí kú bàkà .»

⁹ Jézu má gii 'di có tì nó náa 'dakò tí nó tuu ta ndá 'duù jì yí nó, nje wó gii 'dèè gí. Bindi yí gii 'visi tì wó giti ndá 'duù tì nó meé-me-mè mbe kú ñu ndi wó nó, yí gii 'dè có jì ndú máa, «Á kpèti ká 'do gbí òkò tí ndá Ìziriyéli, ye jé 'dé 'bí 'duù gbaanjé mbe tee njembí wó mítí Mbírì á go i mì 'dakò tí nó lá!» ¹⁰ Ndá 'dakò tí nó náa kuro ndá àsikéri

tí nò tuu ndú jì Jézù nò mà gii delè ndi ndú gí 'bá, ndú gii 'de bòò mì wó a gí yaá 'do gbí nò'o gí.

Jézù 'vala 'vii mì 'bí nawu ku

¹¹ Jézù bàkà me gbolò o bindi bà 'vala bòò mì kùro ndá àsikéri tí nò lá, bindi ndú gii njè nò ta ndá mbe tala có mì wó 'do Kàpàrànwùmù kù ya gí gbí gbata Nàyini. Ndá 'duu me mbè gii ki 'do gbí gbata Kàpàrànwùmù kù ko ndú. ¹² Ndú mà gii dooko gí njekèjì ndùgù bà rì gí gbí gbata Nàyini gí, ndú gii 'de ndá 'duu kù te ku 'bí 'dakò 'do gbí gbata gí sè tacó bà ya gí bà duu yí. 'Dakò tí nò mbe cì nò a gbèe 'vii mì nawu wó, káa nawu wó delè a nawu ku. Ndá 'duu gii ki 'do gbí gbata kí-kí kù ko tàkò ku ta ndá nìi tí nò. ¹³ Mbe tí ndoo mà gii nò nawu 'dakò tí nò mbe cì nò, yè ɾo wó gii bàkà yí ngé ndii gí. Yí bà-i-nò gii 'dè có jì nìi tí nò màa, «Wa gbí lá.» ¹⁴ Bindi yí bà-i-nò gii ba to co gbí òkò tí ndá 'duu ya gí mì ndá 'duu tí nò mbe kù te ku nò, bindi yí gii tee 'bì wò míti mbà tí nò náa ndá 'duu kù te ku nò. Ndá 'duu tí nò mbe kù te ku nò mà gii ɾò tíyò gí, Jézù gii 'dè có jì 'dakò tí nò mbe cì gí nò, màa, «Ye kù 'dè có jì wò màa, wò a gí yaá, ndí lo 'vii-'dakò.» ¹⁵ 'Dakò tí nò gii a kù ki tí wó to, bindi yí gii 'bità bà 'dè có, bindi Jézù gii je yí jì nawu wó.

¹⁶ Gúku bà-i-nò gii bàkà ndá 'duu 'dáá gí ngé ndii gí. Bindi ndú gii 'bità bà ùlù Mbíri màa, «Gbolò mbe 'dòkò có mì Mbíri co mì gbí òkò tí ze gí! Mbíri co wíri gí mì ndá 'duu mì wó gí.» ¹⁷ Tàwo có tí nò gii ya cee 'bá Jùdèyà, ta sè ndá 'bí to nínò dè-dè nò 'dáá gí.

Jòvànì tí mbe caka tí ndá 'duu 'vee Jézù

¹⁸ Ndá mbe tala có mì Jòvànì tí mbe caka tí ndá 'duu mà gii ya gí bà dità ndá i tí nò 'dáá náa Jézù bàkà nò jì Jòvànì, Jòvànì gii ruka ndá 'duu sósò'ò 'do gbí òkò tí ndú, ¹⁹ bindi yí gii tuu ndú, màa ndú ya gí bà 'vee Mbe tí ndoo màa, «Wò a 'duu tí nò náa Jòvànì 'dè có táánò màa yí kejì nò wèe, ze ùndi 'duu tí nò?»

²⁰ Ndá 'duu mì Jòvànì náa yí tuu ndú nò mà gii yee mì Jézù, ndú gii 'dè có jì yí màa, «À tuu ze a Jòvànì tí mbe caka tí ndá 'duu, màa, ze gí gí bà 'vee wò, màa, «Wò a 'duu tí nò náa à màa wò kejì nò, wèe, 'duu tí nò ká kpòò kejì?» »

²¹ Ndá mbe tala có mì Jòvànì náa yí tuu ndú nò gii yee mì Jézù ta o tí nò si yí kuu gbí netè bà 'vala ndá 'duu 'do gbí ndá nò'o mì ndú, ta bà mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duu, ta bà njaanga ɾo ndá mbe sù ro. ²² Ndú mà gii 'vanda ndi có tí nò náa mbe nibà i jì ndú tuu ta ndú nò, jì Jézù, Jézù gii 'visi có jì ndú màa, «Yo dele ndi yo ya gí bà dità ndá i nínò náa yo nò ta ɾo yo nò, ta ndá có nínò náa yo 'di ta tù yo nò jì Jòvànì: ndá 'duu tí nò táánò tí ndá mbe sù ɾo nò kpónó kù zeke'o, ndá 'duu tí nò ta kò ndú mbe gbele've gí nò kù nò nò kúti ndá mbe cì kpónó ɾo gí, ndá mbe sù tù kù 'di có, ndá 'duu nínò mbe cì gí nò kù a gí yaá, à kù ma Banga-Ngú-Có mì Mbíri jì ndá mbe yè. ²³ Káa yo 'ví 'dè có jì yí màa, 'duu nínò mbe me kpíki-kpíki gítí bà ùnje gítí ye lá nò a gbolò mbe tó pá.»

²⁴ Ndá 'duu mì Jòvànì náa yí tuu ndú nò mà gii njè nò gí, Jézù gii 'bità bà 'vee ndá mbè 'duu tí nò mbe tí mì mì wó nò gítí Jòvànì, màa, «Yo táánò kù kaa 'do gbí ndá gbata ya gí gbí kángáá nga ngoò gí bà nò a yè? Gí bà nò nji ngba náa pípiri kù pí yí mò éno, mò ézò? ²⁵ Yo kaa ya gí bà nò a yè? Gí bà nò 'bí 'dakò mbe zaa ta ndá banga bongo? Ndá mbe kù zaa ta ndá banga bongo kù dù a i 'bá mì ndá kpo-kpò gba! ²⁶ Káa 'dóó i tí nò náa yo kaa ya gí bà nò nò a nja yè? Gí bà nò mbe 'dòkò có mì Mbíri? Nínò a nderè bà ya yo ká nò. Káa 'duu tí nò me gbolò ndii mbe 'dòkò có mì Mbíri gí. ²⁷ 'Dakò tí nò a 'duu tí nò náa a cu có gítí wó mì gbí wáràgà mì Mbíri màa, Mbíri màa, «Nògí! Ye kejì gí bà tuu tù mì ye gí kùro lo, gí bà 'viindi kpokèjì tacó tí lo,» nò. ²⁸ Ye kù 'dè có jì yo màa, 'bí 'duu náa a nìi ká jò yí mbe me gbolò ndii Jòvànì muu to tí nò wálá. Káa kpétí ká éno, cèe táangbà 'duu sínò gbí òkò tí ndá bòò-gba mì Mbíri me gbolò ndii yí gí.»

²⁹ Ndá cèe 'duu 'dáá gí, ta ndá mbe kili i-míri mà gii 'di ndá có tí nò náa Jézù 'dè gítí Jòvànì nò, ndú gii ùnje gítí có mì Mbíri gí, bindi Jòvànì gii caka tí ndú gí. ³⁰ Káa à káa ndá mbe kpòò tí tàkìi, ta ndá mbe kpòò mbe 'di gbí tàkìi mì ndá Jùdèyà ká gii kpò có tí nò náa Mbíri 'dè jì ndú nò ta bà biya bá caka tí ndú mì Jòvànì gí.

³¹ Káa Jézù gii 'vee ndá mbè 'duu tí nò màa, «À má éno, ye kpónó 'ví 'vii ndá 'duu tí nò gbí o tí nò nò míti yè? Ndú bà dù go nja yè? ³² Ndú go ndá 'vii mbe kili ta bà muu ndú tende-tende mì gbí dùpì kù nò 'di. Bindi ndá 'bí 'duu gii dù á bándò mì ndú gii yuu nje ndú jì ndá 'bí ká ndú màa, «Ze cè cè bà ko nù jì yo, káa yo dù ru lá! Ze gii cè cè ku jì yo, káa yo wa gbí lá!» ³³ Tacó Jòvànì tí mbe caka tí ndá 'duu táánò gí gí to nò, yí táánò me mbe zò i lá, yí delè me mbe nju pe lá. Káa nje yo táánò gii dù gítí wó màa, a i ká gbí muu wó! ³⁴ Káa 'vii-mi-'Dakò gii gí kù zò i, ta bà nju pe, káa yo gii 'visi nje yo màa, «Nò káa nja 'dakò tí nò gí! Yí a mbe gámàtá, tí vò mbe nju pe, tí kómbe ndá mbe kili i-míri

ta ndá i-tà-zùkùmèè!> ³⁵ Kpèti ká ènò, à káa ndá mbe ùnje gítí éno máa, Mbiri a mbe 'di gbí-o, ká bà 'dè yúco.»

Simónè te wiri míti Jézù

³⁶ Ta o tí nò, 'bí mbe kpolo tí tàkii mí ndá Jùdéyà giì t'è é tí Jézù gítí i-zò-zò á 'bá mí wó. Káa si ndú kú zò i, ³⁷ 'bí nù náa rẹ wó volo ta ba bàkà vò i gí má giì 'di có tí Jézù, yí giì rí gí tàkò ndú tà' i ta pó bàà gbí ká' i-bàà náa à kiri 'do tí díí, si ndú kú zò i. ³⁸ Yí giì rò tiyò á sèè kò Jézù náa yí paraka gí ndii nó, kú wa gbí ta bà 'dù ngo-ro wó míti ndá kò Jézù. Bindi yí giì kucuku muungbó wó mí to, yí giì toro ngo-ro wó nò 'do tí ndá kò Jézù ta se muu wó. Bindi yí giì no tí ndá kpázà kò Jézù ta nje wó, yí giì yee pó bàà míti. ³⁹ 'Dakò tí nò tí mbe kpolo tí tàkii mí ndá Jùdéyà náa Jézù kú zò i á 'bá mí wó nó má giì nò nà i tí nò náa vò nù tí nò kú bàkà ta Jézù nò, yí giì 'bità bà kofo có máa, «'Dakò tí nó kùtáá má dú káa mbe 'dòkò có mí Mbiri, yí bà nò nà vò nù tí nó mbe kú gbalá yí nó ni gí.»

⁴⁰ Káa Jézù giì 'dè có a i jì mbe kpolo tí tàkii mí ndá Jùdéyà tí nò, ta rẹ wó a Simónè, náa ndú kú zò i 'bá mí wó nó máa, «'Bí có kuu mí ye tacó bà 'dè jí wò, Simónè.»

Káa Simónè giì 'visi có jí Jézù máa, «'Dè có mí lo, Mbe nibá i.»

⁴¹ Jézù bà-i-nò giì lòkò'bò có jí Simónè máa, «'Bí 'dakò dígíséé tí mbe da i giì 'vii có jí ndá 'bí 'dakò sósò'ò, máa ndú má bàkà gí, wàa ndú 'ví dele ndi jí yí. Yí 'vii jí 'bí 'duu a jù-kèè zì'duu-gbaanjé. Yí giì 'vii jí 'bí a jù-kèè vò. ⁴² Káa bà dele ndi có tí nó jí mbe giì kpó ndá 'dakò tí nó sósò'ò nó gí. Mbe có tí nó má giì nò ènò, yí giì 'dè có jí ndú, máa yí si có gítí ndú mí to gí. Wò kofo có máa, a tàkòcò 'di gbí òkò tí ndá 'dakò tí nó sósò'ò nó káa bà peteke gítí mbe có tí nó ndii ka wó gí?»

⁴³ Káa Simónè giì 'visi có jí Jézù máa, «Ye kofo có máa, tàkòcò 'dakò tí nó ta jù-kèè có muu wó zì'duu-gbaanjé nó.»

Jézù bà-i-nò giì 'visi có jí Simónè máa, «Có mí lo dú.» ⁴⁴ Jézù bà-i-nò giì 'visi tí wó gítí nù tí nó mbe yee pó bàà míti kò wó si ndú kú zò i nò. Bindi yí giì 'vee Simónè máa, «Wò nò nù tí nó gí, Simónè? Ye a wiri 'bá mí lo, káa wò je ngo jí ye tacó bà caka kò ye go i gbí tàkii mí ndoo tí ndá Jùdéyà lá. Káa nù tí nó ká giì 'dù ngo-ro wó míti ndá kpázà kò ye, bindi yí giì toro ta se muu wó. ⁴⁵ Wò te wiri míti ye ta bà òlò gbí tù ye go i gbí tàkii mí ndoo tí ndá Jùdéyà lá, káa 'do tí o bà rì ye gí tà' i bà-i-nò, nù tí nó ká kpécè kuu gbí nètè bà no tí ndá kpázà kò ye ta nje wó. ⁴⁶ Ye gí gí 'bá mí lo, káa wò toro bàà míti muu ye go i gbí tàkii mí ndoo tí ndá Jùdéyà lá, káa a nù tí nó ká giì toro pó bàà míti ndá kpázà kò ye. ⁴⁷ À má ènò, nìndò a nderè có tí nó náa ye 'dè ta có jí wò éno máa, Mbiri je à-cee-gí jí yí gítí ndá vò i mí wó mbe me mbè nó gí nó ká nò, tacó yí tee njembí wó míti Mbiri ngé ma. Wò má zò 'bò gí mí ka lo, ka lo 'ví zò 'bò gí mí lo. Má ènò, nù tí nó zò Mbiri níki ta njembí wó gbaanjé tacó Mbiri je à-cee-gí jí yí á gítí ndá vò i mí wó mbe ògbù ngé ndii gí nó gí.» ⁴⁸ Jézù má giì 'dè có jí Simónè cee gí, yí giì 'dè có jí nù tí nó máa, «À je à-cee-gí gítí ndá vò i mí lo gí.»

⁴⁹ Ndá 'bí 'duu tí nó mbe kú zò i ta ndú nó má giì 'di có tí nó, ndú giì 'bità bà 'vee 've gbí òkò tí ndú máa, «À tà nó a 'di ká nó, náa yí kú je à-cee-gí gítí ndá vò i mí ndá 'duu nó?»

⁵⁰ Káa Jézù giì 'dè có jí nù tí nó máa, «Bà tee njembí lo míti Mbiri 'vala wò gí. Ya níki máa.»

8

Ndá nù mbe kú ko tàkò Jézù

¹ Jézù giì 'bità bà nò ta bà ma Banga-Ngú-Có gítí bà dù Mbiri tí gba jí ndá 'duu cee to 'dáá gí. À ta o tí nó kú ko tàkò wó gbí ndá nó tí nó a ndá 'duu tí nó muu 'bi-nje só náa yí bàkà ndú tí ndá tù mí wó nó, ² giì je ndá 'bí nù náa yí mòkò ndá i 'do gbí muu ndú, ta ndá 'bí náa yí 'vala ndú 'do gbí ndá 'bí nà tende nò'o, go Màriyà Màdèlénà náa yí mòkò ndá i vò-nje só 'do gbí muu wó, ³ giì je Jòwánà tí nù mí 'bí 'dakò ta rẹ wó a Cúzá tí mbe kú kpolo tí ndá i-'bá mí Èródè 'dáá gí, giì je Sùzánà, ta ndá 'bí nù me mbè náa à nì rẹ ndú lá. Ndá nù tí nó ká kú ko nje ndá Jézù ta ndá mbe tala có mí wó ta ndá 'dóo i-zò-zò mí ndú.

Jézù lòkò'bò có gítí mbe va nà

⁴ Ta o tí nó, ndá 'duu giì ki 'do gbí ndá gbata 'dáá kpùkù ya gí mí Jézù. Jézù má giì nò ndá mbè 'duu tí nó mbe kaa gí gí mí wó nó, yí giì lòkò'bò có jí ndú, máa, ⁵ «Ta 'bí o gbaanjé, 'bí 'dakò giì ya gí bà va nà gbí nji mí wó. Káa ta o tí nó si yí kú va nà nó, ndá 'bí nji nà giì 'vaka tí ta ndi tí kpokèjì. Ndá mbe co ta nó giì 'dò gbí ndú baraka gí. Bindi ndá nuu giì ruka sè ndá nìno mbe 'vala 'do gbí bà 'dò gbí ndú mí ndá 'duu gí nó

'daá gí. ⁶ Ndá 'bí nji ña gii 'vaka tí ta ndi pí ndá díí mbe do cukpu-cùkpù ta gbí nji. Síí ndú má gii yee gí sè, ndú gii mii gí, tacó to ɾo díí tacó bà bàkà gúlúsu'o ji teè ndú wálá. ⁷ Ndá 'bí nji ña gii 'vaka tí tà ndá bè kperè. Ndú gii kù gí, káa ndá bè kperè tí nò gii gèè bè 'buuku ta muu ndú gí. ⁸ Ndá 'bí nji ña gii 'vaka tí bà banga zì to. Ndú má gii kù gí, ndú gii jò ta muu ndú gbe-gbè, gbe-gbè éno.»

Jézu má gii lòkò'bò có tí nò cee gí, yí gii 'dè có ji ndá 'duù máa, «'Duù ta tù bà 'di có kuu tí muu wó, yí 'ví 'di có!»

Nderè bà 'dè có mi Jézu gbí lòkò'bò

⁹ Ndá mbe tala có mi Jézu gii 'vee yí gítí gbí lòkò'bò tí nò náa yí 'dè gítí mbe va ña nò. ¹⁰ Káa Jézu gii 'visi có ji ndú máa, «Mbíri je muu tacó bà 'di gbí ngii gítí bà dù yí tí gba ji yo gí, káa sè ndá 'bi 'duù bà 'di ká gbí lòkò'bò, tacó wàa, Ndú kpèti má zeke i, ndú 'ví ñò i tí nò náa ndú kù zeke nò ni lá; ndú kpèti má 'di kòcò, ndú 'ví 'di gbí có tí nò náa ndú 'di nò lá.»

Jézu 'dè gbí bà lòkò'bò có gítí mbe va ña

¹¹ Jézu gii 'dè có ji ndá mbe tala có mi wó máa, «Ìjìnó a gbí lòkò'bò tí nó gítí mbe va ña nó ká nò: Nji ña tí nó a có mi Mbíri. ¹² Ndá ñinó mbe 'vaka tí tí kpokèji nó a ndá 'duù ñinó mbe 'di ndá có mi Mbíri, káa Gba-vò-i gii volo muu ndú 'do tí bà ùnje gítí ndá có tí nò gí, tacó wàa Mbíri 'ví 'vala ndú lá. ¹³ Ndá nji ña ñinó mbe 'vaka tí ta pí ndá díí nó a ndá 'duù ñinó mbe 'di có mi Mbíri ta líkí'o tí ndú, káa có tí nò dù gbí njembí ndú lá. Ndú ùnje gítí có tí nò ká ta lambu o, 'bí i má gii tala ndú, ndú gii solo sili ndú gí. ¹⁴ Ndá nji ña ñinó mbe 'vaka tí gbí ndá bè kperè nó a ndá 'duù ñinó mbe 'di có mi Mbíri, káa ñó ɾo ndá kpo-kpò i, ta líkí ndá i muu to tí nó, ta kpùrù-kpùrù njembí gítí ndá i muu to tí nó, gii sí o ji ndú gítí bà 'de i 'do gbí ndá có mi Mbíri náa ndú 'di nò lá. ¹⁵ Ndá nji ña ñinó mbe 'vaka tí gbí banga zì to nó a ndá 'duù ñinó mbe 'di có mi Mbíri, bindi ndú gii kpolo tí có tí nò ta tó njembí kácá-kácá ta tiri gbí wálá, ndú te kpomu gítí yee tí o tí nó náa ndú gii bàkà go có tí nò gí.

À kù òlò wu ta 'dí'di'o tacó bà ñò ngba'o

¹⁶ «'Bí 'duù jé mbe tù wu ta kùpò ya tí gí tà'i mì wó ta bèbìli, bindi yí gii 'bu i mí ɾo ngba wu tí nò wálá. Mbe bàkà ña i tí nó jé wálá. À kù òlò wu ta o 'daá gí ká míti bàndò ñinó náa 'duù bà ñò tà'i 'daá gí. ¹⁷ Ndá i ñinó náa a nguù ndú nó dù gbí kùrù tí ká lá. Ndá có gbí ngangbùtù delè 'daá gí bà 'vanda ká 'vanda gí sè. ¹⁸ À má éno, yo 'ví sè tù yo tí kpoò. Tacó 'duù ñinó ta i kuu mì wó nó, áá bà je i ji yí mbe gbolò ndii ñinó náa a kuu mì wó nó gí. Káa i 'duù má wálá, à kpèti káa lambu ñinó náa yí kù koɾo có máa a kuu mì yí nó, áá bà je 'do tí wó gí.»

Ndá 'dóó-'dòò nambe Jézu

¹⁹ Ndá nawu Jézu ta ndá 'dóó-'dòò nambe wó gii gí mí wó, káa ndú gii 'de kpokèji bà ñò yí lá, tacó ndá 'duù tí yè to gí. ²⁰ Ndá mbe ñò ndú gii 'dè có tí ndú ji Jézu máa, «Ndá nawu lo ta ndá ná'vindi lo gí kuu sè á kázò tacó bà ñò wò.»

²¹ Káa Jézu gii 'visi có ji ndá 'duù tí nó máa, «Ndá nawu ye ta ndá ná'vindi ye a ndá mbe 'di có mi Mbíri bindi ndú gii bàkà go có tí nó.»

Jézu ɾò gbolò pípiri mí tíyò

²² Ta 'bí o gbaànjé, Jézu gii 'dè có ji ndá mbe tala có mi wó máa, «Ndoo di kápá gí tito.» Ndú bà-i-nò gii kaa ya gí gbí gbá, bindi ndú gii 'bí nó gí tito go có mi wó nó. ²³ Káa si ndú gbí gbá á ɾo ngo, ɾi gii ja Jézu gí. Ndá mbe tala có mi Jézu má gii zeke'o, ndú ñò gbolò pípiri gbo ndú mí ɾo ngo gí. Ngo kù gii gbàngà gí gbí gbá. ²⁴ Ndú bà-i-nò gii 'bità bà gbá Jézu, ta bà tò kù máa, «Vò i 'de ndoo gi! Ndoo dooko ta bà mi ndoo mi ngo gí, Mbe nibá i!»

Jézu má gii ziaa gí, yí gii do míti ndá gbolò pípiri tí nó mbe kù pí wíri-wíri, wíri-wíri nó, ta ngo tí nó mbe kù gbàngà yéngé-yéngé, yéngé-yéngé nó, máa, ndú dù ngbii. Ndá i tí nó bà-i-nò gii dù ngbii gí, o gii ɾe déé.

²⁵ Bà ndá i tí nó má gii cee gí, Jézu gii 'vee ndá mbe tala có mi wó máa, «Yo tee njembí yo míti ye lá tacó yè?»

Ndú gii si nje ndú nga-ngàa ta gúku, bindi ndú gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú máa, «À tà nó a 'di, náa à kpèti káa ndá ngo ta pípiri, káa ndú kù 'di có mi wó nó?»

Jézu mòkò ndá i 'do gbí muu 'bí 'dakò

²⁶ Ndá Jézù gii di kápà bindi bà gbùrùngà ndú mì pípìrì nò gítí 'bí wúngbó to á 'bá mì ndá 'bí ña 'duù náa à kù nì mítí ndú a ndá Jèràsìnì. ²⁷ Káa, à káa póó bà tee kò Jézù mì tító, ndú gii 'de tí ndú ta 'bí 'dakò ta 'bá mì ndú gbí gbata, ta ndá i gbí muu wó. Ndá i tí nò gbí muu 'dakò tí nò si yí kù nò ta só, ndú delè gii si yí kù 'vala ká ta ndi tà ndá 'bá muu'dú ta cèe kòndi o.

²⁸ 'Dakò tí nò má gii ñò Jézù, yí gii 'va tí wó mí kùro Jézù, kù tò kù ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa, «Áá mì lo ta ye a yè, ndí lo Jézù, tí 'Vii-mi-Mbiri a ngéé gbiri? Ye kù 'deke a tí ye ji wò máa, wò waa có mítí ye lá.»

²⁹ 'Dakò tí nò pii ña wo tí nò tacó a Jézù ká mòkò i tí nò gbí muu wó nò máa, yí có 'do gbí muu wó gí. I tí nò 'va 'dakò tí nò mí to ta bà me mbè. Ta o tí nó náa à má tanga mítí wó gí nò, à kù da 'bò mítí kò wó, à delè kù ẹre 'bì wó ta kpùrù'vù ñjì wú, káa yí kù karaka ñjì wú 'do tí 'bì wó gí. Yí delè kù ki'viki gbì 'bò 'do tí kò wó gí. I tí nó má tanga gí, yí kù te yí ya tí gí gbí kángáá nga ngoò ta kpééti wó.

³⁰ Jézù má gii 'vee 'dakò tí nò gítí rẹ wó, 'dakò tí nò gii 'visi có ji yí máa, «Rè ye a 'Tùmérè.» 'Dakò tí nò 'visi ña có tí nò ji Jézù tacó a ndá i me mbè ká kò yí. ³¹ Ndá i tí nò gbí muu 'dakò tí nò bà-i-nò gii 'deke tí ndú ji Jézù máa, yí 'vaka ndá yí mí gbí guù wu lá. ³² Ndá kàdùrùkù ta o tí nò mèè kù zò i á ta tàgbà gú gbí to tí nò; tacó ènò, ndá i tí nò gbí muu 'dakò tí nò gii yù nambeè 'dò mì Jézù máa, yí si ndá yí 'ví kaa ya gí gbí muu ndá kàdùrùkù tí nò. Jézù má gii ùnje ji ndú gí, ³³ ndá i tí nò gii kaa 'do gbí muu 'dakò tí nò ya gí gbí muu ndá kàdùrùkù tí nò gí, ndá kàdùrùkù tí nò gii kaa ta ngelè ta ndá i tí nò gbí muu ndú ya gí bà oloko gí tà ngo 'do tí ñjà gángá ngo, bindi ndú gii mii ta ngo gí.

³⁴ Ndá mbe gbà ndá kàdùrùkù tí nò nò má gii ñò ña i tí nò mbe bàkà tí mítí ndá kàdùrùkù nò, ndú gii ñjè ta ngelè ya gí bà 'dè ji ndá 'duù gbí gbata, ta ndá 'duù ta ndi gbí ñjì. ³⁵ Ndá 'duù gii ki ya gí bà ñò ña i-serè tí nò náa ndá mbe gbà ndá kàdùrùkù 'dè có gítí ji ndú nò. Ndú má gii yee kà, ndú gii 'de 'dakò tí nò náa Jézù mòkò ndá i 'do gbí muu wó nò kù kù tí wó á kùro Jézù, tí cèe 'duù ta bongo tí wó. Bindi ñje ndá 'duù gii 'dèè gí.

³⁶ Ndá mbe ñò ndá i tí nó mbe bàkà tí mítí 'dakò tí nò ta ndá i gbí muu wó nó ta ñò ndú má gii ya gí bà dità ndá i tí nó ji ndá 'duù, ³⁷ ndá 'duù gbí gbata mì ndá Jèràsìnì ta ndá 'duù ñjì nò ta 'bá mì ndú ta seè gbata nò gii 'deke tí ndú ji Jézù ta gúku máa, yí ñjè nó 'do gbí to mì ndá yí gí. Tacó ènò, ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó gii kaa ya gí gbí gbà, bindi ndú gii dele ndi ndú gí tító.

³⁸ Káa ta o tí nó si ndá Jézù kù bàkà nó nò, 'dakò tí nò náa yí mòkò ndá i 'do gbí muu wó nó gii ya gí mì Jézù, bindi yí gii 'deke tí wó ji yí máa, yí si ndá yí 'ví ya ta ndú. Kaa Jézù gii 'dè có ji yí máa, ³⁹ «Ya gí 'bá, wàa wò 'ví ma có ña i tí nó náa Mbiri bàkà ji wó nó ji ndá 'duù.» 'Dakò tí nò bà-i-nò gii ya gí 'bá, bindi yí gii ma có ña i tí nó náa Jézù bàkà ji yí nó cee gbí gbata 'dáá gí.

Jézù 'vala ndá 'bí nìi ta 'bí 'vini

⁴⁰ Jézù má gii dele ndú wó gí Gàllilèyà, ndá 'duù gii te wiri mítí wó ngé ndii gí, tacó ñò ndá 'duù ta o tí nó ká kpokèji tí wó. ⁴¹ Má gii zeke'o, 'bí gbolò 'duù tí kùro ndá mbe kù kili mí bàndò bà ùlù Mbiri mì ndá Jùdèyà, ta rẹ wó a Jáyirù, gii ya gí bà zèè kò Jézù ta bà 'deke tí wó ji yí máa, ndá yí ya ta yí gí 'bá, ⁴² wàa yí 'ví 'vala gbèe nájú yí tí 'vini ta ndoú tí wó go muu 'bì-nje só, ta sé'í tí wó, mbe kù ù káa ndi sè o mì wó.

Káa si ndá Jáyirù kù ya gí 'bá mì wó ta Jézù, ndá 'duù me mbè gii tí ndú 'dee gí. ⁴³ Ta o tí nó, 'bí nìi ta mbelè kù yee tí wó ta ndoò muu 'bì-nje só káa yí 'de mbe 'vala yí lá, kuu gbí òkò tí ndá mbè 'duù tí nò. ⁴⁴ Nii tí nò má gii ñò Jézù, yí gii para ta kpokèji kápí Jézù co gbí òkò tí ndá 'duù ya gí bà zèè ñje bongo tí Jézù. Bindi mbelè tí nò mbe kù yee tí wó nó ngé gii rò tìyò gí. ⁴⁵ Káa Jézù gii 'vee ndá 'duù máa, «A 'dì ká gbala ye?»

Káa ndá 'duù 'dáá gí gii o gí. Bindi Piyétorò gii 'dè có ji Jézù máa, «Mbe nìbà i, a ndá 'duù tí nó mbe tí 'dee wò kigirigii gí nó ká kù kpoko wó.»

⁴⁶ Káa Jézù gii 'visi có gí tàkò có mì Piyétorò nò máa, «'Duù gbala ye gí. Ye ñò ni 'do tí bà co woti 'do gbí dii ye.»

⁴⁷ Nii tí nò má gii ñò ni gí máa, kèji bà ndo yí 'do 'bì Jézù wálá, yí gii co ta gúku kpùrù-kpùrù-kpùrù, ya gí bà kucuku muungbó wó mí kùro Jézù. Bindi yí gii yù gbí nderè bà zèè ñje bongo tí Jézù mì wó, ta bà 'vala yí ngé á bindi bà zèè ñje bongo tí Jézù mì wó, mí kùro ndá 'duù 'dáá gí.

⁴⁸ Káa Jézù gii 'visi có ji yí máa, «Bà tee njembí lo mítí ye 'vala wò gí, nájú ye. Ya ñiki maa.»

⁴⁹ Káa si Jézù kù 'dè có ji nìi tí nò, 'bí 'dakò náa à tuu yí 'do 'bá mì Jáyirù gii 'dè có ji Jáyirù máa, «Si bà yeeke ndi mbe nìbà i kpòò mì to. Tacó bà i tí nó ká volo gí nò.»

⁵⁰ Jézù má gii 'di có tí nò náa 'dakò tí nò kú 'dè jì Jáyìrù nò, Jézù gii 'dè có jì Jáyìrù máa, «Cì gúku lá. Tee káa njembí lo mí tí ye, wáa yí bà a gí yaà gí.»

⁵¹ Ndá Jézù má gii yee 'bá mì Jáyìrù, Jézù gii biya gí máa 'bí 'duù 'ví rì ta yì gí tàkò ku tà'í lá. Ndú gii rì gí tà'í tàkò ku ká ta ndá Jáyìrù tí bu ku, ta nawu ku, gii je ndá Piyètòrò, ta Jòvání, ta Jákòmò 'do gbí òkò tí ndá mbe tala có mì wó. ⁵² Ndú gii rì ta ndú gí tà'í tàkò ku si ndá 'duù kú mèrèkè tí ndú ta bà wa ku sè. Káa Jézù gii 'dè có jì ndá 'duù máa, «Yo si bà wa gbí mí to. Yí cì lá, yí kú tè a rì.» ⁵³ Ndá 'duù má gii 'di có tí nò, ndú gii ño Jézù ñó-ño, tacó ndú ño ni gí máa, 'viní tí nò cì gí.

⁵⁴ Káa Jézù gii zèè 'bì 'viní tí nò, bindi yí gii 'dè có jì yí máa, «A gí yaà, ndí lo 'vii.» ⁵⁵ Mâ gii zeke'o, 'viní tí nò gii 'bità bà wo woò, bindi yí gii a ngé cónjórónjò gí yaà. Jézù bà-i-nò gii 'dè có máa, à je i-zó-zò jì yí.

⁵⁶ Nje ndá bu 'viní tí nò ta nawu wó gii 'dèè gítí ña i tí nò gí, káa Jézù gii 'dè có jì ndú máa, ndú 'ví 'dè có i tí nò mbe bàkà tí nò jì 'bí 'duù gbaanjé lá.

9

Jézù tuu ndá tú mì wó muu'bi-nje só

¹ Ta o tí nò Jézù gii kili ndá tú mì wó muu'bi-nje só náa yí ruka ndú 'do gbí òkò tí ndá mbe tala có mì wó nó, yí gii je wotí bà mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duù, ta wotí bà 'vala ndá 'duù 'do gbí ndá nò'o jì ndú. ² Bindi yí gii tuu ndú, máa, ndú ya gí bà ma Banga-Ngú-Có gítí bà dù Mbíri tí gba, ta bà 'vala ndá 'duù 'do gbí ndá nò'o. ³ Yí gii 'dè có jì ndú máa,

«Yo 'ví je 'bí i tacó bà kpolo ta tí yo muu nó lá.

Yo 'ví zèè mù kórò lá, yo 'ví le kúúkpá lá.

Yo 'ví te i-zó-zò lá, yo 'ví je gürùsù lá.

Yo delè 'ví je vòò 'bí bongo lá.

⁴ Yo má yee tí to, yo 'ví ràngà ndò lá, yo 'ví dù ká tí gbèè 'bá yee tí o bà njè nó mì yo 'do tí to tí nò.

⁵ Yo má yee tí to, káa ndá 'duù gbí to tí nò má te wiři mí tí yo lá, ta o tí nó náa yo má kú njè nó 'do tí to tí nò nó, yo 'ví gbi njú to, to tí nò 'do tí kò yo gí, tacó bà túbà jì ndá mbe to tí nò máa, a ndú ká pà vò i mì ndú gítí mīri ndú.»

⁶ Jézù má gii 'dè ndá có tí nó náa à tí nó jì ndá mbe tala có mì wó cee gí, ndú gii njè nó ya cee to 'dáá gí kú ma Banga-Ngú-Có jì ndá 'duù, ta bà 'vala ndá mbe nò'o ta ndí tí ndá bàndò 'dáá gí.

Muu Èródè ñonòkò tí gítí Jézù gí

⁷ Èródè tí gbolò 'duù mbe kú zogo Gàliléya má gii 'di tàwo ndá i tí nó náa Jézù kú bàkà nó, muu wó gii ñonòkò tí gí. Tacó ndá 'bí 'duù ta o tí nò kú 'dè có máa, a Jòvání tí mbe caka tí ndá 'duù ká 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó. ⁸ Ndá 'bí 'duù máa, a Èlǐjà tí nó tí ká mbe 'dòkò có mì Mbíri nó ká gí ndi wó. Káa ndá 'bí 'duù ñindi ndú máa, a 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndá ká mbe 'dòkò có mì Mbíri ká 'vala ndi wó. ⁹ Èródè má gii 'di ndá có tí nó njúkú-njúkú nò, yí gii 'vee tí wó ta go bà ño Jézù, máa, «Ye da mīri Jòvání tí mbe caka tí ndá 'duù gí. Wáa 'duù tí nò ta rẹ wó kú wu ènò nò 'ví dù a 'dí?»

Jézù je i-zó-zò jì ndá 'duù álifí vò

¹⁰ Ndá tú mì Jézù gii dele ndi ndú gí gí bà dità ndá i tí nó náa ndú bàkà si ndú muu nó nò 'dáá gí jì yí. Bindi Jézù gii kaa ndú, ndú gii ya ta ndú ta kpééti ndú gítí 'bí to ta 'bá tí wálá seè gbata Bétisayída. ¹¹ Káa ndá 'duù me mbè gii ño bà ya ndú gí. Bindi ndú gii kaa ya gí tàkò ndú.

Ndá 'duù tí nò má gii yee tàkò ndú ká gí, Jézù gii te wiři mí tí ndú ta bà ma Banga-Ngú-Có gítí bà dù Mbíri tí gba jì ndú, delè ta bà 'vala ndá mbe nò'o gbí òkò tí ndú.

¹² Ndá mbe tala có mì Jézù muu'bi-nje só má gii ño rì kú tá-ta, ndú gii ruka bà muu ndú, bindi ndú gii ya gí mì wó, bindi ndú gii 'dè có jì yí máa, «Njè ndá 'duù tí nò gí, wáa ndú 'ví ya gí bà pà ndá bàndò rì, ta i-zó-zò, á ta ndi 'bá mì ndá 'duù. Tacó ndoo kpónó tí bàndò ñinó ta 'bá tí wálá nò.»

¹³ Káa Jézù gii 'visi có jì ndú máa, «Káa 'dóó yo má je ní i-zó-zò tí nò jì ndú, káa yè ká tí?»

Káa ndá mbe tala có mì Jézù gii 'visi có jì yí máa, «Áá mì ze káa ndá kú kó vò, ta ndá sè sósò'ò. Gbí có mì lo nó máa, ze ya gí bà si i-zó-zò jì ña ndá mbè 'duù tí nó?» ¹⁴ Ndá mbe tala có mì Jézù gii 'vee yí ènò tacó muu ndá 'duù ta o tí nò 'dáá gí bà dù go álifí vò.

Káa Jézù gii 'visi có jì ndú máa, «Yo 'dè có jì ndá 'duù tí nò máa, ndú ki tí ndú to ta bà muu ndú, bà muu ndú, go ndá 'duù zì'duù-só tí gbèè bàndò.»

¹⁵ Ndá mbe tala có mì Jézù mà gii ki ndá 'duu mí to, á go có tí nò náa yí 'dè jì ndú nò gí, ¹⁶ Jézù gii kaa ndá kù kò tí nò mì ndú wò nó, ta ndá sè tí nò sósò'ò nó, mí 'bí wó, yí gii zeke'ò gí tàrì, yí gii ùlù Mbírì tacó tí ndú, bindi yí gii ki'viki gbí ndú, bindi yí gii kaa jì ndá mbe tala có mì wó, máa, ndú njèè jì ndá 'duu. ¹⁷ Ndá 'duu gii zò i yè yí ndú 'dáá gí, bindi ndá mbe tala có mì Jézù gii ruka sè i-zó-zò mbe kpò ndú gí yeke ndá kèè muu'bi-nje só.

Piyétòrò yù gbí Jézù máa, yí a Bindi-Mbírì

¹⁸ Ta 'bí o gbaanjé, si Jézù kù 'deke tí wó jì Mbírì, si mì ndú ta ndá mbe tala có mì wó muu'bi-nje só nó, yí gii 'vee ndú máa, «Yo kù 'di 'do mì ndá 'duu éno máa ye a 'di?»

¹⁹ Káa ndú gii 'visi có jì yí máa, «Ndá 'bí 'duu kù 'dè có éno máa, wò a Jòvání tí mbe caka tí ndá 'duu. Ndá 'bí 'duu kù 'dè có máa wò a Èljà tí nò táánò tí mbe 'dòkò có mì Mbírì nó. Káa ndá 'bí 'duu njindi ndú máa, wò a 'bí 'duu gbaanjé 'do gbí òkò tí ndá ká mbe 'dòkò có mì Mbírì.»

²⁰ Káa Jézù gii 'vee ndú máa, «Káa yo? Yo njindi yo kù 'dè có máa ye a 'di?»

Káa Piyétòrò gii 'visi có jì yí máa, «Wò a Bindi-Mbírì!»

²¹ Káa Jézù gii 'dè có jì ndá mbe tala có mì wó máa, ndú 'ví 'dè ndi có tí nò náa Piyétòrò 'dè nò jì 'bí 'duu gbaanjé lá. ²² Yí gii 'dè có jì ndú máa, «'Vii-mi-'Dakò kèjì gí bà kònò a ndú tí ndá sé'i. Ndá kpo-'duu-'bá, ta ndá Kùro ndá bu-Mbírì, ta ndá kpo-kpò mbe 'di gbí tàkii mì ndá Jùdéya bà zì yí gí. Káa ta sili ta'ò bindi ku mì wó, yí bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí.»

²³ Jézù gii 'dè 'bí có jì ndá mbe tala có mì wó 'dáá gí máa, «Go bà dù tí mbe ru ndi ye má tí 'duu, 'duu tí nò 'ví ò-bà-mbí miři wó gí, yí 'ví ùnje gítí bà kònò sé'i ta rì 'dáá gí á muu ye, wàa yí 'ví gí gí bà ru ndi ye. ²⁴ Tacó 'duu njinó ta go bà kpolo tí 'dóó miři wó tí wó nó ká bà giři miři wó. Káa 'duu njinó mbe giři miři wó tacó tí ye nó ká bà 'de 'válá. ²⁵ 'Duu bà 'de gbí ndá i muu to tí nó a yè, náa yí kpétí má 'de ndú 'dáá gí, bindi yí gii giři miři wó gí? ²⁶ Ye 'dè có tí nò jì yo, tacó 'duu má kù kù nò tí bà túbà tí wó tí 'duu mì ye muu to tí nó, yí delè má kù kù nò tí ndá có mì ye muu to tí nó kpónó, 'Vii-mi-'Dakò delè bà kù nò tí 'duu tí nò ta o tí nó náa 'Vii-mi-'Dakò bà gii tòngbaà go i mì ndá Bu wó ta ndá tó basili.

²⁷ «Káa ye kù 'dè có jì yo ta yúco máa, ndá 'bí 'duu 'do gbí òkò tí yo, á mbe kù rò tiyò kùro ye kpónó nó, bà nò o bà dù Mbírì tí gba muu to tí nó má kózò gí, bindi ndú bà gii ci.»

Bà 'visi cè kózò tí Jézù

²⁸ Jézù gii bàkà káa i go sili wò-nje ta'ò á bindi bà 'dè nje mì ndú ta ndá mbe tala có mì wó, bindi yí gii kaa ndá Piyétòrò, ta Jòvání, ta Jákómò, ndú gii ya ta ndú gí pí 'bí njà gú. ²⁹ Káa si yí kù gii 'deke tí wó jì Mbírì, cè kózò tí gbiro wó gii 'visi tí gí. Ndá bongo tí wó gii dù kù tòngbaà nàli-nàli, 'bù'úú. ³⁰ Ndá mbe tala có mì Jézù mbe ko yí ya tí gí pí gú nó má gii zeke'ò, ndú gii nò ndá Jézù kù 'dè nje ta ndá 'bí 'dakò sósò'ò. Ndá 'dakò tí nò a ndá Mòze ta Èljà ³¹ ká co gí gbí ngba'ò kù 'dè nje ta ndá Jézù gítí o bà gii ci yí mí Jèrúzàlémé go có tí nó náa Mbírì 'dè sàà gí.

³² Ndá Piyétòrò ta ndá ka wó ta o tí nó a ku ta rì, káa ndú gii te kpo muu kù zeke ngba ndá 'dakò tí nó sósò'ò mbe kù rò tiyò á mì ndú ta ndá Jézù nó. ³³ Káa si ndá 'dakò tí nó kù gii njè nó 'do mì Jézù, Piyétòrò gii 'dè có jì Jézù mà, «Bà dù ndoo bà-i-nó a cèe tó có, Mbe nibà i. Si ze 'ví tò ndá ndúúrù ta'ò mí bà-i-nò, gbaanjé á jì wò, gbaanjé jì Mòze, wàa gbaanjé jì Èljà.» Piyétòrò 'dè có tí nó tacó yí nò 'dóó có bà 'de-'dè mì wó lá.

³⁴ Káa si Piyétòrò kù 'dè có tí nó, ndú mà gii zeke'ò, yúkùú, kùlù mù yiiga muu ndú gí. Kùlù mù tí nó gii te a gúku mífi ndú. ³⁵ Ndú bà-i-nò gii dù kù 'di kòcò 'duu kù 'dè có gbí kùlù mù tí nó máa, «Jinó a 'Vii mì ye, tí bà njembí ye; yo 'di có mì wó!» ³⁶ Ndú mà gii zeke'ò bindi bà kaṛa kòcò 'duu tí nó, ndú gii nò káa Jézù ta kpééti wó.

Ndá mbe tala có mì Jézù gii nè nje ndú gí tàkò i tí nó mbe bàkà tí nó go bà nè nje ndá 'duu gí tàkò i mbe bàkà tí gbí gázà.

Jézù mòkò i 'do gbí muu 'bí 'vii

³⁷ Si ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó ta'ò mbe ko yí ya tí gí pí gú nó kù gii dele ndi ndú gí tàgbà gú ta 'bí yé, ndú gii 'dè tí ndú ta ndá 'duu me mbè mbe kù kaa ya gí kùro ndú. ³⁸ 'Bí 'dakò 'do gbí òkò tí ndá 'duu tí nó mbe tí binjii nò gii dù ká to nò gii ja kù mí to máa, «Ye kù 'deke a tí ye jì wò máa, wò nò yè ro 'vii mì ye. Nò yè ro gbee 'vii mì ye, Mbe nibà i! ³⁹ I tí nò gbí muu wó nó má a gí, yí kù ja kù mí to, bindi yí gii 'va yí kàngaràngà mí to, pù kù gii gí 'do gbí nje wó tükù-tükù gí to; i tí nó kù 'va yí ta o 'dáá gí, bà dò 'bi 'do tí wó á mì i tí nó delè me kpòò. ⁴⁰ Ye 'deke tí ye jì ndá 'bí mbe tala có mì lo máa, ndú mòkò i tí nó 'do gbí muu wó gí, káa à gii kpò ndú gí.»

⁴¹ Káa Jézù gii 'visì có jí tàkò có mì 'dakò tí nò máa, «Ákoo ndí yo ndá mbe ngbùtù mbe tee njembí míti Mbírì lá. Yo bà lè mí tà rò ye a ngarànga? Ndoò bà dù ta ndoo ye tí o ngàyi? Gí ta 'vii tí nò mì lo nò gí bà-i-nò.»

⁴² Si 'dakò tí nò kù gii ya ta 'vii mì wó ta i-gbí-muu wó nò jí Jézù, i tí nò gii tanga míti 'vii tí nò, yí gii 'va yí mí to, bindi yí gii aanga yí jègè dèè gí. Káa Jézù gii do míti i tí nò, bindi yí gii mòkò yí 'do gbí muu 'vii tí nò gí. Bindi yí gii je yí jí bu wó. ⁴³ Ndá 'duù mà gii nò i tí nò náa Jézù bàkà nò, nje ndú 'dáá gí gii 'dèè gítí ña wotí mì Mbírì nò gí.

Bà só bà 'dè có mì Jézù gítí bà cì yí

Káa si muu ndá 'duù ká jé kù ẹre tí gítí ndá i tí nó 'dáá gí náa Jézù ta o tí nó kù bàkà nò, yí gii 'dè có jí ndá mbe tala có mì wó máa, ⁴⁴ «Yo sí có tí nó náa ye kù 'dè nó 'ví ya gí gbí tù yo, tacó áá kèjí gí bà cu gòmbò tí 'Vii-mi-'Dakò jí ndá 'dakò.» ⁴⁵ Káa bà 'di gbí có tí nò gii kpò ndá mbe tala có mì Jézù gí, tacó à ngùù gbí 'do tí ndú gí. Káa gúku bà 'vee yí gítí gbí delè gii zèè nje ndú gí.

Gbolò 'duù mbe ndii ndá 'bí ka wó 'dáá gí a 'dì?

⁴⁶ Kponje gii tanga gbí òkò tí ndá mbe tala có mì Jézù máa, gbolò 'duù mbe ndii ndá 'bí ka wó gbí òkò tí ndá yí 'dáá gí a 'dì wè? ⁴⁷ Káa Jézù gii 'di gbí ña bà koro có mì ndú nò gí. Tacó ènò, yí gii je 'bí lambu 'vii kí mí rẹgbà tí wó, ⁴⁸ bindi yí gii 'dè có jí ndú máa, «'Duù mbe te wíri á míti 'vii tí nó ta rẹ ye, yí te wíri tí nó a i míti ye, káa 'duù mbe te wíri míti ye, yí te wíri tí nó a i míti mbe tuu ye, tacó 'duù ñinó tí táangbà 'duù gbí òkò tí yo 'dáá gí nó, a gbolò 'duù gbí òkò tí yo 'dáá gí.»

'Duù ñinó ta wò có mì wó ta wò wálá nó, a 'duù mì lo

⁴⁹ Jòvání gii 'dè có jí Jézù máa, «Ze nò 'bí 'dakò kù mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duù ta rẹ mì lo, káa ze gii rò yí á 'do tí gí, Mbe tí ze, tacó yí me 'duù mì ndoo lá.»

⁵⁰ Káa Jézù gii 'visì có jí Jòvání máa, «Yo rò yí 'do tí lá; tacó 'duù ñinó ta wò có mì wó ta wò wálá nó, a 'duù mì lo.»

Ndá 'duù gbí to Sámariyà biya bà te wíri míti Jézù gí

⁵¹ Kùro o bà ya Jézù gí gbiri mà gii dooko gí, yí gii bàkà nó kù ya gí Jèrùzàlémè. ⁵² Káa yí gii tuu ndá tú mì wó ya gítí 'bí to Sámariyà, gí bà 'viindi i ù ta ndi wó. ⁵³ Káa ndá 'duù gbí to tí nò gii biya bà bàkà wíri ù ta ndi wó gí, tacó yí zèè ta o tí nó a kpokèjí Jèrùzàlémè. ⁵⁴ Ndá tú mì wó, ndá Jákòmò ta Jòvání, mà gii nò ènò, ndú gii 'vee yí máa, «Ze tè'é tí wu 'do gbiri gí bà mi ndú gí, Mbe tí ze?»

⁵⁵ Káa Jézù gii 'visì tí wó, yí gii do míti ndá Jákòmò ta Jòvání. ⁵⁶ Bindi ndú gii nje nó 'do gbí to tí nó ya gítí 'bí to.

Mboo tàkò bà dù tí mbe ru ndi Jézù

⁵⁷ Káa si ndú muu nó, 'bí 'dakò gii 'dè có jí Jézù máa, «Áá bà ja ye a 'do tàkò lo káa go ngo.»

⁵⁸ Káa Jézù gii 'visì có jí 'dakò tí nò máa, «Ndá guù mì ndá ngàmbé kuu tí. Ndá 'bá mì ndá nuu kuu tí. Káa bàndò bà te muu 'Vii-mi-'Dakò míti wálá.»

⁵⁹ Yí gii 'dè có jí 'bí 'dakò máa, «Ru ndi ye.»

Káa 'dakò tí nò gii 'visì có jí yí máa, «Si ye 'ví ya gí bà duu ku bu ye má kózò gí, Mbe tí ye.»

⁶⁰ Káa Jézù gii 'visì có jí 'dakò tí nò máa, «Si ndá ku 'ví duu ndá 'dóo ku mì ndú, wàa wò 'ví ya gí bà ma có bà dù Mbírì tí gba.»

⁶¹ 'Bí 'dakò bà-i-nò gii 'dè có jí Jézù máa, «Ye bà ru ndi lo, kpo 'duù. Káa si ye má ya gí bà 'vee ndá 'duù 'bá mì ye má kózò gí.»

⁶² Káa Jézù gii 'visì có jí 'dakò tí nò máa, «Mbe zèè bá ká á tà nji gí, káa yí kù zeke'o á gí ndii bà 'vii tí mbe dù tí bòò gba mì Mbírì wálá.»

10

Jézù tuu ndá mbe tala có mì wó 70

¹ Ta o tí nó, Mbe tí ndoo Jézù gii ruka ndá 'bí mbe tala có mì wó zì 'duù-ta-ò-nje muu 'bí nje-muu 'bí só, bindi yí gii tuu ndú gí kùro, só-só-só gí gbí ndá gbata, ta ndá to tí nó náa yí kù koro có bà cu wíri ya gí gbí ndú. ² Káa ta kùro o bà nje nó mì ndú, yí gii 'dè có jí ndú máa, «Ndá i gbí nji ògbù ngé, káa muu ndá mbe kili ndú me nji'dí. Á má ènò, yo 'deke tí yo jí Mbírì tí mbe nji tí nó, tacó wàa yí 'ví tuu ndá 'bí 'duù gí bà kili ndá i 'do gbí nji mì wó gí. ³ Yo nje nó! Ye kpónó kù tuu yo á go ndá rómbo á gí gbí òkò tí ndá gbówó.

⁴ Káa yo 'ví kaa gùrúsù ta yo tacó bà sì ta i muu nó lá. Yo 'ví le kúúkpá bà yù i lá.

Yo 'ví kaa ndá 'bí tàrà lá.

Yo 'ví nò ta bà 'vee ndá 'duù ta ndi tí kpokèjì lá.

⁵ Yo má yee tí 'bá, kpédélé có náa yo 'ví 'dè jì ndá mbe 'bá tí nò 'ví dù a, <Mbírì 'ví si yo 'ví dù níki maa!> ⁶ 'Duù ñinó ta 'dè njembí wó nó má kuu 'bá tí nò, Mbírì bà bàkà nambeè jì yí go có tí nò gbí njembí yo nò gí. Káa 'duù ta 'dè njembí wó má 'bá tí nò wálá, Mbírì bà bàkà nambeè tí nò ta gó tí yo nò jì ndú wálá.

⁷ Yo má yee tí to, yo 'ví ràngà 'bá lá. Ndá mbe 'bá má je ndá i-zó-zò ta ngo jì yo, yo 'ví biya lá, tacó mbe nètè kù ka wu'o me sínò lá.

⁸ Yo má yee tí to, káa ndá 'duù má te wírì míti yo, yo 'ví zò i-wírì tí nó náa ndú bàkà jì yo nò. ⁹ Yo 'ví 'vala ndá mbe nò'o tí bàndò tí nó náa ndá 'duù te wírì míti yo á tí nò. Yo 'ví 'dè có jì ndá 'duù tí bàndò tí nó máa, <Kùro bà dù Mbírì tí gba mì yo dooko gí.>

¹⁰ Káa yo má yee tí to, káa ndá 'duù tí to tí nó má te wírì míti yo lá, yo 'ví có gítì kpokèjì, wáa yo 'ví gbí njú to, to tí nó 'do tí kò yo gí, bindi yo 'ví 'dè có jì ndá mbe to tí nó máa, ¹¹ <À kpétì káa njú to 'bá mì yo, ze gbí 'do tí kò ze mí to jì yo gí. Káa yo koṛo muu yo máa, kùro bà gí Mbírì gí bà dù tí gba mì ndá 'duù 'dáá gí dooko gí.>

¹² Ye kù 'dè có jì yo ta kponje tí wálá, máa, Mbírì bà waa có míti ndá 'duù tí nó ta wotí tí ndii ñindi ndá 'duù gbí gbata Sòdómá gí.

¹³ «Yo tí ndá 'duù gbí gbata Kòràzini, ta ndá 'duù gbí gbata Bètisàyidá, bà ñò míti yo! Tacó ye táánò má bàkà ndá seṛè tí nó náa ye bàkà jì yo nó a i jì ndá 'duù gbí ndá gbata Tírò ta gbata Sidóni, o go éno ndú kpónó yù zì sùwàli, bindi ndú gii toṛo mbúlùwu míti ndú tacó bà túbà máa, ndá yì 'visi muu ndá yì 'do tí ndá vò i mì ndá yì gí, sàà gí! ¹⁴ Káa a ndá 'duù gbí ndá gbata Tírò ta Sidóni ká bà 'de bà wo woó á có tí yo ta o bà waa có mì Mbírì míti ndá 'duù ta ndòngbú o. ¹⁵ Káa yo tí ndá 'duù gbí gbata Kàpàrànwùmù! Yo bà oko tí yo go éno yee tàrì? Mbírì bà 'vaka yo 'do ká gí tà-'bá-gì-lá.»

¹⁶ Bindi Jézù gii 'dè có jì ndá mbe tala có mì wó, máa, «À má éno, 'duù má 'di có mì yo, yí 'di nó a có mì ye. 'Duù má biya yo, yí biya nó a ye. Káa 'duù má biya ye, yí biya nó a 'duù tí nó mbe tuu ye.»

Ndá mbe tala có mì Jézù náa yí tuu ndú nó dele ndi ndú gí gí mì wó

¹⁷ Ndá mbe tala có mì Jézù zì 'duù-ta-'ò-nje muu 'bì nje-muu 'bì só náa yí tuu ndú nó gii dele ndi ndú gí gí bà ditá ndá i tí nó náa ndú bàkà ta ndi to nó jì yí ta líkí'o tí ndú, máa, «Ze má 'dè có kpétì ká jì ndá i-gbì-muu ndá 'duù ta re lo, ndú kù 'di có mì ze, Mbe nibá il!»

¹⁸ Káa Jézù gii 'visi có jì ndú máa, «Ye gii ñò Gba-vò-i kù 'va tí wó to 'do tàrì melé-mèlè go bà ì mù nò. ¹⁹ Yo ñò nó! Ye je wotí bà 'dò ndá kpoo, ta ndá sene, ta kò yo á jì yo gí. Ye delè gii je wotí bà co gbí ñò ku'di tí Gba-vò-i á jì yo gí. 'Bì i delè gí bà bàkà yo wálá. ²⁰ Kpétì ká éno, yo 'ví dù ta líkí'o tí yo tacó náa ndá i-gbì-muu ndá 'duù kù ci gúku tí yo nó lá. Yo dù ta líkí'o tí yo tacó Mbírì cu re yo mì gbírì gí.»

Jézù ùlù Mbírì

²¹ Ta o tí nò, Bèrì-mì-Mbírì gii zèè 'bì tí Jézù mbi ta líkí'o gí. Bindi yí gii 'bità bà ùlù Mbírì máa, «Ye ùlù wò tí Bu ye, tí Mbe tí ndá tàrì ta to. Tacó wò nguù gbí ndá i tí nó á 'do tí ndá mbe 'di gbí-o, ta ndá mbe yú ro gí. Wò gii 'dè gbí ndú a i jì ndá víi 'vii sínò. À éno Bu ye, tacó wò táánò bàkà nó a bà njembí lo. ²² Bu ye kaa ndá i 'dáá gí á mí 'bí ye tí 'Vii mì wó gí. Káa mbe ñò ye tí 'Vii mì wó, ni wálá, à káa yí tí Bu ye; mbe ñò yí tí Bu ye delè ni wálá, à káa ye tí 'Vii mì wó, gii je ndá 'duù tí nó ta go bà 'dè jì ndú tí 'Vii mì wó no.»

²³ Jézù gii 'visi tí wó gítì ndá mbe tala có mì wó, bindi yí gii 'dè có jì ndú ta kpéétì ndú máa, «Ndá 'duù tí nó mbe ñò i tí nó náa yo kù ñò nó a ndá mbe tó pá. ²⁴ Ye kù 'dè có jì yo máa, ndá mbe 'dòkò có mì Mbírì me mbè, ta ndá kpo-kpò gba dígíséé, dù ta go bà ñò i tí nó náa yo kpónó kù ñò nó kpòò, káa ndú ñò gbaànjé lá; ndú dù ta go bà 'di có tí nó náa yo kù 'di nó kpòò, káa ndú delè 'di lá.»

Gbolò có mì Mbírì

²⁵ Ta 'bí o gbaànjé, 'bí mbe 'di gbí tàkìlì mì ndá Jùdéya gii 'vee Jézù, ta tìrì máa, «Ye 'ví bàkà a ṛa yè, tacó wáa ye 'ví 'de ta 'wálá ñinó mbe cee lá nó?»

²⁶ Káa Jézù gii 'vee 'dakò tí nó delè máa, «À cu mí gbí wáràgà mì Mbírì máa yè? Wò 'deke máa yè?»

²⁷ Káa 'dakò tí nó gii 'visi có jì Jézù máa, «À cu mí gbí wáràgà mì Mbírì éno máa, <Wò 'ví zè Mbe tí lo, tí Mbírì mì lo, níki ta njembí lo gbaànjé; wò 'ví zè 'bí ṛa i gbí bà 'vala wò níki ndii Mbírì mì lo lá, wò 'ví kilì wotí mì lo 'dáá gí, ta ndá kòṛó-kòṛo có mì lo 'dáá

gí, ká gítí bà zè yí nìkì maa. Wò delè 'ví zè 'bí ka lo nìkì maa, á go bà zè tí lo nìkì maa mì lo.» »

²⁸ Jézù gii 'visì có jì 'dakò tí nò máa, «Có mì lo náa wò 'dè nò 'dú. Bàkà go éno, wàa Mbíri bà je 'válá ñinó mbe cee lá nó jì wò gí.»

Jézù lòkò'bò có gítí 'bí 'dakò tí 'duù Sàmáriyà

²⁹ Káa 'dakò tí nó gii bàkà bà 'di gbí tàkii mì ndá Jùdèyà mì wó jì Jézù ta bà 'vee yí máa, «Ka ye a 'di?»

³⁰ Káa Jézù gii 'visì có jì yí gbí lòkò'bò máa, «Ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'dakò tí Jùdèyà gii ñjè nó 'do Jèrùzàlèmè kú ya gí gbí gbata Jèrikò. Yí mà gii yee kpokèjì, ndú gii 'de tí ndú ta ndá mbe kùmùkù i mì ndá 'duù. Ndá wò 'duù tí nó gii kaa ndá i mì wó 'daá gí, ndú gii gbí yí dè gí mì ku, bindi ndú gii sí yí tí mē wó míti kpokèjì. ³¹ 'Bí bu-Mbíri mì ndá Jùdèyà mbe kú ndii ta nó gii 'de 'dakò tí nó gbàrákàà tìsì á tí ọ kpokèjì. Yí gii zeke yí ká zeke gí tìsì kà, bindi yí gii waa to có seè tí wó, yí gii ndii ta nó mì wó gí. ³² Bindi bà ndii bu-Mbíri mì ndá Jùdèyà nò, 'bí 'dakò tí 'duù mbe kú bàkà nètè á gbí ndùgù 'bá-Mbíri mbe gí co tí gbèe kpokèjì tí nó gii 'de 'dakò tí nó ká kuu gbàrákàà tìsì á bàndò mì wó nò. Káa yí delè gii zeke káa yí gí to kà ta ọ wó, bindi yí gii waa to có ẹgbà tí wó, yí gii ndii gí.

³³ «Káa 'bí 'dakò, tí 'duù Sàmáriyà mbe kú ndii ta nó, gii 'de yè tí nó náa à gbí yí nó. Yí mà gii zeke yí gí tìsì kà, yè ọ wó gii bàkà yí ngé ndii gí. ³⁴ Bindi yí gii yèè dè gítí wó, yí gii bàkà nètè gítí ndá kà tí nó ta ndi tí wó nò, ta bà doo ọ ndú ta gó nẹbítí, bindi yí gii yee bàà mí ọ ndú, bindi yí gii ẹre ndú 'daá gí. Yí gii te yí mí pí nó tí nó náa yí kú o nó. Bindi yí gii ya ta yí gí 'bá mì 'bí 'dakò. ³⁵ Ndú gii tẹ ọ, yé mà gii too gí, yí gii je làmbu i jì mbe 'bá, bindi yí gii 'dè có jì yí máa, «Pò yí, ye bà dele có bà-i-nò tacó bà sí có ndá i mì lo náa wò volo gbí ndú míti wó nò.»

³⁶ «À má éno, tó kaà kpónó a 'di á 'do gbí òkò tí ndá 'dakò tí nó ta'ò nò?»

³⁷ Mbe 'di gbí tàkii mì ndá Jùdèyà tí nó gii 'visì có jì Jézù máa, «Tó kaà a 'duù tí nó tí mbe ọ yè ọ wó nò.»

Jézù bà-i-nò gii 'visì có jì yí máa, «À má éno, ya gí 'bá, wàa wò 'ví bàkà go i mì 'duù Sàmáriyà tí nó.»

Jézù co wíri ya gí 'bá mì ndá Máràtà ta Màriyà

³⁸ Ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó mà gii wùkù to yee gbí to 'bá mì ndá 'bí niè ta ẹrè wó a Máràtà, Máràtà gii t'è t'í Jézù gí 'bá mì ndú ta ná'vindi wó Màriyà. ³⁹ Jézù mà gii ya gí 'bá kà, Màriyà gii ñjè nó ya gí bà kì tí wó kùro Mbe tí ndoo kú 'di ndá có tí nó náa yí kú 'dè nó, ⁴⁰ jee Máràtà mì nje nètè keci ta kpéetí wó. Máràtà mà gii ọ ọ nà nètè tí nó mbe jee tí mí to á kùro wó nó, ñjembí wó gii volo gí. Yí bà-i-nò gii ñjè nó ya gí mì Mbe tí ndoo, bindi yí gii 'vee yí máa, «Có bà si ye mì ná'vindi ye ta kpéetí ye mí nje nètè nó á ọ lo wálá gí, Mbe nibà i? 'Dè có jì yí máa, yí gí gí bà koni ye!»

⁴¹ Káa Mbe tí ndoo gii 'visì có jì Máràtà máa, «Máràtà! Máràtà! Ñjembí lo kú mù gítí ndá i me mbè. ⁴² Káa ndá kpóló-kpolo i gbí òkò tí ndá i tí nó me mbè lá; à má ta bà 'dè ta yúco, à káa i gbaànjé cuki. Màriyà cu 'bí wó nó a i míti ñinó mbe nìkì ndii ndá 'bí gí nò. Á má éno, àà bà je 'do tí wó wálá.»

11

'Bí mbe tala có mì Jézù 'vee yí gítí cèe kèjì bà 'deke tí 'duù jì Mbíri

¹ Ta 'bí o gbaànjé, Jézù gii ya gítí 'bí bàndò kú 'deke tí wó jì Mbíri. Yí mà gii 'deke tí wó cee gí, 'bí mbe tala có mì wó gii 'dè có jì yí, máa, «Tùbà cèe kèjì bà 'deke tí jì Mbíri jì ze go ñindi Jòvànì tí mbe caka tí ndá 'duù náa yí me jì ndá mbe tala có mì wó nó gí, Mbe nibà i.»

² Káa Jézù gii 'visì có jì ndá mbe tala có mì wó máa, «Yo 'deke tí yo jì Mbíri éno máa, <Buù, à ùlù ẹrè lo.

Gí gí bà dù tí gba.

³ Je i-zó-zò jì ze ta ọ 'daá gí.

⁴ Sí có gítí ndá wò i mì ze mí to,

tacó ze kú sí có gítí ndá wò i mì ndá ka ze mí to.

Si ze mí gbí ndá i ñinó mbe kú eendi ze gítí wò i lá.» »

⁵ Káa Jézù gii 'dè có jì ndá mbe tala có mì wó máa, «'Bí 'duù 'do gbí òkò tí yo nó má ya gí mì kómbe wó ta kpo-gb'í o, bindi yí gii gbà njekekèjì muu wó máa, yí je làmbu i-zó-zò jì yí, ⁶ wáa yí 'ví ya tí jì 'bí kómbe yí mbe gí 'do muu njà nó gii gbaaka yí sí o gbooko gí nó, ⁷ káa kómbe wó nó gii 'visì có jì yí máa, «Si bà pèè mbí ye mí to, tacó ze kpò gbí njekekèjì gí. Kpokèjì bà je 'bí ọ a mì ye kpónó jì wó wálá, tacó ze ta ndá 'viì mì ye kú tẹ

ri. > A ɲa yè ká bà bàkà tí? ⁸ Ye kú 'dè có jí yo máa, 'dakò tí nò, kpèti má je i-zó-zò jí mbe gbà njekèjí muu wó nò gítí có kómbeè tí nó á gbí òkò tí ndú ta yí nó lá, yí bà je jí yí tacó bà dò nó 'do ɾo wó gí.

⁹ «Káa ye kú 'dè có jí yo éno máa, yo yù i, wàa áá bà je i tí nó jí yo gí. Yo pà i wàa yo bà 'de i tí nó gí. Yo ku njekèjí wàa áá bà njaanga jí yo gí. ¹⁰ Tacó áá bà je i jí 'duu ɲinó mbe yù i nó gí, 'duu ɲinó mbe pà i nó, bà 'de i tí nó gí, à delè bà njaanga njekèjí jí 'duu ɲinó mbe gbà njekèjí nó gí

¹¹ «À bu 'vii ngàyi gbí òkò tí yo ká bà je yà-kpoo ta zì kpoo tí jí 'vii mì wó, náa 'vii má yù yà-sè 'do tí wó? ¹² À bu 'vii ngàyi ká bà je sene jí 'vii mì wó, náa 'vii má yù pàrà ngùù 'do tí wó? ¹³ Káa ndá vò 'duu go yo nó má nì bà je tó i jí ndá 'vii mì yo gí, Bu yo tí nó á gbíri nó 'ví tuu Bèri-mi-Mbíri jí ndá mbe 'deke tí ndú jí yí lá?»

Ndá Jùdèyà cu có bà toko có ta Bèlìzèbùlù míti Jézù

¹⁴ Ta o tí nò, Jézù kú mòkò 'bí i mbe eɾe nje 'bí 'dakò 'do tí bà 'dè có gí 'do gbí muu wó. I tí nò má gii có 'do gbí muu 'dakò tí nó gí, 'dakò tí nó gii 'bità bà 'dè có. Nje ndá 'duu gii 'dèè gítí bà 'di kòcò 'dakò tí nó gí. ¹⁵ Káa ndá 'bí 'duu 'do gbí òkò tí ndú bà-i-nò kú gii 'dè có máa, «A Bèlìzèbùlù, tí Gba-vò-i, ká kú je wotí bà mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duu jí yí.» ¹⁶ Ndá 'bí 'duu ɲindi ndú gii 'dè có jí yí ta tiri máa, yí bàkà serè jí ndá yí, wàa ndá yí 'ví ɲò tí nì éno máa, a Mbíri ká kú je wotí bà mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duu jí yí. ¹⁷ Káa Jézù gii 'visi có jí ndú gí tàkò ɲa bà koɾo có mì ndú nò, máa, «Có mì ndá 'duu mì gba má toko lá, 'bá mì gba tí nó bà 'bu gí. Có mì ndá 'duu á rùkàtìlì mì ndú delè má toko lá, 'bá tí nó bà sì tí wálá. ¹⁸ Káa Gba-vò-i má ɲjèè gbí 'bá mì wó gí, 'bá mì wó nò bà ɾò tìyò ta ɲa kpokèjí ngàyi, náa yo má 'dè có éno máa, ye kú mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duu ta wotí mì Gba-vò-i nó? ¹⁹ Ye má kú mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duu ta wotí mì Gba-vò-i, ndá 'vii mì yo kú mòkò ndú ta wotí mì 'di? À má éno, ndoo si ndá 'vii mì yo 'ví waa ngbàngà jí ndoo. ²⁰ Káa ye má kú mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duu ta wotí mì Mbíri, gbí éno máa, Mbíri gí tí gba mì yo gí.

²¹ «Cèe wu 'dakò ta ndá zì' 'bí wó má kú ù règbà ndá i mì wó, muu ndá i mì wó nó bà ba wálá, ²² yee ká tí o tí nó náa 'bí ngbílì mbe da gbí ka wó ngbílì má ki'viki gbí bá ganda mì wó gí, yí bà gii kaa ndá i mì wó.

²³ «Có mì 'duu má toko ta ye lá, yí a mbe jòò gbí có ta ye. 'Duu má kili i ta ye lá, kú jaaka gbí i.

Bà dele ndi vò bèri

²⁴ «À má mòkò i 'do gbí muu 'duu, i tí nó kú ya gí bà wùkù to ta ndi gbí ndá kángáa nga ngòò, kú pà bà bàndò bà tèwo wó. Káa bà 'de bàndò bà dù yí tí má kpò yí gí, yí bà 'dè có máa, «Bà i ngèlè gí ndii kpò a ngo. À má éno, ye bà dele ndi ye ya gítí ká 'bá mì ye.» ²⁵ Yí má dele ndi wó ya gí bà 'de à 'viindi tà'í tí nó náa yí có 'do tí nó gí, ²⁶ yí bà dele ndi wó ya gí bà gí ta ndá 'bí ka wó tí ndá fùufù mbe ndii yí gí, vò-nje só, gí gbí muu 'duu tí nó, yee tí o tí nó náa ndú volo 'duu tí nó gí.»

Cèe bà peteke tàkòcò 'duu

²⁷ Si Jézù kú 'dè ndá có tí nò, 'bí niì gii 'dè có ta kòcò wó ngéé gí yaà 'do gbí òkò tí ndá mbè 'duu tí nó mbe kili nó, máa, «À ùlù niì tí nó tí mbe jò wò, náa wò kpolo ta ngo kí wó nò!»

²⁸ Káa Jézù gii 'visi có jí niì tí nó máa, «À nìkì a bà ùlù ndá mbe 'di có mì Mbíri bindi ndú gii bàkà go có tí nó, á cotí bà ùlù nawu ye.»

Serè mbe bàkà tí míti Jónà

²⁹ Jézù má gii ɲò ndá 'duu kú gii tí me mbè jèlè yí gí, yí gii 'dè có jí ndú máa, «Ndá vò 'duu tí nó á gbí o tí nó nó kpónò kú tí nó, máa ye 'ví bàkà serè á jí ndá yí. Káa áá bà tè ta ndú káa serè tí nó dígísèè mbe bàkà tí míti Jónà tí 'bí mbe 'dòkò có mì Mbíri nó. ³⁰ 'Vii-mi-'Dakò bà túbà jí ndá 'duu tí nó gbí o tí nó nó máa a Mbíri ká tuu yí, jé ká go bà tuu Jónà á jí ndá 'duu gbí gbata Nínèvà dígísèè máa a Mbíri ká tuu yí.

³¹ «Niì tí nó táánò tí gbolò gba mì ndá 'duu tí nó ta 'bá mì ndú mbe mò gí gbí'dè nó, bà kpi ngbàngà tí ndá 'duu tí nó gbí o tí nó nó ta o bà co Rì bà waa có wúnò. Tacó yí te nó ngé 'do tagbari'o gí gí bà 'di ndá có mì gbolò gba tí nó tí Sólómòni, tí mbe 'di gbí-o nó dígísèè gí. Káa yo zeke'o gí, 'bí i mbe me gbolò ndii Sólómòni gí kpónò kuu nó. ³² Ndá 'duu gbí gbata Nínèvà bà kpi ngbàngà tí ndá 'duu tí nó mbe kú 'vala kpónò nó, ta o bà co Rì bà waa có wúnò. Tacó Jónà dígísèè kò-kò ta ndá vò i mì ndú jí ndú, bindi ndú gii 'visi muu ndú á 'do tí ndá vò kpokèjí mì ndú gí. Káa 'bí i mbe me gbolò ndii Jónà gí kpónò kuu nó.

Ro 'duu a kùpò mì wó

³³ «'Bí 'duù jé mbe òlò wu mí nje kùpò, bindi yí gii 'bu i mí ro ngba wu tí nò gí nò, wálá. Ndá 'duù ta o 'daá gí kú te ngba wu ká míti bándò ñinó náa ndú bà ñò ta to règbà tí ndú. ³⁴ Ro 'duù a kùpò mí wó. I má tí ndá ro lo wálá, ndú go áángá-aanga kùpò mbe ɾa wu ká ɾá-ɾa. Gbí éno máa, sè dii lo 'daá gí gbí ngba'o. Káa ndá ro lo má ta ósú tí ndú, go kùpò ñinó ta gùlúsù'o tí, náa à jè ta bà tù wu mí nje jé-jé nó, gbí éno máa, sè dii lo 'daá gí gbí 'di'di'o ³⁵ Á má éno, yo kpolo tí yo máa wu 'ví mee 'do nje kùpò mí yo, si yo mí gbí 'di'di'o lá. ³⁶ Ndá bà to tí lo 'daá gí má kú tòngbàa, dii lo 'daá gí bà ngbaɾanga to go bà ngbaɾanga to mí wu á nje kùpò.»

Jézù ci ndá mbe kpolo tí tàkii ta ndá mbe nibà i mì ndá Jùdèyà

³⁷ Jézù mà gii cee ta có mì wó gí, 'bí mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdèyà gii tè'è tí wó giti i-zó-zò á 'bá mì wó. Káa Jézù gii 'bí ngé káa tà bà zò i á kùro bà caka 'bí wó. ³⁸ Nje mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdèyà tí nò gii 'dèè ta bà ñò Jézù kú zò i kùro bà caka 'bí wó go i gbí tàkii mì ndú tí ndá Jùdèyà gí. ³⁹ Jézù mà gii ñò éno, yí gii 'dè có ji 'dakò tí nò máa, «Yo tí ndá mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdèyà kpónó kú caka kápí ndá kési ngo, ta kápí ndá kùrùngbú, káa có giti bà gbùrùngà ndá 'duù, ta bà bàkà vò i, yè gbí njembí yo gí. ⁴⁰ Ndí yo ndá ñónókó! Áá táánò me káa gbèe Mbíri tí nò mbe bàkà kápí ndá ká'i tí nò nó ká bàkà gbí ndú lá? ⁴¹ Á niki éno máa, yo koni ndá mbe yè ta ndá 'bí i tí nò gbí ndá ká'i mì yo nò. Tacó wàa ndá i 'daá gí 'ví dù ngbaɾàngà'i tacó tí yo.

⁴² «Káa yo tí ndá mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdèyà bà ñò míti yo! Yo kú njèè gbí ndá víi kpátùyá náa yo kili 'do gbí ní mì yo muu'bi, bindi yo gii ɾuka 'do tí ndú gbaanjé-gbaanjé ji Mbíri, bindi yo gii mò ndá bà waa có ta yúco, ta bà zè Mbíri niki maa, gí nje seè. Yo kùtáa bà gò ndá i tí nò me ta bà mò ndá 'bí có mì Mbíri gí nje seè lá.

⁴³ «Yo tí ndá mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdèyà bà ñò míti yo! Tacó a tí yo a go bà ki tí yo dengece-dengècè ta ndi pí ndá banga mbata á tí ndá bándò bà kili ndá 'duù gí bà ùlò Mbíri. Go bà te duù míti bà 'vee yo mì ndá 'duù á ta ndi tí ndá bándò bà mà 'véle delè tí yo ngé. ⁴⁴ Yo bà ñò míti yo! Tacó yo go ndá muu'dú náa ndá 'duù ñò lá, bindi ndú gii nò nó có pí ndú.»

⁴⁵ Káa 'bí mbe nibà tàkii mì ndá Jùdèyà gbaanjé gii 'visi có ji Jézù máa, «Nje zèè mú mì lo nò ro ze delè gí, Mbe nibà i.»

⁴⁶ Káa Jézù gii 'visi có ji yí máa, «Yo tí ndá mbe nibà i bà ñò míti yo! Tacó gbímbí ndá 'duù wálá ji yo ta bà 'deeke du ká'i mí muu ndú. Káa yo jé giti bà koni ndú ta bà te ndá du ká'i tí nò ñj'dí wálá.

⁴⁷ «Yo bà ñò míti yo! Tacó a yo ká bì ndá muu'dú ndá mbe 'dòkò có mì Mbíri tí nó náa ndá ká gù yo ziki ndú nó. ⁴⁸ Yo 'dè ta nje yo gí, yo delè gii ùnje giti ndá i tí nó náa ndú bàkà nó gí, máa, a ndá ká gù yo ká ziki ndá mbe 'dòkò có mì Mbíri, káa yo gii bì ñindi yo a ndá muu'dú bindi ndú. ⁴⁹ Tacó éno, Mbíri tí Mbe 'di gbí-o gii 'dè có éno máa, «Ye bà tuu ndá 'bí mbe 'dòkò có, ta ndá 'bí tú mì ye, ji ndú, ndú bà waaka tàkòcò ndá 'bí, ndú delè bà mèèkè'i tí ndá 'bí.» ⁵⁰ Tacó éno, mbelè ndá mbe 'dòkò có mì Mbíri tí nó mbe 'bità bà mìi to 'do tí bà 'bità bà suu to tí nó nó 'ví dù tí 'bi yo tí ndá 'duù tí nó mbe kú 'vala kpónó nó. ⁵¹ Yo bà 'dè nderè bà mìi ndá tó 'duù tí nó mbe 'bità bà mìi 'do tí Àbèlè, yee tí Zàkàriyà tí nó náa yo zi yí mí gbí òkò ndá bándò bà te i-ci-ci ta 'bá-Mbíri nó. Ye kú 'dè có ji yo éno máa, kózò tí ndá 'duù tí nó mbe kú 'vala kpónó nó bà 'dè nderè ku ndá 'duù tí nó 'daá gí.

⁵² «Yo tí ndá mbe nibà tàkii mì ndá Jùdèyà bà ñò míti yo! Tacó yo jèjèèkè tí yo mí njejèjè mì Mbíri ji ndá 'duù go ndá kí á ro mbu. Ndú bà ya gí gbí mbu wálá, káa ndú delè giti bà si ndá 'bí sè 'ví ya gí gbí mbu ká wálá!»

⁵³ Káa si Jézù kú gii njè nó 'do 'bá mì mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdèyà tí nó mbe tè'è tí wó giti i-zó-zò nó, ndá có tí nó náa yí 'dè nó gii zèè tí ndá mbe nibà tàkii, tí ndá mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdèyà, ngé ndii gí. Bindi ndú gii 'bità bà pà nje wó tacó wàa yí 'ví 'dè ndá 'bí có ñinó náa à gbí njembí wó nó gí sè, ⁵⁴ tacó bà pà kpokèji tacó bà zèè yí 'do tí ngo nje wó.

12

Jézù kpo-gbí-tà-tù ndá mbe tala có mì wó

¹ Ta o tí nó ndá 'duù gii tí me mbè mí mì Jézù, tí ña ñinó náa kpokèji bà yuu kò gbí òkò tí ndú wálá. Jézù mà gii ñò éno, yí gii 'bità bà kpo-gbí-tà-tù ndá mbe tala có mì wó kpédélé'i máa, «Yo kpolo tí yo 'do tí ɾù'bù mì mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdèyà. Ye kú nì a nambeè-ro tí nó náa ndú kú bàkà ji ndá 'duù. ² Á wúnò bà te i 'do nje ndá i tí nó náa à kpónó 'buku i mí nje ndú nó 'daá gí. Á delè bà 'di ndá có tí nó kpónó tí ndá có kóó nó gbaanjé-gbaanjé gí. ³ Á má éno, à wúnò bà 'di ndá có tí nó náa yo kpónó kú 'dè

gbí 'dí'di' o nó 'dáá gí gbí ngbàà rí. Áá bà kò-kò ta ndá có tí nó náa yo nè tí yo mí tà' i kú 'dè gbí kóó nó 'do pí celéngé.

'Duù ñjò náa yo 'ví cì gúku tí wó nò

⁴ «Káa ye kú 'dè có jí yo tí ndá kómbe ye máa, yo 'ví cì gúku tí ndá mbe zi dii yo cuki nó lá. ⁵ Ye bà tùbà tí ña 'duù tí nó náa yo 'ví cì gúku tí wó nó jí yo. Yo cì gúku a i tí 'duù ñjò ta wotí bà 'va lílì yo mí gbí vò bàndò á bindi bà zi yo mí wó nò. Yo ùnje gítí có mí ye nò, yo cì gúku tí wó!

⁶ «Á kú sí ndá narù vò gí 'dè, me ká ta mílímì sósò'ó cuki lá? Káa bà mbí Mbíri ò 'do tí 'bí gbaànjé lá. ⁷ Káa à kpèti káa ndá nji se muu tí muu yo, Mbíri 'deke ndú gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí, gí. À má éno, yo cì gúku lá, tacó i gbí yo me gbolò ndii i gbí ndá narù me mbè gí!

Bà ùnje gítí Jézù mí kùro ndá 'duù

⁸ «Ye kú 'dè có jí yo ta yúco máa, 'duù má ùnje gítí ye mí kùro ndá 'duù, 'Viì-mì-'Dakò wúnò bà ùnje gítí 'duù tí nó mí kùro ndá basili mí Mbíri. ⁹ Káa 'duù má biya ye mí kùro ndá 'duù, 'Viì-mì-'Dakò wúnò delè bà biya 'duù tí nó mí kùro ndá basili mí Mbíri.

¹⁰ «Káa ye kpónó kú ci nó a yo máa, Mbíri bà je à-cee-gí jí mbe 'dè vò có gítí 'Viì-mì-'Dakò gí. Káa Mbíri bà je à-cee-gí jí mbe 'dè vò có gítí Bèri-mì-Mbíri wálá.

¹¹ «Ndá 'duù má kú ya ta yo gí gbí ngbàngà kùro ndá 'duù a tí ndá bàndò bà kili ndá Jùdèyá gí bà ùlù Mbíri, ta kùro ndá mbe kú zogo ndá Jùdèyá, ta kùro ndá gba, njembí yo 'ví mù éno máa, yo 'ví 'dè mí kùro ká a ña có ye wè, nó lá. ¹² Tacó a Bèri-mì-Mbíri ká bà wu có tí nó náa yo 'ví 'dè nó jí yo.»

Jézù lòkò'bò có gítí bà tee njembí 'duù mítí ndá kpo-kpò i muu to tí nó

¹³ 'Bí 'dakò gbí òkò tí ndá mbè 'duù tí nó gii 'dè có jí Jézù máa, «Mbe nìbà i! 'Dè có jí ná'vindi ye máa, yí njèè gbí ndá i bindi bu ze á jí ze ta yí.»

¹⁴ Káa Jézù gii 'visi có jí 'dakò tí nó máa, «A 'di ká bàkà ye tí gba mbe njèè gbí ndá i mí yo ta ná'vindi lo á jí yo, 'dakò?» ¹⁵ Bindi yí gii 'dè có jí ndá 'duù tí nó mbe tí binjii nó, máa, «Yo njaanga ɾo yo, wàa yo 'ví kpolo tí yo, máa, yo 'ví dù tí ndá mbe gbolò njembí lá, tacó à me ndá kpo-kpò i tí nó mbe ye to mí 'duù nó ká kú si yí 'ví 'vala cèe bà 'vala ndò lá.»

¹⁶ Bindi yí gii lòkò'bò có jí ndú máa, «Ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'dakò ta ndá i mí wó me gbolò gii da cù tí i-seɾè. ¹⁷ Yí gii 'bità bà koɾo có ta kpééti wó máa, «Ye kpónó 'ví bàkà a ña yè? Ye 'ví 'de bàndò gítí ña seɾè cù tí nó kòti 'di? ¹⁸ À niki éno máa, ye ki'viki ndá coko'do-cókó'dó galá tí nó kpóno ta ndá i mí ye gbí ndú nó gí to, wàa ye 'ví bí ndá 'bí wooko-wòkò i mbe te ndá 'bí i mí ye ta ndá cù tí nó 'dáá gí.» ¹⁹ Bindi yí gii dù kú koɾo có ta kpééti wó máa, «Ye a mbe tó pá! Ndá tó i ñjò ta go ndú tí ye nó 'dáá gí kuu mí ye gítí mbè ndò. 'Válá tacó tí ye me có lá; ye bà dùlù tí ye ta bà zò i, ta bà njù pe.»

²⁰ «Káa Mbíri gii 'dè có jí 'dakò tí nó máa, «Bèbili tí nó wúnó nó a bèbili bà cì wò, ndí lo ñónókó! À má éno, a 'di ká bà zèè ndá i tí nó náa wò kili ndú ye to gí nó, á bindi lo?»

²¹ Jézù gii yee nje lòkò'bò mí wó máa, «Ijìnò a ña i tí nó mbe kú 'de ndá mbe kú kili ndá kpo-kpò i gítí miɾi ndú, káa Mbíri ñò ndá kpo-kpò i tí nó ɾo wó tí i lá nó, ká nó.»

Yo tee njembí yo mítí Mbíri

²² Jézù gii 'dè có jí ndá mbe tala có mí wó máa, «À má éno, njembí yo 'ví si bà mù éno máa, «Ze bà zò a yè wàa ze 'ví 'vala tí?» mí to. Yo delè 'ví me kpùrù-kpùrù éno máa, «Ze 'ví yuu a yè á mí kapí kú ze?» lá. ²³ 'Válá a kpóló-kpolo i ndii i-zò-zò gí, bindi dii 'duù a kpóló-kpolo i ndii ndá bongo gí. ²⁴ Káa yo zeke káa ndá gààna gí. Ndú ɾò nji lá, ndá galá bà kili i delè mí ndú wálá. Káa ta ndá ña ñjò 'dáá gí, Mbíri kú ko ndú! Káa yo a ndá kpóló-kpolo i co tí ndá nuu gí. ²⁵ Káa ta ndá kpùrù-kpùrù-zò-wùràngú mí yo nó, a 'bí 'di gbí òkò tí yo ká bà uu go sáro cù ndii bà uu yí náa Mbíri cu jí yí nó gí? ²⁶ Wotí bà bàkà ña lambu ñjò lè má tí yo wálá, njembí yo kú mí gítí sè ndá 'bí i tacó yè?

²⁷ «Yo zeke káa ndá 'vi ndá langá gí. 'Bì tí ndú tacó bà te ña banga tí nó mítí ndú ta kpééti ndú wálá, káa ye kú 'dè có jí yo ta yúco máa, à kpèti káa Sólómòni tí gbolò gba digíséé náa áa mí wó a ndá kpo-kpò i, yí jé yuu 'bí ña bongo ta banga tí mbe ndii ndá 'vi ndá langá gí, nó lá. ²⁸ Káa Mbíri má te ña banga tí nó mítí ndá mbíli gbí jìli, náa ndú wúnó kuu, káa à taàbé kú doo ndú ta wu, wotí bà je bongo jí yo bà kpò yí gí? Yo me ndá 'duù mbe kú tee njembí yo mítí Mbíri kácá-kácá lá. ²⁹ À má éno, yo tee njembí yo gá'dáá mítí có bà zò i, ta bà njù pe, lá. ³⁰ Tacó a ndá 'duù tí nó mbe ñò cèe kpokèji bà bàkà i jí Mbíri ní lá muu to tí nó nó ká kú si njembí ndú ká gítí bà koɾo có gítí ndá i

tí nò, káa Bu yo ñò ña i tí nó mbe 'vii ta yo nó ni gí. ³¹ Yo si njembí yo gítí bà koṛo có á gítí có bà dù Mbíri tí gba, wáa a yí tí Mbíri ká bà je ndá i tí nó ji yo.

Bà kpolo tí ndá i ñinó ta i gbí ndú nó á mí gbíri

³² «Yo cì gúku lá, ndá rómbò bà ko nii, tacó wáa a muu yo me mbé lá, káa tàkòcò Bu yo tí gba peteke gítí bà je 'bá mì wó ji yo gí. ³³ Yo si ndá i mì yo 'dáá gí 'dè, wáa yo 'ví kaa i gbí ndú 'ví koni ta ndá mbe yè. Yo cu ña kúúkpá ñinó jé mbe yaka lá nó, wáa yo 'ví kpolo tí ndá i mì yo mí gbí ndú á mí gbíri, tí bàndò tí nó náa muu ndú bà ba tí wálá nó. Tacó ndá mbe ngbà bà di ká wálá, ndá sù delé ká wálá. ³⁴ Tacó njembí 'duu ta o 'dáá gí kú dù ká kácáá tí bàndò tí nó ta ndá i mì wó tí nó.

Yo 'viindi tí yo

³⁵ «Yo rò tíyò kpècè, wáa yo 'ví dù léngé-linge kú ù ta ndi ña i ñinó bà gi nó. Yo si wu 'ví mee 'do ñje kùpò mì yo lá. ³⁶ Yo 'viindi tí yo, go bà 'viindi tí ndá bòò mbe kú ù bà gi mbe tí ndú 'do bàndò bà ko nii, tacó wáa á káa pòó bà 'di wo tí wó kítíki, ndá yí 'ví njaanga njejëji ji yí. ³⁷ Ndá bòò tí nó mbe dù tí zò'o yee tí o bà gi mbe tí ndú nó bà dù a ndá mbe tó pá. Ye kú 'dè có ji yo ta yúco máa, mbe tí ndá bòò tí nó bà ki ndú mí to, bìndi yí gi kaa i-zò-zò ta 'bí wó mí kùro ndú. ³⁸ Ndá bòò tí nó, náa mbe tí ndú má gi ta kpo-gb'ò, bìndi yí gi 'de ndú tí zò'o nó bà dù a ndá mbe tó pá. ³⁹ Yo koṛo muu yo máa, mbe 'bá má ñò o bà gi mbe ngbà gi, yí bà si mbe ngbà tí nó 'ví ri gi tà'i mì wó ngé gi wálá. ⁴⁰ Á má ènò, yo 'viindi tí yo, tacó yo bà ñò o bà gi 'Vii-mi-'Dakò ni wálá, yí ba gbaaka yo gbaáká-gbaaka.»

Ndá tó bòò ta vò bòò

⁴¹ Piyétòrò bà-i-nò gi 'vee Jézù máa, «Wò kú lòkò'bò có tí nó a i ji ze tí ndá mbe tale có mì lo cuki wèè, wò kú ni a ndá 'duu 'dáá gí, Mbe nibá i?»

⁴² Káa Mbe tí ndoo gi 'vee Piyétòrò, máa, «Tó bòò mbe kú bàkà nètè ta njembí wó gbaanjé, tí mbe 'di gbí-o náa mbe tí wó si yí tí mbe kpolo tí ndá i-'bá mì wó 'dáá gí, wáa yí 'ví kú njèè i-zò-zò ji ndá 'bí ka wó ta o bà zò i si yí muu nó, a 'di? ⁴³ Bòò tí nó bà dù a mbe tó pá náa mbe tí ndú si yí máa, mbe 'bá káa yí gi 'de yí kú bàkà nètè mì wó 'dáá gí. ⁴⁴ Ye kú 'dè có ji yo ta yúco máa, mbe 'bá bà bàkà bòò tí nó tí mbe kpolo tí ndá i-'bá mì wó 'dáá gí. ⁴⁵ Káa bòò tí nó má a 'bí ña 'duu mbe koṛo có máa, mbe 'bá kèji gálá wálá, bìndi yí gi 'bità a bà zò i, ta bà njù pe 'bàa, kú mèèkè ta i tí ndá 'bí ka wó bòò ñinó náa mbe tí ndú si yí máa, yí kpolo tí ndú nó, ⁴⁶ ta ri tí nó náa mbe tí ndú bà dele gi gí bà gbaaka yí si yí kú bàkà ña i tí nó nó, yí bà waa có mítí wó, bìndi yí gi mò yí gí mì ndá bòò tí nó tí ndá mbe ngbútù mbe 'di có lá nó.

⁴⁷ «Káa bòò ñinó mbe ñò có tí nó gbí muu mbe tí wó nó ni gí, káa yí gi 'viindi tí wó kùro bà gi mbe tí wó gí 'bá lá, yí delé gi bàkà go có tí nó lá nó, bà ñò mítí kú wó. ⁴⁸ Káa bòò ñinó mbe ñò có tí nó gbí muu mbe tí wó nó lá, káa yí gi bàkà i ñinó mbe 'vii tí i náa à 'ví gbí yí gítí gbí-gbì nó, bà 'de làmbu bà gbì tí gí. Á má je i ji 'duu túkà'i, à delé kú koṛo có máa, yí bà ko mboo i tí nó túkà'i.

Jézù njèè gbí òkò tí ndá 'duu

⁴⁹ «Ye gí tacó bà doo to tí nó ta wu, ye kùtáa má doo gí, njembí ye 'dèè gí! ⁵⁰ Ye kèji gí bà kòndò sé'i. 'Dóo ye má kòndò bà sé'i tí nó cee 'do muu ye lá, njembí ye gí bà 'dèè wálá.

⁵¹ «Yo kú koṛo có máa, ye gi a i tacó bà 'viindi gbí òkò tí ndá 'duu á muu to tí nó? Ñinó me nderè bà gi ye gí muu to tí nó ká nó lá. Ye gi a i tacó bà volo gbí òkò tí ndá 'duu. ⁵² 'Do tí kponó kú ya gí kùro, muu ndá 'duu má rùkàtìi vò, ndú bà njèè gbí òkò tí ndú gí. Có mì ndá 'bí 'duu ta'ò bà ya ta có mì ndá 'bí 'duu ñinó sósò'ò nó wálá. Có mì ndá 'duu ñinó sósò'ò nó delé bà ya gi gbí có mì ndá ka ndú ta'ò nó wálá. ⁵³ Ndá bu ndá 'vii-'dakò bà loko mítí ndá 'vii mì ndú ta vò i; ndá 'vii-'dakò delé bà loko ká mítí ndá bu ndú. Ndá nawu ndá 'viní bà volo mítí ndá nájù ndú; ndá 'viní delé bà volo mítí ndá nawu ndú ta vò i. Ndá nawu ndá 'vii-'dakò bà volo mítí ndá nawu ndá 'vii mì ndú; ndá nawu ndá 'vii delé bà volo mítí ndá gù ndú, nawu ndá 'dakò mì ndú.»

⁵⁴ Jézù gi 'dè có ji ndá 'duu tí nó mbe tí binjii nó, máa, «Yo tí ndá Jùdéyà má ñò mù kú te mò gí tàbù, yo kú 'dè có máa, mù tí nó bà bè bà ni wálá, káa à kú bàkà tí go ngo ñje yo nó. ⁵⁵ Yo má ñò pípiri kú pì 'do gbí'dè, yo kú 'dè có máa, gó ri bà dù ta ri tí nó ngé ndii gí. Káa có mì yo nó delé có to lá. ⁵⁶ Yo ñò ña i tí nó á kèji nó ni 'do tí bà zeke cè kózò tí tàri, ta cè kózò tí to gí, káa yo ñò ña i tí nó mbe kú bàkà tí kponó nó ni lá, tacó yè, ndí yo ndá mbe tirí?»

Yo 'viindi gbí òkò tí yo ta ka lo mbe có

⁵⁷ «Yo koṛo muu yo wáa yo 'ví bàkà i ñinó jáá nó lá tacó yè? ⁵⁸ Có má gbí òkò tí yo ta 'duu, káa wò ñò ni tí vò i gí, bàkà wotí gítí bà mee wu 'do tí có tí nó gbí òkò tí yo ta

yí nò kùro bà ya ta wò mí wó gí gbí ngbàngà. Tacó yí má yee ta wò á kùro ndá gba gí, ndú bà je wò jì ndá mbe kpolo tí zàà, máa, ndú nè wò mí ta'i. ⁵⁹ Ye kù 'dè có jì yo ta yúco máa, wò bà dù gbí zàà yee tí o tí nó náa wò sì có tí nó cee 'do muu lo gí.»

13

Yo má 'visi muu yo 'do tí ndá vò i mì yo lá, yo bà mùì gí

¹ Ta o tí nò, ndá 'bí 'duù gí 'dè có jì Jézú gíti bà ziki ndá 'bí 'dakò tí ndá Jùdèyà mbe 'do Gàlilèyà mì Pilátò si ndú kù waa mbelè jì Mbíri á Jèrùzàlémè, bindi mbelè ndá 'duù tí nò náa Pilátò ziki ndú nò gí nònòkò tí ta mbelè ndá nò náa ndú ci jì Mbíri nò. ² Káa Jézú gí 'vee ndá 'duù tí nò máa, «Yo koṛo có máa, Pilátò ziki ndá 'dakò tí nò tacó vò i mì ndú me gbolò ndii ndá vò i mì ndá sè ndá 'duù Gàlilèyà 'daá gí, gí? ³ À me ènò lá. Káa ye kù 'dè có jì yo máa, yo má 'visi muu yo 'do tí ndá vò i mì yo lá, yo 'daá gí bà mùì gí. ⁴ Káa ndá 'dakò tí nò muu'bi-nje vò nje-vò ta'ò náa njà su-sú 'bá mùì ndú Silowámù gbí gbata Jèrùzàlémè nó, yo koṛo có máa, ndá 'bí 'duù ta vò i mì ndú mbe me gbolò kùro Mbíri ndii ndú á gbí gbata Jèrùzàlémè wáa? ⁵ À me ènò lá! Káa yo má 'visi muu yo 'do tí ndá vò i mì yo lá, yo bà mùì go bà mùì ndú nò 'daá gí.»

Jézú lòkò'bò có gítí 'bí mú-mbiigá mbe rì lá

⁶ Jézú gí lòkò'bò có jì ndú máa, «Ta 'bí o gbaanjé, 'bí 'dakò ta mú-mbiigá gbí nji mì wó gí ya gí bà pà yú mbiigá gbí mù tí nò, káa yí gí 'dè gbèe rì mbiigá gbí mù lá. ⁷ Yí bà-i-nò gí 'dè có jì mbe kù bàkà nètè gbí nji mì wó ta kpo-tàkòcò, máa, «Nò káa ṛa i tí nò gí. Njínó kpónó a bà ta'ò ndoo tí bà nò ye gí bà pà yú mbiigá 'do gbí mù tí nò, káa ye jé 'de gbèe i lá. À má ènò, da mù tí nò gí to. Gbí nderè bà gèè bè mì wó tii ta to gbí nji sínò wáa.»

⁸ «Káa mbe kù bàkà nètè gbí nji mì 'dakò tí nò gí 'visi có jì yí máa, «Si nji'dí kòzò gí, kpo 'duù. Ye bà kili zì to mí rēngbó wó, wàa, ndá 'ví zeke ta ndoo gbaanjé má kòzò gí. ⁹ Yí má rì gbí ndoo tí nó kèjì nó gí, à nìkì ma. Káa yí má rì lá, à 'ví da yí gí to go có mì lo nò.»

Jézú 'vala 'bí nù ta rì bà wotí gbí tàkùì mì ndá Jùdèyà

¹⁰ Jézú ta o tí nò kù nìbà i jì ndá 'duù á tí 'bí bàndò bà kili ndá 'duù gí bà ùlù Mbíri, ta rì bà wotí gbí tàkùì mì ndá Jùdèyà. ¹¹ Ta o tí nò, 'bí nù ta i-gbì-muu wò kuu gbí òkò tí ndá 'duù tí nò mbe kili mí bàndò bà ùlù Mbíri nò. I tí nò ṛonoko nù tí nò ta ndoo muu'bi-nje vò nje-vò ta'ò. Yí gí bàkà ósú mítí nù tí nò, tí ṛa njínó náa nù tí nò kù gí nò nó ká 'bùrà-'bùrà ènò. ¹² Jézú má gí nò nù tí nò, yí gí t'è t'í wó, bindi yí gí 'dè có jì yí máa, «Nò'o mì lo cee gí, nù!» ¹³ Jézú gí tee 'bí wó mítí nù tí nò, bindi ndópí nù tí nò gí ya'va tí jáá gí. Bindi nù tí nò gí 'bità bà ùlù Mbíri.

¹⁴ 'Bí gbolò 'duù tí kùro ndá mbe kù kili mí bàndò bà ùlù Mbíri má gí nò bà 'vala nù tí nò mì Jézú ta rì bà wotí gbí tàkùì mì ndá Jùdèyà, yí gí 'dè có jì ndá 'duù ta kpo-tàkòcò máa, «À kuu tí mì ndoo a ndá sili vò-nje gbaanjé, tí ndá sili bà bàkà nètè. Nò'o má tí 'duù, yí 'ví gí gí bà pà yèè á gbí òkò ndá sili tí nò, me ta rì bà wotí gbí tàkùì lá!»

¹⁵ Káa Mbe tí ndoo gí 'visi có jì 'dakò tí nò máa, «Ndi yo ndá mbe tiri! A 'di gbí òkò tí yo nò jé ká njaanga wú tí ndá i-kó-ko mì wó, bindi yí gí gbà ndú ya tí gí bà njù ngo ta rì bà wotí gbí tàkùì mì ndá Jùdèyà lá? ¹⁶ À má ènò, ye 'ví njaanga miri nù tí nó tí nájù Àbiráámò nó 'do 'bì vò i tí nó mbe kò yí ta ndoo muu'bi-nje vò nje-vò ta'ò nó lá wàà?»

¹⁷ Có tí nò náa Jézú 'visi jì 'dakò tí nò nò gí te a nó mí ṛo ndá mbe kù sogo yí tí Jézú. Káa lík'ò ndá kpo-kpò i tí nò náa yí bàkà nò ká gí dù tí sè ndá 'duù 'daá gí.

Jézú lòkò'bò có gítí nji ndí

¹⁸ Ta o tí nò, Jézú gí 'vee ndá 'duù máa, «Bà dù Mbíri tí gba mì ndá 'duù go ṛa yè? Ye 'ví 'vii mítí ṛa yè jì yo? ¹⁹ À go nji ndí náa 'duù ṛò mí gbí nji mì wó. Nji ndí tí nò gí kù tí gbolò mú náa ndú kù gèè 'bá mì gbí bè wó.»

Jézú lòkò'bò có gítí rú'bù

²⁰ Jézú gí 'vee ndá 'duù káká'i máa, «Ye kpónó 'ví 'vii ngú ṛa kèjì bà bàkà nambee mì Mbíri ta ndá 'duù jì yo mítí ṛa yè? ²¹ À go njú rú'bù, náa nù kù soo mítí kpàtà pe nji'dí-nji'dí kpòò yee tí o bà nì kpàtà pe tí nò.»

Rúú njekèjì

²² Jézú gí njè nó kù ya gí Jèrùzàlémè ta bà nò ta bà gala ndá 'duù ta ndi gbí ndá gbata, ta ndá to tí kpokèjì 'daá gí. ²³ Káa 'bí 'duù gí 'vee yí máa, «Muu ndá mbe 'de 'valá bà me mbè wáa, kpo 'duù?»

Káa Jézú gii 'visi có jí tàkò 'vé mì 'duù tí nò jì ndá 'duù, máa, ²⁴ «Yo kili ndòngbú wotí mì yo, wàa, yo 'ví rì jí tà'i co a i tí rúú njekèjì. Ye kú 'dè có jí yo máa, ndá 'duù me mbè bà jòò tí ndú tacó bà rì jí tà'i, káa ndú jí bà rì wálá. ²⁵ Mbe 'bá má gii a jí yaà, bindi yí gii kisi njekèjì gí, yo bà dù á sè kú gbà njekèjì ta bà tè'è tí wó, máa, <Njaanga njekèjì jì ze, kpo 'duù!>

«Káa yí bà 'visi có jí yo máa, <Ye nò bàndò tí nó náa yo gí 'do tí nó ni lá!>

²⁶ «Káa yo bà-i-nò bà dù a i sè kú 'visi có jí yí máa, <Ndoò táánò zò i ta ndoo gbí gbèe ká'i gí. Ndoò delè nù ngo ta ndoo gbí gbèe kàrà ngo gí. Wò delè táánò nò ta bà nibá i jì ndá 'duù gbí gbata mì ze gí, kpo 'duù!>

²⁷ «Káa yí bà 'visi có jí yo káká'i, máa, <Ye nò bàndò tí nó náa yo gí 'do tí nó ni lá. Yo ya 'dáá 'do tí ye gí kázò, ndí yo ndá wò 'duù!> ²⁸ Bindi yo bà dù a i sè kú wa gbí ta bà 'vii tí yo ta sé'i, kú zeke ta ndá Àbìráámò, ta Ìzákò, ta Jákòbè, ta ndá 'bí mbe 'dòkò có mì Mbirì 'dáá gí jí tà'i mì Mbirì, káa à 'vaka yo gí sè gí! ²⁹ Ta o tí nò, ndá 'duù bà gí 'do cee muu to 'dáá gí jí bà zò i ta líkí'o tí ndú 'bá mì Mbirì! ³⁰ Ta o tí nò, ndá 'duù ñinó náa ndá 'duù muu to tí nó kpónó si ndú tí i lá nó, bà dù tí ndá 'duù ñinó náa à kú te duù mítí ndú me gbolò; bindi ndá 'duù ñinó náa ndá 'duù muu to tí nó kpónó kú te duù á mítí ndú nó, bà dù tí ndá 'duù ñinó ta i gbí ndú kpookoo wálá nò.»

Jézú 'deke tí ndá 'duù gbí gbata Jèrùzàlémè

³¹ Má gii zeke'o, ndá 'bí mbe kpòlò tí tàkìlì mì ndá Jùdèyà gii gí jí mì Jézú, bindi ndú gii 'dè có jí yí, máa, «Njè nò 'do bà-i-nò gí, tacó Èròdè tí gbolò gba kú po tìrì có bà zi wò.»

³² Káa Jézú gii 'visi có jí ndú máa, «Yo dele ndi yo ya jí bà 'dè có jí ngámbe tí nó, máa, ye kú mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duù, ye delè kú 'vala ndá mbe nò'o, gbí rì tí nó wúnó, ta taàbè, ye bà cee ta nètè mì ye a i takácó. ³³ Kpétí ká ènò, ye bà dù a i muu nó wúnó, ta taàbè, ta takácó, tacó bà zi mbe 'dòkò có mì Mbirì mí sè 'do gbí gbata Jèrùzàlémè me dú lá.

³⁴ «Ákoo ndá 'duù Jèrùzàlémè! Ndá 'duù Jèrùzàlémè! Yo kú ziki ndá mbe 'dòkò có mì Mbirì! Yo kú 'vaka ndá 'duù tí nó náa Mbirì tuu ndú jí yo nó ta dí! Ye jè ta bà kili yo mí njembí ye go bà kili ndá 'vii mì na ngùù mí tà mbirì wó nó ta bà me mbè, káa yo kpò ye gí! ³⁵ 'Bá mì yo bà jí 'vì mòkò. Ye kú ci nó a yo máa, yo bà nò ye káká'i wálá, yee tí o tí nó náa yo 'dè có ta nje yo máa, <Mbirì 'ví si 'duù tí nó mbe gí ta rẹ wó tí Mbirì,> nó gí.»

14

Jézú 'vala 'bí 'dakò káká'i ta rì bà wotí gbí tàkìlì mì ndá Jùdèyà

¹ Ta 'bí rì bà wotí gbaanjé, Jézú gii ya jí bà zò i á 'bá mì 'bí gbolò mbe kpòlò tí tàkìlì mì ndá Jùdèyà. Yí má gii yee kà, ndá 'duù 'dáá gí gii dù kú je mbí ndú kpòlò ma ká gítí wó. ² Má gii zeke'o, 'bí 'dakò ta ndá 'bí wó ta kò wó oko 'dáá gí gii ja tí wó gí jí mì Jézú. ³ Jézú má gii nò yè ọ 'dakò tí nò, yí gii 'vee ndá mbe 'di gbí tàkìlì, ta ndá mbe kpòlò tí tàkìlì mì ndá Jùdèyà, máa, «Bà 'vala 'duù ta rì bà wotí gbí tàkìlì mì ndoo tí ndá Jùdèyà dú? À má me dú lá, yo 'dè jí ye.»

⁴ Káa ndú gii biya bà 'visi có jí Jézú gí. Tacó ènò, Jézú gii zèè 'bí 'dakò tí nò, bindi yí gii 'vala yí gí, bindi yí gii 'dè có jí yí máa, yí ya gí. ⁵ Jézú má gii jè nó jí 'dakò tí nó gí, yí gii 'vee ndá mbe 'di gbí tàkìlì, ta ndá mbe kpòlò tí tàkìlì mì ndá Jùdèyà, máa, «'Vii mì 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo nò, delè 'bí i-kò-ko mì wó, má 'va tí gbí guu ta rì bà wotí gbí tàkìlì mì ndoo tí ndá Jùdèyà, yí bà ja yí gí sè wálá?» ⁶ Bà 'visi có jí Jézú káká'i gii kpò ndú gí.

Bà si tí 'duù tí i ta kpééti wó

⁷ Jézú má gii nò ọ bà jòò tí ndá 'bí ka wó wìrì tacó bà kì tí ndú tí ndá bàndò mì ndá kpo-kpò 'duù jí bà zò i, yí gii lòkò'bò có jí ndú máa, ⁸ «'Duù má tè'è tí lo jí bà zò i á bàndò bà kò ni, si bà có ká ngé ya jí bà kì tí lo tí bàndò mì ndá kpo-kpò 'duù ta muu lo mí to. Tacó ndá-'bí-lá mbe 'bá tè'è tí ndá 'bí kpo-kpò 'duù mbe ndii wó gí, gí. ⁹ Bindi mbe 'bá bà gí jí bà 'dè có jí wò máa, <Si bàndò tí nó jí kpo 'duù tí nó.> Bà a wò 'do bà-i-nò kú ya gítí bàndò mì ndá lúkúfà 'duù bà me a duù ta nò. ¹⁰ À má ènò, à má tè'è tí lo jí bà i, ya gí bà kì tí lo tí bàndò mì ndá lúkúfà 'duù. Mbe 'bá má nò máa, bàndò tí nó 'vii ta wò lá, a yí ká bà gí jí bà 'dè có jí wò máa, <A gí yaà, wàa wò 'ví ya gí bàndò mì ndá ka lo kpo 'duù kà zò, kómbe ye.> Tù lo ndi bà gii uu ta o bà a wò gí yaà kú ya gítí bàndò mì ndá kpo 'duù, tacó a te duù mítí lo mí kùro ndá 'duù tí nó 'dáá náa yo kú kì tí yo to ta ndú nó gí. ¹¹ Tacó 'duù má kú si tí wó tí i ta kpééti wó, ndá 'duù bà si yí tí i wálá. Káa 'duù mbe si tí wó tí i lá, ndá 'duù bà te duù mì tí wó.»

¹² Bindi yí gii 'dè có ji mbe 'bá tí nó náa ndú kú zò i á 'bá mì wó nó, máa, «I-zó-zò má 'bá mì lo, kilí me káa ndâ kómbe lo, ta ndâ ná'vindi lo, ta ndâ nambe lo, ta ndâ ka 'bá mì lo ñinó náa áá mì ndú a i nó, tacó wáa ndú taabé 'ví tẹ ta é tí lo gítí ñindi ndú nò lá. ¹³ Bákà i-zó-zò, wáa wò 'ví kilí ndâ mbe yé, ta ndâ 'duu ñinó mbe kú ìrì ta to, ta ndâ mbe ku kò, ta ndâ mbe sú ro, gítí. ¹⁴ Bindi Mbíri bà bákà nambeè ji wò, tacó wotí bà ko mboo i-zó-zò mì lo nò ji wò tí ndâ 'duu tí nò wálá. Mbíri bà ko mboo i-zó-zò mì lo nò ji wò ta o bà 'vala ndi ndâ mbe bákà go có mì wó 'do gbí muu'dú ndú.»

Bà lòkó'ò gítí gbolò o bà zò i

¹⁵ 'Bí 'dakò 'do gbí òkò tí ndâ 'duu tí nò mbe kú zò i ta ndâ Jézú nó má gii 'di có tí nó náa Jézú 'dè nò, yí gii 'visi có ji Jézú máa, «Ndâ mbe zò i 'bá mì Mbíri wúnò bà dù a ndâ mbe tó pá.»

¹⁶ Káa Jézú gii 'visi có ji 'dakò tí nó máa, «Ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'dakò gii ci o ji ndâ 'duu me mbè máa, ndú ya gí bà zò i 'bá mì yí. ¹⁷ O bà zò i tí nó náa yí ci nó má gii me tí gí, yí gii bákà i-zó-zò me gbolò, bindi yí gii tuu bòò mì wó, máa, yí ya gí bà 'dè có ji ndâ 'duu tí nó náa yí ma có i-zó-zò ji ndú nò, máa, à bákà i-zó-zò cee gí.

¹⁸ «Bòò mì wó má gii ya gí bà 'dè có tí nó ji ndâ 'duu, ndâ 'duu 'dáá gí gii ñònòkò tí ndú 'do tí bà ya gí bà zò i gí. Kpédélé 'duu tí nó náa bòò tí nó 'de yí nó loko gbí 'bá wó, máa, «Nó kpónó kuu kò ye. Ye kú ya gí bà gala 'bí ña ngú ñjì náa ye si á kázò. Ya gí bà 'dè có ji mbe tí lo, máa, ye biya bà gí gí tà é mì wó me bíyá-biya lá.»

¹⁹ «Bà só 'duu tí nó náa yí 'de yí nó gii 'dè tírì ji yí máa, «Kpokèji bà ya ye ngé gí wálá, tacó ye kpónó kú ya gí bà ñò nètè mì ndâ 'bí ngú mò'dú náa ye si tacó bà ji ñjì kázò. Delè ndi lo ya gí bà 'dè có ji mbe tí lo, máa, guù tẹ kàrà di lá.»

²⁰ «Bà ta'ò 'duu gii ci yí ta tírì, máa, «Ñinò kpónó a bà ko niù mì ye gí tí gí 'bá ká nò. À dà 'bò míti kò ye gí.»

²¹ «Bòò tí nó gii dele ya gí 'bá, bindi yí gii 'vanda ndi kòcò ndâ 'duu tí nó 'dáá gí ji mbe tí wó. Mbe tí wó bà-i-nò gii 'visi có ji yí ta kpo-tàkòcò, máa, «Goonó ya ta ndi tí ndâ kpokèji gbí gbata, wò má 'de ndâ mbe yé, ta ndâ mbe sú ro, ta ndâ mbe ku kò, ta ndâ 'duu ñinó mbe kú'viki mì to gí nò, wò 'ví gí ta ndú.»

²² «Bòò tí nó gii ma ndâ ña ndâ 'duu tí nó náa mbe tí wó 'deke ji yí nò, káa ndú yé tà'i bà zò i lá. Tacó ènò, yí gii 'dè có ji mbe tí wó máa, «Ye ma ndâ 'duu go có mì lo nò gí, káa ndú gii yé tà'i bà zò i lá, bu ye.»

²³ «Káa mbe tí wó gii 'visi có ji yí máa, «Ya ta ndi tí ndâ kpokèji á sè 'do gbí gbata, wáa wò 'ví ma ndâ 'duu yee tí o tí nó náa tà'i bà zò i yé ta ndâ 'duu gí.» ²⁴ Bòò tí nó má gii kilí ndâ 'duu yé tà'i bà zò i go kòcò mbe tí wó nò gí, mbe 'bá gii 'dè có ji ndâ 'duu tí nó, máa, «Ye kú 'dè có ji yo máa, ndâ 'duu tí nó náa ye tẹ'é tí ndú káa ndú biya bà gí gí nó, bà tala i-zó-zò mì ye nó wálá.» »

I tàkò bà dù tí mbe tala có mì Jézú

²⁵ Ndâ 'duu me mbè gii kaa kú ko tàkò Jézú. Yí bà-i-nò gii 'visi tí wó gí ndii, bindi yí gii 'dè có ji ndú, máa, ²⁶ «'Duu má gí gí mì ye, káa njembí wó ká kácaá tí ndâ bu wó, ta nawu wó, ta niù mì wó, ta ndâ 'vii mì wó, ta ndâ ná'vindi wó, ta ndâ námi wó, ta miyi wó, 'duu tí nó bà dù tí mbe tala có mì ye wálá. ²⁷ 'Duu má te 'dóó njèèkpe mù mì wó, wáa yí 'ví gí tí gí tàkò ye lá, 'duu tí nó bà dù tí mbe tala có mì ye wálá.»

²⁸ «Tacó 'bí 'duu 'do gbí òkò tí yo kpónó má kú bákà có bà gèè 'bá, kpédélé có gbí muu wó bà dù me bà kojo có gítí bàndò bà 'de ndâ i-nètè gítí bà cee ta 'bá tí nó lá? ²⁹ À má ènò lá, yí má duu káa ndâ kpalá mí ta to gí, káa bà cee sè nètè gítí 'bá gii kpò yí gí, ndâ 'duu bà ño yí, ³⁰ máa, bà gèè 'bá kpò yí gí.»

³¹ «À delè a gba ngayí jé ká kú ya gí bà tẹ 'bí ka wó gba ta gó, náa yí má ñò ni gí máa, wotí gó mì ka wó nò ndii yí gí? ³² Yí má ñò ni ènò gí, yí bà tuu tú 'do ká tí 'dú, máa, ndâ yí 'dè có tí nó gbí òkò tí ndâ yí ta yí nò 'dé-'dè. ³³ À má ènò, 'bí 'duu gbí òkò tí yo mbe biya ndâ i mì wó 'dáá gí lá, bà dù tí mbe tala có mì ye wálá.»

À kú yee tẹ zi ñinó náa gó zi cee 'do gbí gí nó gí 'dè

³⁴ «Gó zi má kú gbí mbí zi, yí a tó i. Káa bà gó ngo zi tí nó má ci cee gí, kèji bà dele ta gó zi gí gbí tẹ zi tí nó káká'í wálá. ³⁵ Tẹ zi me i mbe zii to tacó bà rò i lá. Ndâ 'duu kú te tẹ zi yee ká tí vò i gí 'dè. À má ènò, 'duu ñinó ta tù bà 'di có tí muu wó nó 'ví 'di có.»

15

Rómbo mbe gíri gí

¹ Ta o tí nó, ndâ mbe kú kilí i-míri me mbè, ta ndâ 'bí vo-vò Jùdèyà gii kaa ya kú 'di ndâ có mì Jézú. ² Ndâ mbe kpolo tí tàkii, ta ndâ mbe nibà tàkii mì ndâ Jùdèyà má gii

̀nò ènò, ndú gii 'bità bà 'dè víí có ta kòlòwò, máa, «'Dakò tí nò kù ònòkò tí wó ta ndá 'duu ònò náa à mò ndú 'do gbí tàkii mì ndá Jùdèyà gí nò. Ndú delè kù zò i ta ndú gbí gbèe ká'!»

³ Jèzù mà gii 'di có mì ndú nò, yí gii lòkò'bò có jì ndú, máa, ⁴ «'Bí 'duu 'do gbí òkò tí yo nò kpónó má kù gbà ndá rómbo mì wó zi'duú-vò, káa 'bí gbaanjé gii gíri gí, yí bà jee sè mbè ndá ònò kù zò i nó mí to, bindi yí 'ví ya gí bà pà bà tí gbèe ònò mbe gíri gí nò, yee tí o tí nó náa yí 'de yí gí nó wálá? ⁵ Yí má 'de yí gí, yí bà te yí mí pààpì wó ta líkí'o kù ya tí gí 'bá. ⁶ Ta o bà ye ta yí 'bá, yí bà kili ndá kómbe wó, máa, <Yo gí, wàa ndoo 'ví zò i ta líkí'o, tacó 'bí rómbo mì ye kùtáa gíri gí, káa ye gii 'dè yí gí!> ⁷ Ye kù 'dè có jì yo máa, ònò a gbèe ònò i tí nó mbe kù bàkà tí á gbíri nó ká nò. Gbèe mbe bàkà vò i muu to tí nó má 'visi muu wó 'do tí ndá vò i mì wó gítí kpokèjì mì Mbíri, líkí'o wó tí Mbíri á gbíri ndii líkí'o ndá mbè 'duu tí nó cúu-cu-cù mbe kù có tí kpokèjì mì wó nó gí.»

Njì gírìsì gbaanjé mbe gíri gí

⁸ Jèzù gii 'vee ndá 'duu máa, «Ndá njì gírìsì muu 'bì kpónó má mì nìi, bindi 'bí gbaanjé gii 'va tí to á 'do tí wó ta bèbìli, nù tí nó bà tù ngba wu, bindi yí gii pà ta tà'í léé gítí gbèe gírìsì mì wó nó wálá? Káa à má me tí tí i bà kaa tà'í tí nó, nù tí nó bà je kù'ò gítí gbí òkò ndá ká'í pétékè'i, yee tí o bà 'de gbèe gírìsì tí nó wálá? ⁹ Yí má 'de gí, yí bà kili ndá kómbe wó ta ndá ka 'bá mì wó, bindi ndú bà da 'dì ta líkí'o. ¹⁰ Ye kù 'dè có jì yo máa, líkí'o kù bàkà ndá basilì mì Mbíri ta o tí nó náa 'bí mbe bàkà vò i gbaanjé má 'visi muu wó gítí kpokèjì mì Mbíri go ènò.»

'Bí 'vii tí vò mbe volo gbí i

¹¹ Jèzù gii lòkò'bò 'bí có, máa, «Ta 'bí o gbaanjé, 'bí 'dakò gii jò ndá 'vii-'dakò sósò'ò. ¹² Ndú mà gii kpolo tè tí ndá 'dakò gí, ònò tí 'vii nó gii 'dè có jì bu ndú ta 'bí rì gbaanjé, máa, <Je bà ndá i mì ye á 'bá nó jì ye, bu ye.> Bu ndú bà-i-nò mà gii njèè gbí ndá i-'bá jì ndú go i gbí tàkii mì ndú gí, ¹³ 'vii-'dakò tí nó gii bàkà káa lambu sili bindi bà njèè gbí ndá i mì ndú, bindi yí gii kaa bà ndá i mì wó 'daá gí, yí gii ya 'do 'bá mì bu wó gí gbí 'dú to. Bindi yí gii volo gbí ndá i tí nó vùrù-vùrù go i mì mbùrù nò.

¹⁴ «Ngo mà gii tè á bindi ndá i mì wó nó gí, go gii tè to tí nó náa yí 'dòkò ta 'bá ya gítí nó tí njìndi ku. Káa gbèe i mì wó wálá. ¹⁵ Tacó ènò, yí gii kpò tí wó mító 'bí 'dakò tí 'duu gbí to tí nó. 'Dakò tí nó gii bàkà yí tí mbe kù je i-zò-zò jì ndá kàdùrùkù mì wó. ¹⁶ Yí gbí ndá o tí nó má 'de i-zò-zò mì ndá kàdùrùkù, yí bà zò gí, káa a mbe je jì yí ká wálá. ¹⁷ Yí mà gii kojo có kpòò, muu wó gii gí gítí wó gí. Bindi yí gii 'dè có máa, <Ye kù cì ta go, káa yí ndá mbe kù bàkà nètè 'bá mì bu ye kpónó gítí i-zò-zò wálá. ¹⁸ A má ènò, ye bà dele ndi ye ya gí mì bu ye, wàa, ye 'ví 'dè có jì yí máa, <Ye bàkà vò i gítí Mbíri gí, ye delè bàkà vò i gítí lo gí, bu ye! ¹⁹ Ye 'vii tí mbe dù tí 'vii mì lo káká'í lá. Si ye 'ví dù tí 'bí mbe bàkà nètè mì lo gbaanjé.> »

²⁰ «'Vii-'dakò tí nó bà-i-nò gii njèè nó ya gí 'bá mì bu wó. Bu wó mà gii ònò yí 'do me 'dú kèjì, yè ̀o wó gii bàkà yí gí. Yí bà-i-nò gii a ya gí bà kunduu yí, ta bà òlò gbí tù wó. ²¹ Káa 'vii-'dakò tí nó gii 'dè có jì bu wó, máa, <Ye bàkà vò i gítí Mbíri gí, ye delè gii bàkà vò i gítí lo gí, bu ye. Ye 'vii tí mbe dù tí 'vii mì lo lá.>

²² «Káa bu wó bà-i-nò gii tè'è tí ndá bòò mì wó, máa, <Yo gí ta banga bongo ònò ta ònò wálá nó, ta banga i-tí-sili-'bì, ta tààm.> Ndá bòò tí nó mà gii gí ta ndá i tí nó gí, 'dakò tí nó gii zaa 'vii mì wó gí. ²³ Bindi yí gii 'dè có jì ndá bòò mì wó, máa, <Yo ya gí bà gí ta 'bí 'vii-mò'dú ònò ta banga dii wó nó, wàa yo 'ví bàkà ta i-zò-zò, wàa ndoo 'ví zò i ta líkí'o. ²⁴ Tacó 'vii mì ye nó táánò cì gí, káa yí kpónó 'vala ndi wó gí. Yí táánò gíri gí, káa à kpónó 'de yí gí.> Ndá bòò mì 'dakò tí nó mà gii bàkà go có mì wó nó gí, ndú gii 'bità bà zò i ta líkí'o tí ndú.

²⁵ «Ta o tí nó náa ndú kù bàkà ta ndá i tí nó nò, kpo 'vii-'dakò mì 'dakò tí nó a i gbí njí. Yí mà gii dooko gí 'bá yí gii 'di kòcò ndá 'duu kù cè cè, ta bà dù ru. ²⁶ Yí bà-i-nò gii tè'è tí 'bí bòò mì bu wó gbaanjé, bindi yí gii 'vee yí, máa, <A yè ká bàkà tí ta bindi ye 'bá tí nó?>

²⁷ «Káa 'dakò tí nó gii 'visi có jì yí, máa, <A ná'vindi lo ká dele ndi wó 'do gbí to tí nó táánò náa yí ya gítí nò. Káa bu lo gii zì 'vii-mò'dú tí nó táánò náa ndoo ko yí ta banga dii wó nó tacó bà te ta wíri mífí wó, tacó yí dele 'do ká ta vò i tí nó wálá.>

²⁸ «Tàkòcò 'vii-'dakò tí nó bà-i-nò gii kpolo ndii muu bà ya yí gí tà'í gí. Bu wó mà gii ònò ènò, yí gii có gí sè, bindi yí gii 'deke tí wó jì yí máa, yí ya gí tà'í. ²⁹ Káa 'vii-'dakò tí nó gii 'visi có jì bu wó, máa, <Nò káa ònò mbè ndoo tí nó náa ye kù bàkà nètè jì wò go bòò mì lo nó gí! Ye jé ta 'bí gbèe rì ndii muu ndá có mì lo lá. Wò jé je jì ye a yè? À kpèfí káa vóò ̀rókpò 'vii-bee sinò wò jé je jì ye, tacó wàa ze 'ví 'dè ta líkí nje ta ndá kómbe ye

lá! ³⁰ Káa wò kpónó gii zì a ngbú 'vii-mò'dú ta i ká gbí wó jì 'vii mì lo mbe kaa ndá i mì lo ya gí bà volo gbí ndú jì ndá vo-vò niì 'dáá gí, bindi yí gii dele ndi wó.»

³¹ «Káa bu wó gii 'visi có jì yí, máa, «Ndá kú dù ta ndá 'bá ta o 'dáá gí. Ndá i mì ye 'dáá gí a ndá i mì lo, 'vii mì ye. ³² Ye te wiri míti ná'vindi lo ta pétéké tàkòcò ye ká dú, tacó yí táánò cì gí, káa yí kpónó 'vala ndi wó gí; yí táánò giri gí, káa à kpónó 'de yí gí.»

16

Vò bòò tí mbe filí 'bì

¹ Ta o tí nò, Jézù gii 'dè có jì ndá mbe tala có mì wó, máa, «Ta 'bí o gbaanjé, 'bí 'dakò ta ndá i mì wó me gbolò gii 'di có máa, bòò tí nó náa yí te yí tí mbe kpolo tí ndá i mì wó nó kú volo gbí ndá i mì wó. ² 'Dakò tí nó bà-i-nò gii tè'é tí bòò mì wó nó, bindi yí gii 'vee yí, máa, «Ndá có tí nó náa ndá 'duù kú 'dè jì ye ta rẹ lo nó a yúcó? Tùbà sè ndá i gbí galá jì ye, tacó ye káká'í gí bà si wò 'ví dù gbí galá mì ye wálá!»

³ «Bòò tí nó má gii 'di có tí nó, yí gii koro có gbí njembí wó, máa, «Mbe tí ye kèjì gí bà mòkò ye 'do gbí nètè gí! Ye 'ví me ta tí ye ée? Woti bà jì nji tí ye wálá. Káa áà ro ye a nó bà yù i. ⁴ Á má éno, ye kpónó bà bàkà 'bí ña i 'dakò mì ye, tacó wàa yí kpèti má mò ye 'do gbí nètè gí, ye 'ví kú zò ta nje ye 'do mì ndá 'duù tí nó.»

⁵ «Yí bà-i-nò gii tè'é tí ndá 'duù ñinò ta i mì mbe tí wó muu ndú nó. Bindi yí gii 'vee kpédélé 'duù 'do gbí òkò tí ndú máa, «Áá mì mbe tí ye muu lo a ée?»

⁶ «Káa 'dakò tí nó gii 'visi có jì yí, máa, «Áá mì wó muu ye a ndá còngò bàà mbá zi'duù-vò.»

«Káa bòò tí nó gii 'visi có jì 'dakò tí nó máa, «Jaka tí ndá mbili tí nó náa wò táánò ki'viki tacó bà 'vii có giti bà si bàà tí nó nó 'do gbí wú galá gí, wò 'ví si sè ndú mí gbí wú ká zi'duù-só-nje muu 'bì cuki.»

⁷ «Bòò tí nó gii 'vee 'bí 'duù káká'í, máa, «Káa wò ñindi lo, áá muu lo a ée?»

«Káa 'dakò tí nó gii 'visi có jì yí máa, «Áá muu ye a ndá gboko cù 1,000.»

«Káa bòò tí nó gii 'visi có jì 'dakò tí nó máa, «Si mí gbí wú káa ndá mbili 800.»

⁸ «Mbe tí vò bòò tí nó gii ùlù yí gítí ña i yú ro tí nó náa yí bàkà nó, tacó 'duù ta ro wó mbe yú éno gbí òkò tí ndá 'vii gbí ngba'o wálá.

⁹ «Taco éno, ye kú 'dè có jì yo máa, yo bàkà nambee jì ndá 'duù ta ndá i muu to tí nó, tacó wàa, bà ndá i tí nó má da gí, Mbiri 'ví te ta wiri míti yo á 'bá tí nó mbe dù tí ká nó. ¹⁰ 'Duù má ni bà kpolo tí lambu i ta njembí wó gbaanjé gí, yí bà ni bà kpolo tí ndá kpo-kpò i ta njembí wó gbaanjé delè gí. Káa bà kpolo tí lambu i ta njembí 'duù gbaanjé má kpò yí gí, bà kpolo tí ndá kpo-kpò i ta njembí wó gbaanjé delè bà kpò yí gí. ¹¹ Káa bà kpolo tí ndá i muu to tí nó ta njembí lo gbaanjé má kpò wò gí, a 'di ká bà je ndá i mì Mbiri jì wò, máa, wò 'ví kpolo tí ndú? ¹² Bà kpolo tí ndá i mì ndá 'bí ka lo ta njembí lo gbaanjé má kpò wò gí, a 'di ká bà je i jì wò tí 'dóo ñindi lo?»

¹³ «Gbèe bòò bà bàkà nètè jì ndá 'duù sósò'ò ta njembí wó gbaanjé wálá. Yí má zè 'bí niki maa, yí bà zè 'bí ka wó niki wálá. Yí má kú te duù míti 'bí, yí bà si 'bí ka wó tí i wálá. Wò má kú bàkà nètè jì Mbiri ta njembí lo gbaanjé, wò bà 'de 'bí njembí tacó bà tee míti ndá i muu to tí nó wálá.»

Ndà 'bí có náa Jézù 'dè ndú

¹⁴ Ndá mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdéya, tí ndá mbe go ndá i muu to tí nó, má gii 'di có tí nó náa Jézù 'dè nó, ndú gii ño Jézù ñó-ño. ¹⁵ Káa Jézù gii 'visi có jì ndú máa, «A yo ká kú bàkà tí yo tí ndá 'duù jáá á kuro ndá 'duù. Káa Mbiri ñò ndá có gbí njembí yo ni gí. Tacó ndá i tí nó náa ndá 'duù kú si tí ndá kpóló-kpolo i nó me ndá i kuro Mbiri lá.

¹⁶ «Ndá có mì Mòze, ta ndá có tí nó náa ndá mbe 'dòkò có mì Mbiri cu mí gbí ndá wàragà mì ndú nó, bàkà nètè yee ká tí o mì Jòvànì tí mbe caka tí ndá 'duù. Bindi bà ma Banga-Ngú-Có gítí bà dù Mbiri tí gba gii 'bità tí. 'Do tí o bà 'bità bà ma Banga-Ngú-Có tí nó, ndá 'duù me mbè kú gii bàkà woti tacó bà dù tí ña ndá 'duù tí nó tí ndá bòò-gba mì Mbiri. ¹⁷ Káa à peteke a bà 'bu ndá tàri ta to tí nó á coti bà giri 'bí lambu nji có té'déé éno 'do tí có mì Mòze.

¹⁸ «'Duù má nje niì mì wó gí, bindi yí gii kò 'bí ngú niì, yí kú zi a ngbà ta ngú niì tí nó. 'Duù delè má kò niì tí nó náa 'dakò mì wó nje yí gí nó, yí kú zi a ngbà ta yí.»

Ndà 'bí mbe da i ta Lázàrò

¹⁹ Jézù bà-i-nò gii lòkò'bò có jì ndú, máa, «'Bí 'dakò táánò tí mbe da i kú yuu káa ndá kpo-kpò bongo, yí delè kú zò káa tó i 'bàà ta ri 'dáá gí. ²⁰⁻²¹ À gii te 'bí 'dakò tí mbe yé ta rẹ wó a Lázàrò, ta ndá kà ta ndi tí kúti wó náa ndá bò kú là ro ndú, mí njekeji ndugù

mì 'dakò tí nò tí mbe da i nò, kù ù ndá núnjú i-zó-zò ñínó mbe kù 'vaka tí to bìn̄di wó ta o 'dáá gí.

²² «Lázàrò mà gii cì gí, ndá basili mì Mbírì gii te yí ya tí gí rẹ̀gbà tí Àbiráámò gbírì. 'Dakò tí nò tí mbe da i nò mà gii cì gí, a gii duu yí gí. ²³ Káa yí gii dù á tà to gbí sé'í á 'bá mì ndá ku, bìn̄di yí gii ñò Àbiráámò me dú, bìn̄di Lázàrò kù kù tí wó to á rẹ̀gbà tí wó. ²⁴ Bìn̄di yí gii tò kù ta bà 'deke tí wó jì Àbiráámò, máa, «Nò yè ọ̀ ye, bu ye Àbiráámò. Si Lázàrò 'ví yuu silì 'bì wó gbaànjé mí gbí ngo, wáa yí 'ví si ngo tí nò á tí silì 'bì wó nò 'ví cì gí gbí nje ye, tacò bà 'dèè mè ye tacò ye gbí gbolò sé'í.»

²⁵ «Káa Àbiráámò gii 'visì có jì 'dakò tí nò, máa, «Kọ̀ro muu lo, máa, wò táánò kù 'vala gbí dà, 'vii mì ye, káa gbèe tó i mbe waa to có kòtì Lázàrò wálá. Káa à kpónó kù teke 'de yí bà-i-nó, káa wò kù kònò sé'í. ²⁶ Káa à me ká ènò cuki lá, cèe gbolò pù ngo ñjèè gbí òkò tí ndoo gí. Kpokèjì bà ya ndá 'duu 'do mì ze káá gí mì yo ká wálá. Kpokèjì bà gí ndá 'duu 'do mì yo ká gí mì ze delè wálá.»

²⁷ «Káa mbe da i tí nò gii 'visì có jì Àbiráámò, máa, «À má ènò, bàkà nambeè mì lo, wò 'ví tuu Lázàrò gí gí 'bá mì bu ye, ²⁸ wáa yí 'ví 'dè có tí kpoò jì ndá ná'vindí ye wò mbe cì lá, máa, ndú 'ví gí gí gbí bàndò mbugo tí nò náa ye kpónó kuu gbí nó lá.»

²⁹ «Káa Àbiráámò gii 'visì có jì 'dakò tí nò, máa, «Ndá Mòze ta ndá mbe 'dòkò có mì Mbírì kuu mì ndá ná'vindí lo ká; si ndú 'ví 'di ndá có mì ndú.»

³⁰ «Káa 'dakò tí nò gii 'visì có jì Àbiráámò, máa, «À me ènò lá, bu ye Àbiráámò. À má a vuuvuu ká co mítí ndú, ndú bà 'visì muu ndú 'do tí ndá wò kpokèjì mì ndú gí.»

³¹ «Káa Àbiráámò gii 'visì có jì 'dakò tí nò, máa, «Ndú má biya bà 'di ndá có mì ndá Mòze, ta ndá mbe 'dòkò có mì Mbírì gí, à kpèti káa ku ká 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó ká ya gí bà 'dè có jì ndú, ndá có mì wó nò bà dù gbí tù ndú ká go cèe môngò gbí tù bò.» »

17

Vò i kuro Mbírì

¹ Jézù gii 'dè có jì ndá mbe tala có mì wó máa, «Ndá i mbe eendi ndá 'duu gítí bà bàkà vò i ta o 'dáá gí bà dù kuu, káa 'duu tí nó mbe kù gí ta ndú nó bà ñò mítí wó! ² À niki a bà ẹ̀re du díí mítí miři ña 'duu tí nò, wáa à 'ví te ta yí 'va mí tà kápá cotí bà volo muu 'bí 'vii gbaànjé 'do gbí òkò tí ndá víi 'vii tí nó mì wó. ³ Káa yo 'ví kpolo tí yo, máa, 'Bí ná'vindí yo gbaànjé má bàkà i lè gí, yo 'ví 'dè gbí vò i mì wó jì yí. Vò i mì wó nò má volo tí wó gí, yo 'ví si có gítí vò i mì wó nó mí to. ⁴ Yí má co ta yo tí kpokèjì ñínó mbe lè gí ta bà vò-nje só gbí gbèe ri, káa bìn̄di bà bàkà ndá vò i mì wó nò yí kù gí gí bà 'deke tí wó jì yo máa yì káká'í bà bàkà ndi ña i tí nò wálá, yo 'ví si có gítí wó mí tò.»

Bà tee njembí mítí Mbírì

⁵ Ndá mbe tala có mì Jézù gii 'deke tí ndú jì yí máa, «Je wotí bà tee njembí ze mítí Mbírì tí kpoò ndii ñínó náa ze kù me kpónó nó gí jì ze, Mbe tí ze.»

⁶ Káa Jézù gii 'visì có jì ndú máa, «Yo kùtáá má kù tee njembí yo mítí Mbírì kpèti ká nji'díí ènò, yo má 'dè có jì 'bí gbolò mù-'belè máa, yí a ta tee wó vùkù 'do tà to, wáa yí 'ví ya gí bà ọ̀ ndi tí wó mí tà kápá, yí bà 'di có mì yo nò gí.

⁷ «Bòò mì 'bí 'duu gbí òkò tí yo nò kpónó má gí 'do gbí nji, má wálá 'do bà gbà ndá rómbo, yí bà 'dè jì bòò tí nò máa, «Ndiì ngé ya gí bà zò i gí? ⁸ Có náa yí bà 'dè jì bòò tí nò bà dù me ènò máa, «Caka tí lo gí wáa wò 'ví bàkà i-zó-zò jì ye, ye má zò i cee gí, wò 'ví gii ya gí bà zò ñindi lo? lá? ⁹ Yí 'dè niki maa jì bòò mì wó tacò bà bàkà nètè tí nó náa yí jì yí nó gí? ¹⁰ Yo delè ká ènò. Yo má bàkà ndá nètè tí nó náa à jè jì yo nó cee gí, yo 'ví 'dè có máa, «Ze káa ndá bòò sínò, ze kù bàkà káa ndá nètè ñínó náa à jè jì ze nó cuki.» »

Ndá 'bí mbe cì muu'bi

¹¹ Jézù gii ñjè nó kù ya gí Jèrùzàlèmè co tí wúngbó to tí nó gbí òkò tí ndá Sàmáriyà ta Jùdèyà nó. ¹² Yí mà gii yee 'bá mì ndá 'bí 'duu, á gí ndii 'do gbí gbata, ndú gii 'de tí ndú ta ndá 'bí mbe cì muu'bi. Káa ndá mbe cì tí nò gii ọ̀ tìyò 'do tí Jézù janga-jàngá gí ndii. ¹³ Bìn̄di ndú gii 'deke tí ndú jì yí ta kòcò ndú ngará gí yaà máa, «Jézù, Mbe tí ze, ñò yè ọ̀ ze!»

¹⁴ Jézù má gii zeke ndú, yí gii 'dè có jì ndú máa, «Yo ya gí bà túbà tí yo jì ndá bu-Mbírì.» Káa si ndú kpokèjì ta nó kù ya gí mì ndá bu-Mbírì, ndú mà gii ñò cì cee 'do tí ndú 'dáá gí gí.

¹⁵⁻¹⁶ 'Bí 'duu gbaànjé 'do gbí òkò tí ndá 'duu tí nó muu'bi náa cì cee 'do tí ndú nó, tí 'duu Sàmáriyà, má gii ñò bà cee cì 'do tí wó, yí gii dele ndi wó jee bà ya gí mì ndá

bu-Mbíri mí to, ta bà ùlù Mbíri ta kòcò wó ngéé gí yaà. Yí má gii yee mì Jézù, yí gii ìrì ta muungbó wó ya gí bà zèè kò Jézù, ta bà 'dè niki maa ji yí.

¹⁷ Káa Jézù gii 'vee 'vé máa, «Muu ndá 'duù tí nó náa cí cee 'do tí ndú nó kùtáa me muu'bi lá? Káa sè ndá 'duù ñinó vò-nje ná'ò nó ngò? ¹⁸ Káa à dele gí gí bà ùlù Mbíri káa gbèè 'dakò tí nó mbe 'dó-'do tí 'duù Sámáriyà nó tacó yè?» ¹⁹ Bindi yí gii 'dè cò ji 'dakò tí nó máa, «A gí yaà, wàa wò 'ví ya ta nó mì lo, tacó bà tee njembí lo míti Mbíri 'vala wò gí.»

Bà gí o bà dù Mbíri tí gba tí to tí nò

²⁰ Ndá 'bí mbe kpolo tí tàkù mì ndá Jùdéyà gii 'vee Jézù gítí o bà gí Mbíri gí bà zogo to tí nò. Káa Jézù gii 'visi cò ji ndú máa, «'Bí i mbe túbà bà gí o tí nó náa Mbíri bà gí tí gí bà zogo to tí nó nò wálá. ²¹ 'Bí 'duù ta wotí bà 'dè cò ji yo tí wó máa, <Yo ñò nò! Mbíri kpónó kù zogo to tí nò>, nò bà dù wálá; 'bí 'duù delè ta wotí tí wó tacó bà 'dè cò ji yo máa, <Yo ñò zò! Mbíri kpónó kù zogo to tí zò>, bà dù wálá. Tacó Mbíri kpónó kù zogo to gbí òkò tí yo.»

²² Jézù má gii 'visi cò gí tàkò 'vé mì ndá mbe kpolo tí tàkù mì ndá Jùdéyà nò gí, yí gii 'dè cò ji ndá mbe tala cò mì wó máa, «Yo wúnò bà 'deke tí 'bí ri gbaanjé 'do gbí òkò ndá mbe sili tí nó mì 'Vii-mi-'Dakò, káa yo bà 'de wálá. ²³ Ta o tí nó ndá 'duù bà dù kù ñònòkò muu yo máa, <Yo zeke'o zò!> <Yo zeke'o nò!> Káa yo 'ví tẹ gí tàkò ndá cò mì ndú nò gbaanjé lá. ²⁴ Tacó o bà gí 'Vii-mi-'Dakò bà dù go mù mbe i gbaanjé, bindi ngba wó gii cee tàri 'dáá gí. ²⁵ Káa yí bà kònò a sé'i ta wotí tí kpédélé'i má kózò gí. Ndá 'duù tí nó mbe kù 'vala kpónó nò bà biya yí 'dáá gí má kózò gí.

²⁶ «O bà gí 'Vii-mi-'Dakò wúnò bà dù ká jé go o mì Nówà dígíséé. ²⁷ Gbí o mì Nówà nò, ndá 'duù 'dáá gí kù zò i, ndá 'duù kù njù pe, ndá 'dakò ta ndá nù kù kò tí ndú, yee ká ngé tí ri bà o Nówà gí gbí gbá, bindi ngo gii mù ndá 'duù 'dáá gí. ²⁸ O bà gí 'Vii-mi-'Dakò nò delè bà dù teke-tèkè go o mì Lóti dígíséé. Ndá 'duù ta o tí nó kù zò i, ndá 'duù kù njù pe, ndá 'duù kù mà 'véle ta bà si i, ndá 'duù kù rò njí, ndá 'duù kù gèè 'bá. ²⁹ Káa ta ri bà njè nó mì Lóti 'do gbí gbata Sòdómá, Mbíri gii si wu, ta ndá i mbe kù lu wu, kù nì gí to 'do tàri gii mù ndá 'duù gbí gbata Sòdómá 'dáá gí. ³⁰ Ñinò a ña i tí nó wúnò bà bàkà tí ta o bà co 'Vii-mi-'Dakò gí ro ri nò.

³¹ «Ta o tí nó, wò tí 'duù má pí 'bá, wò 'ví co gí to tacó bà ya gí bà kaa ndá ká'í mì lo 'do tà'í lá. 'Duù ta o tí nó má gbí njí, yí 'ví dele ndi wó gí 'bá lá. ³² Yo kojo muu yo gítí nawù Lóti! ³³ 'Duù mbe kù jè ta bà kojo cò máa 'valá mì yí a i 'bí yí, bà gíri miyi wó gí; káa 'duù mbe si miyi wó ji ku gí ká bà 'vala miyi wó. ³⁴ Ye kù 'dè cò ji yo máa, ta bebili tí nó, ndá 'duù má sósò'ò gbí gbèe kpâ-sili, áa bà je 'bí 'duù gbaanjé gí, si ka wó mí to. ³⁵ Ndá nù má sósò'ò kù no 'vuù toko gbaanjé, áa bà je 'bí gbaanjé gí, si ka wó mí ro 'vuù. ³⁶ Ndá 'dakò má sósò'ò gbí njí, áa bà je 'bí 'duù gbaanjé gí, si ka wó mí gbí njí.»

³⁷ Káa ndá mbe tala cò mì Jézù bà-i-nò gii 'vee yí máa, «Áa bà ñuka ndá 'duù ya tí gí kòti 'di, Mbe tí ze?»

Káa yí gii 'visi cò ji ndú máa, «Ndá galambá má yaà kere-kèrèè, gbí cò tí nó éno máa, ku i kuu gbí to tí nó.»

18

'Bí nawù ku tí wò mbe kpácà

¹ Jézù gii lòkò'ò 'bí cò ji ndá mbe tala cò mì wó tacó wàa ndú 'ví me ta kpiiki-kpiiki gítí bà 'deke tí ndú ji Mbíri lá, ² éno máa, «Ta 'bí o gbaanjé dígíséé, 'bí gba mbe cí gúku tí Mbíri lá, delè mbe si ndá 'duù tí i lá kù 'vala gbí 'bí gbata. ³ Bindi 'bí nawù ku ta o 'dáá gí kù ya ta ngbàngà mì wó gí kuro gba tí nó, máa, <'Dè yúco je gítí cò tí nó gbí òkò tí ze ta 'duù tí nó mbe zi ye gí nó gí!> ⁴ Nii tí nó nò gí gbí ngbàngà kuro gba tí nó ta cée kòndi o, káa gba tí nó biya bà waa cò mì wó gí. Gbí ndòngbú ñinó gba tí nó gii kojo cò máa, <Ye ñò nì gí máa, gúku Mbíri tí ye wálá, delè nètè mì ye ta 'duù wálá, ⁵ káa kpácà gbí yí nù tí nó ngé ndii gí. Á má éno, ye bà waa cò mì wó ji yí. Á má éno lá, yí bà gí kù pèè mbi ye ta o 'dáá gí.»

⁶ Mbe tí ndoo gii 'vee ndá mbe tala cò mì wó máa, «Yo 'di cò tí nó náa gba tí nó jé mbe waa yúco lá nò 'dè nò gí? ⁷ Á má éno, Mbíri bà waa yúco ji ndá 'duù mì wó náa yí ñuka ndú, mbe kù 'deke tí ndú ji yí ta sí gbí wálá nó wálá? Gbí dii wó bà me a jamànakà gítí bà koni ndú? ⁸ Ye kù 'dè cò ji yo máa, yí bà waa yúco ji ndú ta zítí tí wó. Kpèti ká éno, 'Vii-mi-'Dakò má gí wúnò, yí bà 'de ndá 'duù mbe kù tee njembí míti Mbíri muu to tí nó gí?»

Bà si tí 'duù tí mbe bàkà tó i kuro Mbíri

⁹ Jézù gii lòkò 'bò có gítí ndá 'duù ñinó mbe kú túbà tí ndú, máa, ndá yì a ndá mbe bàkà tó i, ta bà dù kú 'dè có ñónókó gítí sè ndá 'bí 'duù nó, ¹⁰ máa, «Ta 'bí o gbaànjé ndá 'bí 'dakò sósò 'ò gii ya gí bà 'deke tí ndú jì Mbíri. 'Bí 'duù gbí òkò tí ndú gbaànjé a mbe kpòlo tí tàkù m̀i ndá Jùdèyà, b̀ndi ka wó tí nó náa ndú ta yí nó a Jùdèyà tí mbe kú kili i-míri m̀i ndá Ròmánò. ¹¹ Ndú mà gii yee 'bá-Mbíri gí, 'duù tí nó tí mbe kpòlo tí tàkù m̀i ndá Jùdèyà nó gii rò t́yó, b̀ndi yí gii 'deke tí wó ta kpéeti wó jì Mbíri, máa, «Ye 'dè ñiki maa jì wò tí Mbíri, tacó ye me go ndá 'bí ña 'duù tí nó tí ndá mbe gbolò njembí nó lá, ye me go ndá 'bí ña 'duù tí nó tí ndá mbe kú 'boo yúcó m̀i 'duù nó lá, ye delè me go ndá 'bí ña 'duù tí nó tí ndá mbe kú zingbà ta ndá niù m̀i ndá 'duù nó lá. Co tí ndá ña ñinò 'dáá gí, ye me go 'dakò tí nó tí mbe kú kili i-míri m̀i ndá Ròmánò á sèè tí ye nó lá. ¹² Ye kú kónò go ta sili só gbí òkò ndá 'bí ñi bà wotí ta ka wó ñi bà wotí. I má dí 'bì ye, ye kú mò bà ñinò lo tí Mbíri jì wò go i gbí tàkù m̀i ze tí ndá Jùdèyà.»

¹³ «Káa 'dakò tí nó tí mbe kili i-míri m̀i ndá Ròmánò nó gii rò t́yó gàa gí ndii 'do tí mbe kpòlo tí tàkù m̀i ndá Jùdèyà. Bà te muu wó gí yàa gii kpò yí gí. B̀ndi yí gii kunduu 'bì wó mí njembí kú 'deke ta tí wó jì Mbíri máa, «Áá Mbíri, ñò yè ọọ ye, tacó ye a mbe bàkà vò i.»

¹⁴ «Ye kú 'dè có jì yo máa, 'dakò tí nó tí mbe kili i-míri nó dele ndi wó gí 'bá b̀ndi bà 'deke tí wó jì Mbíri tí 'duù ñinó náa à gbí òkò tí ndú ta Mbíri a nambeè. Káa ka nó mí wó 'de tó i 'do mí Mbíri lá. Tacó 'duù ta o 'dáá gí má kú luguu tí wó ta 'vére, mbe si yí tí i wálá. Káa 'duù má si tí wó tí i lá, à ta o 'dáá gí kú te duù mítí wó.»

Ndá 'duù kaa ndá víi 'vii m̀i ndú ya tí jì Jézù

¹⁵ Ta o tí nó, ndá 'bí 'duù gii kaa ndá víi 'vii m̀i ndú, máa ndá yí ya ta ndú jì Jézù, tacó wàa yí 'ví tee 'bì wó mítí ndú. Káa ndá mbe tala có m̀i wó gii mòkò ndá 'duù tí nó ta ndá 'vii m̀i ndú nó gí. ¹⁶ Káa Jézù gii t̀é 'é tí ndá 'duù tí nó ta ndá 'vii m̀i ndú, b̀ndi yí gii 'dè có jì ndá mbe tala có m̀i wó máa, «Yo si ndá víi 'vii tí nó 'ví gí gí m̀i ye. Yo tii ndú lá, tacó à kú dù tí ndá bòò-gba m̀i Mbíri a ndá 'duù go ña ndú nó. ¹⁷ Ye kú 'dè có jì yo ta yúcó máa, 'duù mbe ùnje gítí bà dù tí bòò-gba m̀i Mbíri go i m̀i lambu 'vii lá, bà dù á 'bá m̀i Mbíri wálá.»

'Bí 'dakò ta ndá i m̀i wó me gbolò

¹⁸ Ta o tí nó, 'bí 'dakò tí gbolò 'duù gii 'vee Jézù máa, «Tó Mbe ñibà i, ye 'ví bàkà a ña yè, tacó wàa, ye 'ví 'de ta ña 'válá ñinó mbe cee lá nó?»

¹⁹ Káa Jézù gii 'visi có jì gbolò 'duù tí nó máa, «Wò ñi tó 'duù mítí ye tacó yè? Tó 'duù wálá; tó 'duù káa Mbíri cuki. ²⁰ Wò 'di ndá có tí nó máa, «Wò 'ví zingbà ta niù m̀i 'dakò lá.

Wò 'ví zì 'duù lá.

Wò 'ví zingbà i lá.

Wò 'ví 'dè 'vére gítí 'duù lá.

Wò 'ví t̀egàrà ndá bu lo ta nawu lo» nó gí.»

²¹ Káa gbolò 'duù tí nó gii 'visi có jì Jézù máa, «Ye 'bità bà kpòlo tí ndá có tí nó 'do gbí 'vii yee tí kpónò.»

²² Jézù mà gii 'di có tí nó náa 'dakò tí nó 'dè nó, yí gii 'visi có jì yí máa, «Sè 'bí i mbe gboo 'do m̀i lo gí kuu tí. Ya gí 'bá, wàa, wò 'ví si ndá i m̀i lo 'dáá gí gí 'dè, wàa wò 'ví ñjèè ndá i tí nó náa wò 'de gbí ndú nó jì ndá mbe yè má gí, gbolò i 'ví dù tacó tí lo gbiri; wàa wò 'ví gí gí bà dù tí 'duù m̀i ye.»

²³ 'Dakò tí nó mà gii 'di có tí nó, njembí wó gii volo gí, tacó ndá i m̀i wó ògbù ngé ndii gí. ²⁴ Jézù mà gii ñò bà volo njembí 'dakò tí nó, yí bà-i-nò gii zeke 'dakò tí nó, b̀ndi yí gii 'dè có jì yí máa, «Bà dù ndá mbe kpo-kpò i tí ndá bòò-gba m̀i Mbíri ká kpòlo gí le!

²⁵ À peteke a bà ñi 'bí gbolò nó go yége nó có gbí guù ngbàndú á cotí bà dù 'duù ñinó ta ndá i m̀i wó ògbù ngé nó tí bòò-gba m̀i Mbíri.»

²⁶ Ndá mbe 'di có tí nó náa Jézù 'dè nó bà-i-nò gii 'vee yí máa, «À má ènò, a 'di ká bà 'de 'válá?»

²⁷ Káa Jézù gii 'visi có jì ndú máa, «Ndá i ñinó ta wotí bà bàkà ndú tí ndá 'duù ngé gí wálá nó, wotí bà bàkà ndú kuu tí Mbíri.»

²⁸ Káa Piyètòrò gii 'visi có gí tàkò có m̀i Jézù nó máa, «[Ì]ò káa ze jee ndá 'bá m̀i ze mí to gí, kú ru ndi lo gí!»

²⁹ Káa Jézù gii 'visi có jì ndá Piyètòrò máa, «Ye kú 'dè có jì yo ta yúcó, máa, 'bí 'duù má jee 'bá m̀i wó, ta niù m̀i wó, ta ndá ná 'vindi wó, ta ndá bu wó, ta nawu wó, ta ndá 'vii m̀i wó, mí to tacó bà dù tí bòò-gba m̀i Mbíri, ³⁰ áá bà kó mboo ndá i tí nó ta bà me mbè jì yí kpónò si yí kú 'vala muu to tí nó, delè wúnò ta o 'válá ñinó mbe cee lá nó.»

Bà ta 'ò bà 'dè có m̀i Jézù gítí o bà kònò sé'i m̀i wó

³¹ Jézú gii kaa ndâ mbe tala có mì wó muu'bi-nje só nó 'do gbí òkò tí ndâ 'duù gí ndii, bindi yí gii 'dè có jì ndú máa, «Ndoo kpónó kú ya gí Jeruzalémè, bindi ndâ i bà bàkà tí gbaànjé-gbaànjé go ndâ có tí nó náa ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíri cu mí gbí ndâ wáràgà mì ndú gítí 'Vii-mi-'Dakò nò. ³² Áá bà je yí jì ndâ tende ña 'duù. Ndâ tende ña ndâ 'duù tí nò bà ñonoko yí, ndú bà bàkà ndâ i-nò ta bà cù cù mítí wó. ³³ Ndú bà gbí yí, bindi ndú bà zì yí gí. Káa bindi sili ta'ò, yí bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí.» ³⁴ Káa bà 'di gbí ndâ có tí nó náa Jézú 'dè nò gii kpò ndâ mbe tala có mì wó gí, tacó ndú ñò 'dóó i tí nó náa yí kú 'dè có jì ndú gítí nò ni lá.

Bà ri Jézú gí gbí gbata Jérìkò

³⁵ Jézú mà gii dooko gítí gbata Jérìkò gí, yí gii 'de 'bí 'dakò tí mbe sù ro kú kí tí wó to á seé kpokèjì kú yù i 'do tí ndâ 'duù. ³⁶ Mbe sù ro tí nò mà gii 'di kòcò ndâ 'duù me mbè kú ndii ta nó tí kpokèjì, yí gii 'vee nderè ndâ mbè 'duù tí nò. ³⁷ Káa ndâ 'duù gii 'visi có jì yí máa, «A Jézú tí nó mbe 'do Názàrèti nó ká kú ndii ta nó.»

³⁸ Mbe sù ro tí nò mà gii 'di rè Jézú, yí gii tè'è tí Jézú ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa, «Jézú, 'Vii mi Dàvidè, ñò yè ro ye!» ³⁹ Káa ndâ 'duù tí nó mbe kú tè kùro Jézú nó gii do ta yí, máa, yí dù ngbii. Káa mbe sù ro tí nò gii biya bà 'di có mì ndâ 'duù tí nò gí. Yí gii tè'è tí Jézú ta kòcò wó gí yaà ndii kpédélé ñinó gí, máa, «'Vii mi Dàvidè, ñò yè ro ye!»

⁴⁰ Jézú mà gii 'di bà tè'è tí wó mì mbe sù ro tí nò, yí gii rò tíyò, bindi yí gii 'dè có jì ndâ 'duù máa, ndú ja yí gí tí jì yí. À mà gii ja yí ya tí jì Jézú go có tí nó náa yí 'dè nò gí, Jézú gii 'vee yí máa, ⁴¹ «Wò tè'è tí ye máa ye 'ví bàkà a ña yè jì wò?»

Káa mbe sù ro tí nò gii 'visi có jì Jézú máa, «Njaanga ndâ ro ye gí, kpo 'duù!»

⁴² Jézú bà-i-nò gii 'visi có jì mbe sù ro tí nò máa, «Zeke'o! Bà tee njembí lo mítí Mbíri 'vala wó gí.» ⁴³ Á káa póó bà 'dè có tí nò mì Jézú, ndâ ro mbe sù ro tí nò sósò'ò ngé gii njaanga tí gí. Bindi yí gii ru ndi Jézú ta bà ùlù Mbíri. Ndâ mbe ñò bà njaanga ndâ ro wó nó delè gii ùlù Mbíri tacó ña i tí nó mbe bàkà tí nò.

19

Zèkàwù tí mbe kili i-míri

¹ Jézú mà gii ri gí gbí gbata Jérìkò gí, ² 'bí 'dakò tí kùro ndâ mbe kili i-míri mì ndâ Rómánò, tí 'duù ta ndâ i mì wó me gbolò, ta rè wó a Zèkàwù, ³ gii bàkà wotí tacó bà ñò Jézú ta ro wó, káa à gii kpò yí gí, tacó yí me ndò, káa ndâ 'duù me mbè ngé ndii gí. ⁴ Tacó ènò, yí gii i ngèlè ya gí kùro, yí gii 'dò gí gbí mù tí kpokèjì tí nó náa Jézú kú ndii co tí nó, tacó bà cu ro wó mítí Jézú. ⁵ Jézú mà gii gí gbuú-gbuu 'vii ta bàndò tí nó náa Zèkàwù 'dò gí gbí mù tí nó, yí gii zeke'o gí yaà, bindi yí gii 'dè có jì Zèkàwù máa, «Zèkàwù, co gí to! Ngo've tí lo, tacó ye wúnó a wíri 'bá mì lo.»

⁶ Zèkàwù bà-i-nò gii co gí to 'do gbí mù 'viri-'viri, bindi yí gii te wíri mítí Jézú ta líkí'o tí wó. ⁷ Ndâ mbe ñò Jézú tí wíri 'bá mì Zèkàwù 'dáá gí gii 'dè kòlòwò máa, «Yí a wíri mì mbe bàkà vò i.»

⁸ Káa Zèkàwù gii rò tíyò, bindi yí gii 'dè có ñinó gbí muu wó nó jì Mbe tí ndoo máa, «Jò nò, Mbe tí ye, ye kèjì gí bà njèè gbí ndâ i mì ye sósò'ò 'vii ká 'vii. Ye 'ví je 'bí gbaànjé jì ndâ mbe yè. Sè ñinò, ye táánò má zò 've i mì 'bí 'duù gí, ye bà sì có i mì 'duù tí nó jì yí 'do tí ta ba nà'ò.»

⁹ Káa Jézú gii 'visi có jì Zèkàwù máa, «Ndâ 'duù 'bá tí nó wúnó 'vala gí, tacó 'dakò tí nó delè a 'vii mi Àbiráámò. ¹⁰ Káa 'Vii-mi-'Dakò gí a i tacó bà pà bà tí ndâ 'duù ñinó mbe gíri gí nó wáa yí 'ví 'vala ndú.»

Jézú lòkò'bò có gítí bà 'de i gbí i

¹¹ Jézú gii lòkò'bò có jì ndâ 'duù tí nó mbe kú sè tù ndú tí nje tí nó náa ndú 'dè ta Zèkàwù nó, si ndú dooko gí Jeruzalémè gí, káa ndâ 'duù gii koro có máa, o bà túbà tí Mbíri tí gba muu to tí nó me jé'déé gí. ¹² Tacó ènò, Jézú gii lòkò'bò có jì ndú máa, «Ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'dakò, tí 'vii mi gbolò 'duù, gii bàkà nó tacó bà ya gí gbí 'bí to, tacó wáa à 'ví bàkà yí tí gba kà, má kòzò gí, yí 'ví gii dele ndi yí gí 'bá. ¹³ Káa o kùro bà nje nó mì wó 'do 'bá, yí gii tè'è tí ndâ bòò mì wó muu'bi, bindi yí gii njèè gboko ña gbaànjé-gbaànjé jì ndú. Bindi yí gii 'dè có jì ndú máa, «Yo ko ñi ña tí nó yee tí o bà dele ye.»

¹⁴ «Yí mà gii ya gí, ndâ 'duù mì wó gii ñò ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndú, bindi ndú gii tuu ndú ya tí gí tàkò wó, máa, ndú ya gí bà 'dè có jì ndâ kpo 'duù tí nó mbe kú le bèrè jì yí nó, máa, «Go bà dù 'dakò tí nó tí gba mì ze tí ze wálá.» Ndâ 'duù mì wó bàkà ènò tacó go bà dù yí tí gba mì ndú tí ndú wálá.

¹⁵ «'Dakò tí nó mà gii dele gí 'bá bindi bà le bèrè jì yí, yí gii tè'è tí ndâ bòò mì wó náa yí njèè ñi ña jì ndú nó tacó bà ñò máa, ndú bàkà a ña yè tí wè. ¹⁶ Yí mà gii 'vee ndú,

kpédélé 'duù giì 'dè có jí yí máa, <Ye 'de gbí gboko ña tí nó náa wò táánò je jí ye nó a ndá gboko muu'bi, gba mí ye.>

¹⁷ «Gba tí nó bà-i-nò giì ùlù bòò mì wó nó máa, <Wò bàkà nètè níkì ma, tó bòò mì ye! Wò túbà tí lo tí 'duù mbe kù bàkà nètè ta njembí lo gbaanjé míti lámбу gboko ña gí. À má ènò, ye bà bàkà wò tí gba mbe zèè ndá gbata muu'bi.>

¹⁸ «Bí bòò mì wó giì gí mí wó, bindi yí giì 'dè có jí yí máa, <Ye yili 'do gbí gboko ña tí nó náa wò táánò je jí ye nó ù ta ndi lo a ndá gboko vò, kpo 'duù.>

¹⁹ «Káa gba tí nó giì 'visi có jí bòò mì wó nó máa, <Ye bà bàkà wò tí gba mbe zèè ndá gbata vò.>

²⁰ «Bà ta'ò bòò mì gba tí nó giì gí mí wó, bindi yí giì 'dè có jí yí máa, <Gboko ña mí lo tí nó táánò náa wò je jí ye nó kuu nó, kpo 'duù. Ye kpolo tí tacó à 'ví piì lá ù ta ndi lo mí ro wu. ²¹ Gúku lo kpò ye 'do tí bà gáà tí gí. Tacó wò a vò 'duù náa i kpèti má me i mí lo lá, wò je gí. Wò delè a 'bí ña 'duù náa wò kpèti má rò níjì lá, wò kù kili i 'do gbí níjì nò.>

²² «Káa gba tí nó giì 'visi có jí bòò mì wó nó máa, <Ndi lo wò bòò! Ye bà waa có míti lo á 'do gbí po ngo nje lo! Wò ñò ye ní tí wò 'duù mbe kù je i ñinó náa à me i mí ye lá, ye delè kù kili i ñinó náa ye rò lá nó 'do gbí níjì. ²³ Wò táánò má te gboko ña mí ye nó jí 'bí mbe jí níjì, ye kpónó dele nó giì 'de gboko tí nó jò 'bí ka wó gboko wálá gí?> ²⁴ Gba tí nó bà-i-nò giì 'dè có jí ndá 'duù tí nó jara-jàrà tìyò nó máa, <Yo te gboko ña tí nó 'do tí wó jí 'duù tí nó ta ndá gboko ña mí wó muu'bi nò.>

²⁵ «Káa ndá 'duù tí nó giì 'visi có jí gba tí nó máa, <Ndá 'bí gboko muu'bi sàà kuu mí wó, kpo 'duù!>

²⁶ «Káa gba tí nó giì 'visi có jí ndú máa, <Ye kù 'dè có jí yo máa, i má kuu mí 'duù, à ta o 'dáá gí kù je i jí yí, káa 'dóó i 'duù má wálá, à kpèti mí wó káa yè wè, à kù je 'do tí wó gí. ²⁷ Káa à má gití ndá 'duù ñinó mbe kù sogo ye, ta go bà dù tí ndá bòò-gba mí ye tí ndú wálá nó, yo gí ta ndú kpónó, wáa à 'ví waaka ndú mí kùro ye bà-i-nò.> »

Bà ri Jézú gí gbí gbata Jèrùzàlémè

²⁸ Jézú má giì 'dè có jí ndá 'duù tí nó cee gí, yí giì ñjè nó kù ya gí Jèrùzàlémè. ²⁹ Yí má giì dooko ta ndá gbata Bètífáji ta Bètáníyà dè ta 'bí gú náa à kù ní míti a Gú Mbà gí, yí giì tuu ndá 'bí mbe tala có mì wó sósò'ò gí kùro, ³⁰ máa, «Yo ya gití to tí zó náa yo zeke zò. Yo má yee kà, yo bà 'de ngbú 'vii-kècè náa 'duù jé o yí lá á kuu gbí wú kà. Yo njaanga yí 'do gbí wú gí tí. ³¹ Káa 'duù má 'vee yo máa, yo kù njaanga yí tacó yè wè, yo 'ví 'visi có jí 'duù tí nó ènó máa, <A Mbe tí ze ká tuu ze, yee.> »

³² Ndá tú mì Jézú giì ya 'de ngbú 'vii-kècè go có tí nó náa Jézú 'dè jí ndú nò. ³³ Káa si ndú kù giì njaanga ngbú 'vii-kècè tí nó, mbe tí wó giì 'vee ndú máa, «Yo kù njaanga ngbú 'vii-kècè tí nó tacó yè?>

³⁴ Káa ndú giì 'visi có jí yí máa, «A Mbe tí ze ká tuu ze, máa, ze ya tí jí yí.»

³⁵ Ndá tú mì Jézú má giì yee ta ngbú 'vii-kècè tí nó náa yí tuu ndú, máa ndú ya gí bà ja gí tí jí yí nó gí, ndú giì kù ndá bongo mí ndú mí pí tí wó, bindi ndú giì kù Jézú mí pí ndá bongo tí nó. ³⁶ Jézú má giì 'bí nó gí, ndá 'duù giì gò ndá bongo mí ndú mí to á tí kpokèji kùro wó. ³⁷ Káa si yí kù giì yaaka gí tàgbà Gú Mbà, ndá mbe tala có mì wó 'dáá gí giì 'bità bà tò kù, ta bà cè cè, ta bà be rẹ Mbiri gbí ta kòcò ndú ngéé gí yaà ta líkí'o ndá seřè tí nó náa ndú ñò Jézú bàkà nó, máa,

³⁸ «Mbiri 'ví si gbolò gba tí nó mbe gi ta rẹ wó tí Mbiri nò.

Mbiri 'ví dù tí gba tí gbiri.

À ùlù Mbiri ngéé gbiri!»

³⁹ Ndá 'bí mbe kpolo tí tàkii mí ndá Jùdèyà gbí òkò tí ndá mbè 'duù tí nó má giì 'di ndá có tí nó náa ndá 'duù kù tò ta kù nó, ndú giì 'dè có jí Jézú máa, «Mbe nibà i, 'dè có jí ndá mbe tala có mì lo máa, ndú dù ngbii.»

⁴⁰ Káa Jézú giì 'visi có jí ndú máa, «Ye kù 'de có jí yo máa, ndú kpèti má dù ngbii gí, ndá díf bà dù ngbii wálá.»

Jézú wa gbí ta yè ro ndá 'duù gbí gbata Jèrùzàlémè

⁴¹ Jézú má giì dooko ta Jèrùzàlémè gí, yí má giì ñò muu gbata, yí giì 'dù ngo-ro wó gití. ⁴² Bindi yí giì 'deke tí wó máa, «Ro lo kùtáá má go ri wáa wò 'ví ñò ta ndá i ñinó mbe njaanga miri lo 'do gbí vò i! Káa, woti bà ñò ndú kpónó tí lo wálá! ⁴³ O bà gbo wò mì ndá ku'di tí lo kèji. Kpokèji bà ndo wò 'do 'bí ndú ta o tí nó bà dù wálá, tacó ndú bà da kándà mí ndú jèlè wò gbóó gí. ⁴⁴ Ndú bà toro nje yo ta ndá 'vii mí lo ta to. Ndú delè bà k'viki ndá 'bá mì lo lú'bu-lú'bu gí to. Ndú bà bàkà ènò tacó Mbiri táánò gí gí mì lo gí káa wò ñò yí ní lá!»

Jézú ri gí gbí ndugù 'bá-Mbiri

⁴⁵ Jézù mà gii rì gí gbí gbata Jèrùzàlémè gí, yí gii ya gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri, bindi yí gii 'bità bà mòkò ndá mbe kù mà 'velé gbí ndùgù 'bá-Mbíri gí sè, ⁴⁶ ta bà 'dè có ji ndú máa, «À cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, Mbíri máa, 'Bá mì ye bà dù tí 'bá bà 'deke tí.» Káa yo kpónó gii 'visi tí bándò mì ndá mbe ngbà!»

⁴⁷ Jézù gii dù kù nibà i jì ndá 'duù á gbí ndùgù 'bá-Mbíri ta rì 'dáá gí. Káa ndá Kùro ndá bu-Mbíri mì ndá Jùdèyà, ta ndá mbe nibà i mì ndú, gii toko có ta ndá 'bí kpo-kpò 'duù mì ndú tacó bà zì yí. ⁴⁸ Káa bà zì yí gii kpò ndú gí, tacó ndá 'duù 'dáá gí ta o tí nò kù 'di có mì wó.

20

Ndá Jùdèyà 'vee rè mbe je wotí jì Jézù

¹ Ta 'bí o gbaànjé si Jézù kù nibà i, ta bà ma Banga-Ngú-Có mì Mbíri jì ndá 'duù gbí ndùgù 'bá-Mbíri, ndá Kùro ndá bu-Mbíri mì ndá Jùdèyà, ta ndá mbe nibà i mì ndú, ta ndá kpo-'duù-'bá mì ndú, gii gí gí mì wó. ² Bindi ndú gii 'vee yí máa, «A 'di ká je wotí bà bàkà ndá i tí nò náa wò kù bàkà nó jì wò? Nì rè wó jì ze gí.»

³ Káa Jézù gii 'visi có jì ndú máa, «Ye delé bà 'vee yo ta 'vé gbaànjé, yo 'dè jì ye gí: ⁴ áá táánò a Mbíri ká je wotí bà caka tí ndá 'duù jì Jòvànì, wèè, a 'duù ká je jì yí?»

⁵ Ndú má gii 'viiki gbí 'vé mì Jézù nò gbí òkò tí ndú, ndú gii 'dè có máa, «Ndoò má 'dè có éno máa, a Mbíri táánò ká je wotí tí nó jì Jòvànì, yí bà tè ndi tí wó gí bà 'vee ndoo káká'í máa, «Yo ùnje gítí wó lá tacó yè?» ⁶ Káa ndoo delé kpónó má 'visi có jì yí máa, a 'duù táánò ká je wotí tí nó jì yí, ndá 'duù 'dáá gí bà 'vaka ndoo ta díí, tacó ndú 'dáá gí ùnje ta yúco gí, máa, Jòvànì táánò a mbe 'dòkò có mì Mbíri.» ⁷ Tacó éno, ndú gii 'visi có jì Jézù máa, ndá yí nò mbe je wotí bà caka tí ndá 'duù jì Jòvànì ní lá.

⁸ Káa Jézù gii 'visi có jì ndú máa, «Á má éno, ye delé bà nì rè mbe je wotí bà bàkà ndá i tí nò jì yo wálá.»

Jézù lòkò'ò có gítí ndá 'bí vo-vò mbe bàkà nètè

⁹ Jézù bà-i-nò gii lòkò'ò có jì ndá 'duù máa, «Ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'dakò gii ro nji nèbítí mì wó, bindi ndú gii 'vii có ta ndá 'bí mbe bàkà nètè máa, ndú zeke'o tí, bindi yí gii ya muu nó ta cèe gbolò o. ¹⁰ O bà kili i 'do gbí nji mà gii me tí gí, yí gii tuu 'bí bòò mì wó gbaànjé jì ndá 'duù tí nó náa yí si ndú mí gbí nji mì wó nó tacó bà i nìndi wó. Bòò tí nó mà gii yee ta có tí nó tí ndá 'dakò tí nó, ndú gii gbí yí mòkò ya gí mì mbe tí wó ta kùnga 'bi wó.

¹¹ «Mbe nji tí nó káká'í gii tuu 'bí bòò mì wó jì ndú. Káa ndá mbe nètè tí nó gii dele ndi ndú gii gbí bòò tí nó, ndú gii bàkà ndá i-nò míti wó, bindi ndú gii tuu ndi wó jì mbe nji go bô gbí ndi kiyà. ¹² Mbe nji mà gii tuu bà ta'ò bòò mì wó jì ndú, ndá 'dakò tí nó gii gbí ká míti bòò tí nó, ndú gii nì yí ta kùnga 'bi wó 'do gbí nji gí sè. ¹³ Mbe nji tí nó gii 'vee tí wó gbí nínó máa, «Ye kpónó 'ví bàkà a ña yè? Á má éno, ye bà tuu 'vii mì ye, tí wú-gbì-ré ye jì ndú. Ndá-'bí-lá, ndú bà te duù míti wó.» Yí bà-i-nò gii tuu 'vii mì wó nó jì ndú.

¹⁴ «Ndá 'dakò tí nó mà gii nò 'vii mì mbe nji kèjì gí mì ndú, ndú gii toko có mì ndú máa, «Njìzó a mbe mbèlè tí nó ká kèjì zò. Ndoò zì yí gí, wàa à 'ví dù tí nìndi ndoo.»

¹⁵ Tacó éno, 'vii tí nó mà gii ye mì ndú, ndú gii ja yí 'do gbí nji gí sè, bindi ndú gii zì yí gí.»

Jézù gii 'vee ndá 'duù máa, «Yo kojo có máa, mbe nji tí nó kpónó bà bàkà ta ndá mbe nètè tí nó a yè? ¹⁶ Yí bà ziki ndú 'dáá gí, bindi yí gii pà ndá 'bí ngú mbe nètè.»

Ndá 'duù mà gii 'di có tí nó náa Jézù 'dè nò, ndú gii 'visi có jì yí máa, «Mbíri 'ví gí ta ña nìndi lá!»

¹⁷ Jézù bà-i-nò gii zeke ndá 'duù tí nó ngbóó, bindi yí gii 'vee ndú máa, «Gbí có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, «A 'dóó díí tí nó náa ndá mbe bì 'bá táánò bè gí nó

ká gí tí yú díí bà sè tà 'bá,» nó máa yè?

¹⁸ 'Duù má 'va tí wó pí díí tí nó, 'duù tí nó bà ki'viki njúkú-njúkú. Káa díí tí nó má 'va tí pí tí 'duù, yí bà 'ba'daka gbí 'duù tí nó gí.»

Bà gò i jì ngáangbá gba mì ndá Rómánò

¹⁹ Ndá mbe nibà i, ta ndá Kùro ndá bu-Mbíri mì ndá Jùdèyà mà gii 'di có tí nó, ndú gii jè ta bà pà kpokèjì tacó bà zèè Jézù ká mì to nò, tacó ndú nò nì gí máa yí kù lòkò'ò có tí nó a i gítí ndá yí. Káa gúku ndá 'duù gii kpò ndú á 'do tí bà zèè yí gí. ²⁰ Mbí ndá kpo-kpò 'duù mì ndá Jùdèyà gii dù ká kácáá tí Jézù. Tacó éno, ndú gii tuu ndá 'bí 'duù mì ndú mbe bàkà tí ndú tí ndá tó 'duù tacó bà ya gí bà zèè mè Jézù, wàa ndá yí 'ví kpì ta ngbàngá tí wó jì ngáangbá gba mì ndá Rómánò. ²¹ Ndá mbe nginjò mì ndá kpo-kpò

'duù mi ndá Jùdèyà bà-i-nò gii 'vee Jézù ta tiri máa, «Mbe nibà i, ze nò ni gí máa, wò a mbe 'dè yúco, wò delè kú nibà i ji ndá 'duù ká jáá. Wò njèè gbí òkò tí ndá 'duù, máa, njínó éno, káa njízò éno, nò lá. Wò kú ni káa bà kpokèji yúco mi Mbíri ji ndá 'duù. ²² Bà gò i ji ngáangbá gba mi ndá Rómánò dú gbí tàkii mi ndoo tí ndá Jùdèyà? 'Dè ña njínó náa à gbí muu lo nó ji ze gi.»

²³ Káa Jézù gii ñò ni gí máa, ndú kú lè ji yi a wú. ²⁴ Tacó èno, yí gii 'visi có ji ndú máa, «Yo tù ña gürúsù mi yo ji ye gi.» Ndá 'duù tí nó mà gii tù ña gürúsù tí nó tí dinári nó ji Jézù gí, yí gii 'vee ndú máa, «Jinò a muu 'di náa à ka mí gbí nó?»

Káa ndú gii 'visi có ji yí máa, «A muu ngáangbá gba mi ndá Rómánò.»

Bindi yí gii 'vee ndú máa, «Káa à cu mí gbí nó a rè 'di?»

Káa ndú gii 'visi có ji yí máa, «A rè ngáangbá gba mi ndá Rómánò.»

²⁵ Jézù bà-i-nò gii 'dè có ji ndú máa, «À má èno, yo je ndá i mi ngáangbá gba mi ndá Rómánò ji ngáangbá gba mi ndá Rómánò. Waa yo 'ví je ndá i mi Mbíri ji Mbíri.»

²⁶ Bà zèè ngo nje Jézù mí kùro ndá 'duù gii kpò ndá 'dakò tí nó gí. Tacó èno, ndú gii dù rēkpe-rēkpeè ta có bà 'dè-'dè mi ndú wálá.

Bà 'vala ndi ndá ku 'do gbí muu'dú ndú

²⁷ Ndá 'bí ña Jùdèyà mbe ùnje gití bà 'vala ndi ndá ku 'do gbí muu'dú ndú lá nó gii gí mi Jézù. Bindi ndú gii 'vee yí máa, ²⁸ «Mbe nibà i, Mòze cu mí gbí wáràgà ji ze éno máa, 'duù má kò ni, káa ndú jò ta ni tí nó lá, bindi yí gii cì gí, ná'vindi wó 'ví zèè 'bi nawù ku tí nó, tacó bà jò ndá 'vii mí gbí mòòkò bindi wó. ²⁹ Káa ta 'bí o gbaanjé, kpo 'duù mi ndá 'bí 'vii-'dakò náa nawu ndú jò ndú vò-nje só gii kò ni, káa ku gii je yí si ndú jò ta ni tí nó lá. ³⁰ 'Vii tàkò wó gii zèè 'bi nawù ku tí nó. Ndú delè gii jò ta ni tí nó lá, bindi yí gii cì gí. ³¹ Ndá 'vii-'dakò tí nó gbí yi nawu ndú 'dáá gí tē rì cikii ni tí nó gbaanjé-gbaanjé gí, káa à 'vaka gí tàkò ndú 'dáá káa dikiiwu. ³² Ku gii je ni tí nó si ndú rì gùù 'dáá gí. ³³ À má èno, ni tí nó wùno tó o bà 'vala ndi ndá ku 'do gbí muu'dú ndú bà dù a nawù 'di gbí òkò tí ndú, sé náa ndú 'dáá vò-nje só kò yí gí nó?»

³⁴ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa, «Ndá 'dakò ta ndá ni kú kò tí ndú muu to tí nó.

³⁵ Káa ndá 'duù njínó mbe 'vii tí ndá mbe 'vala ndi ndú bindi ku gí nó bà kò tí ndú bindi bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú wálá. ³⁶ Ndú bà cì wálá, tacó ndú bà dù go ndá basili mi Mbíri. Ndú delè bà dù tí ndá 'vii mi Mbíri, tacó ndú 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú gí. ³⁷ Káa, à má gití có bà 'vala ndi ndá ku 'do gbí muu'dú ndú, Mòze 'dè có gití njínó gbí tà-ká-tà gití bè'i tí nó mbe kú doo nó gí. Yí ni mítí Mbe tí ndoo a Mbíri mi Ábirámò, Mbíri mi Ízakò, tí Mbíri mi Jákóbè. ³⁸ Mbíri a Mbíri mi ndá wu 'duù. Yí me Mbíri mi ndá ku lá, tacó ndá 'duù 'dáá gí kùro Mbíri a ndá wu 'duù.»

³⁹ Ndá 'bí mbe nibà tàkii mi ndá Jùdèyà máa gii 'di có tí nó náa Jézù 'dè nó, ndú gii ùlù yí, máa, «Có mi lo nó ká ngbàrángà'i, Mbe nibà i.» ⁴⁰ Gúku bà 'vee yí gití ndá 'bí i gii kpò ndá 'duù gí.

Bindi-Mbíri a 'vii mi 'di?

⁴¹ Jézù gii 'vee ndá 'duù máa, «Ndá 'duù kú 'dè có éno máa, Bindi-Mbíri a 'vii mi Dàvidè ta ña kpokèji ngayi? ⁴² Tacó 'dóo kòcò Dàvidè náa à cu mí gbí wáràgà mi ndá Muu Cè éno máa,

Mbíri 'dè có ji Mbe tí ye máa,

«Ki tí lo gbí kù'bi mi ye,

⁴³ waa ye 'ví bàkà ndá ku'di tí lo tí ndá i-tà-tàmà mi lo.»

⁴⁴ Dàvidè má kú ni mítí Bindi-Mbíri a «Mbe tí ye», à má èno, Bindi-Mbíri bà dù tí 'vii mi Dàvidè ée?»

Jézù cì ndá 'duù gití ndá mbe nibà i ji ndá Jùdèyà

⁴⁵ Jézù gii 'dè có ji ndá mbe tala có mi wó si mí kùro ndá 'duù 'dáá gí, máa, ⁴⁶ «Yo kpolo tí yo 'do tí ndá mbe nibà i mi ndá Jùdèyà. À tí ndú a go bà yuu ndá ña-ñà bongo kú jèlè ta to, ta go bà cu ndò mi ndá 'duù gí bà 'vee ndú ta ndi tí ndá bàndò 'velè, ta go bà kú tí ndú pí ndá mbata kùro ndá 'duù ta ndi tí ndá bàndò bà kili ndá Jùdèyà gí bà ùlù Mbíri, delè ta go bà kú tí ndú tí ndá bàndò mi ndá kpo-kpò 'duù á tí ndá bàndò bà zò i.

⁴⁷ Ndú zò ndá nawù ku kaṛaka gí, ta bà bàkà tí ndú tí ndá mbe 'deke tí ndú ji Mbíri ta bà 'vanda ñà có. Mbíri bà waa có mítí ndú ta wotí tí ndii ndá 'duù 'dáá gí!»

21

'Bí nawù ku mbe gò i ji Mbíri

¹ Jézù mà gii zeke'o, yí gii ñò ndá mbe kpo-kpò i kú gò i á bàndò bà kili i gití 'bá-Mbíri. ² Yí bà-i-nò gii ñò 'bí nawù ku tí mbe yè kú gò ndá ñi gürúsù tí fádá sóso'ò. ³ Bindi yí

giù 'dè có jí ndá mbe tala có mì wó máa, «Ye kú 'dè có jí yo ta yúcó máa, nawù ku tí nó tí mbe yé nò gò i me gbolò ndii ndá 'duù 'dáá gí. ⁴ Tacó ndá mbe kpo-kpò gùrúsù gò a ndá 'bí ña njemèlè gùrúsù ñinò náa ndú mò 'do tí ndá kpo-kpò gùrúsù mì ndú gí ndii, ta nètè mì ndú tí wálá nò. Káa niù tí nó tí mbe yé nò gò a làmbu i tí nó 'dáá náa yí kú lí mítí nò.»

Jézu 'dè có gítí bà k'i'viki 'bá-Mbíri

⁵ Ta o tí nó, ndá 'bí mbe tala có mì Jézu giù ùlù banga tí ndá díí tí nó náa à bì ta 'bá-Mbíri nó, ta ndá i-banga tí nó náa ndá 'duù gò jí Mbíri nó. Káa Jézu giù 'dè có jí ndú máa, ⁶ «Ri bà k'i'viki ndá i tí nó lú'bu-lú'bu gí to ká gbaanjé. Áá kèjí gí bà voloko gbí ndá i tí nó léé gí.»

⁷ Káa ndá mbe tala có mì Jézu giù 'vee yí máa, «Ri tí nó bà co ta o ngayi, Mbe nibà i? Káa ze bà ñò o bà co ri tí nó ni mítí yé?»

⁸ Káa Jézu giù 'visì có jí ndú máa, «Yo kpolo tí yo máa, 'bí 'duù 'ví ñonoko yo lá. Tacó ndá 'duù me mbè bà kaa gí gí bà eendi yo ta rẹ ye. 'Duù ñinó bà o ká ta ñindí wó, máa, «Ye a yí tí Bindi-Mbíri! O tí nó dooko jé'déé gí!» Káa yo 'ví tẹ gí tàkò ndá có mì ndú nó lá. ⁹ Yo má 'dí có ndá kpo-kpò gó, ta ndá gbínje gbí òkò tí ndá gba ta ndá bòò mì ndú, njembí yo 'ví mù lá. Tacó ndá i tí nó bà bàkà tí gí, káa ndòngbù o dooko lá. ¹⁰ Ndá ña ndá 'bí 'duù bà tẹ ndá 'bí tendè ña 'duù ta gó, ndá gba delè bà tẹ ndá 'bí ka ndú gba ta gó. ¹¹ To bà tanga tí, tí ndá bàndò me mbè, làngawiri ta ndá i mbe pèè mbí ndá 'duù bà ruku'bu ta ndá 'duù cee to 'dáá gí. Ndá serè, ta ndá i mbe te gúku mítí ndá 'duù, bà bàkà tí tàrì.

¹² «Káa kùro o bà bàkà tí mì ndá vò i tí nó náa ye 'deke ndú jí yo nó, ndá 'duù bà zèè yo ta kpo 'bí, ta bà mèèkè'i tí yo. Ndú bà kaa yo ya tí gí gbí ngbàngà kùro ndá kpo-kpò 'duù ta ndá tí ndá bàndò bà kili ndá Jùdéya gí bà ùlù Mbíri. Bindi ndú bà nè yo mí gbí zàà. Ndú bà kaa yo ya tí gí kùro ndá kpo-kpò gba, ta ndá kpo-kpò 'duù. Ndá 'duù bà bàkà ndá ña ndá vò i tí nó 'dáá náa ye 'deke ndú nó mítí yo á muu ye. ¹³ Káa ñinò bà dù a tó o bà ma Banga-Ngú-Có mì yo jí ndá 'duù ká nó. ¹⁴ Á má ènò, yo 'ví te mí gbí muu yo ká sàà ènò máa, njembí yo 'ví mù máa, yo 'ví njaanga miři yo ta ña có yè wè, nó lá. ¹⁵ Tacó a ye ká bà wu ndá có tí nó náa yo 'ví 'dè nó mí gbí nje yo. Ye delè ká bà je 'bí ña muu jí yo náa wotí gítí bà rò tíyò nje có ta yo bà dù tí ndá ku'dí tí yo wálá. Ndú delè bà 'de wotí gítí bà tò kponje ndá có mì yo wálá. ¹⁶ Ndá bu yo, ta ndá nawu yo, ta ndá ná'vindí yo, ta ndá nambe yo, ta ndá kómbe yo, ta o tí nó bà kpí ngbàngà tí yo, bindi ndá gba bà waa có ku mítí ndá 'bí 'duù gbí òkò tí yo. ¹⁷ Ndá 'duù 'dáá gí bà sogo yo muu ye. ¹⁸ Káa yo bà co 'do gbí ndá i tí nó go késí á ro ngo. ¹⁹ Á má ènò, yo 'dò kò yo mí to gbàá, tacó ñinò a kpo-kpò 'válá mì yo ká nó.

Bà mèèkè Jèrùzàlémè

²⁰ «Yo má ñò ndá àsikéri se 'dee Jèrùzàlémè gí, yo 'ví te mí gbí muu yo ènò máa, kùro bà 'bu Jèrùzàlémè dooko gí. ²¹ Ta o tí nó, ndá 'duù gbí to Jùdéya 'ví fa ngèlè ya gí pí ndá ñja-ñja gú. Ndá 'duù gbí gbata 'ví njé 'do gbí gbata gí sè. Wàa ndá 'duù ñinó ta ndii 'do gbí gbata nó 'ví kaa ya gí gbí gbata lá. ²² Tacó ndá sili tí nó bà dù a ndá sili bà waa có mítí ndá 'duù, tacó wàa ndá có tí nó gbí wáràgà mì Mbíri nó 'ví dù tí tí ndá yúcó. ²³ Káa áà bà volo a i jí ndá mbe nakayi, ta ndá niù ñinò náa ndá 'vii mì ndú kú no kí nó, gbí ndá sili tí nó! Tacó ndá sili tí nó bà dù a ndá sili bà bàkà ndá i yé ro, ta ndá i kpo-tàkòcò mì Mbíri mítí ndá 'duù. ²⁴ Áá bà ziki ndá 'bí 'duù gbí ndá sili tí nó ta sizò. Bindi áà bà kaa ndá 'bí 'duù tí ndá zà-za gó ya cee 'bá mì ndá 'duù ñinó náa ndú me ndá Jùdéya lá nó 'dáá gí. Ndá tendè ña 'duù tí nó bà bàkà a ndi ndú mítí Jèrùzàlémè, yee tí o tí nó náa ndú bàkà bà 'bì ndú cee gí.

²⁵ «Ndá i-serè bà bàkà tí á ro ndá ri, ta pi, ta ndá yii. Ndá 'duù muu to tí nó bà kònò sé'i. Ndú bà dù rẹkpe-rẹkpeè ta gúku wo bà rẹngà mì bà gbàngà ngo gbí pù. ²⁶ Ndá 'duù bà ne'venge ta gúku sí ndú kú ù ndi ña i tí nó kèjí gí bà 'bu to tí nó yúkuú nò. Tacó tàrì bà tanga tí. ²⁷ Bindi ndá 'duù bà giù ñò 'Vii-mi-'Dakò kú giù 'do tàrì ngbèzèè, ta bà da nó ta wotí co gbí kùlù mò. ²⁸ Yo má ñò ndá i tí nó kú 'bità bà bàkà tí, yo 'ví kpolo ro yo, tacó kùro o bà 'vala yo dooko gí.»

²⁹ Jézu giù lòkò'bò có jí ndá 'duù máa, ³⁰ «Yo má ñò ndá mù-mbiigá kú 'bità bà tù dó kpá, yo ñò ni gí máa, bèmbíli dooko gí. ³¹ Á má ènò, yo má ñò ndá i tí nó náa ye 'dè có gítí ndú jí yo nó kú bàkà tí, yo 'ví kořo muu yo máa, kùro o bà gí Mbíri gí bà dù tí gba gí muu to tí nó dooko gí.

³² «Ye kú 'dè có jí yo ta yúcó máa, ndá i tí nó bà bàkà tí 'dáá kùro o bà miù ndá 'duù tí nó mbe kú 'vala kpónò nò. ³³ Ndá tàrì, ta to tí nó, bà cee gí. Káa ndá có mì ye bà cee wálá.

³⁴ «Yo kpolo tí yo, máa, yo 'ví tee njembí yo kpolo ma a i mítí bà zò i, ta bà njù pe, ta bà dù ta líkí'o muu to tí nó, wàa yo 'ví ò-bà-mbí o tí nó gí nò, lá, tacó o tí nó bà gbaaka yo gbááká-gbaaka. ³⁵ O tí nó bà gundi ndâ mbe kù 'vala muu to tí nó 'dáá gí. ³⁶ À má ènò, yo dù tí zò'o, wàa, yo 'ví 'deke tí yo jì Mbíri ta o 'dáá gí, tacó wàa, yí 'ví je wotí bà 'vala 'do gbí ndá i tí nó kejì gí bà bàkà tí nó jì yo, tacó wàa, yo 'ví rò tiyò kùro 'Vii-mi-'Dakò ta gúku tí yo wálá.»

³⁷ Jézù gii dù kù nibà i jì ndâ 'duù á gbí ndùgù 'bá-Mbíri ta rì 'dáá gí. Káa à má ta bebili yí kù ya gí bà tèrì pí Gú Mbà. ³⁸ Káa ndâ 'duù kù kaa ya gí bà 'di có mì wó ta firí dú'o á gbí ndùgù 'bá-Mbíri.

22

Júdà Ìsikàriyótè ùnje gítí bà cu gòmbò tí Jézù

¹ Sè sili gítí o bà ci 'Dè-kò, náa à delè kù ni mítí a o bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìziriyéli-mi-Mbíri ta o tí nó mbe jé'déé gí. ² Tacó ènò, ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri mi ndâ Jùdèyà, ta ndâ kpo-kpò mbe 'di gbí tàkù mi ndú gii kili muu ndú tacó bà pà kpokèjì tacó bà zi Jézù, káa ndú kù ci gúku tí ndâ 'duù.

³ Káa ta o tí nó, Gba-vò-i ya gí gbí muu Júdà Ìsikàriyótè, tí 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ tú mi Jézù muu 'bi-nje só nó gí. ⁴ Tacó ènò, yí gii ya gí mi ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri mi ndâ Jùdèyà, bindi ndú gii toko có ta ndâ 'duù tí nó tí ndâ kùro ndâ mbe kpolo tí 'bá-Mbíri nó, tacó wàa, yí 'ví pà kpokèjì gítí bà zèè Jézù jì ndú. ⁵ Ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri bà-i-nò mà gii ùnje gítí có bà ko mboo nètè mi Júdà jì yí ta pètèkè tàkòcò ndú gí, ⁶ Júdà gii njé nó ya gí bà pà tò kpokèjì bà zèè Jézù jì ndú.

Jézù tuu ndâ 'bí tú mì wó gí bà 'viindi bàndò bà zò i ù ta ndi wó

⁷ Rì bà ci 'Dè-kò, tí rì bà waa mbelè 'vii rómbo tí tàkù gítí o bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìziriyéli-mi-Mbíri mà gii co gí, ⁸ Jézù gii tuu ndâ Piyétòrò ta Jòvání máa, «Yo ya gí bà bàkà i-zò-zò gítí o bà bàkà tàkù bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìziriyéli-mi-Mbíri jì ndoo.»

⁹ Káa Piyétòrò gii 'vee yí máa, «Có mì lo máa, ze 'ví bàkà mí kòtí 'di?»

¹⁰ Káa Jézù gii 'visi có jì ndú máa, «Yo sè tú yo! Ta o tí nó náa yo kù rì gí gbí gbata nó, yo bà 'de 'bí 'dakò kù te kàrà ngo. Yo 'ví ru ndi wó. Yo má yee ta ndú 'bá gí, ¹¹ yo 'ví 'dè có jì mbe 'bá tí nó ènò máa, «Mbe nibà i jì ze ká tuu ze jì wò. Kòcò wó ènò máa, wò tubà tà'i tí nó náa ndâ yí 'ví gí gí bà zò i-cí-ci mì o bà bàkà tàkù bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìziriyéli-mi-Mbíri mití ta ndâ mbe tala có mì yí nó jì ze.» ¹² Bindi yí bà tubà gbolò soṛo náa à 'viindi ndâ i mí tà'i kà 'dáá gí jì yo, wàa yo 'ví bàkà i-zò-zò mí kà jì ndoo.»

¹³ Ndâ Piyétòrò bà-i-nò mà gii ya gí gbí gbata, ndú gii 'de ndâ i 'dáá gí jé ká go có tí nó náa Jézù 'dè jì ndú nó. Bindi ndú gii 'viindi ndâ i gítí o bà bàkà tàkù bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìziriyéli-mi-Mbíri mi kà.

Kò njewu mì Mbe tí ndoo

¹⁴ O bà zò i-cí-ci mà gii me tí gí, Jézù gii zèè bàndò mì wó règbà i-zò-zò, bindi ndâ mbe tala có mì wó gii se mì règbà tí wó. ¹⁵ Bindi yí gii 'dè có jì ndú máa, «Go bà zò ndongbú i-cí-ci mì o bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìziriyéli-mi-Mbíri tí nó ta yo á kùro bà kònò sé'i mì ye bà zi ye gí. ¹⁶ Ye 'dè có tí nó jì yo tacó i-cí-ci mì o bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìziriyéli-mi-Mbíri náa ndoo kejì gí bà zò ta ndoo bindi njinó bà dù ngé káa yú njinó gbí ngbàngà mì Mbíri nó.»

¹⁷ Bindi bà 'dè có tí nó, Jézù gii zèè 'visi mí 'bì wó, bindi yí gii 'dè nìkì maa jì Mbíri, bindi yí gii te jì ndâ mbe tala có mì wó, ta bà 'dè có jì ndú gí tàkò ènò máa, «Yo zèè 'visi tí nó, wàa yo 'ví njù cee nje yo 'dáá gí, ¹⁸ tacó ndoo bà njù pe ta ndoo bindi njinó ká ngé gbí ngbàngà mì Mbíri.»

¹⁹ Bindi yí gii je kù kò, yí gii 'dè nìkì ma jì Mbíri, bindi yí gii ki'viki gbí, yí gii kaa jì ndâ mbe tala có mì wó, ta bà 'dè có jì ndú gí tàkò ènò máa, «[Jinó a dù ye tí nó náa áà kejì gí bà je tacó bà si muu yo nó ká nó; yo zò tacó wàa mbí yo 'ví dù tí tí ye.» ²⁰ Ndú mà gii zò i cee gí, Jézù káká'i gii zèè 'visi, bindi yí gii 'dè có jì ndâ mbe tala có mì wó máa, «[Jinó a 'visi mbelè ye tí nó náa Mbíri kejì gí bà njù ta ngú mùkà ta ndâ 'duù nó ká nó. Mbelè ye tí nó kejì gí bà yee to tacó tí yo.

²¹ «Káa yo nò ze kpónò kù toko 'bì ze mí gbí gbèe ká'i i-zò-zò ta 'duù tí nó kejì gí bà cu gòmbò tí ye nó. ²² Kpèti ká ènò, kòzò tí 'Vii-mi-'Dakò bà ya gí nje ku mì wó go có tí nó náa à cu mí gbí mbelè wó nó gí. Káa 'duù tí nó mbe cu gòmbò tí wó nó bà no ngbó.»

²³ Ndâ mbe tala có mì Jézù bà-i-nò gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú máa, «A 'di 'do gbí òkò tí ndoo ká bà bàkà ja i tí nó?»

Gbolò 'duù mbe ndii ndá 'bí ka wó 'dáá gí a 'di?

²⁴ Ta o tí nò, kponje gi tanga gbí òkò tí ndá mbe tala có mì Jézù, máa, à 'ví si a 'di tí gbolò 'duù mbe ndii ndá ka wó 'dáá gí gbí òkò tí ndá yí wè? ²⁵ Káa Jézù gi 'dè có jì ndú máa, «Ndá kpo-kpò gba mì ndá ña ndá 'duù ñinó náa ndú me ndá Jùdèyà lá nó kú toro nje ndá bòò mì ndú ta to. Káa ndá kùro ndá 'duù mì ndú kú nì míti ndú ta kpééti ndú máa, ndá yí a ndá kómbe ndá 'duù. ²⁶ Káa yo bà dù tendè. Tacó 'duù ñinó gbí òkò tí yo tí gbolò 'duù kùro yo 'dáá gí nó 'ví dù go sè 'vù gbí òkò tí yo, wàa 'duù ñinó tí kùro yo nó 'ví dù go bòò mì yo. ²⁷ Gbolò 'duù gbí òkò tí ndá 'duù ñinó mbe kù zò i ta 'duù ñinó mbe kù bàkà nètè wó si yí kù zò i nó a 'di? 'Duù tí nó mbe kù zò i nó a gbolò 'duù; a kponje ká nje yo gítí có mì ye nò? Káa ta ndá ñinó 'dáá gí, ye kpónó gbí òkò tí yo go 'duù ñinó mbe kù bàkà nètè yo!

²⁸ «Káa yo a ndá 'duù ñinó mbe dù ta ye gbí ndá vò o 'dáá gí ta njembí yo gbañjé. ²⁹ À má ènò, ye bà le bèrè tí nó náa Bu ye táánò le jì ye nó a jì yo. ³⁰ Ndoò bà zò i, ndoo delè bà njù pe ta ndoo gbí ngbànga mì ye. Yo delè bà ki tí yo pí ndá jàlàmbà tí ndá gba mì ndá Iziriyéli gbí ña ndú 'dáá gí.

³¹ «Káa wò tí Simónè! Simónè! 'Di có tí nó náa ye kù 'dè jì wò nò. Gba-vò-i kpónó 'de kpokèjì gítí bà bàkà ta yo 'dáá gí go có tí nó náa à gbí njembí wó nó gí. Yí kèjì gí bà taa gbí yo go bà taa gbí cù mì nù gbí wàkpèè. ³² Káa ye 'deke tí ye jì Mbíri tacó tí lo máa, yí 'ví si njembí lo 'ví dù ká káacáá tí wò nò gí, Simónè. Wò má kponje Gba-vò-i gí, wò 'ví 'visi tí lo káká'í gí mì ye, wàa wò 'ví dù tí mbe je wotí jì ndá ná 'vindi lo.»

³³ Káa Piyétòrò gi 'visi có jì Jézù máa, «Ye ùnje gítí bà ya ndá sósò'ò gí gbí zàà kpónó gí, Mbe nìbà i. Ye delè kpónó ùnje gítí bà rò ndá sósò'ò nje ku gí!»

³⁴ Jézù má gi 'di có tí nó, yí gi 'visi có jì Piyétòrò máa, «Wò wúnó ta bèbilí tí nó, kùro bà kò-kò mì nguù bà 'dè có ta nje lo 'vili ta'ò máa, wò ñò ye ni lá, Piyétòrò.»

Gúrúsù, kúúkpá, sizò

³⁵ Jézù gi 'vee ndá mbe tala có mì wó, máa, «Ta o tí nó táánò náa ye tuu ta yo gí ndii ta gúrúsù mì yo wálá, ta kúúkpá mì yo wálá, delè ta támà tí kò yo wálá nó, 'bí i gboo 'do mì yo gí?»

Káa ndú gi 'visi có jì Jézù máa, «I gboo 'do mì ze lá.»

³⁶ Jézù bà-i-nò gi 'visi có jì ndú máa, «À má ènò, gúrúsù kpónó má kuu mì 'duù, yí je ta yí, wàa kúúkpá má kuu mì 'duù, yí le kpónó, sizò má mì 'duù wálá, yí 'ví mà bongo tí nó kpónó muu yí wó nó gí, wàa yí 'ví kaa i tí nó náa yí 'de gbí bongo tí nó nó, yí 'ví si ta sizò. ³⁷ Ye 'dè có tí nó jì yo tacó wàa có tí nó náa à cu ta rẹ ye mí gbí wàragà mì Mbíri éno máa, «Áá táánò 'deke yí mò gí mì ndá vò 'duù nó,» 'ví dù tí yúco. Tacó áá táánò cu có tí nó a i gítí ye, káa à kpónó-kpónó kèjì gí bà dù tí tí yúco.»

³⁸ Ndá mbe tala có mì Jézù má gi 'di có tí nó náa yí 'dè jì ndú nó, ndú gi 'visi có jì yí, máa, «Ñò ndá 'bí sizò sósò'ò kuu nó, Mbe nìbà i!»

Káa Jézù gi 'visi có jì ndú máa, «À tè gí.»

Jézù ya gí pí Gú Mbá

³⁹ Jézù bà-i-nò gi njè nó ya gí pí Gú Mbá go ña i mì wó náa yí kù bàkà ta o 'dáá gí nó. Bindi ndá mbe tala có mì wó gi kaa ya gí takò wó. ⁴⁰ Ndú má gi yee tí 'bí bàndò pí gú ká, yí gi 'dè có jì ndá mbe tala có mì wó máa, «Yo 'deke tí yo jì Mbíri, tacó wàa vò i 'ví tala yo lá.»

⁴¹ Jézù gi yèè ndi wó 'do tí ndá mbe tala có mì wó bindi bà 'dè có tí nó jàngáá gí ndii. Bindi yí gi kucuku muungbó wó mí to, bindi yí gi 'deke tí wó jì Mbíri máa, ⁴² «À má niki tí lo gí, je 'visi tí nó 'do nje ye gí, Bu ye. Káa wò 'ví je a i 'do gbí 'dóó có mì lo, me 'do gbí có mì ye lá.» ⁴³ Jézù má gi zeke'o á bindi bà 'deke tí wó nó, yí gi ñò basili gí 'do tãri gí bà je wotí jì yí. ⁴⁴ Jézù gi 'deke tí wó jì Mbíri ta sé'í gbí njembí wó ndii ñinó kùro nó gí. Bindi wu'o gi dù kù cì 'do tí wó gí to go bà ci mbelè tí ká nó.

⁴⁵ Jézù má gi cee ta bà 'deke tí wó jì Mbíri gí, yí má gi ya gí mì ndá mbe tala có mì wó, yí gi 'de ndú mì ta rì ta sé có gbí njembí ndú gí. ⁴⁶ Yí bà-i-nò gi gba ndú máa, «Yo kù tè rì tacó yè? Yo a gí yaà, wàa yo 'ví 'deke tí yo jì Mbíri, tacó wàa, yo 'ví 'va tí yo gbí vò i lá.»

Bà zèè Jézù

⁴⁷ Káa si Jézù kù 'dè có jì ndá mbe tala có mì wó, ndú má gi zeke'o, ndú gi ñò ndá 'duù náa Jùdà tí 'bí 'duù gbañjé 'do gbí òkò tí ndá mbe tala có mì wó muu'bi-nje só nó ká kù tè kùro ndú kèjì gítí ndú. Ndú má gi yee gí, Jùdà gi ya ndiri gí mì Jézù, bindi yí gi 'vee yí ta bà òlò gbí tù wó. ⁴⁸ Káa Jézù gi 'vee Jùdà máa, «Wò kù ba ngbú 'Vii-mi-'Dakò ta bà òlò gbí tù wó wàà?»

⁴⁹ Ndá 'duù mí Jézù má gii ò ènò, ndú gii 'dè có ji yí máa, «Ze kpónó bà bàkà nètè ta ndú ta ndá sizò, Mbe tí ze?» ⁵⁰ Káa si ndú 'di ta ña có ñinó náa Jézù bà 'visi jì ndú nó lá, 'bí mbe tala có mí Jézù gii da tú bòò mí Kùro ndá bu-Mbíri mí ndá Jùdèyá ñinó gbí kù'bi nó ta sizò waa jàngá gí. ⁵¹ Jézù má gii ò ènò, yí gii do ta ndá mbe tala có mí wó, máa, «Ija i tí nó káká'i 'ví bàkà tí lá!» Bindi yí gii je ndi tú 'dakò tí nó kpò mí bindi .

⁵² Bindi Jézù bà-i-nò gii 'vee ndá Kùro ndá bu-Mbíri mí ndá Jùdèyá, ta ndá kùro ndá mbe kù kpòlò tí 'bá-Mbíri, ta ndá kpo 'duù mí ndá Jùdèyá tí nó mbe kaa gí tacó bà zèè yí nó, máa, «Ye a mbe volo 'bá náa yo gii kaa tí ta ndá nja-njá sizò, ta ndá ndongbolo-ndongbolò mú mí 'bí yo tacó bà gí gí bà zèè ta ye nó?» ⁵³ Ye táánò kuu ta yo ta ri 'dáá gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri, káa yo jé ta 'bí gbèè ri tee 'bí yo mítí ye lá. Káa à wúnó a ri bà bàkà bà 'bí yo. Ọ ri wúnó 'di ta vò i gí.»

Piyétòrò 'boo Jézù

⁵⁴ Ndá 'duù tí nó bà-i-nò gii zèè Jézù, bindi ndú gii ya ta yí gí 'bá mí Kùro ndá bu-Mbíri mí ndá Jùdèyá. Káa si ndú kú ya ta yí nó, Piyétòrò gii dù jàngá ndii kú ko tàkò ndú. ⁵⁵ Piyétòrò má gii yee 'bá mí Kùro ndá bu-Mbíri mí ndá Jùdèyá gí, yí gii kí tí wó to rẹgbà wu gbí òkò tí ndá 'duù tí nó mbe kú u wu gbúú-gbuu gbí rùkàtìi nó. ⁵⁶ 'Bí 'viní mbe kú bàkà nètè 'bá mí Kùro ndá bu-Mbíri mí ndá Jùdèyá má gii ò Piyétòrò gbí ngba wu, yí gii zeke yí ngbóó, bindi yí gii 'dè có ji ndá 'duù tí nó rẹgbà wu nó máa, «'Dakò tí nó kuu nó táánò kú dù ta yí delè.»

⁵⁷ Káa Piyétòrò gii to kponje gí, máa, «Ye ò yí ni lá, ndí lo ni.»

⁵⁸ Ndú má gii dù gàà éno, 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndá 'duù tí nó á rẹgbà wu nó gii zeke Piyétòrò, bindi yí gii 'dè có ji yí máa, «Wò delè a 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndú!»

Káa Piyétòrò gii 'visi có ji 'duù tí nó máa, «Ye me 'duù 'do gbí òkò tí ndú lá, kómbe ye.»

⁵⁹ Ndú má gii dù ndi-ndi-ndi éno, 'bí 'dakò gii nanaka muu wó mítí Piyétòrò, máa, «'Dakò tí nó kuu nó kú dù toko ta yí, ta kponje gítí wálá. Tacó yí a 'duù Galiléyá.»

⁶⁰ Káa Piyétòrò gii 'visi có ji 'dakò tí nó máa, «Ye 'di gbí ña có tí nó náa wò kú 'dè nó lá, kómbe ye!»

Káa si sè có tí nó ká gbí nje Piyétòrò, ngùù gii kò-kò. ⁶¹ Mbe tí ndoo máa gii 'di gbí kò mí ngùù, yí gii da ọ wó gítí Piyétòrò. Mbí Piyétòrò gii 'va tí có tí nó náa Mbe tí ndoo 'dè jì yí éno máa, «Wò wúnó bà 'boo ye 'vili ta'ò a kùro bà kò-kò mí ngùù,» nó. ⁶² Bindi Piyétòrò gii co 'do gbí òkò tí ndá 'duù gbí ndùgù gí sè, yí gii wa gbí ta wotí tí ta sé có tí nó.

Ndá mbe kú ù rẹgbà tí Jézù ọ yí

⁶³ Ta o tí nó, ndá 'duù tí nó náa à kaa ndú máa ndú ù rẹgbà tí Jézù nó gii dù kú 'viya yí, ta bà gbí yí. ⁶⁴ Ndú gii ẹre ọ wó ta bongo gí. Bindi ndú gii dù kú 'viya yí si yí gbí sù ọ éno máa, «Wò dú má káa mbe 'dòkò có mí Mbíri, ni rẹ ndá 'duù tí nó mbe kú gbí wò nó jì ze gí!» ⁶⁵ Ndú gii kilí 'dáá gí kú go yí.

Jézù gbí gbolò ngbàngà mí ndá Jùdèyá

⁶⁶ Yé má gii too gí, ndá kpo-'duù-'bá, ta ndá Kùro ndá bu-Mbíri, ta ndá mbe nìbà tàkii mí ndá Jùdèyá gii kilí gí, bindi à gii ya ta Jézù gí gbí ngbàngà kùro ndú. ⁶⁷ Ndú bà-i-nò gii 'viiki gbí nje wó máa, «Wò má a 'duù tí nó tí Bindi-Mbíri nó, 'dè jì ze.»

Káa Jézù gii 'visi có jì ndú máa, «Ye kpónó má 'dè có jì yo máa, ye a Bindi-Mbíri, yo bà ùnje gítí có mí ye nó wálá. ⁶⁸ Ye delè kpónó má 'vee yo, yo bà 'visi có jì ye wálá. ⁶⁹ Káa 'do tí kpónó kú ya gí kùro, 'Vii-mi-'Dakò bà kí tí wó gbí kù'bi mí Mbíri tí Mbe tí ndá i 'dáá gí.»

⁷⁰ Ndá kpo-kpò 'duù gbí ngbàngà mí ndá Jùdèyá 'dáá gí bà-i-nò gii 'vee Jézù máa, «À má éno, wò a 'Vii-mi-Mbíri, éno gí?»

Káa Jézù gii 'visi có jì ndú máa, «A yo ká 'dè có éno máa, ye a 'Vii-mi-Mbíri.»

⁷¹ Ndá kpo-kpò 'duù tí nó má gii 'di có tí nó náa Jézù 'visi jì ndú nó, ndú gii 'bità bà 'vee tí ndú gbí òkò tí ndú máa, «Ndoò kpòò kú ù a ndi 'di, máa, yí 'ví gí gí bà 'dè có gítí wó jì ndoo, sé náa ndoo 'di nó a yí 'do gbí 'dóó nje wó gí nó?»

23

Jézù gbí ngbàngà kùro Pilátò

¹ Ndá gba gbí gbolò ngbàngà mí ndá Jùdèyá má gii 'viiki gbí có mí Jézù cee gí, ndú gii 'daka yí, bindi ndú 'dáá gí gii kaa ta ndú ya gí kùro Pilátò tí gbolò 'duù mí ndá Rómánò.

² Ndú má gii yee ta Jézù kùro Pilátò gí, ndú gii kpi ngbàngà tí wó jì Pilátò éno máa, «Ze 'de 'dakò tí nó kuu nó tí vò mbe kú ñonòkò muu ndá 'duù, tacó wáa, 'bá mí ze 'ví 'bu gí.

Yí kú volo muu ndá 'duù mí ze, tacó wàa, ndú 'ví gò i jì ngáangbá gba mí ndá Rómánó lá. Yí kú bàkà tí wó máa, yí lá a Bindi-Mbíri tí gbolò gba mí ndá Jùdèyà.»

³ Pilátò má gù 'di ndá có tí nò, yí gù 'vee Jézù máa, «Wò a gbolò gba mí ndá Jùdèyà?» Káa Jézù gù 'visi có jì Pilátò máa, «A wò ká 'dè ènò.»

⁴ Pilátò bà-i-nò gù 'dè có jì ndá Kùrò ndá bu-Mbíri mí ndá Jùdèyà, ta ndá mbè 'duù tí nó mbe kaa gí tacó bà 'di ngbàngà mí Jézù nó éno máa, «Ye nò nɔrè bà waa có mí ye míti 'dakò tí nó lá.»

⁵ Káa ndá gba mí ndá Jùdèyà gù nanaka cèe muu ndú tacó wàa có 'ví zèè Jézù, ta bà 'dè có jì Pilátò éno máa, «Yí kú te má mí gbí muu ndá 'duù ta bà nìbà i jì ndú cee gbí ndá to Jùdèyà 'dáá gí, yí 'bità bà nìbà i tí mí wó 'do gbí ndá to Gàliléyà, káa yí kpónó kú yèè tí gí Jèrùzàlémè bà-i-nò.»

⁶ Pilátò bà-i-nò gù 'vee ndú éno máa, «'Dakò tí nó a 'duù 'do gbí to ngàyi? 'Do gbí to Gàliléyà?» ⁷ Pilátò má gù 'di éno máa, Jézù gí 'do gbí to Gàliléyà, yí gù tuu Jézù ya tí gí kùrò Èròdè tí gbolò gba mí ndá 'duù Gàliléyà, tacó Èròdè ta o tí nó kuu gbí gbata Jèrùzàlémè.

Jézù gbí ngbàngà kùrò Èròdè

⁸ Tàkòcò Èròdè gù peteke giti bà gí ta Jézù á gí kùrò wó nó ngé ndii gí, tacó yí 'do sàà kú 'di káa rẹ̀ Jézù ta cèe gbolò o, káa yí jẹ̀ nò Jézù tí nó ta ɔ̀ wó tí Èròdè ta gbèe ɔ̀ lá. Tàkòcò wó delẹ̀ gù peteke, tacó yí ta o tí nó kú koɔ̀ có éno máa, ndá-'bí-lá Jézù bà bàkà ndá 'bí seɔ̀ jì yí, wàa yí 'ví nò ndú. ⁹ Tacó ènò, yí gù 'vee gbí nje Jézù líkí-líkí ènò. Káa Jézù gù biya bà njaa nje wó gí tàkò Èròdè gbaanjé gí. ¹⁰ Má gù zeke'o, ndá Kùrò ndá bu-Mbíri, ta ndá mbe nìbà tàkù mí ndá Jùdèyà gù oloko gí yaà kú kpi ngbàngà tí Jézù ta wotí tí jì Èròdè. ¹¹ Èròdè má gù 'di ndá có tí nò, ndú gù gbo ta ndá àsikèrì mí wó kú mèèkè'i tí Jézù, ta bà 'viya yí. Bindi ndú gù yuu banga njà bongo wùrù-wùrù jì yí, bindi ndú gù tuu ta yí káká'i ya tí jì Pilátò.

¹² Gbí òkò tí ndá Èròdè ta Pilátò sàà niki lá, káa ndú gù zèè kómbeè ta gbèe ɔ̀ tí nó gí.

À dele ta Jézù gí gbí ngbàngà kùrò Pilátò káká'i

¹³ À má gù dele ta Jézù 'do 'bá mí Èròdè gí gbí ngbàngà kùrò Pilátò káká'i gí, Pilátò gù kilí ndá Kùrò ndá bu-Mbíri, ta ndá kpo-kpò 'duù mí ndá Jùdèyà, ta ndá Jùdèyà 'dáá gí. ¹⁴ Bindi yí gù 'vee ndú éno máa, «Yo gí ta 'dakò tí nó gí kùrò ye tacó máa, yí a mbe nònòkò muu ndá 'duù. Káa ye 'de 'bí có gbaanjé mbe zèè yí 'do gbí òkò ndá có mí yo nó lá. ¹⁵ Èròdè delẹ̀ gù tuu ndi wó gí tí jì ndoo, tacó yí 'de wò i mí wó lá. Káa có ta 'verẹ̀ tí wálá a nínó máa, 'dakò tí nó bàkà wò i tacó wàa à 'ví waa tí ta có ku míti wó nó gbaanjé lá. ¹⁶ À má ènò, ye bà waa có míti wó éno máa à gbí yí gí, wàa ye 'ví dò 'bì tí wó gí.»

¹⁷ 'Bí ɲa i náa Pilátò kú bàkà ta ndoo 'dáá gí ta o gbolò o bà bàkà tàkù mí mèlè ndi o bà Ndi-ta-muu-ndá-Iziriyèlì-mi-Mbíri a bà njaanga 'duù gbaanjé 'do gbí zàà jì ndá Jùdèyà. ¹⁸ Káa ndá 'duù gbí ngbàngà 'dáá gí gù a ta kú dòmuù éno máa, «Zi yí gí! Njaanga Bàràbà jì ze!» ¹⁹ (À zèè 'dakò tí nó tí Bàràbà nó mí gbí zàà, tacó 'bí ɲa wo mbe bàkà tí gbí gbata ta o tí nó, delẹ̀ tacó bà zi ku.)

²⁰ À gbí muu Pilátò ta o tí nó kpolo ma a có bà dò 'bì tí Jézù; tacó ènò, yí gù 'dè có jì ndá 'duù káká'i. ²¹ Káa ndá 'duù gù 'visi có jì Pilátò ta kú éno máa, «Gbí yí míti njèèkpè mù! Gbì yí míti njèèkpè mù!»

²² Bà ta'ò nínó, Pilátò gù 'vee ndá 'duù éno máa, «Tacó yè? Yí volo a yè? Yo 'dè jì ye, tacó ye nò wò i mí wó wàa ye 'ví waa ta có ku míti wó nó lá. À má ènò, ye bà waa có míti wó éno máa, à gbí yí, wàa ye 'ví dò 'bì ye 'do tí wó gí.»

²³ Ndá 'duù má gù 'di có tí nó náa Pilátò 'dè jì ndú nó, ndú gù míi ta kú goolá a 'bí ɲa gbolò có ku ká gí jì ndú 'do bà 'bí to, ta bà 'dè có ta 'bé jì Pilátò éno máa, yí gbí Jézù míti njèèkpè mù. Wo mí ndá 'duù má gù co muu Pilátò gí, ²⁴ yí gù waa có ku míti Jézù go có mí ndú nó. ²⁵ Bindi yí gù njaanga 'dakò tí nó tí Bàràbà, náa à zèè yí tacó bà piì wo ta bà zi ku nó, 'do gbí zàà gí sẹ̀ go có mí ndá 'duù tí nó. Yí bà-i-nò gù jẹ̀ Jézù jì ndú éno máa, ndú bàkà ta yí go có mí ndú náa à gbí njembí ndú.

Bà ya ta Jézù gítí bàndò bà zi yí

²⁶ Káa si ndá 'duù tí nó kú gù co ta Jézù 'do gbí gbata gí sẹ̀ tacó bà ya ta yí gítí bàndò bà zi yí, ndú gù 'de 'bí 'dakò ta rẹ̀ wó a Simónè, ta 'bá mí wó gbí gbata Siríni, á kpokèjì kú gí gí gbata Jèrùzàlémè. Ndú bà-i-nò gù zèè yí ta wotí gítí bà te njèèkpè mù tàkò Jézù.

²⁷ Ndá nù gbí òkò tí ndá mbè 'duù tí nó mbe kaa mòsùù kù ko tàkò Jézù nó ta o tí nó kù tò kù ta bà wa gbí. ²⁸ Jézù gi 'visì tí wó, bindi yí gi 'dè có jì ndá nù tí nó mbe kù wa gbí nó éno máa, «Ndá jú Jerùzàlémè, yo wa ye lá. Yo wa tí yo, wàa yo 'ví wa ndá 'vii mì yo. ²⁹ Tacó ndá 'bí o wúnò ká kèjì náa ndá 'duù bà 'visì nje ndú éno máa, «Ndá nù tí nó tí ndá kázá, náa ndú jé tè nakáyì lá, náa 'vii delè jé no kí ndú lá nó, a ndá mbe tò pá!» ³⁰ Ndá 'duù gbí ndá o tí nó bà 'deke tí ndú jì ndá kpo-kpò gu éno máa, «Yo 'vaka tí yo mí muu ze!» Ndú delè bà 'deke tí ndú jì ndá gú, máa, «Yo 'buku tí yo mí muu ze!» ³¹ Tacó cè bà bàkà i mì ndá 'duù ta mù si mù tí nó gbí 've wó má ká éno, mù tí nó má aanga gí, ndú bà bàkà tí a ña ngàyi?»

³² À ta o tí nó kaa ndá 'bí wò 'duù sósò'ò 'do gbí gbata tacó bà ya ta ndú gí bà ziki ndú gbí gbèe nò bà ya ta Jézù tacó bà zi yí nó.

Bà gbí Jézù míti njèèkpè mù

³³ Ndá àsikèrì mà gi yee ta ndá Jézù ta ndá wò 'duù tí nó tí 'bí bàndò náa à kù nì míti a Kù-'bili-muu-ku gí, ndú gi gbí Jézù míti njèèkpè mù, bindi ndú gi gbí 'bí 'duù gbaanjé á 'do gbí òkò tí ndá wò 'duù tí nó sósò'ò nó míti njèèkpè mù mò gí gbí kù 'bi mì wó, bindi ndú gi gbí 'bí míti 'bí njèèkpè mù mò gí gbí gálì mì wó.

³⁴ Káa Jézù gi 'deke tí wó jì Mbíri si yí tí njèèkpè mù tàcò tí ndá 'duù tí nó mbe mèèkè'í tí wó nó éno máa, «Je à-cee-gí jì ndú, Bu ye! Tacó ndú ñò i tí nó náa ndú kù bàkà nó ni lá.»

Ndá 'duù tí nó mbe gbí Jézù míti njèèkpè mù nó gi ki-mbili tacó bà njèè gbí ndá bongo bindi wó.

³⁵ À mà gi gbí Jézù míti njèèkpè mù gí, ndá 'duù gi dù jé kù ù ndi bà ñò ña i tí nó á kèjì gi bà bàkà tí nó. Káa ndá kpo-kpò 'duù gi dù kù ño yí ño-ño éno máa, «Yí táánò kù 'vala ndá 'bí ka wó, si yí 'ví 'vala tí wó, náa yí má a Bindi-Mbíri, tí 'duù tí nó náa Mbíri ká cu 'bí míti wó nó.»

³⁶ Ndá àsikèrì delè gi dù kù ño yí si ndú kù je 'bí ña ngo i jàngà-jàngà éno jì yí. ³⁷ Ndú delè gi dù kù 'viya yí éno máa, «Wò dú má káa gbolò gba mì ndá Jùdèyà, 'vala tí lo.»

³⁸ Ndú 'dè có tí nó tacó à cu míti njèèkpè mù á còmù Jézù éno máa, «[J]inò a gbolò gba mì ndá Jùdèyà.»

Tò mbe ngbà

³⁹ 'Bí 'duù gbaanjé á 'do gbí òkò tí ndá wò 'duù tí nó sósò'ò náa à gbì ndú míti njèèkpè mù nó gi lè Jézù éno máa, «Wò me Bindi-Mbíri lá? 'Vala tí lo, wàa wò 'ví 'vala ze delè.»

⁴⁰ Káa ka wò 'duù tí nó gi do ta yí éno máa, «Wò ci gúku tí Mbíri lá tacó yè? À kpónó waa có míti yo ta yí me 'vii ká 'vii lá? ⁴¹ À waa có míti ndá ká dú. Ndá kù ci nó muu wò i mì ndá. Káa 'dakò tí nó kù ci a 've ku.» ⁴² 'Dakò tí nó má gi do míti ka wó mbe ngbà cee gí, yí gi 'deke tí wó jì Jézù éno máa, «Wò má yee 'bá gba mì lo gí, wò 'ví kojo có tí ye, Jézù.»

⁴³ Káa Jézù gi 'visì có jì yí máa, «Ye kù ci nó a wò ta kponje gítí wálá éno máa, ndá wúnò bà dù ta ndá gbí dà.»

Bà ci Jézù

⁴⁴ Rì mà gi dooko gítí bà gi gbúru gí, ro ri gi 'di gí. 'Dí'di'ò gi yiiga muu to 'dáá yùkúú gí, yee tí bà mò tí mì rì. ⁴⁵ Ta o tí nó si ro ri 'di tí gí nó, gbí kpá-bongo tí nó náa à njèè ta gbí ta'í 'bá-Mbíri nó gi yaka gbí tí 'do yaà dí to. ⁴⁶ Bindi Jézù gi tò kù ta kòcò wó ngé gi yaà éno máa, «Ye si tí ye jì wò gí, Bu ye!» Bindi bà 'dè có tí nó, njembí Jézù gi ki gí.

⁴⁷ 'Bí kuro ndá àsikèrì mà gi zeke ña i tí nó mbe kù bàkà tí nó, yí gi ùlù Mbíri, bindi yí gi 'dè có éno máa, «'Dakò tí nó táánò dú káa yè sínò ta wò i mì wó ta ndá 'duù kuro Mbíri wálá.»

⁴⁸ Ndá mbè 'duù tí nó mbe tí binjì kù zeke ña i tí nó nó gi njè kù ya gí 'bá mì ndú 'dáá ta 'bì ndú tí njembí ndú kù nì nikalaká. ⁴⁹ Ndá kómbe Jézù ta ndá nù tí nó mbe ko tàkò wó 'do Gàliléyà nó gi rò tìyò janga-jàngáá gí ndii kù zeke ndá ña i tí nó náa a kù me ta yí nó.

Bà duu ku Jézù

⁵⁰ Jézù mà gi ci gí, 'bí 'dakò ta rè wó a Jùzèpè, mbe gi 'do gbí gbata Àrimàtiyá tí 'bí gbata mì ndá Jùdèyà, tí tò kpo 'duù, ta ndá có mì wó ká jáá gbí gbolò ngbàngà mì ndá Jùdèyà, ⁵¹ mbe yuu nje wó mí gbí ndá có tí nó náa ndá ka wó kù toko gítí Jézù nó lá, delè 'bí wó yuu tí mí gbí ndá i tí nó náa ndú kù bàkà nó lá, tí 'duù mbe kù ùndi bà ñò o bà gi Mbíri gí bà dù tí gba muu to tí nó, ⁵² gi ya gí bà 'deke tí wó jì Pilátò, tacó wáa yí 'ví si yí 'ví te ku Jézù. ⁵³ Pilátò mà gi ùnje jì yí gí, Jùzèpè gi dele ndi wó ya gí bà ja

ku Jézú 'do tí njèèkpe mù gí to. Yí mà gii yili yí ta bongo gí, yí gii te yí ya tí gí gbí 'bí ngú gbolò guù náa yí duu mí gbí díí, náa à jé duu ku mí gbí kuro lá. ⁵⁴ I tí nò bàkà tí si ndá 'duù kú 'viindi tí ndú gití rí bà wotí gbí tàkii mì ndá Jùdèyà.

⁵⁵ Káa si à kú te ku Jézú ya tí gí gbí guù, ndá nù tí nó náa ndú gí ta ndú 'do Gàllilèyà nó kú kò tàkò ndá mbe te ku, tacò bà ò bándò bà duu yí. ⁵⁶ Ndú mà gii ò bándò tí nó gí, ndú gii kaa ya gí bà 'viindi ndá yèe ta bà bàkà ndá pò bàà; bindi ndú gii tè wo ndú ta rí bà wotí go i gbí tàkii mì ndá Jùdèyà.

24

Jézú 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí

¹ Si yé kú gii me ngbò á bindi rí bà wotí gbí tàkii mì ndá Jùdèyà, ndá nù tí nó mbe ò bándò bà duu Jézú gí nó gii gbo'o ta ndá yèe, ta ndá pò bàà tí nó náa ndú bàkà ta 'dè'o kuro rí bà wotí gbí tàkii mì ndá Jùdèyà nó, ya gí muu'dú Jézú. ² Ndú mà gii yee kà, ndú gii 'de à mèrèkè gbolò díí tí nó náa à nè ta njekèjì 'bá muu'dú nó 'do njekèjì gí. ³ Ndú mà gii rí gí tà'í kà, ndú gii 'de ku Mbe tí ndoo Jézú gbí guù lá. ⁴ Ndú gii rò tíyò tà 'bá muu'dú kà ta có náa ndú bà 'dè gbí nje ndú wálá. Á gii zi ndi ndú ta gúku ngé gí a ònó náa ndú gii gu káa ndii ta ndá 'bí 'dakò sósò'ò mbe yuu ndá bongo mbe kú tòngbaà go bà i mù nó, kú rò tíyò á règba tí ndú.

⁵ Gúku bà ò ndá 'dakò tí nó gii zèè ndá nù tí nó tí ònó náa ndú gii mò muu ndú kú zeke'o ká gí to. Káa ndá 'dakò tí nó gii 'vee ndú máa, «Yo kú pà bà tí wu 'duù gbí òkò tí ndá ku tacò yè?» ⁶ 'Dakò tí nó náa yo kú pà bà tí wó nò bà-i-nó wálá. Yí a gí yaa gí. Yo koro muu yo gití có tí nó náa yí táánò 'dè jì yo si yí Gàllilèyà ⁷ éno máa, «Á wúnò bà je 'Vii-mi-'Dakò mí 'bì ndá 'duù tí nó mbe bàkà vò i ndii muu ndú gí nó. Ndá 'duù tí nó bà zi yí ta bà gbí yí míti njèèkpe mù, káa bindi sili ta'ò, yí bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí,» nó.»

⁸ Ndá nù tí nó mà gii 'di có tí nó náa ndá 'dakò tí nó 'dè jì ndú nó, mbí ndú gii 'va tí ndá có mì Jézú nó gí.

Ndá tú mì Jézú biya bà ùnje gití có mì ndá nù tí nó gí

⁹ Ndá nù tí nó mbe ya gí bà gala muu'dú Jézú nó gii dele ndi ndú 'do muu'dú ya gí bà 'vanda ndi i tí nó mbe 'de ndú nó jì sè ndá tú mì Jézú muu'bi-nje gbaanjé nó, ta ndá sè ndá 'bí mbe tala có mì Jézú 'dáá gí. ¹⁰ Ndá nù tí nó mbe 'vanda ndi ndá có tí nó jì ndá tú mì Jézú a ndá Màriyà Màdèléná, ta 'bí nù ta rẹ wó a Jówána, gii je Màriyà tí nó tí nawu Jákómò nó. Ndá 'bí ká ndú nù náa ndú gbo'o ya gí bà gala muu'dú Jézú ta ndú nó delè gii 'vanda káa gbèe kòcò ndú nó. ¹¹ Káa ndá có mì ndú 'dáá gí gii dù gbí tú ndá tú mì Jézú 'dáá gí ká go cèe mòngò gbí tú bô. ¹² A Piyétòrò ká gii co ta ngèlè ya gí muu'dú tacò bà 'di gbí 'vèrè mì ndá nù tí nó. Yí mà gii yee kà, yí gii mò tí wó gí to, bindi yí gii zeke'o gí tà 'bá muu'dú, yí gii ònó káa bongo tí nó náa à duu ta Jézú nó gbí guù ta 'duù gbí wálá. Yí bà-i-nò gii dele ndi wó ya gí 'bá ta có bà 'dè-'dè nje wó wálá.

Ndá 'bí mbe tala có mì Jézú tí kpokèjì Èmáwùsù

¹³ Ta gbèe rí bà 'de kùnga guù bindi Jézú nó, ndá 'bí mbe tala có mì Jézú sósò'ò gii ònó 'do Jèrùzàlémè kú ya gí Èmáwùsù, tí 'bí to mbe mò gí bà co rí á dè ta Jèrùzàlémè. ¹⁴ Káa si ndú kuu muu nó, ndú kú gii 'dè nje gití ndá i tí nó mbe bàkà tí Jèrùzàlémè nó. ¹⁵ Káa si ndú kú 'dè nje, ta bà 'viiki gbí ndá i tí nó, Jézú gii co kú gbo kpokèjì ta ndú. ¹⁶ Káa 'bí i gii dù káa yoo rò ndú 'do tí bà ònó yí mì ndú nì gí. ¹⁷ Nìno káa bà gii dù Jézú bà-i-nò gii 'vee ndú éno máa, «Yo kú nò ta bà 'viiki a gbí có gití ònó yè?»

Ndá 'dakò tí nó mà gii 'di ònó 'vé tí nó náa Jézú 'vee ta ndú nó, ndú gii rò tíyò ngbi-ngbii, ta zúu-zuu gbí rò ndú. ¹⁸ Bindi 'bí 'duù gbaanjé 'do gbí òkò tí ndá 'dakò tí nó ta rẹ wó a Kiliyópá gii 'visi có jì Jézú éno máa, «Ye koro có éno máa, gbèe 'duù á Jèrùzàlémè mbe 'di có gití ndá i tí nó mbe kú bàkà tí gbí ndá sili tí nó lá bà dù káa wò.»

¹⁹ Jézú bà-i-nò gii 'vee Kiliyópá máa, «A ndá yè ká bàkà tí?»

Káa ndá Kiliyópá gii 'visi có jì yí máa, «Ndá i tí nó 'dáá mbe bàkà tí míti Jézú tí nó mbe gí 'do Názàrètò nó. Yí táánò tubà tí wó tí gbolò mbe 'dòkò có mì Mbiri ta bà 'dè có, delè ta bà bàkà ndá i go i mì 'dakò mí kuro Mbiri, delè mí kuro ndá 'duù 'dáá gí. ²⁰ Wò 'di có bà kpi ngbàngá tí wó mì ndá Kuro ndá bu-Mbiri, ta ndá kpo-kpò 'duù mì ndoo éno máa, à waa có ku mítí wò, bindi a gii zi yí ta bà gbí yí míti njèèkpe mù gí, nó lá?

²¹ Ze táánò kú koro có lè ká míti 'dakò tí nó éno máa, a yí ká bà njaanga wú 'do tí miri ndá Iziriyéli. Káa có kpónó cuki me káa ònó lá. Ngú có mbe kpò nje ze gí kpónó a ònó máa, à wúnó a sili ta'ò á bindi bà bàkà tí mì i tí nó, ²² káa ndá 'bí nù gbí òkò tí ze kùtáá mà gii gbo'o ya gí bà gala muu'dú wó ta dú'o nó, ²³ ndú gii dele ndi ndú gí gí bà 'dè có jì ze éno máa, ndá yí 'de ku wó gbí guù lá. Káa à lá ndú a ndá basilí mì Mbiri ká gii co

mítí ndá yì, bindi ndú gii 'dè có jì ndá yì éno máa, yí a wuù! ²⁴ Ndá 'bí kómbe ze gii kaa ya gí bà ò muu'dú, tacó bà 'di gbí 'vépè m̀i ndá niù tí nó, káa ndú gii dà a kùnga to á go có m̀i ndá niù tí nó.»

²⁵ Káa Jézú gii 'visi có jì ndá Kiliyópa éno máa, «Ákoo ndá ònókó! Yo me duù gítí bà ùnje gítí ndá có tí nó 'daá náa ndá mbe 'dòkò có m̀i Mbíri 'dè nó tacó yè? ²⁶ Kòcò ndá mbe 'dòkò có m̀i Mbíri jì yo me éno máa, kòzò tí Bindi-Mbíri bà kònò a sé'i má kòzò gí, yí bà gii kí tí wó pí jàlambà lá?» ²⁷ Jézú bà-i-nò gii 'bità bà 'dè gbí ndá có tí nó 'daá náa à cu gítí wó tí Jézú mí gbí wáràgà m̀i Mbíri nó 'do tí ndá có m̀i Mòze, gii co tí ndá có m̀i ndá mbe 'dòkò có m̀i Mbíri 'daá gí jì ndú.

²⁸ Ndá Jézú mà gii dooko ta 'bá m̀i ndá Kiliyópa gí, Jézú gii bàkà tí wó go 'duù ònò mbe kù ndii ya gí kùro nó. ²⁹ Káa ndá Kiliyópa gii 'dè có jì yí máa, «Ndoo ne gí 'bá m̀i ze, tacó o dooko gítí bà bèè gí.» Jézú mà gii ùnje gí, ndú gii ne ta ndá Kiliyópa gí 'bá m̀i ndú. ³⁰ Káa si ndú kù gii 'bità bà zò i, Jézú gii zèè kù kò mí 'bi wó, yí mà gii 'deke tí wó jì Mbíri gí, yí gii k'i'viki gbí kù kò tí nó, bindi yí gii kaa jì ndá Kiliyópa. ³¹ Ọ ndá Kiliyópa gii dà gítí bà ò Jézú ni si ndú ta ndú regbà i-zò-zò nó gí. Káa yí gii dù ká to nó gíri 'do ọ ndú gí. ³² Ndá Kiliyópa bà-i-nò gii 'bità bà 'vee tí ndú gbí òkò tí ndú si Jézú gíri 'do ọ ndú gí nó éno máa, «Njembi ndá wálá kùtáa kù mù si yí kù 'dè gbí ndá có gbí wáràgà m̀i Mbíri jì ndá á si ndoo ta ndú kpokèjì nó?»

³³ Ndá Kiliyópa ngé bà-i-nò gii zèè kpokèjì kù dele gí m̀i sè ndá tú m̀i Jézú muu'bi-nje gbaanjé nó, ta sè ndá 'bí kómbe ndú Jerúzalémè. Ndú mà gii yee kà, ndú gii 'de ndú kilí 'daá mí bà gbèe to. ³⁴ Bindi ndá 'duù tí nó gii 'dè có jì ndá Kiliyópa, máa, «A yúco máa Mbe tí ndoo 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí! Yí delè gii tubà tí wó jì Simónè gí.» ³⁵ Bindi ndá Kiliyópa gii dità ndá i tí nó mbe bàkà tí m̀i ndú si ndú kpokèjì kù ya gí 'bá m̀i ndú Èmáwùsù nó, ta bà ò Jézú ni m̀i ndú si ndú kù zò i nó jì ndá ka ndú.

Jézú tubà tí wó jì ndá mbe tala có m̀i wó

³⁶ Káa si ndá Kiliyópa kù 'vanda có jì ndá ka ndú mbe tala có m̀i Jézú, ndú mà gii zeke'o, ònò a 'di ká nó? Jézú jéè kù ọ tìyò gbí òkò tí ndú! Bindi Jézú gii 'dè có jì ndú máa, «Yo dù niki maa!» ³⁷ Lílí ndá mbe tala có m̀i Jézú bà-i-nò gii oloko 'do tí ndú ta gúku gí. Ndú gii koro có máa a vuuvuu ká co mítí ndá yì. ³⁸ Káa Jézú gii 'vee ndú máa, «Yo kù ci gúku tacó yè? Yo kù koro có sákamàà tacó yè? ³⁹ Yo zeke ndá kpàzà 'bi ye, ta ndá kpàzà kò ye, tacó wàa yo 'ví ò tí ni éno máa, ònò a ye ká nó. Yo tee 'bi yo mítí ye, tacó wàa yo 'ví ò tí ni éno máa, ònò a ye, tacó dii tí vuuvuu wálá, delè 'bili vuuvuu á go ònò náa yo kù ò tí ye nó wálá.»

⁴⁰ Jézú 'dè ndá có tí nó jì ndá mbe tala có m̀i wó nó ta bà tù ndá kpàzà 'bi wó, ta ndá kpàzà kò wó jì ndú. ⁴¹ Líkí'o bà ò ni éno máa, ònò a Jézú, gii bàkà ndú tí ònò náa bà ùnje éno máa, ònò a Jézú, gii kpò ndú gí. Ndú gii ọ tìyò juku-jukù, ta có ònò náa ndú bà 'dè gbí nje ndú nó wálá. Jézú bà-i-nò gii 'vee ndú máa, «'Bí i-zò-zò m̀i yo bà-i-nò wálá?» ⁴² Ndú bà-i-nò gii je yú sè jì yí, ⁴³ bindi yí gii zò mí kùro ndú.

Jézú 'dè ndongbú có jì ndá tú m̀i wó

⁴⁴ Jézú gii 'dè ndongbú có jì ndá tu m̀i wó éno máa, «Ìjìnó a gbí ndá có m̀i ye náa ye táánò 'dè jì yo si m̀i ndoo ta ndoo éno máa, kòzò tí ndá có tí nó 'daá náa ndá Mòze, ta ndá mbe 'dòkò có m̀i Mbíri, ta ndá Muu-cè, cu mí gbí ndá wáràgà m̀i ndú, bà bàkà tí nó ká nó.» ⁴⁵ Yí bà-i-nò gii njaanga muu ndú gítí bà 'di gbí ndá có gbí wáràgà m̀i Mbíri.

⁴⁶ Bindi yí gii 'dè có jì ndú máa, «Nògí, a có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà m̀i Mbíri éno máa, kòzò tí Bindi-Mbíri bà kònò sé'i, káa bindi sili ta'ò yí bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí, ⁴⁷ tacó wàa à 'ví ma ndá có gítí bà 'visi muu ndá 'duù 'do tí ndá vo-vò kpokèjì kèjì m̀i ndú, ta có gítí bà je à-cee-gí m̀i Mbíri gítí ndá vò i m̀i ndá 'duù, jì ndá 'duù muu to tí nó 'daá ta rè wó. Nèté bà ma ndá có tí nó 'ví 'bità tí 'do Jerúzalémè. ⁴⁸ Yo bà dù tí ndá mbe ma ndá có tí nó. ⁴⁹ Ye bà tuu i tí nó náa Bu ye táánò ci yo gítí nó jì yo. Káa yo 'ví dù gbí gbata Jerúzalémè yee tí o tí nó náa à má je wotí jì yo 'do gbíri má kòzò gí.»

Bà ya Jézú gí gbíri

⁵⁰ Jézú gii kaa ndá tú m̀i wó 'do Jerúzalémè, ndú gii ya ta ndú ngé gí sè 'do gbí gbata Bètaniya. Yí mà gii yee ta ndú tí bàndò tí nó gbí muu wó nó gí, yí gii kaa 'bi wó gí yàa jì Mbíri, bindi yí gii cù 'dè ngo cù wó mítí ndú. ⁵¹ Yí mà gii cù 'dè ngo cù wó mítí ndú gí, gbí òkò tí ndú gii njèè ta ndú ta bà te yí ya tí gí gbíri gí. ⁵² Ndá tú m̀i wó gii ùlù yí, bindi ndú gii dele ndi ndú gí Jerúzalémè ta líkí'o tí ndú ngé ndii gí. ⁵³ Ndú gii dù kù ya gí gbí ndugù 'bá-Mbíri tacó bà ùlù Mbíri ta o 'daá gí.

Banga-Ngú-Có mì Jézù tí Bìndi-Mbírì go có mì JÒVÁNÌ

Jézù tí Có mì Mbírì gí tí 'duù gí

¹ Có táánò sàà kuu tí á kùro o bà suu to tí nò;
có táánò kù dù a i mì ndú ta Mbírì.

Có 'do sàà táánò káa Mbírì.

² Ndá Có táánò ta Mbírì ta o bà 'bità bà suu ndá i.

³ Wotí bà suu ndá i táánò 'dáá gí a i 'bì Có;

'bí i gbaànjé táánò mbe bàkà tí muu to tí nó á kapí ro Có nò wálá.

⁴ Có táánò a rëngbó 'válá;

'válá tí nò mì Có nò táánò a ngba'o jì ndá 'duù 'dáá gí,

⁵ tí ngba'o ñinó mbe tũngbaà gbí 'dí'di'o,

tí ngba'o ñinó náa 'dí'di'o kpò yí lá.

⁶ Mbírì táánò gii tuu 'bí 'dakò ta rë wó a Jòvání,

⁷ tí mbe 'dè yúcó jì ndá 'duù.

Mbírì táánò tuu yí gí bà 'dè yúcó gítí Ngba'o,

tacó wàa, ndá 'duù 'dáá gí 'ví ù ta nje gítí Ngba'o á 'do gbí có mì wó.

⁸ Jòvání táánò me Ngba'o lá;

yí táánò a 'duù sínò,

tí mbe 'dè yúcó gítí Ngba'o.

⁹ Có táánò, tí cèe Ngba'o mbe njaanga muu ndá 'duù 'dáá gí nò kpokèjì.

¹⁰ Yí táánò kuu muu to tí nò,

to tí nó náa Mbírì táánò je wotí jì yí bìndi yí gii suu nò,

káa ndá 'duù muu to tí nó táánò 'dáá gí nò yí ni lá.

¹¹ Yí táánò gí gí 'doó 'bá mì ndú,

káa ndá 'doó-'dòò nambe wó si yí tí i lá.

¹² Kpèti ká ènò, yí gii je wotí bà gí tí ndá 'vii mì Mbírì jì ndá mbe si yí tí i,
mbe tee njembí ndú míti wó nó gí.

¹³ Rëngbó bà dù ndú tí ndá 'vii mì Mbírì nò me 'do muu to tí nó lá,

à 'do me gbí bà toko bà sili mì ndá 'dakò ta nii lá,

à delè gii dù me 'do gbí go bà jò rë ndá 'duù lá,

à káa Mbírì ká bàkà ndú tí ndá 'vii mì wó.

¹⁴ Có táánò gí tí 'duù go ndoo,

bìndi yí gii 'vala gbí òkò tí ndoo muu to tí nó,

tí gbolò mbe nambeè,

delè tí gbolò mbe 'dè yúcó.

Ze táánò nò ña bà tòngbaà mì wó,

tí ngba gbèe 'Vii-mi-Mbírì ta 'bí ña 'vii go yí mì Bu wó wálá gí.

¹⁵ Jòvání táánò gí kù kò-kò ta rë Có jì ndá 'duù, máa,

«Jinó a 'duù tí nó náa ye táánò kù 'dè có ta rë wó jì yo máa,

<'Duù tí nó kèjì gí tàkò ye nó a gbolò 'duù ndii ye gí,

tacó yí táánò kù 'vala kùro o bà jò ye.> »

¹⁶ Yí kù bàkà nambeè jì ndoo 'dáá gí,

tacó nambeè gbí yí wó me gbolò ngé ndii gí.

¹⁷ Mbírì táánò tuu a Mòze ta ndá có mì wó jì ndá 'duù,

bìndi yí gii tuu a Có tí Jézù,

tí Bìndi wó tí Mbírì gí bà bàkà nambeè jì ndá 'duù,

delè gí bà 'dè yúcó jì ndá 'duù 'dáá gí.

¹⁸ 'Bí 'duù jé mbe nò Mbírì ta ro wó ta gbèe ri muu to tí nó wálá,

à káa gbèe 'Vii-mi-Mbírì ta ña wó wálá,

tí wú-gbì-ré Bu wó,

ká túbà tí Mbírì jì ndoo.

Jòvání tí mbe caka tí ndá 'duù 'dè yúcó mì wó

¹⁹ Ta 'bí o gbaànjé, ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà gii tuu ndá 'bí bu-Mbírì mì ndá Jùdèyà ta ndá 'bí mbe kù koni ndá bu-Mbírì ta nèté, 'do Jèrùzàlèmè, máa, ndú ya gí bà 'vee Jòvání máa, yí a 'di wè? Wàa ndú 'ví gí ta ndi kòcò wó jì ndá yì. ²⁰ Ndá bu-Mbírì tí nó

mâ giì ya gí bà 'vee Jòvànì go có tí nó náa ndâ kpo 'duù mí ndú tuu ta ndú nò, Jòvànì giì 'dè 'véřè jì ndú lá, yí giì 'dè có jì ndú ngbárángà'í éno máa, «Ye me Bindi-Mbírì lá.»

²¹ Káa ndâ bu-Mbírì tí nó giì 'vee yí káká'í máa, «Má éno, wò a Èljà tí nó táánò tí mbe 'dòkò có mì Mbírì nó wàà?»

Káa Jòvànì giì 'visì có jì ndú máa, «Ye me Èljà tí nó delè lá.»

Bà ta 'ò ñinò, ndâ bu-Mbírì tí nó giì 'vee Jòvànì máa, «Wò 'ví dù a gbolò mbe 'dòkò có mì Mbírì tí nó náa Mòze dígíséé ci ndâ ká gù ndoo máa Mbírì bà tuu yí jì ndú nó wàà?»

Káa Jòvànì giì 'visì có jì ndú máa, «Ngé lá! Ye me yí lá.»

²² Ndâ bu-Mbírì tí nó giì 'vee Jòvànì máa, «Á má éno, wò a 'di? Tacó ze má dele ta ndi ze ya gí 'bá, wàa ze 'ví 'dè ta ndi kòcò lo jì ndâ 'duù tí nó mbe tuu ze nò, ze dele ndi ze ya gí bà 'dè có jì ndú éno máa, wò a 'di?»

²³ Káa Jòvànì giì 'visì có jì ndú máa, «Ye a 'duù tí nó náa Ìzàya tí mbe 'dòkò có mì Mbírì dígíséé 'dè kòcò ta wotí mì Mbírì gítí wó máa,

«Kòcò 'duù kù kò-kò gbí kángáá nga ngòò, máa,

yo bàkà kpokèjì mì Mbe tí yo jáá nò.»

²⁴ Á ta o tí nó tuu ndâ bu-Mbírì tí nó ya tí jì Jòvànì a ndâ mbe kpolo tí tàkù mì ndâ Jùdèyà. ²⁵ Tacó éno, ndú giì 'vee Jòvànì máa, «Wò me Bindi-Mbírì lá, wò me Èljà lá, wò delè me mbe 'dòkò có mì Mbírì tí nó mì Mòze náa yí 'dè có gítí wó nó ká lá. Á má éno, wò kù caka tí ndâ 'duù tacó yè?»

²⁶ Káa Jòvànì giì 'visì có jì ndú máa, «Ye kù caka tí ndâ 'duù ta ngo, káa, 'bí 'duù kpónó kù rò tìyò kuu gbí òkò tí yo nò káa yo nò yí ní lá, ²⁷ ká bà giì gí gí tàkò ye. Yí a 'duù mbe me gbolò ndii ye tí ña ñinò náa à kpèti káa bà dù tí vòò mbe kù njaanga tàrà 'do tí kò wó sínò, ye bà 'de wotí tí ye gítí wá lá.»

²⁸ Ndâ kpo 'duù mí ndâ Jùdèyà tuu ndâ bu-Mbírì mì ndú nò jì Jòvànì si yí gbí gbata Bètáníyà a tito Jòròdáníyà kù caka tí ndâ 'duù.

²⁹ Jòvànì má giì zeke'o ta 'bí yé á bindi bà 'dè nje mì ndú ta ndâ bu-Mbírì mì ndâ Jùdèyà nò, yí giì nò Jézù kèjì gí mì wó. Bindi yí giì túbà tí Jézù jì ndâ 'duù máa, «Yo nò 'Vii-rómbo-mi-Mbírì, tí mbe toro ndâ wò i 'do muu to tí nó, zó! ³⁰ Nìzò a yí tí 'duù tí nó náa ye kù 'dè có gítí wó máa, 'Bí 'duù, tí gbolò 'duù mbe ndii ye gí, á kèjì tàkò ye' nò ká zó. Yí me gbolò ndii ye gí, tacó yí sàà kù 'vala kùro o bà jò ye. ³¹ Ye táánò sàà nò yí ní tí 'duù tí nó náa Mbírì tuu yí nó lá, káa à giì tuu ye, máa, ye dù tí mbe caka tí ndâ 'duù, tacó wàa, ye 'ví tù ta bà tí wó jì ndâ Ìziriyèlì.

³² «Ye táánò nò Bèri-mi-Mbírì kù gí 'do gbírì go kùlè nò, kù gí gí bà o mí muu wó. ³³ Ye táánò ta o tí nó nò yí ní lá. Káa a 'duù tí nó mbe tuu ye, máa, ye caka tí ndâ 'duù ta ngo nò, ká giì túbà tí wó jì ye máa, 'Duù tí nó náa wò bà nò Bèri-mi-Mbírì kù gí 'do gbírì ndírí gí muu wó nó, a 'duù tí nó ká bà gí gí bà caka tí ndâ 'duù ta Bèri-mi-Mbírì nó ká nò.» ³⁴ Káa ye giì nò Bèri-mi-Mbírì gí 'do gbírì gí muu 'dakò tí zó gí. Á má éno, ye kpónó kù yù nò a gbí wó jì yo máa, yí a 'Vii-mi-Mbírì.»

Ndâ mbe dù tí ndâ kpédélé mbe tala có mì Jézù

³⁵ Ta 'bí yé, si ndâ Jòvànì kù rò tìyò ta ndâ 'bí mbe tala có mì wó sósò'ò ta 'dè'o, ³⁶ Jòvànì giì nò Jézù kù ndii ta nó. Yí giì zeke Jézù ngbóò, bindi yí giì túbà tí wó jì ndâ mbe tala có mì wó tí nó náa ndú kù rò tìyò ta ndú nó, máa, «Yo nò 'Vii-rómbo-mi-Mbírì ta nó zó.»

³⁷ Ndâ mbe tala có mì Jòvànì nò má giì 'di có tí nó náa yí 'dè jì ndú nò, ndú só giì nje nó ya gí bà ñu ndi Jézù. ³⁸ Jézù má giì 'visì tí wó, yí má giì nò ndú, yí giì 'vee ndú máa, «Yo kù pà a yè?»

Káa ndú giì 'visì có jì Jézù máa, «Rábi» (gbí máa, Mbe nìbà i), «Wò kù dù ngò?»

³⁹ Káa Jézù giì 'visì có jì ndú máa, «Yo gí gí bà nò.» Ndú bà-i-nò giì ya ta sè ñi-'dè'o tí nó gí bà nò bàndò mì Jézù.

⁴⁰ 'Bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ mbe tala có mì Jòvànì mbe ya gí bà nò bàndò bà dù Jézù nò a Àndèrèyà, tí ná'vindí Simónè Piyétòrò. ⁴¹ Àndèrèyà má giì nò bàndò bà dù Jézù gí, yí giì dele ndi wó ya gí bà pà bà tí ná'vindí wó Simónè, yí má giì 'de yí gí, yí giì 'dè có jì yí máa, «Ze 'de Bindi-Mbírì gí!» ⁴² Bindi yí giì 'daka Simónè ya tí jì Jézù.

Jézù má giì nò Simónè, Jézù giì zeke Simónè ngbóò, bindi yí giì 'dè có jì yí máa, «Wò a Simónè tí 'vii mì Jòvànì, káa ngú rẹ lo kpónó bà dù a Kéfa,» (gbí máa, Piyétòrò, gbí máa, Duù).

⁴³ Ta yé bindi bà 'de tí ndâ Jézù ta Simónè Piyétòrò, Jézù giì 'de 'bí 'dakò ta rẹ wó a Filípò, si Jézù bàkà có gítí bà nje nò 'do tabe'de Jòròdáníyà tacó bà ya gí Galiléyà cee gí. Jézù giì tẹ'é tí Filípò máa, yí gí gí bà ñu ndi yí. ⁴⁴ Filípò delè káa 'duù Bètisáyidà go ndâ Àndèrèyà ta Piyétòrò.

⁴⁵ Filípò mà giì 'de 'bí 'dakò ta rè wó a Nàtànìyèlè, yí giì 'dè có ji Nàtànìyèlè máa, «Ze 'de 'duù tí nó náa Mòze táánò cu có gítí wó mí gbí wáràgà mì wó nó gí, 'duù tí nó náa ndâ mbe 'dòkò có mì Mbirì táánò cu có gítí wó mí gbí wáràgà mì ndú nó. Rè wó a Jézù, tí 'vii mì Jùzèpè mbe gi 'do Názàrètì.»

⁴⁶ Káa Nàtànìyèlè giì 'vee Filípò máa, «A ña tó i yè jé ká gi 'do Názàrètì?» Káa Filípò giì 'visì có ji Nàtànìyèlè máa, «Gì gi bà ñò yí ta ò lo.»

⁴⁷ Ndâ Filípò ta Nàtànìyèlè bà-i-nò giì ñjè nó kú ya gí mì Jézù. Jézù mà giì ñò Nàtànìyèlè kèji gí mì wó, yí giì 'dè có ji yí máa, «A gbúú-gbuu zó a Ìziriyéli gbí dù Ìziriyéli ta tiri gbí yí wó wálá ká kèji zò.»

⁴⁸ Nàtànìyèlè mà giì 'di có tí nó náa Jézù 'dè nó, yí giì 'vee Jézù máa, «Wò ñò ye ni ta yè?»

Káa Jézù giì 'visì có ji yí máa, «Ye kùtáa ñò wò kú ki tí lo to ta mù-mbiigá á kùro o bà ya Filípò gi bà tè'è tí lo.»

⁴⁹ Nàtànìyèlè bà-i-nò giì 'visì có ji Jézù máa, «Mbe ñibà i, wò a 'Vii-mi-Mbirì! Wò a gbolò gba mì ndâ Ìziriyéli!»

⁵⁰ Káa Jézù giì 'visì có ji Nàtànìyèlè máa, «Wò ùnje ènò máa, ye a 'Vii-mi-Mbirì, tí gbolò gba mì ndâ Ìziriyéli, ká tacó náa ye 'dè có ji wò máa, ye kùtáa ñò wò kú ki tí lo to á ta mù-mbiigá gi ñò. Káa wò bà giì ñò ndâ 'bí i mbe me kpo-kpò ndii ñinò gí. ⁵¹ Ye kú 'dè có ji wò ta yúco máa, wò kèji gí bà ñò njekèji gbìri njaanga tí gí, bindi ndâ basili mì Mbirì kú wùukù to ya gí yaà, gí gí to, ya gí yaà, gí gí to, muu 'Vii-mi-'Dakò.»

2

Jézù ya gí bàndò bà kò niì gbí gbata Kána

¹ À bàkà bindi bà tè'è tí ndâ Filípò ta Nàtànìyèlè mì Jézù káa sili ta'ò, bindi 'bí 'dakò gbí gbata Kána, gbí to Gàllìyà, giì ko niì mì wó gí 'bá. Màriyà tí nawu Jézù ta o tí nó kuu bàndò bà ko niì tí nó. ² À delè giì tè'è tí ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó gí bà ko niì tí nó gí.

³ Pe nèbítì mà giì cee 'do mì ndâ mbe kò niì gí, nawu Jézù giì 'dè có ji yí máa, «Pe mì ndú wálá.»

⁴ Káa Jézù giì 'visì có ji nawu wó máa, «Káa wò 'dè ji ye máa ye 'ví bàkà tí a yè, ndi lo niì? O mì ye gi kálásè.»

⁵ Nawu Jézù bà-i-nò giì 'dè có ji ndâ 'duù tí nó mbe kú bàkà nètè bàndò bà ko niì nó máa, «Yí má 'dè có ji yo, yo 'ví ndii muu có mì wó nó lá.»

⁶ Ta o tí nó ndâ 'bí kpo-kpò ká'i-ngo vò-nje gbaanjé 'do tí díí, náa gbèe kú te go jú-kàrà-ngo vò ta nje tí, kuu mì ndâ 'duù tí nó á bàndò bà ko niì ñò. Nètè mì ña ndâ kpo-kpò ká'i-ngo tí nó gbí tàkii mì ndâ Jùdèyá a bà cu ngo mì gbí ndú tacó bà caka bèjò.

⁷ Jézù bà-i-nò giì 'dè có ji ndâ 'duù tí nó mbe kú bàkà nètè bàndò bà ko niì nó máa, «Yo cu ngo yeke ndâ kpo-kpò ká'i tí nó gí.»

Ndâ 'duù tí nó mà giì bàkà go có tí nó náa Jézù 'dè ji ndú nó gí, ⁸ Jézù giì 'dè có ji ndú máa, «Yo cu 'bí ngo tí nó náa yo yee mì gbí ndâ kàrà nó ji 'duù tí nó mbe kú njèè i-zó-zò nó.»

⁹ Ndâ 'dakò tí nó giì cu ngo tí nó náa ndú yee mì gbí kàrà nó ya tí ji 'duù tí nó mbe kú njèè i-zó-zò nó go có mì Jézù nó. Yí mà giì tee mítí nje wó, ñinó a pe ká ñò! Káa yí ñò 'dóó kpokèji tí nó náa pe tí nó gí 'do tí nó lá. À káa ndâ 'duù tí nó mbe yòò ngo mì gbí ndâ kpo-kpò kàrà-ngo tí nó ká 'di gbí có tí nó.

Mbe njèè i-zó-zò bà-i-nò giì tè'è tí 'dakò tí nó náa à kú ko niì mì wó gí 'bá ñò. ¹⁰ Bindi yí giì 'dè có ji yí máa, «Ndâ 'duù ta o i 'dáá gí kú njèè kùro a pe ñinó mbe me gó ngé waa gí nó. Yí ndâ wiri má ye gí, ndú giì njèè pe ñinó mbe me gó duú-duú lá nó 'do ndii. Káa wò giì kpolo tí pe ñinó mbe me gó ngé waa gí nó yee tí kpónó.»

¹¹ Jézù bàkà kpédélè serè mì wó nó mí gbí gbata Kána á Gàllìyà, tacó wàa ndâ 'duù 'ví ñò ta wotí mì yí. Ndâ mbe tala có mì wó giì ùnje gítí wó dú ta yúco gí.

Jézù mòkò ndâ mbe mà 'velè 'do gbí ndùgù 'bá-Mbirì gí sè

¹² Ndâ Jézù ta nawu wó, ta ndâ ná'vindi wó, giì ñjè nó 'do bàndò bà ko niì ya gí bà bàkà lambu sili mì gbí gbata Kàpàrànwùmù.

¹³ Jézù mà giì ñò kùro o bà bàkà tàkii mì o bà Ndiì-ta-muu-ndâ-Ìziriyéli-mi-Mbirì dooko gí, ndú giì ñjè nó ta ndâ mbe tala có mì wó 'do gbí gbata Kàpàrànwùmù, tacó bà ya gí bà bàkà gbolò o tí nó mì Jerúzàlémè. ¹⁴ Ndú mà giì yee ká, ndú giì 'de ndâ 'duù 'visì gbí ndùgù 'bá-Mbirì tí 'dóó i mì ndú gí. Ndú 'de ndâ mbe kú mà ndâ mò'dú, ta ndâ rómbo, ta ndâ kùlè, ta ndâ mbe kú 'visì gùrusù, 'virimó-'virimo gbí nètè.

¹⁵ Jézù mà gii nò éno, yí gii je nji wú, bindi yí gii gbì ta ndá 'duù tí nò, ta ndá nò m̀ ndú, mòkò 'do gbì ndùgù 'bá-Mbírì á gí sè. Yí gii 'buku ndá tàràbèzà m̀ ndá mbe kù 'visì gùrúsù mí to, ta bà vaka ndá gùrúsù m̀ ndú vóró-voro, vóró-voro, ta to. ¹⁶ Bindi yí gii do mítí ndá mbe kù mà ndá kùlè máa, «Yo kaa ndá kùlè m̀ yo nò 'do bà-i-nó gí! Yo káká'í 'ví bàkà rùkàtìi m̀ Bu ye tí bàndò bà mà 'velè m̀ yo lá!»

¹⁷ Ndá mbe tala có m̀ Jézù mà gii nò ña i tí nò náa yí bàkà ta ndá mbe mà 'velè gbì ndùgù 'bá-Mbírì nò, mbí ndú bà gii 'va tí có tí nó á gbì wáràgà m̀ Mbírì máa, «Ye bà ci ká muu 'bá m̀ lo!» nò.

¹⁸ Káa ndá kpo 'duù m̀ ndá Jùdèyà ñindi ndú gii yuu tí ndú mí gbì có tí nò ta bà 'vee gbì nje Jézù máa, «Ze 'ví nò ni mítí ña yè máa, áá m̀ lo a yúcó tacó bà bàkà ña i tí nò kpónó náa wò bàkà nò?»

¹⁹ Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa, «Yo ki'viki 'bá-Mbírì tí nó gí to, wàa ye bà bi ndí mí tiyò á gbì sili ta'ò.»

²⁰ Káa ndá kpo 'duù m̀ ndá Jùdèyà gii 'vee yí máa, «Áá táánò bì 'bá-Mbírì tí nó mí tiyò gbì ndoò zì 'duù-sò-nje wò nje-vò gbaànjé, káa wò kèjì gí bà bi ndí gbì sili ta'ò?»

²¹ Ndá kpo 'duù m̀ ndá Jùdèyà ta o tí nò ñindi ndú kù koro có a i gítí cèe 'bá-Mbírì tí nó, keèlá, Jézù kù ni a 'bá-Mbírì tí nó tí dù wò nò. ²² Mbí ndá mbe tala có m̀ Jézù gii 'va tí có tí nó náa yí 'dè gítí bà bi ndi 'bá-Mbírì á gbì sili ta'ò nò a i bindi bà 'vala ndi Jézù 'do gbì muu'dú wò. Bindi à ngbúí nò a o bà gii ùnje m̀ ndú á gítí ndá có tí nó á gbì wáràgà m̀ Mbírì, ta có tí nó náa Jézù 'dè nò.

²³ Ndá 'duù me mbè, mbe nò ndá serè tí nó náa Jézù bàkà gbì ndá sili bà dù yí á Jerùzàlèmè ta o bà Ndi-ta-muu-ndá-Ìzìriyéli-m̀ Mbírì nó, gii ùnje gítí Jézù gí. ²⁴ Káa Jézù tee njembí wò gítí có m̀ 'bí 'duù gbì òkò tí ndú gbaànjé lá, tacó yí nò ndú 'dáá gí ni gí. ²⁵ Tacó éno, gbì nderè bà 'vee 'bí 'duù mí wò máa yí 'dè gbì ndú ji yì nò wálá, tacó yí 'di gbì ndá 'duù muu to tí nó ngé cee gí.

3

Ndá Jézù ta 'bí mbe kpolo tí tàkù m̀ ndá Jùdèyà

¹ Ta 'bí o gbaànjé 'bí 'dakò tí mbe kpolo tí tàkù m̀ ndá Jùdèyà, delè tí kpo 'duù gbì ngbàngà m̀ ndú, ta rè wò a Nikòdémò, ² gii ya gí m̀ Jézù ta bèbìli gbì kóó, bindi yí gii 'dè có ji yí máa, «Mbe nibà i, ze nò wò tí mbe nibà i mbe gí 'do m̀ Mbírì ni gí. Tacó 'bí 'duù bà 'de wotí bà bàkà ndá ña ndá kpo-kpò i tí nó náa wò kù bàkà nó wálá, sè káa ñinó à má káa Mbírì ká tàkò 'duù tí nò.»

³ Káa Jézù gii 'visì có ji Nikòdémò máa, «Ye kù 'dè có ji wò ta yúcó máa, à má kpò gbì ndi bà jò 'duù lá, 'duù tí nó bà dù tí bòò-gba m̀ Mbírì wálá.»

⁴ Káa Nikòdémò gii 'vee Jézù máa, «Áá bà kpò gbì ndi bà jò kpo 'duù káká'í ée? Yí bà 'de kpokèjì bà dele ndi wò ya gí gbì yí nawu wò wàa à 'ví jò ndi wò tí dó 'vù 'do kòtí 'dì?»

⁵ Káa Jézù gii 'visì có ji Nikòdémò máa, «Ye kù 'dè có ji wò ta yúcó máa, à káa ña 'duù ñinó náa à caka tí wò gí, tí ña 'duù ñinó mbe 'di có m̀ Bèri-m̀ Mbírì gí nó, ká bà dù tí Bòò-gba m̀ Mbírì.»

⁶ A ndá bu 'duù ta nawu 'duù ká jò 'duù, káa, a Bèri-m̀ Mbírì ká je wotí bà dù tí 'duù m̀ Mbírì ji 'duù.

⁷ Njembí lo 'ví mù gítí có tí nó náa ye 'dè ji wò éno nó máa, à 'ví jò ndi lo tí ngú nó lá.

⁸ Tacó ndá 'duù ñinó náa Bèri-m̀ Mbírì je wotí bà 'vala go có m̀ Mbírì ji ndú gí nò, go pípiři náa wò kù 'di káa wo bà pì yí, káa wò bà ni bà cu 'bi lo gbuú-gbuu mítí 'bí to, máa, «Nó! Pípiři kù pì 'do nó!» nò wálá.

Wò delè bà ni bà cu 'bi lo gbuú-gbuu mítí 'bí to, máa, «Pípiři kù pì gítí nó!» nò wálá.»

⁹ Káa Nikòdémò gii 'vee Jézù máa, «Gbì có m̀ lo nò máa yè?»

¹⁰ Káa Jézù gii 'visì có ji yí máa, «Wò tí gbolò mbe nibà i m̀ ndá Ìzìriyéli delè nò ndá i tí nò ni lá?»

¹¹ Ye kù 'dè có ji wò ta yúcó máa, ze kù 'dè có ká gítí ndá i ñinó náa ze nò ndú ni gí nò.

Ze delè kù 'dè có ká gítí ndá i ñinó náa ze nò ndú ta ọ ze gí nò.

Kpèti ká éno, ndá 'duu mí yo biya bà 'di ndá có tí nó náa ze 'dè jì yo gítí ndá i ñinó náa ze ñò ta ɾo ze nó gí.

¹² Yo má biya bà 'di có tí nó náa ye 'dè jì yo gítí ndá i muu to tí nó nó gí, yo bà ùnje gítí có ñinó náa ye bà 'dè jì yo gítí ndá i ñinó gbírì nó ta ña kpokèjì ngáyì?

¹³ 'Bí 'duu muu to tí nó gbaanjé jé mbe 'dò kò wó mí gbírì wálá; à káa 'Vii-mi-'Dakò, tí mbe gí 'do gbírì.

¹⁴ Mbírì bà te 'Vii-mi-'Dakò gí yaà mí kùro ndá 'duu go bà te cè tí kpoo tí nó náa à du 'do tí lii nó mì Mòze gí yaà mí kùro ndá 'duu gbí kángáá nga ngòò,

¹⁵ tacó wáa ndá mbe ùnje gítí wó 'dáá gí 'ví 'de ta 'válá ñinó mbe cee lá nò.

¹⁶ Tacó Mbírì zè ndá 'duu muu to tí nó níki ngé ma.

Tacó éno, yí gíi je gbèe 'Vii mí wó jì ndú.

Mbírì je gbèe 'Vii mí wó jì ndá 'duu,

tacó wáa, ndá 'duu ñinó mbe ùnje gítí wó nó 'ví gírì'o lá.

Ndú delè 'ví 'de ta 'válá ñinó mbe cee lá nò.

¹⁷ Mbírì tuu 'Vii mí wó gí muu to tí nó me tacó bà waa có míti ndá 'duu lá.

Yí tuu yí a i tacó bà 'vala ndá 'duu.

¹⁸ Mbírì bà waa có míti ndá 'duu ñinó mbe ùnje gítí 'Vii-mi-'Dakò gí nó wálá.

Káa 'duu ñinó mbe biya bà ùnje gítí gbèe 'Vii-mi-Mbírì ta 'bí 'vii go yí mì Bu wó wálá nó gí nó 'va tí to sàà gí.

¹⁹ Mbírì bà waa có míti ndá mbe ngbùtù ta ndeɾè éno máa,

ngba'o gí gí muu to tí nó gí,

káa à gí níki tí ndá 'duu a bà kpoko tí ndú ta ndi gbí 'dí'dí'o.

Ndú biya bà dù gbí ngba'o gí,

tacó ndú ta o 'dáá gí kù bàkà káa ndá vò i.

²⁰ À dú káa yúco máa,

ndá mbe bàkà vò i 'dáá gí kù sogo ngba'o,

tacó à tí ndú a gúku, máa,

ndá 'duu bà ñò ña ndá vò i tí nó náa ndá yí kù bàkà nò.

²¹ Káa a ndá mbe 'vala ta yúco ká kù co gí gbí ngba'o,

tacó wáa, ndá 'duu 'ví ñò ta ndá i tí nó náa ndá yí bàkà ta ɾè mì Mbírì nó ngbárángà'i.»

Ndá Jézù ta Jòvànì tí mbe caka tí ndá 'duu

²² Ta o tí nó ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó gíi 'bità bà nò ta ndi gbí ndá to á sè 'do gbí ndá gbata gbí to Jùdèyá. Ndú dù gbí ndá nó tí nó ta làmbu kòndi o, kù caka tí ndá 'duu. ²³ Jòvànì tí mbe caka tí ndá 'duu ñindi wó ta gbèe o tí nó kù dù tí 'bí bàndò ta ngo gèjèè kuu tí, náa à kù nì míti a Àyinónì, á dè ta gbata Sàlímì, kù caka tí ndá 'duu delè, ²⁴ á kùro bà zèè yí tí Jòvànì tí mbe caka tí ndá 'duu mí gbí zàà.

²⁵ Ta 'bí o gbaanjé, ndá 'bí mbe tala có mì Jòvànì tí mbe caka tí ndá 'duu gíi tò kponje ta 'bí Jùdèyá gítí có bà bàkà i tí ngbárángà i. ²⁶ Bindi ndá mbe tala có mì Jòvànì tí mbe caka tí ndá 'duu gíi ya gí mì wó, bindi ndú gíi 'dè có jì yí máa, «Mbe nìbà i, ze 'di có éno máa, 'dakò tí nó táánò náa yo ta yí ngéé tito Jòròdáníyá nó, 'dakò tí nó náa wò táánò túbà tí wó jì ndá 'duu máa, yí a 'Vii-rómbo-mi-Mbírì nó, kpónó kù caka tí ndá 'duu, káa ndá 'duu 'dáá gí kù kaa ya gí mì wó.»

²⁷ Káa Jòvànì tí mbe caka tí ndá 'duu gíi 'visi có jì ndá mbe tala có mì wó máa,

«À má me Mbírì ká wu i jì 'duu lá,

yí gí bà dù tí mbe i tí nó wálá.

²⁸ Yo 'dí có tí nó náa ye táánò 'dè jì yo éno máa,

«Ye me Bindi-Mbírì lá,

ye a 'duu tí nó náa à tuu yí túú-tuu gí kùro wó» nó ta tú yo gí.

²⁹ Ngú nù ta o 'dáá gí ká ta ɾè ngú 'dakò mì wó mbe kù kò yí nó.

Kpèti ká éno,

tàkòcò kómbe 'dakò tí nó mbe kù kò ngú nù nó ta o 'dáá gí ká pétékè'i gítí bà 'di

kòcò ndá kómbe wó kù 'dè nje ta ngú nù mì wó ta líkí'o tí ndú.

Ña líkí'o tí nó kpónó kuu tí ye.

Tàkòcò ye kpónó peteke ngé tè gí.

³⁰ Wotí mì wó má kù ya gí yaà,

wotí mì ye kù dele gí to.

³¹ 'Duu tí nó mbe gí 'do yaà nó me gbòlò ndii ndá 'duu 'dáá gí.

Káa 'duu ñinó náa à jò yí mí muu to tí nó nó a 'duu mì to tí nó.

Yí delè kù 'dè có ká gítí ndá i muu to tí nó.

³² Bindi 'duù tí nó mbe gí 'do gbírì nó

kù 'dè có ká gítí ndá i ñinó náa yí ñò ndú gbírì nó.

Yí delè kù 'dè káa ndá có ñinó náa yí 'di 'do gbírì nó.

Ndá 'duù kpétí má ùnje gítí có mì wó lá,

³³ 'duù ñinó mbe ùnje gítí có mì wó gí nó ùnje gí máa,
ndá có mì Mbírì a yúcó.

³⁴ Tacó 'duù tí nó náa Mbírì tuu yí nó kù 'dè a ndá có mì Mbírì.

Tacó Mbírì je Bèrì mì wó tí Mbírì jì 'duù tí nó náa yí tuu yí nó túkà'i.

³⁵ Bu 'Vii zè 'Vii ñìkì ma.

Yí gii kaa ndá i 'dáá mí 'bì 'Vii gí.

³⁶ 'Duù mbe 'di có mì 'Vii gí

bà 'de 'v alá ñinó mbe cee lá nó.

Káa, 'duù ñinó mbe biya bà 'di có mì 'Vii gí nó

jé gí bà 'de 'v alá ñinó mbe cee lá nó w alá,

tacó yí kù 'vala gbí kpo-tàkòcó mì Mbírì.»

4

Ndá Jézù 'de tí ndú ta 'bí nìi Sàmáriyà muu gii ngo

¹ Jézù gii 'di gí máa, ndá mbe kpolo tí tàkìì mì ndá Jùdèyá ñò ni gí máa, muu ndá mbe tala có mì yí me mbè ndii muu ndá mbe tala có mì Jòvànì tí mbe caka tí ndá 'duù gí, káa yí delè kpòò kù caka tí ndá ngú 'bí, ² à má ta bà 'dè ta yúcó, Jézù táánò caka tí ndá 'duù lá, a ndá mbe tala có mì wó ka kù caka tí ndá 'duù.

³ Yí nje nó ta ndá mbe tala có mì wó 'do Jùdèyá tacó bà ya gí Gàlilèyá, ⁴ có tí kpokekèjì tí nó mbe có gbí to Sàmáriyá nó. ⁵ Ndú má gii yee gbí njí tí nó náa Jàkòbè dígísèé je tí mbèlè jì 'vii mì wó Jùzèpè, á dè ta gbata Sikarà gbí to Sàmáriyá nó, ⁶ Jézù gii kí tí wó to ta sé nó á muu 'bí gii ngo, náa à kù nì mítí a Gùù ngo mì Jàkòbè, á gbí njí tí nó, si rì dè gítí bà gí gbúrú.

⁷⁻⁸ Jézù má gii zeke'o, yí gii ñò 'bí nìi tí jù Sàmáriyá mbe gí tacó bà ja ngo, si ndá mbe tala có mì Jézù kaa 'dáá ya gí bà sè i-zó-zò gbí gbata gí. Bindi Jézù gii yù ngo 'do tí nìi tí nó, máa, «Cu 'bí ngo mì lo nó je, wàa ye 'ví njù gi.»

⁹ Káa nìi tí nó gii 'vee Jézù máa, «Ñinò a wò tí Jùdèyá ká kù yù ngo 'do tí ye tí jù Sàmáriyá?» Nii tí nó 'vee ña 'vé tí nó mítí Jézù tacó ndá Jùdèyá gbí ndá o tí nó si ndá 'duù Sàmáriyá tí i ngé gí lá.

¹⁰ Káa Jézù gii 'visì có jì nìi tí nó máa,

«Wò kùtáá má ñò i-nameè tí nó náa Mbírì kù je jì ndá 'duù tí nó ní-ni,

wò delè kùtáá má ñò 'duù tí nó mbe kù yù ngo njù-njù 'do tí lo nó ní-ni,

a wò kùtáá ká bà yù ngo 'do tí wó,

bindi yí kùtáá bà je ngo tí nó mbe kù 'vala ndá 'duù nó jì wò gí.»

¹¹ Nii tí nó bà-i-nó gii 'visì có jì Jézù máa, «I bà ja ngo mì lo w alá, kpo 'duù, káa tà guu ngo tí nó me 'dú ngé. Wò bà 'de ngo tí nó mbe kù 'vala ndá 'duù náa wò bà je jì ye nó 'do kòtí 'di? ¹² Gbí ña có mì lo máa, wò a gbolò 'duù ndii gu ze tí nó tí Jàkòbè nó gí? Jàkòbè tí nó táánò tí mbe duu gii ngo tí nó náa ndú ta ndá 'vii mì wó, ta ndá i-ko-ko mì ndú, njù kpòò, bindi ndú gii jee jì ze nó?»

¹³ Káa Jézù gii 'visì có jì nìi tí nó máa,

«'Duù má njù ngo 'do gbí gii ngo tí nó,

go ngo bà bàkà yí káká'i gí.

¹⁴ Káa go ngo bà bàkà 'duù mbe njù ngo gbí 'bì ye káká'i w alá.

Ngo tí nó bà dù gbí yí wó go ngo mbe kù 'va gbí pù co gbí ndòò.

Ngo tí nó bà 'vala yí dúú bà ya tí .»

¹⁵ Nii tí nó má gii 'di có tí nó náa Jézù 'dè jì yí nó, yí gii 'visì có jì Jézù máa, «Cu 'bí ña ngo tí nó náa wò kù 'dè có gítí nó jì ye, tacó wàa go ngo 'ví bàkà ye káká'i lá. Delè tacó wàa, ye 'ví gí gí bà ja gii ngo tí nó káká'i lá, bu ye.»

¹⁶ Káa Jézù gii 'visì có jì nìi tí nó máa, «Ya gí bà tè'é tí 'dakò mì lo, wàa yo 'ví gí ta yí gí bà-i-nó.»

¹⁷ Káa nìi tí nó gii 'visì có jì Jézù máa, «'Dakò mì ye w alá.»

Jézù bà-i-nó gii 'visì có jì yí máa, «Wò 'dè a yúcó máa, 'dakò mì lo w alá. ¹⁸ Tacó wò táánò kò ndá 'dakò wò, káa 'dakò tí nó kpónó náa yo kuu 'bà ta yí nó me 'dóó 'dakò mì lo lá. Có mì lo me 'vé'rè lá.»

¹⁹ Nii tí nó má gii 'di có tí nó náa Jézù 'dè jì yí nó, yí gii 'visì có jì yí máa, «Ye kpónó ñò ni gí máa, wò a mbe 'dòkò có mì Mbírì, bu ye. ²⁰ Káa ndá ká gù ze tí ndá Sàmáriyá dígísèé kù bàkà i-Mbírì mí pí gú tí nó mì ze nó. Káa yo tí ndá Jùdèyá máa, gbèè bàndò

bà bàkà i-Mbířì 'ví dù ká gbí gbata Jèrùzàlémè cuki. Yúcó bàndò kpónó 'ví dù a ñìndi ndá 'di?»

²¹ Jézù bà-i-nò gii 'visì có jì nìí tí nò máa,
«Ûnje gítí có tí nó náa ye kù 'dè jì wò nò, nìí.
'Bí o wúnò ká kèjì náa yo bà bàkà i jì Bu ye mí pí gú mì yo nó wálá;
yo delè bà bàkà i mí Jèrùzàlémè wálá.

²² Yo tí ndá 'duù Sámáryà ñò Mbířì tí nó náa yo kù bàkà i jì yí nó nì lá.
Káa ze tí ndá Jùdèyà ñò Mbířì tí nó náa ze kù bàkà i jì yí nó nì gí.
Tacó 'duù tí nó tí mbe 'vala ndá 'duù nó gí a i 'do mì ze tí ndá Jùdèyà.

²³ Káa o tí nó ká kèjì, à má ta bà 'dè ta yúcó, o tí nó gí sàà gí,
náa ndá cèe mbe bàkà i-Mbířì bà gii bàkà i jì Bu ye ta njembí ndú,
ndú delè bà bàkà i jì yí ta yúcó.

Tacó ñìndò a ña ndá 'duù tí nó náa Mbířì tí Bu ye kù dù ta go ndú máa ndú 'ví dù tí ndá mbe bàkà i jì yí nó.

²⁴ Mbířì a Bèřì;
à má éno, ndá mbe bàkà i-Mbířì 'ví bàkà ta wotí mì Bèřì mì wó tí Mbířì,
ndú delè 'ví bàkà ta yúcó.»

²⁵ Káa nìí tí nó gii 'visì có jì Jézù máa, «Ye ñò nì gí máa, Màsiyà (gbí máa, Bindi-Mbířì) kpónó kèjì, yí má gí gí, yí bà 'dè gbí ndá có 'dáá gí jì ndá 'duù.»

²⁶ Káa Jézù bà-i-nò gii 'visì có jì nìí tí nó máa, «Ye tí mbe kù 'dè có ta wò nó a 'duù tí nó, tí Bindi-Mbířì nó.»

²⁷ 'Do bà-i-nò ndá mbe tala có mì Jézù gii dele ndi ndú 'do bà sì i-zó-zò gí. Ndú má gii 'de ndá Jézù kù 'dè nje ta nìí tí nó, nje ndú 'dáá gí gii 'dèè gí. Káa gbèe 'bí 'duù gbí òkò tí ndú mbe 'vee Jézù máa, «Yo kù 'dè a cèe nje yè ta jú Sámáryà tí nó?» nò wálá.

²⁸ Nìí tí nó má gii ñò ndá mbe tala có mì Jézù gí gí, yí gii goonó mbálá-mbala ya gí gbí gbata, si kàrà ngo mì wó mí muu guù ngo, bìnđi yí gii ma ndá 'duù máa, ²⁹ «Yo gí gí bà ñò ña 'bí 'dakò tí nó gí! Yí yù gbí ndá i tí nó náa ye bàkà gbí bà 'vala ye nó 'dáá gí gí sè gí. À 'ví dù nó a 'dakò tí nó tí Bindi-Mbířì nó?» ³⁰ Káa ndá 'duù gbí gbata má gii 'di ndá có tí nó náa nìí tí nó 'vanda jì ndú nó, ndú gii kaa ya gí mì Jézù.

³¹ Káa si nìí tí nó kù ya gí bà kili ndá 'duù gbí gbata tacó bà ya gí mì Jézù nó, ndá mbe tala có mì Jézù kù yòòngó yí gítí i-zó-zò, máa, «Zò 'bí lambu i, wàa wò 'ví ñjù ta ngo, mbe nìbà i.»

³² Káa Jézù gii 'visì có jì ndú máa, «I-zó-zò mì ye kuu bà ọọ ye, káa yo ñò nì lá.»

³³ Ndá mbe tala có mì Jézù gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú máa, «À 'ví dù a 'bí 'duù ká 'ví gí ta i-zó-zò jì yí?»

³⁴ Káa Jézù gii 'visì có jì ndú máa,
«I-zó-zò mì ye a bà bàkà go có mì 'duù tí nó mbe tuu ye nò.
I-zó-zò mì ye a bà cee nètè mì wó.

³⁵ À tà káa yo ká kù 'dè có éno máa,
ndá 'duù kù kili i 'do gbí njí á bìnđi pì nà'ò bìnđi bà yee ñjì ña mí gbí guù le?
Yo zeke'o gbí njí lèè éno gí.

Ndá i gbí njí yù sàà gí.
Ndú kù ù káa ndi o bà kili ndú.

³⁶ À kpónó kù ko mboo nètè mì mbe kù kili i 'do gbí njí jì yí.
Yí kù kili i tacó 'vala ñìndò mbe cee lá nó.

Tàkòcò ndá mbe kili i 'do gbí njí ta mbe njí só bà peteke ká peteke.

³⁷ Tacó có tí nó máa, «À ọọ njí a 'bí 'duù,
káa à gii kili i 'do gbí njí a 'bí 'duù nó» a yúcó.

³⁸ Ye bà tuu yo máa, yo ya gí bà kili i 'do gbí njí.

Áá táánò me yo ká ọọ njí tí nó lá.

A ndá 'bí 'duù tendè ká mbu gítí .

Káa a yo ká bà gii là bàà gbí wu'o mì ndú.»

³⁹ Mbè ndá 'duù Sámáryà tí nó mbe kaa gí gí mì Jézù 'do gbí gbata tí nó náa nìí tí nó kù 'vala gbí nó gii ùnje gítí Jézù ta njembí ndú 'do gbí có tí nó náa nìí tí nó 'dè jì ndú ta ọọ Jézù máa, «Yí 'dè gbí ndá i tí nó 'dáá náa ye bàkà gbí bà 'vala ye nó jì ye gí.» nó.

⁴⁰ Tacó éno, ndú má gii yee mì Jézù, ndú gii 'deke tí ndú jì yí, máa, yí dù á mì ndá yí ta ndú gàà má kòzò gí, wàa yí 'ví gii ndii . Bìnđi Jézù gii ùnje gítí bà bàkà sili sósò'ò mì mì ndú.

⁴¹ Ndá mbe 'di ndá có mì wó gbí ndá sili tí nó sósò'ò náa yí bàkà mí mì ndú nó me mbè gii ùnje gítí wó ta njembí ndú. ⁴² Ndá 'duù tí nó mbe ùnje gítí Jézù nó gii 'dè có jì nájú ndú tí nó mbe ya gí bà ma có tí Jézù jì ndú nó máa, «Ze kpónó ùnje gítí wó ta

njembí ze dú, me ká gí tàkò có mì lo náa wò 'dè jì ze nó cuki lá. Ze ùnje gítí wó tacó ze 'dì ndá có 'do gbí nje wó ta tù ze gí. Ze delè gii ònò ni gí máa, yí dú a mbe 'vala ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí.»

Jézù 'vala 'vii mi 'bí gbolò 'duù

⁴³ Jézù má gii sù ndá sili tí nó sósò'ò nó gí, yí gii 'bì ndi nó kù ya gí Gàlilèyà. ⁴⁴ Yí 'dè ta nje wó sàà gí máa, «À te duù mití mbe 'dòkò có mì Mbíri lá ká 'dóó 'bá mì ndú.» ⁴⁵ Káa, ndú má gii yee ta ndá mbe tala có mì wó á 'dóó 'bá mì ndú Gàlilèyà, ndú gii 'de ndá i tende. Ndá 'duù ká gii te wíri mítí wó ta banga tí. Tacó ndú ònò ña ndá i tí nó náa yí bàkà á Jèrùzàlémè sù ndú ká ta o gbolò o nó gí.

⁴⁶ Gbì ndá sili tí nó náa Jézù kuu tí gbí to Gàlilèyà nò, yí gii co wíri ya gí gbí gbata Kánà, tí gbata tí nó náa yí 'visi ngo tí pe gbí ta o bà kò niì nò. 'Bí gbolò 'duù ta 'vii mì wó ta nò'ò tí wó gbí gbata Kàpàrànwùmù, á tí nó gbèe rì 'do Kánà, ⁴⁷ má gii 'dì có éno máa, Jézù kuu gbí gbata Kánà, yí gii nje nó ya gí mì Jézù, bindi yí gii 'deke tí wó jì yí máa, yí ya gí bà 'vala 'vii mì yí 'do gbí ku, tacó sè mì 'vii tí nó káa njembí wó.

⁴⁸ Káa Jézù gii 'visi có jì 'dakò tí nó máa, «'Bí 'duù jé mbe ùnje gítí ye gbí òkò tí yo wálá; yo kù gí gí mi ká tacó wàa ye 'ví bàkà ndá kpo-kpò serè jì yo.»

⁴⁹ Káa gbolò 'duù tí nó gii 'deke tí wó jì Jézù máa, «Ngo've tí lo a kùro bà ki njembí 'vii mì ye, kpo 'duù.»

⁵⁰ Jézù bà-i-nò gii 'visi có jì yí máa, «Ya gí 'bá; 'vii mì lo bà 'vala gí.»

⁵¹ Gbolò 'duù tí nó bà-i-nò gii ùnje gítí có mì Jézù gí. Bindi yí gii nje nó kù ya gí 'bá. Má gii zeke'o, yí gii 'de ndá 'bí bòò mì wó kpokejì kù ya gí tàkò wó ta banga ngú có jì yí máa, 'vii mì wó 'vala gí. ⁵² Gbolò 'duù tí nó má gii 'vee ndá bòò mì wó nó máa, «Gbí dii 'vii tí nó 'bità bà níki ta o ngayi?»

Káa ndú gii 'visi có jì yí máa, «Mboṛo tí nó 'bità bà cee 'do tí wó yáánó sù rì mò tí ká nji'dí éno.» ⁵³ Gbolò 'duù tí nó gii ònò ngé ni gí máa, ndá 'duù tí nó ni jì yì nò gbúú-gbuu a o tí nó náa Jézù 'dè ta có jì yí máa, «'Vii mì lo bà 'vala gí,» nò. Tacó éno, ndú ta ndá 'duù 'bá mì wó 'dáá gí gii 'bità bà ùnje gítí Jézù.

⁵⁴ Njìnò a bà só bà bàkà serè mì Jézù mí Gàlilèyà. Yí delè bàkà serè tí nó ká bindi bà gí yí 'do Jùdèyà.

5

Jézù 'vala 'bí mbe nò'ò á Jèrùzàlémè

¹ Jézù gii nje nó 'do Gàlilèyà ya gí bà 'bí gbolò o gbí tàkù mì ndá Jùdèyà á Jèrùzàlémè.

² À kuu tí a 'bí dùgùù to ta ngo kuu gèjèè gbí, á seè 'bí njekejì ndùgù bà rì gí gbí gbata Jèrùzàlémè náa à kù ni mítí a Njekejì-mi-ndá-rómbo. Rè dùgùù to tí nó gbí có mì ndá Jùdèyà a Bètizàtá. ³ À tò ndá ndùúrù wò mí règbà dùgùù to tí nó tacó tí ndá 'duù ñinó náa ku ki'viki ndú mì to gí nò, go ndá mbe sù rò, ta ndá mbe ku kò, ta ndá 'duù ñinò mbe gbege've mì to gí nò. Ndá mbe ò'bù ta ndá mbe ósù gii kilì kpìrì'vii ta tà ndá ndùúrù tí nó kù ù bà gbàngà ngo tí nó, ⁴ tacó 'bí ña o kuu tí náa basili mì Mbíri má dù gí, yí kù gí gí ta ngo tí nó kù gbàngà ngo. Káa kpédélé mbe nò'ò ñinó mbe ya gí tà ngo tí nó á bindi bà gbàngà ngo mì basili tí nó kù co gí sè 'do tà ngo ká tí cèe 'duù ta sé'i tí wó káká'i wálá.

⁵ Jézù má gii ya gí règbà ngo tí nó, yí gii ònò 'bí 'dakò ta nò'ò tí wó kuu tisi. 'Dakò tí nó dù tisi ta ndoò dé gítí zì 'duù-só. ⁶ Jézù má gii zeke 'dakò tí nó, yí gii ònò ká ngé ni gí máa, 'dakò tí nó dù gbí ña yé tí nó ta kòndi o. Jézù bà-i-nò gii 'vee yí máa, «À tí lo a go bà dù gbí dii lo níki maa káká'i?»

⁷ Káa 'dakò tí nó gii 'visi có jì Jézù máa, «'Duù mbe te ye ya tí gí tà ngo galá si ngo kù gbàngà tí wálá, Bu ye. Káa ye má ja tí ye kpòò, ye má bà yee ká, ndá mbe nambeè te 'duù mì ndú ya tí gí tà ngo sàà kùro ye gí.»

⁸ Jézù bà-i-nò gii 'visi có jì yí máa, «A gí yaà, wò 'ví te kpâ-sili mì lo, wàa wò 'ví nó nó!» ⁹ Má gii zeke'o, gbí dii 'dakò tí nó gii da mbó'vóó gí. Yí gii paṛa kpâ-sili mì wó, bindi yí gii 'bità bà nò nó go có tí nó náa Jézù 'dè jì yí nò.

Jézù 'vala 'dakò tí nó ta rì bà wotí gbí tàkù mì ndá Jùdèyà. ¹⁰ Tacó éno, ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà gii 'dè có jì 'dakò tí nó náa Jézù 'vala yí nó máa, «À wúnó a rì bà wotí gbí tàkù mì ndoo tí ndá Jùdèyà. Á má éno, wò kpónó kù gbètèkè nò a tàkù mì ndoo ta nètè bà te kpâ-sili mì lo nò.»

¹¹ Káa 'dakò tí nó gii 'visi có jì ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà tí nó máa, «À 'dakò tí nó mbe 'vala ye 'do gbí nò'ò nó ká 'dè có jì ye máa, ye te kpâ-sili mì ye, wàa ye 'ví nje nó.»

¹² Ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà bà-i-nò gii 'vee yí máa, «À 'dakò 'dì ká 'dè có jì wò máa, wò te kpâ-sili mì lo, wàa wò 'ví nje nó?»

¹³ 'Dakò tí nò bà-i-nò gii bàkà bà túbà tí Jézù jì ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà tí nò mbe 'vee yí nò. Káa à gii kpò yí gí, tacó yí nò Jézù ní lá, káa Jézù n̄nòkò tí wó mí gbí òkò tí ndá mbè 'duù tí nò mbe yè to gí nò gí.

¹⁴ Mâ gii zeke'o gàà ènò, Jézù gii 'de 'dakò tí nò gbí ndùgù 'bá-Mbìrì. Jézù mâ gii nò 'dakò tí nò, yí gii 'dè có jì yí máa, «Ìjò ká gí, gbí dùì lo kpónó gí nìkì maa káká'í gí. Á má ènò, wò 'ví bàkà vò i káká'í lá, má wálá, 'bí gbolò i mbe ndii nò'o tí nò táánò mbe bàkà wò nò bà 'de wò.»

¹⁵ 'Dakò tí nò bà-i-nò gii dele ndi wó ya gí bà 'dè có jì ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà tí nò mbe 'vee yí gítí rẹ mbe je yí gí gítí nètè bà paraka kpâ-silì ta rì bà wotí gbí tàkii mì ndá Jùdèyà nò, máa, «Rẹ 'dakò tí nò mbe 'vala ye nò a Jézù.»

¹⁶ Ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà mâ gii 'di có ènò máa, a Jézù ká 'dè có jì 'dakò tí nò máa, yí te kpâ-silì ta rì bà wotí gbí tàkii mì ndá Jùdèyà nò, ndú gii 'bità bà bàkà gbínje ta yí, tacó yí bàkà ndá i tí nò ta rì bà wotí gbí tàkii mì ndá Jùdèyà.

¹⁷ Jézù mâ gii 'di có tí nò náa ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà 'dè gítí wó máa, yí kú gbètèkè tàkii mì ndá Jùdèyà nò, yí gii 'visi có jì ndú máa, «Bu ye kpónó go có tí nò náa ye kú 'dè jì yo nó kú bàkà nètè, à má ènò, ye delè kú bàkà nètè go i mì wó nò.»

¹⁸ Có tí nò náa Jézù 'visi gí tàkò có mì ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà nò gii milisè tí ndú go sé ká wu. Bindi ndòngbú có mì ndú náa ndú gii kofo gítí wó a n̄nó máa, ndá yí má zì yí lá, ndá yí káká'í bà zì 'bí 'duù wálá. Ndú kofo n̄a có tí nò me ká tacó náa Jézù gbètèkè rì bà wotí gbí tàkii mì ndá Jùdèyà gí nò lá; tàkòcò ndú kpolo ngé ma a i gítí có bà 'vii tí Jézù ta Mbìrì ènò máa, Mbìrì a 'dóó Bu yì.

Jézù 'dè có gítí wotí mì wó

¹⁹ Káa Jézù gii 'visi có jì ndú gí tàkò bà waaka có mì ndú nò máa,

«Ye kú 'dè có jì yo ta yúcó máa,

'Vii kú bàkà i me ta muu wó lá;

yí kú bàkà káa i n̄nó náa yí nò Bu wó kú bàkà nó cuki.

²⁰ Tacó Bu 'Vii zè 'Vii mì wó nìkì ma,

tacó ènò, yí gii túbà ndá i n̄nó 'dáá gí náa yí kú bàkà nó jì 'Vii mì wó.

Bu 'Vii bà gii túbà bà bàkà ndá 'bí nètè mbe ndii ndá n̄nó gí jì 'Vii mì wó.

Yí bà gii túbà bà bàkà ndá i n̄nó náa bà 'dè có gítí ndú bà kpo nje yo gí nó jì 'Vii mì wó.

²¹ Bu 'Vii a mbe kú je woò jì ndá ku;

à má ènò, 'Vii delè kú je woò jì ndá 'duù n̄nó mbe nìkì tí wó nó go i mì Bu wó.

²² Bu 'Vii me mbe waa có mítí 'duù lá,

tacó yí je wotí bà waa có mítí ndá 'duù 'dáá gí jì 'Vii mì wó gí,

²³ tacó waa, ndá 'duù 'ví te ta duù mítí 'Vii mì wó,

á go n̄nó náa ndú kú te ta duù mítí wó tí Bu 'Vii nò.

'Duù mbe biya bà te duù mítí 'Vii gí,

yí biya nò a bà te duù mítí Bu 'Vii tí mbe tuu 'Vii gí.

²⁴ Ye kú 'dè có jì yo ta yúcó máa, 'duù mbe 'di có mì ye,

waa yí 'ví ùnje gítí mbe tuu ye, bà 'vala ká dúú bà ya tí .

Gbì nderè bà 'viiki gbí nje wó bindi ku mì wó bà dù wálá.

Yí bà ya ká ngé ndírí gí gbí 'válá n̄nó mbe cee lá nó bindi ku mì wó.

²⁵ Ye kú 'dè có jì yo ta yúcó máa, o tí nò ká kèjì,

à má ta bà 'dè ta yúcó, à kpónó nó a o tí nò,

náa ndá ku bà gii 'di kòcò 'Vii mì Mbìrì,

bindi ndá mbe 'di kòcò wó 'dáá gí bà 'vala gí.

²⁶ Tacó Bu 'Vii, tí r̄ngbó 'válá,

bàkà 'Vii mì wó tí r̄ngbó 'válá gí.

²⁷ Yí delè gii je wotí bà waa có jì yí ndii ndá 'bí mbe waa có muu to tí nó 'dáá gí,

sé náa yí a 'Vii-mi-'Dakò nò.

²⁸ Nje yo 'ví 'dèè gítí có tí nò lá,

tacó o tí nò ká kèjì náa ndá ku gbí guù bà gii 'di gbí kòcò wó,

²⁹ bindi ndá ku n̄nó mbe bàkà tó i táánò si ndú kú 'vala muu to tí nó nó bà gii 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú,

gí gbí 'válá n̄nó mbe cee lá nò;

bindi ndá ku n̄nó táánò mbe bàkà tó i si ndú kú 'vala muu to tí nó lá nó bà 'vala dó gbí muu'dú ndú gí bà n̄o vò i mì ndú.

³⁰ Ye bàkà i ta muu ye lá.

Ye kú waa có ká go n̄nó náa à 'dè jì ye gí.

Ye delè kú waa có ká jáá,

- tacó à gbí muu ye me có bà bàkà go 'dóó có mì ye lá.
 À gbí muu ye a có bà bàkà go có mì 'duù tí nó mbe tuu ye nò.
- ³¹ Ye táánò má kù koṛo có a i gítí mīri ye,
 máa, ye éno, wàa ye éno, wàa ye éno,
 mbe ùnje gítí ndá có mì ye máa,
 ye kù 'dè a yúco nò, bà dù wálá.
- ³² Káa ye nò ni gí máa,
 'bí 'duù tí mbe 'dè yúco mbe kù 'dè có muu ye kuu tí .
- ³³ Yo táánò tuu ndá 'duù mì yo jì Jòvànì tí mbe caka tí ndá 'duù,
 bindi yí gí 'dè yúco muu ye jì ndú gí tí jì yo gí.
- ³⁴ Ye 'dè có tí nó jì yo tacó bà 'vala yo.
 Ye 'dè jì yo me tacó máa,
 ye kù tee njembí ye kpolo ma a i mítí 'bí 'duù muu to tí nó máa yí 'ví 'dè có muu
 ye nò lá.
- ³⁵ Jòvànì tí mbe caka tí ndá 'duù táánò a wu mbe kù zì á nje kùpò.
 Tàkòcò yo delè táánò peteke ta líkí'o bà dù gbí ngba wó tè gí.
- ³⁶ Káa 'dóó có mì ye náa ye bà 'dè gítí mīri ye mbe ndii yúco mì Jòvànì tí mbe caka tí
 ndá 'duù náa yí 'dè gítí ye nò kuu tí .
 Có mì ye nò a ndá nètè tí nó náa Bu ye tuu ta ye, máa, ye bàkà nò.
 À delè a ndá nètè tí nó ká kù túbà éno máa, a Bu ye ká tuu ye.
³⁷ 'Bí mbe 'dè có muu ye á bindi ndá nètè mì ye a Bu ye tí nó mbe tuu ye nò.
 Yo jé 'di kòcò wó ta tù yo lá.
 Yo delè jé nò yí ta ɾo yo lá.
- ³⁸ Có mì wó delè dù gbí njembí yo lá,
 tacó yo ùnje gítí 'duù tí nó náa a yí ká tuu yí nó lá.
- ³⁹ Yo kù jé ta bà 'di gbí ndá có gbí wáràgà mì Mbírì,
 tacó yo koṛo có máa,
 à gbí wáràgà mì Mbírì a ndá có mbe kù je 'valá ñinó mbe cee lá nó jì yo.
 Káa à gbí wáràgà tí nó mì Mbírì nò a ndá có gítí ye.
- ⁴⁰ Káa, ta ndá ña ñinò 'dáá gí, yo biya bà gí gí mì ye,
 tacó bà 'de 'valá ñinó mbe cee lá nó gí.
- ⁴¹ Ye kù 'dè có tí nó jì yo me tacó máa,
 ye kù pà a bà ùlù ye mì ndá 'duù nò lá.
- ⁴² Káa ye nò yo ni ngbàrangá'i gí.
 Ye nò ni gí máa, yo zè Mbírì nìkì gbaànjé lá.
- ⁴³ A Bu ye ká tuu ye jì yo,
 káa yo gí bè ye gí.
 Káa 'bí 'duù kpónó má gí ta 'dóó nó wīri mì wó gí mì yo,
 yo bà te wīri mítí wó gí.
- ⁴⁴ Gbèe 'bí có gítí bà pà kpokèjì gítí bà ùlù yo mì Mbírì gbí muu yo gbaànjé wálá.
 À kpolo mì yo cuki káa có gítí bà ùlù tí yo gbí òkò tí yo.
 À má éno, a ña yè muu to tí nó ká bà si yo 'ví ùnje ta njembí yo gbaànjé gítí ye?
- ⁴⁵ Yo kpónó kù koṛo có máa,
 a ye ká bà kpi ngbàngà tí yo jì Bu ye,
 káa, à me éno lá.
- A Mòze, tí 'duù tí nó náa yo kù tee njembí yo kpolo ma á mítí wó nó,
 ká bà kpi ngbàngà tí yo.
- ⁴⁶ Yo táánò má ùnje gítí Mòze ta njembí yo dú,
 yo kùtáa bà ùnje gítí ye ta njembí yo gbaànjé gí,
 tacó Mòze táánò kù cu có gítí ye mì gbí wáràgà mì wó.
- ⁴⁷ Káa yo má biya bà ùnje gítí ndá có tí nó náa Mòze táánò cu mì gbí wáràgà nó gí,
 a ña yè ká bà si yo 'ví ùnje gítí ndá có tí nó náa ye kù 'dè jì yo nó?»

6

Jézù je i-zó-zò jì ndá 'duù áliḡi vò

- ¹ Ta 'bí o gbaànjé bindi bà dele ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó 'do Jùdèyà gí Gálilèyà, ndú gí di ngo gí tito kápá Gálilèyà, náa à kù nì mítí a kápá Tibériyà delè.
² Ndá 'duù me mbè bà-i-nò gí kaa ya gí tàkò ndú, tacó ndú ño ña ndá seṛè bà 'vala ndá mbe nò'o tí nó náa Jézù bàkà ta ndi to nó gí. ³ Jézù bà-i-nò gí kaa ndá mbe tala có mì wó, bindi ndú gí ya gí bà kì tí ndú to á pí gú.

⁴ Ndú ya ta nó tí nó sí o bà bàkà tàkù bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìziriyèlì-mì-Mbíri dooko gí.

⁵ Jézu mà gii 'va ɾo wó 'do pí gú kà gí tàgbà gú, yí gii nò ndâ 'duù mósú-mosu-mòsú á kèjì gí tàkò ndú ta ndâ mbe tala có mì wó pí gú kà. Jézu bà-i-nò gii 'vee 'bí mbe tala có mì wó ta ɾè wó a Filípò máa, «Ndoò wúnó bà sí i-zó-zò 'do kòtì 'di tacó bà je jì ndâ ɲa ndâ 'duù tí zó kèjì zó?» ⁶ Jézu 'vee 'vé tí nó ká tacó bà 'di có 'do gbí yí Filípò, tacó yí tí Jézu nò i bà bàkà jì ndâ 'duù tí nó ní sàà gí.

⁷ Káa Filípò gii 'visì có jì Jézu máa, «Ndoò kpèti má 'dè có máa, ndoo pà jì ndú káa làmbu i tacó bà ɲù ta ngo, gbí go éno máa, ndoo bà sí i-zó-zò ta i me gbolò, ndâ-'bí-lá go ɲì fàdà 200.»

⁸ 'Bí mbe tala có mì Jézu ta ɾè wó a Àndèrèyá, tí ná'vindí Simónè Piyètòrò, gii 'visì có jì Jézu gí tàkò có tí nó náa ndú kù 'dè ta Filípò nò, máa, ⁹ «Ye kùtáá ɲò ndâ 'bí cèe kù kò tí nó mì ndoo nó vò, ta ndâ ɲì sè sósò'ò, á mì 'bí 'vii-'dakò, káa, ye ɲò ní gí máa, à nó me i giti ɲa mbè tí nó á kèjì nò lá.»

¹⁰ Ndâ 'duù tí nó mà gii yee pí gú tàkò ndâ Jézu gí, Jézu gii 'dè có jì ndâ mbe tala có mì wó máa, «Yo sí ndâ 'duù tí nó 'ví kì tí ndú to.» Mbílì ta o tí nó mà'baà kuu ta to tí bàndò tí nó. Tacó éno, ndâ 'duù gii kì tí ndú to ta ndi gbí mbílì tí nó. Muu ndâ 'dakò ta o tí nó 'dáá gí álifì vò.

¹¹ Ndâ 'duù tí nó mà gii kì tí ndú to gí, Jézu gii kaa ndâ kù kò tí nó vò náa Àndèrèyá 'dè có giti ndú jì yí mì 'bí 'vii nó, yí gii 'dè níkì maa jì Mbíri, má kózò gí, yí gii kaa jì ndâ 'duù. Yí gii dele ndi wó gii kaa ndâ ɲì sè tí nó sósò'ò mì gbèe 'vii tí nó nó, yí káká'í gii 'dè níkì maa jì Mbíri, bindi yí gii kaa ndú gí tàkò ndâ kù kò tí nó vò nó jì ndâ 'duù.

¹² Ndâ 'duù mà gii zò i yè yí ndú 'dáá gí gí, Jézu gii 'dè có jì ndâ mbe tala có mì wó máa, «Yo kili ndâ sè i-zó-zò ɲinò ta to bindi ndú nó 'dáá gí. Yo sí 'bí làmbu i 'ví volo mí to lá.» ¹³ Ndâ mbe tala có mì Jézu bà-i-nò gii kili sè i-zó-zò bindi ndâ 'duù tí nó yeke ndâ kèè muu'bi-nje só.

¹⁴ Ndâ 'duù mà gii ɲò ɲa seɾè tí nó náa Jézu bàkà nó, ndú gii 'dè có máa, «Ŋínó dú káa mbe 'dòkò có mì Mbíri tí nó náa Mòze táánò 'dè có jì ndâ 'duù giti wó máa, yí bà gí gí muu to tí nó nó ká nó.» ¹⁵ Jézu mà gii 'di có tí nó, yí gii ɲò ní gí máa, a gbí muu ndâ 'duù tí nó a có bà zèè yí, waa ndú 'ví bàkà yí tí gba mì ndú ta woti. Tacó éno, yí gii ndo ta kpéeti wó 'do gbí òkò tí ndú ya gí gbí òkò ndâ gú.

Jézu nò nó có ɾo ngo

¹⁶ 'Dè'o mà gii bàkà tí gí, ndâ mbe tala có mì Jézu gii kaa 'do pí gú ya giti kàpá, ¹⁷ tacó bà di ngo ya gí gbí gbata Kàpàranawùmù, si Jézu ta kpéeti wó mì gbí òkò ndâ gú, si o kù me piti-piti éno. ¹⁸ Káa sí ndú ta gbâ ɾo ngo, ngo gii 'bità bà gbàngà tí gbí pù ta pípiɾi ngé ndii gí. ¹⁹ Ndâ mbe tala có mì Jézu mà gii ya ta gbâ ta kpéeti ndú kpòrò gí gbí u ngo gí, ndú gii ɲò 'duù kù nó nó có ɾo ngo kèjì gí tàkò ndú. Káa ndú ɲò ní éno máa 'duù tí nó a Jézu nò lá. Yí mà gii dooko ta ndú gí, gúku gii zèè ndú tí vò ɲa ɲinò.

²⁰ Káa Jézu gii 'dè có jì ndú máa, «Yo cì gúku lá; a ye!» ²¹ À gii dù gbí muu ndâ mbe tala có mì Jézu bindi bà tubà tí wó jì ndú nó a có bà te yí mí gbí gbâ, waa ndâ yí 'ví ya ta ndú gí tito, káa ndú mà gii kì ɾo ndú, ndú gii 'de tí ndú ta ndâ Jézu ngé tí ngo tí bàndò tí nó náa ndú kù koɾo có bà ya giti nó.

Ndâ 'duù pà bà tí Jézu

²² Ndâ mbè 'duù tí nó mbe tè ɾì gbí kùdù kò nó mà gii ya gí tabè'dè kàpá ta dú'o ta yé bindi bà je i-zó-zò jì ndú mì Jézu, ndú gii 'de gbèe gbâ ɾo ngo lá, káa ndú ɲò Jézu o gí gbí gbâ ta o bà di ngo mì ndâ mbe tala có mì wó lá. ²³ Ndâ 'bí gbâ mbe gí 'do gbí gbata Tiberiá má gii ɾò tìyò dè 'vii ta bàndò tí nó náa ndâ 'duù zò i tí nó, ²⁴ ndâ mbè 'duù tí nó mbe kù pà bà tí Jézu nò gii oloko mí gbí ndú, tacó ndú 'de Jézu lá. Ndú delè 'de vòò ndâ mbe tala có mì wó lá. Ndú bà-i-nò gii di ngo gí gbí gbata Kàpàranawùmù, tacó bà pà bà tí Jézu. ²⁵ Ndú mà gii 'de yí gí, ndú gii 'vee yí máa, «Wò di ngo gí tito káa ta o ngayi, mbe nibà i?»

²⁶ Káa Jézu gii 'visì có jì ndú máa,
«Ye kù 'dè có jì yo ta yúco máa,
yo kù pà bà tí ye me tacó máa,
yo ɲò ndâ seɾè tí nó náa ye bàkà ndú nó gí, nò lá.
Yo kù pà bà tí ye,
tacó yo zò i yè yí yo gí.

Jézu a cèe i-zó-zò

²⁷ Yo sí bà yeeke tí yo ká tacó ɲa i-zó-zò ɲinò mbe dù gbí yí yo tí ká lá nó cuki mí to. Yo bàkà nètè a i tacó ɲa i-zó-zò ɲinò mbe je 'valá ɲinò mbe cee lá nó jì yo nó. ɲinò a ɲa i-zó-zò náa 'Vii-mi-'Dakò kù je jì yo,

tacó Bu ye tí Mbírì bàkà 'dóó ndi 'bí wó mítí 'Vii-mi-'Dakò gí.»

²⁸ Káa ndá 'duù tí nò gii 'vee Jézù máa, «Ze 'ví bàkà a ña yè, tacó wàa ze 'ví bàkà ta ndá i ñinó mbe ñikí tí Mbírì nó?»

²⁹ Jézù bà-i-nò gii 'visì có ji ndú máa, «Nètè ñinó ta go tí Mbírì máa yo 'ví bàkà nó a bà ùnje ta njembí yo gbaànjé gítí 'duù tí nó náa yí tí Mbírì tuu yí nò.»

³⁰ Káa ndá 'duù tí nò gii 'vee Jézù máa, «Ze 'ví ñò ni ta yè máa, a Mbírì ká tuu wò? Wò bà bàkà ji ze a ña yè, wàa ze 'ví ñò ta wò ni tí tú m̀ Mbírì? ³¹ Ze 'vee wò ènò tacó Mòze dígísèé je mánà tí i-zó-zò ji ndá ká gù ze si ndú gbí kángáá nga ngoó, go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà m̀ Mbírì éno máa, <Yí táánò je i-zó-zò ji ndú 'do gbírì> nò.»

³² Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa,

«Ye kù 'dè có ji yo ta yúco máa,

à dígísèé me Mòze ká je i-zó-zò 'do gbírì ji ndá ká gù yo lá.

À Bu ye táánò ká je i-zó-zò ji ndú á 'do gbírì.

À kpónó delè káa Bu ye ká kù je i-zó-zò ji yo 'do gbírì, tí cèe i-zó-zò,

³³ tacó i-zó-zò m̀ Mbírì a ñinó mbe kù gí 'do gbírì.

I-zó-zò m̀ Mbírì a ñinó mbe kù 'vala ndá 'duù muu to tí nò.»

³⁴ Ndá 'duù tí nó bà-i-nò gii 'deke tí ndú ji Jézù máa, «Je ña i-zó-zò tí nó ta o 'dáá gí ji ze.»

³⁵ Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa,

«Ye a i-zó-zò ñinó mbe kù je 'valá ji ndá 'duù nó.

'Duù má gí gí m̀ ye gí,

go bà bàkà yí káká'í wálá.

'Duù má ùnje ta njembí wó gbaànjé gítí ye gí,

go ngo bà bàkà yí káká'í wálá.

³⁶ Ye 'dè có ji yo sàà gí máa,

yo ñò ye gí,

káa ta ndá ñinó 'dáá gí,

yo ùnje gítí ye lá.

³⁷ Ndá 'duù ñinó 'dáá náa Bu ye je ndú ji ye nó bà gí gí m̀ ye.

Káa 'duù má gí gí m̀ ye gí,

ye bà bè yí wálá.

³⁸ Tacó ye gí 'do gbírì me tacó bà bàkà go 'dóó có m̀ ye gbí muu ye lá.

Ye gí a í tacó bà bàkà go có m̀ mbe tuu ye.

³⁹ Káa có m̀ mbe tuu ye éno máa,

ye 'ví si 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndá 'duù tí nó náa yè kaa ndú ji ye nó 'ví gírì lá.

Có m̀ wó máa,

ye 'ví 'vala ndi ndá 'duù tí nó náa yè kaa ndú ji ye nó 'do gbí muu'dú ndú 'dáá gí ta ndòngbù o.

⁴⁰ Có m̀ Bu ye éno máa,

'duù mbe ñò 'Vii m̀ yí ni gí,

bindi yí gii ùnje ta njembí wó gbaànjé gítí wó gí nó,

bà 'de 'valá ñinó mbe cee lá nò;

à má éno, ye bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú ta ndòngbù o.»

⁴¹ Ndá Jùdèyá mà gii 'di có tí nó náa Jézù 'dè nò, ndú gii 'bità bà fiini có gbí òkò tí ndú gítí Jézù, tacó có tí nó náa yí 'dè éno máa, yí a i-zó-zò mbe gí 'do gbírì nò. ⁴² Máa, «À kù gbúu-gbuu nó a Jézù tí nó tí 'vii m̀ Jùzépè nó ká kuu kùro ndoo nò. Ndoò ñò ndá bu wó ta nawu wó ni ngbàràngà'í gí. Káa yí gii dù ndii ñinó kù 'dè có máa, yí gí 'do gbírì nó, ta ña kpokèji ngayi?»

⁴³ Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa,

«Yo si bà fiini có gbí òkò tí yo mí to.

⁴⁴ Tacó 'bí 'duù gbaànjé bà gí gí m̀ ye ta muu wó wálá,

sè káa ñinó máa,

a Bu ye tí nó tí mbe tuu ye nó ká gbà tàmuu wó gí tí ji ye.

Káa ye bà 'vala yí 'do gbí muu'dú wó ta ndòngbù o gí.

⁴⁵ Tacó à cu mí gbí wáràgà m̀ ndá mbe 'dòkò có m̀ Mbírì éno máa,

<Mbírì bà ñibà i ji ndá 'duù 'dáá gí.>

Káa bà gí gí m̀ ye a bà sè t̀ tí bà ñibà i m̀ Bu ye,

ta bà mèlè bà bàkà go có tí nó náa wò 'di nò.

⁴⁶ Gbí có tí nó me éno máa,

ndá 'duù 'dáá gí ñò Bu ye ta ɾo ndú gí nò lá.

À káa 'duù tí nó gbaànjé mbe gí 'do mì Mbíri nó ká ñò Bu ye ta ɾo wó.

⁴⁷ Ye kú 'dè có jì yo ta yúco máa,
'duù ñinó mbe ùnje gítí ye gí nó bà 'vala ká dúú bà ya tí .

⁴⁸ Ye a i-zó-zò mbe 'vala ndá 'duù.

⁴⁹ Ndá ká gù yo dígísèé zò mánà gbí kángáá nga ngoò,
káa ndú gii mii 'dáá gí.

⁵⁰ Káa ye a i-zó-zò ñinó mbe gí 'do gbíri,
tacó wáa, 'duù má zò ye gí,
yí 'ví cì lá nò.

⁵¹ Ye a i-zó-zò ñinó mbe gí 'do gbíri,
mbe kú 'vala ndá 'duù nò.

'Duù ñinó mbe zò i-zó-zò tí nó gí bà 'vala ká dúú bà ya tí .

Káa i-zó-zò tí nó náa ye bà je jì ndá 'duù nò a dii ye,
tacó bà 'vala ndá 'duù á muu to tí nò.»

⁵² Ndá Jùdèyá bà-i-nò gii 'bità bà 'viiki gbí có tí nó náa Jézú 'dè nò ta wotí tí ta kpéetí
ndú máa, «'Dakò tí nó bà waa dii wó jì ndoo waa ndoo 'ví zò ta ña kpokèjì ngayi?»

⁵³ Káa Jézú gii 'visi có jì ndú máa,

«Ye kú 'dè có jì yo ta yúco máa,
yo má zò dii 'Vii-mi-'Dakò lá,
yo delè má nù mbelè wò lá,
yo bà 'de 'vala ñinó mbe cee lá nó wálá.

⁵⁴ 'Duù mbe zò dii ye gí,
bìndi yí gii nù mbelè ye gí,
bà 'vala ká dúú bá ya tí .

Ye delè bà 'vala yí 'do gbí muu'dú wó ta ndòngbú o.

⁵⁵ Tacó dii ye a cèe i-zó-zò,
bìndi mbelè ye a cèe ngo.

⁵⁶ 'Duù mbe zò dii ye gí,
bìndi yí gii nù mbelè ye gí,
'duù tí nó á 'dóó dii ye,
ye delè a 'dóó dii wó.

⁵⁷ 'Duù tí nó bà 'de 'válá 'do mì ye,
go ñinó náa ye kú 'de ta 'válá 'do mì Bu ye tí ɾèngbó 'válá, tí mbe tuu ye nò.

⁵⁸ Dii ye a i-zó-zò mbe gí 'do gbíri.

'Duù mbe zò i-zó-zò tí nó bà 'vala ká dúú bà ya tí .

Dii ye a tende ña i-zó-zò,
a me ña i-zó-zò tí nó náa ndá ká gù yo zò dígísèé,
káa ndú gii mii gí nó, lá.»

⁵⁹ Jézú 'dè ndá có mì wó nó jì ndá 'duù á mí bàndò bà kili ndú gí bà ùlù Mbíri gbí
gbata Kàpàrànwùmù. ⁶⁰ Jézú má gii nibà i jì ndá 'duù cee gí, ndá 'duù me mbè 'do gbí
òkò tí ndá mbe tala có mì wó gii 'dè có gbí òkò tí ndú máa, «'Wotí tí bà nibà i mì wó ngé
ndii gí. A 'di ká bà 'di gbí ndá ña ndá kpo-kpò có mì wó nó?»

⁶¹ Jézú má gii ñò ni gí máa, ndá mbe tala có mì yì kú 'dè kòlòwò gítí ndá có tí nó náa
yí 'dè jì ndá 'duù nó, yí gii 'vee ndú máa, «Tàkòcò yo kú kpólò-kpòlo gítí ndá có tí nó
náa ye 'dè nó? ⁶² Káa yo kùtáá má ñò ènò a bà ya 'Vii-mi-'Dakò á gí gbíri, yo bà me ta
tí yo ée?»

⁶³ A Bèri-mi-Mbíri ká kú je 'válá jì 'duù.

'Duù 'vala 'duù lá.

Ndá có tí nó náa ye 'dè nò a Bèri-mi-Mbíri tí mbe je 'válá jì yo.

Ndá có tí nó delè a 'válá.

⁶⁴ Káa ndá 'bí 'duù gbí òkò tí yo ùnje gítí ndá có mì ye nó lá.»

Jézú 'dè có tí nó tacó yí ñò ndá mbe ùnje gítí có mì wó lá, ta dè 'duù mì wó nó kpokèjì
gí bà dù tí mbe ba ngbù wó nó ni sàà gí.

⁶⁵ Tacó ènò, Jézú bà-i-nò gii 'dè có jì ndá 'duù máa, «'Ñinò a nderè có tí nó náa ye
kùtáá 'dè ta có jì yo máa, 'duù bà 'dè wotí gítí bà gí gí mì ye ta kpéetí wó wálá, sè káa
ñinó a Bu ye ká ùnje jì yì nó ká nò.»

⁶⁶ Ndá mbe tala có mì Jézú me mbè gii jee bà ru ndi wó mí to á bìndi có tí nó náa yí
'dè nò gí. ⁶⁷ Jézú má gii ñò bà biya bà ru ndi wó mì ndá 'bí mbe tala có mì wó, yí bà-i-nò
gii 'vee ndá ñinó muu'bi-nje só náa yí ɾuka ndú nó, máa, «Káa yo ñindi yo, go bà ya ta
ndá ka yo tí yo wálá?»

⁶⁸ Káa Simónè Piyétòrò gii 'visì có jì yí máa, «Ze 'ví ya gí mì 'di, Mbe tí ze? A wò ká kù 'dè ndá có ñínó mbe kù 'vala ndá 'duù nò. ⁶⁹ Ze ùnje gí, ze delè gii ñò ni ngbàrángà 'i gí, máa, wò a 'duù ñínó náa Mbířì kaa wò mò gí mì wò gí.»

⁷⁰ Káa Jézù gii 'visì có jì ndá Simónè Piyétòrò máa, «À wálá a ye táánò ká cu 'bì ye mítí yo ta bà muu yo muu 'bì-nje só nó? Káa 'bí 'duù gbaànjé á 'do gbí òkò tí yo jì 'vì kàzà mítí ye gí.» ⁷¹ Jézù ta o tí nò kù gbì tí kpò a i gítí Júdà, tí 'vii mì Simónè Ìsikàriyòtè, tí 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndá mbe tala có mì wò muu 'bì-nje só náa yí řuka ndú nò. Tacó a Júdà ká bà gii ba ngbù wò tí Jézù.

7

Jézù ya gí bà o bà bàkà tàkii bà tò ndùúrù gbí tàkii mì ndá Jùdèyà

¹ Jézù gii dù kù nò nó ká ta ndi gbí ndá to Gàlilèyà. Go bà ya gí gbí to Jùdèyà gii dù tí wò lá, tacó ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà ká kù pà kpokèjì gítí wò tacó bà zi yí. ² Kùro o bà bàkà tàkii bà tò ndùúrù gbí tàkii mì ndá Jùdèyà má gii dooko gí, ³ ndá ná'vindi Jézù á Gàlilèyà gii 'dè có jì yí máa, «Ya gí Jùdèyà, tacó wàa ndá mbe tala có mì lo 'vì ñò ta ngba lo ta ndá nètè mì lo náa wò kù bàkà nó á kà. ⁴ Tacó 'duù ñínó ta go bà dù tí gbolò 'duù á kùro ndá 'duù tí wò nó bàkà i gbí kóó lá. Káa wò lè má kù bàkà ndá i tí nò, bàkà ndú mí kùro ndá 'duù 'dáá gí.» ⁵ Ndá ná'vindi Jézù 'dè ña có tí nó jì yí tacó à kpèti káa ndú, ndú ùnje gítí ndá i tí nò náa Jézù kù bàkà nò lá.

⁶ Káa Jézù gii 'visì có jì ndú máa, «O bà ya ye gí Jùdèyà gí kálásè. Káa à má gítí yo, o 'dáá gí káa o bà ya yo gí Jùdèyà. ⁷ Ndá 'duù muu to tí nó sogo yo lá. Káa ndú kù sogo ye. Ndú kù sogo ye tacó ye ta o 'dáá gí kù 'dè có jì ndú máa, ndá kpokèjì mì ndú a ndá vò kpokèjì. ⁸ À má ènò, yo ya gí bà tí o bà tò ndùúrù gbí tàkii mì ndoo. Ye bà ya gí bà o tí nó wálá, tacó o bà ya ye gí kálásè.» ⁹ Ndá ná'vindi Jézù gii kaa ya gí Jùdèyà si yí mí Gàlilèyà á bindi có tí nò.

¹⁰ Ndá ná'vindi Jézù má gii kaa ya gí bà tí o bà tò ndùúrù gbí tàkii mì ndá Jùdèyà gí, Jézù gii ñjè nó ya gí tàkò ndú ta 'dóó o mì wò náa à gbí muu wò ta kpéeti wò. Yí má gii yee ká, yí gii dù ká gbí kóó. ¹¹ Káa řo ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà ta gbolò o tí nó 'dáá gí ká gí kpokèjì tí wò. Ndú má gii ñò yí lá, ndú gii dù kù 'vee 'vé gbí òkò tí ndú máa, «Yí ngò? Yí kòti 'di? 'Dakò tí nó ngò?»

¹² Káa ndá sè mbè 'duù ñindi ndú kù gii 'dè a ngùcò ta rè wò. Ndá 'bí 'duù gbí òkò tí ndú máa, «Yí a tó 'duù!» Ndá 'bí 'duù máa, «Yí a vò mbe ñonòkò muu ndá 'duù!» ¹³ Gbèe 'duù mbe 'dè có ta rè wò gí yaà wálá, tacó ndá 'duù 'dáá gí ta o tí nó kù cì gúku tí ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà.

¹⁴ Ndá 'duù má gii yee gbí jígí'dí-jìgí'di sili mì o bà bàkà tàkii bà tò ndùúrù gí, Jézù gii řì gí gbí ndùgù 'bà-Mbířì, bindi yí gii 'bità bà ñibà i jì ndá 'duù. ¹⁵ Ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà má gii ñò yí kù ñibà i, nje ndú gii 'dèè gí. Bindi ndú gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú máa, «'Dakò tí nó 'de ña muu tí nó 'do kòti 'di, káa yí jé ta 'bí gbèe řì kí tí wò kùro 'bí mbe ñibà tàkii mì ndá Jùdèyà lá.»

¹⁶ Káa Jézù má gii ñò ña bà kořo có mì ndú nò, yí gii 'visì có jì ndú máa, «Ye kù ñibà me 'dóó có mì ye gbí muu ye lá.

Ye kù nì a bà có mì mbe tuu ye.

¹⁷ Go bà bàkà go có mì Mbířì má kuu tí 'duù,

yí bà ñò ni gí máa,

ye kù nì a bà có mì Mbířì.

Káa ye má kù nì a bà 'dóó có mì ye,

'duù tí nò delè bà ñò ni gí.

¹⁸ Tacó 'duù má kù ñibà a 'dóó có mì wò,

à gbí muu wò a có máa,

ndá 'duù 'ví te duù mítí yì.

Káa 'duù ñínó mbe kù bàkà nètè tacó wàa ndá 'duù 'ví te ta duù mítí mbe tuu yì nó a

'duù jáá,

yí delè me mbe 'viya lá.

¹⁹ Mòze dígísèé 'dè có jì yo lá?

Káa 'bí 'duù gbaànjé gbí òkò tí yo mbe kù kpolo tí có mì Mòze kpónó kuu tí ?

À má ènò, yo kù paa ta bà zi ye tacó yè?»

²⁰ Káa ndá 'duù tí nó gii 'visì có jì Jézù máa, «À tí lo a má! A 'di ká kù jè ta bà zi wò?»

²¹ Káa Jézù gii 'visì có jì ndú máa, «Ye bàkà káa i gbaànjé, káa nje yo 'dáá gí kpónó 'dèè gítí gí. ²² Mòze dígísèé 'dè có jì yo máa, yo ya ta ndá 'vii-'dakò gí gbí gázà ta sili vò-nje ta 'ò bindi bà jò ndú. (Gbí có tí nó me ènó máa, a Mòze dígísèé ká 'bità bà ya gí

gbí gázà jì ndá Jùdèyà nò lá; gázà a cèe ká i mbe 'bità tí gbí o mì ndá ká gù yo, tí ndá mbe 'bità bà jò ña yo tí ndá Jùdèyà mí muu to tí nò.) Yo kpónó kù waa ndá 'vii mì yo ta ñi bà wotí gbí tàkù mì yo tí ndá Jùdèyà náa sili tí nò vò-nje ta'ò náa Mòze 'deke jì yo nò má tè 'vii ta ñi bà wotí gbí tàkù mì yo nò. Káa vò i tí wálá, ²³ tacó ñinó a sili tí nó náa Mòze 'deke jì yo, tí sili bà waa ndá 'vii gbí tàkù mì yo nó ká nò. À má éno, tàkòcò yo kpónó kù kpolo gítí có bà 'vala kùùkpò 'duu mì ye ta ñi bà wotí gbí tàkù mì ndá Jùdèyà tacó yè? ²⁴ Yo si bà zeke káa 'duu waa yo 'ví waa có míti wó nò mí to. Yo waa có ta yúco.»

Muu ndá 'duu ñonòkò tí gítí dúú bàndò bà gí Bindi-Mbírì gí

²⁵ Ndá 'bí 'duu Jèrùzàlémè bà-i-nò gii 'bità bà 'vee 'vé máa, «À nó me 'dakò tí nó náa ndá kpò 'duu mì ndá Jùdèyà kù pà bà tí wó tacó bà zì yí nó ká nó lá? ²⁶ Yo ñò yí kuu nò, kù 'dè có kùro ndá 'duu 'dáá gí ta gúku tí wó wálá! À 'ví dù a yúco máa, ndá kpo 'duu ùnje gí máa, yí a Bindi-Mbírì? ²⁷ Ndú má 'dè éno, káa ndoo 'dáá gí ñò to tí nó náa yí gí 'do tí nó ní gí nó! Káa 'bí 'duu wúnò bà ñò to tí nó náa Bindi-Mbírì bà gí 'do tí nó ní wálá.»

²⁸ Jézù má gii 'di ndá có tí nó náa ndá 'duu tí nó kù 'dè gítí wó si yí kù nìbà i jì ndá 'duu gbí ndùgù 'bá-Mbírì nò, yí gii 'visi có jì ndú ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa, «A yúco máa, yo ñò ye ní gí.

À delè a yúco máa, yo ñò bàndò bà jò ye ní gí.

À kpèti ká éno,

ye gí me 'do gbí 'dóó có mì ye lá.

A 'duu ká tuu ye.

'Dóó 'duu tí nó mbe tuu ye nò kuu tí ,
káa yo ñò yí ní lá.

²⁹ Káa ye ñò yí ní gí,

tacó a ye ká gí 'do mì wó.

À delè a yí ká tuu ye.»

³⁰ À gbí muu ndá kpo 'duu mì ndá Jùdèyà ta o tí nó a có bà zèè Jézù, káa gbèe 'duu gbí òkò tí ndú mbe gàà 'bì tí wó wálá, tacó o mì wó tè lá.

Jézù 'dè có gítí o bà ñèe nó mì wó wúnò ('do muu to tí nò)

³¹ Ndá 'duu ñinó mbe ùnje gítí Jézù gí nó ta o tí nó me mbè kuu gbí òkò tí ndá mbè 'duu tí nó. Ndú bà-i-nò gii 'vee 'vé gbí òkò tí ndú máa, «Bindi-Mbírì má gí wúnò, yí bà bàkà a ndá 'bí ña kpo-kpò serè mbe ndii ndá ñinó kpónó náa 'dakò tí nó kù bàkà nó gí?»

³² Ndá mbe kpolo tí tàkù mì ndá Jùdèyà má gii 'di ña 'vé tí nó náa ndá mbe ùnje gítí Jézù kù 'vee gbí ngúco nò kù gii 'vèè cee nje ndá 'duu me a mbè, ndú gii toko có ta Kùro ndá bu-Mbírì mì ndú, bindi ndú gii tuu ndá 'bí 'duu 'do gbí òkò tí ndá àsikèrì mbe kù kpolo tí 'bá-Mbírì gí bà zèè Jézù.

³³ Káa Jézù gii 'dè có jì ndú máa,

«Ye bà dù ta yo ká ta làmbu o,

bindi ye bà gii dele ndi ye ya gí mì 'duu tí nó mbe tuu ye nò.

³⁴ Yo bà gii pà bà tí ye,

káa yo bà 'de ye wálá.

Tacó wotí bà yee tí bàndò tí nó náa ye kù ya gítí nó tí yo wálá.»

³⁵ Ndá kpo 'duu mì ndá Jùdèyà má gii 'di có tí nó náa Jézù 'dè nò, ndú gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú máa, «Yí tà kù ya gí kòtí 'di, wàa bà 'de ta yí 'ví kpò tí ta ndoo? Yí kù ya a i gí tàkò ndá 'bí Jùdèyà ñinó mbe 'vaaka ta ndi 'bá mì ndá Ìgírìgì nó, tacó bà nìbà i jì ndú? ³⁶ Gbì ña có mì wó náa yí 'dè éno máa, «Yo bà gii pà bà tí ye, káa yo bà 'de ye wálá, tacó wotí bà yee tí bàndò tí nó náa ye kù gii ya gítí nó tí yo wálá» nó máa yè?»

Pù njáá ta ngo mbe kù 'vala ndá 'duu kù 'va 'do gbí

³⁷ Ta ndòngbù sili, tí kpóló-kpolo ñi mì o bà tò ndùúrù gbí tàkù mì ndá Jùdèyà, Jézù gii rò tìyò á kùro ndá 'duu 'dáá gí, bindi yí gii kò-kò jì ndú, máa,

«'Duu ñinó ta go ngo tí wó nó,

si yí 'ví gí gí mì ye,

wàa yí 'ví njù ngo.

³⁸ 'Duu má ùnje gítí ye gí,

ngo mbe 'vala 'duu bà 'va 'do gbí njembí wó dúú bà ya tí ,

a go có tí nó náa a kuu gbí wáràgà mì Mbírì nó.»

³⁹ Jézù lòkò'òbò có tí nò a í gítí Bèrì-mì-Mbírì tí nò bà gù gí gí muu ndá mbe ùnje gítí có mí wó nò. Bèrì-mì-Mbírì ta o tí nò gí gí muu ndú kálásè, tacó Mbírì ta o tí nò tè Jézù ya tí gí pí jàlàmbà á gbírì kálásè.

Ndá 'duu fùùmá có gítí Jézù

⁴⁰ Ndá 'bí 'duu 'do gbí òkò tí ndá mbe 'di ndá có mì Jézù náa yí 'dè gbí ndá sili tí nò náa yí bàkà mí Jèrùzàlémè nò gù 'dè có máa, «'Dakò tí nò dú káa mbe 'dòkò có mì Mbírì tí nò mí Mòze nò!» ⁴¹ Ndá 'bí 'duu gù 'dè có máa, «Yí a Bindi-Mbírì.»

Bindi ndá 'bí 'duu ñindi ndú gù 'vee a 'vé máa, «Bindi-Mbírì bà gí 'do Gàliléyà ta ña kpokèjì ñgàyì? ⁴² À wálá cu mì gbí wáràgà mì Mbírì éno máa, Bindi-Mbírì bà dù a 'vii-gù mì Dàvidè tí nò tí gbolò gba mì ndoo tí ndá Jùdèyà dígísèé nò? À delè gù cu mì gbí wáràgà mì Mbírì éno máa, áá bà jò yí a í mì gbí mòòkò bindi Dàvidè á Bètèlémè?» ⁴³ Có mì ndá 'duu ta o tí nò gù me a fúú-fu-fù gítí Jézù. ⁴⁴ Ndá 'bí 'duu gù dù ká to nò máa, à zèè yí gí. Káa gbèe mbe gàà 'bi tí wó gù dù lá.

⁴⁵ Bà zèè Jézù gù dù káa kpò ndá 'duu tí nò náa ndá kpo 'duu mì ndá Jùdèyà tuu ndú gí bà zèè yí nò gí. Ndú bà-i-nò gù dele ndi ndú ya gí mì ndá mbe tuu ndú, si yí mí to. Ndá kpo 'duu tí nò mbe tuu ndú nò má gù 'vee ndú máa, «Yo gí ta yí lá tacó yè?» ⁴⁶ Ndá àsikèrì tí nò gù 'visi có jì ndá kpo 'duu tí nò máa, «'Bí 'duu jé mbe 'dè có di tàkò 'dakò tí nò wálá.»

⁴⁷ Ndá kpo 'duu mì ndá Jùdèyà bà-i-nò gù 'vee ndá tú mì ndú nò ta sé có máa, «Yí ñonòkò muu yo delè gí? ⁴⁸ Yo nì rẹ 'bí 'duu gbaanjé 'do gbí òkò tí ze tí ndá mbe kpolo tí tàkù mì ndá Jùdèyà ta ndá kpo 'duu jé mbe ùnje gítí ndá có mì wó jì ze, wàa ze 'ví 'di ta tù ze gí! ⁴⁹ Ndá mbè 'duu tí nò 'di gbí 'bí 'gbaanjé 'do tí tàkù mì ndoo tí ndá Jùdèyà lá. Káa sè ñinò a ñindi ndú ta Mbírì!»

⁵⁰ Káa, 'bí 'dakò gbí òkò tí ndá kpo 'duu mì ndá Jùdèyà ta rẹ wó a Nikòdémò, tí 'duu mbe ya gí bà 'dè nje ta Jézù á tàbèngù sàà kùro gí, gù 'dè có jì sè ndá ka wó kpo 'duu máa, ⁵¹ «À gbí tàkù mì ndoo tí ndá Jùdèyà waa có mítí 'duu si có mì wó mí gbí yí wó lá. À má ènò, ndoo kùtáà bà 'di a kòcò wó má kózò gí.»

⁵² Ndá ka Nikòdémò tí ndá kpo 'duu má gù 'di có tí nò náa yí 'dè nò, ndú gù 'vee yí máa, «Wò delè gí 'do Gàliléyà? Má ènò, ya gí bà pà gbí wáràgà gítí tàkù mì ndoo tí ndá Jùdèyà, bindi wò bà 'de éno máa, 'bí mbe 'dòkò có mì Mbírì jé mbe gí 'do Gàliléyà nò wálá.»

⁵³ Ndá 'duu bà-i-nò gù 'vaaka 'do bàndò tí nò ya gí 'bá mì ndú gí.

8

¹ Jézù gù ta'va ñindi wó ya a í gí pí Gú Mbà. ² Bindi yí gù gbo'o ta 'bí yé 'do kà ya gí gbí ndùgù 'bá-Mbírì. Ndá 'duu má gù kili me mbè gí, yí gù kí tí wó to, bindi yí gù ñibà í jì ndú.

'Bí nù náa a zèè yí ta 'dakò

³ Má gù zeke'o, ndá 'bí mbe 'di gbí-o, ta ndá 'bí mbe kpolo tí tàkù mì ndá Jùdèyà, gù yee ta nù mì 'bí 'dakò náa à zèè yí ta 'dakò-ngbà gí. Ndú gù rò nù tí nò mí kùro ndá 'duu 'dáá gí. ⁴ Bindi ndú gù 'vee Jézù máa, «Mbe ñibà í, à zèè nù tí nò kpátá-kpátá ta 'dakò. ⁵ Káa Mòze 'dè có jì ndoo gbí tàkù mì ndoo éno máa, ndoo 'ví zì nù mbe bàkà ña í tí nò kpónó náa nù tí nò bàkà nò ta bà 'vaka yí ta díí. Nògí, có mì lo ñindi lo máa yè?»

⁶ Ndá 'duu tí nò 'vee ña 'vé tí nò ká tacó bà pà nje Jézù, máa nje wó má yaaka kpéré've gí, wàa ndá yí 'ví 'de ta kpokèjì gítí wó.

Káa Jézù gù biya bà 'visi có jì ndú gí tàkò 'vé tìrì mì ndú nò gí. Yí gù mò káa muu wó gí to, bindi yí gù 'bità bà ka í mítí to ta sili 'bí wó. ⁷ Káa ndá 'duu tí nò gù aanga muu ndú ká mítí gbèe 'vé mì ndú nò. Go bà 'visi có jì ndú má gù gí gítí Jézù gí, yí gù te muu wó gí yaà, bindi yí gù 'visi có jì ndú máa, «'Bí 'duu gbí òkò tí yo jé mbe bàkà wò í lá má kuu tí, si yí 'ví co gí kùro, wàa yí 'ví 'va kpédélé díí mítí nù tí nò.» ⁸ Jézù 'dè káa có tí nò jì ndú gí, yí káká'í gù mò muu wó gí to, kù cu í mítí to.

⁹ Ndá 'duu tí nò mbe gí ta nù tí nò gí kùro Jézù nò má gù 'di có tí nò náa Jézù 'dè jì ndú nò, ndú gù 'bità bà 'vaaka 'do bà-i-nò gbaanjé-gbaanjé, kpòò yee tí o tí nò náa á káa nù tí nò náa ndú gí ta yí gí gbí ngbàngà kùro Jézù nò ká gù dù ta kpééti wó kùro Jézù. A ndá kpo 'duu ká co gí sè 'dáá kùro má kózò gí, bindi ndá 'vii gù co gí tàkò ndú.

¹⁰ Jézù má gù te muu wó gí yaà, yí gù ñò káa nù tí nò kù rò tìyò ta kpééti wó. Bindi yí gù 'vee nù tí nò máa, «Ndá mbe kpì ngbàngà tí lo káa ya gí kòtí 'di, nù? 'Bí 'duu gbí òkò tí ndú mbe waa có mítí lo wálá?»

¹¹ Káa nù tí nò gù 'visi có jì Jézù máa, «Gbèe 'duu gbí òkò tí ndú mbe waa có mítí yé wálá, kpo 'duu.»

Káa Jézù gii 'visi có ji nù tí nò máa, «À nìkì ma. À má éno, ye delè bà waa có mífí lo wálá. Nògí, ya gí, waa wò 'ví bàkà vò i káká'í lá.»

Jézù a ngba'o mi ndá 'duù

¹² Ta o tí nò Jézù gii 'dè 'bí có ji ndá 'duù káká'í máa,
«Ye a ngba'o mi ndá 'duù.

'Duù mbe kù ru ndi ye bà nò gbí 'dí'di'o ngé gí wálá.

Yí bà dù gbí ngba'o ñinó mbe 'vala yí nò.»

¹³ Ndá mbe kpolo tí tàkii mi ndá Jùdèyà má gii 'di có tí nò náa Jézù 'dè nò, ndú gii 'visi có ji yí máa, «À káa wò ká kù wu gbí tí lo ta kpéétí lo. À má éno, có mi lo nò bà dù me yúcó lá!»

¹⁴ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa,

«Yo 'dè a yúcó máa, ye kù wu gbí tí ye ta kpéétí ye,

káa kpéétí ká éno, ye kù 'dè a yúcó,

tacó ye nò bàndò tí nó náa ye gí 'do tí nó ni gí.

Ye delè gii nò bàndò tí nó náa ye kù ya gítí nó ni gí.

Káa yo nò bàndò tí nó náa ye gí 'do tí nó ni lá.

Yo delè nò bàndò tí nó náa ye kù ya gítí nó ni lá.

¹⁵ Yo kù waa có me ta yúcó lá.

Káa ye me mbe waa có mífí 'duù gbaànjé lá.

¹⁶ Káa, ye má waa có mífí 'duù,

ye bà waa có ta yúcó.

Tacó ye kù waa có me ta kpéétí ye lá.

Ze kù waa có a i ta Bu ye tí nó tí mbe tuu ye nò.

¹⁷ À cu mí gbí wàràgà gítí tàkii mi ndoo tí ndá Jùdèyà éno máa,

«Ndá 'duù só má ùnje gítí gbèe có gí,

gbí éno máa, có tí nò a yúcó.»

¹⁸ Ye kù 'dè có gítí miiri ye,

káa Bu ye tí nó tí mbe tuu ye nó kuu tàkò ye.»

¹⁹ Káa ndá mbe kpolo tí tàkii mi ndá Jùdèyà gii 'vee Jézù máa, «Bu lo tí nò kòtí 'di?»

Jézù bà-i-nò gii 'visi có ji ndú máa,

«Yo nò ye ni lá.

À má éno, yo delè bà nò Bu ye ni wálá.

Yo kùtáá má nò ye ni gí,

yo bà nò Bu ye delè ni gí.»

²⁰ Jézù 'dè ndá có tí nò ji ndá 'duù mí bàndò bà kili i-Mbírì. Káa gbèe 'duù mbe zèè yí ta o tí nò wálá, tacó o mì wó tè kálásè.

Bà 'di gbí có gítí Jézù kpò nje ndá kpo 'duù mi ndá Jùdèyà gí

²¹ Jézù gii 'dè 'bí có ji ndá 'duù tí nò máa,

«Ye bà gii ya gí.

Yo bà gii pà bà tí ye si bà volo ji yo gí,

káa yo bà 'de ye wálá,

tacó wotí bà ya gítí bàndò tí nó náa ye kù gii ya gítí nò tí yo wálá.

À má éno, yo bà cì mí gbí ndá vò i mì yo.»

²² Ndá kpo 'duù mi ndá Jùdèyà gii 'bità bà koro gbí có tí nó náa Jézù 'dè éno máa, ndú bà 'de wotí bà ya gítí bàndò tí nó náa yí kù ya gítí wálá nò, máa, «Yí bà zì tí wó zì-zì?

À 'ví dù nò a gbí có tí nó náa yí kù 'dè éno máa, ndoo bà 'de wotí bà ya gítí bàndò tí nó náa yí kù gii ya gítí nó wálá nò ká nò?»

²³ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa,

«'Bè gbí òkò tí ndoo ta ndoo a ñinô:

'bá mì yo a i muu to tí nò,

káa 'bá mì ye a i gbírì.

Rèngbó yo a i muu to tí nò,

káa rèngbó ye me i muu to tí nò lá.

²⁴ Yo bà cì mí gbí ndá vò i mì yo.

Yo má ùnje éno máa,

Ye a Ye tí nó tí Ye nó, lá,

yo bà cì mí gbí ndá vò i mì yo.»

²⁵ Káa ndá kpo 'duù mi ndá Jùdèyà gii 'vee Jézù máa, «Wò a Wò tí 'di?»

Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa,

«Ye 'dè ji yo sàà kùro gí.

²⁶ Ndá có gbí muu ye tacó bà 'dè jì yo go mbílì gbí cikaà.

Ndá i ñinó náa ye biya 'do mi yo gí nó delè me ndá i bà 'deke cee lá.

Káa 'duù tí nó tí mbe tuu ye nó a 'duù ñinó tí mbe 'dè yúcó;

tacó ènò, ye kú 'dè jì yo muu to tí nó káa ndá có ñinó náa ye 'di 'do mi wó nò.»

²⁷ Bà 'di gbí éno máa Jézú kú 'dè có jì ndá yì a i gítí Mbíri nò gù kpò ndá 'duù tí nó gí. ²⁸ Tacó ènò, Jézú gù 'dè có jì ndú máa,

«Yo kpónó nò ye ni lá.

Yo má te 'Vii-mi-'Dakò gí yaà kózò gí,

yo bà gù nò ni éno máa, Ye a Yí.

À delè nò bà gù dù a o bà nò mi yo ni éno máa,

ye kú bàkà i me ta muu ye lá;

ye kú ni káa bà có ñinó náa ye 'di 'do mi Bu ye.

²⁹ Delè 'duù tí nó mbe tuu ye nó kuu ta ye;

yí si ye ta kpééti ye lá,

tacó ye ta o 'daá gí kú bàkà káa i ñinó mbe kú peteke tàkòcò wó nò.»

Cè bà bàkà i mi ndá 'vii mi Àbiráámò

³⁰ Ndá 'duù me mbè 'do gbí òkò tí ndá mbe 'di có mi Jézú nò gù ònje gítí ndá có mi wó gí.

³¹ Jézú bà-i-nò gù 'dè có jì ndá Jùdèyà ñinó mbe ònje gítí có mi wó gí nó máa,

«Yo kpolo tí ndá có mi ye kácá-kácá,

tacó wàa yo 'ví dù tí tí ndá cèe mbe tala có mi ye dúú bà ya tí .

³² Yo bà dù tí ndá mbe nò yúcó ni gí.

Bindi yúcó bà gù njaanga wú 'do tí miyi yo gí.»

³³ Káa ndá 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndá Jùdèyà tí nò gù waa gbí có mi Jézú nò ta bà 'vee yí máa, «Ze a ndá 'vii-gù Àbiráámò. Ze jé dù tí ndá bòò mi ndá 'bí 'duù sàà kùro lá. À má ènò, gbí có mi lo náa wò 'dè éno máa, «Áá bà njaanga wú 'do tí miyi yo» nò máa yè?»

³⁴ Káa Jézú gù 'visi có jì ndú máa,

«Ye kú 'dè jì yo a cèe yúcó máa,

'duù mbe bàkà vò i gí, gbí éno máa,

vò i ga wú míti miyi wó gí.

³⁵ Káa bòò dù tí 'bá ngbé lá.

A 'vii-'bá ká kú dù tí 'bá ngbé.

³⁶ Káa 'vii mi mbe 'bá má njaanga wú mi vò i 'do tí miyi lo gí,

wò bà dù tí bòò mí vò i káká'i wálá.

³⁷ Ye nò ni gí máa,

yo a ndá 'vii-gù mi Àbiráámò,

káa ta ndá ña ñinó 'daá gí,

go bà zi ye kuu tí yo,

tacó ndá có tí nó 'daá náa ye kú 'dè nó ya gí gbí muu yo gbaànjé lá.

³⁸ À má gítí bà miyi ye,

ye kú 'dè có ká gítí ndá i ñinó náa ye nò 'do mi Bu ye nò.

Káa yo, yo kú bàkà káa ndá i ñinó náa yo nò 'do mi bu yo nó delè.»

³⁹ Ndá 'duù tí nó bà-i-nò gù 'visi có jì Jézú máa, «Bu ze a Àbiráámò.»

Káa Jézú gù 'visi có jì ndú máa,

«Yo kú bàkà tí yo máa,

yo a ndá 'vii mi Àbiráámò,

káa, yo kùtáá dú má káa ndá 'vii mi Àbiráámò go có tí nó gbí nje yo nò,

yo bà mèlè ndi Àbiráámò gí.

⁴⁰⁻⁴¹ Káa, yo kpónó kú pà kpokèji tacó bà zi ye tí mbe kú 'dè yúcó tí nó náa ye 'di 'do mi Mbíri nó jì yo.

Yo je nò a ña i bindi 'bí ña bu yo,

tacó Àbiráámò dígíséé me mbe me ña ndá vò i tí nó kpónó náa yo kú me nò lá.»

Ndá 'duù tí nó gù 'visi có jì Jézú máa, «Ze me ndá 'vii-ngbá lá. Bu ze ká gbaànjé, tí Mbíri.»

⁴² Káa Jézú gù 'visi có jì ndú máa,

«Mbíri kùtáá má dú káa bu yo,

yo bà zè ye níki gí,

tacó ye gí 'do mi Mbíri.

Ye gì dú 'do mì Mbìrì.

Nìnó a ye ká nò.

Ye gì me ta muu ye lá.

À tuu ye túú-tuu.

A Mbìrì ká tuu ye.

⁴³ Yo 'di gbí có tí nó náa ye 'dè nó lá tacó yè?

Yo 'di gbí có tí nò lá,

tacó kòcò ye gbí tù yo go mòngò gbí tù bô.

⁴⁴ Bu yo a Gba-vò-i.

Tacó ènò, à nìkì tí yo a bà bàkà i nìnó ta gó tí bu yo nò.

Nèté mì wó a bà zi ku 'do sàà.

Nèté mì wó jé táánò ta yúcó wálá.

Tacó yúcó mì wó jé wálá.

Yí má kù 'dè 'vèrè,

yí kù bàkà nò a i gbí kù wó,

tacó yí a mbe 'vèrè, tí bu 'vèrè.

⁴⁵ Káa à má gítí ye,

ye a mbe 'dè yúcó.

Nìnó a nderè có tí nó náa

yo ù ta nje gítí ye lá nò ká nò.

⁴⁶ A 'di 'do gbí òkò tí yo ká bà tù 'bì wó gí yaà, máa,

yí jé zèè ye ta vò i gí?

Káa ye má kù 'dè a yúcó,

yo ùnje gítí ye lá tacó yè?

⁴⁷ Duù má a 'vii mì Mbìrì,

yí kù 'di káa có mì Mbìrì,

káa yo má biya bà 'di có mì Mbìrì gí, à ká dú,

tacó yo me ndâ 'vii mì Mbìrì lá.»

Ndâ Jùdèyà 'dè vò có gítí Jézù

⁴⁸ Ndâ Jùdèyà bà-i-nò gii 'dè có jì Jézù máa, «Cè bà i mì lo go cè bà i mì ndâ 'duù Sámáriyà nò! A mà ká gbí muu lo. A kponje ká nje lo gítí có tí nó náa ze 'dè nò?»

⁴⁹ Káa Jézù gii 'visi có jì ndú máa,

«Ye me mbe má lá,

ye kù tégàrà a Bu ye.

Káa à tí yo a go bà volo rè ye.

⁵⁰ Ye kù pà me bà wu gbí ye lá.

Có gítí bà wu gbí ye nò a nèté mì 'bí 'duù tí cèè mbe waa có.

⁵¹ Ye kù 'dè có jì yo ta yúcó máa,

'duù mbe kpòlò tí ndâ có mì ye bà cì wálá.»

⁵² Ndâ Jùdèyà gbí nìnò gii 'visi có jì Jézù máa, «Ze kpónó nò ni ngbàrángà'i gí máa, a gbí muu lo a i. Àbiráámò cì gí. Ku delè zi ndâ mbe 'dòkò có mì Mbìrì léé gí. Káa áá gii dù nó a wò ká gii 'dè có máa, 'duù mbe 'di có mì lo bà 'di pò ku wálá. ⁵³ Wò me gbòlò ndii bu ze tí Àbiráámò mbe cì gí nó gí? Ndâ mbe 'dòkò có mì Mbìrì delè 'dáá gí zò to gí. Wò kù bàkà tí lo tí 'di kpónó?»

⁵⁴ Káa Jézù gii 'visi có jì ndú máa,

«Ye kùtáá má kù wu a gbí tí ye ta kpééti ye,

gbí bà wu gbí tí ye bà dù wálá.

Káa a Bu ye tí nó náa yo kù 'dè có máa,

yí a Mbìrì mì yo nó,

ká kù wu gbí ye.

⁵⁵ Yo nò yí ni lá,

káa ye nò yí ni gí.

Ye má 'dè có máa, ye nò yí ni lá,

ye bà dù tí mbe 'vèrè a go yo mbe kù 'dè có máa,

yo nò yí ni gí,

káa yo nò yí ni lá.

Ye nò yí ni gí.

Ye delè kù kpòlò tí có mì wó.

⁵⁶ Bu yo Àbiráámò dígísèé kù dù ta líkí'o tí wó máa,

yí bà nò o bà gí ye.

Yí gii nò ye gí.

bindi tàkòcò wó gii peteke gi.»

⁵⁷ Káa ndá 'duù tí nò gii 'visi có ji Jézù máa, «Ndoò tí lo yee gbí zi 'duù-só-nje muu 'bi lá. Wò delè jé nò Àbiráámò lá.»

⁵⁸ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa,
«Ye kú 'dè ji yo a cèe yúcó máa,
kùro o bà jò Àbiráámò táánò,
ye kuu tí .»

⁵⁹ Ndá 'duù tí nò má gii 'di ña có tí nò náa Jézù 'dè ji ndú nò, ndú gii tuṛu díí tacó bà 'vaka ta yí. Káa Jézù gii ñònòkò tí wó 'do tí ndú mí gbí òkò tí ndá 'duù, yee tí o tí nó náa yí gii ndo 'do gbí ndùgù 'bá-Mbíri gi.

9

Jézù njaanga ro 'bí 'dakò ta ri bà wotí gbí tàkù mí ndá Jùdèyà

¹ Si Jézù kú gii ndii ta nó, yí gii nò 'bí 'dakò náa à jò yí ta sù ro 'do gbí yí. ² Ndá mbe tala có mí Jézù bà-i-nò gii 'vee yí máa, «Ndeṛè bà jò 'dakò tí nò ta sù ro kpónó 'ví dù 'do tí 'di, Mbe nibà i? À 'ví dù 'do gbí 'dóó vò i mí wó wèè, 'do gbí vò i mí ndá bu wó ta nawu wó?»

³ Káa Jézù gii 'visi có ji ndá mbe tala có mí wó máa, «À me 'do gbí có mí wó lá. À delè gii dù me 'do gbí có mí ndá mbe jò yí lá. À jò yí ènò tacó wàa ndá 'duù 'ví nò ta Mbíri ni tí mbe wotí.

⁴ Ndoò bà bàkà ndá nètè mí 'duù tí nó mbe tuu ye nò ká kpónó si o bèè lá nó,

tacó 'dí'di'o kèji,

káa 'duù mbe bàkà nètè gbaànjé gbí 'dí'di'o wálá.

⁵ Ye a ngba'o mí ndá 'duù ta o tí nó

náa ye kpónó kuu muu to tí nó nò.»

⁶ Bindi bà 'dè có tí nò mí Jézù ji ndá mbe tala có mí wó, Jézù gii cù ngo cù míí to, bindi yí gii mereke ta tú, bindi yí gii toṛo míí ndá ro mbe sù ro tí nò sósò'ò gí. ⁷ Bindi yí gii 'dè có ji mbe sù ro tí nó máa, «Ya gi bà caka gbí ro lo ta ngo gbí Dùúgù Silòwámù.» (Gbí rè tí nò tí Silòwámù nò máa, à tuu yí túú-tuu.)

Mbe sù ro tí nò má gii bàkà go có tí nó náa Jézù 'dè ji yí nò, yí gii dele 'do bàndò bà caka gbí ro wó tí cèe 'duù ta ndá ro wó sósò'ò kú zeke'ò ngbáràngà'i.

⁸ Ndá 'duù ñinó ta ndá 'bá mí ndú dè-dè ta ndú nó, ta ndá 'bí 'duù ñinó mbe nò yí sàà kú yù i gbí sù ro gí nó má gii nò yí, ndú gii 'bità bà 'vee 'vé, máa, «À nó go 'dakò tí nó táánò tí mbe sù ro mbe kú yù i á to kázò nó le! Káa a yè ká gii njaanga ro wó ñinó?»

⁹ Ndú bà-i-nò gii 'deeke kponje á gbí òkò tí ndú á ta kpéétí ndú gí. Ndá 'bí 'duù máa, «A yí!» Ndá 'bí ka ndú máa, «À me yí lá! A 'bí 'duù mbe je cè kózò tí wó.» Káa 'dakò tí nó gii 'visi có ji ndú máa, «[I]nó a ye tí 'dakò tí nó.»

¹⁰ Ndá 'duù tí nò bà-i-nò gii 'vee yí máa, «A yè ká njaanga ro lo?»

¹¹ Káa 'dakò tí nó gii 'visi có ji ndú máa, «A 'bí 'dakò ta rè wó a Jézù ká ñònòkò tú, bindi yí gii toṛo míí ndá ro ye sósò'ò gí. Bindi yí gii 'dè có ji ye máa, ye ya gí bà caka gbí ro ye ta ngo tí Dùúgù Silòwámù. Ye má gii bàkà go có mí wó nó, ndá ro ye gii njaanga tí gí.»

¹² Ndá 'duù tí nó gii 'vee 'dakò tí nó náa Jézù njaanga ro wó nó máa, «'Dakò tí nó mbe njaanga ro lo nò kpónó ngò?»

Káa 'dakò tí nó gii 'visi có ji ndú máa, «Ye nò bà tí wó lá.»

Ndá mbe kpolo tí tàkù mí ndá Jùdèyà 'viiki gbí kpokèji bà njaanga ro 'dakò tí nó mí Jézù

¹³ Ndá 'duù gii je 'dakò tí nó náa Jézù njaanga ro wó nó ya tí gí kùro ndá mbe kpolo tí tàkù mí ndá Jùdèyà. ¹⁴ Ri tí nó náa Jézù mereke ta tú, bindi yí gii njaanga ta ro 'dakò tí nó nò a ri bà wotí gbí tàkù mí ndá Jùdèyà. ¹⁵ Tacó ènò, ndá mbe kpolo tí tàkù mí ndá Jùdèyà gii 'vee ndi gbí nje 'dakò tí nó káká'i a gítí ña kpokèji bà njaanga ro wó mí Jézù. Káa 'dakò tí nó gii 'visi có ji ndú máa, «Yí toṛo káa tú míí ndá ro ye sósò'ò gí. Ye má gii caka tú tí nó, ndá ro ye gii njaanga tí gí.»

¹⁶ Có tí nó náa 'dakò tí nó 'dè ji ndá mbe kpolo tí tàkù mí ndá Jùdèyà nò gii ñònòkò muu ndú gí. Tacó ènò, ndá 'bí 'duù gbí òkò tí ndú gii 'visi có ji yí máa, «'Dakò tí nó mbe bàkà ña i tí nó bà dù me 'duù ñinó mbe gi 'do mí Mbíri nó lá, tacó yí kú gbètèkè ri bà wotí gbí tàkù mí ndoò tí ndá Jùdèyà.» Káa ndá 'bí 'duù gbí òkò tí ndú gii loko kú 'vee ndá 'bí ka ndú ñinó mbe 'dè có éno máa 'duù tí nó a mbe bàkà vò i nó, máa, «Mbe bàkà vò i bà bàkà ndá kpo-kpò seṛè go ña ñinó kpónó nó ta ña kpokèji ngáyí?» ¹⁷ Tacó

énò, ndú gii tẹ̀ ndi tí ndú gii 'vee yí káká'í máa, «Yí 'vala wò 'do gbí sù ọ̀ gí. À má éno, 'dóó có mì lo gítí wó máa yè?»

Káa 'dakò tí nò gii 'visi có jì ndú máa, «Ye kọ̀ro có máa, 'dakò tí nò a mbe 'dòkò có mì Mbíri.»

¹⁸ Ndá Jùdèyà bà-i-nò gii me a kpiiki-kpiiki gítí bà ùnje máa, 'dakò tí nò náa Jézù njaanga ndá ọ̀ wó nò táánò dú káa yúco mbe sù ọ̀. Tacó éno, ndú gii tuu tú gí tàkò ndá bu wó ta nawu wó. ¹⁹ Ndá bu 'dakò tí nò ta nawu wó má gii gí gí, ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà gii 'vee ndú máa, «À dú nó káa 'viì mì yo ká nó? Yo máa, àá táánò jò yí ta sù ọ̀ 'do gbí yí, káa yí kpónó kù zeke'o ée?»

²⁰ Káa ndá bu 'dakò tí nò gii 'visi có jì ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà máa, «Ze nò ni gí, máa, yí a 'viì mì ze. Ze delè gii nò ni gí, máa, yí táánò tẹ̀ ta sù ọ̀ 'do gbí yí nawu wó.

²¹ Káa ze nò ọ̀ a i tí nó mbe njaanga ọ̀ wó nó ni lá. Ze delè nò 'duù tí nó mbe je yeè jì yí nó ni ká lá. Nje wó kuu tí wó. Yí me dó 'viì lá. À má éno, yo tẹ̀'é tí wó, wàa yo 'ví 'vee yí, wàa yí 'ví túbà dúú kpokèjì ọ̀ a i tí nó mbe 'de yí nó jì yo.»

²² Ndá bu 'dakò tí nò náa Jézù njaanga ọ̀ wó nò 'dè ọ̀ có tí nò jì ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà tacó à tí ndú a gúku. Tacó ndú nò ni gí máa, ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà epe nje có mì ndú sàà gí máa, 'duù má ùnje éno máa, Jézù a Bìndi-Mbíri gí, 'duù tí nò 'ví 'dò kò wó mí bàndò bà kili ndá Jùdèyà gí bà ùlù Mbíri káká'í lá. ²³ Nìno a gbí nderè có tí nò náa ndá bu 'dakò tí nò gii tooko ta có tí nò 'do muu ndú gí muu wó máa, «Yí me dó 'viì lá. Yo 'vee yí.» nò ká nó.

²⁴ Ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà má gii 'di kòcò ndá bu 'dakò tí nó náa Jézù 'vala yí 'do gbí sù ọ̀ nò cee gí, ndú gii tuu tú gí tàkò 'dakò tí nó káká'í. Yí má gii gí gí, ndú gii 'dè có jì yí máa, «'Dè yúco mì lo kùro Mbíri. Tacó à má gítí ze, ze nò ni gí máa, 'dakò tí nó náa wó 'dè có máa, a yí ká njaanga ọ̀ lo nò, a mbe bèè ọ̀ Mbíri.»

²⁵ Káa 'dakò tí nó gii 'visi có jì ndú máa, «Yí má a mbe bèè ọ̀ Mbíri, ye nò bà nìno lá. I nìno náa ye nò ni gí cuki nó káa nìno máa, ye táánò a mbe sù ọ̀, káa ye kpónó kù zeke'o.»

²⁶ Ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà gii 'vee yí máa, «Yí táánò bàkà míti ndá ọ̀ lo nò a ọ̀ a yeè yè, náa ndú gii njaanga ta tí nó?»

²⁷ Káa 'dakò tí nó gii 'visi có jì ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà máa, «Ye 'dè có tí nó jì yo á kùtáà sàà gí, káa yo sè tú yo lá. Nògí, yo kpónó kù 'vee ndi gbí nje ye máa, ye 'ví 'dè jì yo a ọ̀ có yè káká'í? À tí yo a go bà dù tí ndá mbe tala có mì wó delè?»

²⁸ Ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà bà-i-nò gii 'bità bà nò nje ndú gítí 'dakò tí nó ta ọ̀ có tí nó náa yí 'dè jì ndú nó. Bìndi ndú gii 'visi có jì yí máa, «Go bà dù tí 'duù mì wó má tí lo, mbe tí wó wálá. Káa à má gítí ze, ze a ndá 'duù mì Mòze. ²⁹ Ze nò ni gí máa, Mbíri dígísè 'dè có a i jì Mòze. Káa à má gítí 'dakò tí nó á mì lo nò, ze nò bàndò tí nó náa yí gí 'do tí nó ni lá.»

³⁰ Káa 'dakò tí nó gii 'visi có jì ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà máa, «A có serè! Yí njaanga ọ̀ ye gí, káa yo nò bàndò tí nó náa yí gí 'do tí nó ni lá! ³¹ Ndoò nò ni gí máa, Mbíri sè tú wó gítí ndá có mì ndá mbe bàkà wó i lá, yí kù sè tú wó a i gítí ndá có mì ndá 'duù nìno mbe kù bàkà i jì yí, tí ndá mbe bàkà go có mì wó tí Mbíri nó. ³² 'Do tí bà 'bità bà suu to tí nó, 'bí 'duù mbe 'di có jé éno máa, 'bí 'duù njaanga ọ̀ 'bí 'duù nìno náa à jò yí ta sù ọ̀ 'do gbí yí gí nò wálá. ³³ Káa 'dakò tí nó mbe njaanga ọ̀ ye nò má gí me 'do mì Mbíri lá, yí kùtáà bà 'de woti bà bàkà i gbaànjé wálá.»

³⁴ Ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà má gii 'di có tí nó náa 'dakò tí nó 'dè jì ndú nó, ndú gii mòkò yí 'do kùro ndú, ta bà ọ̀noko yí máa, «À jò wò cùmúú mí gbí vò i, káa wò kù gii bàkà tí lo tí mbe nìbà có mì Mbíri jì ze?»

Bà dù tí mbe sù ọ̀ á kùro Mbíri

³⁵ Jézù má gii 'de 'dakò tí nó náa yí njaanga ọ̀ wó nò bìndi bà 'di có bà mòkò yí mì ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà 'do kùro ndú, Jézù gii 'vee yí máa, «Wò ùnje gítí 'Viì-mi-'Dakò ta njembí lo gbaànjé gí?»

³⁶ Káa 'dakò tí nó gii 'vee Jézù máa, «'Duù tí nó ta rẹ̀ wó a 'Viì-mi-'Dakò nò a 'di? Tùbà tí wó jì ye kùro, má kòzò gí, ye 'ví ù ta nje gítí wó, kpo 'duù.»

³⁷ Jézù bà-i-nò gii 'visi có jì 'dakò tí nó máa, «Wò kù zeke 'duù tí nó ta rẹ̀ wó a 'Viì-mi-'Dakò nò ta ọ̀ lo. À delè kpónó a yí ká kù 'dè có jì wó nò.»

³⁸ 'Dakò tí nó má gii 'di có tí nó náa Jézù 'dè jì yí nó, yí gii ọ̀ri ta muungbó wó ya gí bà kaa to á kùro Jézù ta 'bì wó, bìndi yí gii 'dè có jì Jézù máa, «Ye ùnje gí, Mbe tí ye.»

³⁹ Káa Jézù gii 'visi có jì 'dakò tí nó, náa yí njaanga ọ̀ wó nó, máa, «Ye gí gí muu to tí nó tacó wàa ndá mbe sù ọ̀ 'ví zeke'o, wàa ọ̀ ndá mbe ọ̀ 'ví yoo gí.»

⁴⁰ Ndá mbe kpolo tí tàkìì mí ndá Jùdèyá ònínò mbe dù 'dè á rẹ̀gbà tí Jézù ta o tí nò má gii 'di có tí nò náa yí 'dè nò, ndú gii 'vee yí máa, «Ze delè ngbà káa ndá mbe sù ro?»

⁴¹ Káa Jézù gii 'visì có jì ndú máa,

«Yo kùtáá má a ndá mbe sù ro,

vò i mì yo bà dù wálá.

Káa yo kù bàkà tí yo tí ndá mbe ro,

à má éno, yo rò tíyò nje ndá vò i mì yo.»

10

Jézù lòkò'bò có gítí ña 'duù ònínò mbe 'vii tí mbe kpolo tí ndá i-kó-ko

¹ Jézù gii lòkò'bò có jì ndá 'duù máa, «Mbe 'vii ndùgù tacó bà rì gí tà'ì mì ndá i-kó-ko a mbe ngbà tí mbe kùmùkù i mì ndá 'duù. ² Káa, mbe rì gí tà'ì co tí njekekèjì ndùgù a cèe mbe kpolo tí ndá i-kó-ko. ³ Mbe kpolo tí njekekèjì ndùgù mì ndá i-kó-ko kù njaanga njekekèjì jì yí. Ndá i-kó-ko delè 'di kòcò wó ni gí. Yí kù tè'è tí ndá 'dóó i-kó-ko mì wó 'do gbí òkò tí ndá ònìndi ndá 'bí 'duù ta rẹ̀ ndú, tacó bà gbà ndú gí sè. ⁴ Yí má njaanga ndá i-kó-ko 'do gbí ndùgù gí, yí kù tè kùro ndú, bìndi ndú kù ru ndí wó, tacó ndú 'di kòcò wó ni gí. ⁵ Káa ndá i-kó-ko bà 'vaaka 'do tí vò 'duù ònínò náa ndú ò yí ni lá nó gí. Ndú jé gítí bà ru ndí wó wálá, tacó ndú ò yí ni lá, ndú delè 'di kòcò wó ni ká lá.»

⁶ Jézù lòkò'bò có tí nò jì ndá 'duù, káa, 'bí 'duù gbaanjé mbe 'di gbí wálá.

⁷ Tacó éno, Jézù gii 'dè có jì ndú ngbárángà'ì éno máa,

«Ye kù 'dè có jì yo ta yúco máa,

ye a njekekèjì ndùgù mì ndá i-kó-ko.

⁸ Ndá 'bí 'duù ònínò 'dáá gí táánò mbe gí gí mì yo kùro bà gí ye nó a ndá mbe ngbà,

tí ndá mbe kùmùkù i mì ndá 'duù;

tacó éno, ndá i-kó-ko sè tù tí ndú lá.

⁹ Káa, ye a njekekèjì ndùgù.

I-kó-ko má rì gí tà'ì có a i mì ye,

i-kó-ko tí nò 'vala gí.

Yí bà rì gí tà'ì ta gbí òkò wó ngbárángà'ì,

yí bà co gí sè ta òkò wó ngbárángà'ì,

yí delè bà 'de i-zó-zò gí.

¹⁰ Mbe ngbà gí ònìndi wó cuki ká gítí nèté bà ngbà i,

ta bà ziki ndá i-kó-ko,

ta bà mèèkè'ì tí ndú.

Káa ye gí a i tacó wàa ndú 'ví 'de ta 'válá,

wàa ndú 'ví 'vala pètèkèè go dó kpá ta bèmbìli.

¹¹ Ye a tó mbe kpolo tí ndá i-kó-ko.

Tó mbe kpolo tí ndá i-kó-ko a ña mbe kpolo tí ndá i-kó-ko ònínò mbe kù cì á muu ndá i-kó-ko mì wó nò.

¹² 'Duù ònínò mbe kù kpolo tí ndá i-kó-ko mì 'bí ka wó ká tacó bà pà yè tí wó cuki nó ká kù i ngèlè jee ndá i-kó-ko jì kàzà.

Yí má ò sili tí kàzà ngé gí,

yí kù i ngèlè sè tàmúu ndá i-kó-ko jì kàzà kù zèè ndú,

delè kù nje gbí ndú jááká-jaaka ta gbí jìli.

¹³ Yí kù i ngèlè jee ndá i-kó-ko jì kàzà tacó yí kù gbà ndú ká tacó bà pà yè tí wó cuki,

nèté mì wó ta ndú wálá.

¹⁴ Káa ye a tó mbe kpolo tí ndá i-kó-ko.

Ye ò ndá i-kó-ko mì ye ni gí,

ndá i-kó-ko mì ye delè ò ye ni gí.

¹⁵ Ze ò tí ze ni ta ndá i-kó-ko mì ye,

ká go bà ò tí ze ni ta Bu ye.

Ye delè gbí gbí njembí ye gítí ku muu ndú gí.

¹⁶ Ndá 'bí i-kó-ko mì ye kuu tí,

náa ndú kpónó kù dù me ta ndá ònínò ta 'bá muu ndú nó lá.

Káa kózò tí ye bà gí ta ndú gítí ndá 'bí ka ndú,

ndú delè 'ví 'di kòcò ye,

wàa ndú 'ví dù 'dáá bà gbèe to,

tacó wàa ye tí mbe kpolo tí ndú 'ví dù káa gbèe 'duù.

¹⁷ Bu ye kù dù ta go ye tí wó,

tacó ye ùnje gítí bà cì ye,

wàa ye 'ví 'vala ndi ye káká'ì nò gí.

¹⁸ À me 'duù ká kù zi ye lá.

À káa ye ká ùnje gítí bà cì ye 'do gbí 'dóó có mì ye gbí muu ye.

Bu ye je wotí bà cì ye go có mì ye gbí muu ye nò jì ye gí.

Yí delè gù je wotí bà 'vala ndi ye á 'do gbí ku jì ye gí.»

¹⁹ Có tí nò náa Jézù 'dè nò gù bàkà a 'bè mí gbí òkò tí ndá Jùdéyà. ²⁰ Ndá 'duù me mbè gbí òkò tí ndú gù 'dè có jì ndá 'bí ka ndú máa, «Gbí nderè bà sè tù ndá 'duù tí ndá có mì wó wálá. A i ká gbí muu wó! Yì a mbe má!» ²¹ Káa, ndá 'bí 'duù ñìndi ndú gù 'visì có gí tàkò có mì ndá ka ndú nò máa, «Ndá có mì wó me go ndá có mì 'duù ñìnó ta i ká gbí muu wó nò lá. 'Duù ñìnó ta i ká gbí muu wó nò bà njaanga ɾo mbe sú ɾo ta ña kpokèjì ngàyi?»

Ndá kpo 'duù mì ndá Jùdéyà bè Jézù gí

²² À ta o tí nò Jèrùzàlémè a o bà kùya dèrè mítí 'bá-Mbìrì. O tí nò gí gbí pì mì có'o, ²³ tacó ènò, Jézù gù dù kù wùùkù to á tà 'bí i náa à bì yà 'bàà éno mí gbí ndùgù 'bá-Mbìrì, náa ndá 'duù kù nì mítí a Tàzo-mì-Sólómòni tí gbolò gbà mì ndá Jùdéyà. ²⁴ Ndá Jùdéyà má gù ò yí, ndú gù tí yí jèlè 'dee gí. Bìndi ndú gù 'vee yí máa, «Wò bà si ze kù kọrọ có sákamàà ènò yee tí ña o ngàyi? Wò má a Bìndi-Mbìrì, 'dè jì ze ngbárángà'ì!»

²⁵ Káa Jézù gù 'visì có jì ndú máa,

«Ye 'dè có tí nò jì yo sàà gí,

káa a yo ká biya bà 'dì gí.

Ndá serè tí nó náa ye kù bàkà ta wotí mì Bu ye nó kù túbà jì yo máa,

ndá có mì ye a ndá yúcó;

²⁶ káa, yo biya bà ùnje gítí ye gí,

tacó yo me ndá i-kó-ko mì ye lá.

²⁷ Ndá i-kó-ko mì ye 'dì kòcò ye nì gí.

Tacó ènò, ndú kù ɾu ndi ye.

Ze ò tí ze ta ndú nì gí.

²⁸ Gbèe i-kó-ko mì ye bà gíri wálá,

tacó ye je yeè-'válá ñìnó mbe cee lá nó jì ndú gí.

Mbe kaa ndú 'do tí ye ta wotí wálá,

²⁹ tacó 'bí 'duù ta wotí tí wó mbe 'vii ta Bu ye tí nó tí mbe kaa ndú jì ye nó wálá.

À má ènò, 'bí 'duù mbe ɾa ndú tí ɾíngbá 'do 'bì Bu ye wálá.

³⁰ Ze ta Bu ye a ndá gbèe 'duù.»

³¹ Ndá Jùdéyà má gù 'dì có tí nò náa Jézù 'dè éno máa, «Ze ta Bu ye a ndá gbèe 'duù» nò, ndú gù tɾu dí tacó bà 'vaka ta yí.

³² Káa Jézù gù 'vee ndú máa, «Ye túbà ndá tó i mbe gí 'do mì Bu ye jì yo me mbè. À má ènò, yo kpónó kaa dí tacó bà 'vaka ta ye nò a i tacó ngàyi á 'do gbí òkò tí ndú?»

³³ Káa ndá Jùdéyà gù 'visì có jì yí máa, «Ze kù tɾu dí tacó bà 'vaka ta wò me tacó bà bàkà ndá tó i mì lo a go có tí nò gbí nje lo nò lá. Ze bà 'vaka wò a i tacó bà 'dè zu có gítí Mbìrì. Wò a 'duù, ta ndá silì 'bì lo wó ká go ndá ñìndi ze, káa wò kù bàkà tí lo tí Mbìrì ta wotí!»

³⁴ Káa Jézù gù 'visì có jì ndú máa,

«'Bì có kuu gbí wáràgà mì Mbìrì éno máa,

Mbìrì máa, <Yo a ndá mbìrì.>

³⁵ Káa 'vèrè jé gbí wáràgà mì Mbìrì wálá.

Nògí, Mbìrì nì '<mbìrì> mítí ndá 'duù tí nó náa yí tí Mbìrì 'dè có mì wó jì ndú nó gí.

³⁶ Káa, à má gítí bà mɾi ye,

a Bu ye ká cu 'bì wó mítí ye tí 'dóó ñìnó mì wó,

bìndi yí gù tuu ye gí muu to tí nó.

À má ènò, bà 'dè có mì ye éno máa,

ye a 'Vii-mì-Mbìrì,

gù 'visì tí gbí tù yo tí bà go Mbìrì ta ña kpokèjì ngàyi?

³⁷ Ye má kù bàkà me ndá nèté mì Bu ye lá,

gbí nderè bà ùnje mì yo gítí ye wálá.

³⁸ Ye kù bàkà a ndá nèté mì Bu ye,

káa go bà ùnje gítí ye kpètí má sàà tí yo wálá,

yo kùtáa bà ù vóo nje gítí ndá nèté tí nó náa ye kù bàkà ndú nò,

bìndi yo bà ò nì gí máa,

ze ta Bu ye a ndá gbèe 'duù.»

³⁹ À gbí muu ndá Jùdéyà ta o tí nó a có bà zèè Jézù, káa yí gù fà 'do tí ndú gí.

Ndá mbe kaa ya gí mì Jézù á yì Jòròdáníyà ùnje gítí wó

⁴⁰ Jézù gii dele ndi wó káká'í ya gí tito Jòròdáníyà, á gítí wúngbó to tí nó náa Jòvání táánò sàà dù tí kú caka tí ndá 'duù nò. ⁴¹ Ndá 'duù me mbè gii kaa ya gí mì wó ká. Ndá mbe kaa ya gí mì wó nò gii ùlù yí máa, «Jòvání táánò jé bàkà ndá serè lá, káa ndá có mì wó táánò náa yí 'dè gítí 'dakò tí nó 'dáá káa yúcó.» ⁴² Tacó ènò, ndá 'duù 'do gbí òkò tí ndú me mbè gii ùnje gítí Jézù ta njembí ndú gí.

11

Bà cì Lázàrò

¹ Ta o tí nó si Jézù kuu tito Jòròdáníyà nò, nò'o gii bàkà 'bí 'dakò tí tó kómbe Jézù ta rè wó a Lázàrò, tí nàmi ndá Máraàta ta Màriyà, ta 'bá mì ndú gbí gbata Bètáníyà. (² Nìno a Màriyà tí nó táánò mbe gii yee pò bàà míti kò Mbe tí ndoo, bindi yí gii gbètèkè ceé tí ta se muu wò nò.) ³ Ndá nàmi Lázàrò bà-i-nò gii tuu 'duù ta có nò'o tí wó ya tí jì Jézù máa, «Kpóló-kpolo tó 'duù mì lo káa ta nò'o tí wó, Mbe tí ze.»

⁴ Jézù má gii 'di có tí nó, yí gii 'visì có máa, «Nò'o tí nó bà zi yí wálá. Nò'o tí nó tí wó nó bà dù tí i mbe si ndá 'duù 'ví ùlù Mbíri. Nò'o tí nó delè ká bà si ndá 'duù 'ví wu gbí 'Vii-mi-'Dakò.»

⁵ Ndá Máraàta ta Màriyà gii je nàmi ndú Lázàrò a ndá tó 'duù mì Jézù. ⁶ Káa ta ndá ña ñinó 'dáá gí, Jézù gii bàkà a sili só á bindi bà 'di có nò'o tí Lázàrò mì wó má kòzò gí, ⁷ yí bà gii 'dè có jì ndá mbe tala có mì wó máa, «Ndoò dele ndi ndoo ya gí Jùdèyà.»

⁸ Káa ndá mbe tala có mì Jézù gii 'vee yí máa, «Mbe nìbà i, ndá 'duù Jùdèyà bàkà có bà 'vaka wò ta díí á dè kuu yáánò nò, káa wò káká'í kpónó máa, wò kú dele ndi lo wúnó ya gí 'bá Jùdèyà?»

⁹ Káa Jézù gii 'visì có jì ndú máa,

«Ri kú co ta dú'o,
bindi yí gii ta ta 'dè'o.

À me ènò lá?

'Duù má nó nó si ri kuu yaà yí tò kò wó lá,
tacó ngba'o kuu tí .

¹⁰ A mbe kú nó nó ta bèbili ká kú tò kò wó,
tacó ngba'o tacó bà ñò ta to mì wó wálá.»

¹¹ Jézù má gii lòkò'bò có tí nó jì ndá mbe tala có mì wó gí, yí gii 'dè có jì ndú máa, «Kómbe ndoo tí nó tí Lázàrò nó kú tèri. À má ènò, ye kú ya gí bà gbà yí 'do tí rì gí yaà.»

¹² Káa ndá mbe tala có mì Jézù gii 'visì có jì yí máa, «Yí má tèri gí, gbí dii wó bà da gí, Mbe tí ze.»

¹³ Gbì lòkò'bò tí nó náa Jézù 'dè ènó máa, «Lázàrò kú tèri» nò ènó máa, «Lázàrò cì gí.» Káa ndá mbe tala có mì Jézù ñindi ndú 'di gbí ni lá. ¹⁴ Tacó ènò, Jézù gii 'dè gbí jì ndú ngbàrangà'í ènó máa, «Lázàrò cì gí. ¹⁵ Káa tàkòcò ye peteke tacó tí yo ma, tacó ye táánò me kà ta o bà cì yí nó lá. À má ènò, yo kpónó bà gii ùnje gítí ye ta njembí yo gí. Nògí, ndoo ya gí bà ku wó.»

¹⁶ Káa Tòmázò tí nó náa à kú nì míti wó a Njemí nó, gii 'dè có jì sè ndá 'bí ka wó mbe tala có mì Jézù máa, «Ndoò ya gí Jùdèyà ta ndá mbe nìbà i jì ndoo, wàa à má a ku, ndoo 'ví cì ta ndú 'dáá gí.»

Jézù a 'válá tí mbe kú 'vala ndá ku á 'do gbí muu'dú ndú

¹⁷ Jézù yee Bètáníyà si Lázàrò bàkà sili nà'ò mí ta to gí. ¹⁸ ('Bá mì ndá Lázàrò, Bètáníyà, ká dè ta Jèrùzàlémè.) ¹⁹ Jézù gii yee ká si ndá Jùdèyà tí nó mbe kaa 'do Jèrùzàlémè ya gí bà wa ku ta ndá Máraàta ta Màriyà nó ká gbí-gbí kuu bà ku.

²⁰ Máraàta má gii 'di có ènó máa, Jézù kèjì, yí gii ñjè nó ya gí bà ù kuro Jézù mí kpokèjì, si Màriyà mí 'bá. ²¹ Ndú má gii 'de tí ndú gí, Máraàta gii 'deke tí wó jì Jézù máa, «Wò táánò má kuu to nó, nàmi ye bà cì wálá, Mbe tí ye. ²² Káa ye ñò ni gí máa, wò kpèti kpónó má yù káa ña yè wè 'do mì Mbíri, yí bà je jì wò gí.»

²³ Káa Jézù gii 'visì có jì Máraàta máa, «Nàmi lo bà a ndi wó gí yaà gí.»

²⁴ Káa Máraàta bà-i-nò gii 'visì có jì Jézù máa, «Ye 'di gbí có mì lo nó gí. Ye ñò ni gí máa, yí bà a gí yaà ta o bà 'vala ndí ndá ku á 'do gbí muu'dú ndú ta ndòngbú o wúnò gí.»

²⁵ Káa Jézù gii 'visì có jì Máraàta máa,
«Ye a mbe 'vala ndi ndá ku 'do gbí muu'dú ndú.
Ye delè a 'válá.

'Duù má ùnje gítí ye ta njembí wó gí,
yí kpèti má cì ká cì,

yí bà 'vala ndi wó gí.

²⁶ Káa wu 'duù ñinò kpónò mbe kù ùnje gítí ye nó jé gí bà cì wálá.

Wò ùnje gítí có tí nó gí?»

²⁷ Máraṭà bà-i-nò gii 'visì có jì Jézù máa, «Ye ùnje gí, Mbe tí ye. Ye ùnje gí máa, wò a Bindi-Mbírì, tí 'Vii-mi-Mbírì, tí 'duù tí nó náa Mbírì tuu yí gí muu to tí nó nò.»

Jézù wa gbí

²⁸ Ndá Máraṭà má gii 'dè nje ta Jézù cee gí, Máraṭà gii dele ndi wó ya gí 'bá, bindi yí gii 'tè'é tí ná'vindi wò Màriyà 'do gbí òkò tí ndá 'duù gí ndii, bindi yí gii 'dè có jì yí ta ngúco, máa, «Mbe nibà i gí gí. Káa go bà ñò wò kuu tí wó.» ²⁹ Màriyà má gii 'di có tí nó, yí gii goonó ya gí mì Jézù ³⁰ á kpokèjì, tí gbèe bàndò tí nó náa ndá Jézù 'de tí ndú ta Máraṭà tí nó, si yí yee 'bá lá. ³¹ Ndá Jùdèyà tí nó mbe gí gí bà ku nó má gii ñò bà goonó mì Màriyà kù ya gí ta é mì Jézù tí kpokèjì, ndú gii kaa ya gí tàkò wó, tacó ndú koṛo có máa, yí kù ya a i gí bà wa gbí á muu'dú.

³² Màriyà má gii cu ɾo wó míti Jézù, yí gii 'va tí wó mí kùro Jézù, bindi yí gii zèè kò Jézù kù wa ta gbí, ta bà 'deke tí wó máa, «Wò táánò má kuu bà-i-nó, námi ye bà cì wálá, Mbe tí ye!»

³³ Jézù má gii ñò ndá Màriyà ta ndá 'duù tí nó mbe kaa gí gí tàkò wó nó kù wa gbí, ɾé wó gii doo nuyii ta sé có. Bindi yí gii wo gù wò, má kózò gí, ³⁴ yí gii 'vee ndá 'duù tí nó máa, «Yo bàkà bàndò mì wó mí ngò?»

Káa ndá 'duù tí nó gii 'visì có jì yí máa, «Gí gí bà ñò , Mbe tí ze.» ³⁵ Ngo-ɾo Jézù bà-i-nò gii 'dù ta bà ñò yé ɾo ndá 'duù tí nó mbe kili mí bà ku nó.

³⁶ Ndá 'bí Jùdèyà má gii ñò bà 'dù ngo-ɾo Jézù nò, ndú gii 'bità bà 'dè có gbí òkò tí ndú máa, «Yí zè 'dakò tí nó niki ngé ndii gí!» ³⁷ Káa ndá 'bí 'duù gii dù kù 'vee a 'vé máa, «'Dakò tí nó táánò njaanga ɾo mbe sú ɾo gí. Yí táánò má bà-i-nò, bà 'vala Lázàrò bà kpò yí gí?»

Jézù 'vala ndi Lázàrò 'do gbí muu'dú wó

³⁸⁻³⁹ Jézù má gii yee ta ndá 'duù tí muu'dú gí, Jézù gii wo ndi gù woò káká'i. Bindi yí gii 'dè có jì ndá 'duù tí nó máa, ndú te gbolò díí tí nó náa à nè ta nje guù nó gí. Káa Máraṭà gii 'visì có jì Jézù máa, «'Duù tí nó kpónò volo gí, Mbe tí ye. Tacó à wúnó tí wó tà to a sili nà'ò.»

⁴⁰ Káa Jézù gii 'vee Máraṭà máa, «Ye kùtáá 'dè có jì wò éno máa, wò má ùnje gítí ye gí, wò bà ñò wotí mì Mbírì gí nó lá?»

⁴¹ Ndá 'duù tí nó má gii yèè díí 'do nje guù gí, Jézù gii zeke'o gí gbírì. Bindi yí gii 'deke tí wó ta bà 'dè niki maa jì Mbírì máa,

«Ye 'dè niki maa jì wò tacó bà ñò bà 'deke tí ye jì wò, Bu ye.

⁴² Ye ñò ni gí máa, wò ta o 'dáá gí kù 'di có mì ye.

Káa ye kpónò kù 'dè có jì wò gbí ñinò ká tacó tí ndá 'duù tí nó mbe tí ye 'dee gí nó,

tacó wàa ndú 'ví ù ta nje éno máa,

a wò táánò ká tuu ye.»

⁴³ Jézù má gii 'deke tí wó jì Mbírì cee gí, yí gii 'tè'é tí Lázàrò ta kòcò wó ngára gí yaa máa, «Lázàrò! Co gí sè!» ⁴⁴ Lázàrò bà-i-nò gii co gí sè ta kábà bà so yí náa à te ta yí mí gbí guù nó. Bindi Jézù gii 'dè có jì ndá 'duù máa, «Yo njaanga ndá i tí nó á 'do tí wó gí, wàa yo 'ví si yí 'ví ya .»

Ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà toko có gítí bà zi Jézù

⁴⁵ Ndá 'duù me mbè 'do gbí òkò tí ndá Jùdèyà tí nó mbe gí gí bà tí ku muu ndá námi Lázàrò ta o tí nó mbe ñò i tí nó náa Jézù bàkà nò gí, gii ùnje gítí Jézù ta njembí ndú gí.

⁴⁶ Káa ndá 'bí 'duù gbí òkò tí ndú gii ya gí bà 'dè ndi ña i tí nó náa ndú ñò nó jì ndá mbe kpolo tí tàkii mì ndú tí ndá Jùdèyà á gbí gbata Jèrùzàlémè.

⁴⁷ Ndá mbe kpolo tí tàkii, ta ndá Kùro ndá bu-Mbírì mì ndá Jùdèyà má gii 'di ña có tí nó, ndú gii kili ndá kpo 'duù gbí gbolò ngbàngà mì ndá Jùdèyà 'dáá gí. Bindi ndú gii 'dè có jì ndú máa, «Ndoò kù tètì, káa 'dakò tí nó kaa ndá 'duù mi 'do tí ndoo gí ta bà bàkà ndá kpo-kpò nètè. ⁴⁸ Ndoò má 'dè có éno máa, ndoo si yí ká mì nje ña nètè tí nó mì wó nó, ndá 'duù 'dáá gí bà gii ùnje ká gítí wó. Káa ña có tí nó má di gbí tú ndá kpo-kpò 'duù mì ndá 'duù Rómà, ndú bà gii nje gbí ngbàngà tí nó mì ndoo nó gí. Ndú delè bà gii volo 'há mì ndoo gí. Tacó ndú bà koṛo có máa a ndoo ká le bèrè jì 'dóó 'duù mì ndoo ta muu ndoo.»

⁴⁹ Káa 'bí 'dakò gbí òkò tí ndú, tí Kùro ndá bu Mbírì ta ndoo tí nó, ta ɾé wó a Kàyifá, gii 'visì có jì ndú máa, «Ye ñò goolá yo ñò 'dóó ña i tí nó náa yo 'ví bàkà nó ni lá nó.

⁵⁰ Yo ñò ni lá máa, à niki à bà cì gbèe 'duù muu sè mbè ndá 'duù á co tí bà 'bu 'bá?»

⁵¹ Kàyifá 'dè có tí nó me 'do gbí muu wó lá. A Mbírì ká wu jì yí, tacó yí a Kùro ndá bu-Mbírì mì ndá Jùdèyà, máa, yí 'dè có jì ndú éno máa, Jézù kèjì gí bà cì á muu 'há mì

ndú tí ndá Jùdèyà. ⁵² Káa yí delè bà ci me ká muu 'bá mì ndá Jùdèyà cuki lá. Yí bà ci tacó bà kilí ndá 'vii mì Mbírì mbe 'vaaka gí nó, wàa ndú 'ví có tí gbèe kpokèjì.

⁵³ 'Do gbí rì tí nó, ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà gii toṛo 'bì ndú mífí to máa, ndá yí má zi Jézù lá, ndá yí káká'ì bà zi 'bí 'duù muu to tí nó wálá. ⁵⁴ Tacó ènò, Jézù káká'ì gii nó ta ndi gbí òkò tí ndá Jùdèyà gbí ngbàà rì lá, ndú gii ya ta ndá mbe tala có mì wó gí gbí gbata Èfiràmù á nje kángáá nga ngoò.

Ndòngbù bà ya Jézù gí bà o bà bàkà tàkù bà Ndi-ta-muu-ndá-Ìziriyéli-mi-Mbírì

⁵⁵ O bà bàkà tàkù bà 'va mbí o bà Ndi-ta-muu-ndá-Ìziriyéli-mi-Mbírì má gii dooko gí, mbè ndá Jùdèyà tí nó mbe kaa 'do ndii ya gí gbí gbata Bètáníyà, si sè sili gítí o bà Ndi-ta-muu-ndá-Ìziriyéli-mi-Mbírì ká vò-nje gbaanjé cuki. ² Yí má gii yee kà, ndá 'duù kà gii te wiri mífí wó. A Máraatà tí nàmi Lázàrò ta 'dè'o tí nó ká kù njèè i-zó-zò jì ndá Lázàrò ta ndá wiri tí nó mbe kilí kù zò i ta ndá Jézù nó. ³ Káa si ndá 'duù kuu bàndò bà zò i, Màriyà tí 'bí nàmi Lázàrò, gii te 'bí ña banga pó bàà náa à ñonòkò ta cèe di, náa yí si ta mboo me gbolò, á gbí ká'ì níki maa ènò. Yí gii gbí 'bè-dè-'bè-dè éno mífí kò Jézù. Bindi yí gii toṛo gbí ndí ta tí kò Jézù ta se muu wó. Banga pó bàà tí nó gii yè tà'ì ngbúu-ngbu-ngbú gí. ⁴ Káa Júdá Ìsikariyòtè, tí 'bí mbe tala có mì Jézù gbaanjé, tí 'duù tí nó mbe gii bà ngbù Jézù nó, gii 'vee 'vé ta kpo tàkòò máa, ⁵ «Áà kùtáá má si banga pó bàà tí nó gí 'dè ta gbolò i, wàa à 'ví ko ta ndá mbe yè, káa yè?» ⁶ Júdá 'dè có tí nó me tacó máa, có tí ndá mbe yè kpolo mì wó ma nó lá. Yí 'dè ènò, tacó yí a mbe kù kpolo tí ndá i ñinó náa à kuu tí nó tacó tí ndú tí ndá mbe tala có mì Jézù 'dáá gí nó. Káa à gbí muu wó éno máa, má wálá wàa Màriyà ta o tí nó 'ví si pó bàà tí nó gí 'dè ta gbolò i, wàa yí 'ví kaa gí tí a i jì yí tí mbe kpolo tí gálá, tacó wàa, yí 'ví po ta tí á gítí miri yì, tacó yí a mbe ngbà. ⁷ Káa Jézù gii 'visi có jì Júdá máa, «Pà nje niì tí nó lá. Yí kpolo nó a tí bàà tí nó mífí kútí ya, tacó wàa à 'ví gii duu ta ya. ⁸ Ndá mbe yè bà dù ta o 'dáá gí kuu gbí òkò tí yo, káa yo bà 'de ye ta o 'dáá gí wálá.» ⁹ Ndá Jùdèyà me mbè má gii 'di có éno máa, Jézù kuu gbí gbata Bètáníyà, ndú gii kaa ya gí bà ñò yí. Á gbí muu ndú ta o tí nó me káa có bà ya gí bà ñò Jézù cuki lá. Ndú ya kpolo ma a i tacó bà ñò Lázàrò, tí 'dakò tí nó náa Jézù 'vala yí 'do gbí muu'dú wó nó. ¹⁰ Tacó ènò, ndá Kùro ndá bu-Mbírì mì ndá Jùdèyà gii toko có mì ndú éno máa, à 'ví zi Lázàrò delè gí. ¹¹ Tacó nderè bà ùnje mì ndá Jùdèyà gítí Jézù si ndá yí mì to 'dáá 'do ká gbí có bà 'vala yí.

12

Màriyà tí nàmi Lázàrò toṛo bàà jì Jézù

¹ Jézù gii dele ndí wó 'do gbí to Èfiràmù ya gí 'bá mì ndá Lázàrò tí nó náa yí tí Jézù 'vala yí 'do gbí muu'dú wó nó gbí gbata Bètáníyà, si sè sili gítí o bà Ndi-ta-muu-ndá-Ìziriyéli-mi-Mbírì ká vò-nje gbaanjé cuki. ² Yí má gii yee kà, ndá 'duù kà gii te wiri mífí wó. A Máraatà tí nàmi Lázàrò ta 'dè'o tí nó ká kù njèè i-zó-zò jì ndá Lázàrò ta ndá wiri tí nó mbe kilí kù zò i ta ndá Jézù nó.

³ Káa si ndá 'duù kuu bàndò bà zò i, Màriyà tí 'bí nàmi Lázàrò, gii te 'bí ña banga pó bàà náa à ñonòkò ta cèe di, náa yí si ta mboo me gbolò, á gbí ká'ì níki maa ènò. Yí gii gbí 'bè-dè-'bè-dè éno mífí kò Jézù. Bindi yí gii toṛo gbí ndí ta tí kò Jézù ta se muu wó. Banga pó bàà tí nó gii yè tà'ì ngbúu-ngbu-ngbú gí.

⁴ Káa Júdá Ìsikariyòtè, tí 'bí mbe tala có mì Jézù gbaanjé, tí 'duù tí nó mbe gii bà ngbù Jézù nó, gii 'vee 'vé ta kpo tàkòò máa, ⁵ «Áà kùtáá má si banga pó bàà tí nó gí 'dè ta gbolò i, wàa à 'ví ko ta ndá mbe yè, káa yè?» ⁶ Júdá 'dè có tí nó me tacó máa, có tí ndá mbe yè kpolo mì wó ma nó lá. Yí 'dè ènò, tacó yí a mbe kù kpolo tí ndá i ñinó náa à kuu tí nó tacó tí ndú tí ndá mbe tala có mì Jézù 'dáá gí nó. Káa à gbí muu wó éno máa, má wálá wàa Màriyà ta o tí nó 'ví si pó bàà tí nó gí 'dè ta gbolò i, wàa yí 'ví kaa gí tí a i jì yí tí mbe kpolo tí gálá, tacó wàa, yí 'ví po ta tí á gítí miri yì, tacó yí a mbe ngbà.

⁷ Káa Jézù gii 'visi có jì Júdá máa, «Pà nje niì tí nó lá. Yí kpolo nó a tí bàà tí nó mífí kútí ya, tacó wàa à 'ví gii duu ta ya. ⁸ Ndá mbe yè bà dù ta o 'dáá gí kuu gbí òkò tí yo, káa yo bà 'de ye ta o 'dáá gí wálá.»

⁹ Ndá Jùdèyà me mbè má gii 'di có éno máa, Jézù kuu gbí gbata Bètáníyà, ndú gii kaa ya gí bà ñò yí. Á gbí muu ndú ta o tí nó me káa có bà ya gí bà ñò Jézù cuki lá. Ndú ya kpolo ma a i tacó bà ñò Lázàrò, tí 'dakò tí nó náa Jézù 'vala yí 'do gbí muu'dú wó nó. ¹⁰ Tacó ènò, ndá Kùro ndá bu-Mbírì mì ndá Jùdèyà gii toko có mì ndú éno máa, à 'ví zi Lázàrò delè gí. ¹¹ Tacó nderè bà ùnje mì ndá Jùdèyà gítí Jézù si ndá yí mì to 'dáá 'do ká gbí có bà 'vala yí.

Bà rì Bindi-Mbírì gí gbí gbata Jèrùzàlémè

¹² Jézù gii 'bì nó ta 'bí yè bindi bà te wiri mífí wó mì ndá 'duù Bètáníyà kù ya gí Jèrùzàlémè. Ndá mbè ndá Jùdèyà tí nó mbe tí mí bà o bà waa mbelè a Jèrùzàlémè nó má gii 'di có éno máa, Jézù tí kpokèjì kèjì 'do Bètáníyà gí Jèrùzàlémè, ¹³ ndú gii saaka ndá kpà-lígi, bindi ndú gii zèè ta ndi 'bí ndú kù ya tí gí bà ù ta kùro Jézù. Jézù má gii yee gí, ndú gii 'bità bà tò kù ta líkí'ò máa,

«Òsàná!» (Gbí éno máa, «'vala ze!»)

«Mbírì 'ví si gbolò gba mì ndoo tí ndá Jùdèyà,

tí mbe gí ta rẹ wó tí Mbírì.»

¹⁴ Jézù ta o tí nó kù o a ngbú 'vii-kècè, a go có tí nó náa a cu mí gbí wáràgà mì Mbírì éno máa,

¹⁵ «Ndá mbe si 'bá pí gú Ziyóni á Jèrùzàlémè,

yo ci gúku lá!

Yo ñò gbolò gba mì yo kpokèjì pí ngbú 'vii-kècè zò,» nò!

¹⁶ Ndá mbe tala có mì Jézù 'di gbí ndá i tí nó ta o tí nó gbaanjé lá, káa à má gii te Jézù mí pí jalàmbà mì Mbírì lé gí, mbí ndú bà gii 'va tí éno máa, à cu có gítí ndá i tí nó á mí gbí wáràgà mì Mbírì gí.

17-18 Ndá 'duù me mbè kaa ta o tí nò ya gí bà ù kùro Jézù, tacó ndá 'duù tí nó náa Jézù táánò tè'é tí Lázàrò 'do gbí muu'dú wó bindi yí gii 'vala yí si mí tí ndú nó, ká dìtá ndá có ñínó náa ndú 'di ta tù ndú nó, ta ndá i ñínó náa ndú ò ta ro ndú nó, jì ndá 'duù. 19 Ndá mbe kpolo tí tàkì mí ndá Jùdéyà má gii ò ènò, ndú gii 'bità bà 'dè có gbí òkò tí ndú máa, «Yo wálá ò ndi yo nò gí? Ndoò bà je bà i tí wó káká'í wálá! Yo ò ndá 'duù kpónó tè 'dáá gí tàkò có mì wó gí!»

Ndá 'bí Ìgírìgì pà bà tí Jézù

20 Ndá 'bí Ìgírìgì mbe gí gí Jèrùzàlèmè tacó bà bàkà i-Mbíri ta o bà bàkà tàkì bà Ndiita-muu-ndá-Ìziriyèlì-mì-Mbíri nò, 21 gii ya gí mì Filípò tí 'bí mbe tala có mì Jézù, ta 'bá mì ndú gbí gbata Bètisàyidá á gbí to Gàliléyà. Bindi ndú gii 'dè có jì yí máa, «Go bà 'dè có ta Jézù kuu tí ze, kpo 'duù.» 22 Filípò bà-i-nò gii 'dòkò ndi có mì ndá Ìgírìgì tí nò jì Àndèrèyà, tí 'bí ka wó mbe tala có mì Jézù. Bindi ndú gii ya ta yí gí bà 'dè có jì Jézù.

23 Káa Jézù gii 'visì có jì ndú máa,
«O bà te 'Vii-mì-'Dakò gí pí jàlàmbà kpónó gí gí.

24 Ye kú 'dè có jì yo ta yúcó máa,
à má 'va nji cù mí tà to wàa yí 'ví kù ndi wó lá,
nji cù tí nò bà dù ká tí gbèè nji cù dúú bà ya tí .

Káa gbèè nji cù tí nò má ku gí,
áà bà waa 'do bà-i-nò a muu cù ta nji cù tí jùrù'bùù.

25 'Duù ñínó ta líkí bà 'vala muu to nó tí wó nó kú gíri a mìri wó.

Káa 'duù ñínó mbe kú kì nje mbíri wó gítí bà 'vala muu to tí nó tacó tí ye nó
ká kú kpolo tí mìri wó gítí 'válá ñínó mbe cee lá nó.

26 Go bà dù tí bòò mì ye má kuu tí 'duù,
yí 'ví gí gí bà ɾu ndi ye.

Tacó wàa ze 'ví dù ta bòò mì ye tí gbèè bàndò.

'Duù má dù tí bòò mì ye,
Bu ye bà tègàrà 'duù tí nó gí.

Jézù 'dè có gítí ku mì wó

27 Káa ye kpónó ò 'dóó có tí nó náa ye 'ví 'de jì yo nó lá,
tacó njembí ye kú mú-mù.

Ye 'ví 'deke a tí ye jì Bu ye máa,
yí 'vala ye 'do kùro vò o tí nó kèjì nó?

Káa dú nderè bà gí ye gí muu to tí nó táánò
a i tacó bà dù á nje vò o tí nó nó!

28 Á Bu ye,
tùbà wotí mì lo jì ndá 'duù!

Tùbà tí lo tí cèè 'duù jì ndú!»
Jézù má gii 'dè có tí nó yee to gí, ndá 'duù gii 'di kòcò 'duù kú 'dè có 'do gbíri máa,
«Ye táánò tùbà wotí mì ye jì ndú gí, káa ye kèjì gí bà tùbà jì ndú káká'í.»

29 Ndá 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndá mbè kú ɾò tìyò ta règbà tí Jézù nó gii 'dè gítí kòcò 'duù tí nó náa ndú 'di kú 'dè có 'do gbíri nó máa, «A ngbàngbàri ká kú baraka i!» Káa ndá 'bí 'duù ñindi ndú gii 'dè có máa, «A basilì mì Mbíri ká kú 'dè có jì Jézù.»

30 Káa Jézù gii 'visì có jì ndá 'duù tí nó máa, «Kòcò 'duù tí nó kú 'dè có me tacó tí ye lá. Yí kú 'dè có a i tacó tí yo.

31 O bà ò 'bè gbí òkò tí ndá yúcó ta 'vére mí ndá 'duù yee kpónó gí.

À kpónó nó a o bà tòò Gba-to-tí-nó 'do pí jàlàmbà gí.

32 Káa ye, à má gbì ye mí tí njèèkpè mù gí,
ndá 'duù muu to tí nó bà kili 'dáá gí gí gí mì ye.»

33 Jézù 'dè có tí nó tacó bà tùbà ɾa ku tí nó á kèjì gí bà zi yí nó jì ndá 'duù.

34 Káa ndá 'duù gii 'vee yí máa, «À nibà jì ze tí ndá Jùdéyà 'do gbí wàragà mì Mòze éno máa, Bindi-Mbíri bà dù ká dúú bà ya tí . Káa wó kú 'dè jì ze ñínó ndii a ɾa có ngayi? Máa, áà bà gii gbì 'Vii-mì-'Dakò mí tí njèèkpè mù nó! 'Vii-mì-'Dakò tí nó mì lo nó a 'dí?»

35 Káa Jézù gii 'visì có jì ndú máa,
«Sè bà dù Ngba'o ta yo kpónó ká nji'dí.
Nògí, yo nó nó si Ngba'o kuu tí nó,
tacó 'dí'di'o kpokèjì gí bà gbo yo,
káa mbe kú nó nó gbí 'dí'di'o
ò to tí nó náa yí ya gítí nó ni lá.

³⁶ Yo ùnje ta njembí yo gítí Ngba'o kpónó si Ngba'o ká kuu tí nò, tacó wàa, yo 'ví dù tí tí ndá 'vii mí Ngba'o.»
Jézù má gii yee nje có mì wó gí, yí gii fa ya gí bà ngùù tí wó 'do tí ndá 'duù gí.

Ndá Jùdèyà biya bà ùnje gítí Jézù gí

³⁷ Ndá Jùdèyà nò ña ndá tende seřè tí nó náa Jézù bàkà cúu-cu-cù gbí ndá o tí nò nó ta ro ndú ngbàrángà'i gí, káa, ta ndá ña ñinò 'dáa gí, ndú gii biya bà ùnje gítí Jézù gí.

³⁸ Go có tí nó náa Ízáyá tí mbe 'dòkò có mì Mbíři 'dè sàà éno, máa, «A 'di ká 'di ndá có mì lo náa ze kú 'dòkò nó, Mbe tí ye?

A 'di ká ùnje gítí ndá seřè tí nó náa wò tí Mbíři, tí Mbe tí ye kú bàkà mí kùro ndá 'duù nó?» nò.

³⁹ Bà ùnje gítí ndá có mì Mbíři ta ndá nètè mì Mbíři gbí ndá o tí nò dú kpò ndá 'duù gí, a go 'bí có tí nó náa Ízáyá 'dè káká'i éno máa,

⁴⁰ «Mbíři yoo ro ndá 'duù gí.
Yí delè gii biya bà je muu ji ndú gí.

Yí bàkà éno tacó yí nò ni gí máa,
yí kpétí má kpoko ndá ro bà nò i mítí muu ndú,
yí delè kpétí má je muu bà kořo có ji ndú,
ndú bà 'visi tí ndú gí mì yí wàa yí 'ví 'vala ndú nò wálá.»

⁴¹ Mbíři 'dè có tí nó ji Ízáyá gítí ngbùtù mì ndá 'duù, tacó Mbíři wu bà nò ngba Jézù ji yí tí Ízáyá gí, káa yí kú 'dè có gítí .

⁴² Kpétí ká éno, ndá 'duù me mbè 'do gbí òkò tí ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà gii ùnje gítí Jézù gí. Káa, ndú túbà tí ndú gí sè lá, ta gúku máa, ndá mbe kpolo tí tàkù mì ndá Jùdèyà bà mò ndá yí 'do gbí òkò tí ndá 'duù ta ndi tí ndá bàndò bà kili ndá Jùdèyà gí bà ùlù Mbíři gí. ⁴³ Ndu bàkà éno, tacó go bà ùlù ndú mì ndá 'duù tí ndú ndii go bà ùlù ndú mì Mbíři tí ndú gí.

⁴⁴ Jézù gii kò-kò ta ndá có mì wó ji ndá 'duù 'dáa gí ngbàrángà'i éno máa,
«'Duù má ùnje gítí ye gí,

yí kú ùnje tí nó me ká gítí ye cuki lá.
Yí kú ùnje a i gítí mbe tuu ye.

⁴⁵ 'Duù mbe nò ye ta ro wó gí,
yí delè nò nò a mbe tuu ye ta ro wó gí.

⁴⁶ Ye, tí Ngba'o, gí gí muu to tí nó,
tacó wàa 'duù mbe ùnje gítí ye gí 'ví dù gbí 'dí'di'o káká'i lá.

⁴⁷ 'Duù má 'di ndá có mì ye,
káa yí má kpolo tí ndú ta njembí wó gbaànjé lá,
à me ye wúnò ká bà waa có mítí wó lá,
tacó ye gí me tacó bà waa có mítí ndá 'duù lá;

ye gí a i tacó bà 'vala ndú.

⁴⁸ Gba mbe waa có mítí 'duù ñinó mbe biya ye ta ndá có mì ye 'dáa gí nó ta ndòngbú o wúnò kuu tí .

Gba tí nó a ndá có tí nó náa ye ma nò.

⁴⁹ Áá bà dù éno,
tacó ye kú 'dè có me ta muu ye lá.

Ye kú 'dè a kòcò Bu ye, tí mbe tuu ye.

⁵⁰ Ye delè nò ni gí máa,
ndá có mì Bu ye a ndá có mbe je 'valá ñinó mbe cee lá nó ji ndá 'duù.

À má éno, ye kú 'dè káa ndi ndá có tí nó náa a Bu ye ká 'dè ji ye nò.»

13

Jézù càkà kò ndá mbe tala có mì wó

¹ Jézù ta o tí nó nò ni gí, máa, o bà ya yí gí mì Bu yí 'do muu to tí nó gí gí, tacó sè ta o tí nó káa lambu o gítí o bà bàkà tàkù bà Ndi-ta-muu-ndá-Ìzìrìyèlì-mì-Mbíři. Yí jé waa 'do tí bà zè ndá 'dóó 'duù mì wó níki maa sàa kùro lá. Káa gbí ndòngbú o tí nó, yí gii túbà ji ndú éno máa, yí zè ndú níki ta njembí yí gbaànjé.

² Ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó ta 'dè'o tí nó kú zò i, si vò i ñònòkò muu Jùdà Ìsikàriyótè tí 'vii mì Simónè sàa gí máa yí ba ngbù Jézù. ³ Káa Jézù nò ni gí, máa, Bu yí je wotí bà bàkà ndá i 'dáa gí ji yí gí. Yí delè gii nò ni gí, máa, yí táánò gí 'do mì Mbíři, káa yí kú gii dele ndi yí ya gí mì Mbíři. ⁴ Tacó éno, yí bà-i-nò gii a gí yaà 'do tí i-zó-zò, bìndi yí gii ja wòkò bòngò tí nó náa à tí wó nó gí, yí gii para bòngò bà tořo ngo 'do tí i mí řè'dè wó. ⁵ Bindi yí gii yee ngo mí gbí 'bí kpàlàkà ká'i. Bindi yí gii 'bità bà caka

kò ndâ mbe tala có mì wó. Yí má caka kò 'duù ñnò gí, yí toṛo ngo 'do tí ta bòngò bà toṛo ngo tí nó náa yí paṛa mí r'èdè wó nó má kózò gí, yí bà gii 'dòkò gítí kò 'bí 'duù.

⁶ Jézù má gii caka kò ndâ mbe tala có mì wó kpòò, yí má gii yee tí Piyétòrò, Piyétòrò gii 'vee yí máa, «Wò kèjì gí bà caka kò ye delè, Mbe tí ye?»

⁷ Káa Jézù gii 'visì có jì Piyétòrò máa, «Wò kpónó bà ñò i tí nó náa ye kù bàkà nó ni wálá. Wò bà ñò ni a i bindi .»

⁸ Káa Piyétòrò gii 'visì có jì Jézù máa, «Jéé lá! Wò jé gítí bà caka kò ye wálá.»

Káa Jézù gii 'visì có jì Piyétòrò máa, «Ye má caka kò lo lá, gbí éno máa, 'bí i mbe toko ndâ káká'i wálá.»

⁹ Piyétòrò má gii 'di có tí nó náa Jézù 'visì jì yí nó, yí gii 'deke tí wó jì Jézù máa, «Á má éno, caka me káa ndâ kò ye cuki lá, Mbe tí ye. Caka ndâ 'bí ye ta muu ye delè gí.»

¹⁰ Káa Jézù gii 'visì có jì Piyétòrò máa, «'Duù má caka tí wó gí, gbí nderè bà caka ndâ bà to tí nó náa wó kù 'deke nó wálá, tacó kútí wó 'dáá gí ká ngbáràngà'i. Bèti ká tí ndâ kò wó cuki. Kútí yo 'dáá gí ká ngbáràngà'i. Yo 'dáá gí. A bè gbí káa 'duù gbaanjé.»

¹¹ Jézù ñò 'duù tí nó bà gii ba ngbù wó nó ni gí. Ñnò a gbí nderè có tí nó náa yí 'dè ta có jì Piyétòrò éno máa, «Á bè gbí káa 'duù gbaanjé» nó.

¹² Jézù má gii caka kò ndâ mbe tala có mì wó cee gí, yí gii yuu ndi wòkò bòngò mì wó náa yí ja gí to nó mítí wó káká'i. Bindi yí gii dele ndi wó gítí i-zò-zò, bindi yí gii 'vee ndâ mbe tala có mì wó máa, «Yo 'di gbí i tí nó náa ye bàkà jì yo nó gí? ¹³ Ndâ rè mè yo náa yo gbì mí muu ye a ndâ rè sósò'ò. 'Bí a <Mbe nibà i,> bindi 'bí a <Mbe tí ze.> Ndâ rè mè yo sósò'ò nó gí, lè lá. À dú nó a ye. ¹⁴ Káa ye tí Mbe nibà i jì yo, delè tí Mbe tí yo, má caka kò yo gí, gbí go éno máa, yo delè 'ví caka kò yo gbí òkò tí yo. ¹⁵ Ye bàkà éno tacó wáa yo 'ví mèlè ndí. ¹⁶ Ye kù 'dè có jì yo ta yúco, máa:

'bí hòò jé mbe me gbolò ndii mbe tí wó gí nó wálá,

delè 'bí 'vii-tú jé mbe me gbolò ndii mbe tuu yí gí nó wálá.

¹⁷ Á má éno, yo má 'di gbí ndâ có mì ye nó gí, bindi yo 'ví mèlè bà bàkà ndâ i tí nó náa ye 'deke ndú jì yo nó, tàkòcò yo bà peteke ngé ndii gí.

¹⁸ «Ye kù 'dè có mì ye nó me jì yo 'dáá gí lá. Ye ñò ndâ 'duù ñnó náa ye ruka ndú nó ni gí. Káa kózò tí có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, 'Duù tí nó náa ze zò i gbí ká'i ta yí nó bà 'visì muu wó gítí ye' nó 'ví dù tí tí yúco. ¹⁹ Ye kù cì nó a yo, tacó wáa i tí nó má gii bàkà tí, yo 'ví ñò tí ni go éno máa, ye a yí tí Bindi-Mbíri. ²⁰ Ye kù 'dè có jì yo ta yúco, máa:

'Duù má te wiṛi mítí 'duù ñnó náa a ye ká tuu yí nó,

'duù tí nó te wiṛi a i mítí ye.

Káa 'duù má te wiṛi mítí ye,

yí te nó a wiṛi mítí mbe tuu ye.»

Jézù 'dè có gítí bà gii ba ngbù wó mì 'bí mbe tala có mì wó

²¹ Má gii zeke'o, njembí Jézù gii 'bità bà dòmò tí bindi có tí nó náa yí 'dè jì ndâ mbe tala có mì wó nó tí vò ña ñnò. Bindi yí gii 'dè có jì ndú máa, «Ye kù 'dè jì yo a cèe yúco máa, 'bí 'duù gbaanjé 'do gbí òkò tí yo bà gii ba ngbù ye.»

²² Ndâ mbe tala có mì Jézù má gii 'di có tí nó, nje ndú 'dáá gí gii 'dèè gí. Ndú bà-i-nò gii 'bità bà zeke gbí njìro ndú gbí òkò tí ndú tacó bà ñò 'duù tí nó gbí òkò tí ndú náa Jézù 'dè có tí nó gítí wó nó. ²³ Ta o tí nó, 'bí 'duù gbaanjé 'do gbí òkò tí ndâ mbe tala có mì Jézù náa Jézù zè yí nìkì kpolo ma kù kì tí wó a dè règbà tí Jézù. ²⁴ Má gii zeke'o, Piyétòrò gii kì ro wó jì ka ndú tí nó, máa, yí 'vee rè 'duù tí nó náa Mbe tí ndâ yì kù gbì tí kpò gítí wó nó. ²⁵ Ka ndâ Piyétòrò nó bà-i-nò gii tí tí wó mí gbí njembí Jézù, bindi yí gii 'vee yí máa, «Wò kù ni a 'di, Mbe tí ze?»

²⁶ Káa Jézù gii 'visì có gí tàkò 'vé mì mbe tala có mì wó nó, máa, «A 'duù tí nó náa ye kpónó bà too yá ta kò, bindi ye 'ví jè jì yí nó.» Jézù ngé bà-i-nò gii kùtù kò, bindi yí gii too ta yá, bindi yí gii jì Júdà tí 'vii mì Simónè Ìsikàriyòtè. ²⁷ Á káa pòó bà jé kò tí nó mì Júdà 'do 'bí Jézù, Gba-vò-i gii gèè bè wó mí muu Júdà gí. Bindi Jézù gii 'dè có jì Júdà máa, «Ngo've tí lo! Bàkà i tí nó ta go bà bàkà tí lo nó galá.»

²⁸ Káa ta o tí nó, 'bí 'duù gbaanjé gbí òkò tí ndâ mbe tala có mì Jézù mbe 'di gbí nderè có tí nó náa yí 'dè jì Júdà nó wálá. ²⁹ Ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú gii 'bità bà koṛo có máa, Jézù kù 'dè a có jì Júdà máa, yí ya gí bà sì ndâ i jì ndâ yì gítí gbolò o, káa à má me éno lá, yí kù tuu a yí, máa, yí ya gí bà sì ndâ i tacó tí ndâ mbe yè. Ndú koṛo ña có tí nó tacó Júdà a mbe kpolo tí ndâ i mì ndú 'dáá gí.

³⁰ Júdà zèè káa kò tí nó náa Jézù too ta yá jì yí nó 'do 'bí Jézù gí, bindi yí ngé gii có gí sè ta bèbilli tí nó.

Jézù 'dè có gítí bà 'boo yí mì Piyétòrò

³¹ Júdá má gii njè nó gí, Jézù gii 'dè có ji sè ndá mbe tala có mì wó máa,
 «Jinó kpónó a o bà gii ùlù 'Vii-mi-'Dakò ká nò;
 njinó kpónó delè a o bà ùlù Mbírì mì 'Vii-mi-'Dakò ká nò.
³² 'Vii-mi-'Dakò má gii ùlù Mbírì gí,
 Mbírì delè bà gii ùlù 'Vii-mi-'Dakò ta njembí wó gbaànjé;
 Mbírì kpónó-kpónó kèjì gí bà ùlù 'Vii-mi-'Dakò.
³³ Sè o bà dù ye ta yo me nji'dí gí, ndá 'vii mì ye.
 Yo bà gii pà bà tí ye,
 káa wotí bà ya gítí bàndò tí nó náa ye kú ya gítí nó bà dù tí yo ta kpéétí yo wálá,
 ká go có tí nó táánò sàà náa ye 'dè ji ndá Jùdéyá nò.
³⁴ Ye kú 'dè ngú có ji yo, máa,
 yo zè tí yo gbí òkò tí yo niki maa,
 tacó ye zè yo niki ma.
 Má éno, yo zè tí yo gbí òkò tí yo niki maa,
 á go bà zè yo mì ye niki maa nò.
³⁵ Ndá 'duù bà nò yo ni tí ndá mbe tala có mì ye
 á 'do tí bà zè tí yo gbí òkò tí yo niki maa.»
³⁶ Má gii zeke'o, Simónè Piyétòrò bà-i-nò gii 'vee Jézù máa, «Wò kú ya gí kòtí 'di, Mbe tí ye?»
 Káa Jézù gii 'visi có ji Piyétòrò máa, «Wotí bà ru ndi ye gítí bàndò tí nó náa ye kú ya gítí nó kpónó tí lo wálá. Wò bà ru ndi ye a i bindi.»
³⁷ Káa Piyétòrò káká'i gii 'vee Jézù máa, «Wotí bà ru ndi lo tí ye kpónó wálá tacó yè? Ye bà si miři ye ji ku á tacó tí lo.»
³⁸ Jézù bà-i-nò gii 'vee Piyétòrò máa, «Wò bà si miři lo ji ku á muu ye? Ye kú 'dè ji wò a cée yúco mì ye máa, wò wúnò bà 'boo bà nò ye ni mì lo ta bà ta'ò á kuro kpédélé kò ngù.»

14

Jézù yìi ndá mbe tala có mì wó

¹ Jézù gii tò lambu 'dè ngo mí njembí ndá mbe tala có mì wó á bindi bà kara řé ndú mì wó ta řè bà ya yí 'do tí ndú gí nó, ta bà yìi ndú máa,
 «Njembí yo 'ví mù gítí có bà ya ye nò lá.
 Yo tee njembí yo mítí ze ta Mbírì.
² Tacó yè bàndò bà dù ndá 'duù tí á 'bá mì Bu ye wálá.
 Yè bàndò kùtáá má kuu 'bá mì Bu ye,
 ye bà ci yo éno máa,
 ye kú ya gí bà 'viindi bàndò ù ta ndi yo nò, wálá.
³ Ye má cee ta nètè bà 'viindi bàndò ù ta ndi yo gí,
 ye bà dele ndi ye gí tacó bà kaa yo ya tí gítí .
 Tacó wàa, ndoo 'ví dù ta ndoo á tí gbèe bàndò.
⁴ Yo nò kpokèjì bà ya gítí to tí nó náa ye kú ya gítí nó ni gí.»
⁵ Káa Tomázò, tí 'bí mbe tala có mì Jézù gbaànjé, gii 'vee yí máa, «Ze nò ni lá nó káa bàndò tí nó náa wò kú ya gítí nó nó, ze bà gii nò jé káa kpokèjì bà ya gítí , Mbe tí ze?»
⁶ Káa Jézù gii 'visi có ji yí máa,
 «Ye a mbe túbà kpokèjì mì Mbírì ji ndá 'duù;
 ye a mbe 'dè yúco ji ndá 'duù;
 ye a rèngbó 'válá njinó mbe cee lá nò.
 'Duù má waa to co tí 'bí tende kpokèjì,
 yí bà di mì Bu ye wálá.
⁷ Yo kùtáá má nò ye ni gí,
 yo delè bà nò Bu ye ni gí.
 Káa yo bà nò yí ni 'do tí kpónó gí.
 Yo delè nò yí ta řo yo gí.»
⁸ Filípò bà-i-nò gii 'visi có ji Jézù máa, «Túbà tí Bu lo ji ze, wàa có mì ze 'ví cee gí.»
⁹ Káa Jézù gii 'vee Filípò máa, «Cèe kòndi bà dù ndá ta ndá nó, wò jé nó nò ye ni lá, Filípò?
 'Duù má nò ye ni gí,
 'duù tí nó nò nò a Bu ye ni gí.
 Káa wò gii 'deke tí lo njinó ji ye máa,
 ye túbà tí Bu ye ji wò, tacó yè?
¹⁰ Wò ùnje lá, máa,

ze ta Bu ye a ndá gbèe 'duù?

Ndá có tí nó náa ye kù 'dè jì yo nó me ndá 'dóó có mì ye gbí muu ye lá.

A Bu ye tí nó tí mbe tuu ye nó ká kù 'dè có.

A yí tí Bu ye tí nó náa ze ta yí nje bá gbaànjé nó

ká kù bàkà ndá nèté mì wó.

¹¹ Yo ùnje gítí có tí nó náa ye 'dè jì yo máa,

'bè gbí òkò tí ze ta Bu ye wálá nò.

Káa ndá có mì ye má kù cá gbí tù yo cá-cá,

yo 'ví ùnje ta vòò rè mì ndá serè tí nó náa ye kù bàkà nò.

¹² 'Duù mbe tee njembí wó mí tí ye ta o 'dáá gí gí,

bà bàkà ndá kpo-kpò serè go ndá ñinó náa ye kù bàkà nó gí,

yí delè bà bàkà a ndá kpo-kpò i mbe ndii ndá ñinó náa ye kù bàkà nó gí,

tacó ye kù ya gí mì Bu ye;

¹³ tacó ènò, yo má yù 'bí ña i ta ɽe ye 'do mì Bu ye,

ye bà je i tí nò jì yo gí.

Tacó wàa, ndá 'duù 'ví ùlù ta Bu ye 'do gbí có mì ye tí 'Vii mì wó.

¹⁴ Yo má yù i ta ɽè ye,

ye bà je i tí nò jì yo gí.

¹⁵ Yo má zè ye ñikì maa,

yo bà kpolo tí ndá có mì ye gí.

¹⁶ Ye bà 'deke tí ye jì Bu ye,

wàa yí 'ví tuu 'bí 'duù jì yo tí mbe kpo-gbí-tà-tù yo,

náa yí bà dù ta yo dúú bà ya tí gí.

¹⁷ 'Duù tí nò náa Bu ye bà tuu yí jì yo tí mbe konì yo nò a Bèri-mi-Mbíri,

tí mbe 'dè yúcó.

Ndá 'duù muu to tí nó bà ùnje gítí wó wálá,

tacó ndú jé gí bà ñò yí ñi wálá,

ndú delè je gí bà ñò yí ta ɽo ndú wálá.

Káa yo bà ñò yí ñi gí,

tacó yí kèjì gí bà dù ta yo gbí njembí yo.

¹⁸ Ye bà si yo 'ví jì 'ví ñò wálá.

Ye bà dele ndi ye gí gí mì yo gí.

¹⁹ Sè ká nji'dí,

bìndi ndá 'duù bà gii ñò ye wálá.

Káa yo bà ñò ye gí,

tacó ku me ndòngbú i jì ye lá.

À má ènò, ku delè bà dù me ndòngbú i jì yo lá.

²⁰ Yo ta ɽi tí nó bà ñò ñi gí máa,

ze ta Bu ye a ndá gbèe 'duù.

Káa ndoo ta ndoo delè a ndá gbèe 'duù.

²¹ 'Duù mbe 'di ndá có mì ye,

bìndi yí gii kpolo tí ndú gí,

a mbe zè ye ñikì maa.

Káa 'duù mbe zè ye ñikì maa,

Bu ye bà zè yí ñikì maa.

Ye delè bà zè yí ñikì maa.

Ye delè bà 'dè gbí tí ye jì yí.»

²² Mâ gii zeke'o, 'bí mbe tala có mì Jézù ta rè wó a Júdà, me Júdà ñinó tí Júdà Ìsikariyòtè nò lá, gii 'vee Jézù máa, «Wò bà túbà tí lo jì ze ta bà muu ze nó, si sè ndá 'bí 'duù mí to, ta ña kpokèjì ngayi, Mbe tí ze?»

²³ Káa Jézù gii 'visi có jì Júdà tí nó máa,

«'Duù má zè ye ñikì maa,

yí bà kpolo tí ndá có mì ye gí.

Káa 'duù má kpolo tí ndá có mì ye gí,

Bu ye bà zè yí ñikì maa.

Ze ta Bu ye bà gí gí bà si 'bá ngbé mí mì ze ta ndú.

²⁴ Ndá mbe zè ye ñikì lá, kpolo tí ndá có mì ye lá.

Káa ndá có tí nó náa ye kù 'dè nò me ndá có mì ye lá.

Ndú a ndá có mì Bu ye, tí mbe tuu ye.

²⁵ Ye kù 'dè ndá có tí nó jì yo kpónó si ndoo a kuu ta ndoo nò.

²⁶ Káa a Bèri tí nó náa Bu ye bà gii tuu yí jì yo,

tí mbe kpo-gbì-tà-tù yo ta rẹ̀ ye nó
ká bà gí gí bà nìbà ndá i 'dáá gí jì yo.
A yí delẹ̀ ká bà gí gí bà 'va mbí yo gítí ndá có ònìno náa ye 'dẹ̀ jì yo 'dáá gí nò.
²⁷ Yo dù ta 'dẹ̀ njembí yo.
Ye bà je ña 'dẹ̀ njembí tí nó mì ye nó jì yo.
Ye kú je jì yo me go bà je i jì yo mì ndá 'duù lá.
À má ènò, yo 'ví si njembí yo 'ví mù lá.
²⁸ Yo 'di 'do gbí nje ye ta tù yo éno máa,
ye kú gù ya gí,
wàa ye 'ví gù dele ndi ye nò gí.
À má ènò, yo kùtáá má a ndá 'duù mbe zẹ̀ ye nìkì maa,
líkí'o bà 'di éno máa, ye kú ya gí mì Bu ye nò, bà bàkà yo ngé.
Tacó Bu ye a gbolò 'duù ndii ye gí.
²⁹ Ye kú ci nó a yo kùrò bà bàkà tí mì i tí nò.
Tacó wàa à má gù bàkà tí,
yo 'ví ù ta nje gítí .
³⁰ O mì ye tacó bà dù kú 'dẹ̀ có kpòò jì yo wálá,
tacó Gba-to-tí-nó kẹ̀jì.
À kpẹ̀tí ká ènò, wotí mì wó gítí ye wálá.
³¹ Káa ye kú bàkà go có tí nó náa Bu ye 'dẹ̀ jì ye nò.
Tacó wàa ndá 'duù 'ví ò tí ni éno máa,
ye zẹ̀ Bu ye nìkì maa.
Tacó ye delẹ̀ kú bàkà ndírí ká go có tí nó náa yí 'dẹ̀ jì ye nò.
«Nògí, yo a gí yaà wàa ndoo 'ví nje nó 'do bà-i-nó gí!

15

Jézù a cẹ̀e bè nẹ̀bítì

¹ «Ye a cẹ̀e bè nẹ̀bítì,
káa Bu ye a cẹ̀e mbe rọ̀ nji nẹ̀bítì.
² Yí kú saaka ndá nẹ̀'bi ye ònìno mbe rì lá nó 'dáá gí gí 'dẹ̀,
bindi yí gù waaaka gána tí ndá bè'i á 'do tí ndá ònìno mbe rì gí nó gí,
si ndú ngbárángà'i,
tacó wàa ndú 'ví rì tókà'i.
³ Yo kpónó a ndá ngbárángà 'duù;
ndá có mì ye náa ye 'dẹ̀ jì yo nó
bàkà yo tí ndá ngbárángà 'duù sàà gí.
⁴ Yo zẹ̀e ye tí kpòò,
wàa ye delẹ̀ 'ví zẹ̀e ta yo tí kpòò.
Yo ònò ni gí máa,
nẹ̀'bi mù ònìno mbe yaka 'do tí kpo rẹ̀ngbó mù gí nó
jé rì mí to ká ta kpẹ̀tí wó lá,
sẹ̀ káa ònìno yí má ká kuu tí kpo rẹ̀ngbó mù.
Yo delẹ̀ ká ènò,
yo má ta kpẹ̀tí yo,
gbí có mì yo bà dù wálá,
sẹ̀ káa ònìno yo má zẹ̀e ye tí kpòò.
⁵ Ye a 'dóó kpo rẹ̀ngbó bè nẹ̀bítì,
káa yo a ndá nẹ̀'bi bè nẹ̀bítì tí nò.
À má ènò, 'bí 'duù gbí òkò tí yo má zẹ̀e ye tí kpòò,
wàa ye 'ví zẹ̀e yí tí kpòò,
a 'duù tí nò ká bà bàkà tó i tókà'i,
tacó yo má mò tí yo 'do tí ye gí,
yo gí bà bàkà i gbaànjé wálá.
⁶ 'Duù ònìno mbe zẹ̀e ye tí kpòò lá nó,
go nẹ̀'bi mù ònìno náa à da 'do tí kpo rẹ̀ngbó mù gí 'dẹ̀ gí nò.
Ndá ña ndá nẹ̀'bi mù tí nó
náa à kú saaka ndú 'do tí kpo rẹ̀ngbó mù gí nó má aanga gí,
à kú kili ndú, bindi à gii doo ndú ta wu.
⁷ Yo má zẹ̀e ye tí kpòò,
wàa ndá có mì ye 'ví dù gbí njembí yo,
yo má yù i ònìno ta go tí yo nó 'do mì Mbírì,

Mbíri bà je ji yo gí.

⁸ Ndá 'duù kù ùlù rẹ Bu ye ta o tí nó náa yo má kù bàkà tó i,
tacó bà túbà tí yo máa,
yo a ndá mbe tala có mì ye nò.

⁹ Ye kù zè yo nìkì ká go bà zè ye nìkì mì Bu ye.

À má ènò, yo 'ví ne 'do tí ye lá.

¹⁰ Yo má 'di ndá có mì ye gí,
ye bà zè yo nìkì máa,
á go ñinó náa ye kù 'di có mì Bu ye,
káa yí kù zè ye nìkì máa nò.

¹¹ Ye 'dè ndá có tí nò ji yo,
tacó wàa ña líkí'o tí nó á tí ye nó 'ví dù tí yo,
delè tacó wàa ña líkí'o tí nó 'ví dù tí yo ta ña wálá.

¹² Có mì ye ji yo éno máa,
yo 'ví zè tí yo gbí òkò tí yo nìkì máa,
á go ñinó náa ye kù zè ta yo nìkì máa nò.

¹³ 'Duù má ùnje gítí bà ci á muu ndá kómbe wó,
gbí éno máa,
yí zè ndá kómbe wó tí nò nìkì ta ña wálá.

¹⁴ Yo má bàkà go ndá có mì ye nò gí,
yo bà dù tí ndá kómbe ye.

¹⁵ Ye káká'i bà nì bòò mítí yo wálá,
tacó 'duù 'dè ndá có kóó mì wó ji bòò mì wó lá.

Rè yo a ndá kómbe ye,
tacó ye 'dè gbí ndá có ñinó náa ye 'di 'do mì Bu ye nó 'dáá gí ji yo gí.

¹⁶ À me yo táánò ká gí mí ye ta muu yo lá.

A ye táánò ká ruka yo máa,
yo dù tí ndá kómbe ye,
bìndi ye gù bàkà yo tí ndá 'duù mbe bàkà ndá i ñinó ta i ká gbí ndú,
tí ña ndá i ñinó mbe dù tí ká nó,
tacó wàa, Bu ye 'ví je ta ndá i ñinó náa yo yù 'do tí wó ta rẹ ye nó 'dáá gí ji yo.

¹⁷ Ye 'dè ndá có tí nò ji yo tacó wàa,
yo 'ví zè ta tí yo gbí òkò tí yo nìkì máa.

Ndá 'duù bà sogo ndá mbe tala có mì Jézù

¹⁸ «Ndá 'duù má kù sogo yo,
yo 'ví te mí gbí muu yo éno máa, a ngú i nò lá.

Ndú táánò sogo ye kùro bà sogo yo mì ndú gí.

¹⁹ Yo kùtáá má a ndá 'duù mì ndá 'duù muu to tí nó,
ndú kùtáá bà zè yo nìkì máa,
tacó yo a ndá 'dóó ndá ñinó mì ndú.

Káa yo me ndá 'duù mì ndá 'duù muu to tí nó lá,
tacó ye ruka yo tí ndá 'duù mì ye gí.

Tacó ènò, ndá 'duù kù sogo yo.

²⁰ Nògí, yo je mbí yo mítí ndá có tí nó táánò náa ye 'dè ji yo éno máa,
bòò me gbolò ndii mbe tí wó lá nò.

Ndú táánò má mèèkè'i tí ye gí,
ndú delè bà mèèkè'i tí yo gí.

Ndú táánò má 'di có mì ye gí,
ndú delè bà 'di có mì yo gí.

²¹ Káa ndú bà mèèkè'i tí yo á muu ye,
tacó ndú nò mbe tuu ye nì lá.

²² Ye táánò má gí lá,
ye táánò delè má 'dè có ji ndú lá,
Mbíri bà tù 'bì wó gí tà ro ndú máa,
ndú a mbe bàkà vò i nò, wálá.

Káa kpokèjì bà kii'ba mì ndú kpónò nè gí,
tacó ye gí gí,
tacó ye delè 'dè có ji ndú gí.

²³ 'Duù má kù sogo ye,
yí kù sogo nò a Bu ye.

²⁴ Ye táánò má bàkà ña ndá kpo-kpò serè tí nó

- náa 'bí 'duù jé bàkà sàà kùro lá nó
 mí gbí òkò tí ndú lá,
 Mbíri bà 'dè có gítí ndú wálá.
 Káa ndú nò ndá i tí nó táánò náa ye bàkà nó gí,
 káa ndú kpòò kù sogo ye,
 ndú delè kù sogo Bu ye.
- 25 Si ndú 'ví bàkà ènò,
 tacó wàa có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì ndá muu-cè máa,
 <Ndú táánò sogo ye ta nderè tí wálá,> nó
 'ví dù tí tí yúcó.
- 26 Ta o tí nó náa mbe kpo-gbí-tà-tù yo tí nó
 náa ye bà tuu yí 'do mì Bu ye,
 tí Bèri mbe kù co tí kpokèjì mì yúcó,
 náa rèngbó wó 'do tí Bu ye nó, bà gí nó,
 yí bà dù tí mbe ma có tí ye.
- 27 Yo delè bà dù tí ndá mbe ma có tí ye,
 tacó yo dù ta ye 'do tí bà 'bità nèté mì ye yee tí kpónó.

16

- 1 <Ye 'dè ndá có tí nó 'dáá gí ji yo tacó wàa, njembí yo wúnò 'ví mù tí gítí ndá i yè ro tí
 nó
 náa ndá 'duù kèjì gí bà bàkà mítí yo nó lá.
- 2 Ndá 'duù bà gii mòkò yo 'do gbí òkò tí ndá 'duù
 ta ndi tí ndá bàndò bà kili ndá Jùdèyà gí bà ùlù Mbíri gí.
 Káa yo 'ví te mí gbí muu yo me káa ñinò cuki lá.
 Yo te mí gbí muu yo delè éno máa,
 'bí o wúnò ká kèjì náa ndá mbe kù ziki yo ta o tí nó bà koṛo có éno máa,
 ndá yí kù bàkà a nèté mì ndá yí kùro Mbíri.
- 3 Ndú bà bàkà ṛa i tí nó,
 tacó ndú jé nò 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ze ta Bu ye ni lá.
- 4 À má ènò, ye kpónó kù kpo nó a gbí-tà-tù yo,
 tacó wàa, o bà mèèkè'i tí yo nó má gí wúnò,
 mbí yo 'ví 'va tí éno máa,
 ye táánò ci yo gítí sàà kùro gí.
O bà gí Bèri-mi-Mbíri wúnò
 «Ye táánò 'dè ndá có tí nó ji yo sàà lá,
 tacó ndoo kù dù ta ndoo bà gbèe to.
- 5 Káa ye kpónó kù gii ya gí mì 'duù tí nó táánò mbe tuu ye nò.
 Ta ndá ṛa ñinò 'dáá gí,
 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí yo mbe 'vee ye kpónó éno máa,
 <Wò kù ya gí kòtí 'di wè?> nó wálá.
- 6 Káa njembí yo kpónó wálá ta sé có tí nó náa ye 'dè ji yo nò.
- 7 Káa ye bà ngùù yúcó 'do tí yo wálá:
 ye kù ya nó tí nó kpolo ma a i tacó tí yo,
 tacó ye má ya lá,
 mbe kpo-gbí-tà-tù yo tí nó bà gí wálá.
 Káa ye má ya gí,
 ye bà tuu yí gí tí ji yo.
- 8 Yí má gí gí,
 a yí ká bà 'dè có ñinó mbe ya gí gbí muu ndá 'duù
 gítí ndá vò i,
 ta 'duù ñinó mbe ya jáá nó,
 ta bà waa có mì Mbíri.
- 9 Yí kèjì gí bà 'dè có ñinó mbe ya gí gbí muu ndá 'duù gítí vò i,
 máa, bà biya bà unje gítí ye mì ndú a vò i.
- 10 Yí kèjì gí bà 'dè có ñinó mbe ya gí gbí muu ndá 'duù
 gítí 'duù ñinó mbe ya jáá nó delè
 a i mítí bà ya ye gí mì Bu ye,
 bindi yo bà nò ndí ye wálá.
- 11 Yí kèjì gí bà 'dè có ñinó mbe ya gí gbí muu ndá 'duù
 gítí bà waa có mì Mbíri,

tacó Mbírì waa có mítí Gba-to-tí-nó.

12 Ndâ có gbí muu ye tacó bà 'dè jì yo tanga tí lá,
káa wotí tí yo bà dù gítí bà 'di gbí ndú kpónó wálá.

13 À má ènò, Bèrì-mì-Mbírì,
tí mbe kú co tí kpokèjì mì yúco má gí gí,
a yí ká bà tè kùro yo co tí kpokèjì mì yúco.

Tacó yí bà gí gí bà 'dè me 'dóó có mì wó gbí muu wó lá.

Yí bà gí gí bà 'dè jì yo káa ndâ có ñinó náa yí 'di nó.

Yí bà gí gí bà ma có ndâ i ñinó kèjì nó.

14 Yí kèjì gí bà wu gbí ye jì yo,
tacó yí bà gí gí bà 'dè jì yo 'dáá káa ndâ có ñinó
náa yí 'di 'do mì ye nó.

15 Ndâ có gbí muu Bu ye 'dáá gí káa ndâ có tí nò gbí muu ye nó.

Ñinò a gbí nderè có tí nò náa ye 'dè tí ta có jì yo éno máa,

yí bà gí gí bà 'dè jì yo 'dáá káa ndâ có mì ye nó ká nó.

16 Tacó yo gáa éno kèjì gí bà ñò ye wálá,
yo má gíi dù á bindi bà ya ye 'do tí yo nò ndi-ndi-ndi éno,
yo bà gíi ñò ndi ye káká'i.»

17 Ndâ 'bí mbe tala có mì Jézú má gíi 'di có tí nò náa yí 'dè jì ndú nó, ndú gíi 'bità bà
'vee 'vé gbí òkò tí ndú máa, «Gbí ña có mì wó náa yí 'dè éno máa, ndoo gáa éno kèjì gí
bà ñò yí wálá, má ñí'dí kózò gí, ndoo bà gíi ñò ndi yí nó, máa yè? Gbí có tí nò mì wó,
máa, yí kú ya gí mì Bu yí nó, máa yè? 18 O tí nò mì wó <gáa> nó a o yè? Ndoó 'di gbí o
tí nò mì wó <gáa> nó lá.»

19 Káa Jézú gíi ñò ni gí máa, à tí ndú a go bà 'vee yí, tacó ènò, yí gíi cu kùro bà 'vee yí
mì ndú ta bà 'vee ndú máa, «Yo kú 'vee 'vé gbí òkò tí yo nó a i gítí gbí có tí nó náa ye
'dè éno máa, <Yo gáa éno bà gíi ñò ye wálá, yo má gíi dù ndi-ndi-ndi éno gí, yo bà gíi
ñò ndi ye káká'i nó?»

20 Ye kú 'dè có jì yo ta yúco máa,
yo bà gíi wa ku ta ngo-ro yo,
káa ndâ 'bí 'duù ta líkí'o tí ndú.

Nje yo bà gíi zuu ,
káa bà zuu nje yo nó bá 'visì tí tí líkí'o.

21 Nii kú tu nje wó ta o bà mì 'vii,
tacó yí gbí sé'i,
káa 'vii má gíi tè gí,
bà mbí nù tí nò gíi ò tí sé gó-káyì gí ta líkí'o máa,
yí jò 'duù mí muu to gí.

22 Nògí, yo kpónó kú zuu nje yo á go bà zuu nje mbe gó-káyì.

Káa tàkòcò yo bà gíi peteke gí,
tacó ndoo bà 'de tí ndoo ta ndoo káká'i gí.

'Bí 'duù mbe volo gbí líkí'o tí nó náa ye bà je jì yo nó, bà dù wálá.

23 O tí nó má gí gí,
yo bà 'vee ye gítí 'bí i gbaanjé wálá.

Ye kú 'dè có jì yo ta yúco máa,
Bu ye ta o tí nó bà je ña i ñinó
náa yo bà yù 'do tí wó ta rè ye nó jì yo gí.

24 Yo yee tí kpónó jé yù i 'do mì Bu ye ta rè ye lá.

Má éno, yo 'bità bà yù i ta rè ye á 'do tí kpónó,
wàa yí bà je jì yo gí.

Tacó wàa yo 'ví dù ta líkí'o tí yo ta 'bí i mbe gboo 'do mì yo wálá.

25 Ye yee tí kpónó kú 'dè có tí nó jì yo ká ta ndâ kpùrù có.
Káa o tí nó náa ye káká'i bà 'dè ndâ kpùrù có jì yo wálá nó, ká kèjì.

Ye ta o tí nó bà 'dè có gítí Bu ye ngbáràngà'i éno jì yo.

26 Ta o tí nó, yo bà gíi yù ndâ i 'do mì Bu ye ta rè ye.

À káká'i me ye ká bà 'deke tí ye jì Bu ye tacó tí yo lá,

27 tacó Bu ye zè yo nìkì ta rè ye ma.

Bu ye zè yo nìkì maa nó,
tacó yo zè ye nìkì maa.

Yo delè gíi ùnje gí máa,
ye táánò gí 'do mì wó tí Bu ye.

28 Ye táánò gí gí muu to tí nó 'do mì Bu ye.

Káa ye kpónó kù dele ndi ye ya gí mì Bu ye.»

²⁹ Ndá mbe tala có mì Jézù bà-i-nò gii 'visì có jì yí máa, «Ìyo le! Wò kpónó kù 'dè gbí có jì ze ngbàrángà'ì. Wò kù 'dè me kpùrù có lá. ³⁰ Ze kpónó nò ni ngbàrángà'ì gí, máa, wò nò ndá i 'dáá gí ni gí. Á má ènò, gbí nderè bà 'vee wò mì 'bí 'duù gbí òkò tí ze máa, wò gí 'do kòtí 'di wè nò wálá. Tacó ze kpónó ùnje ta njembí ze gí, máa, wò gí 'do mì Mbíri.»

³¹ Káa Jézù gii 'vee ndú máa,
«Yo ùnje ta njembí yo gítí ye gí?

³² Yo 'di có tí nó náa ye kù 'dè jì yo nó:

O bà nje gbí yo vóro-voro gí ká kèjì.

O bà 'vaaka yo 'do tí ye gbaànjé-gbaànjé

ya gítí ndá 'dóò bàndò mì yo si ye ta kpéetí ye, gí sàà gí.

Káa à kpéetí ká ènò,

ye bà dù me ta kpéetí ye lá.

Ze bà dù ta Bu ye.

³³ Ye 'dè ndá có tí nó jì yo

tacó wàa, yo 'ví dù niki maa ta rẹ ye.

Ndá vò i bà 'de yo muu to tí nó me gbolò,

káa yo 'ví zèè njembí yo,

tacó ye kpò muu ndá vò i muu to tí nó gí.»

17

Jézù 'deke tí wó jì Mbíri tacó tí ndá mbe tala có mì wó

¹ Jézù má gii cee ta bà 'dè ndá có tí nó jì ndá mbe tala có mì wó gí, yí gii zeke'o gí gbíri, bindi yí gii 'deke tí wó jì Mbíri, máa,

«O tí nó gí, Bu ye.

À má ènò, túbà tí 'Vii mì lo tí mbe wotí jì ndá 'duù,

tacó wàa, 'Vii mì lo 'ví tù ta bà tí lo tí mbe wotí jì ndá 'duù.

² Wò kaa ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí mí 'bi wó gí.

À má ènò, si yí 'ví je 'válá nínó mbe cee lá nó

jì ndá 'duù tí nó náa wò kaa ndú mí 'bi wó nó.

³ Káa rẹ i mbe je 'válá tí nó mbe cee lá nó

a bà nò wò ní tí gbèe Mbíri dú,

gii je bà nò Jézù tí Bindi lo tí Mbíri náa wò tuu yí nó ni .

⁴ Ye túbà wotí mì lo jì ndá 'duù muu to tí nó

ta bà bàkà nètè tí nó náa wò táánò je jì ye nó, cee gí.

⁵ Nògì, te duù Mítí ye kpónó, Bu ye.

Te duù mítí ye ta bà si ye 'ví kí tí ye dèngècè rẹgbà tí lo

á go nínó táánò mì ndá á kùro o bà suu to tí nó nó.

⁶ Ye túbà tí lo á jì ndá 'duù tí nó náa wò ruka ndú jì ye

á 'do gbí òkò tí ndá 'duù á muu to tí nó nó gí.

Ndú táánò a ndá 'duù mì lo,

bindi wò gii kaa ndú jì ye,

káa ndú gii 'di có mì lo gí.

⁷ Ndú kpónó nò ni gí máa,

ndá có tí nó 'dáá náa wò 'dè jì ye nó a ndá có mì lo.

⁸ Tacó ye 'dè ndi ndá có tí nó náa

wò táánò 'dè jì ye nó jì ndú gí.

Ndú delè gii ùnje gí, máa,

à dú nó a ndá có mbe co 'do gbí nje lo.

Ndú delè gii ùnje gí, máa,

ye táánò gí dú 'do ká mì lo.

Ndú delè káká'ì gii ùnje gí, máa,

à dú káa wò táánò ká tuu ye.

⁹ Ye kpónó kù 'deke tí ye jì wò nó a i tacó tí ndú.

Ye kù 'deke tí ye jì wò me tacó tí ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí lá.

Ye kù 'deke tí ye jì wò a i tacó tí ndá 'duù tí nó

náa wò táánò kaa ndú jì ye nó.

Tacó ndú a ndá 'duù mì lo.

¹⁰ Ndá 'duù mì ye 'dáá gí a ndá 'duù mì lo.

Ndá 'duù mì lo 'dáá gí delè a ndá 'duù mì ye.

Ye kù túbà tí ye jì ndú a i ta rẹ lo.

¹¹ Tacó a ndú ká bà dù á muu to tí nò.

Ye kpónó kẹ̀jì gí mì lo.

Ye kpòò me 'duù ta rẹ muu to tí nó lá.

À má éno, kpolo tí ndá 'duù mì lo

náa wò ɾuka ndú jì ye nó, ta rẹ mì lo,

tacó wàa, có mì ndú gbí òkò tí ndú 'ví dù ká gbaànjé,

á go có mì ndá gbí òkò tí ndá, tó Bu ye.

¹² Ye táánò kpolo tí ndú sí ze ta ndú bà gbèe to nó a i ta rẹ lo,

tí 'dóó rẹ lo tí nó náa wò táánò gbí mì muu ye nò.

Ye táánò kpolo tí ndú 'dáá gí tí kpòò.

'Duù tí nó gbaànjé gbí òkò tí ndú mbe gíri'o 'do tí kẹ̀jì mì lo nó

gíri'o 'do ká gbí 'dóó wò muu mì wò,

á go có tí nó gbí wáràgà mì lo tí Mbírì nò.

¹³ Ye kpónó kẹ̀jì gí mì lo,

à má éno, ye kù 'dè ndá có tí nó jì ndá 'duù tí nó

náa wò táánò ɾuka ndú jì ye muu to tí nó nó,

tacó wàa ɾa líkí'o tí nó tí ye nó 'ví dù tí ndú delè.

¹⁴ Ye 'dòkò có mì lo táánò náa wò 'dè jì ye nó jì ndú gí.

Tacó éno, ndá 'duù muu to tí nó kpónó kù sogo ndú,

tacó ze ta ndú me ndá 'duù mì ndá 'duù muu to tí nó lá.

¹⁵ Ye kù 'deke tí ye jì wò me éno máa,

wò 'ví kaa ndú 'do muu to tí nó gí nò lá.

Gbì nderè bà 'deke tí ye jì wò éno máa,

wò 'ví kpolo tí ndú 'do tí Vò-'duù-tí-nò

tí mbe kù eendi ndá 'duù gítí wò i nò.

¹⁶ Tacó ze kpónó ta ndú káká'i me ndá 'duù

mì ndá 'duù muu to tí nó lá.

¹⁷ Kaa ndú mò gítí kpokẹ̀jì mì yúcó,

tacó có mì lo a yúcó.

¹⁸ Ye kù tuu ndú ta ndi muu to,

á go bà tuu ye mì lo á gí muu to tí nó.

¹⁹ Ye kaa tí ye jì wò á tacó tí ndú,

tacó wàa ndú delè 'ví kaa ta tí ndú jì wò

ta bà co tí kpokẹ̀jì mì yúcó.

²⁰ Káa ye kù 'deke tí ye me ká tacó tí ndú cuki lá.

Ye kù 'deke tí ye delè tacó tí ndá 'duù ñinó

bà gii kaa tí ndú jì ye 'do gbí có mì ndú nò.

²¹ Ye kù 'deke tí ye, máa,

có mì ndú 'ví dù ka gbaànjé

á go có mì ndá, Bu ye;

có gbí njembí lo ká go có gbí njembí ye,

bìndi có gbí njembí ye ká go có gbí njembí lo.

Si có mì ndú 'ví dù ká gbaànjé,

tacó wàa, ndá 'duù muu to tí nó 'ví òtí ní éno máa,

a wò táánò ká tuu ye.

²² Ye le bèrè tí nó náa wò le jì ye nó jì ndú gí,

Ye le jì ndú tacó wàa,

njembí ndú 'ví dù ká gbaànjé.

²³ Ye le jì ndú tacó wàa,

njembí ndoo 'ví dù ká gbaànjé ta ndú.

Tacó wàa, ndá 'duù 'ví òtí ní éno máa,

a wò táánò ká tuu ye;

ndá 'duù delè 'ví òtí ní éno máa,

wò zè ndú nìkì ká go bà zè ye nìkì mì lo.

²⁴ Có gbí njembí ye éno máa,

wò 'ví je bàndò jì ndá 'duù tí nó náa wò ɾuka ndú jì ye nó

á mí rẹ̀gbà tí ye,

tacó wàa, ndú 'ví òtí ta bà te duù tí ye mì lo,

tacó wò 'bità bà zè ye nìkì maa si ndá suu to tí nó kálásè, Bu ye.

²⁵ Wò a 'duù jáá, Bu ye!

Sè ndâ 'duù muu to tí nó nò wò ní lá,

káa ye nò wò ní gí.

Ndâ 'duù tí nó náa wò kaa ndú jì ye nó delè nò ní gí máa,
a wò táánò ká tuu ye.

²⁶ Ye túbà tí lo ngbáràngà 'i éno jì ndú gí, Bu ye!

Ye delè kpónò kpòò kù túbà tí lo ngbáràngà 'i éno jì ndú,
tacó wàa, ndú 'ví zè tí ndú gbí òkò tí ndú nìkì maa,

á go bà zè ye mì lo nìkì maa;

delè tacó wàa có tí ye 'ví dù gbí njembí ndú.»

18

Bà zèè Jézù

¹ Jézù má gii 'deke tí wó jì Mbíri cee gí, yí gii kaa sè ndâ mbe tala có mì wó ya tí gí gbí 'bí wúngbó jìlì mbà náa á rò mí tito 'bí pù njáá náa á kù ní tí a Njáá Kidòronì, á bindi bà njè nó mí Júdà. ² Káa Júdà tí mbe ba ngbù Jézù nò bándò tí nó sàà gí, tacó a bándò náa ndú ya gítí ta ndâ Jézù 'vìlì-'vìlì. ³ Tacó ènò, yí gii ja ndâ àsikèrì, ta ndâ mbe kpòlò tí 'bá-Mbíri tí nó náa ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà kaa ndú jì yí, máa, yí ya ta ndú gí bà zèè Jézù nó, ta ndâ zì'í, ta wu nje kùpò 'bì ndú, ká ndírì gítí bándò tí nó. ⁴ Jézù má gii nò ndú kèjì, yí gí co 'do mì ndâ mbe tala có mì wó ya gí kùro ndú, tacó yí nò ña i tí nó náa ndú kèjì gí bà bàkà ta yí nó ní gí. Ndú má gii yee tí Jézù gí, Jézù gí 'vee ndú máa, «Yo kù pà a bà tí 'dí?»

⁵ Káa ndú gii 'visi có jì yí máa, «Ze kù pà a bà tí Jézù tí nó mbe gí 'do Názàrèti nó.»

Káa Jézù gii 'visi có jì ndú, si Júdà tí mbe ba ngbù wò kù rò tìyò gbí òkò tí ndú, máa, «Ye a yí.» ⁶ Káa ta o tí nó náa Jézù 'visi ta có jì ndâ 'duù tí nó máa, «Ye a yí» nó, ndú gii yèè ndi ndú 'do tí Jézù gí ndiù, bindi ndú gii 'vaka tí to. ⁷ Káa Jézù gii 'vee ndú káká'í máa, «Yo kù pà a bà tí 'dí?»

Ndú káká'í gii 'visi có jì Jézù máa, «Ze kù pà a bà tí Jézù tí nó mbe gí 'do Názàrèti nó.»

⁸ Káa Jézù gii 'visi có jì ndú máa, «Ye kùtáá 'dè jì yo gí, máa, ye a yí. Yo má kù pà a ye, yo zèè ye, wàa yo 'ví si sè ndâ 'bí 'duù tí nó 'ví ya .» ⁹ Jézù 'dè có jì ndâ 'duù tí nó mbe gí tacó bà zèè yí nó, máa, ndú si ndâ mbe tala có mì yí 'ví ya, tacó wàa có tí nó náa yí 'dè sàà jì Mbíri éno máa, «Ye bà si 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó náa wò kaa jì ye nó 'ví gíri lá, Bu ye,» nó 'ví dù tí tí yúco.

¹⁰ Piyétòrò má gii nò ndâ 'duù tí nó kù nò ta Jézù nìkì lá, yí bà-i-nò gii ja sizò mì wó 'do gbí foko, bindi yí gii da ta tù 'bí 'dakò gbí òkò tí ndú ta rẹ wó a Málíkù, tí bòò mì Kùro ndâ bu-Mbíri, waa gí. ¹¹ Káa Jézù gii do míti Piyétòrò máa, «Dele ndi sizò mì lo nó gí gbí foko! Wò koro có éno máa, ye 'ví kònò sé'í go có mì Bu ye lá?»

Bà ya ta Jézù gí kùro Ánà

¹² Ndâ 'duù tí nó náa ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà tuu ndú ta ndâ Júdà gí tàkò Jézù nó gii zèè yí. Ndú má gii ẹre yí gí, ¹³ ndú gii ja yí kpédélé'í ya tí a i gí kùro Ánà tí ká Kùro ndâ bu-Mbíri náa ngáangbá gba mì ndâ Rómánò mò yí 'do gbí nètè gí, ¹⁴ bindi yí tí ngáangbá gba mì ndâ Rómánò gii te gè Ánà, tí Kàyífá tí nó tí mbe kpo-gbì-tà-tù ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà éno máa, «À nìkì a bà cì 'duù gbaànjé á tacó tí mbè ndâ 'duù» nó, mí bindi Ánà.

Kpédélé bà o Piyétòrò 'do tí Jézù

¹⁵ Ndâ Simónè Piyétòrò, ta 'bí ka wó mbe tala có mì Jézù, gii ru ndi Jézù yee 'bá mì Ánà. Ndú má gii yee kà, ka Piyétòrò nó gii rì ká ngé gí gbí ndùgù, tacó ndú nò tí ndú ta Ánà ni ngbáràngà'í sàà kùro gí. ¹⁶ Bindi yí gii 'dè có jì nù tí nó mbe kù kpòlò tí njekejì ndùgù nó, máa, yí si Piyétòrò 'vì rì gí gbí ndùgù, tacó Piyétòrò gboò ñindì wó ká mí sè. ¹⁷ Ta o tí nó si Piyétòrò kù gii rì gí gbí ndùgù nó, nù tí nó gii 'vee yí máa, «Wò me 'bí mbe tala có mì 'dakò tí nó lá?»

Káa Piyétòrò gii 'visi có jì nù tí nó máa, «Jéé lá! Ye me mbe tala có mì wó lá.»

¹⁸ Ta o tí nó, ndâ mbe bàkà nètè 'bá mì Kùro ndâ bu-Mbíri kù u wu á njewu gbí ndùgù. Tacó ènò, Piyétòrò má gii rì gí gbí ndùgù gí, yí gii ya kù rò tìyò á rẹgbà wu á mì ndú ta ndú, tacó o tí nó a o cò'o.

Ánà 'vee gbí nje Jézù

¹⁹ Ndâ mbe zèè Jézù má gii yee ta yí kùro Ánà, Ánà gii 'vee gbí nje Jézù gítí ndâ mbe tala có mì wó, ta ndâ bà nìbà i mì wó. ²⁰ Káa Jézù gii 'visi có jì yí máa, «Ye táánò ta o 'dáá gí kù 'dè có ngbáràngà'í mì kùro ndâ 'duù 'dáá gí. Ye delè táánò kù nìbà i jì ndâ

'duù á gbí ndùgù 'bá-Mbíri, delè ta ndi tí ndá bàndò bà kili ndá Jùdèyá gí bà ùlù Mbíri. Á sósò'ò nò a ndá bàndò bà kili ndá Jùdèyá 'dáá gí. Ye jé 'dè có mí tà bèngìlì lá. ²¹ Á má ènò, 'vee gbí nje ye lá. 'Vee ndá 'duù ñìnò táánò mbe 'di ndá có mì ye gí nó, wàa ndú 'ví 'vanda ndi ndá có tí nó jì wò.»

²² 'Bí kùro ndá àsikèrì tí nó mbe kù kpolo tí 'bá-Mbíri nó mà gii 'di có tí nó nàa Jézù 'visì jì Ánà nò, yí gii ja 'bì wò mí gbí tù Jézù ta kpo tàkòcò. Bindi yí gii 'vee Jézù máa, «[J]inò a cè ña bà 'visì có mì lo jì Kùro ndá bu-Mbíri ká nò?»

²³ Káa Jézù gii 'visì có jì kùro ndá àsikèrì tí nó mbe gbí gbí tù wò nó máa, «Cò tí nó nàa ye 'dè nò má lè gí, 'dè có jì ndá 'duù máa, ye 'dè a 'véřè. Káa ye má 'dè a yúcó, gbí nderè bà gbí ye mì lo a yè?»

²⁴ Ánà má gii cee ta bà 'vee gbí nje Jézù gí, yí gii tuu yí gbí wú ya tí jì Kàyifá.

Bà só, ta bà ta'ò bà o Piyétòrò 'do tí Jézù

²⁵ Káa si ndá àsikèrì kù gii ya ta Jézù 'do kùro Ánà gí kùro Kàyifá, 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndá 'duù tí nó mbe kù u wu ta ndá Piyétòrò nó gii 'vee yí máa, «Wò me 'bí mbe tala có mì 'duù tí nó gbaànjè lá?»

Káa Piyétòrò gii tò kponje gí, máa, «Ye me mbe tala có mì wò lá.»

²⁶ Bindi ñìnò, 'bí bòò mì kùro mì ndá bu-Mbíri, tí nambe 'dakò tí nó nàa Piyétòrò da tù wò waa ta sizò nó, gii 'vee Piyétòrò máa, «Ye kùtáá ñò me yo ta yí gbí jìlì mbá lá?»

²⁷ Káa Piyétòrò gii tò kponje gbí ñìnò ká jé 'vii ta bà kò-kò mì ngùù.

Jézù kùro Pilátò

²⁸ Kàyifá má gii 'viiki gbí có mì Jézù cee gí, yí gii je yí ta fíri dú'o jì ndá àsikèrì, máa, ndú ya ta yí jì Pilátò, tí gbolò 'duù mì ndá Rómánò ta wotí bà waa có ku mifí ndá 'duù tí wó. Ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyá tí nó mbe ko tàkò Jézù ya tí gí 'bá mì Pilátò nó mà gii yee kà, ndú gii rò ká sè. Tacò tàkii mì ndá Pilátò tende, káa ndá Jùdèyá ta o tí nó kù gee tí ndú bà ya gí tí ndá bàndò sàkàmàà á kùro bà zò i-cí-ci ta o gbolò o bà bàkà tàkii bà Ndi-i-ta-muu-ndá-Iziriyéli-mi-Mbíri. ²⁹ Pilátò má gii ñò ènò, yí gii co 'do tà'i gí mì ndú sè. Bindi yí gii 'vee ndú máa, «Yo kpi ngbàngà tí 'dakò tí nó, máa, yí bàkà a yè?»

³⁰ Káa ndú gii 'visì có jì Pilátò máa, «Vò i mì wó má wálá, ze kùtáá bà gí ta yí gí kùro lo bà-i-nó wálá.»

³¹ Káa Pilátò gii 'visì có jì ndú máa, «Á má ènò, yo ya gí bà 'dè ngbàngà mì wó nó gbí 'dóó ña kpokèjì bà 'dè có gbí tàkii mì yo.»

Ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyá bà-i-nò gii 'visì có jì Pilátò máa, «Ngáángbá gba mì ndá Rómánò je wotí bà waa có ku mifí 'duù jì ze gbí tàkii mì ze lá.» ³² (Kponje tí nó bàkà tí gbí òkò tí ndá Pilátò ta ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyá tacò waa có tí nó nàa Jézù 'dè éno máa, áá bà zi yí ta bà gbí yí mifí njèèkpè mù nó, 'ví dú tí tí yúcó.)

³³ Pilátò má gii 'di bà có mì ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyá cee gí, yí gii bala Jézù ya tí gí tà'i mì wó. Bindi yí gii 'vee yí máa, «Wò a gbolò gba mì ndá Jùdèyá?»

³⁴ Káa Jézù gii 'visì có jì Pilátò, máa, «Wò kù 'vee nò a 'dóó 'vé mì lo wèè, wò kù 'vee a 'vé bini 'bí 'duù?»

³⁵ Pilátò gii 'vee Jézù káká'i máa, «Wò ñò ye a Jùdèyá? A ndá 'dóó nambe lo tí ndá Jùdèyá, ta ndá bu-Mbíri mì yo, ká kpi ngbàngà tí lo jì ye. Wò tà bàkà ta ndú a ña yè?»

³⁶ Káa Jézù gii 'visì có jì Pilátò máa, «Ye kùtáá máa gba mì ndá 'duù á muu to tí nó, ndá bòò mì ye bà gò ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyá 'do tí bà zèè ye gí tí jì wò gí. Káa ye me gba mì ndá 'duù á muu to tí nó lá.»

³⁷ Pilátò gii 'vee Jézù máa, «Á má ènò, wò a gbolò gba, ènò gí?»

Káa Jézù gii 'visì có jì Pilátò máa, «A wò ká 'dè ta nje lo éno máa, ye a gbolò gba. Káa kpèti ká ènò, ye kì me kí-kì lá. Ñìnò táánò a nderè bà jò ye. Ñìnò táánò delè a nderè bà gí ye gí muu to tí nó ká nò. Ye gí gí muu to tí nó tacò bà 'dè yúcó jì ndá 'duù. Ndá 'duù ñìnò mbe ùnje gítí yúcó gí nó 'dáá gí kù 'di có mì ye.»

³⁸ Pilátò gii 'vee Jézù tí i-'viya máa, «Yúcó mì lo a yè?» Bindi yí gii co ndi wó káká'i 'do tà'i gí sè mì ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyá. Bindi yí gii 'dè có jì ndú máa, «Ye ñò nderè bà waa có mì ye mifí 'dakò tí nó lá. ³⁹ Káa ña i mì yo mbe tè mifí yo gí a ñìnò máa, ye ta o gbolò o bà bàkà tàkii bà Ndi-i-ta-muu-ndá-Iziriyéli-mi-Mbíri cóó-cóó kù njaanga 'bí 'duù ñìnò mbe ñikí tí yo nó 'do gbí zàà jì yo. Á má ènò, có mì yo kpónó máa, ye njaanga gbolò gba mì yo tí ndá Jùdèyá jì yo?»

⁴⁰ Ndá Jùdèyá má gii 'di có tí nó nàa Pilátò 'dè jì ndú nò, ndú 'dáá gí gii 'visì có jì yí ta kòcò ndú ngéé gí yaà máa, «Njaanga jì ze me 'dakò tí nó lá! Á tí ze a go bà njaanga Barábà jì ze!» Barábà tí nó táánò a vò mbe kùmùkù i mì ndá 'duù.

19

¹ Pilátò mà gii dele ndi wó gí tà'i á bindi ba 'dè có mì ndú ta ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà gí, yí gii je Jézù jì ndâ àsikèrì mì wó, máa, ndú ya ta yí, wàa ndú 'ví gbi yí. ² Ndâ àsikèrì mà gii yèè ta Jézù 'do kùro Pilátò gí ndii gí, ndú gii para kperè go ké'bí nò, bindi ndú gii te zékéré-zékèrè mítí muu wó, máa, ñinò a tàgíyà-gba mì wó, bindi ndú gii yuu bí-bi bongo mì ndâ gba mítí wó. ³ Bindi ndú gii 'bità bà gbi yí, ta bà 'viya yí máa, «Mbírì 'ví si wò, gba mì ndâ Jùdèyà!»

⁴ Pilátò bà-i-nò gii co ndi wó gí mì ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà, si ndâ àsikèrì mì wó kù mèèkè'i tí Jézù, bindi yí gii 'dè có jì ndú máa, «Yo ñò nò, ye kpónò kù ya gí bà gí ta 'duù mì yo nò jì yo, tacó ye ñò nderè bà waa có mì ye mítí wó lá.» ⁵ Ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà mà gii zeke'o, ndú gii ñò ndâ àsikèrì mì Pilátò yee ta Jézù, ta bí-bi bongo gba tí wó wùrú-wuru-wùrú, ta tàgíyà-gba náa à paraka 'do tí kperè tí muu wó, yee tí ndú gí. Bindi Pilátò gii 'dè có jì ndú máa, «'Duù mì yo nò.»

⁶ Ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà mà gii ñò Jézù, ndú gii 'bità bà pìi kù máa, «Gbi yí mítí njèèkpè mù! Gbi yí mítí njèèkpè mù!»

Káa Pilátò gii 'visi có jì ndú máa, «Yo ya gí bà gbi yí mítí njèèkpè mù, tacó ye ñò 'dóó nderè bà gbi yí mítí njèèkpè mù ñindi ye lá.»

⁷ Ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà bà-i-nò gii 'visi có jì Pilátò máa, «'Dakò tí nò kù 'dè có máa, yí a 'Vii-mi-Mbírì, káa à má gbí tàkù mì ze tí ndâ Jùdèyà, yèè giti 'duù mbe kù 'dè ña có tí nò káa ku.»

⁸ Pilátò mà gii 'di có tí nò náa ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà 'dè jì yí nò, gúku gii bàkà yí ndii ñinò sàà kùro nó gí. ⁹ Yí mà gii dele 'do bà-i-nò ya gí tà'i mì wó, yí gii 'vee Jézù máa, «Wò gí 'do kòtí 'dí?» Káa Jézù gii rání Pilátò gí. ¹⁰ Káa Pilátò gii 'vee Jézù káká'i máa, «Wò wálá biya bà njaa nje lo gí tàkò ye gí? Koro muu lo máa, wotí bà njaanga mĩrì lo 'do gbi vò i, ta wotí bà gbi wò mítí njèèkpè mù, 'dáa a i kpátú 'bi ye.»

¹¹ Káa Jézù gii 'visi có jì Pilátò máa, «Áá táánò má me Mbírì ká je wotí tí nò jì wò lá, wò kùtáá bà 'de wotí gítí bà zèè ye wálá. Ñinò a nderè có tí nò náa, vò i mì mbe gí ta ye jì wò me tí ta gbolò ndii vò i mì lo gí nò ká nò.»

Bà waa có ku mítí Jézù

¹² Pilátò gii bàkà cèe wotí mì wó tacó bà njaanga Jézù á bindi có tí nò náa Jézù 'dè jì yí nò. Káa ndâ Jùdèyà gii kpò tí ta bà pìi wo 'várà-'várà gí. Ndú gii 'dè có jì Pilátò máa, «Wò má dò 'bì lo tí 'dakò tí nò gí, wò káká'i me kómbe ngáángbá gba mì ndâ Rómánò lá, tacó 'duù mbe kù bàkà tí wó tí gbolò gba kù jòò a gbí gba ta ngáángbá gba mì ndâ Rómánò.»

¹³ Pilátò mà gii 'di ña có tí nò náa ndâ Jùdèyà 'dè jì yí nò, yí gii njè nò ya gí bà kí tí wó pí jàlambà mì wó náa à te mí pí tìndàa díí gbí ngbàngà mì wó, náa ndâ 'duù kù nì mítí a Díi-bà-waa-có, káa ndâ Jùdèyà kù nì mítí gbí nje có mì ndú a «Gàbátà.» Bindi yí gii 'dè có jì ndâ àsikèrì máa, ndú gí ta Jézù gí kùro yí. Ndâ àsikèrì mà gii bàkà go có mì wó nò gí, ¹⁴ Pilátò gii túbà tí Jézù jì ndâ Jùdèyà máa, «Gbolò gba mì yo kuu nò!»

I tí nò bàkà tí ta rì dè gítí bà gí gbùrú, si ndâ 'duù kù 'viindi tí ndú tacó sè sili gítí gbolò o bà bàkà tàkù bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìziriyéli-mi-Mbírì ká gbaanjé.

¹⁵ Bà túbà tí Jézù mì Pilátò jì ndâ Jùdèyà máa, yí a gbolò gba mì ndú nò, gii te mí gbí muu ndú a 'bí ña i go mà. Tacó éno, ndú gii tò kù ta kòcò ndú ngéé gí yaà jì Pilátò máa, «Cee o mì 'duù tí nò gí! Gbi yí mítí njèèkpè mù!»

Pilátò bà-i-nò gii 'vee ndú máa, «Có mì yo éno máa, ye gbi gbolò gba mì yo mítí njèèkpè mù, wàa?»

Káa ndâ Kùro ndâ bu-Mbírì gii 'visi có jì Pilátò máa, «'Bí gbolò gba mì ze á bindi ngáángbá gba mì ndâ Rómánò wálá!»

¹⁶ Pilátò mà gii 'di có tí nò, yí gii je Jézù jì ndú, máa ndú ya gí bà gbi yí mítí njèèkpè mù.

Bà gbi Jézù mítí njèèkpè mù

¹⁷ Ndâ àsikèrì bà-i-nò gii te njèèkpè mù tí nó náa ndú kù ya gí bà gbi Jézù mítí nó jì yí. Bindi ndú gii co ta yí 'do gbí gbatá gí sè, gítí 'bí bàndò náa à kù nì mítí a Kù-'bili-muu-ku. Káa à gbí có mì ndâ Jùdèyà kù nì mítí a «Gòligàtà.» ¹⁸ Bindi ndú gii gbi yí mítí njèèkpè mù. Ndú ta gbèe o tí nò gii gbi ndâ 'bí mbe ngbà sósò'ò mítí ndâ njèèkpè mù delè. Ndú gii sè njèèkpè mù mì 'bí mbe ngbà gbaanjé mí gbí kù'bi, bindi 'bí gbí gàlì mì Jézù.

¹⁹ Pilátò gii cu có, bindi à gii kpò mítí njèèkpè mù mì Jézù éno máa, «'Ñinò a Jézù tí nó tí 'duù Názàrètí, tí gbolò gba mì ndâ Jùdèyà nó ká nò.» ²⁰ Ndâ Jùdèyà me mbè gii 'deke i tí nó náa Pilátò cu nò, tacó bàndò tí nó náa à gbi Jézù mítí njèèkpè mù mítí nó

me 'dú 'do tí gbata lá, delè tacó Pilátò cu có tí nò gbí ndá nje có ta'ò: có Jùdèyà, ta có Látìní, gii jè có Igrìrigí. ²¹ Káa ndá Kùro ndá bu-Mbírì gii 'dè có jì Pilátò máa, «Wò kùtáá bà cu me éno máa, yí a gbolò gba mi ndá Jùdèyà nò, lá. Cu éno máa, 'Dakò tí nó 'dè có táánò máa, yí a gbolò gba mi ndá Jùdèyà.» »

²² Káa Pilátò gii 'visì có jì ndú máa, «I ñinó náa ye cu gí nò, ye cu gí.»

²³ Ndá àsikèrì má gii cee ta nètè bà gbí Jézù míti njeèkpè mù gí, ndú gii njèè gbí ndá bongo bindi wó ná'ò 'vii ta muu ndú. Káa kpokèjì bà njèè gbí 'bí bongo bindi wó gbaànjé mbe gboo mí to, náa à gò ta banga tí kpáká'dà'i éno, gii kpò ndú gí. ²⁴ Tacó éno, ndú gii 'vii có gbí òkò tí ndú máa, à niki máa ndá yí kì a mbilì tacó bà ñò 'duu ñinó náa áà bà 'va tí tí wó nò, cotí bà yaka gbí. Có tí nó bàkà tí jé ká go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mi Mbírì máa, «Ndú njèè gbí ndá bongo mi ye gbí òkò tí ndú. Ndú kí-mbilì tacó ndá bongo mi ye» nò.

²⁵ À kù rò tìyò règbà njeèkpè mù mi Jézù ta o tí nó a ndá Màriyà tí nawu wó tí Jézù, ta ná'vindi nawu wó tí Jézù, ta 'bí Màriyà tí nù mi 'bí 'dakò ta rè wó a Kolòpà, ta 'bí nù delè ta rè wó káa Màriyà náa à kù ni míti wó a Màriyà Màdèlénà tacó 'bá mi ndú gbí gbata Màdálà, ²⁶ ta 'bí mbe tala có mi Jézù náa Jézù zè yí niki ngé ndii gí. Jézù má gii ñò ndá nawu wó, ta mbe tala có mi wó náa yí zè yí niki kpolo ma nó, yí gii jè nje míti nawu wó máa, «Ijinó a 'vii mi lo, nù.» ²⁷ Bindi yí gii jè nje míti mbe tala có mi wó náa yí zè yí niki kpolo ma nó máa, «Ijinó a nawu lo ká nò.» Mbe tala có mi Jézù nò gii 'bità bà kpolo tí Màriyà ká go bà kpolo tí 'dóo nawu wó ngé 'do ká bà-i-nò.

²⁸ Jézù má gii ñò ni éno máa, yí cee ta nètè tí nó náa Mbírì tuu yí máa, yí gí gí bà bàkà nó gí, yí gii yù ngo máa, «À tí ye a go ngo,» go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mi Mbírì nò. ²⁹ Ta o tí nó náa Jézù yù ta ngo nò, zùu-zùu ngo nèbítì ta kárà díí kuu bà-i-nò. Má gii zeke'o, 'bí 'duu gii yuu 'bí kàfòlò i mbe kù njù ngo go kàfò nó mí gbí zùu-zùu ngo nèbítì tí nó, yí gii sè mí nje 'bí kùngbó i, bindi yí gii ya tee mí nje Jézù. ³⁰ Jézù má gii no-no zùu-zùu ngo nèbítì tí nó gbí i tí nó gí, yí gii 'dè có máa, «À cee gí.» Bindi yí gii mò muu wó gí to, bindi njembí wó gii kí gí.

³¹ Sè bà ta ñi gítì bà 'bità o bà wotí gbí tàkù mi ndá Jùdèyà ta o tí nó ká nji'dí; káa gbèe o bà wotí gbí tàkù mi ndá Jùdèyà tí nó a gbolò o ndii sè ndá 'bí ñinó sàà nó 'dáá gí. Tacó éno, ndá kpo 'duu mí ndú gii ya gí mi Pilátò, bindi ndú gii 'vee yí máa, yí si à 'ví cee o mi ndá 'duu tí nó tí ndá njeèkpè mù nò ta bà gbí gbí ndá sáá kò ndú ki'viki gí, tacó wàa ndá nabe ndú 'ví jaka ku ndú 'do yaà gí to. Tacó bà si ku ndú mí yaà ta ña gbolò o tí nó á kèjì nò niki lá. ³² Pilátò má gii ùnje jì ndú gí, ndá àsikèrì gii ya gí bà gbí ki'viki kùro a gbí kò ndá 'dakò tí nó sósò'ò náa a gbí ndú míti ndá njeèkpè mù sèè tí Jézù nò. ³³ Ndú má gii ya gítì Jézù, ndú gii 'de yí cì sàà gí. Tacó éno, ndú gii gbí gbí ndá sáá kò wó ki'viki lá. ³⁴ A káa 'bí àsikèrì ká gii ku Jézù ta 'doò kpírì gí tà kí wó nò. Bindi mbelè ñonòkò ta ngo gii cì 'do gbí kà tí nó, tacó yí cì sàà gí.

³⁵ Mbe ñò ndá i tí nó ta ñò wó ditá có tí nó jì ndoo, tacó wàa, ndoo delè 'ví ù ta nje gítì i tí nó náa yí ñò ta ñò yí gí nò. Có mí wó náa yí 'dè nò a yúco. Yí delè ñò ta kpéétì wó ni gí, máa, yí 'dè a yúco.

³⁶ Ndú kí gbèe 'bilì Jézù lá, go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mi Mbírì éno máa, «Gbèe 'bilì wó kí lá,» nò. ³⁷ 'Bí có delè kuu gbí wáràgà mi Mbírì gítì có bà cu Jézù ta 'doò nò éno máa, «Ndá Jùdèyà wúnò bà ni 'Ze táánò má ni sàà,» tacó tí 'duu tí nó náa ndú cu yí ta 'doò nò.»

³⁸ Jézù má gii cì gí, 'bí 'dakò mbe kù tala có mi Jézù gbí kóo ta gúku ndá Jùdèyà, ta rè wó a Jùzépè, mbe gí 'do gbí gbata Àrimatíyà, gii ya gí bà 'vee Pilátò máa, yí si yí 'ví duu ku Jézù. Pilátò má gii ùnje gí, ndá Jùzépè gii ya gí bà te ku Jézù ³⁹ ta Nikòdémò, tí 'bí mbe kpolo tí tàkù mi ndá Jùdèyà mbe ya gí bà 'dè nje ta Jézù ta 'bí bebìlì gbaànjé sàà gí. Nikòdémò te ta yí ta o tí nó a bàa mbe gbolò náa à ñonòkò ta yeè tacó bà tojo míti ku Jézù, tacó wàa yí 'ví volo lá. ⁴⁰ Ndá Jùzépè ta Nikòdémò má gii te ku Jézù gí, ndú gii tojo bàà tí nó náa à ñonòkò ta yeè nó míti wó. Ndú má gii so yí ta bongo go i gbí tàkù mi ndá Jùdèyà gí, ⁴¹ ndú gii te yí ya gí bà sii mí gbí ngú guù náa à duu mí gbí 'bí wúngbó gbo jìlì mù, ⁴² náa à rò à dé ta bándò tí nó náa à gbí yí míti njeèkpè mù tí nó, si ndá Jùdèyà kù 'viindi tí ndú gítì o bà wotí gbí tàkù mi ndú.

20

Jézù 'vala ndí wó 'do gbí muu'dú wó gí

¹ Ta yé bindi ñi bà wotí gbí tàkù mi ndá Jùdèyà, Màriyà Màdèlénà gii gbo'o si yé kù da'o, tacó bà ya gí bà ñò muu'dú Jézù. Yí má gii yee kà, yí gii 'de à mèrèkè díí 'do njeèkèjì

'bá muu'dú gí. ² Yí bà-i-nò gii dele ndi wó ta ngèlè ya gí bà 'dè có ji ndâ Simónè Piyétòrò, ta mbe tala có mi Jézù tí nó nâa Jézù zè yí niki kpolo ma nó, máa, «Ndu te Mbe tí ndoo 'do gbí gùù gí! Káa ze nò bándò tí nó nâa ndú 'dòkò yí ya tí gítí nó lá.»

³ Ndâ Piyétòrò ta 'bí ka wó mbe tala có mi Jézù nò mâ gii 'di có tí nó nâa Màriyà Màdèlénà 'dè ji ndú nò, ndú gii njè ta ngèlè tacó bà ya gí bà nò muu'dú Jézù. ⁴ Ndu 'bì ngèlè gbaanjé, káa ka Piyétòrò gii kpò yí ta ngèlè gí. Yí mâ gii yee kùro kà, ⁵ yí gii mò tí wó gí to. Yí mâ gii zeke'o gí tà 'bá muu'dú 'do sè, yí gii nò káa ndâ bongo tí nó nâa à so ta ku Jézù nó kuu to tà'i. ⁶ Simónè Piyétòrò mâ gii gí 'do ndii, yí gii rì ká ngé gí tà 'bá muu'dú, bindi yí gii nò kpá-bongo tí nó nâa à so ta ku Jézù nó kuu to. ⁷ Bindi à gii paraka kpá-bongo tí nó nâa à ère ta muu wó nó te tende.

⁸ Ka Piyétòrò nâa ndú gí ta yí nó mâ gii rì gí tàkò wó tà 'bá muu'dú, yí mâ gii zeke'o, yí gii nò ku Jézù lá. À ngbii nò a o bà gii ùnje mì wó máa, Jézù 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí, ká nò. ⁹ Tacó ndú jé sàa kùro ùnje gítí có tí nó nâa à cu mí gbí wáràgà mì Mbiri éno máa, Jézù bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó nó, lá. ¹⁰ Bindi ndú gii dele ya gí 'bá mi ndú.

Jézù tubà tí wó ji Màriyà Màdèlénà

¹¹ Káa si ndâ mbe tala có mi Jézù kú gii njè nó, Màriyà Màdèlénà gii rò tiyò dé rëgbà 'bá muu'dú kú wa gbí. Yí mâ gii mò tí wó gí to kú zeke'o gí tà'i, ¹² yí gii nò ndâ basili mì Mbiri sósò'ò ta cé-ce bongo tí ndú, kú ki tí ndú to á bándò tí nó nâa à te ku Jézù 'do tí gí nò. 'Bì basili dù mò gí bà muu wó, bindi 'bí gii dù mò gí tãngbó wó. ¹³ Bindi ndâ basili tí nó gii 'vee yí máa, «Wò kú wa a yè, nii?»

Káa Màriyà Màdèlénà gii 'visi có ji ndú máa, «Ye kú wa a Mbe tí ye, tacó ndâ 'bí 'duu ja ku wó 'do gbí gùù gí. Káa ye nò bándò tí nó nâa ndú te yí míti nó lá.»

¹⁴ Màriyà Màdèlénà mâ gii 'visi tí wó á bindi bà 'dè có tí nó, yí gii nò Jézù, káa yí gii nò Jézù gíri gí. ¹⁵ Bindi Jézù gii 'vee yí máa, «Wò kú wa a yè, nii? Wò kú pà a bà tí 'dí?»

Káa Màriyà Màdèlénà gii 'visi có ji Jézù máa, «À má a wò ká te yí, tubà to tí nó nâa wò te yí míti nó je, tacó wáa ye 'ví ya gí bà te yí 'do ká gí, bu ye.» Màriyà Màdèlénà 'dè có tí nó tacó yí ta o tí nó kú kořo có éno máa, Jézù a mbe nji tí nó nâa a duu ku Jézù mí gbí nó.

¹⁶ Káa Jézù gii tè'é tí Màriyà Màdèlénà máa, «Màriyà!»

Màriyà Màdèlénà mâ gii 'di bà tè'é tí wó mi Jézù nò, yí gii 'visi tí wó gí mi Jézù, bindi yí gii ùnje ji yí gbí có Jùdèyà máa, «Ràbóni!» Gbí éno máa, Mbe nibà i.

¹⁷ Bindi Jézù gii 'visi có ji Màriyà Màdèlénà máa, «Gàa tí ye lá, tacó ye dele ndi ye ya gí mi Bu ye á gbiri kálásé. Ya a i gí bà 'dè có ji ndâ ná'vindi ye máa, ye kú ya gí gbiri gí mi Bu ye tí nó tí Bu ndú nò. Wò 'ví 'dè ji ndú delé éno máa, ye kú ya gí gbiri, gí mi Mbiri tí nó mi ye, á tí Mbiri mì ndú nò.»

¹⁸ Màriyà Màdèlénà bà-i-nò gii ya gí mi ndâ mbe tala có mi Jézù, bindi yí gii 'dè có ji ndú máa, «Ye nò Mbe tí ndoo!» Bindi yí gii 'vanda ndi ndâ có tí nó nâa Jézù tuu ta yí nó ji ndú.

Jézù tubà tí wó ji ndâ mbe tala có mi wó

¹⁹ Ta bèbili mì kpédélé rì nètè bindi rì bà woti gbí tàkii mì ndâ Jùdèyà tí nó, ndâ mbe tala có mi Jézù gii kili ta bà muu ndú, bindi ndú gii nè tí ndú mí tà'i ta gúku ndâ kpo 'duu mì ndâ Jùdèyà. Mâ gii zeke'o, ndú bà-i-nò gii 'di kòcò 'duu kú 'dè có ji ndú máa, «Yo dù ta 'dè njembí yo!» ²⁰ Ndu mâ gii zeke'o, njinó a Jézù ká kú rò tiyò gbí òkò tí ndú nò. Bindi yí gii tubà ndâ ká tí nó kpátú 'bí wó, ta njinó tà kí wó nó ji ndú. Ndâ mbe tala có mi Jézù mâ gii nò yí, tàkòcò ndú gii peteke gítí bà nò Mbe tí ndú ngé ndii gí.

²¹ Jézù bà-i-nò gii 'dè có ji ndú káká'i máa, «Yo dù niki maa. Ye bà tuu yo go njinó nâa Bu ye tuu ta ye nò.» ²² Yí mâ gii 'dè có tí nó ji ndú gí, yí gii òlò woò ta nje wó míti ndú. Bindi yí gii 'dè có ji ndú máa, «Yo si Bèri-mi-Mbiri 'ví dù ta yo. ²³ Yo má je à-cee-gí gítí ndâ vò i mì 'duu, gbí éno máa, Mbiri je à-cee-gí gítí ndâ vò i mì 'duu tí nó gí. Káa yo má biya bà je à-cee-gí gítí ndâ vò i mì 'duu gí, gbí éno máa, Mbiri biya bà je à-cee-gí gítí ndâ vò i mì 'duu tí nó gí.»

Ndâ Jézù ta Tòmázò

²⁴ Ta bèbili tí nó nâa Jézù tù ta bà tí wó ji ndâ mbe tala có mi wó nò, 'bí 'duu gbaanjé á 'do gbí òkò tí ndâ mbe tala có mi wó, ta rë wó a Tòmázò, nâa ndâ 'duu kú nì míti wó a Njemí nó, wálá. ²⁵ Yí mâ gii gí si Jézù ya gí, ndâ ka wó gii 'dè có ji yí máa, «Mbe tí ndoo kùtáa tubà tí wó ji ze bindi lo á tà'i bà-i-nò!»

Káa Tòmázò gii tò kponje có mi ndâ ka wó nó gí. Bindi yí gii 'visi có ji ndú máa, «Ye má nò ndâ ká bà gbí yí míti njèèkpè mù, ta ká 'doò tí nó tà kí wó nó, bindi ye 'ví tee 'bì ye mí gbí ndú lá, ye jé gítí bà ùnje gítí có mi yo nó gbaanjé wálá.»

²⁶ Ta sili vô-nje só bindi ñinò, Jézù gii tubà tí wó káká'í jì ndá mbe tala có mí wó si ndú kuu tà gbèe tà'í tí nó náa yí kpedélé'í tubà tí wó jì ndú tí nó, si Tòmázò gbí ñinò kuu tí. Ndá mbe tala có mí Jézù 'di káa kòcò 'duù kù 'vee ndú máa, «Yo dù ta 'dé njembí yo!» Ndú má gii zeke'o, ndú gii ñò Jézù kù rò tìyò gbí òkò tí ndú. Káa ndá njekéjì 'dáá gí nè tí ndú ká ngbí-ngbíí á bándò mí ndú. ²⁷ Jézù bà-i-nò gii tè'é tí Tòmázò, Tòmázò má gii gí gí mí wó gí, yí gii tubà ndá ká bà gbí yí míti njèèkpe mú tí nó á tí ndá kpátù 'bí wó nó jì yí, máa, «Zeke ndá ká tí nó á tí ndá kpátù 'bí ye nò, wàa wò 'ví cu sili 'bí lo mí gbí ndú.» Yí káká'í gii tubà ká 'doò tí nó náa à cu ta yí gbí njè've wó nó jì yí, máa, «Tee 'bí lo mí gbí .» Bindi yí gii 'dè có jì Tòmázò máa, «Me kpùkù-kpùkù lá, ùnje! À me ye ká nó lá?»

²⁸ Káa Tòmázò gii 'visi có jì yí máa, «Wò a Mbe tí ye! Wò a Mbiri mí ye!»

²⁹ Káa Jézù bà-i-nò gii 'visi có jì Tòmázò máa, «Wò wálá ùnje tacó náa wò ñò ye ta rò lo gí nó? Káa ndá 'duù ñinó mbe ñò ye lá, káa ndú ùnje gítí ye gí nó níki cotí ndá mbe ñò ye ta rò ndú gí.»

Nderè bà cu wáràgà tí nó

³⁰ Jézù bàkà ndá 'bí seṛe me mbè jì ndá mbe tala có mí wó náa à cu có gítí ndú mí gbí wáràgà tí nó lá. ³¹ Káa ndá ñinó náa à cu có gítí ndá nó a i tacó wàa ndá 'duù 'ví ú ta nje éno máa, Jézù a Bindi-Mbiri, tí 'Vii-mi-Mbiri. Delè tacó wàa Mbiri 'ví 'vala ta ndá 'duù ñinó mbe ùnje gítí wó nó ta rè wó tí Jézù tí Bindi Mbiri.

21

Jézù tubà tí wó jì ndá 'bí mbe tala có mí wó vô-nje só si ndú tàbè'dè kápá Tíberiyà

¹ Jézù gii tubà tí wó jì ndá 'bí mbe tala có mí wó vô-nje só á bindi bà tubà ndá 'bèe ká bà gbí yí míti njèèkpe mú jì Tòmázò nó á bindi lambu sili, si ndú kù gò ngo tí kápá Tíberiyà. ² Ndá mbe tala có mí Jézù vô-nje só náa yí tubà tí wó jì ndú tàbè'dè nó a ndá Simónè Piyétòrò, ta Tòmázò tí nó ta 'bí rè wó a Njemí nò, ta Nàtaniyéle tí nó mbe gí 'do gbí gbata Kánà á Gáliléyà nò, gii je ndá Jákòmò, ta ná'vindi wó Jòvànì, tí ndá 'vii mí Zèbidéyò, gii toko míti ndá 'bí mbe tala có mí wó sósò'ò. ³ A Simónè Piyétòrò ta bèbili tí nó ká 'dè có jì ndá ka wó máa, yí kù ya gí bà gò ngo. Káa ndá ka Piyétòrò nò gii 'visi có jì yí máa, ndá yí bà ya ta ndú. Ndú gii ya gí bà gò ngo ta bèbili tí nó kpòò, káa ndú zèè gbèe sè lá.

⁴ Yé má bà gii 'bità bà da o mbòò, ndú gii dù gbí gbá mí ndú kù ñò 'duù kù rò tìyò a tí gángá ngo. Káa ndú ñò 'duù tí nó ní lá. ⁵ Káa 'duù tí nó gii yuu nje wó jì ndú gí rò ngo ká máa, «Jìli ngo bàkà ta yo ká ée wèè, ndá kómbe ye?»

Káa ndú bà-i-nò gii 'visi có jì 'duù tí nó máa, «Tó i mí ze káa gbaanjé wálá yòò!»

⁶ Káa 'duù tí nó gii 'visi có jì ndú máa, «Yo má ja mbu mí yo nó mí tá ngo mò gí gbí kù'bí mí yo gí kùro gbá, yo bà zèè sè gí.»

Ndá mbe tala có mí Jézù má gii ja mbu go có tí nó náa 'duù tí nó 'dè jì ndú nò, bà ja mbu 'do tà ngo gí gbí gbá gii kpò ndú gí ta du sè. ⁷ Mbe tala có mí Jézù náa yí zè yí níki kpòlo ma nó má gii ñò ña i tí nó, yí ngé gii ñò ní gí máa, 'duù tí nó mbe kù rò tìyò á tí gángá ngo nó a Jézù. Bindi yí gii 'dè có jì Piyétòrò máa, «À kù rò tìyò ngéé zó a Mbe tí ndoo!»

Piyétòrò má gii 'di éno máa ñinò a Mbe tí ndá yí ká kù rò tìyò á tí gángá ngo nò, yí gii kaa ndá kù bongo mí wó, yí gii paraka mí pí ndò bongo tí nó tí wó náa yí kù 'va ta mbu nò. Bindi yí gii o 'do gbí gbá gí tà ngo, bindi yí gii ya gí mí Jézù, si ndá ka wó mí gbí gbá. ⁸ Ndá ka Piyétòrò gii merèke ndá sè ta mbu, ndú gii yèè ta gbá ta ndá sè gbí mbu jù'bu-ju'bu-jù'bù gí tí ngo, tacó ndú ta o tí nó ya ta gbá 'do tí ngo me 'dú lá.

⁹ Ndá mbe tala có mí Jézù má gii oloko 'do gbí gbá gí tí gú, ndú gii ñò 'bí sè náa à kù 'bee ta njiiki wu, ta ndá kpakuta á ta wu. ¹⁰ Má gii zeke'o, Jézù gii 'dè có jì ndú máa, «Yo gí ta ndá 'bí sè tí nó náa yo zèè kpónó-kpónó nò.» ¹¹ Simónè Piyétòrò má gii 'di có mí Jézù nò, yí gii ya gí gbí gbá, bindi yí gii woo ndá kpo-kpò sè ta mbu jù'bu-ju'bu-jù'bù gí tí gú, ta gbèe ká gbí mbu wálá.

¹² Bindi Jézù gii tè'é tí ndá mbe tala có mí wó máa, «Yo gí gítí i-zó-zò.» Ndá mbe tala có mí Jézù bà-i-nò gii ñò ní gí máa, à kù 'dè có ta ndá yí nó a Mbe tí ndá yí, tacó éno, nje ndú 'dáá gí gii 'dèè 'do tí bà 'vee yí éno máa, «Wò a 'di wè?» nò gí. ¹³ Jézù bà-i-nò gii ya gí bà aaka kpakuta 'do ta wu, bindi yí gii je jì ndú. Bindi yí gii dele ndi wó ya gí bà gí ta sè jì ndú 'do gbí njiiki wu gítí kpakuta tí nó.

¹⁴ Ñinò a bà ta'ò bà tubà tí Jézù jì ndá mbe tala có mí wó á bindi bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó.

Jézù 'dè có jì Piyétòrò gítí bà kpòlo tí ndá rómbò mí wó

¹⁵ Ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó mà giì zò i cee gí, Jézù giì 'vee Simónè Piyétòrò máa, «Simónè, 'vii mì Jòvání, wò zè ye niki kpò ndâ 'bí ka lo nó gí?»

Káa Piyétòrò giì 'visi có ji yí máa, «Ìyoo, Mbe tí ye, wò ò ni gí máa, ye zè wò niki ma.»

Bindi Jézù giì 'visi có ji Piyétòrò máa, «À má éno, kpolo tí ndâ 'vii-rómbo mì ye.»

¹⁶ Jézù káká'í giì tè'é tí Piyétòrò, Piyétòrò má giì ùnje ji yí gí, Jézù káká'í giì 'vee yí máa, «Simónè, 'vii mì Jòvání, wò zè ye niki ma?»

Káa Piyétòrò giì 'visi có ji yí ká go kpédélé ñinò, máa, «Ìyoo, Mbe tí ye, wò ò ni gí máa ye zè wò niki ma.»

Bindi Jézù giì 'dè có ji Piyétòrò máa, «Kpolo tí ndâ rómbo mì ye.»

¹⁷ Bà ta'ò ñinò Jézù káká'í giì 'vee Piyétòrò máa, «Simónè, 'vii mì Jòvání, wò zè ye niki ma?»

Bà ta'ò ñinò, ña gbèe 'vé tí nò giì zèè tí Piyétòrò gí. Bindi yí giì 'visi có ji Jézù máa, «Wò ò ndâ i 'dáa ni gí, Mbe tí ye. Wò ò ni gí máa, ye zè wò niki ma.»

Bindi Jézù giì 'dè ji Piyétòrò káa gbèe có tí nó náa yí 'bità bà 'dè ji yí máa, «Kpolo tí ndâ rómbo mì ye, nó. ¹⁸ Ye kú 'dè có ji wò ta yúcó máa, wò táánò gbí 'vii-'dakò lo má zaa gí, wò kú ya gí bà nò ndò go có mì lo náa à gbí muu lo. Káa si ká kuu gí. Ta o tí nó náa wò bà giì me kpo 'dakò nó, wò bà giì ya'va gbí 'bí lo ji 'bí 'duù, bindi yí bà giì ẹre wò gí, bindi yí giì ja wò ya tí gítí bàndò ñinò náa a gbí muu lo wálá nó.»

¹⁹ Jézù 'dè có tí nò tacó bà tubà ji Piyétòrò máa, yí bà cì a ña ku ñinò mbe si rẹ Mbiri 'ví wu nó.

²⁰ Bindi Jézù giì tè'é tí Piyétòrò máa, «Gì gí bà ọ ndi ye.» Piyétòrò má giì 'visi tí wó, yí giì ò mbe tala có mì Jézù tí nó náa Jézù zè yí niki kpolo ma, mbe ki tí wó dè rẹgbà tí Jézù ta o bà zò i mì ndú ta 'dè' o kuro bà zi Jézù, mbe 'vee Jézù éno máa, «A 'di ká kẹjì gí bà ba ngbù lo, Mbe tí ye?» nó, kẹjì gí tàkò ndú. ²¹ Bindi Piyétòrò giì 'vee Jézù máa, «Káa a yè ká tí 'dakò tí nó, Mbe tí ye?»

²² Káa Jézù giì 'visi có ji Piyétòrò máa, «Gì gí bà ọ ndi ye. Ye kpèti má 'dè có ji yí máa, yí dù yee tí o bà gí ye, nètè mì lo gbí a yè?»

²³ Có tí nó náa Jézù 'dè ji Piyétòrò éno máa, «Ye kpèti má 'dè éno máa, yí dù nó yee tí o bà gí ye, ñindi lo gbí a yè wè?» nó giì 'vèe cee gbí tũ ndâ mbe tala có mì Jézù 'dáa gí éno máa, à 'dè éno a Jézù máa, mbe tala có mì yí nó bà cì wálá. Káa Jézù ta o tí nó 'dè có ji Piyétòrò me éno máa tú mì yí bà cì wálá nó lá; yí 'dè a i éno máa, yí kpèti má 'dè có ji tú mì yí nó éno máa, yí dù yee tí o bà dele ndi yí, nètè mì wó tí Piyétòrò gbí a yè wè?»

²⁴ A yí tí mbe tala có mì Jézù tí nó náa ndâ 'bí ka wó fùùmà có tí nó ta rẹ wó máa, à 'dè có éno a Jézù, máa, yí bà cì wálá yee tí o bà gí yí tí Jézù nó, ká dìtà có tí nó. À delè a yí ká cu mí gbí wáràgà tí nó. Ndoò delè ò ni gí máa, ndâ có mì wó 'dáa káa yúcó.

²⁵ Ndâ 'bí i me mbè náa Jézù bàkà ndú kuu tí, náa à cu mí gbí wáràgà lá. Tacó áá táánò má 'dè có éno máa, à cu ndú 'dáa gí mí gbí wáràgà, bàndò gítí ndâ wáràgà tí nó bà dù me nji'dí muu to tí nó.

NDÁ NÈTÉ mì ndá tú mì Jézù

Lùkà 'va mbi Tèyòfilò gítí kpédélé wáràgà mì wó

¹ Ákoo, Tèyòfilò, ye táánò gbí kpédélé wáràgà mì ye cu có gítí ndá, ye i tí nó 'dáá gí náa Jézù táánò bàkà ndú nó, ta ndá i tí nó náa yí nìbà ndú nó 'dáá gí, jì wò gí. Ye 'bità bà 'deke ndá i tí nó náa yí táánò bàkà ndú nó, ta ndá i tí nó náa yí nìbà ndú nó gbaànjé-gbaànjé 'do ká ngé rēngbó ndú, ² yee tí o bà te yí ya tí gí gbíri á bindi bà 'dè có mì wó jì ndá tú mì wó náa yí táánò tuu Bèri-mi-Mbíri gí bà ruka ndú jì yí nò. ³ Gbí ndá sili tí nò zi'duù-só mbe 'bità 'do tí o bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó, yee tí o bà ya yí gí gbíri nò, yí dù kù túbà tí wó jì ndá tú mì wó gbí ndá ña kpokèjì me mbè ta kponje gítí ndú wálá, máa, yí kuu tí tí wu yí kálásè. Yí delè gbí ndá o bà túbà tí wó jì ndú nò kù 'dè có jì ndú gítí bà dù Mbíri tí gba.

⁴ Ta 'bí o gbaànjé, si Jézù kù zò i ta ndá tú mì wó, yí gii kpo-gbí-tà-tù ndú éno máa, «Yo 'ví nje nó 'do Jèrùzàlémè lá, yo dù ká Jèrùzàlémè, wàa yo 'ví undi cí tí nó náa Bu ye táánò cí ta yo, náa ye táánò 'dè có jì yo gítí nò. ⁵ Tacó Jòvání tí mbe caka tí ndá 'duù táánò kù caka tí ndá 'duù a i ta ngo, káa àà kèjì gí bà caka tí yo ta Bèri-mi-Mbíri á bindi lambu sili.»

Bà te Jézù ya tí gí gbíri

⁶ Ta 'bí o gbaànjé, ndá Jézù má gii kili ta bà muu ndú ta ndá tú mì wó káká'i gí, ndá tú mì wó gii 'vee yí, máa, «O tí nó gí gí, Mbe tí ze? Áá bà dù nò a o bà le ndi bèrè mì ndá kòtí Iziriyéli jì ndú ká nò?»

⁷ Káa Jézù gii 'visi có jì ndú éno máa, «Bà nò o bà gí o tí nò, ta bà 'deke sè sili gítí bà co ri tí nó náa a Bu ye táánò ká 'deke ta 'dóo woti mì wó nò me nètè mì yo lá. ⁸ Káa ta o tí nò, Bèri-mi-Mbíri má gí gí, a yí ká bà je woti jì yo tacó bà 'dè có gítí ndá i ñinó náa yo táánò nò ye kù bàkà nó, ta woti bà 'vanda ndi ndá có ñinó náa yo táánò 'di 'do gbí nje ye nó, jì ndá 'duù gbí gbata Jèrùzàlémè, ta ndá 'duù gbí to Samáriya, ta ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí.»

⁹ Ndá tú mì Jézù má gii zeke'o bindi bà 'dè có tí nó mì wó jì ndú, ndú gii nò Jézù kù ya zùù gí gbíri. Ndú má gii zeke'o, ndú gii nò kùlù mù yiiga bà tí wó 'do tí ndú gí. ¹⁰ Káa si ndú gbí-gbí kù yee ro ndú gí takò Jézù gbíri, ndá 'bí 'dakò sósò'o mbe yuu cè-cè bongo gii rò tìyò dè rēgbà tí ndú, ¹¹ bindi ndá 'dakò tí nó gii 'vee ndú, máa, «Yo rò tìyò bà-i-nó kù zeke a o yè gí gbíri, ndi yo ndá 'duù Gálliléyà? Gbèè Jézù tí nó náa à kpónó te yí 'do tí yo ya tí gí gbíri nò, bà dele ndi wó gí ká gbí ña gbèè kpokèjì tí nó náa yo nò yí kù ya tí gí yaà nò.»

Ndá mbe kù kili ta rè mì Jézù gbí gbata Jèrùzàlémè

¹² Jézù má gii yo gí gbíri gí, ndá tú mì wó gii dele ndi ndú 'do pí Gú Mbá ya gí Jèrùzàlémè, tí òkò to náa 'duù má nò ta ri bà woti gbí takii mì ndá Jùdèyà káa có gítí wó wálá. ¹³ Ndú má gii yee Jèrùzàlémè, ndú gii kaa ya gí gbí soṛo, tí 'bá tí nó náa ndú ta o tí nó kù dù tí nò. À kuu tí ta o tí nó a Piyétòrò, gii je Jòvání, gii je Jákómò, gii je Àndèrèyà, gii je Filipò, gii je Tòmázò, gii je Bàràtòlómèyò, gii je Mátèyò, gii je Jákómò tí 'vii mì Àlifèyò, gii je Simónè tí tó 'vii-'bá, gii je Jùdá tí nó tí 'vii mì Jákómò nò. ¹⁴ Ndú kili bà muu ndú ta ndá ni me mbè, gii je Màriyà tí nawu Jézù, ta ndá ná'vindi Jézù, kù 'deke tí ndú jì Mbíri.

Bà bàkà Màtiyà tí tú mì Jézù

¹⁵ Ta o tí nó, Piyétòrò gii rò tìyò kùro ndá mbe ùnje gítí có mì Jézù mbe kili ta bà muu ndú go ndá 'duù dè gítí zi'duù-vò ta zi'duù-gbaànjé pí (120). ¹⁶ Bindi yí gii 'dè có jì ndú, máa, «Ndá ná'vindi ye, kòzò tí có tí nó náa à cu mì gbí wáràgà mì Mbíri nó bà bàkà tí, có tí nó náa Dàvidé tí gbólò gba mì ndá Jùdèyà 'dè sàà táánò ta woti mì Bèri-mi-Mbíri gítí i tí nó mbe gii bàkà tí mítí Jùdá tí nó táánò tí mbe tè kùro ndá 'duù ya tí gí bà zèè Jézù nò. ¹⁷ Jùdá tí nó táánò a 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndoo, náa ndoo táánò kù bàkà nètè tí nó náa ndoo kpónò kù bàkà nó ta ndú. ¹⁸ Káa go ñinó náa yo nò ni gí nò, yí táánò gí si nji ta mboo náa yí táánò 'dè 'do gbí zu nètè tí nó mì wó nò. Yí táánò gii 'va nji wó yee wélé-wele mí to mí gbí u nji tí nó, ¹⁹ náa ndá 'duù Jèrùzàlémè 'dáá gí táánò 'di có tí nó gí. Bindi rē nji tí nó gii dù a Nji-mbelè, káa à má gbí có mì ndá Jùdèyà, à kù nì mítí a <Àkèlèdámà.> ²⁰ À kpónò cu mì gbí wáràgà mì ndá Muu-cè éno máa, <'Bá bindi wó 'ví 'bu kpú.

À 'ví o gbí mòkòkò bindi wó káa kùlè.»

À gii cu 'bí káká'í éno máa,
<'Bí 'duù 'ví zèè nètè bindi wó.»

²¹ «À má ènò, kózò tí ndoo kpónò bà nò 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndá 'duù tí nò táánò mbe kù dù ta ndoo gbí ndá o tí nó 'daá gí náa Mbe tí ndoo Jézù táánò kù mèrèkè to ta ndoo nó, ²² tí 'duù ñinò mbe 'bità bà dù ta ndoo 'do tí o tí nó táánò náa Jòvànì kù caka tí ndá 'duù nó, yee tí o tí nó náa à gii te ta Mbe tí ndoo ya tí gí gbíri gí nò. Tacó wàa, ndoo 'ví dù ta ndú tí ndá mbe 'dè yúco gítí bà 'vala ndi Mbe tí ndoo 'do gbí muu'dú wó.»

²³ Piyétòrò má gii 'dè có tí nò cee gí, ndú gii cu 'bi ndú míti ndá 'dakò sósò'ò, ndá Jüzépè náa à kù nì míti wó a Bàràsábà ta kpo rè wó a Júsitò, ta 'bí 'dakò ta rè wó a Mátíyà, máa, à nò 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndú, wàa yí 'ví zèè nètè bindi Júdà.

²⁴ Bindi ndú bà-i-nò gii 'deke tí ndú ji Mbíri éno máa, «Ákoo, Mbe tí ze! Wò nò có gbí njembí ndá 'duù 'daá gí gbaànjé-gbaànjé ni gí. À má ènò, túbà tí 'duù ñinò náa wò cu 'bí lo míti wó 'do gbí òkò tí ndá 'dakò tí nó sósò'ò nó jì ze, ²⁵ tacó wàa, yí 'ví zèè nètè bà nò tú tí nó náa Júdà jee mí to, yí gii ya gítí 'dóo bàndò mí wó gí nó.» ²⁶ Ndú má gii ki-mbílì, à gii rò a i míti Mátíyà. Bindi ndú gii 'deke yí toko ta sè ndá tú mí Jézù muu'bi-nje gbaànjé, bàkà muu'bi-nje só.

2

Sili zi'duù-só-nje muu'bi

¹ Ta sili zi'duù-só-nje muu'bi bindi o bà Ndi-ta-muu-ndá-Ìziriyéli-mi-Mbíri, ndá mbe ùnje gítí có mí Jézù gii kili mí tà gbèe tà'i. ² Ndú bà-i-nò gii gu káa ndii ta wo i go wo gbolò pípiri nó kù gí 'do tàri. Wo i tí nò gii yè tà'i tí ndú gí. ³ Bindi ndú gii nò 'bí i go meme wu nó njeè cee muu ndú 'daá gí. ⁴ Bèri-mi-Mbíri bà-i-nò gii je wotí jì ndú 'daá gí me gbolò, bindi ndú gii 'bità bà 'dè có gbí ndá 'bí ña tende nje có ta wotí mí Bèri-mi-Mbíri.

⁵ Ta o tí nò, ndá Jüdèyà ñinò mbe zèè có gítí tàkù mí ndú kácá-kácá nó kili 'do muu to tí nó 'daá gí mí Jèrùzàlèmè. ⁶ Ndú má gii 'di ña wo i tí nò, ndú gii kili 'daá gí mí bà gbèe to ta ndá mbe ùnje gítí có mí Jézù. Káa nje ndú 'daá gí gii 'dèè gí, tacó ndú gbaànjé-gbaànjé 'daá gí gii dù kù 'di kòcò ndá tú mí Jézù kù 'dè có gbí ndá nje có mí ndú. ⁷ Bà 'dè có gii dù káa kpò ndú 'daá gí gí. Ndú gii si káa nje ndú nga-ngàà kù zeke ta ndá tú mí Jézù.

Bindi ndú gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú, máa, «À kù 'dè có tí nó kuu nó me ndá 'duù tí nó mbe gí 'do gbí to Gàliléyà nó lá? ⁸ Káa à gii bàkà ée, káa ndoo kù 'di gbí ndá có tí nó náa ndú kù 'dè có gbí ndá 'dóo nje có mí ndoo gbaànjé-gbaànjé 'daá gí? ⁹ Ndá 'bí 'duù gbí òkò tí ndoo gí 'do Pàràsiyà, ndá 'bí 'duù gí 'do Mídi, ndá 'bí 'duù gí 'do Èlámì, ndá 'bí 'duù gí 'do Mèsòpòtámíyà, ndá 'bí 'duù gí ká 'do gbí ndá to Jüdèyà to nó, ndá 'bí 'duù gí 'do Kàpàdósíyà, ndá 'bí 'duù gí 'do Pòndùsù, ndá 'bí 'duù gí 'do Ásiyà, ¹⁰ ndá 'bí 'duù gí 'do Fírjijiyà, ndá 'bí 'duù gí 'do Páflliyà, ndá 'bí 'duù gí 'do Másiri, ta ndá to Líbiyà á dè-dè ta Sirini, ndá 'bí 'duù a ndá wíri tí ndá Jüdèyà ta ndá 'bí tende ña 'duù mbe kaa tí ndú gí gbí tàkù mí ndá Jüdèyà gí mbe gí 'do Rómà, ¹¹ ndá 'bí 'duù gí 'do Kèrèti, ndá 'bí 'duù gí 'do Àràbiyà. Káa ndoo 'daá gí kù 'di gbí ndá có tí nó náa ndú kù 'dè gítí ndá kpo-kpò i tí nó náa Mbíri bàkà nó gbí ndá 'dóo nje có mí ndoo.»

¹² Nje ndú 'daá gí gii 'dèè gí. Bà 'dè có gítí i tí nó mbe bàkà tí nó gii dù káa kpò ndú maa gí. Bindi ndú gii dù kù 'vee gbí ña i tí nó gbí òkò tí ndú. ¹³ Káa, ndá 'bí 'duù gbí òkò tí ndú gii dù kù lòkò'bò có gítí éno máa, «Rú'bù ngú cù ndii muu ndá ka yo gí.»

Piyétòrò 'dè có jì ndá mbè 'duù

¹⁴ Káa Piyétòrò bà-i-nò gii a gí yaà, bindi sè ndá 'bí ka wó tú mí Jézù muu'bi-nje gbaànjé 'daá gí gí a gí tàkò wó. Bindi Piyétòrò gii 'dè có jì ndá 'duù tí nó binjii nó ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa, «Yo tí ndá 'duù Jüdèyà, ta yo tí ndá 'duù tí nó 'daá gí mbe kù 'vala gbí gbata Jèrùzàlèmè nó, yo si bà gíri'o gítí i tí nó mbe bàkà tí nó mí to. Yo sè tú yo, wàa yo 'ví 'di gbí có tí nó náa ye kèjì gí bà 'dè jì yo nó níki maa. ¹⁵ À tí ndá 'dakò tí nó me pe go có tí nó náa yo kù kojo nó lá. Tacó ri kpónò káa ri dú'o. ¹⁶ Ñinò a i tí nó náa Jòwèlì, tí mbe 'dòkò có mí Mbíri digíséé, 'dè có gítí éno máa, Mbíri máa, ¹⁷ <Ye bà si Bèri mí ye 'ví gí gí gbí njembí ndá 'duù 'daá gí gbí ndá ndòngbù sili tí ò kèjì nó.

Ndá 'vii mí yo ta ndá nájú yo bà gii 'dè-kòcò,
ndá 'vii-'dakò mí yo bà gii nò ndá i go ndá i gbí řiì,

ndá kpo 'duù mí yo bà giì ò ndá riì.

¹⁸ Ye bà si Bèrì mí ye 'ví gí gí gbí njembí mí muu ndá bòò mí ye ta ndá jú i-gbì-keci mí ye,

gbí ndá sili tí nò,
bindi ndú bà giì 'dè-kòcò.

¹⁹ Ye bà giì túbà ndá seṛè mí ye mí tàrì yaà,
bindi ye bà giì bàkà ndá ndi 'bì ye mí muu to tí nò.

²⁰ Rò ò bà giì 'di gí,
bindi rò pì bà giì 'visi tí tí mbelè,
á kùro o bà too gbolò yé tí nò mí Mbe tí ndoo nò.

²¹ Ndá 'duù ñinò mbe kú nì «Ákoo» jì Mbe tí ndoo nó 'dáá gí bà 'de 'válá gí.»

²² «Ndá kòtí Ìziriyéli, yo sè tù yo gítí có tí nó náa ye kpónó kèjì gí bà 'dè nò. Jézù tí nó mbe gí 'do Názàrèti nò táánò a 'dakò náa a Mbíri ká wu yí jì yo. Táánò si yí kuu gbí òkò tí yo nó, Mbíri je a yí tí mbe bàkà ndá kpo-kpò i, ta ndá seṛè, ta ndá i ñinò mbe túbà wó tí wó mí Mbíri, á go ñinò náa yo 'dáá gí ò ní gí nò. ²³ Mbíri táánò je 'dakò tí nò mí 'bì yo 'do ká gbí 'dóó có mí wó gbí njembí wó tí Mbíri náa yí ò ní sàà kùro gí. Yo táánò giì kpi ngbàngà tí wó jì ndá 'duù ñinò ta ña ndú me ndá Jùdèyà lá nò, bindi ndú giì gbì yí míti njèèkpè mù ta 've nderè. ²⁴ Yo táánò zi yí gí, káa Mbíri giì te yí gí yaà 'do gbí ku gí. Mbíri 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó, tacó woti mí ku gítí bà zèè yí mí gbí zàà mí wó tí ku ngé gí wálá. ²⁵ Tacó Dàvidè tí gbolò gba mí yo tí ndá Jùdèyà táánò 'dè có gítí wó éno máa,

«Ye kú ò Mbe tí ye kùro ye ta o 'dáá gí.

Yí kú dù gbí kù'bi mí ye,
tacó wàa njembí ye 'ví mù lá.

²⁶ Tacó éno, tàkòcò ye ta o 'dáá gí ká pètèkè'i.

Ye delè kú 'dè káa líkí nje.

Ye delè kpónó kú tè káa wo ye kú ù ta ndi wúnò.

²⁷ Tacó wò bà jee lílì ye mí 'bá mí ndá ku wálá,
wò delè bà si diì ye, tí bòò mí lo, náa wò kaa yí mò gí mí lo gí nó,
'ví jì'vì to wálá.

²⁸ Wò túbà ndá kpokèjì mí 'válá jì ye gí,
wò bà si tàkòcò ye 'ví peteke ta bà dù ye mí ndá.»

²⁹ «Ndá ná'vindi ye, ye kpónó kú 'dè có jì yo ngbàrángà'i éno máa, Dàvidè tí rèngbó ndá mbe jò ndoo ci gí. À giì duu yí ta muu'dú wó yee gbí ò ní tí nó wúnò nó kuu gbí òkò tí ndoo. ³⁰ Yí táánò a mbe 'dòkò có mí Mbíri, tacó éno, yí táánò ò ní gí máa, Mbíri táánò see tí wó jì yí éno, máa, yí tí Mbíri bà kú 'bí 'vii-gu yí tí Dàvidè mí pí jàlàmbà bindi yí.

³¹ «I tí nó náa Dàvidè táánò ò ní, bindi yí giì 'dè có gítí si à bàkà tí kálásè nò, a bà 'vala ndi Bindi-Mbíri 'do gbí muu'dú wó. Bindi-Mbíri a 'duù tí nó náa Mbíri jee yí mí 'bá mí ndá ku lá, diì wò delè táánò volo lá. ³² Mbíri táánò te 'dakò tí nó tí Jézù nò gí yaà 'do gbí ku gí, náa ze 'dáá gí mbe kú rò tìyò kùro yo nó yí ta ro ze á bindi bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó nò gí. Ze delè kú 'dè yúco gítí jì ndá 'duù. ³³ À kpónó te yí ngéé gí yaà gbíri gí gbí kù'bi mí Mbíri, bindi Bu wó giì je Bèrì-mi-Mbíri jì yí, á go ci tí nó táánò náa yí ci ta yí nó gí. À má éno, ndá i tí nó náa yo kú ò kpónó nó, ta có tí nó náa yo kú 'di kpónó nó, a ndá i-nambee náa Bèrì-mi-Mbíri ká bàkà jì ndoo. ³⁴ Tacó Dàvidè táánò jé ya gí yaà gbíri lá, káa ñinò a ndá có náa a yí táánò ká 'dè éno máa,

«Mbíri 'dè có jì Mbe tí ye éno máa,

Kí tí lo mò gí gbí kù'bi mí ye,

³⁵ yee tí o tí nó náa ye bà bàkà ndá ku'di mí lo tí ndá i-tà-tàmà mí lo.»

³⁶ «Tacó éno, yo tí ndá kòtí Ìziriyéli 'dáá gí 'ví ò ní ngbàrángà'i éno máa, Mbíri bàkà Jézù tí nó náa yo táánò gbì yí míti njèèkpè mù nó tí Mbe tí ndoo, delè tí Bindi wó tí Mbíri gí.»

³⁷ Ndá 'duù mà giì 'di có tí nó náa Piyétòrò 'dè nò, ndú giì 'vee ndá Piyétòrò ta ndá ka wò tó mí Jézù, máa, «Ze 'ví bàkà a ña yè, ndá ná'vindi ze?»

³⁸ Káa Piyétòrò giì 'visi có jì ndú máa, «Yo 'visi kòzò tí muu yo 'do tí ndá vò i mí yo, wàa à 'ví caka tí yo gbaanjé-gbaanjé 'dáá gí ta rè mí Jézù tí Bindi-Mbíri. Tacó wàa Mbíri 'ví je ta à-cee-gí jì yo gítí ndá vò i mí yo, wàa Mbíri 'ví je ta i-nambee mí wó tí nó tí Bèrì mí wó 'di Mbíri nó jì yo. ³⁹ Tacó ci tí nó náa Mbíri táánò ci nó a i jì yo, ta ndá 'vii mí yo, ta ndá 'duù ñinò 'dáá gí mbe me 'dú nó, giì je ndá 'duù ñinò 'dáá gí náa Mbe tí ndoo tí Mbíri bà giì tè'è tí ndú gí mí wó nò.»

⁴⁰ Piyétòrò giì dù kú kili nje ndá 'duù tí nó gítí kpokèjì mí Mbíri go bà kili nje gbi nó ta cèe kòndi, ta bà yìi ndú éno máa, «Yo 'vala miyi yo 'do tí ndá voló-volo 'duù tí nó

náa yo kpónó kú 'vala ta ndú nò!» ⁴¹ Ndâ có mì Piyétòrò náa yí 'dè jì ndâ 'duù tí nò nó gii ya gí gbí muu ndú gí. Bindi à gii caka tí ndâ mbe ùnje gítí ndâ có mì wó nó gí. Muu ndâ ngu 'duù mbe ùnje gítí có mì Jézù ta rì tí nò 'dáá gí go ndâ 'duù álífí ta ô.

Kpédélé bà muu ndâ mbe ùnje gítí có mì Bindi-Mbíri

⁴² Ndâ kpédélé mbe ùnje gítí có mì Bindi-Mbíri 'dáá gí gii tee njembí ndú kpolo ngé ma mítí bà nibà i mì ndâ tú mì Jézù, ta bà dù tí ndâ ná'vindí gbaanjé, ta bà zò i-cí-ci toko gbaanjé, ta bà 'deke tí ndú jì Mbíri toko gbaanjé. ⁴³ Ndâ serè, ta ndâ ndi 'bì ndâ tú mì Jézù náa ndú kú bàkà gbí ndâ o tí nò gii te gúku mítí ndâ 'duù gbaanjé-gbaanjé 'dáá gí.

⁴⁴ Ndâ mbe tee njembí ndú mítí có mì Jézù 'dáá gí gii 'vala toko gbaanjé ta gbèe njembí ndú ta rè 'duù muu ndâ i mì ndú 'dáá gí wálá. ⁴⁵ Ndú 'dáá gí gii sù ndâ i ñinó náa à sàà kuu mì ndú kùro bà ùnje mì ndú gítí có mì Bindi-Mbíri nó 'dáá gí gí 'dè, bindi ndú gii ñjèè gbí mboò tàkò ndâ i tí nò gbí 'bí ña kèjì náa à 'boo 'duù lá. ⁴⁶ Ndú gii dù kú kili ta bà muu ndú ta rì 'dáá gí mì gbí ndùgù 'bá-Mbíri. Ndú delè gii dù kú nò ta bà zò i-cí-ci toko gbaanjé ta ndi tí ndâ 'bá mì ndú ta pétékè tàkòcò ndú, ta 'bí ña tende ña có gbí njembí 'bí 'duù gítí 'bí ka wó wálá. ⁴⁷ Ndú gii dù kú ùlù Mbíri, bindi ndâ 'duù 'dáá gí kú zeke ndú ta pétékè tàkòcò. Bindi Mbíri kú kaa ndâ 'duù ñinó náa yí 'vala ndú gí nó ta rì 'dáá gí toko mítí ndú.

3

Ndâ Piyétòrò ta Jòvànì 'vala 'bí mbe nò'o

¹ Ta 'bí o gbaanjé si ndâ Piyétòrò ta Jòvànì kú ya gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri ta rì-'dè'o, si rì gí tí rì bà 'deke tí ndâ 'duù jì Mbíri gí, ² ndú gii ñò ndâ 'duù kú làngà 'bí 'dakò ndii ta tí ndú. 'Dakò tí nò náa ndâ 'duù tí nò kú làngà yí nò a 'duù ñinó náa à jò yí tí mbe ósú, náa ndâ kò wó gbele've 'do ká gbí yí nawu wó. Káa ndâ 'duù kú làngà yí ya tí gítí 'bí ñjekèjì ndùgù 'bá-Mbíri gbaanjé náa à kú nì mítí a Banga-Njekèjì-Ndùgù, tacó wáa, yí 'ví kú yù i 'do tí ndâ mbe kú rì gí gbí ndùgù ta rì 'dáá gí.

³ 'Dakò tí nò má gii ñò ndâ Piyétòrò ta Jòvànì kú rì gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri, yí gii yù i 'do tí ndú. ⁴ Káa, ndâ Piyétòrò ta Jòvànì gii zeke yí ngbóó, bindi ndú gii 'dè có jì yí máa, «Zeke ze!»

⁵ Yí má gii 'di có tí nò náa Piyétòrò 'dè jì yí nò, yí gii 'visi tí wó ta bà zeke'o go'i gítí ndú, máa, ndú kèjì gí bà je i jì yì. ⁶ Káa Piyétòrò gii 'dè có jì yí máa, «Ndâ ñjì gùrusù fádà ta dá'bì mì ye tacó bà je jì wò wálá. Káa ye bà je jì wò a i ñinó náa à kuu mì ye nò. Ye kú 'dè có jì wò ta rè mì Jézù tí Bindi-Mbíri, mbe gí 'do Názàrètì éno máa, wò a gí yaà, wáa wò 'ví nó nó!»

⁷ Piyétòrò bà-i-nò gii yuu 'bì wó ya tí gí bà zèè ta 'bì 'dakò tí nò, bindi yí gii koni ta yí gí bà rò tiyò. Káa à káa póó bà ja 'dakò tí nò mì Piyétòrò gí yaà, wu gii gí gí gbí ndâ kpátù kò wó ta ngii-ngii kò wó gí. ⁸ Yí gii o gí yaà, bindi ndú gii 'bità bà nó nó ta ndâ Piyétòrò 'do ñjekèjì ndùgù kú ya gí rùkàtiì 'bá-Mbíri. Yí gii nò, ta bà o gí yaà, ta bà ùlù Mbíri. ⁹ Ndâ 'duù tí nò mbe tí binjìlì mì gbí ndùgù 'bá-Mbíri nó má gii ñò yí kú nó nó ta bà ùlù Mbíri, ¹⁰ ndú gii ñò yí nì tí 'dakò tí nó mbe kú kì tí wó tí Banga-Njekèjì-Ndùgù 'bá-Mbíri kú yù i 'do tí ndâ 'duù nó gí. Bindi nje ndú gii 'dèè gítí bà 'dè có gítí ña i tí nò mbe bàkà tí mítí 'dakò tí nó nó gí.

Piyétòrò 'dè có jì ndâ 'duù gbí ndùgù 'bá-Mbíri

¹¹ Ndâ 'duù má gii ñò bà nanaka 'dakò tí nò mì règba tí ndâ Piyétòrò ta Jòvànì, nje ndú gii 'dèè gí, bindi ndú gii kì ta ngèlè kpùkú ya gí mì ndú tí bàndò tí nó náa à kú nì mítí a Tàzo-mì-Sólómòni nó. ¹² Piyétòrò má gii ñò bà kaa ndâ 'duù tí nò gí gítí ndú, yí gii 'dè có jì ndú máa, «Yo kú si nje yo tí nga gítí i tí nó mbe bàkà tí nó tacó yè, ndâ Ìziriyèlì? Yo kú dongbo ro yo gítí ze tacó yè? Yo koŕo có máa, 'dakò tí nò kú nó nó 'do gbí 'dóó wotí mì ze? Yí kú nó nó 'do gbí 'dóó bà nìkì ze? ¹³ A Mbíri mì Àbiráámò, tí Mbíri mì Ìzákò, tí Mbíri mì Jákòbè, tí Mbíri mì ndâ ká gù yo, ká bàkà i tí nò, tacó bà te duù mítí Bòò mì wó Jézù, tí gbèe Jézù tí nó náa yo táánò kpì ngbàngá tí wó, máa, à 'ví zì yí gí nò, Jézù tí nó náa yo táánò bè yí mì kùro Pilátò nó, Jézù tí nó náa Pilátò táánò 'dè có jì yo máa, yì bà njaanga yí 'do gbí zàà gí, káa yo gii biya có mì Pilátò gí. ¹⁴ Yo gii biya 'duù tí nó ta ndi wò i tí wó wálá, tí 'duù ñinó jáá nó gí. Yo gii yòngò Pilátò máa, yí njaanga a mbe zì ku 'do gbí zàà, ¹⁵ bindi yo gii zì mbe je 'valá jì ndâ 'duù gí. Káa Mbíri gii 'vala yí 'do gbí ku gí. Ze a ndâ mbe 'dè yúcó gítí bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó nó. ¹⁶ Káa à kpónó káa gbèe Jézù tí nó náa yo táánò bè yí jì ku nó ká 'vala 'dakò tí nó á kuu kùro yo, náa yo ñò yí nì ngbàrángà'i gí nó, á 'do gbí có bà tee njembí ze á mítí wó

tí Jézù. A bà tee njembí ze á míti Jézù nò ká je woti jí 'dakò tí nó náa yo kpónó kù nò yí nò.

¹⁷ «Káa ye kpónó nò ni gí, ndá ná'vindi ye, máa, yo ta ndá gba mì yo táánò nò i tí nó náa yo kù bàkà nò ni lá. ¹⁸ Káa ñinò táánò a 'bí ña i náa a Mbiri ká bàkà ènò, tacó wàa ndá có tí nó náa yí tí Mbiri táánò tuu ta ndá mbe 'dòkò có mì yí ènò máa, Bindi-Mbiri bà kònò sé'i nó, 'ví dú tí tí yúco. ¹⁹ Á má ènò, yo 'visi muu yo 'do tí ndá wò kpokèji mì yo gí. Yo 'visi tí yo gí mì Mbiri, tacó wàa yí 'ví tojo ndá wò i mì yo gí. Delè tacó wàa, ndoo 'ví 'de ta làmbu gúlúsú pípírí 'do mì Mbe tí ndoo tacó bà 'dèè njembí ndoo, ²⁰ wàa yí 'ví tuu ta Jézù tí nó tí Bindi wò tí Mbiri náa yí cu 'bí wò míti wò tacó tí yo sàà gí nó jí yo. ²¹ Yí tí Jézù bà dù ká gbiri yee tí o bà gí ndá i muu to tí nó 'dáá gí tí ndá ngú i, go có tí nó náa Mbiri digisèè tuu ta ndá tò mbe 'dòkò có mì wò gí kò ta kò gbí o mì ndá ká gù yo nò. ²² Tacó kòcò Mòze náa yí 'dè digisèè ènò máa,

<Mbe tí ndoo tí Mbiri bà bàkà 'bí 'duu tí mbe 'dòkò có mì wò go ye nó jí yo.

'Duu tí nó bà dù a 'duu 'do gbí òkò tí ndá 'dóó ná'vindi yo.

Yo 'ví 'di ndá có ñinó náa yí kèji gí bà 'dè jí yo nó 'dáá gí.

²³ Áá bà mò 'duu ñinó mbe 'di có mì mbe 'dòkò có mì Mbiri tí nó lá nó 'do gbí òkò tí ndá 'duu mì Mbiri gí.»

²⁴ «Á má ta bà 'dè có ta yúco, Sàmùwèlè tí mbe 'dòkò có mì Mbiri, gii je ndá 'bí mbe 'dòkò có mì Mbiri 'dáá gí mbe gí gí takò wò nó digisèè 'dáá gí, kù 'dè có tù ta 'bí ndú ká gítí o bà có ndá rí tí nó. ²⁵ Yo a ndá mbe zèè mbelè bindi ndá mbe 'dòkò có mì Mbiri. Yo a ndá 'vii gbí mbelè tí nó náa Mbiri digisèè nju ta gù ndoo tí Àbiráámò ta o tí nó náa yí 'dè ta có jí Àbiráámò ènò máa,

<Ye tí Mbiri bà cù 'dè ngo cù ye míti ndá 'duu muu to tí nó 'dáá gí ta rè mì ndá 'vii-gù mì lo,» nó.

²⁶ Mbiri táánò cu 'bí wò míti Bòò mì wò, bindi yí gii tuu yí kpédélé'i gí bà cù 'dè ngo cù wò míti yo, ta bà 'visi muu yo gbaanjé-gbaanjé 'dáá gí 'do tí ndá wò i mì yo.»

4

Ndá Piyétòrò ta Jòvání gbí gbolò ngbàngà mì ndá Jùdéya

¹ Káa si ndá Piyétòrò ta Jòvání gbí-gbì kù 'dè có jí ndá 'duu, ndú mà gii zeke'o, ndú gii nò ndá 'bí bu-Mbiri mì ndá Jùdéya, ta kùro ndá mbe kù kpolo tí 'bá-Mbiri, gii je ndá Sàdúkáyò, tí ndá 'bí ña 'duu gbí òkò tí ndá Jùdéya mbe ùnje gítí bà 'vala ndi ndá ku 'do gbí muu'dú ndú lá, gbo ndú gbiri gí. ² Có tí nó mbe kpolo takòcò ndá kpo-kpò 'duu tí nó náa ndú gii ya tí gítí ndá Piyétòrò ta Jòvání nò a có bà nìbà i mì ndá Piyétòrò ta Jòvání jí ndá 'duu gítí bà 'vala ndi ndá ku 'do gbí muu'dú ndú, náa ndú kù kò ta kò jí ndá 'duu ènò máa, Jézù 'vala ndi wò 'do gbí muu'dú wò gí nò. ³ Ndú bà-i-nò gii kaa ndá Piyétòrò ta Jòvání ya tí gí gbí zàà, wàa à 'ví gii 'viiiki gbí có mì ndú ta 'bí yé, tacó rí ta o tí nó ta gí. ⁴ Káa ndá 'duu me mbè 'do gbí òkò tí ndá 'duu tí nó mbe 'di ndá có tí nó náa ndá Piyétòrò ta Jòvání 'dè ta 'dè'o tí nó nò gii ùnje gítí có mì Jézù gí. Muu ndá mbe ùnje gítí có mì Jézù 'dáá gí toko míti ndá ká ñinó ta o tí nó gii dù dè gítí ndá 'dakò álifi vò.

⁵ Yé mà gii too gí, ndá kpo-kpò 'duu, ta ndá kpo-'duu-'bá, ta ndá mbe nìbà tàkii mì ndá Jùdéya, gii kili mí Jèrùzàlèmé, ⁶ ta ndá Ánà (tí 'bí ká Kùro ndá bu-Mbiri mì ndú náa ngáángbá gba mì ndò Románò mò yí 'do gbí nètè gí), gii je Kàyifà, gii je ndá Jòvání ta Àlèsándòrò, ta ndá 'bí 'duu náa rèngbó bà jò ndú 'do a i tí ndá Kùro ndá bu-Mbiri.

⁷ Ndú gii tuu tú gí takò ndá Piyétòrò ta Jòvání 'do gbí zàà. Á mà gii kaa ndú gí tí gí kùro ndú gí, ndú gii kaa ndú mí gbí uù, bindi ndú gii 'bità bà 'vee gbí nje ndú máa, «Yo bàkà i tí nó ta ña kpokèji ngayi? Yo bàkà i tí nó ta ña woti mì yè? Rè 'duu tí nó mbe je woti tí nó jí yo nò a 'di?»

⁸ Káa Bèri-mi-Mbiri gii je woti jí Piyétòrò me gbolò, bindi yí gii 'visi có jí ndú máa, «Yo tí ndá gba mì ndá 'duu, gii je yo tí ndá kpo 'duu, ⁹ yo wúnó má kù 'vee gbí nje ze a i gítí có nambeè tí nó náa ze bàkà jí 'dakò tí nó táánò mbe kù ìrì ta to nó, yo má kù 'vee a kpokèji bà 'vala yí mì ze, ¹⁰ takòcò ye peteke gítí bà 'visi có jí yo tí ndá gba, ta ndá kpo 'duu, ta yo tí ndá kòti Iziriyèli 'dáá gí, ngé ma, máa, ze 'vala 'dakò tí nó ta rè mì Jézù tí nó tí Bindi-Mbiri mbe gí 'do Názàrèti nò, Jézù tí nó náa yo táánò gbí yí míti njèèkpè mù, káa Mbiri gii 'vala yí 'do gbí ku gí nò. 'Dakò tí nó wúnó kù rò tìyò kùro yo ta sé'i cee mbéé 'do tí wò gí nó a i ta rè mì wò tí Jézù, ¹¹ tí díí tí nó náa à cu có gítí mì gbí wáràgà mì Mbiri, máa,

<Díí tí nó náa yo tí ndá mbe bí 'bá bè gí nó,

ká gí tí yú díí bà sè tà 'bá.»

12 Tacó à nì rẹ̀ 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndá 'duù muu to tí nó jì ndá 'duù máa, yí a mbe 'vala ndoo, á bindi rẹ̀ wó nó lá.»

13 Nje ndá gba ta ndá kpo 'duù gii 'dèè gítí ndá Piyétòrò ta Jòvání gí. Ndú má gii 'viiki rẹ̀ngbó ndú gbí òkò tí ndú, ndú gii nò ndú ní ká tí ndá 'duù sínò jé mbe kí tí ndú njewu ta ndá kpo-kpò mbe nibà tàkii mì ndá Jùdèyà lá ní gí. Ndú delè gii nò ní gí máa, ndú táánò kú dù a i ta Jézù. 14 Káa ndú má gii nò 'dakò tí nó náa ndú 'vala yí nó kú rò tìyò rẹ̀gbà tí ndú, bà 'dè có gii dù káa kpò ndú gí. 15 Tacó ènò, ndú gii 'dè có jì ndú máa, «Yo yèè 'do gbí ngbàngà gí ndii tacó wáa ndá gba 'ví waa ta có.»

16 Ndá Piyétòrò ta Jòvání má gii yèè 'do gbí ngbàngà gí ndii gí, ndá gba gii 'bità bà 'viiki gbí có mì ndú, máa, «Ndoo kpónó 'ví bàkà a ña yè ta ndá 'dakò tí nó? Tacó ndá 'duù Jèrùzàlémè 'dáá gí nò ña tende serè tí nó náa ndú bàkà nó gí. Káa ñinò a i ñinó mbe je kponje 'do nje ndoo gí nó ká nò. 17 I ñinó náa ndoo kpónó bà ní bà bàkà gí nó káa bà rò bà 'vèè có serè tí nó gí kùrò, ta bà ci ndú máa, ndú káká'i 'ví nì rẹ̀ Jézù tí nó jì 'bí 'duù lá.»

18 Ndá gba má gii 'viiki gbí có mì ndá Piyétòrò ta Jòvání cee gí, ndú gii tè'é tí ndú, bindi ndú gii ci ndú, máa, «Ndòngbú tí yo bà nibà i jì ndá 'duù ta rẹ̀ Jézù 'ví dù káa yí nò.»

19 Káa ndá Piyétòrò ta Jòvání gii 'visi có jì ndú, máa, «Yo koṛo muu yo, yúco kùrò Mbíri má a bà 'di có mì yo mì ze á co tí bà 'di có mì wó tí Mbíri, wáa ze 'ví 'di ndòngbú có ñinó náa yo bà 'dè jì ze nò. 20 Tacó ze bà rò tìyò 'do tí bà ma có i tí nó náa ze nò ta ro ze gí nó wáá. Ze delè gítí bà nè nje ze a 'do tí bà ma có tí nó náa ze 'di ta tù ze gí nó wáá.»

21 Káa ndá gba gii ci ndá Piyétòrò ta Jòvání káká'i, máa, «Ndòngbú tí yo.» Ndú 'de kpokèjì bà waa có mí tí ndá Piyétòrò ta Jòvání ta o tí nó lá, tacó ndá 'duù 'dáá gí ta o tí nó kú ùlù Mbíri tacó i tí nó mbe bàkà tí nó.

22 'Dakò tí nó náa ndá Piyétòrò ta Jòvání bàkà serè tí nó mí tí wó nò a 'duù ta ndoo tí wó ndii zi 'duù-só gí.

Ndá mbe ùnje gítí có mì Jézù 'deke tí ndú jì Mbíri

23 Á má gii njaanga ndá Piyétòrò ta Jòvání 'do gbí zàà gí, ndú gii ya gí 'bá, bindi ndú gii 'vanda ndi ndá có tí nó náa ndá Kùrò ndá bu-Mbíri, ta ndá kpo-'duù-'bá, 'dè jì ndú nó jì ndá 'bí ka ndú mbe ùnje gítí có mì Jézù. 24 Ndá ka ndá Piyétòrò ta Jòvání má gii 'di ndi ndá có tí nó, ndú gii 'deke tí ndú ta njembí ndú gbaànjé jì Mbíri éno máa,

«Áá Mbe tí ze, tí mbe suu tãri, ta to tí nó, ta ndá kpo-kpò ngo. A wò ká suu ndá i gbíri, ta ndá i muu to tí nó, ta ndá i tà ndá kpo-kpò ngo 'dáá gí! 25 A wò dígísèé ká tuu Bèri mì lo tí Mbíri gí bà wu có mí gbí nje gù ze tí Dàvidè, tí bòò mì lo, bindi yí gii 'dè có éno máa,

«Ndá 'duù tí nó náa ndú me ndá Jùdèyà lá nó kú luguu tí ndú ta gbínje tacó yè?

Ndá 'duù kú koṛo có gítí ndá i ñinó ta gbí ndú wáá nó tacó yè?

26 Ndá kpo-kpò gba muu to tí nó kú ja gó,

bindi ndá kpo-kpò 'duù kùrò ndá 'duù kú toko có gítí Mbe tí ndoo.

Ndú delè kú toko có gítí 'Duù mì Mbíri á tí Bindi-Mbíri nò.»

27 «Có tí nó náa Dàvidè 'dè nò dú gii bàkà tí gí. Tacó ndá Èròdè ta Pónisiyò Pilátò táánò gii toko có ta ndá 'duù ñinó náa ndú me ndá Jùdèyà lá nó, ta ndá Ìziriyèlì mí gbí gbata tí nó, gítí Jézù tí Bòò mì lo náa wò kaa yí mò gí mì lo gí, náa wò je yí tí Bindi lo tí Mbíri nò. 28 Ndú dígísèé toko có tí nó ká tacó bà bàkà ndá i tí nó 'dáá gí náa wò ta wotí mì lo tí Mbíri koṛo có gítí ndú cee sàà gí, máa, ndú kèjì gí bà bàkà tí nó. 29 Nògí, koṛo muu lo gítí ndá cí tí nó náa ndú ci ta ze nò, Mbe tí ze. Koni ndá bòò mì lo, tacó wáa, ndú 'ví ma có mì lo ta yú njembí ndú. 30 Ya'va 'bi lo, wáa wò 'ví 'vala ndá mbe nò'o. Wáa, wò delè 'ví bàkà ndá serè, ta ndá i ñinó mbe 'dèè nje ndá 'duù gí nó, ta rẹ̀ mì Jézù tí Bòò mì lo náa wò kaa yí mò gí mì lo gí nò.»

31 Ndá mbe ùnje gítí có mì Jézù má gii 'deke tí ndú jì Mbíri cee gí, to gii tanga tí tí bàndò tí nó náa ndú kili mí tí nò. Bèri-mi-Mbíri bà-i-nò gii je wotí jì ndú me gbolò, bindi ndú gii 'bità bà ma có mì Mbíri ta gúku tí ndú wáá.

Cè ña bà 'vala ndò mì ndá kpédélé mbe ùnje gítí có mì Jézù

32 Ndá kpédélé mbe ùnje gítí có mì Jézù 'dáá gí ta o tí nó ñi èrè gba có mì ndú ká gbaànjé, ta wò njembí gbí òkò tí ndú wáá. 'Bí 'duù delè mbe ni, «I mì ye,» gítí 'dóó i mì wó ta o tí nó gbí òkò tí ndú wáá. Ndá i ñinó náa ndú kili nó 'dáá gí tacó tí ndá 'duù 'dáá gí. 33 Ta o tí nó, ndá tú mì Jézù gii dù kú ma có bà 'vala ndi Mbe tí ndoo tí Jézù 'do gbí muu'dú wó ta wotí ká tí. Mbíri delè gii cù 'dè ngo cù wó me gbolò mí tí ndú 'dáá gí. 34 'Bí 'duù gbí òkò tí ndú mbe wa i ta o tí nó wáá, tacó ndá 'duù ñinó gbí òkò tí ndú

ta to nji kuu mi ndú, ta ndâ 'duù ñinó ta 'bá kuu mi ndú nó, giì si ndâ i tí nó gí 'dè, ³⁵ bindi ndú giì kaa mboo tàkò ndâ i tí nó jì ndâ tú mi Jézù. Ndâ tú mi Jézù giì njèè jì ndâ 'duù ñinó tí ndâ mbe yè gbí òkò tí ndú náa à 'ví je jì ndú nó.

³⁶⁻³⁷ Ta o tí nó, 'bí 'dakò tí 'vii kòtí Lévi náa a jò yí mí Kípùrù, ta rè wó a Jüzépè, náa ndâ tú mi Jézù kú ni mítí wó a Bàránábà (gbí rè tí nó máa, «Mbe je wotí gítí i»), giì si nji mi wó gí 'dè, bindi yí giì kaa i gbí jì ndâ tú mi Jézù tacó bà njèè jì ndâ 'duù.

5

Ndâ Ànàniyà ta Sàfírà

¹ Ta 'bí o gbañjé, ndâ 'bí 'dakò ta rè wó a Ànàniyà, ta nawù wó ta rè wó a Sàfírà, giì toko có mi ndú, bindi ndú giì si to nji mi ndú gí 'dè. ² Bindi Ànàniyà giì je káa tí mboo tàkò nji mi ndú náa ndú si gí 'dè nó ya tí jì ndâ tú mi Jézù, káa nawù wó 'di gbí i tí nó náa yí bàkà nò ngbàrangá 'i gí.

³ Ànàniyà má giì di ta i tí nó tí ndâ tú mi Jézù, Piyétòrò giì 'vee yí máa, «Ànàniyà, Gba-wàtà jèjèkè tí wó mí gbí njembí lo tí ña ñinó náa wò giì ngùù tí mboo tàkò nji mi lo gí, bindi wò giì 'dè 'verè jì Bèri-mi-Mbiri tacó yè? ⁴ Táánò kùro bà si nji tí nó mi lo gí 'dè, à me 'dóó nji mi lo lá? Káa, wò tà kpétí má giì si gí 'dè gí, mboo tàkò me i mi lo tacó wàa wò 'ví bàkà tí go có mi lo gbí njembí lo lá? A yè ká a támuu lo gítí bà bàkà ña i tí nó? Wò 'dè 'verè tí nó me jì ndâ 'duù lá, wò 'dè a i jì Mbiri.»

⁵ Ànàniyà má giì 'di có tí nó náa Piyétòrò 'dè jì yí nó, yí giì 'va tí wó to tí yú ku. Bindi gúku giì zèè ndâ 'duù tí nó mbe 'di có i tí nó mbe bàkà tí nó nò 'dáá gí. ⁶ Ndâ 'vii-'dakò bà-i-nò giì oloko gí yaà, bindi ndú giì yili yí gí. Ndú giì te yí gí sè, bindi ndú giì duu yí gí.

⁷ Ndâ 'duù má giì dù à bindi bà te ku Ànàniyà gí sè nó ndi-ndi-ndi éno, ndú giì ñò Sàfírà ri gí tàkò ndú tà 'i gí. Káa yí ñò i tí nó mbe bàkà tí á kùro wó kà nó ni lá. ⁸ Káa Piyétòrò giì 'vee yí máa, «[Ñinó wáa a kábà mboo tàkò nji mi yo náa yo si gí 'dè nó ká nó, Sàfírà? 'Dè yúco mi lo je wàa ye 'ví 'di gí!]

Káa Sàfírà giì 'visi có jì Piyétòrò máa, «Iyoo, à 'dáá gí nó a yí.»

⁹ Káa Piyétòrò giì 'visi có jì Sàfírà máa, «Yo ta kù lo toko có gítí bà tala Bèri-mi-Mbiri gí! A yè ká a támuu yo gítí bà bàkà ña i tí nó? Wò 'di wo tí ndâ 'duù tí nó kèjì nó gí? Ndú kpónó kú gí nó 'do bà duu ku kù lo. Ndú kpónó bà te wò gí sè delè!»

¹⁰ À káa póó bà cee có tí nó gbí nje Piyétòrò, Sàfírà ngé giì 'va tí wó gbaràsa to kùro wó tí yú ku. Ndâ 'vii-'dakò tí nó mbe gí 'do bà duu ku Ànàniyà nó má giì ri gí tà 'i, ndú giì 'de Sàfírà cì delè gí. Ndú bà-i-nò giì te yí gí sè, bindi ndú giì duu yí mí règbà tí 'dakò mi wó. ¹¹ I tí nó giì te gúku mítí ndâ mbe ùnje gítí có mi Jézù, ta ndâ 'duù ñinó mbe 'di tà wo nó 'dáá gí ngé ndii gí.

Ndâ serè

¹² Ndâ mbe ùnje gítí có mi Jézù má giì ya gí bà 'deke tí ndú jì Mbiri gbí ndâ o tí nó, ndú kú giì kilí ká ta bà muu ndú mítí 'bí bándò gbí ndùgù 'bá-Mbiri náa à kù ni mítí a Tàzo-mi-Sólómòni. Ndâ tú mi Jézù giì dù kù bàkà ndâ serè, ta ndâ kpo-kpò i mbe kù túbà wotí mi Mbiri jì ndâ 'duù. ¹³ Tacó éno, gúku giì kpò ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ mbe ùnje gítí có mi Jézù lá nó 'do tí bà yuu tí ndú gí gbí òkò tí ndú gí. Kpétí ká éno, ndâ 'duù giì wu gbí ndú ngé ndii gí. ¹⁴ Káa, muu ndâ 'dakò ta ndâ ni mbe ùnje gítí có mi Jézù giì àdì me gbolò.

¹⁵ Ndâ 'duù Jèrüzalémè má giì ñò ndâ serè tí nó náa ndâ tú mi Jézù kù bàkà nó, ndú giì turu ndâ mbe nó o mi ndú, ndú giì sii ndú kpiri 'vii ta seè kpokèjì, tacó wàa, Piyétòrò má kù ndii ta nó, wàa vóo tazo wó 'ví có muu ndú. ¹⁶ Ndâ 'duù delè giì turu ndâ mbe nó o mi ndú, ta ndâ 'duù ñinó ta ndâ i-gbí-muu ndú nó me mbè 'do gbí ndâ gbata ñinó dè-dè ta seè Jèrüzalémè nó, gí tí jì ndâ tú mi Jézù, bindi ndú giì 'vala ndú 'dáá gí.

À mèèkè 'i tí ndâ tú mi Jézù

¹⁷ Ju kii giì te ndâ Kùro ndâ bu-Mbiri, ta ndâ 'duù mi wó tí ndâ Jüdèyà ñinó mbe ùnje gítí bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu 'dú ndú lá nó, gí tàkò ndâ tú mi Jézù. ¹⁸ Ndú bà-i-nò giì zèè ndú, bindi ndú giì kaa ndú mí gbí gbolò zàa. ¹⁹ Káa o má giì bèè gí, basili mi Mbiri giì njaanga njekeji zàa tàkò ndú, bindi yí giì kaa ndú gí sè. ²⁰ Yí giì 'dè có jì ndú máa, «Yo njè nó ya gí gbí ndùgù 'bá-Mbiri, wàa yo 'ví ma có gítí ngu ña 'valá tí nó jì ndâ 'duù.» ²¹ Ndâ tú mi Jézù giì njè nó ya gí gbí ndùgù 'bá-Mbiri, bindi ndú giì 'bità bà ma có jì ndâ 'duù si yè kù bàkà bà ngbaranga to.

Yé má giì too gí, ndâ Kùro ndâ bu-Mbiri, ta ndâ 'duù mi wó, ta ndâ kpo 'duù gbí gbolò ngbàngà mi ndâ Jüdèyà, giì kilí muu ndú ta ndâ kpo-kpò 'duù mi ndâ Iziriyéli 'dáá gí.

Ndú bà-i-nò giì tuu tú ya tí gí gbí zàà, máa, à kaa ndá tú mì Jézú kà nó gí tí gí gbí ngbàngà kùro ndá yì. ²² Ndá kùro ndá mbe kpolo tí ndá 'duù gbí zàà tí ndá nàa a tuu ndú nó mà giì yee gbí zàà kà, ndú giì 'de ndá tú mì Jézú tà'i lá. Bindi ndú giì dele ndi ndú ya gí bà 'dè có jì ndá kpo-kpò 'duù tí nó mbe tuu ndú nó, máa, ²³ «Ze 'de njekèjì nè tí rí-tí-rí-tí gí, ta ndá mbe ù njekèjì zàà kuu gbí njeté mì ndú, káa, ze mà giì njaanga njekèjì, ze giì 'de gbèe 'duù tà'i kà lá.»

²⁴ Ndá Kùro ndá bu-Mbíri, ta kùro ndá mbe kpolo tí 'bá-Mbíri, mà giì 'di có tí nó, muu ndú giì èrè tí gítí ña i tí nó mbe bàkà tí nó gí. ²⁵ Káa ndú mà giì zeke'o, ndú giì ò 'bí 'dakò yee tí ndú ta ngú có éno máa, «Ye ò ndá 'dakò tí nó nàa yo zèè ndú mí gbí zàà nó kù nìbà i jì ndá 'duù gbí ndùgù 'bá-Mbíri kàzò.» ²⁶ Gbolò 'duù kùro ndá mbe kù kpolo tí 'bá-Mbíri mà giì 'di có tí nó, yí giì ruka ndá 'bí 'duù mì wó, bindi ndú giì ya ta ndú gí bà kaa ndá tú mì Jézú gbí pétéké có gí tí gí kùro ndá kpo 'duù gbí ngbàngà. À tí ndá mbe kpolo tí 'bá-Mbíri ta o tí nó a gúku éno máa, ndá yì má gbùrùngà ndá tú mì Jézú, ndá 'duù bà 'vaka ndá yì ta díí.

²⁷ Ndá mbe kù kpolo tí 'bá-Mbíri mà giì yee ta ndá tú mì Jézú kùro ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà gí, Kùro ndá bu-Mbíri giì do mítí ndú, ²⁸ máa, «Ze táánò ci yo kpolo ma, máa, ndòngbú tí yo ta bà nìbà i jì ndá 'duù ta rẹ 'dakò tí nó 'ví dù ká yí nó. Káa, sè tù 'duù kpónó Jèrùzàlémé nó mbe 'di bà nìbà i mì yo lá nó wáá. Ze delé giì ò goolá yo èrè muu yo mítí có bà kaa nderè có ku 'dakò tí nó mí muu ze gí nó! À má éno, yo 'dè nderè ña nètè mì yo nó jì ze.»

²⁹ Káa ndá Piyétòrò ta ndá 'bí ka wó tú mì Jézú giì 'visi có jì ndá kpo 'duù gbí ngbàngà, máa, «Ze bà 'di kpédélé kùro a có mì Mbíri mà kózò gí, ze 'ví giì 'di có mì ndá 'duù. ³⁰ Áá táánò a Mbíri mì ndá ká gù ze ká 'vala ndi Jézú 'do gbí muu'dú wó, káa a yo táánò ká zì yí ta bà gbí yí mítí njèèkpè mù. ³¹ Káa Mbíri kpónó giì te yí mì gbí kù'bi mì wó tí Mbíri, máa, yí dù tí kùro ndá 'duù, wàa yí delé 'ví dù tí mbe 'vala ndá 'duù, tí mbe 'visi muu ndú 'do tí ndá vò kpokèjì mì ndú gítí kpokèjì mì yí tí Mbíri, tí 'duù tí nó nàa Mbíri bà je à-cee-gí gítí ndá vò i mì ndá Ìzìrìyèlì 'dáá gí a i ta rẹ wó nó. ³² Ze a ndá mbe 'dè yúco gítí ndá i tí nó, ze ta ndá Bèri-mi-Mbíri, tí i-nambee tí nó nàa Mbíri kù je jì ndá 'duù ñinó mbe 'di có mì wó tí Mbíri nó.»

³³ Có tí nó nàa ndá tú mì Jézú 'visi nó giì dù goolá ndú cu a wu mítí ndá kpo 'duù gbí ngbàngà mì ndá Jùdèyà. Tacó éno, ndú giì bàkà a có bà ziki ndá tú mì Jézú gítí có tí nó.

Gàmàliyèlì jùkì ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà 'do tàkò ndá tú mì Jézú

³⁴ 'Bí kpo 'duù 'do gbí òkò tí ndá ka wó gbí gbolò ngbàngà mì ndá Jùdèyà, tí mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdèyà, ta rẹ wó a Gàmàliyèlì, tí gbolò mbe kù nìbà tàkii mì ndá Jùdèyà jì ndá 'duù, nàa ndá Jùdèyà 'dáá gí kù te duù mítí wó, mà giì ò ndá có mì ndá 'bí ka wó kpo 'duù gbí ngbàngà zò muu wó dúú-dúú lá, yí giì a gí yaá, bindi yí giì 'dè có jì ndú éno máa, à kaa ndá tú mì Jézú 'do gbí ngbàngà gí ndii gàà kózò gí. ³⁵ À mà giì bàkà có mì wó nó gí, yí giì 'dè có jì ndá ka wó kpo 'duù gbí ngbàngà, máa, «Ndá 'dakò! Yo kpolo tí yo tí kpoo gítí ña i tí nó nàa yo kù koro có gítí bà bàkà ta ndá 'duù tí nó nó. ³⁶ Ye kù 'dè có tí nó jì yo, tacó ye ki 'bi ye gítí ndá mbe bàkà ña i tí nó nàa ndá 'dakò tí nó kpónó kù bàkà nó kí-ki; 'bi 'dakò dígísèè ta rẹ wó a Tèwùdási, luguu tí wó máa, yì ma. Bindi ndá 'duù go zì 'duù-vò ta bà nà'ò (400) ká giì tẹ gí tàkò i-má mì wó nó. À mà giì zì Tèwùdási gí, ndá 'duù mì wó nó giì 'vaaka gbaanjé-gbaanjé 'dáá gí. À giì dù maa nó a bà zì nje ndú ká nó. ³⁷ Bindi Tèwùdási nó, 'bí 'dakò ta rẹ wó a Jùdá, tí 'duù Gàliléyà, dígísèè gbí o bà 'deke muu ndá 'duù nó giì jèjèèkè cee tí wó, máa, ndá 'duù 'ví ò a yì, si Mbíri mí to. Ndá 'duù giì kí gí tàkò wó kí-ki. À mà giì zì yí delé gí, ndá 'duù mì wó giì ta'va lèé gí.

³⁸ «À má éno, có mì ye gbí njembí ye jì yo kpónó máa, yo si ndá 'dakò tí nó mí bàndò mì ndú. Yo si ndú 'ví ya . Tacó rẹngbó i tí nó nàa ndú kpónó kù bàkà nó má 'bi 'do mì 'duù, nje bà zì ta kpéetí wó. ³⁹ Káa, à má dú káa yúco máa, nèté tí nó nàa ndú kù bàkà nó a nèté mì Mbíri, yo bà kpò ndú wáá. Yo delé bà 'de tí yo kù jòò gbí có a i ta Mbíri.»

Có tí nó nàa Gàmàliyèlì 'dè nó giì ya gí gbí muu ndá 'bí ka wó kpo 'duù gbí ngbàngà gí. ⁴⁰ Ndú bà-i-nò giì t'è'è tí ndá tú mì Jézú gí kùro ndú. Ndú mà giì gbí ndú gí, ndú giì ci ndú, máa, «Ndòngbú tí yo ta bà ma có jì ndá 'duù ta rẹ Jézú 'ví dù ká yí nó.» Bindi ndú giì dò 'bí 'do tí ndú gí.

⁴¹ Ndá tú mì Jézú giì njè nó 'do kùro ndá kpo 'duù gbí gbolò ngbàngà mì ndá Jùdèyà ta pétéké tàkòcò ndú, tacó Mbíri ò ndú 'vii tí ndá 'duù mbe kònò sé'i ta rẹ Jézú gí. ⁴² 'Do gbí rì tí nó, ndá tú mì Jézú giì dù kù ma Banga-Ngú-Có jì ndá 'duù ta rì 'dáá gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri, delé ta ndi 'bá mì ndá 'duù, máa, Jézú a Bindi-Mbíri, ta 'bí 'duù mbe tù 'bì wó gí ta rọ ndú gbaanjé wáá.

6

Bà ɾuka ndá 'duu tí ndá mbe koni ndá tú mi Jézú ta nètè

¹ Muu ndá mbe tala có mi Jézú má gii 'bità bà àdi gí, gbínje gii 'bità bà bàkà tí gbí òkò tí ndá Jùdèyá ñinó náa a jò ndú me mí 'bá Jùdèyá lá, mbe kú 'dè káa có Ìgirígi nó, ta ndá jíjí'dí-jíjí'dí Jùdèyá á 'do muu có bà njèè i-zó-zò. Ndá Jùdèyá ñinó náa a jò ndú mí ndii nó gii 'bità bà 'dè kòlòwò, máa, ndá jíjí'dí-jíjí'dí Jùdèyá ta ɾi 'daá gí njèè i-zó-zò jì ndá nawú ku mi ndá yì yè ɾo ndá yì lá.

² Ndá tú mi Jézú muu 'bi-nje só má gii 'di có tí nó, ndú gii kili ndá mbe tala có mi Jézú 'daá gí, bindi ndú gii 'dè có jì ndú máa, «Bà jee bà ma có mi Mbíri mi ze mí to, waa ze 'ví zèè tí kpoò a nètè bà njèè i-zó-zò me dú tacó tí ze lá. ³ Á má ènò, à niki ènó máa, yo tí ndá ná'vindi ze ñò ndá 'bí 'dakò vò-nje só 'do gbí òkò tí ndá 'duu ñinó ta to ɾè ndú nó, ndú delè 'ví dù tí ndá 'duu ñinó náa Bèri-mi-Mbíri je woti jì ndú me gbolò, delè tí ndá 'duu ñinó mbe 'di gbí-o nó, tacó waa, ze 'ví bàkà ndú tí ndá mbe njèè i-zó-zò. ⁴ Waa, o mi ze 'ví dù 'daá gí ká gítí bà 'deke tí ze jì Mbíri, ta nètè bà ma có mi Mbíri.»

⁵ Takòcò ndá mbe tala có mi Jézú 'daá gí gii peteke gítí có tí nó náa ndá tú mi Jézú koɾo nó ngé ndii gí. Tacó ènò, ndú gii cu 'bi ndú míti Ìsitéfànò tí 'bí 'dakò mbe tee njembí wó 'daá gí míti Mbíri, tí 'dakò náa Bèri-mi-Mbíri je woti jì yì me gbolò, gii je Filípò, gii je Pòròkòrù, gii je Nikànóra, gii je Tímònì, gii je Pàràmenà, gii je Nikòláu wú tí 'bí 'dakò náa ña wó me Jùdèyá lá mbe gí 'do gbí gbata Àndiyókì, mbe kaa tí wó gí gbí tàkii mi ndá Jùdèyá kùro bà gí yì tí mbe tala có mi Jézú gí. ⁶ Ndú gii kaa ndú ta bà muu ndú vò-nje só nò jì ndá tú mi Jézú. Ndá tú mi Jézú má gii 'deke tí ndú jì Mbíri tacó tí ndú gí, ndú gii bàkà ndú tí ndá mbe njèè i-zó-zò jì ndá 'duu bindi ndú.

⁷ Có mi Mbíri gii dù kú ɾèjì bindi bà 'viindi có gítí bà njèè i-zó-zò nó tí ña ñinó náa muu ndá mbe tala có mi Jézú gii ògbù gbí gbata Jèrùzàlèmè ngé ndii gí. Ndá 'duu me mbè 'do gbí òkò tí ndá bu-Mbíri mi ndá Jùdèyá delè gii 'bità bà ɾu ndi kpokèjì mi Bindi-Mbíri.

Bà zèè Ìsitéfànò

⁸ Mbíri gii bàkà nambèè jì Ìsitéfànò tí 'bí 'duu gbaanjé 'do gbí òkò tí ndá 'duu tí nó vò-nje só náa à ɾuka ndú tí ndá mbe njèè i-zó-zò nó ngé ma, ta bà je woti bà bàkà ndá kpo-kpò serè mí gbí òkò tí ndá 'duu jì yì. ⁹ Ndá 'bí 'duu 'do gbí òkò tí ndá Jùdèyá má gii ñò ndá i tí nó náa Ìsitéfànò kú bàkà nó, ndú gii 'bità bà jòò gbí có ta yì. Ndá 'bí Jùdèyá tí nó mbe kaa ya gí bà jòò gbí có ta Ìsitéfànò nó gí 'do bàndò bà kili ndá Jùdèyá ñinó náa à kú nì míti a «Bàndò bà kili ndá i-zógó-zogo ñinó náa a njaanga wú 'do tí miɾi ndú gí» nó, ndá 'bí gí 'do gbí gbata Sirini, ndá 'bí gí 'do gbí gbata Àlèsànderiyà á gbí to Másiɾi, ndá 'bí gí 'do gbí to Silisiyà, ndá 'bí gí 'do gbí to Ásiyà. ¹⁰ Káa bà 'vii tí ndú ta Ìsitéfànò gii kpò ndú gí, tacó yì 'di gbí-o ndii ndú me 'dú, delè tacó a Bèri-mi-Mbíri ká kú wu có mí gbí nje wó. ¹¹ Ndú má gii ñò ènò, ndú gii si ndá 'bí 'duu tàbèngii máa, ndú waaka có ta ɾè Ìsitéfànò ènó maa, «Ze 'di kòcò 'dakò tí nó tí Ìsitéfànò nó kú 'dè zu có gítí ndá Mòze ta Mbíri.»

¹² Na có tí nó, máa, Ìsitéfànò kú 'dè zu có gítí ndá Mòze ta Mbíri nó, má gii 'va tí gbí tù ndá Jùdèyá, ta ndá kpo-'duu-'bá mi ndú, ta ndá mbe kpolo tí tàkii mi ndú, ndú gii zèè Ìsitéfànò ya tí gí gbí gbolò ngbàngà mi ndú tí ndá Jùdèyá. ¹³ Ndú má gii yee ta yì kùro ndá kpo 'duu mi ndú gbí ngbàngà gí, ndú gii waaka ndá 'verè gítí wó jì ndú, máa, «'Dakò tí nó kuu nó ta o 'daá gí kú 'dè vò có gítí 'bá-Mbíri mi ndoo jì ndá 'duu, yì delè kú 'dè vò có gítí tàkii mi ndoo. ¹⁴ Ze zèè yì kú 'dè có jì ndá 'duu ènó máa, 'dakò tí nó tí Jézú mbe gí 'do Názàrètì nó kèjì gí bà k'viki 'bá-Mbíri mi ndoo nó gí to. 'Bí kòcò wó mbe gii 'va tí gbí tù ze delè a ñinó máa, ní gbèè Jézú tí nó a mi yì nó delè kèjì gí bà 'visi tàkii tí nó náa Mòze dígísèè je jì ndá ká gù ndoo, náa ndú gii 'dòkò kpòò yee tí tí ndoo nó gí.»

¹⁵ Ndá kpo 'duu gbí ngbàngà mi ndá Jùdèyá 'daá gí gii zeke gbí ɾo Ìsitéfànò ngbóó gítí có tí nó náa ndú 'di ta ɾè wó nó. Káa, ta o tí nó náa ndú kú zeke ta o gbí ɾo wó nó, ndú gii ñò gbí ɾo wó kú tòngbaà go gbí ɾo basili mi Mbíri nó.

7

Kòcò Ìsitéfànò jì ndá kpo 'duu gbí gbolò ngbàngà mi ndá Jùdèyá

¹ Ndá kpo 'duu gbí gbolò ngbàngà mi ndá Jùdèyá má gii 'di kòcò ndá mbe kpì ngbàngà tí Ìsitéfànò cee gí, Kùro ndá bu-Mbíri, tí gbolò 'duu kùro ndá kpo 'duu gbí gbolò ngbàngà mi ndá Jùdèyá 'daá gí, gii 'vee Ìsitéfànò, máa, «Ndá có tí nó náa ndá 'duu tí nó 'dè gítí lo nó a yucó?»

² Káa Ìsitéfànò gii 'visi có jì yí máa, «Ákoo ndá ná'vindí ye! Ákoo ndá bu ye! Yo sè tũ yo, waa yo 'ví 'di có mì ye náa ye kpónó kèjì gí bà 'dè jì yo nò. Mbiri tí nó mbe kũ tòngbaà ngbèzèè nó dígísèè túbà tí wó jì bu ndoo tí Àbiráámò si yí ta 'bá gbí to Mèsòpótamiyá á kũro bà 'dòkò 'bá mì wó gí gbí gbata Àràni. ³ Bindi yí gii 'dè có jì yí éno máa, «Njè nó 'do 'bá mì yo gí. Co 'do gbí òkò tí ndá nambe lo, waa wò 'ví ya gítí to tí nó náa ye bà túbà jì wò nò.» ⁴ Àbiráámò bà-i-nò gii 'dòkò 'bá 'do gbí òkò tí ndá nambe wó gbí to mì ndá 'duu Kàlidiyá go có mì Mbiri nò, ya gí gbí gbata Àràni. Bu Àbiráámò má gii cì gí, Mbiri gii 'dè có jì yí máa, yí 'dòkò ta 'bá gí gí bàndò tí nó náa yí tí Mbiri táánò ci yí gítí, náa yo wúnó kũ 'vala tí nò. ⁵ Káa Mbiri ta o tí nó waa 'bí lãmbu to kpèti ká 'várá éno jì Àbiráámò tí 'dóó ñindi wó gítí miiri wó lá. Mbiri gii cì Àbiráámò a i éno máa, «Ye tí Mbiri bà je to tí nó jì yo ta ndá 'vií bindi lo.»

«Gbèe 'vií go mè gbí u tí nó ta o tí nó, náa Mbiri ci tí ta Àbiráámò nò, mì Àbiráámò wálá. ⁶ Káa 'dóó kòcò Mbiri jì Àbiráámò ta o tí nó éno máa, «Ndá 'vií-gù lo bà dù tí ndá mbe 'dó-'do á 'bá mì ndá tende ña ndá 'duu. Ndá tende ña ndá 'duu tí nó bà gii bàkà bòò míti ndú, ndú bà toŕo nje ndú ta to ta ndoo zi 'duu-vò ta bà 'nà'ò (400). ⁷ Káa, a ye tí Mbiri ká bà waa có míti ndá 'duu tí nó á muu ndú. Bindi ndá 'duu mì ye bà gí 'do 'bá mì ndá ku'di gí bà bàkà i jì ye tí Mbiri á mí bà-i-nò.» ⁸ Mbiri gii 'dè có jì Àbiráámò máa yí ya gí gbí gázà tacó bà túbà máa ndá yí tí Mbiri toko nambeè ta yí gí. Tacó éno, Àbiráámò má gii jò Ìzákò, yí gii waa yí ta sili vò-nje ta'ò bindi bà jò yí. Ìzákò má gii jò Jákòbè, yí delè gii bàkà ká éno. Jákòbè delè gii bàkà ká éno míti ndá 'vií mì wó muu'bi-nje só tí ndá rëngbó mbe jò ndá ña ndá Ìziriyéli muu'bi-nje só nò.

⁹ «Káa ndá 'bí 'vií mì Jákòbè gii sè ná'vindí ndú Jüzépè gí 'dè tí bòò jì ndá 'duu ya tí gí Másiiri ta kii gí. Káa Mbiri ta o tí nó kuu tàkò Jüzépè. ¹⁰ Yí gii ñò yé ɾo wó, yí gii je muu jì yí tí ña ñinó náa go có mì wó gii dù tí Fàràyonè (gbí máa, gbolò gba mì ndá 'duu Másiiri) ngé ma. Tacó éno, yí gii te Jüzépè tí kũro ndá kpo-kpò 'duu mì wó Másiiri 'dáá gí, delè tí mbe kpòlo tí ndá 'duu, ta ndá 'dóó i-'bá mì wó tí gbolò gba.

¹¹ «Ta o tí nó náa Jüzépè kuu tí Másiiri nò, lãngawiri gii tẽ to. Ndá 'duu Másiiri ta ndá 'duu Kánani gii zé'veŕe ta go zé'veŕè-zé'veŕè. Ta o tí nó, lãmbu 'bí i tacó bà ɾo míti tí ndá ká gù ndoo ngé éno gí wálá. ¹² Jákòbè má gii 'di có cù gí Másiiri, yí gii tuu ndá ká gù ndoo gí ká. ¹³ Gbí kpédélé nó mì ndú nò, Jüzépè túbà tí wó jì ndú lá. Yí gii túbà tí wó jì ndá ná'vindí wó a i gbí bà só bà ya ndú gí Másiiri, bindi yí gii tũ ta bà tí ndú jì gbolò gba mì ndá 'duu Másiiri. ¹⁴ Jüzépè bà-i-nò gii tuu tũ gí tàkò bu wó Jákòbè, ta ndá sè ná'vindí wó, ta ndá 'vií mì ndú 'dáá gí. Muu ndá kòtí Jákòbè ta o tí nó 'dáá gí a ndá 'duu zi'duu-ta'ò-nje muu'bi nje-muu'bi vò (75). ¹⁵ Ndá Jákòbè ta ndá ká gù ndoo gii mií 'dáá ká mí Másiiri, ¹⁶ káa a duu ndú mí ká lá. À tuŕu ku ndú ya tí gí bà duu a i mí 'bá bindi ndú gbí gbata Sèkimi míti 'bí bàndò bà duu ku náa Àbiráámò si 'do mì ndá 'vií mì Àmòrà tí bu Sèkimi.

¹⁷ «O bà bàkà go cí tí nó náa Mbiri ci ta Àbiráámò kácá-kácá nó má gii dooko gí, ndá 'duu mì ndoo gii jò àdi mí Másiiri ndii ñinó sàà kũro nó gí. ¹⁸ Ta o tí nó, 'bí ngú gbolò gba mbe ñò Jüzépè ni lá gii le bèrè mì ndá 'duu Másiiri. ¹⁹ Ngú gba tí nó gii pẽŕe ndá ká gù ndoo pẽŕe-pẽŕe. Yí mèèkè'i tí ndá ká gù ndoo ta bà 'vaka ndá dó 'vií mì ndú 'do 'bi ndá nawu ndú gí 'dè, tacó waa ña ndú 'ví mií gí. ²⁰ Ñinò a gbèe vò o tí nó náa à jò Mòze gbí nò. À me ña banga tí lo tí dó 'vií á gbí ɾo Mbiri lá! Ndá nawu Mòze gii ngùu yí mí tà'i ta pi ta'ò. ²¹ Bà ngùu yí má gii kpò ndá nawu wó gí, ndú gii te yí gí sè 'do tà'i. Nájú gbolò gba mì ndá 'duu Másiiri bà-i-nò gii 'de yí. 'Viní tí nó gii te yí, bindi yí gii ko yí kpòlo tí 'dóó 'vií mì wó. ²² À gii kpòlo yí ta bà ñibà bà 'di gbí-o mì ndá 'duu Másiiri 'dáá gí jì yí, bindi yí gii gí tí gbolò muu-có, delè tí gbolò mbe bàkà ndá i.

²³ «Mòze má gii gí tí 'dakò ta ndoo tí wó zi'duu-só gí, yí gii koŕo có bà co wiŕi ya gí mì ndá nambe wó tí ndá Ìziriyéli. ²⁴ Yí má gii ya gí mì ndá nambe wó, yí gii ñò 'bí 'duu Másiiri kũ mèèkè'i tí 'bí Ìziriyéli. Yí gii yuu tí wó gí gbí có tí nó, bindi yí gii zi 'duu Másiiri tí nó muu nambe wó Ìziriyéli tí nó gí. ²⁵ Mòze ta o tí nó si éno máa, ndá nambe yí ñò ni gí máa, a Mbiri ká tuu yí gí bà njaanga wú 'do tí miiri ndú. Keélá, ña có tí nó gbí muu ndú wálá.

²⁶ «Ta 'bí yé bindi ñinó, Mòze gii 'de ndá 'bí nambe wó tí ndá Ìziriyéli kũ bàkà gbínje gbí òkò tí ndú. Yí gii jè ta bà 'viindi gbí òkò tí ndú ta bà 'deke tí wó jì ndú, máa, «Ákoo, ndá ná'vindí ye! Yo kũ mèèkè tí yo gbí òkò tí yo ta kpèti yo éno á gítí có yè, ndá nambe ye?»

²⁷ «Káa 'duù tí nó mbe kù mèèkè'i tí ka wó nó gii mò Mòze 'do gbí òkò tí ndú gí. Bindi yí gii 'vee yí máa, <A 'di ká bàkà wò tí gba mbe waa có mì ze? ²⁸ À tí lo nó a go bà zi ye á go ñínó náa wò zi ta 'duù Másiri tí nó yáánó nó? ²⁹ Cò tí nó náa 'dakò tí nó 'dè nò gii te gúku mítí Mòze, bindi yí gii fa ta 'bá 'do Másiri ya gí gbí to Mádìyàmi, bindi yí gii jò ndá 'vii sósò'ò mí ká.»

³⁰ «Ta 'bí o gbaànjé, basili mí Mbíri gii túbà tí wó jì Mòze gbí ngba wu mbe ku doo 'bí bè'i á gbí kángáá nga ngoò á dè ta Gú Sínàyì si ndoo tí Mòze zi 'duù-só bindi bà fa yí 'do Másiri. ³¹ Nje Mòze gii 'dèè ta bà ñò ña i tí nó gí. Yí má gii yèè dè, tacó waa yí 'ví 'viiki i tí nó níki maa, yí gii 'di kòcò Mbíri kú 'dè có jì yí máa,

³² <Ye a Mbíri mì ndá ká gù lo:

Ye a Mbíri mì Àbiráámò,
ye a Mbíri mì Izákò,
ye a Mbíri mì Jákóbè.»

Bà zeke'o gii kpò Mòze gí, yí gii dù kù gu kpùrù-kpùrù ta gúku. ³³ Káa, Mbe tí ndoo gii 'dè có jì yí máa, <Jaka ndá tààmá 'do tí kò lo gí, tacó à kaa bàndò tí nó náa wò kù rò tỳò tí nó jì ye tí Mbíri gí. ³⁴ Ye tí Mbíri ñò bà mèèkè'i tí ndá 'duù mì ye á Másiri gí. Ye 'di mèlé muu ndú gí. Tacó ènò, ye gí nó gí bà 'vala ndú. À má ènò, gí kpónó, waa ye 'ví tuu wò jì ndú Másiri ká.»

³⁵ «Mbíri táánò tuu jì ndá Ìziriyéli nó káa gbèè Mòze tí nó náa ndú tí ndá Ìziriyéli táánò 'vèè-gbì-nje wó ènó máa, <A 'di ká bàkà wò tí gba mbe waa có mì ze?> nó, gí bà dù tí kùro ndú tí mbe 'vala ndú, ta bà tuu basili mí wó tí Mbíri jì yí gbí bè'i.

³⁶ «Mòze gii bàkà ndá serè ta ndá kpo-kpò i mí Másiri, delè mí tàbè'dè gbolò ngo tí nó náa à kù nì mítí a Bì-bi Kàpá nò. Ñìnò a gbèè Mòze tí nó dígísèè mbe tè kùro ndá Ìziriyéli gbí kángáá nga ngoò ta ndoo zi 'duù-só nó. ³⁷ À delè dígísèè káa gbèè Mòze tí nó ká 'dè có jì ndá Ìziriyéli ènó máa, <Mbíri bà bàkà 'bí mbe 'dòkò có mì wó á go ye nó jì yo á 'do gbí òkò tí ndá 'dóó ná'vindi yo,> nó. ³⁸ Ñìnò a gbèè Mòze tí nó dígísèè mbe dù tí mbe 'dòkò có gbí òkò tí ndá ká gù ndoo ta ndá basili tí nó mì Mbíri mbe 'dòkò có jì yí pí Gú Sínàyì nò. À gii dù káa gbèè yí tí Mòze tí nó náa Mbíri dígísèè 'dè ndá có mì wó tí Mbíri, tí ndá có mbe kù 'vala ndá 'duù nó, jì yí, bindi yí gii 'dè ndí jì ndá ká gù ndoo, náa ndá ká gù ndoo gii 'dòkò ndí kpòò yee tí tí ndoo nó. ³⁹ Ñìnò a gbèè Mòze tí nó dígísèè náa ndá ká gù ndoo biya bà 'di có mì wó si ndú gbí kángáá nga ngoò gí, ndú má gii mò yí 'do kùro ndú gí nje seè gí, à gii dù gbí muu ndú ta o tí nó kpolo ma a có gití bà dele ndí ndú gí Másiri nó. ⁴⁰ Ñìnò a gbèè Mòze tí nó náa ndá ká gù ndoo dígísèè má gii biya yí si ndú gbí kángáá nga ngoò gí, ndú gii 'dè có jì Aróni tí ná'vindi wó, máa, <Bàkà ndá 'bí mbíri jì ze, waa ndú 'ví tè kùro jì ze, tacó ze 'di gbí có mì Mòze tí nó tí mbe kaa ze 'do Másiri gí tí gí nó nó lá' nò.

⁴¹ «Ìjìnò a o tí nó dígísèè náa ndá ká gù ndoo gii suu ta 'vii-mò'dú, bindi ndú gii dù kù ci mbelè jì i tí nó náa à káa ndú ká suu ta 'bí ndú nó ta cèe pétékè tàkòcò ndú nó.

⁴² Tacó ènò, Mbíri gii 'visi kapí wó gití ndú gí, yí gii si ndú tí ndá mbe bàkà i jì ndá bàaci mì ndú tí ndá yii, á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì ndá mbe 'dòkò có mì Mbíri máa, Mbíri máa,

<Yo táánò waaka ndá nó tacó waa yo 'ví ci jì ye
gbí ndá ndoo tí nó náa yo táánò too zi 'duù-só
mí gbí kángáá nga ngoò nó gí, ndá Ìziriyéli?

⁴³ Yo táánò kaa kù nó tí a ndá i tacó bà tò ta ndúúrù jì sù mbíri mì yo
ta rè wó a Mòlòki nó,
gii je yii tí nó tí Réfani nó.

Yo te a ndá sù mbíri mì yo náa yo ká suu ndú ta 'bí yo,
yo gii nó ta bà bàkà i jì ndú.

À má ènò, ye bà kaa yo ya tí gí gbí 'dú to
mbe ndii ñínó gí ngéé kapí Babilóniyà.»

⁴⁴ «Ndá ká gù ndoo dígísèè gbí kángáá nga ngoò gii tò ndúúrù náa a Mbíri ká 'vii wú bà ka bà jì ndú, bindi ndú gii te díí tí nó náa Mbíri cu ndá có mì wó muu'bi mítí jì Mòze nó mí tà. ⁴⁵ Ndá ká gù ndoo gii 'dòkò wú bà ka bà ndúúrù tí nó náa Mbíri je jì ndú nó kpòò yee tí Jósùwà, tí mbe gii ya tí gí gbí to tí nó náa ndá táánò mòkò ndá mbe ta wotí mì Mbíri 'do gbí gí, bindi ndú gii zogo nó. Ndúúrù tí nó gii dù tí to tí nó yee gbí o mì Dàvidè tí gbolò gba mì ndoo, ⁴⁶ náa tàkòcò Mbíri táánò peteke gití wó, káa yí gii 'deke tí wó jì Mbíri, máa, yí si yí 'ví gèè 'bá-Mbíri jì Mbíri mì Jákóbè. ⁴⁷ Káa à gii gèè 'bá-Mbíri a Sólòmòni tí 'vii bindi Dàvidè. ⁴⁸ Kpétí ká ènò, Mbíri 'vala tà'í tí nó náa a

'duù ká bà ta 'bì wó nó lá. Jé ká go có tí nó náa 'bí mbe 'dòkò có mì Mbíri 'dè éno máa, Mbíri máa,

⁴⁹ «Rì a jàlàmbà mì ye,

bindi to tí nó a bàndò bà kaa kò ye.

Yo bà bì jì ye a ña 'bá yè?

Yo bà bàkà jì ye a ña bàndò yè,

wáa ye 'ví dù tí ?

⁵⁰ Áá táánò me ye ká bàkà ndá i tí nó 'dáá gí nó lá?>

⁵¹ «Ndi yo ndá mbe ngbútù! Ndá tù-ká-kpò-có! Njembí yo go njembí ndá 'duù ñinó mbe ñò Mbíri ní lá nò. Yo ta o 'dáá gí kú kpò có mì Bèri-mi-Mbíri go i mì ndá ká gù yo.

⁵² Yo ní rè 'bí mbe 'dòkò có mì Mbíri gbaanjé náa ndá ká gù yo dígíséè mèèkè'i tí wó lá jì ye gí! A ndú dígíséè ká ziki ndá mbe ma có gítí bà gí 'Duù tí nó ta nètè mì wó jáá nò. Káa à kpónó a yo ká gù dù tí ndá mbe cu gòmbò tí wó, delè tí ndá mbe zì yí. ⁵³ Á gù dù ndí a yo tí ndá 'duù tí nó náa Mbíri tuu ndá basili mì wó ta ndá có mì wó jì yo nó ká gù dù tí ndá mbe kpolo tí ndá có tí nó lá.»

⁵⁴ Có tí nó náa Ìsitéfànò 'dè nò gù doo ndá kpo 'duù gbí gbolò ngbàngà mì ndá Jùdéya go wu, bindi ndú gù ro 'bì ndú ta sé có. ⁵⁵ Káa Bèri-mi-Mbíri gù je wotí jì Ìsitéfànò me gbolò, yí má gù zeke'o lèè gí gbíri, yí gù ñò Mbíri ngebèzèè, ta Jézú kú rò tìyò mò gí gbí kù'bì mì Mbíri. ⁵⁶ Bindi yí gù 'dè có jì ndá kpo 'duù, máa, «Ye kpónó kú ñò njekèjì gbíri njaanga tí ngàá gí, bindi 'Vii-mi-'Dakò kú rò tìyò mò gí gbí kù'bì mì Mbíri.»

⁵⁷ Ndá kpo 'duù gbí gbolò ngbàngà mì ndá Jùdéya gù kpò 'bì ndú míti tú ndú kú pìi ta kú 'do tí bà 'dì có tí nó mì Ìsitéfànò nò gí. Ndú gù oloko ta ngèlè ya gítí wó, ⁵⁸ ndú gí ja yí 'do gbí gbata gí sè, bindi ndú gù 'vaka yí ta díí. Ndá mbe bàkà tí ndú tí ndá mbe 'dè yúco gítí Ìsitéfànò gbí ngbàngà gí jaka ndá bongo mì ndú 'do tí ndú gí, bindi ndú gù káa jì 'bí 'vii-'dakò ta rẹ wó a Sàwùlè tacó bà kpolo tí. Bindi ndú gù káa ya gítí bà 'vaka Ìsitéfànò ta díí, ta sè ndá 'bí 'duù.

⁵⁹ Káa ta o tí nó náa ndú kú 'vaka Ìsitéfànò ta díí nò, Ìsitéfànò gù 'deke tí wó, máa, «Mbe tí ye Jézú, si lílì ye 'ví ya gí mì lo!» ⁶⁰ Yí bà-i-nò gù kucuku muungbó wó mí to, bindi yí gù 'deke tí wó ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa, «Kaa có vò i tí nó míti ndú lá, Mbe tí ye!» Ìsitéfànò 'deke káa tí wó nò gí nó, yí gù cee gí.

8

Sàwùlè mèèkè'i tí ndá mbe ùnje gítí có mì Jézú

¹ 'Vii-'dakò tí nó tí Sàwùlè mbe kpolo tí ndá bongo mì ndá mbe zì Ìsitéfànò nó gù ẹrẹ wú'dè có bà zì Ìsitéfànò nò ngiri'ví gí. Bindi bà mèèkè'i tí ndá mbe kú kili ta rẹ mì Jézú gbí gbata Jerúzalémè gù 'bità bà zì ta gbèe rì bà zì Ìsitéfànò nò tí vò ña ñinó náa sè ndá 'bí mbe ùnje gítí có mì Jézú 'dáá gí gù 'vaaka ta gúku gbaanjé-gbaanjé ta ndi gbí ndá gbata gbí ndá to Jùdéya, ta ndá to Sámariya 'dáá gí, si káa ndá tí mì Jézú.

² À káa ndá 'bí tó 'duù mbe kú zè Mbíri ta tó njembí ká gù duu ku Ìsitéfànò, bindi ndú gù wa yí.

³ Káa Sàwùlè gù bàkà a cèe ndi wó tacó bà mùi káa 'dóó ndá mbe kú kili ta rẹ mì Jézú tó'dó gí. Yí gù nò cee njekèjì mì ndú gbaanjé-gbaanjé 'dáá gí, kú zèè ndá 'dakò ta ndá nií, náa yí má 'de ndú gí nò, ya tí gí gbí zàà.

Filípò ma Banga-Ngú-Có jì ndá 'duù gbí to Sámariya

⁴ Ndá 'duù tí nó mì Jézú mbe 'vaaka ta ndi muu to ta gúku bà mèèkè'i tí ndú nó gù 'vèè ta bà ma Banga-Ngú-Có jì ndá 'duù gbí ndá to tí nó náa ndú fa ngèlè vò i ya ta ndi tí nó. ⁵ 'Bí 'duù 'do gbí òkò tí ndú gbaanjé ta rẹ wó a Filípò, mbe fa ngèlè vò i tí nó mbe 'de ndú nò, ya a i gí gbí 'bí gbata gbí to Sámariya, gù dù kú ma có tí Bindi-Mbíri jì ndá 'duù ká. ⁶ Ndá mbe 'duù tí nó náa Filípò kò-kò ta rẹ Bindi-Mbíri jì ndú nò gù ùnje gítí ndá có mì Filípò ta njembí ndú gbaanjé, tacó ndú 'dì tàwo ndá 'bí seřè ñinó náa yí bàkà nó gí, ndú delè gù ñò ndá kpo-kpò i ñinó náa yí bàkà nó ta ro ndú: ⁷ ndá seřè bà co ndá i ta bà tò kú ta kòcò ndú ngéé gí yaà 'do gbí muu ndá 'duù me mbè, delè ta bà 'vala ndá 'duù ñinó mbe gbele've gí nò, ta ndá mbe kú nò gbélé-gbéle nó me mbè. ⁸ Tacó éno, tàkòcò ndá 'duù gbí gbata tí nó gù peteke ngé ndii gí.

Simónè tí mbe yeè

⁹ Ta o tí nó, 'bí 'dakò ta rẹ wó a Simónè, tí mbe kú bàkà ndá i-yeè, náa bà 'dè có gítí ndú kpò nje ndá 'duù gí, kuu ta 'bá gbí gbata tí nó náa Filípò kú dù gbí nò. Simónè tí nó bàkà tí wó jì ndá 'duù máa, yí ma. ¹⁰ Tacó éno, ndá 'duù gbí gbata tí nó 'dáá gí, ndá

'duù ñìnò ta rẹ ndú a rẹ nó, gii je sè ndá yè, 'dáá gí ta o tí nò kú 'di có mì wó. Ndú gii gbí rẹ mí tí wó máa, «Yí a wotí tí nó mì Mbírí náa à kú nì mí tí a <Ma>» nò. ¹¹ Ndá 'duù tí nò kú 'di có mì Simónè tacó yí kú bàkà ndá i-yeè náa bà 'dè có gítí ndú kpò nje ndú gí mí kùro ndú ta kòndi o.

¹² Ndá 'dakò ta ndá nìi me mbè má gii ùnje gítí ndá có tí nó náa Filípò kú kò ta kò jì ndú gítí bà dù Mbírí tí Gba, ta bà kò-kò ta rẹ Jézù tí Bìndi-Mbírí nó gí, Filípò gii caka tí ndú gí. ¹³ Simónè delè má gii ùnje gí, Filípò gii caka tí wó gí. Bìndi bà caka tí Simónè nò, yí gii dù ká kpírí-kpírí ta Filípò kú zeke ndá seřè, gii je ndá kpo-kpò i tí nó náa Filípò kú bàkà nò, ta 'bí ña có náa yí bà 'dè gbí nje wó wálá, tacó bà 'di gbí ña ndá i tí nó náa Filípò kú bàkà ndú nò kpò nje wó gí.

¹⁴ Ndá tú mì Jézù gbí gbata Jèrùzálémè má gii 'di có éno máa, ndá 'duù Sámáriyà ùnje gítí có mì Jézù gí, ndú gii tuu ndá Piyétòrò ta Jòvání ya tí jì ndú. ¹⁵ Ndá Piyétòrò ta Jòvání má gii yee Sámáriyà gí, ndú gii 'deke tí ndú jì Mbírí, tacó wàa, yí 'ví tuu Bèrì mí wó gí muu ndá 'duù tí nò mbe ùnje gítí có mì Jézù gí nò. ¹⁶ Tacó yee tí o bà gí ndá Piyétòrò ta Jòvání nò, à caka káa tí ndá 'duù Sámáriyà ta rẹ mì Mbe tí ndoo tí Jézù gí, káa Bèrì-mi-Mbírí gí gí muu ndú kálásè. ¹⁷ Tacó ènò, ndá Piyétòrò ta Jòvání bà-i-nò gii kaa 'bì ndú mí muu ndá 'duù tí nò, bìndi Bèrì-mi-Mbírí gii gí gí muu ndú.

¹⁸ Simónè má gii ñò bà gii Bèrì-mi-Mbírí gí muu ndá 'duù ta o bà kaa 'bì ndá tú mì Jézù mí muu ndú nò, yí gii je gùrúsù jì ndú, ¹⁹ bìndi yí gii 'dè có jì ndú máa, «Yo je 'bí ña wotí tí nó mì yo nò jì ye delè, tacó wàa, ye má tee ta 'bì ye mí muu 'duù, wàa Bèrì-mi-Mbírí 'ví gí gí muu wó.»

²⁰ Káa Piyétòrò gii 'visi có jì Simónè máa, «Yo 'ví mìi ta gùrúsù mì lo nó kpú, tacó bà koro có máa, gùrúsù a i bà sì i ñìnó náa Mbírí ká kú je jì ndá 'duù tí i-nambee nò. ²¹ Bà i mì lo gbí i tí nó wálá, 'bí i ta rẹ lo delè gbí wálá, tacó Mbírí ñò njembí lo me dúú lá. ²² À má ènò, 'visi muu lo 'do tí ña vò bà koro có mì lo nò gí, wàa wò 'ví 'deke tí lo jì Mbírí, tacó wàa, yí 'ví je ta à-cee-gí jì wò gítí ña bà koro có tí nó náa wò kú koro nò. ²³ Tacó ye ñò nì gí, máa, a ju kii ká kú zì wò. Vò i delè dà 'bò míti kò lo gí.»

²⁴ Káa Simónè gii 'visi có jì Piyétòrò máa, «'Deke tí lo jì Mbírí tacó tí ye, tacó wàa, 'bí i gbaanjé 'do gbí òkò tí ndá i tí nó náa wò nì rẹ ndú nò 'ví me ye lá.»

²⁵ Ndá Piyétòrò ta Jòvání má gii 'dè có, ta bà kò-kò ta có mì Mbe tí ndoo, jì ndá 'duù gbí gbata tí nò Sámáriyà náa ndú ya gítí nò cee gí, ndú gii dele ndi ndú gí Jèrùzálémè ta bà nò ta bà ma Banga-Ngú-Có jì ndá 'duù ta ndi tí ndá 'bá tí kpokèjì gbí to Sámáriyà.

Ndá Filípò ta 'bí gbolò 'dakò mbe gí 'do Èsiyópiyà

²⁶ Ta o tí nò, basìlì mì Mbírí gii 'dè có jì Filípò máa, «Viindi tí lo, wàa wò 'ví zèè zì kpokèjì tí nó mbe mò gí gbí'dè, mbe 'do Jèrùzálémè kú gí gí gbí gbata Gázà nò.»

²⁷ Filípò bà-i-nò gii 'bì nó go có tí nó náa basìlì mì Mbírí 'dè jì yí nò. Yí má gii zeke'o sì yí kpokèjì, yí gii ñò a 'bí 'dakò náa a ba yí gí, tí gbolò 'duù mbe kú kpolo tí ndá i-'bá mì Kándéké (gbí máa gba-nii), mì ndá 'duù Èsiyópiyà. ²⁸ Gbolò 'duù tí nò ta o tí nò kú dele ndi wó gí 'bá 'do bà bàkà i-Mbírí Jèrùzálémè. Yí ta o tí nò kú wó gbí àràbíyà-kècè mì wó kú 'deke i 'do gbí wáràgà mì Izáyà tí mbe 'dòkò có mì Mbírí.

²⁹ Bèrì-mi-Mbírí bà-i-nò gii 'dè có jì Filípò máa, «Yèè ndi lo dè gítí àràbíyà tí zò.»

³⁰ Filípò má gii yèè dè gítí àràbíyà tí nó go có mì Bèrì-mi-Mbírí nò, yí gii 'de 'dakò tí nò kú 'deke i 'do gbí wáràgà mì Izáyà. Bìndi Filípò gii 'vee yí máa, «Wò kpónó 'di gbí có tí nó náa wò kú 'deke nò gí?»

³¹ Káa yí gii 'visi có jì Filípò máa, «Ye bà 'di gbí ta kpééti ye ta ña kpokèjì ngayi, sè káa ñìnó náa 'bí 'duù má koni ye?» Yí bà-i-nò gii tè'é tí Filípò gí mì ndú ta yí yaà.

³² Có tí nó náa gbolò 'duù tí nò kú 'deke 'do gbí wáràgà mì Mbírí nò éno máa, «Yí táánò go rómbo náa à kú ja yí ya tí gí nje sizò.

Yí táánò dù ká ngbii,

go 'vii-rómbo ta nje wó tí wó wálá kùro mbe kú 'dii se tí wó.

Yí táánò njaanga nje wó lá.

³³ Áá táánò ñonoko yí,

ta gbèe 'duù mbe tí muu wó wálá.

Mbe 'dè tà-ká-tà gítí ndá ká gù wó wúnò bà dù wálá,

tacó à kaa yí ta 'bú sì sè o mì wó me 'dú gí kùro.»

³⁴ Gbolò 'dakò tí nó má gii 'deke i tí nó cee gí, yí gii 'visi tí wó gítí Filípò, bìndi yí gii 'vee yí máa, «Mbe 'dòkò có mì Mbírí táánò kú 'dè có tí nó gítí 'dóó kùùkpò dìi wó wèè, gítí 'bí 'duù kè'bí? 'Dè jì ye gí.» ³⁵ Káa Filípò bà-i-nò gii 'bità bà 'visi có jì yí ta bà 'dè gbí có tí nó náa yí 'deke 'do gbí wáràgà mì Mbírí nò má kózò gí, yí bà gii 'dè gbí Banga-Ngú-Có mì Jézù jì yí.

³⁶ Ndú mà gii yèè gí kùro, ndú gii 'de ngo kpokèjì, bindi gbolò 'dakò tí nó gii 'vee Filipò máa, «[I]ò ngo kuu zò, à má ènò, 'dóó rẹ̀ i tí nó mbe tii bà caka tí ye nó kpónó 'ví dù a ɲa yè?»

³⁷ Káa Filipò gii 'visì có jì yí máa, «Wò má ùnje ta njembì lo gbaànjé gí, àà bà caka tí lo gí.»

Gbolò 'dakò tí nó bà-i-nò gii 'visì có jì Filipò máa, «Ye ùnje gí! Ye ùnje gí máa, Jézù tí Bindi-Mbíri a 'Viì-mì-Mbíri.»

³⁸ Gbolò 'dakò tí nó gii rò àràbíyà mì wó mí tíyò bindi bà 'dè có tí nó, bindi ndú gii ya ta Filipò gí ta ngo, bindi Filipò gii caka tí wó gí. ³⁹ Ndú mà gii co gí sè 'do tà ngo gí, Bèri-mì-Mbíri gii te Filipò 'do tí gbolò 'dakò tí nó gí. Yí gii ɲò Filipò káká'í lá, káa yí gii nó sè nó mì wó ta pètékè tàkòcò wó.

⁴⁰ Filipò gii 'de tí wó ɲìndi wó a i ngé gbí gbata Àzátù, bindi yí gii cee sè nó mì wó ta bà ma Banga-Ngù-Có ta ndi gbí ndá gbata ta ndi tí kpokèjì léé gí di ngé gbí gbata Cèzàriyà.

9

Bà 'visì muu Sàwùlè

¹ Sàwùlè gii dù á tàkòcò ndá mbe tala có mì Mbe tí ndoo go 'billì sè. Tacó ènò, yí gii ya gí mì Kùro ndá bu-Mbíri mì ndá Jùdèyà, ² tacó wàa, yí 'ví cu wàràgà tacó bà je wotí jì yì, wàa yì 'ví ya tí ta ndi tí ndá bàndò bà kili ndá Jùdèyà gí bà ùlù Mbíri á gbí gbata Dámásikù, wàa yì má 'de ndá 'dakò ta ndá nìi mbe kù ru ndi «Kpokèjì tí nó» mì Jézù nó ká, yì 'ví zèè ndú, wàa yì 'ví kaa ndú gí tí gí Jèrùzàlémè.

³ Káa, si Sàwùlè kù ya gí Dámásikù, si yí dooko dè ta gbata Dámásikù gí, yí gii gu káa ndii ta ngba'o 'do gbíri mbe ngbaranga to jèlè yí gí. ⁴ Yí gii 'va tí wó to, bindi yí gii dù á to ká kù 'di kòcò 'duù kù tè'è tí wó, máa, «Sàwùlè! Sàwùlè!» Bindi 'duù tí nó gii 'vee yí máa, «Wò kù mèèkè'í tí ye tacó yè?»

⁵ Káa Sàwùlè gii 'vee 'duù tí nó máa, «Wò a 'di, Mbe tí ye?»

Káa 'duù tí nó gii 'visì có jì Sàwùlè máa, «Ye a Jézù tí nó náa wò kù mèèkè'í tí wó nò. ⁶ A gí yaà kpónó, wàa wò 'ví ya gí gbí gbata Dámásikù, wàa à 'ví túbà i tí nó náa wò 'ví bàkà nó jì wò ká.»

⁷ Ndá 'duù tí nó muu nó ta ndá Sàwùlè nó gii rò tíyò ngbi-ngbíi, tacó ndú kù 'di káa kòcò 'duù kù 'dè có jì Sàwùlè, káa ndú ɲò 'duù tí nó lá. ⁸ Sàwùlè gii a gí yaà 'do to bindi i tí nó ta ro wó ngba-ngbàà, káa yí ɲò gbèe i lá. Bindi ndá ka wó tí nó náa ndú ta ndú nó ká gii ja yí gbí sù ro ya tí gí gbí gbata Dámásikù. ⁹ Yí gii dù gbí sù ro ta sili ta'ò. Gbí ndá sili tí nó ta'ò nò, i-zò-zò di gbí nje wó lá, yí delè tò ngo mítí nje wó lá.

¹⁰ Ta o tí nó, 'bí 'dakò tí mbe tala có mì Jézù, ta rẹ̀ wó a Ànàniyà, kuu gbí gbata Dámásikù. I tí nó mà gii bàkà tí mítí Sàwùlè gí, Mbíri gii gí gí muu Ànàniyà go i gbí ɲii nó. Yí gii tè'è tí wó ta rẹ̀ wó máa, «Ànàniyà!»

Ànàniyà gii ùnje jì Mbíri máa, «Ye kuu nó, Mbe tí ye.»

¹¹ Bindi Mbe tí ndoo gii 'dè có jì Ànàniyà máa, «A gí yaà, wàa wò 'ví ya gí 'bá mì 'dakò tí nó tí Jùdà nó, tí kpokèjì tí nó náa à kù nì «Jáá-kpokèjì» mítí nó. Wàa, wò 'ví 'vee bà tí 'bí 'dakò mbe gí 'do gbí gbata Tàrásusù, ta rẹ̀ wó a Sàwùlè. Yí kpónó kuu ká kù 'deke tí wó jì ye tí Mbíri. ¹² Ye túbà tí lo tí Ànàniyà jì yí gbí ɲii gí, máa, 'bí 'dakò ta rẹ̀ wó a Ànàniyà kèjì gí bà tee 'bí wó mítí wó, tacó wàa, ndá ro wó 'ví njaanga tí gí.»

¹³ Ànàniyà mà gii 'di có tí nó, yí gii 'visì có gí tàkò máa, «Ye 'di tàwo ja ndá wò i tí nó náa 'dakò tí nó kù bàkà ta ndá 'duù mì lo Jèrùzàlémè nó 'do mì ndá 'duù me mbè, Mbe tí ye. ¹⁴ Yí delè kpónó te 'do Jèrùzàlémè nó a nó bà gí gí bà woo ndá 'duù tí nó 'dáa mbe kù si wò tí Mbe tí ndú gbí gbata Dámásikù nó. Yí gí nó ta wotí 'do mì Kùro ndá bu-Mbíri mì ndá Jùdèyà.»

¹⁵ Káa Mbe tí ndoo gii 'visì có jì Ànàniyà máa, «À 'dáa ká gbaànjé. Njè nó, tacó ye kpónó cu 'bí ye mítí wó, tacó wàa, yí 'ví dù tí 'duù mì ye mbe ma rẹ̀ ye jì ndá ɲa ndá 'duù ɲìnó náa ndú me ndá Jùdèyà lá nó, ta ndá kpo-kpò gba, ta ndá Iziriyéli delè. ¹⁶ 'Dóó ye ta miɲi ye ká bà túbà jì yí máa, yí bà mbu muu ye tí wò ɲa bà mbu ndò.»

¹⁷ Ànàniyà gii njè nó bindi có tí nó ya gí 'bá mì Jùdà. Bindi yí gii ɲi gí tà'í. Yí mà gii 'de Sàwùlè gí, yí gii 'dè có jì yí máa, «Ná'vindí ye Sàwùlè! A Mbe tí ndoo tí Jézù tí nó mbe túbà tí wó jì wò á kpokèjì si wò kù gí nó ká tuu ye jì wò. Yí tuu ye jì wò éno máa, wò 'ví zeke'o, delè máa, Bèri-mì-Mbíri 'ví je wotí jì wò me gbolò.»

¹⁸ À káa póó bà cee có tí nó gbí nje Ànàniyà, ndá 'bí i go kù kélé i nó gii oloko gí to 'do tà ndá ro Sàwùlè sósò'ò gí. Yí bà-i-nò gii 'bità bà ɲò ndá i káká'í. Tacó ènò, yí bà-i-nò

gii a gí yaà, bindi à gii caka tí wó gí. ¹⁹ Yí mà gii zò i bindi bà caka tí wó nò gí, wotí gii gí gítí wó káká'í gí.

Sàwùlè 'bità bà ma Banga-Ngú-Có mì Jézù

²⁰ Sàwùlè gii 'bità bà ma có tí Jézù jì ndá 'duù ta ndi tí ndá bàndò bà kili ndá Jùdèyà gí bà ùlò Mbíri, máa, Jézù a 'Vii-mi-Mbíri. ²¹ Káa ndá mbe ùnje gítí có mì Jézù gii 'bità bà fiini có gbí òkò tí ndú, máa, «À ngbáràngà'í kuu nó me gbíro 'dakò tí nó mbe kù tè 'bèlè ndá mbe kù te duù míti rẹ̀ tí nò Jèrùzàlémè nó ká nó lá? Yí kpónò te nó a nó bà gí gí bà woo ndú, wàa yí 'ví ya ta ndú gí Jèrùzàlémè ta waràgà 'do mì ndá Kùro ndá bu-Mbíri mì ndá Jùdèyà.» ²² Ngé gí lá! Kòcò Sàwùlè kù gii co gbí ndá có mì ndú nò ta bà ma có mì Jézù go bà co ngúwu gbí mù. Yí gii nònòkò muu ndá Jùdèyà tí nó mbe kù 'vala Dámásikù nó ta bà túbà jì ndú éno máa, Jézù a Bindi-Mbíri nò gí.

²³ Ndá Jùdèyà mà gii nò sili bà gii me a túkà tí ña nètè tí nò mì Sàwùlè nò, ndú gii kili ta bà muu ndú, bindi ndú gii pà kpokèjì tacó bà zi yí. ²⁴ Tacó éno, ndú gii dù kácaá kù rí njekèjì ndùgù gbata tacó bà nò bà co yí gí sè, wàa bà có tí nò 'ví cee gí. Keelá Sàwùlè 'di có ndá i tí nò náa ndú kù bàkà nò sàà gí. ²⁵ Ndá mbe tala có mì Sàwùlè mà gii nò éno, ndú gii te yí mí gbí kèè, bindi ndú gii yuu ta yí gí sè co tí nga ndùgù.

²⁶ Sàwùlè mà gii delè ndi wó bindi ndá i tí nò mbe 'dè yí Dámásikù nò ya gí Jèrùzàlémè, yí gii tala bà dù á mì ndú ta ndá mbe tala có mì Jézù. Káa, ndá mbe tala có mì Jézù gii dù ta yí ká ta seè tí ndú, tacó có tí nò máa, yí gí tí ka ndú mbe tala có mì Jézù gí nò, zò muu ndú dúú-dúú lá. ²⁷ A 'bí 'dakò tí mbe tala có mì Jézù, ta rẹ̀ wó a Bàránábà ká gii gbí gbí njembí wó gítí bà túbà tí Sàwùlè jì ndá tú mì Jézù. A Bàránábà tí nò ká gii 'dè gbí bà túbà tí Mbe tí ndoo jì Sàwùlè si yí tí kpokèjì kù ya gí Dámásikù ngbáràngà'í jì ndá tú mì Jézù. À delè káa yí ká gii dità bà kò kò mì Sàwùlè ta rẹ̀ Jézù gbí gbata Dámásikù ta gúku tí wó tí Sàwùlè wálá jì ndá tú mì Jézù. ²⁸ Ndá Sàwùlè bà-i-nò gii dù kù nò ta ndá tú mì Jézù ta ndi gbí gbata Jèrùzàlémè, kù ma rẹ̀ Mbe tí ndoo ta gúku tí wó ngé gí wálá 'do gbí ndò muu bà túbà tí wó mì Bàránábà jì ndú nò.

²⁹ Sàwùlè mà gii 'dè có ta ndá 'bí ña ndá Jùdèyà ñinó ta nje có mì ndú a có Ìgírìgí nó, à gii dù gbí òkò tí ndú ta ndú a kponje. Tacó éno, ndá 'duù tí nò gii epe muu ndú gí máa, kòzò tí ndú yí bà zi káa Sàwùlè. ³⁰ Có tí nò mà gii 'va tí gbí tù ndá mbe ùnje gítí có mì Jézù, ndú gii ya ta Sàwùlè gí gbí gbata Cèzàriyà, bindi ndú gii tuu yí ya tí gí Tàrásùsù.

³¹ 'Bí i mbe gii ba muu ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Jézù gbí ndá to Jùdèyà, ta Gàlilèyà, ta Sámáriyà, 'daá gí ta o tí nò wálá. Ndú kù gii co tí kpokèjì mì Mbíri. Ndú delè gii dù kù àdì ta wotí mì Bèri-mi-Mbíri.

Piyétòrò 'vala ndá 'duù gbí ndá gbata Lídà ta Jópà

³² Piyétòrò gii dù kù nò nó jèlè to ta bà gala ndá 'duù mì Mbíri ta ndi gbí ndá gbata 'daá gí. Ta 'bí o gbaanjé, yí mà gii ya gí bà gala ndá 'duù gbí gbata Lídà, ³³ yí gii 'de 'bí 'dakò mbe gbele've gí, ta rẹ̀ wó a Ànéyà. Ànéyà tí nò gbele've mí to a i ta ndoo vò-nje ta'ò. ³⁴ Piyétòrò bà-i-nò gii 'dè có jì Ànéyà máa, «Jézù tí Bindi-Mbíri 'vala wò gí. A gí yaà, wàa wò 'ví paraka kpâ-sili mì lo.» Ànéyà bà-i-nò ngé gii a gí yaà go có mì Piyétòrò nò gí. ³⁵ Ndá 'duù gbí ndá gbata Lídà ta Sàroni mà gii nò Ànéyà kù nò nó, ndú 'daá gí gii 'visi tí ndú gí mì Mbe tí ndoo gí.

³⁶ Ta o tí nò, 'bí nù tí mbe tala có mì Jézù gbí gbata Jópà, ta rẹ̀ wó a Tàbità gbí có Jùdèyà, à ta có Ìgírìgí a Dórókàsi, (gbí máa «lámà»), náa nètè mì wó ta o 'daá gí a bà bàkà tó i, ta bà koni ndá mbe yè, ³⁷ gii si nò'o. Yí mà gii ci gí, à gii caka ku wó gí, bindi à gii te yí mí gbí soṛo. ³⁸ Ndá mbe tala có mì Jézù gbí gbata Jópà mà gii 'di có éno máa, Piyétòrò kuu gbí gbata Lídà, ndú gii tuu ndá 'bí 'dakò sósò'ò 'do gbí òkò tí ndú gí tàkò wó, máa, «Bàkà nambeè mì lo, wàa wò 'ví goonó gálá gí gítí ze.» Ndú bàkà éno tacó bà 'do Jópà ya gí Lídà ká dè.

³⁹ Ndá tú tí nò mà gii 'vanda ndi có tí nó náa à tuu ta ndú nó jì Piyétòrò gí, ndú gii nje nó ta ndú gbaanjé ya gí Jópà. Ndú mà gii yee kà, ndú gii 'dò ta Piyétòrò gí ta'í tí nó náa à kù wa ku Dórókàsi míti nò. Ndá nawù ku tí nó mbe kù wa ku nó mà gii nò Piyétòrò, ndú gii tí yí 'dee gí, kù wa gbí ta bà tù ndá bongo tí nó náa Dórókàsi cu jì ndú si yí tí wu wò nó.

⁴⁰ Piyétòrò bà-i-nò gii 'dè có jì ndá 'duù 'daá gí máa, ndú co 'do tàkò ku gí sè. Ndá 'duù tí nò mà gii nje gí sè gí, Piyétòrò gii kucuku muungbó wó mí to. Yí mà gii 'deke tí wó jì Mbíri gí, yí gii 'visi tí wó gítí ku, bindi yí gii tè'é tí wó, máa, «Tàbità, a gí yaà.» Tàbità bà-i-nò gii njaanga ro wó. Yí mà gii nò Piyétòrò, yí gii a ki tí wó yaà. ⁴¹ Piyétòrò bà-i-nò gii tù 'bi wó jì yí. Yí mà gii zèè gí, Piyétòrò gii ja yí gí yaà, bindi yí gii tè'é tí ndá mbe ùnje gítí có mì Jézù ta ndá nawù ku 'do sè, bindi yí gii jè yí jì ndú tí wu wó.

⁴² Tàwo i tí nò gii ya cee gbí gbata Jópà 'daá gí. Bindi ndá 'duù me mbè gii ùnje gítí có mi Mbe tí ndoo. ⁴³ Piyétòrò gii dù gbí gbata Jópà bindi có tí nò ta mbè sili á 'bá mi 'bí 'dakò tí mbe fuu kú, ta rẹ wò a Simónè.

10

Mbiri 'dè có ji Kòronéliyò

¹ Ta o tí nò, 'bí 'dakò tí gbolò 'duù kùro ndá 'bí ña àsikèrì mi ndá Rómánò náa à kù ni mítí ndú a ndá àsikèrì-Tùliyáni, ² tí 'dakò mbe kù co ká jáá tí kpokèji mi Mbiri, mbe kù 'deke tí wó ji Mbiri ta o 'daá gí, náa ndú ta ndá 'viù mi wó 'daá gí a ndá mbe 'di có mi Mbiri, tí 'dakò ta ñó ro i tí wó wálá, mbe kù koni ndá mbe yè mi ndá Jùdèyà ta o 'daá gí, ta rẹ wò a Kòronéliyò, kuu ta 'bá gbí gbata Cezàriyà.

³ Ta 'bí rì-'dè'o gbaanjé, 'bí i gii bakà Kòronéliyò goolá yí kù rì a rii nò, yí gii nò basili mi Mbiri kù rì gí tàkò wó tà'i ta bà tè'é tí wó ta rẹ wó máa, «Kòronéliyò!»

⁴ Kòronéliyò bà-i-nò gii si ro wó ngba-ngbàa ta gúku kù zeke ta basili tí nò. Bindi yí gii 'vee basili tí nò máa, «A yè, Mbe tí ye?»

Káa basili tí nò gii 'visi có ji Kòronéliyò máa, «Mbiri nò bà 'deke tí lo gí, yí delè gii nò ndá nambeè tí nò náa wò kù bakà ji ndá mbe yè nó gí. ⁵ Á má ènò, tuu 'bí 'duù gí gbí gbata Jópà gí bà tè'é tí 'bí 'dakò ta rẹ wò a Simónè, náa à kù ni mítí wó a Piyétòrò nó, máa, yí gí gí mi lo. ⁶ Yí kù dù á Jópà ká a i 'bá mi 'bí 'dakò tí mbe fuu kù, ta rẹ wó delè káa Simónè, ta 'bá mi wó dè seè kápá.»

⁷ Basili tí nò mbe 'dè có ji Kòronéliyò nò má gii ya gí, Kòronéliyò gii tè'é tí ndá 'duù sósò'ò 'do gbí òkò tí ndá boò mbe kù bakà nètè 'bá mi wó, gii je àsikèrì gbaanjé 'do gbí òkò tí ndá àsikèrì ñinó mbe kù kpòlo tí wó nò. Ndá 'duù tí nò náa Kòronéliyò ruka ndú nò 'daá káa ndá 'duù ñinó mbe kù co ká jáá tí kpokèji mi Mbiri. ⁸ Yí gii 'vanda ndi có tí nó mbe 'de yí nó 'daá gí ji ndú, bindi yí gii tuu ndú, máa, ndú ya gí bà tè'é tí Piyétòrò ji yí 'do Jópà.

⁹ Ta 'bí yé bindi bá tuu ndá 'duù mi Kòronéliyò nò, si ndú dooko ta gbata Jópà gí, Piyétòrò gii ya gí pí 'bá gí bà 'deke tí wó ji Mbiri ta rì dè gítí bà gí gbúrú. ¹⁰ Káa go gii zèè yí kùro o bà zò i, bindi yí gii dù kù kojo có gítí bà gí o bà zò l. 'Bí i bà-i-nò gii bakà yí goolá yí kù rì a rii nò. ¹¹ Yí má gii zeke'o, yí gii nò njekeji gbiri njaanga tí ngàa gí, káa 'bí i go gbolò kpà-bongo náa à dò gbí dó-dò kù gí gí to yà'baa ènò, ¹² ta ndá ña ndá nò, ta ndá nuu, ta ndá kúnene ña i mbe kù ja gbí yí ndú có to, ta ndá ña ndá i mbe kù rì guù, muu to tí nó 'daá gí gbí. ¹³ Bindi yí gii 'di kòcò 'duù kù 'dè có ji yí 'do gbiri máa, «Piyétòrò! Ziki ndá i tí nò kpónó, wàa wò 'vi zò ndú.»

¹⁴ Káa Piyétòrò gii 'visi có ji 'duù tí nò mbe kù 'dè có ji yí 'do gbiri nò, máa, «Ngé gí lá, Mbe tí ye. Ye jé ta gbèe rì zò i ñinó náa a me yí lá, tí zu i gbí takii mi ndá Jùdèyà nó lá.»

¹⁵ Káa 'duù tí nò gii 'dè có ji Piyétòrò káká'i máa, «Yúco mi lo tacó bá ni 'bèti' ta <zuu> mítí i ñinó náa a Mbiri ká bakà tí ngbárangá i nó wálá.» ¹⁶ 'Duù tí nò gii yòngò Piyétòrò gítí bà zò ndá i tí nó ta bà ta'ò, káa Piyétòrò gii biya gí. Piyétòrò má gii zeke'o, 'vondó'dóó! À ja ká'í tí nó ya tí gí gbiri káká'i gí.

¹⁷ Káa si Piyétòrò ká jé kù 'viiki gbí ña i tí nó náa yí nò go i gbí rii nò, yí gii nò ndá 'dakò tí nó náa Kòronéliyò tuu ndú ji yí nó yee kpàtaràkà njekeji ndugù gí. Ndú nò ta bà 'vee bà 'bá mi Simónè tí mbe fuu kù kpòò, káa ndú gii 'de gí. ¹⁸ Ndú bà-i-nò gii 'vee 'vé 'do njekeji ndugù tè máa, «'Bí 'dakò ta rẹ wò a Simónè Piyétòrò kuu bà-i-nò?»

¹⁹ Piyétòrò nò bà yee ndá 'dakò tí nó lá, tacó mbí wó ta o tí nó me dè lá, yí ta o tí nó kù koro có ká wii ènó gítí ndá ña i tí nó náa yí nò go ndá i gbí rii nò. A Bèrì-mi-Mbiri ká gii 'dè có ji yí máa, «'Ijò ndá 'bí 'dakò ta'ò mbe kù 'vee bà tí lo kuu zò. ²⁰ Nògí, co gí mi ndú to ká. Wàa wò 'vi me kpiiki-kpiiki gítí bà ya ta ndú gí ta é tí nó lá, tacó a ye ká tuu ndú.»

²¹ Piyétòrò bà-i-nò gii co gí to mi ndá 'dakò tí nó. Bindi yí gii 'dè có ji ndú máa, «'Ijinó a ye tí 'duù tí nó náa yí kù 'vee bà tí wó nò. Yo gí gí bà ña ye?»

²² Ndá 'dakò tí nó bà-i-nò gii 'visi có ji yí máa, «A Kòronéliyò, tí 'dakò tí nó tí gbolò 'duù kùro ndá àsikèrì mi ndá 'duù Rómà nó ká tuu ze. Yí a 'duù jáá, tí 'duù ñinó mbe kù 'di có mi Mbiri, náa ndá Jùdèyà 'daá gí kù te duù mítí wó. A basili mi Mbiri ká 'dè có ji yí máa, yí tuu tú gí tàkò lo, wàa wò 'vi ya gí 'bá mi wó, tacó wàa, yí 'vi 'di có ñinó náa wò bà 'dè ji yí nò.» ²³ Piyétòrò má gii 'di có tí nó, yí gii kaa ndá 'dakò tí nó gí tà'i, bindi yí gii je bándò rì ji ndú ta bebili tí nó.

Yé má gii too gí, ndá Piyétòrò ta ndá 'dakò tí nó, gii je ndá 'bí mbe ko ndú 'do gbí òkò tí ndá ná'vindi ndú mbe ùnje gítí có mi Jézù gbí gbata Jópà, gii 'bi nó kù ya gí ta é mi Kòronéliyò. ²⁴ Ndú gii yee gbí gbata Cezàriyà ta 'bí yé, 'de Kòronéliyò kilí ndá nambe

wó, ta ndá kpóló-kpolo kómbe wó 'daá gí, kú ù gbí ro Piyétòrò. ²⁵ Kòrònèliyò má gii ò Piyétòrò dooko gí 'bá mi wó gí, yí gii ya gí kùro wó, yí gii kucuku muungbó wó mí to kùro wó, bìndi yí gii mò muu wó gí to kùro wó. ²⁶ Káa Piyétòrò gii ja yí gí yaà, ta bà 'dè có jì yí máa, «A gí yaà, ye delè ngbá káa 'duu go wò.» ²⁷ Kòrònèliyò má gii a gí yaà gí, ndú gii 'bì nò, ta bà 'dè nje ta Piyétòrò kú ya tí gí mi ndá 'duu tí nò mbe kili mí 'bá mi wó nò.

²⁸ Ndú má gii yee mi ndá 'duu tí nò gí, Piyétòrò gii 'dè có jì ndú máa, «Yo ta kpèti yo ò ni ngbárángà'i gí máa, à me dú gbí tàkù mi ze tí ndá Jùdèyà máa, 'bí 'duu tí Jùdèyà 'ví ònòkò tí wó ta ndá 'duu ònò ta ò ndú me ndá Jùdèyà lá nó lá. Yí delè 'ví co wíri ya gí mi ndú lá. Káa, a Mbíri ká tubà jì ye ngbárángà'i éno máa, ye 'ví 'dè có éno máa, 'bí 'duu a zu 'duu nó lá, wáa ye delè 'ví ni 'bèti' mítí 'duu lá. ²⁹ Ònò a nderè có tí nò náa ye rìngi ta tí ye gítí bà gí gí ta é mi yo lá nó ká nò. Wélégí, yo tuu tú gí tàkò ye tacó yè?»

³⁰ Káa Kòrònèliyò gii 'visi có jì Piyétòrò máa, «À kpónó bìndi có tí nò a sili ta'ò, ta rí jé ká go ònò kpónó nò, ká go bà kí ro, ye má gii zeke'o, ye gii ò 'bí 'dakò kú rò tìyò á kùro ye ta bòngò kú tòngbaà tí wó. ³¹ Yí gii 'dè có jì ye máa, «Kòrònèliyò! Mbíri ò bà 'deke tí lo gí. Mbi wó delè kuu tí ndá nambeè mi lo náa wò kú bàkà jì ndá mbe yè nò. ³² À má éno, tuu 'duu kpónó gí Jópà, gí tàkò Simónè tí nó ta 'bí ré wó a Piyétòrò nò. Yí kú dù á Jópà ká a i 'bá mi 'bí 'dakò ta rè wó delè káa Simónè tí mbe fuu kú, ta 'bá mi wó yí kápà.» ³³ Tacó éno, ye ngé gii tuu tú gí tàkò lo. Káa wò gii bàkà nambeè jì ye me gbólò ngé ma, wò gii gí gí. Ze kpónó kili mí kùro lo nó tacó bà 'di ò có ònò Mbíri 'dè jì wò, máa wò 'ví gí gí bà 'dè ndí jì ze nò.»

Piyétòrò 'dè có jì ndá 'duu 'bá mi Kòrònèliyò

³⁴ Piyétòrò bà-i-nò gii 'dè có jì ndá 'duu tí nò mbe kili mí 'bá mi Kòrònèliyò nò, máa, «Ye kpónó ò ni gí, máa, yúco a ònò máa, Mbíri bàkà 'bè mí gbí òkò tí ndá 'duu lá. ³⁵ 'Duu má 'dè có mí Mbíri gí, wáa yí 'ví dù tí 'duu ònò jáá nó, ò wó ta kpèti má káa yè wè, Mbíri ngé kú li'vi yí go bà li'vi dó 'vii. ³⁶ A dú káa yúco máa, Mbíri táánò tuu có mi wó a i jì ndá Íziryéli, ta bà tuu Jézú tí Bindi wó tí Mbíri gí bà ma Banga-Ngú-Có gítí bà dù níki maa jì ndú. Jézú tí nó tí Bindi-Mbíri, náa Mbíri táánò tuu yí nò a Mbe tí ndá 'duu 'daá gí.

³⁷ «Ye koro có máa, yo 'di có tí nó náa à kpónó-kpónó kò ta kò cee gbí to Jùdèyà léé gí, mbe 'bità tí 'do gbí to Gàlliléyà á bìndi bà kò-kò mi Jòvànì ta có bà caka tí ndá 'duu nó gí. ³⁸ Yo 'di có bà si Bèri mi wó tí Mbíri 'ví gí gí muu Jézú tí nó mbe gí 'do Názàrèti nó gí. Yo delè gii 'di có bà jè wotí mi wó tí Mbíri jì yí gí. Yí táánò si sè to lá, kú nò ta bà bàkà ndá tó i, delè ta bà 'vala ndá 'duu ònò náa Gba-vò-i zogo ndú gí nò, tacó Mbíri táánò kuu tàkò wó. ³⁹ Ze kpónó ta ndá 'bí ka ye a ndá mbe kú ma có ndá i ònò gbaànjé-gbaànjé náa yí táánò bàkà ta ndi 'bá mi ndá Jùdèyà, ta ndá i ònò náa yí táánò bàkà mí Jerúzalémè nò. A ndú tí ndá Jùdèyà táánò ká zì yí ta bà gbí yí mítí njèèkpè mù. ⁴⁰ Káa Mbíri gii te yí gí yaà ta sili ta'ò bìndi bà zì yí nò. Bìndi Mbíri gii si yí tubà tí wó cuki ⁴¹ ká jì ze tí ndá 'duu tí nó mbe kú ma có tí wó náa Mbíri ruka ze sàà táánò gí nò. Ze táánò zò i ta ndú bìndi bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó nò gí. ⁴² Yí gii 'dè có jì ze máa, ze ma Banga-Ngú-Có jì ndá 'duu. À delè ká yí ká gii 'dè có jì ze máa, ye 'dè có jì ndá 'duu máa, Mbíri bàkà yí tí mbe waa có mi ndá 'duu 'daá gí gí, mbe waa có mi ndá 'valá ta ndá ku. ⁴³ Ndá mbe 'dòkò có mí Mbíri 'daá gí 'dè có ká gítí wó máa, Mbíri bà jè à-cee-gí gítí ndá vò i mi ndá 'duu ònò mbe ùnje gítí có mi Jézú gí nó ta rè mi Jézú.»

Bà caka tí ndá kpèdélé 'duu ònò ta ò ndú me ndá Jùdèyà lá nó

⁴⁴ Káa si Piyétòrò kú 'dè có jì nò, Bèri-mi-Mbíri gii gí gí muu ndá 'duu tí nó mbe kú 'di có mí wó nò. ⁴⁵ Nje ndá Jùdèyà ònò mbe ùnje gítí có mi Jézú gí, mbe ko Piyétòrò 'do Jópà nó, gii 'dè gítí bà ò bà bàkà nambeè mi Mbíri jì ndá 'duu ònò ta ò ndú me ndá Jùdèyà lá nó ta bà si Bèri mi wó tí Mbíri 'ví gí gí muu ndú delè gí. ⁴⁶ Tacó ndú ta o tí nó kú 'dè-kòcò, ta bà ùlù Mbíri, ta wotí mí Bèri-mi-Mbíri. Piyétòrò bà-i-nò gii 'vee ndá ka wó Jùdèyà máa, ⁴⁷ «Rè i mbe tii bà caka tí ndá 'duu tí nó ta ngo kpónó 'ví dù a ò ya yè, lè náa Mbíri jè Bèri mi wó jì ndú 'vii ká 'vii ta ndoo tí ndá Jùdèyà gí nó?» ⁴⁸ Tacó éno, yí gii 'dè có máa, à caka tí ndú ta rè mi Jézú tí Bindi-Mbíri.

Ndá 'duu tí nó gii 'deke tí ndú jì Piyétòrò bìndi bà caka tí ndú nò, máa, yí dù ta sili gàà éno mí ndá yí ta ndú.

11

Piyétòrò 'dè nderè bà ya yí gí 'bá mi Kòrònèliyò

¹ Ndá tú mì Jézú ta ndá mbe ùnje gítí có mì Jézú gbí to Jùdèyà nó gii 'di có bà ùnje mì ndá 'duù ñinó ta ña ndú me ndá Jùdèyà lá nó gítí có mì Jézú gí. ² Tacó ènò, Piyétòrò mà gii dele ndi wó gí Jèrùzàlémè, ndá Jùdèyà ñinó gbí òkò tí ndá mbe ùnje gítí có mì Jézú, mbe zèè có gítí bà ya gí gbí gázà kácá-kácá nó gii 'vee gbí nje wó, máa, ³ «Wò wálá 'do nó bà wíri 'bá mí ña ndá 'duù tí nó mbe ya gí gbí gázà lá nó? Wò 'do ndi lo nó bà toko 'bì yo ta ndú mí gbí gbèe ká'í le?»

⁴ Káa Piyétòrò gii 'dè gbí i tí nó mbe me tí nó 'do ngé rèngbò ngbàrángà'í jì ndú ènó máa, ⁵ «Ta 'bí o gbaanjé, si ye kù 'deke tí ye jì Mbíri gbí gbata Jópà, 'bí i gii bàkà ye goolá ye kù rí a rii nó. Bindi ye gí nò 'bí i go gbolò kpá-bôngo náa à dò gbí gí, bindi à kù gii yuu 'do gbíri yà' bàà ènó gí to dè règbà tí ye tí bándò tí nó náa ye kù kú tí ye to tí nó. ⁶ Ye mà gii zeke'o gbí i tí nó, ye gii nò ndá kpíkpa'dà ña i mbe kù 'vala muu to tí nó léé gí kù gbí : ña yo tí ndá kòtí nó, ta ndá kòtí kázà, ta ndá i mbe kù ja gbí yì ndú có to, ta ndá i mbe kù rí guù, ta ndá i mbe kù o ta gbí pípiri, 'dáá gí. ⁷ Bindi ye gii 'di kòcò 'duù kù 'dè có jì ye ènó máa, <Piyétòrò! Ziki ndá i tí nó, wàa wò 'ví zò ndú!»

⁸ «Káa ye gii 'visi có jì 'duù tí nó ènó máa, <Ngé gí lá, Mbe tí ye! Zu i jé ta 'bí rí gbaanjé di gbí nje ye lá.»

⁹ «Káa 'duù tí nó gii 'visi có jì ye 'do gbíri káká'í máa, <Si bà nì «zu i» míti i ñinó náa Mbíri bàkà tí ngbàrángà i gí nó mí to.» ¹⁰ 'Duù tí nó 'dè có jì ye ta bà 'ta'ò, máa, ye zò ndá i tí nó, káa ye gii biya ndá có mì wó nó 'dáá gí. Ye mà gii zeke'o bindi bà 'dè có mì wó nó jì ye, ye gii nò à ja ndi ndá i tí nó, 'vónó'dóó, ya tí gí gbíri gí.

¹¹ «Káa, si ye ká kuu gbí kùdù có tí nó, ye mà gii zeke'o, ye gii nò ndá 'bí 'dakò ta'ò, náa à tuu ndú jì ye 'do gbí gbata Cèzàriyà kù rò tìyó à njekejì ndugù 'bá tí nó náa ye kuu dù tí nó. ¹² Bèri-mi-Mbíri bà-i-nò gii 'dè có jì ye máa, ye 'ví me kpìiki-kpìiki gítí bà ya ta ndú gí tà é tí nó lá. Tacó ènò, ze gii njè nó ta ndá 'dakò tí nó, gii je ndá nà'vindi ye tí nó kuu ta bà muu ndú vò-nje gbaanjé nó, ya gí 'bá mì 'dakò tí nó mbe tuu ndá 'duù gí takò ye nò. ¹³ Ze mà gii yee ká, 'dakò tí nó gii 'dè có jì ye máa, yì nò a basili mì Mbíri ká rí gí tà'í takò yì, bindi yí gii 'dè có jì yì máa, <Tuu 'duù gí Jópà ye takò Simóné tí nó ta 'bí rè wó a Piyétòrò nò, ¹⁴ wàa yí 'ví gí gbí bà 'dè có mbe 'vala yo ta ndá 'vii mì lo jì yo.»

¹⁵ «Káa ye mà gii 'bità bà 'dè có jì ndú, ye gii nò Bèri-mi-Mbíri kù gí 'do gbíri gí muu ndú, go bà gí yí gí muu ndoo táánò gbí kpédélé o nò. ¹⁶ Bindi mbi ye gii 'va tí có tí nó náa Mbe tí ndoo táánò 'dè jì ndoo ènó máa, <Jòvání táánò kù caka tí ndá 'duù ta ngo, káa áà bà gii caka tí yo ta Bèri-mi-Mbíri,» nò. ¹⁷ Káa Mbíri lè má bàkà jì ndú káa gbèe ña nambeè tí nó náa yí táánò bàkà jì ndoo gí takò bà ùnje mì ndoo gítí có mì Mbe tí ndoo Jézú tí Bindi-Mbíri nó, ye a 'di, wàa a ye ká 'ví gii jòò ta gbí có ta Mbíri?»

¹⁸ Ndá mbe ùnje gítí có mì Jézú mà gii 'di có tí nó náa Piyétòrò 'visi jì ndú nó, ndú gii nè nje ndú gí takò có bà ñonòkò tí Piyétòrò ta ndá 'duù ñinó mbe ya gí gbí gázà lá nó gí. Ndú bà-i-nò gii ùlù Mbíri máa, «Mbíri delè je muu jì ndá 'duù ñinó ta ña ndú me ndá Jùdèyà lá nó, tacó bà 'visi tí ndú 'do tí ndá vò kpokèjì mì ndú gítí kpokèjì 'válá gí.»

Bà 'bità bà kili ndá 'duù ta rè mì Jézú gbí gbata Àndiyóki

¹⁹ Ndá 'bí mbe ùnje gítí có mì Jézú mbe 'vaaka ta gúku bà mèèkè'í tí ndú 'do Jèrùzàlémè ta o bà zì Ìsitéfànò nó, gii 'vèè ta ndi gbí ndá to Fonésiyà ta Kípùrù, ta gbata Àndiyóki, kù ma có mì Jézú kpolo ma ká jì ndá Jùdèyà. ²⁰ Ndá 'bí 'duù gbí òkò tí ndú mbe gí 'do gbí ndá to Kípùrù ta Sirini gí gbí gbata Àndiyóki gii 'bità bà ma Banga-Ngú-Có mì Mbe tí ndoo tí Jézú jì ndá 'duù ñinó ta ña ndú me ndá Jùdèyà lá nó delè. ²¹ Mbe tí ndoo gii koni ndú gbí nètè mì ndú, bindi ndá 'duù me mbè gii 'visi muu ndú gítí kpokèjì mì Mbe tí ndoo gí.

²² Có bà ùnje gítí có mì Jézú mì ndá tende ña ndá 'bí 'duù gbí gbata Àndiyóki mà gii yee tí ndá mbe kù kili ta rè mì Jézú gbí gbata Jèrùzàlémè, ndú gii tuu 'bí 'dakò 'do gbí òkò tí ndú ta rè wó a Bàránábà ya tí gí Àndiyóki. ²³ Bàránábà mà gii yee Àndiyóki, yí mà gii nò ña nambeè tí nó náa Mbíri bàkà jì ndá 'duù kà nó, takòcò wó gii peteke gí. Yí bà-i-nò gii kpo-gbí-tà-tù ndú tí kpoò, máa, ndú 'dáá gí 'ví tee njembí ndú míti Mbe tí ndoo tí kpoò. ²⁴ Bàránábà tí nó náa ndá mbe kili ta rè mì Jézú tuu yí jì ndá 'duù Àndiyóki nó a tó 'dakò náa Bèri-mi-Mbíri je wotí jì yí me gbolò ngé ndii gí, tí 'dakò mbe tee njembí wó 'dáá gí míti Mbíri. Tacó ènò, ndá 'duù me mbè gii ùnje gítí có mì Mbe tí ndoo 'do gbí có mì wó.

²⁵ Bàránábà gii njè nó 'do Àndiyóki ya gí gbí gbata Tárásùsù gí bà pà bà tí Sàwùlè. ²⁶ Yí mà gii 'de yí gí, yí gii 'daka yí ya tí gí Àndiyóki. Bindi ndú gii too ndoo gbaanjé ta yí mí mì ndá mbe kù kili ta rè mì Jézú kà, kù nìbà i jì ndú.

À gii 'bità bà nà «Kirisitiyànò,» ta gbí éno máa, «ndâ bòò mì Bìndi-Mbírì,» mítí ndâ mbe tala có mì Jézù nó a i gbí gbata Àndiyókì.

²⁷ Ta o tí nò náa ndâ Bàránàbà ta Sàwùlè kuu tí gbí gbata Àndiyókì nò, ndâ 'bí mbe kù 'dè-kòcò ta wotí mì Bèrì-mì-Mbírì gii gí 'do Jèrùzàlèmè gí Àndiyókì. ²⁸ 'Bí 'duù 'do gbí òkò tí ndú gbaanjé ta rẹ wó a Àgábù gii a gí yaà, bìndi yí gii kò kò jì ndâ 'duù ta wotí mì Bèrì-mì-Mbírì máa, vò go kẹjì gí bà tè ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí. (À dú káa yúcó, vò go gii tè to go có mì Àgábù nò gbí o mì Kiláwúdiyò tí ngáangbá gba mì ndâ Rómánò.) ²⁹ Ndâ mbe tala có mì Jézù gbí gbata Àndiyókì má gii 'di có mì Àgábù nò, ndú gii eře gba có mì ndú gbaanjé máa, ndâ yí 'dáá gí gò i, káa á me éno máa ndâ 'duù 'dáá gí 'ví gò i 'vii ká 'vii nó lá. 'Duù 'ví gò káa bà wotí mì wó, wàa ndâ yí 'ví tuu jì ndâ mbe ùnjẹ gítí có mì Jézù ñinó 'bá Jùdèyà nó, wàa ndú 'ví koni ta tí ndú. ³⁰ Ndú má gii yòò i-'bì ndú go có tí nò náa ndú toko nò cee gí, ndú gii tuu ta ndâ Bàránàbà ta Sàwùlè jì ndâ kpo 'duù kùro ndâ mbe kù kili ta rẹ mì Jézù á Jèrùzàlèmè.

12

Bà zèè Piyétòrò

¹ Ta o tí nò, Èròdè, tí gbolò gba mì ndâ Jùdèyà, gii 'bità bà zèè ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndâ mbe kù kili ta rẹ mì Jézù ta kpo-'bìlì. ² Yí da miři Jákòmò tí nó tí ná 'vindi Jòvání nó ta njà sizò. ³ Yí má gii ñò éno máa, líkí i tí nó náa yí bàkà nò kuu tí ndâ Jùdèyà, yí gii co gbí ndò muu ñinó ya gí bà zèè Piyétòrò delè. ⁴ Èròdè zèè Piyétòrò a i ta o bà ci 'Dè-kò gbí tàkii mì ndâ Jùdèyà. Tacó éno, yí gii te yí mí gbí zàà, bìndi yí gii kaa ndâ àsikèrì muu 'bi-nje vò nje-vò gbaanjé tacó bà kpolo tí wó yee tí o bà cee o bà bàkà bà tàkii bà ci 'Dè-kò, má kòzò gí, wàa yí 'ví gii yù gázà jì yí mì kùro ndâ 'duù. ⁵ Káa ta o tí nò náa Piyétòrò kuu tí gbí zàà nò, ndâ mbe kù kili ta rẹ mì Jézù gii dù kù 'deke tí ndú jì Mbírì tacó tí wó ta njembí ndú gbaanjé.

Basilì mì Mbírì njaanga Piyétòrò 'do gbí zàà

⁶ Káa ta bèbìlì kùro yé bà ñò ngbàngà mì Piyétòrò mì Èròdè, Piyétòrò ta o tí nó tí rì ta ndâ ginjiri tí wó sòsò'ò, gbí òkò tí ndâ àsikèrì sòsò'ò mbe kù ù rẹgbà tí wó, bìndi ndâ 'bí gbí-gbì kù ù gbolò njekejì bà rì gí gbí zàà. ⁷ Ta bèbìlì tí nò, basilì mì Mbírì gii rì gí tà'í gbí zàà tàkò Piyétòrò si yí tí rì, bìndi yí gii gbá Piyétòrò ta bà gbí yí gbí Kà wó pètéké'í éno. Piyétòrò má gii gundii 'do tí rì, yí gii ñò basilì tí nò mbe gbà yí 'do tí rì nò kù rò tìyò gbí ngba'o tàkò ndú tà'í. Bìndi basilì tí nò gii 'dè có jì Piyétòrò, máa, «A gí yaà! Ngo've tí lo!» Piyétòrò má gii a gí yaà go có mì basilì tí nò, ndâ ginjiri tí nò kùtáá náa á eře ta ndâ 'bì wó nó gii dù káa karaka gbí tí ndú 'do tí ndâ 'bì wó ta kpééti ndú gí. ⁸ Bìndi basilì tí nò gii 'dè có jì yí máa, «Eře wú'dè mì lo gí, wàa wò 'ví yuu ndâ tàrà mì lo.» Piyétòrò má gii bàkà go có tí nò náa basilì tí nò 'dè jì yí nó gí, basilì tí nò káká'í gii 'dè có jì yí máa, «Pařaka wòòkò bongo mì lo náa wò kù yuu mí pí ndâ bongo nó mítí lo, wàa wò 'ví gí gí bà ñu ndi ye.»

⁹ Piyétòrò bà-i-nò gii a gí yaà gí tàkò basilì tí nò ká go 'duù mbe kù rì a rii nò. ¹⁰ Basilì tí nò gii co ta Piyétòrò tí ndâ bàndò bà dù ndâ mbe kù kpolo tí njekejì zàà sòsò'ò, bìndi ndú má gii yee ta yí tí njekejì ndùgù bà rì gí gbí gbata náa à bàkà 'do tí lii, njekejì tí nò gii njaanga tí wó jì ndú ta kpééti wó. Ndú gii rì gí gbí ndùgù. Ndú má gii nò yendi 'bí gbolò kpokẹjì gbaanjé cee gí, basilì tí nò gii dù káa gii 'do tí Piyétòrò go có seře nó gí. ¹¹ À gii dù ngbii nò a o bà gii da řo Piyétòrò. Muu wó má gii gí gítí wó gí, yí gii 'bità bà 'dè có ta kpééti wó, máa, «Ye kpónó ñò ni gí máa, ye kù rì me rii lá. A Mbírì ká tuu basilì mì wó gí tí gí bà 'vala ye 'do 'bì Èròdè, delè 'do gbí ndâ ña ndâ vò i tí nó náa ndâ Jùdèyà táánò gbí-gbì kù ù bà bàkà ta ye nò.»

¹² Piyétòrò gii zèè kpokẹjì jáá bìndi bà da řo wó nò, ya gí bàndò tí nó náa ndâ 'duù mì Bìndi-Mbírì me mbe kili mítí kù 'deke tí ndú jì Mbírì tacó tí wó tí, a 'bá mì Màriyà tí nó tí nawu Jòvání tí nó ta 'bí rẹ wó a Màrikò nó. ¹³ Yí má gii yee ká, yí gii 'de ndâ 'duù a i tà'í. Yí má gii kù njekejì, a 'bí 'vini ta rẹ wó a Ródà, mbe kù bàkà nètè 'bá tí nò, ká gii gí tacó bà 'di có mì wó. ¹⁴ Ródà má gii 'di kòcò Piyétòrò ni gí, líkí'o gii bàkà yí tí ña ñinó náa yí gii dele ndi wó 'do tí njekejì mbálá-mbala si bà njaanga njekejì mì to, ya gí bà 'dè có jì ndâ 'duù tí nó mbe kili mì tà'í nó máa, «Piyétòrò kù rò tìyò tí njekejì.» ¹⁵ Káa ndâ 'duù tí nò gii 'visi có jì yí máa, «A 'bí ña i ká gbí muu lo!» Káa Ródà gii aanga muu wó ká mítí có Piyétòrò tí nó mì wó á mbe kù rò tìyò á tí njekejì nò. Ndâ 'duù tí nò bà-i-nò gii 'visi có jì Ródà gí tàkò i kpáà tí nó mì wó nò, máa, «Áá bá dù a vuuvuu Piyétòrò!»

¹⁶ Káa si ndâ 'duù tí nó kuu tí kponje ta Ródà, Piyétòrò kpòò kù kù njekejì. Ndú má gii njaanga njekejì, ndú gii ñò à kuu nó a Piyétòrò ká kù rò tìyò á kùro ndú go seře nò.

¹⁷ Piyètòrò bà-i-nò gii bàkà 'bí wó jì ndú, máa, ndú dù ngbii. Ndú má gii dù ngbii á go có mì wó nò gí, yí gii 'dè gbí kpokèjì bà 'vala yí mì Mbe tí ndoo 'do gbí zàà, jì ndú. Bindi yí gii ci ndú máa, «Yo 'vanda ndi ndá có tí nò jì ndá Jákòmò, ta sè ndá 'bí ná'vindi ndoo.» Bindi yí gii ndii 'do tí ndú ta bèbili tí nò ya gítí 'bí bándò tende.

¹⁸ Yé má gii too gí, có gii ñhòkò tí gbí òkò tí ndá àsikèrì tí nó mbe kù ù njekèjì zàà ta bèbili bà zèè Piyètòrò nó tí cèè vò bà i. Ndú gii dù ta dú'o tí nò kù 'vee káa rẹ̀ ña i tí nó mbe 'de Piyètòrò nó. ¹⁹ Èròdè bà-i-nò gii pà bà tí Piyètòrò kpòò, bà 'de yí má gii kpò yí gí, yí gii kaa ndá àsikèrì tí nó tí ndá mbe kpolo tí Piyètòrò sí yí gbí zàà ta bèbili tí nó nò, yí má gii 'viiki gbí nje ndú cee gí nó, yí gii waa có ku míti ndú kùro bà ya yí ta 'bá 'do gbí to Jùdèyà gí Cèzàriyà.

Bà ci Èròdè

²⁰ Ta o tí nò, gbí òkò tí ndá Èròdè ta ndá 'duù gbí gbata Tírò, ta ndá 'duù gbí gbata Sidóni, nìkì lá. Tacó ènò, ndá 'duù tí nò gii tuu ndá 'bí 'duù mì ndú tacó bà ya gí bà peteke tàkòcò Èròdè. À po tiri tí kpó ta kù 'bilí! Tacó ènò, ndá 'duù tí nò má gii yee 'bá mì Èròdè, ndú gii peteke kùro á tàkòcò Bilásitù, tí gbolò 'duù mbe kù kpolo tí ndá i mì Èròdè, má kózó gí, ndú bà gii yèè ta ndi ndú gítí bà peteke tàkòcò Èròdè. Ndá 'duù tí nò pà làyì gítí có tí nó gbí òkò tí ndú ta ndá Èròdè nò tacó ndá 'duù 'bá mì ndú kù 'de i-zò-zò a i 'do gbí to mì Èròdè.

²¹ Èròdè bà-i-nò gii ci 'bí o mì wó, bindi yí gii yuu bongo gba mì wó, bindi yí gii kì tí wó pí jàlàmbà mì wó, kù 'dè ndá có mì wó jì ndá 'duù mì wó. ²² Káa, si Èròdè kù 'dè ndá có tí nò, ndá 'duù gii dù kù wu gbí wó ta bà tò kù ta kòcò ndú ngéé gí yaà, máa, «À nò me 'duù ká kù 'dè có nó lá! A Mbíri ká kù 'dè có!»

²³ Má gii zeke'o, basili mì Mbe tí ndoo gii gbí Èròdè 'do pí jàlàmbà 'va mí to ká mí kùro ndá 'duù tí nò, tacó yí te duù míti Mbíri lá. Bindi ndá kini gii zò yí zì gí. ²⁴ Có mì Mbíri gii dù kù 'vala bindi ku Èròdè nò pètèkèè kù ya tí .

²⁵ Ndá Bàrànába ta Sàwùlè má gii cee ta nètè mì ndú Jèrùzàlémè gí, ndú gii 'daka Jòvànì tí nó ta 'bí rẹ̀ wó a Màrikò ta ndú ya tí gí Àndiyòki.

13

Bà ruka ndá Bàrànába ta Sàwùlè tí ndá mbe ya gí bà ma có mì Jèzù jì ndá 'duù muu to kè'bi

¹ Ndá mbe nibà i ta ndá mbe 'dè-kòcò ta wotí mì Bèri-mi-Mbíri ta o tí nó gbí òkò tí ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Jèzù gbí gbata Àndiyòki a ndá Bàrànába, ta 'bí Simónè, náa a kù nì míti wó a Bè-Simónè, ta Lúciyò tí nó mbe gí 'do gbí to Siríni nó, ta Mànàyèni tí nó náa ndú kpolo ta Èròdè tí gbolò gba nó mí njewu gbaanjé nó, gii je Sàwùlè. ² Ta 'bí o gbaanjé si ndú kù kònò go ta bà 'deke tí ndú jì Mbíri, Bèri-mi-Mbíri gii gí gí muu ndú, bindi yí gii 'dè có jì ndú máa, «Yo mò ndá Bàrànába ta Sàwùlè 'do gbí òkò tí yo gí ndii, wàa ndú 'ví bàkà nètè tí nó náa ye tè'é tí ndú gítí nò.» ³ Ndú má gii kònò go, ta bà 'deke tí ndú jì Mbíri cee gí, ndú gii tee 'bí ndú míti ndá Bàrànába ta Sàwùlè, ta bà 'deke tí ndú jì Mbíri, máa, yí 'ví je wotí jì ndú, bindi ndú gii mò ndú 'do gbí òkò tí ndú jì Bèri-mi-Mbíri.

Kpédélè bà ya ndá Bàrànába ta Sàwùlè gí bà ma có mì Jèzù jì ndá 'duù muu to kè'bi

⁴ Bèri-mi-Mbíri gii tuu ndá Bàrànába ta Sàwùlè, máa, ndú ya gí bà bàkà nètè bà ma có mì Mbíri jì ndá 'duù tí 'bí to mbe le mí gbí u ngo, náa à kù nì míti a Kípùrù. Ndú bà-i-nò gii njè nò 'do Àndiyòki ya gí bà o gbá 'do gbí gbata Sèlúsiyà tacó bà ya gí Kípùrù. ⁵ Ndú má gii yee Kípùrù gí, ndú gii co gí to 'do gbí gbá á gbí gbata Sàlámì. Bindi ndú gii dù kù nò ta bà ma có mì Jèzù jì ndá Jùdèyà ta ndi tí ndá bándò bà kili ndú gí bà ùlù Mbíri. (A Jòvànì Màrikò ta o tí nó ká kù koni ndú ta nètè.)

⁶ Ndá Bàrànába ta Sàwùlè má gii nò gbí Kípùrù waaka 'do Sàlámì gí gbí gbata Páfò, ndú gii 'de 'bí 'dakò mbe bàkà tí wó mbe baàci, ta rẹ̀ wó a Bàràjèzù, (náa à kù nì míti wó gbí có Ígírìgì a Èlímà, gbí máa, «mbe baàci»), ⁷ tí 'duù gbí ngbàngà mì Sérégiyò Páwòlò tí gbolò 'duù mì ndá 'duù Páfò, tí 'dakò mbe 'di gbí-o ngé cee gí. Sérégiyò Páwòlò bà-i-nò gii tè'é tí ndá Bàrànába ta Sàwùlè, tacó wàa, yì 'ví 'di có mì Mbíri 'do mì ndú. ⁸ Káa có tí nó gii ya gí gbí muu Èlímà lá. Tacó ènò, yí gii jẹ̀ ta bà pà kpokèjì bà volo gbí bà 'di ndá có mì ndá Bàrànába ta Sàwùlè á 'do tí Sérégiyò gí, tacó wàa, yí 'ví 'di có mì Jèzù lá.

⁹ Bindi Sàwùlè (náa rẹ̀ wó mì ndá Rómánò a Páwòlò) gii zeke gbí nji ro Èlímà ngbóó ta wotí mì Bèri-mi-Mbíri, Ndá i tí lo a 'vèrè ta tiri. ¹⁰ Bindi yí gii 'dè có jì yí, máa, «Ndi lo 'vii mì Sitáni! Wò a 'duù njnò ta go ndá i njnó 'dáá gí jáá mbe kù toko ndá 'duù ta

Mbírì nò tí lo gbaànjé wálá. Wò bà si bà ònòkò gbí kpokèjì yúcó mì Mbe tí ndoo mí to ta o ngáyì? ¹¹ Nò wéléjí, wò kpónò kèjì gí bà ò wotí mì Mbe tí ndoo mí tí lo. Ẹ lo kpónò kèjì gí bà yoo gí. Wò bà ò ẹ̀rì tí nò á kuu yaà nò wálá ta làmbu o.»

À káa póó bà 'dè có tí nò mì Páwòlò, 'bí i gii te mí ẹ̀límà tǔrúwàà go 'dèèngàmbé nò, bindi 'di'di'o gii ja gí ẹ̀ro wó gí. Bindi yí gii 'bità bà gbala to kù pà 'duù tacó bà ja yí. ¹² Sérégiyò Páwòlò má gii ò ẹ̀rì i tí nò mbe bàkà tí nò, nje wó gii 'dèè gítí ẹ̀rì có tí nò náa yí 'di ta ẹ̀rè Mbe tí ndoo ní gí. Tacó ènò, yí gii ùnje gítí có mì Mbe tí ndoo gí.

Bà yee ndá Páwòlò ta Bàrànába gbí gbata Àndiyókì ònò gbí to Pisídiyà

¹³ Ndá Páwòlò ta ndá ka nò mì wó gii o gbá 'do gbí gbata Páfó ya gí gbí gbata Pérégá á gbí to Páfíliyà. Bindi Jòvání gii jee ndú mí bà-i-nò, yí gii dele ndi wó ya gí Jèrùzàlémè.

¹⁴ Ndá Páwòlò ta sè ndá 'bí ka wó mbe nò gii ndii 'do Pérégá ya gí gbí gbata Àndiyókì á gbí to Pisídiyà. Ndú má gii yee kà gí, ndú gii kaa ya gí bàndò bà kili ndá Jùdèyà gí bà ùlù Mbírì ta 'bí ẹ̀rì bà wotí gbí tàkii mì ndá Jùdèyà, bindi ndú gii ki tí ndú to. ¹⁵ Á má gí 'deke có 'do gbí ndá wáràgà mì Mòze, ta ndá mbe 'dòkò có mì Mbírì, jì ndá 'duù cee gí, ndá kpo-kpò 'duù mbe kù bàkà nèté bàndò bà kili ndá Jùdèyà gí bà ùlù Mbírì gii tuu 'duù jì ndá Páwòlò ta ndá ka wó mbe nò, máa, «'Bí có bà 'dè jì ndá 'duù tacó bà je wotí jì ndú má kuu mì yo, yo 'dè gí sè, ndá ná'vindí ze.»

¹⁶ Páwòlò má gii 'di có tí nò, yí gii á gí yaà, bindi yí gii bàkà 'bi wó jì ndá 'duù, máa, ndú dù ngbii. Ndá 'duù má gii dù ngbii go có mì wó nò gí, yí gii 'bità bà 'dè có jì ndú, máa, «Yo tí ndá kòtí Ìziriyéli, ta yo tí ndá 'duù ònò 'dáá gí mbe kù cì gúku tí Mbírì nò, yo sè tù yo! ¹⁷ Mbírì mì ndá 'duù mì ndoo tí ndá Ìziriyéli dígísèè ẹ̀rìka ndá ká gù ndoo, bindi yí gii bàkà ndá 'duù mì ndoo tí ndá 'duù ònò ta ẹ̀rì ndá á ẹ̀rì nò si ndú dígísèè kù 'vala 'bà mì ndá tende 'duù á Másiřì nò. Yí tí Mbírì gii tẹ̀ kùro ndú ta wotí mì wó 'do Másiřì gí sè. ¹⁸ Yí gii kpòlò tí ndú si ndú gbí kángáá nga ngoò ta i go ndoo zì'duù-só. ¹⁹ Yí tí Mbírì gii 'bu a ẹ̀rì ndá 'duù vò-nje só á gbí to Kánàni, bindi yí gii je to bindi ndá 'duù tí nò jì ndá ká gù ndoo tí ònò ndú, ²⁰ ta i dè gítí ndoo zì'duù-vò ta bà nà'ò ta zì'duù-só-nje muu'bi pí (450).

«Do bà-i-nò, Mbírì gii je ndá ngáángbá 'dakò tí ndá tí ndá 'duù kùro ndú jì ndú yee tí o mì Sàmùwélé tí mbe 'dòkò có mì wó tí Mbírì. ²¹ Ndá ká gù ndoo gii 'deke tí ndú jì Mbírì máa, yí je 'bí 'duù jì ndá yí tí gbolò gba mì ndá yí gbí o mì Sàmùwélé. Mbírì bà-i-nò gii je Sàwùlè, tí 'vii mì Kísi tí 'duù 'do gbí ẹ̀rì Bènjàminò, jì ndú tí gbolò gba mì ndú. Sàwùlè bàkà mì gbí gba a ndoo zì'duù-só, ²² bindi Mbírì gii le bèrè 'do tí wó jì Dàvidè. Ònò a Dàvidè tí nò náa Mbírì 'dè có gítí wó ènò máa, «A ye tí Mbírì ká cu 'bi ye míti Dàvidè, tí 'vii mì Jési, á 'do gbí 'dóó có mì ye gbí njembí ye. Tacó ye ònò ni gí máa, yí a 'bí 'dakò náa yí bà bàkà go có mì ye gí, nò ká nò. ²³ Mbírì gii bàkà a Jézù, tí 'vii-gù Dàvidè, tí mbe 'vala ndá 'duù á go cì mì wó náa yí tí Mbírì cì nò. ²⁴ Jézù tí nò náa Jòvání dígísèè kò-kò ta ẹ̀rè wó ta o tí nò náa yí kù ma có jì ndá Ìziriyéli 'dáá gí, máa, ndú 'visi muu ndú 'do tí ndá wò kpokèjì mì ndú, wàa yí 'ví caka tí ndú, tacó wàa Mbírì 'ví je ta à-cee-gí gítí ndá wò i mì ndú nò. ²⁵ Kùro bà cee nètè mì Jòvání má gii dooko gí, yí gii kò kò jì ndá 'duù máa, «Ye me ẹ̀rì có tí nò náa yo kù koro gbí muu yo nò lá. 'Duù tí nò kèjì gí tàkò ye nò a gbolò 'duù ònò náa à kpèti káa wòò bà dù tí mbe njaanga tàrà 'do tí kò wó, ye 'vii tí lá.»

²⁶ «Cò 'wálá tí nò a i tacó tí ndoo, ndá ná'vindí ye, tacó tí ndoo tí ndá 'vii-gù Àbiráámò, ta ndá 'duù ònò 'dáá gí ta ẹ̀rì ndú me ndá Jùdèyà lá mbe kù cì gúku tí Mbírì nò. ²⁷ Ẹ̀rì i tí nò táánò náa ndá 'duù Jèrùzàlémè ta ndá gba mì ndú bàkà nò, ndú kpèti má ònò ni lá, a i tacó wàa ngo nje ndá mbe 'dòkò có mì Mbírì, náa à kù 'deke ta ẹ̀rì bà wotí gbí tàkii mì ndá Jùdèyà ta o 'dáá gí gítí có bà zì Jézù nò, 'ví 'va tí gbí kúnnga to lá. ²⁸ Ndú táánò ònò ni ngbàràngà'ì gí, máa, nderè bà waa có ku míti wó wálá, káa ndú gii neke ẹ̀ro ndú pítí-pítí gí, bindi ndú gii 'dè có jì Pilátò máa, yí si yí wàa à 'ví zì yí gí. ²⁹ Ndú má gii bàkà ta yí go ndá có tí nò náa à cu mì gbí wáràgà mì Mbírì sàà gí nò gí, ndú gii ja ku wó 'do tí njeèkpè mù ya tí gí gbí gù. ³⁰ Káa, Mbírì gii 'vala ndi wó 'do gbí muu'du wó gí. ³¹ Yí gii túbà tí wó bindi bà 'vala ndi wó mì Mbírì 'do gbí muu'du wó nò ta bà me mbè jì ndá 'duù tí nò mbe ko yí 'do Gàliléyà gí tí gí Jèrùzàlémè á kùro bà zì yí nò. Á kpónò a ndá 'duù tí nò ká kù ma có tí wó jì ndá Ìziriyéli.

³² «Ze kpónò gí jì yo nò ta Banga-Ngú-Có, máa, Mbírì dígísèè cì ndá ká gù ndoo gí, ³³ káa yí gii túbà a i jì ndoo tí ndá 'vii-gù ndú ènò máa, «Yà-cí-cí kpili lá,» ta bà 'vala ndi Jézù 'do gbí muu'du wó, á go có tí nò náa à cu mì gbí bà só cè gbí wáràgà mì ndá Muu-cè ènò máa,

«Wò a 'vii mì ye,

ye wúnó gí tí Bu lo gí,» nò.

³⁴ À má gítí bà 'vala ndi Jézù mí Mbírì 'do gbí muu'dú wó wàa yí 'ví cì ndi wó káká'í lá, ñìnò a i mbe bàkà tí go có tí nó náa a yí tí Mbírì táánò ká 'dè ta nje wó éno máa, <Ye bà cù 'dóó 'dè ngo cù tí nó náa ye táánò ci Dàvidè gítí nó mítí yo,> nò.

³⁵ À gii cu káká'í mí gbí 'bí cè mí ndá Muu-cè éno máa, <Wò bà si bòò mí lo náa wò kaa yí mò gí mí lo gí nó 'ví zò to wálá.>

³⁶ Káa Dàvidè táánò má gii bàkà nètè mí Mbírì si yí gbí wu wó cee gí, à gii bàkà bàndò jì yí mí mí ndú ta ndá ká gù wó, bindi yí gii zò to gí. ³⁷ Káa 'Duù tí nó náa Mbírì táánò 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó nó zò to lá. ³⁸ À má éno, có gbí muu ye jì yo éno máa, yo 'ví ñò ní éno máa, Mbírì táánò tuu a 'dakò tí nó tí Jézù nó, máa, yí gí gí bà ma có bà je à-cee-gí mí yí tí Mbírì gítí ndá wò i mí yo jì yo, ndá ná'vindi ye. ³⁹ Áá táánò a yí ká njaanga mīrì ndá 'duù ñìnó mbe ùnje gítí wó gí nó 'do gbí ndá wò i tí nó 'dáá gí náa bà njaanga mīrì ndá 'duù 'do gbí ndú kpò có mí Mòze gí nó. ⁴⁰ À má éno, yo kpolo tí yo, má wálá, có tí nó náa ndá mbe 'dòkò có mí Mbírì dígíséé 'dè éno máa,

⁴¹ <Yo tí ndá mbe kù 'dè có ñónókó, yo zeke'o jèlè yo gí, wàa yo 'ví ñò serè, wàa yo 'ví mii gí.

Tacó ye kù bàkà 'bí i gbí o mí yo, náa yo táánò má 'di có i tí nó a i 'do mí 'bí 'duù, yo bà si có mí 'duù tí nó ká tí cè tiri.> nó, bà 'de yo.»

⁴² Páwòlò má gii 'dè có cee gí, ndá 'duù gii cì ndá Páwòlò ta Bàránábà si ndú kù gii ñjè 'do bàndò bí kili ndú gí bà ùlù Mbírì, máa, ndú 'ví dele ndi ndú gí gí bà 'dè gbí ndi có tí nó náa ndú 'dè nó jì ndá yí ta 'bí rì bà wotí gbí tàkù mí ndá Jùdéyà á bindi ñìnò. ⁴³ Ndá 'duù má gii ñjè 'do bàndò bà kili ndú gí, ndá Jùdéyà me mbè, ta ndá 'duù me mbè 'do tí ndá 'bí tende ña 'duù ñìnó mbe kaa tí ndú gí gbí tàkù mí ndá Jùdéyà ta njembí ndú gbaanjé gí nó, gii nó ñìnó ndú a i ta ndá Páwòlò ta Bàránábà. Ndá Páwòlò ta Bàránábà gii kpo-gbì-tà-tù ndú gbí ndá nje mí ndú ta ndú, máa, ndú 'ví tee njembí ndú mítí nambeé tí nó náa Mbírì bàkà jì ndú nó.

⁴⁴ Ndá 'duù gii kaa 'do gbí gbata 'dáá gí ya gí bà 'di có mí Mbírì 'do mí ndá Páwòlò ta Bàránábà ta rì bà wotí gbí tàkù mí ndá Jùdéyà tí nó náa ndú cì nó. ⁴⁵ Ndá Jùdéyà má gii ñò ndá mbè 'duù tí nó, kii gii te ndú gítí bà 'dè zu có gítí Mbírì, ta bà go 'verè mítí ndá có mí ndá Páwòlò ta Bàránábà. ⁴⁶ Ndá Páwòlò ta Bàránábà bà-i-nò gii 'dè có ta gúku tí ndú gbaanjé wálá jì ndá Jùdéyà gbí òkò tí ndá 'duù tí nó, máa, «Kpédélé ndá 'duù náa ze bà ma có mí Mbírì jì ndú a yo tí ndá Jùdéyà. Káa à lè má me tí éno gí, ze kpónò bà 'visì nje ze gí mí ndá 'duù ñìnó ta ña ndú me ndá Jùdéyà lá nó, sé náa yo biya bà 'di có mí ze gí, yo delè gii ñò tí yo 'vii tí ndá mbe 'de 'válá ñìnó mbe cee lá nó lá, nó. ⁴⁷ Tacó ñìnó a có tí nó náa Mbe tí ndoo 'dè jì ze ta o tí nó náa yí táánò 'dè ta có tí nó máa, <Ye bàkà yo tí ngba'o kùrò ndá 'duù,

tacó wàa, ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí 'ví 'de ta 'válá'> nó ká nó.»

⁴⁸ Ndá 'duù ñìnó ta ña ndú me ndá Jùdéyà lá nó má gii 'di có tí nó náa ndá Páwòlò ta Bàránábà 'dè nó, tàkòcò ndú gii peteke ngé ndii gí. Ndú gii ùlù có mí Mbe tí ndoo nó. Bindi ndá 'duù ñìnó náa Mbírì cu 'válá ñìnó mbe cee lá nó mí gbí tú ndú gí nó gii ùnje gítí có mí Jézù gí. ⁴⁹ Ñìnò a bà gii 'vèè có mí Mbe tí ndoo cee gbí wúngbó to tí nó 'dáá gí.

⁵⁰ Káa ndá Jùdéyà gii ya yílíí gí gbí muu ndá 'bí kpo-kpò nìi ñìnó mbe kaa tí ndú gí gbí tàkù mí ndú tí ndá Jùdéyà ta njembí ndú gbaanjé gí nó, ta ndá 'bí kpo-kpò 'duù gbí gbata. Ndú gii volo muu ndú 'do tí ndá Páwòlò ta Bàránábà gí. Bindi ndá kpo-kpò 'duù tí nó gii mòkò ndá Páwòlò ta Bàránábà 'do gbí wúngbó to tí nó gí. ⁵¹ Ndá Páwòlò ta Bàránábà bà-i-nò gii gbà njú to 'do tí kò ndú mítí ndá mbe mòkò ndú nó. Bindi ndú gii ñjè nó 'do gbí to tí nó ya gí gbí gbata Ìkóniyùmù. ⁵² Káa ndá mbe tala có mí Jézù gii dù ta tàkòcò ndú pétèkè'í, tacó Bèrì-mi-Mbírì je wotí jì ndú me gbolò.

14

Ndá Páwòlò ta Bàránábà gbí gbata Ìkóniyùmù

¹ Ndá Páwòlò ta Bàránábà má gii yee gbí gbata Ìkóniyùmù, ndú gii ya gí bàndò bà kili ndá Jùdéyà gí bà ùlù Mbírì á go ñìnó náa ndú bàkà si ndú gbí gbata Àndiyóki nó. Ndú gii ma có mí Mbírì jì ndá 'duù ká tí ña ñìnó náa ndá Jùdéyà ta ndá Ìgirigí me mbè gii

ùnje gítí có mì Jézú gí. ² Káa ndâ 'bí Jùdèyà ñìnó mbe biya bà ùnje gítí có mì Jézú gí nó gí volo muu ndâ 'duu ñìnó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nó gítí ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézú. ³ Ndâ Páwòlò ta Bàrànábà gíi dù kú ma có mì Mbe tí ndoo ji ndâ 'duu ta gúku tí ndú wálá ta kòndi o. Mbe tí ndoo delè gíi je wotí bà bàkà ndâ seřè ji ndâ Páwòlò ta Bàrànábà, tacó bà túbà ji ndâ 'duu máa, có tí nó náa ndú kú ma nó a có nambeè tí nó mì yí náa yí kú bàkà ji ndâ 'duu ta có tàkò wálá nó.

⁴ A 'bè ká gíi dù gbí òkò tí ndâ 'duu gbí gbata ta o tí nó. Ndâ 'bí 'duu gíi tẹ gí tàkò có mì ndâ Jùdèyà, bindi ndâ 'bí gíi ya a i gí tàkò có mì ndâ tú mì Jézú. ⁵ Ndâ 'bí Jùdèyà, gíi je ndâ 'bí 'duu ñìnó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nó, gíi toko có ta ndâ kpo-kpò 'duu gbí gbata gítí bà bàkà gbínje ta ndâ tú mì Jézú, wàa à 'ví 'vaka ndú ta díí. ⁶⁻⁷ Ndâ tú mì Jézú má gíi ñò ndâ i kú gíi bàkà có bà ya ta ndú gbí gbata Ìkóniyùmú níkí lá, ndú gíi fa ngelè ya gí bà pà 'wálá gí gbí to Likáyóniyà. Ndú má gíi yee Likáyóniyà, ndú gíi dù kú nó ta bà ma Banga-Ngú-Có mì Jézú ji ndâ 'duu ta ndi tí ndâ 'bà dè-dè seè ndâ gbata Lísítàrà ta gbata Dérébi.

Ndâ Páwòlò ta Bàrànábà 'vala 'bí 'dakò mbe gbele've gí gbí gbata Lísítàrà

⁸ Ta 'bí o gbaanjé si ndâ Páwòlò ta Bàrànábà kuu gbí gbata Lísítàrà, ndú gíi 'de 'bí 'dakò jé mbe nó nó 'do tí bà jò yí mì nawu wó lá, tacó ndâ kpázà kò wó gbele've 'do ká gbí yí nawu wó. ⁹ Káa si 'dakò tí nó kú sè tù wó tí ndâ có tí nó náa Páwòlò kú ma nó, ndú gíi 'deeke gbí ñì ọ ndú ta Páwòlò. Páwòlò gíi ñò ñi 'do gbí ñì ọ 'dakò tí nó éno máa, yí 'vii tí 'duu ñìnó náa à 'ví 'wálá yí nó gí, tacó yí ùnje gítí có mì Jézú gí. ¹⁰ Páwòlò bà-i-nò gíi 'dè có ji 'dakò tí nó ta kòcò wó ngára gí yaa, máa, «A gí yaa! Rò tìyò jáá!» 'Dakò tí nó bà-i-nò gíi a gí yaa, bindi yí gíi 'bità bà nó nó.

¹¹ Ndâ mbè ndâ 'duu tí nó mbe ñò i tí nó náa Páwòlò bàkà ta 'dakò tí nó mbe gbele've gí nó nó gíi tò kú ta kòcò ndú ngéé gí yaa ta nje có mì ndú tí ndâ 'duu Likáyóniyà, máa, «A ndâ bààci ká jì'vì tí ndú tí ndâ 'duu, bindi ndú gíi gí mì ndoo.» ¹² Ndú bà-i-nò gíi gbí ẹ Zéyùsù, tí gbolò bààci mì ndâ Ìgírìgí, mì muu Bàrànábà. Bindi ndú gíi gbí ẹ Erèmèsì, tí muu có mì ndâ bààci mì ndâ Ìgírìgí, mì muu Páwòlò, tacó a yí ta o tí nó ká kú 'dè có. ¹³ Ndâ 'duu tí nó tí ndâ mbe kú bàkà i ji Zéyùsù, ta bàndò bà ci i ji yí ká dè seè gbata nó, gíi gí ta ndâ ì mò'dú ta ndâ 'ví mù gí njekeji ndugù gbata, tacó bà ci ndú ji ndâ Páwòlò ta Bàrànábà.

¹⁴ Ndâ Bàrànábà ta Páwòlò má gíi 'di có ña i tí nó mbe kú bàkà tí mì njekeji ndugù nó, ndú gíi yaka gbí ndâ bongo tí ndú gí, tacó bà túbà ji ndâ 'duu tí nó máa, go ña i tí nó náa à kú bàkà ta ẹ ndâ yí nó tí ndâ yí wálá. Bindi ndú gíi oloko ta ngelè co gbí òkò tí ndâ mbè 'duu tí nó mbe tí binjì nó, ta bà tò kú ji ndâ 'duu tí nó mbe kú bàkà có bà waa mbelè ji ndú tí njekeji ndugù nó, ¹⁵ máa, «Yo kú bàkà ña i tí nó á tacó ye, ndâ 'dakò? Ze delè ngbá káa ndâ 'duu náa à jò ze ká go bà jò yo. Ze gí ta Banga-Ngú-Có ji yo, máa yo 'visi muu yo 'do tí bà ùlù ndâ i ñìnó ta gbí ndú wálá nó, gítí wu Mbíri tí nó tí mbe suu tãri, ta to, ta ngo, ta ndâ i tí nó 'dáá gí gbí ndú nó. ¹⁶ Yí gbí ndâ ká o táánò si ndâ 'duu gbí ña ndú 'bá mì ndú kú bàkà go có mì ndú gbí muu ndú. ¹⁷ Kpèti ká éno, yí táánò si yo me sínó lá. Yí ta o 'dáá gí kú túbà tí wó, máa yí kuu tí, ta bà si ndâ 'bí tó i mì wó náa yí kú bàkà ndú nó ji yo: Yí kú tuu mù 'do tãri ji yo; yí kú si ndâ i-zó-zò gbí ñjì mì yo kú uu ta o mì ndú; yí kú je i-zó-zò ji yo; yí delè kú peteke tàkòcò yo.» ¹⁸ Ndâ Páwòlò ta Bàrànábà gíi bàkà a cèe ndi ndú tacó bà ọ ndâ 'duu tí nó 'do tí bà waa mbelè ji ndú.

¹⁹ Ndâ 'bí Jùdèyà má gíi gí 'do gbí ndâ gbata Àndiyóki ta Ìkóniyùmú gí gbí gbata Lísítàrà, ndú gíi volo gbí òkò tí ndâ tú mì Jézú ta ndâ mbè ndâ 'duu tí nó gbí gbata Lísítàrà nó gí. Ndâ mbè 'duu tí nó gíi njè gítí bà 'vaka Páwòlò ta díí. Ndú má gíi 'ba yí 'dèè gí, ndú gíi ja yí 'do gbí gbata gí sè, tacó ndú koro có máa, yí cì gí. ²⁰ Ndâ mbè tala có mì Jézú gíi tí yí 'dee gí. Yí má gíi zere gí, yí gíi a gí yaa 'do tisi, bindi yí gíi dele ndi wó ya gí gbí gbata.

Ndâ Páwòlò ta Bàrànábà dele ndi ndú ya gí Àndiyóki

Ndâ Páwòlò ta Bàrànábà gíi njè nó 'do Lísítàrà ta yé bindi ña i tí nó mbe 'de Páwòlò nó, ya gí gbí gbata Dérébi. ²¹ Ndú má gíi ma Banga-Ngú-Có ji ndâ 'duu ká, ndâ 'duu me mbè gíi ùnje gítí bà dù tí ndâ mbe tala có mì Jézú gí. 'Do bà-i-nò, ndú gíi dele ndi ndú co gbí ndâ gbata Lísítàrà, ta Ìkóniyùmú, ta Àndiyóki tí nó gbí to Pisidiyà nó, ²² kú je ngú wotí ji ndâ mbe tala có mì Jézú ta bà kpo-gbí-tà-tù ndú máa, «Yo zèè njembí yo, wàa yo 'ví tee njembí yo míti Mbíri. Tacó ndoo bà kònò a sé'i á kuro bà dù ndoo tí ndâ bòò mì Mbíri.» ²³ Ndú má gíi je ndâ kpo 'duu mí kuro ndâ 'duu ta ndi tí ndâ bàndò bà kilí ndâ 'duu ta ẹ mì Jézú gbaanjé-gbaanjé 'dáá gí, ndú gíi 'deke tí ndú, ta bà kònò go

tacó bà yù nambeè 'do mì Mbírì tí nó náa ndú kù tee njembí ndú mítí wó nó, máa, yí 'ví kpolo tí ndú.

²⁴ Ndá Páwòlò ta Bàránábà gii ndii co gbí to Písídiyà ya gí gbí to Páfiliyà. ²⁵ Ndú má gii cee ta bà ma có mì Mbírì jì ndá 'duù gbí gbata Pérégà kà gí, ndú gii ya gí bà o gbá 'do gbí gbata Atáliyà. ²⁶ Bindi ndú gii dele ndi ndú ya gí gbí gbata Àndiyóki, tí bàndò tí nó náa à ɾuka ndú jì Mbírì mítí nó.

²⁷ Ndá Páwòlò ta Bàránábà má gii yee Àndiyóki gí, ndú gii kili ndá 'duù tí nó mbe kù kili ta ɾè mì Jézù nó, bindi ndú gii 'vanda ndi ndá i tí nó náa Mbírì bàkà ta ndú gbí nó mì ndú nó jì ndú. Ndú delè gii dità ɾa bà njaanga njekèjì bà tee njembí ndá 'duù ɾinó náa ɾa ndú me ndá Jùdèyà lá nó mítí Mbírì jì ndú. ²⁸ Ndú gii dù á mì ndú ta ndá 'bí mbe tala có mì Jézù bindi bà dele ndú ta kòndi o.

15

Có ɾonòkò tí gbí òkò tí ndá mbe ùnje gítí có mì Jézù

¹ Ta o tí nó si ndá Páwòlò ta Bàránábà kuu Àndiyóki nó, ndá 'bí 'dakò 'do gbí to Jùdèyà gii ya gí Àndiyóki kà. Ndú gii dù kù nibà i jì ndá 'duù máa, «Yo má ya gí gbí gázà go có mì Mòze lá, yo bà 'vala walá.» ² Có tí nó náa ndá 'dakò tí nó 'dè nó gii ya gí gbí muu ndá Páwòlò ta Bàránábà lá. Ndú má gii tò kponje ta ndú gítí kpòò, ndá mbe ùnje gítí có mì Jézù gbí gbata Àndiyóki ká gii jukì ndú ta bà ɾuka ndá 'bí 'duù wàa ndú 'ví ya ta ndá Páwòlò ta Bàránábà gí bà 'viiki gbí có tí nó ta ndá tú mì Jézù, gii je ndá 'bí kpo 'duù mbe ùnje gítí có mì Jézù gbí gbata Jerúzalèmè.

³ Ndá mbe kù kili ta ɾè mì Jézù gbí gbata Àndiyóki 'dáá gí má gii je nó jì ndá Páwòlò ta Bàránábà, ta ndá 'duù tí nó náa à ɾuka ndú jì ndú nó gí, ndá Páwòlò ta Bàránábà gii nó ta bà dità bà ùnje gítí có mì Jézù mì ndá 'duù ɾinó ta ɾa ndú me ndá Jùdèyà lá nó jì ndá mbe tala có mì Jézù ta ndi gbí ndá to Fónésiyà ta Sámáriyà. Líkí bà 'di có tí nó gii dù tí ndá mbe ùnje gítí có mì Jézù gbí ndá to tí nó ngé ndii gí. ⁴ Ndú má gii yee Jerúzalèmè, ndá tú mì Jézù ta ndá mbe ùnje gítí có mì Jézù 'dáá gí, ta ndá kpo-'duù-'bá gii te wíɾi mítí ndú ta banga tí. Bindi Páwòlò bà-i-nò gii dità ndá i tí nó náa Mbírì bàkà ta ndú nó 'dáá gí jì ndú.

⁵ Káa ndá 'bí 'duù gbí òkò tí ndá 'duù tí nó mbe ùnje gítí có mì Jézù náa ndú táánò sàà a ndá mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdèyà nó gii biya có tí nó gí. Ndú gii aanga cee muu ndú máa, kòzò tí ndá 'duù tí nó ta ɾa ndú me ndá Jùdèyà lá nó 'ví ya gí gbí gázà. Wàa, à delè 'ví nibà ndá có mì Mòze jì ndú.

⁶ Ndá tú mì Jézù, ta ndá kpo-'duù-'bá gii kili ta bà muu ndú, ndú má gii 'viiki gbí có tí nó kpòò, ⁷ Piyétòrò gii a gí yaà, bindi yí gii 'dè có jì ndú máa, «Ndá ná'vindi ye, yo ɾò ni ngbàrangà'i gí, máa, Mbírì táánò gbí ndá kpédélé o cu 'bí wó a i mítí ye 'do gbí òkò tí yo, máa, ye 'ví dù tí mbe nibà Banga-Ngú-Có jì ndá 'duù tí nó ta ɾa ndú me ndá Jùdèyà lá nó, tacó wàa, ndú 'ví dù tí tí ndá mbe ùnje gítí có mì Jézù. ⁸ Á má ta bà 'dè ta yúco, Mbírì tí nó tí mbe ɾinó ndá có gbí njembí ndá 'duù 'dáá gí nó túbà bà ùnje mì wó gítí ndá 'duù ɾinó ta ɾa ndú me ndá Jùdèyà lá nó ta bà tuu Bèri mì wó tí Mbírì jì ndú, jé ká go ɾinó náa yí tí Mbírì táánò bàkà jì ndoo nó. ⁹ Mbírì bàkà 'bè mí gbí òkò tí ndoo ta ndú lá. Bà tee njembí ndú mítí Mbírì si Mbírì 'ví si njembí ndú 'ví dù ngbàrangà'i gí. ¹⁰ Á má ènò, ndoo tí ndá Jùdèyà 'ví kù paa gbí ɾinó kpónò a i ta bà kpolo takòcò Mbírì, náa ndoo má kù yòongò bà te du koɾi tí nó dígíséé mbe kpò ndá ká gù ndoo gí, delè mbe gii kpò ndoo gí nó, mí pààpi ndá mbe tala có mì Jézù wàa? ¹¹ Káa ndoo ùnje gí máa, áá táánò 'vala ndoo káa gbèe nambeè tí nó mì Mbe tí ndoo tí Jézù mbe 'vala ndú nó nó!»

¹² Piyétòrò má gii 'dè có mì wó cee gí, ndá 'duù tí nó mbe kili nó gii dù ngbi-ngbii. Gbèe kòcò gii dù lá. Bindi a ndá Páwòlò ta Bàránábà ká gii dità ndá kpo-kpò i ta ndá seɾè tí nó náa Mbírì si ndú bàkà mí gbí òkò tí ndá 'duù ɾinó ta ɾa ndú me ndá Jùdèyà lá nó.

¹³ Ndá Páwòlò ta Bàránábà má gii 'dè có mì ndú cee gí, Jákòmò gii 'dè có jì ndá 'duù, máa, «Yo sè tù yo gítí có mì ye nó, ndá ná'vindi ye! ¹⁴ Simónè 'dè gbí ɾa kpédélé kpokèjì bà kaa ndá 'duù mì Mbírì á gítí mɾi wó 'do gbí òkò tí ndá 'duù ɾinó ta ɾa ndú me ndá Jùdèyà lá nó gí. ¹⁵ Simónè 'vanda mí to nó ndíri a ndi kòcò ndá mbe 'dòkò có mì Mbírì náa à cu mí gbí waràgà mì Mbírì éno máa, Mbírì máa,

¹⁶ 'Ye bà dele ndi ye gí bà bi ndi 'bá mì Dávidè mbe 'va tí to gí nó gí yaà.

Ye kèjì gí bà 'viindi ndá i ɾinó mbe ki'viki gí nó.

¹⁷ Bindi sè ndá 'duù ɾinó ta ɾa ndú me ndá Jùdèyà lá,

mbe kaa tí ndú je gí nó,

bà gii pa bà tí Mbe tí ndoo.

¹⁸ Nìnò a kòcò Mbe tí ndoo,

tí mbe túbà ndá i tí nó jì ndá ká 'duù sàà dígíséé.>

¹⁹ «À má éno, có gbí muu ye éno máa, ndoo si bà pèè mbi ndá 'duù nìnò ta ña ndú me ndá Jùdèyà lá, mbe 'visi tí ndú gí mì Mbirì gí nó mí to. ²⁰ Ndoos cu a wáràgà, wàa ndoo 'ví tuu jì ndú éno máa, ndú gee tí ndú 'do tí ndá i nìnó náa ndá vo-vò bààci yuu 'bì ndú gí gbí ndú gí nò, ndú 'ví gee tí ndú 'do tí bà bàkà bangbaya, ndú 'ví gee tí ndú 'do tí bà zò ndá ña yà nìnó náa à tè mīrì ndá nò tí nò té-tè nò, ndú delè 'ví gee tí ndú 'do tí ña ndá mbelè 'dáá gí. ²¹ Tacó nìnò a ndá i nìnó náa ndá mbe ma có mì Mòze ta o 'dáá gí táánò kú ma có gítí ndú ta ndi gbí ndá gbata 'dáá gí nó ká nò, à delè táánò kú 'deke jì ndá 'duù ta ndi tí ndá bàndò bà kili ndá Jùdèyà gí bà ùlù Mbirì, ta ndá rì bà wotí gbí tàkì mì ndá Jùdèyà 'dáá gí káa có gítí ndá i tí nó ta bà muu ndú nò.»

Ndá tú mì Jézú cu wáràgà jì ndá 'duù nìnó ta ña ndú me ndá Jùdèyà lá nò

²² Ndá tú mì Jézú, ta ndá kpo 'duù kùro ndá mbe ùnje gítí có mì Jézú, gii toko có máa, ndá yì ruka ndá 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndá yì tí ndá mbe ùnje gítí có mì Jézú, wàa ndá yì 'ví tuu ndú ta ndá Páwòlò ta Bàrànába ya tí gí Àndiyóki. Sè ndá mbe kú kili ta rè mì Jézú 'dáá gí má gii ùnje gítí có tí nó gí, ndú gii cu 'bì ndú mítí ndá 'dakò sósò'ò tí ndá wu 'dakò gbí òkò tí ndá mbe ùnje gítí có mì Jézú gbí gbata Jèrùzàlémè. Rè 'bí 'duù gbí òkò tí ndú a Jùdá ta 'bí rè wó a Bàràsàba, gii je Silivánò. ²³ Bindi ndú gii cu wáràgà mí 'bì ndú, máa, ndú ya tí jì ndá mbe kú kili ta rè mì Jézú gbí gbata Àndiyóki.

Có gbí wáràgà tí nó náa ndú cu nó éno máa, «Ze tí ndá tú mì Jézú, ta ndá kpo 'duù kùro ndá mbe ùnje gítí có mì Jézú, tí ndá ná'vindi yo, 'vee yo tí ndá ná'vindi ze nìnò ta ña yo me ndá Jùdèyà lá, náa à jò yo mí gbí ndá to Àndiyóki, ta Síriyà, ta Silísiyà nò, ngé ma.

²⁴ «Ze 'di có éno máa, ndá 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ze ká ya gí bà mù njembí yo ta ndá 'bí ña có mì ndú, bindi ndú gii si yo kú kojo có ká wi-wii. Ndú bàkà ña i tí nó me ta có 'do gbí nje ze lá. ²⁵ À má éno, ndòngbú kóró-kojo có mì ze toko gbaanjé kpónó éno máa, ze bà cu 'bì mítí ndá 'bí 'duù, wàa ze 'ví tuu ndú ta ndá Bàrànába ta Páwòlò, tí ndá 'duù tí nó náa ze kú te duù mítí ndú ta wotí tí, ²⁶ tí ndá 'dakò mbe si mīrì ndú 'dáá gí jì Mbe tí ndoo Jézú tí Bindi-Mbirì gí nó, wàa ze 'ví tuu ndú ya tí jì yo. ²⁷ Ze kú tuu jì yo a ndá Jùdá ta Silivánò, tacó wàa yo 'ví 'di ta ndi gbèe có tí nó náa ze cu mí gbí wáràgà tí nó nò ta tú yo 'do gbí nje ndú.

²⁸ «Bèri-mi-Mbirì kojo có rò éno máa, à 'ví te 'bí du i mbe ndii ndá có tí nó mí muu yo lá. Ndòngbú bà kojo có mì ze delè ká go nīndi Bèri-mi-Mbirì nò. ²⁹ Có tí nó máa, kózo tí yo 'ví gee tí yo 'do tí i-zò-zò náa a bàkà jì ndá bààci, ta mbelè, ta yà nìnó náa a tè mīrì nò tí nó té-tè, gii je bà bàkà bangbaya. Yo kii'ba 'do tí ndá i tí nó, wàa yo bà ya jáá gí. Yo dù niki maa.»

Ndá mbe ùnje gítí có mì Jézú gbí gbata Àndiyóki 'deke wáràgà mì ndá tú mì Jézú

³⁰ Ndá 'duù tí nó náa ndá tú mì Jézú tuu ndú nò mà gii yee gbí gbata Àndiyóki, ndú gii kili ndá mbe ùnje gítí có mì Jézú ká 'dáá gí, bindi ndú gii je wáràgà tí nó náa à tuu ta ndú nò jì ndú. ³¹ Ndú má gii 'deke wáràgà tí nó, tàkòcò ndú 'dáá gí gii peteke ngè ndii gí, tacó ndá có gbí wáràgà tí nó je bà wo woò jì ndú gí. ³² Ndá Jùdá ta Silivánò só káa ndá mbe 'dè-kòcò ta wotí mì Bèri-mi-Mbirì. Tacó éno, ndú gii 'dè có ta ndá mbe ùnje gítí có mì Jézú ta kòndi o. Ndú gii yù ndú ngbóo tí ndá 'dakò gí. ³³ Ndú má gii bàkà lambu kòndi o mí Àndiyóki gí, ndá mbe ùnje gítí có mì Jézú ká gii je nò jì ndú ta pétèké tàkòcò ndú, bindi ndú gii tuu ndi ndú ya tí jì ndá 'duù tí nó mbe tuu ndú 'do Jèrùzàlémè nò. ³⁴ Káa à gii niki tí Silivánò a bà dù yí Àndiyóki.

³⁵ Ndá Páwòlò ta Bàrànába, gii je ndá 'bí mbe ùnje gítí có mì Jézú me mbè, gii dù kú nibà có mì Mbirì, delè kú ma có mì Mbirì jì ndá 'duù gbí gbata Àndiyóki á bindi bà delè ndi Jùdá gí Jèrùzàlémè.

Bà njèè gbí òkò tí ndá Páwòlò ta Bàrànába

³⁶ Ndá Páwòlò ta Bàrànába má gii bàkà lambu sili bindi bà ya Jùdá gí Jèrùzàlémè nò gí, ndú gii toko có máa, «Ndá ya gí bà gala ndá ná'vindi ndoo gbí ndá gbata tí nó náa ndá táánò ma có mì Mbe tí ndoo ta ndi gbí ndú nó gbaanjé-gbaanjé 'dáá gí, wàa ndá 'ví nò ta ngú ña nìnó náa à tí ndú ká nò.» ³⁷ À gbí muu Bàrànába ta o tí nó a có bà ya yuu Jòvání tí nó ta 'bí rè wó a Mária nò mí gbí nó ta ndú. ³⁸ Káa có tí nó gii zò muu Páwòlò lá, tacó Jòvání ta 'bí o sàà kùro 'visi tàmuu wó gítí ndú si ndú nje nètè gbí to Páfiliyà gí.

³⁹ Có Jòvání Mária nò gii njèè gbí òkò tí ndá Páwòlò ta Bàrànába bà-i-nò gí. Tacó éno, Bàrànába gii je Mária, bindi ndú gii o gbà ta yí ya gí gbí to Kípùrù. ⁴⁰ Páwòlò gii 'daka ta yí a Silivánò. Ndá ná'vindi ndú mbe ùnje gítí có mì Jézú má gii yù nambeè 'do

mì Mbirì tacó tí ndú gí, ⁴¹ ndú gii zèè ñìndi ndú a kpokèji tí nó mbe co gbí ndá to Síriyà ta Silísiyà nó, kú nò ta bà je wotí jì ndá mbe kú kilí ta rẹ̀ m̀ Jézù.

16

Páwòlò je Timátèyò gí gbí nètè bà ma có mì Mbirì

¹ Páwòlò gii 'do Silísiyà ya gí Dérébi, yí gii 'do Dérébi ya gí Lisítàrà. Ta o tí nò, 'bí 'dakò tí mbe tala có mì Jézù, ta rẹ̀ wó a Timátèyò, náa nawu wó a jú Jùdèyà mbe ùnje gítí có mì Jézù gí káa bu wó a Ígírìgí, kuu ta 'bá Lisítàrà. ² Timátèyò tí nò a 'bí ña 'dakò náa ndá mbe ùnje gítí có mì Jézù gbí ndá gbata Lisítàrà ta gbata Ikóniyùmù 'dáá gí wu gbí wó ngé má. ³ Páwòlò bà-i-nò gii je Timátèyò ya tí gí gbí gázà, tacó wàa, yí 'ví dù tí ka nó mì yí. Páwòlò bàkà ènò tacó ndá 'duù gbí ndá to tí nò 'dáá gí ñò ni gí, máa, Timátèyò ya gí gbí gázà si yí gbí 'vii lá, tacó bu wó a Ígírìgí.

⁴ Ndá Páwòlò ta Timátèyò gii 'bità bà nò kú ma ndá có tí nó náa ndá tú mì Jézù, ta ndá kpo 'duù mì ndá mbe ùnje gítí có mì Jézù, 'dè 'do Jerúzalémè éno máa ndá mbe ùnje gítí có mì Jézù 'ví bàkà go ndú nó, ta ndi gbí ndá gbata núú kú ya tí. ⁵ Tacó ènò, ndá mbe kú kilí ta rẹ̀ m̀ Jézù gii tee njembí ndú mítí Mbirì ta wotí tí ndii ñìnó sàà kùro nó gí. Muu ndú delè gii àdi túkà 'i.

Bèri-mi-Mbirì kpo-gbì-tà-tù ndá Páwòlò ta ndá ka nó mì wó

⁶ Ndá Páwòlò ta ndá ka wó mbe nó gii ndii co gbí ndá to Firijiyà ta Galáti ká ta nó, tacó Bèri-mi-Mbirì kpo-gbì-tà-tù ndú gí, máa, ndú 'ví ma có mì Mbirì mí gbí ndá to Ásiyà gbí nó mì ndú nó lá. ⁷ À gbí muu ndú ta o tí nò a có bà ya gí gbí to Bèsiniyà, káa, ndú má gii dooko gí Misiyà gí, Bèri-mi-Jézù gii biya jì ndú gí. ⁸ Ndú bà-i-nò gii ndii có Misiyà ya gí gbí gbata Tòrówà.

⁹ Ta 'bí bèbili gbaanjé si ndá Páwòlò ta ndá ka nó mì wó kuu gbí gbata Tòrówà, 'bí i gii gí gí muu Páwòlò go rii nò. Yí gii ñò 'bí 'dakò, tí 'duù Mèsidóniyà rò tíyò kú 'deke tí wó jì yí éno máa, «Yo ndii gí gí Mèsidóniyà, wàa yo 'ví koni ze.» ¹⁰ Ro Páwòlò má gii da bindi i tí nò, ze ngé gii bàkà nó gí Mèsidóniyà, tacó ze gii ñò ni ngbàrángà 'i gí, máa, a Mbirì ká kú tẹ̀'è tí ze, máa, ze ya gí bà ma Banga-Ngú-Có jì ndá 'duu kà.

Bà yee ndá Páwòlò gbí gbata Filípi

¹¹ Ze bà-i-nò gii o gbá 'do Tòrówà jáá ya gí Sámòsirási. Ze gii ñjè nó 'do Sámòsirási ta 'bí yé ya gí Nípòlisi. ¹² Ze gii ya 'do bà-i-nò gí Filípi, tí gbolò gbata, delè tí kpóló-kpolo gbata gbí to Mèsidóniyà, náa à kú zogo a ngáangbà gba mì ndá Rómánò. Ze má gii bàkà lambu sili mí Filípi gí, ¹³ ze gii co 'do gbí ndugú gbata ta 'bí rì bà woti gbí tàkii mì ndá Jùdèyà gbaanjé ya gí yí ngo, tacó ze ñò ni gí, máa, ñìnò bà dù a bàndò bà kilí ndá Jùdèyà tacó bà 'deke tí ndú jì Mbirì. Ze bà-i-nò gii ki tí ze to, bindi ze gii ñibà có mì Mbirì jì ndá 'bí nù mbe kilí mì kà. ¹⁴ 'Bí nù gbaanjé 'do gbí òkò tí ndá nù tí nò, ta rẹ̀ wó a Lídiyà, mbe gí 'do gbí gbata Tiyátírá, tí nù mbe kú co tí kpokèji mì Mbirì, ta nètè mì wó a bà mà bí-bi i bà moo bongo, má gii 'di ndá có tí nó náa ze 'dè jì ndú nò, Mbirì gii je njembí bà ùnje gítí ndá có tí nó náa Páwòlò 'dè nò jì yí. ¹⁵ À má gii caka tí ndú ta ndá 'duù 'bá mì wó 'dáá gí gí, yí gii nanaka mítí ze, máa, ze ya gí bà dù a i 'bá mì yí, lè náa ze ñò ni ta yúco gí, máa, yí tee njembí yí 'dáá mítí Mbirì gí nò.

Bà zèè ndá Páwòlò ta Silivánò mí gbí zàà

¹⁶ Ta 'bí o gbaanjé si ze kú ya gí bàndò bà 'deke tí jì Mbirì, ze gii 'de 'bí 'viní, tí i-gbì-keci mì ndá 'bí 'duù, ta bààci gbí muu wó. Ndá mbe tí 'viní tí nó 'de i gbí bààci tí nó gbí muu wó nó ngé ndii gí. ¹⁷ 'Viní tí nó má gii ñò ze, yí gii 'bità bà ru ndi ze ta ndá Páwòlò ta bà 'dè có ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa, «Íjìnò a ndá bòò mì Mbirì tí nó mbe kú dù ngéé gbíri nó ká nò. Ndú gí tacó bà túbà kpokèji bà 'vala yo jì yo.»

¹⁸ Sí gbí rì bà tò ña kú tí nó mì 'viní tí nó tàkò ze gii dù lá. Yí má gii bàkà kpòò, ta 'bí rì gbaanjé yí má gii gí gí tàkò ze ta ña i mì wó nò, njembí Páwòlò gii volo gítí wó gí. Páwòlò gii 'visi tí wó gí ndii, yí gii 'dè có jì bààci tí nó a gbí muu 'viní tí nó nò, máa, «Ye kú 'dè có jì wó ta rẹ̀ m̀ Jézù tí Bindi-Mbirì, máa, wò co 'do gbí muu 'viní tí nó gí.» Káa, à káa póò bà 'dè có tí nó mì Páwòlò, bààci tí nó gii co 'do gbí muu 'viní tí nó gí.

¹⁹ Ndá mbe tí 'viní tí nó má gii ñò ni éno máa, Páwòlò volo gbí bà 'de i mì ndá yí 'do gbí wó gí, ndú gii zèè ndá Páwòlò ta Silivánò, bindi ndú gii kaa ndú ta bà gbùrùngà ndú kú ya tí gí gbí ngbàngà á bàndò 'véle. ²⁰ Ndú má gii yee ta ndú kà gí, ndú gii kpi ngbàngà tí ndú jì ndá gba éno máa, «Ndá 'dakò tí nó kuu nó a ndá Jùdèyà, káa ndú kú bàkà 'viya mí gbí gbata mì ndoo. ²¹ Ndú kú bàkà 'bí ña i mì ndú náa à me yúco tacó tí ndá bòò Rómà 'ví ùnje gítí nó lá. Bà ru ndi ña kpokèji tí nó mì ndú nò delè me dú tacó tí ndoo tí ndá bòò Rómà lá.»

²² Cò tí nò náa ndá 'dakò tí nò 'dè nò gii volo njembí ndá 'duu tí nò mbe tí mèè mí gbí ngbàngà ta o tí nò nò gítí ndá Páwòlò ta Silivánò gí. Ndá gba bà-i-nò gii yaka gbí ndá bongo 'do tí ndá Páwòlò ta Silivánò ta kpo tàkòcò gí. Bindi ndú gii waa có mití ndú, máa, à gbi ndú. ²³ À má gii gbi ndá Páwòlò ta Silivánò go có mì ndá gba nò tè gí, à gii kaa ndú nè mí gbí zàà. Bindi ndá gba gii 'dè có jì mbe ù njekeji zàà máa, yí kpolo tí ndú tí kpoò. ²⁴ Mbe ù njekeji zàà bà-i-nò gii kaa ndú ya tí ngéé gí ta'ì ñinó ngé kùro kà nò. Yí má gii ère kò ndú gí, yí gii nè njekeji gí tàkò ndú rítí gí.

Serè bà njaanga ndá Páwòlò ta Silivánò 'do gbí zàà

²⁵ O má gii gbooko gí, ndá Páwòlò ta Silivánò gii dù kù 'deke tí ndú, ta bà cu cè kù be ta rẹ Mbíri, káa ndá 'bí ka ndú náa ndú ta ndú gbí zàà nò gii dù ngbi-ngbii kù 'di ndá i tí nò náa ndú kù me nò. ²⁶ Ndú gii gu káa ndú ta bà tanga tí mì to. Ndú má gii zeke'o, ndú gii ñò ndá njekeji zàà 'dáá gí njaanga tí nga-ngàà gí. Ndá gijírí tí nò náa à ère ta ndá kò ndá 'duu gbí zàà nò gii kaṛaa gbí tí kpátá-kpàtá, kpátá-kpàtá, 'do tí kò ndú gí. ²⁷ 'Duu tí nò mbe kù ù njekeji zàà nò má gii gundii 'do tí rì, yí má gii ñò ndá njekeji zàà 'dáá nga-ngàà, nga-ngàà, yí gii ja sizò mì wó 'do gbí foko, tacó waa, yí 'ví zi ta tí yí gí, tacó yí koṛo có éno máa, ndá 'duu gbí zàà faka 'dáá mití yí gí. ²⁸ Káa Páwòlò má gii ñò yí tí, yí gii tò kù jì yí ta kòcò wó ngéé gí yaà máa, «Zi tí lo lá! Ze 'dáá ta kábà muu ze kuu nò.»

²⁹ 'Dakò tí nò má gii 'di có tí nò náa Páwòlò 'dè jì yí nò, yí gii 'dè có máa, à òlò ngba wu. À má gii òlò ngba wu jì yí gí, yí gii co ta ngèlè ta gúku, kpùrù-kpùrù, ya gí bà 'va tí wó kùro ndá Páwòlò ta Silivánò. ³⁰ Yí gii kaa ndú 'do gbí zàà gí sè. Bindi yí gii 'vee ndú máa, «Ye 'ví bàkà a ña yè, tacó waa ye 'ví 'vala tí, ndá kpo 'duu?»

³¹ Káa ndú gii 'visi có jì yí éno máa, «Unje gítí có mì Mbe tí ndoo tí Jézù, waa wò bà 'vala gí. Ndá 'duu bá mì lo 'dáá gí delè bà 'vala gí.» ³² Ndá Páwòlò ta Silivánò bà-i-nò gii 'bitá bà ma có gítí Mbe tí ndoo jì ndá 'dakò tí nò, ta ndá 'vii mì wó, gii yé ndá 'duu 'bá mì wó 'dáá gí. ³³ 'Dakò tí nò bà-i-nò gii kaa ndá Páwòlò ta Silivánò kà ta kpo-gb'í o tí nò, yí gii caka ro ndá kà bà gbi ndú ta ndí tí kútí ndú nò gí.

Ndá Páwòlò ta Silivánò delè ngé gii caka tí ndá 'dakò tí nò ta ndá 'vii mì wó 'dáá gí. ³⁴ 'Dakò tí nò gii kaa ndú ya tí gí 'bá mì wó, yí gii je i-zò-zò jì ndú. Lík'í o gii bàkà ndú ta ndá 'duu 'bá mì wó 'dáá gí, tacó ndú 'visi muu ndú 'do tí ndá tende kpokèji gítí kpokèji mì Mbíri gí.

³⁵ Yé má gii too gí, ndá kpo-kpò 'duu mbe kù waa có gbí ngbàngà gii tuu ndá 'bí kùro ndá àsikèrì mbe kù kpolo tí ndá 'duu gbí zàà ya tí jì 'duu tí nò gbí nètè ta o tí nò nò, máa, «Njaanga ndá 'dakò tí nò gí.»

³⁶ 'Dakò tí nò mbe kù kpolo tí ndá 'duu gbí zàà ta o tí nò nò gii ya gí mì Páwòlò, bindi yí gii 'dè có jì yí máa, «Ndá kpo-kpò 'duu mbe kù waa có gbí ngbàngà tuu tú gí éno máa, ye njaanga yo gí. À má ènò, yo co gí sè, waa yo 'ví ya níki máa.»

³⁷ Káa Páwòlò gii 'visi có jì 'dakò tí nò máa, «Ndá gba máa yè? Ndú 'vee me gbí nje ze lá, káa ndú gii gbi ze tí ndá 'vii-Rómà mí kùro ndá 'duu 'dáá gí, bindi ndú gii kaa ze mí gbí zàà, káa, ndú kpónò gii 'dè có éno máa, ndá yí kù njaanga ze gbí dúde? 'Bí có go éno wálá! Sì káa 'dóó ndú ká 'ví gí ta kò ndú, waa ndú 'ví kaa ze gí sè.»

³⁸ Ndá kùro ndá àsikèrì tí nò má gii je ndi kòcò Páwòlò nò ya tí jì ndá mbe waa có gbí ngbàngà, bà 'di có éno máa, ndá Páwòlò ta Silivánò a ndá 'vii-Rómà nò gii te a gúku mití ndú. ³⁹ Ndú bà-i-nò gii ya gí mì ndá Páwòlò ta Silivánò gbí zàà kà, bindi ndú gii yìi ndú ta bà 'deke tí ndú jì ndú, máa, ndú co gí sè 'do gbí zàà, waa ndú 'ví nje nò 'do gbí gbata Filípi gí.

⁴⁰ Ndá Páwòlò ta Silivánò gii co 'do gbí zàà ya gí 'bá mì Lídiyà. Ndú má gii ñò ndá mbe unje gítí có mì Jézù kà, ndú má gii 'dè ndá có ñinó mbe kù je woti jì ndá 'duu nò jì ndú gí, ndú gii nje nò 'do gbí gbata Filípi gí.

17

Ndá Páwòlò ta Silivánò 'de kpo-se-muu gbí gbata Tèsalònìkà

¹ Ndá Páwòlò ta Silivánò gii 'bi nò 'do Filípi co gbí gbata Àfipólisi, ndú gii co gbí gbata Àpólóniyà kù ya gí gbí gbata Tèsalònìkà, tí 'bí gbata ta bàndò bà kili ndá Jùdèyà tacó bà ùlù Mbíri kuu gbi. ² Ndú má gii yee gbí gbata Tèsalònìkà gí, Páwòlò gii ya gí bàndò bà kili ndá Jùdèyà tacó bà ùlù Mbíri, á go ña i mì wó náa yí kù bàkà ta o 'dáá gí nò. 'Do bindi ñinò, yí gii dù kù ya gí mì ndú á bàndò bà kili ndú tacó bà ùlù Mbíri ta rì bà woti gbí tàkii mì ndú 'dáá gí ta síi gbí wálá 'vili ta'ò, kù 'viiiki gbí ndá có gbí wàràgà mì Mbíri ta ndú, ³ kù tù ta bà jì ndú 'do gbí wàràgà mì Mbíri éno máa, bà cì Bindi-Mbíri, ta bà 'vala ndú wó 'do gbí muu'udú wó a cèe ndá kpóló-kpolo có. ⁴ Ndá 'bí Jùdèyà, ta ndá

'bí Ìgirígi ñinó ta gúku Mbíri kuu tí ndú nó, gii je ndá 'bí kpo-kpò nii ñinó náa ndá có mí Páwòlò nò ya gí gbí muu ndú gí nó, gii tẹ gí tàkò có mí ndá Páwòlò ta Silivánò.

⁵ Káa ndá 'bí Jùdèyá ñinó mbe biya bà 'di ndá có mí Páwòlò gí nó gii toko wotí ta ndá vò 'duu ta ndi tí ndá bàndò bà mà 'velè gbí gbata, bindi ndú gii bàkà ndá có mí Páwòlò nò tí tende có mbe pèè njembí ndá 'duu gítí ndá Páwòlò ta Silivánò. Ndá 'duu bà-i-nò gii 'bità bà bàkà wò 'do gbí gbata kú ya tí gítí bàndò bà dù ndá Páwòlò ta Silivánò á 'bá mí 'bí 'dakò ta rẹ wó a Jàsóni, tacó bà kaa ndú ya tí gí gbí ngbàngà. ⁶ Ndú mà gii yee kà, ndú gii 'de 'bá káa ndá Jàsóni ta ndá 'bí ka wó mbe ùnje gítí có mí Bindi-Mbíri, bindi ndú gii woo ndú, ta bà gbùrùngà ndú, kú ya tí gí gbí ngbàngà gbí gbata, ta bà gbí 'bè muu ndú éno máa, «Ndá 'dakò tí nó mbe kú jèlè to ta bà volo 'bá mí ndá 'duu nó gí gí to nó gí! Ndú kpónó kuu 'bá mí Jàsóni. ⁷ Có mí ngáangbá gba tí nó Rómà nó kpónó gbí tù ndú ká go cèe mòngò gbí tù bò. 'Bí ña ngú có mí ndú kpónó éno máa, 'bí ngú ngáangbá gba mí ndá yì ta rẹ wó a Jézú kuu tí .» ⁸ Có tí nó náa ndá Jùdèyá 'dè nò gii volo njembí ndá 'duu gbí gbata, ta njembí ndá gba gí. ⁹ Tacó éno, ndá gba gii 'dè có jí ndá Jàsóni ta ndá ka wó náa a zèè ndú ta ndú nó, máa, ndú see tí ndú mí kùro ndá yì, máa, vò i bà bàkà tí wálá, má kózò gí, wàa ndá yì 'ví gii sí ndú 'ví ya gí 'bá mí ndú.

Ndá Páwòlò ta Silivánò 'de ngú kpo-se-muu gbí gbata Bèrèyá

¹⁰ Ndá mbe ùnje gítí có mí Jézú gbí gbata Tèsalónikà gii tuu ndá Páwòlò ta Silivánò ta 'dè'o, si o kú me yùkù-yùkù ta gbèe ri bà gbùrùngà ndú mí ndá 'duu nò, ya tí gí gbí gbata Bèrèyá. Ndú mà gii yee kà, ndú gii ndii ká ngé ya gí bàndò bà kilí ndá Jùdèyá tacó bà ùlù Mbíri. ¹¹ Muu ndá Jùdèyá gbí gbata Bèrèyá níki có tí muu ndá nambe ndú ñinó á gbí gbata Tèsalónikà nó gí, tacó éno, ndú gii ùnje gítí có mí Bindi-Mbíri ká galà. Ndú gii dù ta ri 'daá gí kú 'viiki gbí có gbí wáràgà mí Mbíri, tacó bà ñò máa, yúco a yè wè. ¹² Ndá 'duu me mbe 'do gbí òkò tí ndá Jùdèyá, ta ndá Ìgirígi, gii je ndá 'bí kpo-kpò nii, gii ùnje gítí có mí Jézú gí.

¹³ Ndá Jùdèyá gbí gbata Tèsalónikà mà gii 'di có éno máa, Páwòlò kú ma có mí Mbíri jí ndá 'duu gbí gbata Bèrèyá, ndú gii kaa ta 'viya ya gí ká, tacó bà ñonòkò muu ndá 'duu, wàa ndú 'ví tanga i. ¹⁴ Ndá mbe ùnje gítí có mí Jézú gbí gbata Bèrèyá mà gii 'di gbí tíri 'viya mí ndú nó gí, ndú gii tuu Páwòlò ya tí gí yì ngo, si káa ndá Silivánò ta Timatèyò mí ndii. ¹⁵ Ndá mbe ko Páwòlò nò gii ya ta yí ngé yee gbí gbata Àtínà. Ta o tí nó náa ndú kú gii dele ndi ndú gí gbí gbata Bèrèyá nó, Páwòlò gii ci ndú jí ndá Silivánò ta Timatèyò, máa, ndú ngo've tí ndú ya gí tàkò yì.

Páwòlò gbí gbata Àtínà

¹⁶ Gbí ndá o tí nó náa Páwòlò kú ù ta ndi ndá Silivánò ta Timatèyò mí gbí gbata Àtínà nò, njembí wó ta o 'daá gí kú pèè ká pèè ta zu bà ñò ña bà te duu mí ndá 'duu ká míti ndá 'bí ña sú bàaci mí ndú ta gbí ndú wálá. ¹⁷ Tacó éno, yé gii dù kú 'viiki gbí có mí Mbíri ta ri 'daá gí ta ndá Jùdèyá, gii je ndá Ìgirígi ñinó mbe kú cì gúku tí Mbíri nó á tí bàndò bà kilí ndá Jùdèyá tacó bà ùlù Mbíri. Yí káká'i gii pa me gbí òkò tí ndá 'duu wàa ndá yì 'ví 'viiki gbí có mí Mbíri ta yí a tí bàndò bà mà 'velè mí ndá 'duu á gbí gbata lá, sí gbí ri bà ya yí gí bàndò bà mà 'velè gítí ña nètè tí nó delè gii dù lá. ¹⁸ Káa ndá 'bí ña 'duu ñinó gbí òkò tí ndú ta ña bà koro có mí ndú máa, «Ndòngbú 'válá ká muu to tí nó» nó, gii je ndá mbe kú koro có máa, «I káa ndi 'bí Mbíri» nó, gii 'deeke kponje ta ndá Páwòlò. Bindi ndá 'bí 'duu gbí òkò tí ndú gii 'bità bà 'vee ndá 'bí ka ndú máa, «Pèrègùù tí nó kpónó ní i tí nó náa yí kú 'dè có á gítí nó ni gí?» Káa ndá 'bí 'duu gbí òkò tí ndú gii 'dè có ñinó ndú éno máa, «Yí go 'duu ñinó mbe kú ma có mí ndá 'bí ña tende bàaci nó.» Ndú 'dè ña có tí nó tacó Páwòlò ta o tí nó kú ma có a i gítí Jézú, ta có gítí bà 'vala ndi ndá kú á 'do gbí muu'dú ndú.

¹⁹ Ndá 'duu tí nó gii bala Páwòlò á bindi bà tò kponje mí ndú nó ya tí gí kùro ndá kpo 'duu mí ndú mbe kú kilí mí pí gú Àrèyòpágùsù. Ndú mà gii ye ta ndú pí gú ká gí, ndá kpo 'duu mí ndú gii 'vee gbí nje Páwòlò máa, «Wò bà ni bà 'dè gbí ngú ña bà nibà i tí nó náa wò kùtáá kú 'dè có á gítí nó á jí ze gí? ²⁰ Ndá 'bí có mí lo gbí tù ze á go ndá có mí mbe 'dó-'do, káa go bà 'di gbí ndú á kuu tí ze.» ²¹ I mbe me líki tí ndá 'duu tí nó náa à duu bú ndú mí Àtínà nó, ta ndá tende 'duu mbe kaa ta 'bá ya gí ká nó, a bà 'viiki gbí ngú có, gii je bà 'di ngú có.

²² Tacó éno, Páwòlò gii a gí yaà, bindi yí gii 'dè có jí ndá 'duu tí nó mbe kilí mí pí gú Àrèyòpágùsù nó, máa, «Yo ndá 'duu Àtínà! Ye ñò ta ɾo ye gí, máa, go bà bàkà i-mbíri tí yo ngé ndii gí. ²³ Ye 'dè có tí nó tacó gbí ndá o tí nó náa ye kú jèlè ta to kú ñò ndá bàndò bà bàkà i-mbíri mí yo nó, ye gii ñò 'bí bàndò bà ci i náa à cu i míti éno máa, «Ñinó jí mbíri-tí-nó-náa-à-ñò-yi-ni-lá» nó. À níki ma. À má ta bà 'dè có ta yúco, mbíri tí

nò náa yo kù bàkà i jì yí káa yo ò yí ní lá nò, a Mbíri tí nò náa ye kù ma có tí wó nò. ²⁴ Mbíri tí nò tí mbe suu to tí nò, ta ndá i gbí 'dáá gí nò, a Mbe tí t̄ari. Yí me mbe 'vala ta 'bá ñinó náa a 'duu ká gèè ta 'bì wó nò lá. ²⁵ 'Bí i delè mbe gboo 'do mì wó wàa à tí a 'duu ká 'ví gii bàkà jì yí nò wálá. Tacó a yí ká kù je 'válá, ta woò, ta ndá i 'dáá gí jì ndá 'duu 'dáá gí. ²⁶ Yí suu ndá 'duu 'dáá gí á 'do tí gbèè 'dakò, máa, ndú 'ví 'vala cee muu to tí nò 'dáá gí. Á káa 'dóó yí ká 'deke sili bà 'vala ndú, yí gii ka tí ta bàndò bà bì 'bá mì ndú á jì ndú. ²⁷ Yí bàkà ènò tacó wàa ndá ña ndá 'duu 'dáá gí 'ví pà ta bà tí yì tí Mbíri, ndá-'bì-lá, ndú má gbala to gbí sù ɾo kpòò, ndú 'ví gbí mù-kóró mì ndú mítí yì tí Mbíri. Ta ndá ña ñinó 'dáá gí, Mbíri kù dù me me 'dú 'do tí 'bí 'duu gbaanjé gbí òkò tí ndoo lá.

²⁸ «À ènò, á go có tí nò náa ndá 'bí ká mbe cu wáràgà mì yo cu éno máa, <Ndoò 'dáá gí kù 'vala ta rẹ̀ mì wó,

ndoo kù tanga tí ndoo ta rẹ̀ mì wó;

ndoo kù dù ta rẹ̀ mì wó,> nò.

Go có tí nò náa ndá 'bí ká mbe cu wáràgà mì yo cu sàà gí, máa,

<Ndoò 'dáá gí a ndá 'vii mì wó,> nò.

²⁹ Á má ènò, ndoo 'ví koro có éno máa, Mbíri me i ñinó náa a 'duu ká cee 'do tí d̄a'bi, má wálá, 'do tí fádà, nò lá; yí delè me go duu náa a 'duu ká kuɾu ta 'bì wó nò lá, náa ndoo lè a ndá 'vii mì Mbíri nò.

³⁰ «Ta o tí nò táánò náa muu tí ndá 'duu wálá nò, Mbíri táánò si ña i tí nò á tí có lá. Káa yí kpónó kù 'dè có jì ndá 'duu gbaanjé-gbaanjé ta ndi tí ndá bàndò 'dáá gí, máa, ndú 'visi muu ndú 'do tí ndá wò kpokèjì, ³¹ tacó yí nì o bà waa có ta yúco mítí ndá 'duu muu to tí nò 'dáá gí gí. Yí je 'Duu tí nò á kèjì gí bà dù tí mbe waa có nò gí. Mbíri t̄ubà tí 'Dakò tí nò náa yí je yí tí mbe gí gí bà waa có nò ta bà 'vala yí 'do gbí muu'dú wó mí koro ndá 'duu 'dáá gí.»

³² Páwòlò má gii nì rẹ̀ bà 'vala ndi ku 'do gbí muu'dú wó, ndá 'duu tí nò gii ba ta 'di gí. Káa ndá 'bí gii 'dè có jì yí máa, «Go bà 'di ndi có tí nò náa wò 'dè ta rẹ̀ bà 'vala ndi ndá ku á 'do gbí muu'dú ndú nò kuu tí ze káká'i.»

³³ 'Do bà-i-nò, Páwòlò gii ñjè nò 'do tí ndú gí. ³⁴ Káa ndá 'bí 'duu 'do gbí òkò tí ndú mbe nanaka mítí Páwòlò gii gí tí ndá mbe ùnje gítí có mì Jézú gí. Á 'do gbí òkò tí ndá 'duu tí nò mbe nanaka mítí Páwòlò nò a 'bí 'dakò ta rẹ̀ wó a Diyóniziyò, tí gbolò 'duu gbí ngbàngà pí gú Àrèyòpágùsù, gii je 'bí nù ta rẹ̀ wó a Dàmàrisi.

18

Bà 'bità bà kili ndá 'duu ta rẹ̀ mì Jézú gbí gbata Kòrìndi

¹ Páwòlò gii ñjè nò bindi bà 'dè có mì wó á jì ndá 'duu pí gú Àrèyòpágùsù á gbí gbata Àtina ya gí gbí gbata Kòrìndi. ² Yí má gii yee kà, yí gii 'de 'bí 'dakò tí Jùdèyà náa à jò yí mí gbí to Pòndùsù ta rẹ̀ wó a Àkùyílà. Ndú gí ta nù mì wó Pìrisilá 'do Itáliyà, tacó Kiláwúdiyò tí ngáangbá gba mì ndá 'duu Itáliyà mòkò ndá Jùdèyà 'dáá gí 'do Rómá gí. Páwòlò bà-i-nò gii co w̄iri ya gí mì ndú. ³ Yí má gii 'de ndú tí ndá mbe cu kémà delè á go yí, yí gii dù á mì ndú ta ndú kù bàkà nètè toko gbaanjé. ⁴ Yí gii dù kù ya gí bà 'vii kí gbí có mì Mbíri ta ndá 'duu kù jè ta bà 'visi muu ndá Jùdèyà ta ndá Ìgírìgí 'do tí ndá wò kpokèjì mì ndú gítí kpokèjì mì Bindi-Mbíri ta ndi tí ndá bàndò bà kili ndá 'duu tacó bà ùlù Mbíri ta ndá r̄i bà woti gbí tàkii mì ndá Jùdèyà 'dáá gí.

⁵ Ndá Silivánò ta Timátèyò má gii yee 'do Mèsidóniyà gí, o mì Páwòlò gii dù kpolo ma ká gítí bà ma có mì Mbíri, kù 'dè có jì ndá Jùdèyà ngbáràngà'i éno máa, Jézú a Bindi-Mbíri. ⁶ Ndá Jùdèyà má gii 'bità bà jòò gbí có ta yí, ta bà go yí, yí gii gù gbí bongo tí wó mì kuro ndú, ta bà 'dè có jì ndú máa, «Có ku yo 'ví dù ká tí mìrì yo. Ye 'do tí kpónó bà ya 'do mì yo gí mì ndá 'duu ñinó ta ña ndú me ndá Jùdèyà lá nò ta ngbáràngà ñjembi ye.»

⁷ Páwòlò gii ñjè nò 'do bàndò bà kili ndá Jùdèyà tacó bà ùlù Mbíri á bindi bà jòò gbí có mì ndú ta ndá Jùdèyà nò ya gí 'bá mì 'bí 'dakò ta ña wó me Jùdèyà lá, ta rẹ̀ wó a Titò Júsitò, tí mbe ùnje gítí có mì Jézú, ta 'bá mì wó ká dè ta bàndò bà kili ndá Jùdèyà tacó bà ùlù Mbíri.

⁸ Kirísipù tí kuro ndá 'duu á bàndò bà kili ndá Jùdèyà tacó bà ùlù Mbíri, gii je ndá 'vii mì wó, gii je ndá 'duu me mbè gbí gbata Kòrìndi mbe 'di có mì Páwòlò, gii ùnje gítí có mì Mbe tí ndoo gí. Bindi à gii caka tí ndú gí.

⁹ Ta 'bí bèbilli gbaanjé, Mbíri gii 'dè có jì Páwòlò gbí r̄i, máa, «Páwòlò, cì gúku bà 'dè có lá. Dù ngbii lá. ¹⁰ Tacó ye kuu tàkò lo. Á má ènò, 'bí 'duu gbí gbata tí nò gbaanjé mbe tee 'bì wó mítí lo bà dù wálá. Tacó ndá 'duu mì ye gbí gbata tí nò me mbè.» ¹¹ Páwòlò

gii dù kù ma có mì Mbírì á jì ndá 'duù gbí gbata Kòrìndi á bìn̄di có tí nò náa Mbírì 'dè jì yí gbí ɓìi nò ta ndoò gbaànjé ta pì vò-nje gbaànjé jí .

Ndà Jùdèyà ya ta Páwòlò jí gbí ngbàngà

¹² Ta 'bí o gbaànjé, ndá Jùdèyà gii toko có mì ndú gbaànjé jí. Bìn̄di ndú gii ya ta Páwòlò jí gbí ngbàngà kùro Gálíyò tí gbolò 'duù náa à tuu yí 'do Rómà, mbe kù zèè to Àkáyà á 'bá mì ndá Igírìgì. ¹³ Ndú bà-i-nò gii kpì ngbàngà tí wó jì Gálíyò máa, «Có mì ze ta 'dakò tí nó a ɓìno: Yí kù pèè ta bà ya jí gbí muu ndá 'duù tacó bà solo nje ndú gítí bà bàkà i-Mbírì gbí 'bí ɓa kpokèjì náa à me yí gbí tàkii mì ndá Jùdèyà lá.»

¹⁴ Káa Gálíyò gii 'visi có jì ndá Jùdèyà á kùro bà 'visi có mì Páwòlò jí tàkò có mì ndú nò, máa, «Yo 'di có tí nò, ndí yo ndá Jùdèyà: 'Dakò tí nó kùtáa má bàkà a 'bí i mbe lè jí, yí kùtáa má bàkà a 'bí ɓa gbolò vò i, ye kùtáa bà me kpilki-kpilki gítí bà tè jí tàkò có mì yo wálá. ¹⁵ Káa, à má ká gítí có ta nje sínò, ta có gítí ndá rè ndá 'bí ɓa 'duù mì yo, ta có gítí 'dóó tàkii mì yo, yo 'dè ɓìno gbí 'dóó ɓa kpokèjì mì yo. Ye biya bà dù tí gba mbe waa có gítí ɓa ndá có tí nó jí.»

¹⁶ Gálíyò mà gii 'dè có tí nó jì ndá Jùdèyà jí, yí gii mòkò ndú 'do gbí ngbàngà kùro wó jí. ¹⁷ Káa ndá mbè 'duù tí nó mbe kaa ya jí bà 'di ngbàngà tí nó nò gii zèè 'bí 'dakò ta rè wó a Sòsitènè, tí kùro ndá 'duù tí bàndò bà kili ndá Jùdèyà tacó bà ùlù Mbírì. Ndú gii kili mítí 'dakò tí nó, bìn̄di ndú gii gbí yí ká mí gbí ngbàngà kùro Gálíyò nò. Káa Gálíyò gii 'vee bà tí ndú ta ndá i mì ndú náa ndú kù me nò gbaànjé lá.

Páwòlò dele ndi wó jí gbí gbata Àndiyóki

¹⁸ Páwòlò gii bàkà bìn̄di bà ya ta yí mì ndá Jùdèyà jí gbí ngbàngà nò káa 'dóó o, má kózò jí, yí bà gii 'dè có jì ndá mbe ùnje gítí có mì Jézù gbí gbata Kòrìndi, máa, ndú si yí 'ví ya jí gbí to Sírìyà. Ndú bà-i-nò gii o gbá ta ndá Pìrìsìlā ta Àkùyílā, tí ndá mbe ko yí. Páwòlò gii waa nje se muu wó kùro bà nje nó mì ndú 'do gbí gbata Kèngèrèyè, tacó bà 'bità bà gee tí wó kùro bà ya yí jí bà ci i jì Mbírì á Jérúzàlèmè.

¹⁹ Ndú mà gii yee gbí gbata Éfàsù, yí gii jee ndá Pìrìsìlā ta Àkùyílā á mí bàndò, bìn̄di yí gii ya ta kpéetí wó jí bà 'viiki gbí có mì Mbírì ta ndá Jùdèyà á tí bàndò bà kili ndú tacó bà ùlù Mbírì. ²⁰ Káa si yí kù gii njè nó, ndá Jùdèyà gii tii yí, máa, yí dù gàà jí. Káa yí gii ya jí gbí có mì ndú nò lá. ²¹ Ta kùro bà o gbá mì wó 'do gbí gbata Éfàsù, yí gii ci ndá 'duù ká, máa, «Ye bà dele ndi ye jí jí mì yo jí, náa Mbírì má ùnje jí nò.»

²² Páwòlò gii o jí to á 'do gbí gbá á bìn̄di bà njè nó mì wó 'do gbí gbata Éfàsù á ká ngéé gbí gbata Cèzàryà. Yí mà gii ya jí bà 'vee ndá mbe kù kili ta rè mì Jézù á bà-i-nò jí, yí gii ndii ya jí gbí gbata Àndiyóki. ²³ Yí gii bàkà mí Àndiyóki káa làmbu sili, bìn̄di yí gii 'bì ndi nó mì wó có gbí ndá to Gálátì, ta ndá to Fìrìjìyà, kù je wotí jì ndá mbe ùnje gítí có mì Jézù gbí ndá to tí nó.

Bà 'de tí ndá Àpólò ta ndá Pìrìsìlā ta Àkùyílā

²⁴ Ta o tí nó si ndá Pìrìsìlā ta Àkùyílā kuu gbí gbata Éfàsù nò, 'bí Jùdèyà ta rè wó a Àpólò, náa a jò yí mí gbí gbata Àlèsàndèrìyà, tí 'dakò mbe 'dè có, mbe 'di gbí ndá có gbí wáràgà mì Mbírì ngbàràngà'i jí, gii ya jí Éfàsù. ²⁵ Àpólò ya jí Éfàsù tí 'dakò náa à yù yí ngbóó gbí kpokèjì mì Mbírì jí, ta cèrèrè bà nìbà có mì Mbírì jì ndá 'duù ká tí wó, tí mbe kù ma có ta bà nìbà i gítí Jézù ta 'bí gbèe nji có mbe lè 'do gbí òkò tí ndá có tí nó wálá, jì ndá 'duù. Káa à caka tí wó ká ta ɓa bà caka tí ndá 'duù mì Jòvànì tí mbe caka tí ndá 'duù. ²⁶ Ndá Pìrìsìlā ta Àkùyílā mà gii 'di kòcò Àpólò kù 'dè có jì ndá 'duù ta gúku tí wó wálá á bàndò bà kili ndá Jùdèyà tacó bà ùlù Mbírì, ndú gii 'daka yí ya tí jí 'bá mì ndú, bìn̄di ndú gii toro sè búlù 'do tí nètè mì wó jì yí ta bà nìbà sè ndá 'bí i ɓìno náa à kuu tí gítí «Kpokèjì mì Bìn̄di-Mbírì» nó jí yí.

²⁷ Ta o tí nó náa Àpólò kù gii bàkà có bà di ngo ya jí gbí to Àkáyà nó, ndá mbe ùnje gítí có mì Jézù gbí gbata Éfàsù gii je wotí jì yí. Ndú gii cu wáràgà jì ndá mbe tala có mì Jézù á Àkáyà, máa, ndú 'ví te wìrì mítí wó. Yí mà gii ye Àkáyà, Mbírì gii bàkà nambèè jì yí, ta bà je wotí bà koni ndá mbe kù kili ta rè mì Jézù á ká jì yí túkà'i. ²⁸ Yí gii kpò nje ndá Jùdèyà ta wotí ká tí, ta bà túbà jì ndú 'do gbí wáràgà mì Mbírì mí kùro ndá 'duù 'dáá jí, máa, Jézù a Bìn̄di-Mbírì.

¹ Páwòlò gii waa to co gú si Àpólò kuu gbí gbata Kòrìndi ya gí Éfàsù. Yí mà gii yee kà, yí gii 'de ndâ 'bí mbe tala có mi Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù. ² Yí bà-i-nò gii 'vee ndú máa, «Bèrì-mi-Mbírì táánò gí gí muu yo ta o bà ùnje mì yo gítí bà càkà tí yo nó gí?»

Káa ndâ 'duù tí nò gii 'visì có ji Páwòlò máa, «Jé lá. Á jé táánò ngbá 'dè có ji ze éno máa, 'bí i ta rẹ wó a Bèrì-mi-Mbírì kuu tí nò lá.»

³ Páwòlò gii 'vee ndú káká'i máa, «Káa, àa táánò caka tí yo ée?»

Káa ndú gii 'visì có ji Páwòlò máa, «Áá táánò caka tí ze ká gbí ña kpokèji bà caka tí ndâ 'duù mì Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù.»

⁴ Káa Páwòlò gii 'visì có ji ndú máa, «Ija bà caka tí ndâ 'duù mì Jòvànì táánò a i tacó tí ndâ 'duù ñinò mbe 'visì muu ndú 'do tí ndâ vò i mì ndú gí nò. Káa Jòvànì táánò ta o 'dáá gí kù 'dè có ji ndâ 'duù ta wotí tí ngé ma éno máa, ndú ùnje gítí có mì 'Duù tí nó á kèji gí tàkò yí nò, 'Duù tí nó tí Jézù nò.»

⁵ Ndâ 'duù tí nò mà gii 'di có tí nò náa Páwòlò 'dè ji ndú nò gí, àa gii caka tí ndú ta rẹ mì Mbe tí ndoo gí. ⁶ Páwòlò mà gii tee 'bí wó mítí ndú, Bèrì-mi-Mbírì gii gí gí muu ndú. Ndú bà-i-nò gii 'bità bà 'dè có gbí ndâ 'bí tende ña nje có, ta bà 'dè-kòcò ta wotí mì Bèrì-mi-Mbírì. ⁷ Muu ndâ 'duù tí nò ta o tí nò 'dáá gí go ndâ 'dakò muu 'bi-nje só.

Bà 'bità bà kili ndâ 'duù ta rẹ mì Jézù gbí gbata Éfàsù

⁸ Bìndi Páwòlò gii ya gí bàndò bà kili ndâ Jùdèyà tacó bà ùlù Mbírì. Yí gii cì pì ta'ò mí ká kù 'viiki gbí ndâ có, ta bà yìlì ndâ 'duù, tacó wàa ndú 'ví ñò ta Mbírì ni tí gba, ta bà 'dè có ta gúku tí wó wálá. ⁹ Káa, ndâ 'bí mbe ngbútù mbe biya bà 'di có mì Páwòlò gí mà gii 'bità bà 'dè vò có gítí «Kpokèji tí nò» mì kùro ndâ 'duù tí nó mbe kili mí bàndò bà kili ndâ Jùdèyà tacó bà ùlù Mbírì nó, Páwòlò gii kaa ndâ 'duù ñinò ta go bà 'di có mì wó tí ndú nó, bìndi ndú gii dù kù ya ta ndú gí bà 'viiki gbí ndâ có ta rì 'dáá gí mì tà'ì bà ñibà i mì 'bí 'dakò ta rẹ wó a Tiranúsù.

¹⁰ Ndâ Páwòlò ta ndâ mbe tala có mì wó bàkà a ndoo sósò'ò mí gbí nètè bà 'viiki gbí có gítí «Kpokèji tí nò» ta ndâ 'duù, bìndi ndâ 'duù Ásiyà 'dáá gí, ndâ Jùdèyà ta ndâ Ìgírìgì, gii 'di có mì Mbe tí ndoo gí.

Ndâ 'bí Jùdèyà tí ndâ mbe kù ko ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù

¹¹ Mbírì gii je wotí ji Páwòlò me gbolò tacó bà bàkà ndâ kpo-kpò seře ¹² tí ña ñinó náa, à kpètí gbí ndâ o tí nó mà jé káa vòò zì bongo nètè mì wó ya tí ji mbe nò'o, nò'o tí nó ngé kù cee 'do tí wó gí. À delè má je ya tí ji 'duù ñinò ta i ká gbí muu wó nó, i tí nó ngé kù nje nó 'do gbí muu 'duù tí nó gí.

¹³ Ndâ 'bí Jùdèyà ta nètè mì ndú a bà nò jèlè to kù ko ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù bà-i-nò gii tala bà ko ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù ta rẹ mì Mbe tí ndoo Jézù. Ndú kù bàkà éno ta bà 'dè có ji ndâ i-gbì-muu ndâ 'duù máa, «Ye kù 'dè có ji yo ta rẹ mì Jézù tí nó náa Páwòlò kù ma có mì wó nó éno máa, yo co 'do gbí muu 'duù tí nó gí.»

¹⁴ Ndâ 'bí 'duù vò-nje só 'do gbí òkò tí ndâ mbe kù me ña i tí nó ta o tí nó a ndâ 'vii mì 'bí Kùro ndâ bu-Mbírì mì ndâ Jùdèyà, ta rẹ wó á Sévã. ¹⁵ Ta 'bí o gbaànjé, ndú mà gii 'dè ña có tí nó á ji i-gbì-muu 'bí 'dakò, i tí nó gii 'vee ndú máa, «Ye ñò Jézù ni 'do sàà gí. Ye delè gii ñò Páwòlò ni gí. Káa yo, yo a ndâ 'di?» ¹⁶ Ndú mà gii zeke'o, ndú gii ñò 'dakò tí nó ta i-gbì-muu wò nó langa ya gítí ndú ta 'bí ña wotí náa ndú jé ñò sàà kùro lá. Yí gii nje gbí ndú 'do 'bá ta só, ta gbí-gbì kà mítí ndú.

¹⁷ Ndâ Jùdèyà ta ndâ Ìgírìgì gbí gbata Éfàsù 'dáá gí gii 'di tàwo ña i tí nó mbe bàkà tí nó gí. Tàwo ña i tí nó gii te mítí ndú a gúku tí ña ñinó náa ndú 'dáá gí gii 'bità bà te duù mítí Mbe tí ndoo Jézù. ¹⁸ Ndâ 'bí 'duù ñinó gbí òkò tí ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù, ta ká nètè mì ndú a bà volo bà i ta yeè nó gii yù gbí ndâ i-yeè tí nó náa ndú sàà kù bàkà nó 'dáá gí sè gí. ¹⁹ Ndâ 'bí ña 'duù ñinò mbe kù zò i sàà 'do a i gbí bà bàkà ndâ i-kó'dú nó gii kaa ndâ wáràgà-kó'dú mì ndú náa ndú sè 'dáá gí ta nji fáda álifí zì 'duù-só-nje muu 'bí (50,000), ndú gii doo ta wu mí kùro ndâ 'duù 'dáá gí. ²⁰ Có mì Mbe tí ndoo gii dù kù 'vèè gbí ña kpokèji tí nó ta wotí ká tí .

Ndâ kóró-koro có mì Páwòlò

²¹ Bà ndâ có mì ndâ mbe ko ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù nò mà gii da gí, Páwòlò gii koro có bà dele ndi wó gí Jèrùzàlèmé co tí kpokèji tí nó mbe co Mèsidóniyà, bìndi gii co Àkáyà, nó. À gbí muu wó ta o tí nó a có éno máa, yí má ya gí Jèrùzàlèmé gí, yí 'ví gii ya gí Rómà delè. ²² Tacó éno, yí gii tuu ndâ 'bí mbe koni yí sósò'ò, ndâ Tìmatèyò ta Èrāsìtù, ya tí gí kùro Mèsidóniyà si yí mí Ásiyà.

Ndâ mbe cee fàdà pìlì wo gbí gbata Éfàsù

²³ Ta o tí nò si Páwòlò kú bàkà có gítí nó nò, wo gii tanga tí gítí «Kpokèjì mí Bìndi-Mbírì» gbí gbata Èfàsù. ²⁴ 'Bí 'dakò tí mbe du fádà ta rẹ wó a Dimítìrì, mbe kú 'de i me gbolò 'do gbí nètè bà gbí ndà 'bá 'do tí fádà jì bààcì mí ndú ta rẹ wó gbí có Látìní a Dìyánà, káá á gbí nje có mí ndà 'duù Èfàsù a Àrìtémìsì, ²⁵ gii kili ndá mbe nètè mí wó, ta ndá 'bí ka wó mbe kú 'de i 'do gbí nètè bà du fádà 'daá gí. Bìndi yí gii 'dè có jì ndú máa, «Ndá 'dakò! Yo òn ni gí máa, ndoo kú 'de i a i 'do gbí nètè tí nó mí ndoo nò. ²⁶ Ye koro có máa, yo kpónó nò ta rọ yo gí, yo delè 'di ta tù yo gí, máa, 'dakò tí nó ta rẹ wó a Páwòlò nó kuu kpéké'vé tàkò bà 'visì muu ndá 'duù me mbè, ta bà 'dè có jì ndú máa, ndá i ònínó náa ndá 'duù bàkà ta 'bì ndú bìndi ndú gii 'dè có máa ndá i tí nó a Mbírì nó, me Mbírì ngé gí lá. Yí kú 'dè òn có mí wó nò me ká gbí gbata Èfàsù cuki lá. Sè to jì yí tí gbí to Ásiyà 'daá gí kpónó káa sè. ²⁷ Káa có tí nó bà volo me káa rẹ nètè tí nó mí ndoo nó cuki lá. Ndá 'duù bà sí 'bá mí Àrìtémìsì, tí nù tí nó tí bààcì mí ndoo nù, tí có wálá, 'do ká kuu gbí có tí nó náa yo kú 'di tírì-tírì nò. À delè wúnò káa gbèe có tí nó ká bà zì nje bà wu rẹ nù tí nó tí bààcì mí ndoo, náa ndá 'duù gbí to Ásiyà 'daá gí, ta ndá 'duù muu to tí nó 'daá gí, kú tégàrà rẹ wó nò.»

²⁸ Có tí nó náa Dimítìrì 'dè nò gii volo njembí ndá 'duù gítí Páwòlò gí. Ndú 'daá gí gii rẹ-rẹ kú dómùù, máa, «Àrìtémìsì mí ndá 'duù Èfàsù a gbolò bààcì!» ²⁹ Ndá 'duù gbí gbata 'daá gí gii 'bità bà pìi wo, bìndi ndá mbè ndá 'duù tí nó gii kaa ta ngèlè rùkù-rùkù, ta bà gbàmá ndá 'bí 'dakò tí ndá ka nó mí Páwòlò sósò'ò, ndá Gáyù ta Àrìsitárikù, tí ndá 'duù Mésidóniyà, ya tí gí gbí ngbàngà.

³⁰ À gii dù gbí muu Páwòlò ta o tí nó a có bà ya gí mí ndá 'duù tí nó mbe kaa ya gí gbí ngbàngà nò, káa ndá mbe ùnje gítí có mí Jézù gii biya jì yí gí. ³¹ Ndá 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndá kpo-kpò 'duù mí ndá 'duù Ásiyà gbí gbata gii tuu tú jì yí máa, yí yuu miři wó mí gbí wú ta bà ya gí gbí ngbàngà lá.

³² Ndá 'duù gii dù kú pìi káa kú maa ènò gí kà. Ndú gii òn 'dóó i tí nó mbe kú bàkà tí nó lá. Ndá 'duù me mbè gbí òkò tí ndú delè gii òn i a mí tí nó mbe kili ndú nó ni lá. ³³ Ndá 'bí 'duù gbí òkò tí ndú gii kaa nderè bà kili ndú nó a i mí tí 'bí 'dakò ta rẹ wó a Àlèsándòrò, tacó ndá Jùdèyà ta o tí nó tẹ yí tí kùro wo tí nó. Àlèsándòrò bà-i-nò gii miyà 'bì wó jì ndá 'duù, máa ndú dù ngbii, tacó wàa, yì 'ví 'dè có jì ndú, káa, à gii kpò tí gí, ³⁴ tacó ndá 'duù má gii òn Àlèsándòrò ni tí Jùdèyà gí, ndú gii 'bità ndi bà tò kú ta kòcò ndú toko gbaanjé ta kòndi , máa, «Àrìtémìsì mí ndá 'duù Èfàsù a gbolò bààcì! Àrìtémìsì mí ndá 'duù Èfàsù a gbolò bààcì!»

³⁵ 'Bí gbolò 'duù mí ndá 'duù gbí gbata gii jẹ kpòò, yí má gii rò ndá 'duù 'do tí kú gí, yí gii 'dè có jì ndú máa, «Yo ndá 'vii Èfàsù! 'Dóó rẹ 'duù tí nó mbe òn ni éno máa, gbata tí nó tí Èfàsù nó me bàndò bà kpolo tí 'bá mí bààcì tí nó tí Àrìtémìsì nó lá nó a 'di? A 'di ká 'dè có jì yo éno máa, Èfàsù me bàndò bà kpolo tí bààcì tí nó mbe 'va tí to á 'do gbíri nó lá? ³⁶ Ònínó a ndá i ònínó náa 'bí 'duù gbaanjé bà 'boo ndú wálá nó ká nò. À má ènò, nderè bà volo njembí yo kpónó wálá, nderè bà gu tí yo gítí bà bàkà 'bí òn i nò delè wálá. ³⁷ Káa ndá 'dakò tí nó náa yo kaa ndú á gí tí gí nó nó gáa 'bí i 'do tí nù tí nó tí bààcì mí yo nó ta vò 'bì gbaanjé lá. Ndú delè 'dè zu có á gítí wó gbaanjé lá.

³⁸ «Káa à má mí ndá Dimítìrì ta ndá ka wó muu-tàwu a có ta 'bí 'duù, o bà kili ndá gbá kuu tí. Ndá kpo-kpò 'duù delè kuu tí. Si ndú 'ví ya ta có mí ndú nó gí gbí ngbàngà. ³⁹ Káa à má mí yo a 'bí có, yo 'ví ya ta có mí yo nó á gí kùro ndá kpo 'duù tí nó mbe kú kili cóo-cóo nò. ⁴⁰ Bà go ndoo máa, ndoo a ndá mbe wo gítí ndá i tí nó mbe bàkà tí kpónó nó bà dù me kpo có lá. Tacó nderè bà bàkà ndú mí ndoo 'daá gí wálá. À delè mí ndoo me yúcó tacó bà kili ndoo kpónó nó lá.» ⁴¹ Gbolò 'duù tí nó má gii cee ta có mí wó gí, yí gii njè ndá 'duù tí nó mbe kili mí gbí ngbàngà nó gí.

20

Bà njè nó mí Páwòlò á 'do gbí gbata Èfàsù

¹ Bà wo tí nó má gii da 'do muu ndá 'duù gbí gbata Èfàsù gí, Páwòlò gii tuu tú gí tàkò ndá mbe ùnje gítí có mí Jézù. Yí má gii kpo-gbì-tà-tù ndú cee gí, yí gii nì, «Yo 'ví dù á ndi,» á jì ndú, bìndi yí gii zèè kpokèjì Mésidóniyà. ² Yí gii nó ta bà kpo-gbì-tà-tù ndá mbe ùnje gítí có mí Jézù gítí ndá i me mbè ta ndi tí ndá to tí nó náa yí kú co ta tí ndú nó, ³ yee ká ngé 'bá Ìgírìgí. Yí gii bàkà mí 'bá Ìgírìgí a pì ta'ò. Ta o tí nó náa yí kú gii bàkà có bà o gbá, wàa yí 'ví ya gí gbí to Síriyà nó, yí gii 'di có éno máa, ndá Jùdèyà gò mbu mí tí kpokèjì jì yí gí. Tacó ènò, yí gii 'visì muu wó gí, máa, yì bà dele ndi yì co tí kpokèjì Mésidóniyà.

⁴ Ndá mbe ko yí gbí nó tí nò ta o tí nò a ndá Sùpàtèrè tí 'vii mì Pírù ta 'bá mì ndú gbí gbata Bèrèyà, gii je ndá Àrìsitàrikù ta Sèkúndù ta 'bá mì ndú Tèsalónìkà, gii je Gáyù tí mbe gí 'do Dèrèbì, gii je Timatèyò, gii je ndá Tikikùsù ta Tòròfìmù ta 'bá mì ndú gbí to Ásiyà. ⁵ Ndá 'duù tí nò náa à 'deke ndú ta bà muu ndú nò gii ya gí bà ùndi ze á kùro mí gbí gbata Tòrówà. ⁶ Ze njindi ze gii 'bì nó tacó bà ya gí tàkò ndú 'do Filípì a i bindi o bà cì 'Dè-kò gbí tàkii mì ndá Jùdèyà. Ze gii 'de tí ze ta ndú gbí gbata Tòrówà ta sili vò á bindi bà njè nò ta nje. Bindi ze gii bàkà sili vò ta nje sósò'ò ta ndú mí ká.

Páwòlò 'vala 'bí 'vii-'dakò gbí gbata Tòrówà

⁷ Ze gii kili tacó bà zò i-ci-ci ta 'dè'o bindi ñi bà wotí gbí tàkii mì ndá Jùdèyà. Páwòlò ta o tí nò 'viindi tí wó gítí bà njè nò 'do gbí gbata Tòrówà ta yé bindi o tí nò gí. Tacó ènò, yí gii 'dè có ji ndá 'duù ngé yee tí kpo-gbì'o. ⁸ À òlò ji ze ta o tí nò a ndá njewu á mí gbí soro. ⁹ Káa si Páwòlò kú 'dè có ji ndá 'duù nò, 'bí 'vii-'dakò ta rẹ wó a Èwùtíkù mbe kí tí wó to á tí sùbákì gii dù kú tù ñi. Yí mà gii yeeke ta ñi ngé volo gí, yí gii ndo 'do yaà ká gbàràsà to. Ndá 'duù gii njè 'do yaà gí to. Ndú mà gii 'banga 'vii-'dakò tí nò gí yaà, ndú gii 'de yí cì gí. ¹⁰ Páwòlò bà-i-nò gii mò tí wó gí to muu ku 'vii tí nò, yí gii kunduu yí mí njembí wó, bindi yí gii 'dè có ji ndá 'duù máa, «Gbí nderè bà cì gúku mì yo wálá. Yí a wu wó.»

¹¹ Páwòlò gii dele ndi wó ya gí gbí soro yaà. Yí mà gii zò i-ci-ci gí, ndú gii 'dè yé ngé too wáyí ta ndá 'duù gí, bindi yí bà gii njè nò.

¹² Ndá 'duù gii 'daka 'vii-'dakò tí nò náa Páwòlò 'vala yí nò ya tí gí 'bá tí wu wó ta pètékè tàkòcò ndú.

Bà ya ze 'do Tòrówà gí Milétù

¹³ Ze gii o gbá 'do Tòrówà kú ya gí bà ùndi Páwòlò mí Àsòsi kùro, wàa ze 'ví te yí a i 'do ká, á go có tí nó náa yí 'dè jí ze nò, tacó à gbí muu wó ta o tí nó a có bà ya gí Àsòsì ta kò wó. ¹⁴ Ze mà gii 'de tí ze ta ndú Àsòsì go có mì wó nò gí, ze gii o gbà ta ndú 'do ká ya tí gí Mitilèni. ¹⁵ Ze gii tẹri ọ ngo á bindi bà njè nò mì ze 'do Mitilèni gbaanjé, bindi ze gii dù gbí gbá á tito ngo kè'bi kú zeke Kiyòsì, tí 'bí to mbe le mí gbí u ngo. Ze káká'i gii tẹri á bindi bà ñò Kiyòsì mì ze nò gbaanjé, bindi ze gii yee Sàmòsì, tí 'bí to káká'i mbe le mí gbí u ngo. Ze gii rò tìyò bindi bà ndii Sàmòsì a i Tàròjiliyùmu. Ze gii bàkà káká'i káa sili gbaanjé 'do Tàròjiliyùmu kú ya gí Milétù. ¹⁶ Páwòlò ta o tí nò ẹre muu wó gí, maa, ze 'ví ndii có Èfàsù ká ta nó, tacó go bà volo gbí o nó á mí gbí to Ásiyà tí wó wálá. Tacó à gbí muu wó ta o tí nò kpolo ma a có bà yee Jèrùzàlèmè ta sili zì'duù-sò-nje muu'bi bindi bà cì ngú cù gbí tàkii mì ndá Jùdèyà, náa 'bí i má 'de yí kpokèjì lá nò.

Páwòlò ni «Dùú ndi» ji ndá kpo-'duù-'bá Èfàsù

¹⁷ Páwòlò gii tuu 'duù jí ndá kpo-'duù-'bá ñinò mbe kú kili ta rẹ mì Jézù gbí gbata Èfàsù nò ènò máa, ndú gí gí bà 'de yí gbí gbata Milétù. ¹⁸ Ndú mà gii gí gí tá é mì wó gí, yí gii 'dè có ji ndú máa, «Yo ñò ña cè bà 'vala ndò mì ye ni 'do tí kpédélè ñi tí nó táánò náa ye 'dò ta kò ye mí gbí òkò tí yo gbí to Ásiyà nó yee gbí ñi tí nó wúnó nó gí. ¹⁹ Ye bàkà nètè mì Mbe tí ndoo ta bà si tí ye tí i lá, ta ndá sé'i gbí njembí ye, ta ndá i mbe kú ñònòkò muu ye 'do tí gbí ndá o tí nó náa ndá Jùdèyà táánò kú ẹre ta gba có mì ndú tá bènggii gítí bà toro nje ye ta to nò. ²⁰ Ye jé ta gbèe ñi me kpilki-kpilki gítí bà 'dè có jí yo gítí 'bí ña i ñinò náa yo bà 'de gbí a i nó lá. Ye ta o 'dáá gí kú ñibà i jí yo mí kùro ndá 'duù 'dáá gí. Ye delè kú nò ta bà ñibà i jí yo 'do tí 'bá, ya gítí 'bá. ²¹ Ye kú 'dè có jí ndá Jùdèyà, ta ndá Igrírigí, ta sè ndá 'bí 'duù ñinò náa ndú me ndá Jùdèyà lá nó ènò máa, ndú 'visi muu ndú 'do tí ndá wò kpokèjì mì ndú á gítí kpokèjì mì Mbiri, wàa ndú delè 'ví tee njembí ndú mítí Mbe tí ndoo tí Jézù.

²² «Yo kpónò kú ñò nó a tàmuu ye kú ya gí Jèrùzàlèmè nò. Ye 'di a có mì Bèri-mi-Mbiri náa ye kú ya tí nò. Ye ñò ni lá, máa a ña yè ká bà 'de ye ká wè, ²³ káa có káa ñinò máa, ye má yee gbí gbata ñinò, Bèri-mi-Mbiri kú ci ye ngbàrángà'i ènò máa, ndá 'duù Jèrùzàlèmè kú ùndi ye tacó bà te ye mí gbí zàà, wàa ndá yì 'ví mèèkè'i tí ye. ²⁴ Káa 'bí rẹ i náa ye bà dù kú ta ñi mítí me bà tí muu có gítí bà 'vala ye muu to tí nó nò lá. Kpóló-kpolo có mì ye kpónò a có gítí bà cee ta nètè tí nó, tí nètè bà ma Baga-Ngú-Có gítí nambeè mì Mbiri náa Mbe tí ndoo tí Jézù táánò jé jí ye, máa, ye bàkà nò.

²⁵ «Ye ñò ni gí máa, 'bí 'duù gbaanjé 'do gbí òkò tí yo tí ndá 'duù tí nó náa ye táánò kú nò ta bà ma có gítí ngú ña kpokèjì bà bàkà nambeè mì Mbiri ta ndá 'duù jí yo nó bà ñò gbí ọ ye káká'i wálá. ²⁶ Káa, à káa Mbiri ká bà ñò ña bà ngbàrángà njembí ye á gítí yo. ²⁷ Tacó ye jé ta 'bí gbèe ñi ngúu 'bí có ñinò náa a tí mì Mbiri nó 'do tí yo lá.

²⁸ «Yo kpòlò tí 'dóó miři yo, wàa yo delè 'ví kpòlò tí ndà 'duù tí nó náa Bèri-mi-Mbìri kaa yo tí ndà mbe kpòlò tí ndú nò. Yo kpòlò tí ndà 'duù mi Mbìri, tí ndà mbe kù kili ta rẹ̀ mi Jézù, náa yí tí Jézù sì tàkò ndú ta 'dóó mbelè wó nò. ²⁹ Ye nò ni gí máa, ye má ya gí, ndà gbù kàzà tí ndà gbówó kẹ̀jì gítí yo ta vò i. Ndú kẹ̀jì gí bà 'bu ọ̀ya yo ta ndà 'duù tí nó náa yo kù kpòlò tí ndú nó kpú gí. ³⁰ 'Bí o wúnò ká kẹ̀jì náa ndà 'bí 'duù á 'do gbí òkò tí yo bà olòkò kù 'dè 'vẹ̀rẹ̀, tacó wàa ndà 'duù 'ví kaa 'do tí kpokẹ̀jì mì yúco ya a i gí tàkò ndà có 'vẹ̀rẹ̀ mí ndà yì. ³¹ À má ènò, yo kpòlò tí yo. Yo te kácáá mí gbí muu yo éno máa, ye táánò jé kì nje mbìri ye gítí yo lá. Ye bàkà nètè gítí yo ta ngo-ọ̀rò tà ọ̀rò ye too yé, ta ọ̀rì, ta ndoo ta'ò tacó wàa, yo 'ví dù tí tí ndà 'duù jáá. ³² Ye kpónó kù kaa yo mí 'bí Mbìri. Ye kù kaa yo jì yí gí tàkò có nambeè mì wò, tí mbe bàkà yo tí ndà 'vii-'bá ta ndà 'duù tí nó náa yì kaa ndú mò gí mì wó gí nò.»

³³ «Ye jé ta gbèe ọ̀rì yù gùrùsù á 'do tí 'duù lá. Ye delè jé yù zì bòngò 'do tí 'duù lá. ³⁴ Yo nò ni gí máa, ze ta ndà kaa ye mbe kù dù toko ta ye kù 'de ndà i nínò ta go ndú tí ze nó 'dáá gí ká 'do gbí ndà 'bì ye tí nó náa ye kù tù jì yo nò. ³⁵ Ye bàkà ọ̀rì i 'dáá gí tacó bà túbà jì yo éno máa, 'duù 'ví ka a wu'o, tacó bà koni ta ndà 'duù nínò ta wotí tí ndú wálá nò. Ye kù bàkà ndà i tí nò ta có tí nó náa Mbe tí ndoo ká 'dè ta 'dóó nje wó éno máa, 'Tàkòcò 'duù peteke ta bà je i jì ndà 'bí ka wó ndii bà lì 'bì wó gí tà i 'do 'bì ka wó gí,» nó kácáá kuu gbí njembí ye.»

³⁶ Páwòlò má gii ye nje có mì wó gí, ndú gii kucuku muungbó ndú ta ndà 'duù tí nó 'dáá gí mí to. Bindi ndú gii 'deke tí ndú jì Mbìri. ³⁷ Bindi ndà 'duù tí nó gbaanjé-gbaanjé gii 'bità bà kunduu Páwòlò kù òlò gbí tù wó, ta bà 'dù ngo-ọ̀rò ndú mí tí wó, kù nì ta «Wò 'ví ya ndi» jì yí. ³⁸ Có mbe kaṛa rẹ̀ ndú jàngá gí ta o tí nó a có tí nó náa Páwòlò 'dè jì ndú éno máa, ndú káká'í bà nò ndi gbí ọ̀rò yì wálá nò. Ndú má gii 'vee Páwòlò cee gí, ndú gii ko yí ya tí gí gbí gbà.

21

Bà ya Páwòlò gí Jèrùzàlémè

¹ Ze má gii nì, «Yo 'ví dù á ndi,» jì ndà kpo 'duù tí nó náa Páwòlò tẹ̀'è tí ndú 'do Éfàsù nó gí, ze gii di ngo 'do Miletù ndírí ya gí Kòsì. Ze gii yee Ródè ta 'bí yé, bindi ze gii ndii ya gí Pátàrà. ² Ze yee Pátàrà si 'bí gbà kù bàkà có bà ya gí Fónésiyà. Ze bà-i-nò gii njè nó tí. ³ Ze má gii ya kpòò, ze gii dù gbí gbà kù nò muu Kípùrù. Káa ze gii si Kípùrù mò gí gbí gálì mì ze bindi ze gii zèè kpokẹ̀jì jáá ya gí Siriyà. Ze gii ọ̀rò tíyò tacó bà tuṛu ndà i 'do gbí gbà gí to gbí to Siriyà a i gbí gbata Tíró.

⁴ Ze bà-i-nò gii pà bà tí ndà mbe tala có mì Jézù gbí gbata Tíró, ze má gii 'de ndú gí, ze gii bàkà sili vò-nje só mì mì ze ta ndú. Bèri-mi-Mbìri gii a tàmúu ndú gbí òkò ndà sili tí nó náa ze tí kuu mì ze ta ndú nò, máa, ndú 'dè có jì Páwòlò éno máa, yí ya gí Jèrùzàlémè lá. ⁵ Káa, bà ndà sili mì ze má gii cee gí, ze gii 'di me có tí nó náa ndú 'dè jì Páwòlò nò lá. Ta o tí nó náa ze kù gii njè ta nó nò, ndú gii kaa cotí ndà nì ta ndà 'vii gí bà ko ze yee ngé nje ngo á tí bàndò bà o gbà. Ze gii kucuku muungbò ze mì to ta ndú, bindi ze gii 'deke tí ze jì Mbìri. Ze má gii 'vee tí ze ta ndú gí, ⁶ ze gii olòkò gí gbí gbà, bindi ndú gii dele ndi ndú kù ya gí 'bá mì ndú.

⁷ Ze gii ọ̀rò tíyò bindi bà njè nó mì ze 'do Tíró a i ngéé Pitòlémèdà. Ze gii tẹ̀rì bà-i-nò ká gbaanjé kù 'vee ndà ná'vindi ze. ⁸ Bindi ze gii 'do bà-i-nò ya gí Cèzàriyà. Ze dù á Cèzàriyà a i 'bá mì Filípò tí nó tí mbe kù ma Banga-Ngú-Có, tí 'duù 'do gbí òkò tí ndà 'duù tí nó vò-nje só náa à ruka ndú tí ndà mbe koni ndà tù mì Jézù ta bà njèè ndà i nò, ⁹ ta ndà nájú wò ná'ò tí ndà mbutu 'vini mbe kù 'dè-kòcò ta wotí mì Bèri-mi-Mbìri.

¹⁰ Ta 'bí o gbaanjé si ze bàkà lambu sili mì Cèzàriyà gí, 'bí 'dakò ta rẹ̀ wó a Àgàbù, tí mbe kù 'dè-kòcò ta wotí mì Bèri-mi-Mbìri, gii gí 'do gbí to Jùdèyà ¹¹ tacó bà nò ze. Yí má gii 'de ze gí, yí gii njaanga wú'dè 'do rẹ̀'dè Páwòlò, bindi yí gii ẹ̀rẹ̀ ta ndà kò wó ta 'bì wó tí Àgàbù toko gí. Bindi yí gii 'dè có jì ze máa, à 'dè ènò a Bèri-mi-Mbìri, máa, «Ndà Jùdèyà bà ẹ̀rẹ̀ mbe wú'dè tí nó Jèrùzàlémè á go éno, má kózò gí, ndú gii kpi ngbàngà tí wó jì ndà 'duù nínò ta ọ̀rì nò mbe ndà Jùdèyà lá nò.»

¹² Ze má gii 'di có tí nó, ze ta ndà 'bí 'duù gii 'deke tí ze jì Páwòlò, máa, yí ya gí Jèrùzàlémè lá. ¹³ Káa Páwòlò gii 'visi có jì ze máa, «Yo kù bàkà ènò a ọ̀rì yé? Yo kù wa a ọ̀rì yé, kù kaṛa ta rẹ̀ ye ènò? Ye gbí gbí njembí ye me ká cuki gítí có bà te ye mì gbí zàà lá, ye kili ká'í nò bà ya tacó bà ci ye mì Jèrùzàlémè á muu Mbe tí ndoo tí Jézù gí.»

¹⁴ Bà 'dè 'bí ọ̀rì nò mbe ya gí gbí gbí muu Páwòlò tacó wàa yí 'ví ya gí Jèrùzàlémè lá má gii kpò ze gí, ze gii nè nje ze ta bà kì káa ndò có jì yí éno máa, «À bàkà go có mì Mbìri.»

Bà yee Páwòlò gbí gbata Jèrùzàlémè

¹⁵ Ze mà gi kili ndâ ká'i tacó bà ya ze gí Jèrùzàlémè cee gí, ¹⁶ ndâ 'bí mbe tala có mì Jèzù gbí gbata Cèzàriyà gi ko ze ngé yee tí bàndò bà dù ze Jèrùzàlémè, á 'bá mì 'bí 'dakò ta rẹ wó a Mánàsoni. Mánàsoni tí nò a 'duù mbe gi ta 'bá gí Jèrùzàlémè 'do Kípùrù, yí delè a 'duù 'do gbí òkò tí ndâ kpédélé mbe ùnje gítí có mì Jèzù. ¹⁷ Ndâ ná'vindirí ze gi kaa ndâ ká'i mì ze gí tà'i ta o bà yee ze Jèrùzàlémè ta pétékè tàkòcò ndú. ¹⁸ Ze tẹri á Jèrùzàlémè ká gbaanjé, bindi Páwòlò gi ya ta ze gí bà ò Jákòmò, waa ze delè 'ví ò ta ndâ 'bí kpo 'duù mì ze ònó ta o tí nò kuu gbí gbata Jèrùzàlémè nò. ¹⁹ Ze mà gi 'vee ndú gí, Páwòlò gi 'vanda ndi ndá i tí nò náa Mbíri bàkà ji ndá 'duù ònó náa ndú me ndá Jùdèyá lá nó á 'do gbí nètè mì wó tí Páwòlò ji ndú. ²⁰ Ndâ kpo 'duù mì ze mà gi 'di ndá có tí nò náa Páwòlò 'dè ji ndú nò, ndú gi ùlù Mbíri. Bindi ndú gi 'dè có ji yí máa, «Wò ò ni ta kpéeti lo ngbáràngá'i gí, ná'vindirí ze, máa, muu ndá Jùdèyá ònó mbe kú zèè tàkù mì ndú ta 'bí ndú sósò'ò nó kpónó mbe ùnje gítí có mì Jèzù gí me i bà 'déké-'deke lá. ²¹ Káa ndú 'dáa gí 'di có éno máa, wò kú nibà i ji ndá kaa ndú Jùdèyá ònó mbe kú 'vala ta ndii á 'bá mì ndá 'bí tende òa 'duù nó éno máa, ndú kaa tí ndú 'do gbí tàkù mì Mòze gí, waa ndú 'ví ya ta ndá 'vii mì ndú gí gbí gázà lá, ndú delè 'ví bàkà ndá i-Jùdèyá lá.

²² «Káa, có bà gi wò kpónó á gí to nó nó bà ndii muu tú ndú wálá. Á má ènò, ndoo kpónó 'ví bàkà a òa yè? ²³ Bàkà go có tí nó náa ze bà 'dè ji wò nò. Ndâ 'bí 'dakò ná'ò mbe see tí ndú ji Mbíri gí kuu bà-i-nò. ²⁴ Kaa ndú, waa yo 'ví ya ta ndú gí bà bàkà bà có bà see tí ndú nò 'do tàkò ndú gí. Wò má bàkà go có mì ze nò gí, ndá 'duù 'dáa gí bà si ndá có tí nó náa ndú 'di ta rẹ lo nó ká tí ndá có tí kpokèji sínò, tacó wò waa 'do tí nètè tàkù mì ndá Jùdèyá lá.

²⁵ «Káa, á má gítí ndá 'duù ònó mbe ùnje gítí có mì Jèzù gí káa ndú me ndá Jùdèyá lá nó, ze cu wáràgá yi ndú gí. Ze 'dè có ji ndú gbí wáràgá tí nó éno máa: Ndú gee tí ndú 'do tí bà zò ndá i ònó náa á ci ji ndá baaci gí nò, ndú 'ví gaa mbelè lá, ndú 'ví zò ndá i ònó náa á zè miyi ndú té-tè nò lá, ndú delè 'ví kpolo tí ndú á 'do tí bà bàkà bangbaya.»

²⁶ Páwòlò gi kaa ndá 'dakò tí nó ta yé bindi có tí nó ya tí gí bàndò bà 'dii muu ndú nò, yí gi 'do ta ndú ká ya gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri tacó bà ci o gítí bà waa mbelè mì wó muu ndú gbaanjé-gbaanjé 'dáa gí, waa á 'ví bàkà ta bà bà see tí ndú nò 'do tí ndú gí.

Bà zèè Páwòlò

²⁷ Ndâ 'bí Jùdèyá mbe gi 'do gbí to Ásiyá mà gi ò Páwòlò gbí ndùgù 'bá-Mbíri si ndá sili tí nó vò-nje só tí ndá sili bà bàkà bà see tí ndá 'dakò tí nó ná'ò náa á kaa ndú ji Páwòlò nó dooko bà cee gí, ndú gi volo njembí ndá 'duù gítí wó ²⁸ ta bà go na-ngò-gó ta kòcò ndú ngéé gí yaa, máa, «Ngèlè gítí ze, ndá Ìziriyèli! Ngèlè gítí ze! Ònó a 'dakò tí nó náa se tú 'duù jí yí wálá, 'bí to delè náa yí di tí lá nó á a muu to tí nó wálá, mbe kú nó ta bà ma rẹ ndoo ji ndá 'duù cee to 'dáa gí nó ká nò. A yí nó kuu nó ká kú volo rẹ tàkù mì ndoo. Á delè káa gbèè 'dakò tí nó náa yo kú ò yí nó ká kú 'dè vò có gítí bàndò tí nó. Káa yí kpónó gbí ònó gbètèkè a bàndò tí nó náa á kaa ji Mbíri gí nó ta bà kaa ndá Ìgirigi gí tí gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri.» ²⁹ Ndú 'dè có tí nó, tacó ndú táánò ta 'bí o gbaanjé kùro o bà zèè Páwòlò mì ndú nò ò ndú ta 'bí 'dakò ta rẹ wó a Tòròfímù mbe gi 'do gbí gbata Èfàsù gí gbí gbata Jèrùzàlémè gí, káa á gi dù gbí muu ndú éno máa, Páwòlò 'daka nò a Tòròfímù tí nó ya tí gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri.

³⁰ Có tí nó náa ndá 'dakò tí nó 'dè gítí Páwòlò nò gi volo njembí ndá 'duù gbí gbata Jèrùzàlémè 'dáa gí. Ndú bà-i-nò gi kaa ta ngèlè ya gí bà pa bà tí wó gbí ndùgù 'bá-Mbíri. Ndú mà gi gbo yí gí, ndú gi zèè yí, bindi ndú gi ja yí 'do gbí ndùgù gí sè, bindi á gi nè ndá njekeji ndùgù 'bá-Mbíri gí.

³¹ Ndâ 'duù ta o tí nó bà zi Páwòlò gí, náa có má yee tí gbólò 'duù kùro ndá àsikèri mì ndá Rómánò galá, máa, ndá 'duù kú pù wo gbí gbata Jèrùzàlémè lá nó. ³² Tacó éno, yí gi kaa ndá 'bí àsikèri mì wó ta ndá 'bí kùro ndá àsikèri mì wó, bindi ndú gi ya ta ndú gí bà 'di nderè wo tí nó. Ndâ 'duù mà gi ò ndá àsikèri mì ndá Rómánò kèji, ndú gi si bà gbí Páwòlò mí to gí.

³³ Kùro ndá àsikèri tí nó gi 'dè có ji ndá àsikèri mì wò bà-i-nò máa, ndú zèè Páwòlò, waa ndú 'ví ere yí ta ndá ginjiri sósò'ò. Ndá àsikèri mà gi bàkà go có mì kpo 'duù mì ndú nò gí, yí gi 'vee ndá 'duù gítí rẹ òa vò i tí nó náa Páwòlò bàkà nò. ³⁴ Káa có gi jò gí tàkò 'vé mì 'dakò tí nó ká tende-tende. Ndá 'duù delè gi dù kú pù káa wo tí òa ònó náa bà ò 'dóo i tí nó náa Páwòlò bàkà nó gi kpò kùro ndá àsikèri tí nó gí. Yí má gi ò éno, yí gi 'dè có ji ndá àsikèri mì wó máa, ndú ya ta Páwòlò gí gbí kándà mì ndá yí. ³⁵ Ndá àsikèri mà gi yee ta Páwòlò tí dá'v à tí njekeji bà ri gí gbí kándà gí, ndú gi te yí 'do bà-i-nò kú ya tí gí tà'i té-te, tacó ndá mbè 'duù tí nó gi 'vi kázà gí. ³⁶ Ndá àsikèri mà gi ri ta Páwòlò gí gbí kándà gí, ndá 'duù gi dù binji sè kú rẹ-rẹ kú gí támú ndú, máa, «Yo zi yí gí! Yo zi yí gí!»

³⁷ Ndà àsikèrì mǎ gii òrì ta Páwòlò gí gbí kándà gí, Páwòlò gii 'vee gbolò 'duù tí nò tí kùro ndú 'dáá gí gbí có Ìgírìgí, máa, «Ye 'dè 'bí có mì ye jí wò?»

Káa 'dakò tí nò gii 'vee Páwòlò máa, «Wò kù 'dè có Ìgírìgí?» ³⁸ Wò me 'dakò tí nò tí 'duù Másiřì, mbe 'bì 'bí ña ngú i mì lo, náa wò gii kaa ta ndá 'dakò álfí nà'ò ta ndá z'í 'bì ndú ya tí gí gbí kángáá nga ngoò kù karaka ta ré ndá 'duù gí nó lá?»

³⁹ Káa Páwòlò gii 'visì có jí 'dakò tí nò máa, «Ye a Jùdèya. Ye gí me 'do gbí 'dè gbata lá. Ye gí a i 'do gbé gbata tí nò tí Tárásùsù á gbí to Silísiya náa ndá 'duù 'dáá ñò ní gí nó. Bàkà nambee mì lo, wàa wò 'ví si ye 'ví 'dè có jí ndá 'duù.»

⁴⁰ 'Dakò tí nò má gii ùnje jí Páwòlò máa, yí 'dè có mì wò gí, Páwòlò gii rò tíyò pí dá'vǎ, bìndi yí gii tee 'bì wò mítí nje wò jí ndá 'duù, máa, ndú dù ngbii. Ndá 'duù má gii dù ngbii gí, Páwòlò gii 'dè có jí ndú gbí nje có mì ndá Jùdèya.

22

Páwòlò 'dè có jí ndá Jùdèya gbí nje có mì ndú tí ndá Jùdèya

¹ Páwòlò gii 'dè có jí ndá Jùdèya tí nò mbe zèè yí nó, máa, «Yo sè tù yo, wàa yo 'ví 'di ta bà kòcò ye a gí tàkò ndá có tí nó 'dáá náa yo kù 'di giti ye nó, ndá ná'vindi ye.» ² Ndá 'duù má gii 'di éno máa, Páwòlò kèjì gí bà 'dè có jí ndá yí gbí nje có mì ndá yí tí ndá Jùdèya, o gii ře déé. ³ Páwòlò bà-i-nò gii 'dè có jí ndú, máa, «[Ja ye a Jùdèya, à duu bú ye mí gbí gbata Tárásùsù á gbí to Silísiya. À kpolo ye ká kuu mí mì ndoo Jèrùzàlémè to nó. Ye a 'vii-nje-wu mì kpo 'duù tí nó tí Gàmályéti, tí gbolò mbe kpolo tí tàkii mì ndoo tí ndá Jùdèya nó. Có giti Mbiri táánò kù zii wu gbí njembí ye go i gbí tàkii mì ndá ká gù ndoo ká go ñndi yo nó. ⁴ Ye táánò a vò mbe kù mèèkè'i tí ndá 'dakò ta ndá nii mbe kù co tí <Kpokèjì tí nó> á gí mì ku, ta bà kaa ndú gbí wú ya tí gí gbí zàà. ⁵ Ndá Kùro ndá bu-Mbiri mì ndá Jùdèya, ta ndá kpo 'duù gbí ngbànga mì ndú 'dáá gí ká bà 'dè yúco jí yo, tacó ndá-'bì-lá, ye kpónò kù 'vanda jí yo a 'véře nó. À ndú táánò ká cu wáràgà ye gbí nó mì ye nó, máa, ye ya tí jí ndá ná'vindi ndoo gbí gbata Dámásikù, tacó wàa, ndú 'ví si ye 'ví woo ndá 'duù tí nó 'do ká gí tí gí gbí zàà Jèrùzàlémè, wàa à 'ví yù gázà jí ndú.

⁶ «'Bì i gii bàkà ye ta ři gbúru, si ye dooko ta gbata Dámásikù gí. Ye ká ta nó, ye má gii kù řo ye, ye gii ñò 'bí ña ngba'o mbe 'do gbiri ngbaranga to řègbà tí ye gí. ⁷ Ye má gii zeke'o, ye gáá a i tisi. Ye gii dù tisi ká kù 'di kòcò 'duù kù 'vee ye, máa, <Sawùlè! Sawùlè! Wò kù mèèkè'i tí ye tacó ye?»

⁸ «Káa ye gii 'vee 'duù tí nó máa, <A wò tí 'di, Mbe tí ye?»

«Yí gii 'visì có jí máa, <Ye a Jézu tí nó mbe gí 'do Názàřeti nó. Káa wò kù mèèkè'i tí ye.» ⁹ Ndá ka ye mbe nó ñò káa ngba'o, káa ndú 'di kòcò 'duù tí nó mbe kù 'dè có je nó lá.

¹⁰ «Ye bà-i-nò gii 'vee 'duù tí nó mbe kù 'dè có jí ye nó, máa, <Ye kpónò 'ví bàkà a ña ye, Mbe tí ye?»

«Káa Mbe tí ndoo gii 'visì có je máa, <A gí yaà, wàa wò 'ví ya gí gbí gbata Dámásikù. Áá bà tubà nèté tí nó náa à je wò mí nje nó jí wò a i ká.» ¹¹ Ndá ka ye mbe nó bà-i-nò gii zèè ye tí 'bì ye, kù ja ye gbí sù řo ya tí gí gbí gbata, tacó ngba'o tí nó yoo řo ye gí.

¹² «Ze má gii yee gbí gbata Dámásikù, 'bí 'dakò ta ře wó a Anàniya tí 'dakò mbe zèè nèté giti tàkii mì ndoo tí ndá Jùdèya ta 'bì wò sósò'ò, náa ndá Jùdèya mbe kù 'vala gbí gbata Dámásikù 'dáá gí kù te duù mítí wó ta woti ká tí, ¹³ gii gí gí bà ñò ye. Yí má gii 'de ye gí, yí gii rò tíyò á řègbà tí ye, bìndi yí gii 'dè có jí ye, máa, <Ná'vindi ye Sawùlè! Zeke'o go ká bà zeke'o mì lo!> À káa póo bà 'di có tí nó náa yí 'dè nó mì ye, ndá řo ye sósò'ò ngé gii njaanga tí gí, bìndi ye gii ñò yí.

¹⁴ «Káa Anàniya gii 'dè có jí ye, máa, <Mbiri mì ndá ká gù ndoo je wó máa, wò 'ví dù tí mbe 'di có tí nó gbí njembí yí nó. Wò 'ví dù tí mbe ñò 'Duù tí nó jáá nó ta řo lo, wàa wò delè 'ví 'di kòcò wó ta tù lo. ¹⁵ Wò kèjì gí bà dù tí mbe 'dè yúco giti 'Duù tí nó náa wò ñò yí ta řo lo nó jí ndá 'duù. À delè káa wò ká bà dù tí mbe 'vanda ndi ndá có tí nó náa wò 'di 'do gbí nje wó nó jí ndá ña ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí. ¹⁶ À má éno, wò kpónò kù ù kpòò a ndi ye? À kpónò a o bà caka tí lo ká nó. Caka ndá vò i mì lo gí ta ře wó.»

¹⁷ «'Bì i mbe gii 'de ye á bìndi ñnò tí kpokèjì Dámásikù nó a ñnò: ta 'bí o gbaanjé, si ye kù 'deke tí ye jí Mbiri gbí ndùgù 'bá-Mbiri Jèrùzàlémè, 'bí i gii dù káa bàkà ye goolá ye kù ři a řii nó. ¹⁸ Ye má gii zeke'o, ye gii ñò Jézu. Káa yí gii 'dè có jí ye, máa, <Ngo've tí lo! Njè nó 'do Jèrùzàlémè ká kpónò nó. Tacó ndá 'duù Jèrùzàlémè bà ùnje giti ndá có mì lo náa wò kù 'dè ta ře ye nó wálá.»

¹⁹ «Káa ye gii 'visì có jí Mbe tí ye máa, <Ndú bà ùnje wálá, tacó ndú ñò ye ní tí 'duù tí nó táánò mbe kù nó ta bà gbii ndá mbe kù ùnje giti lo nó ta ndi tí ndá bàndò bà kili

ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbírì, delè tí mbe kù kaa ndú ya tí gí gbí zàà nó gí. ²⁰ Ta o tí nó táánò náa à kù zi tí ta Ìsitéfànò tí nó táánò tí mbe kù 'dè yúco ta rẹ lo nó, ye ta o tí nó tè a i gí tàkò có mi ndâ mbe zi yí. Ye ta o tí nó sè kàngá mí tà mbu mi ndú tí kpoò. À delè ta o tí nó a ye ká kù kpolo tí ndâ bòngò mi ndâ mbe zi yí.»

²¹ «Káa, Mbe tí ndoo gii 'visi có je máa, <Njè nó! Ye kù tuu nó a wò ya tí me 'duú ngéé gí 'bá mi ndâ 'duú tí nó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nò.»

²² Ndâ 'duú gii 'di có mi Páwòlò yee ká tí có bà tuu yí mí Jézù ya tí ji ndâ 'duú ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nò, bindi ndú gii 'bità bà pìi kù, máa, «Yo zi ña 'dakò tí nó 'do muu to tí nó gí! Yo si yí 'vi di ngo lá!» ²³ Ndú gii dù kù tò kù, ta bà miyà ndâ bòngò ta gbí pípìrì, ta bà vaka njú to gí yàa.

Páwòlò tubà tí wó tí 'vii Rómà ji kùro ndâ àsikèrì-Tùltyáni

²⁴ 'Dakò tí nó tí kùro ndâ àsikèrì 'dáá gí nó má gii ñò éno, yí gii 'dè có ji ndâ àsikèrì mí wó máa, ndú ja Páwòlò ya tí gí gbí kándà, wàa ndú 'ví gbí yí yee tí o tí nó náa yí 'dè nderè có bà pìi wo mi ndâ 'duú ta yí nó ji ndú gí. ²⁵ Ndâ àsikèrì má gii ẹre Páwòlò tacó bà gbí yí gí, Páwòlò gii 'vee kùro ndâ àsikèrì tí nó á gbí nètè ta o tí nó nò, máa, «Áá mí yo a yúco tacó bà gbí 'vii-Rómà á kùro bà 'di nderè ku wó?»

²⁶ 'Dakò tí nó má gii 'di có tí nó náa Páwòlò 'dè nò, yí gii ya gí mí kpo 'duú mí ndú, mbe 'dè có ji ndú máa, ndú ẹre Páwòlò wàa ndú 'ví gbí yí nó, bindi yí gii 'vee yí máa, «Wò kpónó ñò ña i tí nó náa wò kù bàkà nó ni gí? 'Dakò tí nó a 'vii-Rómà.»

²⁷ Kpo 'duú tí nó tí kùro ndâ àsikèrì 'dáá gí nó má gii 'di có tí nó, yí gii ñjè nó ta kò wó ya gí mí Páwòlò, bindi yí gii 'vee yí máa, «'Dè ji ye, wàa ye 'vi 'di gí! Wò a 'vii-Rómà?» Káa Páwòlò gii 'visi có ji yí máa, «Ye a yí!»

²⁸ Káa 'dakò tí nó gii 'visi có ji Páwòlò máa, «Ye si bà dù tí 'vii-Rómà ta gbolò i!»

Káa Páwòlò gii 'visi có ji yí máa, «Káa a jò ye tí 'vii-Rómà jò-jò!»

²⁹ Ndâ àsikèrì tí nó náa à kaa ndú, máa ndú mèèkè 'i tí Páwòlò nó, má gii 'di có tí nó náa yí 'dè éno máa, yí a 'vii-Rómà nó, ndú gii dù ká to nó ta'va see-see gí. Có tí nó delè gii te a gúku mífí kpo 'duú mí ndú mbe 'dè có ji ndú maa, ndú ẹre yí wàa ndú 'ví gbí yí nó.

³⁰ Yé má gii too bindi có tí nó gí, gbolò 'duú kùro ndâ àsikèrì 'dáá gí gii tuu tú, máa, à njaanga Páwòlò 'do gbí wú gí, wàa à 'ví gí ta yí ji yí. Yí delè gii kili ndâ Kùro ndâ bu-Mbírì mí ndâ Jùdèyà, ta ndâ gba gbí gbolò ngbàngà mí ndú, tacó wàa, yí 'vi 'di 'dóo nderè có tí nó mí ndâ Jùdèyà ta Páwòlò nó 'do mí ndú.

23

Páwòlò 'dè nderè ku wo gbí gbolò ngbàngà mí ndâ Jùdèyà

¹ Páwòlò gii zeke ndâ gba gbí gbolò ngbàngà mí ndâ Jùdèyà ngbóó, bindi yí gii 'dè có ji ndú máa, «Ndâ ná'vindi ye! Ye kù 'vala ta njembí ye ngbàràngà 'i kùro Mbírì ta vò có gbaanjé gbí njembí ye wálá yee tí kpónó.»

² Ànànyà tí Kùro ndâ bu-Mbírì mí ndâ Jùdèyà má gii 'di có tí nó náa Páwòlò 'dè nò, yí gii 'dè có ji ndâ 'duú tí nó mbe kù rò tíyò rẹgbà tí Páwòlò gbí ngbàngà nó, máa, ndú gbí nje wó nè gí tàkò có mi wó nó.

³ Káa, Páwòlò gii 'visi có ji Ànànyà, máa, «Mbírì wúnò bà gbí nje lo nè gí tàkò có mí lo ká go ñinó kpónó náa wò bàkà ta ye nò, ndí lo ñò-go-gba! À te wò mí pí jàlambà tí nó máa, wò 'vi waa có a i ta yúco, káa, à kpónó te wò á gítí bà 'dè có ji ndâ 'duú máa, ndú gbí ye ta 'vèrè a yè?»

⁴ Ndâ 'duú tí nó mbe rò jara-jàràà kù 'di có gbí ngbàngà nó má gii 'di có tí nó náa Páwòlò 'dè ji Ànànyà nò, ndú gii 'vee yí máa, «Wò go nó a Kùro ndâ bu-Mbírì mí ndâ Jùdèyà, tí 'duú mí Mbírì nó?»

⁵ Káa Páwòlò gii 'visi có ji ndú máa, «Ye kùtáà ñò ni éno máa, yí a Kùro ndâ bu-Mbírì mí ndâ Jùdèyà nó lá, ndâ ná'vindi ye. Ye ñò ni gí, máa, à cu mí gbí wàràgà mí Mbírì éno máa, «Wò 'vi be gba mí yo lá.»

⁶ Páwòlò ta o tí nó nò ni gí máa, có mi ndâ Jùdèyà tí nó 'dáá mbe tí ngbàngà nó ñjèé gbí tí sósò'ò: ndâ mbe kpolo tí tàkìi mí ndâ Jùdèyà, tí ndâ mbe ùnje gítí bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú, gii ye ndâ 'bí ña Jùdèyà tí ndâ mbe ùnje gítí bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú lá. Tacó éno, Páwòlò gii 'dè có ji ndâ 'duú gbí ngbàngà máa, «Ndâ ná'vindi yé, ye a mbe kpolo tí tàkìi mí ndoo tí ndâ Jùdèyà. Nderè bà rò tíyò mí ye kùro ndâ gba wúnó nó a có bà kojo có mí ye lí mífí bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú.»

⁷ Rẹ bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú náa Páwòlò ní mí gbí nje wó nó gii tanga a gbínje mí gbí òkò tí ndâ Jùdèyà ñinó mbe ùnje gítí có bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú nó, ta ndâ Jùdèyà ñinó mbe ùnje gítí có bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú

ndú lá nó. ⁸ Ndá ñìnó mbe ùnje gítí có bà 'vala ndi ndá ku 'do gbí muu'dú ndú lá nó delè ùnje éno máa, ndá basili ta ndá ña ndá lilí 'dáá gí kuu tí nó lá. Káa ndá mbe ùnje gítí có bà 'vala ndi ndá ku 'do gbí muu'dú ndú ùnje gí màa, ndá basili ta ndá ña ndá lilí 'dáá gí kuu tí.

⁹ Ndá 'duù gí 'bità bà tò kú ta kòcò ndú wòò gbí ngbàngà. Mâ gii zeke'o, ndá 'bí mbe nibà i mì ndá Jùdèyà, tí ndá 'duù 'do gbí òkò tí ndá mbe ùnje gítí 'valá bindi ku gí, gii oloko gí yaà, bindi ndú gii tí muu Páwòlò ta wotí ká tí, máa, «Ze ñò wò i mì 'dakò tí nó lá. Lilí má 'dè có jì yí, basili delè má 'dè có jì yí, káa a yè ká tí?»

¹⁰ Kùro ndá àsikèrì-Tùliyáni mà gii ñò éno máa, wo tí mì ndá Jùdèyà kú gii bàkà có bà gbo nje a i ta bà zèè 'bì ndú, gúku gii zèè yí gí, máa, ndú bà yaka gbí Páwòlò. Tacó éno, yí gii tuu ndá àsikèrì mì wó, máa, ndú ya gí bà ja Páwòlò ta wotí 'do gbí òkò tí ndú gí, wàa ndú 'ví ya ta yí gí gbí kándà.

¹¹ Mbe tí ndoo gii túbà tí wó jì Páwòlò ta bèbili tí nó, bindi yí gii 'dè có jì yí máa, «Zèè njembí wó, tacó wó tí ye á jì ndá 'duù gbí gbata Jèrùzàlémè gí. Wò delè bà ya gí bà ma có tí ye jì ndá 'duù gbí gbata Rómà á go éno.»

Ndà Jùdèyà toko có gítí bà bàkà wò i ta Páwòlò

¹² Yé mà gii too gí, ndá 'bí Jùdèyà gii kili bà muu ndú gbí kóó, bindi ndú gii ère gba có mì ndú gbaanjé, ta bà see tí ndú éno máa, ndá yì bà zò i wálá, ndá yì delè bà njù ngo wálá, yee tí o tí nó náa ndá yì má zi Páwòlò gí. ¹³ Muu ndá 'dakò mbe toko có tí nó 'dáá gí ndii zì'duù-só gí. ¹⁴ Ndú gii kaa bindi bà ère gba có mì ndú nó ya gí mì ndá Kùro ndá bu-Mbíri mì ndá Jùdèyà, ta ndá gba gbí gbolò ngbàngà mì ndú. Bindi ndú gii 'dè có jì ndú máa, «Ze see tí ze kpòlo ngé ndii gí éno máa, ze bà zò i wálá yee tí o tí nó náa ze má zi Páwòlò gí. ¹⁵ À má éno, sè có kpónó a i mì yo. Yo tuu 'duù jì kùro ndá àsikèrì-Tùliyáni. Wo bàkà tí yo go ndá 'duù ñìnó náa à gbí njembí yo a có bà 'viiki gbí có mì wó ngbáràngà'i nó. Káa ze bà ngùù tí ze kú ù bà gí ta yí a i mí kpokèjì, wàa ze 'ví zì yí kùro bà yee ta yí kùro yo.»

¹⁶ Káa si ndá mbe wàtà tí nó kú 'dè có mì ndú nó, nùkù Páwòlò tí 'vii mì nàmi wó gii 'di gí. Yí bà-i-nò gii ya gí bà 'vanda ndi ndá có tí nó jì nùkù wó. ¹⁷ Páwòlò mà gii 'di ndá có tí nó náa nùkù wó 'vanda jì yí nó 'dáá gí, yí gii tè'é tí 'bí kùro ndá àsikèrì gbaanjé, bindi yí gii 'dè có jì yí máa, «Daka 'vii-'dakò tí nó ya tí jì kpo 'duù mì yo. Có kuu mì wó tacó bà 'dè jì yí.»

¹⁸ Kùro ndá àsikèrì tí nó gii bala 'vii-'dakò tí nó ya tí jì kpo 'duù mì ndú, bindi yí gii 'dè có jì yí máa, «A Páwòlò tí nó gbí zàà nó ká tè'é tí ye, bindi yí gii 'dè có jì ye éno máa, ye bala 'vii-'dakò tí nó gítí jì wò, tacó có kuu mì wó tacó bà 'dè jì wò.»

¹⁹ Kùro ndá àsikèrì-Tùliyáni bà-i-nò gii yèè ta 'vii-'dakò tí nó 'do gbí òkò tí ndá 'duù gí ndii, bindi yí gii 'vee yí máa, «A có yè ká mì lo tacó bà 'dè jì ye?»

²⁰ Káa 'vii-'dakò tí nó gii 'visi có jì yí máa, «Ndá Jùdèyà ère gba có mì ndú éno máa, ndá yì kèjì gí bà 'deke tí ndá yì jì wò taabé, máa, wó 'ví si Páwòlò 'ví ya gí gbí ngbàngà mì ndá yì, tacó wàa, ndá yì 'ví 'viiki gbí có mì wó niki maa. ²¹ Káa wò 'ví ya gí gbí có tiri mì ndú nó lá. Tacó ndá 'duù mì ndú, go ndá 'dakò zì'duù-só, go mbu mì ndú mí kpokèjì gí kú ù ta ndi wó. Ndá 'dakò tí nó see tí ndú gí, máa, ndá yì bà zò i wálá, ndá yì delè bà njù ngo wálá, yee tí o bà zi Páwòlò mì ndá yì. Ndú kpónó léngé-linge kú ù káa ndi kòcò lo.»

²² Kùro ndá àsikèrì-Tùliyáni bà-i-nò gii 'dè có jì 'vii-'dakò tí nó tí kpoò si yí kú je nó jì yí, máa, «À kpèti káa 'di wè, wò 'ví 'dè có jì yí máa, wò 'dè có tí nó jì ye gí nó lá.»

À 'dòkò Páwòlò 'do Jèrùzàlémè ya tí gí gbí zàà Cèzàriyà

²³ Kùro ndá àsikèrì-Tùliyáni tí nó gii tè'é tí ndá 'bí 'duù tàkò wó sósò'ò, bindi yí gii 'dè có jì ndú máa, «Yo 'deke ndá àsikèrì zì'duù-vò ta bà só (200), ta ndá mbe o jùwádi zì'duù-ta'ò-nje muu'bi (70), ta ndá mbe 'doò zì'duù-vò ta bà só, wàa yo 'ví 'bì nó ta ndú si o má gbooko gí kú ya gí Cèzàriyà. ²⁴ Yo 'ví kaa ndá 'bí jùwádi tacó tí Páwòlò, wàa yo 'ví 'daka yí ya tí jì gbolò 'duù tí nó tí Fèlicè nó. 'Bí i 'ví gàà tí wó tí kpokèjì lá.» ²⁵ Yí delè gii cu wàràgà gí tàkò Páwòlò éno máa,

²⁶ «Ŋinó á ye tí Kiláwúdiyò Lísìyà ká kú cu wàràgà tí nó jì wò, tí gbolò kpo 'duù mì ye tí Fèlicè. Ye 'vee wò ma.

²⁷ «Ndá Jùdèyà táánò zèè 'dakò tí nó tí Páwòlò, náa ye kpónó kú tuu yí ya tí jì wò nó. Ndú ta o tí nó bàkà có bà zì yí ngé gí, káa, a ye ká gii ya gítí ndú ta ndá àsikèrì mì ye, bindi ye gii 'vala yí 'do 'bì ndú gí. Ye mà gii 'di có éno máa, Páwòlò a 'vii-Rómà, ²⁸ ye gii ya ta yí gí gbí gbolò ngbàngà mì ndú tí ndá Jùdèyà, tacó wàa, ye 'ví 'di nderè ku wó. ²⁹ Káa, ndú gii 'deke bà ì jì ye a ta ndá kponje mì ndú ta ndá Páwòlò gítí ndá i gbí tàkii mì ndú tí ndá Jùdèyà. Ye gii 'di 'dóó có ñìnó náa ndú 'dè jì ye mbe 'vii tí có bà waa

có ku míti 'duu gbí nó lá. À delè me ndá có náa à 'ví te tí ta 'duu mí gbí zàà nó lá. ³⁰ Ye kpónó kú tuu 'dakò tí nó tí Páwòlò nó ya tí jí wò, tacó wàa, ndá ká wò mbe có 'ví ya jí bà nì rẹ̀ ña i tí nó náa yí bàkà nó mí kùro lo. Tacó ye 'di có máa, ndá Jùdèyà toko có tà bèngìi á gítí bà zì yí gí.»

³¹ Ndá àsikèrì gù ko Páwòlò go kòcò kpo 'duu mì ndú nò ta bèbìlì tí nò ngé yee tí 'bí to náa à kù nì míti à Àndipàtiridà. ³² Yé má gù too gí, ndá àsikèrì ñinó mbe kù nò ta kò ndú nó gù dele ñindi ndú 'do bà-i-nò ya jí gbí kándà mí ndú, sí káa ndá mbe jùwádi kù ndii ta yí ya tí gí Cèzàriyà. ³³ Ndá àsikèrì má gù yee Cèzàriyà, ndú gù ya ta Páwòlò ta wáràgà tí nó náa kpo 'duu mì ndú cu jí tàkò wó nó jí Fèlicè. ³⁴ Fèlicè má gù 'deke wáràgà tí nó náa à cu jí tàkò Páwòlò nó cee gí, yí gù 'vee Páwòlò gítí to tí nó náa yí gí 'do tí nò. Yí má gù 'di éno máa, Páwòlò gí 'do gbí to Silisiyà, ³⁵ yí gù 'dè có jí yí máa, «Ye bà 'di kòcò lo ta o tí nó náa ndá mbe kpì ngbàngà tí lo má gí 'do Jèrùzàlémè gí.» Bindi yí gù 'dè có máa, à ya jí bà kpolo tí wó mí 'bà mí gbolò 'duu mì ndá Románò mbe kù zèè gbata Cèzàriyà.

24

Páwòlò gbí ngbàngà kùro Fèlicè

¹ Páwòlò bàkà mí Cèzàriyà a sili vò, bindi Ànàniyà tí Kùro ndá bu-Mbìrì mì ndá Jùdèyà bà gù yee ta ndá 'bí kpo-'duu-'bà mí ndú, gù je 'bí 'dakò tí muu-có ta rẹ̀ wó a Terètùlù. Bindi ndú gù 'vanda ndi ndá có tí nó mì Páwòlò mbe kù millisè tí ndú nó jí Fèlicè.

² À má gù tè'è tí Páwòlò gí tí jí ndú kùro Fèlicè gí, Terètùlù gù 'bità bà 'dè có muu ndá Jùdèyà éno máa, «Muu ndá 'duu mì ze jé ba gbí o mì lo lá, 'bà mì ze delè kù ya jí kùro ta banga tí, tacó wò tí Fèlicè, tí kpo 'duu mì ze, a 'dakò mbe kù kojo có me 'dú gí kùro. ³ Ndá 'duu mì ze cee to 'dáá gí ta o 'dáá gí kù lí 'bì ndú gí ta bà ya 'bà mì ze gí kùro nò ta pètékè tàkòcò ndú. ⁴ Go bà volo gbí o mì lo ta bà 'vanda có cùu-cu-cù tí ye wálá. Káa, ye kù yù 'do mì lo a nambeè éno máa, wò 'ví sè tù lo gítí ndò có mì ze nò.

⁵ «Ze 'de 'dakò tí nó kuu nó tí gbèe kìnì mbe zii yá. Yí tanga i mí gbí òkò tí ndá Jùdèyà cee muu to tí nó 'dáá gí. Yí delè a mbèrèmbé kùro ndá mbe kaa tí ndú gí gbí gèrè mì 'dakò tí nó mbe gí 'do Názàrètì nò. ⁶ Yí táánò ta 'bí o bà-i-nò gù bàkà có bà gbètèkè 'bà-Mbìrì. Ze gù zèè yí, máa, ze 'ví waa có míti wó go i gbí tàkì mì ze tí ndá Jùdèyà. ⁷ Káa Lisiyà tí nó tí kùro ndá àsikèrì-Tùliyàni nó gù yuu tí wó gí gbí có tí nó, bindi yí gù ja yí 'do tí ze ta wotí gí. ⁸ Yí tí Lisiyà tí gù 'dè có jí ndá 'duu tí nó mbe kpì ngbàngà tí wó jí ze nò éno máa, ndú gí ta có tí nó a i gí kùro lo. Wò delè kpónò má 'vee yí tí Páwòlò, yí ta nje wó bà 'dè jí wò gí, máa, ze kù waaka gítí me có lá.»

⁹ Terètùlù má gù 'dè có cee gí, ndá Jùdèyà 'dáá gí gù 'bità bà tòò ta có tí nó náa yí 'dè nò jí Fèlicè, máa, «Có tí nó a yúcó! Có tí nó a yúcó!»

Páwòlò ñjaanga mìrì wó ta nje wó gbí ngbàngà kùro Fèlicè

¹⁰ Ndá Jùdèyà má gù 'dè có có mì ndú cee gí, Fèlicè gù bàkà 'bì wó jí Páwòlò, máa, yí 'dè có. Páwòlò bà-i-nò gù 'visì có jí tàkò có mì ndá Jùdèyà nò jí Fèlicè éno máa, «Tàkòcò ye peteke gítí bà 'dè nderè ku ye mí kùro lo tí Fèlicè ngé ma, tacó ye ñò ní gí, máa, wò dù pí jàlàmbà tí nó kù waa có gbí òkò tí ndá 'duu mì ze ta mbè ndòò. ¹¹ A káa wò ká bà 'viiki gbí ñinò ta kpééti lo, máa, ye kpónò sì sili ndii muu-'bì-nje só á bindi bà ya ye gí bà bàkà i-Mbìrì gbí gbata Jèrùzàlémè lá. ¹² Ndá Jùdèyà 'de ze kù tò kponje ta 'duu gbaanjé lá. Ndú 'de ye kù ñonòkò muu ndá 'duu á gbí ndùgù 'bà-Mbìrì lá. Ndú delè 'de ye kù ñonòkò muu ndá 'duu á tí bándò bà kili ndá Jùdèyà gí bà ùlù Mbìrì lá. ¹³ 'Bì 'duu gbaanjé 'do gbí òkò tí ndú bà ùnje gítí bà zò cù mí kùro lo kpónò máa, ndá có tí nó náa ndá yí 'dè nò a yúcó nò delè wálá.

¹⁴ «Có mì ndú gbaanjé náa ye bà ùnje gítí á mí kùro lo gí káa có tí nó náa ndú 'dè éno máa, ye kù bàkà i jí Mbìrì mì ndá ká gù ze ta ndá yí á gbí 'bí ña kpokèjì náa ndú kù nì míti a gèrè mì 'bí 'dakò mbe gí 'do Názàrètì nò. Káa ye delè ùnje gítí ndá có mì Mòze, ta ndá có gbí ndá wáràgà mì ndá mbe 'dòkò có mì Mbìrì, núú gí. ¹⁵ Ze ta ndú 'dáá gí kù kojo có gítí bà 'vala ndi ndá tó 'duu ta ndá vò 'duu 'do gbí muu-'dú ndú lí ká míti Mbìrì. ¹⁶ Ye kù te kpo muu tacó wàa njembí ye 'ví dù ngbàrángà' i kùro Mbìrì nò gbí có tí nó. À delè nò a nderè bà kojo wò có mì ye gítí ndá 'duu lá ká nò.

¹⁷ «Á tí ye a mbè ndòò náa ye 'dò kò ye mí Jèrùzàlémè lá. Káa ye gí ta nó tí nó ta i-'bì ye tacó bà koni ta 'bà. Ye delè gí nó a nó bà bàkà i-Mbìrì. ¹⁸⁻¹⁹ Ñinò a gbí có tí nó náa ndú 'de tí ta ye gbí ndùgù 'bà-Mbìrì nò ká nò. Káa, a má nje ndú a kponje, ndá 'bí Jùdèyà kuu tí mbe gí 'do gbí to Àsiyà, náa ye kojo có éno máa, wò kùtáá má 'di kòcò ndú, áá bà níki tí ye ma. Ndá 'duu me mbè ta o tí nó náa ndú 'de ta ye gbí ndùgù 'bà-mbìrì nò wálá, ye delè ta o tí nó bàkà wo ta 'bí 'duu gbaanjé lá. ²⁰ Káa ndá Jùdèyà

ta rẹ wó a Bèrènikè. ¹⁴ Ndu bàkà gbí nó ndú nò a mbè sili. Tacó ènò, Fésitù gii 'vanda ndi có tí nó gbí òkò tí ndá Páwòlò ta ndá Jùdèyà nó jì Àgìrípà, máa,

«Bí 'dakò náa Fèlicé ya si yí mí gbí zàà kuu kàzò. ¹⁵ Ta o tí nó náa ye táánò ya tí gí Jèrùzàlémè nó, ndá Kùro ndá bu-Mbìrì mí ndá Jùdèyà, ta ndá kpo 'duù mí ndú, gii 'dè ndá có mbe nìkì lá gítí wó jì ye, ta bà 'deke tí ndú jì ye ènó máa, ye waa có mítí wó.

¹⁶ Káa ye gii 'visi có jì ndú máa, «Áá mí ze tí ndá Ròmánò waa có mítí 'duù gbí kongbó wó lá, yee ká tí o tí nó náa ndú má 'bee muu có ta ka wó mbe có gí.» ¹⁷ Tacó ènò, ye má gii dele ndi ye 'do Jèrùzàlémè, ye gii tẹ̀rì ká gbaanjé, bindi ye gii tuu tú, máa, à gí ta 'dakò tí nó gí gbí ngbàngà kùro ye. ¹⁸ Á má gii gí ta yí gí, ndá mbe kpi ngbàngà tí wó gii 'vanda ndá có tí nó mbe kù milisè tí ndú nó. Káa ye 'de 'dóó nìkì có gbí òkò tí ndá có mí ndú nò mbe ya mò gí mí ndá ña vò i tí nó náa ye kù kofo có máa, ndá-'bí-lá wé, nó lá. ¹⁹ Káa ndú gii dù kù tò kponje ta ndú ká gítí ndá i gbí tàkù mí ndú tí ndá Jùdèyà, delè gítí 'bí ña 'dakò mbe cì gí, ta rẹ wó a Jézù, káa Páwòlò máa, yí kuu káa wuù. ²⁰ Bà waa có mí ndú nò gii kpò ye gí, tacó ñinò a ña ngbàngà náa ye jé bàkà sàà kùro lá.

«Tacó ènò, ye gii 'vee Páwòlò máa, à má nìkì tí wó gí, waa ye 'ví kaa ndú ya tí gí bà 'di yúco a i 'do mí ndá kpo 'duù mí ndú tí ndá Jùdèyà gbí ngbàngà mí ndú á Jèrùzàlémè. ²¹ Káa yí gii biya gí, máa, yí bà dù ká gbí zàà kù ù bà 'di ndòngbú có 'do mí ngáangbá gba mí ndá Ròmánò. Tacó ènò, ye gii 'dè có ènó máa, à kpòlo tí wó mí gbí zàà yee tí o bà tuu yí ya tí jì ngáangbá gba mí ndá Ròmánò.»

²² Àgìrípà bà-i-nò gii 'visi có jì Fésitù máa, «Go bà 'di kòcò 'dakò tí nó ta 'dóó tù ye kuu tí ye.»

Káa Fésitù gii 'visi có jì yí máa, «Wò bà 'di kòcò wó taabé.»

²³ Yé má gii too go có mí Fésitù nò gí, ndá kpo-kpò 'duù kùro ndá àsikèrì-Tùllyáni ta ndá kpo-'duù-'bá gbí gbata Cèzàrìyà gii ko ndá Àgìrípà ta Bèrènikè tí bà ko ndá gba ya tí gí gbí ngbàngà. Ndu má gii yee gbí ngbàngà gí, Fésitù gii tuu tú, máa, à ya gí bà gí ta Páwòlò 'do gbí zàà.

²⁴ Á má gii gí ta Páwòlò gí, Fésitù gii 'dè có jì Àgìrípà máa, «Ye kù 'dè có tí nó jì wó tí Àgìrípà tí gbolò gba. Waa ndá 'duù tí nó náa ndoo kpónó kuu ta ndú gbí ngbàngà nò delè 'ví dù kù 'di ta tù ndú. Á kuu kùro yo nó a 'dakò tí nó náa ndá Jùdèyà gbí ña ndú 'dáá gí, ndá ñinò Jèrùzàlémè, ta ndá ñinò mí ndoo Cèzàrìyà to nó nó, kaa gí gí mí ye ta bà pìlù kù máa, ye zì yí gí nò. ²⁵ Káa, ye ñò 'dóó vò i mí wó waa ye 'ví zì tí ta yí nò lá. Káa ndòngbú có mí ye kpónó a i ènó máa, ye bà tuu ngbàngà mí wó a i jì ngáangbá gba mí ndá Ròmánò, á go có mí wó náa yí ká 'dè ta nje wó mí kùro ndá 'duù 'dáá gí. ²⁶ Káa, ye ñò 'dóó có ñinò náa ye 'ví 'dè gí tàkò wó ya tí jì kpo 'duù mí ye tí ngáangbá gba mí ndá Ròmánò nò lá.

«Tacó ènò, ye kpónó gí ta yí gí kùro ndá 'duù tí nó gbí ngbàngà nó 'dáá gí kpòlo ma a i tacó tí lo tí Àgìrípà tí gba. Tacó waa, ndoo 'ví 'vee gbí nje wó, ndá-'bí-lá, ye 'ví 'de ta có bà 'dè gí tàkò wó. ²⁷ Tacó waa bà tuu 'duù mí ye 'do gbí zàà ya tí gí Rómà ta có tàkò wó wálá bà si ye go 'bí ña 'duù ñinò ta muu tí wó wálá nò.»

26

Páwòlò 'dè có kùro Àgìrípà

¹ Fésitù má gii 'dè có cee gí, Àgìrípà gii 'dè có jì Páwòlò máa, «Có má kuu mí lo, njaanga mìrì lo.»

Páwòlò bà-i-nò gii kaa 'bí wó gí yaà ta líkì'o kùro Àgìrípà, bindi yí gii ya kpéké'vé gítí ndá i tí nó mbe bàkà tí gbí òkò tí ndú ta ndá Jùdèyà nó jì yí, máa, ² «Ye koro có máa, à tí ye a tó pá, náa ye wúnó kù 'dè tí ta kòcò ye gí tàkò ndá có tí nó náa ndá Jùdèyà 'dè gítí ye gbí ngbàngà nó a i mí kùro lo tí Àgìrípà, tí gbolò gba mí ze. ³ Tacó wò 'di gbí tàkù mí ze tí ndá Jùdèyà ngé cee gí. Wò ñò ndá ña i ñinò náa à má gbo ndú mí gbí congò ta ndá Jùdèyà káa ndú bà ba gbí congò tí nó gí nó ní gbaanjé-gbaanjé gí. Á má ènò, ye kù 'deke a tí ye jì wò, máa, wò zèè njembí lo, waa wò 'ví sè ta tù lo gítí có tí nó náa ye kèjì gí bà 'dè jì wò nò.

⁴ «Ija bà 'vala ye 'do gbí 'viù-'dakò, náa ye kpòlo tí mí gbí òkò tí ndá nambe ye kpòò yee tí o tí nó náa ye gii ya tí gí Jèrùzàlémè nó, a ña 'válá ñinò náa ndá Jùdèyà 'dáá gí ñò ní gí. ⁵ Ndu ñò ye ní ta kòndi o, náa ndú kùtáá má a ndá 'duù mbe 'dè yúco, ndú bà 'dè ta nje ndú gí, máa, ye kù ru a ndi ndá 'duù ñinò mbe zèè có gítí tàkù mí ze tí ndá Jùdèyà kácá-kácá nò. Ye táánò a mbe kpòlo tí tàkù mí ze tí ndá Jùdèyà.

⁶ «Á kpónó kù 'vee gbí nje ye gbí ngbàngà nó a i gítí có bà kofo có mí ye lí mítí cí tí nó náa Mbìrì táánò cì ta ndá ká gù ze nò. ⁷ Cí tí nó náa ndá 'duù gbí ndá ña ze tí ndá

Jùdèyà muu'bi-nje só 'dáá gí kú bàkà i-Mbírì co gbí gó rì, co gbí bèbilli, ta njembí ndú gbaànjé ta bà koṛo có lì míti nò. Ákoo, gbolò gba mi ye! Ndâ Jùdèyà kpì ngbàngà tí ye nò a i tacó bà koṛo có mi ye lì míti cí tí nò. ⁸ Yo kú koṛo có éno máa, bà 'vala ndi ndá ku 'do gbí muu'dú ndú a 'bí ña i mbe me kpoò ji Mbírì tacó yè?

⁹ «Dóo ye nò táánò kú koṛo có éno máa, nètè lá a bà jòò gbí có ta Jézù tí nò mbe gi 'do Názàrèti nò. ¹⁰ Ye bàkà bà 'bi ye mí Jèrùzàlèmè gí. Áá táánò a ye ká kú zèè ndá mbe kaa tí ndú ji Mbírì gí me mbè mí gbí zàà ta wotí 'do mi ndá Kùro ndá bu-Mbírì mi ndá Jùdèyà. Á má kú zi ndú, có mi ye ta o 'dáá gí ji ndá mbe zi ndú nò éno máa, ndú zi káa 'dóo ndú gí. ¹¹ Ye gbí ndá o tí nò ta o 'dáá gí kú jè ká ta bà pà kpokèji bà rò ndú 'do tí bà tee njembí ndú míti Bindi-Mbírì ta wotí bà nò ta bà yù gázà ji ndú ta ndi tí ndá bàndò bà kili ndá Jùdèyà tacó bà ùlù Mbírì. Njembí ye gbí ndá o tí nò kú doo gití ndú tí ña ñinò náa, ye gi 'bità a bà tè 'bèlè ndú gí gbí ndá tende to.

¹² «Ta 'bí o gbaànjé, ndá Kùro ndá bu-Mbírì mi ndá Jùdèyà gi je wotí ji ye, máa, ye ya gí bà tè 'bèlè ndá 'duu tí nò náa Mbírì kaa ndú mò gí mi wó gí nò gbí gbata Dámásikù. ¹³ Káa si ze muu nò ta rì gbúrú éno, ye má gi zeke'o, ákoo, gbolò gba mi ye! Ye gi ñò 'bí ña ngba'o kú gi 'do gbíri ta wotí ká tí ndii ngba rì gí, kú ngbaraŋga to rēgbà tí ze ta ndá ka nò mi ye. ¹⁴ Ze 'dáá gí gi 'vaka tí to. Bindi ye gi ñà á to ká kú 'di kòcò 'duu kú tè'é tí ye gbí nje có mi ndá Jùdèyà, máa, <Sàwùlè! Sàwùlè!> Bindi yí gi 'vee ye máa, <Wò kú mèèkè'i tí ye tacó yè? Kò lo bà milisè ta bà na míti zì nje mú.>

¹⁵ «Ye bà-i-nò gi 'vee 'duu tí nò máa, <Wò a 'di, Bu ye?>

«Káa Mbe tí ye gi 'visi có ji ye máa, <Ye a Jézù, tí 'duu tí nò náa wò kú mèèkè'i tí wó nò. ¹⁶ Rò tìyò! Ye bà túbà tí ye ji wò, tacó bà bàkà wò tí bòò mi ye. Tacó wáa, wò 'ví dù tí mbe dítà bà ñò ye mì lo gbí i tí nò wúnó mbe 'de wò go rì rii nò. Wò delè 'ví dù tí mbe 'dè có gití ndá 'bí i ñinò náa ye kèji gí bà túbà ndú ji wò nò á ji ndá 'duu. ¹⁷ Ye bà 'vala wò á 'do 'bi ndá Jùdèyà ta ndá 'bí tende ña 'duu tí nò náa ye kèji gí bà tuu wò ¹⁸ gí bà njaanga ro ndú, tacó wáa, ndú 'ví 'visi tí ndú 'do gbí 'di'di'o gí gbí ngba'o, ndú delè 'ví 'visi tí ndú 'do tí bà dù tí ndá bòò mi Gba-wàtà gití bà dù tí ndá bòò mi Mbírì. Tacó wáa, Mbírì 'ví je ta à-cee-gí ji ndú gití ndá wò i mi ndú, wáa ndú 'ví 'de tí ta bàndò tacó bà dù ndú gbí òkò tí ndá 'duu tí nò náa Mbírì kaa ndú mò gí mi wó gí, mbe kú tee njembí ndú míti wó, nò.>

¹⁹ «Ákoo, gbolò gba mi ye, Àgírípà! Bà ndii muu i tí nò náa ye ñò go i gbí rii 'do gbíri nò gi kpò ye gí. ²⁰ Káa, ye gi 'bità bà ma có kpédélé'i a i ji ndá 'duu gbí gbata Dámásikù, má kòzò gí, ye gi gí gi Jèrùzàlèmè. Ye si sè to gbí to Jùdèyà lá. Ye delè o ta muu ndá 'duu ñinò náa ndú me ndá Jùdèyà lá nò lá. Ye nò ta bà ma có ji ndá 'duu 'dáá gí éno máa, ndú 'visi muu ndú 'do tí ndá wò i mi ndú gití tó kpokèji. Ndú 'ví túbà tí ndú máa, ndá yí 'visi tí ndá yí 'do tí wò kpokèji gí ta bà bàkà tó i.

²¹ «Ndá Jùdèyà táánò zèè ye gbí ndugu 'bá-Mbírì, bindi ndú gi bàkà có bà zi ye nò a i 'do gbí có tí nò. ²² Káa 'do gbí rì tí nò yee tí wúnó, Mbírì ká kuu kácáa tàkò ye. Á má éno, ye kpónó rò tìyò nò kú 'dè có ji ndá 'duu 'dáá gí, ndá kpo-kpò 'duu, ta ndá táangbà 'duu, me gití 'bí tende i lá. Ye kú 'dè có ji ndú ká gití gbèè i tí nò náa ndú 'dòkò có mi Mbírì dígísèé kú 'dè có ji ndá 'duu gití nò. Mòze delè dígísèé kú 'dè có ji ndá 'duu ká gití máa, áà kèji gí bà bàkà tí, ²³ có tí nò máa, Bindi-Mbírì kèji gí bà kònò s'èi. Yí delè bà dù tí kpédélé 'duu mbe 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó, gí bà dù tí mbe ma có gití ngba'o ji ndá 'duu mi ze tí ndá Jùdèyà, ta ndá 'duu ñinò náa ndú me ndá Jùdèyà lá nò.»

Ña i náa ndá mbe 'di có mi Páwòlò bàkà gí tàkò có mi wó nò

²⁴ Fésitù ká gi 'visi có ji Páwòlò gí tàkò có mi wó nò ta kòcò wò ngéé gí yaà éno máa, «À tí lo a mà, Páwòlò! Ña bà 'di gbí-o tí nò mì lo náa wò 'di ngé ndii muu lo gi nò te má mí gbí muu lo gí.»

²⁵ Káa Páwòlò gi 'visi có ji yí máa, «Fésitù, kpo 'duu mi ye! Mâ tí ye wálá! Ye kú 'dè me có má lá. Ye kú 'dè a cée yúco. ²⁶ Tacó à kpétí káa gbolò gba mi ndoo tí Àgírípà á mbe kú ki tí wó kpónó kuu to nò, yí 'di gbí ndá có tí nò náa ye kú 'dè nò gbaànjé-gbaànjé gí. Tacó éno, gúku bà 'dè có ji yí gití 'bí ña i gbaànjé 'do gbí òkò tí ndá i tí nò náa yí ñò ni gí nò tí ye wálá. Tacó áà táánò kú bàkà ndá i tí nò me gbí kóó lá. ²⁷ Ye ñò ni gí máa, wò tí Àgírípà, tí gbolò gba, ùnje gití ndá có mi ndá mbe 'dòkò có mi Mbírì gí. Ye kú waaka gití lo a có?»

²⁸ Káa Àgírípà gi 'vee Páwòlò máa, «Wò koṛo có éno máa, wò bà bàkà ye tí mbe ùnje gití có mi Bindi-Mbírì á ká gbí ndò o tí nò náa wò kpónó tí kuu tìyò nò?»

²⁹ Káa Páwòlò gii 'visì có jí Àgírípà máa, «À kpétí ká wúnó, à kpétí ká taabé, ye kú 'deke tí ye jí Mbírí máa, yo ta ndá 'duù tí nó 'dáá gí wúnó mbe 'di có mi ye gí nó, 'ví dù go ye, wàa à káa ginjírí tí nó tí kò ye nó ká 'ví bè tí kò yo.»

³⁰ Páwòlò má gii 'dè bà có mi wó cee gí, ndá Àgírípà ta Bèrènikè gii yèè ta ndá kpo-kpò 'duù 'do gbí ngbàngà gí ndii. ³¹ Ndú má gii 'viiki gbí ngbàngà tí nó ta kpéétí ndú kpòò, ndú gii gbo nje có mi ndú máa, «'Dakò tí nó bàkà 'bí ña vò i mbe 'vii tí i bà zi yí nó lá. Nderè bà te yí mí gbí zàà delè wáá.»

³² Káa Àgírípà gii 'dè có jí Fésitù máa, «'Dakò tí nó táánò má 'dòkò ngbàngà mi wó ya tí gí kùro ngáàngbà gba mi ndá Ròmánò lá, áá kùtáá bà njaanga yí á 'do gbí zàà gí.»

27

Bà ya ta Páwòlò gí Rómà

¹ À má gii 'viindi có gítí bà ya ze gí Ítáliya cee gí, à gii kaa ndá Páwòlò ta ndá 'bí ka wó 'do gbí zàà jí 'bí 'dakò ta rẹ wó a Júlyò, tí kùro ndá 'bí ña ndá àsikèrì mi ndá Ròmánò, náa à kú nì mítí ndú a ndá «'Dóó àsikèrì mi gba Rómà», máa, ndú ko tàkò ndú ya tí gí Rómà. ² Ze gii o 'bí gbâ mbe gi 'do gbí gbata Adàramitíyùmù, mbe kú nó ta bà rò tìyò ta ndi tí ndá to gbí to Àsiyà. À ko ze ta o tí nó a 'bí 'dakò mbe gi 'do gbí gbata Tèsalónikà á gí gbí to Mèsidóniyà ta rẹ wó a Àrisitárikù.

³ Ze gii tẹrì ta yé bindi bà nje nó mi ze a i gbí gbata Sidóni. Ta o tí nó náa ze tẹ ta rì Sidóni nó, Júlyò gii bàkà nambeè jí Páwòlò me gbolò ta bà si yí máa, yí ya gí mi ndá 'bí ka wó mbe ùnje gítí có mi Bindi-Mbírí, wàa ndú 'ví koni yí.

⁴ Ta o bá nje nó mi ze 'do Sidóni, pípiri kú gii pí a i 'do kùro ze. Tacó ènò, ze gii kii'ba 'do tí ta bà tù nje ze gí Kípùrù. ⁵ Ze gii ja yendi ngo co gbí ndá to Silisiyà ta Páfiliyà ya gí bà rò tìyò Mírà á gbí to Lísiyà. ⁶ Ze bàkà 'do Sidóni kú ya gí Mírà a sili muu'bi-nje vò.

Ze má gii yee Mírà, ze gii 'de 'bí gbâ mbe gi 'do gbí gbata Àlèsàndèriyà kú ya gí Ítáliya. Bindi kùro ndá àsikèrì tí nó mbe kú ko tàkò ze nó gii kaa ze mí gbí. ⁷ Ze bàkà ta bà 'do ze Mírà tacó bà yee ze Cinidù a cèe ndootí mi ndá 'dakò, tacó yé ñinò máa too, ze ñò 'dóó po ndi nó tí nó náa ze nó kpòò nó lá. Wotí mi pípiri má gii kpò ze 'do tí bà ya jáá gí, ze gii loko nje ze gí Sàlimónè. Ze gii 'bi nó 'do Sàlimónè ta yendi Kèrèti ká kéré-kéré ta tí ngo. ⁸ Ze má gii ngii nge ta pípiri kpòò, ze gii yee tí 'bí bàndò bà rò tìyò mi ndá gbâ á dè ta gbata Lásiyà, náa à kú nì mítí a «Tó-bàndò-bà-rò-ndá-gbâ», á bindi ndú tí ndá sili.

⁹ Ze gii dù á «Tó-bàndò-bà-rò-ndá-gbâ» á ta kòndi o. O bà kònò go gbí tàkii mi ndá Jùdèyà má gii ndii gí, Páwòlò gii ñò nì gí máa, ze má nje nó 'do bà-i-nò, ze bà 'de gbí a kpo-se-muu. Tacó ènò, yí gii 'dè có jí ndá mbe bàkà nètè gbí gbâ ta wotí tí éno máa, ¹⁰ «Ye ñò goolá nje ndoo bà zuu gbí nó tí nó zúú-zuu nó, ndá kómbe ye. À me káa ndá ká'i mi ndoo ká bà gíríki lá. À delè me káa gbâ mi ndoo ká bà gírí 'do tí ndoo lá. Ndá 'duù me mbè 'do gbí òkò tí ndoo bà cu kò mí gbí 'bú wáá.»

¹¹ Káa, kùro ndá àsikèrì tí nó mbe kú ko tàkò ze nó gii 'di kpòlo ma a có mi ka wó kpo 'duù tí kùro ndá mbe kú bàkà nètè gbí gbâ co tí có mi Páwòlò. ¹² Ndá 'duù gbí gbâ me mbè delè gii ùnje a i gítí có bà nje nó, tacó pípiri to tí nó náa ze rò tìyò tí nó gbí ndá pí có'o níki lá. Tacó ènò, à gii níki tí ndú a có máa, ze te kpo muu, wàa ze 'ví ya a i gí Fimíkisi, tí 'bí bàndò bà rò tìyò mi ndá gbâ á gbí to Kèrèti, tí to náa pípiri kú pí gítí gbí ndá pí có'o 'do a i mò gí gbí òkò tí ndá gbí'dè ta wáá, delè 'do mò gí gbí òkò tí ndá ngbóngbò ta wáá.

¹³ Gúlúsù'o má gii 'bità bà pí gítí ze 'do mò gí gbí'dè, ndá mbe kú bàkà nètè gbí gbâ gii koro có máa, có bà nje nó mi ndá yí gí tí yúco gí. Ndú bà-i-nò gii da wú tí gbâ kàra gí. Ze gii có Kèrèti ká ta tí ngo kéré-kéré éno. ¹⁴ Ze má gii nó gàà éno, ze gii ñò pípiri dù káa 'visì tí galá gí. 'Bí ña pípiri mbe kú tẹ tí go bètùrùrù, náa à kú nì mítí a «ndá ngbóngbò-ta-wáa», gii dù kú yaka to 'do gú kèjì tí gítí ze. ¹⁵ Pípiri tí nó má gii gbo ze gí, yí gii tooko ze ta rọ ngo ká dúú éno gí ká, ta 'bí i náa ze 'ví bàkà nó wáá.

¹⁶ Rọ ze gii njaanga si gó gbí pípiri ki rẹè gí a i tí 'bí làmbu to mbe le mí gbí u ngo, náa à kú nì mítí a Kàwúda. Ze bà-i-nò gii bàkà wotí mi ndá 'dakò tacó bà ja làmbu gbá tí nó náa à ère mítí gbolò gbâ nó 'do ta ngo. ¹⁷ Ze má gii ja làmbu gbá tí nó 'do ta ngo gí sè gí, ndá mbe bàkà nètè gbí gbâ gii te mí gbí gbolò gbâ. Ndú má gii gaka gbolò gbâ ta wú kuu gí, ndú gii ja kpá-bôngo tí nó go mbírí gá náa à ère mítí zà gbâ tacó wáa pípiri 'ví kú tòò ta gbâ ta nó nó 'do tí zà gbolò gbâ gí, ta gúku máa, gbâ bà dòmò tí mítí ndá gú nji ngoò náa à kú nì mítí ndú a ndá «Súrúti» á ta ngo. Ndú gii si gbâ kú gbàngà tí tí njiya wó rọ ngo.

¹⁸ Pípiri gii bàkà ta ze ta bèbili tí nò me i nambeè lá. Tacó ènò, yé mà gii too gí, ndá mbe kú bàkà nètè gbí gbá gii 'bità bà 'vaka gána tí ndá ká'í 'do gbí gbá gí tà ngo. ¹⁹ Ze sì sili bindi bà 'vaka gána tí ndá ká'í 'do gbí gbá gí tà ngo nò ta'ò, bindi ndá mbe kú bàkà nètè gbí gbá mà gii zeke cè bà i mì pípiri ta ze kpòò, líkí gbí wálá. Ndú bà-i-nò gii tuṛu ndá 'bí líi bà bàkà nètè gítí gbá ta 'dóó 'bí ndú 'vaka gí tà ngo. ²⁰ Ze gii dù kú ù káa ndi bà mii ze. Tacó ze káká'í gii òò ɾo ɾi lá, ze delè gii òò ndá yii ta bèbili lá, ta mbè sili, tacó pípiri gii dù kú pì ká tí vò i dúú bà ya tí .

²¹ Ndá mbe kú bàkà nètè gbí gbá mà gii zò i lá ta mbè sili, Páwòlò gii ɾò tíyò kùro ndú, bindi yí gii 'dè có jí ndú máa, «Yo táánò má 'di a có mì ye, wáa ndoo 'ví njè nó 'do Kèrèti lá, ndoo kpónó bà kònò ɲa sé'í tí nó wálá. Ndá i delè bà mèèkè tí gbí ɲa kpokèji tí nó wálá. ²² Káa à kpèti ká ènò, yo cì gúku lá, tacó 'bí 'duu gbaanjé 'do gbí òkò tí yo bà gíri wálá. I náa ndoo bà bè gbí wó gí gbaanjé káa gbá mì ndoo. ²³ Có tí nó náa ye kpónó 'dè jí yo nò a có náa a basili mì Mbiri mì ye, tí Mbiri tí nó náa ye kú bàkà i jí yí nó, ká 'dè jí ye kùbòò ènò máa, ²⁴ «Cì gúku lá, Páwòlò! Kózò tí lo bà ɾò tíyò gbí ngbànga kùro ngáangbá gba mì ndá Rómánò. Tacó ènò, Mbiri òò bà 'deke tí lo, bindi yí gii 'vala ndá 'duu tí nó náa yo ta ndú kpónó gbí gbá nó 'dáá gí ta ɾè mì lo.» ²⁵ À mà ènò, yo zèè njembí yo, ndá 'dakò! Tacó ye òò ni gí, máa, ndá có tí nó náa basili mì Mbiri 'dè nò bà bàkà tí gí. Tacó ye me 'duu ɲinó mbe kú me kpìkì-kpìkì gítí bà unje gítí có mbe co 'do gbí nje Mbiri nó lá. ²⁶ Káa, ndoo kèji gí bà gboo míti 'bí to mbe le mí gbí u ngo.»

²⁷ Ta bà muu'bi-nje nà'ò bèbili si ze kú waaka gbí kápá Àdiriyá, pípiri gii dù kú tooko ze ta ɾo ngo ya éno, ya ézò. O mà gii gbooko gí, ndá mbe kú bàkà nètè gbí gbá gii òò goólá ze dooko gí tí gú gí nó. ²⁸ Káa ndú mà gii 'vii tà ngo gbí to tí nó, ndú gii 'de a cee wúlú. Ze mà gii yèè gáa gí kùro, ndú mà gii 'vii tà ngò káká'í, ndú gii 'de à me 'du me tí vò i go kpédélé ɲinó náa ndú 'vii nó lá. ²⁹ Ndú bà-i-nò gii ɾò gbá mí tíyò kú ù ta ndi bà too yé, ta gúku éno máa, ndá-'bi-lá, ze bà dòmò gbá míti ndá duu tà ngo.

³⁰ Ndá 'bí mbe kú bàkà nètè gbí gbá gii bàkà tiri bà fa ngèlè ta bà oloko gí gbí lambu gbá, máa, ndá yí kú paṛa gí kùro gbá tacó bà ɾò yí mí tíyò ta bà eṛe du i míti. ³¹ Káa Páwòlò gii 'di gbí tiri mì ndú nó gí. Tacó ènò, yí gii 'dè có jí kùro ndá àsikèri tí nó mbe kú ko tàkò ze nó ta ndá àsikèri mì wó, máa, «Ndá 'dakò tí nó má dù gbí gbá lá, yo bà 'vala wálá.» ³² Ndá àsikèri mà gii 'di có tí nó náa Páwòlò 'dè jí ndú nó, ndú gii waaka gbí ndá wú tí nó náa a eṛe ta lambu gbá tí nó míti gbolò ɲinó nó gí, tacó wáa yí 'ví ya gí.

³³ Páwòlò gii 'dè có jí ndá 'duu 'dáá gí si yé kú 'bità bà ngbaanga to, máa, «À wúnó tí yo a sili muu'bi-nje nà'ò náa yo kú koṛo có ká wi-wii ènò. Yo delè tee 'bí lambu i gbaanjé míti nje yo lá. ³⁴ À mà ènò, yo zò i, wáa yo 'ví 'de ta wotí, tacó 'bí i gí bà ili 'bí 'duu gbaanjé 'do gbí òkò tí yo wálá.» ³⁵ Páwòlò mà gii 'dè có jí ndá 'duu gí, yí gii je kú kò, yí gii k'í viki gí, yí gii 'dè níki maa jí Mbiri, bindi yí gii zò mí kùro ndá 'duu 'dáá gí. ³⁶ Ndá 'duu mà gii òò bà zò i mì Páwòlò nò, lílí ndú gii gí gítí ndú gí. Bindi ndú delè gii 'bità bà zò i.

³⁷ Muu ze gbí gbá ta o tí nó 'dáá gí a ndá 'duu zi'duù-vò ta bà só ta zi'duù-ta'ò-nje muu'bi nje-muu'bi vò nje-vò gbaanjé (276).

³⁸ Ndá 'duu mà gii zò i yè yì ndú gí, ndú káká'í gii ja gána tí du i gbí gbá ta bà tuṛu tí cù 'vaka gí tà ngo. ³⁹ Yé mà gii too gí, ndá mbe kú bàkà nètè gbí gbá gii òò to tí nó náa ze yee tí ta bèbili nó ni lá. Káa ndú gii òò káa 'bí wúngbó to mbe ya gí gbí u ngo ta ɲi ngòó tí kpàngbàndàa ènò, bindi ndú gii koṛo có bà ɾò gbá míti. ⁴⁰ Ze mà gii zeke'o, ze gii òò ndú ta nètè 'viri-'viri! Ndú tí ɲinó, ndú tí ɲizò. Ze mà gii dù gáa éno, ze gii òò gbá ndayii kú ya gí tí ngo. Gbá gí tí ngo! Gbá gí tí ngo! ⁴¹ Ze mà gii zeke'o, ze gii òò gbá cù nje wó mbi ngiki mí gbí ɲi ngòò. Bindi ngo tí nó mbe kú gbànga ta wotí tí nó gii k'í viki gbí zà gbá ndii nó njúkú-njúkú gí.

⁴² Ndá àsikèri mà gii òò ènò, ndú gii toko có máa, ndá yì bà ziki ndá 'duu tí nó gbí zàa náa ndá yí kú ko tàkò ndú nó 'dáá gí, tacó ndú má dù ngo gí tito, ndú bà fáká-faka. ⁴³ Káa kùro ndú gii biya có mì ndú nó gí. Yí gii 'dè có jí ndá 'duu ɲinó mbe ni bà dù ngo gí nó, máa, ndú dù ngo gí tito kùro, má kózò gí, wáa sè ndá 'duu 'ví gii pà kpokèji bà ya gí tito tàkò ndú. Yí bàkà ènò tacó bà 'vala Páwòlò. ⁴⁴ Ndá mbe ni bà dù ngo mà gii bàkà go có mì kùro ndá àsikèri nó gí, sè ndá 'duu ɲinó mbe ni bà dù ngo lá nó gii kaa ya gí tàkò ndú ta bà ga tí ndú míti ndá ndo-ndò mù tí nó mbe k'í viki 'do tí gbá náa ndú kú te la-làa ta ɾo ngo nó. Ze 'dáá gí gii di ngo gí tito ta kábà muu ze gí.

¹ Ze mà giì yee 'daá ta kábà muu ze tí gú nìkì maa gí, ze bà giì nò ni éno máa, to tí nò a Málítà. ² Ndá 'duù Málítà giì bàkà nambeè ji ze tí ña ñinó náa ze ñò jé sàà kùro lá. Ndú giì òlò wu me gbolò ji ze, tacó ze yee mi ndú kà si mù 'bità bà ni gí, káa có'o kuu tí. ³ Páwòlò ñò bà lá, yí mà giì woo ndá 'bí zèèngè i tacó bà ya tí gí ro wu, yí giì woo toko ta kpoo. Káa si yí kú giì kaa ndá i tí nò míti wu, kpoo tí nò giì lu 'do gbí ta gó wu, bindi yí giì ro 'bi Páwòlò. ⁴ Ndá 'duù Málítà mà giì ñò kpoo tí nò lán-gà-lán-gà tí 'bi Páwòlò, ndú giì 'bità bà 'dè có gbí òkò tí ndú máa, «'Dakò tí nó kuu nó dú káa mbe zi ku. Yo ñò káa yí 'vala 'do gbí ngo gí, káa 've nderè giì bà si tàkò wó wálá.»

⁵ Káa Páwòlò bà-i-nò giì miyà kpoo tí nò 'do tí 'bi wó gí ta wu, ta 'bí i náa kpoo tí nò me ta yí gbaànjé lá. ⁶ Ndá 'duù tí nò gí dù kú ù bà ñò bà ò 'bi Páwòlò ta zi kpoo. À mà giì bàkà tí lá, ndú giì yee ro ndú míti bà ñò bà 'va tí wó to tí ku. Ndú mà giì ñò 'bí i gbaànjé bàkà yí lá, ndú giì 'visi nje ndú ndí gálà éno máa, «'Dakò tí nó a bàaci.»

⁷ Ndá ñjì mi Púbilò, tí gba mi ndá 'duù Málítà, ká dè-dè gbí to tí nò náa gbá ki'viki ta ze míti nò. Tacó éno, yí giì kaa ze ya tí gí 'bá mi wó, bindi yí giì te wiri míti ze ta sili ta'ò. ⁸ Púbilò kaa ze ya tí gí 'bá mi wó nò si bu wó kuu tísi ta có'o gbí dii wó, delè ta sé gbí yí tí wó. Páwòlò bà-i-nò giì rì gí tàkò wó tà'i, yí giì 'deke tí wó ji Mbiri. Páwòlò mà giì kaa 'bi wó míti 'dakò tí nò á bindi bà 'deke tí wó ji Mbiri nò, gbí dii wó giì da mbó'voo gí.

⁹ Có bà 'vala bu Púbilò nò mà giì lu'vu gí sè, ndá 'bí mbe nò'o gbí to Málítà giì kaa ya gí mi Páwòlò, bindi yí giì 'vala ndú delè 'daá gí. ¹⁰ Ndá 'duù giì te duù míti ze gbí ndá ña ndá kpokèji me mbè. Ta o tí nó náa ze kú giì njè nó nó, ndú giì kaa ndá i ñinó 'daá gí mbe 'vii ta ze muu nó nó mí gbí gbá ji ze.

Bà 'do ze Málítà kú ya gí Rómà

¹¹ Ze bàkà mí Málítà 'daá gí a pì ta'ò, bindi ze giì njè nó ta 'bí gbá mbe giì 'do gbí gbata Àlèsàndèriyà mbe ci ndá pì có'o 'daá gí mí Málítà. Mbe gbá tí nò leke ndá njemí mí kùro gbá mí wó nò, tacó éno, à kú ni míti a «Ndá njemí». ¹² Ze njè nò 'do Málítà ya gí bà bàkà sili ta'ò mí gbí gbata Sirákùsè. ¹³ Ze giì zèè káa yí ngo 'do Sirákùsè kéré-kéré kú ya gí gbí gbata Rèjijumù. Ze tètì gbí gbata Rèjijumù ká gbaànjé, bindi pípiri giì 'bità bà giì 'do mò gí gbí'dè. Ze giì bàkà 'do bà-i-nò kú ya gí Pütèyóli káa sili sósó'ò.

¹⁴ Ze mà giì yee gbí gbata Pütèyóli, ze giì 'de ndá 'bí ná'vindi ze mbe kaa ze ya tí gí 'bá mi ndú, bindi ndú giì 'dè có ji ze éno máa, ze si sili wò-nje só mí mi ze ta ndá yí. Bà ndá sili tí nò náa ndú 'deke ji ze nò mà giì cee gí, ze giì a ndi ze káká'i gítí kpokèji Rómà ta kò ze.

¹⁵ Ndá ná'vindi ze gbí gbata Rómà mà giì 'di có éno máa, ze tí kpokèji, ndú giì kaa gí tacó bà ù kùro ze. Ndá 'bí 'duù gbí òkò tí ndú yee ngé gbí gbata Fóru á tí 'bí kpokèji náa à kú ni míti a «Ápi», bindi ndú giì dù bà-i-nò nò kú ù bà yee ze. Káa ndá 'bí 'duù giì gi yee ká tí 'bí lambu to náa à kú ni míti a «'Bá-'velè-ta'ò». Páwòlò mà giì ñò ndú, yí giì 'dè nìkì maa ji Mbiri, bindi gúku giì dò 'do gbí njembí wó gí. ¹⁶ Ze mà giì yee Rómà, à giì si Páwòlò ká míti 'doó bàndò mí wó, bindi à giì je àsikèri kú ù règbà tí wó.

Páwòlò pà kpokèji tacó bà ñò tí ndú ni ta ndá Jùdèyà gbí gbata Rómà

¹⁷ Ze bàkà mí Rómà káa sili ta'ò, mà giì zeke'o, Páwòlò giì kili ndá kpo-kpò 'duù mi ndá Jùdèyà gbí gbata Rómà, bindi yí giì 'dè có ji ndú máa, «Ndá ná'vindi ye! Vò i mi ye ta ndá 'duù mi ndoo wálá. Ye delè me mbe kú gbètèkè tàkii mi ndá ká gù ndoo ká lá. Kpètì ká éno, ndá 'duù mi ndoo giì te ye mí gbí zàà á Jerúzàlémè, ndú giì je ye ji ndá Rómànò. ¹⁸ Ndá Rómànò mà giì 'viiki gbí nderè bà zèè ye kpòò, ndú giì 'de có tí nò me tí gbolò có náa à 'ví waa tí gbí a có ku míti 'duù nò lá. Ndú giì bàkà có bà njaanga ye 'do gbí zàà gí. ¹⁹ Káa ndá 'duù mi ndoo mà giì biya bà 'di có mi ndá Rómànò tí nò gí, ye giì ñò 'bí ña kpokèji náa ye 'ví njaanga ta miri ye 'do mi ndú nó lá, sè káa ñinó, ye 'dòkò ta ngbàngá tí nò gí kùro ngáangbá gba mi ndá Rómànò. Ye bàkà éno me tacó máa, à gbí njembí ye a có bà kpì ngbàngá tí ndá 'duù mi ndoo nó lá. ²⁰ Nògí, ye kpónó tèt'è tí yo nó tacó waa ye 'ví 'di ta ña có ñinó náa yo bà 'dè ji ye nó. Káa à má gítí ginjiri tí nó náa yo kpónó kú ñò tí ye nó, à ẹre ye nó a i muu wó tí 'Duù tí nó náa ndá Iziriyéli kú kojo có lí míti wó nó.»

²¹ Káa ndá Jùdèyà tí nò giì 'visi có gí tàkò có mi Páwòlò náa yí 'dè ji ndú nò, máa, «À ku wáràgà ta rè lo gbí ji ze á 'do 'bá Jùdèyà lá. 'Bi 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndá ná'vindi ze delè mbe giì 'do ká gí bà volo ẹre lo ji ze to nó nò wálá. ²² Káa ze kojo có éno máa, wò má 'dè 'doó có tí nó náa à tí lo nó ji ze, àà bà niki tí ze ma. Tacó ze ñò ni gí, máa, à má ká gítí gèrè tí nó náa wò kú 'dè có á gítí nò, ndá 'duù cee muu to tí nó 'daá gí kú no káa nje ndú gítí.»

Páwòlò dìtá ndâ i mbe 'de yí jì ndâ Jùdèyà gbí gbata Rómà

²³ Ndâ Jùdèyà gbí gbata Rómà me mbè gii kaa ya gí 'bá mì Páwòlò á go cí tí nó náa ndú cí ta yí nó. Páwòlò bà-i-nò gii ya kpéké'vé gítí tà ndâ i tí nó mbe 'de yí 'bá Jùdèyà nó, ta có gítí ngú ña kèjì bà bàkà nambeè mì Mbírì ta ndâ 'duù, gii je có gítí Jézu, jì ndú 'do gbí ndâ wáràgà mì Mòze, ta ndâ wáràgà mì ndâ mbe 'dòkò có mì Mbírì. Páwòlò 'dè có ta rì tí nó 'do tí dú'o ngé yee tí 'dè'o. ²⁴ Ndâ có mì Páwòlò nó gii ya gí gbí muu ndâ 'duù gí, káa, ndâ 'bí 'duù gii biya bà 'di gí.

²⁵ Ndâ có tí nó mà gii ñònòkò muu ndâ 'duù gí, Páwòlò gii 'dè 'bí có gbaanjé jì ndú, bìndi yí gii ñjè ndú gí. Có tí nó náa yí 'dè jì ndú nó éno máa, «Áá táánò mì Bèri-mi-Mbírì a yúco, náa yí a tí ta tàmuu Ízáyà tí mbe 'dòkò có mì Mbírì, náa yí gii 'dè ta có jì ndâ ká gù ndoo éno máa, Mbírì máa,

²⁶ «Ya gí mì ndâ 'duù tí nó,

wàa wò 'ví 'dè có jì ndú máa:

Yo bà 'di kòcò, yo gii 'di kòcò,

káa, yo bà 'di gbí ndâ có tí nó wálá.

Yo bà zeke'o, yo gii zeke'o,

káa, yo bà ñò ndâ i tí nó náa yo kù zeke nó wálá.

²⁷ Tacó ñjembí ndâ 'duù tí nó jì'vì duù gí.

A ngbàrá mì ndâ ku ká gbí tù ndú.

Ndú neke ɾo ndú gí.

Ndú bàkà éno tacó à tí ndú a gúku máa,

ndâ yì bà ñò ndâ i ta ɾo ndâ yì,

ndâ yì bà 'di có ta tù ndâ yì,

ndâ yì delè bà ni bà koro có,

bìndi ndâ yì bà 'visi tí ndâ yì gí mì ye,

wàa ye 'ví 'vala ndâ yì.»

²⁸ «Á má éno, yo te mí gbí muu yo éno máa, Mbírì táánò tuu tú có bà njaanga mĩri ndâ 'duù mì wó 'do gbí wò i a i jì ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó. Ndú bà 'di gí!» ²⁹ Páwòlò mà gii 'dè có tí nó cee gí, ndâ Jùdèyà gii ñjè 'do 'bá mì wó ta bà tò kponje ta wotí ká tí.

³⁰ Páwòlò gii too ndoo sósò'ò mí Rómà. Gbí ndâ ndoo tí nó sósò'ò nó, yí kù 'de ndâ i gítí mĩri wó, delè jì ndâ wĩri mì wó 'do ká gbí 'dóo wu'o mì wó. ³¹ Yí delè gbí ndâ ndoo tí nó kù ma có gítí bà dù Mbírì tí gba jì ndâ 'duù, ta bà ñibà có gítí Mbe tí ndoo Jézu tí Bìndi-Mbírì jì ndâ 'duù, ta gúku tí wó wálá, delè ta 'bí 'duù mbe pèembí wó wálá.

Páwòlò cu wáràgà ji ndâ mbe kû kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì gbí gbata RÓMÀ

¹ Nínó a ye tí Páwòlò tí bòò mì Jézù tí Bìndi-Mbírì ká nò. Mbírì cu 'bì wó mítí ye máa, ye dù tí bòò mì yì; bìndi yí gù bàkà ye tí mbe ma Banga-Ngú-Có tí nó náa yí tí Mbírì ² ci ndâ 'duù gítí táánò sàà ta bà tuu ndâ mbe 'dòkò có mì wó ji ndâ 'duù ta có tí nó gbí wáràgà mì wó tí Mbírì nò. ³ Banga-Ngú-Có tí nó a có gítí 'Vii mì wó tí Mbírì, mbe gi tí 'duù ta rẹ̀ngbó bà jò yí 'do tí Dàvidé tí gbolò gba mì ndâ Ìziriyèlì, ⁴ náa à gù nò wotí mì wó tí 'Vii-mì-Mbírì ni mítí bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó, tí Jézù tí Bìndi-Mbírì tí Mbe tí ndoo, go có mì tó Bèrì. ⁵ Mbírì bàkà nambeè ji ze ta bà tuu ze ji ndâ 'duù á muu to tí nó 'dáá gí, tacó wàa, ndâ 'duù 'dáá gí 'ví dù tí ndâ mbe 'di có, wàa ndú 'ví tee njembí ndú mítí yí tí Mbírì ta rẹ̀ mì Jézù tí Bìndi-Mbírì. ⁶ Rẹ̀ yo tí ndâ 'duù Rómà delè kuu gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó náa Mbírì tè'è tí ndú, tacó wàa, ndú 'ví dù tí ndâ 'duù mì Jézù tí Bìndi-Mbírì nò.

⁷ Ye kù cu wáràgà tí nó ji yo tí ndâ 'duù tí nó 'dáá gí náa Mbírì kù zè yo nìkì maa gbí gbata Rómà, náa Mbírì tè'è tí yo tacó bà bàkà yo tí ndâ tó 'duù mì wó nò. Ye kù 'deke tí ye ji Bu ndoo Mbírì, ye delè kù 'deke tí ye ji Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì, máa, ndú 'ví bàkà nambeè ji yo, ndú delè 'ví si yo 'ví dù nìkì maa.

Páwòlò 'deke tí wó ta bà 'dè nìkì maa ji Mbírì

⁸ Kpédélé có mì ye ji yo éno máa, ye kù 'dè nìkì maa ji Mbírì ta rẹ̀ mì Jézù tí Bìndi-Mbírì tacó tí yo 'dáá gí. Tacó rẹ̀ yo wu ta bà ùnje gítí Mbírì cee muu to tí nó gí. ⁹ Mbírì tí nó náa ye kù bàkà i ji yí ta njembí ye ta bà ma Banga-Ngú-Có mì 'Vii mì wó nó nò ni gí máa, ye ta o 'dáá gí kù 'deke tí ye ji yí tacó tí yo. ¹⁰ Ye kù 'deke tí ye máa, Mbírì má ni 'bà gí, ye 'ví 'de ta kpokèjì bà ya gí mì yo kà. ¹¹ Go bà nò yo kuu tí ye ngé ndii gí, tacó wàa, ye 'ví 'dè ta ndâ 'bí có nínó mì Mbírì náa à gbí njembí ye nó ji yo, wàa yo 'ví yù tí. ¹² Gbí có tí nó éno máa, bà tee njembí ye mítí Bìndi-Mbírì bà koni yo, bìndi bà tee njembí yo mítí Bìndi-Mbírì delè bà koni ye.

¹³ Go bà 'va gbí tù yo kuu tí ye, ndâ ná'vindí, máa, ye ta o 'dáá gí kù koro có bà ya gí mì yo kà; káa nó mì ye ta o 'dáá gí kù zò káa dí. Ye kù jè ta bà ya gí mì yo kà, tacó wàa, ye 'ví 'de ta kpokèjì bà solo nje ndâ 'bí 'duù kà gítí kpokèjì mì yúco, á go nínó náa ye bàkà ta ndi 'bá mì ndi 'bí ka yo nínó mbe nò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbírì ni lá nó sàà kùro gí nò. ¹⁴ Ye ga wú bà bàkà nètè ndâ Ìgirigí ta ndâ 'bí ña tende 'duù mítí miyi ye gí. Wú bà bàkà nètè ndâ mbe 'di gbí-o ta ndâ mbe nónókó delè kácáá kuu tàkòcò ye. ¹⁵ Tacó ènò, a go bà ma Banga-Ngú-Có ká kù te ye ya tí gí mì yo kà.

Wotí mì Banga-Ngú-Có

¹⁶ Nò ro ye gítí Banga-Ngú-Có wálá, tacó Banga-Ngú-Có a wotí mì Mbírì náa yí kù njaanga ta wú 'do tí miyi ndâ 'duù nínó 'dáá mbe kù tee njembí ndú mítí Bìndi-Mbírì nó 'do gbí vò i. Yí kù 'bità bà njaanga wú kpédélé'i a i 'do tí miyi ndâ Ìziriyèlì, bìndi yí bà gù njaanga 'do tí miyi sè ndâ 'bí ña ndâ 'duù. ¹⁷ Banga-Ngú-Có kù tubà bà bàkà ndoo mì Mbírì tí ndâ jáá 'duù mì wó ji ndoo. Bà bàkà ndoo mì Mbírì tí ndâ jáá 'duù mì wó nò kù 'bità tí 'do tí bà tee njembí ndoo mítí Bìndi-Mbírì, nje delè gù gbo ká ta bà tee njembí ndoo mítí Bìndi-Mbírì. Á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì máa, «'Duù tí nó jáá nó 'de 'válá 'do gbí bà tee njembí wó mítí Mbírì,» nò.

Ndâ vò i mì ndâ 'duù

¹⁸ Mbírì kpónò tubà kpo-tàkòcò mì wó 'do gbí gítí ndâ 'duù nínó ta nètè mì ndú ta yí tí Mbírì wálá nó, gù je ndâ 'duù nínó náa ndú me jáá lá, mbe kù 'buuku muu yúco 'do gbí có mì ndâ vò i mì ndú nó gí. ¹⁹ Bà nò có gítí Mbírì mì ndú ni me kpo có lá, tacó Mbírì tubà ndâ có tí nó ji ndú ngbàrángà'i gí. ²⁰ 'Do tí o bà suu to tí nó, ndâ ña i tí Mbírì náa ndoo nò ta ro ndoo lá, go ndâ wotí mì wó mbe cee lá, gù je bà dù yí tí Mbírì dúú bà ya tí, ta o 'dáá gí kuu ngbàrángà'i kùro ndú, náa ndú kù nò ni mítí ndâ i tí nó náa yí suu ndú nò. Á má ènò, kpokèjì bà kii'ba mì ndú wálá. ²¹ Tacó ènò, ndú nò Mbírì ni gí, káa ndú biya bà te duù mítí wó go nínó náa à tí nó biyá-biya, ndú delè 'dè nìkì maa ji yí lá. Ndú gù dù kù koro a ndâ ña 'viri có mì ndú ta gbí ndú wálá. Bìndi ká vò muu ndú ta cèe kórò-koro có gbí wálá nó gù volo ndii nínó sàà kùro nó gí. ²² Ndú kù bàkà tí ndú tí ndâ mbe 'di gbí-o, káa ndú a ndâ mbe nónókó. ²³ Ndú 'visi tí ndú 'do tí bà zeke ngba Mbírì tí nó náa yí bà dù ká dúú bà ya tí nó gítí bà zeke ngba ndâ 'bí ña i nínó ta

gbí ndú wálá mbe je kózò tí ndá 'duù, ta ndá nuù, ta ndá nò, ta ndá gù kpoo, náa ndú bà cì gí.

²⁴ Nìno a gbí nderè có tí nó náa Mbíri jee ta tàmuu ndú jì ndá i-zuù mì ndú mbe nìkì tí ndú, ta bà bàkà ndá i-nò gbí òkò tí ndú nó ká nò. ²⁵ Tacó ndú 'visì yúco mì Mbíri ta 'vére. Ndú gii dù kù bàkà i, ta bà bàkà nètè a i jì ndá i tí nó náa à suu ndú sùu-suu nó, si bà bàkà i jì 'dóó mbe suu ndá i, náa à 'ví ùlù yí dúú bà ya tí nó, mí to! Go-i-tí-nò.

²⁶ Tacó ènò, Mbíri gii si tàmuu ndú jì ndá i-nò mì ndú mbe nìkì tí ndú nò. Ndá nìi mì ndú bè bà toko bà sili á ta ndá 'dakò mì ndú go ñinó náa à tí nó gí, kù toko bà sili ndí ká gbí òkò tí ndú tí ndá nìi ta kpééti ndú. ²⁷ Ndá 'dakò kpónò bè ndá nawù ndú tà i 'dáá gí, njembí ndú ká tí bà si ta ndá 'bí ka ndú 'dakò, ta nò ro ndú gítí wálá. Nìno a i tí nó mbe si Mbíri 'ví waa có mítí ndú go ñinó náa à tí nó ká nò.

²⁸ Ndú nò Mbíri tí i kùro ndú lá, tacó ènò, Mbíri gii je vò muu jì ndú, tacó waa, ndú 'ví bàkà káa ndá i ñinó mbe 'vii ro 'bá lá nò. ²⁹ Ndú volo ndii bà gí; ndú a ndá vo-vò mbe bèè ro Mbíri, ndá vo-vò mbe gbolò njembí, ndá vo-vò mbe go i, ndá vo-vò mbe kii, ndá vo-vò mbe zi ku, ndá vo-vò mbe gò gò, ndá vo-vò mbe eendi ndá 'duù, ndá vo-vò mbe bàkà ndá i mbe milisé tí ndá 'duù, ndú a ndá mbe 'dè ngùrù-ngùrù có. ³⁰ I tí ndú a bà nì rè, ta bà sogo Mbíri, ta biimo, ta bà si ndá kpo 'duù tí i lá, ta bà luguu tí ndú, ta bà 'di có mì ndá bu ndú ta ndá nawu ndú lá. ³¹ Muu tí ndú wálá, nambeè ta ndú go nambeè ta ngo díi, tó có gbí njembí ndú gítí ndá 'bí 'duù wálá, yè ro 'duù tí ndú wálá. ³² Ndú nò ni ngbàrángà'í gí, máa, có mì Mbíri máa, à 'vii ta 'duù ñinó mbe bàkà ña ndá vò i tí nó káa ku, káa ndú kpòò kù bàkà ndú, ndú delè kpòò kù je wotí jì ndá mbe kù bàkà ndú.

2

Bà waa có mì Mbíri

¹ À má ènò, wò má kù waa có mítí 'bí 'duù, wò kù duu nò a bù gítí lo ta 'bí lo. Tacó wò kpèti káa gba, wò rò 'dá lá, wò kù bàkà káa gbèe ña vò i tí nó náa wò kù waa có mítí 'duù tí nó tacó nò. ² Ndoò nò nì gí máa, Mbíri kù waa có ta yúco mítí 'duù mbe bàkà ña vò i tí nó náa ndoo kù waa có mítí 'duù tí nó tacó nò. ³ Káa wò kofo máa, wò tí 'duù má waa có mítí ndá mbe bàkà ña vò i tí nó, káa 'dóó wò ta miři lo delè kù bàkà gbèe ña ndá vò i tí nó, wò bà ndo 'do nje bà waa có mì Mbíri gí? ⁴ Wò kù ño ña gbolò nambeè mì Mbíri nò ño-ño? Bà zèè njembí Mbíri, ta bà toro ndá vò i mì lo mítí wò tí bàà nò, 'dáá ro lo me có lá gí? Wò nò nì lá máa, Mbíri kù bàkà ndá i tí nó jì wò tacó waa wò 'ví 'visì ta muu lo 'do tí ndá vò i mì lo? ⁵ Káa tú lo 'di có lá, wò ta ngbùtù kù kili kpo-tàkòcò mì Mbíri mí muu lo ta o bà co Ri ba tubà kpo-tàkòcò mì wò, ta bà tubà bà waa có mì wò ta yúco nò. ⁶ Mbíri ta o tí nó bà ko mboò nètè mì 'duù jì yí 'vii ká ta po nètè mì wò. ⁷ Yí bà je 'válá ñinó mbe cee lá nó jì ndá mbe nanaka muu ndú mítí bà bàkà tó i, ta ndá mbe kù pà bà ño ngba wó tí Mbíri, ta ndá mbe pà kpokèjì gítí bà tégàrà yí, gii je ndá mbe kù pà 'válá ñinó mbe cee lá náa yí kù je jì ndá 'duù nò. ⁸ Káa ndá 'duù ñinó mbe kù koro tó i ká gítí miři ndú, mbe tubà bà 'di yúco lá, mbe kù 'di a có mì vò i nó bà ño kpo-tàkòcò mì Mbíri mítí ndú ta ro ndú. ⁹ Ndá 'duù tí nó 'dáá gí mbe bàkà vò i nó bà tù gázù, ndú delè bà kòndó sé'i; ndá Jùdéya ká bà ño mítí ndú kùro, bindi sè ndá 'bí ña ndá 'duù gí tàkò ndú. ¹⁰ Káa, Mbíri bà si ndá 'duù ñinó mbe bàkà tó i nó 'ví dù gbí ngba'o, yí bà te duù mítí ndú, yí delè bà si ndú 'ví dù nìkì maa; ndá Jùdéya kùro, bindi sè ndá 'bí ña ndá 'duù gí tàkò ndú. ¹¹ Tacó 'bè gbí òkò tí ndá 'duù kùro Mbíri wálá.

¹² Mbíri bà waa có mítí ndá 'duù ñinó 'dáá gí mbe bàkà vò i, káa ndú me ndá mbe ru ndi có mì Mòze lá nó, me ta có mì Mòze lá; káa yí bà waa có mítí ndá 'duù ñinó mbe kù ru ndi có mì Mòze mbe bàkà vò i nó ta có mì Mòze. ¹³ Tacó ndá 'duù kù 'vala jáá kùro Mbíri me ká ta bà 'di có mì Mòze cuki lá, à bà bàkà go có mì Mòze ká kù si ndá 'duù kù co tí jáá kpokèjì mì Mbíri. ¹⁴ Ndá 'duù ñinó mbe nò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbíri nì lá, mbe 'di ndá có gbí waràgà mì Mòze lá nó, má bàkà i go có mì Mòze 'do gbí 'dóó kórò-koro có mì ndú, kórò-koro có mì ndú nó gí tí có mì Mòze tacó tí ndú. Ndú tà kpèti má 'di có mì Mòze lá. ¹⁵ Ndá cè ña bà bàkà i mì ndú kù tubà máa, Mbíri cu ndá i tí nó náa Mòze 'dè có máa ndá 'duù 'ví bàkà nó mí gbí njembí ndú gí. 'Bí i delè kù tubà jì ndú gbí njembí ndú máa, ndá cè ña bà bàkà i mì ndú nó dú. Ndá kórò-koro có mì ndú delè ta ndá 'bí o kù kpi ngbàngà tí ndú, ndú delè ta ndá 'bí o kù tí muu ndú. ¹⁶ Ta o bà co ri tí nó náa Mbíri kèjì gí bà tuu Jézù tí Bindi-Mbíri gí bà waa có mítí ndá có kóó tí nó gbí njembí ndá 'duù nó, go Banga-Ngú-Có tí nó náa ye kù ma nò.

Ndá Jùdéya ta có mì Mòze

¹⁷ Wò má 'dè có máa, wò a Jùdèyá mbe 'di có mì Mòze ta njembí lo gbaànjé, ta nò bà wu gbí nambeè tí nó gbí òkò tí yo ta Mbírì nó ọ̀ lo wálá; ¹⁸ wò tí mbe ọ̀ có gbí njembí Mbírì ní gí, mbe ọ̀ 'bè gbí òkò tí ndá yúco ta 'vére ní gí, tacó à nibà ndá có mì Mòze jí wò gí; ¹⁹ wò má ọ̀ ní ngbàrángà'í gí, máa, wò a mbe kú ja ndá mbe sú ọ̀, tí ngba'o kùro ndá 'duu tí nó mbe kú nò gbí 'dí'dí' o nó, ²⁰ tí mbe kú túbà bà lê tí ndá i jí ndá mbe ọ̀nókó, tí mbe kú nibà i jí ndá 'vii, wò ọ̀ ní ngbàrángà'í gí, máa, có mì Mòze a yúco mbe kú je muu me gbolò jí ndá 'duu; ²¹ wò kú nibà i jí ndá 'bí ka lo, káa wò nibà i gítí 'dóo miri lo lá? Wò kú kò-kò jí ndá 'duu máa, «Ngbà i lá,» káa wò kú ngbà i? ²² Wò kú 'dè có jí ndá 'duu máa, «Bàkà bangbaya lá,» káa wò kú bàkà bangbaya? Wò tí mbe kú sogo ndá sú mbírì ká dù ndi kú ngbà i ta wotí 'do tà ndá 'bá mì ndá sú mbírì? ²³ Wò tí mbe kú wu gbí ndá có mì Mòze ká kú kpò có mì Mbírì ta bà biya bà 'di có mì Mòze? ²⁴ Tacó à cu mí gbí wàràgà mì Mbírì éno máa, «Ndá 'duu ọ̀nó mbe ọ̀ dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbírì ní lá nó kú 'dè zu có gítí Mbírì 'do gbí có mì ndá Jùdèyá mbe kpò có mì Mòze gí.»

²⁵ Bà ya gí gbí gázà a i ta i gbí me gbolò, náa wò má kú 'di có mì Mòze nò; káa wò má 'di có mì Mòze lá, bà ya wò gí gbí gázà 'vii ká 'vii ta bà ya wò lá. ²⁶ À má ènò, 'bí 'duu mbe ya gí gbí gázà lá má kpòlo tí ndá có gbí wàràgà mì Mòze, 'duu tí nó bà dù me ká go 'duu ọ̀nó mbe ya gí gbí gázà gí nó lá? ²⁷ À má ènò, ndá 'duu tí nó mbe ya gí gbí gázà lá, káa ndú kú kpòlo tí ndá có mì Mòze nó bà waa có mítí yo tí ndá mbe ya gí gbí gázà gí, káa yo kpòlo tí ndá có mì Mòze náa à kuu mì yo gbí wàràgà nó lá nò.

²⁸ Tacó à kú ní cèe Jùdèyá a i mítí 'duu me ká gítí có máa à jò yí tí Jùdèyá gí nó lá. Gbolò i gbí bà ya gí gbí gázà delè me káa bà po nje kú tí 'duu lá. ²⁹ Cèe Jùdèyá a 'duu ọ̀nó ta njembí wò dú kùro Mbírì nò, cèe gázà a i gbí njembí 'duu, cèe bà ya gí gbí gázà a nètè mì Mbírì, à me có náa à cu mí gbí wàràgà sínó lá. À ùlù ọ̀ 'duu tí nó a Mbírì, à me ndá 'duu muu to tí nó ká kú ùlù yí lá.

3

¹ À gbí bà dù 'duu tí Jùdèyá a yè? À gbí bà ya 'duu gí gbí gázà a yè? ² I gbí bà dù 'duu tí Jùdèyá ngé. Kpédélé i gbí bà dù 'duu tí Jùdèyá a ọ̀nó máa, Mbírì táánò je ndá có mì wó a i jí ndú. ³ A yè táánò ká bà bàkà tí náa ndá 'bí 'duu gbí òkò tí ndú má ọ̀nókò gbí 'bá ndú 'do tí Mbírì gí? Mbírì táánò bà ọ̀nókò a gbí 'bá wò 'do tí ndú go i mì ndú nò? ⁴ Gbaànjé lá! Kpèti ndá 'duu muu to tí nó 'dáá gí káa ndá mbe 'vére, Mbírì bà dù ta o 'dáá gí ká tí mbe yúco, á go có tí nó náa à cu mí gbí wàràgà mì wó tí Mbírì máa, «Tacó wàa, à 'ví ọ̀ wò ní tí mbe yúco 'do tí ndá có mì lo, káa wò 'ví kpò nje ndá 'duu gbí ngbàngà gí,» nò.

⁵ Káa 'bí 'vé a ọ̀nó máa, ndá wò i mì ndoo má dù tí ndá i mbe kú túbà máa, Mbírì a 'duu ọ̀nó jáá nó, ndoo 'ví 'dè gítí máa yè? Ndoò 'ví 'dè éno máa, Mbírì me 'duu ọ̀nó jáá nó lá, náa tàkòcò wó má kpòlo gítí ndoo nò? Ye 'vee ndá 'vé tí nó ká go bà 'vee 'vé mì ndá 'duu nò. ⁶ Ngé lá! Tacó à má ènò, Mbírì bà waa có mítí ndá 'duu muu to tí nó ée? ⁷ Káa à má a ndá 'vére mì ye ká kú sí Mbírì 'ví túbà yúco mì wó gí sè ngbàrángà'í ndii ọ̀nó sàà kùro nó gí, à kpòò ọ̀nó kú 'dè ye máa, ye a mbe bàkà vò i, tacó yè? ⁸ Ndoò má bàkà vò i wàa ndá vò i tí nó 'ví jò tó i káa yè? Á go có tí nó náa ndá 'bí mbe 'dè wò nje kú cu mítí ndoo nò! Káa bà waa có mì ndú nó dú.

'Duu jáá kùro Mbírì wálá

⁹ Nò wàa yè? Ndoò tí ndá Jùdèyá níkì ndii sè ndá 'bí 'duu gí? Ngé gí lá! Tacó ye 'dè sàà kùro gí, máa, ndoo tí ndá Jùdèyá ta sè ọ̀ ndá 'duu 'dáá a ndá i-tà-tà mà mì wò i, ¹⁰ á go có tí nó náa à cu mí bà ndá 'bí to gbí wàràgà mì Mbírì máa, «'Bí 'duu gbaànjé tí 'duu jáá kùro Mbírì wálá,

¹¹ 'bí 'duu gbaànjé ta muu tí wó wálá,
'bí 'duu gbaànjé mbe pà bà tí Mbírì wálá.

¹² Ndá 'duu 'dáá 'visi kápí ndú gítí Mbírì gí,
ndú 'dáá ya lè gí,
'bí 'duu mbe bàkà tó i wálá,
kpèti káa gbèe 'duu wálá.»

¹³ «Pó zì ndá có gbí nje ndú go pó zì ku gbí guù,
à yè gbí nje ndú ma káa 'vére,»
«Ndá có gbí nje ndú me juù go já kpoo.»

¹⁴ «À yè gbí nje ndú káa sémé ta ju có.»

¹⁵ «Kò ndú zì-zì gítí bà ya gí bà zì ku,

¹⁶ ndú má co tí kpokèjì,

à dù á bindi ndú káa ndá mòòkò ta ndá i-yè ro,

¹⁷ ndú òò kpokèjì bà 'vala ta ndá 'duu gbí 'dè tí ni lá.»

¹⁸ «Ndú delè cì gúku tí Mbírì gbaànjé lá.»

¹⁹ Ndoò òò ni gí máa, ndá có tí nó gbí wáràgà mi Mòze nó 'dáá gí ká tacó tí ndá 'duu tí nó náa à kù zogo ndú ta có mi Mòze nó, tacó bà nè kpokèjì bà kù' bà mi ndá 'duu gí, waa Mbírì 'ví dù tí mbe waa có mi ndá 'duu 'dáá gí. ²⁰ Tacó wofí tí có mi Mòze gítí bà bàkà 'bí 'duu gbaànjé muu to tí nó tí 'duu jáá kùro Mbírì nò wálá, i òò náa có mi Mòze kù bàkà nó káa bà bàkà 'duu 'ví òò ni éno máa, yì a mbe bàkà vò i.

Ngú kpokèjì bà bàkà 'duu mi Mbírì tí 'duu jáá kùro wó

²¹ Káa Mbírì kpónó túbà 'bí òò ngú kpokèjì bà bàkà ndá 'duu mi wó tí ndá 'duu jáá kùro wó mbe co tende 'do tí có mi Mòze gí. Ndá có gbí wáràgà mi Mòze, ta ndá có gbí ndá wáràgà mi ndá mbe 'dòkò có mi Mbírì, kù 'dè yúco a i gítí ngú kpokèjì tí nó. ²² Ngú kpokèjì bà bàkà ndá 'duu mi Mbírì tí ndá 'duu jáá kùro wó nó a bà tee njembí ndá 'duu òò 'dáá gí mbe ùnje gítí Jézù nó mítí Jézù tí Bindi-Mbírì, tacó 'bè gbí òkò tí ndá 'duu 'dáá gí kùro Mbírì wálá. ²³ Tacó ndá 'duu 'dáá gí bàkà vò i, bindi bà yee gbí ngba Mbírì gii kpò ndú gí. ²⁴ Káa a nambeè mi Mbírì náa yì bàkà jì ndá 'duu 'dáá gí sínò nó ká gii 'viindi nambeè gbí òkò tí ndá 'duu ta Mbírì ta rè mi Jézù tí Bindi-Mbírì, tí mbe njaanga mi rì ndá 'duu 'do gbí vò i. ²⁵ Mbírì je Bindi-Mbírì tí Jézù tí i-cí-ci, tacó waa mbelè wó 'ví dù tí i mbe si yì 'ví je à-cee-gí gítí ndá vò i mi ndá mbe tee njembí ndú mítí Bindi-Mbírì. Mbírì bàkà éno tacó bà túbà jì ndá 'duu máa, yì tí Mbírì waa có ta yúco, tacó yì táánò sàà kùro kù toro ndá vò i mi ndá 'duu mítí wó tí bàà. ²⁶ Káa yì gbí ngú o tí nó kpónó nó kù túbà tí wó tí mbe kù waa có ta yúco ta bà bàkà ndá 'duu òò mbe kù tee njembí ndú mítí Jézù nó tí ndá 'duu jáá kùro wó.

²⁷ À má éno, ndoo kpónó bà wu gbí tí ndoo máa ndoo 'vala tí ndoo 'do gbí vò i gí á ta rè yè? 'Bí i náa ndoo bà wu gbí tí ndoo á tacó nó wálá. Tacó yè? Tacó náa ndoo kù 'dí có mi Mòze nó? Ngé lá! Tacó ndoo kù tee njembí ndoo mítí Bindi-Mbírì. ²⁸ Tacó ndoo ùnje gí, máa, 'duu kù dù tí 'duu jáá kùro Mbírì ká 'do gbí bà tee njembí wó mítí Bindi-Mbírì, me 'do gbí bà kpòlo tí ndá có mi Mòze lá. ²⁹ Yo kù kofo có máa, Mbírì káa Mbírì mi ndá Ìziriyéli ta kpééti ndú? À me éno lá. Yì a Mbírì mi ndá 'bí tende òò 'duu delè. ³⁰ Mbírì lè má ká gbaànjé, yì bà bàkà ndá Ìziriyéli tí ndá 'duu jáá kùro wó 'do gbí có bà tee njembí ndú mítí Jézù, yì delè bà bàkà ndá 'duu òò náa ndú me ndá Ìziriyéli lá nó tí ndá 'duu jáá kùro wó delè 'do ká gbí có bà tee njembí ndú mítí Jézù. ³¹ Gbí có tí nó kpónó máa, ndoo 'va có mi Mòze gí 'dè gí tacó bà tee njembí ndoo mítí Jézù? Gbaànjé lá! Tende co tí, a bà tee njembí ndoo mítí Jézù ká kù si ndoo 'ví zèè có mi Mòze tí kpòò.

4

Bà mèlè ndi Àbiráámò

¹ À má éno, ndoo 'ví 'dè gítí Àbiráámò tí 'duu tí nó mbe jò ndá bu ndoo nó máa yè?

² Tacó áá táánò má a ndá i gbí 'bí Àbiráámò ká bàkà yì tí 'duu jáá kùro Mbírì, Àbiráámò táánò bà 'de i bà wu gbí tí wó tí gí. Káa yì bà wu gbí tí wó me mí kùro Mbírì lá. ³ Tacó à cu mí gbí wáràgà mi Mbírì máa, «Àbiráámò táánò ùnje gítí Mbírì, tacó éno, Mbírì gii bàkà Àbiráámò tí 'duu jáá kùro wó.» ⁴ 'Duu má 'de i 'do gbí bà ka wu'o, i tí nó a i gbí wu'o mi wó, à me i-nambeè lá. ⁵ Káa 'duu má bàkà nètè lá, káa yì kù tee njembí wó mítí Mbírì, tí mbe kù bàkà ndá mbe bàkà vò i tí ndá 'duu jáá kùro wó nó, a bà tee njembí 'duu tí nó mítí Mbírì ká bà si Mbírì 'ví bàkà yì tí 'duu jáá. ⁶ Káa kòcò Dàvidè tí gbolò gba mi ndá Ìziriyéli táánò gítí ndá nambeè tí nó náa Mbírì bàkà jì 'duu òò mbe bàkà nètè lá, káa yì gii si yì tí 'duu jáá kùro wó tí Mbírì nó, éno máa,

⁷ «Ndá 'duu tí nó náa Mbírì je à-cee-gí gítí ndá vò i mi ndú gí,

delè náa Mbírì 'bu i mí muu ndá vò i mi ndú gí nó,

a ndá mbe tó pá!

⁸ 'Duu òò náa Mbe tí ndoo bà si ndá vò i mi wó tí có lá nó,

a mbe tó pá!»

⁹ Tó pá tí nó náa Dàvidè táánò 'dè có gítí nó ká tacó tí ndá 'duu òò mbe ya gí gbí gázà gí nó cuki, wèè, à delè tacó tí ndá 'duu òò mbe ya gí gbí gázà lá nó? Ndoò kù 'dè có máa, à cu mí gbí wáràgà mi Mbírì, máa, «Àbiráámò táánò ùnje gítí Mbírì, tacó éno, Mbírì gii si yì tí 'duu jáá 'do gbí có bà ùnje mi wó nó.» ¹⁰ Mbírì táánò bàkà Àbiráámò tí 'duu jáá kùro wó nó ta o ngayi? Kùro bà ya yì gí gbí gázà, wèè, á bindi bà ya Àbiráámò gí gbí gázà? Mbírì bàkà yì a i kùro bà ya yì gí gbí gázà. ¹¹ Yì gii ya gí gbí gázà a i bindi

có tí nó, tacó bà tùbà máa, Mbírì táánò bàkà yí tí 'duù jáá kùro wó tí Mbírì 'do gbí có bà tee njembí wó míti wó si yí ya gí gbí gázà kálásè. Mbírì bàkà éno tacó wàa Àbiráámò 'ví dù tí bu ndá 'duù tí nó 'dáá gí mbe ya gí gbí gázà lá, káa yí tí Mbírì gù bàkà ndú tí ndá 'duù jáá kùro yì gí nò. ¹² Àbiráámò delè a bu ndá 'duù tí nó táánò mbe ya gí gbí gázà gí nó, me ká cuki tacó náa ndú ya gí gbí gázà gí nó lá; yí a bu ndú tacó ndú kú tee njembí ndú míti Mbírì go i mì bu ndoo Àbiráámò táánò á kùro bà ya yí gí gbí gázà.

À 'de i tàkò cí mì Mbírì 'do gbí bà tee njembí 'duù míti wó

¹³ Káa cí tí nó náa Mbírì táánò ci ta ndá Àbiráámò ta ndá 'vii bindi wó, máa, to tí nó bà dù tí mbèlè mì ndú nó, 'do me gbí có bà 'di có mì Mòze mì Àbiráámò nó lá. À gí a i 'do gbí có bà tee njembí Àbiráámò míti Mbírì, bindi Mbírì gù bàkà yí tí 'duù jáá kùro wó. ¹⁴ Tacó à má 'dè có máa, à káa ndá mbe 'di có mì Mòze ká zèè to tí nó tí mbèlè mì ndú, gbí éno máa, bà tee njembí 'duù míti Mbírì me i lá, i gbí ndá cí mì Mbírì delè wálá. ¹⁵ Tacó có mì Mòze kú gí ta kpo-tàkòcò mì Mbírì gítí ndá 'duù, káa bàndò tí nó náa có mì Mòze tí wálá nó, ndá 'duù kpò có mì Mòze lá.

¹⁶ Tacó éno, cí tí nó táánò náa Mbírì ci ta Àbiráámò nó rò kpòlo ma a i míti có bà tee njembí míti wó tí Mbírì, cí tí nó kpòlo ma a i gítí i-nambee mì Mbírì sínò ji ndá 'vii-gù Àbiráámò 'dáá gí, à me ká cuki ji ndá mbe kú kpòlo tí ndá có mì Mòze lá, à delè tacó tí ndá mbe kú tee njembí ndú míti Mbírì go i mì Àbiráámò, tacó yí a bu ndoo 'dáá gí, ¹⁷ á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì máa, «Ye bàkà wó tí bu ndá 'duù me mbè muu to tí nó gí,» nò. Àbiráámò a bu ndoo kùro Mbírì tí nó náa yí tee njembí wó míti wó, tí mbe kú je 'válá ji ndá ku, delè náa ndá i ñinó náa ndú sàa wálá nó kú bàkà tí 'do gbí có mì wó nó.

¹⁸ Àbiráámò táánò ùndi i tàkò cí tí nó náa Mbírì ci ta yí máa, «Ndá 'vii-gù lo bà me mbè go ndá yii tàrì,» nó kpòò, kpò tí. Káa yí kpòò kú tee káa njembí wó míti Mbírì tacó éno, yí gù gí tí bu ndá 'duù me mbe. ¹⁹ Ndoò tí Àbiráámò ta o tí nó náa Mbírì ci ta yí gítí bà jò 'vii nó dè gítí zi'duù-vò; yí ta o tí nó ñò ni gí máa, yí a kánji ku, yí delè gù ñò ni gí máa, nawù yí Sàrà a kázá. ²⁰ Kpèti ká éno, yí zò gbí nje wó gítí có tí nó náa Mbírì ci ta yí nó lá, yí delè me kpùkù-kpùkù gítí bà tee njembí wó míti Mbírì lá; bà tee njembí míti Mbírì gù je wotí bà ùlù Mbírì ji yí ndii ñinó sàa kùro nó gí. ²¹ Có ta kponje gítí gbaànjé nje wó wálá a ñinó máa, «Yá-cí-ci mì Mbírì kpili lá.» ²² Ñinò a gbí nderè có tí nó náa Mbírì gù si ta yí tí 'duù jáá kùro wó tí Mbírì nó ká nó. ²³ Có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì máa, «Àá táánò cu 'bi míti wó máa yí a 'duù jáá kùro Mbírì,» nó, me ká gítí Àbiráámò ta kpééti wó lá. ²⁴ À cu delè gítí ndoo, náa ndoo má ùnje gítí 'duù tí nó mbe 'vala ndi Jézù tí nó, ²⁵ náa à zi yí táánò tacó ndá vò i mì ndoo, káa Mbírì gù 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó tacó bà bàkà ndoo tí ndá 'duù jáá kùro Mbírì gí nò.

5

Bà dù tí 'duù jáá kùro Mbírì

¹ À má éno, ndoo lè má kù dù tí ndá 'duù jáá kùro Mbírì 'do a i gbí có mì bà tee njembí ndoo míti Mbírì, gbí òkò tí ndoo kú dù niki maa ta Mbírì ta rẹ Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbírì. ² A bà tee njembí ndoo míti Mbírì ta rẹ mì Jézù ká si ndoo 'ví yèè dé gítí Mbírì, náa yí kpónò kú bàkà ta nambee ji ndoo ta o 'dáá gí, náa ndoo kú dùlù ta tí ndoo, kú koro ta có gítí bà dù gbí ngba Mbírì nó. ³ Káa à cuki nó me káa i ñinó náa ndoo bà dù ta líkí'o nó lá, ndoo delè bà dù ta líkí'o bà kòndò ndá sé'i mì ndoo, tacó a bà kòndò ndá sé'i ká kú jò yú njembí. ⁴ Káa a yú njembí ká kú jò cè bà bàkà i ñinó mbe kú peteke tàkòcò Mbírì nó, cè bà bàkà i ñinó mbe kú peteke tàkòcò Mbírì nó ká kú jò bà koro có li míti Mbírì. ⁵ Káa bà koro có li míti Mbírì te nó mí ro ndoo lá, tacó Bèri-mi-Mbírì náa à je ji ndoo nó yè gbí njembí ndoo ta tó bà zè tí mì Mbírì gí.

⁶ Bindi-Mbírì táánò cì tacó tí ndoo ta o tí nó náa à gbí muu Mbírì nó, si ndoo tí ndá mbe bàkà vò i; ta o tí nó wotí bà 'vala miři ndoo tí ndoo wálá, nje wú delè tí ndoo wálá nó. ⁷ Bà 'de 'duù ñinó mbe gbí gbí njembí wó gítí bà cì á muu 'duù ñinó jáá kùro Mbírì nó kpóló-kpòlo, 'duù kpèti ndá-bí-lá bà zèè njembí wó tacó bà cì á muu to 'duù gí. ⁸ Káa Mbírì tùbà bà zè ndoo mì wó niki maa ji ndoo ta bà cì Bindi-Mbírì á muu ndoo si ndoo táánò a ndá mbe bàkà vò i. ⁹ Káa Bindi-Mbírì lè táánò má bàkà ndoo tí ndá 'duù jáá kùro Mbírì ta bà cì yí tacó tí ndoo gí, yí kpónò bà 'vala ndoo 'do nje kpo-tàkòcò mì Mbírì ta wotí ká tí. ¹⁰ Tacó 'Vii-mi-Mbírì lè má cì tacó bà bàkà ndoo tí ndá kómbe Mbírì si ndoo táánò a ndá ku'di tí Mbírì nó gí, yí kpónò bà 'vala ndoo 'do gbí ndá vò i mì ndoo si

yí tí wu wó nó ta wotí ká tí. ¹¹ Káa à cuki me ká ènò lá, ndoo delè kù dù ta líkí'o Mbíri tí ndoo ta rẹ̀ mí Mbe tí ndoo Jézù, náa ndoo kù zèè kómbeè ta Mbíri ta rẹ̀ mí wó.

Ndà Ádàmà ta Bindi-Mbíri

¹² A gbèè 'dakò táánò ká gí ta vò i gí muu to tí nò, vò i gí gí ta ku, bindi ku gí 'vèè cee gbí ña ndá 'duu 'dáá gí, tacó ndá 'duu 'dáá gí a ndá mbe bàkà vò i. ¹³ Vò i táánò sàà kuu muu to tí nó kùro bà gí có mì Mòze, káa Mbíri táánò kí 'bì wó tí vò i mì ndá 'duu tí bàndò tí nó náa có mì Mòze tí wálá nó lá. ¹⁴ Kpèti ká ènò, ku táánò 'bità bà ziki ndá 'duu 'do gbí o mì Ádàmà yee gbí o mì Mòze. Ta ndá ña ñinò 'dáá gí, ndá ña ndá vò i mì ndá 'duu tí nó náa ku táánò ziki ndú nò me go ña vò i mì Ádàmà ta o tí nó náa yí kpò ta có mì Mbíri nó lá. Ádàmà táánò ká go ngò've i gbí nji kùro 'duu tí nó kèji nò.

¹⁵ Káa i-nambee mì 'duu tí nó kèji nó me go vò i mì Ádàmà lá. Tacó vò i mì gbèè 'dakò má mi ndá 'duu me mbè, kponje gítí wálá, máa, Mbíri bàkà nambee me gbolo sínò jì ndá 'duu me mbè ta rẹ̀ mí gbèè 'dakò tí nó tí Jézù, tí Bindi-Mbíri nò. ¹⁶ Káa có tàkò gbèè i-nambee tí nó náa Mbíri je jì ndá 'duu sínò nó me go có tàkò vò i mì gbèè 'dakò tí nó nò lá. Tacó gbèè vò i gí ta bà waa có ku mití ndá 'duu, káa gbèè i-nambee mbe gí gí tàkò ndá vò i me mbè kù njaanga mi ndá 'duu á 'do gbí vò i. ¹⁷ À dú káa yúco máa, ku kpónò zèè to 'do gbí có mì vò i mì gbèè 'dakò, ta rẹ̀ mí gbèè 'dakò tí nó. Káa i tàkò i tí nó náa gbèè 'dakò tí nó tí Jézù tí Bindi-Mbíri bàkà nó me gbolo ngé ndii gí. Mbíri bàkà nambee jì ndoo me gbolo, yí delè gí ùnje bà dù ndoo tí ndá jáá 'duu ta rẹ̀ mí Jézù. Tacó ènò, ndoo bà zogo to tí nó go ndá kpo-kpò gba ta rẹ̀ mí Jézù tí Bindi-Mbíri.

¹⁸ À má ènò, go ñinò náa vò i mì gbèè 'dakò ká ga wú mití mi ndá 'duu 'dáá gí nó, à delè káa gbèè tó i náa gbèè 'dakò bàkà ká njaanga wú 'do tí mi ndá 'duu 'dáá gí, à delè káa gbèè tó i tí nó ká je 'válá jì ndá 'duu 'dáá gí. ¹⁹ Tacó à bàkà ndá 'duu me mbè tí ndá mbe bàkà vò i 'do gbí có bà 'di có lá mì gbèè 'dakò; à delè bà bàkà ndá 'duu me mbè tí ndá 'duu jáá kùro Mbíri 'do gbí có bà 'di có mì gbèè 'dakò.

²⁰ Có mì Mòze gí tacó bà àdi ndá vò i, káa bàndò tí nó náa vò i àdi tí nó, nambee mì Mbíri àdi ndii gí, ²¹ tacó waa, vò i má kù zèè to ta bà mì ndá 'duu mì ku, nambee mì Mbíri 'ví zèè to ta bà co tí jáá kpokèjì mì Mbíri mbe ya ta ndoo gítí 'válá ñinò mbe cee lá nó ta rẹ̀ mí Jézù tí Bindi-Mbíri, tí Mbe tí ndoo.

6

Vò i bà je bà i tí ye wálá lá ká go ku, káa ye kù 'vala ta rẹ̀ mí Bindi-Mbíri

¹ Ndoò kpónò 'ví 'dè máa yè? Ndoò aanga muu ndoo ká mití bà bàkà vò i, tacó waa, Mbíri 'ví bàkà ta nambee jì ndoo me gbolo? ² Ngé lá! Ndoò tí ndá mbe biya vò i ká go ku 'ví dù ndi ndoo kù 'vala gbí vò i ta ña kpokèji ngayi? ³ Yo ñò ni lá, máa, ta o tí nó náa áá táánò caka tí ndoo tacó bà dù toko ta Bindi-Mbíri tí Jézù nó, à delè caka tí ndoo tacó bà cì toko ta yí? ⁴ À má ènò, áá táánò duu ndoo ta ndú ta bà caka tí ndoo ta ndú mí gbí ku, tacó waa, ndoo delè 'ví 'vala ngú 'válá, go ñinò náa Bindi-Mbíri táánò 'vala ta ndi wó 'do gbí muu'dú wó ta wotí mì Buu wò nò.

⁵ Tacó ndoo táánò má gbo ta ndú mí gbí bà cì ña ku mì wó nò gí, kponje gítí bà dù ndoo ta ndú gbaanjé gbí bà 'vala ndi ndoo 'do gbí muu'dú ndoo go i mì wó nò wálá. ⁶ Ndoò ñò ni gí, máa, áá táánò gbí ká dii ndoo toko ta Bindi-Mbíri mití njèèkpè mù tacó bà zì ká dii ndoo tí nó náa vò i yè gbí gí nó gí. Tacó waa, ndoo 'ví dù tí ndá i-zógò-zogo mì vò i káká'i lá. ⁷ Tacó 'duu má cì gí, yí njaanga nò a mi ndá 'do gbí vò i gí. ⁸ Káa ndoo táánò má cì ta ndá Bindi-Mbíri gí, ndoo ùnje gí, máa, ndoo delè 'vala ta ndii gí. ⁹ Tacó ndoo ñò ni gí, máa, Bindi-Mbíri bà cì ndi wó bindi bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó nò káká'i wálá; wotí mì ku káká'i gítí bà zì yí wálá. ¹⁰ Yí cì ta bà gbaanjé, ngbé, tacó bà cee wotí mì vò i; káa yí kpónò kù 'vala a i tí Mbíri. ¹¹ À má ènò, yo kpónò 'ví ñò tí yo á go ndá ku 'duu jì vò i, waa yo 'ví ñò tí yo tí ndá wu 'duu jì Mbíri ta rẹ̀ mí Bindi-Mbíri tí Jézù.

¹² Yo si vò i 'ví gèè bè wó mí gbí dii yo tí nó tí putú kàrà nó lá; yo delè 'ví legée mi ndá yo gí tàkò có mì go bà bàkà vò i lá. ¹³ Yo 'ví si ndá bà to tí yo 'ví si tí ndú tí ndá i bà bàkà nètè mì vò i lá; yo si tí yo a i jì Mbíri go ndá 'duu ñinò náa yí 'vala ndú 'do gbí ku gí; yo lo muu gíri jì Mbíri, waa yí 'ví si ndá bà to tí yo 'dáá gí tí ndá i bà bàkà ta tó i; ¹⁴ bindi vò i káká'i bà gèè bè wó mí muu yo wálá, tacó yo kpónò kù 'vala me ta có mì Mòze lá, yo kù 'vala a i ta nambee mì Mbíri.

Yo kpónò a ndá bòò mì Mbíri

¹⁵ Nò waa yè? Nògí, ndoo bàkà vò i tacó náa ndoo kpónò kù 'vala me ta có mì Mòze lá, ndoo kù 'vala a i ta nambee mì Mbíri nò waa? Ngé lá! ¹⁶ Yo ñò ni gí, máa, yo má si

tí yo tí ndá bòò mbe 'di có mì 'duù, yo gí tí ndá bòò mì 'duù tí nò náa yo kù 'di có mì wó nò gí? Yo má kù 'di a có mì vò i, yo bà gbo nje ta ku, yo má kù 'di a có mì Mbíri, yo bà gbo nje ta bà dù tí ndá 'duù jáá kùro Mbíri. ¹⁷ Káa yo 'ví 'dè níki maa ji Mbíri, tacó yo táánò a ndá bòò mì vò i, káa yo kpónó zèè yúcó tí nò náa áá táánò nìbà jì yo nò ta njembí yo gbaànjé. ¹⁸ Áá táánò njaanga wú mì vò i 'do tí miři yo gí, bindi áá gii ga míti miři yo a wú mì yúcó. ¹⁹ Ye kpónó kù 'dè có jì yo ta nje có mì ndá 'duù, tacó bà lé jé cee 'do tí 'duù lá, go ña ñinó náa yo ta 'bí o táánò si dii yo tí i bà-nò-vò-ndò, ta bà bàkà ndá vò-vò i ñinó mbe 'vii ro 'bá lá nò; à má ènò, yo si dii yo kpónó tí i bà bàkà ndá i ñinó jáá, ta ndá tó i kùro Mbíri.

²⁰ Ta o tí nò táánò náa yo a ndá bòò mì vò i nò, njembí yo mù gítí có bà dù tí ndá 'duù jáá kùro Mbíri lá. ²¹ Káa yo táánò 'de gbí ndá i tí nò náa yo bàkà ndú káa à kpónó ro yo a nò ndú nò, a yè? Ndòngbú ndá i tí nò a ku. ²² Káa à kpónó njaanga wú mì vò i 'do tí miři yo gí; yo kpónó gí tí ndá bòò mì Mbíri gí, káa ndá i náa yo 'de gbí bà dù tí ndá bòò mì Mbíri a bà dù tí ndá tó 'duù, ta bà 'de 'valá ñinó mbe cee lá nò. ²³ Tacó mboo tàkò vò i a ku, káa i-nambee tí nò náa Mbíri je sínò nò, a bà 'de 'valá ñinó mbe cee lá nò, ta bà 'vala toko ta Bindi-Mbíri tí Jézù, tí Mbe tí ndoo.

7

Yo ñò 'do mì ndá mbe kò tí ndú

¹ Yo ñò ni lá, ndá ná'vindí, tacó ye kù 'dè có tí nò a i jì ndá mbe 'di gbí có mì Mòze gí, máa, có mì Mòze kù zogo 'duù ká si yí gbí wu wó? ² Có mì Mòze kù ẹre nawù 'dakò jì kù wó si kù wó káa wuù; káa kù nì má cì gí, wú tí nò náa có mì Mòze ẹre ta ndú tí ndá 'dakò ta nìi nó kaṛa 'do tí nìi tí nò gí. ³ Gbí có tí nò éno máa, nawù 'dakò má dù ta 'bí tende 'dakò si kù wó káa wuù, có mì Mòze kù zèè yí, máa, yí a mbe zingbà 'dakò; káa 'bí 'dakò má zèè 'bi wó si kù wó cì gí, rè wó gbí ñinó kpòò mbe mbe zingbà 'dakò lá.

⁴ À má ènò, bà cì Bindi-Mbíri míti njèèkpè mù nò kpónó bàkà yo tí ndá 'duù ñinó náa có mì Mòze kpónó káká'i zèè yo lá nò gí, ndá ná'vindí, tacó yo kpónó a ndá bà to tí dii wó; yo kpónó a ndá nawù 'dakò tí nò náa Mbíri táánò 'vala yí 'do gbí muu'dú wó nò, tacó wàa, yo 'ví dù tí ndá duù ñinó ta i ká gbí yo nò kùro Mbíri. ⁵ Tacó ta o tí nò táánò si ndoo kù 'vala ká gí tàkò có mì dii ndoo tí nò mbe yè ta vò i gí nò, có mì Mòze ta o tí nò tanga go vò i 'vèè cee gbí ndá bà to tí dii ndoo 'daá gí, kù jò ku. ⁶ Káa ndoo kpónó njaanga wú mì có mì Mòze 'do tí miři ndoo gí; a bà cì ndoo ká 'vala ndoo 'do 'bí có mì Mòze táánò tí miři ndoo nò; áá táánò njaanga miři ndoo 'do gbí có mì Mòze tacó wàa ndoo 'ví bàkà nètè jì Mbíri gbí ngú kpokèjì mì Bèri-mi-Mbíri, me gbí ká kpokèjì mì Mòze náa à cu mí gbí wàràgà nò lá.

Bà ngii nge ta vò i

⁷ Ndoò kpónó 'ví 'dè máa yè? Ndoò 'ví 'dè máa, có mì Mòze a vò i kùro Mbíri? Gbaànjé lá! Tacó áá táánò lá me có mì Mòze lá, ye gí bà ñò vò i kùro Mbíri ni wálá. Áá táánò má me có mì Mòze lá, ye táánò bà ñò ni éno máa, bà dù ta go i mì ndá 'bí 'duù a vò i nó wálá. ⁸ Káa vò i gii 'de kpokèjì bà tanga go ndá i mì ndá 'duù míti ye 'do gbí có mì Mòze nò. Tacó có mì Mòze má wálá, vò i cì gí. ⁹ Ta o tí nò táánò náa ye 'di ndá có mì Mòze lá nò, ye a wu 'duù; káa ndá có mì Mòze má gii gí gí, vò i gii 'vala ndi wó gí, bindi ye gii cì gí; ¹⁰ ndá có tí nò mì Mòze, náa áá táánò 'dè jì ndá 'duù tí ndá có mbe je 'valá nò, gii 'visi tí jì ye tí ndá i ku. ¹¹ Tacó vò i gii 'de kpokèjì gítí bà eendi ye, bindi vò i gii zì ye gí, 'do gbí có mì có mì Mòze.

¹² À má ènò, ndá có mì Mòze a ndá có mì Mbíri, kòcò Mòze delè a kòcò Mbíri, tí kòcò yúcó, delè tí kòcò tó có. ¹³ Gbí có tí nò máa, a i tí nò tí tó i nó táánò ká ja ku gí tí gítí ye? Ngé lá! Áá táánò a vò i ká zi ye tacó bà túbà tí wó ngbàràngà'i gí sè tí ku mbe zi ye ta rè mí tó i, vò i kù 'visi ndá có mì Mòze á tí ndá tó có nò tí ndá vò i, tacó bà túbà tí wó tí 'dóó i tí nò tí vò i nò.

Ndá i mbe ñonòkò tí gbí muu 'duù

¹⁴ Ndoò ñò ni gí máa, ndá có mì Mòze a ndá có mì Mbíri, káa ye a 'duù muu to tí nò, náa à si ye tí bòò jì vò i gí. ¹⁵ Ye 'di gbí ndá i tí nò náa ye kù bàkà nò lá. Tacó ye kù bàkà me ndá i tí nò ta go ndú tí ye nò lá. Ye kù bàkà káa ndá i tí nò náa ye kù sogo ndú nò. ¹⁶ Ye kpónó má bàkà i ñinó ta go tí ye wálá nò, ye unje gí, máa, có mì Mòze a yúcó. ¹⁷ À má ènò, à me ye ká kù bàkà i ta muu ye lá, a vò i tí nò mbe kù dù gbí njembí ye nó ká kù bàkà nètè. ¹⁸ Tacó ye ñò ni gí, máa, gbèe tó i mbe kù 'vala gbí dii ye wálá, ye kù nì a gbí tú ye tí nò mbe yè ta vò i gí nò. Go bà bàkà i ñinó tí i dú nó kuu gbí njembí ye, káa, woti bà bàkà tí ye wálá. ¹⁹ Tacó ye bàkà ndá tó i tí nò ta go ndú tí ye nó lá, ye

kù bàkà a ndà vò i tí nó ta go ndú tí ye wálá nò. ²⁰ À má ènò, ye má bàkà i ñínò ta go tí ye lá nó, gbí éno máa, à me ye ká bàkà lá, a vò i tí nó mbe bàkà kudu mì wó mí gbí njembí ye gí nó ká bàkà .

²¹ Tacó ènò, ye kpónó gii ñò éno máa, a 'bí i ká kù bàkà nèté, tacó ye má 'dè có máa ye bàkà tó i, à kù co 'bì ye káa vò i. ²² Tacó à ngéé gbí njembí ye tà'i kà a go bà bàkà go có mì Mbíri, ²³ káa ye kù ñò 'bí tende có kù bàkà nèté cee gbí dii ye 'dáá gí, kù tè tó có tí nó gbí muu ye nó ta gó. Ñìnò a i tí nó mbe kù bàkà ye tí zà-za gó mì vò i tí nó mbe bàkà kudu mì wó cee gbí dii ye 'dáá gí nó ká nò. ²⁴ A ña yè yè ká tí ye éno! A 'di ká bà 'vala ye 'do tí dii tí nó mbe kù ya ta ye gí nje ku nó? ²⁵ À ùlù Mbíri ta rẹ̀ mì Jézù tí Bindi-Mbíri tí Mbe tí ndoo!

A káa ye 'do gbí 'dóó bà kojo có mì ye ká kù bàkà go có mì Mbíri, káa dii ye tí nó mbe ye ta vò i gí nó 'di a có mì vò i.

8

Bà 'vala ta wotí mì Bèri-mi-Mbíri

¹ À má ènò, à kpónó bà waa có mítí ndá 'duù tí nó mbe kù 'vala toko ta Bindi-Mbíri tí Jézù nó, njaanga wú mì ndá ku ta vò i 'do tí miiri ye gí. ³ Tacó i tí nó náa bà bàkà táánò kpò có mì Mòze gí, tacó dii ndoo tí nó náa vò i yè gbí gí nó jo'doko wotí mì có mì Mòze gí nó, Mbíri gí bàkà gí; Mbíri kpò nje vò i ta bà tuu 'vii mì wó ta tú wó go tú 'duù ta vò i yè gbí gí, bindi Mbíri gii waa có mítí vò i tí nó gbí tú wó nò. ⁴ Mbíri bàkà ènò tacó wáa, ndoo 'ví 'di ta có tí nó náa có mì Mòze 'dè ji ndoo nó, ta bà 'di có mì Bèri; ndoo 'ví 'di me có mì dii ndoo tí nó mbe yè ta vò i gí nó lá. ⁵ Tacó ndá 'duù ñínò mbe kù 'vala go có mì dii ndú nó kù kojo có ká gítí ndá i mì dii ndú, bindi ndá ñínò mbe kù 'vala go có mì Bèri nó kù kojo có ká gítí ndá i mì Bèri. ⁶ Bà kojo có ká gítí dii 'duù kù je a ku ji 'duù káa bà kojo có gítí Bèri kù je a 'válá ñínò mbe cee lá nó ji 'duù, à delé kù si 'duù 'ví dù ta 'dè njembí wó gítí Mbíri. ⁷ Tacó muu 'duù ñínò mbe kù kojo có ká gítí dii wó nó a muu ku'di tí Mbíri, ña muu tí nó gítí bà 'di có mì Mbíri ngé gí wálá. Wotí bà 'di có mì Mbíri tí ña muu tí nó kpokoo gí wálá, ⁸ wotí bà peteke takocó Mbíri delé tí ndá 'duù tí nó mbe kù 'di có mì dii ndú nó wálá.

⁹ Káa yo kpónó kù 'di me có mì dii yo lá, yo kù 'di a có mì Bèri, náa Bèri-mi-Mbíri dú ta yúco má bàkà kudu mì wó á mí gbí njembí yo gí nó. 'Duù ñínò náa Bèri mì Bindi-Mbíri gbí njembí wó wálá nó, me 'duù mì Bindi-Mbíri lá. ¹⁰ Ku kpéti má ziki dii yo á 'do go có mì vò i gí, káa Bindi-Mbíri má kù 'vala gbí njembí yo, gbí éno máa, lilí yo kpòò kù 'vala ká 'vala, tacó à 'viindi nambeé gbí òkò tí yo ta Mbíri gí. ¹¹ Bèri mì mbe te Jézù 'do gbí ku gí yaà nó má kù dù gbí njembí yo, yí tí mbe te Bindi-Mbíri tí Jézù gí yaà 'do gbí ku nó delé bà si Bèri mì wó 'ví je 'válá ji ndá dii tí nó tí ndá i mì ku nó gí.

¹² À má ènò, à me i mì dii ndoo ká muu ndoo, wáa ndoo 'ví 'vala tí go có mì dii ndoo nó lá, ndá ná'vindi ye, ¹³ tacó yo má kù 'vala go có mì dii yo, yo bà ci gí, káa yo má kù 'vala go có mì Bèri, wáa yo 'ví ziki ndá nèté mì vò i gí, yo bà 'vala gí.

¹⁴ Ndá 'duù tí nó náa Bèri-mi-Mbíri kù tè kuro ndú nó a ndá 'vii mì Mbíri. ¹⁵ Tacó Bèri tí nó mì Mbíri náa yí je ji yo nó, me bèri ñínò mbe bàkà yo tí ndá bòò nó lá, yí delé me bèri ñínò mbe te gúku mítí yo nó lá. Yí a Bèri ñínò mbe bàkà yo tí ndá 'vii mì Mbíri, tí Bèri ñínò mbe si yo kù ni, «Áá Babá, áá Buù!» mítí Mbíri. ¹⁶ Bèri-mi-Mbíri unje gí máa ndoo kù 'dè a yúco máa, ndoo a ndá 'vii mì Mbíri. ¹⁷ Káa ndoo má a ndá 'vii mì Mbíri, ndoo a ndá mbe zèè mbèlè, tí ndá mbe zèè mbèlè mì Mbíri, ndoo delé a ndá ka Bindi-Mbíri mbe zèè mbèlè. Ndoò má gbo ta ndá Bindi-Mbíri mí gbí bà kònò sé'i mì wó gí, Mbíri delé bà te duù mítí ndoo ta ndú.

Banga o tacó tí ndá 'duù mì Mbíri wúnò

¹⁸ Ye si bà mbu ndò tí nó náa ndoo kpónó kù mbu nó tí i ro ye, wáa ye 'ví 'vii mítí ña banga o tí nó náa Mbíri kù si u ta ndi ndoo nó lá. ¹⁹ Tacó ndá i tí nó 'dáá náa Mbíri suu ndú nó léngé-lenge kù ù bà co ri tí nó náa Mbíri bà tubà tí ndá 'vii mì wó nó. ²⁰ Tacó Mbíri táánò waa có mítí ndá i tí nó náa yí suu ndú nó me 'do gbí có mì ndú lá; Mbíri waa có tí nó ká 'do gbí có mì wó gbí njembí wó tí Mbíri, ta bà kojo có. ²¹ máa, yí wúnò bà njaanga miiri ndá i tí nó náa yí suu ndú nó do gbí bà volo ndò, tacó wáa, ndú 'ví dù gbí ngba'o go i mì ndá 'vii mì Mbíri. ²² Ndoò ñò ní gí, máa, ndá i tí nó náa Mbíri suu ndú nó 'dáá gí kù mèlè-mèlè ta sé'i go i mì ni ta gó-káyí tí wó nó, 'do tí bà 'bità bà suu to tí nó yee tí wúnò. ²³ Káa à me káa ndá i tí nó náa Mbíri suu ndú nó ká kù mèlè-mèlè ta kpéeti ndú cuki lá; ndoo tí ndá kpédélé 'duù tí nó náa Mbíri je Bèri mì wó ji ndoo tí i-nambeé nó delé kù mèlè-mèlè gbí njembí ndoo kù ù ta ndi bà bàkà ndoo mì Mbíri

tí ndá 'vii-kó-ko mì wó, wàa yí 'ví sí dìi ndoo 'ví volo lá. ²⁴ Tacó áá táánò 'vala ndoo a bà ù bà dù ndoo tí ndá 'vii ñinó náa a Mbíri ká ko ndoo. Káa ndoo má ñò i tí nó náa ndoo kù ù nó gí, rẹ ñinò káká'i me bà ù i lá. Tacó a 'di jé ká ù i tí nó náa yí 'de gí nó gí? ²⁵ Káa ndoo má kù ù a ndi i ñinó náa ndoo ñò ta ọ ndoo lá nó, ndoo kù ù ta bà zèè njembí ndoo.

²⁶ Bèri-mi-Mbíri kù koni ndoo tacó wotí tí ndoo wálá, delè tacó ndoo ni bà 'deke tí ndoo jì Mbíri go ñinó náa à tí nó lá; káa Bèri kù 'deke tí wó jì Mbíri tacó tí ndoo ta bà rẹngá gbí njembí wó tí ña ñinó náa 'duù bà ni bà 'dè gbí ta nje wó wálá. ²⁷ Káa à káa Mbíri tí mbe ñò ndá có gbí njembí ndá 'duù 'dáá gí ká 'di gbí có tí nó gbí njembí Bèri ñò, tacó Bèri kù 'deke tí wó jì Mbíri tacó tí ndá 'duù mi Mbíri 'vii ta có gbí njembí Mbíri.

²⁸ Ndoò ñò ni gí, máa, Mbíri kù bàkà ndá i 'dáá ká ta rẹ mì tó i jì ndá 'duù ñinó mbe zè yí níki maa, náa yí tẹ'è tí ndú 'do gbí 'dóó có mì wó gbí muu wó nò. ²⁹ Ndá 'duù tí nó náa Mbíri tẹ'è tí ndú nó a ndá 'duù ñinó náa yí cu 'bì wó mítí ndú sàà táánò, tacó wáa, ndú 'ví dù tí ndá cè kózò tí 'Vii mì yì tí Mbíri, wáa 'Vii mì yí 'ví dù tí 'vii-kíri mì ndú gbí òkò tí ndá mbe ná 'vindi. ³⁰ Mbíri tẹ'è tí ndá 'duù tí nó náa yí cu 'bì wó mítí ndú sàà kùro gí nò, yí delè gii bàkà ndá 'duù tí nó náa yí tẹ'è tí ndú tí ndá 'duù jáá kùro wó, bindi yí gii te banga mítí ndá 'duù tí nó náa yí bàkà ndú tí ndá jáá 'duù á kùro wó nò.

Mbíri kù zè ndoo níki maa ta rẹ mì Bindi-Mbíri

³¹ Á má éno, ndoo kpónò 'ví 'dè gítí ña ñinó a ña có yè? Có mì Mbíri má toko a i ta có mì ndoo, a 'di ká bà jòò gbí có ta ndoo? ³² Mbíri táánò lè má je 'Vii mì wó jì ku tacó tí ndoo gí, bà je ndá tó i ñinó náa à 'dáá kuu mì wó nó jì ndoo bà kpò yí gí? ³³ A 'di ká bà kpi ngbàngà tí ndá 'duù mì Mbíri náa yí cu 'bì wó mítí ndú nó? A Mbíri ká njaanga wú 'do tí miiri ndú gí; ³⁴ a 'di ká bà waa có mítí ndú? A Bindi-Mbíri tí Jézu ká bà waa có mítí ndú? Ngé lá! Tacó a yí táánò ká cì tacó tí ndoo, bindi yí gii 'vala ndi wó 'do gbí muu 'dú wó gí, yí kpónò kù ki tí wó tí bàndò náa à kù te duù mítí ngé ndii gí á rẹgbà tí Mbíri, kù 'deke tí wó jì Mbíri tacó tí ndoo. ³⁵ A 'di ká bà njèè gbí òkò tí ndoo ta Bindi-Mbíri tí mbe zè ndoo níki maa? A gbolò sé'i wèè, a 'bí ña i ká kù pèèmbi ndoo wèè, a bà mèèkè'i tí ndoo wèè, a làngawiri wèè, a yè bongo wèè, a vò i wèè, a ku? ³⁶ Á go có tí nó náa à cu mì gbí waràgà mì Mbíri éno máa,

«À kù ziki ze ta ri 'dáá gí tacó tí lo;

à kù bàkà i gítí ze go i gítí ndá rómbo

náa à kù ya ta ndú gí bà waa ndú,» nò.

³⁷ Káa ta ndá ña ñinó 'dáá gí, ndoo có gbí ñò ndá vò i tí nó go tàsà ndoo nó ta rẹ mì 'duù tí nó mbe zè ndoo níki maa nò. ³⁸⁻³⁹ Tacó ye ñò ni ngbàrángà'i éno gí, máa, wotí mì ku gítí bà njèè gbí òkò tí ndoo ta Mbíri tí mbe zè ndoo níki maa ta rẹ mì Bindi-Mbíri tí Jézu tí Mbe tí ndoo nò wálá; wotí mì 'valá gítí wálá, wotí mì ndá basili gítí wálá, wotí mì ndá 'bí bèri mbe kù jòò gbí có ta Mbíri gítí wálá, wotí mì ndá i ñinó náa ndú kpónò kuu tí nó ta ndá ñinó kèjì nó gítí wálá, wotí mì 'bí i muu kùro to tí nó ta wotí mì 'bí i tà ngo gítí wálá, wotí mì 'bí i 'do gbí òkò tí ndá i tí nó 'dáá gí náa Mbíri suu ndú nó gítí wálá.

9

Mbíri cu 'bì wó mítí ndá Ìziriyéli

¹ Có tí nó náa ye kpónò kù 'dè nó a yúco; ye a 'duù mì Bindi-Mbíri, ye 'dè 'verè lá, Bèri-mi-Mbíri delè kù 'dè có gbí njembí ye, máa, ye kù 'dè me 'verè lá. ² Sé có ba ré ye gí, njembí ye delè ta o 'dáá gí ká ọ wu tacó tí ndá nambe ye tí ndá Ìziriyéli, tí ndá 'dóó dùì ye, tí ndá mbelè ye. ³ Tacó Mbíri kùtáá má i njà mítí ye, wáa yí 'ví mó ye 'do tí Bindi-Mbíri gí tacó tí ndú, tàkòcò ye bà peteke ma. ⁴ Mbíri táánò cu 'bì wó mítí ndú á 'do gbí òkò tí ndá 'duù, bindi yí gii bàkà ndú tí ndá 'vii mì wó, ndú táánò kù dù gbí ngba Mbíri, Mbíri táánò nju mùkà ta ndú, Mbíri táánò je ndá có mì wó a i jì ndú, ndú táánò a ndá cèe mbe ùlù Mbíri, Mbíri delè táánò ci ndá cì mì wó a i jì ndú. ⁵ Ndá bu ndú a ndá Àbiráámò, ta Ízakò, ta Jakóbè, tí ndá rẹngbó mbe jò Bindi-Mbíri tí 'duù gí muu to tí nó. À ùlù Mbíri tí gba tí ndá i 'dáá gí dúú bà ya tí! Go-i-tí-nò.

⁶ Ye kù 'dè me có máa có mì Mbíri co to gí nó lá. Tacó ndá 'duù tí nó 'dáá gí náa rẹngbó ndá mbe jò ndú a Ìziriyéli nó 'dáá gí me ndá cèe Ìziriyéli lá, ⁷ ndú delè 'dáá gí me ndá yúco 'vii mì Àbiráámò tacó náa Àbiráámò a rẹngbó mbe jò ndá bu ndú nó lá. Tacó kòcò Mbíri táánò jì Àbiráámò éno máa, «A Ízakò ká bà jò rẹ lo.» ⁸ Gbí có tí nó éno máa, à kù ni 'vii mì Mbíri mítí 'duù me ká gítí rẹ bà jò yí mì Àbiráámò cuki lá; à kù ni a i mítí ndá 'vii tí nó náa Mbíri ci Àbiráámò gítí ndú nò. ⁹ Tacó cì tí nó náa Mbíri

táánò ci ta Àbiráámò nó éno máa, «Ta o tí nó náa ye bà dele ndi ye nó, nawù lo Sarà bà jò 'vii-'dakò.»¹⁰ À me káa gbèe cí tí nó lá; ta o tí nó táánò náa 'dakò tí nó gbaànjé, tí Ìzákò, tí ká gù ndoo, tè ta nakáyí ndá njemí míti nawù wó Rébéka nó,¹¹⁻¹² Mbíri gii 'dè có jí Rébéka si yí ta nakáyí tí wó máa, «'Duù ñìnò náa a yí ká bà ñò ọ ọ kùro jí ka wó 'do gbí òkò tí ndá njemí tí nó à gbí yí lo nó bà dù tí bòò mí ñìnò bà tè jí tàkò wó nó.» Mbíri 'dè có jí nó si ndá 'vii tí nó gbí yí nawu ndú nó bàkà tó i gbaànjé lá, ndú delé bàkà wò i gbaànjé lá, tacó bà tùbà máa, Mbíri kù cu 'bí wó míti 'duù 'do ká gbí 'dóó có mí wó náa à gbí njembí wó tí Mbíri, yí kù bàkà me 'do gbí ká có 'bí ña i náa 'duù bàkà nó lá.¹³ Á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mí Mbíri, máa, «Ye táánò zè Jákòbè níki ma, káa ye sogo Ezàwù,» nó.

¹⁴ Á má éno, ndoo kpónó 'ví 'dè có máa yè? Ndoò 'dè có máa, Mbíri a mbe waa có ta 'vére, wàà? Ngé lá! ¹⁵ Tacó kòcò Mbíri jí Mòze éno máa, «Ye bà bàkà nambeè jí 'duù ñìnò ta go bà bàkà njembí yí yí tí ye, bindi ye delé bà ñò yé ọ ọ 'duù ñìnò ta go bà ñò yé ọ ọ wó tí ye.» ¹⁶ Á má éno, Mbíri kù bàkà nambeè jí 'duù me tacó máa a go nambeè ta yí ká tí 'duù tí nó nó lá, yí delé kù bàkà me tacó máa 'duù tí nó bàkà nètè tí kpoò nó lá, yí bàkà 'do ká gbí 'dóó nambeè mí wó. ¹⁷ Tacó à cu mí gbí wáràgà mí wó tí Mbíri máa, yí 'dè có jí gbolò gba Másiri, máa, «Ye táánò bàkà wò tí gbolò 'duù tacó bà tùbà wotí mí ye, delé tacó waa rẹ ye 'ví wu cee muu to tí nó 'dáá gí.» ¹⁸ Á má éno, à káa có mí Mbíri bà bàkà nambeè jí 'duù, à delé káa có mí wó bà bàkà 'duù tí mbe ngbútù.

Ndá kpo-tàkòcò ta nambeè mí Mbíri

¹⁹ 'Bí 'duù 'do gbí òkò tí yo má 'vee ye máa, «Káa Mbíri kù pà nje ndá 'duù tacó yè, lè náa yí ñò ní gí máa, 'bí 'duù ta wotí bà 'bee muu có ta yí tí wó wálá nó?» ²⁰ Ye delé bà 'vee yo máa, « <'Duù tà a yè, wáa yí 'ví 'visi ta có jí tàkò có mí Mbíri?> Nje kára kuu tí wó tacó bà 'vee mbe suu yí, máa, <Wó suu ye éno ta có ye wè?> » ²¹ Á káa có mí muu-kára gbí njembí wó bà suu tú mí wó tí ngbúfú, à delé káa có mí wó bà suu tí sòrò.

²² Áá kùtáá má tí Mbíri a go bà tùbà kpo-tàkòcò mí wó, delé ta go bà tùbà wotí mí wó, wáa yí 'ví mii ndá 'duù tí nó mbe kù kpolo tàkòcò wó nó gí, a 'di ká bà 'dè có ta yí? Káa ta ndá ña ñìnò 'dáá gí, yí kù zèè njembí wó kù 'vala ta ndá 'duù tí nó, ²³ tacó bà tùbà ña ngba wó tí nó náa yí kù tò mí muu ndoo tí ndá 'duù tí nó náa yí kù bàkà nambeè jí ndoo nó, ndoo tí nó náa yí 'viindi bàndò mí gbí ngba wó kù i ta ndi ndoo sàà gí nó. ²⁴ Tacó ndoo a ndá 'duù mí wó náa yí tè'é tí ndoo, me cuki 'do ká gbí òkò tí ndá Jùdèyà lá; ndá 'bí 'duù náa yí tè'é tí ndú gbí òkò tí ndoo a ndá Jùdèyà, ndá 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndoo a ndá 'duù ñìnò náa ndú me ndá Jùdèyà lá. ²⁵ Ñìnò a kòcò Mbíri náa Osiyá, tí mbe 'dòkò có mí Mbíri, cu mí gbí wáràgà mí wó máa, Mbíri máa, «Ye bà 'dè có jí ndá 'duù tí nó náa ndú táánò me ndá 'duù mí ye lá nó, máa ndú a ndá 'duù mí ye;

bindi ye bà 'dè có jí ndá 'duù tí nó náa ye táánò zè ndú níki lá nó,
máa ye zè ndú níki ma.

²⁶ Káa tí bàndò tí nó náa ye táánò 'dè có jí ndá 'duù máa,
<Yo me ndá 'duù mí ye lá> nó,
ye bà 'dè có jí ndú máa,
<Yo a ndá 'vii mí wu Mbíri.>»

²⁷ Káa Ìzáyà, tí mbe 'dòkò có mí Mbíri, táánò 'dè có gítí ndá Ìziriyéli máa,
«Kpétí ndá 'vii kòtí Ìziriyéli má jò àdì go ñi ngoò gbí pù ngo,
Mbíri bà 'vala 'do gbí òkò tí ndú me ndá 'duù me mbè lá;

²⁸ tacó Mbíri bà bàkà kpiiki-kpiiki gítí bà waa có
mítí ndá 'duù muu to tí nó ta wotí ká tí nó wálá.»

²⁹ Ìzáyà delé táánò gii 'dè 'bí có máa,
«Mbe tí ndoo, tí mbe wotí, táánò má ñò yé ọ ọ ndoo,
wáa yí 'ví si sè ñò ndá 'vii jí ndoo lá,
áá táánò bà o gbí mòòkò bindi ndoo káa kùlè,
go ña i tí nó táánò mbe bàkà tí gbí ndá gbata Sòdómà ta Gòmòrà nó.»

³⁰ Ndoò kpónó 'ví 'dè máa yè? Ndá 'duù tí nó táánò mbe ñò dúú kpokèjí bà bàkà nambeè ta Mbíri lá nó kpónó gí tí ndá 'duù jáá kùro Mbíri, 'do gbí có bà tee njembí ndú míti Bindi-Mbíri gí. ³¹ Káa ndá 'duù mí Mbíri ká kpécé kù ru ndi có mí Mòze tacó bà bàkà ndú tí ndá 'duù jáá kùro Mbíri, káa ndú pasuluku 'do tí bà dù tí ndá 'duù jáá kùro Mbíri gí. ³² Ndú táánò 'de bà dù tí ndá 'duù jáá kùro Mbíri lá tacó yè? Ndú táánò 'de lá, tacó ndú táánò kù pà me ta bà tee njembí ndú míti Mbíri lá, ndú pà a i ta bà bàkà

ndâ nètê. Ndú táánò tò kò ndú ta díí tí kpokèjì, ³³ á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbirì máa, Mbirì máa,

«Yo kpolo tí yo,

tacó ye kù te díí náa ndâ 'duù bà tò kò ndú tí mítí kpokèjì gbí gbata Ziyóni,

tí díí mbe 'va ndâ 'duù mí to;

káa áà bà te nô mí ɾo 'duù ñinó mbe ùnje gítí wó gí nó wálá.»

10

¹ Ndâ ná'vindí! I ñinó ta có gbí njembí ye, náa ye kù 'deke ta tí ye jì Mbirì kpolo ma tacó nó, a ñinó máa, yí 'ví 'vala ndâ 'dóó 'duù mí ye 'do gbí ndâ vò i. ² Ye kù 'dè yúco muu ndú máa, có tí Mbirì gbí njembí ndú ngé ndii gí, káa, ndú jò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbirì ni kálásè. ³ Ndú gírì'o 'do tí jáá kpokèjì tí nó mì Mbirì nó gí; ndú gii da a 'dóó ngú kpokèjì mí ndú. Ndú biya bà co tí jáá kpokèjì tí nó mì Mbirì nó gí. ⁴ Káa Bindi-Mbirì kpónó zi nje có mí Mòze gí, tacó bà njaanga ndâ 'duù ñinó 'dáá gí mbe kù tee njembí ndú mítí wó tí Bindi-Mbirì nó.

'Válá mì Mbirì a i tacó tí ndâ 'duù 'dáá gí

⁵ Mòze cu mí gbí wáràgà mí wó máa, 'duù ñinó mbe kù dù tí 'duù jáá kùro Mbirì 'do gbí bà 'di có mí yí tí Mòze nó, bà 'vala 'do gbí có tí nó. ⁶ Káa có ñinó náa à 'dè gítí bà dù tí 'duù jáá kùro Mbirì 'do gbí bà tee njembí wó mítí Bindi-Mbirì éno máa, «A 'di ká bà da bēngbà mítí ɾi tacó bà 'dò ya gí bà gí ta Bindi-Mbirì 'do gbí gí muu to tí nó? ⁷ Yo delè 'ví koro có máa, «A 'di ká bà ya gí tà to gí bà te Bindi-Mbirì tí wuù 'do gbí gùu ku wó gí sè?» ⁸ Káa gbí có tí nó máa yè? Gbí có tí nó máa, có mí Mbirì ká dè ta yo, à ká kuu nje mè yo, à delè kuu gbí njembí yo. Có tí nó a có bà tee njembí mítí Bindi-Mbirì, náa ze kù ma nó. ⁹ Tacó yo má 'dè có ta nje yo máa, Jézú a Mbe tí yo, bindi yo gii ùnje ta njembí yo máa, Mbirì 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí, Mbirì bà 'vala yo 'do gbí ndâ vò i gí. ¹⁰ Tacó Mbirì kù bàkà 'duù tí jáá 'duù kùro wó tí Mbirì 'do gbí có bà tee njembí 'duù tí nó mítí Bindi-Mbirì. Bindi yí gii 'vala 'duù 'do gbí vò i 'do gbí bà 'dè yúco máa, Jézú a Bindi-Mbirì.

¹¹ Á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbirì máa, «Áà bà te nô mí ɾo 'duù ñinó mbe kù tee njembí wó mítí Bindi-Mbirì nó wálá,» nó. ¹² Tacó 'bè gbí òkò tí ndâ Jùdèyá ta ndâ ña ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Jùdèyá lá nó wálá; gbèe Mbirì tí nó tí Mbe tí ndâ Jùdèyá nó, delè káa Mbirì tí Mbe tí ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Jùdèyá lá nó, tí gbèe Mbirì tí nó mbe kù cù 'dè ngo cù wó mítí ndâ 'duù tí nó 'dáá gí mbe kù ní «Ákoo» jì yí nó. ¹³ Tacó Mbirì bà 'vala ndâ 'duù tí nó mbe kù 'deke tí ndú ta ɾè nó nó gbaanjé-gbaanjé 'dáá gí.

¹⁴ Káa ndâ 'duù bà ni «Ákoo» jì Mbirì á ta kpokèjì ngayi, náa ndú má ùnje gítí wó lá? Ndú delè bà ùnje gítí wó ta ña kpokèjì ngayi, náa ndú jè má 'di có tí wó lá? Ndú bà 'di có tí wó ta ña kpokèjì ngayi, náa 'bí 'duù mbe ma có tí wó jì ndú má wálá? ¹⁵ Ndú delè bà ma có tí wó jì ndâ 'duù ta ña kpokèjì ngayi, sè káa ñinó à má tuu ndú túu-tuu? Á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbirì, máa, «Banga tí bà gí ndâ mbe ma Banga-Ngú-Có ngé ndii gí!» nó. ¹⁶ Kpèti ká éno, à me ndâ 'duù 'dáá gí táánò ká ùnje gítí Banga-Ngú-Có lá; tacó Ízáyá tí mbe 'dòkò có mí Mbirì táánò 'vee Mbirì máa, «A 'di ká ùnje gítí có tí nó náa ye ma jì ndú nó, Mbe tí ye?» ¹⁷ Á má éno, bà tee njembí 'duù mítí Bindi-Mbirì gí a i 'do tí có tí nó náa yí 'di nó, káa có tí nó náa yí 'di nó gí a i ta bà ma có gítí Bindi-Mbirì.

¹⁸ Káa 'vé mí ye a ñinó máa, ndâ Íziriyéli táánò 'di có tí nó náa ndâ mbe 'dòkò có mí Mbirì ma nó lá, wè? Ndú 'di gí! Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbirì éno máa, «Kòcò ndú ya cee muu to tí nó gí.

Ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí 'di ndâ có mí ndú gí.»

¹⁹ 'Bí 'vé mí ye káká'i a ñinó máa, ndâ Íziriyéli 'di gbí có tí nó náa ndâ mbe 'dòkò có mí Mbirì ma jì ndú nó gí, wè? Mòze dígíséé a kpédélé 'duù mbe 'visi có gí tàkò có tí nó, éno máa, Mbirì máa,

«Ye bà bàkà yo 'ví tò kii ta ndâ 'duù ñinó ta ɾè ña ndú wálá nó.

Ye bà bàkà ndâ 'duù ñinó ta gbí có mí ndú wálá nó 'ví kpolo tàkòcò yo.»

²⁰ Bindi, Ízáyá gii 'dè có ta gúku tí wó wálá, máa, Mbirì máa,

«À 'de ye a ndâ 'duù ñinó mbe pà bà tí ye lá.

Ye túbà tí ye a i jì ndâ 'duù ñinó mbe 'vee bà tí ye lá,» nó.

²¹ Káa yí gii 'dè có gítí ndâ Íziriyéli, máa, Mbirì máa,

«Ye kù tù 'bí ye 'do tí bà co ɾi, yee tí bà ta ɾi, jì ndâ tù-ká-kpò-có tí ndâ mbe kù jòò gbí có ta ye.»

11

Mbìrì biya ndá 'duù mí wó tí ndá Ìziriyéli lá

¹ Ye kpónò kù 'vee a 'vé, máa, Mbìrì 'visi a kapí wó á gítí ndá 'duù mí wó tí ndá Ìziriyéli wè? Gbaànjé lá! 'Dóó ye kuu nó a Ìziriyéli, tí 'vii-gù Àbiráámò. Ye a 'vii kòtì Bènjámínò. ² Mbìrì 'visi kapí wó gítí ndá 'duù mí wó náa yí cu 'bì wó mítí ndú á 'do tí o bà 'bità bà suu to tí nó nó lá. Yo 'deke có tí nó náa à cu mí gbí wàràgà mí Mbìrì gítí bà 'dè kòlòwò mí Èlìjà tí mbe 'dòkò có mí Mbìrì, jì Mbìrì gítí ndá Ìziriyéli nó lá? ³ Èlìjà 'dè kòlòwò gítí ndá Ìziriyéli jì Mbìrì máa, «Ndú mii ndá mbe 'dòkò có mí lo léé gí, sè káa ye ta kpééti ye, káa ndú delè kù pèè ta bà zi ye, Mbe tí ye! Ndú delè uu gbí ku-sòrò bà ci i jì wò 'dáá gí.»

⁴ Káa Mbìrì gii 'visi có jì Èlìjà máa yè? Mbìrì gii 'visi có jì yí máa, «Ye kù kpòlo tí ndá 'duù 7,000 mbe ùlú sù mbìrì tí nó ta rẹ wó a Bàall lá nó tacó tí ye.»

⁵ Gbèe ña i tí nó wúnó bàkà tí gí, làmbu sè gbí ndáá ndá Ìziriyéli gbaànjé-gbaànjé náa Mbìrì cu 'bì wó mítí ndú ta nambeè mí wó kuu tí. ⁶ Mbìrì cu 'bì wó mítí ndá 'duù tí nó ta nambeè mí wó, yí cu 'bì wó mítí ndú me tacó máa ndú bàkà a tó i jì yí nó lá, tacó Mbìrì táánò má cu 'bì wó mítí ndú tacó ndá i ñinó náa ndú bàkà nó, rẹ ña nambeè tí nó bà dù me nambeè lá.

⁷ Nò waa yè? Nò waa, ndá Ìziriyéli 'de i tí nó náa ndú táánò kù bàkà nèté tacó nó lá. A ndá 'duù tí nó mbe me mbè lá, náa Mbìrì cu 'bì wó mítí ndú nó ká 'de , káa tù sè ndá 'bí 'duù gbí òkò tí ndú yoo 'do tí bà 'di é mí Mbìrì gí; ⁸ á go có tí náa à cu mí gbí wàràgà mí Mbìrì máa, «Mbìrì je muu jì ndú lá.

Mbìrì yoo rọ ndú 'do tí bà ñò ndá i gí,

Mbìrì de tù ndú 'do tí bà 'di có gí yee gbí rí tí nó wúnó.» nò.

⁹ Bìndi kòcò Dàvídè tí gbolò gba mí ndá Ìziriyéli gii 'dè có máa,

«Bàndò bà zò i mí ndú 'ví dù tí wú náa à lè jì ndú,

bàndò bà zò i mí ndú 'ví dù tí bù náa à duu jì ndú,

à 'ví dù tí bàndò bà eendi ndú gítí vò i,

à 'ví dù tí bàndò bà waa có mítí ndú,

¹⁰ rọ ndú 'ví di gí, waa ndú 'ví ñò i lá,

ndòpí ndú 'ví loko ta du vò i ká dúú bà ya tí .»

¹¹ Ye kpónò kù 'vee 'bí 'vé káká'i, «Ndá Ìziriyéli kpónò 'va nò a tí ndú to ngbé gí, wèè, ndú tò káa kò ndú sínò?» Gbaànjé lá! Tacó a bà 'va tí ndá Ìziriyéli to nó ká si Mbìrì 'ví 'vala ndá 'duù ñinó mbe ñò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbìrì ní lá nó 'do gbí ndá vò i mí ndú, tacó waa, ndá Ìziriyéli 'ví tò kii ta ndú. ¹² Káa vò i mí ndá Ìziriyéli má si Mbìrì 'ví bàkà tó i me gbolò jì ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí, bìndi bà pasi bà 'di có mí Mbìrì mí ndú má si Mbìrì 'ví bàkà tó i me gbolò jì ndá 'duù ñinó mbe ñò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbìrì ní lá nó, ña tó i tí nó náa Mbìrì bàkà jì ndá 'duù nó bà me gbolò go ña yè, náa ndá Ìziriyéli 'dáá má 'di có mí Mbìrì delè gí nò!

¹³ Ye kpónò kù 'dè có a i jì yo tí ndá 'duù tí nó ta ña yo me ndá Ìziriyéli lá nó, tacó Mbìrì tuu ye a i jì ndá 'duù tí nó ta ña ndú me ndá Ìziriyéli lá nó. Ndi 'di tí nje ye gítí nèté mí ye wálá, ¹⁴ tacó waa, ndá nambe ye tí ndá Ìziriyéli 'ví tò ta kii ta yo, tacó waa, ndá 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndú 'ví 'de ta 'válá. ¹⁵ Tacó bà bè bà toko nambeè mí Mbìrì ta ndá Ìziriyéli má gí a i ta bà 'viindi nambeè gbí òkò tí Mbìrì ta ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí, bà ùnje bà toko nambeè ta ndú mí Mbìrì bà je a ña yè jì ndá 'duù? Áá bà gí a i ta 'válá jì ndá ku!

Mbìrì bà 'vala ndá 'duù ñinó náa ndú me ndá Ìziriyéli lá nó gí

¹⁶ À má ci muu njú kpédélé'i jì Mbìrì gí, sè njú tí nó 'dáá gí a ñinó Mbìrì. À má ci ndá tèè mú jì Mbìrì gí, sè ndá nè 'bí mú tí nó 'dáá gí a ndá i mí Mbìrì. ¹⁷ Káa à kpónò ná waaka ndá 'bí wú bè 'dè cii gí, bìndi áá gii nanaka yo ndá 'bí dó bè jù cii tí nó náa à waaka 'do gbí jìllí nó mí bìndi ndú, ¹⁸ yo 'ví me tí yo máa yo ma á jì ndá wú bè 'dè cii tí nó náa à waaka ndú gí 'dè nó lá. Káa yo má me tí yo, yo 'ví te mí gbí muu yo éno máa, yo kù 'vala me 'do tí 'dóó tèè yo lá. ¹⁹ Yo má 'dè có éno máa, «Áá táánò waaka ndú tacó bà rọ ze mí bìndi ndú,» ²⁰ a yúco; áá táánò waaka ndú 'do gbí ngbútú mí ndú. Káa yo kù rọ tiiyò tí kpoò ká tacó yo kù tee njembí yo mítí Bìndi-Mbìrì. À má éno, yo 'ví mòò rọ yo lá. Yo dù ta gúku Mbìrì tí yo. ²¹ Tacó yí táánò lè má waaka ndá 'dóó bè 'dè cii tí nó gí to gí, yí delè bà si yo wálá. ²² Yo te mí gbí muu yo éno máa, Mbìrì a mbe nambeè, yí delè a 'duù ñinó ta 'di á nje wó wálá; yí ño 'di ta bà waa có mítí 'duù ñinó mbe 'di có mí

wó lá nó lá, káa yí kù bàkà nambeè á jì yo, náa go nambeè ta yí má ká kpòò kuu tí yo nò. Káa go nambeè ta yí má tí yo wálá, yí bà mò yo á 'do tí wó gí. ²³ Káa ndá Ìzìrìyélí má sì ngbútù mí ndú mí to gí, Mbírì bà dele ta ndú á gí bàndò mí ndú gí, tacó wotí bà dele ta ndú káká'í gí bàndò mí ndú kuu tí wó. ²⁴ Tacó áá táánò má waaka yo tí ndá ju cù 'do tí 'dóó rèngbó yo gbí jìlì, bindi áá gù nanaka yo mítí bè 'dè cù tí nó náa à rò mí gbí po nǝí nó gí, bà nanaka ndí ndá nè'bi 'dè cù tí nó náa áá táánò waaka ndú nó mítí 'dóó bàndò mí ndú bà dù a dè có ngé ndii gí.

Mbírì nò yè rò ndá 'duù 'dáá gí

²⁵ 'Bí có gbí ngàngbùtù náa ye kpónó bà 'dè jì yo tacó wàa yo 'ví sì ta tí yo máa yo ma nó lá, a nǝnò, ndá ná'vindí: ndá Ìzìrìyélí bà bàkà ngbútù me ká dúú bà ya tí lá, ndú bà bàkà yee ká tí o tí nó náa ndá 'duù nǝnó náa ndú me ndá Ìzìrìyélí lá nó má gí 'dáá gí mí Mbírì má kózò gí, ²⁶ bindi Mbírì bà gù 'vala ndá Ìzìrìyélí 'dáá gí. Á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mí Mbírì máa, «Mbe 'vala ndá 'duù bà gí 'do Ziyóni; yí bà 'vala ndá 'vii-gù Jákòbè 'do gbí ndá vò i 'dáá gí.

²⁷ Nǝnò bà dù a o bà nǝ mbelè mí ye ta ndú,

náa ye má 'vala ndú 'do gbí ndá vò i mí ndú gí,» nò.

²⁸ Ndá Ìzìrìyélí biya bà 'di Banga-Ngú-Có gí, tacó éndò, ndú gí tí ndá ku'di tí Mbírì 'do gbí có mí yo. Káa à má gítí có bà cu 'bi Mbírì mítí ndú, ndú kpòò káa ndá wú-gbì-ré Mbírì ta rè mí ndá ká gù ndú. ²⁹ Tacó Mbírì me mbe kù 'vèè gbí nje 'duù tacó i lá; yí delè má cu 'bi wó mítí 'duù gí, yí káká'í 'visi muu wó 'do tí 'duù tí nó lá. ³⁰ À má gítí yo tí ndá 'duù tí nó mbe nò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbírì ní lá nó, yo táánò kpò có mí wó Mbírì gí, káa Mbírì kpónó kù bàkà nambeè ta yo, tacó ndá Ìzìrìyélí táánò kpò có mí wó gí. ³¹ Ndá Ìzìrìyélí delè kpónó kù kpò có mí Mbírì, tacó wáa Mbírì 'ví bàkà ta nambeè jì ndá yí, á go nǝnó náa yí táánò bàkà jì yo ta o tí nó náa yo táánò kpò có mí wó gí nò. ³² Tacó Mbírì zèè ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí mí gbí zàà mí kpò-có, tacó wáa yí 'ví bàkà nambeè jì ndú.

À ùlù Mbírì

³³ Ndá i mí Mbírì me gbolò ngé ndii gí, yí a mbe 'di gbí-o, muu tí wó delè ngé ndii gí! A 'di ká bà ní bà 'dè gbí ndá có mí wó náa yí ẹre gba ndú gí nó? A 'di ká bà 'di gbí ndá kpokèjì mí wó? Á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mí wó máa,

³⁴ «A 'di ká 'di gbí có gbí njembí Mbe tí ndoo?

A 'di ká kpo-gbì-tà-tù wó?

³⁵ A 'di jé ká je i-nambeè jì yí,

wáa yí 'ví ko ta mboo i mí 'duù tí nó?»

³⁶ Tacó a yí ká suu ndá i 'dáá gí, ndá i 'dáá gí kù dù 'do gbí có mí wó, ndá i 'dáá gí delè á tacó tí wó. À ùlù yí kpòò ya tí . Go-i-tí-nò.

12

Yo 'vala ta bà bàkà nètè jì Mbírì

¹ À má éndò, ye kù 'deke a tí ye jì yo, ndá ná'vindí, máa, yo yòò tí, yo tí ndá wu i-ci-ci jì Mbírì, tí ndá tó i náa Mbírì 'ví lí 'bi wó mí tà ndú, tacó ɲa gbolò nambeè mí wó náa yí bàkà jì yo nò. Nǝnò a ɲa cèe bà bàkà i jì Mbírì náa yo 'ví bàkà . ² Yo bàkà nètè ta có mí ndá 'duù muu to tí nó lá, yo sì Mbírì 'ví 'visi bà koro có mí yo tí ngú ɲa bà koro có mbe 'visi cè ɲa bà bàkà i mí yo tí ngú bà bàkà i. Tacó wáa, yo 'ví ɲò ta có mí Mbírì ní , yo 'ví ɲò ta tó i mí wó ní , yo delè 'ví ɲò ta i nǝnó mbe 'vii rò 'bá tí cèe i nó ní .

³ A nambeè tí nó náa Mbírì bàkà jì ye nó ká si ye kù 'dè có jì yo gbaanjé-gbaanjé 'dáá gí, máa, 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo 'ví koro có máa, yí ma ndii bà gí nó lá. 'Duù 'ví koro có lèè, 'vii ta wotí bà tee njembí wó mítí Mbírì, náa Mbírì je jì yí, ⁴ jé ká go nǝnó náa ndá bà to tí ndoo me mbè, káa bà to nǝnó ká ta tende ɲa nètè mí wó nò. ⁵ Káa ndoo, kpèti má me mbè, ndoo a ndá bà to tí Bindi-Mbírì, náa à 'deeke 'duù nǝnó mítí ndá tende bàndò tí kútí gbèe 'duù. ⁶ Mbírì njèè ndá i-nambeè mí wó jì ndoo gbaanjé-gbaanjé 'dáá gí tende-tende, 'vii ká ta nambeè mí wó náa yí bàkà jì ndoo, tacó bà bàkà ta nètè.

À má éndò, Mbírì má je jì 'duù a nètè bà ma có mí wó, 'duù tí nó 'ví ma có mí Mbírì 'vii ta wotí bà tee njembí wó mítí Mbírì, náa Mbírì je jì yí; ⁷ yí má je jì wò a bà bàkà nètè ndá 'duù, wò 'ví bàkà nètè ndá 'duù; yí má je wò a bà nìbà i jì ndá 'duù, wò 'ví nìbà i jì ndá 'duù; ⁸ yí má je jì wò a nètè bà je wotí jì ndá 'duù, je wotí jì ndá 'duù; yí má je jì wò a nètè bà je jì ndá 'duù, wò 'ví ɲò ɲó-rò-i gítí bà je i jì ndá 'duù lá; yí má

bàkà wò tí kùro ndá 'duù, tè kùro ndú; yí má bàkà wò tí mbe nambeè, bàkà nambeè jì ndá 'duù ta mbá-mbá tí lo.

⁹ Yo 'ví ze tí yo gbí òkò tí yo nìkì ta yúcó. Yo 'ví sogo vò i, wàa yo 'ví zèè i ñìnó tí tó i nó kácá-kácá. ¹⁰ Yo zè tí yo gbí òkò tí yo go i mì ndá ná'vìndí gbí òkò tí ndú, yo delè 'ví dù ta go bà tègàrà tí yo gbí òkò tí yo. ¹¹ Yo 'ví bàkà nètè tí kpòò, yo dù tí ndá mbe kpó lá, yo bàkà nètè jì Mbe tí ndoo ta mbá-mbá tí yo. ¹² Bà koro có mì yo lì míti Mbìrì 'ví si yo 'ví dù ta líkí'o tí yo, yo 'ví zèè njembí yo gbí ndá vò o, yo delè 'ví 'deke tí yo jì Mbìrì ta o 'dáá gí. ¹³ Yo 'ví je i-'bì yo tacó tí ndá 'duù mì Mbìrì ñìnó tí ndá mbe yè nò, yo delè 'ví te wìrì míti ndá mbe 'dó-'do.

¹⁴ Yo 'ví cù 'dè ngo cù yo míti ndá mbe kù mèèkè'i tí yo; yo be ndú lá, yo cù 'dè ngo cù yo míti ndú. ¹⁵ Ndá 'duù má ta líkí'o tí ndú, yo 'ví dù ta líkí'o tí yo ta ndú; ndú má kù wa gbí, yo delè 'ví wa gbí ta ndú. ¹⁶ Ndá 'duù 'dáá gí 'ví dù á ro yo 'vii ká 'vii, yo mba tí yo lá, yo nì kaà ta ndá 'duù ñìnó náa ndú me ndá i lá nò, yo 'ví bàkà tí yo tí ndá mbe 'dí gbí-o lá. ¹⁷ Yo 'ví ko mboo vò i ta vò i lá, yo koro có a i gítí bà bàkà i ñìnó tí cèe i nó kùro ndá 'duù 'dáá gí. ¹⁸ Yo bàkà wotí tacó bà 'vala ta ndá 'duù 'dáá gí nìkì maa. ¹⁹ Yo 'ví kèèndè vò i lá, ndá kómbe ye, yo si a kpo-tàkòcò mì Mbìrì ká 'ví kèèndè vò i muu yo; a go có tí nó náa à cu mí gbí wàràgà mì Mbìrì máa, Mbìrì máa, «Bà kèèndè vò i a i mì ye, ye bà ko mboo vò i ta vò i,» nò. ²⁰ Á má ènò, go má tí ndá ku'di tí yo, yo 'ví je i-zó-zó jì ndú, go ngo má tí ndú, yo 'ví je ngo jì ndú; tacó yo má bàkà ènò, ndá vò i mì ndú náa ndú kù bàkà míti yo nò bà te nò mí ro ndú me gbolò. ²¹ Yo 'ví si vò i 'ví gèè bè wò mí muu yo lá, yo kpò muu vò i ta bà bàkà ndá tó i.

13

Yo 'di có mì ndá gba 'bá

¹ Yo 'dáá gí 'ví 'di có mì ndá gba mbe kù zogo 'bá mì yo. Tacó a Mbìrì ká je gba jì 'duù. ² Á má ènò, mbe kù jòò gbí có ta gba kù jòò nò a gbí có ta gba tí nó náa Mbìrì le bèrè jì yí nò, káa ndá mbe kù jòò gbí có kù pà a bà, bà waa có mì Mbìrì míti ndú. ³ Tacó 'duù ñìnó mbe kù có tí jáá kpokèjì nò ci gúku tí ndá gba lá, a ndá mbe bàkà vò i ká kù ci gúku tí ndá gba. Á má ènò, yo có tí jáá kpokèjì, ndá gba 'ví ùlù ta yo, delè tacó wàa yo 'ví ci ta gúku tí ndú lá. ⁴ Gba a bòò mì Mbìrì, náa Mbìrì je yí tí mbe kù koni yo, káa yo má bàkà vò i, yo 'ví ci gúku tí wò, tacó Mbìrì le bèrè jì yí me sinò lá; yí a bòò mì Mbìrì, mbe kù waa có míti ndá mbe kù bàkà vò i á bindi Mbìrì. ⁵ Á má ènò, yo 'ví 'di có mì gba me ká cuki jì gúku bà waa có mì wò míti yo lá, yo bàkà tacó yo ñò ni gí, máa, ñìnó a i ñìnó náa à tí nó ká nò.

⁶ Ñìnó delè a nderè có tí nó náa yo 'ví gò ta i muu 'bá nó ká nò, tacó ndá mbe kù bàkà nètè muu 'bá 'dáá gí a ndá mbe bàkà nètè mì Mbìrì, mbe kù bàkà nètè yo. ⁷ Á má ènò, yo 'ví si ndá có mì ndú 'do muu yo 'dáá gí; à má mì ndú muu yo a có bà gò i muu 'bá, yo gò 'do muu yo gí, à máa có bà sì muu ndá 'dóó i mì yo, yo 'ví si gí, yo delè 'ví si ndú tí i ro yo, yo delè 'ví tègàrà ndú.

Yo zè tí yo gbí òkò tí yo nìkì maa

⁸ Yo 'ví si i mì 'bí 'duù gbaanjé 'ví dù á muu yo lá; à 'ví dù á muu yo káa có bà zè tí yo gbí òkò tí yo nìkì maa, tacó 'duù ñìnó mbe zè 'bí ka wó nìkì maa nó a mbe 'di có mì Mbìrì. ⁹ Ndá có mì Mbìrì máa, «Wò 'ví bàkà bangbaya lá; wò 'ví zi 'duù lá; wò 'ví zingbà i lá; wò 'ví dù ta go i mì ndá 'bí 'duù lá.» Káa ndá có tí nó ta ndá 'bí sè có mì Mbìrì 'dáá gí toko gbaanjé bàkà a gbèe có tí nó máa, «Zè 'bí ka lo nìkì á go bà zè 'dóó tí lo nìkì mì lo,» nò. ¹⁰ Duu mbe zè 'bí ká wó nìkì maa bà bàkà vò i gítí ka wó nó wálá; à má ènò, tó bà zè tí a bà 'di ndá có mì Mbìrì 'dáá gí.

¹¹ Yo bàkà ènò, tacó yo ñò ni gí máa, o tí nó tí o bà zìya mì ndoo 'do tí rì nó kpónó gí gí. Tacó o bà 'vala ndoo kpónó dooko ta ndoo cotí ñìnó táánò ta kpédélé o bà ùnje mì ndoo gítí Bindi-Mbìrì nó gí. ¹² Kùro bà too yé dooko gí; à má ènò, ndoo mò ndá i tí nó náa ndoo bàkà gbí 'dí'di'o nó gí nje seè, wàa ndoo 'ví 'viindi tí ndoo á gítí ndá nètè gbí ngba'o. ¹³ Ndoò 'viindi ndá cè ña bà bàkà i mì ndoo, wàa ndoo 'ví dù go ndá 'duù ñìnó mbe kù 'vala gbí ngba rì; bà bàkà ndá i 'vìrimó-'vìrimo gbí 'dí'di'o káká'i wálá; bà sa ta pe káká'i wálá; có gítí ndá vo-vò ka sili, ta bà bàkà ndá i ñìnó mbe 'vii ro 'bá lá nó káká'i wálá; bà gò gó ta bà 'dèèkè mà delè káká'i wálá; bà tò kii káká'i wálá. ¹⁴ Káa yo 'ví si a Mbe tí ndoo Jèzù tí Bindi-Mbìrì ká 'ví kpòlo tí yo, wàa yo 'ví je mbí yo gítí ndá vò i ñìnó mbe me líkì tí yo nó lá.

14

Waa có míti ná'vìndí lo lá

¹ 'Bí 'duù ñinó ta wotí bà tee njembí wó mítí Bindi-Mbíri me nji'dí tí wó nó má kuu gbí òkò tí yo, yo 'ví si yí, yo 'viiki gbí nje wó gítí ña bà koṛo có mì wó gítí ndâ ña i-zó-zò lá. ² Tacó a bà tee njembí 'bí 'duù mítí Bindi-Mbíri ká kú si yí kú zò ña ndâ i 'dáá gí, káa 'duù ñinó ta wotí bà tee njembí wó mítí Bindi-Mbíri me nji'dí tí wó nó kú zò káa ndâ kpátuyá. ³ Káa 'duù ñinó mbe kú zò ña ndâ i 'dáá gí nó 'ví cònje gítí 'duù ñinó mbe kú guu gbí i-zó-zò gúú-guu nó lá, wáa ndâ 'duù ñinó mbe kú guu gbí i-zó-zò gúú-guu nó 'ví waa có mítí ndâ mbe zò i sákàmàà nó lá, tacó Mbíri ùnje gítí wó gí. ⁴ Káa wò tà a 'di, wáa wò 'ví waa ta có mítí bòò mì 'bí 'duù? À ká gbí nètè mì mbe tí wó bà ñò máa yí kuu tìyò, à delè ká gbí nètè mì wó bà ñò máa yí 'va tí wó to gí. Káa yí bà rò tìyò gí, tacó wotí bà bàkà yí 'ví rò tìyò kuu tí Mbe tí ndoo.

⁵ 'Bí 'duù kú koṛo có máa 'bí ri gbaanjé niki co tí 'bí ri gí, káa 'bí 'duù kú koṛo có máa ndâ ri 'dáá gí 'vii ká 'vii. Káa 'duù 'ví ere muu wó ká mítí 'dóó có mì wó náa à gbí muu wó. ⁶ 'Duù ñinó mbe kú kpóló tí 'bí ri tí kpóló-kpóló ri nó, bàkà ènò tacó bà tègàrà Mbe tí ndoo. 'Duù ñinó delè mbe kú zò i nó, kú zò tacó bà tègàrà Mbe tí ndoo, tacó yí kú 'dè niki maa ji Mbíri tacó i-zó-zò tí nó náa yí kú zò nó. Káa 'duù ñinó mbe kú guu gbí ndâ i-zó-zò nó, kú bàkà ènò tacó bà tègàrà Mbe tí ndoo, yí delè kú 'dè niki maa ji Mbíri. ⁷ Tacó 'bí 'duù gbaanjé 'do gbí òkò tí ndoo mbe kú 'vala gítí miṛi wó nó wálá, 'bí 'duù gbaanjé delè mbe cì gítí miṛi wó nó wálá. ⁸ Ndoó má kú 'vala , ndoo kú 'vala tacó tí Mbe tí ndoo, ndoo má kú cì , ndoo delè kú cì tacó tí Mbe tí ndoo. À má ènò, ndoo máa wu ndoo, ndoo a ndâ i mì Mbe tí ndoo, ndoo máa ku ndoo, ndoo delè káa ndâ i mì Mbe tí ndoo. ⁹ Ñinó a gbí nderè có bà cì Bindi-Mbíri, bindi yí gii 'vala ndi wó káká' i 'do gbí muu'dú wó nó ká nó, tacó wáa, yí 'ví dù tí Mbe tí ndâ 'duù ñinó mbe cì gí nó ta ndâ wu 'duù.

¹⁰ À má ènò, wò kú waa có mítí ná'vindi lo tacó yè? Wò kú cònje gítí ná'vindi lo tacó yè? Tacó ndoo 'dáá gí wúnò bà rò tìyò kùro jàlàmbà bà waa có mì Mbíri, ¹¹ tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri máa, kòcò Mbe tí ndoo máa,

«Ye má kú 'vala ,

ndâ 'duù 'dáá gí bà kucuku muungbó ndú mí kùro ye,

ndâ 'duù gbí ndâ tende ña nje có 'dáá gí bà ùlù Mbíri ta o tí nó.»

¹² Ndoó gbaanjé-gbaanjé 'dáá gí bà yù gbí tí ndoo ji Mbíri.

Dù tí nderè bà bàkà vò i mì 'bí ka lo lá

¹³ À má ènò, ndoo si bà dù kú 'viiki tí ndoo gbí òkò tí ndoo mí to, yo koṛo có rò a i mítí bà bàkà 'bí ña i ñinó mbe ga gbí kò 'bí ná'vindi yo lá, yo delè 'ví dù tí i ñinó mbe kú nè kpokèji mì wó nó lá. ¹⁴ Ye ñò ni ngbàrángà' i ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo Jézù gí, máa, 'bí i-zó-zò tí bėti-i nó wálá, i-zó-zò a bėti-i ká ji 'duù tí nó mbe kú koṛo có máa i-zó-zò tí nó a bėti-i nó. ¹⁵ Njembí ná'vindi lo má niki gítí ña i tí nó náa wò kú zò nó lá, wò kú 'vala ta yí me ta njembí bà zè Mbíri lá. Si ña i tí nó náa wò kú zò nó 'ví dù tí i mbe volo 'duù ñinó náa Bindi-Mbíri táánò cì tacó tí wó nó mí to. ¹⁶ À má ènò, si ndâ 'duù 'ví 'dè vò có gítí i tí nó tí tó i-zó-zò mì lo nó lá. ¹⁷ Tacó kpóló-kpóló i mì ndoo tí ndâ 'duù mì Bindi-Mbíri me bà zò i lá, kpóló-kpóló i mì ndoo delè me bà njù pe lá; kpóló-kpóló i mì ndoo a bà dù tí ndâ 'duù jáá Kùro Mbíri, ta bà dù ta 'dè njembí ndoo, gii je bà te líkí'o mì Bèri-mi-Mbíri mítí ndoo. ¹⁸ 'Duù má bàkà nètè ji Bindi-Mbíri gbí ña kpokèji tí nó, tàkòcò Mbíri bà peteke gítí wó, ndâ 'duù delè bà si yí tí i.

¹⁹ À má ènò, ndoo 'ví mòkò a tàkò i ñinó mbe kú si gbí òkò tí ndoo 'ví dù niki maa, gii je i ñinó mbe si ndoo kú je wotí bà koni tí ndoo gbí òkò tí ndoo ji ndoo nó. ²⁰ Yo 'ví volo gbí nètè mì Mbíri tacó i-zó-zò lá. Ndâ i-zó-zò 'dáá gí a ndâ ngbàrángà i, káa à lè ji 'duù ñinó mbe zò 'bí ña i mbe si 'bí ka wó 'ví bàkà vò i nó. ²¹ Yúco a bà zò yá lá, ta bà njù pe, delè ta bà bàkà i ñinó mbe kú si 'bí ná'vindi yo 'ví bàkà vò i nó, lá. ²² Káa bà tee njembí yo kpónó mítí Mbíri nó 'ví dù tí có kóó gbí òkò tí yo ta Mbíri; káa 'duù ñinó mbe ni nikalaká gítí bà bàkà i ñinó náa yí ñò ni tí yúco gí lá nó, a mbe tó pá. ²³ Káa Mbíri kú waa có a i mítí 'duù ñinó mbe zò i ta njembí wó sósó'ò nó, tacó ña 'duù tí nó kú bàkà i me ta bà tee njembí wó mítí Mbíri lá, káa i ñinó náa 'duù bàkà me ta bà tee njembí wó mítí Mbíri lá nó, a vò i.

15

Peteke tàkòcò ndâ 'bí ka lo, peteke me ká tàkòcò lo ta kpééti lo lá

¹ Ndoó tí ndâ 'duù ñinó ta wotí bà tee njembí mítí Bindi-Mbíri kuu tí ndoo nó 'ví koni ndâ 'duù ñinó ta wotí bà tee njembí ndú mítí Bindi-Mbíri me nji'dí tí ndú nó tà bà te ndâ du ká' i ñindi ndú. Ndoó 'ví bàkà me káa i ñinó mbe kú peteke tàkòcò ndoo nó cuki lá. ² Ndoó kùtáá 'dáá gí bà bàkà i ñinó mbe kú peteke tàkòcò ndâ 'bí ka ndoo, ta bà koni

ndú gítí bà 'de wotí gítí bà tee njembí ndú mítí Bindi-Mbíri. ³ Tacó Bindi-Mbíri táánò koṛo có me ká gítí 'dóó miṛi wó cuki lá; á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri máa, «Ndá 'duu tí nó mbe kú go yo nó kú go a ye,» nò. ⁴ Káa ndá có tí nó 'dáá gí náa à cu táánò sàà mí gbí wáràgà mì Mbíri nó, a i tacó bà je muu ji ndoo; tacó wàa, wáràgà mì Mbíri 'ví je bà zèè njembí, ta wotí bà koṛo có lì mítí Mbíri ji ndoo. ⁵ Ye kú 'deke tí ye ji Mbíri tí mbe kú je bà zèè njembí, delè tí mbe kú je wotí ji ndá 'duu, máa, yí 'ví si yo 'ví 'vala ta gbí òkò tí yo nìkì maa go có mì Bindi-Mbíri tí Jézù, ⁶ tacó wàa, có gbí muu yo 'dáá gí 'ví dù ká gbaànjé, wàa yo 'ví ùlù Mbíri tí nó tí Bu Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbíri nó ta kòcò yo toko gbaànjé.

Banga-Ngú-Có tacó tí ndá 'duu ñinó náa ndú me ndá Ìziriyéli lá nò

⁷ Yo te wiṛi mítí yo gbí òkò tí yo, go bà te wiṛi mí Bindi-Mbíri mítí yo, tacó bà ùlù Mbíri. ⁸ Tacó ye kú 'dè có ji yo máa, Bindi-Mbíri táánò gí tí bòò mì ndá 'duu mì ndá Ìziriyéli ñinó mbe ya gí gbí gázà gí nó, tacó bà túbà yúco mì Mbíri, tacó bà túbà máa, cí tí nó náa Mbíri táánò ci ta ndá ká gù ndá Ìziriyéli nó a yúco. ⁹ Yí gí delè tacó wàa ndá 'duu ñinó ta ña ndú me ndá Ìziriyéli lá nó 'ví ùlù Mbíri gítí nambeè mì wó, á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri máa,

«À má ènò, ye bà ùlù rẹ lo tí Mbíri mí gbí òkò tí ndá 'duu

ñinó ta ña ndú me ndá Ìziriyéli lá;
ye bà be rẹ lo gbí cè,» nò.

¹⁰ À gii cu 'bí káká'i máa,

«Yo tí ndá 'duu ñinó ta ña yo me ndá Ìziriyéli lá nó
'dáá gí 'ví dùlù tí yo toko ta ndá 'duu mì wó.»

¹¹ À gii cu 'bí máa,

«Yo tí ndá 'duu ñinó náa ña yo me ndá Ìziriyéli lá nó
'dáá gí 'ví ùlù Mbíri;

wàa, ndá 'duu 'dáá gí 'ví ùlù yí.»

¹² Káa kòcò Ìzàyà máa,

«'Vii-gù Jési kèjì,

yí bà gí tí gba mbe zogo ndá 'duu
ñinó ta ña ndú me ndá Ìziriyéli lá nò,
ndá 'duu ñinó ta ña ndú me ndá Ìziriyéli lá nó
'ví koṛo có lì a i mítí wó.»

¹³ Ye kú 'deke tí ye máa, Mbíri tí nó náa yo kú koṛo có lì mítí wó nó, 'ví je líkí'o ji yo túkà'i, yí delè 'ví je 'dè njembí ji yo 'do gbí có bà ùnje mì yo, tacó wàa, wotí mì Bèri-mi-Mbíri 'ví si yo 'ví koṛo có lì mítí Mbíri.

Nderẹ bà cu wáràgà tí nó mì Páwòlò ta gúku tí wó wálá

¹⁴ Ye ñò ní ngbàrángà'i gí, ndá ná'vindí, máa, yo a ndá tó 'duu ngé ndii gí, yo delè a ndá 'duu ta muu tí yo me gbolò, ta wotí bà ñibà i gbí òkò tí yo kuu tí yo. ¹⁵ Káa ye kú cu wáràgà tí nó ji yo ta gúku tí ye wálá, tacó bà 'va mbí yo gítí ndá 'bí i, tacó nambeè tí nó náa Mbíri bàkà ji ye, ¹⁶ ta bà bàkà ye tí mbe bàkà nètè mì Bindi-Mbíri tí Jézù, tí bu-Mbíri mbe kú ma Banga-Ngú-Có mì Mbíri ji ndá 'duu ñinó náa ndú me ndá Ìziriyéli lá nó, tacó wàa, Mbíri 'ví lì ta 'bì wó gí tà i-cí-ci mì ndá 'duu ñinó náa ndú me ndá Ìziriyéli lá, náa Bèri-mi-Mbíri bàkà tí ngbàrángà'i gí nò.

¹⁷ Ye kú mòò ro ye gbí nètè mì ye náa ye kú bàkà tacó tí Mbíri nó ta rẹ mì Bindi-Mbíri tí Jézù. ¹⁸ Tacó ye bà yaka 'bì ye yee gbí 've ta bà 'dè 'bí tende có wálá, ye bà 'dè có ká gítí bà bàkà ye mì Bindi-Mbíri tí mbe bàkà ndá 'duu ñinó náa ndú me ndá Ìziriyéli lá, mbe 'di có mì Mbíri lá nó, tí ndá mbe 'di có mì Mbíri, ta nje ye, delè ta cè bà bàkà i mì ye, ¹⁹ ta ndá wotí mì ndá kpo-kpò i-serè náa ye bàkà ndú, ta wotí mì Bèri-mi-Mbíri. Tacó ènò, ye ma Banga-Ngú-Có mì Bindi-Mbíri ta kábà 'do Jèrùzàlémè di gbí ndá to Ìlirikù. ²⁰ À gbí njembí ye ta o 'dáá gí a go bà ma Banga-Ngú-Có gbí ndá to ñinó náa ndá 'duu ká jé 'di rẹ Bindi-Mbíri gí nó lá, tacó wàa ye 'ví bì 'bá mí pí tà 'bá ñinó náa 'bí 'duu sè sàà kùro gí nó lá, ²¹ á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri máa, «Ndá 'duu tí nó náa à jé 'dè có tí wó ji ndú lá nó bà ñò yí.

Káa ndá 'duu tí nó jé mbe 'di có tí wó lá nó

bà 'di gbí có mì wó» nò.

Có bà co wiṛi ya gí Rómà kuu gbí muu Páwòlò

²² Ñinò a i tí nó mbe kú tii ye cóó-cóó 'do tí bà ya gí mì yo kà nò. ²³ Káa nètè mì ye gbí ndá to tí nó káà nò lẹ kpónó wálá, ye lẹ bàkà có bà ya gí mì yo kà ta mbè ndoo, ²⁴ káa ye

kpónó kú koṛo có bà có mì yo Rómà kà ta o bà ya ye gí Ìsípáníyà, ye má zò i-wìrì mì yo gàà gí, yo 'ví koni ye muu nó mì ye gí kùṛo kà. ²⁵ Káa ye kpónó kú ya a i gí Jèrùzàlémè ta ndá i-bà-koni-tí ji ndá 'duù mì Mbíṛì kà má kózò gí. ²⁶ Tacó a ndá mbe kú kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíṛì gbí ndá to Mèsidóniyà ta ndá to Àkáyà ká tuu ye ta ndá i-nambee náa ndú kili 'do gbí 'dóó nambee mì ndú, máa, ye ya tí ji ndá mbe yè gbí òkò tí ndá 'duù mì Mbíṛì gbí gbata Jèrùzàlémè. ²⁷ Ndú bàkà ènò ta pétékè tàkòcò ndú, káa à má ta bà 'dè ta yúco, i mì ndá Ìziriyéli kuu muu ndú. Tacó ndá 'duù tí nó náa ndú me ndá Ìziriyéli lá nó kpónó má kú gbo gbí ndá i-nambee mì Mbíṛì ta ndá Ìziriyéli, kózò tí ndú delè bà koni ndá Ìziriyéli ta ndá i muu to tí nò. ²⁸ Ye má ya ta i tí nó náa à tuu ta ye nó ji ndá mbe gí, ye bà ya gí Ìsípáníyà có mì yo kà; ²⁹ káa ye nò ni gí máa, ta o tí nó náa ye bà yee mì yo kà nó, ye bà yee ji yo ta ndá tó i me gbolò 'do mì Bindi-Mbíṛì.

³⁰ Ye kú 'deke tí ye ji yo, ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbíṛì, delè ta rẹ̀ mì Bèri-mi-Mbíṛì tí mbe zè yo niki ma, ndá ná'vindi máa ndoo 'deke tí ndoo tí kpoò ji Mbíṛì, tacó wàa, yí 'ví koni ye gbí nètè mì ye. ³¹ Yo 'deke tí yo ji Mbíṛì tacó tí ye, máa, yí 'ví si ndá mbe ùnje giti Bindi-Mbíṛì lá 'bá mì ndá Ìziriyéli 'ví dooko gítí ye ta vò i lá, delè tacó wàa, ndá 'duù mì Mbíṛì gbí gbata Jèrùzàlémè 'ví ù ta nje gítí ndá nètè mì ye. ³² Bindi ye 'ví ya gí mì yo ká ta pétékè tàkòcò ye gí bà tè wó ye mì mì yo kà, náa Mbíṛì má je nó ji ye gí nò. ³³ Mbíṛì tí mbe 'dè njembí 'ví dù ta yo 'dáa gí. Go-i-tí-nò.

16

Páwòlò 'vee ndá 'duù Rómà

¹ Ye kù ùlù nàmi ndoo tí Fòyèbè ji yo; yí a mbe koni ndá mbe kú kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíṛì gbí gbata Kèngéréyè. ² Yo te wìrì míti wó ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo go bà te wìrì míti ndá 'duù mì Mbíṛì. Yo koni yí ta ndá 'bí ña i ñinó mbe niki tí wó, tacó yí koni ndá 'duù me mbè, à kpèti káa 'dóó ye nó, yí delè koni ye gí.

³ Ye 'vee ndá Pìrisilá ta Àkùyílá, tí ndá ka ye mbe bàkà nètè mì Bindi-Mbíṛì tí Jézù, ⁴ ndú táánò pà ku gítí ndú ta rẹ̀ ye; ze ta ndá 'duù ñinó ta ña ndú me ndá Jùdèyà lá mbe kú kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíṛì nò 'dáa gí, 'dè niki maa ji ndú. ⁵ Ye 'vee ndá mbe kú kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíṛì á mí 'bá mì ndá Pìrisilá ta Àkùyílá.

Ye 'vee tó 'duù mì ye Èpàyinètù tí kpédélé 'duù mbe gí tí 'duù mì Bindi-Mbíṛì gbí to Àsiyà.

⁶ Ye 'vee Màriyà tí mbe kú bàkà nètè tí kpoò gbí òkò tí yo.

⁷ Ye 'vee ndá Àndòroníkò ta Jóniyà tí ndá nambe ye ndá Jùdèyà, delè tí ndá ka ye náa ze táánò ta ndú gbí zàa; ndú a ndá 'duù ñinó náa ndá 'duù nò ndú ni ngbàrangà 'i gbí òkò tí ndá mbe kú mì Bindi-Mbíṛì gí; a ndú delè ká gí tí ndá 'duù mì Bindi-Mbíṛì á kùṛo ji ye.

⁸ Ye 'vee Àmbiliyátù tí tó 'duù mì ye ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíṛì. ⁹ Ye 'vee Ùrùbánò tí ka ndoo mbe kú bàkà nètè ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíṛì. Ye delè 'vee tó 'duù mì ye Ìsitáki.

¹⁰ Ye 'vee Àpèlè tí mbe kú bàkà nètè mì Bindi-Mbíṛì ta njembí wó gbaanjé ngé ma.

Ye 'vee ndá 'duù 'bá mì Àrisitòbulù ngé ma. ¹¹ Ye 'vee Èròdiyónà tí nambe ye. Ye 'vee ndá Nàrikisù, ta nawù wó, ta ndá 'vii mì ndú, ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíṛì.

¹² Ye 'vee ndá nii tí nó ta rẹ̀ ndú a ndá Tirifósà ta Tirifènà tí ndá mbe kú bàkà nètè ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo nò. Ye delè gii 'vee tó 'duù mì ye tí nii tí nó tí Pèrisi tí mbe bàkà nètè tí kpoò ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo nò.

¹³ Ye 'vee Rúfò tí gbolò mbe nètè mì Mbe tí ndoo. Ye delè 'vee nawu Rúfò tí mbe tègàrà ye ká go 'dóó 'vii mì wó.

¹⁴ Ye 'vee ndá Àsingiritù, ta Fèlègóni, ta Èrèmèsi, ta Pàtòròbà, ta Èrèmà, ta ndá ná'vindi ñinó mbe kú dù ta ndú kà.

¹⁵ Ye 'vee ndá Filòlògu, ta Jùliyà, ta ndá Nèrèwù, ta nàmi wó, ta Òlìmbà, ta ndá mbe kú kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíṛì á mì ndú kà.

¹⁶ Yo 'vee tí yo gbí òkò tí yo ta bà òlò gbí tù yo go i mì ndá ná'vindi.

Ndá mbe kú kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíṛì mì ze káa 'vee yo.

Ndòngbú có mì Páwòlò ji ndá 'duù Rómà

¹⁷ Ye kú 'deke tí ye ji yo, ndá ná'vindi, máa, yo kpolo ɾo yo míti ndá mbe kú njèè gbí òkò tí yo ta bà ònòkò muu yo 'do tí yúco tí nó náa à nìbà ji yo nó gí, yo mò tí yo 'do tí ndú gí. ¹⁸ Tacó ndá mbe bàkà ña i tí nó kú bàkà me nètè mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbíṛì lá, ndú kú bàkà káa 'dóó ndá i mì ndú mbe niki tí ndú; ndú kú eendi ndá 'duù ñinó ta muu ndú me nji'dí nó ta banga nje, ta bà toṛo bàà míti có. ¹⁹ Káa ndá 'duù

'dáá gí 'di tàwo bà zèè Banga-Ngú-Có mì yo ta njembí yo gbaànjé gí. Tacó éno, tàkòcò ye peteke gítí yo ngé ndii gí. Có gbí njembí ye éno máa, muu yo 'ví dù ta o 'dáá gí ká gítí i nìno dú nô, wáa có mì yo 'ví dù ta vò i wálá. ²⁰ Mbíri tí mbe 'dè njembí bà si yo 'ví 'dò Gba-wàtà mí to ta kò yo. Mbe tí ndoo Jézú tí Bindi-Mbíri 'ví cù 'dè ngo cù wó mítí yo.

²¹ Timàtéyò tí ka ye mbe nèté 'vee yo ngé ma. Ndá Lúciyò, ta Jàsóni, gii je Sòsipátéré, tí ndá nambe ye, delè 'vee yo ngé ndii gí.

²² Ye tí Tèrètiyò, tí mbe kù cu wáràgà tí nó tacó tí Páwòlò, kù 'vee yo ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo.

²³ Gáyù tí 'duù tí nó náa ye kpónó kù dù a i 'bá mì wó nó, delè náa ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri kù kili mí 'bá mì wó nó, 'vee yo ngé ma.

Èrásitù tí mbe kù kpòlò tí ndá i-míri gbí gbata, ta ná'vindi ndoo Kùwàritò 'vee yo. (²⁴ Ye kù 'deke tí ye máa, Mbe tí ndoo Jézú tí Bindi-Mbíri 'ví cù 'dè ngo cù wó á mítí yo 'dáá gí. Go-i-tí-nò)

Páwòlò ùlù Mbíri ta bà 'deke tí wó

²⁵ À ùlù Mbíri! Wotí bà je wotí bà tee njembí yo mítí Mbe tí ndoo tí kpòlò jì yo go Banga-Ngú-Có mì ye náa ye kù ma tí có gítí Jézú tí Bindi-Mbíri nó, kuu tí wó. Có tí nó gbí ndá ká o táánò sàà a có kóó. ²⁶ Káa à kpónó 'dè gbí á gí sè gí. A ndá mbe 'dòkò có mì Mbíri ká cu có tí nó mí gbí ndá wáràgà mì ndú, náa à kpónó kù ma jì ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí, a go có mì Mbíri tí nó mbe kù 'vala ká dúú bà ya tí nô. Tacó wáa, ndá 'duù 'dáá gí 'ví tee njembí ndú mítí Bindi-Mbíri, ndú delè 'ví 'di ta có mì wó. ²⁷ À ùlù Mbíri tí gbèe mbe 'dí gbí-o dúú bà ya tí ta rẹ̀ mì Jézú tí Bindi-Mbíri. Go-i-tí-nò.

KPÉDÉLÉ KÒRÍNDÌ

Kpédélé bà cu wàràgà mì Páwòlò jì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì gbí gbata Kòrindì

¹ Njìnó a ye tí Páwòlò, náa a Mbírì ká cu 'bì wó míti ye 'do gbí 'dóó có mì wó tí Mbírì, máa ye dù tí tú mì Bìndi-Mbírì tí Jézù, ká kù cu wàràgà tí nó. Ze kù gbo gbí bà cu wàràgà tí nó ta ná'vìndì ndoo Sòsiténè, ² jì yo tí ndâ 'duù mì Mbírì mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì gbí gbata Kòrindì. Yo tí ndâ 'duù tí nó náa Mbírì toṛo ndâ vò i mì yo ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì gí nó, yo tí ndâ 'duù tí nó náa Mbírì tè'é tí yo tacó bà kaa yo mò gí mì wó tí Mbírì toko ta ndâ 'duù tí nó mbe kù 'deke tí ndú tí ndâ bàndò 'dáá gí ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì, éno máa yí a Mbe tí ndoo ta ndâ yí 'dáá gí nó. ³ Ze kù 'deke tí ze jì Bu ndoo tí Mbírì, ze delè kù 'deke tí ze jì Jézù tí Bìndi-Mbírì éno máa, ndú 'ví toko nambeè ta yo, ndú delè 'ví si yo 'ví dù niki maa.

Tó i gbí bà dù toko ta Bìndi-Mbírì

⁴ Ye kù 'dè niki maa jì Mbírì ta o 'dáá gí tacó tí yo, tacó nambeè mì wó tí Mbírì náa yí bàkà jì yo ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì tí Jézù nó. ⁵ Mbírì wu bà 'dè có mí gbí nje yo me gbolò, yí delè gí je muu jì yo me gbolò ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì. ⁶ Yúcó tí nó náa ye 'dè jì yo gítí Bìndi-Mbírì nó kpónó bàkà kudu mí gbí njembí yo ⁷ tí ña njìnó náa yo kpónó kù ùndi o bà túbà tí Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì ta gbèe i-nambeè mì Mbírì Mbe gboo 'do mì yo wálá. ⁸ Mbírì bà je wotí jì yo tacó wàa, yo 'ví dù tí ndâ 'duù njìnó ta i-nò mì yo wálá nó yee tí ndòngbú o tí nó, tí o bà gí Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì nó. ⁹ Mbírì tí nó tí mbe tè'è tí yo gí bà dù toko ta 'Vii mì wó, Jézù tí Bìndi-Mbírì tí Mbe tí ndoo nó, a mbe kù ru káa ndi ngo nje wó.

'Bè gbí òkò tí ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì

¹⁰ Ye kù yù 'do mì yo 'dáá gí a nambeè ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì, éno máa, yo 'dáá 'ví ẹre gba có mì yo ká gbaanjé, ndâ ná'vìndì ye. Yo ùnje éno máa, yo bà si gbínje 'ví dù gbí òkò tí yo wálá, ña bà koro có mì yo delè ta nderè bà bàkà i mì yo 'dáá gí 'ví dù ká gbaanjé. ¹¹ Ye kù 'dè có tí nó jì yo tacó ye 'di có 'do mì ndâ 'duù mì nì tí nó tí Kèlèyónè nó éno máa, gbí òkò tí yo ká niki ngé gí lá, ndâ ná'vìndì ye. ¹² Có tí nó ta go bà 'dè jì yo tí ye nó a njìnó máa, à gbí òkò tí yo ká a 'bè: 'duù njìnó máa, «Ye a 'duù mì Páwòlò,» njìnó máa, «Ye a 'duù mì Àpólò,» 'duù njìnó máa, «Ye a 'duù mì Kéfà,» njìnó máa, «Ye a 'duù mì Bìndi-Mbírì.»

¹³ À njèè gbí Bìndi-Mbírì gí? Áá táánò gbí a Páwòlò míti njèèkpè mù? Áá táánò caka tí yo ta rẹ̀ Páwòlò? ¹⁴ Ye kù 'dè niki maa jì Mbírì tacó ye táánò caka 'do gbí òkò tí yo cuki káa tí ndâ Kírìsìpù ta Gáyù. ¹⁵ Á má éno, 'bí 'duù gbí òkò tí yo bà 'de wotí bà 'dè có éno máa, áá táánò caka tí yì ta rẹ̀ ye nó wálá. ¹⁶ Ye koro có éno máa, ndâ 'bí 'duù náa ye táánò caka tí ndú káa ndâ 'dakò tí nó tí Ìsitéfána nó ta ndâ 'duù mì wó. Á má ta bà 'dè có ta yúcó, mbí ye káká i tí 'bí 'duù náa ye caka tí wó bìndi ndâ 'duù tí nó ta bà muu ndú náa ye 'deke ndú nó lá, ¹⁷ tacó Bìndi-Mbírì táánò tuu ye me tacó bà caka tí ndâ 'duù lá, yí tuu ye a i tacó bà ma Banga-Ngú-Có. Yí delè táánò tuu ye nó me tacó bà gí gí bà ma Banga-Ngú-Có ta bà 'vanda có kpènjèngè'vèè, tí ndâ có bà 'di gbí-o mì ndâ 'duù muu to tí nó, nó lá. Tacó ndâ có bà 'di gbí-o tí nó kpènjèngè'vèè nó kù bàkà có gítí bà cì Bìndi-Mbírì míti njèèkpè mù tí có ta gbí wálá.

Bìndi-Mbírì a wotí ta bà 'di gbí-o mì Mbírì

¹⁸ Có gítí bà cì Jézù míti njèèkpè mù gbí tù ndâ 'duù tí nó mbe gírì'o gí nó go mòngò gbí tù bò, káa à gbí tù ndoo tí ndâ 'duù tí nó mbe kù co tí kpokèjì mì 'valá nó, a có gítí wotí mì Mbírì. ¹⁹ Tacó à cu mí gbí wàràgà mì Mbírì éno máa, Mbírì máa, «Ye bà voloko gbí kpokèjì bà 'di gbí-o mì ndâ mbe 'di gbí-o gí. Ye bà bàkà bà ò'ò mì ndâ mbe kpo-ṛo tí i ta gbí wálá.»

²⁰ Á má éno, ndâ mbe 'di gbí-o kpónó ngò? Ndâ kpo-kpò mbe ò wàràgà, ta ndâ kpo-kpò mbe kù 'viiki gbí có kpónó gbí to ngáyì? Mbírì kpónó yù gbí ndâ i-njónókó mì ndâ mbe 'di gbí-o muu to tí nó gí sè lá? ²¹ Káa có gbí muu Mbírì má lè éno máa ndâ 'duù muu to tí nó 'ví ò'ò yí tí Mbírì ni 'do gbí 'dóó bà 'di gbí-o mì ndú lá, yí bàkà éno tacó à gbí njembí wó a có bà 'vala ndâ 'duù, ta «có njónókó» tí nó náa ndoo kù ma nó.

²² Ndâ Jùdèyà kù ù a ndi bà ò ndâ seṛè, ta ndâ mbó ndi 'bí Mbírì, ndâ Ìgírìgí kù ù a ndi bà 'di kòcò ndâ mbe 'di gbí-o. ²³ Káa ndoo kù má a có gítí Bìndi-Mbírì náa à gbí yí míti njèèkpè mù, tí có mbe kù pèè njembí ndâ Jùdèyà, káa ndâ Ìgírìgí kù si a tí

có ñónókó. ²⁴ Káa à má jì ndá 'duù tí nó náa Mbírì t'è' é tí ndú gí, tí ndá Jùdèyá ta ndá Ìgírìgí, có ñónókó tí nó náa ndoo kú ma nò a Bindi-Mbírì tí wotí m̀ Mbírì, a Bindi-Mbírì tí bà 'di gbí-o m̀ Mbírì. ²⁵ Có ñinó náa áa m̀ Mbírì a có ñónókó nó a có ta gbí me gbolò ndii gbí có m̀ ndá mbe 'di gbí-o muu to tí nó gí. Bindi i ñinó tí jó'dókò i m̀ Mbírì nó a i mbe kpolo ndii 'bìlì ndá mbe wotí muu to tí nó gí.

²⁶ Yo koṛo muu yo á gítí o bà t'è' é tí yo m̀ Mbírì táánò gi, ndá ná'vindí; ndá 'duù muu to tí nó táánò ñò ndá 'duù me mbè gbí òkò tí yo tí ndá mbe 'di gbí-o ṛo ndú lá, ndá 'duù me mbè gbí òkò tí yo táánò me ndá mbe wotí lá, ndá 'duù me mbè 'do gbí òkò tí yo táánò delè me ndá 'vii m̀ ndá 'duù ñinó ta ṛè ndá mbe jò ndú a ṛè nó lá.

²⁷ Káa Mbírì táánò cu 'bì wó mítí mbe ñónókó, tacó bà te nó mí ṛo ndá mbe 'di gbí-o, Mbírì cu 'bì wó mítí jó'dókò 'duù tacó bà te nó mí ṛo ndá mbe wotí, ²⁸ Mbírì gii cu 'bì wó mítí i ñinó ta gbí wó wálá, náa ndá 'duù muu to tí nó si tí có lá, yí delè kú cu 'bì wó mítí 'bí i, kpèti i tí nó má wálá, tacó bà bàkà ndá i ñinó náa ndú kuu tí nó tí ndá i lá. ²⁹ Tacó wàa, 'bí 'duù muu to tí nó 'ví cè ta cè-'bì máa, yì ma kuro Mbírì nó lá, ³⁰ tacó a Mbírì ká toko yo ta Bindi-Mbírì tí Jézù, à delè káa Mbírì ká bàkà Jézù tí rëngbó bà 'di gbí-o m̀ yo, tí mbe si ndoo 'ví dù tí ndá jáá 'duù á kuro wó tí Mbírì, tí ndá 'duù ñinó náa yí tí Mbírì kaa ndoo mò gi m̀ wó gi, delè tí ndá 'duù ñinó náa à toṛo ndá vò i m̀ ndoo gí nó. ³¹ Tacó ènò, à gii cu mí gbí wáràgà m̀ Mbírì éno máa, «Go bà cè cè-'bì má tí 'duù, yí 'ví cè a i ta ṛè Mbírì.»

2

Có gítí Bindi-Mbírì náa à gbí yí mítí njèèkpè mù

¹ Ta o tí nó náa ye táánò ya tí gí m̀ yo kà nó, ye ya me ta bà ma yúco m̀ Mbírì jì yo ta ndá kpo-kpò có lá, ye delè ma me ta bà 'dè ndá có m̀ ndá mbe 'di gbí-o lá, ndá ná'vindí ye. ² Tacó ta o tí nó náa ye táánò kuu m̀ yo kà nó, ye epe muu ye cuki ká gítí bà 'dè có gítí Jézù tí Bindi-Mbírì, ta có gítí bà gbí yí mítí njèèkpè mù. ³ Ye táánò ya gí m̀ yo kà ta wotí tí ye wálá. Ye ya ta guku ká tí ye. Ye ta o tí nó kú gu ká kpùrù-kpùrù éno. ⁴ Ye ta o tí nó toṛo me bàà mítí có m̀ ye náa ye 'dè jì yo nó lá, ye te me banga mítí có tí nó náa ye ma jì yo nó go i m̀ ndá mbe 'di gbí-o muu to tí nó lá. Ye t̀ jì yo káa bà wotí m̀ Bèri-m̀-Mbírì. ⁵ Tacó wàa, nderè bà tee njembí yo mítí Mbírì 'ví dù me 'do gbí có bà 'di gbí-o m̀ ndá 'duù muu to tí nó lá, à 'ví dù a i 'do gbí wotí m̀ Mbírì.

Bà 'di gbí-o m̀ Mbírì

⁶ Ta ndá ṛa ñinó 'dáá gí, ze ma có bà 'di gbí-o a jì ndá 'duù tí nó náa gbí dii ndú yù gítí có m̀ Mbírì gí nó. Káa bà 'di gbí-o tí nó me bà 'di gbí-o m̀ ndá 'duù tí nó kpónò kuu muu to tí nó nó lá. À delè me ñinó ndá mbe wotí mbe kú zogo to tí nó, náa wotí m̀ ndú bà m̀ gí nó, lá. ⁷ Ze kú ma a có kóó, tí có bà 'di gbí-o m̀ Mbírì náa yí táánò nguù 'do tí ndá 'duù gí, tí tó có náa yí koṛo si mí to tacó tí ndoo sàà táánò kuro bà suu to tí nó. ⁸ Gbèe 'duù 'do gbí òkò tí ndá gba muu to tí nó mbe 'di gbí có tí nó wálá, tacó ndú má 'di gí, ndú táánò bà gbí 'duù tí nó tí mbe tí ngba'o nó mítí njèèkpè mù wálá. ⁹ Káa à cu mí gbí wáràgà m̀ Mbírì éno máa,

«'Bí i náa 'bí 'duù jé mbe ṛò ta ṛo wó wálá,
tí i náa 'bí 'duù jé mbe 'di có gítí ta t̀ wó wálá,
tí i náa 'bí 'duù jé mbe koṛo có gítí wálá,
ñinó a i tí nó náa Mbírì bàkà si mí to
tacó tí ndá mbe zè yí níki ma nó.»

¹⁰ Mbírì tuu a Bèri m̀ wó tí Mbírì gí bà 'dè gbí i tí nó jì ndoo, tacó Bèri-m̀-Mbírì a mbe bà gbí ndá i lézè-lézè yee ngé rëngbó ndú, à kpèti káa ndá kpóló-kpolo có kóó ñinó m̀ Mbírì. ¹¹ 'Bí 'duù ta wotí bà 'di gbí ndá có gbí njembí 'bí ka wó tí wó wálá, à káa bèri m̀ 'duù ká 'di gbí ndá kóṛo-koṛo có gbí njembí wó. À má ènò, 'bí 'duù delè mbe 'di gbí ndá kóṛo-koṛo có m̀ Mbírì wálá, à káa Bèri-m̀-Mbírì. ¹² Bèri tí nó náa Mbírì kpónò je jì ndoo nó me bèri m̀ ndá 'duù muu to tí nó lá. Yí je jì ndoo a Bèri m̀ wó tí Mbírì, tacó wàa, ndoo 'ví 'di ta gbí ndá i-nambee tí nó náa yí tí Mbírì kaa jì ndoo sínò nó.

¹³ Ndoò kú 'dè gbí ndá yúco m̀ Mbírì jì ndá 'duù tí nó náa Bèri-m̀-Mbírì kuu gbí njembí ndú nó me ta ndá có náa a ndá mbe 'di gbí-o muu to tí nó ká nibà ndú jì ndoo nó lá, ndoo kú 'dè a i ta ndá có náa a Bèri-m̀-Mbírì ká nibà ndú jì ndoo. ¹⁴ 'Duù ñinó ta Bèri-m̀-Mbírì gbí njembí wó wálá nó ùnje gítí bà 'de ndá i-nambee 'do m̀ Bèri-m̀-Mbírì lá, tacó ṛa 'duù tí nó 'di gbí ndá i-nambee tí nó lá. Ndá i-nambee tí nó ṛo wó 'dáá gí káa ndá i ta gbí ndú wálá, tacó à kú ṛò i gbí ndá i tí nó ní ká ta wotí m̀ Bèri. ¹⁵ 'Duù tí nó ta Bèri-m̀-Mbírì kuu gbí njembí wó nó 'viiki káa gbí ndá i 'dáá gí, káa 'duù mbe 'viiki gbí njembí wó wálá. ¹⁶ Tacó à cu mí gbí wáràgà m̀ Mbírì éno máa,

«A 'di ká 'di gbí có gbí njembí Mbíri gí,
tacó wàa 'duù tí nò 'ví nì ta bà i jì Mbíri?»
Káa njembí ndoo a njembí Bindi-Mbíri.

3

Ndá bòò mi Mbíri

¹ Bà 'dè có jì yo go bà 'dè có jì ndá 'duù ñinó náa Bèri-mi-Mbíri kuu gbí njembí ndú nó táánò kpò ye gí, ndá ná'vindi ye. Tacó éno ye gii 'dè có jì yo ká go bà 'dè có jì ndá 'duù ñinó mbe kú 'vala ká gbí ña kpokèjì bà 'vala ndò mi ndá 'duù muu to tí nò. Ye 'dè có jì yo go bà 'dè có jì ndá dó 'vii gbí òkò tí ndá mbe kú kili ta rẹ̀ mi Bindi-Mbíri.

² Ye táánò ko yo ta ngo kí, ye ko yo me ta ndá kùùkpò i-zó-zò lá, tacó yo ta o tí nò 'viindi tí yo gítí bà zò ndá kùùkpò i-zó-zò lá. À kpèti ká kpónó, yo 'viindi tí yo kálásè, ³ tacó yo kú 'vala go có mi ndá 'duù muu to tí nó kálásè. Yo lê má kú tò kii, yo delè má kú 'dèkè mà, gbí có tí nó me éno máa, yo kú 'vala káa cè ña bà 'vala ndò mi ndá sè ndá 'bí 'duù muu to tí nó lá? ⁴ Tacó 'bí 'duù má 'dè có éno máa, «Ye a 'duù mi Páwòlò,» bindi 'bí ka wó gii 'dè có éno máa, «Ye a 'duù mi Àpólò,» yo kú bàkà nò me cè bà bàkà i mi ndá 'duù muu to tí nó lá?

⁵ À má éno, Àpólò tí nò a yè? Páwòlò delè a yè? Ze a ndá bòò mi Mbíri, náa Mbíri táánò tuu ze jì yo tacó bà koni yo wàa yo 'ví ù ta nje gítí yì tí Mbíri. Mbíri táánò tuu 'duù ñinó ká ta ña nètè mi wó, yí gii tuu ka wó ká ta ña nètè mi wó. ⁶ Ye táánò rọ̀ a nji ña, bindi Àpólò gii ña ngo míti kú i, káa a Mbíri ká gii si kú i tí nò 'ví uu gí yaa. ⁷ À má éno, mbe rọ̀ i me i lá, mbe ña ngo gítí kú i delè me có lá, i káa Mbíri tí mbe je bà uu ndò jì kú i. ⁸ Bè gbí òkò tí ndá mbe rọ̀ i, ta mbe ña ngo gítí kú i wálá, Mbíri bà ko mboo nètè mi ndú jì ndú 'vii ká ta ña nètè mi ndú. ⁹ Tacó ze a ndá kaà gbí nètè mbe kú bàkà nètè tacó tí Mbíri. Káa yo a nji mi Mbíri.

Yo delè a 'bá mi Mbíri. ¹⁰ À má go nambeè tí nó náa Mbíri bàkà jì ye nó, ye a gbolò 'duù kuro ndá mbe bí 'bá. A ye ká sè tà 'bá, bindi 'bí 'duù gii bí kú ya tí gí yaa. Káa wò tí mbe kú bí 'bá tí nò ya tí gí yaa nò 'ví koro muu lo gítí cè ña bà bí i mi lo. ¹¹ Tacó 'bí 'duù bà sè tà 'bí 'bá bindi ñinó náa à sè gí nò wálá. Rẹ̀ ñinó náa à sè gí nò a Jézú tí Bindi-Mbíri.

¹² 'Bí 'duù má bí i kú ya tí gí yaa mi pí tà 'bá tí nó ta dá'bi, 'bí 'duù 'ví bí ta fádà, 'bí 'duù 'ví bí ta ndá banga ña díi ta i gbí ndú me gbolò, 'bí 'duù 'ví seke a ndá nji-mú mí pí, 'bí 'duù 'ví po a mbíli, 'bí 'duù 'ví po a kùngbó cù. ¹³ Áa bà tùbà cè ña mbó ndi 'bí ndá 'duù tí nó gbaanjé-gbaanjé gí. Yé tí nó kèjì gí bà too ta wu nó bà gbaa ndá i 'dáá mí gbí ngbàa ri, bindi a wu tí nó ká bà tùbà cè ña nètè mi 'duù gí sè. ¹⁴ I tí nó náa 'duù bí mí pí tà 'bá tí nó náa doo lá, áa bà ko mboo nètè mi 'duù tí nó jì yí. ¹⁵ Káa nètè mi 'duù má doo gí, yí bà bè gbí nètè mi wó gí, káa yí bà 'vala go 'duù mbe 'vala 'do gbí wu nó gí.

¹⁶ Yo ñò ni lá máa yo a ndá 'bá mi Mbíri? Yo delè ñò ni lá máa Bèri-mi-Mbíri kú 'vala gbí njembí yo? ¹⁷ 'Duù má ki'viki 'bá mi Mbíri, Mbíri bà ki'viki 'duù tí nó, tacó 'bá mi Mbíri a 'bá náa Mbíri kaa mò gí mi wó tí Mbíri gí. Káa 'bá-Mbíri tí nó a yo.

¹⁸ 'Duù 'ví eendi tí wó ta kpéeti wó lá. 'Bí 'duù 'do gbí òkò tí yo má kú koro có máa, ndá 'duù muu to tí nó kpónó kú si yí tí mbe 'di gbí-o, si 'duù tí nó má gí tí ñónókó má kózó gí, yí 'ví gii 'di gbí-o a 'do ndii. ¹⁹ Tacó i tí nó náa ndá 'duù muu to tí nó kú si tí bà 'di gbí-o nó a i-ñónókó kuro Mbíri. Tacó à cu mí gbí wáràgà mi Mbíri éno máa, «Yí zèè ndá mbe 'di gbí-o gbí tiři mi ndú.» ²⁰ À gii cu 'bí káká'í éno máa, «Mbíri ñò ni gí máa, có gbí ndá kóró-koro có mi ndá mbe 'di gbí-o wálá.»

²¹ À má éno, 'bí 'duù 'ví cè cè-'bí ta rẹ̀ ndá 'duù muu to tí nó lá, tacó ndá i 'dáá gí a ndá i mi yo: ²² à má a Páwòlò, à má a Àpólò, à má a Kéfà, à má a to tí nó, à má a 'válá, à má a ku, à má a kpónó, à má a taàbè, ndá i 'dáá gí a ndá i mi yo, ²³ káa yo a ndá i mi Bindi-Mbíri, bindi Bindi-Mbíri a i mi Mbíri.

4

Ndá tú mi Bindi-Mbíri

¹ Yo kùtáa bà si ze tí ndá bòò mi Bindi-Mbíri mbe kú kpolo tí ndá có tí nó táánò tí ndá có kóó mi Mbíri nó. ² Káa kpóló-kpòlò có mi 'duù tí nó mbe kú 'dè có kóó jì yí nó a ñinó máa, yí 'ví dù me mbe filí nje lá. ³ Káa a má gítí bà miři ye, bà 'viiki ye mi yo, ta bà 'viiki ye gbí ngbàngà mi ndá 'duù muu to tí nó, bàkà i ta ye gbaanjé lá. À má ta bà 'dè

ta yúco, ye ngbá 'viiki tí ye lá. ⁴ Njembí ye ká ngbàrángà'i. Kpèti ká éno, ye kú 'dè me có máa, ye có jóró 'do gbí vò i gí nò lá. À káa Mbíri ká bà 'viiki ye.

⁵ À má éno, ndoo có kpónó gí bà waa có mítí 'bí 'duù á kùro o bà co ñi bà waa có á kùro bà gí Mbe tí ndoo lá. Yí kèjì gí bà tùbà ndâ i ñinó náa ndoo bàkà ndú gbí 'dì'di'o nó gí ro ngba'o; yí kèjì gí bà 'dè gbí ndâ có kóó tí nó gbí njembí ndoo nó 'dáá gí gí sè, bindi Mbíri bà gii ko mboo ndâ tó i mì ndâ 'duù gbaanjé-gbaanjé go ñinó náa à tí nó jì ndú.

⁶ Ye kpónó 'dè có tí nó ta rẹ ze ta Àpólò nó ká go cè tiri nó, ndâ ná'vindi, tacó waa yo 'ví mèlè ta ndi ze, waa yo 'ví 'di ta gbí có tí nó máa, «Ndi muu có tí nó náa à cu mì gbí wáràgà mì Mbíri nó lá,» nò. Tacó yo bà gii luguu tí yo ta bà wu gbí 'bí 'duù, bindi yo gii cónje giti 'bí 'duù. ⁷ Tacó a 'di ká bàkà 'bè mí gbí òkò tí yo? A yè ká mì yo náa à je jì yo me jé-je lá? Káa à má je i jì yo jé-je, yo kú cè cè-'bi muu goolá à me i-nambee náa à je jì yo me sínò lá nò, tacó yè?

⁸ Yo kpónó a ndâ mbe yèjì gí! Yo kpónó gí tí ndâ mbe i gí! Yo gí tí ndâ kpo-kpò gba si ze mí to gí! Có gbí njembí ye máa, yo kùtáá 'ví dù tí ndâ kpo-kpò gba ta yúco, tacó waa ndoo 'ví dù ta ndoo tí ndâ kpo-kpò gba. ⁹ Tacó ye ñò goolá Mbíri waa có mítí ze tí ndâ mbe kú ma có mì wó, máa, à 'ví zi ze mí gbí ñi ro ndâ 'duù 'dáá gí, tacó waa, ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí, ta ndâ basilì 'ví ñò ta ro ndú.

¹⁰ Ze dù tí ndâ mbe ñonókó ta rẹ mì Bindi-Mbíri, káa yo dù tí ndâ mbe 'di gbí-o ta bà dù toko ta Bindi-Mbíri! Wotí ti ze wálá, káa yo a ndâ mbe wotí! Ndâ 'duù te duù mítí ze lá, káa ndú kú te duù mítí yo! ¹¹ Ze yee tí o tí nó kpónó go có tí nó gbí nje ye nó kú kònò go, ze kú kònò go ngo, ze kú nó ta zi bongo tí ze káràkà-káràkà, à kú gbí ze; dúú bàndò tí ze wálá, ¹² ze kú zò i 'do gbí bà ka wu'o. 'Duù má kú be ze, ze kú cù 'dè ngo cù mítí 'duù tí nó; à má kú mèèkè'i tí ze, ze kú kònò ndâ vò i tí nó náa à kú me mítí ze nó; ¹³ à má kú 'dè ndâ vò có mítí ze, ze kú 'visi gí tàkò ndú káa tó có. Ze kpónó ká go zùkumèè mì ndâ 'duù á muu to tí nó, ze kpónó a ndâ pù muu ndâ i 'dáá gí.

¹⁴ Ye kpónó kú cu wáràgà tí nó jì yo me tacó bà te nó mí ro yo lá. Ye kú cu jì yo a i tacó bà kpo-gbì-tà-tù yo tí ndâ 'dóó 'vii mì ye, tí ndâ wù-gbì-ré ye. ¹⁵ Tacó kpèti ndâ mbe kú nibà i jì yo ta rẹ mì Bindi-Mbíri tí Jézù má me mbè ká go tùmèrè, bu yo ta rẹ mì Bindi-Mbíri tí Jézù gbí òkò tí ndú 'dáá gí gbaanjé káa ye tacó a ye ká ya ta Banga-Ngú-Có jì yo. ¹⁶ À má éno, ye kú je wotí jì yo máa yo mèlè ndi ye.

¹⁷ Ñinò a gbí nderè có tí nó náa ye kú tuu tí ta Timàtèyò jì yo nó ká nò. Yí a 'dóó 'vii mì ye, tí tó 'vii mì ye, mbe kú 'vala toko ta Mbe tí ndoo ta njembí wó gbaanjé. Yí bà 'va mbí yo giti cè ña bà 'vala ye toko ta Bindi-Mbíri, náa ye má kú nibà i jì ndâ mbe kú kili ta rẹ mì Bindi-Mbíri tí ndâ bàndò 'dáá gí.

¹⁸ Ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí yo ká kú luguu tí ndú máa ndâ yì ma, goolá ye kèjì gí mì yo ká wálá nó. ¹⁹ Káa ye kèjì gí mì yo ká kpónó-kpónó, náa Mbíri má je nó jì ye gí nò. Áa bà dù gbí muu ye ta o tí nó náa ye bà ya tí gí mì yo ká nò, me káa có giti bà 'dè ndâ có giti ndâ 'duù tí nó mbe kú luguu tí ndú máa ndâ yì ma nó cuki lá. Có bà ñò éno máa, wotí kuu tí ndú wè, delè kuu gbí muu ye. ²⁰ Tacó Mbíri kú zogo to tí nó me ká ta có cuki lá, yí kú zogo ta wotí. ²¹ À tí yo a go ngayi? Máa, ye gí gí mì yo ká ta kpo-'billi, wèè, ta pètèkè 'bi?

5

Bà gbètèkè tí ndâ mbe kú kili ta rẹ mì Bindi-Mbíri gbí òkò tí ndú

¹ Ye 'di có éno máa yo kú gbètèkè tí yo gbí òkò tí yo ká tí vò ña ñinó náa à kpèti káa ndâ 'duù tí nó mbe ñò dúú kpokèjì bà bàkà nambèe ta Mbíri ní lá nó, ndú bà gbètèkè tí ndú gbí òkò tí ndú yee tàkò ña ñindi yo nó wálá. Yo volo ñindi yo ká ngé tí ña ñinó náa 'duù kú tẹri cikii nawù bu wó. ² Ña i tí nó kùtáá má volo tí yo volo, waa yo 'ví mò ta 'duù tí nó mbe kú bàkà nó 'do gbí òkò tí yo gí, à ñiki ma, káa yo ndí kú gii si tí i bà mba tí yo.

³ Ye tà kpèti kpónó má me mì yo ká lá, njembí ye ká gá'dáá tí yo ká. Ye delè káa waa có mítí 'duù ñinó gbí òkò tí yo mbe kú bàkà ña vò i tí nó ta rẹ mì Mbe tí ndoo tí Jézù sàà gí. ⁴ Yo kili ta bà muu yo tí ndâ mbe kú kili ta rẹ mì Jézù, waa ye delè 'ví dù á káa kú 'deke tí ye jì Mbe tí ndoo tí Jézù, ⁵ tacó bà je wotí bà je 'duù tí nó mbe kú bàkà ña vò i tí nó gbí òkò tí yo nó jì Gba-vò-i, waa Gba-vò-i 'ví nibà vò i jì yí, tacó waa lílì wó 'ví 'vala ta o bà co ñi mì Mbe tí ndoo tí Jézù.

⁶ Bà mba tí yo nó ñiki lá! Yo ñò ní lá máa, gbèè kini kú volo yá? ⁷ À má éno, yo mò vò 'duù tí nó gbí òkò tí yo, mbe kú volo yo go gbèè kini mbe kú volo yá nó gí, tacó waa yo 'ví dù tí ndâ cèè 'duù go ñinó náa à tí. Tacó à waa mbelè Bindi-Mbíri tí 'vii-rómbo mì

ndoo tí i-ci-ci á gítí o bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìziriyéli-mi-Mbírí gí. ⁸ À má ènò, ndoo bàkà gbolò o tí nò me ká ta bà zò káa yá ñínó ta kíní gbí, tí kíní bà mbè ndâ ka tí, delè tí kíní sogote nó lá. Ndoos zò ta ngbàrángà njembí ndoo, ndoo zò ta tiri gbí njembí ndoo lá, ndoo delè 'ví zò ta yúco.

⁹ Ye táánò cu wáràgà jì yo éno máa, yo 'ví nì kaà ta ndâ 'duù ñínó mbe kù bàkà ndâ i ñínó mbe 'vii ɾo 'bá lá nó lá. ¹⁰ Káa ye ta o tí nò nì me ndâ 'duù ñínó mbe ñò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbírí nì lá mbe kù sè tí ndú ká sàkàmàà, tí ndâ mbe gàmàtà mbe kù zò 've i mìn ndâ 'duù, delè tí ndâ mbe kù kùmùkù ndâ i mìn ndâ 'duù, tí ndâ mbe kù bàkà i jì ndâ sù mbírí nó lá. ¹¹ Gbí có mì ye nò táánò a i éno máa, yo 'ví nì kaà ta 'duù ñínó mbe kù 'dè có máa yì a ná'vindí yo tí ndâ 'duù mìn Bindi-Mbírí káa yì kù sè tí wó ká sàkàmàà nò lá; yo 'ví nì káa ta yí lá, náa yì má a mbe gàmàtà, náa yì má a mbe kù bàkà i jì ndâ sù mbírí, náa yì má a mbe kù 'dè vò có, náa yì má a vò mbe njù pe, náa yì delè má a mbe ngbà nò. À kpèti káa bà toko 'bí yo mí gbí i-zò-zò ta ña 'duù tí nò, yo 'ví bàkà lá.

¹² Ye táánò 'dè có tí nò me gítí ndâ 'duù ñínó mbe ñò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbírí nì lá nó lá. Tacó netè mì ye ta bà 'viiki ndâ 'duù ñínó náa ndú me ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mìn Bindi-Mbírí lá nó a yè? Netè mì yo me a i ta bà 'viiki ndâ 'duù tí nó mbe kù kili to rẹ̀ mìn Bindi-Mbírí nó lá? ¹³ À káa Mbírí ta kpéeti wó ká bà 'viiki ndâ 'duù ñínó náa ndú me ndâ 'duù mìn Bindi-Mbírí lá nó. «Yo mò vò 'duù tí nó á 'do gbí òkò tí yo gí,» á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mìn Mbírí nó.

6

Bà ya ta ná'vindí gí gbí ngbàngà

¹ Có má kuu gbí òkò tí ndâ 'bí 'duù ta ná'vindí wó gbí òkò tí yo, 'duù tí nò bà koɾo a cè gbí kò có yè, wàa yì 'ví o tí ta muu yo tí ndâ tó 'duù mìn Mbírí ya gí bà kpì ngbàngà tí ná'vindí wó mí kùɾo ndâ gba ñínó mbe kù co me tí jáá kpokèjì mí Mbírí lá nó? ² Yo ñò nì lá máa, ndâ 'duù ñínó tí ndâ tó 'duù mìn Mbírí nó kejì gí bà dù tí ndâ mbe waa có mítí ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí? Káa yo má a ndâ mbe waa có mìn ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí, bà pà làyì gítí ndâ víí có gbí òkò tí yo bà kpò yo gí? ³ Yo ñò nì lá máa, a ndoo wúnò ká bà waa ndâ có mìn ndâ basili? À má ènò, à kpónó 'ví gii kpò tí, tí ndoo nó a bà waa có mìn ndâ 'duù mbe kù 'vala muu to tí nó? ⁴ Káa, à má ènò, yo kù kaa ndâ có gbí òkò tí yo tí ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mìn Bindi-Mbírí, ya tí gí gbí ngbàngà kùɾo ndâ 'duù tí nó ta rẹ̀ ndú gbí òkò tí ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mìn Jézù wálá nó, tacó yè? ⁵ Nò ɾo yo wálá tacó yè? Gbí có mì yo nò éno máa, gbèe 'duù gbí òkò tí yo tí ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mìn Bindi-Mbírí tí mbe 'dì gbí-o, tacó wàa yì 'ví dù tí mbe kù 'viiki gbí ndâ có gbí òkò tí yo wálá? ⁶ Yo kù zò tí yo gbí òkò tí yo go ndâ sè! 'Duù loko ká mítí ná'vindí wó ta ngbàngà mí kùɾo ndâ mbe ùnje gítí có mìn Jézù lá!

⁷ Gbí bà jaka tí yo gbí òkò tí yo ta kpéeti yo ya tí gí gbí ngbàngà nò éno máa, 'bí i mbe lè gí kuu gbí òkò tí yo. À wálá niki mì yo a bà gbí gbí njembí yo gítí bà kònò ndâ vò i tí nó náa à kù me mítí yo nó? À wálá niki a bà kùmùkù ndâ i mì yo mìn ndâ 'duù? ⁸ Káa à kpónó gii dù gáà nó a yo ká gii loko kù bàkà vò i gbí òkò tí yo tí ndâ ná'vindí!

⁹ Yo ñò nì lá máa, ndâ 'duù tí nó mbe kù co me tí jáá kpokèjì mí Mbírí lá nó bà dù tí ndâ bòò gba mìn Mbírí wálá nó lá? Yo sè 'bí 'duù 'ví eendi yo lá; ñínó a ndâ mbe kù gbètèkè tí ndú, ta ndâ mbe kù bàkà i jì ndâ sù mbírí, ta ndâ mbe bàkà bangbaya, ta ndâ mbe kù sè ta ndâ ka ndú 'dakò, ¹⁰ ta ndâ mbe ngbà, ta ndâ mbe gbolò njembí, ta ndâ vò mbe njù pe, ta ndâ mbe 'dè vò có, gii je ndâ mbe kùmùkù i mìn ndâ 'duù; ndâ ña ndâ 'duù tí nó bà 'de bà dù tí ndâ i-zógó-zogo mìn Mbírí wálá. ¹¹ Ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí yo táánò a ndâ 'duù 'do gbí òkò tí ndâ vóló-volo 'duù tí nó náa ye 'deke ndú nò. Káa à gii caka tí ndú gí, à kaa ndú nó gí mí Mbírí gí, à gii bàkà ndú tí ndâ 'duù jáá kùɾo Mbírí ta rẹ̀ mí Jézù tí Bindi-Mbírí, delè ta rẹ̀ mìn Bèri-mi-Mbírí mìn ndoo gí.

Yo si dii yo tí ndâ i bà ùlù Mbírí

¹² «Ndâ i 'dáá gí kùɾo ye káa ndâ i mbe 'vii ɾo 'bá,» káa ndâ i 'dáá gí me ndâ i mbe koni 'duù lá. «Ndâ i 'dáá gí kùɾo ye káa ndâ i mbe 'vii ɾo 'bá,» káa 'bí i gbaanjé mbe 'visi ye tí i-zógó-zogo mì wó nò wálá. ¹³ «I-zò-zò a i tacó bà zò gí gbí yì 'duù, yì 'duù delè a i tacó tí i-zò-zò,» káa Mbírí bà voloko gbí ndú só gí. Dii 'duù me i tacó bà gbètèkè lá. Dii 'duù a i tacó tí Mbe tí ndoo, bindi Mbe tí ndoo a i tacó tí dii 'duù, me i tacó bà bàkà ndâ i ñínó mbe 'vii ɾo 'bá lá nó lá. ¹⁴ Mbírí táánò 'vala Mbe tí ndoo 'do gbí muu'dú wó ta wotí mì wò gí; yì delè wúnò bà 'vala ndoo 'do gbí muu'dú ndoo ta gbèe wotí tí nó náa yì 'vala ta Mbe tí ndoo nò gí.

²² Tacó 'duù ñinó táánò tí i-zógó-zogo náa Mbe tí ndoo tè'é tí wó nó, a 'duù mí Mbe tí ndoo náa yí njaanga wú 'do tí mìrì wó gí. Káa 'duù ñinó náa yí táánò ta o bà tè'é tí wó me i-zógó-zogo lá nó, gí tí i-zógó-zogo mí Bindi-Mbírì gí. ²³ Bindi-Mbírì táánò sù tàkò yo waa gí; à má ènò, yo dù tí ndá i-zógó-zogo mí ndá 'duù muu to tí nó lá.

²⁴ À má ènò, wò 'ví dù ká tí wò tí nó táánò kùro bà tè'é tí lo mí Mbírì nò.

Có gítí ndá mbe kò tí ndú lá, ta ndá nawù ku

²⁵ À má gítí ndá nìi ñinó tí ndá kùnga nìi nó, có gítí ndú náa ye 'di 'do gbí nje Mbe tí ndoo náa ye 'ví 'vanda ndí jì ndú nó wálá. Có tí nó náa ye kpónó bà 'dè jì ndú nó, a 'dóó có mí ye gbí njembí ye tí 'duù tí nó náa a Mbírì ká ñò yè ọ ye, bindi yí gù bàkà ye tí 'duù ñinó náa 'duù bà 'di có mí ye gí.

²⁶ Ye má zeke cè bà volo ndá i kpónó kpòò, ye kojo có máa, à nìkì máa 'duù 'ví dù ká tí ña i tí nó náa yí kpónó a yí nó. ²⁷ Wò tí 'dakò má kò nìi gí, wò 'ví pà kpokèjì bà nje nìi tí nó lá. Káa nìi má mí lo gbí wò o tí nó kpónó nó má wálá, wò 'ví pà bà kò nìi lá. ²⁸ Káa 'dakò má kò nìi, yí bàkà me vò i lá. Nìi delè má kò 'dakò, yí bàkà me vò i lá. Káa yí delè má dù tí kùnga nìi, yí delè bàkà me vò i lá. Káa ndá i mbe kù ba muu ndá ndá mbe kò tí me mbè. Tacó ènò, go bà yòngò yo gítí bà kò tí tí ye wálá.

²⁹ Ndá ná'vindí, gbí có tí nó náa ye 'dè jì yo nó éno máa, sè o gítí bà 'vala ndá bu nìi go ndá banga dooko gí; ³⁰ ndá mbe wa gbí goolá sé có tí ndú wálá; ndá mbe kù ọ 'di goolá tàkòcò ndú peteke lá; ndá mbe sù i, goolá ndá i tí nó náa ndú sù nó me ndá i mí ndú lá; ³¹ ndá mbe kù mà 'velè goolá ndá i yè ọ ndú lá. Tacó cè tí to tí nó bà ya gí kùro ta kòndi wálá.

³² Có gbí njembí ye éno máa, njembí yo 'ví mù gbaànjé lá. Njembí 'duù ñinó tí banga nó kù mù a i gítí nètè mí Mbe tí ndoo, tacó yí kù pèè a i ta bà peteke tàkòcò Mbe tí ndoo.

³³ Káa njembí 'duù ñinó mbe kò nìi gí nó kù mù a i gítí ndá i muu to tí nó. Yí kù pà kpokèjì a i gítí bà peteke tàkòcò nawù wó. ³⁴ Ndá kórò-kojo có mí wó nje bá sósò'ò. À delè ká ènò ta ndá nìi. Njembí nìi ñinó mbe kò 'dakò lá nó, ta njembí ngbutu 'viní, kù mù ká gítí có mí Mbe tí ndoo cuki. Káa njembí nawù 'dakò kù mù a i gítí ndá i muu to tí nó, ta có gítí bà peteke tàkòcò kù wó. ³⁵ Ye 'dè có tí nó jì yo a i gítí mìrì yo, ye 'dè me tacó bà ba muu yo lá. Ye 'dè a i tacó waa kpokèjì mí yo 'ví dù ká jáá, waa yo 'ví sù ta njembí yo 'ví dù gítí bà kojo có gítí Mbe tí ndoo ká gbaànjé.

³⁶ 'Dakò má 'vee có tí ngbutu 'viní tacó bà kò yí, káa 'dakò tí nó má ñò éno máa yí kù co ta 'viní tí nó me tí jáá kpokèjì lá, yí má ñò nì gí máa njembí yí me fùlá-fùlá, yí má 'dè có máa ndá yí kò tí ndá yí, ndú má kò tí ndú, à me vò i lá. ³⁷ Káa 'duù ñinó ta njembí wó a yú njembí, ta có mí wó ká gbaànjé nó, má ẹre muu wó gí, máa yí bà kò nìi wálá, yí bàkà a tó i. ³⁸ Gbí có tí nó éno máa, 'duù mbe kò 'viní tí nó náa yí 'vee có tí wó nó bàkà a tó i. Káa 'duù ñinó mbe dù tí banga nó bàkà tó i me gbolò ndii mbe kò 'viní tí nó gí.

³⁹ Nawù 'dakò me ta muu wó tacó bà kò 'bí 'dakò sù kù wó káa wuù nó lá. Káa ku má je kù wó gí, à káa có mí wó bà kò 'bí 'dakò. Káa 'dakò tí nó 'ví dù a mbe ùnje gítí Mbe tí ndoo. ⁴⁰ Káa ye kojo có éno máa, àa bà nìkì tacó tí nawù ku tí nó káa bà dù ta kpéetí wó bindi ku 'dakò mí wó. Ye delè kojo có máa, có gbí muu Bèrì-mi-Mbírì ká go ènò.

8

I-zó-zò náa à ci jì ndá sù mbírì

¹ À má gítí có bà zò i-zó-zò ñinó náa à ci jì ndá 'bí sù i tí nó náa ndá 'duù bàkà tí ndá mbírì mí ndú nó, «ndoo 'dáá gí ñò nì gí». Káa bà ñò i nì kù bàkà 'duù kù luguu tí wó máa yí ma. Káa à káa tó bà zè tí ká kù banda i. ² 'Duù má kù kojo có máa yí ñò i nì gí, yí ñò i tí nó nì tè go có tí nó náa yí kù kojo nó lá. ³ Káa 'duù má zè Mbírì ta tó njembí wó, Mbírì ñò 'duù tí nó nì gí.

⁴ À má gítí có bà zò i ñinó náa ndá 'duù bàkà jì ndá sù mbírì mí ndú nó, ndoo ñò nì gí máa, 'bí yúco i kapí ndá sù mbírì tí nó wálá. Tacó ndoo ñò nì gí máa, cèe Mbírì ká gbaànjé. ⁵ Ndá ñò-go-mbírì tí nó tà má gbírì, ndú tà má muu to tí nó, ndá mbírì tí mí ndá mbe, ta ndá mbe tí ndá mbe me a mbè, ⁶ káa Mbírì mí ndoo tí Bu ndoo ká gbaànjé, tí mbe suu ndá i 'dáá gí. Mbe tí ndoo delè ká gbaànjé, tí Jézú tí Bindi-Mbírì, náa Mbírì suu ndá i 'dáá gí ta rẹ wó, náa ndoo delè kù 'vala ká ta rẹ wó.

⁷ Kpèti ká ènò, ndá 'bí mbe ùnje gítí Jézú ñò yúco tí nó nì kalásè. Có tí nó, máa ndá sù mbírì tí nó a ndá wu i nó, nanaka mí gbí muu ndú yee ká tí o bà ci ndú. Ndá 'bí 'duù yee gbí rì tí nó wúnó nó má zò i náa à ci jì ndá sù mbírì, ndú kù kojo có máa ndá yí zò bejò mífí ndá yí gí. ⁸ Káa à me i-zó-zò ká kù 'viindi nambeè gbí òkò tí ndá 'duù ta Mbírì

lá. Ndoò má zò lá, 'bí i mbe ba muu ndoo wálá. 'Bí i delè náa ndoo bà 'de 'do gbí bà zò ngé má nò wálá.

⁹ Yo kpòlò tí yo. Yo má kpòlò tí yo lá, bà bàkà ndá i mì yo go có mì yo gbí muu yo nò bà volo muu ndá 'duù ñinó ta wotí tí ndú ñí'dí nò. ¹⁰ 'Bí 'duù ñinó ta njembí wó yù lá nò má ñò wò tí 'duù ñinó mbe ñò'o ni gí nó kù zò i bàndò bà ci i jì ndá sú mbírì, yí bà kòrò có máa yè? ¹¹ Á má ènò, ná'vindirí lo ñinó mbe ñò'o ni lá, náa Bindi-Mbírì cì tacó tí wó nó, gírì'o gí 'do gbí có mì lo tí mbe ñò'o. ¹² Bà bàkà vò i mítí ndá ná'vindirí lo gbí ña kpokèjì tí nò, ta bà bàkà sé'i mí gbí njembí ndú, káa wotí tí ndú wálá, a bà bàkà vò i mítí Bindi-Mbírì. ¹³ Tacó ènò, rẹ̀ i mbe si ná'vindirí ye 'ví bàkà vò i má a i-zó-zò, ye káká'í bà zò yá wálá, tacó wáa ná'vindirí ye 'ví bàkà vò i lá.

9

Ndá i ñinó náa à tí, ta ndá nètè mì tú mì Bindi-Mbírì

¹ Ye me 'duù ñinó mbe kù bàkà i go có mì ye náa à gbí muu ye nó lá? Ye me tú mì Jézù lá? Ye táánò ñò Jézù tí Mbe tí ndoo ta ọ̀ọ̀ ye lá? Yo me ndá i gbí bà ka wu'o mì ye náa ye ka ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo nó lá? ² Ndá 'bí 'duù kpèti má biya bà ñò ye ní tí tú mì Jézù gí, vòò yo ñindirí yo nò bà 'boò bà dù ye tí tú mì Jézù wálá, tacó yo a ndá i gbí po ndi bà nò tú mì ye, náa ye nò ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo.

³ Ñinó a có náa ye bà 'visi jì ndá mbe kù 'vee gbí nje ye, éno máa, ⁴ yúcó mì ze tacó bà zò i ta bà ñjù pe tàkò nètè mì ze wálá? ⁵ Ndá nawú ze má a ndá 'duù mì Bindi-Mbírì, yúcó mì ze tacó bà bala ndú wáa ze 'ví kù nò ta ndú a go ñindirí ndá 'bí ka ze mbe kù nò tú mì Jézù, ta ndá 'bí ná'vindirí Mbe tí ndoo, ta ndá Kéfà, náa ndú kù me nó wálá? ⁶ Áá toó káa ze ta Bàránábà cuki ká 'ví dù kù bàkà nètè gítì guù nje ze wáa? ⁷ A àsikéri 'di jé ká kù pà 'dóò kpokèjì bà ko mboò nètè mì wó ta kpéeti wó? A mbe jì ñjì ngayi jé ká zò i 'do gbí 'dóò po ñjì mì wó lá? A mbe ko nò ngayi jé ká ñjù ngo kí ndá nò mì wó lá?

⁸ A 'bí 'duù 'do muu to tí nó ká je wotí bà 'dè có tí nó náa ye kpónó kù 'dè nó jì ye? Ñinó me gbèe có tí nó mì Mòze nó lá? ⁹ Tacó à cu mì gbí wáràgà mì Mòze máa, «'Duù 'ví ere nje mò'dú tí nó mbe kù gbí cù nó lá.» Á kpónó kpòlò mì Mbírì me có tí mò'dú cuki? ¹⁰ Mòze 'dè có tí nó 'dáá gí me tacó tí ndoo lá? Mòze cu có tí nó mì gbí wáràgà a i tacó tí ndoo, tacó mbe jì ñjì kù kòrò có lè a i mítí i gbí po ñjì mì wó; bindi mbe gbí cù kù kòrò có lè a i mítí bà ñinó náa mbe ñjì bà je jì yí gí tàkò nètè mì wó nò. ¹¹ Káa à má a ze ká ọ̀ò ñjì ña mì Mbírì mí gbí njembí yo, bà je ndá tó i muu to tí nó jì ze gii kpòlò jì yo ta ña kpokèjì ngayi? ¹² Á má mì ndá 'bí ka ze mbe kù má có mì Mbírì jì yo a yúcó tacó bà 'de ndá i tí nó 'do mì yo, yúcó mì ze me gbolò ndii ñindirí ndú lá?

Ta ndá ña ñinó 'dáá gí, ze 'vee bà yúcó mì ze nò lá. Ze kù kònò ndá i 'dáá gí, tacó wáa ze 'ví volo ta kpokèjì bà ma Banga-Ngú-Có mì Bindi-Mbírì jì yo lá. ¹³ Yo ñò ni ngbàrángà'í gí, máa, ndá 'duù tí nó mbe kù bàkà nètè gbí ndùgù 'bá-Mbírì nò kù 'de i-zó-zò mì ndú 'do ká gbí ndùgù 'bá-Mbírì, káa ndá mbe kù waa mbelè mì bàndò bà ci i jì Mbírì kù 'de i-zó-zò mì ndú 'do ká bàndò bà waa mbelè jì Mbírì. ¹⁴ Bindi-Mbírì delè gii 'dè káa gbèe ña có tí nó máa, ndá 'duù tí nó mbe kù ma Banga-Ngú-Có nó 'ví zò i 'do gbí bà ma Banga-Ngú-Có.

¹⁵ Káa ye kpónó kù zò i me 'do gbí nètè bà ma Banga-Ngú-Có go có tí nó náa Bindi-Mbírì 'dè nò lá. Ye delè kpónó kù cu wáràgà jì yo me tacó bà yù i-zó-zò 'do tí yo nò lá. Tacó a ñikí káa bà cì ye ta go á có tí bà ma Banga-Ngú-Có mì ye jì yo tacó i-zó-zò. ¹⁶ Ye bà wu gbí tí ye máa ye a mbe ma Banga-Ngú-Có nò wálá. Tacó bà ma Banga-Ngú-Có a nètè náa a Bindi-Mbírì ká cu nanaka mítí ye. ¹⁷ Ye kùtáá má kù bàkà nètè bà ma Banga-Ngú-Có 'do gbí 'dóò có mì ye gbí njembí ye, ye bà zò i 'do gbí gí. Káa à me éno lá. Có a ñinó máa, bà ma Banga-Ngú-Có a nètè náa Mbe tí ndoo ká le mítí miyi ye go wú, náa kpokèjì bà ja miyi ye 'do gbí wálá nò. ¹⁸ Á má ènò, ye bà 'de gbí bà ma Banga-Ngú-Có a yè? Ye bàkà nètè bà ma Banga-Ngú-Có jì ndá 'duù ká sínò. Ye bà 'vee bà i gbí bà ka wu'o mì ye wálá.

¹⁹ Ye me i-zógó-zogo mì ndá 'duù lá, káa ye gii si tí ye tí i-zógó-zogo mì ndá 'duù, tacó wáa, ye 'ví 'de ta tó l'ví gítì bà zaa ndú jì Bindi-Mbírì. ²⁰ Ze má ta ndá Jùdèyà, ye kù bàkà tí ye tí Jùdèyà, tacó wáa ye 'ví 'de ta l'ví gítì ndú. Ze má ta ndá mbe kù bàkà go có mì Mòze, káa ye me mbe kù ru ndi có mì Mòze lá, ye delè kù bàkà go có mì Mòze, tacó wáa ye delè 'ví 'de ta l'ví gítì ndá mbe kù bàkà go có mì Mòze. ²¹ Ze má ta ndá 'duù ñinó mbe kù bàkà nètè me ta có mì Mòze lá nó, ye bàkà nètè ta có mì Mòze lá. ²² Ze má ta ndá 'duù ñinó ta wotí tí ndú wálá nó, ye bàkà tí ye tí mbe wotí lá. Ye kù me ndá i tí nó 'dáá gí tacó bà 'de ta l'ví gítì bà 'vala ndá 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndú.

²³ Ye kù bàkà ndà i tí nò 'dáá gí ta rè mì Banga-Ngú-Có, tacó wàa ye 'ví 'de ta tó i gbí Banga-Ngú-Có. ²⁴ Yo òò nì gí máa, ndà 'duù má kù gbòò 'bè, à kù je i ká jì 'duù ònínó mbe kpò ndà ka wó 'dáá gí nó? ²⁵ Ndá mbe kù gbòò 'bè 'dáá gí kù ru káa ndi có tí nó náa à 'dè jì ndú, máa ndú 'ví bàkà go yí nò. Ndú kù bàkà go có tí nó tacó bà 'de i ònínó mbe dù tí ká lá nò. Káa ndoo kù 'de gbí bà gbòò 'bè ònínó ndoo a i ònínó mbe dù tí ká lá nò. ²⁶ Tacó éno, ze má kù gbòò 'bè bà i ngèlè ta 'duù, ye kù i ngèlè me ká máa éno gí ká lá. Ze delè má kù dòmò tí ze ta 'duù, ye dòmò kùnga to lá. ²⁷ Ye kù kpolo tí dùì ye, tacó wàa ye ta o 'dáá gí 'ví bàkà tí go có mì ye gbí muu ye. Tacó ndá-'bí-lá, ye kù ma Banga-Ngú-Có jì ndá 'bí ka ye káa i ta rè ye gbí Banga-Ngú-Có tí nó náa ye kù ma nò wálá.

10

Yo 'ví ùlù ndá sú mbíri lá

¹ Go bà 'va mbi yo á gítí òa i tí nó mbe 'de ndá ká gù ndoo dígísèé si ndú gbí kángáá nga ngoò nó kuu tí ye, ndá ná'vindi. Mbíri dígísèé kù tubà kpokèjì jì ndú ta bà si kùlù mù kù tè kùro ndú; Mbíri delè gí si ndú 'dáá gí di Bì-bì Kápá gí tito ta o bà njè nó mì ndú 'do Másiri ta vò i tí ndú wálá. ² Mbíri táánò caka tí ndú 'dáá gí ta rè mì Mòze mí gbí kùlù mù, delè mí tà ngo gbí pù Bì-bì Kápá. ³ Ndú táánò 'dáá gí zò gbèe i-zò-zò tí nó mbe gí jì ndú 'do mì Mbíri nó gí. ⁴ Ndú delè 'dáá gí njù gbèe ngo tí nó mbe gí jì ndú 'do mì Mbíri nó gí. Ndú táánò kù njù ngo 'do gbí díi mì Mbíri mbe kù ko tàkò ndú muu nó nò. Díi tí nó táánò a Bindi-Mbíri. ⁵ Kpèti ká éno, tàkòcò Mbíri táánò peteke gítí ndá 'duù me mbè gbí òkò tí ndú lá. Tacó éno, ndá 'duù tí nó náa tàkòcò Mbíri peteke gítí ndú lá nò, gí cì ká kpàsilàà ta muu nó gbí kángáá nga ngoò.

⁶ Ndá vò i tí nó táánò mbe 'de ndá 'duù tí nó náa tàkòcò Mbíri peteke gítí ndú lá nó kù tubà jì ndoo, máa, ndoo 'ví dù ta go ndá vò i go ònínó ndú dígísèé nó lá. ⁷ Ndoò delè 'ví kucuku muungbò ndoo mí kùro ndá 'bí sú mbíri, go i mì ndá 'bí 'duù gbí òkò tí ndú dígísèé á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri máa, «Ndá 'duù gí kì tí ndú to, ndú gí zò i, ndú gí njù pe, bindi ndú gí a gí yaá gí bà dù ru kùro ndá sú mbíri,» nó lá. ⁸ Ndoò 'ví gbètèkè tí ndoo gbí òkò tí ndoo, go òa i mì ndá 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndú dígísèé náa ku gí zì ta ndá 'duù 'do tí ndú 23,000 gbí gbèe ri, nó lá. ⁹ Ndoò 'ví tala wotí mì Mbe tí ndoo, go i mì ndá 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndá ká gù ndoo dígísèé nó lá, tacó ndá kpoo gí mì ndá mbe tala yí nó léé gí. ¹⁰ Yo 'ví 'dè ngùrù-ngùrù có gítí Mbíri lá, tacó ndá 'bí 'duù gbí òkò tí ndá ká gù ndoo dígísèé bàkà éno, bindi mbe voloko gbí ndá i gí voloko gbí ndú léé gí.

¹¹ Ndá i tí nó bàkà tí mítí ndú dígísèé tacó bà tubà jì ndá 'bí 'duù. Bindi à gí cu ndú mí gbí wáràgà tacó bà cì ndoo tí ndá 'duù tí nó mbe kù 'vala kpónó jé'déé gí nje o kùro ndòngbù o nò.

¹² À má éno, 'duù ònínó mbe kù koro có éno máa, yì kpónó a i gbí òkò tí yo nó, 'ví kpolo tí wó, má wálá yí bà 'va tí wó to. ¹³ Ndá i ònínó mbe kù yòòngò wò gítí vò i nó káa gbèe ndá i tí nó mbe kù yòòngò ndá 'bí 'duù go wò nò 'dáá gí gítí vò i. Káa wò 'ví tee mí gbí muu lo éno máa, Mbíri bà si 'bí i 'ví yòòngò wò gítí vò i ndii muu wotí mì lo wálá. Tacó ta o tí nó náa 'bí i má kù yòòngò 'duù gítí vò i nó, Mbíri bà tubà kpokèjì bà kpò muu i tí nó jì yí gí.

¹⁴ À má éno, ye kù kpo-gbì-tà-tù yo, máa, yo dù janga-jàngá gí ndii 'do tí ndá sú mbíri, ndá tó kómbe ye. ¹⁵ Ye kù 'dè có jì yo tí ndá 'duù ònínó ta muu kuu tí yo nò. À má éno, yo 'víiki gbí có tí nó náa ye 'dè jì yo nò. ¹⁶ Ndoò má kù zèè 'visí tí nó náa Mbíri je jì ndoo tí i-nambee, náa ndoo kù 'dè níki maa jì Mbíri ta o tí nó náa ndoo kù zèè nò, ndoo kù gbo nó me gbí bà njù mbelè Bindi-Mbíri lá? Káa kù kò tí nó náa ndoo kù k'víki gbí nó, ndoo kù gbo nó me gbí bà zò dii Bindi-Mbíri lá? ¹⁷ Kù kò tí nó náa ndoo ta òa mbè muu ndoo nó kilí gí bà zò nó lé má ká gbaanjé, gbí éno máa, ndoo 'dáá gí a gbèe dii. Tacó ndoo 'dáá gí gbo ká mí gbí gbèe kù kò.

¹⁸ Yo koro muu yo á gítí ndá lžiriyéli gí. Bándò bà cì i jì Mbíri mì ndá 'duù tí nó táánò mbe kù kilí kù zò gbèe nó tí nó náa à waa mbelè wó jì Mbíri nó me ká gbaanjé lá? ¹⁹ Gbí có tí nó kpónó náa ye 'dè nó máa yè? À gbí tù yo éno máa, mbelè tí nó náa à waa jì sú mbíri nó a cèe i, wèè, sú mbíri tí nó a cèe i? ²⁰ Gbí có tí nó náa ye kù 'dè jì yo nó gbaanjé me éno lá. Gbí a i éno máa, à kù cì ndá nó tí nó náa ndá 'duù tí nó mbe òò dii kpokèjì bà bàkà nambee ta Mbíri ni lá waa mbelè ndú nó, a i mítí ndá bándò bà cì i jì ndá sú mbíri, me jì Mbíri lá. Káa go bà nì kaà mì yo ta ndá sú mbíri tí ye wálá. ²¹ Yo bà zèè 'visí mì Mbe tí ndoo ká tí tó, bindi yo gí zèè 'visí mì ndá sú mbíri ká tí tó nó wálá. Yo delè bà zò i mì Mbe tí ndoo ká tí tó, bindi yo gí zò i mì ndá sú mbíri ká tí tó nó wálá. ²² À tí ndoo a go bà tanga Mbíri gítí bà tò kii? Wotí tí ndoo ndii yí gí?

²³ Ndâ 'duù kù 'dè có máa, «À ká go có mì ndoo bà bàkà ndâ i ñinó 'dáá gí náa à gbí njembí ndoo.» Káa ndâ i 'dáá gí me káa ndâ tó i lá. «À ká go có mì ndoo bà bàkà go ñinó á gbí njembí ndoo.» Káa ndâ i 'dáá me káa ndâ i mbe koni ndoo lá. ²⁴ Káa 'duù 'ví koro tó i me ká gítí mīri wó cuki lá. Yí 'ví koro ji ndâ 'bí ka wó delè.

²⁵ 'Duù 'ví me kpilki-kpilki gítí bà zò yá ñinó náa yí s' 'do bàndò bà waa nò nó lá. ²⁶ Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì, máa, «Tó tí nó, ta ndâ i muu to tí nó 'dáá gí, a ndâ i mì Mbírì.»

²⁷ 'Bí 'duù ñinó náa yí me mbe ùnje gítí Bindi-Mbírì lá nó má tè'é tí lo gítí i-zò-zò á 'bá mì wó, wò má ya gí ká, wò 'ví 'vee rē ña i-zò-zò tí nó mbe yee kuro lo gí nó lá. ²⁸ Káa 'bí 'duù tí ka lo mbe ùnje gítí Bindi-Mbírì, náa njembí wó yù lá, má 'dè có ji wó máa, «À ci i-zò-zò tí nó ji ndâ sú mbírì gí,» wò 'ví zò i-zò-zò tí nó lá, tacó tí wó, delè gítí có mì njembí. ²⁹ Ye kù nì me njembí lo lá. Ye kù nì a njembí ka lo tí nó. Tacó rē i tí nó bà si ye 'ví bàkà nètè ta có mì 'bí ka ye nò 'ví dù a yè? ³⁰ Ye lè má 'dè níki maa ji Mbírì tacó i-zò-zò tí nó náa ye zò nó gí, à jē 'bí 've 'duù gítí bà 'vee gbí nje ye tacó bà zò i tí nó náa ye 'dè níki maa ji Mbírì tacó gí nó a yè?

³¹ Wò má kù zò i, zò ta bà ùlù Mbírì. Wò má kù njù i, njù ta bà ùlù Mbírì. ³² Wò 'ví kpolo tàkòcò ndâ Jùdèyá lá; wò 'ví kpolo tàkòcò ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Jùdèyá lá nó lá; wò delè 'ví kpolo tàkòcò ndâ 'duù mì Mbírì mbe kù kili ta rē Bindi-Mbírì nó lá. ³³ Yo 'ví tala bà peteke tàkòcò ndâ 'duù 'dáá gí gbí ña ndâ i 'dáá gí á go ñinó náa ye kù bàkà nò. Ye kù pà tó i me ká gítí mīri ye cuki lá. Ye kù pà tacó tí ndâ 'duù 'dáá gí, tacó wàa, ndú 'ví 'de ta 'válá.

11

Ndâ kpokèji bà ùlù Mbírì

¹ Yo dù tí ndâ mbe mèlè ndi ye, á go bà dù ye tí mbe mèlè ndi Bindi-Mbírì nò. ² Ye kù ùlù yo, tacó mbí yo kuu tí ye ta o 'dáá gí, delè tacó yo kù ru káa ndi kpokèji tí nó náa ye táánò túbà ji yo nò.

³ Káa à gbí njembí ye a go bà 'dè có ji yo máa, yo 'ví ñò ni éno máa, Bindi-Mbírì a gba mì ndâ 'dakò 'dáá gí, káa 'dakò a gba mì nawù wó, bindi Mbírì a gba mì Bindi-Mbírì. ⁴ Tacó éno, 'dakò má 'deke tí wó ji Mbírì ta i tí muu wó, yí delè má ma có mì Mbírì kuro ndâ mbè 'duù ta i tí muu wó, gbí éno máa, yí si Mbírì tí i lá. ⁵ Káa nì má 'deke tí wó ji Mbírì ta i tí muu wó wálá, yí delè má ma có mì Mbírì mí kuro ndâ mbè 'duù mbe kili kù bàkà i-Mbírì, gbí éno máa, nì tí nò si kù wó tí i ɾo wó lá. Ñinó ká goólá nì tí nò ta kùsu muu wó nò. ⁶ Tacó nì má gala bongo míti muu wó lá, à 'vii ta yí káa bà 'dii muu wó gí. Káa bà 'dii muu nì lè má a có nò, bà waa tí se muu wó gí to delè má a có nò, à níki éno máa yí gala bongo míti muu wó.

⁷ 'Dakò 'ví te i míti muu wó ta o tí nó náa yí má kù 'deke tí wó ji Mbírì nó lá, tacó 'dakò a ngba Mbírì, yí delè a cè kòzò tí Mbírì, káa nì a ngba 'dakò. ⁸ Tacó Mbírì táánò suu 'dakò me 'do tí nì lá, yí suu a nì 'do tí 'dakò. ⁹ Mbírì delè táánò suu 'dakò me tacó tí nì lá, yí suu a nì tacó tí 'dakò. ¹⁰ À má éno, nì 'ví gala bongo míti muu wó, delè tacó tí ndâ basili mì Mbírì.

¹¹ Kpèti ká éno, à má kuro Mbírì, 'bè gbí òkò tí ndâ 'dakò ta nì wálá. ¹² Tacó Mbírì táánò suu nì 'do tí 'dakò, káa a nì kpónó ká kù jò 'dakò. Káa ndâ i 'dáá gí gí 'do mì Mbírì.

¹³ Yo koro muu yo ta kpéeti yo gi; à me có nò tacó tí nì bà 'deke tí wó ji Mbírì ta bongo tí muu wó wálá nó lá? ¹⁴ Gbàyi-gbàyi se muu a i mì ndâ 'dakò? ¹⁵ Káa à má tí muu nì, à me i banga mì wó lá? Káa Mbírì jē gbàyi-gbàyi se muu ji nì tacó bà ngùù kùsu muu wó.

¹⁶ Káa à má nje 'duù a kponje gítí có tí nó, có náa ye bà 'visì gí tàkò có mì 'duù tí nó máa, ze nò 'bí tàkì gítí kpokèji bà ùlù Mbírì ni kapí ñinó lá. Ndâ 'duù mì Mbírì mbe kù kili ta rē mì Bindi-Mbírì delè ñò ni ká lá.

Kò-njewu mì Mbe tí ndoo

¹⁷ Káa à má gítí có tí nó náa ye kèji gí bà 'dè ji yo nó, ye bà ùlù yo wálá. Tacó bà kili yo ta bà muu yo tí ndâ mbe kù kili ta rē mì Bindi-Mbírì kù gí jē ta vò i me gbolò ndii tó i gí. ¹⁸ Kpédélé có náa ye bà 'dè ji yo a ñinó máa, ye 'di có éno máa, à lá gbí òkò tí yo ká a 'bè ta o tí nó náa yo má kù kili ta bà muu nò. Káa ye koro có máa, kòcò yúco kuu gbí có tí nó náa ye 'di nò. ¹⁹ 'Bè bà dù kuu gbí òkò tí yo ta 'vèrè tí wálá. Tacó wàa, à 'ví ñò ta ndâ 'duù ñinó gbí òkò tí yo tí ndâ mbe yúco nó ni ngbàrangà'i. ²⁰ Ta o tí nó náa yo má kili ta bà muu yo nó, yo kù zò ndi yo me kò-njewu mì Mbe tí ndoo lá. ²¹ Tacó ye 'di có máa, ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí yo ta o 'dáá gí kù si go, tacó yo kù jò è i-zò-zò jòé-jòé,

káa ndá 'bí 'duù ñndi ndú kú sa ta pe. ²² A yè ká tí yo! 'Dóó 'bá mì yo, tí bàndò bà zò i ta bà njù i, ká mì yo wálá, wèè, à gbí njembí yo a có bà te nò mí ọ ndá 'duù mì Mbíri mbe kú kili ta ẹ̀rè mì Bindi-Mbíri nò, ta ndá 'duù ñinó gbí òkò tí yo tí ndá mbe yé nò?

²³ Tacó ye táánò nìbà jì yo káa có tí nò náa Mbe tí ndoo táánò nìbà jì ye nò, máa, Mbe tí ndoo tí Jézù, ta bèbìlì tí nò táánò náa à ba ta ngbù wó nò, je kù kò, ²⁴ yí gù 'dè nìkí maa jì Mbíri, yí gù kí gbí, bindi yí gù 'dè có máa, «Ìjìnó a òù ye tí nò tacó tí yo nò, yo zò tacó bà 'va mbí yo tí ye.» ²⁵ Yí gù je 'visí á bindi bà zò kò-njewu gbí gbèe ọ kpokèjì tí nò, bindi yí gù 'dè có, máa, «'Visí tí nò a 'visí bà njù ngú mùkà mì Mbíri ta yo ta mbelè ye. Ta o tí nò náa yo má kù njù 'visí tí nò, yo 'ví njù tacó bà 'va mbí tí ye.» ²⁶ Tacó ta o tí nò náa yo má kù zò kù kò tí nò, yo delè má kù njù 'visí tí nò nò, yo kù ma nò a có ku Mbe tí ndoo yee tí o bà gí yí. ²⁷ À má éno, 'duù má zò kù kò mì Mbe tí ndoo, yí delè má njù 'visí mì wó me gbí ọ kpokèjì ñinó náa à tí nò lá, 'duù tí nò bàkà i-nò gítí ndá òù ta mbelè Mbe tí ndoo gí.

²⁸ À má éno, 'duù 'ví kojo gbí kongbó wó kùro bà zò kù kò tí nò, delè kùro bà njù 'visí tí nò. ²⁹ Tacó 'duù má 'viiki gbí kongbó wó kùro bà zò kù kò tí nò lá, yí delè má 'viiki gbí kongbó wó kùro bà njù 'visí tí nò lá, yí zò nò a bà waa có mítí wó, yí delè njù nò a bà waa có mítí wó. ³⁰ Ñinó a gbí nderè có tí nò náa ndá 'duù me mbè gbí òkò tí yo ká zò-zò ta nò o tí ndú; ku delè kù mì ndá 'duù me mbè 'do gbí òkò tí yo nò ká nò. ³¹ Ndoò kùtàà má 'viiki gbí kongbó ndoo léé éno kùro bà zò i-zò-zò mì Mbe tí ndoo, yí bà waa có mítí ndoo wálá. ³² Káa Mbe tí ndoo má waa có mítí ndoo, yí bàkà éno tacó bà je muu jì ndoo, tacó wàa, à 'ví waa có mítí ndoo go i mì ndá 'bí 'duù lá.

³³ À má éno, yo má kili tacó bà zò i-zò-zò mì Mbe tí ndoo, yo 'ví ù ndi ndá 'bí ka yo kùro bà 'bità bà zò i, ndá ná'vindi. ³⁴ Káa à má a go ká tí 'duù, si yí 'ví yè yí wó 'do 'bá mì wó kùro bà kili yo gítí i-zò-zò mì Mbe tí ndoo. Tacó wàa, Mbe tí ndoo 'ví waa có mítí ndoo tacó bà zò gàmàtà lá. Ye bà 'dè có gítí sè ndá 'bí i jì yo ta o tí nò náa ye má ya gí mì yo ká gí.

12

Ndá i-nambeè 'do mì Bèri-mi-Mbíri

¹ À má gítí ndá i-nambeè mì Mbíri, go bà ngùù có 'do tí yo tí ye wálá, ndá ná'vindi. ² Yo ọ̀nò nì gí, máa, ta o tí nò táánò si yo ọ̀nò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbíri nì lá nò, ndá sù mbíri ta nje tí ndú tacó bà 'dè có wálá nò soloko yo 'do tí jáá kpokèjì gí. ³ Káa ye kpónó kù bàkà yo 'ví ọ̀nò nì éno máa, 'bí 'duù mbe kù 'dè có ta wotí mì Bèri-mi-Mbíri jé mbe 'dè có máa, «Mbíri i njà mítí Jézù gí,» nò wálá. 'Bí 'duù delè jé mbe 'dè có máa, «Jézù a Mbe tí ndoo,» nò wálá, sè káa ñinó máa a Bèri-mi-Mbíri ká je wotí bà 'dè éno jì yí.

⁴ Na ndá i-nambeè mì Mbíri tende-tende, náa gbèe Bèri tí nò kù njèè jì ndá 'duù. ⁵ Ọ̀nà ndá kpokèjì bà bàkà nèté tende-tende, káa ndoo kù bàkà ndú 'dáá ká jì gbèe Mbíri. ⁶ Ndá cè bà bàkà i tende-tende, káa à káa gbèe Mbíri ká kù bàkà ndá i tí nò jì ndá 'duù. ⁷ Mbíri túbà tí Bèri mì wó jì ndá 'duù gbaanjé-gbaanjé 'dáá gí, tacó wàa ndá 'duù 'dáá gí 'ví 'de i gbí wó. ⁸ Bèri-mi-Mbíri kù je jì 'bí 'duù a bà 'di gbí-o tacó bà kpo-gbí-tà-tù ndá 'duù. Gbèe Bèri tí nò gù jì jì 'bí 'duù a muu tacó bà ma Banga-Ngú-Có jì ndá 'duù. ⁹ Yí gù jì jì 'bí 'duù a bà tee njembí mítí Mbíri, bindi jì 'bí 'duù a wotí bà 'vala ndá 'duù 'do gbí nò'o. ¹⁰ Yí gù jì jì 'bí 'duù a wotí bà bàkà ndá sèrè, jì 'bí 'duù a wotí bà ma có mì Mbíri, jì 'bí 'duù a muu tacó bà ọ̀nò 'bè gbí òkò tí ndá Bèri mì, jì 'bí 'duù a wotí bà 'dè ndá tende ọ̀nà nje có, bindi jì 'bí 'duù a muu tacó bà 'dè gbí ndá tende ọ̀nà nje có. ¹¹ Gbèe Bèri tí nò gbaanjé nò bàkà nèté bà njèè ndá i tí nò gbaanjé-gbaanjé ká 'do gbí 'dóó có mì wó gbí njembí wó.

Ndá bà to me mbè tí gbèe òù

¹² Òù 'duù ká gbaanjé, káa ndá bà to tí me mbè, káa ndá bà to tí nò mbe me mbè nò 'dáá káa gbèe òù. A delè go éno ta Bindi-Mbíri; yí a gbèe òù, ta ndá bà to tí wó me mbè. ¹³ Tacó gbèe Bèri tí nò táánò mbe caka tí ndoo nò, caka tí ndoo tacó bà bàkà ndoo tí gbèe òù Bindi-Mbíri. Ndoò má a ndá Jùdèyà, ndoo má a ndá Ìgírìgí, ndoo máa ndá i-zógó-zogo, ndoo má me ndá i-zógó-zogo lá, áá táánò jì jì ndoo 'dáá gí káa gbèe Bèri wàa ndoo 'ví njù.

¹⁴ Òù 'duù me káa gbèe bà to tí wó lá, a ndá bà to me mbè. ¹⁵ Kpàzá kò 'duù kpónó má 'dè có máa, «Ye me 'bí 'duù lá, à má éno ye me bà to tí òù 'duù lá,» ñinó bà dù me có mbe si yí 'ví dù tí bà to tí òù 'duù lá ká nò lá. ¹⁶ Tù 'duù delè má 'dè có máa, «Ye me bà to tí òù 'duù lá, tacó ye me ọ̀ 'duù lá,» ñinó bà dù me có mbe tii yí 'do tí bà dù tí bà to tí òù 'duù ká nò lá. ¹⁷ Ndá bà to tí òù 'duù táánò 'dáá má káa ọ̀ wó, 'duù tí nò bà 'di

có ta yè? Káa ndá i tí dii 'duù táánò 'dáá má káa tù, 'duù tí nò bà ò ndá i ta yè? ¹⁸ Káa Mbíri kpoko ndá bà to tí dii ndoo míti ndoo ká go có mì wó gbí njembí wó. ¹⁹ Yí táánò má suu ndá bà to tí dii ndoo 'dáá ká tí gbèe ña i, dii ndoo táánò bà dù go yè? ²⁰ À má go ñinó kpónó nó, ndá bà to tí dii 'duù me mbè, káa dii 'duù ká gbaanjé.

²¹ Wotí bà 'dè có mì ọ 'duù jì 'bí wó máa, «Nètè mì ye ta wò wálá,» nò wálá. Wotí bà 'dè có mì muu delè jì ndá kpázá kò máa, «Nètè mì ye ta yo wálá,» nò wálá. ²² Có kpónó gii dù a ñinó máa, ndá bà to ñinó tí dii ndoo mbe me deléké nó, a ndá bà to ñinó náa ndú má wálá, káa ndoo wálá nò; ²³ bindi ndá bà to ñinó náa ndoo si ndú tí cée i lá nó, a ndá ñinó náa ndoo kú kpolo tí ndú tí kpoò; káa ndá bà to ñinó tí ndá bà nò nó, a ndá bà to ñinó náa ndoo kú ngùù ndú 'do rẹ ọ ndá 'duù, ²⁴ ndii ndá banga bà to gí. ²⁵ Káa Mbíri suu dii ndoo, bindi yí gii te duù míti ndá bà to ñinó náa có tí ndú kpolo maa-maa lá nò. À má ènò, 'bè 'ví dù gbí òkò tí ndá bà to tí dii 'duù lá, tacó wàa ndú 'dáá gí 'ví bàkà nètè toko gbaanjé. ²⁶ 'Bí bà to tí ndoo gbaanjé má kú millisé, sè ndá 'bí bà to tí ndoo 'dáá gí delè kú millisé. Káa à má kú ùlù 'bí bà 'bí to gbaanjé, sè ndá 'bí ñinó 'dáá gí ta líkí'ò tí ndú.

²⁷ Yo kpónó toko gbaanjé 'dáá gí bàkà a gbèe dii Bindi-Mbíri. Káa yo gbaanjé-gbaanjé a ndá tende bà to tí wó. ²⁸ Bindi gbí òkò tí ndá mbe kú kili ta rẹ mì Bindi-Mbíri, Mbíri bàkà ndá 'bí 'duù tí ndá tú mì Jézù, ndá 'bí 'duù tí ndá mbe ma có mì wó tí Mbíri, ndá 'bí 'duù tí ndá mbe nibà i, ndá 'bí 'duù tí ndá mbe bàkà seře, ndá 'bí 'duù tí ndá mbe 'vala ndá 'duù 'do gbí nò'ò, ndá 'bí 'duù tí ndá mbe koni ndá 'duù, ndá 'bí 'duù tí ndá mbe bàkà ndá 'duù 'ví bàkà nètè toko gbaanjé, bindi ndá 'bí 'duù tí ndá mbe 'dè có gbí ndá 'bí tende ña nje có. ²⁹ Yo 'dáá gí a ndá tú? Yo 'dáá gí a ndá mbe ma có mì Mbíri? Yo 'dáá gí a ndá mbe nibà i? Áa mì yo 'dáá gí a wotí bà bàkà ndá seře? ³⁰ Yo 'dáá a ndá mbe 'vala ndá 'duù 'do gbí ndá nò'ò? Yo 'dáá gí a ndá mbe 'dè ndá 'bí tende nje có? Yo 'dáá gí a ndá mbe 'dè gbí ndá tende nje có? ³¹ Yo koro có gítí ndá i-nambee ñinó á gàà gí yaa nò.

Ye kpónó bà túbà kpokèjì ñinó mbe niki ngé ndii gí nò jì yo.

13

Tó bà zè tí

¹ Ye kpétí má ni bà 'dè ndá kpíkpà'dà ña nje có mì ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí, bindi ye gii 'dè nje có mì ndá basili toko míti ndú, káa njembí ye me njembí ba zè Mbíri lá, Mbíri niki lá, ndá có tí nò náa ye kú 'dè nò gbí tù Mbíri ká go mòngò gbí tù bò. ² Ye kpétí káa mbe 'dè kòcò ta wotí mì Bèri-mi-Mbíri, Bèri kpétí má je jì ye káa muu tacó bà 'di gbí ndá có kóó mì Mbíri 'dáá gí, yí delè kpétí má je jì ye káa bà tee njembí ye míti Mbíri tí ña ñinó náa ye kú mètèkè a ndá kpo-kpò gú 'do tí bàndò mì ndú nó, káa njembí ye má me njembí bà zè Mbíri lá, ye jéé kùro Mbíri me i lá. ³ Ye kpétí má njèè ndá i mì ye 'dáá gí jì ndá mbe yè, ye kpétí má si à 'ví doo ye ta wu, wàa ye 'ví cì gí, káa njembí ye me njembí bà zè Mbíri lá, ndá i tí nó náa ye bàkà nò me tó i jì ye gbaanjé lá.

⁴ Njembí bà zè Mbíri a bà kònò tí, ta bà bàkà nambee. Njembí bà zè Mbíri me kii lá, njembí bà zè Mbíri me bà wu gbí tí 'duù ta kpééti wó lá, ⁵ njembí bà zè Mbíri me bà 'dè mbè có lá, à delè me ju njembí lá. Njembí bà zè Mbíri me bà nanaka muu míti i ñinó mbe niki ká tí lo ta kpééti lo nó lá; à me bà dù tí gíri'dú lá, à delè me bà mò ndá 'duù 'do tí lo gí 'dè lá. ⁶ Njembí bà zè Mbíri me bà dù ta líkí'ò bà bàkà vò i lá; njembí bà zè Mbíri a bà dù ta líkí'ò bà bàkà i ñinó dú nó. ⁷ Njembí bà zè Mbíri tí muu ndá i 'dáá gí, ùnje gítí ndá i 'dáá gí, koro có lì míti ndá i 'dáá gí, kònò ndá i 'dáá gí.

⁸ Bà ma có mì Mbíri bà cee gí, bà 'dè ndá tende ña nje có bà cee gí, bà dù ta muu tí 'deu bà cee gí, káa ndòngbú bà dù ta njembí bà zè Mbíri wálá. ⁹ Tacó mbe ñò Mbíri ni cee jé wálá, mbe ma có mì Mbíri ta kabá delè jé wálá. ¹⁰ Káa ta o tí nó náa i ñinó ta bà lè tí wálá nó bà gí nó, i ñinó ta bà lè tí nó bà cee gí.

¹¹ Si ye táánò gbí 'vii nó, ye kú 'dè có ká go i mì 'vii, ye kú koro có ká go i mì 'vii, ye kú 'vii ká gbí có ká go i mì 'vii. Káa ye kpónó má gii gí tí 'dakò gí, ye gii si ndá i-'vii 'dáá gí mí to gí. ¹² Ndoò kpónó kú ñò cè tí Mbíri me ngbàrangà'i lá; ndoo kú ñò yí ká tūrūwàa go i gbí 'dèngàmbé nò. Káa ndoo kèjì gí bà zeke gbíro ndoo ta ndú. Ye kpónó ñò yí ni cee lá, káa ye kèjì gí bà ñò yí ni cee a go ñinó náa yí kpónó ñò ye ni cee ta ndá có gbí njembí ye 'dáá gí nò.

¹³ Káa ndá i ñinó náa ndú kpónó kuu tí nó, a bà tee njembí míti Mbíri, ta bà koro có lì míti Mbíri, gii je njembí bà zè Mbíri; káa kpóló-kpolo i gbí òkò tí ndá i tí nó ta'ò nó 'dáá gí a njembí bà zè Mbíri.

14

Ndâ 'bí i-nambeeè kpòò 'do mi Bèri-mi-Mbiri

¹ Yo ka wu'o tacó bà 'de njembí bà zè Mbiri. Yo delè 'ví koṛo có tí kpòò gítí ndâ i-nambeeè mi Mbiri. Káa yo 'ví koṛo có gítí bà ma có mi Mbiri ndii ndâ 'bí i 'dáá gí. ² 'Duù ñinó mbe kú 'dè ndâ tende ña nje có nó kú 'dè có me ji ndâ 'duù lá, yí kú 'dè có a i ji Mbiri. Tacó 'duù mbe 'di gbí có tí nó náa yí kú 'dè nó wálá, tacó yí kú 'dè a ndâ có kóo mi Mbiri ta wotí mi Bèri. ³ Káa mbe kú ma có mi Mbiri kú 'dè có a i ji ndâ 'duù, yí kú koni a ndâ 'duù, yí kú je a wotí ji ndâ 'duù, yí delè kú 'dèè a njembí ndâ 'duù. ⁴ 'Duù ñinó mbe kú 'dè ndâ tende ña nje có nó kú koni káa tí wó ta kpééti wó cuki, káa mbe kú ma có mi Mbiri kú koni a ndâ mbe kú kili ta rè mi Bindi-Mbiri 'dáá gí.

⁵ Có gbí njembí ye ji yo éno máa, yo 'dáá gí 'ví dù tí ndâ mbe 'dè có gbí ndâ tende ña nje có. Káa yo kùtáá má dù 'dáá tí ndâ mbe ma có mi Mbiri, áá bà niki ndii bà 'dè ndâ tende ña nje có gí. Tacó mbe ma có mi Mbiri a gbolò 'duù ndii mbe 'dè ndâ tende ña nje có tí nó gí, sè káa ñinó 'bí 'duù mbe 'dè gbí ndâ tende ña nje có tí nó 'ví dù kuu tacó bà koni ndâ mbe kú kili ta rè mi Bindi-Mbiri má kuu tí. ⁶ Ye kpónó má ya gí mí yo ká kú 'dè có ji yo gbí ndâ tende ña nje có, káa mbe 'dè gbí ndâ có tí nó náa ye kú 'dè nó ji yo wálá, tó i mí ye bà dù ji yo a yè, ndâ tó kómbe ye? Có tí nó bà 'dè gbí có kóo mi Mbiri ji yo wálá, có tí nó bà je muu ji yo wálá, có tí nó bà ma có mi Mbiri ji yo wálá, có tí nó delè bà ñibà i ji yo wálá.

⁷ Yo koṛo có gítí ndâ rongo gí, yo delè 'ví koṛo có gítí mòngò gí, ndú me ndâ wu i lá, káa 'bè má gbí òkò tí kòcò ndâ ñi rongo 'dáá gí má wálá, ña rongo tí nó bà gbí ji yo a ña cè yè? ⁸ Káa mbe o mòngò má o me tí mòngò-gó lá, a 'di ká bà 'vee bà zí'i-gó? ⁹ Yo delè ká go éno; yo má 'dè có gbí tende ña nje có náa ndâ 'duù 'di gbí ndâ nje có tí nó ngbáràngá'i lá, ndú bà 'di gbí ndâ có mí yo nó ée? Tacó yo kú 'dè có gí gbí pipiri sínò. ¹⁰ Ndâ ña ndâ nje có muu to tí nó me mbè; káa 'bí nje có ta gbí wálá nó wálá. ¹¹ Káa 'duù má 'di gbí ña tende nje có tí nó náa wò kú 'dè nó lá, yí a tende 'duù ji wò, wò delè a tende 'duù jí yí. ¹² Á má éno, yo ka wu'o a i tacó bà 'de ndâ i-nambeeè ñinó mbe kú koni ndâ mbe kú kili ta rè mi Bindi-Mbiri túkà'i nó, lè náa go i-nambeeè 'do mi Bèri-mi-Mbiri ká tí yo nó.

¹³ Tacó éno, 'duù má kú 'dè có gbí tende ña nje có, yí 'ví 'deke tí wó ji Mbiri máa, Mbiri 'ví wu 'bí 'duù mbe 'dè gbí nje có tí nó ji ndâ 'duù. ¹⁴ Tacó ye má 'deke tí ye ji Mbiri gbí tende ña nje có, gbí éno máa, ye kú 'deke tí ye ta njembí ye, káa ye 'di gbí có tí nó lá. ¹⁵ Có a ñinó máa ye 'ví 'deke tí ye ji Mbiri gbí ña nje có ngayi wè? Ye bà 'deke tí ye ji Mbiri gbí ña nje có ñinó náa ndâ 'duù 'dáá 'di gbí gí nó. Bindi ye 'ví cè cè gbí ndâ tende ña nje có, ta nje có ñinó náa ye 'di gbí gí nó, só gí. ¹⁶ Tacó wò má kú ùlù Mbiri gbí tende ña nje có mí règbà tí 'bí 'duù ñinó mbe 'di gbí ña nje có tí nó lá nó, 'duù tí nó bà ñi «Á go-i-tí-nò» gí tàkò bà ùlù Mbiri mí lo nó ta ña kpokèji ngayi? ¹⁷ Tacó wò kpèti má kú ùlù Mbiri ta banga tí, káa 'duù tí nó règbà tí lo nó 'di gbí ña nje có mí lo nó lá, banga bà ùlù Mbiri mí lo nó bà koni 'duù tí nó wálá.

¹⁸ Ye 'dè niki ma ji Mbiri tacó ye ñi bà 'dè có gbí tende ña nje có ndii yo 'dáá gí. ¹⁹ Káa ta ndâ ña ñinó 'dáá gí, ye má gbí òkò tí ndâ mbe kú kili ta rè mi Bindi-Mbiri, à niki tí ye káa bà 'dè kpèti káa ndâ ñi có vò cuki gbí ña nje có ñinó náa ndâ 'duù 'dáá gí 'di gbí gí tacó bà ñibà i ji ndú, á có tí bà 'dè mbè có kárú-karu-kárú gbí tende ña nje có ñinó náa ndú 'di gbí lá nó.

²⁰ Yo koṛo có go i mí ndâ 'vii lá; ndâ kómbe ye. Yo dù go ndâ dó 'vii tí ndâ mbe bàkà vò i lá, káa yo 'ví bàkà i go i mí ndâ 'duù ñinó náa muu ndú njaanga gí nó. ²¹ Á cu mí gbí wáràgà mí Mòze máa, kòcò Mbiri máa, «Ye bà si a ndâ tende 'duù 'ví 'dè có gbí nje ye ji ndâ 'duù mí ye gbí ndâ tende ña nje có.»

²² Á má éno, bà 'dè có gbí ndâ tende ña nje có me i mbe túbà wotí mi Mbiri a ji ndâ mbe ùnje gítí Bindi-Mbiri gí nó lá, à a i tacó tí ndâ mbe ùnje gítí Bindi-Mbiri lá. Káa bà ma Banga-Ngú-Có me i tacó tí ndâ mbe ùnje gítí Bindi-Mbiri lá lá, à a i tacó tí ndâ mbe ùnje gítí Bindi-Mbiri gí.

²³ Tacó éno, yo tí ndâ mbe kú kili ta rè mi Bindi-Mbiri má kili ta bà muu yo 'dáá gí, bindi yo kú 'dè có gbí ndâ cèe ña nje có, 'bí tende 'duù, tí 'duù ñinó mbe ùnje gítí Bindi-Mbiri lá nó, má 'de yo tí, yí bà go má tí yo wálá? ²⁴ Káa yí má 'de yo kili ta bà muu yo éno kú ma a có mi Mbiri, yí bà ñò tí wó gí, máa ndâ yí a mbe bàkà vò i. Bindi ndâ có tí nó náa yí 'di 'do gbí nje yo nó bà si yí 'ví 'visi muu wó 'do tí ndâ vò kpokèji mí wó gí. ²⁵ Ndâ có tí nó náa yí 'di 'do mí yo nó bà yù gbí ndâ vò-vò có kóo tí nó gbí njembí wó nó 'dáá gí sè gí. Bindi yí bà 'bu gbíro wó mí to kú ùlù Mbiri ta nje wó, máa Mbiri dú kuu ta yo.

Na kpokèjì bà bàkà i gbí òkò tí ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì

²⁶ À má ènò, yo tí ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì má kili ta bà muu yo 'daá gí gí, ndá muu cè 'ví cè cè, ndá mbe nìbà i 'ví nìbà i, ndá mbe 'dè gbí có kóó mì Mbírì gí sè 'ví 'dè, ndá mbe 'dè có gbí ndá tende ña nje có 'ví 'dè, ndá mbe ni bà 'dè gbí ndá tende ña nje có tí nó náa ndá 'bí ka ndú kù 'dè nó jì ndá 'duù 'ví 'dè. Yo 'ví bàkà ndá i tí nó 'daá gí tacó bà koni tí yo. ²⁷ Ndá mbe 'dè có gbí ndá tende ña nje có gbí òkò tí yo 'ví dù ká go ndá 'duù go só, go ta'ò. Wáa ndá mbe kù 'dè gbí ndá tende ña nje có tí nó náa ndú kù 'dè nó 'ví dù kuu tí. ²⁸ Káa ndá mbe 'dè gbí ndá tende ña nje có tí nó náa ndú kù 'dè nó jì ndá 'duù máa wálá, ndú 'ví dù ngbii, wáa ndá mbe kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì má kili gí, 'duù 'ví 'deke tí wó jì Mbírì ta ña nje có ñinó náa yí ñò ni gbí njembí wó gí nò.

²⁹ Yo 'ví si ndá 'duù go só, go ta'ò 'do gbí òkò tí yo 'ví kò-kò ta có mì Mbírì, wáa sè ndá 'duù 'ví koro gbí có tí nó náa ndú kù kò-kò tí nó. ³⁰ Káa Mbírì má wu bà 'dè có mì wó jì 'bí 'duù gbí òkò tí yo ta o tí nó náa 'bí ka wó kù kò-kò ta có mì Mbírì nó, 'duù tí nó mbe kù kò-kò nó 'ví le wo wó gí, wáa ka wó 'ví 'dè ngu có ñinó náa à tí nó. ³¹ Yo jòò gbí bà 'dè có lá. Tacó wáa yo 'daá gí 'ví ni bà 'dè có, wáa yo 'daá gí 'ví koni ta tí yo gbí òkò tí yo. ³² Tacó mbe ma có mì Mbírì a 'duù ñinó mbe ñò o bà 'dè có ni gí, yí delè a 'duù ñinó mbe ñò o bà sè tù wó ni gí. ³³ Tacó Mbírì me mbe ñonòkò gbí ndá i lá, yí a mbe 'viindi ndá i. Yo tí ndá 'duù mì Mbírì má kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì gí, yo 'ví bàkà go ñinó náa ndá 'bí ka yo mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì 'daá gí kù bàkà nó.

³⁴ Ndá ni 'ví dù ngbii. Ndú 'ví 'di có mì ndá kù ndú á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mòze, máa ndú 'ví dù tí ndá kùro ndá i lá nó. ³⁵ 'Bí i ta go bà 'vee gbí má tí ndú, ndú 'ví 'vee ndá kù ndú ta o tí nó náa ndú má ya ta ndú gí 'bá gí. Tacó a có nó tacó tí nù bà 'dè kòcò wó gí yaá ta o tí nó náa ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì má kili gí nó.

³⁶ Yo kù koro có máa, có mì Mbírì 'bì bà gí a i 'do mì yo? À gí ká tacó tí yo cuki? ³⁷ 'Bí 'duù gbí òkò tí yo má koro có éno máa yí lá a mbe ma có mì Mbírì, 'bí 'duù delè má koro có máa yí 'de ndá ña i-nambee 'do mì Bèri-mi-Mbírì me mbe, ña 'duù tí nó 've te mí gbí muu wó éno máa, có tí nó náa ye kù cu jì yo nó a có mì Mbírì. ³⁸ Káa yí má si có tí nó náa ye kù cu jì yo nó á tí có lá, yo delè 'ví si yí tí có lá.

³⁹ À má ènò, yo tí ndá ná'vindi ye, yo 'ví dù ta go bà ma có mì Mbírì, yo delè 'ví rò ndá 'duù 'do tí bà 'dè có gbí ndá 'bí tende ña ndá nje có lá; ⁴⁰ yo delè 'ví bàkà ndá i 'daá gí gbí cèe kpokèjì, á go ñinó náa à tí.

15

Bà 'vala ndi Bindi-Mbírì 'do gbí muu'dú wó

¹ Go bà 'va mbí yo á gití Banga-Ngú-Có tí nó náa ye táánò ma jì yo nó kuu tí ye, ndá ná'vindi ye, Banga-Ngú-Có tí nó náa yo táánò ùnje gití, bindi yo gii zèè tí kpoò nó. ² Ñinó a Banga-Ngú-Có tí nó náa ye táánò ma jì yo, mbe 'vala yo á do gbí ndá vò i, náa yo má zèè có tí nó kácá-kácá nó. Káa yo má zèè kácá-kácá lá, gbí éno máa, gbí bà ùnje mì yo gití Mbírì wálá.

³ Ye táánò ni jì yo káa bà gbèe có tí nó náa áá táánò nìbà jì ye, tí kpóló-kpóló có ngé ndii gí nó, tí có tí nó máa, Bindi-Mbírì táánò cì tacó ndá vò i mì ndoo, go có tí nó náa à cu mì gbí wáràgà mì Mbírì nó. ⁴ Máa, áá táánò gii duu yí gí, káa bindi sili ta'ò, Mbírì gii te yí tí wu wó 'do gbí muu'dú wó gí yaá, á go có tí nó gbí wáràgà mì Mbírì nó gí. ⁵ Máa, yí túbà tí wó jì Kéfá, bindi yí gii túbà tí wó jì ndá tú mì wó muu'bi-nje só. ⁶ Bindi yí gii túbà tí wó jì ndá ná'vindi wó zì'duù-vò ta bà vò (500). Ndá 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndú kpèti kpónó má ya gí bà sili mì ndú gí, sè ndá 'bí kù 'vala kálásé. ⁷ Bindi yí gii túbà tí wó jì Jákómò, bindi ñinó, yí gii túbà tí wó jì ndá tú mì wó 'daá gí.

⁸ Ndòngbú bà túbà tí wó gii dú a i jì ye á go 'viì náa à jò yí me gbí o mì wó lá nó. ⁹ Tacó ye a ndòngbú 'duù gbí òkò tí ndá tú mì wó, mbe 'viì tí 'duù ñinó náa à 'ví ni ta rẹ̀ tú mì wó mí muu ye lá. Tacó ye táánò a mbe kù mèèkè'i tí ndá 'duù mì Mbírì mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì nó. ¹⁰ Káa nambee mì Mbírì náa yí táánò bàkà jì ye nó ká bàkà ye tí ye tí nó á kpónó kuu nó nó. Káa nambee mì Mbírì náa yí táánò bàkà jì ye nó ya me sinó lá. Ye bàkà nètè tí kpoò ndii sè ndá 'bí tí tú mì Jèzú 'daá gí. Káa ye bàkà nètè tí nó 'do me gbí 'dóó wotí mì ye lá, a nambee mì Mbírì ká je wotí jì ye. ¹¹ À má táánò a ndú ká ma Banga-Ngú-Có jì yo wèè, à mà a ye wèè, ze ma Banga-Ngú-Có jì yo gí, káa ñinó a có náa yo 'daá ùnje gití gí.

Bà 'vala ndi ndoo 'do gbí muu'dú ndoo

¹² Có kpónó a ñinó máa, ze lê má 'dè có jì yo éno máa, Mbírì 'vala ndi Bindi-Mbírì 'do gbí muu'dú wó gí, ndá 'bí 'duù gbí òkò tí yo kù 'dè có máa, ndá ku bà 'vala ndi ndú

'do gbí muu'dú ndú wálá, tacó yè? ¹³ Cò tí nó náa yo 'di éno máa, ndá ku bà 'vala ndi ndú á 'do gbí muu'dú ndú wálá nò, má dú káa yúcó, gbí éno máa, Bindi-Mbíri 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó lá. ¹⁴ Káa Bindi-Mbíri má 'vala ndi wó á 'do gbí muu'dú wó lá, gbí éno máa, i tacó bà ma có mì ze ji yo nò wálá, i tacó bà ùnje gítí mì yo nò delè wálá. ¹⁵ Ze delè kù waaka a 'veré ta rẹ Mbíri, tacó ze kù ma có éno máa, Mbíri 'vala ndi Bindi-Mbíri á 'do gbí muu'dú wó gí, káa yí 'vala yí lá náa yí má 'vala ndi ndá ku á 'do gbí muu'dú ndú lá nò. ¹⁶ Tacó Mbíri má bà 'vala ndi ndá ku 'do gbí muu'dú ndú wálá, gbí éno máa, yí 'vala Bindi-Mbíri 'do gbí muu'dú wó delè lá. ¹⁷ Káa Mbíri má 'valá ndi Bindi-Mbíri 'do gbí muu'dú wó lá, gbí go éno máa, nje wú tí bà tee njembí yo á míti Bindi-Mbíri wálá, yo delè kpónó kù 'vala ká kpòò gbí ndá vò i mì yo. ¹⁸ Gbí delè go éno máa, ndá 'duù ñinó mbe ùnje gítí Bindi-Mbíri mbe cì gí nó mì gí. ¹⁹ Káa ndoo má kù koro có lì mití Bindi-Mbíri ká tacó bà 'vala ndoo muu to tí nó cuki, gbí éno máa, 'bí 'duù ta yè ro wó gbí òkò tí ndá 'duù muu to tí nó mbe ndii yè ro ndoo wálá.

²⁰ Káa yúcó a ñinó máa, Mbíri 'vala Bindi-Mbíri 'do gbí muu'dú wó tacó bà túbà máa, ndá 'duù tí nó náa ku ruka ndú gí nó bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú gí. ²¹ Tacó, ku lè táánò má gí gí muu to tí nó 'do gbí có mì gbèe 'dakò nó, ndá ku delè bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú 'do ká gbí có mì gbèe 'dakò. ²² Tacó ndá 'duù 'dáá gí kù cì 'do gbí có nambèe gbí òkò tí ndú ta Ádámà, ndá 'duù 'dáá gí delè bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú 'do gbí có nambèe gbí òkò tí ndú ta Bindi-Mbíri. ²³ Káa ndá o bà 'vala ndi Bindi-Mbíri 'do gbí muu'dú wó, ta o bà 'vala ndi ndá 'duù 'do gbí muu'dú ndú 'dáá ká tende-tende. A Bindi-Mbíri, tí kpedélé i gbí njí, ká 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó kùro, bindi ndá 'duù mì wó 'dáá gí kèjì gí bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú ta o bà gí yí wúnò. ²⁴ Bindi ndòngbú o, náa Bindi-Mbíri bà giì dele ndi gba mì Mbíri tí Bu wó ji yí si yí voloko gbí ndá có mì ndá kpo-kpò gba, ta ndá mbe wotí muu to tí nó, gbaanjé-gbaanjé 'dáá gí. ²⁵ Tacó Bindi-Mbíri bà gí gí bà zogo to tí nó yee tí o tí nó náa yí bàkà ndá ku'di tí wó tí ndá i-tà-tàmà mì wó gí. ²⁶ Káa ndòngbú ku'di tí wó náa yí bà cee o mì wó bà dù a ku. ²⁷ Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, «Mbíri bàkà Bindi-Mbíri tí gba mì ndá i 'dáá gí.» Káa gbí có tí nó máa, «Mbíri bàkà Bindi-Mbíri tí gba mì ndá i 'dáá gí» nò me éno máa Bindi-Mbíri delè a gba mì Mbíri tí mbe je gba ji yí nó lá. ²⁸ Mbíri má giì bàkà ndá i 'dáá gí tí ndá i-tà-tàmà mì 'Vii mì wó gí, 'Vii-mi-Mbíri bà giì si tí wó 'ví dù tí ndá i-tà-tàmà mì Bu wó, tacó wáa Mbíri 'ví dù tí mbe zogo ndá i 'dáá gí.

²⁹ Cò gítí ndá 'duù tí nó mbe caka tí ndú tacó tí ndá ku nó máa yè? Ndú kù koro có máa ndá yí bà 'de gbí bà caka tí ndá yí ta rẹ mì ndá ku nó a yè, náa Mbíri je má 'vala ndi ndá ku 'do gbí muu'dú ndú lá nó? ³⁰ Ye kpónó kù gbaa tí ye mì nje ku ta o 'dáá gí nó tacó yè? ³¹ Ye kù òkò ku ta ro ye ta ri 'dáá gí, ndá ná'vindí! Ye kù dùlù tí ye tacó tí yo, ta rẹ mì Bindi-Mbíri, tí Jézù tí Mbe tí ndoo. ³² Cò gbí nje ndá 'duù gbí gbata Éfàsù lá, ye táánò má 'vala a 'valá mì ndá «Nò gbí jili», ye bà 'de gbí a yè? Káa Mbíri má bà 'vala ndi ndá ku 'do gbí muu'dú ndú wálá, «Ndoò zò i, wáa ndoo 'ví nje pè, wáa ndoo 'ví i ta ku taabé,» á go có tí nó náa ndá 'duù kù 'dè nò.

³³ Yo si 'bí 'duù 'ví eendi yo lá: «A vò kaà ká kù volo 'duù.» ³⁴ Yo koro muu yo níki maa, wáa yo 'ví si vò i mí bándò mì wó. Ye kù 'dè có tí nó ji yo, tacó ndá 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo òkò Mbíri ni lá, káa ñinó a có nò tacó tí yo.

Bà 'vala ndi ndá ku 'do gbí muu'dú ndú

³⁵ Ndá 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo ndá-'bí-lá bà 'vee 'vé máa, «Mbíri bà 'vala ndi ndá ku 'do gbí muu'dú ndú ta ña kpokèjì ñgàyì wè? Cè tí ndú bà dù go ña yè?» ³⁶ Ñinó a ndá 'vé mì ndá 'duù ñinó ta muu tí ndú wálá nó ká nò. Yo ma 'va ñi ña mí tà to, ñi ña tí nó má ká lá, kù i 'va 'do tà to lá. ³⁷ Káa yo rò mí tà to káa bétére ñi ña; à mà a ñi cù, à mà ñi wàzè, yo rò me kù i tí nó mbe kù kù ta kùngbó wó, ta kpá wó nó lá. ³⁸ Káa a Mbíri ká wu bà kù ndò jì ndá ña ndá ñi ña 'dáá gí. Cù kù kù káa cù, wàzè kù kù káa wàzè.

³⁹ Ña dii ndá i mbe kù 'vala muu to tí nó 'dáá gí delè ká tende-tende. Dii ndá 'duù tende 'do tí dii ndá nò, bindi dii ndá nuu tende 'do tí dii ndá sè. ⁴⁰ Ndá i gbíri kuu tí, ndá i muu to tí nó delè kuu tí. Cè banga mì ndá i gbíri ká tende, cè banga mì ndá i muu to tí nó delè ká tende. ⁴¹ Cè banga mì ri ká tende, cè banga mì pi delè ká tende, bindi cè banga mì ndá yii ká tende. Káa cè banga mì ndá yii gbí òkò tí ndú delè 'dáá gí ká tende-tende.

⁴² Á delè ká éno ta bà 'vala ndi ndá ku 'do gbí muu'dú ndú. À má duu dii 'duù mí tà to, dii tí nó kù zò to, káa dii 'duù má 'vala 'do tà to, dii tí nó bà zò to káká'i wálá. ⁴³ A vò ká tí dii tí nó náa à duu mí tà to nó, káa a banga ká tí dii tí nó mbe 'vala 'do tà to nó. ⁴⁴ Dii tí nó náa à duu mí tà to nó je a tú 'duù, káa dii tí nó mbe 'vala 'do gbí muu'dú nó je a tú Mbíri. ⁴⁵ Á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, «Kpedélé Ádámà gí tí 'duù mbe kù 'vala , káa ndòngbú Ádámà gí tí Bèri mbe kù je 'valá,» nò.

46 Àá táánò me Ádàmà tí nó ta tú wó a tú Mbířì nó ká gí kpédélé'í lá. À gí kpédélé'í a Ádàmà tí nó ta tú wó a tí tú 'duu nó. 47 Mbířì táánò suu kpédélé'í Ádàmà 'do tí to, káa bà só Ádàmà gí 'do gbířì. 48 Ndoò tí ndá 'duu muu to tí nó go Ádàmà tí nó náa à suu yí 'do tí to nó nó, káa ndá 'duu gbířì go Ádàmà tí nó mbe gí 'do gbířì nó. 49 Ndoò bà je kózò tí 'dakò tí nó mbe gí 'do gbířì nó jé ká go bà je kózò tí 'dakò tí nó náa à suu yí 'do tí to tí nó mbe gí 'do gbířì nó jé ká go bà je kózò tí 'dakò tí nó náa à suu yí 'do tí to tí nó nó.

50 Ndá ná'vindí, gbí có tí nó náa ye 'dè jì yo nó éno máa, wu 'duu ta mbelè gbí òu wó bà dù tí mbe zèè mbèlè mì Mbířì wálá. Tú 'duu, tí tú mì ku nó, delè, náa à 'visi tí, tí tú ñinó mbe cì lá nó, wálá.

51 Yo sè tú yo gítí có kóó tí nó tí yúco náa ye kú 'dè jì yo nó: ndoo 'dáá bà cì wálá. 52 Káa ta o bà o ndòngbú mòngò nó, áá bà 'visi ndoo 'dáá gí gbí làmbu o, á go bà kì ọ̀ nó. Tacó ta o bà o ndòngbú mòngò tí nó, ndá ku bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú ngbé, bìnđi áá kèjì gí bà 'visi ndoo. 53 Tacó tú ndoo tí nó kpónó tí i mbe céé-cee nó bà cee wálá, tú ndoo tí nó kpónó tí tú mì ku nó bà jì'vì tí, tí mbe ọ̀ ku lá. 54 Tacó ọ̀ a i ñinó tí i mbe dù tí ká lá nó má jì'vì tí tí i mbe dù tí ká, bìnđi ọ̀ a ñinó tí ọ̀ a ku nó má 'visi tí tí ọ̀ a ñinó mbe cì lá nó gí, ñinó a o bà gíi bàkà tí mì có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbířì máa,

«Ku 'de 'bí ngbílí mbe da gbí ka wó ngbílí mítí wó gí.»

55 «Áá ku, ñjì gířì bà na go mì lo ya gí kòtí 'dì?»

56 Ñjì gířì bà na go mì ku a vò í, bìnđi vò i gíi 'de wotí 'do tí có mì Mòze. 57 Káa ndoo 'dè ñikí ma jì Mbířì tí mbe je wotí bà kpò nje ku jì ndoo ta ọ̀ è mì Mbe tí ndoo Jézú tí Bìnđi-Mbířì.

58 Á má éno, yo 'dò kò yo mí to tí kpoò, ndá ná'vindí, yo lò muu gířì ngé lá. Yo 'vì bàkà nètè mì Mbe tí ndoo ta o 'dáá gí, ta bà te mí gbí muu yo máa, bà bàkà nètè ta ọ̀ è mì Mbe tí ndoo me bà bàkà 've nètè lá.

16

Bà gò i tacó tí ndá 'bí ka ndoo mbe kú kili ta ọ̀ è mì Bìnđi-Mbířì

1 Á má gítí bà toko i-'bì yo tacó bà koni ta ndá mbe kú kili ta ọ̀ è mì Bìnđi-Mbířì gbí gbata Jèrùzàlèmè, yo 'vì bàkà go có tí nó náa ye táánò 'dè jì ndá mbe kú kili ta ọ̀ è mì Bìnđi-Mbířì ta ndi tí ndá bàndò gbí to Gálàtì nó. 2 Ta ndá ři-bà-wotí 'dáá gí, yo gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí 'vì gò làmbu i 'do tí i ñinó náa à kuu 'bì yo ta o tí nó nó. Tacó wàa, ye má ya gí mì yo kà, ye 'vì 'de yo kili i ñinó náa à tí nó tẹ̀ gí. 3 Ye má yee mì yo kà gí, ye bà cu wáràgà mí 'bì ndá 'duu tí nó náa yo bà cu 'bì yo mítí ndú nó wàa ye 'vì tuu ta ndú ta ndá i-nambee tí nó náa yo kili nó, ya tí jì ndá mbe kú kili ta ọ̀ è mì Bìnđi-Mbířì gbí gbata Jèrùzàlèmè. 4 Káa à má ñikí a bà ya káa 'dóó ye ta ndá i tí nó, ndá 'duu mì yo náa yo bà cu 'bì yo mítí ndú nó 'vì ko ye.

Ndá có gbí muu Páwòlò

5 Ye bà ya gí mì yo kà a i bìnđi bà co ye gbí to Mèsidóniyà, tacó a gbí muu ye a có bà ya gí mì yo kà có gbí to Mèsidóniyà. 6 Ye bà dù á mì yo kà ta làmbu kòndi o, ndá-'bì-lá ye bà cì ndá pì có'o 'dáá gí mì mì yo kà. Tacó wàa, yo 'vì koni ye ta bà ko ye ya gítí ndá 'bí bàndò tí nó kùro kà nó 'dáá gí. 7 Á gbí muu ye me có bà cu káa ọ̀ yo ye mítí yo gí, wàa ye 'vì ndii ya gí kùro nó lá, ye kú kořo a có bà dù ta yo ta kòndi o, náa Mbe tí ndoo má ùnje gí nó.

8 Káa ye bà dù gbí gbata Éfàsù káa yee tí o bà cì ndá ngú i gbí ñjì. 9 Tacó njekèjì bà ma có mì Mbířì njaanga jì ye káa gí, káa ndá 'duu mbe kú jòò gbí có ta ye káa me a mbè.

Ndá ndòngbú có mì Páwòlò

10 Timàtéyo má có mì yo kà, yo 'vì te wířì mítí wó ñikí maa, tacó yí kú me nètè mì Mbe tí ndoo ká go ye. 11 'Bì 'duu 'do gbí òkò tí yo 'vì sí yí tí vò i lá; yo koni yí muu nó mì wó ñikí maa, tacó wàa yí 'vì dele ndi wó gí gí mì ye; tacó ọ̀ ze ta ndá sè ná'vindí káa 'dáá ká kpokèjì tí wó.

12 Á má gítí ná'vindí ndoo Àpólò, ye cóó-cóó kú yòòngò yí, máa ndú ya ta ndá 'bí ná'vindí gí bà gala yo, káa có bà ya gí mì yo kà nó gí gí gbí muu wó kálàsè. Káa yí má 'de o gí, yí bà ya gí mì yo kà gí.

13 Yo dù tí zò'o, yo tee njembí yo mítí Mbířì tí kpoò, yo dù ta yú njembí yo, yo 'do kò yo mí to tí kpoò, 14 yo 'vì bàkà ndá i 'dáá gí ta njembí bà zè Mbířì.

15 Yo ọ̀ ndá Ísitéfánà ta ndá 'vii mì wó ni gí? Ndú a ndá kpédélé 'duu mbe ùnje gítí Bìnđi-Mbířì gbí to Ákáyà, dú delè gbí gbí njembí ndú gítí bà bàkà nètè ta ndá mbe kú

kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì gí. ¹⁶ Ye kù yù 'do mì yo a nambeè máa, yo 'ví 'di có mì ña ndâ 'duù tí nò, yo delè 'ví 'di có mì ndâ 'bí ka yo ñinó mbe kù bàkà nètè go i mì ndú nò.

¹⁷ Tàkòcò ye peteke gítí bà gí ndâ Ìsitèfánà ta Fòròtúnátò, gù je Àkàyíkùsù ngé ma; tacó ndú dù jì ye ká goólá ndoo ta ndoo nò. ¹⁸ Bà gí ndú nò te mbá-mbá mítí ye ká go ñinó náa ndú me ta yo kà nò. Bà te duù mítí ña ndâ 'duù tí nò me vò i lá.

¹⁹ Ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì gbí ndâ to Ásíyà 'vee yo ma. Ndâ Àkùyílà ta Pìrisilà ta ndâ 'duù tí nò mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì mbe kili mí ndú nò delè 'vee yo ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo ngé ma.

²⁰ Ndâ ná'vindí mì ze káá 'dáá gí 'vee yo ma.

Yo 'vee tí yo ta bà òlò gbí tù yo go i mì ndâ ná'vindí.

²¹ A 'dóó ye tí Páwòlò ká kù cu ndâ 'vé tí nò gbí wáràgà tí nó jì yo ta 'bì ye.

²² 'Duù má zè Mbe tí ndoo ñìkì lá, Mbírì 'ví ì njà mítí wó!

Ye kù 'deke tí ye máa Mbe tí ndoo 'ví gí gálá!

²³ Ye kù 'deke tí ye máa Mbe tí ndoo Jézù 'ví bàkà nambeè jì yo.

²⁴ Ye zè yo 'dáá gí ñìkì maa ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì. Go-i-tí-nò.

BÀ SÓ KÒRÌNDÌ

Bà só bà cu wáràgà mì Páwòlò jì ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì gbí gbata Kòrìndì

¹ Nìno a ye tí Páwòlò, tí mbe gí tí tú mì Bindi-Mbírì tí Jézù 'do gbí có mì Mbírì, ká kù cu wáràgà tí nó jì yo tí ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Jézù á gbí gbata Kòrìndì, delẹ̀ ta ndi 'bá mì ndá Ìgírìgí 'dáá gí. Ze kù gbo gbí bà cù wáràgà tí nó jì yo ta ná'vìndì ndoo Timátèyò. ² Ze kù 'deke tí ze jì Mbírì tí Bu ndoo, ze delẹ̀ kù 'deke tí ze jì Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbírì máa ndú 'ví cù 'dẹ̀ ngo cù ndú míti yo, ndú delẹ̀ 'ví si yo 'ví dù ta 'dẹ̀ njembí yo.

Páwòlò 'dẹ̀ nìkì ma á jì Mbírì

³ Ndoò ulù Mbírì, tí Bu Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbírì, tí Bu ndoo mbe kù ò yé ọ̀ ndoo, tí Mbírì tí mbe 'dẹ̀ njembí, ⁴ mbe kù yìi ndoo gbí o ò ná ndá vò i 'dáá gí, tacó wàa ndoo delẹ̀ 'ví yìi ndá 'bí ka ndoo ta o tí nó náa ndú má gbí vò i ta ò ná yìi tí tí nó náa yí tí Mbírì yìi ta ndoo nò. ⁵ Nje bà kònò sé'i tí nó táánò mì Bindi-Mbírì nó kpónó 'de ndoo me gbolò. Tacó éno, Mbírì delẹ̀ bà je wotí bà kònò ndá vò i tí nó á go ònìndi Bindi-Mbírì táánò ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì jì ndoo gí, tacó wàa ndoo delẹ̀ 'ví yìi ndá 'bí ka ndoo ta o tí nó náa ndú má gbí vò i ta ò ná yìi tí Mbírì yìi ta ndoo nò. ⁶ Ze má kònò sé'i muu yo, ze kònò a i tacó bà 'vala yo. Káa Mbírì má koni ze 'do gbí bà kònò sé'i, yí koni ze nò a i tacó wàa ze 'ví koni ta yo á gbí bà kònò gbèe ò ná sé'i tí nó mì ze náa yo kù kònò nò. ⁷ Njembí ze jé mù gítì yo lá, tacó ze ọ̀ ni gí máa, yo kù kònò sé'i ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì ká go ze. Tacó éno, Mbírì bà koni yo á go ònìno náa yí kù koni ta ze nó gí.

⁸ Go bà 'va mbí yo á gítì ò ná kpo-se-muu tí nó náa ze táánò 'de gbí to Ásíyà nó kuu tí ze, ndá ná'vìndì ze. Ze táánò gbí o tí nó kojo có éno máa, ze bà 'de 'wálá káká'í wálá. ⁹ Ze ta o tí nó kojo có éno máa, à waa có ku míti ze gí. Ò ná tende vò i tí nó táánò bàkà ze tacó wàa ze 'ví ọ̀ ni tí nó éno máa wotí bà 'vala miyi ze me 'bi ze lá, à a i 'bi Mbírì tí mbe kù 'vala ndá ku cuki. ¹⁰ A yí táánò ká 'vala ze 'do gbí ò ná tende vò i tí nó mbe 'de ze nò. Yí delẹ̀ káká'í bà 'vala ze 'do gbí ndá vò i ònìno kèjì nó gí. ¹¹ Yo 'dáá gí 'ví koni ze ta bà 'deke tí yo jì Mbírì tacó tí ze, tacó wàa à 'ví dù a ndá 'duu me mbè ká kù 'deke tí ndú jì Mbírì tacó tí ze, wàa Mbírì 'ví cù ta 'dẹ̀ ngo cù wó míti ze. Bindi ndá 'duu me mbè 'ví 'dẹ̀ nìkì maa jì Mbírì tacó bà cù 'dẹ̀ ngo cù wó míti ze nò.

Páwòlò 'visi ndá có gbí muu wó gí

¹² 'Bí i gbaanjé mbe kù mba ze, ta kponje nje ze gítì wálá a ònìno máa, ze ta o 'dáá gí kù 'vala ta ndá 'duu, cotí ndá i 'dáá gí, ze kù 'vala ta yo, ká ta bà bàkà ndá i ònìno mbe 'vii ọ̀ 'bá nò. Ze kù bàkà ndá i tí nó ta njembí ze gbaanjé, ta tiri gbí wálá, go có mì Mbírì. Ze kù bàkà ndá i tí nó me 'do gbí bà 'di gbí-o mì ze tí ndá 'duu á muu to tí nó lá. Ze bàkà a i 'do gbí nambèè mì Mbírì. ¹³ Ze kù cu jì yo gbí ndá wáràgà mì ze káa ndá có ònìno náa yo bà ò ná bà 'deke ndú gí, tí ndá có ònìno náa yo delẹ̀ bà 'di gbí ndú gí nò. Ye kojo có máa yo bà 'di gbí ndú ngbáràngá'í gí. ¹⁴ Yo kpónó 'di gbí ze ngbáràngá'í lá. Káa ye kojo có máa, yo bà 'di gbí ze cee a i ta ọ̀ ni bà gí Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbírì wúnò gí bà waa có míti ndá 'duu muu to tí nó 'dáá gí. Ònìno a ọ̀ ni tí nó náa yo bà gí mba tí yo ta rẹ̀ ze, bindi ze delẹ̀ bà gí mba tí ze ta rẹ̀ yo nó ká nò.

¹⁵ Ye táánò bàkà kpédélé'í a có bà co wiri ya gí mì yo gbí gbata Kòrìndì ká, tacó wàa yo 'ví 'de i gbí nó mì ye nò 'vili sósò'ò. ¹⁶ Tacó à kpédélé'í táánò gbí njembí ye a có bà gála yo ta o bà ndii ye ká ká'í mì yo, tacó wàa yo 'ví koni ye ta ndá 'bí i tacó bà ya gí Jùdèyà. ¹⁷ Ò ná bà kojo có mì ye nò gbí muu yo go i mì 'duu ònìno mbe kù kojo có ká gítì ndá i muu to tí nó, mbe me kpìkì-kpìkì gítì bà jì'vì tí wó tí ó mbò, bè mbò lá, nó?

¹⁸ Ye kù be tí ye jì yo ta rẹ̀ mì Mbírì, tí mbe 'visi có mì wó lá, éno máa, kòcò ze jì yo jé gítì bà 'visi tí wálá. ¹⁹ Tacó Jézù tí Bindi-Mbírì, tí 'Vii mì Mbírì, náa ndá Sillivánò, ta Timátèyò, gíi je ye, ma có tí wó jì yo nó ta o 'dáá gí káa gbèe Jézù tí nó. ²⁰ Tacó éno, ndá cí tí nó náa Mbírì cí ta ndá 'duu nó gí tí yúco ta rẹ̀ mì wó tí Jézù. Ònìno a gbí nderè có tí nó náa ndoo kù nì ta «Á go-i-tí-nò» ta rẹ̀ mì Jézù tí Bindi-Mbírì ta o tí nó náa ndoo má kù ulù Mbírì nó ká nò. ²¹ Káa, à káa 'dóo yí tí Mbírì ká bàkà ndoo tí ndá mbe ọ̀ ni ndi Bindi-Mbírì ta njembí ndoo gbaanjé. À delẹ̀ káa 'dóo yí tí Mbírì ká ruka ndoo gí gbí nètè mì ndoo. ²² Yí ka mbò mì wó míti ndoo, tacó bà bàkà ndoo tí ndá 'duu mì wó. Bindi yí gíi je Bèri mì wó mì gbí njembí ndoo, tacó bà túbà jì ndoo éno máa, sè ndá i ònìno gbí gálá mì yí nó 'dáá gí a ndá i tacó tí ndoo.

²³ Ye kù be ji yo a tí Mbíri máa, ye táánò 'visi muu ye 'do tí bà ya gí Kòrindi nó a i tacó go bà pèembí yo tí ye wálá. ²⁴ À gbí muu ze me có bà yòòngò yo ta wotí máa yo tee njembí yo mítí Mbíri nó lá. Có gbí njembí ze éno máa, ndoo bàkà nètè toko gbaanjé, tacó wàa yo 'ví dù ta líkí'o tí yo, tacó kponje nje yo gítí có bà tee njembí yo mítí Mbíri nó wálá.

2

¹ Tacó ènò, ye gii 'visi muu ye 'do tí có bà co wíri káká'i ya gí mí yo gbí gbata Kòrindi kà, tacó go bà ya gí bà kpolo tàkòcò yo tí ye wálá. ² Tacó ye má kpolo tàkòcò yo gí, a 'di ká bà gii peteke tàkòcò ye á bindi yo tí ndá 'duu tí nó náa ye kpolo tàkòcò ndú nó? ³ Tacó éno, ye gii cu wáràgà tí nó ji yo. Tacó go bà ya gí bà kpolo tàkòcò yo tí ndá 'duu tí nó náa a ndú ká bà peteke tàkòcò ye nó tí ye wálá. Tacó ye ònò ni ngbàrángà'i gí máa, tàkòcò ye má pétékè'i, tàkòcò yo delé 'dáá gí bà dù ká pétékè'i. ⁴ Ye táánò cu wáràgà tí nó ji yo ta sé có gbí njembí ye, delé ta ngo-fo tà fo ye me tacó bà kpolo tàkòcò yo lá. Ye cu tacó wàa yo 'ví ònò ni éno máa, ye zè yo 'dáá gí niki ta njembí ye gbaanjé.

Sí có gítí ndá mbe bàkà vò i gítí lo mí to

⁵ 'Bí 'duu gbaanjé gbí òkò tí yo má kpolo tàkòcò 'bí ka wó, 'duu tí nó kpolo me tàkòcò ye lá. Yí kpolo a tàkòcò yo 'dáá gí. Yí má kpolo me tàkòcò yo 'dáá gí lá, yí kpolo a tàkòcò ndá 'bí 'duu gbí òkò tí yo. ⁶ Bà waa có mì ndá mbè 'duu gbí òkò tí yo mítí 'duu tí nó nò tè ta yí gí. ⁷ À má éno, yo káká'i 'ví kofo có gítí vò i mì ña 'duu tí nó lá. Yo yìi yí, tacó wàa yí 'ví gíri mírí wó ta sé có lá. ⁸ À má éno, ye kù 'deke a tí ye ji yo máa, yo zè ña 'duu tí nó niki maa, ta bà túbà ji yí, máa, «Gó 'vii-naà uu còngò bàà lá.» ⁹ Ye táánò cu wáràgà tí nó ji yo tacó bà ònò muu yo, máa yo 'di ndá có mì ye ta o 'dáá gí, gí wè? ¹⁰ Yo má 'vee 'bì mbe bàkà vò i gítí yo gí, ye delé 'vee 'bì wó gí. Káa ye má 'vee 'bì mbe bàkà vò i gítí yo, gbí éno máa ye 'vee 'bì wó ta rè mì yo kùro Bindi-Mbíri, ¹¹ tacó bà mò Gba-vò-i gí ndii 'do tí ndoo, tacó ndoo ònò có gbí muu wó ni gí.

Njembí Páwòlò mù ta o bà yee yí Tòrówà

¹² Ta o bà gí ye táánò gí bà ma Banga-Ngú-Có gítí Bindi-Mbíri ji ndá 'duu gbí gbata Tòrówà nó, a Mbe tí ndoo Jézú tí Bindi-Mbíri ká njaanga kpokèji ji ye. ¹³ Káa ye má gii 'de ná'vindi ndoo Titò gbí gbata Tòrówà lá, gúku gii bàkà ye ngé ndii gí. Tacó éno, ye gii ni «Yo 'ví duu ndi» á ji ndá 'duu gbí gbata Tòrówà, bindi ye gii ñjè nó ya gí gbí to Mèsidóniyà.

Bà kpòtí ta rè mì Bindi-Mbíri

¹⁴ Ndoò ùlù Mbíri tí mbe bàkà ndoo tí ndá mbe kpò nje ndá 'duu ta o 'dáá gí ta rè mì Bindi-Mbíri, ta bà je muu ji ndoo tacó bà ma Banga-Ngú-Có gítí Bindi-Mbíri cee to 'dáá gí, go banga pó bàà gbí pipiri ngbùu. ¹⁵ Tacó ndoo go banga pó ngúwu di náa Bindi-Mbíri kù gbo ji Mbíri, mbe kù pi gítí ndá 'duu ñjìnò mbe kù co tí kpokèji mì 'válá ñjìnò mbe cee lá nó, ta ndá mbe kù co tí kpokèji mì ku. ¹⁶ Pó ngúwu di tí nó gbí ònò ndá mbe gíri kpokèji mì Mbíri gí a vò pó i mbe kù zi ku. Káa à gbí ònò ndá mbe kù co tí kpokèji mì Mbíri a banga pó i mbe kù je 'válá ji ndú. Káa wotí bà bàkà nètè tí nó tí 'di? ¹⁷ Tacó ze me go ndá mbè 'duu tí nó mbe kù bàkà có mì Mbíri tí i-'velè tacó bà zò-nje ndú nó lá. Ze kù ma có mì Mbíri ta njembí ze gbaanjé, go ndá 'duu ñjìnò náa a Mbíri ká tuu ze ta rè mì Bindi-Mbíri, á mí kùro wó tí Mbíri.

3

Ngú bà toko nambeè mì Mbíri ta ndá 'duu

¹ Ze kpónò kù 'bì a tà bà wu gbí tí ze ji yo, go i mì ndá mbe kù bàkà có mì Mbíri tí i-'velè nó? À tí ze a go bà cu wáràgà tacó bà túbà tí ze máa ze ma ji yo? Ze kù yù 'do mì yo éno máa yo cu wáràgà tacó bà túbà tí ze máa ze a ndá 'di (ji) ndá 'duu wè? ² 'Dóó yo nó 'dáá gí a wáràgà mì ze náa à cu tacó bà túbà tí ze. Ze cu mbó có tí nó a i mí gbí njembí yo; tacó wàa ndá 'duu 'dáá gí 'ví ònò ni , waa ndó delé 'ví 'deke . ³ Yo ònò ni ngbàrángà'i gí, máa, à káa 'dóó Bindi-Mbíri ta 'bì wó ká cu wáràgà tí nó, bindi yí gii tuu ji ndoo. Yí cu ndá có mì wó nó me ta ngo bèrìkpa mítí díí lá. Yí cu ta Bèri-mi-Mbíri tí nó tí wu Mbíri nó mí gbí njembí ndá 'duu.

⁴ Ze 'dè có tí nó tacó gúku tí ze kùro Mbíri wálá, ta rè mì Bindi-Mbíri. ⁵ 'Dóó 'bí i mì ze mbe si ze 'ví kofo có éno máa, ze 'vii tí ndá mbe bàkà nètè tí nó mì Mbíri nó gí nó wálá. Wotí mì ze gí 'do a i mì wó tí Mbíri, ⁶ tí mbe je wotí bà bàkà nètè ngú nambeè tí nó náa yí bàkà ta ndá 'duu nó. Yí cu có ngú nambeè mì wó nó ji ndá 'duu me mí gbí wáràgà lá. A Bèri mì wó tí Mbíri ká kù nibà ndá có tí nó. Ndá ká có mì Mbíri náa yí

táánò cu ndú cú-cu ji Mòze nó a ndá có mbe kú gi ta ku. Káa ndá ngú có mì wó náa Bèrì mì wó kú nibà ndú nó a ndá có mbe kú je 'válá ji ndá 'duu.

⁷ Ta o tí nó táánò náa Mbíri kú kaa tí ta ndá díí tí nó sósò'ò náa yí cu ndá có mì wó mítí ndú ji Mòze nó, Mbíri ta o tí nó kú tòngbaa ngebéze-ngbeze-ngbèzè. Gbìro Mòze ta o tí nó delè kú gi tòngbaa gbí ngba Mbíri nò. Ngba gbìro Mòze, kpèti mà gi me mèrè-mèrè gí, bà zeke tí mèrè-mèrè ngba wó gbàrájáa gi kpò ndá Ìziriyéli gi. Káa ngba Mbíri ta o tí nó náa yí táánò kú je ta ndá có mbe zi ku ji Mòze nó má ènò, ⁸ wàa ngba wó ta o bà je Bèrì mì wó tí mbe nibà ngú nambeè mì wó ji ndá 'duu nó 'ví dù go ña yè? ⁹ Mbíri lè táánò má je có tí nó, tí có mbe zi ku nó, ji Mòze gbí ngba'o, gbí ènò máa, yí je có tí nó mbe je 'válá nó gbí ngba'o ngebéré-ngbere-ngbèrè ndii ñinò gí. ¹⁰ Ngba có mì Mòze kpónò wálá, tacó ngba Banga-Ngú-Có gítí Bindi-Mbíri me gbolò ndii ngba có mì Mòze ngé me 'dú. ¹¹ Tacó i tí nó táánò mbe dù tí ká lá nó má gi ta ngba wó, i ñinò mbe dù tí ká lá nó bà gi ta ngba wó me gbolò ndii ngba ñinò mbe dù tí ká lá nó gí.

¹² Gúku bà ma Banga-Ngú-Có gítí Bindi-Mbíri kpónò tí ze wálá, tacó ze kú koro có li a i mítí ngba'ò ñinò mbe kú dù tí ká nó. ¹³ Ze me go Mòze táánò mbe gò bongo mì gbíro wó tacó wàa ndá Ìziriyéli 'ví ñò ta ndòngbú ngba'ò tí nó mbe kú me mèrè-mèrè á gbíro wó nó lá nò, lá. ¹⁴ Muu ndú ta o tí nó biya bà koro có gí, tacó yee gbí ri tí nó wúnó nó, ndú má 'deke wáràgà gítí ká kpokèji bà bàkà nambeè mì Mbíri ta ndá 'duu, njembí ndú ká kuu ta gbèe bongo tí nó, tacó à káa Bindi-Mbíri ká ja bongo tí nó. ¹⁵ Kpèti ká gbí ri tí nó wúnó nó, ndá Ìziriyéli má 'deke wáràgà mì Mòze, à gbí muu ndú káa có máa, bongo tí nó ká kácaá kuu gbíro Mòze kálásè. ¹⁶ Káa à ja bongo tí nó gí ta o tí nó náa 'duu má 'visi tí wó gí mì Mbe tí ndoo gí. ¹⁷ Mbe tí ndoo kpónò a Bèrì, káa bándò tí nó náa Bèrì mì Mbe tí ndoo kú dù tí nó, à zogo 'duu tí nó ta có mì Mòze lá. ¹⁸ Káa ndoo 'dáa gi kpónò kú zeke ngba Mbe tí ndoo ta bongo gbíro ndoo wálá, à kú 'visi cè bà tòngbaa mì ndoo nji'dí-nji'dí á go bà tòngbaa mì Mbe tí ndoo. Bà 'visi cè tí ndoo nó a nètè mì Mbe tí ndoo, tí Bèrì.

4

Ndá i mì Mbíri náa yí kilí mí gbí kàrà

¹ A Mbíri ta 'dóo nambeè mì wó ká bàkà ndoo tí ndá mbe ma Banga-Ngú-Có gítí Bindi-Mbíri, tacó ènò, njembí ndoo mù lá. ² Ze mò bà bàkà ndá i-nò gbí 'dí'di'ò gí nje seè gí; ze biya bà bàkà tíri gí, ze delè bàkà có mì Mbíri tí sú có lá. Ndá 'duu ñinò mbe ñò ze ní gí nó 'dáa gí delè bà ùnje gí, máa, ze kú 'dè có ta yúco kùro Mbíri. ³ Banga-Ngú-Có mì Bindi-Mbíri náa ze kú ma nó kpèti káa kpùrù có, à dù tí kpùrù có ká gbí tù ndá 'duu ñinò mbe giri'ò gí nó. ⁴ Ndá 'duu tí nó mbe giri'ò gí nó ùnje gítí Banga-Ngú-Có tí nó náa ze kú ma nó lá, tacó Vò-'duu-ti-nò, mbe bàkà tí wó tí mbíri mì ndá 'duu muu to tí nó nó, yoo ñò ndú 'do tí bà nó ngba Bindi-Mbíri, tí mbe je kòzò tí Mbíri teke-tèkè, náa ndá mbe ùnje gítí Banga-Ngú-Có kú ñò nó gí. ⁵ Tacó Banga-Ngú-Có tí nó náa ze kú ma nó me có gítí ze lá. Ze kú ma a có gítí Jézù tí Bindi-Mbíri; ènò máa, yí a Mbe tí ndoo, káa ze kú bàkà nètè yo á ta rẹ mì wó. ⁶ Tacó à káa gbèe Mbíri tí nó táánò mbe 'dè có ta o bà suu to tí nó máa, «O tòngbaa gbí 'dí'di'ò,» nó, ká si ngba wó tí Mbíri kú tòngbaa gbí njembí ze, wàa ze 'ví ñò ta ngba yí tí Mbíri, mbe kú tòngbaa gbíro Bindi-Mbíri nó ni.

⁷ Ze ñinò ze nó káa ndá kàrà náa à suu 'do tí tú, náa Mbíri ká kú kpolo tí ndá kpóló-kpolo i mì wó mí gbí ze. Tacó bà tubà ènò máa, woti ñinò mbe me gbolò ngé ndii gí nó kú gi a i 'do mì wó tí Mbíri, à me 'do mì ze lá. ⁸ Vò i kú pèrèkè 'bi ze tí vò bà i, káa vò i bà tojo ñje ze ta to wálá; ze ta ndá 'bi o ñò 'dóo i tí nó náa ze 'ví bàkà nó ni lá, káa ze gítí bà jaaka wu á 'do tà kàrà mì ze wálá; ⁹ à kú mèèkè'i tí ze, káa à bè ze lá, à kú tojo ze ta to, káa à ja woò gbí yí ze lá. ¹⁰ Ze kú ùnje gítí ku go i mì Jézù ta o 'dáa gí, tacó wàa ze 'ví 'vala muu to tí nó go bà 'vala Jézù. ¹¹ Ze kú ñò ku ta to ze ta o 'dáa gí ta rẹ mì Jézù; tacó wàa, ndá 'duu 'ví ñò ta cè 'válá mì wó ní mítí ña cè bà 'vala ze muu to tí nó go bà 'vala yí tí Jézù. ¹² Gbí có tí nó ènò máa, ze a ndá i mì ku, káa yo a ndá i mì 'válá.

¹³ À cu mì gbí wáràgà mì Mbíri ènò máa, «Ye 'dè có tacó ye ùnje gí.» À má ènò, ze delè kú 'dè có tacó ze ùnje gí. ¹⁴ Ze ñò ni gí, máa, Mbíri tí nó mbe 'vala Jézù 'do gbí muu'dú wó nó bà 'vala ze 'do gbí muu'dú ze ta ndá Jézù, yí delè bà kaa ndoo ta ndoo ya tí gí kùro wó gí. ¹⁵ Ye kú kònò ndá sé'i tí nó 'dáa gí tacó tí yo; tacó wáa, nambeè mì Mbíri má yee mì ndá 'duu me mbè, ndá 'duu me mbè 'ví ùlù ngba Mbíri.

Bà 'vala ta bà tee njembí mítí Mbíri

¹⁶ Tacó ènò, ze jé jaaka wu 'do tà nètè mì ze lá; woti kpèti má kú cee 'do tí ze, njembí ze gítí Mbíri ta ri 'dáa gí káa ngú njembí. ¹⁷ Tacó ndá làmbu sé'i tí nó náa ze kpónò kú kònò nó bà dù tí ká wálá, káa ndú kú 'vii a ndi ndoo gítí bà dù gbí gbolò ngba'ò ñinò ta

ṅa wálá mbe dù tí ká nò. ¹⁸ Tacó ndoo kù zeke'o me gítí ndá i ṅinó náa à kù nò ndú ta ṅo nó lá; ndoo kù zeke a ndá i ṅinó náa à ṅo ndú ta ṅo lá nò, tacó ndá i ṅinó náa à kù ṅo ndú ta ṅo nó dù tí ká lá, káa ndá i ṅinó náa à ṅo ndú ta ṅo lá nó ká dù tí ká.

5

¹ Tacó ndoo nò ni gí, máa, à má nḗe gbí ndúúrù tí nó náa ndoo kpónó kù 'vala tà á muu to tí nó nó gí, Mbíri bà je 'bá ṅinó mbe dù ká dúú kù ya tí, náa à me 'duù ká gèè lá nó, mí gbíri ji ndoo gí. ² Ndoe kpónó kù ù kpolo ma a ndi bà gèè 'bá mi ndoo gbíri nò mí muu ndoo, ³ tacó wàa à 'ví 'de ndoo sè ta só lá. ⁴ Tacó à má gítí ṅinó kpónó si ndoo kù 'vala tà ndúúrù tí nó muu to tí nó nó, ndoo kù 'dè kòlòwò me ta go bà jaka bongo 'do tí ndoo gí lá, ndoo kù 'dè kòlòwò a i ta go bà yuu bongo mí pí ka wò bongo, tacó wàa, bongo tí nó tí bongo 'válá nó 'ví yuuku muu bongo ku gí, ndoo kù 'dè kòlòwò a i ta go bà yuu bongo mí pí ka wó. ⁵ A Mbíri ká bàkà ndoo tí ndá mbe dù kù ù bà 'visi tí mi ndá bongo tí nò; bindi yí gù túbà ji ndoo máa, àa bà bàkà tí gí ta bà je Bèri mi wó ji ndoo.

⁶ À má ènò, gúku tí ndoo ta o 'dáá gí wálá, ndoo delè nò ni gí máa, ndoo má kálásè kù 'vala muu to tí nó, ndoo me 'dú 'do tí 'bá mi Mbe tí ndoo, ⁷ tacó ndoo kù 'vala a i ta bà tee njembí ndoo mítí Mbíri, ndoo kù 'vala me ta bà ṅo ndá i gbíri ta ṅo ndoo lá. ⁸ Gúku tí ndoo gbaanjé wálá, à delè gù niki tí ndoo a bà cì ndoo, waa ndoo 'ví ya gí 'bá mi Mbe tí ndoo á co tí bà 'vala ndoo muu to tí nó. ⁹ Tacó ènò, à tí ndoo ta o 'dáá gí a go bà peteke tàkòcò Mbe tí ndoo gbí ndá i ṅinó náa ndoo kù bàkà ndú kpónó á si ndoo kù 'vala muu to tí nó nó, delè á bindi ku mi ndoo. ¹⁰ Tacó ndoo 'dáá gí wúnò bà rò tìyò gbí ngbàngà kùro Bindi-Mbíri. Ta o tí nò, ndoo 'dáá gí gbaanjé-gbaanjé bà 'de ṅa i ṅinó náa à tí nó mbe 'vii ta ṅa cè bà 'vala ndoo táánò á muu to tí nó.

Bà zèè kómbeè ta Mbíri ta rẹ̀ mi Bindi-Mbíri

¹¹ Ndoe nò ni gí máa bà te duù mítí Mbe tí ndoo a yè wè, tacó ènò, ndoo kù yìi ndá 'bí 'duù gítí bà 'di có mi wó; káa Mbíri ṅo ndoo ni ngbáràngà i gí, ye delè koro có máa, yo ṅo ni gbí njembí yo gí. ¹² Ze kpónó kpòò kù pèè me ta bà ùlù tí ze ji yo lá, ze kù 'dè ji yo a cèe nḗrèè bà mba tí yo tacó tí ze. Tacó wàa, yo 'ví ni tí ta bà 'visi có ji ndá ṅa ndá 'duù ṅinó mbe kù wu gbí ndá 'duù gítí cè kózò tí ndú, me gítí cè ṅa i mi ndú lá nò. ¹³ Tacó à má tí ze a mâ, mâ tí nò kù te ze a i tacó tí Mbíri, káa mâ má tí ze wálá, mâ tí ze wálá a i tacó tí yo. ¹⁴ Tacó à kù si ze kù bàkà ndá i a bà zè Bindi-Mbíri ta tó njembí, tacó ze ùnje ta njembí ze gí, máa, a gbèè 'dakò ká cì tacó tí ndá 'duù 'dáá gí; gbí có tí nò ènò máa, ndá 'duù 'dáá gí gbo gbí bà cì ndò mi wó nò ta yí gí. ¹⁵ Yí cì tacó tí ndá 'duù 'dáá gí, tacó wàa, ndá 'duù tí nó mbe kù 'vala nó 'ví 'vala káká'i me ká gítí 'dóó mīri ndú cuki lá; ndú 'ví 'vala a i tacó tí 'duù tí nó mbe cì tacó tí ndú káa Mbíri gù 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí nò.

¹⁶ À má ènò, 'do tí kpónó kù ya gí kùro, ndoo 'ví waa có mítí 'bí 'duù go i mi ndá 'duù muu to tí nó nó lá. Ndoe kpèti táánò má waa có mítí Bindi-Mbíri go i mi ndá 'duù muu to tí nó gí, ndoo kpónó waa ṅa bà waa có tí nó mítí wó lá. ¹⁷ 'Duù má kaa tí wó ji Bindi-Mbíri gí, yí gí tí ngú 'duù gí; ká tí wó tí nó sàa kùro nó ya gí, ngú tí wó gí gí. ¹⁸ À 'visi yí tí ngú 'duù nò a Mbíri tí mbe 'visi ndoo tí ndá ku'di tí wó tí ndá kómbe wó ta rẹ̀ mi Bindi-Mbíri, bindi yí gù je nètè bà bàkà ndá 'bí 'duù tí ndá kómbe wó ji ndoo. ¹⁹ Có mi ze ji yo kpónó ènò máa, Mbíri táánò kù bàkà ndá 'duù tí ndá kómbe wó ta rẹ̀ mi Bindi-Mbíri. Mbíri táánò ki 'bi wó gítí ndá vò i mi ndá 'duù lá, bindi yí gù bàkà ndoo tí ndá mbe kpolo tí có mi wó, tí có tí nó mbe túbà kpokèji bà zèè kómbeè mi wó ta ndá 'duù nò.

²⁰ Ze kpónó a ndá bindi Bindi-Mbíri. Kòcò ze kpónó ká goolá à káa 'dóó yí tí Mbíri ká kù 'deke tí wó ji yo. Ze kù 'deke tí ze ji yo ta rẹ̀ mi Bindi-Mbíri, máa, Mbíri 'ví 'visi muu yo 'do tí bà dù tí ndá ku'di tí wó gítí bà dù tí ndá kómbe wó. ²¹ Vò i mi Bindi-Mbíri táánò wálá, káa Mbíri gù yu yí gí gbí ndá vò i mi ndoo, tacó wàa, bà toko yí ta ndoo 'ví si ta ndoo 'ví dù ta ndú tí ndá 'duù jáá á kùro Mbíri.

6

¹ Ze kù 'deke tí ze ji yo go ndá ka nètè mi Mbíri, máa yo 'ví si nambeè mi Mbíri náa yí bàkà ji yo nó tí i-lè lá. ² Tacó kòcò Mbíri náa yí 'dè nó ènò máa,
«Ye táánò ṅò bà 'deke tí yo ta o tí nó náa à tí nó gí;

Ye táánò koni yo ta ri bà 'vala ndá 'duù gí.»

Yo njaanga ṅo yo, tacó à kpónó nó a o tí nó náa à tí nó. Yo njaanga ṅo yo, tacó à wúnó nó a ri bà 'vala yo ká nò.

³ Ze ò 'bí ña i-nô náa ze bàkà tacó wàa 'bí 'duù 'ví volo tí ta rẹ nètè mì ze nò lá. ⁴ Káa, ze kù tubà tí ze jì ndá 'duù máa, ze a ndá mbe kù bàkà nètè mì Mbírì gbí ndá i tí nó náa ze kù bàkà nó gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí. Ze kù tubà jì ndá 'duù máa, ze a ndá mbe kù bàkà nètè mì Mbírì ta o bà kòndò sé'i, ta o tí nó náa ze má gbí mbugo, delè ta o tí nó náa ndá i má kpóló-kpolo kùro ze nò.

⁵ Ze kù tubà tí ze, máa, ze a ndá mbe kù bàkà nètè mì Mbírì ta o tí nó náa à má kù gbí ze, ta o tí nó náa à má zèè ze mí gbí zàà, ta o tí nó náa ndá 'duù má kù pìi wo ta ze, ta o tí nó náa ze má kù bàkà du nètè, ta o tí nó náa rì má bè ọ ze ta bèbìlì gí, delè gii je o tí nó náa ze má kù ke ta go.

⁶ Ze kù tubà tí ze, máa, ze a ndá mbe kù bàkà nètè mì Mbírì ta bà 'vala ta ndá 'duù ta ngbàrángà njembí ze, ta bà dù ta muu tí ze, ta bà konì ndá 'bí 'duù, ta bà bàkà nambeè jì ndá 'bí 'duù, ta bà bàkà ndá i 'do gbí wotí mì Bèrì-mi-Mbírì, gii je bà zè ndá 'duù nìkì ta yúco.

⁷ Ze kù tubà tí ze tí ndá mbe kù bàkà nètè mì Mbírì ta bà ma Banga-Ngú-Có ta wotí tí nó náa Mbírì je jì ze nò, gii je bà 'vala tí ndá 'duù jáá kùro Mbírì go zì'i bà kpolo tí ze.

⁸ Ze kù tubà tí ze tí ndá mbe kù bàkà nètè mì Mbírì ta o tí nó náa ndá 'duù má kù te duù mítí ze, delè ta o tí nó náa ndá 'duù má te duù mítí ze lá; ta o tí nó náa à má kù ùlù rẹ ze, delè ta o tí nó náa à má kù volo rẹ ze, delè ta o tí nó náa à má kù go 'vépè mítí ze, káa ze kù 'dè a yúco.

⁹ Ze kù tubà tí ze tí ndá mbe kù bàkà nètè mì Mbírì ta o tí nó náa à má kù si ze goolá à ò ze ni lá, káa à ò ze ni ngbàrángà'i gí, ta o tí nó náa à má kù si ze tí ndá 'duù ñinó mbe cì gí, káa yo kù ò nó a ze tí ndá wu 'duù kuu nò; delè ta o tí nó náa à má kù bàkà ze goolá à waa có ku mítí ze gí, káa à zi ze kálásé.

¹⁰ Ze kù tubà tí ze tí ndá mbe kù bàkà nètè mì Mbírì ta o tí nó náa à má kù si ze tí ndá 'duù ñinó ta sé có ká gbí njembí ze, káa tàkòcò ze ta o 'dáá gí ká pètéké'i; ta o tí nó náa à má kù si ze tí ndá mbe yè, káa ze a ndá mbe i, delè ta o tí nó náa à má kù si máa i ze wálá, káa ndá i 'dáá gí kuu mì ze.

¹¹ Ze kù 'dè có ngbàrá-ngbàrá jì yo tí ndá 'duù gbí gbata Kòrìndi; ze 'boo có 'do tí yo lá. ¹² Ze mò yo 'do tí ze lá, a yo ká kù mò tí yo á 'do tí ze. ¹³ Kpétí ká éno, ye kpónó kù 'dè có jì yo ká go bà 'dè có mì bu ndá 'vii jì ndá 'dóó 'vii mì wó; má éno, yo delè 'ví tubà jì ze máa yo zè ze nìkì ma.

Yo kpolo tí yo 'do tí ndá mbe kù bàkà i jì ndá sú mbírì

¹⁴ Yo 'ví nì kaà ta ndá vò 'duù lá, tacó ndá tó i nì kaà ta vò i lá. 'Dí'di'o delè nì kaà ta ngba'o lá. ¹⁵ Bìndi-Mbírì bà toko có ta Mbe-wàtà ta ña kpokèjì ñàgàyì? A yè ká bà toko ndá mbe ùnje gítì Bìndi-Mbírì ta mbe ùnje gítì Bìndi-Mbírì lá? ¹⁶ À yè ká toko 'bá-Mbírì ta ndá sú mbírì? Tacó ndoo a ndá 'bá mì wu Mbírì, á go kòcò Mbírì náa yí 'dè éno máa, «Ye bà gèè 'bá mì ye mí gbí òkò tí ndú;

ye delè bà 'vala gbí òkò tí ndú.

Ye bà dù tí Mbírì mì ndú;

bìndi ndú bà dù tí ndá 'duù mì ye.»

¹⁷ «Kòcò Mbírì máa,

À má éno, yo co 'do gbí òkò tí ndú gí,

yo njèè gbí òkò tí yo ta ndú gí,

yo gáà 'bì yo mítí ndá i ñinó ta bètí tí ndú nó lá,

bìndi ye bà te wìrì mítí yo.

¹⁸ Ye bà dù tí bu yo,

bìndi yo bà dù tí ndá 'vii mì ye ta ndá nájú ye.»

Ñinò a kòcò Mbe tí ndoo tí Gba tí ndá i 'dáá gí.»

7

¹ À má éno, ndoo caka ndá ña ndá i ñinó 'dáá gí mbe kù bàkà bètí mítí ndoo nó á 'do tí ndoo gí; ndoo delè 'ví gee tí ndoo 'do tí ndá i ñinó 'dáá gí mbe kù bàkà bètí mítí lili ndoo, lè náa à 'dáá nò máa ndá kòcò cí mì Mbírì jì ndoo ká nò nò, ndá ná'vìndí. Ndoò dù tí ndá cèè tó 'duù tí ndá mbe kù cì gúku tí Mbírì.

Ndá mbe kù kilì ta rẹ mì Bìndi-Mbírì peteke tàkòcò Páwòlò

² Yo zè ze ta njembí bà zè Mbírì, tacó ze me ndá mbe ya gítì 'duù ta 've nderè lá, ze volo 'duù lá, ze delè zò 've i mì 'duù lá. ³ Ye kù 'dè có tí nó jì yo me tacó bà volo rẹ yo lá, tacó ye táánò 'dè jì yo sàà kùro gí, máa, mbí ze ta o 'dáá gí ká kuu gá'dáá tí yo, yo a ndá ka 'wálá mì ze, yo delè a ndá ka ku mì ze. ⁴ Ye kù kojo có 'dáá gí lì ká mítí yo, ndá tù ye kù uu nje-njèè tacó tí yo; gúku tí ye gbaànjé gbí bà kòndò ndá sé'i mì ndoo wálá, tàkòcò ye kù peteke ta o 'dáá gí ngé ndii gí.

⁵ Tacó à kpèti ká bindi bà gi ze gi gbí Mèsidóniyà nó, pípiri pi ze lá, tacó ze gi ká cùmu gi gbí ndá vò i: ndá 'duu kù 'dèèkè mà gbí òkò tí ndú, à delè tí ye ta o 'dáá gi káa gúku. ⁶ Káa Mbíri tí mbe kù tò 'dè ngo mi njembí ndá 'duu tí nó náa njembí ndú kù doo nó, gi tò 'dè ngo mi njembí ze, ⁷ me ká tacó bà gi Titò gi mi ze cuki lá, à delè gi 'dèè njembí ze a có tí nó náa yí 'dè ji ze ta rẹ̀ yo, máa, yo 'dèè njembí yi si yi táánò mi yo kà nó ngé ma nò, gi je ndá 'bí có tí nó náa yí 'dè ji ze éno máa, kò'o tí ye tí yo ngé ndii gi, máa, yo kù ni nikalaká gítí có bà pèè mbí ye mi yo, máa, yo ká léngé-lenge kù ù bà tí muu ye; tacó éno, tàkòcò ye kù peteke ndii njínó sàà kùro nó gi.

⁸ Ye ni nikalaká tacó bà kpolo tàkòcò yo mi ye á gbí wáràgà tí nó lá. Káa ye kpèti táánò má ni nikalaká ta bà nò bà kpolo tàkòcò yo ta lambu kòndi o gi, ye kpónó gítí bà ni nikalaká wálá. ⁹ Káa tàkòcò ye kpónó kù peteke me tacó máa ye kpolo tàkòcò yo gi nó lá; à kù peteke a i tacó a bà kpolo tàkòcò yo nó ká si yo 'ví 'visi muu yo 'do tí ndá vo-vò kpokèji mi yo. Nínò a ña kpo tàkòcò tí nó mbe niki tí Mbíri nó ká nó. À má éno, ze kpolo tàkòcò yo me ta vò i lá. ¹⁰ Tacó tàkòcò 'duu má kpolo tacó tí Mbíri, njínó a ña kpo tàkòcò njínó mbe kù si Mbíri 'ví 'vala 'duu tí nó ta bà si yí 'ví 'visi muu wò 'do tí ndá vò i mi wó; 'duu ni nikalaká gítí bà dù ta ña kpo tàkòcò tí nó lá. Káa bà dù ta kpo tàkòcò ká tacó ndá i muu to tí nó cuki kù gi a i ta ku ji 'duu. ¹¹ Ña bà te kpomuu gbí yi yo, ña go bà tubà tí yo tí ndá yé ta vò i mi yo wálá tí yo, ña bà kpolo tàkòcò yo gítí vò i, ña gúku Mbíri tí yo, ña kò'o tí ye tí yo, ña go bà waa có mítí ndá mbe bàkà vò i tí yo! Gbí ndá i tí nó 'dáá gi, yo kù tubà tí yo máa, vò i mi yo wálá.

¹² À má éno, ye kpèti táánò má cu wáràgà tí nó ji yo, ye cu me tacó máa 'bí 'duu gbaanjé gbí òkò tí yo bàkà vò i gi nó lá, ye delè cu me tacó máa à bàkà vò i mítí 'bí 'duu gbí òkò tí yo gi nó lá. Ye cu a i tacó bà tubà ji yo ngbáràngà'i éno máa, Mbíri nò ña bà bàkà có tí ze mi yo gi. ¹³ Tacó éno, njembí ze 'dèè gi.

Káa tàkòcò ze ta o tí nó gi peteke ndii njínó sàà kùro nó gi a i gítí có bà peteke tàkòcò Titò; tacó yí 'dè có ji ze máa, a yo 'dáá gi ká mòkò gúku 'do gbí njembí yi gi. ¹⁴ Ye táánò wu gbí yo ji yí gi, káa yo kpónó te nó mi ro ye lá, jé ká go njínó náa ze ta o 'dáá gi kù 'dè ji yo káa yúco nó. Tacó éno, bà wu gbí yo mi ze ji Titò gi tí yúco gi. ¹⁵ Mbí wó má 'va tí tí ña bà 'di có mi wó mi yo, ta ña bà muku tí yo, ta bà gu yo gítí bà te wiri mítí wó, njembí wó wálá. ¹⁶ Tàkòcò ye peteke gítí bà dù njembí ye gítí yo gbaanjé nò ngé ndii gi.

8

Bà je i ji ndá 'duu

¹ Ndá ná'vindi ze, có gbí njembí ze ji yo éno máa, yo nò nambeè mi Mbíri náa yí kù bàkà ji ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mi Bindi-Mbíri á ta ndi tí ndá bándò gbí to Mèsidóniyà nó ni. ² Vò yé táánò gi tò ndú ta ña wálá, káa tàkòcò ndú ta o 'dáá gi ká pétékè'i. Ndú táánò a ndá vo-vò mbe yé, káa ndú ta o 'dáá gi kù je i ji ndá 'duu. ³ Ye kù 'dè có ji yo ta kponje gítí wálá máa, ndú táánò kù je i ji ze ká go bà wotí mi ndú, delè ta ndá 'bí o ndú kù je ndii muu wotí mi ndú gi 'do gbí 'dóo có mi ndú gbí njembí ndú. ⁴ Ndú táánò kù 'deke tí ndú ji ze ta njembí ndú gbaanjé máa, ze si ndá yí 'ví yuu 'bí ndá yí mí gbí nètè bà koni ndá 'duu mi Mbíri gbí to Jùdèyà. ⁵ 'Bí i náa ze táánò jé koro có gítí lá a njínó máa, ndú táánò kpédélé'i yòò tí ndú ji Mbe tí ndoo tí Bindi-Mbíri, bindi ndú delè gi yòò tí ndú ji ze go có mi Mbíri. ⁶ Tacó éno, ze gi 'deke tí ze ji Titò máa, yi yee nje tó nètè tí nó náa yí 'bità bà bàkà gbí òkò tí yo nò. ⁷ Yo kpónó kpòti gbí ndá i 'dáá gi: Yo kpòti gbí bà tee njembí yo mítí Bindi-Mbíri gi, yo kpòti gbí bà ma Banga-Ngú-Có gi, yo kpòti gbí bà 'di gbí yúco gi, yo kpòti gbí bà dù ta go bà bàkà nètè ze 'do gbí 'dóo có mi yo gbí njembí yo, delè ta bà zè ze niki maa gi. À má éno, có gbí njembí ye éno máa, yo delè 'ví kpòti gbí bà bàkà tó nètè tí nó.

⁸ Ye kù 'dè có tí nó ji yo me tacó waa yo 'ví bàkà go kòcò ye nó lá. Ye kù tù a bà ña go bà koni tí mi ndá 'bí mbe kù kili ta rẹ̀ mi Bindi-Mbíri ji yo. Ye delè kù pà a bà ño máa, àa mi yo dú káa cée tó bà zè tí wè? ⁹ Tacó yo ño nambeè mi Mbe tí ndoo Jézú tí Bindi-Mbíri ni gi; yo ño ni gi máa, yi táánò a mbe ndá kpo-kpò i, káa yi gi gi tí mbe ye tacó tí yo. Tacó waa bà dù yí tí mbe yé nò 'ví si yo 'ví gi tí ndá mbe ndá kpo-kpò i.

¹⁰ Có gbí yi ye éno máa, à niki máa yo kpónó 'ví cee nètè tí nó náa yo táánò 'bità bà bàkà gbí ndoo tí zó mbe ndii zó gi, yo táánò me káa ndá kpédélé mbe bàkà i cuki lá, yo delè a ndá kpédélé 'duu mbe dù ta go bà bàkà i. ¹¹ Yo ya gi kùro ta nètè tí nó, waa yo 'ví cee tí gi. Yo dù ta go bà cee , á go go bà 'bità táánò tí yo nó, á ta i njínó náa à kuu 'bí yo nó. ¹² Go bà je i ji Mbíri má kuu tí 'duu, Mbíri bà li 'bí wó ká gi ta ña i-nambeè njínó náa 'duu tí nó bà tù ji yí nò, yí bà li 'bí wó me gi ta i njínó náa àa mi 'duu tí nó wálá nó lá.

¹³ Gbí có mì ye nò me éno máa ndá 'bí 'duù ñìndi ndú 'ví dù tí ndá mbe 'de i gbí 'dè tí, wàa, gbímbí yo 'ví ba ta nètè gí nò lá. ¹⁴ Gbí có mì ye éno máa, «Wò má zò 'bò gí mì ka lo, ka lo 'ví zò 'bò gí mì lo.» ¹⁵ Á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, «Sè i dù gbí gálá mì mbe da i lá, káa i jé cee 'do gbí gálá mì mbe da i lá, lá,» nò.

À tuu Títò gí Kòrìndi

¹⁶ Ze 'dè ñìkí maa jì Mbíri tí mbe wu go bà koni yo á go ñìno gbí njembí ze nó mí gbí njembí Títò. ¹⁷ Yí táánò ùnje gítí có bà ya gí mì yo kà nò me ká gítí có bà 'deke tí ze jì yí cuki lá, a go bà koni yo ká si yí ya gí mì yo kà, 'do gbí 'dóó có mì wó gbí njembí wó. ¹⁸ Ze kpónó kú tuu ndú jì yo kà ta 'bí ná'vìndí, náa ndá mbe kú kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri mì ze káà 'dáá gí kú te duù mítí wó tacó yí a tó mbe ma Banga-Ngú-Có. ¹⁹ Ná'vìndí tí nò náa ndú kú ya ta Títò gí mì yo kà nò delè káa gbèe 'duù tí nó náa ndá mbe kú kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri tí ndá tende bàndò káa cu 'bì ndú mítí wó máa, ze nò nó banga nètè tí nó náa ze kú nò tacó bà wu rẹ̀ Mbe tí ndoo, delè tacó bà túbà máa, go bà koni tí kuu tí ze nò. ²⁰ Có gbí njembí ze kpólo ma éno máa, ndá 'duù 'ví 'dè vò có gítí ze tacó ndá i-nambee tí nó náa ze kú bàkà túkà'i nó lá. ²¹ Tacó ze kú jẹ̀ ta bà dù tí ndá 'duù jáá me ká kùro Mbe tí ndoo cuki lá, ze delè kú jẹ̀ tí mí kùro ndá 'duù.

²² Bà ta'ò 'duu náa ze kú kpò yí mítí ndá Títò, wàa ze 'ví tuu ndú jì yo kà a 'bí ná'vìndí ndoo náa ze ta o 'dáá gí kú ñò muu wó káa ze gii 'de yí tí yú 'dakò, tacó njembí wó gítí yo ká gbaànjé. ²³ Á má gítí Títò, yí a ka ye náa ze kú bàkà nètè yo ta yí; káa ndá 'duù tí nó sósò'ò tí ndá ka wó mbe nó nó a ndá 'duù náa ndá mbe kú kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri kú tuu ndú, ndú a ndá mbe kú si rẹ̀ Mbe tí ndoo 'ví wu. ²⁴ Á má éno, yo túbà tó bà zè tí jì ndú á mí kùro ndá mbe kú kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri. Tacó wàa, bà wu gbí yo mì ze jì ndá 'duù 'ví dù me tí 'vèrè lá.

9

Bà koni ndá ka tí mbe kú kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri

¹ Ye ñò 'dóó nderè bà cu wáràgà mì ye jì yo gítí có bà koni ndá 'duù mì Mbíri á mì yo lá, ² tacó ye ñò ni gí máa, go bà koni tí tí yo ngé ndii gí. Á má ta bà 'dè ta yúoc, ye kú wu gbí yo jì ndá 'duù gbí to Mèsidóniyá máa, «Ndá 'duù gbí ndá to Ákáyá 'viindi tí ndú gítí bà koni tí 'do gbí ndoo tí nó mbe ndii nó gí.» Ña go bà koni tí tí nó mì yo nò kpónó tanga go bà koni tí mí gbí njembí ndá 'duù gbí to Mèsidóniyá gí. ³ Káa ye kpónó kú tuu ndá ná'vìndí ndoo jì yo, tacó wàa, bà wu gbí yo mì ze jì ndá 'duù 'ví dù me ká tí có ta nje sínò lá. Ye kú tuu ndú jì yo, tacó wàa, yo 'ví 'vii ta ndi tí yo, á go có tí nó náa ye 'dè jì ndá 'duù éno máa yo 'viindi tí yo cee sàà gí nò. ⁴ Á má me éno lá, káa ze má ya gí mì yo kà ta ndá 'bí 'duù 'do gbí to Mèsidóniyá, káa ndú má 'de yo 'viindi tí yo go có tí nó náa ze 'dè jì ndú nó lá, ze tí ndá 'duù tí nó mbe tee njembí ze 'dáá gí mítí yo nó bà te muu ze gí yaà wálá jì nò, à 'dè ñìndi yo tí ndá 'duù tí nó náa ze kú wu gbí yo nó lá. ⁵ Tacó éno, ye kú tuu ndá ná'vìndí ndoo jì yo kùro bà gí ze, tacó wàa, yo 'ví kili tí ta ndá i-nambee ñìno náa à kuu mì yo nó, á go 'dóó có mì yo gbí muu yo; à 'ví dù me go ñìno máa à kú gò 'do mì yo ta wotí nó lá.

⁶ Có a ñìno máa, mbe jì gbèe muuti kú kili i 'do ká gbí po gbèe muuti, káa mbe jì gbolò po ñìkí kú kili i 'do gbí gbolò po ñì. ⁷ Á má éno 'duù, 'ví je káa bà wotí mì wó, yí 'ví je me ta jàmànaká gbí dii wó lá; à delè 'ví kùmùkù yí gítí bà je me kúmùkù-kùmùkù lá, tacó à ñìkí tí Mbíri a i ñìno náa 'duù je jì yí ta pètéké tàkòcò wó nò. ⁸ Wotí bà je ndá ña ndá tó i 'dáá gí túkà'i jì yo ta o 'dáá gí kuu tí Mbíri, tacó wàa, ndá i 'dáá gí 'ví dù kuu tí mì yo gítí mii yo, sè ndú delè 'ví dù túkà'i kuu tí tacó bà bàkà ndá ña ndá 'bí nètè 'dáá gí. ⁹ Á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa,

«Ijó ro ndá i tí wó wálá, yí kú je i jì ndá yé; yí bà dù tí 'duù jáá ká dúú bà ya tí,» nò. ¹⁰ Mbíri tí mbe kú wele ñi ña jì ndá mbe jì ñi, delè tí mbe kú je i-zò-zò jì ndá 'duù nó, bà sa ndá ña ñi ña ñìno ta go ndú tí yo nó 'dáá gí jì yo túkà'i, tacó wàa yo 'ví da ta i tacó bà koni ta ndá 'duù me mbe. ¹¹ Mbíri bà bàkà yo tí ndá mbe da i, tacó wàa ñó ro i ta o 'dáá gí 'ví dù tí yo wálá, delè tacó wàa ndá 'duù tí nó náa yo kú tuu ze ta ndá i-'bì yo jì ndú nó 'ví ùlù Mbíri. ¹² Tacó tó nètè tí nó náa yo kpónó kú bàkà nò kú je cuki me káa ndá i ñìno ta có tí ndú gbí njembí ndá 'duù mì Mbíri nó lá, à delè kú si ndá 'duù 'ví 'dè ñìkí maa jì Mbíri me gbolò. ¹³ Tacó tó nètè tí nó náa yo kú bàkà jì ndá 'duù 'dáá gí nó kú túbà éno máa, njembí yo a njembí ndá 'duù mì Bìndi-Mbíri, delè ndá 'bí ka yo mbe kú kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri bà ùlù Mbíri tacó ña kpokèjì bà ùnje, ta bà bàkà go có mì Banga-Ngú-Có mì Bìndi-Mbíri, mì yo. Ndú delè bà ùlù Mbíri tacó yo ñò ñó ro i lá, yo kú túbà 'bì yo jì ndú, delè jì ndá 'bí mbe ùnje gítí Bìndi-Mbíri 'dáá gí. ¹⁴ Ndú kú 'deke

tí ndú jì Mbírì ta pétékè tàkòcò ndú tacó ña seṛè tende nambeè tí nó náa yí bàkà jì yo nó. ¹⁵ Ndoò 'dè nìkì maa jì Mbírì tacó ña gbolò i-nambeè mì wó náa yí jì ndoo nó.

10

Páwòlò tí muu nètè mì wó

¹ Ñinó a 'dóó ye tí Páwòlò ká kù 'deke tí ye jì yo. Ye tí 'duù tí nó náa yo kù 'dè có máa, ndoo má ta ndoo bà gbèe to, ye a mbe nambeè, tí 'dè 'duù, káa ye má yèè 'do tí yo á gí ndii gí, ye me juù nó. ² Ye kù 'deke tí ye jì yo ta pétékè có, delè ta nambeè mì Bindi-Mbírì, máa, ye má ya gí mì yo kà, yo 'ví yòòngò ye gítí bà gbùrùngà yo lá; tacó ta o tí nó náa ye bà ya gí mì yo kà nó, ye bà gbùrùngà ndá 'duù tí nó mbe kù 'dè có máa ze kù bàkà i go i mì ndá 'duù muu to tí nó nó, ta kponje gítí wálá. ³ À dú káa yúcó máa ze kù 'vala muu to tí nó, káa cè bà dù 'bà-gó mì ze me go bà dù 'bà-gó mì ndá 'duù muu to tí nó lá. ⁴ Ndá zì'i-gó mì ze me go ndá zì'i-gó mì ndá 'duù muu to tí nó lá. Ndú a ndá kpóló-kpolo zì'i-gó mì Mbírì, náa ze kù ki'viki ta ndá mbe wotí mbe kù tè Mbírì ta gó. Ze kù kpò ta nje ndá mbe kù tò kponje 'vèrè; ⁵ ze kù voloko ta gbí ndá có bà mòò ro mbe kù nè muu ndá 'duù 'do tí có mì Mbírì; ze kù 'visi muu ndá 'duù 'dáá gí, wáa ndú 'ví koro có go i mì Bindi-Mbírì. ⁶ Ze kpónó ká léngé-linge kù ù bà waa có mítí ndá mbe 'di có lá, náa yo 'dáá gí má gí tí ndá mbe 'di có gí nó.

⁷ Yo koro có dí tà lá. 'Bí 'duù gbí òkò tí yo má koro có máa yì a 'duù mì Bindi-Mbírì, yí delè 'ví koro muu wó máa ze ngbá káa ndá 'duù mì Bindi-Mbírì go yì. ⁸ Tacó ye kpèti má wu gbí wotí tí nó náa Mbírì je jì ze nó, nó ro ye gítí wálá, tacó yí je wotí tí nó jì ze a i tacó bà bàkà yo tí ndá 'dakò, yí je jì ze me tacó bà volo yo lá. ⁹ Go bà dù tí ña 'duù ñinó mbe kù te gúku mítí yo ta bà cu mbè wáràgà jì yo nó tí ye wálá; ¹⁰ tacó 'bí 'duù gbí òkò tí yo bà 'dè có máa, «Ndá có gbí ndá wáràgà mì Páwòlò me kpòò, ta wu ká nje ndú, káa wò má ñò yì, yí ká jò'dókò 'i ta gbí có mì wó wálá!» ¹¹ 'Duù ñinó mbe 'dè ña có tí nó nó 'ví koro muu wó máa, có tí nó náa ze kù tuu jì yo ta wáràgà si ze á kè'bí nó káa gbèe có tí nó náa ze kejì gí bà 'dè jì yo ta o tí nó náa ndoo má ta ndoo bà gbèe to nó.

¹² Yúcó a ñinó máa, ze kù 'dè me có máa ze ma nó lá; ze delè kù 'vii me tí ze ta ndá 'duù tí nó mbe kù bàkà tí ndú máa ndá yì ma nó lá. Ndá 'duù tí nó mbe kù bàkà tí ndú ta kpéeti ndú máa ndá yì ma, mbe kù ñò tí ndú ta kpéeti ndú máa ndá yì ma nó a ndá 'duù ñinó ta muu tí ndú jé gí wálá. ¹³ Káa à má gítí ze, ze bà wu gbí tí ze ndii ñinó náa à tí nó wálá; ze bà wu káa gbí nètè tí nó náa ze yee tí gbí òkò tí yo nó. ¹⁴ Káa yo lé kpónó má kù dù a i gbí po nètè mì ze, gbí éno máa, ze táánò o me muu bà 'bè nètè ta o tí nó náa ze ya tí gí bà ma Banga-Ngú-Có mì Bindi-Mbírì jì yo kà nó lá. ¹⁵ Tacó éno, ze wu gbí nètè mì ndá 'bí 'duù náa ndú bàkà ndii muu bà 'bè nètè tí nó náa Mbírì ka jì ze gí nó lá. Có gbí njembí ze éno máa, yo 'ví tee njembí yo mítí Mbírì tí kpòò ndii ñinó sàa kùro nó gí; tacó wáa, po nètè mì ze 'ví dò ta gbí tí gbí òkò tí yo ta o 'dáá gí gbí po to tí nó náa Mbírì ka jì ze nó. ¹⁶ Tacó wáa ze 'ví ya tí gí bà ma Banga-Ngú-Có jì ndá 'bí 'duù gbí ndá 'bí to kápí yo kà, á có tí bà dù kù wu gbí po nètè náa à bàkà gbí njí mì 'bí 'duù cee sàa gí. ¹⁷ Káa à cu mì gbí wáràgà mì Mbírì, máa, «Go bà wu gbí tí má tí 'duù, 'duù 'ví wu gbí i tí nó náa Mbe tí ndoo bàkà nó.» ¹⁸ Tacó i gbí bà koro có mì 'duù ta kpéeti wó máa yì a i nó wálá; i a i gbí bà koro có mì Mbírì máa 'duù a i.

11

Ndá Páwòlò ta ndá sù mbe nó tú mì Jézù

¹ Yo bàkà nambeè mì yo, wáa yo 'ví zèè njembí yo, tacó làmbu ñónókó ta ndá 'bí o kuu tí ye. ² Ye kù tò kùl muu yo, jé ká go bà tò kùl mì Mbírì muu yo; tacó yo a ndá ngbutu 'vini ta ngbàrangà njembí yo náa à je ká mì tàkò yo tacó tí Bindi-Mbírì gí. ³ Káa à tí ye a gúku máa, 'bí i kejì gí bà volo muu yo, go bà rì gbí tù Èvà mì kpoo táánò ta tìrì, bindi njembí yo bà gùl dù me ta kábá gítí Bindi-Mbírì lá. ⁴ À tí ye a gúku tacó yo kù 'di có mì ndá 'bí 'duù mbe ya gí mì yo kà, kù ma có gítí 'bí tende Jézù á bindi Jézù tí nó náa ze kù ma có tí wó nó; yo kù ùnje gítí 'bí tende bèrì á bindi Bèrì-mi-Mbírì náa yí je jì yo nó, yo delè kù ùnje gítí 'bí tende banga-ngú-có á bindi Banga-Ngú-Có tí nó náa ze ma jì yo nó. ⁵ Ye koro có máa ndá 'duù tí nó náa yo kù nì «ndá kpo-kpò tú» mítí ndú nó ndii ye ta 'bí làmbu i njí'díí éno lá. ⁶ Ye kpèti má me muu-có lá, muu kuu tí ye; ze kù túbà jì yo ta o 'dáá gí, delè gbí ndá i 'dáá gí.

⁷ Ye táánò je mboo 'do mì yo ta o tí nó náa ye ma ta Banga-Ngú-Có mì Mbírì jì yo nó lá; ye ta o tí nó si tí ye tí i lá, tacó wáa yo 'ví dù tí tí ndá i. Bà bàkà éno mì ye táánò lè gí? ⁸ Áá táánò a ndá 'bí tende mbe kù kili ta rẹ mì Bindi-Mbírì ká kù ko mboo nètè

tí nò náa ye ta o tí nò kù bàkà gbí òkò tí yo nò jì ye. Ye ta o tí nò gbí 'bí ña kpokèjì kù kùmùkù a ndà i mì ndà 'bí mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì tacó bà konì ta yo. ⁹ Ta o tí nò táánò náa ye kuu mì yo kà nó, ye pèè mbí yo maa yo konì ye nò lá, tacó ndà ná'vindí mbe gí 'do Mésidóniyà gí ta ndà i ñinó náa à gbí njembí ye nó 'daá gí jì ye gí. Ye táánò bàkà ríki mí gbí mbí yo lá, ye delè kèjì gí bà bàkà wálá. ¹⁰ Yúco mì Bindi-Mbírì kuu gbí njembí ye, à má ènò, ye kù ci yo máa, mbe rọ̀ ye 'do tí bà wu gbí có tí nò gbí to Àkáyà wálá. ¹¹ Ye kpónó kù 'dè có tí nò tacó náa ye zè yo niki lá nò? Mbírì ñò ni gí máa ye zè yo niki ma.

¹² Ye bà dù kù bàkà nètè tí nó náa ye kpónó kù bàkà jì yo ká sínò nó, tacó bà waa wúngbó ndà 'duù tí nó mbe kù zò mboo tàkò nètè mì ndú, káa ndú kù wu gbí tí ndú máa, ndà yì kù bàkà nètè mì Mbírì ká go ñindí ze nó. ¹³ Tacó ndà ña ndà 'duù tí nó me ndà cèe tú lá, ndú a ndà sù tú, mbe kù 'dè 'vèrè gítí nètè mì ndú ta bà bàkà tí ndú máa ndà yì a ndà cèe tú mì Bindi-Mbírì. ¹⁴ Káa à me seřè lá, tacó à kpèti káa Gba-wàtà, yì kù 'visi cè kòzò tí wó go cè kòzò tí basili mì Mbírì. ¹⁵ À má ènò, bà bàkà tí ndà bòò mì Gba-wàtà, máa ndà yì a ndà mbe kù bàkà jáá nètè me seřè lá; káa Mbírì bà waa có mítí ndú ta ndòngbú o 'vii ká ta ndà ña i mì ndú náa ndú kù bàkà kpónó nò.

Bà mbu Páwòlò gbí nètè bà nò tú mì Jézù

¹⁶ Ye kù ci yo máa, 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo 'ví kořo có máa ye a mbe ñónókó nò lá. Káa yo kpèti má kořo có máa ye a mbe ñónókó, yo 'ví ùnje máa ye a mbe ñónókó ká tacó wáa i tacó bà wu gbí mì ye 'ví dù ká nji'díí. ¹⁷ Ye kù 'dè có tí nó me ta wotí mì Mbe tí ndoo lá; à má gítí có bà wu gbí tí, ye kù 'dè có go i mì mbe ñónókó. ¹⁸ Káa ndà 'duù me mbè lè má kù wu gbí tí ndú tacó ndà i muu to tí nó, ye delè bà wu gbí tí ye go ñindí ndú nò. ¹⁹ Tacó yo 'daá gí kù kòndò ndà mbe ñónókó, tacó yo 'daá gí a ndà mbe 'di gbí-o. ²⁰ 'Duù má kù bàkà yo tí ndà i-zógó-zogo, yí má kù zò yo tí wuù, yí má kù bàkà tìrì ta yo, yí má kù bàkà tí wó tí gbolò 'duù jì yo, yí delè má si yo rọ̀ wó tí i lá, yí delè má gbí gbíro yo, yo kù zèè njembí yo. ²¹ A nò ká rọ̀ ye tacó bà 'dè có jì yo máa wotí bà bàkà go ènò táánò tí ze wálá!

Káa ye kpónó bà bàkà tí ye tí mbe ñónókó, wáa ye 'ví 'dè ta có ñónókó, kù wu ta gbí tí ye go i mì ndà ka ye mbe ñónókó nò. ²² Ndú má a ndà Ìbiráyò, ye delè káa Ìbiráyò. Ndú má a ndà 'vii-gù Àbiráámò, ye delè káa 'vii-gù Àbiráámò. ²³ Ndú má a ndà bòò mì Bindi-Mbírì, ye a kpóló-kpolo bòò mì Bindi-Mbírì ndii ndú gí — ye kù 'dè có go i mì mbe má. Ye bàkà nètè tí kpòò ndii ndú gí, à zèè ye mí gbí zàa ta bà me mbè ndii ndú gí, à 'deke bà gbí ye lá, ye delè cóó-cóó kù ñò ku ta rọ̀ ye. ²⁴ Ndà gba mì ndà Jùdèyà gbí mbità ye ta zèè mù zi'duù-gbaànjé-nje muu'bi nje-muu'bi vò nje-vò nà'ò (39) 'vili vò. ²⁵ Ndà gba mì ndà Rómánò gbí ye ta ndà mù ta bà ta'ò; ndà 'duù gbí gbata Lísitàrà bàkà có bà zi ye ta bà 'vaka ye ta díí ta bà gbaànjé; ndà gbá ki'viki gbí tí ta ye mí gbí u ngo ta bà ta'ò, ye too yé ta rì pí kù mù lá á rọ̀ ngo ta bà gbaànjé.

²⁶ Nò jé waa 'do kò ye lá; ye 'de vò i ta ndà 'bí o muu ndà 'bí nó tí nò 'do mì ndà ngo ñinó mbe ò gí nò, ye gbí ndà 'bí nó tí nò va tí ye 'bi ndà mbe kù kùmùkù i mì ndà 'duù, ye gbí ndà 'bí 'de vò i ká 'do mì ndà 'dóó 'duù mì ye tí ndà Jùdèyà, ye gbí ndà 'bí 'de 'do mì ndà 'duù ñinó mbe ñò dúú kpokèjì bà bàkà nambe ta Mbírì ni lá nò, ye gbí ndà 'bí nó 'de 'do mì ndà 'duù gbí ndà gbata, ye 'de gbí ndà 'bí 'do mì ndà 'duù gbí kángáá nga ngòò, ye gbí ndà 'bí nó 'de 'do rọ̀ ndà kpo-kpò ngo, ye 'de gbí ndà 'bí 'do mì ndà sù ná'vindí. ²⁷ Ye kù ka wu'o ta nètè, ye delè gbí ríki, rì 'de rọ̀ ye ta bèbìlì lá, ye 'de ndà i-zó-zò ta ngo lá ta bà me mbè, ye kù dù gbí có'o ta 'bà máa ye wálá, bòngò delè yaka cee 'do tí ye gí. ²⁸ À 'deke bà mù njembí ye ta rì 'daá gí tacó tí ndà 'duù tí nó mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì nó mí gbí ndà 'bí vò i tí nó mbe 'de ye nó lá? ²⁹ A 'di ká me jò'dókò, káa ye jò'doko go yí lá? À ee a ndi 'di gítí vò i, káa njembí ye tù-bè-kpá gítí 'duù tí nó mbe ee ndi wó nò lá?

³⁰ Ye má wu gbí tí ye, ye bà wu a gbí ndà i tí nó mbe tùbà ndà i-ñónókó mì ye gí sè nò. ³¹ Mbírì tí Bu Mbe tí ndoo Jézù, tí 'duù tí nó náa à 'ví kù ùlù yí dúú bà ya tí nó, ñò ni gí máa, ye 'dè 'vèrè lá. ³² Gbolò 'duù mì gbolò gba tí nó ta rẹ̀ wó a Àrètàsì nó táánò kaa ndà àsikèrì gí bà ù njejkèjì ndùgù gbata Dámásìkù tí ye wáa ndú 'ví zèè ye. ³³ Káa ye gii 'vala 'do 'bi wó ta bà yuu ye mì ndà kómbe ye gbí kèè ta wú co tí nga guù tí su-sù ndùgù gí sè.

12

Mbírì 'dè ndà có kóó mì wó jì Páwòlò gbí rì

¹ Kòzò tí ye bà wu gbí tí ye; i gbí bà wu gbí tí 'duù wálá, káa ye bà wu gbí bà ñò Mbe tí ndoo ta bà 'dè gbí ndà có kóó mì wó jì ye nó gí. ² Ye ñò 'bí 'dakò tí mbe ùnje gítí

Bindi-Mbíri, náa Mbíri táánò te yí ya tí ngéé gí gbí ndòngbú rì yaà kà, náa ndá Jùdèyà kù nì mítí a «bà ta'ò rì.» nó gí. Mbíri mà te yí tí kùùkpò 'duu go ndoo nó wèè, yí mà te a lílì wó wèè, ye nò bà lá, à káa yí tí Mbíri ká nò nì . À kpónò bìnidi có tí nò a ndoo muu'bi-nje ná'ò. ³ Ye nò nì gí máa, Mbíri táánò ɾa 'dakò tí nò ya tí gí bándò bà dù yí tí Mbíri. Yí mà ɾa tí kùùkpò 'duu go ndoo nó wèè; yí mà ɾa a lílì wó wèè, ye nò bà lá, à káa yí tí Mbíri ká nò nì . ⁴ Káa ta o tí nó si 'dakò tí nò kuu á bándò bà dù Mbíri nó, yí gii 'dì ndá có náa ndú me ndá có bà 'dé-'dè, wàa 'duu 'ví 'dè ta nje wó nó lá. ⁵ À má ènò, ye bà wu gbí ndá i tí nò náa ye nò ta rẹ̀ mì 'dakò tí nò nó gí, káa ye bà wu gbí ndú ta 'dóó rẹ̀ ye wálá, sè káa ñinó máa ye 'ví wu a gbí ndá i ñinó mbe kù túbà ndá i-ñónókó mì ye gí sè. ⁶ Go bà wu gbí tí ye kpètí má tí ye, ye bà dù me còkòndé lá, tacó ye bà dù kù 'dè a yúco. Káa ye bà wu gbí tí ye wálá, tacó 'bí 'duu bà koro có máa ye lá a 'bí 'duu mbe me gbolò ndii ye tí nó náa yì kù nò nó gí, delè ndii có tí nó náa yì kù 'di 'do gbí nje ye nò gí.

⁷ Káa tacó wàa ye 'ví mba tí ye ngé ndii gí ta ɾa tende ndá có kóó tí nò náa Mbíri 'dè jì ye nò lá, à gii te 'bí ɾa sé'i mbe kù pèè mbi ye go i mì 'duu mì Gba-wàtá kù gbì ye tacó wàa ye 'ví mba tí ye lá. ⁸ Ye gii 'deke tí ye jì Mbe tí ndoo ta bà ta'ò kù yù nambeè 'do mì wó máa, yí je ɾa sé'i tí nò 'do tí ye gí. ⁹ Káa yí gii 'visi có jì ye éno máa, «I ñinó ta go tí lo kpónò nó káa nambeè mì ye. Wotí mì ye kù je wotí jì wò ngé ndii gí ta o tí nó náa wotí má tí lo wálá.» Tacó ènò, tàkòcò ye peteke gítí có bà dù wotí tí ye wálá nò ngé, tacó wàa, ye 'ví nò tí ni éno máa, Bindi-Mbíri kù kpolo tí ye ta wotí mì wó. ¹⁰ À má ènò, líkí bà dù ye ta wotí tí ye wálá, ta bà go ye mì ndá 'duu, ta bà dù gbí sé'i, ta bà dù gbí bà mèèkè'i tí ye, delè ta bà dù ye gbí riki ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri tí ye a líkí; tacó 'dóó wotí mì ye má wálá, wotí mì Bindi-Mbíri kuu tí ye.

¹¹ Ye a mbe ñónókó! Káa a yo ká bàkà ye tí mbe ñónókó ta wotí. Tacó ye kpètí má me i lá, ndá 'duu mì yo náa yo kù wu gbí ndú máa ndú a ndá kpóló-kpòlo tú mì Jèzù nò kpò ye ta 'bí i gbaanjé lá. ¹² Mbíri táánò gu tí wó gítí bà bàkà ndá serè me mbe, ta ndá 'bí i ñinó náa bà 'dè có gítí ndú kpò nje ndá 'duu gí nó, mí gbí òkò tí yo waa lá, tacó bà túbà máa, ye a tú mì Bindi-Mbíri dú nó lá. ¹³ Rẹ̀ 'bí ɾa tó i ñinó náa ye táánò bàkà jì ndá 'bí 'duu ñinó mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri á tí ndá 'bí bándò gí káa ye bàkà jì yo lá nó a ye? À me káa ñinó náa ye bàkà yo 'ví ko mboo neté tí nó náa ye bàkà gbí òkò tí yo nó jì ye lá nó lá? À má ènò, yo je à-cee-gí jì ye gítí có bà giri'o mì ye nò.

¹⁴ Ñinó kpónó á bà ta'ò bà 'viindi tí ye tacó bà ya gí mì yo kà. Káa ye bà ya me tí sògo gí gbímí yo lá, tacó ye kù ya me tacó bà yù ndá i mì yo lá, ye kù ya a i tacó tí yo. Tacó à me ndá 'vii ká kù kili ndá i gítí wúnò tacó tí ndá bu ndú ta nawu ndú lá, a ndá bu ndá 'vii ta ndá nawu ndú ká kù kili ndá i gítí wúnò tacó tí ndá 'vii mì ndú. ¹⁵ Tàkòcò ye bà peteke gítí bà volo gbí ndá i mì ye 'dáá gí tacó bà koni yo ngé ndii gí; tàkòcò ye delè bà peteke gítí bà ki'vikí tí ye tacó bà 'vala lílì yo ngé ndii gí. Káa ye má zè yo niki ngé ndii gí go ènò, yo zè ye niki dí tà lá tacó yè?

¹⁶ À má ènò, yo bà ùnje éno máa, ye táánò pèè mbi yo ta o bà dù ye mì yo kà nó lá gí. Káa ndá 'bí 'duu kù 'dè có éno máa, ye táánò 'de i gbí yo ta o bà ya ye gí mì yo kà nó lá, káa ye a mbe tíri. ¹⁷ 'Bí 'duu gbaanjé 'do gbí òkò tí ndá 'duu tí nó náa ye táánò tuu ndú jì yo kà nó ba gbímí yo gí? ¹⁸ Ye táánò 'deke tí ye jì Títò máa yí ya gí mì yo kà, ye tuu ndú ta 'bí ná'vindi gbaanjé. Títò táánò ba gbímí yo ta o tí nó náa ye tuu ta ndú gí mì yo kà nó gí? Yí co ta yo me ká tí gbèè kpokèjì tí nó náa á tí nó lá?

¹⁹ Ndá-'bí-lá, yo 'do sàà táánò kù koɾo có máa ze kù tí a muu ndá vò i mì ze kùro yo. Káa 'bí có go ènò wálá. Ze kù 'dè mí kùro Mbíri káa kòcò Bindi-Mbíri, ze delè kù bàkà ndá i 'dáá ká tacó bà koni yo, ndá tó 'duu mì ze. ²⁰ Tacó à tí ye a gúku máa, ndá-'bí-lá, ye bà ya gí bà 'de yo me tí ndá 'duu mì ye gbí njembí ye nó lá, yo delè ndá-'bí-lá bà 'de ye me tí 'duu mì yo gbí njembí yo nó lá; ndá-'bí-lá ye bà 'de kùro ye kà a ndá mbe kù 'dèèkè mà, ta ndá mbe kù tò kii, ta ndá mbe kù ò kòlòwò, ta ndá mbe kù koɾo có ká gítí miji ndú, ta ndá mbe kù 'dè vò có, ta ndá mbe kù fiini có, ta ndá mbe kù luguu tí ndú, gii je ndá mbe kù ñònòkò gbí ndá i. ²¹ À tí ye a gúku máa, ndá-'bí-lá, Mbíri mì ye bà te nó mí ɾo ye a mí kùro yo ta o bà ya ye gí mì yo kà káká'i. Bindi ye bà gii wa gbí tacó tí ndá 'duu ñinó táánò mbe bàkà vò i, káa ndú 'visi muu ndú 'do tí bà nó ndá vò ndò mì ndú, ta bà bàkà bangbaya, ta bà bàkà ndá 'bí i ñinó mbe 'vii ɾo 'bá lá nó lá.

13

Ndà ndòngbú cí

¹ Ñinó kpónó a bà ta'ò bà ya ye gí mì yo kà ká nó, káa có má mì 'bí 'duu gbí òkò tí yo kà ta ka wó, yí 'ví gí ta ndá 'bí 'duu go só, go ta'ò, náa ndú táánò kuu bà có tí nó, go có

tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì nò. ² Ye táánò gbí bà só bà ya ye gí mì yo kà nó ci ndâ mbe bàkà vò i gbí òkò tí yo, ta sè yo 'dáá gí gí, káa ye kpónó káká'í kú ci nó a yo, si ye me mì yo kà lá nó, máa, ta o tí nó náa ye bà ya gí mì yo kà káká'í nó, ye bà waa có mítí ndú 'dáá gí, ³ lè náa à tí yo a go bà tubà tí ye jì yo éno máa, a Bìndi-Mbírì ká kú 'dè có jì ye máa ye 'dè có jì yo nò. Wotí bà bàkà i ta yo kpò Bìndi-Mbírì me kpó-kpò lá, wotí kuu tí wó. ⁴ Tacó áá táánò gbí yí mítí njèèkpè mù ta wotí tí wó wálá, káa yí kpónó kú 'vala ta wotí mì Mbírì. Wotí tí ze tí ndâ mbe kú 'vala toko ta yí nó wálá, káa à má gítí cè bà 'vala ndoo ta ndoo, ze bà 'vala toko ta yí 'do gbí wotí mì Mbírì.

⁵ Yo koṛo muu yo gi, yo kpónó kú tee njembí yo mítí Bìndi-Mbírì ta yúcó? Yo nò ni éno máa Jézù kú 'vala gbí njembí yo nò ni gí? Yo má nò ni lá, gbí éno máa yo pasuluku gí. ⁶ Káa ye koṛo có éno máa, yo nò ni gí máa ze pasuluku lá. ⁷ Káa ze kú 'deke tí ze jì Mbírì éno máa, yí 'ví si yo 'ví bàkà i lè lá. Ye kú 'dè có tí nò me tacó máa yo kú nò ze go ndâ 'duù njìnó mbe gírì'o lá nò lá. Có gbí njembí ze éno máa, ze tà kpétí má pasuluku gí, yo 'ví bàkà i dú. ⁸ Tacó wotí tí ze tacó bà bàkà i njìnó mbe ne 'do tí kpokèjì mì yúcó gí nó wálá, ze bà co ká tí kpokèjì mì yúcó cuki. ⁹ Ze má 'di có máa wotí kuu tí yo ta o tí nó náa wotí tí ze wálá nó, tàkòcò ze pétékè'i. Ze delè kú 'deke tí ze máa, Mbírì 'ví si yo 'ví 'vala ta banga tí ndii njìnó kpónó nó gí. ¹⁰ Ye kú cu wáràgà tí nó jì yo si ye me mì yo kà lá, tacó wàa, ye má ya gí mì yo kà, ye 'ví bàkà nètè tí nó náa Mbe tí ndoo je wotí bà bàkà jì ye nó, tí nètè bà 'viindi ndâ i, me tí nètè bà voloko gbí ndâ i lá nó, ta 'dè njembí ye.

¹¹ Ndâ ná'vindí, ndòngbú có mì ye jì yo éno máa, «Yo dùú ndi!» Yo te kpo muu tacó bà dù tí ndâ cèe 'duù, yo sè tù yo gítí ndâ có tí nó náa ye kú kpo ta gbí-tà-tù yo nò, yo toko có gbí òkò tí yo gbaanjé, yo dù ta 'dè njembí gbí òkò tí yo, bìndi Mbírì tí tó mbe zè ndâ 'duù, delè tí mbe kú je 'dè njembí jì ndâ 'duù nó bà dù toko ta yo.

¹² Yo 'vee tí yo gbí òkò tí yo ta bà 'dò gbí tù yo go i mì ndâ ná'vindí. ¹³ Ndâ 'duù mì Mbírì mì ze káá 'dáá gí 'vee yo ngé ma.

Ye kú 'deke tí ye éno máa, Mbe tí ndoo Jézù 'ví bàkà nambeè jì yo me gbolò, Mbírì 'ví zè yo ta tó njembí, waa Bèrì-mi-Mbírì 'ví dù toko ta yo 'dáá gí.

Páwòlò cu wáràgà ji ndâ mbe kû kili ta rẹ̀ m̀ Bìndi-Mbírì gbí gbata Gálátí

¹ Nínó a ye tí Páwòlò, tí tú m̀ Jézù, náa áá táánò me ndâ 'duu ká bàkà ye tí tú m̀ Jézù lá. Jézù delè táánò tuu me ndâ 'duu ji ye máa ye gí tí tú m̀ yì nò lá. Á káa 'dóó yí tí Jézù tí Bìndi-Mbírì, gii je Mbírì Buù tí mbe 'vala yí tí Jézù 'do gbí muu'dú wó, ká bàkà ye. Nínó a ye ká kù cu wáràgà tí nó ji o. ² Ze ta ndâ ná'vindí ye nínó mbe kù dù toko ta ye nó 'vee yo tí ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ Bìndi-Mbírì ta ndi gbí ndâ gbata gbí to Gálátí 'dáá gí ma.

³ Ze kù 'deke tí ze ji Mbírì tí nó tí Bu ndoo, delè tí Bu Mbe tí ndoo tí Jézù tí Bìndi-Mbírì nó, máa, yí 'ví bàkà nambeè ji yo, yí delè 'ví si yo 'ví dù niki maa. ⁴ Áá táánò a Jézù ká 'vala ndoo 'do gbí ndâ vò i tí nó á kpónó muu to tí nó nò. Yí ká sí cò ndâ vò i m̀ ndoo ta miyi wó go có m̀ Bu ndoo tí Mbírì. ⁵ Á ùlù Mbírì kpòò ya tí ! Go-i-tí-nò.

Gbèe Banga-Ngú-Có

⁶ Nje ye 'dèè gítí ña bà 'visì muu yo gí. Ye ño yo gáà kù 'visì muu yo 'do tí Mbírì tí mbe tẹ̀'è tí yo 'do gbí nambeè m̀ Bìndi-Mbírì, ta mò tí wálá, gítí 'bí ña tende banga-ngú-có. ⁷ Káa banga-ngú-có tí nó náa yo 'visì muu yo 'do tí Mbírì gítí nó me cèe có ta gbí ká tí nó lá. Ye 'dè có tí nó ji yo tacó ndâ 'bí vo-vò 'duu kù ñonòkò muu yo ta ba ñonòkò gbí Banga-Ngú-Có m̀ Bìndi-Mbírì. ⁸ Káa ye kpónó kù cì nó a yo gítí, máa, 'bí 'duu má 'dè có ji yo máa, 'bí ña banga-ngú-có mbe có tende 'do tí kpédélè Banga-Ngú-Có tí nó náa ze ma ji yo nó kuu tí, à má ma ña có tí nó kpétí káa 'duu 'do gbí òkò tí ze, wálá kpétí káa basili mbe 'do tàrì, Mbírì bà waa có míti 'duu tí nó, wálá míti basili tí nó ta ña wálá. ⁹ Ye bà 'dè gbí ndi có tí nó náa ye 'dè yee to kpónó nó ji yo káká'i: Ye máa, 'bí 'duu má 'dè 'bí ña tende banga-ngú-có bini Banga-Ngú-Có m̀ Bìndi-Mbírì nó náa yo 'di 'do gbí nje ye kùro gí nó, Mbírì bà waa có míti 'duu tí nó.

¹⁰ Má ènò, ye kpónó kù pèè a i ta bà peteke tàkòcò 'duu, wálá ta bà peteke tàkòcò Mbírì? Ye kù pèè a i ta bà peteke tàkòcò ndâ 'duu? Go bà peteke tàkòcò ndâ 'duu má ká kuu tí ye kálásé, ye kùtáa bà dù tí hòò m̀ Bìndi-Mbírì wálá.

Ña kpokèji bà gí Páwòlò tí tú m̀ Jézù

¹¹ Ye kù 'dè có ji yo ta yúcó, ndâ ná'vindí ye tí ndâ mbe ùnje gítí Jézù go ye, máa, Banga-Ngú-Có m̀ Bìndi-Mbírì náa ye kù ma nó me có m̀ 'bí 'duu muu to tí nó gbaànjé lá. ¹² Ye 'di me 'do m̀ 'bí 'duu gbaànjé muu to tí nó lá. A delè me 'bí 'duu muu to tí nó káa nibà ji ye lá. Á káa 'dóó Jézù tí Bìndi-Mbírì ká 'dè ji ye.

¹³ Ye kojo có máa, yo táánò 'di táwo ye si ye kuu tèkè'dè gbí geṛè m̀ ndâ Jùdèyà kùro bà ùnje m̀ ye gítí Jézù nó gí. Zu bà mèèkè'i tí ndâ mbe ùnje gítí Mbírì ta rẹ̀ m̀ Jézù táánò tí ye nji'díi wálá. Á ta o tí nó táánò gbí muu ye káa có bà 'bu ña ndú. ¹⁴ 'Bí 'duu táánò gbí òkò tí ndâ ka ye 'vii Jùdèyà mbe ngara ndii ye wálá, 'bí 'duu gbí òkò tí ndú delè mbe kpòlò tí tàkii m̀ ndâ ká gù ze go ye wálá.

¹⁵ Káa a Mbírì ta nambeè m̀ wó ká cu 'bí wó míti ye si ye kálásé gbí yì nawu ye. ¹⁶ Yí gii túbà tí 'Vii m̀ wó Jézù ji ye, máa, ye ma có tí wó ji ndâ 'duu nínó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nò. 'Do tí bàndó bà túbà tí Jézù m̀ Mbírì ji ye nò, ye ya gí bà 'vee 'bí 'duu máa ye 'ví bàkà ta ña có tí nó a ye wè gbaànjé lá. ¹⁷ Ye delè ya gí Jèrùzàlémè tacó bà 'vee ndâ ká mbe nò tú m̀ Jézù tacó ndú 'ví túbà i tí nó náa ye 'ví bàkà nó ji ye lá. Ye ndii ká ta gbí muu ye ya gí Arábiyà. Bìndi ye gii dele ndi ye gí gí Dámásikù.

¹⁸ Ye gii ya gí Jèrùzàlémè gí bà ñò Kéfà (Piyétòrò) a i bini ndoo ta'ò. Ye gii dù á m̀ ze ta yí ta sili muu'bi-nje vò. ¹⁹ Ta o tí nó náa ye ya tí gí Jèrùzàlémè nò, ze 'dè tí ze ta ndâ 'bí tú m̀ Jézù lá. Ye ño cuki káa Jákòdò tí nó tí ná'vindí Mbe tí ndoo nò. ²⁰ Ye kù see a tí ye ji yo kùro Mbírì máa, có tí nó náa ye kù cu ji yo nó a yúcó.

²¹ Bìndi bà ñò Kéfà, ye gii ñjè nó 'do Jèrùzàlémè ya gí Síriyà, bini ye gii 'do Síriyà ya gí Silisiyà. ²² Gbí ndâ o tí nó 'dáá gí, ndâ mbe ùnje gítí Bìndi-Mbírì gbí ndâ gbata m̀ ndâ Jùdèyà 'dáá gí jé ñò gbíro ye ta ro ndú lá. ²³ Ndú kù 'di káa có tí ye ta t̀ ndú cuki, máa, «'Dakò tí nó táánò mbe kù mèèkè'i tí ndoo nó kpónó a mbe ma yúcó tí nó táánò náa yí kù jè ta bà 'buuku muu nò.» ²⁴ Tacó ènò ndú gii ùlù Mbírì tacó tí ye.

2

Ndâ Páwòlò ta 'bí tú m̀ Jézù

¹ Ye bàkà a ndoò muu'bi-nje nà'ò gbí nó mì ye náa ye 'do tí á Jèrùzàlémè nò, bindi ye bà gii 'dò ndi kò ye mí kà. Ze ta o tí nò gbí nó tí nò ta Bàrànábà, káa ye delè gii bala Títò ta ye. ² A Mbíri ta o tí nò ká 'dè có ji ye máa ye ya gí Jèrùzàlémè. Ye má gii yee kà, ye gii ya gí mì ndá kpo 'duu' mì ndá mbe ùnje gítí Bindi-Mbíri á tà bèngii. Tacó wáa ze 'ví 'viiki gbí Banga-Ngú-Có tí nò náa ye kú ma ji ndá 'duu' ñinó náa ndú me ndá Jùdèyá lá nó ta kpééti ze ta ndú. Tacó wáa ye 'ví bàkà sé nètè míti ye sínò lá. ³ Ta ndá ña ñinó 'dáá gí, ka nó mì ye Títò, náa ze gí ta yí nó á Ìgírígí mbe ya gí gbí gázá go ze lá, káa ndú yòongò yí máa yí gí gí gbí tàkii mì ndá Jùdèyá nò lá. ⁴ Muu ze ta o tí nò gii 'bità bà ba a i gbí có mì ndá 'bí 'duu' mbe bàkà tí ndú tí ndá ná'vindi ndoo mbe ùnje gítí Jèzú go ndoo mbe gí gí mí ze. Ndá 'duu' tí nò pomboo tí ndú gí gbí òkò tí ze tacó bà ñi ze, wáa ndá yí 'ví 'di ta gbí nderè có tí nó náa ndoo tí ndá mbe kú dù toko ta Bindi-Mbíri zèè ta có gítí tàkii mì ndá Jùdèyá kácá-kácá lá nò. Tacó có mì ndú gbí muu ndú éno máa, ndoo dù gbí tàkii mì ndá Jùdèyá tacó wáa ndá yí 'ví bàkà ta ndoo tí ndá i mì ndá yí. ⁵ Káa ye gii kpo tí míti ndú gí. Máa ye bà ño mí to nò gbaanjé wálá. Ye bàkà go éno tacó wáa 'veré 'ví yuu tí mí gbí Banga-Ngú-Có ji yo lá.

⁶ Káa ye gii 'di 'bí ña tende có 'do mì ndá 'duu' tí nó ta rè ndú a «ndá kpo 'duu'» á kùro ndá mbe ùnje gítí Bindi-Mbíri nó gítí Banga-Ngú-Có tí nó náa ye kú ma ji ndá 'duu' ñinó náa ndú me ndá Jùdèyá lá nó lá. Ye nì «ndá kpo 'duu'» míti ndú me tacó máa bà dù ndú tí ndá kpo 'duu' á kùro ndá 'duu' a kpóló-kpolo có ji ye nò lá, tacó Mbíri njeè gbí òkò tí ndá 'duu' lá. ⁷ Ta bà 'dè ta yúco, ndú gii ñò ni gí máa, Mbíri bàkà ye tí mbe ma Banga-Ngú-Có ji ndá 'duu' ñinó náa ndú me ndá Jùdèyá lá nó, á go bà bàkà Piyétòrò mì wó tí mbe ma Banga-Ngú-Có ji ndá Jùdèyá. ⁸ Tacó á káa gbèe Mbíri tí nó mbe ye woti ji Piyétòrò máa yí ma Banga-Ngú-Có ji ndá Jùdèyá nó ká ye woti bà ma Banga-Ngú-Có ji ndá 'duu' ñinó náa ndú me ndá Jùdèyá lá nó delè ji ye. ⁹ Ndá Jákómò, ta Piyétòrò, ta Jòvání tí ndá kpalá gálá mì ndá mbe ùnje gítí Jèzú gii 'vee 'bí ze ta Bàrànábà bà-i-nò, tacó bà tubà máa, ze a ndá ka nètè mì ndá yí náa Mbíri bàkà nambeè ji ze, máa, ze ya gí bà bàkà nètè gbí òkò tí ndá 'duu' ñinó náa ndú me ndá Jùdèyá lá nó, wáa ndá yí 'ví bàkà nètè gbí òkò tí ndá Jùdèyá. ¹⁰ Ndú gii nanaka muu ndú ká míti có tí nó ta go tí ye gbí njembí ye nó, máa, mbi ze 'ví ò tí bà koni ndá mbe ye mì ndá Jùdèyá lá.

Páwòlò do míti Piyétòrò si Àndiyóki

¹¹ Ta 'bí o gbaanjé, Piyétòrò má gii gí gí mì ze Àndiyóki, ye gii 'dè gbí bà lè tí ña i mì wó ji yí ká mí kùro wó, tacó bà lè tí ña i mì wó káká'i me i bà ngúu-nguù lá. ¹² Tacó ta kùro bà gí ndá 'bí 'dakò náa Jákómò tuu ndú 'do Jèrùzàlémè gí mí ze Piyétòrò kú zò i ta ndá 'bí ná'vindi ze tí ndá 'duu' mbe ùnje gítí Jèzú go ze káa ndú me ndá Jùdèyá lá nó. Ndá 'duu' tí nó má gii gí gí, Piyétòrò gii biya bà zò i ta ndá 'duu' tí nó náa ndú me ndá Jùdèyá lá nó gí, tacó yí kú ci gúku tí ndá 'duu' tí nó mbe kú nanaka muu ndú míti có bà ya ndá 'duu' tí nó náa ndú me ndá Jùdèyá lá nó gí gbí gázá. ¹³ Ndá 'bí Jùdèyá ñinó gbí òkò tí ze nò gii tẹ gí tàkò ña i-nò tí nó náa Piyétòrò kú bàkà go i mì nuu-gú nuu-bè'dè nò. Ye má gii zeke'o, ye gii ñò Bàrànábà gbí ngo mì ndú. ¹⁴ Ye má gii ñò máa ña i tí nó náa ndú kú bàkà nó me kpokèji mì Banga-Ngú-Có lá, ye gii 'dè có ji Piyétòrò si mí kùro ndá 'duu' 'dáá gí, máa, «À kpéti nó káa wò tí Jùdèyá ká kú 'vala go i mì ndá 'duu' ñinó náa ndú me ndá Jùdèyá lá nó, wò bà gii yòongò ndá 'duu' ñinó náa ndú me ndá Jùdèyá lá nó, máa, ndú 'ví 'vala go i mì ndá Jùdèyá ta ña kèji ngayi?»

I mbe 'vala ña ndá 'duu' 'dáá gí káa bà tee njembí ndú míti Mbíri

¹⁵ Káa ndoo tí ndá 'duu' tí nó náa á jò ndoo tí ndá Jùdèyá nó táánò kú koṛo có máa ndoo me ndá mbe bàkà vò i, tí ndá 'duu' tí nó náa ndú me ndá Jùdèyá lá nó lá. ¹⁶ Ta ndá ña ñinó 'dáá gí, ndoo tí ndá Jùdèyá ñinó mbe ùnje gítí Bindi-Mbíri gí nó ñò ni gí máa, á me bà bàkà go ndá có gbí tàkii mì ndoo ká kú 'viindi nambeè gbí òkò tí ndá 'duu' ta Mbíri. Ndoò delè gii ùnje gítí Jèzú tí Bindi-Mbíri, tacó wáa bà tee njembí ndoo míti wó nò 'ví 'viindi nambeè gbí òkò tí ndoo ta Mbíri. Tacó rẹ 'bí 'duu' jé náa bà bàkà go ndá có gbí tàkii mì ndoo 'viindi nambeè gbí òkò tí ndú ta Mbíri gí nò wálá. ¹⁷ Káa á má 'de ndoo tí ndá mbe bàkà vò i ta o tí nó náa ndoo kú pèè ta bà 'viindi gbí òkò tí ndoo ta Jèzú nò, gbí 'ví dù éno máa, Jèzú a mbe sè kàngá mì tá mbu mì ndá mbe bàkà vò i? Jéé lá! ¹⁸ Káa ye kpónó má 'dè éno máa, ye dele ndi ye gítí bà ru ndi tàkii mì ndá Jùdèyá go ñinó táánò náa ye kú bàkà nò, gbí éno máa, ye kú kpò a có mì Mbíri. ¹⁹ Gbí có mì ye nò gbí 'bí ña kpokèji éno máa, nètè mì ye káká'i ta tàkii mì ze tí ndá Jùdèyá wálá. Tacó Mbíri táánò 'visi kápí wó gítí ye gbí có bà ru ndi tàkii mì ze mì ye. ²⁰ Káa ye kpónó kú 'vala a i ta rẹ mì Mbíri. Áá táánò gbí ze míti njeèkpè mû ta Bindi-Mbíri. Tacó éno, ye kpónó kú 'vala me gbí 'dóo ña kpokèji mì ye lá. Ye kú 'vala a i gbí ña kpokèji mì Bindi-Mbíri. Ye kú 'vala a i ta bà tee njembí ye míti wó tí 'Vii-mi-Mbíri, tí mbe ùnje gítí

bà ci á muu ye tacó yí zè ye níkí ma. ²¹ Ye bà biya nambeè mì Mbirì wálá. Tacó tàkii mì ze tí ndá Jùdèyà táánò má a i mbe bàkà ndoo tí ndá tó 'duu mì Mbirì, gbí éno máa, ndeṛè ku mì Bindi-Mbirì wálá.

3

Ndà có mì Mòze ta bà tee njembí míti Mbirì

¹ A 'bí ña i ká gbí muu yo tí ndá 'duu Gáláti! A 'di ká je kó'dú yí gii ñonoko ta yo 'do tí có tí nó náa ye táánò 'dè ji yo ngbáràngà'i gítí bà gbí Jézú tí Bindi-Mbirì míti njèèkpè mù nó gí? ² Káa 'bí có ta go bá 'vee yo gítí tí ye a ñinó máa: Mbirì táánò je Bèri mì wó ji yo tacó yo a ndá mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdèyà wèè, yí je ji yo 'do gbí có bà ùnje mì yo gítí Banga-Ngú-Có tí nó náa yo 'di nó? ³ Yo kú ñonoko tí yo éno tacó yé? Yo táánò 'bità bà 'vala go có mì Mbirì ta wotí mì Bèri-mi-Mbirì. Káa à kpónó gbí muu yo a có bà gbo nje ta 'dóó wotí mì yo? ⁴ À wá nò, a cè gbí kò có mì yo gítí ndá i tí nó mbe 'de yo muu Bindi-Mbirì nó ká nó? A 'véṛè! Yo bà 'dè me ña có tí nó ji ye lá. ⁵ Mbirì kú je Bèri mì wó ji yo sínò, yí delè kú bàkà ndá serè mí gbí òkò tí yo tacó yo a ndá mbe kú bàkà go có mì Mòze wèè, yí bàkà ji yo éno 'do gbí bà 'di có tí nó táánò náa à ma ji yo nó?

⁶ Yo koṛo muu yo gítí Àbiráámò gi. À cu mí gbí wáràgà mì Mbirì máa, yí táánò a 'duu mbe ùnje gítí Mbirì ta njembí wó gbaanjé, tacó éno, Mbirì gii bàkà nambeè jí yí. ⁷ Yo ñò ká gi! Ndá 'duu ñinó kpónó mbe tee njembí ndú míti Mbirì go i mì Àbiráámò nó 'dáá a ndá 'vii mì Àbiráámò. ⁸ Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbirì sàà gí, máa, Mbirì wúnò bà bàkà nambeè jí ndá 'duu ñinó náa ndú me ndá Jùdèyà lá nó 'do gbí bà tee njembí ndú míti wó tí Mbirì. Tacó éno, à gii cu Banga-Ngú-Có tí nó náa Mbirì 'dè ji Àbiráámò nó mí gbí wáràgà mì Mbirì, éno máa, «Ye bà cù dè ngo cù míti ndá 'duu muu to tí nó 'dáá gí ta ṛè mì lo.» ⁹ Má éno, Mbirì bà cù dè ngo cù wó míti ndá 'duu ñinó mbe tee njembí ndú míti wó nó go i mì Àbiráámò nó, ká go ña nambeè tí nó náa yí táánò bàkà jí Àbiráámò nó.

¹⁰ Káa Mbirì bà i njà míti ndá 'duu ñinó mbe tee njembí ndú míti bà ṛu ndi tàkii mì ndá Jùdèyà nó, go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbirì máa, «'Duu má sè tù wó gítí ndá có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mòze gítí tàkii nó 'dáá gí lá, ye bà i njà míti wó nó. ¹¹ Má éno, kponje kpónó gítí có tí nó máa, bà ṛu ndi tàkii mì ndá Jùdèyà me i mbe njaanga wú 'do tí miṛi 'duu á kuro Mbirì lá nó wálá. Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbirì éno máa, «'Duu ñinó jáá kuro Mbirì nó kú 'de 'válá a i 'do gbí bà tee njembí wó míti Mbirì.» ¹² Káa ndá có gbí tàkii mì ndá Jùdèyà me go bà tee njembí 'duu míti Mbirì lá. Tacó 'bí có kuu gbí wáràgà mì Mbirì éno máa, «'Duu ñinó mbe kú bàkà go ndá có tí nó gbí tàkii mì ndá Jùdèyà nó kú 'de 'válá a i 'do gbí ndá có tí nó.»

¹³ Káa Bindi-Mbirì sì muu ndoo 'do gbí njà tí nó náa Mbirì táánò i míti ndoo tí ndá mbe ṛu ndi tàkii mì ndá Jùdèyà nó ta bà te du njà tí nó á bindi ndoo. Go có tí nó náa a cu mí gbí wáràgà mì Mbirì, máa, «À má le ku 'duu mí nje mù, gbí éno máa ye tí Mbirì waa có míti 'duu tí nó gí.» ¹⁴ Bindi-Mbirì lì miṛi wó gí ta njà á bindi ndoo, tacó waa Mbirì 'ví bàkà ta nambeè tí nó náa yí ci Àbiráámò gítí nó jí ndá 'duu ñinó náa ndú me ndá Jùdèyà lá nó. Delè tacó Bèri-mi-Mbirì 'ví gí gí muu ndá mbe tee njembí ndú míti Mbirì ta ṛè mì wó tí Bindi-Mbirì go ci tí nó náa Mbirì ci nó.

Ndà có mì Mòze ta cí mì Mbirì

¹⁵ Ndá ná'vindi ye, ye kpónó bà 'dè có ji yo gítí 'bí ña i mbe kú bàkà tí gbí òkò tí ndoo ta o 'dáá gí: Ku má 'dè có mì wó gí, à waa tí ngo nje ku lá. À delè suu kò míti kòcò ku lá. ¹⁶ Nògí, Mbirì táánò ci cí tí nó jí ndá Àbiráámò ta 'vii bindi wó. Yo kpolo tí yo máa, à cu mí gbí wáràgà mì Mbirì me «ndá 'vii bindi wó» lá. À cu káa gbèe 'vii, tí 'vii bindi wó, gbí máa, Bindi-Mbirì. ¹⁷ Káa có mì ye a ñinó máa, Mbirì ci cí mì wó ta ndoo 430 kuro có mì Mòze. Má éno, kpokèji bà mò cí mì Mbirì mì có mì Mòze gí nje seè wálá. ¹⁸ I ñinó tí i ndeṛè nó me go i ñinó náa à ci 'duu gítí tí i-nambeè nó lá. Káa Mbirì táánò ci Àbiráámò cí-ci máa, yí bà je i-nambeè jí yí.

¹⁹ Má éno, gbí ndeṛè tàkii mì ndá Jùdèyà a yè, sé náa Mbirì ci Àbiráámò gítí i-nambeè gí nó? Nèté mì tàkii mì ndá Jùdèyà a bà tubà ndá vò i mì ndá 'duu jí ndú yee tí o bà gí 'vii tí nó mì Àbiráámò náa Mbirì ci yí gítí wó nó. Ndá basili táánò ká gí ta tàkii mì ndá Jùdèyà 'do mì Mbirì jí Mòze, tí 'duu tí nó táánò mbe kú 'dòkò có mì Mbirì jí ndá Jùdèyà nó. ²⁰ Mbe 'dòkò có ta o 'dáá gí kú 'dòkò có a i gbí òkò tí ndá 'duu, me gbèe 'duu lá, káa Mbirì káa gbaanjé.

Ndeṛè ndá có mì Mòze

²¹ Má éno, gbí có tí nò máa, ndá có gbí tàkìì mí ndá Jùdèyà ta cí tí nó náa Mbírì táánò cí ta Àbírámò ta bà me mbè nó toko lá? À me éno lá! Tacó Mbírì táánò má je tàkìì mí ndá Jùdèyà jì ndoo tí i mbe njaanga miṛi ndoo 'do gbí wú, tàkìì mí ndá Jùdèyà bà 'vala ndoo gí. ²² Káa yí bàkà me éno lá. Tacó à cu mí gbí wáràgà mí wó tí Mbírì éno máa, vò i zogo ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí. Tacó éno, 'bí 'duù náa Mbírì 'vi bàkà nambeè ta yí nó wálá, tacó ndá 'duù 'dáá káa ndá mbe bàkà vò i. Tacó éno, Mbírì gí ci ndá 'duù máa, yí bà bàkà nambeè jì ndá mbe tee njembí ndú á míti Jézù tí Bindi-Mbírì.

²³ Tàkìì mí ze tí ndá Jùdèyà táánò kùro bà gí Jézù da 'bò míti kò ze gí. Tàkìì mí ze tí ndá Jùdèyà táánò ère ze mí bà gbèe to yee tí o bà gí Jézù gí bà nìbà bà tee njembí míti Mbírì jì ze. ²⁴ Tàkìì mí ze tí ndá Jùdèyà táánò go 'bí ña i mbe kù kpòlo tí ze yee tí o bà gí Bindi-Mbírì, gí bà njaanga miṛi ze tí ndá 'duù ñinó mbe tee njembí ndú míti wó nó 'do gbí wú.

²⁵ Káa Bindi-Mbírì kpónó gí gí. Má éno, ndoo káká'i me gbí tàkìì mí ndá Jùdèyà lá. ²⁶ Tacó à kpèti káa yo tí ndá 'duù Gàlátì, yo kpónó 'dáá gí a ndá 'vii mí Mbírì ta rẹ mí Bindi-Mbírì tí Jézù á 'do gbí có bà tee njembí yo míti Bindi-Mbírì ²⁷ Tacó áá táánò caka tí yo ta rẹ mí Bindi-Mbírì. Má éno, yo kpónó je ndá cè ña ndá i mí Bindi-Mbírì 'dáá míti yo gí. ²⁸ Má éno, 'bè kpónó gbí òkò tí ndá Jùdèyà ta ndá 'duù ñinó náa ndú me ndá Jùdèyà lá nó wálá. 'Bè gbí òkò tí ndá bòò ta ndá cèe 'duù wálá. 'Bè delè gbí òkò tí ndá 'dakò ta ndá nì wálá, tacó yo kpónó 'dáá gí a ndá 'duù mí Bindi-Mbírì tí Jézù. ²⁹ Káa yo má a ndá 'duù mí Bindi-Mbírì, gbí éno máa, yo a ndá 'vii mí Àbírámò, tí ndá mbe i tí nó náa Mbírì táánò cí Àbírámò gítì ta bà me mbè nó.

4

¹ Ye kù gíi 'dè 'bí có jí yo éno máa, ta o tí nó náa ọ 'vii olo lá nó, 'bè gbí òkò tí ndú ta i tí nó náa bu wó bàkà tacó tí wó nó wálá. ² Tacó à ta o tí nó kù kpòlo tí ndú ta i mí wó nó só gí ká kpòlo, yee tí o tí nó náa yí gí tí 'duù gí, bindi bu wó bà gíi mò bà i tí nó náa yí bàkà ta rẹ wó nó jí yí. ³ Ndoò táánò 'dáá gí kùro bà gí Bindi-Mbírì a ndá i mí ndá bààci ta ndá 'bí ña tendè tàkìì muu to tí nó. ⁴ Káa Mbírì má gíi ọò o bà bàkà go cí mí wó náa yí cí nó 'vii gí, yí gíi tuu 'dóó 'vii mí wó náa a jò yí a nù gí muu to tí nó. Nii tí nó jò 'vii mí Mbírì nó mí gbí tàkìì mí ndá Jùdèyà, ⁵ tacó bà sì muu ndoo tí ndá 'duù tí nó táánò mbe kù 'vala gbí tàkìì mí ndá Jùdèyà nó, tacó wàa ndoo 'ví dù tí ndá 'vii mí Mbírì.

⁶ Mbírì túbà jì ndoo máa, ndoo a ndá 'vii mí yí ta bà tuu Bèri mí 'Vii mí wó gí gbí njembí ndoo, tacó wàa ndoo 'ví nì ta «Bàbá, Bu ye» míti yí. ⁷ Má éno, à kpónó a Bèri-mi-Mbírì náa yí tuu jí yo nó ká bàkà yo 'dáá gí tí ndá 'vii mí Mbírì. Yo kpónó káká'i me ndá bòò lá. Káa Mbírì ná bàkà yo tí ndá 'vii mí wó gí, gbí éno máa, yí bàkà yo tí ndá mbe i tí nó náa yí cí ndá 'vii mí wó gítì nó gí.

Ña bà kpòlo có tí ndá 'duù Gàlátì mí Páwòlò

⁸ Ta o tí nó táánò si yo ọò Mbírì nì lá nó, yo a ndá bòò mí ndá 'bí ña i mí yo, náa yo kù nì míti ndú a ndá bààci ta gbí ndú wálá. ⁹ Káa yo kpónó ọò Mbírì nì tí Mbírì mí yo gí. Mbírì delè kpónó ọò yo nì tí ndá 'vii mí wó gí. Káa yo kpòò kù je mbi yo míti ña ndá 'bí i ñinó ta gbí ndú wálá, delè ta woti tí ndú go woti tí Mbírì wálá nó tacó yè? A yè ká gí ta go bà dù tí ndá i mí ndú káká'i gí gbí njembí yo? ¹⁰ Yo kpónó gbí ñinó mò Mbírì gí nje seè gí. Yo ndí kù tee njembí yo kpòlo ma a i míti ndá pì, ta ndá o bà bàkà i jì ndá ña 'bí bààci mí yo. ¹¹ Ña kpokèjì tí nó náa yo kpónó tí nó kù je mí gbí muu ye a bà koṛo có máa, ye táánò volo a nje ye ta bà ma Banga-Ngú-Có jí yo sinò.

¹² Ye kù 'deke a tí ye jí yo, ndá ná'vindi ye, máa yo mèlè ndi ye á go bà mèlè ndi yo mí ye kpónó nó. Yo jé bàkà vò nambeè ta ye ta gbèe ọ kùro lá. ¹³ Kpèti ta o tí nó táánò náa sé'i tí ta ye mí mí yo, bindi ye gíi 'de ta o bà ma Banga-Ngú-Có jí yo nó, ¹⁴ yo jé 'dè có ñonókó gítì ye lá. Yo delè jé kì zuu tí ye lá. Ta ndá ña ñinó 'dáá gí, bà pò mbe nó'o me có 'di lá. Yo ta o tí nó te wiṛi míti ye go bà te wiṛi míti basilí mí Mbírì mbe gí 'do gbí. Yo te wiṛi míti ye goolá ye ta o tí nó káa 'dóó Bindi-Mbírì tí Jézù. ¹⁵ Cèrèrè tí nó táánò tí yo nó kpónó ya gí ngo? Áá táánò gbí ndá o tí nó má 'dè có jí yo máa yo aaka ndá ñi ọ yo 'do gbí kùkèlè wàa yo 'ví kaa jí ye, yo bà bàkà ta kponje gítì wálá. ¹⁶ Káa ye kpónó gbí ngú ñinó gí tí vóló-voló 'duù jí yo gí, tacó ye kù 'dè yúci jí yo, wálá éno gí?

¹⁷ Có mí ye a i ta ndá 'duù tí nó mbe kù bàkà tí ndú máa, có tí yo kpòlo mí ndá yí ma nó. Ndú kù bàkà éno me ta tó njembí ndú lá. Ndú kù pèè ta bà njèè gbí òkò tí ndoo gí, tacó wàa yo 'ví dù tí ndá tó 'duù mí ndá yí. ¹⁸ Bà bàkà có tí yo máa yo 'ví dù tí ndá tó 'duù mí ye gbí tó kpokèjì niki ma. Káa à 'ví dù me ká ta o tí nó náa ndoo ta ndoo bà gbèe to nó cuki lá. À delè 'ví dù gí tàkò a cèe nderè. ¹⁹ Ndá 'vii mí ye! Ye kpónó kèjì

gí bà kònò sé'í káká'i go bà kònò sé 'vii mi nù ta o gó-káyì, yee tí o tí nó náa yo ùnje gítí Bindi-Mbírì ta njembí yo gbaanjé gí. ²⁰ Ndoò kùtáá má ta ndoo bà gbèe to, wàa ye 'ví nò ta 'dóó có ñínó náa ye 'ví 'dè jì yo nó, áà bà nìkì tí ye ma. Káa à má go ña ñínó kpónó nó, ye ñò 'dóó có bà 'dé-'dè mi ye lá.

Ñò 'do tí ndá Àjárà ta Sára

²¹ À tí yo a go bà dù tí ndá 'duù gbí tàkìi mi ndá Jùdèyà? Yo 'di có tí nó gbí wáràgà gítí tàkìi mi ndá Jùdèyà nó lá? ²² À cu mí gbí wáràgà gítí tàkìi mi ndá Jùdèyà éno máa, áà táánò mi Àbiráámò a ndá 'vii sósò'ò: nawu 'bí gbaanjé a jú i-sí-si, bindi 'bí a 'vii gbí yì nájú cèe 'duù. ²³ Nii ñínó tí jú i-sí-si nó gii jò káa cèe bà jò ndò, bindi ndú gii jò ta nii ñínó tí nájú cèe 'duù nó a 'vii ñínó náa a Mbírì ká ci yí gítí wó nó. ²⁴ Gbí cè tìrì tí nó éno máa: Ndá nii tí nó mi Àbiráámò sósò'ò nó a ndá bà toko có tí nó náa Mbírì toko ta ndá 'duù ta bà só nó. Rè nii ñínó tí jú i-sí-si nó a Àjárà ta 'bá mi ndú á Gú Sínayi. Ndá Àjárà ta ndá 'vii gbí yì wó 'dáá gí a ndá i-sí-si. ²⁵ Nii tí nó tí Àjárà náa a 'vii yí míti Gú Sínayi á 'bá mi ndá Àràbí nó go gbata Jèrùzàlémè tí nó kpónó tí gbolò gbata mi ndá Jùdèyà, náa ndá Jùdèyà tí ndá mbe Jèrùzàlémè 'dáá gí a ndá i-sí-si, bindi gbolò gbata mi ndú tí Jèrùzàlémè delè káa i-sí-si, tacó 'bí ña tende bà kojo có mi ndú bindi bà ru ndi tàkìi wálá. ²⁶ Káa Jèrùzàlémè ñínó gbírì, tí nawu ndoo nó me i bà zogo ta tàkìi mi ndá Jùdèyà lá. ²⁷ Tacó à cu mí gbí wáràgà mi Mbírì éno máa,

«Dù ta pètékè tàkòcò lo,

ndí lo nii nó jé mbe jò 'vii lá nó!

Da 'dì ta líkí'o,

ndí lo nii tí nó jé mbe tala sé bà jò 'vii lá nó!

Tacó nii tí nó táánò tí kázá

náa 'dakò mi wó bè yí mí gí nó

bà jò ndá 'vii me mbè ndii nii tí nó

náa 'dakò mi wó jé jee yí mí to lá nó gí.»

²⁸ Ndá ná'vindi ye, ndoo kpónó 'dáá gí a ndá 'vii gbí cí mi Mbírì go Ìzàkò tí 'vii gbí cí mi Mbírì jì Àbiráámò. ²⁹ Káa 'vii ñínó náa à jò yí ká tí cèe bà jò ndò nó táánò kù mèèkè'i tí 'vii ñínó náa à jò yí 'do gbí có mi Bèri-mi-Mbírì nó, jé ká go ña i tí nó kpónó nó. ³⁰ Káa à cu mí gbí wáràgà mi Mbírì gítí ña có tí nó máa yè? À cu mí gbí wáràgà mi Mbírì máa: Mbírì gii 'dè có jì Àbiráámò máa, «Mòkò ndá jú i-sí-si tí nó ta 'vii mi wó nó gí. I mi 'vii mi wó nó gbí mbèlè mi 'vii mi cèe nii tí nó wálá.» ³¹ À má ènò, ndá ná'vindi ye, ndoo tí ndá 'duù ñínó mbe ru ndi tàkìi mi ndá Jùdèyà lá nó me ndá 'vii mi jú i-sí-si lá. Ndoò a ndá 'vii mi cèe nii.

5

Kpolo tí lo 'do tí bà dù tí bòò

¹ Bindi-Mbírì táánò njaanga mիրì ndoo 'do gbí tàkìi mi ndá Jùdèyà tacó wàa nètè mi ndoo 'ví du ta tàkìi mi ndá Jùdèyà káká'i wálá. Má ènò, yo 'dò kò yo mí to tí kpoò, wàa yo 'ví dù tí ndá 'dakò. Tacó wàa yo 'ví si 'bí 'duù 'ví bàkà yo tí ndá i mi tàkìi mi ndá Jùdèyà káká'i lá. ² Má ènò, kòcò ye tí Páwòlò jì yo máa, yo má ùnje gítí bà ya gí gbí gázà go i gbí tàkìi mi ndá Jùdèyà gí, gbí máa, nambeè mi Bindi-Mbírì tacó tí yo gbaanjé wálá. ³ Ye kpónó kù ci nó a yo káká'i, máa, 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo má ùnje gítí bà ya gí gbí gázà mi ndá Jùdèyà á bindi có tí nó náa ye kù 'dè jì yo nó, 'duù tí nó 'ví o muu 'bí có gbí tàkìi mi ndá Jùdèyà gbaanjé káká'i lá. ⁴ Ndá 'duù ñínó gbí òkò tí yo mbe kù jè ta bà 'viindi nambeè gbí òkò tí ndú ta Mbírì ta bà ru ndi tàkìi mi ndá Jùdèyà nó mò tí ndú 'do tí Bindi-Mbírì gí. Ndú delè bè gbí nambeè mi Mbírì gí.

⁵ Káa à má gítí ndoo tí ndá 'duù mi Bindi-Mbírì, a Bèri-mi-Mbírì ká 'dè có jì ndoo máa, ndoo bà 'de ndá tó i tí nó náa ndá tó 'duù mi Mbírì kù ù nó a i 'do gbí bà tee njembí ndoo míti Bindi-Mbírì. ⁶ Tacó ndá mbe ya gí gbí gázà go tàkìi mi ndá Jùdèyà ta ndá mbe ya gí gbí gázà mi ndá Jùdèyà lá 'dáá 'vii ká 'vii, náa ndoo má gbí nambeè ta ndá Bindi-Mbírì tí Jézù nó. Kpóló-kpolo có gbaanjé káa bà ùnje gítí Bindi-Mbírì ta njembí ndoo gbaanjé, náa à kù ñò ni míti banga nambeè gbí òkò tí ndoo.

⁷ Yo táánò kù 'di có mi Bindi-Mbírì ta banga tí, káa a 'di kpónó ká kù volo muu yo 'do tí? ⁸ Áà bà dù me Mbírì tí mbe tè'é tí yo ká kù volo muu yo lá. ⁹ Ndá 'duù kù 'dè dú káa yúcó, máa, «Gbèe kìnì volo yá.» ¹⁰ Káa ye bà ñò me míti yo lá. Tacó ye ñò ni ngbàrángá'i gí máa, ña nambeè tí nó gbí òkò tí ndoo ta Bindi-Mbírì nó bà si yo 'ví kojo 'bí ña tende có wálá. Ye delè ñò ni ta kponje gítí wálá gí, máa, à kpètí má káa 'di wé ká kù ñònòkò muu, yo Mbírì bà waa có míti wó gí.

¹¹ Káa à má gítí kùùkpò ò dīi ye, ndá ná'vindí ye, ye kùtáà nò má kpòò kú ma có bà ya gí gbí gázà mī ndá Jùdèyà jì ndá 'duù, a 'di kpónó ká bà mèèkè'i tí ye? À má dó káa yúco máa ye kpónó ká kpòò kuu nje nètè bà ma có bà ya gí gbí gázà mī ndá Jùdèyà jì ndá 'duù, bà ma có gítí njèèkpe mù mī Bindi-Mbírì kùtáà bà gí jì ye a i ta kpo-se-muu.

¹² Áá kùtáà má go có gbí muu ye, má wálá wáa ndá mbe kú ònòkò muu yo 'do tí bà 'di Banga-Ngú-Có mī Bindi-Mbírì, máa, ɽè 'bí kpóló-kpòlo i má a bà ya gí gbí gázà mī ndá Jùdèyà nò, 'ví bà kpúu ndú á gí tàkò bà waaka nje kú nò tí ndú nò kpèkú gí.

¹³ À má gítí yo tí ndá ná'vindí ye, Mbírì táánò tè'é tí yo a i tacó bà njaanga mīri yo á 'do gbí tàkù mī ndá Jùdèyà gí. Káa gbí bà tè'é tí yo tacó bà njaanga mīri yo. Káa yo 'ví si bà njaanga mīri yo mī Mbírì nò 'ví dù tí nderè bà legee mīri yo gí tàkò có mī go ndá i muu to tí nó nò lá. Yí bàkà ènò tacó wáa yo 'ví koni tí yo gbí òkò tí yo go i mī ndá mbe tò nambeè. ¹⁴ Tacó ndò có tí nó máa, «Zè 'bí ka lo niki go bà zè 'dóó tí lo niki mī lo» nó kili sè ndá có tí nó 'dáá gí. ¹⁵ Káa má ènò lá, wáa yo má dù kú ka'vaka tí yo gbí òkò tí yo ta bà bàkà sè'i miti yo gbí òkò tí yo go i mī ndá kázà nó, yo 'bu nò a ña yo gí.

Ndá Bèri ta ndá 'duù

¹⁶ Káa có mī ye gbí njembí ye jì yo máa, yo 'vala go có mī Bèri-mi-Mbírì. Yo si bà 'vala go 'dóó có mī yo gbí njembí yo mí to. ¹⁷ Tacó i ñinó ta go tí ndá 'duù nó, go ta o 'dáá gí tí Bèri-mi-Mbírì wálá. Bindi i ñinó ta go tí Bèri-mi-Mbírì nó, go ta o 'dáá gí tí ndá 'duù wálá. Gbí có tí nó ènó máa, yo má kú 'vala go có mī Bèri-mi-Mbírì, kpokèjì bà 'vala yo go i mī ndá 'duù nè gí. Tacó ndá kpokèjì mī Bèri-mi-Mbírì toko ta kpokèjì mī ndá 'duù lá. ¹⁸ Yo má kú 'vala go có mī Bèri-mi-Mbírì, có mī tàkù mī ndá Jùdèyà káká'i ta yo wálá.

¹⁹ Ña ndá i mī ndá 'duù jé gīri tí lá. Go bà-nò-vò-ndò, ta bà bàkà gīlini, ta bà gbètèkè tí ndú go i mī ndá nó, ²⁰ ta bà te duù míti ndá 'bí tende i go bà te duù míti Mbírì, ta bà bàkà go có mī ndá mbe kó'dú, ta bà sogo tí, ta bà toko có lá, ta bà njembí, ta bà dù ta go ndá tò i 'dáá ká gítí mīri 'duù, ta bà bàkà 'bè mī gbí òkò tí ndá 'duù, ²¹ ta bà bàkà ndá 'bí ña i mbe lè gí káká'i, a go bà tò kii, ta bà sa ta pe, ta bà bàkà vò muu ta pe, ta bà bàkà ndá 'bí ña i mbe niki lá. Ye táánò ci yo sàà á kùro gí. Káa ye kpónó bà ci ndi yo ká gítí gbèè có tí nó káká'i máa, ndá 'duù mbe kú bàkà ña ndá zu i tí nó náa ye 'deke ndú jì yo nó bà dù tí ndá mbe zèè 'bá mī Mbírì wálá.

²² Káa nambeè mī Bèri-mi-Mbírì náa yí bàkà jì ndoo tí ndá 'duù mī Bindi-Mbírì a ñinó máa, ndoo 'ví zè tí ndoo niki gbí òkò tí ndoo; máa, ndoo 'ví dù ta líkí'o tí ndoo; ndoo 'ví dù ta 'dè njembí ndoo; ndoo 'ví dù tí ndá mbe du njembí; máa, ndoo 'ví dù tí ndá 'duù ta nambeè ká gbí yí ndoo, ndoo 'ví dù tí ndá 'duù; ndoo 'ví dù tí ndá 'duù ñinó náa áà bà ngùù i jì ndoo gí; ²³ ndoo 'ví dù tí ndá 'duù ñinó ta njembí ndoo lèè; delè ndoo 'ví dù me tí ndá mbe bàkà i gí tàkò có mī sè njembí lá. Ndoò má 'vala go có mī Bèri-mi-Mbírì nò, 'bí có gítí ndoo gbaan'jé wálá.

²⁴ Ndá 'duù mī Bindi-Mbírì wóo go ndá i muu to tí nó 'do gbí njembí ndú 'dáá gí gbaa gí. ²⁵ Bèri-mi-Mbírì je ngú 'válá jì ndoo gí. Má ènò, ndoo si yí 'ví túbà tò kpokèjì bà 'vala ndò jì ndoo. ²⁶ Ndoò 'ví si bà bàkà tí ndoo tí ndá i mí to. Ndoò 'ví si bà go na-ngò vò i jì ndá 'bí ka ndoo mí to. Ndoò delè 'ví si bà tò kii gbí òkò tí ndoo mí to.

6

Ndoò te du téri mī ndá 'bí ka ndoo

¹ Ndá ná'vindí ye mbe, 'bí 'duù gbí òkò tí yo má bàkà i lè gí, yo tí ndá 'duù ñinó mbe kú 'vala ta wotí mī Bèri-mi-Mbírì nó 'ví túbà cèe kpokèjì jì yí ta pétéké có. Tacó bà bàkà vò i ká go bà ja 'duù mī gbàtàkà to. Káa yo wúnò má yaaka? ² Má ènò à niki ènó máa, yo bàkà go có mī Bindi-Mbírì ta bà te ko'ri vò i 'do pàapi ndú gí. ³ Tacó a ta o 'dáá gí káa ndá ña 'duù ñinó ta gbí ndú wálá nó ká kú ndunduuku tí ndú, máa, ndá yí ma, jì ndá 'bí ka ndú. ⁴ Má ènò, 'duù má kú bàkà i ta ndá 'bí ka wó, à niki máa yí 'viiki gbí kongbó léé kùro má kòzò to. Bà lè má kapí wó wálá, bindi yí 'ví gii cè cè-'bí. Káa yí 'ví cè cè-'bí ènó máa, yí ye gí i gí; me ènó máa, yí kpò ndá 'bí ka yí gí nò lá. ⁵ Tacó 'duù 'dáá gí ká ta ña 'dóó du ká' i mī wó muu wó.

⁶ Ndá 'duù ñinó náa à kú nibà Banga-Ngú-Có mī Bindi-Mbírì jì ndú nó 'ví bàkà nambeè jì 'duù tí nó mbe kú nibà i jì ndú nò.

⁷ Yo si bà eendi tí yo mí to. Tacó 'bí 'duù jé mbe eendi Mbírì ta 'bí gbèè ɽi wálá. 'Duù kú kili 'do gbí nji mī wó káa ña i ñinó náa yí rò nò. ⁸ Má ènò, 'duù má 'dè có máa, yí si njembí yí tí nji, wáa yí 'ví je wotí a i gítí bà rò nji ndá 'bí ña i ñinó mbe kú koni yí gítí bà bàkà ndá i ñinó mbe niki tí Mbírì lá muu to tí nó mí gbí, ndá i tí nó ta ndòngbú o wúnò bà dù tí ndá 'billi sè á tàkòcò wó. Káa 'duù má si a ndá có mī Bèri-mi-Mbírì tí

ndâ nji ña mi wó, bindi yí 'ví rò ndú mí gbí njembí wó, go bà rò ndâ tó nji ña mi mbe ji nji, 'duù tí nò ta ndòngbú o wúnò bà 'de a 'vála ñinó mbe cee lá nò. ⁹ Má éno, wo ndoo 'ví si bà co ta bà bàkà tó i mí to. Tacó ndoo má te kpo muu gítí yee bà ndòngbú, ndoo bà bè gbí bà 'de mboo tàkò wálá. ¹⁰ Má éno, kpokèji gítí bà bàkà tó i má kuu mi ndoo, ndoo 'ví bàkà ji ndâ 'duù 'dáá gí. Káa ndoo 'ví bàkà ji ndâ ka ndoo mbe ùnje gítí Bindi-Mbíri ndii sè ndâ 'bí 'duù 'dáá gí.

Ndòngbú kòcò Páwòlò ji ndâ 'duù Gáláti

¹¹ Yo ñò ndâ kpo-kpò mbó wáràgà tí nó wálá gí? A ye ta 'bí ye ká kú cu ji yo. ¹² Ndâ 'duù tí nò mbe kú pèè ta bà yòngò yo, máa yo ya gí gbí gázà go i gbí tàkii mi ndâ Jùdéya nò, kú bàkà ndâ i tí nó cuki ká tacó bà mòò rò ndú, delè tacó bà wu gbí ndâ i ñinó náa ndâ 'duù kú ñò ta rò ndú nò. Ndú kú bàkà éno cuki ká tacó wàa à 'ví mèèkè'i tí ndâ yí á muu njèèkpè mù mi Bindi-Mbíri lá. ¹³ Kpèti ká éno, 'dóó ndâ mbe kú yòngò ndâ 'duù máa ndú ya gí gbí gázà go có gbí tàkii mi ndâ Jùdéya nò ngbá kpolo tí ndâ tàkii mi ndâ Jùdéya lá. Ndú kú bàkà káa tí ndú tacó wàa yo 'ví mèlè ta ndi ndâ yí. ¹⁴ Káa à má gítí bà mīri ye, 'bí i mi ye káká'i muu to tí nó náa ye 'ví wu gbí bindi nderè bà cì Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbíri mití njèèkpè mù nò wálá. Tacó ñinò a i ñinó mbe zi njembí ye 'do tí ndâ i muu to tí nó 'dáá gí nò. ¹⁵ Kpóló-kpolo có mi ndoo kpónó me ñinó máa, «'Duù ñinó ya gí gbí gázà go i gbí tàkii mi ndâ Jùdéya gí, káa ñizó ya lá,» nò lá. Cèe kpo có tí nó náa ndoo kpónó nje nó a ñinó máa, Mbíri suu ndi ndoo tí ndâ ngú 'duù gí wè? ¹⁶ Ye kú 'deke tí ye máa, Mbíri 'ví si ndâ 'duù ñinó mbe kú 'vala go có tí nó náa ye 'dè nó 'ví dù niki maa. Mbíri delè 'ví ñò yè rò ndú ta ndâ sè ndâ 'duù mi wó tí Mbíri 'dáá gí.

¹⁷ Ndòngbú có mi ye ji yo máa, 'bí 'duù 'ví pèè mbí ye káká'i ta rè 'bí i máa, gázà mi ndâ Jùdéya nò, lá, tacó ndâ 'bèè ká muu Jézù kuu tí kú ye. ¹⁸ Ye kú 'deke tí ye ji Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbíri, máa, yí 'ví bàkà nambeè ji yo 'dáá gí, ndâ ná'vindí ye. Go-i-tí-nò.

Páwòlò cu wáràgà jì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ m̀ Bìndi-Mbírì gbí gbata ÉFÀSÙ

¹ Nìnó a ye tí Páwòlò, náa a Mbírì ká bàkà ye tí tú m̀ Bìndi-Mbírì tí Jézù nó ká kù cu wáràgà tí nó á jì yo tí ndâ 'duù m̀ Mbírì mbe kù 'vala toko ta Bìndi-Mbírì tí Jézù ta njembí yo gbaànjé gbí gbata Éfàsù. ² Ye kù 'deke a tí ye éno máa, ndâ Bu ndoo tí Mbírì, ta Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì, 'ví bàkà nambeè jì yo, ndú 'ví si yo 'ví dù nìkì maa.

Ndâ tó i mí Bìndi-Mbírì tacó tí lílí 'duù

³ Ndoò ùlù Mbírì, tí Bu Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì,
tí mbe cu 'dè ngo cù wó tí Mbírì mífí ndoo, tí mbe je ndâ tó i 'dáá gí 'do gbírì jì ndoo ta rẹ̀ m̀ Bìndi-Mbírì.

⁴ Mbírì ñuka ndoo á kùro bà suu to tí nò,
yí ñuka ndoo ta rẹ̀ m̀ Bìndi-Mbírì.

Yí ñuka ndoo, tacó bà kaa ndoo mò gí m̀ wó tí ndâ 'duù jáá kùro wó.

⁵ Mbírì bàkà ndoo tí ndâ 'vii m̀ wó

náa a yí ká ko ndoo ta njembí wó gbaànjé ta rẹ̀ m̀ Bìndi-Mbírì,
'do ká gbí 'dóó nambeè m̀ wó.

⁶ Tacó wàa ndoo 'ví ùlù ta ña nambeè tí nó náa yí bàkà jì ndoo sínò nó ta rẹ̀ m̀ Wú-gbì-ré wó tí Mbírì.

⁷ Wú-gbì-ré wó tí nó mbe njaanga m̀rì ndoo 'do gbí vò i,
ta bà cì yí muu ndoo,

náa ndoo gù 'de tí ta à-cee-gí gítí ndâ vò i m̀ ndoo nò.

Nìnò a gbolò nambeè m̀ Mbírì,

⁸ náa yí si à nì gí muu ndoo á go bà nì mù,
mbe je bà 'di gbí-o, ta muu jì ndoo.

⁹ Mbírì nì tà'dóó wó jì ndoo,

á go có m̀ wó mbe nìkì tí wó,
náa yí koro sàà si mí to ta rẹ̀ m̀ Bìndi-Mbírì éno máa,

¹⁰ o tí nó má gí gí, wàa,

Bìndi-Mbírì 'ví gí gí bà bàkà go có tí nó.

Có tí nó éno máa:

Bìndi-Mbírì 'ví kili ndâ i gbírì,
ta ndâ i muu to tí nó 'dáá gí á mí bà gbèe to,
wàa yí 'ví dù tí gba m̀ ndú.

¹¹ Mbírì tí mbe bàkà ndâ i 'dáá gí bàkà ndoo tí ndâ 'vii-'bá m̀ wó ta rẹ̀ m̀ Bìndi-Mbírì,
á go có m̀ wó náa à sàà kuu gbí muu wó á kùro bà suu to tí nó.

¹² Mbírì ñuka ze tacó wàa,

ze tí ndâ kpédélé 'duù tí nó mbe tee njembí ze á mífí Bìndi-Mbírì nó
'ví dù tí ndâ mbe ùlù ngba yì.

¹³ Yo delè kpónó gí tí ndâ 'duù ta rẹ̀ m̀ Bìndi-Mbírì,

tacó Bèrì-mì-Mbírì náa Bìndi-Mbírì cì cì tí wó nó

gbì ndí 'bì wó mífí yo tí ndâ mbe ùnje gítí Bìndi-Mbírì,

mbe 'di yúco tí nó tí Banga-Ngú-Có

mbe njaanga wú 'do tí m̀rì yo gí, nó gí.

¹⁴ Bèrì-mì-Mbírì a mbó tacó bà túbà máa,

ndoo bà dù tí ndâ 'vii-'bá

yee tí o bà njaanga m̀rì ndâ 'duù tí nó

náa Mbírì ñuka ndú tí ndâ 'duù m̀ wó nó gí nó,

tacó bà ùlù ngba Mbírì.

Páwòlò 'deke tí wó jì Mbírì

¹⁵ Tacó éno, ye má gù 'di có bà tee njembí yo mífí Mbe tí ndoo tí Jézù, ta có bà zè ndâ 'duù tí nó mbe kaa tí ndú jì Mbírì gí nó nìkì maa m̀ yo, ¹⁶ ye gù dù ta o 'dáá gí kù ùlù Mbírì ta pètéké tàkòcò ye tacó tí yo. ¹⁷ Ye kù 'deke tí ye ta o 'dáá gí jì Mbírì m̀ Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì, Mbírì tí Bu wotí, máa, yí 'ví si Bèrì m̀ wó 'ví je bà 'di gbí-o, ta muu, jì yo. Tacó wàa, yo 'ví nò ta yí nì gbàrájáá éno. ¹⁸ Mbírì kùtáá má si ọ yo 'ví dù go ọ rì, wàa yo 'ví nò ta ndâ ña i tí nó náa yí cì yo á gítí ndú nó, ta ña nambeè tí nó náa yí cì ndâ 'vii-'bá á gí tí nó, ¹⁹ ta ña wotí tí nó náa yí kù bàkà jì ndoo tí ndâ mbe tee

njembí ndoo mí tí wó nó, áá bà òkò tí yó ma. Káa yo bà ò wotí tí nó ni a i mí tí ²⁰ bá 'vala ndi Bindi-Mbíri 'do gbí muu'dú wó, ta bà ya yí gí bà ki tí wó gbí kù'bi mí Mbíri á gbíri, ²¹ tí gbolò gba ta ò wó wálá, tí mbe wotí, tí mbe zogo to, tí 'duù náa rẹ wó kù wu me ká kpónó lá, rẹ wó delẹ bà wu bindi bà 'vala ndi ndá 'duù 'do gbí muu'dú ndú ta ndongbú o. ²² Yí je wotí jì yí gítí ndá i 'dáá gí, yí gíi bàkà yí tí mbe zogo ndá i 'dáá gí, tí kùro ndá mbe kilí ta rẹ wó tí Bindi-Mbíri. ²³ Ndá mbe kù kilí ta rẹ mí Bindi-Mbíri a ò wó tí ndá mbe bàkà yí tí 'duù ta 'bí i mbe gboo 'do tí wó wálá ce to tí nó 'dáá gí.

2

'Do gbí ku á gí gbí 'valá

¹ Yo táánò sàà kùro Mbíri a ndá ku i, tí ndá tù-ká-kpò-có mbe bèè rò Mbíri. ² Yo ta o tí nó kù ru a ndi ndá vò 'duù muu to tí nó. Yo ta o tí nó kù 'di a có mí gba mí ndá i gbí bèri, tí vò i tí nó gbí bèri mbe zèè ndá mbe kpò có mí Mbíri gí nó. ³ Káa áá tóó táánò rò 'dá a ze, náa ye kù 'dè tí ta òndi yo nó? Ndoó táánò 'dáá gí káa ndá tù-ká-kpò-có go ndá vò 'duù tí nó. Ndoó táánò 'dáá gí a ndá 'duù mbe kù 'vala gbí ò 'dóó kpokèjì mí ndoo mbe òkò tí ndoo gbí muu ndoo. Ndoó ta o tí nó kù bàkà káa ndá i mbe te líkí'o mí tí ndoo á muu to tí nó cuki. Ndoó delẹ táánò ngbá kù 'vala ká gbí kpo-tàkòcò mí Mbíri 'vii ká 'vii ta sè ndá 'bí 'duù muu to tí nó. ⁴ Káa Mbíri zè ndoo òkò tí tó ò bà zè tí òndi náa yè rò ndoo gíi dù tí wó ngé ndii gí. ⁵ Ta o tí nó táánò náa ndá vò i mí ndoo ziki tí ta ndoo 'dáá gí nó, yí gíi 'vala ndoo ta bà je Bindi-Mbíri jì ndoo. Mbíri táánò 'vala yo a i 'do gbí nambeè mí wó. ⁶ Mbíri kaa ndoo ya tí gí mí wó, bindi yí gíi je bàndò jì ndoo á mí mí ndoo ta ndú gbíri ta rẹ mí Bindi-Mbíri tí Jézù.

⁷ Mbíri bàkà ènò tacó bà túbà jì ndá 'duù dúú bà ya tí máa, ndongbú bà bàkà nambeè mí yí jì ndoo ta rẹ mí Bindi-Mbíri tí Jézù wálá. ⁸ Mbíri táánò 'vala yo ta bà wu bà tee njembí yo mí tí wó tí Mbíri 'do ká gbí 'dóó nambeè mí wó. ⁹ Yo ka me wu'o jì yí má kózò gí, bindi yí gíi 'vala yo gbí ká có ò lá, a nambeè náa a Mbíri ká bàkà jì yo sínò. À má ènò, 'bí 'duù gbí òkò tí yo mbe cè cè-'bi, máa, a yí ká 'vala tí yí nó wálá. ¹⁰ A Mbíri ká bàkà ndoo tí ndoo tí nó kpónó nó. Yí suu ndoo ta rẹ mí Bindi-Mbíri tí Jézù, máa, ndoo 'ví 'vala tó bà 'vala ndò, á go òndi náa yí cu sàà mí to gí, máa, ndoo 'vala go yí nó.

Bindi-Mbíri bàkà ndoo 'dáá gí tí ndá 'duù gbaànjé

¹¹ Yo 'vee tí yo máa, yo táánò sàà a ndá 'di wè, gí? Yo táánò me ndá Jùdèyá lá. Ò yo tende, náa ndá Jùdèyá mbe ya gí gbí gázà gí, náa a 'duù ká waa «kù» tí ndú táánò kù go yo, máa, yo a ndá «mbe kù». ¹² Yo táánò ta o tí nó me ta ndá Bindi-Mbíri lá. Yo táánò a ndá mbe 'dó-'do, náa à 'deke yo toko ta ndá Ìziriyéli tí ndá 'duù mí Mbíri nó lá. Rẹ yo delẹ ngbá táánò gbí «cí» tí nó náa Mbíri ci ta ndá 'duù mí wó tí ndá Ìziriyéli ta o bà njú múkà mí wó ta ndá wó wálá. Yo táánò a ndá 'duù ta nje wú tí yo wálá, ta Mbíri mí yo wálá, mbe kù 'vala ká ta rẹ mí ndá i muu to tí nó.

¹³ Káa à kpónó yèè yo tí ndá 'duù tí nó náa áá táánò 'deke yo toko ta ndá 'duù mí Mbíri lá nó gí tí dè gí. À delẹ kpónò kù 'deke yo toko ta ndú ta rẹ mí Bindi-Mbíri tí Jézù. A bà ci Bindi-Mbíri muu yo ká yèè yo gí tí dè. ¹⁴ Tacó Bindi-Mbíri a làyí gbí òkò tí ndoo. Yí toko ze tí ndá Jùdèyá, ta ndá 'duù òndi náa ndú me ndá Jùdèyá lá nó, ta bà njè gbí bà 'bè tí nó táánò náa à me mí gbí òkò tí ndoo nó gí. ¹⁵ Yí njè gbí bà 'bè tí nó mbe bàkà sogote mí gbí òkò tí ndá Jùdèyá, ta ndá 'duù òndi náa ndú me ndá Jùdèyá lá nó ta bà rò có mí ndá Jùdèyá náa ndú kù zogo ta ndá 'duù nó gí, ta bà bàkà ndá Jùdèyá, ta ndá 'bí tende òndi náa 'duù tí ndá gbèè òndi náa tacó bà si gbí òkò tí ndú 'ví dù ká òkò mí maa. ¹⁶ Bindi-Mbíri toko ndá Jùdèyá ta ndá òndi náa 'bí 'duù tí gbèè dè ta bà ci yí mí tí njèèkpè mú, bindi yí gíi 'viindi nambeè gbí òkò tí ndá 'duù ta Mbíri káká'i. ¹⁷ Bindi-Mbíri toko ndá Jùdèyá tí ndá 'duù tí nó dè ta Mbíri nó, ta ndá 'bí òndi náa 'duù òndi mbe dooko ta Mbíri lá nó, wáa, có mí ndú 'ví dù ká gbaànjé má kózò gí, yí 'ví gíi ma Banga-Ngú-Có gítí «dè njembí» jì ndú toko gbaànjé. ¹⁸ A Bindi-Mbíri ká tuu Bèri-mi-Mbíri, máa, yí gí gí bà koni ndoo 'dáá gí, ndá Jùdèyá, ta ndá 'duù òndi náa òndi me ndá Jùdèyá lá nó. Tacó wáa, ndoo 'dáá gí 'ví yèè dè gí mí Bu ndoo tí Mbíri.

¹⁹ À má ènò, yo kpónò kpòè me ndá mbe 'dó-'do lá, yo delẹ kpòè me ndá wíri lá. Yo a ndá 'vii-'bá ta ndá 'duù tí nó náa Mbíri kaa ndú mò gí mí wó gí nó. Yo a ndá 'vii-nje-wu mí Mbíri. ²⁰ Ndá kpalá 'bá tí nó a ndá tú mí Jézù, ta ndá mbe 'dè-kòcò ta wotí mí Bèri-mi-Mbíri, bindi Jézù a kpalá kù jìi gbí òkò ndá kpalá tí nó. ²¹ Du 'bá tí nó 'dáá gí a i pí tí wó tí mbe te 'bá tí nó gí yaà, tí 'dóó 'bá mí Mbíri. ²² Bèri-mi-Mbíri delẹ kpòè kù bàkà yo toko ta ndá 'bí ka yo tí 'bá bà du Mbíri ta rẹ mí Bindi-Mbíri.

3

Nètè mì Páwòlò tacó tí ndá 'duù ñìnó ta ña ndú me ndá Jùdèyà lá nò

¹ À má ènò, ye kpónó tí Páwòlò kuu gbí zàà muu Bindi-Mbírì tí Jézù á tacó tí yo tí ndá 'duù ñìnó náa yo me ndá Jùdèyà lá nò. ² Ye kọrọ có máa, yo 'dí có ña gbolò nambeè tí nó náa Mbírì táánò bàkà jì ye á tacó tí yo nó ngbàrángà'ì gí. ³ Mbírì táánò ja kpá 'do nje còngò có kóó mì wó jì ye, á go có tí nó náa ye táánò kùtù nje jì yo mí gbí wáràgà ndò i nò. ⁴ Yo má 'deke wáràgà mì ye náa ye cu jì yo táánò nò gí, yo bà ñò nì gí máa, ye 'di gbí có kóó mì Bindi-Mbírì gí. ⁵ Mbírì táánò sàà 'dè gbí có kóó tí nó jì ndá 'duù lá, káa Bèrì-mì-Mbírì kpónó 'dè gbí có tí nó jì ndá tú mì Jézù, tí ndá mbe kù 'dè-kòcò ta wotí mì wó tí Bèrì-mì-Mbírì, náa Mbírì kaa ndú mò gí mì wó gí, nó gí. ⁶ Gbí có tí nó ènó máa, ndá 'duù tí nó náa ndú me ndá Jùdèyà lá nó kpónó a ndá 'vii-bá 'vii ká 'vii ta ndá Jùdèyà. Ndú ta ndá Jùdèyà 'dáá gí a gbèe dii, tí dii Bindi-Mbírì tí Jézù. Banga-Ngú-Có tí nó náa à ma jì yo ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì nó gbo ndú ta ndá Jùdèyà mí gbí gbèe «cí» tí nó náa Mbírì ci ta ndá Jùdèyà nó gí.

⁷ Mbírì táánò je ye tí mbe bàkà nètè bà ma Banga-Ngú-Có á 'do gbí 'dóó nambeè mì wó náa yí bàkà jì ye, ta bà je wotí jì ye. ⁸ Ye a 'duù ñìnó, náa 'bí 'duù gbí òkò tí ndá 'duù tí nó náa Mbírì kaa ndú mò gí mì wó tí Mbírì gí nó mbe me nji'dí ndii ye gí wálá. Káa Mbírì gii bàkà 'bí ña nambeè mì wó jì ye ta bà je ye tí mbe ma Banga-Ngú-Có jì ndá 'duù ñìnó náa ndú me ndá Jùdèyà lá nó gítí ña serè tó i tí nó náa ndú bà 'de gbí Bindi-Mbírì dúú bà ya tí nó, ⁹ ta wotí bà 'dè tà'dóó ndá nètè mì wó náa yí tí Mbírì, tí mbe suu ndá i 'dáá gí, táánò sàà nguù 'do tí ndá 'duù 'dáá gí nó jì ye. ¹⁰ Mbírì bàkà ènò, tacó wàa, ndá kpo-kpò 'duù á kùrọ ndá basili 'dáá gí, ta ndá vo-vò i gbí Bèrì mbe kù volo ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí, 'ví ñò ta ña bà 'di gbí-o mì yí tí Mbírì ni 'do mì ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì. ¹¹ Mbírì bàkà nò jé ká go có tí nó náa yí kọrọ kùrọ o bà suu to tí nó, máa, Bindi-Mbírì tí Jézù tí Mbe tí ndoo 'ví bàkà nò. ¹² Ñìnó a nderè có tí nó náa gúku bà yèè dè gítí Mbírì ta rẹ̀ mì Jézù tí ndoo tí ndá mbe kù tee njembí ndoo mítí Jézù wálá nó ká nò.

¹³ À má ènò, ye kù 'deke a tí ye jì yo máa, njembí yo 'ví mù tacó tí ye ènó máa, ye kù mbu muu yo nó lá, tacó yo bà 'de i a i 'do gbí bà mbu ye nò.

Bà zè Bindi-Mbírì niki ma

¹⁴ Ñìnó a nderè có tí nó náa ye kù 'deke tí ta tí ye ta wotí tí jì Bu ndoo tí nó ¹⁵ ta rẹ̀ wó mbe cee muu ndá 'duù gbírì, ta ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí nó, ¹⁶ máa, yí tí Mbírì tí nó ta ngba wó ká ngbèzèè á dúú bà ya tí nó 'ví tuu Bèrì mì wó jì yo, tacó wàa, njembí yo 'ví yù tí, ¹⁷ delè tacó Bindi-Mbírì 'ví gèè 'bá mì wó mì gbí njembí yo tí ndá mbe kù tee njembí mítí Mbírì. Delè tacó wàa, Mbírì 'ví si yo 'ví zè tí yo gbí òkò tí yo nìkí tí kpoò ká dúú bà ya tí. ¹⁸ Tacó wàa, yo ta ndá 'duù tí nó náa Mbírì kaa ndú mò gí mì wó gí nó 'dáá gí 'ví 'de ta wotí bà ñò tà wúlú, ta tí gángá, gii je gbí kpàrọ, ta yendi, bà zè ndoo niki ma mì Bindi-Mbírì, ¹⁹ delè ta bà ñò ña tó ña bà zè tí tí nó náa Bindi-Mbírì kù zè ta yo, náa bà 'di gbí kpétí má kpò tí gí nò. Wàa, Mbírì 'ví gèè bè wó mí gbí njembí yo.

²⁰ À ùlù Mbírì tí mbe wotí, náa a wotí mì wó ká kù si ndoo kù bàkà i me gbolò ndii ñìnó náa ndoo yù 'do tí wó nó gí, delè gii ndii ñìnó náa ndoo kù kọrọ gbí njembí ndoo nó gí. ²¹ Ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì 'ví ùlù yí dúú bà ya tí ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì. Go-i-tí-nò.

4

Bà 'vala toko gbaanjé tí gbèe dii

¹ Ye kpónó kuu gbí zàà á tacó tí Mbe tí ndoo, kù 'deke tí ye jì yo, máa yo 'ví 'vala 'vii ta ña 'válá tí nó náa Mbírì je jì yo nò. ² Yo si tí yo tí i kùrọ Mbírì lá. 'Duù 'ví si bà kọrọ có ká gítí mifi wó cuki mí to. Yo zèè tí yo gbí òkò tí yo á ta pétèké 'bi. Yo 'ví dù ta ndò njembí gbí òkò tí yo lá.

³ Yo ta o 'dáá gí 'ví jè ta bà toko có gbaanjé ta rẹ̀ mì Bèrì-mì-Mbírì, bindi yo 'ví dù toko gbaanjé ta 'dè njembí yo. ⁴ Yo 'dáá gí a gbèe dii, Bèrì-mì-Mbírì delè ká gbaanjé, ká go bà tè'è tí yo mì Mbírì táánò gí bà kọrọ có lli mítí gbèe i, ⁵ Mbe tí ndoo ká gbaanjé, Banga-Ngú-Có ká gbaanjé, bà Caka tí ká gbaanjé, ⁶ Mbírì tí Bu ndá 'duù 'dáá gí ká gbaanjé, Mbírì tí Mbe tí ndá 'duù 'dáá gí, tí mbe co gbí ndá i 'dáá gí, delè tí mbe dù gbí ndá i 'dáá gí, ká gbaanjé.

⁷ Bindi-Mbírì táánò bàkà nambeè jì ndoo gbaanjé-gbaanjé 'dáá gí, á go ñìnó náa yí ñò à 'vii gbí muu wó. ⁸ Go có tí nó náa à cù mí gbí wáràgà mì Mbírì ènó máa, «Ta o bà ya yí táánò ngéé gí yàa, yí zèè ndá zà-za gó ta yí,

yí gii njèè ndá i jì ndá 'duù,» nò.

⁹ Gbì có tí nò náa à 'dè éno máa, «Yí ya ngéé gí yaà,» nò máa yè? Gbì có tí nò éno máa, yí táánò gí 'do ngéé gbìrì yaà káa yí delè gii ya ngéé gí tà to tí nò. ¹⁰ 'Duù tí nò mbe ya ngéé gítí ndóngbù rì kà, mbe jèjèèkè tí wó cee gbì ndá i 'dáá gí nò, káa gbèe 'duù tí nò táánò mbe gí gí muu to tí tí nò nò. ¹¹ Áá táánò delè káa yí ká njèè ndá i-nambee jì ndá 'duù. Yí bàkà ndá 'bí 'duù tí ndá mbe tí ndá mbe nò tú mí wó tí Bindi-Mbìrì, ndá 'bí 'duù tí ndá mbe 'dòkò có mí Mbìrì, ndá 'bí 'duù tí ndá mbe ma Banga-Ngú-Có, ndá 'bí 'duù tí ndá mbe kpo-gbì-tà-tù ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbìrì, bindi ndá 'bí 'duù tí ndá mbe nìbà Banga-Ngú-Có jì ndá 'duù, tacó wàa, ndú 'ví 'vala go có mí Mbìrì. ¹² Yí bàkà éno, tacó wàa ndá 'duù tí nò náa Mbìrì kaa ndú mò gí mí wó tí Mbìrì gí nò 'ví dù tòko gbaanjé, wàa ndú 'ví koni tí ndú gbì òkò tí ndú, wàa ndú 'ví dù tí gbèe dii Bindi-Mbìrì ta wotí ká tí ndú. ¹³ Tacó wàa ndoo 'dáá gí 'ví dù tòko gbaanjé gbì bà tee njembí ndoo mítí 'Vii-mi-Mbìrì, delè gbì bà nò yí ní mì ndoo, yee tí o tí nò náa ndoo gí tí ndá 'dakò ta 'bí i mbe gboo 'do tí ndoo wálá, ta gbì dii ndoo yí ngbácuú go nìndi Bindi-Mbìrì gí nò gí. ¹⁴ Ndoò ta o tí nò bà dù kpòò me ká tí ndá 'vii, tacó wàa, ndá pipirì bà nìbà i mì ndá mbe kpóló-kpolo ro tacó bà bàkà tìrì bà eendi ndá 'duù 'ví tooko ta ndoo ká sàkàmàà nò lá.

¹⁵ Ndoò má a ndá mbe 'dè yúco, ndoo delè má a mbe zè tí ndoo gbì òkò tí ndoo nìkì maa, ndoo kùtáà bà bàkà i go i mì Bindi-Mbìrì tí kùro ndoo, ¹⁶ tí mbe 'deeke ndá bà 'deeke bà to tí ndoo gbaanjé-gbaanjé ta ndá yèlè 'dáá gí. Bìndi yí gii njèè ña ndá nètè mì ndá bà to tí dii ndoo jì ndú. Ndá bà to tí ndoo 'dáá gí má kù bàkà nètè mì ndú ta banga tí, ndú bàkà dii ndoo kù uu ta banga tí pètè-pètè-pètè ta tó njembí.

Ngú bà 'vala ndò ta rẹ̀ mì Bindi-Mbìrì

¹⁷ Co tí ndá i 'dáá gí, ye kù 'deke tí ye jì yo ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo, máa, yo 'ví si bà 'vala ña bà 'vala ndò tí nò ta gbì wálá, go i mì ndá 'duù ñinò mbe ùnje gítí Bindi-Mbìrì lá nò mí to. ¹⁸ Ndá ña ndá 'duù tí nò kù 'vala gbì 'dí'di'o ta kpééti ndú. Ndú mò tí ndú ta ñónókó 'do gbì bà 'vala toko ta Mbìrì gí. Tacó njembí ndú go duù. ¹⁹ Ndi nò káká'í tí ro ndú wálá. Ndú si bà bàkà vò i, ta bà dù ta go bà bàkà ndá i ñinò mbe 'vii ro 'bá lá nò, tí nètè mì ndú.

²⁰ Káa ñinò táánò me ndá i ñinò náa à nìbà ndú jì yo gítí Bindi-Mbìrì nò ká nò lá. ²¹ Sè káa ñinò yo táánò má 'di gbì yúco tí nò náa à nìbà jì yo gítí Jézù nò nìkì maa lá. ²² Yo da kperè, wàa, yo 'ví nè ká ña kpokèjì bà 'vala yo tí nò táánò, tí vò kpokèjì mbe kù eendi yo gítí bà dù ta go ndá i nò gí. ²³ Yo kojo ngú có, yo co tí ngú kpokèjì. ²⁴ Tacó wàa, yo 'ví dù tí ndá ngú 'duù náa à suu yo je kózó tí Mbìrì, náa à kù ñò ní mítí bà kaa tí yo mò gí mì Mbìrì, tí ndá mbe kù bàkà i go có mí wó.

²⁵ Á má éno, 'do tí kpónó kù ya gí kùro, ndá 'vére káká'í 'ví dù lá. Yo 'dè yúco gbì òkò tí yo, tacó yo 'dáá gí toko gbaanjé a gbèe dii Bindi-Mbìrì. ²⁶ Takòcò yo má kpolo, yo 'ví bàkà vò i lá. Yo delè 'ví si rì 'ví ta tí yo ta kpo-tàkòcò lá, ²⁷ tacó Gba-vò-i bà 'de kpokèjì gítí yo. ²⁸ 'Bí 'duù gbì òkò tí yo táánò má a mbe ngbà, yí kpónó 'ví pà 'bí cèe nètè wàa yí 'ví bàkà á bindi bà ngbà i, wàa yí 'ví koni ta ndá mbe yè. ²⁹ Yo kpolo tí yo 'do tí bà 'dè nje ñónókó. Yo 'dè káa ndá có ñinò jáá, tí ndá có mbe koni ndá mbe 'di ndú. ³⁰ Yo si bà kpolo tàkòcò Bèrì-mi-Mbìrì mí to, tacó Bèrì-mi-Mbìrì a kpá mì Mbìrì náa yí kù mítí yo, tacó bà túbà máa, yí tí Mbìrì wunò bà njaanga mi rì yo 'do gbì ndá vò i, náa o tí nò má gí gí nò. ³¹ Yo mbè ndá 'bí ka yo lá, yo gu rẹ̀kpè-rẹ̀kpè ta sé njembí gítí ndú lá. Yo gbì 'bè lá. Yo delè 'ví ñonoko ndú lá. Yo dù ta go bà bàkà vò i mítí ndá 'bí ka yo lá. ³² I ñinò náa yo 'ví bàkà gbì òkò tí yo nò 'ví dù a bà zèè kómbee gbì òkò tí yo, ta bà si có gítí vò i mì ndá 'bí ka yo mí to, á go ñinò náa Mbìrì je ta à-cee-gí gítí ndá vò i mì yo ta rẹ̀ mì Bindi-Mbìrì nò.

5

Bà 'vala gbì ngba'o

¹ Á má éno, yo tala bà mèlè ndi Mbìrì á go ndá tó 'vii mì wó náa yí zè yo nìkì maa. ² Yo delè 'ví zè tí yo gbì òkò tí yo nìkì maa, á go bà zè yo mì Bindi-Mbìrì nìkì maa, náa yí gii je ta tí wó tí banga i-cí-cí jì Mbìrì tacó bà si muu ndoo nò.

³ Yo tí ndá 'duù tí nò mbe kaa tí yo jì Mbìrì gí nò 'ví ní rẹ̀ 'bí i máa, bà-nò-vò-ndò, ta bà gbètèkè tí, ta bà ñò ndá nù 'dáá ká tí tó mí gbì nje yo lá. ⁴ Bà lòkò zu lókó, ta bà 'dè ndá có ñónókó, 'ví dù me ndá i bà bàkà-bàkà mì yo lá. Á nìkì éno máa, yo ùlù Mbìrì. ⁵ Yo te mí gbì muu yo máa, ñinò a kúkúwà-'duù, gii je ña 'duù ñinò náa ndá cè bà bàkà i mì wó 'vii ro 'bá lá nò, gii je mbe gbolò njembí, ñindi mbe gbolò njembí a bà si ndá i

muu to tí nó tí ndâ mbîrî mî wó; ña ndâ 'duu tí nó gí bà dù tí ndâ 'vii-'bá mî Bindi-Mbîrî wálá. Ndú delè gí bà dù tí ndâ 'vii-'bá mî Mbîrî wálá.

⁶ Yo si 'bí 'duu 'ví eendi yo ta 'bí ña tîrî ñónókó gítí bà bàkà ndâ i tí nó lá. Kpo tàkòcò mî Mbîrî kù tè ndâ mbe kpò có a i 'do gbí bà bàkà ña ndâ vò i tí nó náa ye 'deke ndú jì yo nó. ⁷ À má ènò, yo 'ví tè gí tàkò có mî ndâ tù-ká-kpò-có lá. ⁸ Tacó ta o tí nó táánò náa yo kù dù ta kpéetí yo nó, yo gbí 'dí'di'o. Káa yo kpónó a i gbí ngba'o, tacó yo kpónó kù dù a i ta Mbe tí ndoo. À má ènò, yo 'vala go bà 'vala ndò mî ndâ 'duu gbí ngba'o. ⁹ Tacó bàndò ñínó ta ngba'o kuu tí nó, a bàndò mî ndâ tó i, à delè a bàndò bà 'vala jáá, tí bàndò yúcó. ¹⁰ Nò gí, yo mèlè bà 'vala gbí ña kpokèjì ñínó náa tàkòcò Mbe tí ndoo 'ví peteke tí gítí yo nó. ¹¹ Yo yuu tí yo gí gbí ndâ nètè mî 'dí'di'o, ta i gbí ndú wálá nó lá. Yo tubà bà lè mî ndú gí sè. ¹² Tacó ndâ i ñínó náa a kù bàkà ndú gbí kóó nó a ndâ i ñínó náa a kpéetí káa bà 'dè có gítí ndú, àà ro ndâ 'duu gítí a nó. ¹³ Káa ngba'o má yee tí i gí, à kù ñò i tí nó, ¹⁴ tacó i ñínó náa à kù ñò nó a ngba'o. Tacó ènò, à kù 'dè có máa, «Ndí lo mbe kù tè rì,

ziya 'do tí rì,

'vala 'do gbí muu'dú lo.

Wàa Bindi-Mbîrî bà tòngbaà muu lo.»

¹⁵ À má ènò, yo kpòlo tí yo, wàa yo 'ví 'vala go bà 'vala ndò mî ndâ 'duu ñínó ta muu ká tí ndú nó. Yo 'vala go bà 'vala ndò mî ndâ sù 'duu lá. ¹⁶ 'Bá kpónó 'bu gí, káa, àá kùtáa a yo ká bà duu ndi ndâ kpalá. ¹⁷ Yo dù tí ndâ gbà'dá lá, yo dù tí ndâ 'duu mbe ñò có tí nó náa à kuu gbí muu Mbe tí ndoo nó ni. ¹⁸ Yo ñjù pe ndii muu yo lá, tacó pe bà volo yo vóló-volo. Yo si a Bèrî-mî-Mbîrî ká 'ví zèè 'bì tí yo tí kpòó. ¹⁹ Ta o tí nó náa yo má kili ta bà muu yo gí nó, yo 'ví cè ndâ cè wàa yo 'ví be ta rè Mbîrî. Yo cè ndâ cè ta bà be rè Mbe tí ndoo Jézú tí Bindi-Mbîrî gbí njembí yo jì Mbîrî. ²⁰ Yo ta o 'dáá gí 'ví 'dè niki maa jì Mbîrî tí Bu ndoo tacó ndâ i 'dáá gí ta rè mî Mbe tí ndoo Jézú tí Bindi-Mbîrî.

Ndâ nawù 'dakò ta ndâ kù ndú

²¹ Yo te duu mítí yo gbí òkò tí yo ta rè mî bà te duu mítí Bindi-Mbîrî. ²² Ndâ ni 'ví te duu mítí ndâ 'dakò mî ndú, á go bà te duu mî ndú mítí Mbe tí ndoo, ²³ tacó 'dakò mî ni a gba mî wó, á go ñínó náa Bindi-Mbîrî tí a gba mî ndâ mbe kù kili ta rè wó, tí ndâ dii wó, káa yí delè a mbe 'vala ndú nó. ²⁴ Ndâ ni 'ví te duu mítí ndâ 'dakò mî ndú gbí o i 'dáá gí, á go bà te duu mî ndâ mbe kù kili ta rè mî Bindi-Mbîrî mítí wó gbí o ndâ i 'dáá gí.

²⁵ Wàa yo tí ndâ 'dakò, yo 'ví zèè ndâ nawù yo niki maa, á go bà zèè ndâ mbe kù kili ta rè mî Bindi-Mbîrî mî wó niki maa, náa yí gii cì tí muu ndú, ²⁶ tacó bà kaa ndú mò gí mî Mbîrî, á bindi bà caka tí ndú ngbàrángà'i ta ngo, delè ta có gbí nje wó. ²⁷ Yí bàkà ndú ènò, tacó wàa, ndú 'ví dù tí kùro yì go ngbàrángà bongo, ta ndi bètí tí wálá, mbe kamundò tí njí'dí lá, delè ta 'bí i go kà kperè nó gbí gbaanjé wálá.

²⁸ À má ènò, yo tí ndâ 'dakò 'ví zèè ndâ nawù yo niki á go bà zèè tí 'duu niki mî wó ta kpéetí wó. Gbí có tí nó ènò máa, 'duu mbe zèè nawù wó niki maa, kù zèè nó a 'doó mîrì wó niki maa. ²⁹ Tacó 'bí 'duu jé mbe sogo 'doó mîrì wó wálá. Yí ta o 'dáá gí kù kpòlo tí 'doó mîrì wó ta bà zò i. Ñínò a gbèè ña i tí nó náa Bindi-Mbîrî kù bàkà ta ndoo tí ndâ mbe kù kili ta rè wó nó ká nó, ³⁰ tacó ndoo a ndâ dii wó. ³¹ Ñínò a gbí nderè có tí nó náa 'dakò 'ví si tí ta ndâ bu wó ta nawu wó mí to, wàa yí 'ví zèè nawù wó wàa ndú sósò'ò 'ví dù tí gbèè 'duu nó ká nó. ³² Ñínò a gbolò có, tí có serè. Káa ye kù ni a Bindi-Mbîrî ta ndâ mbe kù kili ta rè mî Bindi-Mbîrî. ³³ Ndò có mî ye náa ye bà kì jì yo ènò máa, wò tí 'dakò 'ví zèè nawù lo niki á go bà zèè 'doó tí lo niki maa mî lo. Wàa wò tí nawù 'dakò 'ví 'di có mî kù lo.

6

Ndâ 'vii ta ndâ bu ndú ta ndâ nawu ndú

¹ Ndâ 'vii, yo 'di có mî ndâ mbe jò yo ta rè mî Mbe tí ndoo. Ñínò a nètè mî yo. ² Tacó có tí nó máa, «Tègàrà ndâ bu lo ta nawu lo» nó a kpédélé có náa Mbîrî 'dè ta cí ká tàkò ènò máa, ³ «'Duu má tègàrà ndâ bu wó ta nawu wó, yè bà tè 'duu tí nó wálá. 'Duu tí nó delè bà tù undù mî muu to tí nó.»

⁴ Wàa ndâ bu ndâ 'vii, ta ndâ nawu ndâ 'vii, yo 'ví bàkà ndâ i ñínó mbe kù kpòlo tàkòcò ndâ 'vii mî yo nó lá. Yo nibà ndâ tó kpokèjì jì ndú gbí pètèkè có á go ñindi Mbe tí ndoo.

Ndâ bòò ta ndâ mbe tí ndú

⁵ Yo tí ndâ bòò, yo 'di có mî ndâ 'duu tí nó ta rè ndú a ndâ mbe tí yo á muu to tí nó nó, tí yúcó bà 'di có ta tîrî gbí wálá, á go bà 'di có mî Bindi-Mbîrî mî yo. ⁶ Yo 'ví 'di có

mì ndú me ká mí tí ọ̀ ndú cuki tacó bà peteke tàkòcò ndú nò lá. Yo bàkà 'do gbí njembí yo, tacó a Mbířì ká 'dè có jì yo tí ndà bòò mì Bìndi-Mbířì, máa, yo bàkà é nò. ⁷ Yo bàkà nètè ta cèřèřé tí yo, ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo, me ta rẹ̀ mì ndà 'duù lá. ⁸ Yo te mí gbí muu yo máa, bòò má bàkà tó nètè, Mbířì bà si yí sínò wálá. Gba delè má bàkà tó nètè, Mbířì bà si yí sínò wálá.

⁹ Wàa yo tí ndà mbe tí ndà bòò 'ví tẹ̀gàrà ndà bòò mì yo, á go bà tẹ̀gàrà yo mì ndú. Yo 'ví kořo muu yo máa, Mbe tí yo ta ndú 'dáá gí ká gbaànjé gbířì, ndà 'duù kùro wó delè 'dáá gí 'vii ká 'vii.

Kùngù mì Mbířì

¹⁰ Ndòngbù có mì ye jì yo éno máa, yo je mbí yo mí tí bà dù toko ta Mbe tí ndoo kácá-kácá, yo delè 'ví je mbí yo mí tí wotí mì wó mbe me gbolò nò. ¹¹ Yo 'viindi tí yo ta ndà zì'í-gó tí nó náa Mbířì njèè jì yo nó tí kpoò, wàa yo 'ví ù ta Gba-vò-i. ¹² Tacó ndà ku'dì tí nó kpónó náa ndoo kù jòò tí ndoo gbí gó ta ndú nó me ndà 'duù lá. Ndoo kù jòò tí ndoo gbí gó a i ta ndà kpo-kpò gba, tí ndà rẹ̀ngbó 'dí'di'o muu to tí nó, tí ndà vo-vò lílí mbe kù dù gbí bèřì. ¹³ Á má é nò, yo yuu bongo gó mì Mbířì! Tacó wàa ku'dì tí nó má tè yo ta gó tí bàndò, yí 'ví 'de yo tí ndà 'dakò, yo má gò gó ta ndú cee gí, yo bà zèè bàndò mì yo.

¹⁴ Nò wélé gí, yo 'viindi tí yo, yo ẹ̀re yúcó tí wú'dè á mì rẹ̀dè yo, wàa yo 'ví le bà bàkà ndà i go ñinó náa à tí nó tí i-tàkòcò. ¹⁵ Tàmà tí kò yo 'ví dù a go bà ma Banga-Ngú-Có gítí bà dù níki maa jì ndà 'duù. ¹⁶ Yo ta o 'dáá gí 'ví te bà tee njembí mí Mbířì tí kùngù tacó bà lí gířì mì Vò-'duù-tí-nò náa yí gba ta kpiřì nò 'do tí yo gí. ¹⁷ Yo 'ví te bà njaanga miřì yo mì Mbířì 'do gbí vò i mí tí muu yo tí tàgíyá, wàa có mì Mbířì náa Bèřì-mi-Mbířì 'dè jì ndoo nó 'ví dù tí sizo á tà 'bì yo.

¹⁸ Yo 'deke tí yo jì Mbířì ta wotí mì Bèřì-mi-Mbířì ta o 'dáá gí á tacó ndà i ñinó ta go ndú tí yo nò. Wo yo 'ví co ta bà dù tí zò'o kù 'deke tí yo jì Mbířì á tacó tí ndà 'duù tí nó mbe kaa tí ndú jì Mbířì gí nó lá. ¹⁹ Yo delè 'ví 'deke tí yo jì yí máa, yí 'ví wu có tí nó náa ye 'ví 'dè nó á mí gbí nje ye. Yí delè 'ví je njembí bà 'dè có ta gúku gbí wálá jì ye, wàa ye 'ví 'dè ta gbí ngiì Banga-Ngú-Có jì ndà 'duù. ²⁰ Tacó ye a 'duù ñinó náa à kù tuu ye ta Banga-Ngú-Có. Ye delè kpónó kuu gbí zàà á muu có bà ma Banga-Ngú-Có. Á má é nò, yo 'deke tí yo á tacó tí ye jì Mbířì, máa, ta o tí nó náa ye má kù ma Banga-Ngú-Có nó, gúku 'ví bàkà ye lá.

Ndòngbù 'vé mì Páwòlò

²¹ Yo má 'vee có tí ye, ta ndà i ñinó náa ye kpónó kù bàkà nó, Tikíkùsù tí nó tí kpóló-kpolo ná'vindi ndoo, á mbe kù koni ye ta njembí wó gbaànjé ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbířì nó, bà 'dè ndà có tí nó gbaànjé-gbaànjé jì yo gí. ²² Ye kpónó kù tuu yí nó, tacó bà ya gí bà 'dè ndà ña ñinó tí ze kàà nó jì yo kà, tacó wàa, yo 'ví zèè ta njembí yo.

²³ Ye kù 'deke tí ye jì Bu ndoo tí Mbířì, ye delè kù 'deke tí ye jì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbířì, máa, ndú 'ví si yo 'ví dù ta njembí yo 'dèè kpóó; 'bí i delè 'ví ba muu yo lá; máa, ndú 'ví si yo 'ví zè tí yo gbí òkò tí yo níki maa, ndú delè 'ví si yo 'ví tee njembí yo mí Mbířì, ndà ná'vindi. ²⁴ Mbířì 'ví bàkà nambeè mì wó jì yo, tí ndà mbe kù zè Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbířì níki dúú bà ya tí .

Páwòlò cu wáràgà jì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ m̀ Bìndi-Mbírì gbí gbata FÌLÍPÌ

¹ A ze tí ndâ Páwòlò ta Timátéyò, tí ndâ bòò m̀ Bìndi-Mbírì tí Jézù ká kù cu wáràgà tí nó jì ndâ tó 'duù m̀ Mbírì mbe 'vala toko ta Bìndi-Mbírì tí Jézù gbí gbata Filípì. Ze kù cu wáràgà tí nó jì yo ta ndâ kpo-kpò 'duù kùro yo, ta ndâ 'duù tí nó mbe kù koni ndâ kpo 'duù kùro yo ta nètè yo, tí ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ m̀ Bìndi-Mbírì kà nó 'dáá gí. ² Ze kù cu wáràgà tí nó ta bà 'deke tí ze jì Mbírì tí Bu ndoo, delè ta bà 'deke tí ze jì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì, máa, ndú 'ví bàkà nambeè jì yo, ndú delè 'ví sí 'bí i 'ví ba muu yo lá.

Páwòlò 'deke tí wó jì Mbírì tacó tí ndâ mbe 'deke waràgà tí nó

³ Ye tí Páwòlò ta o 'dáá gí kù 'dè niki maa jì Mbírì m̀ ye ta o tí nó náa ye má kù kojo có tí yo. ⁴ Ye ta o 'dáá gí kù 'deke tí ye jì Mbírì tacó tí yo ta líkí'ó tí ye. ⁵ Tàkòcò ye delè peteke gítì yo ngé ma, tacó bà dù yo tí ndâ mbe koni ye ta bà je wotí jì ye gítì bà ma Banga-Ngú-Có 'do tí o bà 'bità bà 'di Banga-Ngú-Có mì yo, yee gbí rì tí nó wúnò nó. ⁶ Ye nò ni gí, máa, Mbírì tí mbe 'bità bà tè kùro yo tí kpokèjì tí nó nó bà tè kùro yo yee tí o bà gí yo tí ndâ 'dóó nínò mì wó ta rì bà gí Bìndi-Mbírì tí Jézù wúnò gí.

⁷ Áá mì ye a yúcó tacó bà dù ta tàkòcò ye pètékè'i gítì yo ènò, tacó có tí yo ta o 'dáá gí kuu gbí njembí ye, tacó yo a ndâ ka ye, náa Mbírì kù bàkà nambeè jì ndoo ta ndoo kpónó sí ye kuu gbí zàà nó. Yí delè táánò bàkà nambeè jì ndoo ta ndoo ta o tí nó náa ye táánò kuu sè, kù tí muu Banga-Ngú-Có, ta bà 'dè ndâ có nínò náa à tí á gítì nó. ⁸ Mbírì nò ni gí, máa, kó'ó tí yo 'dáá gí bà zi ye gí. Tàkòcò ye peteke gítì yo 'dáá gí ká go bà peteke tàkòcò Bìndi-Mbírì tí Jézù gítì yo.

⁹ Ye kù 'deke tí ye tacó tí yo jì Mbírì ènò máa, yo ta o 'dáá gí 'ví zè tí yo gbí òkò tí yo niki túkà'i. Yí delè 'ví je cee muu tacó bà 'viiki gbí có jì yo. ¹⁰ Tacó waa, yo 'ví dù tí ndâ 'duù nínò ta bà lè tí yo wálá nó kù ù ta ndi o bà co Rì bà gí Bìndi-Mbírì, ¹¹ tí ndâ 'duù mbe 'de tó i tí nó náa Jézù bà gí tí nó me gbolò. Tó i tí nó tí bà dù jáá kùro Mbírì, tacó bà wu rẹ̀ Mbírì, ta bà ùlù yí nó.

'Válá a Bìndi-Mbírì

¹² Có tí nó ta go bà 'dè jì yo tí ye nó a có gítì i tí nó mbe 'de ye nó, ndâ ná'vindí. I tí nó tí bà te ye mí gbí zàà nó njaanga a kpokèjì bà ma Banga-Ngú-Có jì ndâ 'duù. ¹³ Tacó ndâ àsikèrì mbe kù kpolo tí 'bá mì ngáangbá gba mì ndâ Rómànò 'dáá gí, ta sè ndâ 'duù gbí gbata Rómà 'dáá gí, kpónó nò ni gí, máa, à te ye mí gbí zàà nó a i muu Bìndi-Mbírì. ¹⁴ Bà dù ye gbí zàà nó kù yà a njembí ndâ 'bí ná'vindí ndoo gítì bà kojo có l̀ míti Mbe tí ndoo. Ndú kpónó kù ma có mì Bìndi-Mbírì ta gúku tí ndú wálá.

¹⁵ À dú káa yúcó, máa, a go bà tò kii, ta go bà gbòò'bè ta ye ká kù te ndâ 'bí 'duù gítì nètè bà ma có gítì Bìndi-Mbírì. Káa ndâ 'bí 'duù kù bàkà 'do gbí có mì tò njembí. ¹⁶ Ndâ 'duù nínò mbe kù bàkà 'do gbí có mì tò njembí nó kù bàkà tacó ndú zè ye niki maa. Ndú delè kù bàkà tacó ndú nò ni gí, máa, à te ye mí gbí zàà nó a i tacó bà tí muu Banga-Ngú-Có. ¹⁷ Káa ndâ 'duù tí nó mbe kù ma có gítì Bìndi-Mbírì tacó bà tò kii ta ye, delè tacó bà gbòò'bè ta ye nó, kù bàkà káa 'dóó nètè mì ndú gítì mìrì ndú. Ye tà kpèti má kù 'de gbí zàà káa káa kpo se muu gbí ndâ i tí nó náa ndú kù bàkà nò, nínò a i nínò mbe niki tí ndú. ¹⁸ Káa 'bí có a nínò máa, ye má kù bàkà a nètè nínò náa à tí nó, ye 'ví je a 'válá, wèè, ye 'ví je a ku wè? ²³ Ye kpónó yee tí bà njèè kpokèjì mì ndâ 'válá ta ku gí, káa ye nò 'dóó kpokèjì nínò náa ye 'ví co tí nó ni lá. Go bà co tí kpokèjì mì ku, waa ye 'ví ya gí mì ze ta Bìndi-Mbírì tí ye ndii go bà co tí kpokèjì mì 'válá gí. ²⁴ Káa ye kojo có máa, yo bà 'de i me gbolò a i 'do gbí bà 'vala ye. ²⁵ Nínò a i nínò náa ye nò ni

ngbàrángà'i gí nó ká nò. À má éno, ye bà co tí kpokèjì mì 'válá. Ye nò ni gí, máa, ye bà dù tí wuù tacó bà konì yo 'dáá gí, tacó wàa yo 'ví tee njembí yo míti Bindi-Mbíri ta peteke tàkòcò yo dúú kú ya tí. ²⁶ Bà dù ye tí wuù, tacó wàa ye 'ví dele ta ndi ye ya gí mì yo nò, 'ví dù jì yo tí gbólò nderè bà ùlù Bindi-Mbíri tí Jézù.

²⁷ Yo ta o 'dáá gí 'ví kù' bà á 'do tí ndâ i ñinó mbe kù co ta yo me tí kpokèjì mì Banga-Ngú-Có mì Bindi-Mbíri lá nò. Tacó wàa, ye kpèti má ya gí mì yo ká lá, ye 'ví dù me 'dú kù 'di có tí yo, máa, yo kù rò tíyò tí ndâ 'dakò ta có mì yo ká gbaanjé kù konì tí yo tacó bà ru ndi kpokèjì mì Banga-Ngú-Có. ²⁸ Yo 'ví cì gúku tí ndâ mbe kù jòò gbí có ta yo tacó bà 'visì muu yo 'do tí kpokèjì mì Bindi-Mbíri nò lá. Yo dù ta o 'dáá gí ká tí ndâ yú 'dakò. Bà epe gba có mì yo gbaanjé nò 'ví dù jì ndú tí sepe, náa Mbíri bàkà tacó bà túbà bà mì ndú jì ndú, káa à 'ví dù tí i bà túbà jì yo éno máa, yo bà dù tí ndâ 'válá. ²⁹ À wu jì yo sàa gí, máa, yo bà dù me ká tí ndâ mbe ùnje gítí Bindi-Mbíri cuki lá. Yo delè bà mbu muu wó. ³⁰ Yo kpónó yuu tí yo mí gbí gó tí nó náa yo táánò nò ye kù gò nó gí. Ye delè kpónó kpòò kù gò káa gó, á go có tí nó náa yo kù 'dì nò.

2

Bà si tí Bindi-Mbíri tí i lá

¹ Bà 'vala ta rè mì Bindi-Mbíri dú má káa i ñinó mbe kù je wotí jì yo, bà zè yo niki maa mì Bindi-Mbíri dú má káa i mbe kù yìi yo, gbèe Bèri tí nó mì Mbíri nó má kuu gbí njembí yo 'dáá gí, njembí yo dú má káa 'dè njembí, tí njembí ndâ mbe nò yè ro 'duù, ² yo tò muu líkí'o tí nó tí ye nó ta bà kojo có mì yo 'ví dù ká gbaanjé. ³ Yo 'ví tò kù gbí òkò tí yo lá. Yo delè 'ví bàkà 'viya gbí òkò tí yo lá. 'Bí 'duù gbí òkò tí yo 'ví bàkà tí wó máa yì ma nò jì ndâ 'bí ka wó lá, yí 'ví si ndâ 'bí ka wó ta o 'dáá gí tí ndâ kpóló-kpolo 'duù ndii yí gí. ⁴ 'Duù 'ví kojo có me ká gítí mīri wó cuki lá, yí 'ví kojo có gítí ndâ 'bí ka wó. ⁵ À 'ví dù gbí muu yo káa gbèe ña có tí nó gbí muu Bindi-Mbíri tí Jézù nò:

⁶ Tú Jézù táánò a tú Mbíri,

káa yí zèè có gítí bà dù yí tí Mbíri nò me kácá-kácá lá.

⁷ Yí gii jee bà dù tú wó tí tú Mbíri nó mí to,
yí gii je tú bòò.

À gii jò yí je cè kòzò tí ndâ 'duù.

⁸ Yí mà gii 'de tú wó tí tú 'duù,
yí gii si tí wó tí i kuro Mbíri lá,
ta bà 'di có mì Mbíri gí mì ku,
náa à kpèti káa bà ci yí mí tí njèèkpè mù,
yí gii ùnje gítí gí.

⁹ Tacó éno, Mbíri gii te yí ngéé gí yaà,
bindi yí gii gbí rè ñinó mbe wu co tí ndâ 'bí rè 'dáá gí nó mí muu wó.

¹⁰ Tacó wàa, ndâ i tàri,
ta ndâ i muu to tí nó,
ta ndâ i tà to 'dáá gí 'ví ùlù rè Jézù.

¹¹ Delè tacó wàa, ndâ 'duù 'ví 'dè có ta nje ndú gbí ña ndâ nje có 'dáá gí,
máa, Bindi-Mbíri tí Jézù a Mbe tí ndoo,
tacó bà wu ta re Mbíri tí Bu ndoo.

Bà tòngbaà go ngba'o muu to tí nó

¹² Yo 'do sàa káa ndâ mbe kù 'di có mì ye ta o 'dáá gí, ndâ tó 'duù mì ye. Káa yo 'ví dù tí ndâ mbe 'di có mì ye nò me ká ta o tí nó náa ndoo má kuu ta ndoo a bà gbèe to nó lá. Yo dù kácáá nje nètè, tacó bà 'vala mīri yo 'do gbí vò i ta 'di á nje yo wálá. ¹³ Tacó a Mbíri ká kù bàkà nètè gbí njembí yo, tacó wàa yo 'ví dù ta go bà bàkà i tí nó mbe kù peteke tàkòcò wó nò.

¹⁴ Yo 'ví bàkà ndâ i 'dáá gí me ta bà 'dè ngùrù-ngùrù có lá. Yo delè 'ví bàkà ndú me ta bà 'dè kòlòwò lá, ¹⁵ tacó wàa, yo 'ví tù ta bà tí yo tí ndâ yè ta vò i mì yo wálá, ta njembí yo ngbàrángà'i, tí ndâ 'vii mì Mbíri ta bà lè tí yo wálá, gbí òkò tí ndâ voló-volo 'duù tí nó kpónó mbe kù co tí lókó-loko kpokèjì nò. Yo kojo muu yo éno máa, yo kù 'vala gbí òkò tí ndú go ngba'o. ¹⁶ Yo zèè có tí nó mbe kù je 'válá jì yo nó tí kpoò. Tacó wàa, à má wúnò ta o bà co ri tí nó tí ri bà gi Bindi-Mbíri gí bà waa có nó, ye 'ví cè ta cè-'bi éno máa, ye táánò i me kù ngèlè lá. Ye delè ka wu'o me sínò lá.

¹⁷ À kpèti kpónó má 'dè có éno máa, à ci mbelè ye jì Mbíri á go bà ci njembí yo jì yí nò, tàkòcò ye bà peteke gí. Có gbí njembí ye delè éno máa, tàkòcò yo 'ví peteke á go bà

peteke tàkòcò ye. ¹⁸ À má ènò, tàkòcò yo delè 'ví dù pétékè'i, wàa tàkòcò ndoo 'dáá gí 'ví peteke toko gbaànjé.

Ndà Timàtéyò ta Èpàfòròdítù

¹⁹ Ye kù koṛo có lli mítí Mbe tí ndoo Jézù éno máa, yí 'ví si ye 'ví tuu Timàtéyò ya tí gí mì yo kà gálà, tacó wàa ye má 'di vò ña ñinó náa à tí yo kà nó gí, njembí ye 'ví kí ta tí to. ²⁰ Ye ñò 'bí 'duù káká'i ta tó njembí wó, mbe kù koṛo có ta njembí wó gbaànjé gítí yo bindi wó, wàa ye 'ví tuu yí jì yo nó lá, ²¹ tacó ndà 'duù mì ze káà 'dáá gí kù bakà káa ndá 'dóó nètè mì ndú. Ndú kù bakà me ndá nètè mì Jézù lá. ²² Káa yo ta kpééti yo ñò ni gí máa, Timàtéyò me có 'di lá. Yí kù bakà nètè toko ta ye gítí Banga-Ngú-Có, go 'vii mbe kù bakà nètè ta bu wó. ²³ À má ènò, ye má ñò ña ñinó náa à tí ye nó gí, ye ngé kù tuu yí jì yo. ²⁴ 'Dóó ye ta miṛi ye ngbá kù koṛo có bà ya gí mì yo kà, náa Mbe tí ndoo má je nó jì ye gí nò.

²⁵ Káa à kpéti ká ènò, ye kù koṛo có éno máa, bà tuu Èpàfòròdítù mì ye jì yo a kpóló-kpólo có ngé ndii gí. Yí a ná 'vindi ye, yí a ka nètè mì ye, yí a ka ye àsikéri, yí delè a 'duù tí nó náa a yo táánò ká tuu yí gí tí, tacó bà kpólo tí ndá 'bí i ñinó náa à tí nó tacó tí ye. ²⁶ Ye kù tuu yí jì yo, tacó kó'o tí yo tí wó ngé. Njembí wó delè wálá ta go bà ñò yo, tacó yo 'di có sé'i tí nó táánò mbe bakà yí nó gí. ²⁷ Sé'i tí nó dù me yí tí vò bà i. Yí ñò ndá ku ta ṛo wó, káa Mbíri gii ñò yè ṛo wó gí. Tacó bà cì yí táánò bà zi a ndi mbugo tí nó náa ye kpónó kuu gbí nò. ²⁸ Ye kù tuu yí jì yo gálà tacó wàa njembí ye 'ví 'dèè tí gàà, wàa njembí yo delè 'ví 'dèè ta bà ñò yí. ²⁹ À má ènò, yo te wiṛi mítí wó ta líkí'o tí yo. Yo tégàrà ña ndá 'duù ñinó go yí nó tí kpoò, ³⁰ tacó yí táánò ñò ndá ku ta ṛo wó tacó bà bakà nètè mì Mbe tí ndoo. Yí delè gii yuu miṛi wó mí gbí kpalá kù koni ta ye tacó tí yo.

3

Cèe kpokèji 'válá mì ndá mbe kù kili ta ṛè mì Bindi-Mbíri

¹ Ndòngbú có mì ye jì yo go éno máa, yo dù ta tàkòcò yo pétékè'i tacó yo a ndá 'dóó ñinó mì Mbe tí ndoo, ndá ná 'vindi ye. Bà cu wáràgà jì yo káká'i gítí gbèe ndá i tí nó me nètè mbe te ṛiki mí gbimbí ye lá. Káa àà bà dù a nètè tacó bà kpólo tí yo.

² Yo kpólo tí yo 'do tí ndá bô tí nó tí ndá mbe bakà vò i, tí ndá mbe kù waaka nje kù tí ndú nò. ³ Tacó ndoo me go ndú lá. A ndoo ká ya gí gbí cèe gázà, a ndoo ká kù bakà i-Mbíri ta wotí mì Bèri-mi-Mbíri. Ndoò delè kù cè cè-'bí a i ta ṛè mì Bindi-Mbíri tí Jézù, ndoo tee njembí ndoo mítí dii ndoo lá. ⁴ Ta ndá ña ñinó 'dáá gí, àà kùtáà bà dù á mì ye a nderè tacó bà tee njembí ye mítí dii ye. 'Bí 'dakò má 'dè có éno máa, àà mì yí a nderè tacó bà tee njembí yí mítí dii yí, nderè mì wó nò bà ndii nderè mì ye wálá. ⁵ Tacó à má gítí ye, à ya ta ye gí gbí gázà ta sili bindi bà jò ye vò-nje ta'ò, go i gbí tàkii mì ndá Jùdèyá gí. Nya ye a Ìziriyéli, tí 'vii kòti Bènjàminò, tí Ìziriyéli gbúú-gbuu, náa ndá bu ye ta nawu ye só káa ndá Ìziriyéli. À má gítí có bà ṛu ndi tàkii mì ndá Jùdèyá, ye táánò a mbe kpólo tí tàkii mì ndá Jùdèyá ⁶ À má gítí có bà tí muu tàkii mì ndá Jùdèyá, ye táánò a mbe kù mèèkè'i tí ndá mbe kù kili ta ṛè mì Bindi-Mbíri. À má gii gí gítí có bà co jáá tí kpokèji mì có mì Mòze, bà lè táánò tí ye gbaànjé wálá.

⁷ Ye táánò sàà kùro bà 'de tí ze ta Bindi-Mbíri kù si ndá i tí nó tí ndá tó i mbe koni ye, káa ye kpónó gii ñò ni gí máa, ndú a ndá i mbe kù ya ta ye gí nje vò i. ⁸ Ye kpónó ñò 'bí i gbaànjé 'do gbí òkò tí ndá i tí nó 'dáá gí ṛo ye tí i mbe koni ye lá, tacó ye ñò Bindi-Mbíri tí Jézù tí Mbe tí ye ni ngé ndii gí. Ye unje gítí bà bè gbí ndá i 'dáá gí tacó tí wó gí. Ye kpónó kù ñò ndá i ṛo ye 'dáá gí ká go ndá zukùmèè, i gbí bà ñò Bindi-Mbíri ni mì ye ndii i gbí ndá i 'dáá gí gí; ye delè gii ñò ndá i ṛo ye 'dáá gí tí i lá, ⁹ tacó wàa ye 'ví 'de tí ta bándò bà dù ye ngbè mì ze ta Bindi-Mbíri. Ye kù pà me 'dóó kpokèji mì ye, tí kpokèji tí nó mbe si ye kù ṛu a ndi có mì Mòze, tacó wàa ye 'ví dù tí 'duù jáá kùro Mbíri nó lá. À tí ye kpónó káa go bà dù tí 'duù jáá kùro Mbíri 'do gbí bà tee njembí ye mítí Bindi-Mbíri. Ñinò a ña kpokèji bà dù tí 'duù jáá kùro Mbíri, mbe 'bí 'do tí bà tee njembí 'duù mítí Mbíri. ¹⁰ Ye kùtáà má ñò Bindi-Mbíri ni go có tí nó gbí njembí ye nó gí! Ye má ñò wotí tí nó mbe 'vala yí 'do gbí muu'dú wó nó ni gí! Ye má kònò ña bà kònò sé'i tí nó náa yí táánò kònò nó, bindi ye 'ví cì ña ku mì wó nó gí, 'bí có mì ye bà dù káká'i wálá. ¹¹ Ñinò a kpokèji tí nó náa ye kù koṛo có gítí bà 'vala ndi ye 'do gbí muu'dú ye go i mì Bindi-Mbíri lli mítí nó ká nò.

Bà ya ndíri gítí i ñinó náa a tí

¹² Ye kpónó kù bakà me tí ye, máa, bà lè cee 'do tí ye gí nó lá; ye kù kpòkò a tí ye tacó bà 'de tó i tí nó náa Bindi-Mbíri zèè ye tí 'duù mì wó, wàa ye 'ví dù go yí nò. ¹³ Ye kù

bàkà me tí ye, máa, ye 'de i tí nò gí nò lá, ndá ná'vindí ye. Káa gbèe i ñinó náa ye kú bàkà nó a bà ò-bà-mbí ndá i ñinó mbe ndii gí nò. Ye kpónó kú bàkà wotí a i gítí ndá i ñinó kùro ye nò. ¹⁴ Ye kú jòò tí ye a i gítí bà ya gí kùro tacó bà yee tà é tí nó mì Mbíri, náa yí kú tè ta é tí ndoo ta rè mì Bindi-Mbíri tí Jézù gítí 'válá tí nó gbíri nò.

¹⁵ Ñinò a có náa à 'ví dù gbí muu ndoo tí ndá 'duù ñinó ta gbí dii ndoo mbe yù gí nò ká nò. Káa ndá 'bí có mbe co tendè má kuu gbí muu yo, Mbíri bà 'dè gbí ndú ji yo gí. ¹⁶ Káa ndoo 'ví ru káa ndi kpokèji tí nó náa ndoo kpónó kuu tí nò.

¹⁷ Yo mèlè ndi ña 'válá mì ye nó toko gbaanjé, ndá ná'vindí ye. Yo delè 'ví kpolo ro yo mítí ndá 'duù ñinó mbe kú 'vala go ñinó náa yo ñò 'do mì ze nò. ¹⁸ Ye 'dè có tí nó ji yo 'vili-'vili, káa ye kpónó kú bùù nó a gbí ndí ta ngo-ro tà ro ye ji yo, máa, a ña bà 'vala ndá 'duù me mbe ká kú njèè gbí òkò tí ndú ta njèèkpè mì mì Bindi-Mbíri. ¹⁹ Ndòngbú i tacó tí ndá mbe kú 'vala gbí ña kpokèji tí nó káa bà mi ndú. Mbíri mì ndú káa i-zó-zó. Ndú kú cè-'bì ká ta rè ndá i-nò mì ndú náa ndú kú bàkà nò. Njembí ndú delè ká tí ndá i muu to tí nò. ²⁰ Káa à má gítí ndoo, 'bá mì ndoo a i gbíri. Mbe 'vala ndoo, tí Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbíri bà gi a i 'do gbíri. Ndoò kpónó léngé-linge kú ù nó a ndi bà gi yí ²¹ gí bà 'visi jò'dòkò dii ndoo tí nó tí i mì ku nó tí wu dii á go dii wó, á ta wotí tí nó mbe si yí 'ví dù tí Mbe tí ndá i 'dáa gí nò.

4

Páwòlò kpo-gbí-tà-tù ndá mbe kú kili ta rè mì Bindi-Mbíri gbí gbata Filípi

¹ À má ènò, yo tí ndá ná'vindí ye, ye zè yo niki ma, kò'o tí yo bà zi ye gí! Yo a ndá mbe kú peteke tàkòcò ye! Yo a ndá mbe kú njè muu ye! Yo tee njembí yo mítí Mbe tí ndoo tí kpoò, ndá tó kómbe ye.

² Ye kú 'deke tí ye ji ndá Èvódiyà ta Síndikè máa, ndú 'viindi gbí òkò tí ndú ta rè mì Mbe tí ndoo. ³ Ye delè kú 'deke tí ye ji wò tí Sizigúsú tí 'dóó ka ye mbe te kori á go gbí rè lo tí nó, máa, wò 'ví koni ndá niú tí nó náa ye ni rè ndú sósò'ò nò, tacó a ndú táánò ká rò tiyò seè tí ye gbí gó muu Banga-Ngú-Có, ndú sósò'ò nò, gi je Kèléméndè, gi je ndá 'bí ka netè mì ye 'dáa gí. Rè ndú nò 'dáa gí kú gbí wáràgà mì ndá 'válá.

⁴ Có gbí njembí ye ji yo éno máa, yo 'vala ta Mbe tí ndoo ta pétékè tàkòcò yo. Ye bà bùù gbí ndi có tí nó ji yo. Có mì ye ji yo éno máa, yo dù ta pétékè tàkòcò yo. ⁵ Yo 'ví 'vala ta ndá ña ndá 'duù 'dáa gí ta tó njembí yo, tacó Mbe tí ndoo kpónó-kpónó kèji. ⁶ Njembí yo 'ví mù tacó 'bí ña i ngé gí lá. I má mì yo wálá, yo 'ví 'deke tí yo ji Mbíri, yo tù 'bì yo ji yí, yo 'deke rè ndá i tí nó náa ndú mì yo wálá nó ji yí, yo 'de niki maa ji yí. ⁷ Bindi ña 'dè njembí tí nó mì wò tí Mbíri náa ña mì 'bí 'duù muu to tí nó ngé gí wálá nó 'ví kpolo tí njembí yo, yí delè 'ví kpolo tí bà kojo có mí yo tacó yo a ndá ñinó mì Bindi-Mbíri tí Jézù.

⁸ Ndòngbú có mì ye ji yo éno máa, yo 'ví si à 'ví yè gbí njembí yo káa yúco, ndá ná'vindi ye. Yo si à 'ví dù gbí muu yo káa cèe có, ta có ñinó jáá, ta có ñinó tí tó có, ta ngbàrángà có, ta tó rè. Yo 'ví kojo có ká gítí ndá i ñinó mbe 'vii tí ndá i náa à 'ví ùlù ndú nò. ⁹ Yo ya gí kùro ta bà bàkà ndá i tí nó náa yo táánò tala bà bàkà ndú 'do mì ye, ta ndá i ñinó náa ye nibà ndú ji yo nò. Yo bàkà go ndá có ñinó náa yo 'di 'do gbí nje ye, ta ndá i ñinó náa yo táánò ñi yo kú bàkà nò, bindi Mbíri tí mbe je 'dè njembí ji yo bà si yo 'ví dù niki maa dúú bà ya tí.

Páwòlò 'dè niki maa tacó ndá i-nambee náa à je ji yí

¹⁰ 'Bí có mì ye tacó bà 'dè ji yo a ñinó máa, tàkòcò ye peteke gítí yo tacó bà koni ye mì yo ngé ndii gí. Tàkòcò ye delè gi peteke gítí Mbe tí ndoo ngé ndii gí, tacó yo kpónó 'bità bà kojo có gítí bà tù 'bì yo ji yí káká'í gí. Yo táánò kú kojo có tí ye, káa a i náa yo 'de kpokèji bà tubà tí yo tí gí sè lá. ¹¹ Ye kú 'dè có tí nó me tacó máa ye kú ce a cèlè yè tí ye á ji yo nò lá. Tacó ye ni bà 'vala miri ye ta ña i ñinó náa à kuu mì ye nó gí. ¹² Ye ni bà 'vala gbí yè gí. Ye delè ni bà 'vala gbí dà gí. Ye a ká gázà, ye ñò tiri gítí bà 'vala tí ndá bándò 'dáa gí ni gí. Ye gi ñò tiri gítí bà 'vala gbí tó o, ta bà 'vala gbí vò o ni gí. Ye má ta yéni, có mì ye wálá. Ye delè má ta go tí ye, có mì ye wálá. I má mì ye wálá, ye ñò l'ví gítí bà 'vala ye gí. I delè má jee tí mítí ye á to, ye ñò l'ví gítí bà 'vala ye delè gí. ¹³ Wotí bà bàkà ndá i 'dáa ta rè 'Duù tí nó mbe je wotí á ji ye nó kuu tí ye.

¹⁴ Kpèti ká ènò, yo táánò bàkà ji ye a nambee, náa yo koni ta ye gbí vò i tí nó mbe 'de ye, náa ye kpónó tí kuu gbí zàa nò. ¹⁵ Yo tí ndá 'duù gbí gbata mì Filípò ñò ta kpèti yo ni gí, máa, ta o tí nó náa ye táánò kú njè nò 'do gbí to Mèsidóniyà ta o bà 'bità bà ma Banga-Ngú-Có mì ye ká nó, ndá 'bí mbe kú kili ta rè mì Bindi-Mbíri 'do bà 'bí to jé mbe tù 'bí ndú ji ye, máa, «À nò» káa ye gi l' 'bì ye gí tà 'bí ndú gí nò, wálá. Áá táánò káa yo ká kú ñò yè tí ye. ¹⁶ Tacó à kpèti ká ta o tí nó táánò náa ye tí kuu gbí gbata Tèsalóniká

nó, ye kì 'bì ye gítí bà konì ye mì yo yee gbí sósò'ò. ¹⁷ Gbí có tí nò me éno máa, ye kù mòkò a tàkò i-nambee nò lá; ye kù mòkò a tàkò i ñinó mbe kù jò mboo ji yo nò. ¹⁸ Ndá i ñinó ta go ndú tí ye nó kpónó 'dáá gí kuu mì ye. Yì ye kpónó yè ngé yee tàkòcò ye. Tacó ndá i-nambee tí nó náa yo tuu ta Èpàfòròdítù á ji ye nó yee tí ye gí. Ndú go ndá i ta banga pó ndú, náa à kù ci ji Mbíri, tí ndá i-cí-ci mbe níki tí Mbíri, náa yí lí 'bì wó gí tà ndú gí.

¹⁹ Mbíri mì ye bà ko mboo nambee mì yo náa yo bàkà ji ye nò ji yo me gbolò ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri tí Jézù, tacó Mbíri kù 'va 'bì wó ká mí gbí i. ²⁰ À ùlù Mbíri tí Bu ndoo kpòò ya tí . Go-i-tí-nò.

Ndòngbú bà 'vee 'vé mì Páwòlò

²¹ Ye 'vee ndá 'duù ñinó mì yo kà tí ndá tó 'duù mì Mbíri nó gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí. Ndá ná 'vindí ndoo ñinó mbe kù dù toko ta ye kàá nó delè 'vee yo ma. ²² Ndá 'duù mì ze kàá 'dáá gí, 'dóó ndá 'duù 'bá mì ngáángbá gba mì ndá Rómánò, 'vee yo ngé ndii gí.

²³ Ye kù 'deke tí ye ji Mbíri máa, nambee mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri 'ví dù gbí njembí yo 'dáá gí.

Páwòlò cu wáràgà jì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì gbí gbata KÒLÓSIYÀ

¹ Njìnó a ye tí Páwòlò, mbe gí tí tú mì Bìndi-Mbírì tí Jézù 'do gbí có mì Mbírì ká kù cu wáràgà tí nò; ze kù gbo gbí bà cu wáràgà tí nó ta ná'vindí ndoo Timátéyò ² jì ndâ 'duù mì Mbírì gbí gbata Kòlòsiyà, tí ndâ ná'vindí mbe kù 'vala toko ta Bìndi-Mbírì ta njembí ndú gbaànjé. Ze kù 'deke tí ze máa Mbírì tí bu ndoo 'ví bàkà nambeè jì yo, yí delè 'ví si yo 'ví dù ta 'dè njembí yo.

Bà 'deke tí ta bà 'dè nìkì maa jì Mbírì

³ Ze ta o 'dáá gí kù 'dè nìkì maa jì Mbírì tí Bù mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì ta o tí nó náa ze má kù 'deke tí ze jì Mbírì á tacó tí yo. ⁴ Tacó ze 'di tàwò bà tee njembí yo mítí Bìndi-Mbírì tí Jézù, ta tàwò bà zè ndâ 'duù mì Mbírì 'dáá gí nìkì maa mì yo gí. ⁵ Tacó à kù kpòlò tí i tí nó náa yo kù koṛo có lí mítí nó á mí gbírì. Yo 'di có gítí i tí nó náa yo kù koṛo có lí mítí nó kpédélé'i ta o tí nó náa yo ù ta nje á gítí yúcó tí nó tí Bànga-Ngú-Có nò. ⁶ Bànga-Ngú-Có kù jò 'vèè cee muu to tí nó 'dáá gí, jé ká go bà 'vèè có tí nó gbí òkò tí yo 'do tí kpédélé o tí nó náa yo táánò 'di ta gbí yúcó gítí nambeè mì Mbírì, ⁷ á go njìnó náa yo 'di 'do mì Èpáfàràsì tí tó ka ze, náa ze kù bàkà nètè ta ndú. Yí a 'duù njìnó mbe kù bàkà nètè mì Bìndi-Mbírì ta njembí wó gbaànjé bìnḍi ze. ⁸ Á delè a yí ká dità tò njembí bà zè tí tí nó náa Bèrì-mì-Mbírì je jì yo nó jì ze.

⁹ 'Do tí o tí nó náa Èpáfàràsì 'dè ta có jì ze nó, ze yee tí wúnó jé waa 'do tí bà 'deke tí ze jì Mbírì tacó tí yo lá. Ze ta o 'dáá gí kù yù nambeè á 'do mì wó, máa, yí 'ví je muu tacó bà bàkà go có mì wó jì yo me gbolò. Ze delè kù yù 'do mì Mbírì, máa, yí 'ví je bà 'di gbí-o gítí ndâ có mì wó jì yo. ¹⁰ Ze delè kù 'deke tí ze jì Mbírì máa, yí 'ví si yo 'ví 'vala go có mì Mbe tí ndoo, tí nja 'valá njìnó mbe kù peteke tàkòcò wó ta o 'dáá gí nò. Tacó waa, 'valá mì yo 'ví dù a 'valá njìnó ta i ká gbí gbí ndâ nja ndâ tò nètè 'dáá gí, waa muu yo 'ví njaanga gítí bà nò Mbírì nì. ¹¹ Ze delè kù 'deke tí ze jì Mbírì máa, yí 'ví dù gbí ngba wó 'ví je wotí jì yo me gbolò, tacó waa yo 'ví zèè njembí yo, ta wotí bà kònò ndâ i 'dáá gí tükà'i ta tàkòcò yo pétéké'i ta o 'dáá gí. ¹² Yo 'ví 'dè nìkì maa jì Buù tí mbe bàkà yo tí ndâ 'vii-'bá 'vii ká 'vii ta ndâ 'duù tí nó náa yí tí Mbírì kaa ndú mò gí mì wó gbí ngba'o gí nò. ¹³ Yí 'vala ndoo 'do gbí wotí mì 'dí'di'o mì vò i, bìnḍi yí gù 'dòkò ndoo gí 'bá mì kpóló-kpòlò 'Vii mì wó ¹⁴ mbe njaanga mìrì ndoo 'do gbí vò i, ta bà je à-cee-gí jì ndoo gítí ndâ vò i mì ndoo.

Ndâ nètè mì Jézù

¹⁵ Bìndi-Mbírì je a kòzò tí Mbírì náa ndoo nò yí lá. Yí a 'vii-kírì, tí kùṛo ndâ i tí nó náa Mbírì suu ndú nó 'dáá gí.

¹⁶ Tacó a yí ká suu ndâ i tàrì, ta ndâ i muu to tí nó 'dáá gí.

A yí ká suu ndâ i njìnó náa ndoo kù nò ndú ta ṛo ndoo nó,

ta ndâ i njìnó náa ndoo nò ndú ta ṛo ndoo lá nò.

A yí ká suu ndâ gba, ta ndâ mbe to.

A yí ká suu ndâ mbe zogo 'bá, ta ndâ mbe wotí.

Mbírì je wotí bà suu ndâ i 'dáá gí a i jì yí.

Mbírì suu ndâ i 'dáá gí tacó tí wó.

¹⁷ Yí táánò sàà kuu tí kùṛo o bà suu ndâ i 'dáá gí.

A wotí mì wó ká kù ère ndâ i 'dáá gí toko gbaànjé.

¹⁸ A Bìndi-Mbírì ká kù túbà kpokèjì bà co tí

jì ndâ 'duù tí nó mbe kù kili ta rẹ̀ mì wó tí Bìndi-Mbírì nò.

Yí a rẹngbó 'valá.

Áá táánò jò yí tí 'vii-kírì mì ndâ ku,

tí kpédélé ku mbe 'vala 'do gbí muu'dú wó

tacó waa yí 'ví dù tí kpédélé 'duù gbí ndâ i 'dáá gí.

¹⁹ Mbírì bàkà ènò tacó waa ndâ i tí nó 'dáá gbí tú yí tí Mbírì nó

'ví dù kuu gbí tú 'Vii mì yí.

²⁰ Mbírì tuu a 'Vii mì wó gí bà 'viindi kpokèjì gbí òkò tí ndú

ta ndâ i muu to tí nó, ta ndâ i tàrì.

A bà cì 'Vii-mì-Mbírì mítí njèèkpè mù

ká si njembí Mbírì 'ví 'dèè gítí ndâ i 'dáá gí.

²¹ Káa yo, yo ta 'bí o táánò kú dù me 'dú 'do tí Mbíri, yo gbí ndá o tí nò táánò a ndá ku'di tí Mbíri tacó njembí yo gbí o tí nò táánò a vò njembí, yo delè gbí ndá o tí nò táánò a ndá mbe bàkà vò i, ²² káa yí kpónò 'viindi nambeè gbí òkò tí yo ta ndú ta 'dóó dii wó ta bà ci 'Viì mì wó. Mbíri bà kaa yo mò gí mì wó tí ndá ngbàrángà 'duù ta vò i m̀yì yo wálá kùro wó, ²³ náa yo má ùnje gítí yúco ta njembí yo gbaanjé, yo 'ví 'dò kò yo mí to tí kpoò toko ta Bindi-Mbíri, yo 'ví koro có ta njembí yo sósò'ò gítí i tí nò náa Banga-Ngú-Có ci yo gítí nó lá nò, Banga-Ngú-Có tí nó náa à ma ji ndá 'duù muu to tí nó 'daá gí, náa ye tí Páwòlò a bòò mbe kú ma nò.

Páwòlò bàkà nèté ndá mbe kú kili ta r̀e m̀ Bindi-Mbíri

²⁴ Tàkòcò ye kpónò peteke gítí bà kònò sé'i m̀yì ye muu yo gí. Tacó bà kònò sé'i m̀yì ye ceè sé ndá bà kònò sé'i m̀ Bindi-Mbíri á muu dii wó, tí ndá mbe kú kili ta r̀e m̀yì wó tí Bindi-Mbíri nó gí. ²⁵ Káa áá táánò bàkà ye tí bòò m̀yì ndá mbe kú kili ta r̀e m̀yì Bindi-Mbíri; Mbíri je nèté tí nó ji ye, máa ye bàkà tacó tí yo. Nèté tí nó a bà ma Banga-Ngú-Có m̀yì wó ji yo. ²⁶ Banga-Ngú-Có tí nó táánò a có kóó náa Mbíri ngùù 'do tí ndá 'duù gbí ndá ká o gí, káa yí kpónò 'dè gí sè ji ndá 'duù m̀yì wó gí. ²⁷ Mbíri 'dè có kóó tí nó gí sè ji ndá 'duù m̀yì wó, 'dò ká gbí 'dóó có m̀yì wó gbí njembí wó, tacó wàa, yo tí ndá 'duù njìnó náa yo me ndá Jùdèyà lá nó 'ví 'di ta serè banga có kóó tí nó. Có kóó tí nó éno máa, Bindi-Mbíri kuu gbí njembí yo, tí 'duù náa yo kú koro có gítí bà dù gbí ngba Mbíri lí míti wó. ²⁸ Tacó éno, ze kú ma có tí Bindi-Mbíri, ze kú ci ndá 'duù 'daá gí ta muu tí ze náa Mbíri ká je ji ze, delè kú nibà i ji ndá 'duù 'daá gí ta gbèe ña muu tí nó, tacó wàa ze 'ví ya ta ndá 'duù 'daá gí gí kùro Mbíri tí ndá yú 'duù mbe kú dù toko ta Bindi-Mbíri. ²⁹ Njìnò a gbí nderè có tí nó náa ye kú bàkà ta nèté tí kpoò ta gbolò wotí tí nó náa Bindi-Mbíri je ji ye nó ká nò.

2

¹ Go bà si yo 'ví ònò ní éno máa, ye kú bàkà nèté tí kpoò tacó tí yo, ta ndá 'duù gbí gbata Làwòdésiya, delè tacó tí ndá 'bí 'duù njìnó jé mbe ònò ye ta ro ndú lá nó, kuu tí ye. ² Ye kú bàkà nèté tí kpoò nó, tacó bà je wotí mí gbí njembí ndú, tacó wàa ndú 'ví zè tí ndú gbí òkò tí ndú níki maa, wàa ndú 'ví dù toko gbaanjé. Tacó wàa muu ndú 'ví dù ngbàrángà'ì gítí bà 'di gbí có kóó m̀yì Mbíri. Có kóó tí nó m̀yì Mbíri tí Bindi-Mbíri, ³ tí mbe njaanga njekèji galá bà 'di gbí-o ta muu m̀yì Mbíri.

⁴ Ye 'dè có tí nó ji yo, tacó wàa yo 'ví si 'bí 'duù 'ví eendi yo ta bà toro bàà míti ndá mbù 'verè m̀yì wó lá. ⁵ Tacó ye kpèti me m̀yì yo ká lá, njembí ye ká gá'daá tí yo, tàkòcò ye delè kú peteke gítí có bà èrè gba có m̀yì yo tí kpoò kú tee ta njembí yo míti Bindi-Mbíri nó.

Bindi-Mbíri gí ta yúco 'vála

⁶ Yo lè má ùnje gítí Bindi-Mbíri, tí Jèzù tí Mbe tí ndoo gí, yo 'vala toko ta yí. ⁷ Yo 'ví nanaka míti wó go cá tí ngbù títiti; yo si 'bá míti wó, yo tee njembí yo míti wó tí kpoò, á go có tí nó náa à nibà ji yo nó, wàa yo 'ví 'dè níki maa ji njembí ta njembí yo gbaanjé.

⁸ Yo 'ví kpolo ro yo, máa, 'bí 'duù 'ví bàkà yo tí ndá i m̀yì wó ta bà eendi yo ta ndá sú bà nibà i ta r̀engbó ndú 'do ká m̀yì ndá 'duù muu to tí nó, ta ndá kpo-kpò bàaci, á bindi bà nibà i tí nó mbe gí 'do m̀yì Bindi-Mbíri nó lá. ⁹ Tacó ndá i tí nó 'daá gbí tú Mbíri nó 'daá gí kú 'vala gbí dii Bindi-Mbíri. ¹⁰ Tacó éno, ndá i 'daá gí kuu m̀yì yo tacó yo kú 'vala toko ta Bindi-Mbíri. Yí a gba m̀yì ndá bàaci ta ndá gba 'daá gí.

¹¹ Áá táánò ya ta yo gí gbí gázà 'do gbí có bà dù yo toko ta Bindi-Mbíri, káa à me 'duù ká waaka nje kú tí yo gbí gázà tí nó lá. Gázà tí nó a bà too dii yo tí nó mbe yè ta vò i gí nó 'do tí yo gí, tí gázà náa a Bindi-Mbíri ká bàkà. ¹² Tacó bà caka tí yo táánò 'vii ká 'vii go bà duu yo toko ta Bindi-Mbíri, Mbíri delè táánò 'vala yo 'do gbí muu'dú yo ta ndú, á 'do gbí có bà tee njembí yo míti wotí m̀yì wó tí Mbíri tí mbe 'vala Bindi-Mbíri 'do gbí muu'dú wó. ¹³ Yo táánò a ndá ku, náa ndá vò i m̀yì yo, giì je bà ya yo gí gbí gázà tacó bà 'dii kú a 'do tí yo lá m̀yì yo gí, káa Mbíri giì 'vala yo toko ta ndá Bindi-Mbíri ta bà je à-cee-gí ji ndoo gítí ndá vò i m̀yì ndoo 'daá gí gí. ¹⁴ Mbíri si có gítí i tí nó táánò muu ndoo náa kòzò tí ndoo 'ví si có nó mí to, ta bà gbí i tí nó míti njèèkpè m̀yì. ¹⁵ Bindi-Mbíri kpò nje ndá kpo-kpò gba ta ndá bàaci míti njèèkpè m̀yì, ta bà si ndá 'duù muu to tí nó 'daá gí kú ònò bà kò tàkò ndú go bà kò tàkò ndá 'duù gbí zàa ta o tí nó náa ndá 'duù kú ko yí ta o bà kpò nje ndú m̀yì wó nó.

¹⁶ Á má éno, yo si 'bí 'duù 'ví 'viiki yo gítí có i-zò-zò, ta có gítí pe lá. Yo delè 'ví si 'duù 'ví 'viiki yo gítí có ndá kpo-kpò o, ta có gítí ngú pí, ta có gítí Rì bà wotí gbí tàkii m̀yì ndá Jùdèyà lá. ¹⁷ Ndá i tí nó 'daá káa ndá tazo i tí nó kèji nó; cèe i tí nó kèji nó a i m̀yì Bindi-Mbíri. ¹⁸ Yo 'ví si ndá 'duù tí nó mbe kú kpomozo tí ndú ta bà mà tí ndú, máa

ndà yì a ndá mbe kù ùlù ndá basili nó, 'ví zò yo lá. Ndú kù wu gbí tí ndú, máa ndá yì a ndá mbe kù òndá i gbí riì, káa gbí ndá có mì ndú nò wálá, tacó à yè gbí muu ndú káa go ndá i gítí miři ndú. ¹⁹ Nèté mì ndú káká'í ta Bindi-Mbíri tí Kùro ndá mbe kili ta rẹ wó nó wálá. Káa a Bindi-Mbíri ká kù ko nje ndá mbe kù kili ta rẹ wó, a yì ká kù si ndú 'ví dù toko gbaanjé go bà 'deeke ndá bà to tí 'duu mì ndá 'bili ta ndá yèlè kù uu go có mì Mbíri.

Bindi-Mbíri gí ta ngú 'válá

²⁰ Yo táánò má ci ta ndá Bindi-Mbíri gí, wotí mì ndá bààci muu to tí nó gítí yo wálá. À má ènò, yo kù 'vala go i mì ndá 'duu muu to tí nó tacó yè? Yo kù 'di ndá ña có tí nó máa, ²¹ «Zèè i ñinó lá,» «I ñizó 'ví di gbí nje lo lá,» «Gàà 'bí ñinó lá,» nó tacó yè? ²² Ndá có tí nó káa ndá có mì ndá 'duu á muu to tí nó, tacó à má zò i-zó-zò gí, à zò gí. ²³ Bà 'di ndá có tí nó go to i nó. Ndú go ndá có mbe si 'duu 'ví zè Mbíri níki co tí ñinó sàà kùro nó gí, ndú delè go ndá có mbe si 'duu 'ví si tí wó tí i lá, delè mbe si yí 'ví kpòlo tí dii wó, káa wotí tí ndú gítí ndá i gbí kù 'duu wálá.

3

¹ Mbíri táánò 'vala yo 'do gbí ku ta ndá Bindi-Mbíri gí. À má ènò, yo koṛo có kpòlo ma a i gítí ndá i ñinó gbíri, tí bàndò tí nó náa Bindi-Mbíri kù ki tí wó pí jàlambà mì wó gbí kù'bi mì Mbíri tí nó. ² Yo 'ví koṛo muu yo kpòlo ma a i gítí ndá i gbíri, me gítí ndá i muu to tí nó lá. ³ Tacó yo táánò cì gí, káa à kpónó ngùù 'válá mì yo mì Bindi-Mbíri tí mbe kù dù á mì ndú ta Mbíri. ⁴ Káa ta o bà 'vanda Bindi-Mbíri tí 'válá mì yo nó wúnò gí ro ri, yo delè bà 'vanda ta ndú gí gbí ngba'o.

Ndá ká 'válá ta ngú 'válá

⁵ Yo ziki ndá vo-vò i tí nó ta go ndú tí yo muu to tí nó nó 'do gbí njembí yo gí: bà bàkà bangbaya, bà bàkà ndá i ñinó mbe 'vii á ro 'bá lá, bà dù ta go ndá vò i, ta bà dù ta gbolò njembí, tí bà si ndá i 'dáá gí tí ndá i bà ùlù ndú go bà ùlù Mbíri. ⁶ Tacó a ndá ña ndá vò i tí nó ká kù si kpo-tàkòcò mì Mbíri 'ví tẹ ndá mbe 'di có mì wó lá. ⁷ Káa yo táánò sàà kù ru a ndi ña ndá vò i tí nó, ta o tí nó náa ndú gèè bẹ ndú mì muu yo gí nó. ⁸ Káa yo kpónó 'ví duu gù, wàa yo 'ví nẹ ndá kòlòwò, ta kpo-tàkòcò, ta bà bàkà i ñinó mbe kù mìlísé tí ndá 'bí 'duu, ta bà 'dè vò có, ta bà 'dè zu có, á mí gbí. ⁹ Yo 'ví 'dè 'vèrè á jì ndá 'bí ka yo lá, tacó yo kpónó si ká ña bà 'vala ndò mì yo táánò nó, ta ndá ká cè bà bàkà i mì wó táánò nó, mí to gí. ¹⁰ Yo kpónó kù 'vala a ngú ña 'válá, náa à kù 'visi muu yo ta o 'dáá gí tí ngú muu tacó bà je cè kòzò tí mbe suu yo. ¹¹ Gbí ngú ña 'válá tí nó, 'bè gbí òkò tí ndá Ìgírìgí, ta ndá Jùdèyá wálá, 'bè gbí òkò tí ndá mbe ya gi gbí gázà ta ndá mbe ya gi gbí gázà lá wálá, 'bè gbí òkò tí ndá 'duu ñinó ta nje có mì ndú me có Ìgírìgí lá nó, ta ndá mbe 'di gbí-o lá, ta ndá i-zógó-zogo, ta ndá 'duu ñinó náa ndú me ndá i-zógó-zogo lá nó, wálá. I 'dáá gí káa Bindi-Mbíri, Bindi-Mbíri delè a mbe toko ndá i 'dáá gí.

¹² Mbíri zè yo níki ma, bindi yí gù cu 'bi wó míti yo tí ndá 'dóó 'duu mì wó gí. À má ènò, yo 'vala ta ndá 'duu ta pétékè có, yo bàkà nambeé jì ndá 'duu, yo si tí yo tí i lá, yo dù tí ndá 'dè 'duu, yo delè 'ví zèè njembí yo. ¹³ Yo kònò tí yo gbí òkò tí yo, 'bí 'duu gbí òkò tí yo má bàkà wò i ta wò, wò 'ví je à-cee-gí jì yí, á go ñinó náa Mbe tí ndoo je ta à-cee-gí jì yo nó. ¹⁴ Káa tò bà zè tí a kpóló-kpòlo i co tí ndá i 'dáá gí, mbe kù èrè ndá i 'dáá gí toko gbaanjé. ¹⁵ Yo 'ví si 'dè njembí tí nó náa Bindi-Mbíri je jì yo nó 'ví túbà kpokèjì á jì yo, tacó ñinó a nderè bà tè'é tí yo toko gbaanjé máa yo dù tí ndá bà to tí gbèè dii nó ká nó. Nògí, yo 'dè níki maa jì Mbíri. ¹⁶ Yo 'ví si ndá có mì Bindi-Mbíri 'ví dù gbí njembí yo me gbolò. Yo níbà i, yo delè 'ví kpo-gbí-tà-tù yo gbí òkò tí yo ta muu yo me gbolò. Yo cè cè 'do gbí wáraḡa mì Mbíri jì Mbíri, yo ùlù rẹ wó gbí cè, yo cè ndá cè tí nó náa a ci ndú jì Mbíri gí nó jì yí, ta bà 'dè níki maa gbí njembí yo. ¹⁷ Yo 'ví 'dè ndá có 'dáá gí, yo delè 'ví bàkà ndá i 'dáá gí, ta rẹ Mbe tí ndoo Jèzù, ta 'dè níki maa jì Mbíri Buu ta rẹ mì wó.

Ña bà 'vala ndò mì ndá mbe kù kili ta rẹ mì Bindi-Mbíri 'bá mì ndú gbí ngú 'válá

¹⁸ Yo tí ndá nawù ndá 'dakò 'ví 'di có mì ndá 'dakò mì yo, tacó ñinó a i ñinó náa yo tí ndá mbe kù kili ta rẹ mì Bindi-Mbíri 'ví bàkà nó ká nó. ¹⁹ Ndá bu nii, yo zè ndá nawù yo níki maa, yo 'ví dù ta ndú 'bùrùkù-'bùrùkù lá. ²⁰ Yo tí ndá 'vii ta o 'dáá gí 'ví 'di có mì ndá bu yo ta nawu yo. Tacó ñinó a i ñinó mbe kù peteke tàkòcò Mbíri nó ká nó. ²¹ Yo tí ndá bu ndá 'vii, 'ví kpòlo tàkòcò ndá 'vii mì yo lá, tacó yo bà gba gbí kii ndú. ²² Yo tí ndá i-zógó-zogo 'ví 'di có mì ndá 'duu tí nó tí ndá mbe tí yo muu to tí nó nó 'dáá gí. Káa yo 'ví bàkà ènó me ká míti ro ndú tacó bà peteke tàkòcò ndú lá, yo bàkà ta njembí yo gbaanjé, tacó bà te duu míti Mbe tí ndoo. ²³ Duu kpétí má kù bàkà káa ña nètè yè wè, yí 'ví bàkà ta njembí wó gbaanjé, goolá yí kù bàkà a nètè mì Mbíri, me nètè mì

ndâ 'duù lá. ²⁴ Yo 'ví te mí gbí muu yo éno máa, Mbíri bà ko mboo nètè mì yo ji yo ta bà bàkà yo tí ndâ 'vii-'bá mì wó, tacó yo kù bàkà nètè a i ji Mbe tí ndoo tí Bindi-Mbíri. ²⁵ Káa Mbíri bà kèèndè wò i mì ndâ mbe bàkà wò i ji ndú, tacó yí me mbe nò gbíro 'duù gítí bà waa có mì wó lá.

4

¹ Ndâ mbe tí ndâ i-zógó-zogo, yo zèè ndâ i-zógó-zogo mì yo ta tó 'bì. Yo te mí gbí muu yo máa, Mbe tí yo delè kuu gbíri.

Páwòlò kpo-gbí-tà-tù ndâ mbe kù kili ta rè mì Bindi-Mbíri

² Yo nanaka muu yo míti bà 'deke tí yo ji Mbíri. Yo 'ví kpolo tí yo, yo delè 'ví 'dè níki maa ji Mbíri ta o tí nó náa yo má kù 'deke tí yo. ³ Yo 'deke tí yo ji Mbíri máa, yí 'ví njaanga kpokèjì bà ma có kóó mì Bindi-Mbíri jì ze. Tacó nìno a nderè có tí nó náa ye kpónó kuu gbí zàà nó ká nò. ⁴ Yo 'deke tí yo ji Mbíri máa, yí 'ví si ye 'ví ma có tí nó ngbàrángà'i, á go nìno náa à tí nò.

⁵ Yo 'ví bàkà i ta ndâ 'duù nìno náa ndú me ndâ mbe ùnje gítí Bindi-Mbíri lá nó ta muu tí yo. Yo si o tí nó náa yo kuu bà gbèe to ta ndú nó tí o náa Mbíri wu ji yo tacó bà koni ndú. ⁶ Yo ta o 'dáá gí 'ví 'dè banga nje, tí nje nìno ta gbí a gbí nó ta ndú, tacó waa yo 'ví ni ta bà 'visi có ji ndú 'dáá gí.

Ndâ ndòngbú 'vé

⁷ A Tikikùsù ká bà 'dè ndâ có nìno náa à tí ye káá nó ji yo. Yí a tó ná'vindi ndoo, yí delè a 'duù nìno mbe kù bàkà nètè ta njembi wó gbaànjé, tí ka ndoo bòò mì Mbe tí ndoo. ⁸ Ye kù tuu yí tacó waa yí 'ví 'dè ndâ có nìno náa à tí ze káá nó ji yo, waa yí delè 'ví je woti ji yo. ⁹ Ye kù tuu ndâ Tikikùsù ji yo ta 'bí kpóló-kpolo ná'vindi ndoo mbe tee njembi wó 'dáá gí míti Bindi-Mbíri, ta rè wó a Ònésimò, tí 'dóó 'duù mì yo. Ndú bà 'vanda ndi ndâ i nìno mbe bàkà tí mì ze káá nó gbaànjé-gbaànjé ji yo gí.

¹⁰ Àrisitárikù tí ka ye náa ze kpónó kuu gbí zàà ta yí 'vee yo ma. Márikò tí nó tí ná'vindi Bàránábà, náa à 'dè có gítí wó á ji yo sàà gí nó, má ya gí mì yo ká, yo 'ví te wiri míti wó. ¹¹ 'Dakò tí nó ta rè wó a Jèzù, náa à kù nì Júsitò míti wó nó delè 'vee yo ma. Ndâ 'dakò tí nó a ndâ 'duù ta'ò cuki, tí ndâ Jùdèyà nìno, kpónó náa ze kù bàkà nètè gítí 'bá mì Mbíri á ta ndú, ndú delè kù koni ye ngé ndii gí. ¹² Èpáfàràsì tí nó tí 'bí 'duù mì yo gbaànjé, tí bòò mì Bindi-Mbíri tí Jèzù nó, 'vee yo ngé ma. Yí ta o 'dáá gí kù 'deke tí wó ji Mbíri ta njembi wó gbaànjé tacó tí yo, tacó waa yo 'ví dù tí ndâ yú 'duù, ta kponje nje yo gítí bà bàkà go có mì Mbíri wálá. ¹³ Ye bà 'dè có ta yúco muu wó gí, máa, yí kù bàkà nètè tacó tí yo ta ndâ 'duù gbí ndâ gbata Làwòdésiyà ta Iyèràpólisi ta woti ká tí. ¹⁴ Ndâ Lúkà tí nó tí tó mbe kù bàkà yeè ji ndâ 'duù nó, ta Démàsì 'vee yo. ¹⁵ Ye 'vee ndâ 'duù gbí gbata Làwòdésiyà 'dáá gí, ye delè gii 'vee nù tí nó tí Nífa, ta ndâ mbe kù kili ta rè mì Bindi-Mbíri mí 'bá mì wó nó 'dáá gí.

¹⁶ À má 'deke wáràgà tí nó ji yo gí, yo 'ví te mí gbí muu yo máa, yo 'ví ya gí bà 'deke á ji ndâ mbe kù kili ta rè mì Bindi-Mbíri gbí gbata Làwòdésiyà. Yo delè 'ví 'deke 'bí wáràgà mì ye tí nó náa ndâ 'duù gbí gbata Làwòdésiyà bà tuu ji yo nó. ¹⁷ Yo 'ví 'dè có ji Àrikipùsù máa, «Te mí gbí muu lo máa, wò 'ví cee nètè tí nó náa Mbe tí ndoo je ji wò nó.»

¹⁸ Nìno káa 'dóó ye tí Páwòlò ká kù cu ndâ 'vé tí nó mí gbí wáràgà tí nó nó ta 'bì ye ji yo. Yo 'ví ò-bà-mbí ye gbí zàà lá. Ye kù 'deke tí ye ji Mbíri máa, yí 'ví bàkà nambee ji yo.

KPÉDÉLÉ TÈSÀLÓNÌKÀ

Kpédélé bà cu wàràgà mì Páwòlò jì ndâ mbe kù kili ta rè mì Bìndi-Mbírì gbí gbata Tèsàlónìkà

¹ Muu ze tí ndâ mbe kù cu wàràgà tí nó a ndâ 'duu ta'ò: ñinó a ye tí Páwòlò, gii je Silivánò, gii je Timàtéyò, ká kù cu wàràgà tí nó jì ndâ mbe kù kili ta rè mì Bìndi-Mbírì gbí gbata Tèsàlónìkà, tí ndâ 'duu mì ndâ Mbírì Buù, ta Mbe tí ndoo Jèzù tí Bìndi-Mbírì. Ze kù cu wàràgà tí nó ta bà 'deke tí ze jì Mbírì máa, yí 'ví cù 'dè ngo cù wó míti yo. Yí delè 'ví sí yo 'ví dù ta 'dè njembí yo.

Na cè bà 'vala ndâ 'duu gbí gbata Tèsàlónìkà, ta ña cè bà tee njembí ndú míti Mbírì

² Ze ta o 'dáá gí kù 'dè ñiki máa jì Mbírì tacó tí yo 'dáá gí. Rè yo delè jé waa 'do gbí nje ze ta o tí nó náa ze má kù 'deke tí ze jì Mbírì nó lá. ³ Bà mbí ze delè jé ta 'bí rí gbaànjé ò tí ndâ nètè tí nó náa yo kù bàkà 'do gbí có mì bà tee njembí yo á míti wó tí Mbírì nó lá; bà mbí ze jé ò 'do tí ndâ nètè tí nó 'dáá gí náa yo kù bàkà ta tó njembí yo gítí Mbírì nó lá; à delè jé ò 'do tí bà kòrò có mì yo lì káccáá míti Mbe tí ndoo Jèzù tí Bìndi-Mbírì lá.

⁴ Ze ñò ni gí, máa, Mbírì zè yo ñiki ngé ndii gí, ndâ ná'vindi ze. Ze delè gii ñò ni gí, máa, a yí ká cu 'bí wó míti yo, máa, yo dù tí ndâ 'dóó ñinó mì yí. ⁵ Ze ñò ni ènò gí, tacó Banga-Ngú-Có tí nó náa ze táánò ma jì yo nó me káa bodo có sínò lá. Ze ma jì yo a có ta wotí ká tí, tí wotí mì Bèrì-mi-Mbírì, tí có náa ze ñò ni tí yúccó gí. Yo delè ñò ni ènò 'do tí ña 'valá tí nó náa ze táánò kù 'vala tacó tí yo sí ze kuu mì yo kà nó gí. ⁶ Yo táánò gí tí ndâ mbe ru ndi ze. Yo delè gii gí tí ndâ mbe ru ndi Mbe tí ndoo 'do gbí bà kònò sé'í mì yo. Ndâ mbe kù mèèkè'í tí yo táánò 'dee yo kígrìngii gí, káa à gii wu bà ùnje gítí Banga-Ngú-Có ta líkí'o jì yo a Bèrì-mi-Mbírì.

⁷ Tacó ènò, ndâ mbe kù kili ta rè mì Bìndi-Mbírì gbí ndâ to Mèsidóniyà ta ndâ to Àkáyá gii ñò bà kònò sé'í ta líkí'o muu Banga-Ngú-Có ni a i 'do mì yo. ⁸ Tacó ndú 'di me káa tàwo bà ma có mì Bìndi-Mbírì mì yo cuki lá. Có bà tee njembí yo míti Mbírì delè wu cee muu to tí ña ñinó náa gbí nderè bà 'dè có mì ze jì ndâ 'duu gítí káká'í wálá. ⁹ À ndí kpónó a ndâ 'duu ká kù dità ña nètè tí nó náa ze táánò 'bità bà bàkà gbí òkò tí yo nó jì ze. À delè káa ndâ 'duu ká kù dità ña bà 'visi muu yo 'do tí ndâ bààci gítí Mbírì, ta tàwo bà bàkà nètè mì cèe Mbírì tí nó tí wu Mbírì nó mì yo jì ze. ¹⁰ À 'dáá káa ndâ 'duu ká kù 'vanda ndi có bìnɔi yo gítí bà gí 'Vii-mi-Mbírì 'do gbí jì ze, 'Vii-mi-Mbírì tí nó tí Jèzù, náa Mbírì 'vala ndi wó 'do gbí muu'ú wó nò, Jèzù tí nó tí mbe 'vala ndoo á 'do kùrò kpo-tàkòcò tí nó náa Mbírì kèjì tí gítí ndâ 'duu nò.

2

Nètè mì Páwòlò gbí gbata Tèsàlónìkà

¹ Yo ta kpééti yo ñò ni gí, máa, ze táánò có gí mì yo kà me kùnga wiri lá. Ze ya gí mì yo ta nderè, bìnɔi nderè mì ze nò gii yù gí, ndâ ná'vindi ze. ² Yo ñò ni gí máa, ze táánò ta 'bí o á kùrò bà ya ze gí mì yo kà 'de kpo-se-muu, ze delè gii 'de bà ñonoko ze mì ndâ 'duu gbí gbata Filípi gí. Káa áá táánò a Mbírì mì ze ká je wotí jì ze, náa ze gii ma tí ta Banga-Ngú-Có mì wó jì yo á mí kùrò ndâ kpo-kpò mbe kù jòò gbí có ta yí nò. ³ Rèngbó có tí nó náa ze kpónó kù ma jì yo nó me 'verè lá; à me vò kórò-kòrò có lá; à delè me có ta tiri ká gbí lá. ⁴ À me ènò lá. À káa Mbírì 'do gbí 'dóó có mì wó gbí njembí wó ká ñò ze ní tí ndâ 'duu ñinó náa yí má kpili Banga-Ngú-Có jì ze, ze bà ni bà 'dòkò ndi á go yí á jì ndâ 'duu gí. À má ènò, ze kù 'dè có me tacó bà peteke tàkòcò ndâ 'duu lá. Ze kù 'dè có a i tacó bà peteke tàkòcò wó tí Mbírì, tí mbe kù ñò ndâ ña có gbí njembí ze. ⁵ Yo ñò ngbàrángà'í ni gí, Mbírì delè ñò ni gí máa, ze jé 'dè 'verè jì yo tacó bà peteke tàkòcò yo nò lá. Ze delè jé bàkà tiri tacó bà 'de i 'do tí yo lá. ⁶ Ze jé pà kpokèjì tacó wàa, ndâ 'duu 'ví ùlù tí ta ze nò lá. Ze pà ndâ i tí nó 'do mì yo lá. Ze delè pà ndú 'do mì ndâ 'bí 'duu lá.

⁷ Ñinò táánò bà dù a ndâ i ñinó náa ze bà kùmùkù yo, máa, yo bàkà jì ze, sé náa ze a ndâ tú mì Bìndi-Mbírì nò, káa ze táánò ya gítí ndâ ña ñinò lá. Ze táánò dù gbí òkò tí yo ta pètékè 'bì ze, go 'bì nii mbe kù kpolo tí dó 'vii mì wó. ⁸ Tacó ènò, go yo táánò tí ze ngé ndii gí. Na go yo tí nó táánò tí ze nò! Go yo gii te ze cuki me ká gítí bà ma Banga-Ngú-Có jì yo lá. À gii te míti ze delè a go bà 'vala ta rè mì yo. Yo táánò a ndâ wú-gbì-rè ze.

⁹ Go bà 'va mbí yo gítí ndá ña serè nèté tí nó náa ze táánò kù bàkà nó kuu tí ze, ndá ná'vindí ze. Síí gbí o bà bàkà nèté tacó bà 'de ndá i mì ze gítí mìrì ze ta o tí nó náa ze táánò kù ma ta Banga-Ngú-Có ji yo nó wálá. Ze táánò ñò rì ni lá. Ze delè ñò bèbili ni lá. Ze táánò kù bàkà ndá ña serè nèté tí nó ènò, tacó wàa, ze 'ví pèè ta mbí 'bí 'duù gbaanjé tacó 'bí i ta o tí nó náa ze táánò kù ma ta Banga-Ngú-Có ji yo nó lá.

¹⁰ Yo ñò ta ɾo yo gí, Mbíri delè ñò gí, máa, ze táánò kù 'vala ta yo gbí tò ña kpokèji. Ze 'vala ta yo ta banga tí, ta tìrì mì ze gítí yo wálá. ¹¹ Yo ñò ni gí, máa, ze táánò kù kpo-gbì-tà-tù yo ká go bà kpo-gbì-tà-tù ndá 'vii mì bu ndú. Ze kù je wotí ji yo ká go bà je wotí mì bu ndá 'vii á ji ndá 'vii mì wó. Ze delè kù do mítí yo náa yo má bàkà i mbe lè gí ká go ñinó náa bu ndá 'vii kù bàkà ta ndú. ¹² Ze táánò a ndá mbe kù nìbà kpokèji ñinó jáá nó ji yo. Ze a ndá mbe kù je wotí ji yo. Ze delè a ndá mbe kù 'deke tí ze ji yo, máa, yo 'ví co tí kpokèji ñinó mbe kù nìkí tí Mbíri, tí mbe kù 'tè'é tí yo gí gbí ngba wó, delè tí mbe kù 'tè'é tí yo máa, yo 'ví dù tí ndá bòò-gba mì yì nó.

¹³ Ze ta o 'dáá gí kù 'dè nìkí maa ji Mbíri tacó tí yo, tacó ta o tí nó náa ze táánò ya tí ta có mì wó tí Mbíri gí mì yo ká nó, yo gii ùnje gítí gí. Yo ùnje gítí nó me go bà ùnje mì 'duù gítí có mbe co 'do gbí nje 'bí ka wó 'duù á muu to tí nó nó lá. Yo ùnje gítí a i go bà ùnje mì ndá 'duù gítí có mbe co 'do gbí nje Mbíri. Á dù káa yúco, có tí nó náa ze táánò ma ji yo nó a có mbe co 'do gbí nje Mbíri, à me có náa 'bí 'duù ká koɾo 'do gbí muu wó nó lá. A có tí nó mì Mbíri mbe dù kù bàkà nèté gbí njembí ndá mbe ùnje gítí gí nó. ¹⁴ Tacó yo tí ndá ná'vindí ze kpónó kù co ká ndírí tí gbèe kpokèji tí nó náa ndá 'duù mì Mbíri mbe kù kili ta rè mì Bindi-Mbíri gbí ndá to Jùdèyà kù co tí nó. Tacó yo kù mbu ji bà mèkè'i tí yo mì ndá 'dóo nambe yo jé ká go ña bà mbu ndú 'bì ndá nambe ndú tí ndá Jùdèyà, ¹⁵ tí ndá mbe zi Mbe tí ndoo tí Jézú. A ndá ña ndá 'duù tí nó táánò ká ziki ndá 'bí mbe 'dòkò có mì Mbíri. Áá táánò a ndú tí ndá Jùdèyà ká kù mèkè'i tí ze. I tí ndú a bà bàkà ndá i ñinó mbe kù kpolo tàkòcò Mbíri, gii je bà jòò gbí có ta ndá 'duù 'dáá gí. ¹⁶ A ndú táánò ká kù bàkà bà jòò gbí có, ta bà nè kpokèji bà ma có mì Mbíri ji ndá 'duù ñinó ta ña ndú me ndá Jùdèyà lá nó 'do tí ze, tacó wàa ndá 'duù ñinó náa ndú me ndá Jùdèyà lá nó 'ví 'de ta 'válá lá. Ndú kù bàkà vò i ká mí pí ka wó vò i. Káa ndú bà 'de mbèlè kpo-tàkòcò mì Mbíri mítí ndú.

Go bà co wìrì gí Tèsàlóníkà káká'i kuu tí Páwòlò

¹⁷ Káa à má gítí ze, ndá ná'vindí ze, 'do tí o tí nó táánò náa ndoo njèè ta gbí òkò tí ndoo ta làmbu o nó, à káa kufolofò dui ze ká káa, káa njembí ze 'dáá gí a i mì yo ká. Ze bàkà ña i muu to tí nó cee gí, tacó wàa ndoo 'ví ñò ta tí ndoo káká'i, ¹⁸ tacó kò'o tí yo bàkà có bà zi ze gí. 'Dóo ye tí Páwòlò nó bàkà dù káa ndú ye tacó bà ñò yo, káa Vò-'duù-tí-nò nè kpokèji 'do tí ye gí. ¹⁹ Yo kù koɾo có máa a ndá 'di ká bà te líkí'o mítí ze kùɾo Mbe tí ndoo tí Jézú ta o bà gi yí wúnò? À me yo lá? A yo wúnò ká bà dù tí ndá ngbù èrè náa ze bà seke mí gbí muu ze, kù dùlù ta tí ze ta ña wálá kùɾo Mbe tí ndoo tí Jézú. ²⁰ Tacó a yo ká kù mba ze. À delè káa yo ká kù peteke tàkòcò ze.

3

¹ Bà zèè njembí ze gítí bà njèè gbí òkò tí ndoo dúú kù ya tí mà gii co tí ze gí, ndongbú có mì ze gii dù ènò máa, à nìkí tí ze á bà tuu Timatèyò ya tí ji yo ká, wàa ze ta Silivàno 'ví dù ñinó ze gbí gbata Atinà. ² Tacó ènò, ze gii tuu Timatèyò tí ná'vindí ze, tí ka ze náa ze kù bàkà nèté mì Mbíri tí nèté bà ma Banga-Ngú-Có mì Bindi-Mbíri ta ndú nó, máa, yí 'ví ya gí bà koni yo ta bà sè ta nèté gítí bà tee njembí yo mítí Mbíri mí tà to tí kpoò. ³ Ze bàkà ènò tacó wàa, njembí yo 'dáá gí 'ví me ta duù gbí ña vò o tí nó náa yo kpónó gbí nó. Yo delè ta kpéetí yo ñò ni gí, máa, ñinò a ña ñinó ndoo gbí tú ndoo. ⁴ Tacó ze táánò kù ci yo ta o tí nó náa ze kuu tí mì yo ká nó ènò máa, «O bà mèkè'i tí yo mì ndá 'duù ká kèji! O bà mèkè'i tí yo mì ndá 'duù ká kèji!» Káa à kpónó nó a yí náa yo kù ñò mítí yo nó. ⁵ Ye táánò tuu Timatèyò nó ènò máa, yí ya gí bà ñò máa, yo ká kpoò kù tee njembí yo mítí Mbíri wè? Tacó rè ze kaɾa ta gúku gí, máa ndá-'bì-lá, wotí mì Vò-'duù-tí-nò mbe kù eendi ndá 'duù gítí vò i nó bà ndii muu wotí mì yo, tí ña ñinó náa ndá nèté tí nó náa ze táánò bàkà gbí òkò tí yo ká nó bà ya sínò.

⁶ Káa Timatèyò gii dele ndí wó 'do mì yo ká ji ze ta ngú có mbe peteke tàkòcò ze ènò máa, yo kù tee njembí yo mítí Mbíri, yo kù 'vala ta ndá 'duù ta tò njembí yo, tàkòcò yo ta o 'dáá gí ká pètékè'i gítí ze, yí delè gii 'dè có ji ze máa, kò'o tí ze bà ziki yo ká gí, go ñinó náa kò'o tí yo kù kaɾaka ta rè ze káá gí nó. ⁷ A có bà tee njembí yo mítí Mbíri nó ká kù 'dèè njembí ze gbí ndá ña bà mèkè'i tí nó náa à kù mèkè'i mítí ze káá nó, ndá ná'vindí ze. ⁸ Njembí ze kpónó ki tí to gí, tacó ze 'di gí máa, 'bì yo ká kácaá kuu tí Mbe tí ndoo. ⁹ Ze kpónó 'ví 'dè nìkí maa ji Mbíri gbí ña nje có yè gítí ña bà peteke tàkòcò ze

tí nó náa ze kpónó tí kuu kùro wó tí Mbírì tacó tí yo nó! ¹⁰ Ze kù 'deke tí ze jì Mbírì ta sí gbí wálá, tacó wàa, yí 'ví sí ndoo 'ví 'de tí ndoo káká'í. Tacó wàa, ze 'ví je ndá 'bí i ñìnó mbe gboo 'do tí bà tee njembí yo mítí wó tí Mbírì gí nó jì yo.

¹¹ Ze kù 'deke tí ze jì yí tí Mbírì tí Bu ndoo, ze delè kù 'deke tí ze jì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì, máa, ndú 'ví 'viindi kpokèjì bà ya gí mì yo kà jì ze. ¹² Ze kù 'deke tí ze éno máa, Mbe tí ndoo 'ví je bà 'vala ta tó njembí mí gbí òkò tí yo jì yo, yí delè 'ví sí yo 'ví 'vala ta ndá 'bí tende 'duù ta tó njembí yo á go cè bà 'vala ndoo ta ndoo. ¹³ Tacó wàa yí 'ví bàkà yo tí ndá 'duù ñìnó ta bà lè tí yo wálá, náa yí tí Mbírì kaa yo mò gí mì wó gí á kùro wó tí Mbírì mì ndoo tí Bu ndoo, ta o bà gí ndá Mbe tí ndoo Jézù ta ndá tó 'duù mì wó wúnò.

4

Na bà 'vala ndò ñìnó mbe kù peteke tàkòcò Mbírì nò

¹ À má éno, ze kpónó kù wa jì yo a gbí ta rè mì Mbe tí ndoo Jézù éno máa, yo káká'í 'ví ne 'do tí ña kpokèjì 'valá ñìnó mbe kù peteke tàkòcò Mbírì, náa yo táánò ñò 'do mì ze nó lá, ndá ná'vìndí ze. Yo co ká tí gbèe kpokèjì tí nó, á go ñìnó náa yo kpónó kuu nje nó dúú kù ya tí. ² Tacó yo ñò ndá i tí nó náa ze táánò ñibà ndú jì yo á 'do gbí wotí mì Mbe tí ndoo Jézù nó nì gí.

³ Có gbí njembí Mbírì gítí yo éno máa, yo 'ví dù tí ndá tó 'duù, wàa yo 'dáá gí 'ví dù janga-jàngá gí ndii á 'do tí ndá wò i. Yo delè 'dáá gí 'ví dù tí ndá ngbáràngá 'duù mbe kù kù'í bà 'do tí bà bàkà bangbaya. ⁴ Wàa yo 'dáá gí 'ví kò nù gbí tó kpokèjì náa ndá 'duù kù te duù mítí, ⁵ yo dù ta go bà dù ta ndá nù sákamàà go i mì ndá 'duù ñìnó mbe ñò dúú kpokèjì bà peteke tàkòcò Mbírì nì lá nó lá. ⁶ Có gbí njembí Mbírì gítí yo delè éno máa, 'bí 'duù 'ví gírì' o ta 'viya gítí ná'vìndí wó ta bà tẹrì cikii nawù wó nó lá. Ze táánò 'dè có tí nó jì yo sàà kùro gí. Ze delè gí ci yo éno máa, Mbírì bà waa có mítí ndá mbe bàkà ña i-'viya tí nó ta wotí ká tí nó gí. ⁷ Mbírì táánò tè'è tí ndoo me gítí gílìní lá; yí tè'è tí ndoo tacó wàa ndoo 'ví dù tí ndá 'dóó ñìnó mì wó tí Mbírì. Yí tè'è tí ndoo tacó wàa ndoo 'ví dù janga-jàngá gí ndii 'do tí ndá wò i. ⁸ À má éno, 'duù má nè tù wó 'do tí bà 'di có tí nó náa ze kù 'dè nó gí, yí kù nè tù wó nó me 'do tí bà 'di có mì ze tí ndá 'duù go yí lá, yí kù nè a i 'do tí bà 'di có mì Mbírì tí mbe je Bẹrì mì wó tí Mbírì jì yí tí 'duù tí nó.

⁹ À má gítí có bà zè ndá ná'vìndí yo níki maa, nderè bà cu wáràgà mì 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ze á jì yo gítí ñìnó wálá, tacó Mbírì táánò ñibà ñìnó jì yo gí. ¹⁰ À delè dù káa yúco máa, yo kpónó kù zè ndá ná'vìndí yo gbí ndá to Mèsidóniyá 'dáá gí níki maa. Káa ze kpónó kù 'deke a tí ze jì yo tí ndá ná'vìndí ze éno máa, yo 'ví zè tí yo gbí òkò tí yo dúú kù ya tí gí kùro níki ndii ñìnó náa yo kù bàkà kpónó nó gí. ¹¹ Yo bàkà wotí gítí éno máa, gbínje 'ví dù gbí òkò tí yo lá. Bìndi, yo 'ví koro có me gbolò a i gítí bà bàkà nété tacó bà 'de i-zò-zò mì yo, á go có tí nó náa ze táánò 'dè jì yo nó. ¹² Yo kó tí yo ta 'bí yo, tacó wàa, ndá 'bí tende 'duù 'ví ùlù ta rè yo éno máa, yo me ndá mbe kù zò i gbí wu'ò mì ndá 'bí 'duù nó lá.

O bà gí Mbe tí ndoo wúnò

¹³ Go bà 'dè có jì yo gítí ndá ku kuu tí ze, ndá ná'vìndí ze. Yo si bà dù ta sé có gbí njembí yo ngé ndii gí tacó tí ndá 'bí ka yo ñìnó mbe ci gí nó mí to. Tacó ñìnó a ña i mì ndá 'duù ñìnó mbe koro có gítí bà 'vala ndi ndá ku 'do gbí muu'dú ndú lá nó ká nó. ¹⁴ Ndoò lè má ùnje gí, máa, Jézù táánò ci gí, bìndi yí gí 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí, gbí éno máa, Mbírì bà 'vala ndi ndá 'bí ka ndoo ñìnó mbe ci gí nó 'do gbí muu'dú ndú ta rè mì Jézù, ká go bà 'vala ndi wó tí Jézù nó, bìndi a yí tí Jézù ká bà gí gí bà tè kùro ndú ya tí gí gbí. ¹⁵ Có tí nó náa ze kpónó kèjì gí bà 'dè jì yo nó a có mbe co 'do gbí nje Mbírì. Kòcò Mbírì éno máa, ta o bà gí Mbe tí ndoo káká'í wúnò, ndoo tí ndá 'duù ñìnó tí ndá wu 'duù ta rì tí nó nó bà yee mì wó kùro si ndá 'duù ñìnó mbe ci sàà gí nó mì ndii wálá. ¹⁶ Tacó ta o tí nó, á káa 'dóó Mbe tí ndoo ká bà gí 'do gbí gí muu to tí nó. Yí bà gí gí bà 'dè có ta kòcò wó ngéé gí yaà. Bìndi, kùro ndá basilì mì Mbírì bà gí tè'è tí ndá 'duù. Gbí mòngò mì Mbírì bà gí me tí, bìndi ndá 'duù ñìnó tí ndá 'duù mì Bìndi-Mbírì mbe ci sàà gí nó ká bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú á kùro má kòzò gí nó, ¹⁷ áá bà gí tè'è tí ndoo tí ndá 'duù ñìnó mbe ci lá nó á gí mì ndú gbí kùlù mì wó tàrì, tacó wàa, ndoo 'ví kaa toko gbaanjé ta ndú ya gí kùro Mbe tí ndoo gbí pipirì, gí bà dù ngbé ká á mì ndoo ta ndú ká. ¹⁸ À má éno, yo yì tí yo gbí òkò tí yo ta o ku ta ndá có tí nó.

5

Yo 'viindi tí yo á gítí o bà gí Mbe tí ndoo

¹ Káa à má gítí sè ndâ sili, ta ndâ pì, ta ndâ o bà bàkà tí mì ndâ i tí nò, ze bà cu mbè có gítí ndú jì yo wálá, ndâ ná'vindí ze, ² tacó yo ta kpéetí yo ñò ni gí, máa, o bà gí Mbe tí ndoo káká'í wúnò bà dù go bà gí mbe ngbà ta bèbìlì. ³ Ndâ 'duu ta o tí nò bà dù kù koro có máa, «Vò i wálá.» Káa ndú gii gu maa káa ndii ta bà gbo ndú mì vò i, go bà gbaaka niì mî gó-káyí, bindi 'bí i náa ndú bà bàkà nó wálá.

⁴ Káa yo kpónó kù 'vala me gbí 'dí'di'o tacó wàa o tí nò 'ví gbaaka tí ta yo á go bà gbaaka yo mì mbe ngbà nò lá, ndâ ná'vindí ze. ⁵ Tacó yo 'dáá gí a ndâ 'vii gbí ngbà'o, tí ndâ 'vii gbí ngbàà rì. Ndoò ta ndoo 'dáá gí me ndâ 'duu gbí 'dí'di'o lá. ⁶ Á má éno, ndoo tètì á go i mì ndâ 'bí 'duu lá. Ndoò dù tí zò'o ta ñò ndoo ngbàrángà'i. ⁷ Tacó ndâ mbe tètì kù tètì a i ta bèbìlì. Ndâ mbe kù sa ta pe delè kù sa a i ta bèbìlì. ⁸ Káa ndoo a ndâ 'duu gbí ngbà rì, à má éno, ndoo dù ta ñò ndoo ngbàrángà'l. Ndoò si bà tee njembí ndoo mítí Mbìrì, gii je bà zè Mbìrì níki maa, 'ví dù go kùngù tacó bà lì ta zì'i 'do tí ndoo gbí gó. Wàa, bà koro có lì mítí Mbìrì 'ví dù tí i bà lì mù 'do tí muu ndoo gbí gó. ⁹ Mbìrì táánò cu 'bí wó mítí ndoo me tacó bà mbu ndoo gí tàkò có mì kpo-tàkòcò mì wó lá. Yí bàkà a i tacó bà 'vala ndoo ta rè mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbìrì, ¹⁰ tí mbe cì tacó tí ndoo. Tacó wàa, ndoo 'ví dù toko ta ndú si ndoo kpónó kù 'vala muu to tí nó nò; delè tacó ndoo 'ví dù toko ta ndú bindi bà cì ndoo. ¹¹ Á má éno, yo je wotí jì ndâ 'bí ka yo. Yo konì tí yo gbí òkò tí yo á go ñinó náa yo kù bàkà kpónó nò.

Ndòngbú có

¹² Ze kù 'deke a tí ze jì yo éno máa, yo 'ví te duu mítí ndâ 'duu ñinó tí ndâ kpo 'duu kùro yo, mbe kù bàkà nètè bà nìbà tó kpokèjì jì yo ta rè mì Mbe tí ndoo nò, ndâ ná'vindí ze. ¹³ Yo te duu mítí ndú ndii bà te duu mì yo mítí sè ndâ 'duu 'dáá gí. Yo 'dè níki maa jì ndú tacó nètè tí nó náa ndú kù bàkà nò. Yo delè 'ví 'vala gbí òkò tí yo níki maa.

¹⁴ Ze kù yù 'do mì yo a nambeè éno máa, yo 'ví 'dè có gítí bà bàkà nètè jì ndâ mbe kpó tí kpoò, ndâ ná'vindí ze. Yo je wotí jì ndâ 'duu ñinó á gbí òkò tí yo ta wotí bà te ñò ndú gí yaà kùro ndâ 'duu á tí ndú wálá nò. Yo konì ndâ 'duu ñinó ta wotí tí ndú wálá nò. Yo delè 'ví kònò ndâ 'duu 'dáá gí. ¹⁵ Yo kèèndè vò i gbí òkò tí yo lá. À 'ví dù gbí njembí yo ta o 'dáá gí káa có gítí bà bàkà tó i gbí òkò tí yo, ta có gítí bà bàkà tó i jì ndâ 'bí tende 'duu. ¹⁶ Yo 'ví dù ta pètékè tàkòcò yo ta o 'dáá gí. ¹⁷ Yo 'ví kara tà bà 'deke tí yo jì Mbìrì lá. ¹⁸ Yo má gbí dà, yo 'ví 'dè níki maa jì Mbìrì, à delè má volo mítí yo gí, yo má gbí mbùlùwu, yo 'ví 'dè níki maa jì yí, tacó ñinó a ña có ñinó náa à gbí njembí wó gítí yo tí ndâ mbe kù 'vala ta rè mì Bindi-Mbìrì tí Jézù nó ká nò.

¹⁹ Yo 'ví 'buuku muu wotí mì Bèrì-mì-Mbìrì lá. ²⁰ Yo delè 'ví go 'vèrè mítí có ñinó náa a Mbìrì ká wu mí gbí nje 'duu nó lá. ²¹ Yo 'viiiki gbí có kùro má kózò gí. Yo má 'de có tí nó tí yúco, yo 'ví nanaka muu yo mítí, ²² káa yo má 'de tí 've có, yo 'ví mò tí yo 'do tí ndâ 've i 'dáá gí gí. ²³ Ze kù 'deke tí ze jì Mbìrì tí mbe kù je tó bà dù ndò jì ndâ 'duu, máa, yí 'ví kaa yo mò gí mì wó. Yí 'ví si yo 'ví dù ta gbí dii yo níki maa, ta bà lè tí yo wálá, ta vò i tí lílì yo wálá, ta njembí yo ngbàrángà'i kù ù ta ndi bà gí Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbìrì. ²⁴ Mbìrì tí mbe tètè tí yo bà si yo 'ví dù tí ndâ mbe bàkà soló i wálá, tacó yí me mbe ne 'do tí po ngo nje wó lá.

²⁵ Yo 'deke tí yo jì Mbìrì tacó tí ze, ndâ ná'vindí ze.

²⁶ Yo 'vee ndâ ná'vindí ze kà ta njembí bà zè Mbìrì tacó tí ze.

²⁷ Ye kù be jì yo a tí Mbe tí ndoo éno máa, yo 'ví 'deke waràgà tí nó jì ndâ ná'vindí ndoo á mì yo kà 'dáá gí.

²⁸ Nambeè mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbìrì 'ví dù ta yo.

BÀ SÓ TÈSÀLÓNÌKÀ

Bà só bà cu wàràgà mì Páwòlò jì ndá mbe kù kili ta rè mì Bindi-Mbíri gbí gbata Tèsàlónìkà

¹ Muu ze tí ndá mbe kù cu wàràgà tí nó a ndá 'duu ta'ò: ñinó a ye tí Páwòlò, gii je ndá Silivánò ta Timàtèyò. Ze kù cu wàràgà tí nó jì yo tí ndá 'duu mì Mbíri tí Bu ndoo, tí ndá 'duu mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbíri, mbe kù kili ta rè mì Bindi-Mbíri mí gbí gbata Tèsàlónìkà. ² Ze kù 'deke tí ze jì Mbíri tí Bu ndoo, ze delè kù 'deke tí ze jì Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbíri, máa, ndú 'ví cù 'dè ngo cù ndú mítí yo, ndú delè 'ví si yo 'ví dù niki maa.

Bà waa có ta o bà gi Bindi-Mbíri wúndò

³ Áá mì ze a nderè tacó bà 'dè niki maa jì Mbíri go ñinó náa à tí tacó tí yo 'daá gí, ndá ná'vindiré ze, tacó yo kpónó kù tee njembí yo mítí Mbíri ta wotí tí ndii ñinó sàà kùro gí. Yo delè kù zè tí yo gbí òkò tí yo niki ta banga tí ngé ndii gí. ⁴ Ze kù mba tí ze ta rè yo kùro ndá 'bí mbe kù kili ta rè mì Bindi-Mbíri, tacó à tà kpèti má kù pèè mbí yo ta bà mèèkè'i tí yo, yo kpòò kù tee káa njembí yo mítí Mbíri.

⁵ Gbí có bà tee njembí yo kácaá mítí Mbíri nò éno máa, yo ñò ni gí máa, yí a mbe waa yúco. Káa mboo tàkò ña i tí nò náa yo kù me nò a bà bàkà yo mì Mbíri tí ndá bòò-gba mì wó tí Mbíri. ⁶ Mbíri bà waa có ta yúco, yí bà kèèndè mbugo tí nó náa yo kuu gbí nó á mítí ndá mbe kù mbu yo nó gí. ⁷ Bindi yí bà kaa yo tí ndá 'duu tí nó náa à kpónó kù mèèkè'i tí yo nó mítí tó bàndò tí nó náa yí bà kaa ze mítí nó ta o bà túbà tí Jézù mì wó 'do gbíri ta ndá basili mì wó tí Mbíri, náa yí je wotí jì ndú. ⁸ Jézù ta o tí nò bà da nó gí co gbí ngba wu gí bà kèèndè có ndá wò i mì ndá mbe si Mbíri tí có lá, ta ndá mbe biya bà ùnje gítí Banga-Ngú-Cò mì wó tí Jézù tí Mbe tí ndoo, jì ndú. ⁹ Ndá ña ndá 'duu tí nò bà mbu jì bà waa có mítí ndú, éno máa, ndú 'ví dù tí ndá voló-volo 'duu dúú bà ya tí, gii je bà mò ndú 'do kùro Mbe tí ndoo gí, à delè bà mò ndú 'do gbí ngba wotí mì wó gí. ¹⁰ Yí bà me ndá i tí nò a i ta o tí nó náa yí bà gí tí, tacó waa, ndá 'duu tí nó náa yí kaa ndú mò gí mì wó gí nó 'ví ùlù yí, ta bà te duu mítí wó nò. Yo ta o tí nò delè bà dù kuu gbí òkò tí ndá mbe kù ùlù Jézù, tacó yo ùnje gítí yúco tí nó náa ze táánò 'dè jì yo nó gí.

¹¹ Ñinó a nderè bà 'deke tí ze jì Mbíri ta o 'daá gí ká nò. Ze kù yù nambeè 'do mì wó, máa, yí 'ví si yo 'ví dù tí ndá 'duu mbe 'vii tí ndá 'duu ñinó náa yí tè'é tí ndú gí, yí delè ta wotí mì wó 'ví si yo 'ví bàkà go ndá tó có tí nó 'daá gbí njembí yo nò, tacó waa, yo 'ví cee ta nètè tí nó náa yo kù bàkà yee tí kpónó nó 'do gbí có mì bà tee njembí yo mítí wó. ¹² Gbí ña kpokèjì tí nò, ndá 'duu bà ùlù rè Mbe tí ndoo Jézù 'do gbí có mì yo, ndú delè bà ùlù rè yo 'do gbí có mì wó, á 'do gbí nambeè mì Mbíri, delè 'do gbí nambeè mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbíri.

2

Vò-'duu-tí-nò

¹ Á má gítí Rì bà gí Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbíri, ta có gítí bà kili ndoo toko gbaanjé mí mì ndoo ta ndú ta Rì tí nò, ² kòcò ze jì yo éno máa, yo 'ví co ká ngé kù gu ta gúku 'do gbí có mì 'bí 'duu mbe bàkà tí wó tí mbe 'dè-kòcò ta wotí mì Bèri-mi-Mbíri, ta ndá mbe kù fiini có éno máa, Rì tí nò co sàà gí nó lá. Njembí yo delè 'ví mù 'do gbí có mì 'bí 'duu mbe 'dè 'vèrè jì yo éno máa, a ze ká cu wàràgà jì yí ta ña có tí nò nò lá.

³ Yo si 'bí 'duu 'ví eendi yo gítí bà koro ña ndá có tí nò lá. Tacó Rì tí nò tí Rì bà gí Mbe tí ndoo nò bà co a i bindi bà gí 'duu tí nó tí gbolò mbe kù gbí njembí wó gítí vò i ta Mbíri nò. 'Duu tí nó náa muu wó bà 'va tí to nò, ⁴ a mbe kù jòò gbí có ta ndá bàaci 'daá gí. Yí delè a mbe si tí wó tí i ndii ndá i tí nó náa ndá 'duu kù ci i jì ndú nó 'daá gí. Yí si tí wó tí gbolò i tí ña ñinó náa ndú kpónó nje bà ta Mbíri ká gbaanjé. Yí delè kpónó kù kò kò jì ndá 'duu máa, yí lá a Mbíri.

⁵ Bà mbí yo ó-ò? Ye táánò 'dè có gítí bà co Rì bà gí Bindi-Mbíri nò jì yo ta o tí nó náa ye táánò kuu mì yo ká nó lá? ⁶ Yo delè ñò i tí nó mbe kù zèè 'duu tí nó ta yúco mì wó wálá nó, tii mí to, di tí o bà co Rì tí nó náa à ci nó, ni gí. ⁷ Bà jòò gbí có ta Bindi-Mbíri kpónó kuu tí, káa, a i náa à kù bàkà tí a i gbí ña kpokèjì ñinó náa bà 'di gbí kpò ndá 'duu muu to tí nó gí, yee tí o tí nó náa à má mò i tí nó mbe kù nè kpokèjì 'do tí nó á 'do tí kpokèjì má kòzò gí, ⁸ bindi 'duu tí nó tí mbe kù gbí njembí wó gítí vò i ta Mbíri nò bà gii co gí gbí ngbàà rì. Bindi Mbe tí ndoo Jézù bà gii zi yí, ta bà òlò woò gbí nje wó mítí wó, bà co Jézù ta ngba wó bà zi yí gí.

⁹ Bà gí 'duù tí nó tí mbe kú gbí gbí njembí wó gítí vò i ta Mbíri nò bà dù a i ta wotí mi Vò-'duù-tí-nò. Yí bà gí gí bà bàkà ndá mbù seṛé ta gbí ndú wálá, ta bà túbà ndá mbó, ta bà bàkà ndá kpo-kpò i, ¹⁰ ta bà bàkà ndá vo-vò tíri tacó bà ee ta ndi ndá 'duù ñinó tí ndá kánji ku nò, tacó ndú biya bà dù ta go yúcó, tacó wàa ndá yí 'ví 'de tí ta 'válá nò gí. ¹¹ Tacó ènò, Mbíri kú tuu vò muu ji ndú, tacó wàa, ndú 'ví ùnje ká gítí 'vèrè. ¹² Mbíri bàkà ènò tacó bà waa có mítí ndá mbe si bà co tí kpokèji ñinó jáá nó mí to, káa áá gii níki tí ndú a bà co tí lókó-loko kpokèji nò.

Mbíri cu 'bi wó mítí yo tacó bà 'vala yo

¹³ Káa áá mi ze a nderè tacó bà 'dè níki maa ji Mbíri tacó tí yo ta o 'dáá gí, ndá ná'vindi ze, tí ndá wú-gbì-ré Mbe tí ndoo. Tacó Mbíri táánò cu 'bi wó mítí yo 'do tí o bà 'bità bà suu to tí nó tacó bà 'vala yo ta bà bàkà yo mi Bèri-mi-Mbíri tí ndá ngbàrangà 'duù, delè ta ba ùnje mi yo gítí yúcó. ¹⁴ Mbíri tè'é tí yo tacó bà 'vala yo nò a i 'do gbí bà ma Banga-Ngú-Có mi ze ji yo, tacó wàa yo 'ví 'de tí ta bàndò bà dù yo ñinó yo gbí ngba Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbíri. ¹⁵ Á má ènò, yo 'dò kò yo mí to tí kpòò, wàa yo 'ví kpòò tí có tí nó náa ze táánò 'dè ji yo ta nje ze, ze delè gii cu ji yo ta wàragà nò, ndá ná'vindi ze.

¹⁶ Ze kú 'deke tí ze tacó tí yo ji Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbíri, ze delè kú 'deke tí ze ji Mbíri tí Bu ndoo, tí mbe kú zè ndoo níki maa, náa yí gii je tí ta 'dè njembí ji ndoo dúú kú ya tí, gii toko ta bà koro tó có gítí 'válá bindi ku mi ndoo, á 'do gbí nambeè mi wó, ¹⁷ éno máa, ndú 'ví si njembí yo 'ví dù tí yú njembí gbí bà bàkà ña ndá tó i 'dáá gí, delè gbí bà 'dè yúcó.

3

Yo 'deke tí yo ji Mbíri tacó tí ze

¹ Ndòngbú có mi ze ji yo 'ví éno máa, yo 'deke tí yo ji Mbíri tacó tí ze, ndá ná'vindi ze. Yo 'deke tí yo ji Mbíri, tacó wàa, yí 'ví si có mi Mbe tí ndoo 'ví 'vèè galà-galà, wàa ndá 'duù tí nó mbe 'di nó 'ví te duù mítí, á go ñinó náa yo kpónó kú te ta duù mítí nò. ² Yo delè 'ví 'deke tí yo éno máa, yí tí Mbíri 'ví 'vala ze á 'do 'bi ndá mbe vò muu tí nó tí ndá vóló-volo 'duù nó, tacó ndá mbe tee njembí ndú mítí Mbíri lá nó ògbù ngé. ³ Káa Mbe tí ndoo me mbe 'dè có gí, wàa yí gii ñonòkò gbí 'bá wó 'do tí po ngo nje wó gí nó lá. Yí bà je wotí ji yo gí, yí delè bà kpòò tí yo 'do tí Vò-'duù-tí-nò gí.

⁴ Káa á má gítí yo, ze bà te tí Mbe tí ndoo gí, máa, yo kpónó kú bàkà ndá i tí nó náa ze táánò 'dè có gítí ndú ji yo nò, yo delè bà bàkà ndú kpòò kú ya tí gí kùro. ⁵ Ze kú 'deke tí ze ji Mbe tí ndoo éno máa, yí 'ví 'visi njembí yo tí njembí ndá mbe ñò tó bà zè tí mi Mbíri ni, yí delè 'ví si yo 'ví dù tí ndá 'duù ñinó mbe kú kònò vò i go i mi Bindi-Mbíri nò.

Kózò tí yo 'ví bàkà nètè

⁶ Ze kú 'dè có ji yo ta rè mi Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbíri, ndá ná'vindi ze, éno máa, yo dù gí ndii 'do tí ndá ná'vindi ndoo ñinó ta go bà bàkà nètè tí ndú wálá, mbe kú 'vala me go ña bà 'vala ndò tí nó náa ze táánò kpili ji yo nó lá nò. ⁷ Tacó yo ta kpééti yo ñò ni gí, éno máa, nètè mi yo a bà mèlè ndi ze. Káa yo ñò ta ro yo gí máa, ze táánò ta o tí nó náa ze kuu mi yo kà nó me ndá mbe kè-ro lá. ⁸ Ze táánò me ndá mbe kú li 'bi ze gí tà i 'do mi 'bí 'duù sínò lá. Jé lá! Ze táánò kú zò i 'do ká gbí bà ka wu'o mi ze. Ze táánò wu gbí gó rí gítí nètè mi ze lá, ze delè wu gbí bèbili lá. Ze bàkà ènò tacó wàa, ze 'ví ba gbímí yo ta bà zò-mítí-yo nó lá. ⁹ Ze táánò kú ziki tí ze ta bà bàkà nètè ré'bè-ré'bè ta wu'o nò, me tacó máa yúcó mi ze tacó bà 'dè có ji yo éno máa, yo je i ñinó ji ze, yo bàkà éno ji ze, wálá nò, lá. Ze bàkà ènò a i tacó bà túbà bà bàkà nètè ji yo, tacó wàa yo 'ví bàkà go yí. ¹⁰ Ze táánò 'dè có ji yo si ze kuu mi yo kà nó éno máa, 'duù má biya bà bàkà nètè gí, yí 'ví zò i lá, nò gí. ¹¹ Káa ze kpónó kú 'di có éno máa, ndá 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo kà a ndá vo-vò mbe kpó, ta go bà tee 'bi ndú mítí nètè tí ndú wálá. Á tí ndú káa go bà yuu nje ndú gí gbí có mi ndá 'bí 'duù ta rè ndú gbí wálá. ¹² Ze kú 'dè có ji ndá ña ndá 'duù tí nó ta rè mi Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbíri éno máa, ndú si ña nètè tí nó mí to, wàa ndú 'ví bàkà a nètè tacó bà 'de ta i bà ko ta tí ndú.

¹³ Wo yo 'ví co ta bà bàkà i ñinó náa à tí nó lá, ndá ná'vindi ze. ¹⁴ 'Bí 'duù gbaanjé gbí òkò tí yo má biya bà 'di có tí nó náa ze cu mí gbí wàragà tí nó nó gí, yo 'ví kii'ba 'do tí 'duù tí nó. Nètè mi yo 'ví dù ta yí káká'i wálá. Tacó wàa, yí 'ví ñò tí ni éno máa, kpokèji tí nó náa yí kú co tí nó a lókó-loko kpokèji. ¹⁵ Káa yo 'ví mèèkè'i tí wó go bà mèèkè'i tí ku'di nó lá. Yo kpo-gbì-tà-tù wó, tacó yí a ná'vindi yo, tacó wàa, yí 'ví dele ta ndi wó gítí jáá kpokèji.

Ndòngbú có

¹⁶ Ze kù 'deke tí ze ji Mbe tí ndoo, tí mbe kù si ndâ 'duù kù dù nìkì maa, éno máa, yí 'ví si yo 'ví dù nìkì maa ta o 'dáá gî, gbí ña ndâ kpokèjì 'dáá gî. Mbe tí ndoo 'ví dù ta yo ta o 'dáá gî.

¹⁷ Ñinó a ye tí Páwòlò ká kù cu ndâ 'vé tí nó ji yo mí gbí wáràgà tí nó ta 'dóó 'bì ye. Ñinó a mbó ndi 'bì ye gbí ndâ wáràgà mì ye 'dáá gî ká nô. Ñinó a cè ña bà cu wáràgà mì ye ká nô.

¹⁸ Ye kù yù nambeè 'do mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì tacó tí yo 'dáá gî.

KPÉDÉLÉ TÌMÀTÉYÒ

Kpédélé bà cu wàràgà mì Páwòlò jì Tìmàtèyò

¹ Nìno a ye tí Páwòlò, tí tú mì Bìndi-Mbírì tí Jézù. Ye gí tí tú mì Bìndi-Mbírì go có mì Mbírì tí mbe 'vala ndoo, delè go có mì wó tí Bìndi-Mbírì tí Jézù tí nó, náa ndoo kù kofo 'valá lí mí tí wó nó. Ye kù cu wàràgà tí nó. ² Jì wò tí Tìmàtèyò, tí 'dóó 'vii mí ye, náa ndà só ta ndà kù tee njembí ndà mí tí Bìndi-Mbírì. Ye kù 'deke tí ye jì Bu ndoo tí Mbírì, ye delè kù 'deke tí ye jì Bìndi-Mbírì tí Jézù, tí Mbe tí ndoo, máa ndú 'ví bàkà nambeè mì ndú, wàa ndú 'ví nò yè ọ lo. Ndú delè 'ví si wò 'ví dù ta 'dè njembí lo.

³ Ye táánò ci wò ta o tí nó náa ye kù ya gí tàkò to Mèsidóniyà nó, máa wò 'ví co 'do gbí gbata Éfàsù lá. Tacó wàa wò 'ví nò ta có gítí ndà ọ ndà 'duù tí nó mbe kù nibà ndà sú có jì ndà 'duù á bìnđi có mì Mbírì nó. ⁴ Nèté mì ọ ndà 'duù tí nó a bà je mbí ndú kpolo ma mí tí ndà tà-ká-tà mì ndà ká gù ndú, ta bà 'deke ndà ẹ ndà ká gù ndú mèè jì ndà 'duù. Káa ndà ọ ndà i tí nó náa ndú kù bàkà nó a ndà i mbe kù ọnòkò muu ndà 'duù 'do tí bà bàkà go có mì Mbírì, náa 'duù kù ọ ni ta bà tee njembí wó mí tí Mbírì nó. ⁵ Káa ndoo kù nibà i jì ndà 'duù tacó wàa ndú 'ví zè ndà 'bí ka ndú níki maa, tí ọ tó bà zè tí nìno mbe gí 'do gbí ndà ngbàrángà njembí, ta tó muu, ta bà ùnje gítí Mbírì ta njembí 'duù gbaànjé. ⁶ Ndà ọ ndà 'duù tí nó ne 'do tí cèe kpokèjì mì yúco gí. Ndú kù ya ká yàlàkàà gí tàkò ndà 'bí ọ ndà có ta nji gbí ndú wálá. ⁷ Ndú kù bàkà tí ndú tí ndà kpo-kpò mbe 'di gbí ndà có mì Mòze, káa ndú 'di gbí ndà có tí nó náa ndú kù 'dè nó lá. Ndú delè ọ ndà i tí nó náa ndú kù 'dè có gítí ndú nó ní ká lá.

⁸ Ndoò ọ ni gí máa, ndà có mì Mòze a ndà tó có, náa 'duù má ọ ndèrè ndú ni gí nó. ⁹ Ndoò delè gii ọ ni gí, máa, à kù 'dè có me jì ndà tó 'duù lá. À kù 'dè có a i jì ndà mbe bàkà vò i, go ndà mbe ngbútù, ta ndà mbe bàkà i-Mbírì lá, ta ndà mbe bèè ọ Mbírì, ta ndà mbe zì ndà bu ndú ta ndà nawu ndú, ta ndà mbe zì ku. ¹⁰ À gii 'dè có a i jì ndà mbe zingbà ta ndà nii, ta ndà mbe sì ta ndà 'bí ka ndú 'dakò, ta ndà mbe ngbà ndà 'duù, ta ndà mbe 'vére, ta ndà mbe see tí ndú gítí 've có, ta ndà mbe bàkà ndà 'bí ọ i nìno mbe co tende 'do tí cèe bà nibà i tí nó ¹¹ mbe ya 'vii ta ọ serè Banga-Ngú-Có tí nó náa Mbírì tí nó náa ndoo kù ùlù yí nó kpilì jì ye, máa, ye kpolo tí, wàa ye 'ví ma jì ndà 'duù nó.

'Dè níki maa jì Mbírì á gí tàkò nambeè mì wó

¹² Ye 'dè níki maa jì Bìndi-Mbírì tí Jézù tí Mbe tí ndoo, mbe je wotí jì ye, tacó yí ọ ni gí máa, ye bà bàkà nèté mì yì go có tí nó náa à gbí muu yí nó gí. ¹³ Ye táánò sàa a mbe kù 'dè ndà vò có gí bà tí Jézù. Ye táánò a mbe kù mèèkè'í tí ndà 'duù mì wó. Ye delè táánò a mbe kù go ndú ta zu ngò. Káa Mbírì gii tofo ndà vò i mì ye nó 'dáá gí mí tí wó tí bàà, tacó yí ọ ni gí, máa, ye táánò ọ ndà vò i tí nó náa ye kù bàkà nó ní lá, tacó ye ta o tí nó ùnje gítí Bìndi-Mbírì kálásé. ¹⁴ Mbírì bàkà nambeè jì ye me gbolò, ta bà wu bà ùnje, ta bà zè Bìndi-Mbírì tí Jézù níki maa mí gbí njembí ye me gbolò. ¹⁵ Có tí nó náa à 'dè máa, «Bìndi-Mbírì tí Jézù táánò gí gí muu to nó tacó bà 'vala ndà mbe bàkà vò i,» nó a cèe yúco ta kponje gítí wálá, tí cèe có mbe 'vii tí có bà ùnje gítí ta njembí 'duù gbaànjé. Ye a fiúfú gbí òkò tí ndà mbe bàkà vò i 'dáá gí. ¹⁶ Káa ta ndà ọ nìno 'dáá gí, Mbírì gii bàkà nambeè jì ye mí pí ndà vò i mì ye nó me gbolò. Tacó wàa, Bìndi-Mbírì tí Jézù 'ví tù ta bà bà kònò ndà mbe bàkà vò i jì ndà 'duù nìno 'dáá gí á kèjì gí bà ùnje gítí wó tacó bà 'de 'valá nìno mbe cee lá nó.

¹⁷ Ndoò te duù mí tí Mbírì,

ndoo ùlù yí tí gba tí nó mbe cee lá nó,
kpòò ya tí.

Ndoò te duù mí tí Mbírì,

ndoo ùlù yí tí 'duù tí mbe dù tí ká nó,
kpòò ya tí.

Ndoò te duù mí tí Mbírì,

ndoo ùlù yí tí nó náa ndoo ọ yí ta ọ ndoo lá nó,
kpòò ya tí.

Go-i-tí-nò!

¹⁸ Ye kù 'deke a tí ye jì wò máa, bà mbí lo 'ví ò tí ndà có mì ndà mbe ma có mì Mbírì náa ndú táánò 'dè gítí lo nó lá, Tìmàtèyò, 'vii mí ye. Kpolo tí ndú mì gbí njembí lo, wàa wò 'ví gò gò go i mì ngáangbá 'vii-'dakò. ¹⁹ Ndà zì'i-gò mì lo 'ví dù a bà tee njembí lo mí tí Mbírì, ta bà dù ta tó muu. Ye kù 'dè có tí nó jì wò tacó ndà 'bí 'duù táánò bàkà vò muu, bìnđi ndú gii mèèkè gbí bà ùnje mì ndú gítí Mbírì kùdùù gí. ²⁰ Ndà 'bí 'duù sósò'ò

'do gbí òkò tí ndá 'duù tí nò a ndá Ìmànýò ta Àlèsándòrò, náa ye táánò ká waa có míti ndú ta bà kaa ndú ji Gba-vò-i, tacó wàa ndú 'ví no bà 'dè zu có gí bà tí Mbíri ngbó.

2

Nya kpokèji bà 'deke tí ji Mbíri

¹ Má ènò, kpédélè có mi ye ji wò ènó, máa, wò 'ví 'deke tí lo ji Mbíri tacó tí ndá 'duù 'dáá gí. Wò 'ví yù i gítí mírì lo 'do mi Mbíri. Wò 'ví yù nambeè 'do mi wó tacó tí ndá 'bí 'duù. Wò delè 'ví 'dè niki maa ji yí.

² Wò 'ví 'deke tí lo ji Mbíri kpòlo ma tacó tí ndá gba mi ndoo, ta ndá kpo-kpò 'duù kùro ndoo, tacó wàa ndoo 'ví 'vala ta wò gbí òkò tí ndoo lá, ndoo 'ví 'vala a i gbí 'dè tí, ta bà te duù míti Mbíri, delè ta bà bàkà ndá i ñinò mbe 'vii á ọ 'bá nò. ³ Bà 'deke tí ndoo ènò a tó i mbe kù peteke tàkòcò Mbíri tí mbe 'vala ndoo. ⁴ Tacó à tí wó a go bà 'vala ndá 'duù 'dáá gí, tacó wàa, ndú 'ví ñò yúcó ni. ⁵ Tacó Mbíri ká gbaanjé cuki. Mbe kù 'viindi gbí òkò tí ndá 'duù muu to tí nó ta Mbíri delè ká gbaanjé, tí Bindi-Mbíri tí Jézú, ⁶ mbe si mírì wó ji ku á muu ndá 'duù 'dáá gí. Mbíri táánò tuu yí tí mbe ma có 'válá ji ndá 'duù ta tó o mì wó mbe 'vii gbí muu wó tí Mbíri. ⁷ Ye kù 'de ji wò ta yúcó, ye jé 'dè 'verè lá, máa, áá táánò je ye tí mbe ñibà có tí nò tí yúcó nò ji ndá 'duù ñinó náa ndú me ndá Jùdèyá lá nó, tacó wàa, ndú 'ví ùnje gítí.

⁸ Má ènò, có gbí muu ye ènó máa, ndá 'duù tí ndá bàndò 'dáá gí 'ví 'deke tí ndú ta bà kaa 'bì ndú, tí 'bì ndá yè ta wò i mì ndú wálá, á gí yaà ji Mbíri, ta pétèkè tàkòcò ndú, delè ta gbínje gbí òkò tí ndú wálá.

⁹ Có mi ye ji ndá ni ènó máa, ndú 'ví yuu bòngò ñinó mbe 'vii á ọ 'bá mbe te nò mí ro ndá 'duù lá nò. Ndú delè 'ví je mbí ndú kpòlo ma míti bà te banga cèkèè tacó bà mà tí ndú ji ndá 'duù lá; ¹⁰ ndú 'ví te banga a i ta bà bàkà ndá tó i á go i mì ndá ña ndá ni ñinó mbe túbà tí ndú tí ndá mbe ùnje gítí Mbíri gí nò. ¹¹ À delè má kù ñibà i ji ni, yí 'ví dù ngbii. Yí delè 'ví te duù míti 'duù tí nò mbe kù ñibà i ji yí nò. ¹² Ye ùnje gítí ènó máa, ni 'ví dù tí mbe ñibà i ji ndá 'dakò nò lá. Yí delè 'ví dù pí tí ndá 'dakò lá. Yí 'ví dù ngbii kùro ndá 'dakò. ¹³ Tacó Mbíri táánò suu kùro a Ádàmá tí 'dakò, bindi yí gi suu Èvà tí ni. ¹⁴ Gba-vò-i delè táánò ee me ndi Ádàmá lá, yí ee a ndi Èvà tí ni, bindi ni gi kpò có mi Mbíri gí. ¹⁵ Káa a bà jò ndá 'vii ká bà 'vala ndá ni, náa ndú má dù tí ndá ni ñinó mbe aanga muu ndú míti bà tee njembí ndú míti Mbíri nò.

3

Ndá kpo 'duù kùro ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri

¹ Có tí nó máa, go bà dù tí gbolò 'duù kùro ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri má tí 'duù, yí kù koọ a tó có ngé waa gí nó, a yúcó ta kponje gítí wálá. ² Káa ña 'duù tí nò 'ví dù me mbe kù bàkà ndá i-nò lá. Yí 'ví dù me mbe kò njèèkù ni lá. Yí 'ví dù a i tí 'duù ñinó ta ngbáràngá muu wó. Yí 'ví dù me 'duù ñinó mbe kù bàkà ndá i-vii nó lá. Yí 'ví dù a i tí 'duù ta muu ká tí wó. Yí 'ví dù tí 'duù ñinó ta njekeji 'bá mì wó ká ngàà ji ndá 'duù. Yí delè 'ví dù tí mbe ñibà tó kpokèji bà 'vala ndò ji ndá 'duù. ³ Nya 'duù tí nò 'ví dù me wò mbe ñjù pe lá. Yí 'ví dù me mbe kùmùkù ndá i mì ndá 'duù lá. Yí 'ví dù a i tí 'dè 'duù, me mbe gbínje lá. Yí delè 'ví dù me mbe go ndá kpo-kpò i lá. ⁴ Yí 'ví dù tí ña 'duù ñinó mbe ni bà 'viindi 'bá mì wó niki maa gí, náa ndá 'vii mì wó kù 'di có mì wó, delè náa ọ ndá 'duù ká ngbáràngá'i gítí ndá 'vii mì wó. ⁵ Tacó bà kpòlo tí 'dóó 'bá mì wó má kpò yí gí, yí bà 'de woti gítí bà kpòlo tí 'bá mì Mbíri 'do kòti 'di? ⁶ Yí 'ví dù me ngú mbe ùnje gítí Jézú lá. Tacó yí bà luguu á tí wò ta bà si tí wó tí gbolò 'duù ta kpééti wó, bindi Mbíri bà waa có míti wó go bà waa có míti Gba-vò-i. ⁷ Duù tí nò 'ví dù a ña 'duù ñinó náa ndá 'duù ñinó mbe ùnje gítí Bindi-Mbíri lá nó kù te duù míti wó. À má me ènò lá, rẹ̀ wó bà volo gí, bindi yí bà tè wú mì Gba-vò-i.

Ndá mbe koni ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri

⁸ Ndá mbe kù koni ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri nó 'dáá gí delè 'ví dù a ndá ña ndá 'duù ñinó náa ndá 'duù kù te duù míti ndú nò. Ndú 'ví dù tí ndá mbe 'dè yúcó. Ndú 'ví dù me ña ndá 'duù ñinó náa pe kò ndú gí nó lá. Ndú delè 'ví dù me ndá mbe go ndá kpo-kpò i lá. ⁹ Ndú 'ví dù tí ndá 'duù ñinó ta muu ndú ngbáràngá'i, mbe kù ùnje gítí có mi Bindi-Mbíri 'do ká ngé rẹ̀ngbó. ¹⁰ À 'ví ñò muu ndú kùro kózò gí, bà lè má tí ndú wálá, à 'ví gi bàkà ndú.

¹¹ Ndá ni ñinó mbe kù koni ndá mbe kù kpòlo tí ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri nó, delè 'ví dù a ña ndá ni ñinó náa ndá 'duù kù te duù míti ndú nò. Ndú 'ví dù me ndá mbe ni rẹ̀ lá. Ndú 'ví dù tí ndá ni ñinó ta muu ndú ngbáràngá'i nó. Ndú delè 'ví dù tí ña ndá ni ñinó mbe kù bàkà nètè ta njembí ndú gbaanjé nó.

¹² Ndà 'dakò ñinó tí ndà mbe kù koni bà kpolo tí nèté gítí ndà mbe kù kili ta rè mì Bindi-Mbíri nó delè 'ví dù me ndà bu ñjèèkù ñii lá. Ndú delè 'ví dù a ndà ña ndà 'duù ñinó mbe kù kpolo tí ndà 'bá mì ndú, ta ndà 'vii mì ndú ñiki maa. ¹³ Tacó ndà 'duù kù te duù mítí ndà mbe kù bàkà nèté bà koni ndà mbe kù kili ta rè mì Bindi-Mbíri jáá. À delè tí ndú a wotí bà 'dè có gítí bà tee ñjembí ndú mítí Bindi-Mbíri ta gúku tí ndú wálá.

¹⁴ Ye kù cu wáràgà tí nó jì wò ta có bà ya gí mì yo kà gbí muu ye. ¹⁵ Káa 'bí i máa tii bà ya ye gí kà gí, wò 'ví ñò éno máa, ndà 'duù 'ví 'vala 'bá mì Mbíri ñiki maa. Ye kù ñi a ndà mbe kù kili ta rè mì Bindi-Mbíri, tí ndà 'vii mì Mbíri tí nó tí wu Mbíri, delè tí ndà mbe kù te rè có mì Mbíri gí yaà tí kpoò nó.

¹⁶ À dú káa yúco máa, bà 'di gbí kpokèjì mì Mbíri táánò sàà a gbolò có kóó. Có kóó tí nó a Bindi-Mbíri,

tí mbe gí gí muu to tí nó táánò tí 'duù.

A Bèri-mi-Mbíri táánò ká túbà tí wó,

ndà basilí táánò ñò yí gí,

àá táánò ma có tí wó jì ndà 'duù gí.

Ndà 'duù táánò ñje gítí wó muu to tí nó gí,

àá táánò te yí ya tí gí gbíri gí.

4

Ndà sú mbe ñibà i

¹ A Bèri-mi-Mbíri ká 'dè có ta nje wó ngbáràngà'í éno máa, ndà 'bí 'duù gbí ndà sè sili tí nó gí kùro o bà gí Bindi-Mbíri káká'í nó bà je mbí ndú kpolo ma a i gítí bà ru ndi ndà 'vére mì ndà bààci á bindi có mì Mbíri. ² Ndà mbe 'dòkò có mì ndà ña ndà bààci tí nó a ndà mbe 'vére, tí ndà mbe tíri ta ndi nó bà 'dè 'vére káká'í á ro ndú wálá. ³ Ndà 'bí ña 'vére mì ndú máa: bà kò ñii a vò i kùro Mbíri, wàa ndà 'duù delè 'ví gee tí ndú 'do tí ndà 'bí ña ndà i-zò-zò. Káa Mbíri táánò suu ndà i tí nó náa ndà vò 'duù tí nó kù 'dè có máa ndà 'duù 'ví zò ndú lá nó, tacó wàa ndà mbe ñje gítí Bindi-Mbíri, tí ndà mbe ñò yúco ni gí, 'ví zò ta bà 'dè ñiki máa jì Mbíri ta líkí'o tí ndú. ⁴ Mbíri táánò suu 'dáá káa ndà tó i, tacó wàa ndoo 'ví zò ndú 'dáá gí ta pètèké tàkòcò ndoo, náa ndoo má a ndà mbe ñò tó i náa 'duù bàkà jì ndoo ni nó. Má ènò, ndoo 'ví bè ndà 'bí i, máa, ndú a ndà vò i nó lá. ⁵ Tacó a có mì Mbíri, toko ta bà 'deke tí ndoo jì Mbíri tacó ndà i tí nó, ká kù bàkà ndú tí ndà ngbáràngà i.

Tó bòò mì Bindi-Mbíri

⁶ Wò má ñibà ndà có tí nó 'dáá gí jì sè ndà ná'vindi lo, gbí éno máa, wò bà dù tí tó mbe bàkà nèté mì Bindi-Mbíri tí Jézu. Wò delè kù ñi a bà máa, bà ñibà i mì Bindi-Mbíri náa wò kù ru ndi nó ya gí gbí mbelè lo ngé tè gí. ⁷ Nèté mì lo 'ví dù ta ndà ñónókò tà-ká-tà ta i gbí ndú wálá gítí ndà i muu to tí nó nó lá. Aanga muu lo mítí bà dù tí 'duù mì Mbíri. ⁸ Bà tala bà ngaka tí 'duù tacó bà je wotí jì dii wó a tó i, káa bà tala bà ngaka tí 'duù tacó bà bàkà go có mì Mbíri a kpóló-kpolo i co tí bà ngaka tí tacó bà je wotí jì dii 'duù gí. Tacó 'duù bà 'de i gbí ta bà só: 'bí gbaanjé á si yí muu to tí nó, bindi 'bí á bindi ku mì wó. ⁹ Tee ñjembí lo mítí có tí nó, tacó ñinó a yúco ngé waa gí. ¹⁰ Tacó éno, ndoo kpónó kù te kpo muu, ndoo delè kù bàkà nèté tí kpoò, tacó ndoo kù koro có li a i mítí Mbíri tí nó mì ndoo, tí wu Mbíri mbe kù 'vala ndà 'duù 'dáá gí nó. Co tí ndà i 'dáá gí, yí kù 'vala a ndà mbe ñje gítí yúco tí nó. ¹¹ Ñibà ndà có tí nó jì ndà 'duù, wàa wò 'ví ñò máa, ndú bàkà go ndú.

¹² Si tí lo jì ndà 'duù wàa ndú 'ví ñonoko wò máa, wò a 'vii nó lá. Dù tí mbe ñibà ndà ña ndà tó i 'dáá gí, go bà 'dè banga nje, ta tó 'valá, ta bà zè ndà 'duù ñiki maa, ta bà dù ta ngbáràngà ñjembí, jì ndà mbe ñje gítí Bindi-Mbíri. ¹³ Dù kù 'deke wáràgà mì Mbíri, waa wò 'ví ñibà ndà có gbí jì ndà 'duù 'dáá gí, yee tí o bà gí ye gí mì yo kà. ¹⁴ Bà mbí lo 'ví ò tí i-nambeè tí nó táánò náa Mbíri je jì wò ta o tí nó náa ndà mbe ma có mì Mbíri 'dè ta có, bindi có tí nó ndà kpo 'duù mì ndà mbe kù kili ta rè mì Bindi-Mbíri gí tee ta 'bi ndú mítí lo nó lá. ¹⁵ Koro gbí có tí nó náa ye 'dè jì wò nó tí kpoò, bindi wò 'ví mèlè ndi ndà i tí nó náa ye 'dè có gítí ndú jì wò nó. Tacó wàa ndà 'duù 'ví ñò máa, wò me mbe ja gí ndii lá. ¹⁶ Kpolo tí lo, wò delè 'ví kpolo tí i tí nó náa wò kù ñibà jì ndà 'duù nó. Bàkà ndà i tí nó ta o 'dáá gí, tacó wàa, wò 'ví 'vala ta miři lo, wò delè 'ví 'vala ta miři ndà mbe kù 'di có mì lo 'do gbí vò i.

5

Nèté gítí ndà mbe kù kili ta rè mì Bindi-Mbíri

¹ Wò 'ví 'dè gbí vò i mi 'duù ñìnó tí kpo 'duù jì wò nó jì yí ta 'bé lá. 'Dè có ta yí pétèkè'i, á go bà 'dè có mì lo jì bu lo. Wò 'ví 'dè có jì ndá 'vii-'dakò á go bà 'dè có jì ndá ná'víní lo. ² Bìndi wò 'ví 'dè gbí bà lé mì ndá kpo nù jì ndú gbí tó kpokèjì á go bà 'dè có jì nawu lo. Bìndi wò 'ví 'dè gbí ña ndá vò i mì ndá 'vini jì ndú ta ngbáràngà njembí lo á go njembí 'duù gítí ndá námi wó.

³ Yo 'ví te duù míti ndá nawu ku; ye kù nì a ndá nawu ku ñìnó tí ndá mbe yé ta 'dóó 'duù mì ndú wálá nò. ⁴ Káa ndá 'vii, ta ndá 'vii-gù má kuu mì nawu ku, yo 'ví si ndú 'ví tala bà kpòlo tí nawu ndú á go có mì Mbíri, tacó bà sì có ndá nètè tí nó náa nawu ndú tí nó táánò bàkà gítí ndú si ndú gbí 'vii nó kùro má kózò gi. Tacó nètè bà kpòlo tí ndá mbe jò ndoo a nètè mbe kù peteke tàkòcò Mbíri. ⁵ Káa nù ñìnó tí nawu ku ta 'vii mì wó wálá, delè ta 'dóó 'duù mì wó wálá nò, 'ví kojo có gítí Mbíri, ta bà dù kù 'deke tí wó, ta bà yù i 'do mì Mbíri ta o 'dáá gí. ⁶ Káa ña nawu ku ñìnó mbe zèè kpòlo ma a ngé líkí'o muu to tí nó nó a kánji ku. ⁷ 'Dè có tí nó jì ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri, tacó wáa ndá 'duù 'ví ño ndi ndú lá. ⁸ 'Dè có jì ndú máa, 'bí 'duù gbí òkò tí ndú má kpòlo tí ndá 'vii mì wó ta ndá 'dóó nambe wó lá, gbí éno máa, 'duù tí nó biya nò a bà 'di có mì Bìndi-Mbíri gí. À delè niki káa 'duù ñìnó mbe ùnje gítí Bìndi-Mbíri lá nó á co tí ña 'duù tí nó.

⁹ Wò 'ví cu mì gbí wáràgà bà cu rẹ̀ ndá nawu ku ñìnó náa ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri kù kpòlo tí ndú nó káa rẹ̀ ndá nawu ku ñìnó ta ndoo tí ndú ndii zi'duù-ta'ò gí nò. Ndú 'ví dù a ndá nù ñìnó jé mbe ràngà kù lá. ¹⁰ Delè ta rẹ̀ ndú wu ta bà bàkà ndá tó i ñìnó go bà ko ndá 'vii mì ndú gbí tó kpokèjì, ta bà koni ndá yè, ta bà te wiri míti ndá mbe 'do 'do, ta bà caka kò ndá mbe kù bàkà nètè mì Bìndi-Mbíri go i gbí tàkù mì ndoo tí ndá Jùdèyá tacó bà te wiri míti ndú, ta bà kojo có gítí bà bàkà ndá tó i nò.

¹¹ Káa yo 'ví cu rẹ̀ ndá nawu ku ñìnó ta mbelè ndú kù i ngèlè kálásè nó lá. Tacó go bà-nò-vò-ndò má gii tanga míti ndú ndii muu wotí bà kojo có mì ndú gítí Bìndi-Mbíri gí, a có bà kò tí káká'i ká bà dù gbí muu ndú. ¹² Bìndi ndá 'duù bà gii kùtù a tí gítí ndú máa, ndú ñonòkò gbí 'bá ndú 'do tí kpédélé ngo nje ndú gí. ¹³ Ndá 'bí ña i gbí kù ndá dó nawu ku tí nó ta mbelè ndú kù i ngèlè kálásè nò, a jè, ta bà nó ta 'bá mì ndá 'duù sákamàa. Ndú kùtáá má si ká míti ndá ñìnó, má wálá, à niki ma. Káa ndá i mbe gii volo ndú ngé gí, a ndá bà kùtù tí, ta bà yuu tí ndú mí gbí ndá i, ta ndá có ñìnó ta rẹ̀ ndú gbí wálá, delè ta bà 'dè ndá 'bí ña kpo-kpò có mbe 'vii ta ndú lá. ¹⁴ Ye kojo có máa, áa bà 'vii ta ndá nawu ku ñìnó ta mbelè ndú kù i ngèlè kálásè nó a bà kò ndá 'bí ngú 'dakò, ndú 'ví jò ta ndá 'vii, wáa ndú 'ví kojo có gítí ndá i-'bá mì ndú. Tacó wáa, ndá kù'di mì ndoo 'ví 'de ta kpokèjì bà ñonoko ndoo lá. ¹⁵ Ye kù 'dè có tí nó tacó ndá 'bí nawu ku kpónó 'dòkò 'do tí ndoo kù ru ndi Gba-vò-i gí. ¹⁶ Má éno, nambe 'bí nù gbaanjé gbí òkò tí yo tí ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri má a nawu ku, à niki éno máa yí kpòlo tí nambe wó tí nó, wáa sè yo 'ví kojo có gítí sè ndá nawu ku ñìnó ta ndá 'duù mì ndú wálá nò.

¹⁷ 'Bí có mì ye káká'i jì wò a ñìnó máa, yo 'ví te duù míti ndá tó kpo 'duù ñìnó tí ndá kùro yo nò. Ye kù nì a ndá kpo 'duù ñìnó mbe 'vii tí ndá 'duù ñìnó náa à 'ví te duù míti ndú gí nò. Yo delè 'ví ko mboo ndá nètè mì ndú jì ndú. Co tí ndá i 'dáá gí, yo 'ví te duù míti ndá ña ndá tó kpo 'duù ñìnó mbe kù ma có mì Mbíri, ta ndá ñìnó mbe kù nìbà có mì Mbíri ta wotí tí nó. ¹⁸ Tacó à cu mì gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, «À caka gbí nje mbe gbà deme ta wu ngo lá.» À gii cu 'bí máa, «Ko mboo nètè mì ndá mbe bàkà nètè á jì ndú.»

¹⁹ À má kpi ngbàngà tí 'bí kpo 'duù jì wò, wò 'ví ùnje gítí có tí nó lá, sè káa ñìnó wò má 'di có tí nó 'do gbí nje ndá 'duù go só, go ta'ò, kózò gi. ²⁰ 'Bí 'duù gbaanjé gbí òkò tí ndá kpo 'duù mì yo má nanaka muu wò míti bà bàkà vò i, wò 'ví 'dè gbí vò i mì wó nó jì yí mì kùro ndá mbè 'duu, tacó wáa ndá 'bí ka wó kpo 'duù 'ví ci ta gúku bà bàkà ña i tí nó. ²¹ Ye kù see wò jì Mbíri, ye kù see wò jì Bìndi-Mbíri tí Jézù, ye delè kù see wò jì ndá basillì mì Mbíri, máa, wò 'ví kpòlo tí ndá có tí nó 'dáá náa ye 'dè jì wò nó ta kábà tí ndú. Wò delè 'ví njèè gbí òkò tí ndá 'duù lá. ²² Gu gítí bà bàkà 'duù tí kùro ndá mbe kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri lá. Tacó ndá 'duù bà go wò á muu wó. Kpòlo tí lo 'do tí ndá vò i 'dáá gí.

²³ Wò 'ví njù 've ngo mì lú lá. Wò ta o 'dáá gí 'ví ñonòkò ngo njù-njú mì lo ta làmbu pe zùù-zùù éno, tí yeè gítí gbí yì lo, delè tacó sé'i kù bàkà wò ká tà ndi ka wó.

²⁴ À kù jò vò i mì ndá 'bí 'duù ká míti nji ro ndú. Káa ndá 'bí 'duù a ndá gbàà'và, wò bà bàkà a o tacó bà 'di gbí vò i mì ndú. ²⁵ Tó i delè ká éno, à ngùù lá. Káa 'duù kpétí má tala bà ngùù tí wó tí, áa bà co ká co gí sè.

6

¹ Ndâ 'duu ñinó tí ndâ i-zógó-zogo mì ndâ 'bí ka ndú nó 'ví te duu míti ndâ mbe tí ndú, tacó wàa à 'ví volo rè Mbíri lá, à delè 'ví no ta nje gítí bà ñibà i mì ndoo lá. ² Káa ndâ i-zógó-zogo ta mbe tí wó só má a ndâ mbe kù kili ta rè mì Bindi-Mbíri, yí 'ví bàkà nètè ji mbe tí wó ta wò tàmuu, tacó náa ndâ yí a ndâ ná'vindí nò, lá. Ngé gí lá! Tacó 'duu tí nó mbe kù 'de gbolò i gbí nètè mì wó nò a ná'vindí wó tí mbe ùnje gítí Bindi-Mbíri, tí kpóló-kpolo 'duu mì Mbíri.

Ndâ sú bà ñibà i ta ndâ kpo-kpò i

Ñibà ndâ có tí nó jì ndâ 'duu pètékè'i, yee tí o tí nó náa à ya gí gbí muu ndú gí, wàa ndú 'ví bàkà go ndâ có tí nó. ³ Káa 'bí 'duu má ñibà 'bí ña lókó-loko có mbe 'vii ta wu có mì Mbíri náa Bindi-Mbíri tí Jézù ñibà jì ndoo nó lá, ⁴ 'duu tí nó kù luguu a tí wó, ta bà mòò ro wó sínò. Yí delè ñò 'bí i gbaanjé ni lá. À gbí muu ña ndâ 'duu tí nó a mã bà 'vee gbí ndâ i 'dáá gí. 'Bí ña i mì ndú delè a bà 'dè ndâ 'bí ña tende có mbe kù jò ndâ kii, ta mà, ta ngò, ta ndâ vò có, delè ta bà kojo ndâ vò có ta ndepè ndú wálá gbí òkò tí ndâ 'duu. ⁵ Nètè mì ndâ ña ndâ 'duu tí nó delè a bà ñònòkò muu ndâ 'duu ñinó ta muu tí ndú wálá, mbe dò 'bí ndú 'do tí yúco gí, mbe kù si bà bàkà go có mì Mbíri tí i bà 'de ndâ kpo-kpò i gbí a muu to tí nó, nó.

⁶ À dú káa yúco máa, bà bàkà go có mì Mbíri kù je tó i me gbolò jì 'duu. Káa sè káa ñinó máa, 'duu tí nó 'ví dù me mbe gbolò njembí lá. ⁷ Te mí gbí muu lo éno máa, áa táánò jò ndoo me ta 'bí i 'bí ndoo 'do gbí yí lá. À delè wúnò bà duu ndoo me ta 'bí i 'bí ndoo lá. ⁸ Má éno, ndâ i-zó-zò, ta bongo má kuu mì ndoo, à tè ta ndoo gí. ⁹ Tacó ndâ 'duu ñinó ta go ndâ kpo-kpò i tí ndú nó a ndâ ndò kècè mì ndâ i ñinó mbe kù yòòngò ndâ 'duu gítí ndâ vò i nó. Ndú kù yuu miiri ndú mí gbí wú, ta ndâ 'bí ña i ñinó ta gbí ndú wálá nó, ta bà dù ta go ndâ i mbe kù gí jì ndú ta vò i, mbe kù gbo nje ndú ta bà mi ndú. Ndâ i tí nó kù volo ndú gbí có mì gbolò njembí. ¹⁰ Tacó a bà dù ta gbolò njembí ká kù jò ndâ ña ndâ vò i tí nó 'dáá gí. A go ndâ kpo-kpò i ká gbí tàmuu ndâ 'bí 'duu kù giri'o párángáá 'do tí kpokèji mì yúco. A delè káa go ndâ kpo-kpò i ká kù te sé'i me gbolò mí gbí njembí ndâ 'bí 'duu.

Páwòlò kpo-gbí-tà-tù Timàtèyò

¹¹ Káa wò tí 'duu mì Mbíri 'ví kii' bà 'do tí ndâ ña ndâ vò i tí nó 'dáá gí, wò 'ví kojo có bà dù tí tó 'duu mì Mbíri, wò delè 'ví koro có gítí bà bàkà go có mì Mbíri. Wó 'ví tee njembí lo míti Mbíri, wò 'ví zè ndâ 'duu níki maa. Wò 'ví dù tí mbe kònò ndâ i, wò delè 'ví dù tí mbe 'dè njembí. ¹² Wò 'ví gò gó muu có mì Bindi-Mbíri tí kpòò, tacó wàa wò 'ví 'de ta 'válá ñinó mbe cee lá nó, tacó ñinó a i tí nó táánò náa Mbíri tè'è tí lo gítí ta o tí nó náa wò tù ta bà tí lo tí 'duu mì Mbíri mì kuro ndâ 'duu nó. ¹³ Ye kù see wò jì Mbíri, bindi ye gi see wò jì Jézù tí Bindi-Mbíri, tí mbe dù tí 'dakò táánò kuro Pónisiyò Pilátò nó, ¹⁴ máa, wò 'ví bàkà ndâ i tí nó táánò náa a 'dè jì wò máa wò 'ví bàkà ndú nó ngbárángà'i, yee tí o bà gi Mbe tí ndoo, Jézù tí Bindi-Mbíri káká'i.

¹⁵ Yí bà gi ta o tí nó mbe 'vii gbí muu Mbíri tí nó,

náa à kù ùlù yí,

tí mbe kù zogo ndâ 'duu 'dáá gí,

tí Gba tí nó náa 'bí gba muu to tí nó mbe me gbolò ndii yí wálá,

tí Mbe tí ndoo,

náa 'bí mbe tí ndoo muu to tí nó mbe me gbolò ndii yí wálá.

¹⁶ À káa yí ta kpéeti wó ká dù tí ká.

Ngba bàndò tí nó náa yí kù dù tí nó me i bà zeke ta ro 'duu lá.

'Bí 'duu jé mbe ñò yí ta ro wó wálá.

'Bí 'duu delè jé gí bà ñò yí ta ro wó wálá.

À ùlù yí tí gba muu to tí nó kpòò ya tí .

Go-i-tí-nò.

¹⁷ 'Bí có náa ye kù 'dè jì wò a ñinó máa, wò 'ví 'dè có jì ndâ 'duu ñinó tí ndâ mbe ndâ kpo-kpò i muu to tí nó nó, máa, ndú 'ví mba tí ndú lá. Ndú delè 'ví tee njembí ndú míti ndâ kpo-kpò i mì ndú nó lá, tacó ndâ i tí nó ká go ngo díí. 'Dè có jì ndú máa ndú 'ví tee njembí ndú a i míti Mbíri tí mbe kù je ndâ i ñinó mbe kù te líkí'o míti ndoo ta o 'dáá gí nó. ¹⁸ 'Dè có jì ndú máa, ndú 'ví bàkà ndâ tó i, ndú 'ví dù tí ndâ mbe bàkà ndâ tó nètè, go bà dù tí ndâ mbe je i jì ndâ 'duu ta tó njembí, delè tí ndâ mbe 'viiki gbí bà je i jì ndâ 'bí 'duu lá. ¹⁹ Ndú má 'vala gbí ña kpokèji tí nó, ndú bà kili ndâ tó i me gbolò gítí taabé, náa go cèe 'válá má kuu tí ndú nó.

²⁰ Káa wò 'ví kpòlò tí i tí nó táánò náa à je jì wò máa wò 'ví kpòlò tí nó, Timàtèyò. Si bà yuu nje lo gí gbí ndâ có ñinó náa ndú me ndâ có mì Mbíri lá nó, ta ndâ kponje

ḡónókó mì ndâ 'duù ḡinó mbe kû bàkà tí ndú tí ndâ mbe 'di ḡbí có mì Mbírì nó mí to.

²¹ Tacó ndâ 'bí mbe tè ḡí tàkò ḡa ndâ i tí nò ḡirì'o tí vò ḡa ḡinó 'do tí kpokèjì mì yúcó ḡí.
Mbírì 'ví konì yo 'dáá ḡí.

BÀ SÓ TÌMÀTÈYÒ

Bà só bà cu wàràgà mì Páwòlò jì Tìmàtèyò

¹ Nìno a ye tí Páwòlò tí mbe gí tí tú mì Bìndi-Mbírì tí Jézù 'do gbí có mì Mbírì. Mbírì je ye, tacó wáa ye 'ví dù tí mbe ma có 'vála tí nó mbe cee lá, náa yí tí Mbírì táánò cì cì máa yí bà je jì ndá 'duù nìno bà gí tí ndá mbe kù dù toko ta Bìndi-Mbírì tí Jézù nò. ² Ye kù cu wàràgà tí nó tacó bà 'dè có jì wò tí Tìmàtèyò, tí kpóló-kpòlo 'vii mì ye, máa, ye kù 'deke tí ye jì Bu ndoo tí Mbírì, ye delè kù 'deke tí ye jì Bìndi-Mbírì tí Jézù tí Mbe tí ndoo, máa ndú 'ví bàkà nambeè jì wò, ndú 'ví nò yè ọ lo, ndú delè 'ví si wò 'ví dù ta 'dè njembí lo.

Kì nò tí Mbe tí ndoo lá

³ Ye má kọọ có tí lo, ye kù 'dè nìkì máa jì Mbírì. Mbírì tí nó tí Mbírì mì ndá ká gù ndà, náa ndá kù bàkà nètè jì yí gbí cèe kpokèjì nò. Ye ta o 'dáá gí kù kọọ có tí lo ta o tí nó náa ye má kù 'deke tí ye jì Mbírì. ⁴ Ye má kọọ có bà 'duù ngo-ọ lo táánò ta o bà njèè gbí òkò tí ndá nó, go bà nò wò má a i mbe zi ku, á kpónó zi ye gí. O bà 'de tí ndá káká'í ta 'bí o wúnò bà me líkí tí ye ta ọ wá. ⁵ Mbí ye kuu tí ọ bà tee njembí lo mítí Bìndi-Mbírì tí Jézù. Wò 'de ọ njembí tí nó me 'do to lá. Ndá gù lo Lùyìjá, tí nawu nawu lo, ta nawu lo Yúnisi, delè táánò káa ndá mbe ùnje gítí Bìndi-Mbírì tí Jézù go i mì lo nò. À kpónó teke-tèkè mì lo nò káa gbèe ọ bà ùnje mì ndú táánò nò, ta kponje tí wá. ⁶ Má ènò, ye kpónó kù 'va a mbí lo, máa, wò 'ví kili wu gí tà i-nambeè tí nó táánò náa Mbírì je jì wò ta o bà bàkà wò mì ye tí mbe nìbà i nò. ⁷ Tacó Mbírì táánò je jì ndoo me bèrì mbe si ndoo 'ví dù tí ndá mbe kù nò kùro ndá 'duù nó lá, yí je jì ndoo a Bèrì mbe je wotí bà zeke gbí nji ọ ndá 'duù. Bèrì tí nó a mbe si ndoo 'ví zè Mbírì ta tó njembí, yí delè a mbe si ndoo 'ví dù tí ndá mbe bàkà i-'vii lá.

⁸ Má ènò, wò 'ví cì gúku lá, wò delè 'ví kù nò tí bà ma có tí Mbe tí ndoo lá. Wò delè 'ví kù nò tí ye tacó náa ye kpónó kuu gbí zàá á muu wò nó lá. Gbí gbí njembí lo gítí bà kòndó sé'í muu bà ma Banga-Ngú-Có mì Mbe tí ndoo, sé náa Mbírì je wotí gítí jì wò gí nò. ⁹ Mbírì 'vala ndoo 'do gbí wò i, bìndi yí gù t'è'è tí ndoo, máa ndoo 'ví dù tí ndá 'dóó 'duù mì yí. Yí t'è'è tí ndoo me tacó máa ndoo bàkà a 'bí i mbe nìkì ma nó lá. Yí bàkà ènò 'do ká gbí 'dóó nambeè mì wó, ta nderè ká mì wó. Yí bàkà nambeè tí nó táánò jì ndoo ta rẹ mì Bìndi-Mbírì tí Jézù á kùro bà suu to tí nó. ¹⁰ Káa a Mbe tí ndoo tí Bìndi-Mbírì tí Jézù kpónó ká gù ọ wotí mì ku gí, ta bà ma Banga-Ngú-Có gítí 'vála nìno mbe cee lá nò.

¹¹ Mbírì táánò cu 'bí wò mítí ye, máa ye dù tí tú mbe ma Banga-Ngú-Có tí nó, delè tí mbe nìbà . ¹² Nìno a nderè có bà mbu ye nó kpónó ká nó. Kpèti ká ènò, njembí ye mù lá, tacó ye nò Jézù tí 'duù tí nó, náa ye kù tee njembí ye mítí wó nó, nì gí. Ye delè gù nò nì ngbàràngà'í gí, máa, wotí bà kpòlo tí i tí nó náa yí je jì ye máa ye 'ví kpòlo tí yee tí o bà ko mbooo nètè mì ndá 'duù nó, kuu tí wó. ¹³ Má ènò, kpòlo tí cèe có tí nó táánò náa ye 'dè jì wò nò. Wò delè 'ví 'vanda jé káa ndi ndú ndírí jì ndá 'duù tí nó náa wò kù nìbà i jì ndú nò. Dù ta bà tee njembí lo mítí Bìndi-Mbírì tí Jézù, delè ta bà zè yí nìkì máa. ¹⁴ Kpòlo tí tó i tí nó táánò náa á je jì wò nò; kpòlo tí ta wotí mì Bèrì-mi-Mbírì tí nó mbe kù 'vala gbí njembí ndoo nò.

¹⁵ Wò nò nì gí máa, ndá Figélò, ta Èrèmàjìnìsì, ta sè ndá 'bí 'duù gbí ndá to Ásìyà kpónó 'dáá mò tí ndú 'do tí ye gí nó gí. ¹⁶ Káa Mbírì 'ví si ndá 'vii kòtí Onèsifòrù, tacó a yí ta ndá 'bí o táánò ká kù 'dèè njembí ye ta bà gala ye ta nò ọ wò gítí nderè bà zèè ye mí gbí zàá wá. ¹⁷ Ta o bà yee yí gbí gbata Rómà táánò, yí pà ba tí ye ta njembí wò gbaanjé yee tí o tí nó náa yí gù 'de ye gí. ¹⁸ Mbírì 'ví koni yí ta ndòngbù o wúnò. Wò delè nò ọ nambeè tí nó táánò náa yí kù bàkà jì ye si ye gbí gbata Èfàsù ká nó ta ọ lo ngbàràngà'í gí.

2

Tó àsikèrì mì Bìndi-Mbírì

¹ Mbírì bàkà nambeè jì wò ta rẹ mì Bìndi-Mbírì tí Jézù gí, 'vii mì ye. Má ènò, dù tí 'dakò, tacó wáa, ² wò 'ví 'dòkò ndi bà ma ndi ndá có nìno táánò náa wò 'di 'do gbí nje ye á kùro ndá 'duù nó, jì ndá 'duù nìno náa wò kù tee njembí lo mítí ndú nó, wáa ndú delè 'ví 'dòkò ndi bà ma ndi gbèe có tí nó gí kùro jì ndá 'bí 'duù.

³ Má ènò, kònò bà sé'i nìndi lo go i mì tò àsikèrì mì Bindi-Mbírì tí Jézù. ⁴ Wò nò a àsikèrì 'di ta go bà dù tí kùro ndá 'bí ka wó tí wó jé ká kù nò 'dì á nje nèté? ⁵ À kù bàkà ndá i 'dáá ká ta ña kpokèjì bà bàkà ndú. Káa 'duù ma có me tí ña kpokèjì tí nò náa à tí nò lá, mbe wu gbí wó wálá. ⁶ 'Duù má zèè bá ká tí kpoò, to bà 'boo yí wálá. ⁷ Koro gbí ndá có tí nò náa ye 'dè jì wò nò, bindi Mbírì bà je muu bà 'di gbí ndú jì wò gí.

⁸ Je mbí lo mítí Banga-Ngú-Có tí nó táánò náa ye kù nò ta bà ma máa, Jézù tí Bindi-Mbírì, tí 'vii-gù Dàvidè, 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí, nò. ⁹ Ye kpónó kù kònò sé'i ta 'bò tí kò ye, goolá ye bàkà a 'bí ña gbolò vò i nó gbí có tí nò. Kpèti ká ènò, có mì Mbírì me 'bí i go nì ña wáa 'duù 'ví nè mí gbí còngò nò lá. ¹⁰ Má ènò, ye bà kònò ndá sé'i tí nò 'dáá gí tacó tí ndá 'duù ñinó náa Mbírì ruka ndú tí ndá 'duù mì wò nò. Tacó wáa, ndú delè 'ví 'de 'válá ñinó mbe cee lá nò, wáa ndú 'ví dù ta líkí' tí ndú ta ndá Bindi-Mbírì tí Jézù dúú bà ya tí á tí banga bàndò. ¹¹ Có náa wò 'ví tee njembí lo mítí a có tí nó, máa,

«Ndoò táánò má cì ta ndá Jézù,

ndoo delè bà 'vala ta ndú.

¹² Ndoò má kònò tí ndoo,

ndoo delè bà dù tí ndá kpo-kpò gba ta ndú.

Ndoò má 'boo yí,

yí delè bà 'boo ndoo.

¹³ Ndoò má a ndá lókó-loko 'duù,

yí ta o 'dáá gí káa 'duù ñinó jáá nò,

tacó wotí bà 'boo tí wó, tí wó wálá.»

Tò mbe bàkà nèté

¹⁴ 'Va mbí ndá 'duù mì lo gítí ndá kpóló-kpolo có tí nò. Wò delè 'ví see ndú jì Mbírì, máa ndú 'ví tò kponje gítí ndá có ñinó ta gbí ndú wálá nó lá. Tacó ndòngbú tò i mì ndá ña ndá kponje tí nó káa bà ñonókò muu ndá mbe kù sè tù ndú gítí ndá ña ndá kponje tí nó. ¹⁵ Bàkà wotí mì lo, tacó wáa wò 'ví ya gí kùro Mbírì ta nò ro lo wálá, go i mì 'duù ñinó mbe bàkà ngbàrángà nèté, tí 'duù ñinó mbe nìbà có mì Mbírì jáá.

¹⁶ Wò 'ví ya gí gbí ndá kponje ñonókò mì ndá 'duù ñinó ta gbí có mì ndú gítí Mbírì wálá nó lá. Tacó bà tò kponje ta ndá ña ndá 'duù tí nó kù tooko 'duù me 'dú 'do tí Mbírì. ¹⁷ Ña ndá kponje ñonókó tí nó kù dèèkè go bà dèèkè kàngàndonò nò. Ndá 'bí mbe kù nìbà ndá ña ndá có ñonókó tí nó jì ndá 'duù a ndá Ìmànyá to ka wó Filétù, ¹⁸ tí ndá mbe gírì'o 'do tí kpokèjì mì yúco gí. Ndú kù ñonókò muu ndá mbe ùnje gítí yúco. ¹⁹ Kpèti ká ènò, Mbírì sè tà 'bá mì wó ta díí rìti gí. À cu mítí su-sú 'bá tí nó, máa, «Mbírì nò ndá 'dóó 'duù mì wó ni gí.» À gii cu 'bí, màa, «Mbe 'dè có máa yì a 'duù mì Mbírì 'ví mò tí wó 'do tí bà bàkà lé-lè i gí.»

²⁰ Ña ndá ká'i bà zò i gbí gbolò 'bá 'dáá me ká gbaanjé lá. Ndá cèe ká'i bà zò i ta ndá kpo-kpò o kuu tí. Bindì ndá ña ñinó náa a kù zò i gbí ndú ta rì 'dáá gí nó ká kuu tí.

²¹ Má ènò, 'duù má kii'ba 'do tí ña ndá vò i tí nó náa ye 'dè có gítí ndú nó gí, yí bà dù tí cèe 'duù mì Mbírì, go ndá cèe ká'i ñinó náa mbe 'bá mò ndú gí ndii kpolo ma gítí ndá kpo-kpò o, wáa gbí ndú 'ví dù cóo-cóo ká ngbàrángà'i tacó nèté nò. ²² Tè gí tàkò có mì ndá i gbí kù yo tí ndá 'vii-'dakò lá. Je mbí lo tí kpoò a i gítí bà bàkà ndá tò i. Wò 'ví tee njembí lo mítí Mbírì. Dù ta tò njembí lo gítí wó. Wáa wò delè 'ví dù nìkì maa ta ndá 'duù ñinó ta ngbàrángà njembí ndú, náa yo kù 'deke tí yo jì Mbírì ta ndú nò.

²³ Yuu nje lo gí gbí ndá kponje ñonókó, ta ndá có ñinó ta gbí ndú wálá nó lá. Tacó wò nò ni gí máa, ndú kù gí ta gbínje gí gbí òkò tí ndá 'duù. ²⁴ Káa bòò mì Mbírì bàkà gbínje lá. Yí a mbe bàkà nambeè jì ndá 'duù 'dáá gí, yí a tò mbe nìbà i jì ndá 'duù, yí a mbe du njembí, ²⁵ yí delè 'ví tubà bà lè tí có mì ndá 'duù ñinó ta có mì ndú ya toko ta có mì wó lá nó jì ndú pètèkè'i, ta bà koro có máa, ndá-'bí-lá, Mbírì bà 'visi muu ndú gítí bà nò yúco. ²⁶ Muu ndú má gí gítí ndú gí, ndú 'ví njaanga miñi ndú 'do gbí wú mì Gba-vò-i náa yí zèè ta ndú, bindi yí gii bàkà ndú tí ndá bòò mì wó nò.

3

Ndà ndòngbú sili

¹ Te mí gbí muu lo, máa, ndá i kèjì gí bà me kpoò gbí ndá sili tí nó gí nje o nó gé. ² Tacó ndá 'duù bà gii koro có ká gítí 'dóó miñi ndú, ta có gítí ndá gùrusù mì ndú. Ndú bà gii si tí ndú tí ndá mbe mòò ro, ta bà wu gbí tí ndú ta kpéeti ndú. Ndú bà gii dù tí ndá mbe 'dè kù có, delè tí ndá mbe ngbútù jì ndá bu ndú ta nawu ndú. Ndú bà gii dù tí ndá 'duù mbe nò 'duù ñinó mbe kù bàkà tò i jì ndú nó ni lá, tò i mì ndú delè bà gii dù wálá. ³ Njembí bà gii dù tí ndá 'duù wálá, delè nambeè bà gii dù gbí yì ndú wálá. Ndú

bà gii dù tí ndá mbe waaka có, delè tí ndá voló-volo 'duu. Ndú bà gii dù tí ndá kàzà, delè tí ndá mbe sogo ndá tó i. ⁴ Ndú bà gii dù tí ndá mbe ba ngbù ndá 'bí ka ndú, delè tí ndá mbe bàkà ndá i-nónókó. Ndú bà gii dù tí ndá mbe luguu tí. Áá bà gii dù tí ndú a go ndá líkí'ò bindi Mbíri. ⁵ Ndú bà gii tù ngba ndú, máa ndá yì a ndá mbe 'di có mì Mbíri, káa có mì Mbíri gbí njembí ndú gbaànjé wálá. Má ènò, kpòlo tí lo 'do tí ña ndá 'duu tí nò.

⁶ Tacó ndá 'bí 'duu gbí òkò tí ndú a ndá mbe bàkà lì'vì mì ndú mí 'bá mì ndá 'duu, tacó bà rì muu ndá nù ñinó ta muu ndú mbe me nji'dí, mbe bàkà vò i ndii muu ndú gí, delè njembí ndú me fùlà-fùlà, náa ro ndú 'de to lá ta go ña ndá i 'dáá gí. ⁷ Ndá ña ndá nù tí nò ta o 'dáá gí kù tala i, káa bà ñò yúcó ni kpò ndú gí. ⁸ Ndá ña ndá 'duu tí nò mbe kù ñonókó muu ndá nù tí nò a ndá mbe tò kponje gítí yúcó, go i mì ndá 'dakò tí nó dígíséé ta rè ndú a ndá Jènési ta Jàmbèrésí, mbe go 'veré tí có mì Mòze nó. Muu ña ndá 'duu tí nò volo gí. Bà 'di yúcó delè kpò ndú gí. ⁹ Káa ndá ña ndá 'duu tí nó mbe kù ñonókó muu ndá 'duu nó bà ya ta ña kpokèjì tí nó gí kùro wálá. Tacó ndá 'duu bà gii 'di gbí ndú ni go bà 'di gbí ndá Jènési ta Jàmbèrésí ni mì ndá 'duu dígíséé gí nó.

Ndòngbù bà kpo-gbì-tà-tù Timàtèyò mì Páwòlò

¹⁰ Ye me ngu tí ye jì wò lá, Timàtèyò. Wò táánò ñò ndá ña bà nibà i mì ye jì ndá 'duu, ta ña cè bà 'vala ye, ta nderè bà 'vala ye, ta bà tee njembí ye mítí Mbíri, ta bà me duu mì njembí ye, ta bà zè ndá 'duu mì ye níki maa, ta bà kòndò tí ye gí. ¹¹ Wò delè táánò ñò bà mbu ye, ta bà mèèkè'ì tí ye mì ndá 'duu, ta ndá ña ndá wò i tí nó mbe 'de ye gbí ndá gbata Àndiyóki, ta Ìkóniyumù, ta Lisitàrà nó gí. Ye kòndò ndá bà mèèkè'ì tí ye nó 'dáá gí, Mbíri delè gii 'vala ye 'do gbí ndú gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí. ¹² Má ènò, wò kpónó ñò ni ngbàrángà'ì gí, máa, kponje gítí bà mèèkè'ì tí 'duu ñinó mbe kù jè ta bà bàkà go có mì Bindi-Mbíri nó wálá.

¹³ Káa ndá wò 'duu, ta ndá mbe tiri kèjì gí bà zì ta nètè mì ndú ndii ñinó sàà kùro nó gí. Ndú bà eendi ndá 'duu, à delè bà eendi ndú. ¹⁴ Káa à má gítí lo, wò 'ví 'visi muu lo 'do tí có tí nó táánò náa à nibà jì wò káa wò gii ùnje gítí ta njembí lo gbaànjé gí nó lá. Mbí lo delè 'ví ò tí ye tí Páwòlò, ta ndá 'bí ka ye ñinó táánò mbe nibà i jì wò nó lá. ¹⁵ Mbí lo delè 'ví dù ká káccáá tí ndá có tí nó táánò náa wò 'di 'do gbí wáràgà mì Mbíri 'do gbí 'vii lo nó. Tacó a ndá có tí nó ká je muu jì wò gítí bà 'de 'valá, ta bà ùnje gítí Bindi-Mbíri tí Jézú. ¹⁶ Delè tacó a Mbíri táánò ká wu ndá có tí nó mì gbí muu ndá mbe cu ndú. Nètè mì ndá có tí nó kpòlo ma a bà nibà yúcó jì ndá 'duu, ta bà yù gbí ndá wò i mì ndá 'duu jì ndú, delè ta bà túbà cèe kpokèjì káká'ì jì ndá mbe gíri'ò gí. ¹⁷ Ñinò a ña kpokèjì bà 'viindi tí ndá mbe kaa tí ndú jì Mbíri gí, gítí tó nètè.

4

¹ Ye kù see wò jì Mbíri, ye delè kù see wò jì Bindi-Mbíri tí Jézú tí 'duu tí nó bà gii dù tí mbe waa có jì ndá 'duu 'dáá gí nó. Ye gii see wò delè jì rì bà gí Bindi-Mbíri gí bà dù tí gba muu to tí nó, ² máa, wò 'ví nanaka muu lo mítí bà ma có mì Mbíri jì ndá 'duu. Go bà 'di má tí ndú, à níki ma; go bà 'di tà má tí ndú wálá, sè ñinò a ñindi ndú. Ye kponje 'do nje ndá 'duu gí. Do mítí ndá mbe ngbútù, wò delè 'ví ye wotí gítí bà ùnje gítí có tí nó náa wò kù ma nó jì ndá 'duu. Káa wò 'ví si njembí lo 'ví dù lèè ta o tí nó náa wò kù nibà i jì ndá 'duu nó. ³ Bàkà ndá i tí nó náa ye 'deke ndú jì wò nó kpónó, tacó 'bí o bà gii gí wúnò náa go bà sè tù gítí yúcó bà gii dù tí ndá 'duu wálá. Tù ndú bà gii njaanga a i gítí bà 'di ndá 'bí tende có mbe níki tí ndú, náa ndú bà gii kilí ndá mbe nibà i mì ndú mbe 'vii ta ndú, tí ndá mbe nibà ndá i tí nó jì ndú. ⁴ Tù ndú bà gii njaanga a i gítí bà 'di ndá tà-ká-tà mì ndá ká gù ndú á bindi yúcó. ⁵ Káa wò 'ví kpòlo tí lo máa, muu lo 'ví dù tí tó muu ta o 'dáá gí. Zèè njembí lo ta o vò i, bàkà nètè bà ma Banga-Ngú-Có. Wò delè 'ví bàkà nètè tí nó náa Mbíri ye wò mí nje nó ta kábà .

⁶ À má gítí ye, à kpónó ga wú mítí mīri ye gí. Sè káa «rìti», wàa bà có tí nó 'ví cee gí. ⁷ Ye gò dú káa gó muu Mbíri. Ye kpò nje ndá 'duu gbí ngèlè gí, ye bàkà nètè tí nó ta njembí ye gbaànjé gí. ⁸ Mboò tàkò tó nètè mì ye, náa Mbíri tí mbe waa yúcó kù kpòlo tí tacó bà je jì ye ta rì bà kò mboò nètè mì ndá 'duu ñinó 'dáá mbe kù ù bà gí Bindi-Mbíri nó kpónó kù ùndi ye á gbiri.

Ndá 'dóó có mì Páwòlò gbí muu wó

⁹ Bàkà wotí mì lo wàa wò 'ví gí galá gí mì ye, ¹⁰ tacó ndá 'duu kpónó 'vaaka 'dáá 'do tí ye gí. Kèrèsènisì ya gí gbí to Galàtì gí, bindi Titò ya gí gbí to Dàlmàsiyà gí. Káa ñò ro ndá i muu to tí nó gii te Démàsi 'do tí ye ya tí gí gbí gbata Tèsalónikà gí. ¹¹ À kpónó káa Lùkà ká kù dù mì ze ta yí. Wò má kù gí, yo 'ví gí ta Màrikò. Tacó yí a kpóló-kpòlo mbe koni ye ta nètè mì ye. ¹² Ye tuu Tikíkùsù gí mì yo Èfàsù kà gí. ¹³ Ye táánò si ndá

wàràgà mì ye ta ndá bòngò mì ye jì Kàrípù gbí gbata Tòrówà. Yo má kù gí , wò 'ví kaa ndú gí tí jì ye. Wò 'ví 'visì kápí lo gítí 'bí wàràgà mì ye ònò tí kpóló-kpolo nó ngé gí lá.

¹⁴ Dakò tí nó tí Àlèsándòrò tí muu-tàwu, mbe kù cee ndá i 'do tí fádà nó, bàkà wò i ta ye ngé tè gí. A Mbírì ká bà 'vee gbí nje wó gítí ña wò i mì wó náa yí bàkà ta ye ònò!

¹⁵ Wò 'ví kpolo tí lo 'do tí wó, tacó có mì wó dooko gí gbí có mì ndoo ngé gí lá.

¹⁶ Gbí kpédélé o bà ya ta ye gí gbí ngbàngà táánò, gbèe 'duù mbe 'dè có muu ye wálá. Ndá 'duù 'daá bè ye ta o tí ònò gí. Mbírì 'ví ònò yé ọ ndú. ¹⁷ Káa Mbírì gù ọ tìyò á kápí ye, yí gù je wotí jì ye, tacó wàa ye 'ví dù tí tú mbe ma có mì yí ta kábà jì ndá 'duù ònò náa ndú me ndá Jùdèyà lá nó 'daá gí, wàa ndú 'ví 'di . Bìndì yí gù 'vala ye 'do gbí nje ndá siingì gí.

¹⁸ Mbírì bà 'vala ye 'do gbí ndá wò i 'daá gí. Yí bà ya ta ye gí 'bá mì wó gbìrì nìkì maa. À ùlù Mbírì á kpóó ya tí ! Go-i-tí-nò.

Ndá ndòngbú 'vé

¹⁹ Ye 'vee ndá Pìrisilá ta Àkùyílá, ta ndá kòtí Ònèsifórù. ²⁰ Èràsìtù táánò gù yee ta ze ká gbí gbata Kòrìndì, bìndì ye gù jee Tòròfìmù ta sé'i tí wó mí gbí gbata Milétù. ²¹ Bàkà wotí mì lo wàa yo 'ví gí á kùro ndá pì mì ndá kpo-kpò pípìrì tí nó kèjì nò.

Ndá Yùbùlù, ta Pùdèni, ta Línò, ta Kíláwúdiyà, ta ndá ná'vìndì ndoo 'daá gí 'vee wò ma.

²² Mbírì 'ví je njembí bà ònò yí tí Mbírì nì jì wò.

Mbírì delè 'ví konì yo 'daá gí.

Páwòlò cu wáràgà jì TÍTÒ

¹ Nìno a ye tí Páwòlò, tí bòò mì Mbíri, ye delè a tú mì Bindi-Mbíri. Mbíri cu 'bì wó á míti ye, bindi yí gùu tuu ye gí bà konì ndá 'duù tí nó náa yí tí Mbíri ruka ndú tí ndá nìno mì wó gí nó ta bà kili wu gí tà bà tee njembí ndú míti wó, delè gí bà nìbà yúco tí nó mbe 'vii ta có mì wó tí Mbíri nó, ² yúco tí nó mbe kù je muu jì ndú gítí bà koro có lì míti 'válá tí nó mbe cee lá, náa Mbíri tí mbe 'dè 'verè jé lá ci ndá 'duù gítí sàà gí nó. ³ O tí nó náa Mbíri ci nó mà gùu gí gí, Mbíri gùu uu gbí còngò có kóó mì wó nó. Bindi yí gùu kpili có mì wó nó jì ye, náa ye kpónó kù ma jì ndá 'duù go kòcò wó tí Mbíri tí Mbe 'vala ndoo nó. ⁴ Ye kù cu wáràgà tí nó jì wò tí Titò, tí 'dóó 'vii mì ye, tacó ndà sósò'ò ta ndá a ndá mbe tee njembí míti Mbíri. Ye kù 'deke tí ye jì Mbíri tí Bu ndoo, ye delè kù 'deke tí ye jì Bindi-Mbíri tí Jézu tí mbe 'vala ndoo, éno máa, ndú 'ví bàkà nambeè jì wò, ndú delè 'ví si 'bí i 'ví ba muu lo lá.

Nètè mì Titò gbí to Kèrèti

⁵ Ye táánò si wò mí Kèrèti, tacó wàa, wò 'ví 'viindi ndá i kà. Ye táánò 'dè có jì wò éno máa, wò 'ví nò ndá 'bí kpo 'duù, wàa wò 'ví bàkà ndú tí ndá kpo 'duù kùro ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri ta ndi gbí ndá gbata gbí to Kèrèti gbaanjé-gbaanjé 'dáá gí. ⁶ Ndá ña ndá kpo 'duù tí nó 'ví dù a ndá cèe kpo 'duù, ta tó muu ndú. Ndú 'ví dù me ndá mbe kò njèkù nù lá. Ndá 'vii mì ndú 'ví dù a ndá mbe ùnje gítí Bindi-Mbíri, tí ndá 'vii mbe kù 'di có, ta tó rẹ̀ ndú. ⁷ Tacó 'duù nìno tí kpo 'duù kùro ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri nó a mbe kpolo tí 'bá mì Mbíri. À má éno, yí 'ví dù me ña 'duù nìno náa ndá 'duù kù no nje ndú gítí ndá cè bà i mì wó nó lá; yí 'ví dù me ña 'duù nìno mbe koro có máa, à 'ví si có 'dáá ká míti có mì yí nó lá; yí 'ví dù me 'duù nìno tá takòcò wó kù kpolo ká galá nó lá, yí 'ví dù me wò mbe njù pe lá, yí 'ví dù me mbe cee có gbí òkò tí ndú ta 'duù ta 'bí wó lá, yí 'ví dù me ña 'duù nìno ta njembí wó ká gítí bà 'de i gbí i nó lá. ⁸ 'Duù nìno tí kpo 'duù kùro ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri nó 'ví dù a 'duù nìno mbe kù te wiri míti ndá mbe 'dò-'do, yí 'ví dù a 'duù nìno ta go bà bàkà tó i kuu tí wó, yí 'ví dù a 'duù nìno náa a muu ká tí wó, yí 'ví dù a 'duù nìno jáá kùro Mbíri, yí 'ví dù a 'duù nìno náa takòcò Mbíri kù peteke gítí wó, yí 'ví dù me 'duù nìno mbe kù bàkà i gí takò có mì sé njembí nó lá. ⁹ 'Duù nìno tí kpo 'duù kùro ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri nó 'ví dù a mbe zèè yúco tí nó ta kponje gítí wálá náa à nìbà jì yí nó ta 'bí wó sósò'ò, tacó wàa, yí 'ví 'de ta wotí bà nìbà yúco jì ndá 'duù, yí delè 'ví 'de ta wotí bà uu gbí còngò 'verè mì ndá mbe kù 'vii 'verè míti yúco nó jì ndú.

¹⁰ Tacó ndá tù-ká-kpò-có, ta gbí có mì ndú wálá, tí ndá mbe 'verè mbe kù eendi ndá 'duù me mbè kuu tí. Ndá mbe le bèrè ndá i 'verè tí nó kpolo ma a ndá mbe zèè có gítí tàkù bà ya gí gbí gázá. ¹¹ Wò 'ví si ndú 'ví njaanga nje ndú lá. Tacó ndá ña ndá 'duù tí nó a ndá mbe volo 'bá mì ndá 'duù ta bà nìbà ndá i nìno mbe 'vii ro 'bá lá nó. Ndú delè kù bàkà ndá i-nò tí nó ká tacó bà zò-nje ndú cuki. ¹² A 'bí 'duù tí 'dóó dii ndú, delè tí mbe 'dè-kòcò mì ndú tí ndá 'duù Kèrèti táánò, ká 'dè có éno máa, «Nètè mì ndá 'duù Kèrèti káa bà 'dè 'verè cuki. Ndú a ndá mbe kpó, tí ndá mbe gamàtà ta i gbí ndú wálá.» ¹³ Có tí nó náa 'duù tí nó 'dè nó a yúco. À má éno, baraka míti ndú, tacó wàa ndú 'ví dù tí ndá cèe mbe tee njembí ndú míti Mbíri, ¹⁴ wàa ndú 'ví je mbí ndú míti ndá tà-ká-tà 'verè mì ndá Jùdèyà lá, ndú delè 'ví bàkà go ndá có mì ndá 'duù tí nó náa bà 'di yúco me cékélè gbí tú ndú gí nó lá.

¹⁵ Ndá i 'dáá gí kùro ndá 'duù nìno ta njembí ndú ngbàrángà i kùro Mbíri nó káa ndá ngbàrángà i, káa ngbàrángà i kùro ndá 'duù nìno tí ndá vóló-voló 'duù mbe tee njembí ndú míti Mbíri lá nó wálá, tacó muu ndú, ta ndá kpokèjì bà koro có mì ndú volo gí. ¹⁶ Ndú kù bàkà tí ndú tí ndá mbe nò Mbíri ni gí, káa cè ña bà bàkà ndá i mì ndú dooko gítí bà bàkà i mì ndá mbe nò Mbíri ni gí lá. Ndú a ndá vò 'duù, tí ndá mbe kpò có, mbe 'vii tí ndá mbe bàkà tó i lá.

2

Cèe bà nìbà i

¹ Káa à má gítí lo, wò 'ví nì jì ndá 'duù káa bà kpokèjì mì yúco. ² 'Dè có jì ndá kpo 'duù máa, ndú 'ví si tí ndú jì pe lá, ndú 'ví dù tí ndá mbe koro có, ndú 'ví dù me tí ndá 'duù nìno mbe kù bàkà i á gí takò có mì sé njembí nó lá, ndú 'ví dù tí ndá 'duù nìno

mbe ùnje gítí Mbírì ta njembí ndú gbaanjé, ta go ndá 'duù tí ndú, ndú delè 'ví dù me ña ndá 'duù ñinó tí ndá nuù-gú-nuù-bè'dè nó lá.

³ Wò delè 'ví 'dè có ji ndá niù ñinó ta gbí dù ndú mbe yù gí nó, máa, ndú 'ví bàkà i á go i mi ndá 'duù ñinó mbe kú co tí kpokèji mi Mbírì nó. Ndú 'ví dù me tí ndá mbe túbà vò kpokèji ji ndá 'duù lá. Ndú 'ví dù tí ndá mbe vò nje lá. Ndú delè 'ví dù tí ndá mbe zèè ngè pe lá. Ndú 'ví dù tí ndá mbe nibà cèe kpokèji bà 'vala ndò á 'bá ji ndá 'duù, ⁴ tacó wàa, ndú 'ví dù tí ndá mbe kpo-gbì-tà-tù ndá 'vinì ñinó mbe kú kpolo gí yaà gí tàkò ndú nó gítí bà zè ndá 'dakò mi ndú, ta ndá 'viù mi ndú, níki maa. ⁵ Ndú 'ví kpo-gbì-tà-tù ndú tacó wàa, ndú 'ví dù tí ndá niù ñinó mbe ni bà kojo có gí, ta ro ndú mbe me vá lá. Ndú 'ví dù tí ndá niù mbe zèè 'bá mi ndú. Ndú delè 'ví dù tí ndá niù ñinó ta 'dè njembí ndú, mbe kú 'di có mi ndá 'dakò mi ndú nó. 'Dè có ji ndú máa, ndú 'ví nibà ndá i tí nó ji ndá niù, tacó wàa, ndá 'duù 'ví go ta 'verè míti có mi Mbírì lá.

⁶ Wò delè 'ví kpo-gbì-tà-tù ndá 'viù-dakò máa, ndú 'ví tẹ gí tàkò có mi ndá i gbí kú ndú lá. ⁷ Wò 'ví dù tí 'duù ñinó náa ndá 'duù 'ví nò bà bàkà ndá tó i 'dáá gí ni a i 'do mi lo. Wò má kú nibà i ji ndá 'duù, wò 'ví túbà tí lo ji ndú tí 'duù ñinó ta bà lê tí lo wálá. À delè 'ví dù gbí kòcò lo a woti go kòcò gba. ⁸ Wò 'ví 'dè ji ndá 'duù a ndá cèe có ta nji ká gbí ndú, tí ndá có ñinó náa woti bà 'visì tende có gí tàkò ndú 'ví dù tí 'bí 'duù wálá. Tacó wàa, ndá mbe kú jòò gbí có ta ndoo 'ví nò 'dóó có ñinó náa ndú 'ví kpi tí ta ngbàngà tí ndoo nó lá. ⁹ 'Dè có ji ndá bòò máa, ndú 'ví 'di có mi ndá mbe tí ndú. Ndú delè 'ví bàkà go có ñinó gbí njembí ndá mbe tí ndú nó ta o 'dáá gí ta kponje mi ndú gítí wálá. ¹⁰ Ndú delè 'ví po ndá 'bí víci i mi ndá mbe tí ndú lá.

Ndú 'ví dù tí ndá 'duù jáá, tacó wàa, ndá i tí nó 'dáá náa ndú kú bàkà nò 'ví sì ta ndá 'duù 'ví wu gbí bà nibà i mi Mbírì tí Mbe 'vala ndoo.

¹¹ Wò nò ni gí, máa, Mbírì túbà nambeè mi wó a i tacó bà 'vala ndá 'duù 'dáá gí. ¹² Mbírì kú bàkà nambeè ji ndoo, tacó wàa, ndoo 'ví nò tí ni éno máa, ndoo 'ví 'dò kò ndoo míti kpokèji ñinó mbe kú ya ta ndoo gí 'dè 'do tí wó tí Mbírì nó lá. Delè tacó wàa, ndoo 'ví dù ta go ndá i tí nó muu to tí nó mbe ya gí gbí có mi wó tí Mbírì lá nó, lá. Mbírì kú bàkà nambeè ji ndoo, tacó wàa, ndoo 'ví nò tí ni éno máa, ndoo 'ví 'vala ta muu ndoo ngbàrangà'i, tí ndá 'duù jáá kùro wó tí Mbírì ¹³ kú ù ta ndi bà gi líki'o mi ndoo, náa ndoo kú kojo có li míti , tí o bà tù ngba gbolò Mbírì mi ndoo, tí Mbe 'vala ndoo, tí Jézu, tí Bindi-Mbírì, ¹⁴ mbe si miyi wó ji ku, tacó bà njaanga miyi ndoo 'do gbí ndá ña ndá vò i 'dáá gí, nó. Yí bàkà ndoo tí ndá ngbàrangà 'duù, tacó wàa, ndoo 'ví dù tí tí ndá 'dóó 'duù mi yi; delè tacó à 'ví dù tí ndoo káa go bà bàkà tó i cuki.

¹⁵ Kò-kò ta ndá có tí nó ji ndá 'duù. Túbà cèe kpokèji ji ndá 'duù ñinó mbe giyi'o gí nó ta bà do míti ndú ta gúku tí lo wálá, go i mi gba. Wò 'ví si 'bí 'duù gbaanjé 'ví si wó tí 'dè 'duù lá.

3

Bà bàkà ndá i ñinó mbe kú koni ndá 'duù

¹ 'Va mbi ndá 'duù mi lo máa, ndú 'ví 'di có mi ndá gba mi ndú, ta ndá kpo 'duù kùro ndú. Ndú ta o 'dáá gí 'ví dù ká léngé-lenge kú ù bà bàkà i ñinó náa à tí. ² Ndú 'ví 'dè vò có gítí ndá 'duù lá. Ndú delè 'ví dù tí ndá mbe kú kù'ba 'do tí bà 'deèkè mà. Ndú 'ví dù tí ndá 'dè 'duù mbe kú si ndá ña ndá 'duù 'dáá gí tí i. ³ Tacó, 'bí o táánò kuu tí náa 'dóó ndoo ta miyi ndoo a ndá mbe ñonókó, tí ndá tù-ká-kojo-có, náa à kú eendi ndoo. Njembí ndoo ta o tí nó ká gítí ndá tende ña i mbe níki tí ndoo muu to tí nó. O mi ndoo ta o tí nó ká gítí bà tò kù, gi je bà bàkà ndá i ñinó mbe kú mílísé tí ndá 'bí 'duù nó. Ndá 'duù ta o tí nó kú sogo ndoo. Ndoò delè ta o tí nó kú sogo tí ndoo gbí òkò tí ndoo.

⁴ Káa Mbírì tí Mbe 'vala ndoo nó giù túbà nambeè mi wó, ta tó bà zè ndoo mi wó, ⁵ ta bà 'vala ndoo. Káa yí 'vala ndoo nó me gí tàkò 'bí ña tó i náa ndoo bàkà ji yí nó lá; à káa 'dóó bà nò yè ro ndoo mi wó ká si yí 'ví 'vala ndoo, go có mi wó gbí njembí wó. Yí 'vala ndoo ta bà caka tí ndoo ta ngo, mbe kpò gbí ndi bà jò ndoo. Bindi yí giù bàkà ndoo tí ndá ngú 'duù ta bà tuu Bèri mi wó tí Mbírì ji ndoo.

⁶ Mbírì je Bèri mi wó ji ndoo tuka'i ta rẹ mi Jézu, tí Bindi-Mbírì tí Mbe 'vala ndoo. ⁷ Mbírì njaanga miyi ndoo 'do gbí vò i, tacó wàa, ndoo 'ví dù tí ndá 'viù-bá mbe kú kojo có li míti 'valá ñinó mbe cee lá nó. ⁸ Ñinó a yúco ta kponje á gítí wálá ká nó.

Có gbí njembí ye éno máa, ndú 'ví nanaka muu lo míti ndá có tí nó. Tacó wàa, ndá 'duù ñinó mbe kú tee njembí ndú míti Mbírì nó 'ví te tí mí gbí muu ndú máa, ndá yí 'ví dù tí ndá mbe bàkà ndá tó i ta i ká gbí ndú tacó tí ndá 'duù ta o 'dáá gí. ⁹ Káa wò 'ví kù'ba 'do tí bà tò ndá kponje ñonókó, ta bà 'deke rẹ ndá ká gù lo kpènjèngè'veè tí i 'verè mi ndá Jùdèyà. Wò delè 'ví kù'ba 'do tí bà 'deèkè mà ta bà 'dè wo muu ndá có mi Mòze. Tacó neté mi ndá ña có tí nó wálá. I delè gbí ndú wálá. ¹⁰ 'Duù má kú njèè gbí

òkò tí ndâ mbe ùnje gítí Bindi-Mbíri, wò 'ví ci yí, máa yí rò tító 'do tí ña i tì nò, yee gbí só. Yí má biya bà 'di có mì lo gí, wò 'ví 'vee bà tí wó káká'í lá. ¹¹ Káa, wò 'ví ñò ni éno máa, ña 'duù tí nò a vóló-volo 'duù, tí vò mbe bàkà vò i, mbe le wú mítí mīri wó ta kpéetí wó gí.

Ndòngbú có mì Páwòlò jì Títò

¹² Ye kèjì gí bà tuu 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ Àrètémà ta Tìkíkùsù jì wò. 'Duù tí nò náa ye bà tuu yí nò má yee tí lo ngé gí, wò 'ví gí gálà gí bà 'de ye gbí gbata Nìkòpólìsì, tacó ye kù koṛo có bà cì ndâ pì cò'o tí nó kèjì nó a i mí kà. ¹³ Je wotí gítí nó mì ndâ Àpólò ta Zénà tí nó tí mbe kù waa có gbí ngbàngà nô.

¹⁴ Ndâ 'duù mì ndoo 'dáá gí 'ví tala bà bàkà ndâ tó nèté, tacó wàa ndú 'ví 'de ta i tacó bà konì tí ndú, náa 'bí i má gbaaka ndú nò; ndú 'ví dù me tí ndâ 'duù ñinó ta i gbí ndú wálá nó, lá.

¹⁵ Ndâ 'duù tí nó náa ze ta ndú kàà nó 'dáá gí 'vee wò ma. 'Dòkò ndi 'vé mì ze á jì ndâ tó nambe ze ñinó mì yo kà mbe kù tee njembí ndú mítí Mbíri nô.

Ye kù 'deke tí ye jì Mbíri máa, yí 'ví bàkà nambeè mì wó jì yo 'dáá gí.

Páwòlò cu wáràgà jì FÍLÍMÒNÌ

¹ Njìnó a ye tí Páwòlò, tí 'duù tí nó á kpónó kuu gbí zàà muu Bindi-Mbírì tí Jézù nó, ká kù cu wáràgà tí nó. Ze kù gbo gbí bà cu wáràgà tí nó ta Timàtéyò, tí ná'vindí ndoo, jì wò tí Filimòni, tí tó ka ze mbe nètè, ² ta ndá 'duù tí nó mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì á mí 'bá mì lo nó, ta nàmi ze Áfiyà, ta Àrikipúsù tí ka ze àsikèrì mì Bindi-Mbírì ³ Ze kù 'deke tí ze jì Mbírì tí Bu ndoo, ze delè kù 'deke tí ze jì Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbírì, máa ndú 'ví bàkà nambeè jì yo, ndú delè 'ví si yo 'ví dù ta gbí òkò tí yo nìkì máa.

Páwòlò 'deke tí wò jì Mbírì tacó tí Filimòni

⁴ Filimòni, ye ta o 'daá gí má kù 'deke tí ye jì Mbírì, ye delè kù 'deke tí ye tacó tí lo, ye delè kù 'dè nìkì máa jì Mbírì tacó tí lo, ⁵ tacó ye kù 'di tàwò bà tee njembí lo mítí Mbe tí ndoo Jézù, ta tàwò bà zè ndá 'duù mì Mbírì ta njembí bà zè Mbírì mì lo. ⁶ Ye kù 'deke tí ye jì Mbírì, máa yí 'ví si bà nì kaà mì lo ta ndá 'bí ka lo mbe kù ùnje gítì Bindi-Mbírì nò 'ví je muu bà nò ndá tó i tí nó 'daá gí náa ndoo kù 'de 'do mì wò tí Mbírì ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì 'ví nó 'ví nì jì yo túkà'i. ⁷ Cò bà dù njembí lo tí njembí bà zè Mbírì nò peteke tàkòcò ye ngé ndii gí, à delè gù je jì ye a wotí, ná'vindí ye. Tacó wò 'deè njembí ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì gí.

Páwòlò yù nambeè 'do mì Filimòni tacó tí Ònésimò

⁸ Ye nò nì gí máa, à tí ye a wotí tacó bà 'dè cò jì wò máa, wò bàkà go cò mì ye ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì. ⁹ Káa, à kpètí ká ènò, ye kpónó kù bàkà me ña nìndó lá. Ye kpónó tí Páwòlò, tí kpo 'dakò tí nó á kuu gbí zàà muu Bindi-Mbírì tí Jézù nó kù 'deke a tí ye jì wò, máa, wò si njembí lo 'ví dù tí njembí bà zè Mbírì. ¹⁰ Ye kù 'deke tí ye jì wò tacó tí 'vii mì ye Ònésimò, náa ye gí tí bu wó si ye kpónó kuu gbí zàà nò. ¹¹ Yí táánò sàà kùro a 'duù njìnó ta i gbí wò jì wò wálá nò, káa i gbí wò kpónó me gbolò jì ndá só ngé ndii gí.

¹² Ye kpónó kù tuu ndi wó jì wò ta njembí ye ká gá'daá tàkò wó. ¹³ Ye kùtáà bà si yí 'ví dù á mì ze ta yí, tacó wàa yí 'ví dù tí mbe koni ye bindi lo á si ye kpónó kuu gbí zàà á muu cò bà ma Banga-Ngú-Có nò. ¹⁴ Káa go bà bàkà ènò kùro bà 'di cò 'do gbí nje lo tí ye wálá. Tacó ña njìnó bà dù goolá ye kù yòongò wò yóongò-yòongò gítì bà bàkà nambeè jì ye nò. Káa à nìkì káa bà bàkà nambeè jì ye mì lo 'do gbí 'dóó cò mì lo gbí njembí lo.

¹⁵ Ndá-'bí-lá Mbírì táánò njèè gbí òkò tí yo ta Ònésimò ta làmbu o nò ká tacó wàa yí 'ví dele ndi wó gí mì lo ngbé. ¹⁶ Káa yí bà dele me tí i-zógó-zogo káká'i lá. Yí bà dele ndi wó gí mì lo tí kpóló-kpolo ná'vindí lo ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì. À kpètí káa 'dóó ye, Ònésimò kpónó a kpóló-kpolo 'duù mì ye. Káa à má jì wò, yí a 'dóó-'dòò ná'vindí lo, yí delè a ná'vindí lo ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo.

¹⁷ À má ènò, te wìrì mítí wó á go bà te wìrì mì lo mítí ye, náa wò dú má káa ka ye nò. ¹⁸ Káa yí táánò má bàkà a 'bí i mbe nìkì lá ta wò, 'bí i mì lo delè má ká mì lo muu wó, ye bà si cò ndá i tí nó jì wò á muu wó gí. ¹⁹ A ye tí Páwòlò ká kù cu wáràgà tí nó jì wò ta 'dóó 'bí ye, máa, ye bà si cò ndá i mì lo náa áa muu wó nó 'daá gí. Ye delè bà 'vèè gbí nje lo tacó ndá i njìnó mì ye muu lo nó wálá. ²⁰ À má ènò, ye kpónó kù kojo cò lì a i mítí lo ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo, ná'vindí ye. Tacó wàa, wò tí mbe kù ru ndi Bindi-Mbírì 'ví je wotí.

²¹ Ye nò nì gí, máa, wò bà 'di cò mì ye gí; ye delè gù nò nì gí, máa, ye bà 'de ndá i 'do mì lo me gbolò ndii ndá i tí nó náa ye yù 'do tí lo gbí wáràgà tí nó nó gí. ²² Kaa tà 'bá wìrì mì lo ù ta ndi ye, tacó ye kù kojo cò bà ya gí mì yo kà, náa Mbírì má nò bà 'deke tí yo, wàa yí 'ví je nó jì ye nò.

Ndá ka nètè mì Páwòlò 'vee Filimòni

²³ Epáfàràsi, tí ka ye, náa ze kpónó kuu gbí zàà muu Bindi-Mbírì tí Jézù ta yí nó 'vee yo ngé ma. ²⁴ Ndá ka ye mbe nètè: njìnó a Màrikò, gù je Àrisitárikù, gù je Démàsi, gù je Lúkà, delè 'vee yo ma. ²⁵ Ye kù 'deke tí ye máa Mbe tí ndoo, Jézù tí Bindi-Mbírì, 'ví cù 'dè ngo cù wó mítí yo 'daá gí.

Wáràgà jì ndá ÌBÌRÁYÒ

Mbírì tuu 'Vii mì wó ta ndá có mì wó

¹ Mbírì gbí ndá ká o digisèè kù tuu a ndá mbe 'dòkò có mì wó ta ndá có ñinó náa à gbí njembí wó nó jì ndá ká gù ndoo. Yí tuu ndú 'vìlì-'vìlì gbí ndá tende ña kpokèjì. ² Káa gbí ndòngbú o tí nó, tí o mì ndoo náa ndoo kpónó kù 'vala gbí á gí nje o nó, yí tuu a 'dóó 'Vii mì wó tí mbe 'dòkò có gbí nje wó jì ndoo, 'Vii mì wó tí nó náa yí je yí tí mbe zèè ndá i-'bá mì wó 'dáá gí, náa yí táánò je woti bà suu ndá i 'dáá gí jì yí nó. ³ A 'Vii tí nó mì Mbírì nó ká je cè kózò tí Mbírì teke-tèkè. À delè káa yí ká je tú Mbírì kpíí mífí wó. Ndá i muu to tí nó 'dáá gí, ta ndá i gbírì 'dáá gí kù dù a i 'do gbí có mì wó, tacó à gbí kòcò wó a woti go kòcò gba. Yí mà gù toro ndá vò i mì ndá 'duu muu to tí nó gí, yí gù ki tí wó dèngècè to gbí kù'bi mì gbolò Gba á ngéé gbírì, ⁴ lè náa yí gí tí gbolò 'duu ndii ndá basilì mì Mbírì 'dáá gí gí nó.

'Vii-mì-Mbírì a gbolò 'duu ndii ndá basilì mì Mbírì gí

⁵ Tacó Mbírì jé ta 'bí rì gbaànjé 'dè có jì basilì mì wó ngayi, máa,
«Wó a 'vii mì ye, ye wúnó gí tí bu lo gí?»

Yí delè je ta gbèè rì 'dè có jì 'bí basilì mì wó gbaànjé éno máa, yí tí Mbírì bà dù tí bu wò, wàa yí 'ví dù tí 'vii mì yí nó lá.

⁶ Káa, ta o tí nó náa Mbírì táánò kù tuu tí ta 'Vii-kírì mì wó gí muu to tí nó nó, kòcò Mbírì gí tàkò wó éno máa,

«Yo tí ndá basilì mì ye tí Mbírì 'dáá gí 'ví ùlù yí.»

⁷ Bìndì kòcò Mbírì gítí ndá basilì mì wó tí Mbírì éno máa, yí tí Mbírì bàkà ndá tú mì yí tí pípirì, bìndì yí gù bà bàkà ndá bòò mì yí tí ngba wu.

⁸ Káa Mbírì gù 'dè có gítí 'Vii mì wó éno máa,

«Jàlambà mì lo, «Ákoo Mbírì», bà dù tí ká.

Wò bà cu mù-kóró-gba mì lo co ká tí kpokèjì ñinó jáá nó.

⁹ Wò bà zogo 'bá mì lo ta bà waa có mífí ndá 'duu mì lo ta yúco.

Wò a mbe co ta ndá 'duu tí jáá kpokèjì;

go bà co tí lókó-loko kpokèjì tí lo wálá.

Ñinó a gbí nderè có tí nó náa Mbírì tí nó, tí Mbírì mì lo nó,

le tí ta bèrè jì wò ta pétékè tàkòcò wó

á kùro ndá ka lo nó ká nó.

¹⁰ A wò táánò ká sè rëngbó to tí nó ta 'bi lo.

À delè ká wò ká suu ndá i tàrì ta 'bi lo.

¹¹ Ndá to ta tàrì bà cee gí,

káa wò bà cee wálá.

Ndá to ta tàrì bà me ká go bà me ká mì bongo gí,

káa wò bà me ká wálá.

Ndá to ta tàrì bà yaka go bà yaka bongo nó gí,

káa wò bà dù tí ká.

¹² Wò bà pařaka ndá to ta tàrì go bà pařaka zi bongo 'va gí 'dè;

àà bà 'visì ndú go bà 'visì bongo.

Káa wò bà dù cóó-cóó ká tí wò tí nó kuu nó dúú bà ya tí ;

wò bà zò to wálá.»

¹³ Mbírì jé 'dè có jì 'bí basilì mì wó gbaànjé éno máa,

«Ki tí lo to gbí kù'bi mì ye,

wàa ye 'ví bàkà ndá mbe kù sogo wò tí ndá i-tà-tàrà mì lo,» nó lá.

¹⁴ À má éno, ndá basilì mì Mbírì a ndá yè? Ndá basilì mì Mbírì a ndá lilí mbe kù bàkà nètè mì Mbírì, náa Mbírì kù tuu ndú gí bà konì ndá 'duu tí nó kèjì gí bà 'de 'válá nó.

2

Gbolò 'válá

¹ À má éno, ndoo kpolo tí yúco tí nó náa ndoo 'di nó kácá-kácá. Ndo má kpolo tí ndoo lá, ndoo bà soloko 'do tí gí. ² Tacó có tí nó náa Mbírì digisèè tuu ta basilì mì wó jì Mòze, máa yí 'dòkò jì ndá ká gù ndoo nó, má dù káa yúco, náa ndá mbe biya bà 'di gí 'de mbèlè tàkò bà kù tù bà 'di có mì ndú lá gí, ³ ndoo bà ndo 'do gbí mbèlè bà biya bà

'di gbolò có tí nò, tí có mbe je 'válá jì ndoo nò, co tí kpokèjì ngàyi? Kpédélé mbe 'dè có tí nò jì ndá 'duù gbí o mì ndoo a Mbe tí ndoo tí Jézù, bindi ndá 'duù ñinó mbe 'di 'dò gbí nje wó nó gù 'dòkò ndí jì ndoo. ⁴ Mbíri delè gù túbà có tí nò náa ndá mbe 'di 'do gbí nje Mbe tí ndoo 'dòkò jì ndoo nò tí yúco ta bà bàkà ndá kpo-kpò i ñinó náa bà 'dè có gítí ndú kpò nje ndá 'duù gí nó, ta bà bàkà ndá seṛe, ta bà je Bèri mì wó tí Mbíri tí i-nambee jì ndá 'duù go có mì wó náa à gbí njembí wó tí Mbíri.

Mbe tè kùro ndá 'duù gí gbí 'válá

⁵ Tacó Mbíri táánò bàkà me ndá basili mì wó tí ndá mbe zogo to tí nó kèjì, náa ndoo kù 'dè có gítí nó, lá.

⁶ Káa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa,

«Áá Mbíri, 'duù tà a yè wàa wó 'ví je ta mbí lo mítí wó?

⁷ Wò táánò je wotí jì 'duù gàà gí tàkò ndá basili mì lò ta làmbu o.

Wò táánò bàkà yí tí gba ngbèzèè.

Wò gù te duù mítí wó.

⁸ Wò gù bàkà yí tí gba mì ndá i 'dáá gí.»

Mbíri bàkà 'duù tí gba mì ndá i 'dáá gí, yí mò 'bí i gbaanjé gí ndii máa 'duù me gba mì ñinó lá nó lá. Káa ndoo ñò bà dù 'duù tí gba mì ndá i 'dáá gí á go có tí nó kálásé. ⁹ I ñinó náa ndoo ñò nó a bà bàkà Jézù mì Mbíri tí lúkúfà 'duù co tí ndá basili gí ta làmbu o gàà éno. Tacó wàa yí 'ví cì tacó tí ndá 'duù 'dáá gí á 'do gbí nambee mì Mbíri. Á kpónó le bèrè á jì yí ngbèzèè, à delè kù te duù mítí wó, 'do gbí có bà kònò sé' i mì wó, ta bà cì yí.

¹⁰ Á dú nó a yí. Tacó wàa Jézù tí 'duù tí nó náa Mbíri suu ndá i muu to tí nó 'dáá gí tacó tí wó, náa ndá i dele 'dáá gí kù dù muu to tí nó ta rẹ wó nó, 'ví dù tí kpédélé 'duù mbe kònò sé' i tacó bà gí ta ndá 'duù gí gbí ngba' o. ¹¹ Rẹngbó 'duù tí nó tí 'Duù mì Mbíri nó, ta rẹngbó ndá 'duù tí nó náa yí bàkà ndú tí ndá 'duù mì Mbíri nó, ká gbaanjé. Tacó éno, nó ọ wó gítí bà ñi 'ná'vindi' mítí ndú wálá. ¹² Yí kù 'dè có jì Mbíri éno máa,

«Ye bà kò-kò ta rẹ lo jì ndá ná'vindi ye.

Ye bà ùlù wò mí kùro ndú ta o tí nó náa ndú má kili gí,» nó.

¹³ 'Bí có mì wó káká' i éno máa,

«Ye bà koṛo có lì mítí Mbíri.»

Bindi 'bí kòcò wó máa,

«Ijínó a ye ká kuu nó;

ñinó a ze ta ndá 'vii tí nó náa Mbíri kaa ndú jì ye nó ká kuu nó.»

¹⁴ Ndá 'vii tí nó mì Mbíri náa yí kaa ndú jì Jézù nó 'dáá gí a ndá 'duù ta mbelè gbí dii ndú. Tacó éno, Jézù gù je gbèe ọa tú ndú nó, tacó wàa yí 'ví dù tí 'duù go ndú. Yí bàkà éno, tacó wàa yí mà cì gí, yí 'ví mò ta Gba-vò-i tí gba mì ku 'do pí jalàmbà gí nje seè. ¹⁵ Wàa yí 'ví 'vala tí ta ndá 'duù tí nó 'dáá gí náa gúku kù da 'bò mítí kò ndú gí nó. ¹⁶ Tacó nètè mì wò táánò me ta ndá basili mì Mbíri lá, nètè mì wó a i ta ndá 'vii-gù Àbiráámò. ¹⁷ Tacó éno, Mbíri gù bàkà yí go ndá ná'vindi wó teke-tèkè. Tacó wàa, yí 'ví dù tí tí 'duù mbe ñò yè ọ ndú, delè tí gbolò bu-Mbíri mì ndá mbe kù bàkà nètè mì Mbíri ta njembí wó gbaanjé. Tacó wàa, Mbíri 'ví je tí ta à-cee-gí gítí ndá vò i mì ndú. ¹⁸ Tacó yí táánò ta miṛi wó ñò sé bà tala yí mì Gba-vò-i gí. Tacó éno, wotí bà koni ndá 'duù ñinó náa Gba-vò-i kpónó kù tala ndú nó kuu tí wó.

3

Jézù a gbolò duù ndii Mòze gí

¹ Á má gó éno, yo tí ndá ná'vindi ye, tí ndá 'duù mì Mbíri náa yí kaa yo mò gí mì wó tí Mbíri gí nó, 'ví koṛo có gítí Jézù tí tú mì Mbíri, delè tí Kùro ndá bu-Mbíri mì yúco tí nó náa ndoo kù ùnje á gítí nó. ² Yí tí Jézù táánò bàkà nètè mì Mbíri ta njembí wó gbaanjé ká go i mì Mbíri tí mbe bàkà nètè mì Mbíri dígísèè ta njembí wó gbaanjé. ³ Káa à te duù mítí Jézù ndii Mòze gí, á go ñinó náa ndá 'duù kù te ta duù mítí mbe gèè 'bá ndii 'bá tí nó náa yí gèè nó gí nó. ⁴ Á bì ndá 'bá 'dáá gí a 'bì 'duù, káa a Mbíri ká suu ndá i 'dáá gí. ⁵ Káa Mòze táánò bàkà nètè mì Mbíri ta njembí wó gbaanjé gbí òkò tí ndá 'duù mì Mbíri tí ndá Iṛiriyéli 'dáá gí, á go bòò mì Mbíri mbe kù 'dè yúco gítí ndá i ñinó náa Mbíri kèjì gí bà bàkà ndú nó. ⁶ Káa Jézù tí Bindi-Mbíri táánò bàkà nètè 'bá mì Mbíri ta njembí wó gbaanjé á go njembí 'Vii mì Bu wó. Káa ndoo a ndá 'vii mì Mbíri, náa ndoo má cì gúku lá nó. Ndoo delè má kì nó gítí i tí nó náa ndoo kù koṛo có lì mítí nó lá nó.

Bàndò bà wotí tacó tí ndá 'duù mì Mbíri

⁷ Tacó éno, kòcò Bèri-mi-Mbíri éno máa,

«Yo wúnó má 'di kòcò Mbíri,

⁸ yo 'ví bàkà ngbùtù á go i mì ndá 'duù tí nó dígísèé mbe volo míti Mbíri ta o bà tala ndú mì wó, si ndú gbí kángáá nga ngoò nó lá.

⁹ Ndá ká gù yo dígísèé tala bà ñò wotí mì ye, káa ndú ñò ta ndoo zi'duù-só gí.

¹⁰ Tacó ènò, tàkòcò ye táánò gù kpolo gítí ndá 'duù tí nó.

Bìndi ye gù 'dè có éno máa,

«Ndá có gbí njembí ndú 'dáá ká tende.

Ndú ta o 'dáá gí kù co me tí kpokèji mì ye lá.»

¹¹ Káa ye tí Mbíri gù be tí ye ta kpo tàkòcò éno máa,

«Ndú bà 'dò kò ndú míti bàndò bà tèwo ye wáá.»

¹² Yo kpolo tí yo, ndá ná'vìndi ye, tacó wáa 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò yo 'ví dù ta wò njembí wó, tí ña wò njembí ñinó mbe si yí 'ví njèè gbí òkò tí ndú ta wu Mbíri nó lá. ¹³ Yo koni tí yo gbí òkò tí yo ta rí 'dáá gí. Yo 'ví nì «taàbé» gítí bà koni tí yo gbí òkò tí yo lá, tacó wáa, njembí yo 'ví gbí káàngbá gítí Mbíri 'do gbí tìrì mì wò i lá. ¹⁴ Tacó ndoo 'dáá gí a ndá ka Bìndi-Mbíri, náa ndoo má zèè kpédélé có tí nó náa ndoo táánò ùnje gítí nó tí kpoò yee tí o ku mì ndoo gí nó.

¹⁵ À cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa,

«Yo má 'di kòcò Mbíri wúnó

yo 'ví bàkà ngbùtù á go i mì ndá 'duù tí nó mbe kpò có mì Mbíri dígísèé nó, lá.»

¹⁶ A ndá 'di dígísèé ká 'di kòcò Mbíri káa ndú gù kpò tí míti wó ta ngbùtù gí nó? À dígísèé me ndá Ìziriyéli tí nó náa Mòze kaa ndú 'do Másiro nó lá. ¹⁷ Káa tàkòcò Mbíri dígísèé kpolo a i gítí ndá 'di ta ndoo zi'duù-só nó? À kpolo me gítí ndá mbe bàkà wò i tí nó mbe ci-ciki ta ndi gbí kángáá nga ngoò nó lá? ¹⁸ Káa Mbíri dígísèé be tí wó nó a i jì ndá 'di, éno máa, ndú bà 'dò kò ndú gbaànjé á mì bàndò bà tèwo yí wáá nó? Yí be tí wó me jì ndá mbe kpò có lá? ¹⁹ À má ènò, ndoo kpónó ñò ni gí, máa, bà yee tí bàndò bà tèwo ndú dígísèé kpò ndú gí tacó ndú tee njembí ndú míti Mbíri lá.

4

¹ À má ènò, ndoo kpolo tí ndoo, tacó bà cí tí nó náa Mbíri táánò ci ta ndá ká gù ndoo gítí bà ya ndú gítí bàndò bà tèwo ndú nó cee lá. Káa ndoo má kpolo tí ndoo lá, ndá 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo bà bè gbí bà yee tí bàndò tí nó gí. Tacó Mbíri wúnó bà 'vee gbí nje ndá 'duù ñinó gbí òkò tí yo mbe yee tí bàndò tí nó lá nó gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí. ² Ndoò táánò 'di Banga-Ngú-Có go ñindi ndú, káa ndú 'de i gbí Banga-Ngú-Có tí nó náa ndú 'di nó lá, tacó có tí nó 'de njembí ndú me tí njembí ndá 'duù ñinó mbe kù tee njembí ndú míti Mbíri nó lá. ³ A ndoo tí ndá mbe ùnje gítí Banga-Ngú-Có tí nó ká yee tí bàndò bà wotí tí nó náa Mbíri dígísèé ci ndá ká gù ndoo gítí nó. Tacó kòcò Mbíri éno máa,

«Ye be tí ye ta kpo-tàkòcò gí éno máa,

«Ndú bà 'dò kò ndú míti bàndò bà tèwo mì ye gbaànjé wáá.»

Mbíri 'dè có tí nó si yí cee ta nètè bà suu ndá i mì wó sàà gí. ⁴ Tacó à cu có gítí bà vò-nje só sili mì gbí wáràgà mì Mbíri éno máa,

«Mbíri gù tèwo wó ta bà vò-nje só sili 'do tí ndá nètè mì wó 'dáá gí.»

⁵ À gù cu 'bí káká'i éno máa, Mbíri máa,

«Ndú bà 'dò kò ndú gbaànjé á míti bàndò bà tèwo mì ye wáá.»

⁶ 'Bí có kpónó a ñinó máa, ndá 'bí 'duù 'ví yee tí bàndò bà tèwo tí nó mì Mbíri nó, lè náa ndá kpédélé 'duù tí nó táánò mbe 'di Banga-Ngú-Có nó yee ká lá tacó ndú táánò biya bà 'di có mì Mbíri gí nó. ⁷ Tacó ènò, Mbíri gù ci cí gítí 'bí o náa yí gù gbí rẹ o tí nó tí «Wúnó.» Bìndi yí gù tuu Dàvidè, tí gbolò gba mì ndá Jùdèyà, ta kòndi o bìndi có tí nó, ta gbèè ndi có tí nó, máa,

«Yo Wúnó má 'di kòcò wó,

yo 'ví bàkà ngbùtù lá.»

⁸ Tacó Jósùwà táánò má tè kùro ndá Ìziriyéli yee tí bàndò bà tèwo tí nó náa Mbíri táánò ci ndú gítí nó gí, Mbíri táánò bà ci ndi 'bí ngú o jì ndú wáá. ⁹ À má ènò, bàndò bà wotí mì Mbíri náa yí kù kpolo tí tacó tí ndá 'duù mì wó nó kuu tí. Bàndò tí nó a rí tí nó tí rí bà wotí Mbíri á bìndi bà suu ndá i mì wó nó. ¹⁰ Tacó 'duù ñinó mbe ya gí bà tèwo wó á mì ndú ta Mbíri gí nó a 'duù ñinó mbe cee ta nètè mì wó gí nó. Tacó Mbíri táánò tèwo wó si yí cee ta nètè mì wó gí.

¹¹ À má ènò, ndoo te kpo muu, tacó wáa ndoo 'ví yee tí bàndò bà tèwo ndoo. Ndoò te kpo muu tacó wáa 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndoo 'ví gboò mí ndii ta ngbùtù, á go ñindi ndá ká gù ndoo dígísèé nó, lá. ¹² Tacó có mì Mbíri a wu có, tí có ñinó ta wu

je 'dèè 'do tí lá, mbe kú cu 'duù tí bà 'deeke 'billi wó ngéé gí gbí òkò ndá 'billi á tà'ì kà ndii zi nje sizò gí. Có mì Mbíri a có ñinó mbe ñò 'bè gbí òkò tí ndá yúcó ta 'vére ngéé gbí njembí 'duù tà'ì kà ni gí. ¹³ 'Bí i ñinó náa à suu yí sùú-suu nó mbe ni bà ngùù tí wó 'do tí Mbíri gí nò wálá. Mbíri ñò ndá i gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí. Ndá i 'dáá gí kú gbaa tí ndú mí gbí ngbàà ri á mí kùro wó tí Mbíri tí nó náa ndoo 'ví yù gbí ndá i tí nó náa ndoo bàkà nó 'dáá gí nò.

Jézù tí gbolò Kùro ndá bu-Mbíri

¹⁴ Á má éno, ndoo tee njembí ndoo mítí Mbíri tí kpoò, lè náa gbolò bu-Mbíri mì ndoo tí Jézù, tí 'Vii-mi-Mbíri, bà ba gbí pípiri ya gí gbíri gí nò. ¹⁵ Tacó gbolò bu-Mbíri mì ndoo tí Jézù me 'duù ñinó mbe kú si támuu ndoo ji Gba-vò-i ta o tí nó náa Gba-vò-i má kú paa ta bà a támuu ndoo gítí bà bàkà vò i nó lá, tacó Gba-vò-i táánò paa ta yí á go bà paa ta ndoo mì wó kpónó nó gí, káa yí gí kpò nje Gba-vò-i gí.

¹⁶ Á má éno, ndoo cì gúku gítí bà yèè ndi ndoo dé gí rẹgbà jàlàmbà mì Mbíri lá. Ndoò yèè ndi ndoo dé gítí, tacó wàa yí 'ví ñò ta yé ro ndoo. À delè má gí gítí o mì bà koni tí, yí 'ví bàkà ta nambeè ji ndoo.

5

¹ Áá táánò kú cu 'bì mítí 'duù, bindi áá gíi bàkà yí tí Kùro ndá bu-Mbíri, mbe dù kú bàkà i-Mbíri ta rẹ mì ndá 'duù 'do ká gbí òkò tí yo. Nètè mì 'duù tí nó náa à bàkà yí tí Kùro ndá bu-Mbíri nó a bà cì ndá i-'bì ndá 'duù, ta bà waa mbelè tacó bà si muu ndá vò i mì ndá 'duù. ² Á má éno, 'duù tí nó náa à bàkà yí tí Kùro ndá bu-Mbíri nó 'ví 'vala ta ndá 'duù ñinó mbe 'di gbí-o lá, gíi je ndá 'duù ñinó mbe giri'o gí nó, ta pétéké có, tacó yí tí bu-Mbíri delè káa 'duù ñinó ta ndá 'dóó vò i ñindi wó delè kuu kápí wó. ³ Tacó éno, kózó tí wó tí Kùro ndá bu-Mbíri 'ví waa mbelè tacó bà si muu ndá 'dóó vò i ñindi wó, delè tacó ndá vò i mì ndá 'duù. ⁴ 'Duù bàkà tí wó tí Kùro ndá bu-Mbíri ta kpéetí wó lá. A Mbíri ká kú cu 'bì wó mítí 'duù, máa yí dù tí Kùro ndá bu-Mbíri, á go bà cu 'bì wó mítí Àroni, máa yí dù tí Kùro ndá bu-Mbíri dígíséé nò.

⁵ Á kpéetí káa Bindi-Mbíri, áá táánò me káa yí ká ki tí wó pí jàlàmbà 'do gbí 'dóó có mì wó gbí muu wó ta kpéetí wó éno máa, yí a Kùro ndá bu-Mbíri nó, lá, a 'duù tí nó mbe 'dè có jì yí éno máa,

«Wò a 'Vii mì ye, ye wúnó gí tí Bu lo gí.»

⁶ 'Bí kòcò 'duù tí nó jì yí káká'ì éno máa,

«Wò bà dù tí bu-Mbíri dúú bà ya tí á go ñindi Mèlèkizédèki.»

⁷ Si Jézù táánò kú 'vala muu to tí nó, nó, yí gíi 'deke tí wó ta ngo-ro tà ro wó ta kòcò wó ngéé gí yaà á jì Mbíri, tí 'Duù tí nó ta wotí bà 'vala yí 'do 'bì ku a kuu tí wó nó. Káa Mbíri gíi ñò yé ro wó, tacó yí táánò a mbe si Mbíri tí i. ⁸ Yí kpéetí káa 'Vii mì Mbíri, bà kònò sé'ì gíi je muu jì yí tacó bà dù tí mbe 'di có gí. ⁹ Mbíri mà gíi yù yí ngbóó gí, yí gíi dù tí rẹngbó 'válá jì ndá mbe kú 'di có mì wó, ¹⁰ tacó Mbíri gíi bàkà yí tí bu-Mbíri go Mèlèkizédèki.

Yo 'ví ne 'do tí kpokèjì mì Mbíri lá

¹¹ Ndá có mì ze me mbè tacó bà 'dè gítí có bà dù Bindi-Mbíri tí Kùro ndá bu-Mbíri á go ñindi Mèlèkizédèki nó kuu mì ze, káa bà 'dè gbí ndú mì ze jì yo kpóló-kpolo, tacó bà ya có gí gbí muu yo kpóló-kpolo. ¹² Tacó a yo kùtáá ká bà dù tí ndá mbe nibà i jì ndá 'duù, káa à gíi dù ndí a yo kpónó ká kú gíi pà 'duù, wàa yí 'ví 'bità bà nibà có mì Mbíri jì yo á 'do rẹngbó káká'ì. Á tí yo a go bà no kí, go bà zò i tí yo wálá. ¹³ Tacó 'duù ñinó mbe kú no kí nó ñò kpokèjì gítí bà dù jáá kùro Mbíri ni lá, tacó yí a dó 'vii. ¹⁴ Á kú zò i a ndá 'duù ñinó mbe kú tí bà zò i gí, tí ndá 'duù ñinó mbe kú 'viiki gbí có tacó bà ñò 'bè gbí òkò tí ndá tó i, ta vò i nó.

6

¹ Á má éno, ndoo kpónó 'ví kojo có go i mì ndá 'duù ñinó náa gbí dii ndú yù gí nó. Ndoò si bà dù kú 'viiki káa gbí ndá kpédélé có tí nó náa áá táánò nibà ndú jì ndoo gítí Bindi-Mbíri nó mí to. Ndá có tí nó náa áá táánò nibà ndú jì ndoo éno máa, ndoo 'visi muu ndoo 'do tí bà bàkà ndá i ñinó mbe kú ya ta ndoo gí nje ku nó gí, wàa ndoo 'ví tee njembí ndoo mítí Mbíri; ² ta có gítí bà caka tí, ta bà je wotí, gíi je có gítí bà 'vala ndi ndá ku 'do gbí muu'dú ndú, ta có gítí ndòngbú bà wá có ngbé lá nó. ³ Ndoò bà kojo có go i mì ndá 'duù ñinó náa gbí dii ndú yù gí nó gí, náa Mbíri mà ùnje gí nó.

⁴ Káa à má gítí ndá 'duù tí nó náa ro ndú táánò njaanga gí, ndá 'duù tí nó mbe tala líkí i-nambeè tí nó mbe gí 'do mì Mbíri nó gí, ndá 'duù tí nó náa Bèri-mi-Mbíri je wotí jì ndú gí, ⁵ ndá 'duù tí nó mbe ñò tó i mì có mì Mbíri ni gí, ndú delè gíi ñò ndá wotí bindi

ku ni gí nó, ⁶ ndâ ña ndâ 'duù tí nó má caka 'bì ndú 'do gbí ndá i tí nó jéé gí, bà 'visi muu ndú ndí gítí bà co tí kpokèjì m̀ M̀bíri káká'í a cèe «pàrà-ngùù-kpò-diigba.» Wotí m̀ ndú gítí bà dele ndi ndú gí gítí kpokèjì m̀ M̀bíri káká'í wálá, lè náa ndú ùnje gítí bà gbí 'Vii-m̀-M̀bíri mítí njèèkpe mù gí, ndú delè gù ùnje gítí bà ñonoko yí mí kùro ndá 'duù gí nó. ⁷ Tacó to mbe njù ngo mù tí nó mbe kù ni mítí, bindi ndá ña tí nó náa ndá 'duù jì mítí nó gí bàkà jì ndí gí nó, a to ñinó náa M̀bíri cù 'dè ngo cù wó mítí gí. ⁸ Káa to ñinó mbe kù kù ndá bè kperè ta zibàmù nó, a to mbe dooko ta bà i njà mítí m̀ M̀bíri gí. Ndòngbù ká tacó bà jì ta ña to tí nó delè káa wu.

⁹ Ze kpétí má 'dè ká ènò, bà ñindi yo kpòò káa bà tó, ndá tó 'duù m̀ ze. Gúku gbí njembí ze gítí yo wálá; yo a ndá 'duù m̀ 'wálá. ¹⁰ Tacó M̀bíri me mbe 'boo 'duù, wàa yí 'ví neke tí ta ro wó 'do tí bà zeke ndá tó nètè m̀ yo, ta tó bà zè tí tí nó náa yo táánò zè ta ndá 'duù m̀ wó náa yí kaa ndú mò gí m̀ wó gí ta r̀ wó nó lá. ¹¹ Káa có ñinó kpónó gbaanjé gbí njembí ze nó éno máa, yo 'daá gí 'ví bàkà nètè ta go nètè tí nó tí yo yee tí ndòngbù o tí nó náa yo 'de i tí nó náa yo kù koro có lí mítí nó gí. ¹² Yo dù tí ndá mbe kpó lá, yo mèlè bindi ndá 'duù tí nó mbe 'de i tí nó náa M̀bíri táánò ci ndá 'duù gítí nó 'do gbí bà tee njembí ndú mítí M̀bíri, gù je bà dù ndú tí ndá mbe kpàcá nó.

Yà-cí-ci m̀ M̀bíri kpilí lá

¹³ Ta o tí nó náa M̀bíri táánò kù ci tí ta Àbiráámò nó, yí ta o tí nó be káa 'dóó tí wó tí M̀bíri jì Àbiráámò, tacó 'bí 'duù mbe me gbolò ndii yí tí M̀bíri gí tacó wàa yí 'ví be ta tí 'duù tí nó jì Àbiráámò nó wálá. ¹⁴ Tacó ènò, yí gù be tí wó jì Àbiráámò éno máa, «Ye bà cù 'dè ngo cù mítí lo ta njembí ye gbaanjé ta bà je ndá 'vii jì wò me mbe.» ¹⁵ Àbiráámò táánò gù dù kpécè kù ù ndi i tàkò cí tí nó náa M̀bíri ci ta yí nó, yee tí o tí nó náa yí gù 'de gí. ¹⁶ Ndá 'duù kù be tí ndú a i ta r̀ 'duù ñinó tí kpóló-kpòlo 'duù m̀ ndú nó. Có má gbí òkò tí ndá 'duù, à kù ñò yúco a i 'do tí bà be tí ndú. ¹⁷ À má ènò, tacó go bà je kponje 'do nje ndá 'duù tí nó náa M̀bíri dígísèé ci ndú máa yí jé 'visi muu yí lá nó, má gù jì gítí M̀bíri gí, yí gù be tí wó jì ndú. ¹⁸ Yí bàkà ènò, tacó wàa à 'ví dù kuu tí a ndá i sósó'ò, náa bà 'visi ndú a cèe «pàrà-ngùù-kpò-diigba», tacó wàa ndoo tí ndá 'duù tí nó mbe fa ngelè vò i gí gí m̀ yí nó 'ví 'de ta wotí gítí bà koro có lí mítí ci tí nó náa yí ci ta ndoo nó. ¹⁹ I tí nó náa ndoo kù koro có lí mítí nó ká kù si lílì ndoo 'ví dù tí ndoo. Ñinò a i ñinó mbe ya ngéé gí kápí ngbùngbù á tà'í 'bá-M̀bíri á gbiri, ²⁰ gítí bàndò tí nó náa Jézu ya gítí tí kpédélé 'duù tacó tí ndoo nó. Jézu ya gí m̀ M̀bíri á kápí ngbùngbù tà'í 'bá-M̀bíri tacó yí gí tí Kùro ndá bu-M̀bíri go Mèlèkizédèkì dúú bà ya tí gí.

7

Bu-M̀bíri tí nó tí Mèlèkizédèkì nó

¹ Mèlèkizédèkì tí nó tí gbolò gba Sàlémì, delè tí bu-M̀bíri tí nó tí mbe kù bàkà i jì M̀bíri tí nó mbe kù dù ngéé gbiri nó táánò gù ya gí kùro Àbiráámò ta o bà dele ndi Àbiráámò 'do bà m̀ ndá kpo-kpò gba gbí gó. Ndú má gù 'de tí ndú gí, Mèlèkizédèkì gù cù 'dè ngo cù wó mítí Àbiráámò.

² Bindi Àbiráámò gù ruka bà i m̀ M̀bíri 'do tí ndá ña i tí nó náa yí zèè 'do gbí gó nó gbaanjé-gbaanjé 'daá gí, bindi yí gù kaa jì Mèlèkizédèkì. Kpédélé gbí r̀ tí nó tí Mèlèkizédèkì nó éno máa, yí a gbolò gba ñinó mbe kù co ká tí jáá kpokèjì m̀ M̀bíri. Gbì ñinó tí Mèlèkizédèkì tí gbolò gba Sàlémì nó éno máa, Mèlèkizédèkì a gba mbe kù zogo ndá 'duù mí wó ta 'dè njembí wó. ³ Mèlèkizédèkì a 'duù ñinó náa à 'di tà-ká-tà gítí bu wó lá, à 'di tà-ká-tà gítí nawu wó lá, à delè 'di tà-ká-tà gítí ndá ká gù wó lá. R̀ngbó wó wálá, ndòngbù wó delè wálá, káa yí kù dù tí bu-M̀bíri go 'Vii-m̀-M̀bíri nó ká dúú bà ya tí.

⁴ Dakò tí nó tí Mèlèkizédèkì nó táánò bà dù me 'dé gba lá, lè náa a Àbiráámò tí r̀ngbó ndá Ìziriyéli 'daá gí táánò ká gò i-M̀bíri á jì yí gí nó. ⁵ À cu mí gbí wáràgà m̀ Mòze éno máa, ndá 'vii-gù Lévi tí ndá bu-M̀bíri 'ví gò i 'do m̀ ndá ná'vindi ndú, náa ndú káa ndá 'vii-gù Àbiráámò go ndú. ⁶ Káa 'dakò tí nó tí Mèlèkizédèkì náa r̀ngbó wó 'do me tí Àbiráámò lá nó táánò gò i a i 'do m̀ Àbiráámò. Bindi yí gù cù 'dè ngo cù wó mítí Àbiráámò tí 'duù tí nó náa M̀bíri táánò ci yí nó. ⁷ Có ñinó ta kponje á gítí ngé gí wálá nó a ñinó máa, a kpo 'duù ká kù cù 'dè ngo cù wó mítí ndá 'vii tàkò wó. ⁸ Bì có mbe gù dù káká'í a ñinó máa, ndá bu-M̀bíri tí nó mbe kù gò i 'do m̀ ndá 'duù nó, a ndá 'duù náa à jò ndú jì ku nó. Káa à cu mí gbí wáràgà m̀ M̀bíri éno máa, Mèlèkizédèkì kù 'vala ká dúú bà ya tí. ⁹ Lévi tí r̀ngbó ndá bu-M̀bíri tí nó náa ndá Ìziriyéli táánò kù gò i jì yí nó, táánò gò i jì Mèlèkizédèkì gí. Yí kpétí má gò ta 'bì wó lá, i tí nó náa Àbiráámò tí mbe jò ña ndá Ìziriyéli táánò gò jì Mèlèkizédèkì si a jò yí tí Lévi lá nó si muu ndá 'vii

gbí yí wó tí Àbiráámò 'dáá gí dúú kú ya tí . ¹⁰ Tacó pàrà wó tí Lévi táánò ta o bà 'de tí ndá gù wó Àbiráámò ta Mèlèkizédèkì nò kuu gbí kongoo gù wó Àbiráámò.

¹¹ Mbíri táánò lè má bàkà ndá Ìziriyèlì tí ndá 'duù nínò ta bà lè tí ndú wálá nó a i 'do gbí có mì ndá bu-Mbíri, tí ndá 'vii kòtí Lévi, tacó nínò táánò a r̀ngbó bà tuu Mòze mì Mbíri ta ndá có mì wó tí Mbíri jì ndá Ìziriyèlì ká nò, gbí nderè bà bàkà ndá 'bí ngú bu-Mbíri nínò á tí ndá kòtí Mèlèkizédèkì si ndá kòtí Aróni nó mí to 'ví dù a yè? ¹² Tacó á má 'visi nà ndá bu-Mbíri gí, à delè 'ví 'visi ndá có mì Mòze gí. ¹³ Tacó nà Mbe tí ndoo, tí 'Duù tí nó náa à kú 'dè ndá có tí nó gítí wó nó, tende. 'Bí 'duù gbaànjé 'do njekèjì mì ndú mbe dù tí bu-Mbíri jé táánò wálá. ¹⁴ Tacó ndá 'duù 'dáá gí nò ni ngbàrángà 'i gí máa, Mbe tí ndoo táánò a 'Vii kòtí Júdáa. Káa Mòze táánò 'dè có ta r̀ è bà dù 'bí 'duù tí bu-Mbíri 'do gbí òkò tí ndá 'vii kòtí Júdáa jé lá.

'Bí bu-Mbíri go Mèlèkizédèkì

¹⁵ 'Bí có ta kponje gítí wálá a nínò máa, 'bí ngú bu-Mbíri go Mèlèkizédèkì kpónó 'vanda gí gbí ngba'o gí. ¹⁶ Ngú bu-Mbíri tí nò 'vanda me 'do gbí òkò tí ndá 'duù tí nó ta r̀ngbó ndú 'do tí ndá bu-Mbíri á go có mì Mòze nó lá. Yí gí tí bu-Mbíri ta wotí mì 'valá tí nó mbe cee lá nò. ¹⁷ Tacó à cu có gítí wó mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, «Wò bà dù tí bu-Mbíri dúú bà ya tí , á go i mì Mèlèkizédèkì.»

¹⁸ Tacó à kpónó mò ká có tí nó táánò mì Mòze nó gí nje seè gí, tacó wotí kpónó cee 'do tí có tí nó gí, delè tacó gbí có tí nó kpónó bàkà neté ta ndá 'duù lá. ¹⁹ Có mì Mòze lè má cee bà lè tí 'duù lá, 'bí cèe có mbe si ndoo 'ví kofo có gí kùro mbe zèè bàndò bindi có mì Mòze kpónó gí gí. Có tí nó a có mbe yèè ndoo dè gítí Mbíri.

²⁰ 'Bí có a có bà see tí Mbíri. Mbíri táánò jé see tí wó ta o bà bàkà ndá bu-Mbíri nínò kùro nó lá. ²¹ Káa ta o tí nó náa yí kú gù bàkà ta Jézù tí bu-Mbíri nó, Mbíri gù see tí wó jì yí éno máa, «Mbíri see tí wó gí,

yí jé gítí bà 'visi muu wó wálá.

«Wò bà dù tí bu-Mbíri ká dúú bà ya tí . > »

²² A bà see tí Mbíri nò ká bàkà Jézù tí mbe 'viindi nambeè gbí òkò tí ndá 'duù ta Mbíri gbí bà nju mùkà tí nó náa Mbíri nju ta ndá 'duù mbe niki ndii nínò kùro nó gí nò.

²³ Muu ndá bu-Mbíri tí nó táánò kùro nó me mbè tacó ndú táánò a ndá 'duù náa ku si ndú 'ví dù á nje neté mì ndú lá. ²⁴ Káa Jézù bà dù tí bu-Mbíri ká dúú bà ya tí , tacó yí kú 'vala ká dúú bà ya tí . ²⁵ Á má éno, wotí kuu tí wó tacó bà 'vala ndá 'duù nínò 'dáá gí mbe yèè ndi ndú dè gí r̀ngbà tí Mbíri mì wó nó, lè náa yí kú 'vala ká dúú bà ya tí tacó bà 'deke tí wó jì Mbíri tacó tí ndú nò.

²⁶ Á 'vii ta ndoo éno máa, 'duù tí nó tí Kùro ndá bu-Mbíri mì ndoo nó 'ví dù tí 'duù nínò náa Mbíri kaa yí mò gí mì wó tí Mbíri gí nò, tí yè ta wò i mì wó wálá. Yí 'ví dù tí 'duù nínò ta ngbàrángà njembí wó, náa ndá mbe kú bèè ro Mbíri e zì ndú mítí wó lá, náa Mbíri te yí ya tí ngéé gí yaà gí tàngbó r̀ gí. ²⁷ Nètè mì wó ta bà waa mbelè jì Mbíri ta r̀ 'dáá gí á go njindi ndá 'bí Kùro ndá bu-Mbíri, náa ndú kú waa mbelè ta r̀ 'dáá gí, tacó bà làyì ta ndá 'dóó wò i mì ndú má kòzò gí, bindi ndú gù waa 'bí tacó bà làyì ta ndá wò i mì ndá 'duù nò, wálá. Yí waa mbelè jì Mbíri ká ta bà gbaànjé tacó tí ndá 'duù 'dáá gí ta o tí nó náa yí ù ta nje gítí bà cì yí nò. ²⁸ Ndá 'duù tí nó náa à dígísèè bàkà ndú tí ndá Kùro ndá bu-Mbíri go có mì Mòze nó 'dáá káa ndá 'duù ta bàndò bà di ngo tí ndú kuu tí , káa có tí nó náa Mbíri gù cì ta bà see tí wó bindi có mì Mòze nó gù bàkà 'Vii-mi-Mbíri tí 'duù nínò ta bà lè tí wó wálá nó ngbé.

8

Jézù tí Kùro ndá bu-Mbíri mì ndoo

¹ Gbí có tí nó kpónó náa ndoo kú 'dè nó éno máa, 'duù tí nó tí Kùro ndá bu-Mbíri mì ndoo nó kuu pí jàlambà mì wó mò gí gbí kú 'bì mì Mbíri tí gbolò gba ngéé gbíri. ² Yí a mbe kú bàkà neté gbúú-gbuu á ta 'i tí bàndò tí nó náa a te kàrà-Mbíri mítí , á ta nduúrù tí nó náa à káa 'dóó Mbíri ká tò ta 'bì wó nó.

³ Tacó neté mì ndá 'duù tí nó náa à bàkà ndú tí ndá Kùro ndá bu-Mbíri mì ndá Júdèyà nó 'dáá gí a bà cì ndá i-nambeè tí nó náa ndá 'duù gò jì Mbíri nó á mì bàndò mì Mbíri, gù je bà waa mbelè jì Mbíri. Tacó éno, i tacó bà cì jì Mbíri delè kuu tí á mì Kùro ndá bu-Mbíri tí nó tí Jézù nò. ⁴ Yí kùtáá má a 'duù náa yí kpónó kuu muu to tí nó, yí bà dù tí bu-Mbíri ngé gí wálá, lè náa ndá bu-Mbíri tí nó mbe kú cì i jì Mbíri go có mì Mòze nó kuu tí nò. ⁵ Káa yí kpèti má dù tí bu-Mbíri muu to tí nó lá, á me có lá, tacó ndá i tí nó 'dáá náa ndá bu-Mbíri kú bàkà jì Mbíri muu to tí nó, nò káa bà mèlè ndi ndá yúcó i

tí nó gbíri nò; a káa tàzo ndú sínò, tacó ta o tí nó táánò náa Mòze kú gii bàkà có bà tò nduúrù jì Mbíri nò, Mbíri gii 'dè có jì yí kpolo ngé ma, éno máa, «Koro muu lo máa, wò 'ví tò nduúrù tí nó jé ká go ñinó náa ye táánò ka bà jì wò pí gú nò.»⁶ Káa wotí tí nèté bà dù bu-Mbíri tí nó náa Mbíri je jì Bindi-Mbíri nó ndii wotí tí nèté tí nó táánò náa ndá ká bu-Mbíri mì ndá Jùdèyà kú bàkà nó gí. Tacó ngú mùkà tí nó náa Mbíri njù ta ndá 'duù, náa yí kú nò gbí òkò tí ndá 'duù ta Mbíri gbí kà có nó a kpóló-kpolo bà bà njù mùkà mbe ndii ká ñinó kùro nó gí, tacó Mbíri ci ndá 'duù gítí 'bí i mbe nìkì ndii ndá i ñinò sàà nó gí gbí bà njù ngú mùkà tí nó.

⁷ 'Bí i táánò mbe gboo 'do gbí bà see kpédélé bà njù mùkà ñizò má wálá, Mbíri táánò bà dele ndi wó gí bà njù bà só ñinó wálá. ⁸ Tacó Mbíri gii 'de kpokèjì mì ndá 'duù mì wó lókó-loko ta o tí nó náa yí 'dè ta có éno máa:

«Kòcò ye tí Mbíri jì yo éno máa,
yo kpolo tí yo!

Tacó o tí nó wúnò ká kèjì,

o tí nó náa ye kèjì gí bà njù ngú mùkà ta ndá kòtí Ìziriyéli,
gii je ndá kòtí Jùdàa nò.

⁹ Mùkà tí nó náa ye kèjì gí bà njù ta ndú nò

bà dù me go ñinó náa ye táánò njù ta ndá ká gù ndú

ta o bà zèè 'bì ndú mì ye kú ja ta ndú 'do Másiri nó, lá.

Ndú táánò gii ne 'do tí kpokèjì bà see mùkà tí nó gbí òkò tí ze ta ndú nó gí.

Tacó ènò, ye delè gii bè ndú gí.

¹⁰ Kòcò ye tí Mbíri éno máa,

ye káká'i bà 'dè ndá có mì ye mí gbí tù ndá 'vii kòtí Ìziriyéli

o tí nó náa ye wúnò bà gí tí gí bà njù ta ngú mùkà ta ndú nò.

Ye ta o tí nó bà cu ndá có mì ye mí gbí njembí ndú.

Ye kèjì gí bà dù tí Mbíri mì ndú,

bìndi ndú bà dù tí ndá 'duù mì ye.

¹¹ 'Bí 'duù gbí òkò tí ndú káká'i bà túbà tí ye tí Mbíri

jì ndá 'bí ka wó 'vii-'bá wálá;

'bí 'duù gbí òkò tí ndú delè bà túbà tí ye tí Mbíri

jì ndá ná'vindí wó wálá,

tacó ndú 'dáá gí bà nò ye ni gí,

ndá kpo-kpò 'duù ta ndá táangbà 'duù mì ndú gbí òkò tí ndú 'dáá gí bà nò ye ni gí.

¹² Tacó ye kèjì gí bà nò yè ro ndú me gbolò

ta ndá lókó-loko kpokèjì mì ndú nò.

Ye káká'i bà zèè có gítí ndá vò i mì ndú mí gbí njembí ye wálá.»

¹³ Gbí bà 'dè có mì Mbíri gítí bà njù ngú mùkà ta ndá 'duù nò éno máa, yí nò kpédélé ñinò gí tí ká gí. Káa i ñinó mbe me ká gí mbe kú gbì káa muu wó nó dooko gítí bà ndii 'do ro ri gí.

9

'Bá bà ùlù Mbíri muu to tí nó, ta ñinó gbíri

¹ Gbí o kpédélé bà njù mùkà tí nó náa Mbíri táánò njù ta ndá 'duù nó, ña kpokèjì bà bàkà i-Mbíri mì ndá 'duù kuu tí. Bàndò bà bàkà i-Mbíri mì ndá 'duù muu to tí nó ta o tí nó delè táánò kuu tí. ² Ndá 'duù ta o tí nó tò nduúrù jì Mbíri, bìndi ndú gii njèè gbí tà'i nduúrù tí nó sósò'ò ta ngbùngbù. Ndú gii bàkà bàndò bà tù wu, ta tùkà, ta bàndò bà ci kò jì Mbíri, á mí tà'i ñinó mbe mò gí njekèjì náa ndú kú nì mítí a Bàndò-mi-Mbíri nò. ³ Bìndi à gii dù mò gí kápí ngbùngbù gí tà'i kùro kà a 'bí nduúrù, tí bàndò náa ndú kú nì mítí a Bàndò-bà-dù-Mbíri. ⁴ À kú dù á tà'i bàndò bà dù Mbíri nò a ká'i bà gho ngúwu dì jì Mbíri náa à bàkà 'do tí dá'bi, gii je Gbùúkuuru náa à gba tí 'dáá gí ta dá'bi, náa à kú dù gbí a ndá pápááká díi tí nó sósò'ò náa Mbíri táánò cu ndá có mì nò wò muu'bi mítí ndú nó, gii je ká'i manà, gii je mù-kóró tí nó mì bu-Mbíri tí nó tí Àróni táánò mbe tù dó kpà nò. ⁵ À gii kaa mí yaá á muu Gbùúkuuru tí nó a ndá sùrà ndá 'bí ña i náa muu ndú a muu 'duù, káa sè dìi ndú a dìi nò, káa à tí ndú a ndá mbíri go ndá basili mì Mbíri nò. O mì ye kpónò gítí bà 'dè có gítí ndá i tí nó léé éno wálá.

⁶ Ña kpokèjì bà bàkà i-Mbíri mì ndá 'duù gbí o tí nó táánò éno: Sè ndá 'bí bu-Mbíri ta o 'dáá gí kú ya gí bà bàkà i-Mbíri mí tà'i ñinó mbe mò gí njekèjì nduúrù, náa à kú nì mítí a Bàndò-mi-Mbíri nò. ⁷ À káa Kùro ndá bu-Mbíri ká kú ya mò gí tàngbó, kápí ngbùngbù ta bà gbaanjé gbí ndoò gí bà ci mbelè jì Mbíri, tacó wáa Mbíri 'ví je ta à-cee-gí gítí ndá 'dóó vò i mì wó tí mbe waa mbelè, gii je ndá vò i mì ndá 'duù tí nó náa yí waa mbelè tí

nò muu ndú nò. ⁸ Bèrì-mì-Mbíri kú túbà gbí ña kpokèjì tí nò éno máa, bándò bà bàkà i-Mbíri ñinó mbe dù mò gí njekèjì á tà nduúrù nò má ká kuu bándò mì wó, gbí éno máa, kpokèjì bà ya gí mì Mbíri njaanga tí kálásè. ⁹ Bándò bà bàkà i-Mbíri tí nò mbe dù mò gí mì njekèjì á tà nduúrù nò, a mbó tacó bà túbà jì ndá 'duu tí nò kpónó mbe kú 'vala muu to tí nò nò éno máa, ndá 'bí i-nambee ta ndá mbelè ndá nò tí nò náa ndoo kú waa jì Mbíri nò bàkà njeembí ndoo tí ndá ngbàrangá i yee tà lá. ¹⁰ Ndú kú bàkà nètè ká ta ndá i-zó-zò, ta ndá i-njú-njú, giì je ndá 'bí mbè ndá 'bí tende ña kpokèjì bà bàkà ndá i tí ndá ngbàrangá i, ta ndá có gití dii ndoo cuki, yee tí o bà zèè to tí nò mì ngú có mì Mbíri.

¹¹ Káa Bindi-Mbíri gí a i tí Kùro ndá bu-Mbíri mì ndá tó i tí nò mbe gí sàà gí nò. Nduúrù tí nò náa yí kpónó kú bàkà nètè tà nò me gbolò ndii ñinó náa ndá 'duu ká tò ta 'bí ndú nò gí, bà lè tí delè wálá, à delè me i 'do gbí òkò tí ndá i tí nò náa Mbíri suu ndú muu to tí nò nò lá. ¹² Bindi-Mbíri táánò rì gí tà nduúrù á gí bándò tí nò náa Mbíri bàkà tí 'dóó bándò mì wó tí Mbíri gí nò ká ta bà gbaanjé ngbé. Yí delè te ta yí ta o bà rí yí gí ká nò me mbelè ndá bee, ta mbelè ndá di mò'dú tacó bà ci jì Mbíri lá. Yí te ta yí káa 'dóó mbelè wó tacó bà sì ta tàkò 'válá ñinó mbe cee lá nò jì ndoo. ¹³ Tacó à lè má kú va mbelè ndá bee ta mbelè ndá di mò'dú, ta mbúlùwu ndá ngbú di mò'dú míti ndá 'duu a i tacó bà sì gbí dii ndú 'ví dù níki maa, ¹⁴ waa mbelè Bindi-Mbíri náa yí ci jì Mbíri, tí i-cí-ci ta bà lè tí wálá, ta wotí mì Bèrì tí nò mbe cee lá nò 'ví dù kú bàkà mí gbí njembí ndoo a 'dé nètè tacó waa ndoo 'ví 'visi tí ta muu ndoo 'do tí bà bàkà ndá ku nètè gití bà bàkà nètè jì Mbíri tí nò tí wu Mbíri nò lá?

¹⁵ Á má éno, Bindi-Mbíri a mbe see mbelè tí nò náa Mbíri táánò njù ta ndá 'duu nò. Tacó waa, Mbíri 'ví cù tí ta 'dé ngo cù wó míti ndá 'duu tí nò mì wó náa yí tí Mbíri tètè tí ndú nò dúú bà ya tí, á go cí tí nò náa yí tí Mbíri ci ta ndú gití bà dù ndú tí ndá 'vii-nje-wu mì wó dúú bà ya tí nò. Áá táánò a bà ci 'duu ká 'vala ndá 'duu 'do gbí có tàkò bà gbètèkè kpédélè mbelè tí nò náa Mbíri táánò njù ta ndú nò.

¹⁶ Káa có lè má yee gbí ngo nje ku gí, kózó tí ndá 'duu bà ru káa ndi kòkò ngo nje ku. ¹⁷ Tacó 'duu má 'dè có máa, yí má ci gí, à 'ví bàkà éno, ndá 'duu kú ru káa ndi ngo nje wó nò á bindi bà ci yí. ¹⁸ Ñinó a ndeṛè có tí nò, náa à kpèti káa kpédélè có tí nò náa Mbíri táánò toko ta ndá 'duu nò, áá táánò dù tí có ká ta bà waa mbelè gití nò ká nò. ¹⁹ Á delè nò káa gbí có tí nò náa Mòze táánò má giì túbà ndá i ñinó náa à tí tacó bà bàkà nò jì ndá 'duu 'dáá gí cee gí, yí giì yee mbelè ndá di mò'dú ta mbelè 'vii-di bee mì gbí ká'i, yí giì tò ngo mí gbí, bindi yí giì ẹṛe kpà-kpondí ta bí-bi wú bongo náa à gò 'do tí se tí ndá nò, bindi yí giì va ta mbelè tí nò cee tí ndá 'duu 'dáá gí, giì je tí waràgá mì Mbíri. ²⁰ Ta o tí nò náa yí kú va tí ta mbelè tí nò míti ndá 'duu, ta tí waràgá mì Mbíri nò, yí kú see nje wó éno máa, «Ñinó a mbelè tí nò náa Mbíri toko có ta yo mí pí, náa yí giì 'dè có jì yo éno máa, yo 'ví kpolo tí có tí nò nò ká nò.» ²¹ Bindi yí giì va mbelè ta ndi tí nduúrù mì Mbíri, giì je tí ndá ká'i bà bàkà i-Mbíri 'dáá gí. ²² Ndá i 'dáá gí kú dù tí ndá i-ro-'bá mì Mbíri ká ta bà waa mbelè. Mbelè má yee tí to lá, Mbíri je à-cee-gí gití ndá vò i mì ndá 'duu lá.

Bindi-Mbíri tí gbolò i-cí-ci jì Mbíri

²³ Bà waa mbelè nò táánò a kpóló-kpòlo i ngé ndii gí tacó tí ndoo. Tacó ñinó táánò a kpokèjì bà bàkà ndá i muu to tí nò mì ndoo tí i-ro-'bá á go ndá i gbíri. Káa ndá i ñinó gbíri nò gí tí ndá i-ro-'bá 'do gbí bà waa mbelè ñinó mbe níki ndii ndá ñinó náa ndoo kú waa muu to tí nò nò gí. ²⁴ Tacó Bindi-Mbíri táánò rì me gí tà nduúrù tí nò náa a ndá 'duu ká tò ta 'bí ndú jì Mbíri tacó bà ñò ta cè kózó tí cee nduúrù tí nò mì Mbíri á gbíri nò, lá. Yí táánò ya a i gí gbíri. Yí kpónó kú tí muu ndoo kùro Mbíri á gbíri ká. ²⁵ Yí táánò cí tí wó jì Mbíri nò me 'vili-'vili, go bà ya ndá Kùro ndá bu-Mbíri ta ndoo 'dáá gí gí Bándò-bà-du-Mbíri á tà nduúrù nò lá. ²⁶ Tacó Bindi-Mbíri táánò má nò gí bà ci tí wó jì Mbíri ta bà me mbè á 'do tí o bà 'bità bà suu to tí nò, yí táánò bà kònò sé'i ta bà me mbè. Káa yí giì gí ká ta bà gbaanjé ngbé, gí nje o tí nò gí bà toṛo ndá vò i mì ndá 'duu ta bà ci mbelè wó jì Mbíri. ²⁷ Mbíri cu ku mì gbí tú ndá 'duu 'dáá gí, máa, ndú 'dáá gí bà ci ta bà gbaanjé ngbé, má kózó gí, yí 'ví giì waa có míti ndú. ²⁸ Bindi-Mbíri delè táánò ci mbelè wó jì Mbíri ká ta bà gbaanjé, tacó bà toṛo ndá vò i mì ndá 'duu me mbè. Bindi-Mbíri bà delè ndi wó káka'i gí gí muu to tí nò bindi bà ci mbelè wó jì Mbíri nò me ká kpòò gí gbí nètè bà toṛo ndá vò i mì ndá 'duu lá. Yí bà gí gbí ñinó a i tacó bà 'vala ndá 'duu tí nò kpónó mbe kú i ndi wó léngé-linge nò.

10

¹ Tacó có mì Mòze káa có gití ngo muu ndá tó i tí nò náa Bindi-Mbíri kèjì ta ndú jì ndoo nò. À me có mbe túbà ndá tó i tí nò gbàrájáá éno lá. À delè me có ñinó mbe cee

bà lè tí ndá mbe kù bàkà i-Mbíri ta síí gbí wálá ta ndoo 'dáá gí nó lá. ² Áá táánò má me ènò lá, ndú táánò bà si bà waa mbelè ji Mbíri mí to gí? Áá táánò má toro ndá vò i mi ndá mbe kù bàkà i-Mbíri nò ta bà gbaanjé ngbé gí, có gítí vò i kùtáa bà dù gbí njembí ndú káká'i wálá. ³ Káa mbelè tí nó náa ndú kù waa ta ndoo 'dáá gí nó kù 'va mbi ndú gítí ndá vò i tí nó náa ndú bàkà gbí ndá ndoo tí nó nò gbaanjé-gbaanjé 'dáá gí. ⁴ Tacó mbelè ndá di mò'dú, ta mbelè ndá di bee me ndá i mbe toro ndá vò i mi ndá 'duù gbaanjé lá.

⁵ Tacó ènò, ta o tí nó náa Bindi-Mbíri táánò kù gí tí gí muu to tí nó nó, kòcò wó náa yí 'dè nó ènò máa,

«Go bà waa mbelè táánò tí lo tí Mbíri wálá,

go bà ci cù delè tí lo wálá,

káa wò gii je ji ye a kùyyù dii ye.

⁶ Líkí gbí bà doo i-ci-ci táánò tí lo wálá,

líkí gbí bà waa mbelè tacó bà toro vò i delè tí lo wálá.

⁷ Bindi ye gii 'dè có ènò máa, «Nò ye kuu nò!

Ákoo Mbíri, ye gí tacó bà bàkà go có mi lo,

á go có tí nó náa à cu mi gbí wáràgà mi lo nó gí.»

⁸ Ta o tí nó náa Bindi-Mbíri 'dè ta có ènò máa, «Go bà waa mbelè tí lo wálá, go bà ci cù tí lo wálá, go bà doo ndá kùyyù nò tí ndá i-ci-ci tí lo wálá, líkí gbí ndá i tí nó delè 'dáá gí tí lo wálá,» nó, ndá 'duù kù bàkà ndá i tí nó ta o tí nó go có mi Mòze. ⁹ Bindi yí tí Bindi-Mbíri má gii 'dè 'bí có ènò máa, «Ijò ye kuu nò, ye gí tacó bà bàkà go có mi lo gí nò» yí mò nò a ká có 'do gbí kudu gí ji ngú có. ¹⁰ A có tí nó mi Mbíri náa Bindi-Mbíri ùnje gítí bà bàkà go yí nò ká kaa ndoo mò gí mi Mbíri 'do gbí bà ci i tí nó mi Jézu tí Bindi-Mbíri, náa yí ci ta dii wò i Mbíri ta bà gbaanjé ngbé nò.

¹¹ Ndá bu-Mbíri 'dáá gí kuu nje nètè mi ndú, ndú kù bùù gbí ndi bà ci gbèe mbelè tí nó ta 'bi i jé gbí mbe kù toro ndá vò i mi ndá 'duù wálá nò. ¹² Káa Bindi-Mbíri ci mbelè wó tacó bà toro ndá vò i mi ndá 'duù ká ta bà gbaanjé cuki, bindi yí gii ya gí bà ki tí wó to gbí kù'bi mi Mbíri ngbé. ¹³ Yí kpónó kuu ká kù ù ndi o bà bàkà ndá mbe kù jòò gbí có ta yí mi Mbíri á tí ndá i-tà-tàmà mi wó. ¹⁴ Tacó gbèe i tí nó náa yí ci nó bàkà ndá 'duù tí nó náa à toro ndá vò i mi ndú gí nò tí ndá yú 'duù ngbé.

¹⁵ Bèri-mi-Mbíri delè gii 'dè yúcó ji ndoo ènò máa,

¹⁶ «Kòcò Mbíri ènò máa,

«Ninó a mbelè náa ye bà njù ta ndú ká nò.

Ye 'do tí kpónó kù ya gí kùro

bà bàkà njembí ndú tí gboko bà kili ndá có mi ye.

Ye bà cu ndá có mi ye mi gbí mbelè ndú.»

¹⁷ 'Bí kòcò Mbíri náa yí gii 'dè káká'i ènò máa,

«Ye káká'i bà kojo có gítí ndá ká vò i mi ndú,

ta ndá ká i tí nó náa ndú bàkà lè gí, nó wálá.»

¹⁸ À lè má me tí ènò gí, à káká'i waa mbelè tacó bà pà làyi gítí ndá vò i tí nó náa Mbíri je à-cee-gí gítí ndú gí nó lá.

Sí ndoo 'ví yee ndi ndoo dè gí mi Mbíri

¹⁹ À má ènò, à kpónó mi ndoo a nderè tacó bà rì gí tà'i tí nó tí Bàndò-mi-Mbíri nò, ndá ná'vindi ye, tacó Jézu cì tacó bà njaanga njekeji bà rì gí ká ji ndoo gí. ²⁰ Yí njaanga ngú kpokèji tacó tí ndoo, tí kpokèji mbe ya ta ndoo gí gbí 'wálá co gbí ngbùngbù tí nó tí 'dóó dii wó nò. ²¹ À kpónó mi ndoo a Kùro ndá bu-Mbíri tí mbe kù kpòlo tí ndá i-'bá mi Mbíri 'dáá gí. ²² À má ènò, ndoo yèè ndi ndoo dè gí mi Mbíri ta gúku gbí njembí ndoo gbaanjé wálá, tí ndá 'duu ta yú njembí ndú ninó ngbàrángà'í ta ndá vo-vò kòrò-kojo có gbí njembí ndú wálá, náa à va mbelè Jézu míti njembí ndú gí. Ndoò delè 'ví yèè gí mi wó ta ngbàrángà dii ndoo, náa à caka ta ngbàrángà ngo gí. ²³ Ndoò 'ví ru ndi có tí nó náa ndoo táánò 'dè ta nje ndoo nò. Ndoò me kpíiki-kpíiki gítí bà kojo có li míti Mbíri lá, tacó Mbíri tí nó tí mbe ci ndoo nò me mbe kù ònòkò tí wó, náa yí má 'dè có ta nje wó gí nó lá. ²⁴ Ndoò delè 'ví kojo có gítí bà bàkà wotí gítí bà koni ndá 'bí ka ndoo gítí bà zè ndá 'bí 'duù niki maa, delè gítí bà bàkà ndá tó nètè. ²⁵ Ndoò 'ví ò-bà-mbí bà kili toko gbaanjé ta rẹ mi Bindi-Mbíri go ña i mi ndá 'bí 'duù náa ndú kù bàkà nó lá. Ndoò je wotí gítí ji ndá 'bí ka ndoo. Ndoò je wotí ji ndú tí kpòò, sé náa ndoo òò o bà gí Mbe tí ndoo gí bà waa có dooko gí nò.

²⁶ Tacó ndoo má bàkà vò i ta tí á bindi bà nìbà yúcó ji ndoo, kpokèji gítí bà waa mbelè tacó bà toro ndá vò i tí nó káká'i wálá. ²⁷ Có ninó náa à kuu tí bindi ninò káa có gítí ña bà waa có, ta serè ña wu tí nó kèji gí bà miù ndá mbe ne 'do tí kpokèji mi Mbíri gí

nò. ²⁸ 'Duù má biya bà bàkà go có mì Mòze gí, wàa ndá 'duù go só, go ta'ò, 'ví zo cù á gítí wó gbí ngbàngà máa à dù nò a i náa yí bàkà gí, à kù zi yí ta rè mbe òò yè ʀo ku wó wálá. ²⁹ Á má ènò, yo kù koro có éno máa, áá bà waa a ʀa tó có yè mbe je bà wo woó á ji 'duù ñinó mbe si 'Vii-mi-Mbíri tí i lá, mbe kù 'dè có ñónókó gítí mbelè 'Vii-mi-Mbíri mbe toʀo ndá vò i mì wó, delè kù go Bèri-mi-Mbíri tí mbe nambeè? ³⁰ Tacó ndoo ñò 'duù tí nó mbe kù 'dè có éno máa,

«Bà kèèndè i a i mì ye;

ye bà ko mboo vò i ta vò i,» nó ni gí.

'Bí kòcò wó káká'í máa,

«Mbíri kèji gí bà waa có mítí ndá 'duù mì wó.»

³¹ Wotí tí bà 'va tí 'duù 'bì Mbíri tí nó tí wu Mbíri nó ngé ndii gí.

³² Yo koro muu yo gítí bà kòno tí yo gbí ndá ʀa sé'í tí nó mbe kù meʀeke ta yo á bindi bà ñò ngba'o mì yo nó gí! ³³ Á ta ndá 'bí o kù ñonoko yo, à delè kù mèèkè'í tí yo, mí kuro ndá 'duù 'daá gí. Káa yo ta ndá 'bí o kù tí muu ndá 'duù ñinó náa à kù mèèkè'í tí ndú nò. ³⁴ Tacó yo a ndá mbe kù ñò yè ʀo ndá 'duù gbí zàà. Yo delè a ndá 'duù ñinó náa à kpèti má kù kùmùkù ndá i mì yo, tàkòcò yo jé kpolo lá, tacó yo ñò ni gí máa, 'bí i mbe ñikì ndii ndá i tí nó gí, tí i ñinó mbe kù dù tí ká nó kuu mì yo.

³⁵ Á má ènò, yo 'va yúco mì yo tí nó ta mboo tàkò mbe me gbolò ngé ndii gí nó gí 'dè lá. ³⁶ Tacó à 'ví dù gbí òkò tí yo a bà kòno tí, tacó waa yo 'ví bàkà tí go có mì Mbíri, waa yo 'ví 'de ta i tí nó náa yí ci ndá 'duù gítí nò. ³⁷ Tacó à cu mì gbí wàragà mì wó tí Mbíri éno máa,

«Sè o kpónó dooko gí;

'duù tí nó mbe kù gí nó kèji kpónó-kpónó.

³⁸ 'Duù mì ye mbe kù co tí jáá kpokeji nó bà 'de 'válá

'do gbí bà tee njembí wó mítí ye tí Mbíri.

Káa yí má 'visi kapi wó gítí ye ta gúku,

tàkòcò ye bà peteke gítí wó wálá.»

³⁹ Káa ndoo me ndá ʀa ndá 'duù tí nó mbe kù kpomozo tí ndú ta gúku, náa à gii mì ndú gí nó lá. Ndoó a ndá 'duù ñinó mbe kù tee njembí ndoo mítí Mbíri, náa Mbíri gii tí muu ndoo nò.

11

Bà tee njembí mítí Mbíri

¹ Bà tee njembí 'duù mítí Mbíri a bà koro có mì 'duù ta njembí wó gbaànjé lì mítí Mbíri, a bà ùnje mì 'duù ta njembí wó gbaànjé éno máa, Mbíri dú ta yúco kuu tí , tí mbe bàkà go ndá có tí nó náa yí ci ndá 'duù gítí ndú nó 'daá gí, kpèti yí má ñò yí ta ʀo yí lá. ² Mbíri dígiséè ni 'lyoo,» gí tàkò có mì ndá ká gù ndoo 'do gbí có bà tee njembí ndú mítí wó tí Mbíri.

³ A bà tee njembí ndoo mítí Mbíri ká je muu ji ndoo tacó bà ñò ni éno máa, a Mbíri táánò ká suu ndá i 'daá gí ta nje wó. Gbí có tí nó éno máa, ndá i tí nó 'daá náa ndoo kpónó kù ñò ndú nó gí 'do gbí kòcò Mbíri, yí suu ndú 'do tí ndá i ñinó náa ndú jé sàa wálá.

⁴ A bà tee njembí Àbèlè mítí Mbíri táánò ká si yí 'ví ci i ñinó tí tó i ndii ñindi Kàyinò gí nó ji Mbíri. Tacó éno, ta o tí nó náa Mbíri kù lì ta 'bì wó gí tà i-ci-ci mì Àbèlè nó, Mbíri gii ùlù Àbèlè éno máa, ya a 'duù jáá. Àbèlè kpèti má ci gí, tàwo bà tee njembí wó mítí Mbíri yee gbí ʀi tí nó wúnó nó cee lá. ⁵ Mbíri táánò te Ènòkì ya tí gí gbíri tí wu wó tacó waa yí 'ví ci lá á 'do gbí có bà tee njembí Ènòkì mítí wó tí Mbíri. Ndá 'duù gii ñò Ènòkì lá, tacó Mbíri te yí ya tí gí gbíri gí. Káa kuro bà te Ènòkì mì Mbíri ya tí gí gbíri nò, à cu mì gbí wàragà mì Mbíri gí, máa yí a mbe peteke tàkòcò Mbíri.

⁶ Bà peteke tàkòcò Mbíri mì 'duù ñinó mbe tee njembí wó mítí Mbíri lá nó a 'bí ʀa i ñinó náa á jé gí bà bàkà tí wálá, tacó 'dù ñinó mbe kù yèè ndi wó dè gí ʀègbà tí Mbíri nó a 'duù ñinó mbe ùnje gí máa, Mbíri ta yúco kuu tí . Yí delè a 'duù ñinó mbe ùnje gí máa, Mbíri a Mbe kù ko mboo ndá nètè mì ndá 'duù ñinó mbe kù pà kpokeji bà ñò yí ni nò. ⁷ Á táánò a bà tee njembí Nówà mítí Mbíri ká te gúku Mbíri mítí Nówà, náa yí gii bàkà tí ta gbà, tacó bà 'vala ndú ta ndá 'vii mì wó, ta o tí nó náa Mbíri ci ta yí máa, vò i kèji nò. Mbíri ta o tí nó gii waa có mítí ndá 'duù muu to tí nó á 'do gbí có bà tee njembí Nówà mítí wó tí Mbíri. Mbíri gii bàkà Nówà tí 'duù ñinó jáá nó á 'do gbí có bà tee njembí Nówà á mítí wó tí Mbíri.

⁸ Á táánò a bà tee njembí Abiráámò mítí Mbíri ká te yí 'do gbí òkò tí ndá nambe wó ya tí gí gbí to tí nó náa Mbíri táánò gii je ji ndú ta ndá 'vii bindi wó tí ñindi ndú nò.

Àbiráámò táánò nò to tí nò náa yí kú ya gítí nò ta o bà nǵè nó mì wó 'do 'bá mì ndú ni lá. ⁹ Áá táánò a bà tee njembí Àbiráámò míti Mbírì ká si yí 'ví dù á ta ndúúrù á gbí to tí nó náa Mbírì ci yí gítí nó go i mì 'duù nínò mbe 'dó-'do, yí tí Àbiráámò, gù je ndá Ìzákò ta Jákòbè, tí ndá 'duù tí nó náa Mbírì je to tí nó jì ndú nò. ¹⁰ Tacó Àbiráámò ta o tí nó kú kòrò có a i gítí gbata nínò náa à sè tà ndá 'bá gbí rìti-rìti gí nò, gbata tí nó náa Mbírì ka bà ndá 'bá mí gbí, bindi yí gù gèè ndú nò.

¹¹ Mbírì táánò wu 'vii jì Sarà tí nawù Àbiráámò si yí me kpo nù ta ndòò tí wó ndii ndòò bà jò ndò gí, ká 'do gbí có bà tee njembí Àbiráámò á míti wó tí Mbírì. Àbiráámò táánò ùnje ta njembí wó gbaànjé gí, máa Mbírì tí mbe ci yí gítí 'vii bà 'visi muu wó 'do tí bà bàkà go có nínò náa yí 'dè ta nje wó gí nó wálá. ¹² Tacó ènò, 'do tí gbèè 'dakò, tí kpo 'dakò mbe kú ù káa ndi o mì wó, ndá 'vii bindi wó gù jò àdì go ndá yii tàrì, ndú gù jò me tí i bà 'déké-'deke lá, go nji ngoò gbí pù ngo.

¹³ Ndá ká 'duù tí nó digisèè mbe kú tee njembí ndú míti Mbírì nó mù 'dáá ká ta bà tee njembí ndú míti Mbírì. Ndú mù 'dáá kùro o bà 'de i tí nó náa Mbírì ci ndú gítí nò. Ndú nò i tí nó ká 'do tí 'dú, bindi njembí ndú gù 'dèè gí. Tacó ndú nò ni gí máa, ndá yí muu to tí nó a ndá 'duù mbe 'dó-'do ta dúú bàndò tí ndá yí wálá. ¹⁴ Ndá 'duù mbe 'dè ña có tí nó ngbárángà'i ènò a ndá 'duù nínò mbe kú pà 'dóó to 'bá mì ndú. ¹⁵ Có bà dele ndi ndú ya gítí to tí nó náa ndú táánò nǵè nó 'do tí nó táánò má kuu gbí njembí ndú, i mbe tii ndú 'do tí bà bàkà ènò wálá. ¹⁶ Káa ña nínò táánò gbí njembí ndú wálá. À gbí njembí ndú kpolo ma ta o tí nó káa có gítí 'bá nínò gbíri, tí 'bá mbe níki ndii nínò náa ndú 'visi kápí ndú gítí gí nò. Tacó ènò, nò ro Mbírì gítí bà 'dè có éno máa, yí tí Mbírì a Mbírì mì ndú nò, wálá, tacó yí 'viindi gbata tacó tí ndú gí.

¹⁷ Áá táánò a bà tee njembí Àbiráámò míti Mbírì ká si yí 'ví ùnje gítí có bà zi gbèè 'vii mì wó tí Ìzákò tacó bà ci jì Mbírì ta o tí nó náa Mbírì tala ta yí tacó bà 'di có gbí njembí wó nò. Káa Àbiráámò tí 'duù tí nó náa Mbírì ci yí ta ndá cí nó gù me kpùki-kpùki gítí bà zi gbèè 'vii mì wó tí nó tí Ìzákò nó tacó bà ci jì Mbírì lá. ¹⁸ Káa kòcò Mbírì táánò jì Àbiráámò si yí jò Ìzákò lá éno máa, «Ìzákò bà jò rē lo.» ¹⁹ Njembí Àbiráámò táánò mù gítí có bà zi Ìzákò gbaànjé lá, tacó yí nò ni gí máa, 'duù kpèti má cì ká cì, woti bà 'vala ndi wó kuu tí Mbírì. Ìzákò táánò a kánjì ku 'bi bu wó, káa Mbírì gù je ndi wó tí wuù jì Àbiráámò gí.

²⁰ Áá táánò a bà tee njembí Ìzákò míti Mbírì ká si yí 'ví cù 'dè ngo cù wó gítí wúnò míti ndá 'vii mì wó, tí ndá Jákòbè ta Èzawù.

²¹ À gù dù káa bà tee njembí Jákòbè míti Mbírì ká gù si yí 'ví cu mù-kórò mì wó, yí gù mò ta tí wó gí to kùro Mbírì kú cù ta 'dè ngo cù wó míti ndá 'vii-gù wó, tí ndá 'vii mì bà wó Jüzépè á kùro o bà cì yí.

²² À delè gù dù káa bà tee njembí Jüzépè míti Mbírì, táánò ká gù si yí ta o tí nó náa yí kú gù cì nó 'ví 'dè có gítí bà nǵè nó mì ndá Ìziriyéli 'do Másiri. Yí gù je tí ta nje míti ndú éno máa, yí má cì gí, ndú 'ví si 'bili yí mí Másiri lá.

²³ À gù dù káa bà tee njembí ndá bu Mòze ta nawu wó míti Mbírì táánò ká si ndú 'ví ngùù dó Mòze mí tà'i ta pì ta'ò bindi bà jò yí. Banga tí dó Mòze si ndá bu wó ta nawu wó 'ví 'di có mì gba Másiri lá.

²⁴ À delè táánò káa bà tee njembí Mòze míti Mbírì ká gù si yí ta o tí nó náa yí kpolo tè tí 'dakò gí nó 'ví biya gí máa, à 'ví nì «'Vii mì nájù Gbolò gba Másiri» míti yí lá. ²⁵ À gù níki tí Mòze ta o tí nó káa bà dù yí gbí yè mì ndú ta ndá nambe wó ndá Ìziriyéli, tí ndá 'duù mì Mbírì, co tí bà zò tó i nínò mbe dù tí ká lá nò. ²⁶ Yí si bà ñonoko tí tí nó náa ndá 'duù kú ñonoko ta yí muu Bindì-Mbírì ta o tí nó nó tí i ta i gbí me gbolò ndii i gbí ndá kpo-kpò i tí nó Másiri nó gí, tacó ro wó ta o tí nó a i ngbóó tí mboo tàkò bà ñonoko yí nó 'do mì Mbírì. ²⁷ À bà tee njembí Mòze míti Mbírì táánò ká si yí 'ví nǵè nó 'do Másiri ta bà 'vee 'vé gí bà kpo-tàkòcò mì Gbolò gba Másiri lá. Mòze ta o tí nó 'visi kápí wó gítí Másiri ká go i mì 'duù nínò mbe kú nò Mbírì ta ro wó. ²⁸ À bà tee njembí Mòze míti Mbírì táánò ká si yí 'ví waa mbelè gítí o bà Ndi-ta-muu-ndá-Ìziriyéli-mi-Mbírì, bindi yí gù ya mbelè tí nó míti ndá njekejì mì ndá Ìziriyéli á Másiri, tacó waa basili mì Mbírì 'ví gaa ndá 'vii-kiři mì ndú ta wò i lá.

²⁹ Áá táánò a bà tee njembí ndá Ìziriyéli míti Mbírì ká si ndú 'ví di Bì-bi Kápá gí tító ta o bà nǵè nó mì ndú 'do Másiri gbí lè go ndá 'duù mbe kú nò nó gbí kù to. Káa ndá 'duù Másiri má gù mèlè ndi ndú, ngo gù mù ndú gí.

³⁰ À delè táánò a bà tee njembí ndá Ìziriyéli míti Mbírì ká ki'viki ndùgù 'do tàkò ndá 'duù Jérikò ta o tí nó náa ndá Ìziriyéli se ta ndùgù mì ndú 'dee gí ta sili vò-nje só nò.

³¹ Nii tí nó tí Rà'ábù, tí vò nii mbe dù ta ndá 'dakò ká sàkàmàà nó, táánò 'vala 'do gbí òkò tí ndá mbe kpò có mi Mbíri gí nó 'do ká gbí có mi bà tee njembí wó míti Mbíri, bindi yí gù te wíri míti ndá rìgò mí ndá Ìziriyéli ta banga tí .

³² Ye kpónó 'ví 'dè kpòò a ña có yè? O mi ye tacó bà 'dè có jì yo gítí ndá Jídiyòni, ta Bàráki, ta Sámisóni, ta Jéfítá, ta Dávidè, ta Sámuwélé, gù je ndá mbe 'dòkò có mi Mbíri dígísèé, ³³ tí ndá mbe kpò nje ndá kpo-kpò gba ta wotí mí bà tee njembí míti Mbíri nó, wálá. Ndú táánò bàkà káa ndá i ñinó náa à tí nó. A ndú ká 'de ndá i ñinó náa Mbíri cí ndá 'duù gítí ndú nó. À tí ndú táánò a wotí bà nè nje ndá siingù, ³⁴ ta wotí bà mee ndá kpo-kpò wu mbe kù zìì ngbàlà-ngbàlà, ta wotí bà kù'ba 'do nje ndá sizò gbí gó. Ndá nawu ndú táánò jò ndú me tí ndá mbe wotí lá, káa a Mbíri ká gù je wotí bà dù tí ndá ngáángbá 'dakò mbe tojo nje ndá àsikéri mbe gí 'do kè'bi gí bà tè ndú ta gó ta to. ³⁵ Ndá 'bí 'duù gbí òkò tí ndú dele ndi ndú gí mí ndá nawù ndú ta bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú.

Káa ndá 'duù ñinó mbe biya bà njaanga miñi ndú gí nó cí a vò ku, tacó bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú gí gbí tó 'válá. ³⁶ Ndá 'bí 'duù 'de míti ndú a bà ñonoko ndú, ta bà gbí ndú, ta bà ère ndú, ta bà te ndú mí gbí zàà. ³⁷ Áá táánò ziki ndá 'bí 'duù gbí òkò tí ndú ta bà 'vaka ndú ta díí. À waaka gbí ndú 'vúngbù-'vungbu ta mùsàrà. A saaka miñi ndá 'bí ta ndá nja-njà sizò. Bòngo tí ndú táánò wálá, ndú ta o tí nó kù 'bu káa 'bi ndú míti ndú kù nó tí , ta ndá kù-bee, ta kù-rómbo tí ndú. Ndú táánò a ndá mbe yè ta bà 'vala ndú kpóló-kpòlo, náa à kù mèèkè'í tí ndú. ³⁸ Bà 'vala muu to tí nó táánò níki ta ndú á ngé gí lá. Ndú táánò kù wùùkù to ta ndi gbí ndá kángáá nga ngoò, delè ta gbí òkò ndá kpo-kpò gú, á go i mí ndá mbe fa ngèlè vò i; ndú kù 'vala gbí ndá kpo-kpò zì gùù, tacó bàndò tí ndú wálá.

³⁹ Ndá 'duù tí nó 'dáá gí táánò a ndá 'duù ta rẹ ndú wu ta bà tee njembí ndú míti Mbíri ngé ma. Kpèti ká ènò, ndú táánò 'de i tí nó náa Mbíri cí ndá 'duù gítí nó lá, ⁴⁰ lẹ náa Mbíri ñò 'bí i mbe níki ngé ma kẹjì tacó tí ndoo gí nó. Tó i tí nó a ñinó máa, ndú 'ví ya gí gbí 'válá ñinó mbe cee lá nó sí ndoo mí ndii lá.

12

Mbíri tí Buù

¹ Gbí kòcò ndá mbe kù 'dè yúóc gítí bà tee njembí míti Mbíri kpónó 'dee ndoo go bà te 'bojò nó gí. À má ènò, ndoo tuju ndá du i tí nó á muu ndoo mbe kù tii bà i ngèlè 'do tí ndoo nó mí to. Ndoò delè 'ví ndoo vò i tí nó mbe nanaka míti ndoo go cá tí ngbù tiiiti nó 'do tí ndoo gí, wàa ndoo 'ví te ta kpo muu gítí ngèlè tí nó kùro ndoo nó. ² À má ènò, ndoo je mbí ndoo tí kpòò míti Jézu tí kpédélé 'duù ñinó mbe tee njembí wó míti Mbíri, tí mbe kù tè kùro ndá mbe kù tee njembí ndú míti Mbíri ya tí gí kuro Mbíri nó. Yí táánò kòndò bà dù tí njèèkpè mù ta nó ọ wó gítí wálá ta líkí'o i tí nó kùro wó nó. Yí kpónó kù ki tí wó pí mbata mí wó náa à te mò gí gbí kù'bi mí Mbíri gbí ngbàngà mí Mbíri.

³ Yo kojo có gítí Jézu tí mbe kòndò ña ndá vò i tí nó náa ndá mbe bàkà vò i táánò bàkà ta yí nó, tacó wàa, njembí yo 'ví mù lá, yo delè 'ví cí gúku lá. ⁴ Yo kpónó kù bàkà wotí tacó bà kpò muu vò i, káa yo bàkà wotí tí nó yee tí ña ñinó náa a mbelè ká bà yee to gbí nó lá. ⁵ Bà mbí yo ò tí có tí nó náa Mbíri táánò 'dè jì yo tacó bà je wotí jì yo ènò máa, yo a ndá 'vii mí yí nó gí?

«Yo sí zèè mù tí nó náa Mbíri naka ta yo nó tí 'dé i lá, ndá 'vii mí ye, yo delè 'ví cí gúku ta o tí nó náa yí má kù je muu jì yo nó lá.

⁶ Tacó Mbíri kù naka ta zèè mù a 'duù ñinó náa yí zè yí níki maa nó, gù je ndá 'duù ñinó náa yí unje gítí ndú máa ndú dù tí ndá 'vii mí yí gí nó.»

⁷ Ndoò kòndò tí ndoo, tacó wàa, Mbíri 'ví naka ta ndoo ta zèè mù lá. Mbíri kù bàkà i tí ndoo ká go bà bàkà i tí ndá 'vii mí bu ndú; káa a ña 'vii ngayi jé náa bu wó naka yí ta zèè mù lá? ⁸ Mbíri kùtáá má naka yo ta zèè mù tí nó mbe ọ yo 'dáá gí nó lá, yo kùtáá bà dù a ndá 'vii-ngbá. ⁹ Ndoò lẹ má kù te duù míti ndá bu ndoo tí ndá 'duù tí nó mbe kù je muu jì ndoo muu to tí nó nó, à 'ví gù kpò ndoo a bà te duù míti Bu líli ndoo wàa ndoo 'ví 'vala tí? ¹⁰ Tacó ndá 'duù tí nó tí ndá bu ndoo nó táánò kù je muu jì ndoo ká ta lambu o mí ndú náa à tí gbí njembí ndú. Káa Mbíri tí Bu líli ndoo kù je muu jì ndoo ká gítí miñi ndoo, tacó wàa ndoo 'ví je tí ta ña ngbáràngá muu tí nó mí yí nó. ¹¹ Líkí gbí o tí nó náa à kù je muu jì ndoo nó tí ndoo wálá. Tàkòcò ndoo peteke ta o tí nó lá, má kòzò gí, ndoo bà gùù dù níki maa, tacó ndoo kù 'vala tí ndá 'duù jáá kùro Mbíri.

Bà nibà i, ta bà kpo-gbì-tà-tù

¹² À má ènò, yo kaa ndá 'bi yo tí nó mbe kù dù rekpe-rèkpèè nó gí yaà, wàa ndá muungbò yo tí nó mbe kù gu rèkpè-rèkpèè nó 'ví si bà gu mí to. ¹³ Yo bàkà kpokèjì mí yo jáá, wàa yo 'ví nè ndá dùgùù to ñinó náa à tí nó gí, tacó wàa ndá 'duù ñinó ta wu gbí kò ndú wálá nó má ru ndi yo, wàa vò i 'ví 'de kò ndú lá. ¹⁴ Yo bàkà wotí gítí bà 'vala ta ndá 'duù 'dáá gí ta 'dè njembí yo, yo delè 'ví 'vala go có mì Mbíri, tacó ndá mbe bàkà ènò lá bà ñò Mbíri ta ọ̀ ndú wálá. ¹⁵ Yo kpolo tí yo, tacó wàa 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí yo 'ví bè gbí nambeè tí nó náa Mbíri kù bàkà jì ndá 'duù nò lá. Yo delè 'ví kpolo tí yo máa, 'bí 'duù gbaànjé gbí òkò tí yo 'ví dù tí mbe ju njembí mbe kù volo gbí òkò tí yo nò lá. ¹⁶ 'Bí 'duù 'do gbí òkò tí yo delè 'ví dù tí mbe vò muu, delè tí 'duù ñinó ta njembí wó wálá go i mì Èzawù táánò mbe sì jàlambà mì wó tí 'vii-kíri gí 'dè à tacó gbèè kùrùngbù kò nò lá. ¹⁷ Tacó yo ñò ní gí máa, yí má gù dele ndi wó gí mì bu wó ta ngo-ọ̀ ta ọ̀ wó ta o tí nó náa go bà cù 'dè ngo cù mì bu wó gí gítí wó gí nó, bu wó gí biya gí, tacó kpokèjì mì wó gíri gí.

¹⁸ Yo kpónó gí me gítí i ñinó náa yo bà zèè ta 'bi yo gí nó lá, yo gí me gí bà ñò ngba wu mbe kù zii 'vili-'vili lá, yo gí me gí gbí 'dí'di'o tí nó njikíríi nó lá, yo gí me gí mì i ñinó mbe kù je kpo-tàkòcò jì yo nó lá, yo delè gí me gí gbí mbiimbí lá. ¹⁹ Yo gí me gí tà gbí mòngò lá. Yo delè gí me gí tà gbí ña kòcò ñinó mbe kù baraka gbí tù yo náa bà 'di gbí có tí nó náa 'duù tí nó kù 'dè jì yo nó kpo yo gí, go i mì ndá Ìziriyéli dígísèè nò lá. ²⁰ Tacó wotí bà 'di có tí nó náa à kù 'dè jì ndú ta o tí nó ndú wálá, tacó kòcò Mbíri ta o tí nó jì ndú ènó máa, «À kpèti káa nò má gàà gú tí nó, áà bà zì yí ta bà 'vaka yí ta díí gí.» ²¹ Bà zeke ña i tí nó ta o tí nó te gúku mítí ndá 'duù tí ña ñinó náa Mòze gíi 'dè có ta nje wó máa, «Ye kù gú-gu ta gúku.»

²² Káa yo kpónó gí a i gí pí gú Ziyóni tí gbata mì Mbíri tí nó tí wu Mbíri nò. Yo gí a i gí Jèruzalémè tí nó gbíri nò. Yo gí a i gí mì ndá basilí tí nó mbe kili mèè mì bà líkí'o nò. ²³ Yo gí a i gí bàndò bà kili ndá 'vii-kíri tí nó náa à cu rẹ̀ ndú mí gbí wàragà gbíri gí nò. Yo gí a i gí mì mbe waa có tí nó, tí Mbíri mì ndá 'duù 'dáá gí nò. Yo gí a i gí bàndò mì ndá lílì ndá 'duù ñinó tí ndá 'duù jáá kùro Mbíri ta vò i mì ndú wálá nò. ²⁴ Yo kpónó gí a i gí mì Jèzù tí 'duù tí nó mbe kù nò gbí òkò tí ndá 'duù ta Mbíri gbí ngú mbelè tí nó náa Mbíri nù ta ndá 'duù nò. Yo gí a i gí mì 'duù tí nó ta wu gbí kòcò mbelè wó ndii wu gbí kòcò mbelè Àbèlè gí nò.

²⁵ Yo kpolo tí yo, tacó wàa yo 'ví biya ta bà 'di có mì Mbíri tí mbe kù 'dè có jì yo nó lá. Tacó ndá 'duù tí nó náa yí táánò 'dè có jì ndú muu to tí nó mbe biya bà 'di có mì wó gí nó má 'de kpokèjì bà ndo 'do nje bà waa có mì wó mítí ndú lá, à cuki káa ndoo ká bà ndo 'do gbí bà waa có mì wó náa ndoo má biya bà 'di có mì wó tí mbe kù 'dè có jì ndoo á 'do gbíri gí nò?

²⁶ Ta o tí nó náa yí táánò kù 'dè ta có jì ndá 'duù tí nó nò, kòcò wó ngaka a to. Káa yí kpónó ci cí máa, «Sè bà gí gí bà 'dè có mì ye káká'i gbaànjé. Káa a gbí ñinò me káa to ká bà ngaka tí lá, gbíri delè bà ngaka tí.» ²⁷ Gbí ndò có tí nó máa, «káká'i gbaànjé» nò ènó máa, áà bà gí mò ndá i ñinó mbe ngaka tí nó gí, tacó ndú a ndá i ñinó náa à suu ndú súu-suu, tacó wàa ndá i ñinó mbe ngaka tí lá nó 'ví dù tí ²⁸ À má ènò, ndoo 'dè níki maa jì Mbíri, tacó bà dù ndoo 'bá mì wó, tí 'bá mì gba mbe ngaka tí lá nò. Ndoò kpolo tí nambeè tí nó náa Mbíri bàkà jì ndoo nò, wàa ndoo 'ví bàkà i jì yí gbí ña kpokèjì ñinó náa yí bà lì 'bi wó gí tà gí. Ndoò bàkà i-Mbíri ta bà te duù mítí Mbíri, delè ta bà cì gúku tí wó, ²⁹ tacó Mbíri mì ndoo a wu mbe kù laka to.

13

Na kpokèjì bà peteke tàkòcò Mbíri

¹ Yo zè tí yo gbí òkò tí yo níki maa á go i mì ndá 'duù ta ndá ná'vindi ndú. ² Yo delè 'ví rò tìyò á 'do tí bà te wíri mítí ndá 'duù ñinó mbe 'dó-'do, náa yo ñò ndú ní lá nó lá. Tacó ndá 'bí 'duù táánò te wíri mítí ndá basilí mì Mbíri káa ndú ñò ndú ní lá á 'do gbí bà te wíri mítí ndá mbe 'dó-'do. ³ Yo 'ví ò-bà-mbí ndá 'duù ñinó gbí zàà nò lá, yo je mbí yo mítí ndú ká goólá a yo ká gbí zàà. Yo delè 'ví koro có gítí ndá 'duù ñinó náa à kù mèèkè'i tí ndú nó, tacó ndú delè káa ndá 'duù ta mbelè gbí dii ndú á go yo. ⁴ Ndá 'duù 'dáá gí 'ví te duù mítí bà kò tí. Wàa ndá 'duù ñinó mbe kò tí ndú gí nó 'ví co ká tí kpokèjì ñinó jáá nò. Tacó Mbíri bà waa có mítí ña 'duù ñinó náa ká wó mbe 'bá má gélé, káa yí gélé ta 'bí 'duù gbí kpá-sili mì ndú á kápí ọ̀ wó nò. ⁵ Yo kpolo tí yo á 'do tí bà tee njembí yo mítí gürúsú. À 'ví tẹ̀ ta yo káa i ñinó náa à kuu mì yo nó, tacó 'dóó kòcò Mbíri náa yí 'dè ta nje wó ènó máa, «Ye bà si yo 'ví bè gbí i wálá. Ye delè gí bà 'visi kápí ye gítí yo wálá.»

⁶ À má ènò, ndoo bà ni bà 'dè có ta gúku tí ndoo wálá éno máa,

«Mbíri à mbe koni ye;

ye bà cì gúku wálá.

'Duù bà bàkà ta ye a yè?» gí.

⁷ Yo koṛo có gítí ndá kpo 'duù mì yo, tí ndá mbe ṛò ṛi kùro yo, tí ndá 'duù tí nó táánò mbe 'dè có mì Mbíri jì yo nò. Yo koṛo có gítí ndá i tí nó náa ndú táánò kù bàkà gbí 'wálá mì ndú nò, wàa yo 'ví mèlè ndi bà tee njembí ndú míti Mbíri. ⁸ Jézú tí Bìndi-Mbíri yáánò ká go Jézú tí Bìndi-Mbíri wúnò, yí delè bà dú ká tí Jézú tí Bìndi-Mbíri á dúú bà ya tí. ⁹ À má éno yo si ndá 'bí ṛa tende bà nibà i 'ví soloko yo 'do tí kpokèjì tí nó jáá nó lá; tacó à nìkì a bà tee njembí ndoo míti nambeè mì Mbíri, tí i ṛinó mbe kù je wotí mí gbí njembí ndoo nò, á co tí bà koṛo có gítí ndá gèrè gítí ndá i-zò-zò tí i ṛinó náa ndá mbe kù tee njembí ndú míti 'de i gbí lá nò. ¹⁰ Tacó Bándò bà ci i jì Mbíri mì ndoo, náa ndá mbe kù bàkà neté tà nduúrù mì Mbíri zò i tí nó náa à ci míti lá nó, kuu tí. ¹¹ Kùro ndá bu-Mbíri kù ya ta mbelè ndá nò tí nó náa à zìkì ndú nó gí Bándò-mì-Mbíri á tà nduúrù mì Mbíri tacó bà yù à-cee-gi 'do mì Mbíri gítí ndá vò i mì ndá 'duù mì wó. Bìndi à gii turu ndá kùuyù nò tí nó ya tí gí bà doo gí ndii 'do tí bándò tí nó náa ndá 'duù tò ndá nduúrù mì ndú giji-giji míti nò. ¹² Jézú táánò kònò sé'i njekeji ndugù sè tacó bà toṛo ndá vò i mì ndá 'duù ta 'dóó mbelè wó delè ká ènò. ¹³ À má ènò, ndoo toṛo ndá có ṛjónókó tí nó náa ndá 'duù kù ṛjonoko ta ndoo á muu wó nó míti ndoo tí bàà, wàa ndoo 'ví ya gí mì wó nje seè kà. ¹⁴ Tacó gbata mì ndoo mbe dù tí ká muu to tí nó wálá. Ndoò kù pà a bà gbata tí nó kèjì nò.

¹⁵ À má ènò, ndoo ùlù Mbíri ta rè mì Jézú dúú bà ya tí. Tacó bà ùlù Mbíri nò a ndá có mbe jò 'do gbí nje ndá mbe si rè Mbíri tí có. ¹⁶ Yo 'ví ò-bà-mbí bà bàkà tó i lá, yo delè 'ví ò-bà-mbí bà kùtù tí 'bí i ṛinó náa à kuu mì yo nó jì ndá 'bí 'duù lá, tacó ṛinó a ndá 'bí ṛa bà ci i mbe kù nìkì tí Mbíri ká nò.

¹⁷ Yo 'di có mì ndá 'duù tí nó náa à bàkà ndú tí ndá kpo 'duù kùro yo nò. Yo si tí yo tí ndá i mì ndú, tacó a ndú ká kù kpolo tí lilí yo. À delè a ndú ká bà 'dè có gítí ndá i ṛinó náa ndú bàkà á muu yo nó jì Mbíri. À má ènò, yo si ndú 'ví bàkà ndá i tí nó ta pétékè tàkòcò ndú, tacó ndú má bàkà ta kpo-tàkòcò ndú, áà bà nìkì jì yo wálá.

¹⁸ Yo 'deke tí yo jì Mbíri tacó tí ze, tacó ze ṛò ni ngbàrangà'i gí, máa njembí ze ká ngbàrangà'i. À delè tí ze káa go bà bàkà ndá i ṛinó mbe 'vii ṛo 'bá nò. ¹⁹ Ye gbí ṛinó kù yù nambeè 'do mí yo kpolo ma, éno máa, yo 'deke tí yo jì Mbíri, tacó wàa, yí 'ví si ye 'ví dele ndi ye ya gí mí yo ká gálá.

Bà 'deke tí jì Mbíri

²⁰ Ye kù 'deke tí ye jì Mbíri tí mbe 'dè njembí, mbe 'vala ndi Jézú tí Mbe tí ndoo 'do gbí muu'dú wó, Jézú tí nó tí gbolò mbe gbà bee, mbe kù gbà ndá rómbo, mbe cì tacó wàa, bà ṛjù mbelè tí nó náa Mbíri ṛjù ta ndá 'duù nó 'ví dù tí yú bà ṛjù mbelè dúú bà ya tí nó, ²¹ máa, yí 'ví je ndá tó i 'dáá gí jì yo. Tacó wàa, yo 'ví bàkà ndá i 'dáá gí ká go có mì wó. Mbíri 'ví si có tí nó 'ví bàkà mí gbí njembí yo káa ndá i ṛinó ta go bà zeke ndú tí wó tí Mbíri nó ta rè mì Jézú tí Bìndi wó tí Mbíri. À ùlù Jézú tí Bìndi-Mbíri kpòò ya tí. Go-i-tí-nò.

Bà yee nje có

²² Ndá ná'vìndi ye, ye kù 'deke a tí ye jì yo éno máa, yo 'ví 'di ndò có tí nó náa ye cu jì yo tacó bà je wotí jì yo nó ta pétékè tàkòcò yo. ²³ Ye kù 'va nó a mbí yo éno máa, à njaanga ná'vìndi ndoo Timàtéyo 'do gbí zàà gí. Yo bà ṛò ze ta yí, náa yí má yee tí ye gálá si ye ṛjè nó lá nò.

²⁴ Ye 'vee ndá 'duù tí nó náa à bàkà ndú tí ndá kpo 'duù kùro yo ká nó, ta ndá 'duù tí nó ká, náa Mbíri kaa ndú mò gí mì wó tí Mbíri gí nó 'dáá gí ma. Ndá 'duù ṛinó Itáliyà káá, náa Mbíri kaa ndú mò gí mì wó gí nó, delè 'vee yo 'dáá gí ma. ²⁵ Nambeè mì Mbíri 'ví dù gbí njembí yo 'dáá gí. Go-i-tí-nò.

Wáràgà mì JÁKÒMÒ

¹ Nínó a wáràgà 'do mì ye tí Jákò mò, tí bòò mì ndá Mbírì ta Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbírì jì yo tí ndá 'duù mì Mbírì mbe 'vaaka cee muu to 'daá gí. Ye 'vee yo 'daá gí ma.

Ndá vò o

² Ndá ná'vindí ye, ye kú cu wáràgà tí nó tacó bà 'dè có jì yo máa, ta ndá o tí nó náa ndá ña ndá vò i muu to tí nó 'daá gí má kú tala yo nó, yo 'ví si ndá o tí nó tí ndá líkí'ò. ³ Ndá ña ndá vò o tí nó a ndá o tacó bà ñò máa, njembí yo má dù kuu tí Mbírì, tacó yo ñò ni gí máa, bà tala bà ùnje mì yo nó kú jò yú njembí. ⁴ Káa yú njembí delè 'ví si yo 'ví dù tí ndá cèe 'duù, ta bà lè tí yo wálá, ta 'bí i mbe gboo á 'do mì yo delè wálá. ⁵ Má ènò, 'bí 'duù gbaanjé gbí òkò tí yo má ñò i tí nó náa yí 'ví bàkà gbí o vò o nó lá, à nìkì máa, yí yù bà 'di gbí-o 'do mì Mbírì tí mbe kú je i jì ndá 'duù ká sínò ta có tàkò wálá nò. Bindi Mbírì bá je bà 'di gbí-o jì yí gí. ⁶ Káa ta o tí nó náa wò má kú 'deke tí lo jì Mbírì nó, wò 'ví si njembí lo 'ví dù ká gbaanjé, wò 'ví me wè-wè lá. Tacó 'duù ñinó mbe kú me wè-wè nó ká ⁷ go ngo gbí pù mbe kú gbàngá ta pípìrì, ya ènò, ya ézò. ⁸ Ña 'duù tí nó mbe kú me wè-wè á kùro Mbírì go 'duù tí bà njèè kpokèjì, náa yí ñò 'dóó kpokèjì ñinó náa yí 'ví co tí lá nò, bà ñò 'dóó ña i tí nó náa yí bà yù 'do tí Mbírì nó ni wálá. Má ènò, yí 'ví si bà kojo có gítí bà 'de 'bí ña i á 'do mì Mbírì mí to.

Ndá mbe yè ta ndá mbe i

⁹ Ndá ná'vindí ye, à nìkì máa, mbe yè tí mbe kú ñu ndi Jézù 'ví dù ta líkí'ò tí wó, tacó Mbírì te yí gí yaá gí. ¹⁰ Wàa 'duù ñinó ta ndá i mì wó me gbolò mbe kú ñu ndi Jézù nó delè 'ví dù ta líkí'ò bà 'vii tí wó ta ndá mbe yè tí nó mbe kú ñu ndi Jézù nó, tacó ndá mbe kpo-kpò i bà miì ta ndá kpo-kpò i mì ndú nó 'do muu to tí nó ká go bà miì ndá 'vi mbíli, ¹¹ náa ju gó ñi má mo mbíli gí, ndá 'vi wó giì 'duku 'daá gí, bindi ndá banga i tí nó kùtáá nó káká'í wálá. À 'vii ká 'vii ta 'duù ñinó ta ndá i mì wó me gbolò nò. Yí bà cì ká mí nje nètè ndá i tí nó.

Ndá i mbe kú eendi 'duù gítí bà bàkà vò i

¹² À nìkì tí 'duù ñinó mbe 'dò kò wó mí to tí kpoò gbí ndá o vò i nó, tacó Mbírì bà ko mboo bà kònò sè'í mì wó nó jì yí ta 'wálá ñinó mbe cee lá, náa yí tí Mbírì cì ndá 'duù ñinó mbe zè yí nìkì ta tó njembí ndú nó gítí nò.

¹³ Má ènò, ta o tí nó náa 'bí i má kú eendi yo gítí bà bàkà vò i nó, yo 'ví 'dè có máa, «A Mbírì ká tuu i tí nó» nò, jé lá, tacó Mbírì jé eendi 'duù gítí bà bàkà vò i lá. ¹⁴ À kú yòòngò 'duù gítí bà bàkà vò i káa njembí wó, ta bà legee miñi wó gí tàkò có mì njembí wó. ¹⁵ Vò njembí kú jò vò i, káa vò i má zèè to gí, yí kú jò ku.

¹⁶ Má ènò, yo si bà eendi tí yo, máa, a Mbírì ká kú yòòngò ndá vò i gítí yo nó mí to, ndá ná'vindí ye. ¹⁷ Tacó à káa ndá ngbàrángà i, ta ndá i ñinó ta bà lè tí ndú wálá nó, ká gí 'do gbíri mì Mbírì tí mbe suu ndá ñi, ta pì, ta ndá yii mbe kú tòngbaà á tàrì. Ñi tòngbaà ta bèbillá lá, delè ndá pì ta ndá yii, tòngbaà ta gó ñi lá. Káa sí gbí o bà tòngbaà mì Mbírì go ndá i tí nó wálá; Mbírì ta o 'daá gí ká ngbèzèè kuu bàndò mí wó. ¹⁸ À káa 'dóó có mì Mbírì gbí muu wó ká si yí 'ví bàkà ndoo tí ndá 'vii mì wó, tacó wàa ndoo 'ví dù gbí òkò tí ndá i tí nó náa yí suu ndú mí muu to tí nó tí ndá kpédélé i gbí ñjì náa à kú cì jì yí tí Mbírì nò.

Cèe kpokèjì bà peteke tàkòcò Mbírì

¹⁹ Yo je mbí yo tí kpoò, ndá ná'vindí ye, máa, 'duù má kú 'dè có jì yo, yo 'ví sè tù yo tí kpoò. Yo 'ví bàkà tí yo tí ndá muu có lá. Yo delè 'ví có gálá gí bà òkòlòwò lá. ²⁰ Tacó mbe kpo-tàkòcò bà ni bà bàkà i ñinó mbe nìkì tí Mbírì nó wálá. ²¹ Má ènò, yo duu ndá i zuù tí nó 'daá náa yo kú bàkà nó mí tà to. À nìkì máa yo biya ndá ña ndá vò i 'daá gí. Yo si tí yo jì Mbírì. Yo sè tù yo gítí có tí nó náa Mbírì cu mí gbí njembí yo nò, tacó à tí có tí nó a wotí bà njaanga miñi yo 'do gbí ku.

²² Yo delè 'ví bàkà ndá i tí nó náa Mbírì 'dè có jì yo máa yo bàkà ndú nò. Yo sè me káa tù yo cuki lá. Tacó 'duù má sè káa tù wó gítí có, káa yí bàkà ndá i go có tí nó náa yí 'di nó lá, 'duù tí nó kú ee a ndi tí wó. ²³ 'Duù má sè káa tù wó gítí có, káa yí bàkà go có tí nó lá, gbí máa, yí go 'duù mbe zeke gbíro wó gbí mándàrà, ²⁴ Káa à káa póó bà te mándàrà 'do 'bí wó mí to, yí ngé giì ò-bà-mbí cè tí gbíro wó gí. ²⁵ Káa 'duù ñinó mbe

'di ndá có mì Mbírì ngbàrángà'i, bìndi yí gù kpòlò tí ndú mí gbí njembí wó, delè yí gù bàkà go ndú nó, Mbírì bà cù 'dè ngò cù mí tí yí tí nò náa yí kù bàkà nò.

²⁶ 'Duù má si tí wó tí mbe ru ndi kòcò Mbírì, káa yí ni bà kpòlò tí mè wó lá, gbí có bà ru ndi kòcò Mbírì mì wó nò wálá, yí delè kù ee a ndi tí wó ta kpéétí wó. ²⁷ Bà bàkà nambeè ta bulú tí wálá á ta Bu ndoo tí Mbírì a bà ya gí bà koni ndá nawú ku, ta ndá njò, ta o tí nó náa ndú má gbí mbugo, delè ta bà kiì' bà 'do tí ndá vò i muu to tí nó, tacó wáa ndú 'ví ònòkò muu 'duù lá.

2

Yo te duù mí tí ndá mbe yé

¹ Yo kpónó a ndá mbe ùnje gítí Jézú tí Bindi-Mbírì, tí Mbe tí ndoo náa ndoo kù ò Mbírì mí tí wó. Má éno, yo bàkà 'bè mí gbí òkò tí yo, máa, áa mì 'duù ònó a i, káa òjzò a mbe yé nò, lá, ndá ná'vindi.

² Yo tala bà koṛo muu yo gi. Ndá 'duù sósò'ò kpónó má yee bàndò bà kili yo gí bà ùlù Mbírì, káa 'bí 'duù gbaanjé gbí òkò tí ndú zaa 'do tí muu wó di tí kò wó, ta ndá i-banga ta rẹ ndú a rẹ ta ndi tí ndá sili 'bi wó, káa ka wó tí nó náa ndú gi ta yí gbaanjé nó yuu a káràkà zì bòngò, ³ káa yo gù te wíri mí tí 'duù tí nó mbe záá-zaa nó mí tí banga bàndò, bìndi yo gù 'dè có ta bà tú 'bi yo jì mbe yuu káràkà zì bòngò nó máa, «Ya gí bà pà bàndò wáa wò 'ví dù tí á kázò.» ⁴ Yo má bàkà go éno, à co to ngé. Ta gbí go éno máa, yo bàkà nò a 'bè mí gbí òkò tí ndá 'duù ta bà koṛo lókó-loko có máa, 'bí 'duù a cèè 'duù, káa ka wó a vò .

⁵ Má éno, yo sè tú yo gítí có tí nó, ndá ná'vindi. Máa, Mbírì táánò ruka a ndá 'duù ònó náa ndá 'duù muu to tí nó kù si ndú tí ndá mbe yé nó, máa, ndú 'ví tee njembí ndú mí tí yí, wáa ndú 'ví dù tí ndá cèè 'duù, mbe dù tí ndá mbe ndá i tí nó náa yí tí Mbírì ci cí máa, yí bà je jì ndá 'duù tí nó mbe zè yí nìkì maa nò. ⁶ Káa yo kpónó si ndá mbe yé tí ndá i lá. À me ndá 'duù ònó ta ndá kpo-kpò i ká mì ndú nó cóó-cóó ká kù mèkè'í tí yo lá? A ndá 'di cóó-cóó ká kù gbùrùngà yo ya tí gí gbí ngbàngà? À me ndá 'duù ònó ta ndá kpo-kpò i ká mì ndú nó lá? ⁷ À me ndú delè ká kù volo rẹ tó 'Duù tí nó tí Bindi-Mbírì náa yo kaa tí yo gí gbí gèrè mì wó gí nó lá?

⁸ Cèè i bà bàkà mì yo a bà 'di kpóló-kpòlò có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì, máa, «Zè 'bí ka lo nìkì á go bà zè tí lo,» nò. ⁹ Káa, à má me éno lá, wáa yo 'ví dù kù gbètèkè có tí nó ta bà bàkà 'bè mí gbí òkò tí ndá 'duù, gbí máa, yo kù bàkà a vò i ta bà ndii muu có mì Mbírì. À má éno, Mbírì bà waa có mí tí yo.

¹⁰ Kpéti ká éno, a tẹ lá. Tacó 'duù kpéti má kpòlò tí sè ndá 'bí có mì Mbírì 'dáá gí, káa yí 'ví gbètèkè káa 'bí gbaanjé, gbí máa, Mbírì bà waa có mí tí wó tacó yí ne nò 'do tí kpokèjì mì Mbírì gí. ¹¹ Ta ndeṛé éno máa, a Mbírì ká 'dè có máa, «Bàkà bangbaya lá.» À delè káa gbèè Mbírì tí nó ká 'dè có máa, «Zi 'duù lá.» Káa, à má éno, vò i náa 'duù bàkà kpéti má káa bà zì ku, káa yí bàkà bangbaya lá, gbí go éno máa, yí volo nò 'dáá káa có mì gbèè Mbírì tí nó.

¹² Má éno, yo 'dè banga có jì ndá 'duù, yo delè 'ví bàkà ndá tó i jì ndú ta 'dè njembí yo, tacó yo kpónó a ndá ña ndá 'duù ònó náa a Mbírì ká kù zogo yo ta có ònó mbe njaanga miṛi ndá 'duù 'do gbí vò i. ¹³ Tacó ndá 'duù ònó mbe ò yé ɾo ndá 'bí ka ndú kpónó lá nó, Mbírì delè bà ò yé ɾo ndú ta ndòngbú o wálá. Káa 'duù mbe kù ò yé ɾo ndá 'bí ka wó kpónó, Mbírì bà ò yé ɾo wó ta ndòngbú o ndii ònó náa yí bàkà nó gí.

Bà ùnje ta bà bàkà ndá i go có mì Mbírì

¹⁴ Ndá ná'vindi, 'duù má 'dè káa có ta nje wó cuki máa, yí ùnje gítí Mbírì gí, káa yí bàkà go có mì Mbírì lá, gbí có bà ùnje mì 'duù tí nó wálá.

¹⁵ Yo tala káa bà koṛo muu yo gi, máa, 'bí ka lo náa yo kù ru ndi Jézú ta yí kpónó má ta go tí wó, delè ta bòngò tí wó wálá, ¹⁶ káa wò gù 'dè káa có jì yí ta nje lo cuki, máa, «Zèè njembí lo. Mbírì bà je ndá i-zó-zò ta bòngò jì wò gí.» Káa wò je me 'bí zì i jì yí wáa yí 'ví 'bu mí tí wó lá, wò delè je me 'bí làmbu i tacó bà miṛi ngo cù jì yí lá. Gbí có mì lo nò bà dù kuu tí ?

¹⁷ Bà ùnje gítí Mbírì delè ká go éno. 'Duù má 'dè ká có ta nje wó cuki máa, yí ùnje gítí Mbírì gí, káa yí bàkà ndá i tí nó náa Mbírì 'dè có jì ndá 'duù máa ndú 'ví bàkà nó, lá, gbí máa, gbí có bà ùnje mì 'duù tí nó wálá.

¹⁸ 'Bí 'duù má 'dè có jì ye, máa, ye a mbe bàkà go có mì Mbírì, káa yí a mbe ùnje gítí Mbírì, ye bà 'visi có jì 'duù tí nó, máa, 'bí kpokèjì bà túbà tí 'duù tí mbe ùnje gítí Mbírì káká'í á bìndi bà bàkà go có mì Mbírì wálá. 'Duù ta ùnje gítí Mbírì ta ña kpokèjì ngayi, náa yí má bàkà go có mì Mbírì lá? ¹⁹ Bà ùnje mì lo máa Mbírì ká gbaanjé cuki a banga

có. Káa ndá wò lílí delè ùnje ká gítí gbèe Mbirì tí nò á mí lo nò, ndú delè kú gu ta gúku tí Mbirì.

²⁰ Nò nò, ndi lo ònókó, ye kpónó kèjì gí bà tùbà ji wò máa, 'duù má 'dè káa có ta nje wó cuki máa yí ùnje gítí Mbirì gí, káa yí bàkà go có mì Mbirì lá, gbí có mì 'duù tí nò wálá. ²¹ Tala bà kọro muu lo gítí ña nambeè tí nó táánò á gbí òkò tí ndá gù ndoo Àbiráámò ta Mbirì nó gi. À me 'do gbí có bà ùnje gítí bà waa mbelè 'viì mí wó Ìzákò ji Mbirì lá? ²² Wò kpónó ònò ní gi, máa, ndá bà ùnje gítí Mbirì, ta bà bàkà go có mì Mbirì, mì Àbiráámò táánò kú bàkà nètè toko gbaanjé. Gbí go éno máa, 'bí i táánò náa Àbiráámò bàkà ká tùbà máa, bà lè tí bà ùnje mì wó wálá. ²³ Nìnò a gbí có tí nó náa à giì cu tí mí gbí wáràgà mì Mbirì máa, «Àbiráámò táánò ùnje gítí Mbirì ta njembí wó gbaanjé» nó ká nò. Tacó éno, Mbirì giì ònò Àbiráámò ní tí 'duù mbe ya lè lá. À delè táánò nò a nderè bà dù Àbiráámò tí kómbe Mbirì. ²⁴ Wò kpónó 'di gbí ní gi, máa, a bà bàkà go có mì Mbirì ká kú si 'duù tí tó 'duù kùro Mbirì, me káa bà ùnje ta kpéetí wó cuki lá.

²⁵ Yo kọro muu yo káká 'i gítí 'bí nù tí nó táánò ta rẹ wó a Rà'ábù, tí wò mbe nò-vò-ndó nó gi. Ta ndá bà nò-vò-ndó mì wó nò 'dáá gí, yí delè táánò tùbà tí wó tí mbe ùnje gítí Mbirì ká ta bà bàkà tó i. Yí te wiri míti ndá tú mì ndá Ìziriyèlì ta bà je i-zó-zò ji ndú, delè ta bà ngùù ndú 'do tí ndá ku'di tí ndú, bìndi ta o bà nje nó mì ndú 'do 'bá mì wó, yí giì tùbà kpokèjì ònò ta wò i tí wálá nó ji ndú.

²⁶ Bà ùnje gítí Mbirì ta bà bàkà go có mì Mbirì á gí tàkò wálá a ku i, go dii ta woò gbí wálá.

3

Mè

¹ À níkì máa ndá 'duù me mbe gbí òkò tí yo 'ví gí tí ndá mbe nibà có mì Mbirì ji ndá 'duù lá, ndá ná'vindí. Ye 'dè có tí nó ji yo tacó áa bà waa có míti ze tí ndá mbe kú nibà có mì Mbirì ji ndá 'duù nó tacó bà nibà co to, ta woti tí co tí ndá 'bí 'duù 'dáá gí. ² Ndoò 'dáá káa ndá mbe gírì'o. Káa 'bí 'duù mbe 'dè có máa nje yí jé yaaka muu to tí nó lá má kuu, yí bà dù a ña 'duù ònò mbe ni bà kpolo tí miři wó gí.

³ Yo ònò káa kècè gi, ndoo kú yuu làmbu lii mì gbí nje kècè tacó bà bàkà yí 'ví 'di có mì ndoo, wàa yí 'ví có tí kpokèjì tí nó náa à gbí muu ndoo nò. ⁴ Delè yo 'ví giì koro káa muu yo gítí gbà á ro ngo gi. Gbolò pípiři kpèti má kú pí yí ya tí gí kè'bí, 'duù bà loko nje wó gítí kpokèjì tí nó náa à gbí muu wó nó ká ta cèe làmbu i bà aa ngo cuki. ⁵ Mè 'duù delè ká éno. Cèe làmbu bà to tí 'duù, káa à tí wó a woti bà 'dè có gítí ndá kpo-kpò i.

Yo kpónó kọro muu yo á gítí bà mì cèe gbolò jìlì mì làmbu wu nje nji kù'ò gi! ⁶ Mè delè a wu. Mè a wò bà to gbí òkò tí ndá bà to tí ndoo, mbe kú njèè wò i cee gbí dii ndoo 'dáá gí. Mè kú doo kùuyù ndoo ta wu náa à cu míti 'do 'bá mì ndá ku.

⁷ 'Duù bà ko ndá 'viì-nò náa yí zèè 'do gbí jìlì gi. Yí delè bà ko ndá nuu, ta ndá kpoò, ta ndá i tà ngo gí, ⁸ káa 'duù mbe kpolo tí mè wó wálá. Mè a 'bí ña i mbe kú pèè mbí ndá 'duù, ta zì wó go zì kpoò. Yí jé dù ngbii lá, yí kú njèè zì wó nò ta ndi to.

⁹ Ndoò kú ùlù Mbirì tí Mbe tí ndoo tí Bu ndoo ta mè ndoo. Ndoò delè gi 'visi tí ndoo gí bà ònoko ndá 'duù tí nó náa Mbirì suu ndú tí kózò tí wó nó ká ta gbèe mè ndoo tí nò. ¹⁰ Ndá bà ùlù tí, ta bà ònoko tí, co 'dáá 'do ká gbí gbèe nje. À lè mì nò gí, ndá ná'vindí. ¹¹ Ndá líkì ngo ta míníkà ngo jé 'va 'do gbí gbèe guù gí? ¹² Mbiigá jé rì mbá gí? Mbà delè jé rì mbiigá gí? Ndá ná'vindí. Má éno, líkì ngo jé 'va 'do gbí manò lá, delè míníkà ngo jé 'va 'do gbí cèe njáá lá.

Cèe bà 'di gbí-o

¹³ 'Bí 'duù mbe 'di gbí-o á gbí òkò tí yo kuu tí ? 'Duù tí nò 'di gbí-o gí? Si yí 'ví bàkà ndá tó i mbe tùbà bà ònò-gbí-o mì wó. Si yí 'ví bàkà ndá i tí nò me ta bà tù ngba wó lá. Tacó waa, ndá 'duù 'ví ònò tí ni éno máa, yí a mbe 'di gbí-o. ¹⁴ Káa ndá ju kii ta bà koro có ká gítí miři 'duù má gèè bè ndú mí gbí njembí lo gí, bà gbo i níkì lá, wò delè kú 'dè a 'wéré máa wò a mbe 'di gbí-o. ¹⁵ Bà to kii ta bà dù ta bà koro có ká gítí miři 'duù me ndá i mì mbe 'di ña gbí-o tí nó mbe gí 'do mì Mbirì nó lá. Ndú gi a i 'do tí ndá wò bà koro có mì ndá 'duù muu to tí nó, ta ndá vo-vò i mbe kú volo muu ndá 'duù. ¹⁶ Bándò tí nó náa ndá ju kii ta bà koro có ká gítí miři 'duù kú dù tí nò, a bándò ònò náa ndá wò i ta ndá ña ònókó-ònòkò tí 'dáá gí kú dù tí.

¹⁷ Káa cèe bà 'di gbí-o mbe gí 'do mì Mbirì tende. Ña bà 'di gbí-o tí nò bà dù tí i ta bà lè tí wálá, delè bà dù tí i mbe 'dèè njembí ndá 'duù. 'Duù mbe 'di ña bà 'di gbí-o tí nò bà zèè ndá 'duù ta pètékè 'bí wó, yí delè bà dù tí mbe 'di có mì ndá 'duù. Mbe 'di ña bà 'di gbí-o tí nò bà ònò yè ro ndá 'duù, yí delè bà bàkà tó i ká tà ndi ka wó tó i. Njembí

'duù mbe 'di ña bà 'di gbí-o tí nò me duù. Yí delè me mbe nambeè-řo lá. ¹⁸ Ndá mbe peteke njembí ndá 'duù kù bàkà gbí petrókè có. Ndú go ndá 'duù mbe řo ndá banga i mí gbí ñjí mì ndú. Nèté mì ndú a bà bàkà ndá banga i tükà'i.

4

Gbínje gbí òkò tí ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíři

¹ A yè ká kù si yo kù 'dèèkè mà? A yè ká kù si yo kù gò gó ta o 'dáá gí? Ndá i tí nó ta go ndú tí yo nó kù gò gó gbí njembí yo ta o 'dáá gí; ñinò a i tí nó mbe kù si yo kù gò gó gbí òkò tí yo nó. ² Yo kù tò kù muu 'bí i, káa bà 'de i tí nó kpò yo gí, má ènò; yo kù 'dèèkè mà, yo delè kù gò gó. Yo kù dù ta go ndá i gbí njembí yo, káa kpokèjí bà 'de ndá i tí nó mì yo wálá; má ènò, yo kù ziki ndá 'duù bindi ndá i tí nó. Yo 'de ndá i tí nó ta go ndú tí yo gbí njembí yo nó lá, tacó náa yo yù ndú 'do me mì Mbíři lá. ³ Káa yo ta ndá 'bí o kpèti má yù ndú, Mbíři je ndú jí yo lá, tacó yo yù ndú me ta cèe nderè lá, yo kù yù ndú ká tacó bà bàkà líkí'o mítí yo cuki.

⁴ Njembí yo dù tí gbèe i lá, go njembí ndá nù mbe rànà kù. 'Duù má zèè ndá i muu to tí nó ta 'bì wó sósò'ò, yí 'ví kù a 'bí ngú 'bì tacó bà zèè ta Mbíři? 'Duù má tee njembí wó 'dáá ká mítí ndá i á muu to tí nó, yí bà gí tí ku'dí tí Mbíři. ⁵ Yo kořo có máa, có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mí Mbíři, máa, «Mbíři suu lílì jí ndoo tacó wàa ndoo 'ví dù tí ndá 'dóó i mì yí» nó a 'vérè? Má ènò, yí kù tò kù muu ndoo ta o tí nó náa ndoo má kù tee njembí ndoo mítí ndá 'bí tende i si yí mí to nó. ⁶ Tacó ènò, Mbíři kù bàkà nambeè jí ndoo me gbolò, tacó wàa ndoo 'ví dù ta o 'dáá gí tí ndá i mì yí. Á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì wó tí Mbíři, máa, «Mbíři kù bàkà nambeè me gbolò jí ndá mbe si tí ndú kùřo wó tí Mbíři tí i lá, káa yí biya có mì ndá mbe si tí ndú tí i ta wotí tí » nó.

⁷ Má ènò, ye kù 'dè có jí yo, máa, yo si tí yo jí Mbíři, wàa yo 'ví 'dò kò yo mí to tí kpòò gítí gó ta Gba-vò-i, bindi Gba-vò-i bà i ngèlè 'do tí yo. ⁸ Yo yèè ndi yo dè gí mì Mbíři, wàa Mbíři bà yèè ndi wó dè gí mì yo. Yo si bà bàkà i zù mí to, ndi yo ndá mbe gílinì, wàa yo tí ndá mbe gbo gbù sè mì nje ngá só 'ví si njembí yo 'ví dù ngbàřàngà'i. ⁹ Yo wa tí yo tacó ndá vò i mì yo. Yo dù ta yè řo yo tí yo, yo ño 'dì lá, yo dù zùkùù, yo dù ta líkí'o tí yo lá. ¹⁰ Yo si tí yo tí i kùřo Mbíři lá, wàa a yí ká 'ví bàkà yo tí ndá 'duù.

¹¹ Yo 'dè vò có gbí òkò tí yo lá, ndá ná'vindi. 'Bì 'duù má 'dè vò có gítí ná'vindi wó, yí má ñonoko yí, gbí go éno máa, 'duù tí nó kù 'dè nó a vò có gítí ndá có mì Mbíři, yí kù ñonoko nó a ndá có mì Mbíři. Káa 'duù má ni ñonókó gítí ndá có mì Mbíři gí, yí kpòò nó me mbe sè tù wó gítí ndá có tí nó káká'i lá. Gbí máa, yí kù si tí wó tí 'duù ta wotí mì wó ndii muu ndá có tí nó gí. ¹² Káa wotí bà 'dè có jí ndá 'duù ká tí Mbíři cuki. Wotí bà waa có mítí ndá 'duù delè ká mì wó tí Mbíři ta kpééti wó. Wotí bà 'vala ndá 'duù, ta wotí bà zi ndá 'duù delè ká mì wó. Káa wò a 'di, wàa wò 'ví waa ta có á mítí 'bí ká lo 'duù á go wò?

Ndá mbe ci o

¹³ Yo sè tù yo, ndi yo ndá 'duù tí nó mbe ò-bà-mbí Mbíři gí, bindi yo gii ci o, máa, «Ze má ya wúnò lá, ze bà ya taabé gí bà mà 'velé á gbí gbata tí zò. Ze má too ndoo gbaanjé mí kà, ze bà 'de i me gbolò.» ¹⁴ Káa yo ta kpééti yo ñò i ñinó á kèjí gí bà bàkà tí taabé dè nó lá. Bà 'vala yo tà go yè? Bà 'vala yo ká go ngomè náa pipiri má pi kpónó gbí lambu o, ngomè aanga gí. ¹⁵ Á niki mì yo kùtáa a bà 'dè có go éno máa, «Mbíři má koni ze yee tí o tí nó gbí muu ze nó, ze bà bàkà go ènò, go ènò.» ¹⁶ Káa yo kpónó kù bàkà tí yo tí ndá 'duù ngé ndii gí. Yo delè kù gbo i gítí ndá i ñinó náa yo kèjí gí bà bàkà ndú nó. Káa ña bà gbo i ènò niki lá.

¹⁷ 'Duù má ñò yúco ni gí, káa yí bàkà lá, gbí máa, yí kù bàkà a vò i.

5

Ndá mbe kpo-kpò i bà gii kònò sé'i

¹ Yo sè tù yo, wàa yo 'ví 'di ta có tí nó, ndá mbe kpo-kpò i. Yo wa tí yo, yo 'ví tò ndòzi, tacó yo kèjí gí bà kònò sé'i ta wotí tí. ² Ndá kpo-kpò i mì yo nó bà gii zii 'dáá gí, ndá ki bà gii da ndá bongo mì yo nó 'dáá gí. ³ Ndá gùřúsù mì yo nó bà gii gbí ngbàza. Ngbàza tí nó bà tùbà máa, yo bàkà tó i ta gùřúsù mì yo lá. Ngbàza tí nó delè bà tùbà máa, 'bí i bà gii zò ñii yo á go bà zò ndá líi mì ngbàza. Ndá i tí nó náa yo zèè ndú káca-káca nó bà gii dù tí tàcu wu tacó bà gii doo ta yo ta ndòngbú o.

⁴ Yo ñò ña ndá i tí nó náa yo kù bàkà nó gí. Yo ko mboo nèté mì ndá mbe bàkà nèté gbí ndá ñjí mì yo jí ndú lá. Yo sè tù yo, wàa yo 'ví 'di káa kòcò ndá i tí nó náa yo biimo ndá mbe bàkà nèté tacó tí ndú 'do tí ndú gí nó kù 'dè kòlòwò gítí yo gí. Kòcò gbí mì ndá

'duù tí nò mbe bàkà nèté gbí ndá njí mì yo káa yo si tàkò nèté mì ndú lá nó yee gbí tù Mbírì tí Mbe tí ndá i 'dáá gí gí.

⁵ Yo kú 'vala á muu to tí nó gbí dà. Yo zò nò, wàa yo 'ví yuku ta tí yo, káa yo nò ni lá máa, yo kú 'vii nò a ndi tí yo tacó bà waaka yo mì Mbírì go bà waa bee ta o bà waa có. ⁶ Yo ká kú waaka có ta 'vèrè míti ndá 'duù nínó ta vò i mì ndú wálá nó gbí nghanà; ndá 'duù nínó ta 'bí i mì ndú náa ndú 'ví me ta yo tacó bà 'vala m̀ri ndú 'do mì yo wálá nó kú m̀i 'do gbí có mì yo.

Yo te duù míti njembí yo

⁷ Má éno, yo kpónó 'ví zèè njembí yo di tí o bà gí Mbe tí ndoo, ndá ná'vindi ye. Yo nò káa nà bà zèè njembí ndá mbe ji nji gí. Ndú zèè njembí ndú 'do tí o bà yee nji nà mí tà to di tí o bà kili ndá tó i 'do gbí nji. ⁸ Má éno, yo zèè njembí yo, wàa yo 'ví 'dò kò yo mí to tí kpòò, tacó o bà gí Mbe tí ndoo kpónó me jé'déé gí.

⁹ Yo si bà 'dè víi có gbí òkò tí yo mí to, ndá ná'vindi. Yo má bàkà go éno, áá bà waa có míti yo ta ndongbú o. Yo zeke'o gí, kùro o bà gí mbe waa có kpónó dooko gí. Yí kpónó-kpónó bà yee tí yo.

¹⁰ Yo 'ví koṛo muu yo delè gítí nà kpácà mì ndá mbe 'dòkò có mì Mbírì gbí ndá vò o gbí o mì ndá ká gù ndoo digisèé, wàa yo 'ví melè ndi ndú. ¹¹ Yo nò nà nambeé tí nó táánò náa Mbírì bàkà ji ndú tacó ndú táánò a ndá mbe kpácà gbí ndá vò o tí nò nò gí. Yo 'di tàwo nà nambeé tí nó náa Mbírì táánò bàkà ji Jóbè á bindi bà nanaka muu wó míti bà ùnje gítí Mbírì si yí táánò ta sé'i tí wó nó gí. Yo delè giì nò ni gí, máa, Mbírì táánò giì si có ndá i mì Jóbè mbe volo nó ta bà me mbè. Mbírì bàkà nà gbolò nambeé tí nò ji Jóbè tacó yí kú zè ndoo ta pètèkè njembí wó, yí delè kú nò yè ro ndoo.

¹² 'Bí kpóló-kpolo có gbaanjé náa ye bà 'dè ji yo a nínò, ndá ná'vindi, máa, yo si bà see tí yo mí to. Yo see tí yo máa, «Go gbírì,» lá, yo delè 'ví see tí yo máa, «Go to tí nó,» delè ta rè mì 'bí nà i là. Káa wò tí 'duù má ùnje gítí i gí, 'dè káa có máa, «Ye ùnje gí.» Káa wò má biya i gí, wò delè 'ví 'dè káa có máa, «Ye biya gí.» Káa wò má me me éno lá, wò bà yuu m̀ri lo mí gbí vò i ta ndongbú o.

Bà 'deke tí ji Mbírì

¹³ 'Bí i má kú pèè mbí 'bí 'duù gbí òkò tí yo, si yí 'ví 'deke tí wó ji Mbírì. Káa delè 'bí 'duù gbí òkò tí yo má ta líkí'o tí wó, si yí 'ví be rè Mbírì gbí cè. ¹⁴ 'Bí 'duù gbí òkò tí yo má ta nò'o tí wó, si yí 'ví tè'é tí ndá 'bí tó kpo 'duù gbí òkò tí yo tí ndá mbe kú kili ta rè mì Bindi-Mbírì, wàa ndú 'ví 'deke tí ndú ji Mbírì tacó tí wó. Káa ta o tí nó náa ndú má kú 'deke tí ndú ji Mbírì nó, ndú 'ví toṛo bàá míti wó ta rè mì Mbe tí ndoo Jézu tí Bindi-Mbírì. ¹⁵ Ndú má 'deke tí ndú ji Mbírì ta njembí ndú dú, Mbírì bà je à-cee-gí gítí ndá vò i mì mbe nò'o tí nò gí, yí delè bà si yí 'ví a gí yaà 'do gbí nò'o mì wó nó gí. ¹⁶ Má éno, yo yù gbí ndá vò i mì yo á gbí òkò tí yo. Yo delè 'ví 'deke tí yo ji Mbírì tacó tí yo gbí òkò tí yo, wàa yí 'ví 'vala ta yo 'do tí ndá i nínó mbe kú pèè mbí yo nò. Ye 'dè có tí nò ji yo, tacó tó 'duù má 'deke tí wó ji Mbírì, à gbí kòcò wó a wotí tacó bà gí ta ndá kpo-kpò i 'do mì Mbírì.

¹⁷ Yo koṛo muu yo gítí Èljà tí mbe 'dòkò có mì Mbírì táánò gbí o mì ndá ká gù ndoo gí. Yí táánò káa 'duù ta ndá sili 'bí wó vò ká go nínò ndoo. Káa ta 'bí o gbaanjé Èljà giì 'deke tí wó ji Mbírì ta njembí wó gbaanjé, máa, mù 'ví si bà nì mí to. À dú káa yúcó, 'do tí o tí nò, mù giì nò gbí to tí nò lá ta ndoo ta'ò ta pì vò-nje gbaanjé pí. ¹⁸ Káa bà o tí nò má giì ndii gí, Èljà giì 'deke ndi tí wó ji Mbírì káká'i máa, yí si mù 'ví nì. Mù dú giì nì go có mì wó nó gí. Bindi ndá dó kú i giì 'bità bà kù ndi ndú káká'i.

¹⁹ Ndá ná'vindi, yo koni ndá 'duù nínó mbe giṛi'o 'do tí kpokèji mì Mbírì gí nò. Yo gí ta ndú gítí tó kpokèji káká'i. ²⁰ Yo nò ni gí máa, 'duù má 'visi muu 'bí mbe giṛi'o 'do tí kpokèji mì Mbírì gí gítí tó kpokèji, gbí máa, 'duù tí nò 'vala nò a ka wó 'do gbí bà waa có míti wó bindi ku mì wó gí. Mbírì delè bà je à-cee-gí gítí ndá 'bí ká vò i tí nó 'dáá gí náa 'duù tí nò mbe dele gítí tó kpokèji nò bàkà ndú si yí táánò tí vò kpokèji nò gí.

KPÉDÉLÉ PÌYÉTÒRÒ Kpédélé bà cu wàràgà mì Piyétòrò

¹ Nínó a ye tí Piyétòrò tí tú mì Bindi-Mbírì ká kù cu wàràgà tí nó jí ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì, mbe 'vaaka go ndá zà-za gó á ta ndi gbí ndá to, Póndùsù, Kàpádósíyà, Ásíyà ta ndá to Bèsíníyà. ² Mbírì tí Bu ndoo táánò Ɩuka yo á go có mì wó náa à sàà kuu gbí njembí wó; bindi Bèrì-mì-Mbírì gii kaa yo mò gí mì Mbírì, tacó waa yo 'ví dù tí ndá mbe 'di có mì Jèzù tí Bindi-Mbírì, waa yí 'ví va mbelè wó mítí yo. Ye kù 'deke tí ye jí Mbírì máa, yí 'ví bàkà nambèè jí yo tóká'i, yí delè 'ví si 'bí i 'ví ba muu yo lá.

Wu bà koƖo có lí mítí Mbírì

³ Ndoò ulù Mbírì tí Bu Mbe tí ndoo Jèzù tí Bindi-Mbírì, tí gbolò mbe ò yè Ɩo ndá 'duù, tacó a yí ká je ngú 'válá jí ndoo ta bà 'vala ndi Jèzù tí Bindi-Mbírì mì wó 'do gbí muu'dú wó, náa ndoo kù koƖo có lí mítí. ⁴ Ndoò delè kù koƖo có lí mítí ndá kpóló-kpolo i-nambèè tí nó náa ndú jé gí bà cee wálá, ndú gí bà volo wálá, ndú delè gí bà me túmbúzá wálá, náa Mbírì kù kpolo tí ndú mí gbírì tacó tí yo, ⁵ tí ndá 'duù tí nó náa Mbírì kù kpolo tí yo ta wotí mì wó 'do gbí có bà tee njembí yo mítí wó tí Mbírì nó, yee tí o bà co Ɩi 'válá tí nó náa yí 'viindi sàà, tacó bà túbà gí sè ta ndòngbú o nó.

⁶ Á má éno, yo dù ta tàkòcò yo pètékè'i, yo kpèti kpónò má kù ngii káa nge ta ndá kpìkpà'dà ña vò i má gaa kòzò gi nó. ⁷ Ndá vò i tí nó mbe kù ngii nge ta yo nó kù tala a yo tacó bà ò éno máa, yo kù tee njembí yo mítí Mbírì ta yúcó wè. Á kpèti káa dâ'bi, tí i ñinó náa áà bà cee ta ndòngbú o gí nó, à kù tala bà ò tó ni a i ta wu. Káa bà tee njembí yo mítí Mbírì a kpóló-kpolo i kùro Mbírì ndii dâ'bi gí. Á má éno, yo má kpòò kù tee káa njembí yo mítí Mbírì bindi bà ngii nge mì ndá vò i ta yo, áà bà ulù yo, áà bà ò ngba yo, à delè bà te duù mítí yo wúnò ta o bà gí Jèzù tí Bindi-Mbírì. ⁸ Yo kpèti jé má ò yí ta Ɩo yo lá, yo zè yí níki ma. Yo kpèti kpónò má me kù ò yí ta Ɩo yo lá, yo ùnje gítí wó gí; tàkòcò yo delè peteke tí ña ñinó náa bà 'dè có gítí kpò yo gí ta líkí'o, ⁹ tacó i ñinó náa yo 'de 'do gbí bà tee njembí yo mítí Mbírì nó a bà 'vala lílì yo.

¹⁰ Ndá mbe 'dòkò có mì Mbírì mbe 'dè-kòcò gítí nambèè mì Mbírì nó táánò pà 'válá tí nó ta nje-gbí. ¹¹ Ndú táánò kù pà ña 'duù tí nó, ndú delè kù pà ña o tí nó, ta o tí nó náa Bèrì mì Bindi-Mbírì gbí njembí ndú má kù 'dè-kòcò gítí bà kòno ndá sé'i mì Bindi-Mbírì, ta bà tòngbaà mì wó bindi bà kòno ndá sé'i tí nó nó. ¹² Mbírì táánò 'dè có jí ndá mbe 'dòkò có mì wó máa, ndú táánò kù bàkà nètè tí nó me gítí miɽi ndú lá, ndú kù bàkà a nètè yo; ñinò a ndá i tí nó náa ndá mbe ma Banga-Ngú-Có kò ta kò jí yo ta wotí mì Bèrì-mì-Mbírì tí nó náa à tuu yí 'do gbírì jí yo nó. Á kpèti káa ndá basili mì Mbírì, go bà 'di ndá có tí nó táánò kuu tí ndú.

À tè'è tí yo a i gítí tó bà 'vala ndò

¹³ Á má éno, yo 'viindi muu yo gítí nètè. Yo si ndá i 'ví gbaaka yo lá, waa yo 'ví koƖo có 'daá gí li a i mítí i-nambèè tí nó náa áà kèji gí bà je jí yo ta o bà gí Jèzù tí Bindi-Mbírì nó. ¹⁴ Yo 'di có mì Mbírì, tacó yo a ndá 'vii mì wó; yo dù ta go ndá vò i go ña i tí nó náa yo táánò kù bàkà si yo 'di gbí-o lá nó lá. ¹⁵ 'Duù tí nó mbe tè'è tí yo nó mò tí wó 'do tí ndá vò i gí, à má éno, yo delè 'ví mò tí yo 'do tí ndá vò i 'daá gí go ñindi wó nó. ¹⁶ Tacó à cu mí gbí wàràgà mì Mbírì éno máa, «Yo mò tí yo 'do tí ndá vò i gí, tacó ye mò tí ye 'do tí ndá vò i gí nó» ¹⁷ Káa yo má kù ni Buù mítí 'duù tí nó tí Mbírì mbe kù waa có mítí ndá 'duù 'daá gí 'vii ta cè ña bà bàkà i mì ndú nó, yo 'ví kpolo tí yo ta gúku wó ta o tí nó 'daá gí náa yo kù 'vala muu to tí nó. ¹⁸ Yo ò ni gí, máa, áà táánò si muu yo 'do gbí ndá ña vo-vò kpokèji 'válá tí nó náa yo Ɩuka 'do bindi ndá bu yo nó me ta ndá i ñinó náa ndú bà cee gí, go ndá dâ'bi, ta fádà, nó lá; ¹⁹ à si muu yo a i ta mbelè Bindi-Mbírì náa à me i bà ò ta 'di lá, go mbelè 'vii-rómbo ñinó ta mbó tí wó wálá náa à kù ci jí Mbírì nó. ²⁰ Mbírì táánò cu 'bi wó mítí wó kùro o bà suu to tí nó, káa yí gii túbà tí wó a i gbí ndá ndòngbú o tí nó tacó tí yo. ²¹ Yo kpónò kù tee njembí yo mítí Mbírì tí nó mbe te yí jí yaa 'do gbí ku, bindi yí gii je wotí jí yí nó, 'do gbí có mì wó, tacó éno, yo kù tee njembí yo tí kpòò mítí Mbírì, yo delè kù koƖo có 'daá gí li mítí wó.

²² Yo kpónò bàkà lílì yo ngbàràngà'i ta bà 'di yúcó, tacó bà zè tí yo gbí òkò tí yo níki go i mì ndá ná'vindi ta tíri gbí wálá. Yo zè tí yo gbí òkò tí yo níki ta njembí yo gbaanjé. ²³ Tacó áà táánò jò ndi yo káká'i me 'do tí ñi ña ñinó mbe pùlì nó lá; à jò yo a i 'do tí ñi ña ñinó mbe pùlì lá ká dúú bà ya tí, 'do gbí wu có mì Mbírì mbe dù tí ká nó. ²⁴ Tacó à cu mí gbí wàràgà mì Mbírì máa, «Ndá 'duù 'daá gí go mbíli,

bindi ndâ banga i mi ndú 'dáá gî go 'vi mbîli. Mbîli má aanga gî,
ndâ 'vi wó kù 'duku gî to,
25 káa có mi Mbîrî kù dù tí ká.»

Có tí nó mi Mbîrî nó a Banga-Ngú-Có tí nó náa áá táánò ma ji yo nó.

2

Wu díí ta ndâ tó 'duù

¹ Yo duu guù wàa yo 'ví nè ndâ vò muu 'dáá gî, ta ndâ 'vèrè, ta ndâ i-còkòndé, ta kù, gii je ndâ vò nje mí gbí. ² Yo dù go ndâ dó 'vii, yo wa cèe ngo kí 'do mi Mbîrî, tacó wàa yo 'ví uu tí gí gbí 'wálá, ³ tacó yo tala líkí nambeè mi Mbe tí ndoo gî.

⁴ Yo gí gí mi Mbe tí ndoo, tí wu díí tí nó náa ndâ 'duù táánò bè gí máa, i gbí wálá, káa Mbîrî gii cu 'bì wó mítí, máa i gbí me gbolò nó. ⁵ Yo kpónò delè gí tí ndâ wu díí tacó bà bì ta 'bá ji Mbîrî gí, yo a ndâ bu-Mbîrî mbe kaa tí yo mò gí mi Mbîrî gí, mbe kù ci ndâ i ñinó mbe níki tí Mbîrî gí nó ji yí, ta rẹ̀ mi Jézù. ⁶ Á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mi Mbîrî éno máa, kòcò Mbîrî máa,

«Ye kù te díí mi ye á mí pí gú Ziyóni,

tí díí náa ye cu 'bì ye mítí,

ta i gbí me gbolò,

à delè bà te nó mí ọ̀ mbe ùnje gítí wó wálá.»

⁷ Á má ji yo tí ndâ mbe ùnje gítí wó, i gbí wó me gbolò, káa à má ji ndâ 'duù ñinó mbe ùnje gítí wó lá nó, yí a i mbe kù tò kò ndú, a go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mi Mbîrî máa,

«Gbèè díí tí nó náa ndâ mbe bì 'bá táánò bè gí nó ká gí tí kpédélé díí bà sè tà 'bá,» nó.

⁸ À delè gii cu mí gbí wáràgà mi Mbîrî káká'i éno máa,

«Díí tí nó bà dù tí I náa ndâ 'duù kù tò kò ndú tí;

díí tí nó bà dù tí díí mbe 'va ndâ 'duù mí to.»

Ndú kù tò kò ndú tacó tù ndú kpò bà 'di có mi Mbîrî gí, á tí ña i gbí kù ndú.

⁹ Káa yo a ndâ 'duù ñinó náa Mbîrî ọ̀ruka yo gbí ña yo 'dáá gî tí ndâ 'dóó 'duù ñinó mí wó gí, ña yo a tó ña mí Mbîrî, ña yo a ndâ bu-Mbîrî mi Mbîrî náa yí ọ̀ruka yo tí ndâ mbe ma có ndâ kpo-kpò i tí nó náa yí tí mbe tè'é tí yo táánò 'do gbí 'dí'di'o gí gbí gbolò ngba'o mi wó bàkà nó. ¹⁰ Yo táánò sàà kù 'wala ká jááká-jaaka, káa yo kpónò a ndâ 'duù mi Mbîrî; Mbîrî táánò sàà nọ̀ yè ọ̀ yo lá, káa yí kpónò kù nọ̀ yè ọ̀ yo.

Ndâ bòò mi Mbîrî

¹¹ Ye kù 'deke a tí ye ji yo, ndâ ná'vindi, máa, yo kpónò go ndâ mbe 'dó-'do á 'bá ku'di, à má éno, yo 'ví sí tí yo ji ndâ i-gbí-kù yo mbe kù tè lílí yo ta go nó lá. ¹² Yo 'wala ta tó muu gbí òkò tí ndâ 'duù ñinó mbe nọ̀ dúú kpokèji bà bàkà nambeè ta Mbîrî ni lá nó, tacó wàa, ndú kpèti má 'dè vò có gítí yo, máa yo a ndâ mbe bàkà vò i, ndú má nọ̀ ndá tó i tí nó náa yo kù bàkà nó, ndú wúnò 'ví ùlù ta Mbîrî ta ọ̀ bà gí yí gí bà waa có mítí ndâ 'duù ta ndòngbú o.

¹³ Yo 'ví 'di có mi ndâ 'duù tí nó 'dáá gî náa à bàkà ndú tí ndâ kpo 'duù kùro yo nó ta rẹ̀ mi Mbe tí ndoo. Yo 'di có mi gba tí gbolò 'duù kùro ndú 'dáá gî; ¹⁴ yo delè 'ví 'di có mi ndâ 'duù tí nó náa gba je woti bà waa có mítí ndâ mbe bàkà vò i, ta woti bà ko mboo neté mi ndâ mbe bàkà tó i ta tó i ji ndú nó. ¹⁵ Tacó có gbí njembí Mbîrî éno máa, ndâ tó i mi yo náa yo kù bàkà nó 'ví nè nje ndâ mbe nọ̀ yúco ni lá nó gí tàkò ndâ có ñónókó mí ndú. ¹⁶ Yo 'wala go ndâ 'duù ñinó mbe kù bàkà go có mi ndú náa à gbí njembí ndú, káa yo 'ví sí bà bàkà go có mi yo náa à gbí njembí yo nó tí i bà 'buuku muu ndâ vò i mi yo lá, yo 'wala go ndâ bòò mi Mbîrî. ¹⁷ Yo 'ví te 'duù mítí ndâ 'duù 'dáá gî, yo 'ví zè tí yo gbí òkò tí yo tí ndâ ná'vindi níki maa, yo 'ví ci gúku tí Mbîrî, wàa yo 'ví te duù mítí ndâ gba mi yo.

Yo nọ̀ 'do tí bà kònò sé'i mi Bindi-Mbîrî

¹⁸ Yo tí ndâ bòò 'ví te duù mítí ndâ mbe tí yo; yo delè 'ví 'di có mi ndú, káa yo 'ví 'di me káa có mi ndâ ñinó mbe kù bàkà nambeè ji yo nó lá, yo delè 'ví 'di có mi ndâ ñinó mbe kù bàkà i tí yo níki lá nó. ¹⁹ Tacó Mbîrî bà cù 'dè ngo cù wó mítí yo, náa yo má kònò ndâ vò i tí nó náa à kù bàkà ta yo ta nderè ndú wálá nó ta rẹ̀ mi wó nó. ²⁰ Tacó à gbí bà kònò sé'ì bà gbí ta i yè náa à má gbí 'duù 'do gbí vò i mi wó nó? Káa 'duù má kònò sé'ì a i tacó bà bàkà tó i, Mbîrî bà cù 'dè ngo cù wó mítí 'duù tí nó gí. ²¹ Mbîrî táánò tè'é tí yo tacó bà kònò sé'ì muu bà bàkà tó i, tacó Bindi-Mbîrî táánò kònò sé'ì muu yo, bindi yí gii sí yo máa yo 'ví co tí kpokèji tí nó bindi yì nó. ²² Yí táánò bàkà vò i lá, 'bí 'duù jé mbe 'di ngò gbí nje wó wálá. ²³ Áá táánò má go yí, yí 'visi ngò gí tàkò ngò tí nó lá; áá táánò má bàkà vò i ta yí, yí tojo mítí wó ká tí bàà, yí sí ndâ vò i ndâ ngò tí nó náa

à bàkà ta yí nò 'dáá ji Mbírì tí mbe waa yúco. ²⁴ Bindi-Mbírì táánò te du ndá vò i mì ndoo gbí dùi wó ya tí gítì njèèkpè mù, tacó wàa ndoo 'ví bàkà vò i káká'í lá, wàa ndoo 'ví 'vala tí ndá 'duù jáá kùro Mbírì; ndá kà mì wó 'vala yo gí. ²⁵ Yo táánò giri'o go ndá rómbo nó gí, káa à kpónó dele ta yo gí mì mbe gbà yo go bà gbà ndá rómbo, mbe kù kpolo tí lílì yo nó gí.

3

Ndà nawù 'dakò ta ndá kù ndú

¹ Yo tí ndá nawù 'dakò 'ví 'di có mì ndá kù yo, tacó wàa, ndá 'bí 'duù gbí òkò tí ndú kpèti má biya bà 'di có mì Mbírì gí, tò cè bà bàkà i mì yo 'ví si ndú 'ví 'di có mì Mbírì. Yo 'ví 'dè có jí ndú ta nje yo máa ndú 'di có mì Mbírì nò gbaànjé lá, ² tacó ndú bà nò 'do ká tí cè ña bà te duù mì yo, delè 'do tí cè ña bà tégàrà rẹ Mbírì mì yo. ³ Yo 'ví dù cuki me ká tí ndá na banga mbe kù yuu káa ndá banga bòngò, ta bà leke ndá kpo-kpò i-banga ngbeze-ngbèzè ta ndi gbí muu yo, lá. ⁴ Banga mì yo 'ví ngùù tí wó a i mí gbí njembí yo, tí ña banga ñinó mbe cee lá, tí banga mì 'dè njembí, ta tó muu, tí ndá kpóló-kpolo i kùro Mbírì. ⁵ Tacó ndá nù tí nó gbí ndá ká o dígíséé mbe kaa tí ndú ji Mbírì gí, mbe kù kořo có lí míti Mbírì nó, te a ña banga tí nó kù 'di ta có mì ndá 'dakò mì ndú, ⁶ go bà 'di có mì Àbiráámò mì nawù wó Sàrá dígíséé, náa yí táánò kù nì míti Àbiráámò káa, «Mbe tí ye» nó. Káa yo kpónó a ndá nájú Sàrá, náa yo má bàkà i ñinó mbe 'vii ro 'bá wàa, yo delè 'ví si 'bè 'ví te gúku míti yo lá nó.

⁷ Yo tí ndá 'dakò delè 'ví 'vala ta ndá nawù yo gbí tó kpokèjì, yo te duù míti ndá nù mì yo, tacó ndú a ndá 'duù ñinó ta woti mì ndú me nji'dí. Yo delè 'ví te mì gbí muu yo éno máa, ndá nawù yo a ndá 'duù ñinó náa Mbírì je 'valá tí i-nambee ji yo gbaànjé ta ndú. Yo bàkà éno tacó wàa 'bí i 'ví nè kpokèjì bà nò bà 'deke tí yo mì Mbírì lá.

Yo kònò sé'i muu bà bàkà i ñinó dú nó

⁸ Ndòngbú có mì ye ji yo éno máa, yo 'dáá gí 'ví kořo káa gbèe có; 'bí ka yo má ta líkí'o tí wó, yo 'dáá gí 'ví dù ta líkí'o tí yo, o má volo tí wó gí, o delè 'ví volo tí yo 'dáá gí. Yo zè tí yo níkì gbí òkò tí yo go ndá ná'vindi, yo dù ta 'dè njembí yo, yo delè 'ví me tí yo tí i lá. ⁹ Yo 'ví ko mboo vò i ta vò i lá, 'duù má 'dè vò có gítí yo, yo 'ví tořo míti yo tí bàà; yo 'ví 'deke tí yo ji Mbírì máa, yí cù 'dè ngo cù wó míti ndá mbe bàkà vò i ta yo, ta ndá mbe 'dè vò có gítí yo, tacó Mbírì táánò tẹ'é tí yo a i tacó wàa yí 'ví cù 'dè ngo cù yí míti yo. ¹⁰ Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì éno máa,

«Duù ñinó ta go bà 'vala ta pètékè tàkòcò wó,

wàa 'bí i 'ví ba muu wó lá tí wó nó,

'ví kpolo tí mè wó á 'do tí vò có,

Yí delè 'ví nè nje wó á 'do tí bà 'dè tìrì.

¹¹ Yí 'ví 'visi muu wó á 'do tí bà bàkà vò i á gítí bà bàkà tó i.

Yí 'ví pà kpokèjì ñinó ta 'bí i mbe ba muu ndá 'duù ba tí wálá nó,

wàa yí 'ví nanaka muu wó á míti .

¹² Tacó ro Mbe tí ndoo ta o 'dáá gí ká ngbóó tí ndá 'duù ñinó mbe kù co tí jáá kpokèjì nó,

tù wó delè ká kácáá gbí nje ndá mbe kù 'deke tí ndú á káa yí 'visi kapí wó á gítí ndá mbe kù bàkà vò i gí.»

¹³ A 'di ká bà bàkà vò i ta yo, náa à má tí yo a go bà bàkà i ñinó mbe 'vii ro 'bá nó?

¹⁴ Káa yo kpèti kpónó má kù mbu ta rẹ mì i ñinó jáá kùro Mbírì nó, yí bà cù 'dè ngo cù wó míti yo gí. À má éno, yo 'ví cì gúku tí ndá 'duù lá, njembí yo delè 'ví mù gítí ndú lá.

¹⁵ Káa yo 'ví ùlù tí Bindi-Mbírì, tí Mbe tí yo, ta njembí yo gbaànjé. Yo delè ta o 'dáá gí 'ví dù ká léngé-lenge kù ù bà 'visi có jí ndá mbe 'vee yo gítí bà 'dè gbí nđerè i tí nó náa yo kù kořo có lí míti nó, káa yo 'ví 'dè jí ndú ta pètékè có, ta bà cì gúku tí Mbírì. ¹⁶ Delè ta ngbáràngà njembí yo, tacó wàa 'duù má 'dè có ñónókó míti yo, ndá 'duù 'ví te nó mí ro 'duù tí nó mbe 'dè vò có míti yo nó, tacó tó cè bà bàkà i mì yo ta rẹ mì Bindi-Mbírì.

¹⁷ Tacó à níkì a bà kònò sé'i muu bà bàkà i ñinó dú nó, náa à má a có mì Mbírì nó, co tí bà kònò sé'i muu bà bàkà lé-lè i. ¹⁸ Tacó Bindi-Mbírì táánò tí yè ta vò i mì wó gbaànjé kùro Mbírì wálá, cì ta bà gbaànjé cuki tacó vò i mì ndá mbe bàkà vò i 'dáá gí, tacó wàa yí 'ví kaa ndoo ya tí ji Mbírì. Áá táánò zi yí ta dùi wó, káa à gii 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó ta lílì wó, ¹⁹ náa yí gii ya tí gí bà ma Banga-Ngú-Có mì Mbírì jí ndá lílì ñinó gbí zàà nó. ²⁰ Ndá lílì tí nó náa lílì Bindi-Mbírì táánò ya gí bà ma Banga-Ngú-Có jí ndú gbí zàà nó a ndá lílì ndá 'duù tí nó táánò mbe kpò có mì Mbírì gí, ta o tí nó náa Mbírì táánò ù ta ndú kpòò, máa ndú bà 'visi muu ndú 'do tí ndá vò i mì ndú si Nówà kù bàkà gbà tacó bà 'vala ndá 'duù 'do tí gbolò ngo mù nó. À ta o tí nó 'vala 'do gbí òkò tí ndá

'duu to tí nó 'daá gí káa ndá 'duu vô-nje ta ô cuki. ²¹ Ngo táánò 'vala Nówà ta ndá 'duu tí nó ta yí gbí gbá nó go bà 'vala ndoo mi ngo ta bà caka tí ndoo ta rẹ̀ mi Bindi-Mbírì. Ngo bà caka tí ta rẹ̀ mi Bindi-Mbírì kú caka bẹ̀tí 'do me ká kápí kú ndoo cuki lá; ngo tí nó a i mbe kú 'deke tí wó jì Mbírì, tacó wàa yí 'ví si njembí ndoo 'ví dù ngbàrángà' i ta rẹ̀ mi bà 'vala ndi Bindi-Mbírì 'do gbí muu' dú wó, ²² mbe ya gí gbírì kú kí tí wó gbí kù' bì mi Mbírì tí gba mbe zogo ndá basilì ta ndá kpo-kpò bààci.

4

Yo 'ví kònò sé'i muu to tí nó go i mi Bindi-Mbírì

¹ À má éno, Bindi-Mbírì lẹ̀ táánò má kònò sé'i si yí kú 'vala muu to tí nó gí, yo 'dò kò yo mi to tí kpoò gítí bà kònò sé'i go ñìndi wó nó, tacó 'duu mbe kú kònò sé'i á muu to tí nó ta rẹ̀ mi Bindi-Mbírì nó si bà bàkà vò i mi to gí. ² À má éno, yo kpónó 'ví 'vala sè 'valá mi yo muu to tí nó me ta go bà mòkò tàkò ndá i muu to tí nó go i mi ndá vò 'vala lá, yo 'vala go có mi Mbírì. ³ Tacó bà ndá ña o tí nó náa yo táánò kú 'vala go i mi ndá mbe ò dúú kpokéjì bà bàkà nambeè ta Mbírì ni lá nó kpónó cee gí. Yo táánò kú 'vala ká dúú ènò gí kà ta 'bí i mbe kilí nje yo gí 'bá wálá, yo gbí ndá o tí nó kú dù ta go bà bàkà ndá vò i, 'valá mi yo táánò káa bà sa ta pe, ta bà pìi wo ta pe, ta bà tí pe, ta bà bàkà go có mi ndá sù mbírì. ⁴ Nje ndá 'duu ñìno mbe ò dúú kpokéjì bà bàkà nambeè ta Mbírì ni lá nó kpónó 'deè gítí ña ngú kpokéjì bà 'vala yo nó gí; ndú kú 'vee 'vé gbí òkò tí ndú ta kpééti ndú, máa, a yè káa yo kpónó 'vala ña bà 'vala ndò tí nó táánò mi yo ta ndá yì, náa yo kú bàkà káa ndá i sàkàmàa go i mi ndá nó gbí jìllì, lá nó wè? Tacó éno, ndú kú nì rẹ̀ yo. ⁵ Káa ndú wúnò bà 'deke ndá vò i mi ndú náa ndú kpónó kú bàkà nó gbaànjé-gbaànjé 'daá gí mi kùro 'duu tí nó kpónó mbe 'viindí tí wó gítí bà waa có mítí ndá 'valá ta ndá ku gí nó gí. ⁶ Tacó gbí nderè có tí nó náa àa táánò ma ta Banga-Ngú-Có jì ndá ku nó éno máa, àa táánò má waa có mítí ndú si ndú kú 'vala muu to tí nó gí, delè ndú 'ví 'vala go bà 'vala Mbírì.

Ndá mbe banda ndá i-nambeè mi Mbírì

⁷ Ndòngbú o kpónó dooko gí; à má éno, yo dù ta tó muu, yo delè 'ví dù ta njembí yo lèè tacó bà 'viindí tí yo gítí bà 'deke tí yo jì Mbírì. ⁸ Káa kpóló-kpolo có ngé ndii gí a ñìno máa, yo 'ví zè tí yo gbí òkò tí yo ñìkí maa, tacó tó bà zè tí kú si ndoo 'ví tojo ndá vò i tí nó náa ndá 'bí ká ndoo bàkà ta ndoo nó tí bàà mítí ndoo. ⁹ Yo 'ví te wìrì mítí ndá 'bí ka yo ta bà 'dè ngùrù-ngùrù có lá.

¹⁰ Mbírì njèè i-nambeè jì yo gbaànjé-gbaànjé 'daá gí gí. À má éno, yo bàkà nambeè jì ndá 'bí 'duu ta ndá ña i-nambeè tí nó náa yo 'de nó go i mi ndá tó mbe kú kpolo tí ndá i gbí galá nambeè mi Mbírì. ¹¹ Mbírì má wu mí gbí nje lo a bà 'dè có, wò 'ví ma có mi Mbírì ká goolá a yí tí Mbírì ká kú ma . Mbírì má wu jì 'duu a bà bàkà nèté ndá 'duu, 'duu tí nó 'ví bàkà ta wotí tí nó náa Mbírì je jì yí nó tacó wàa, ndá 'duu 'ví ùlù Mbírì gbí ndá i 'daá gí ta rẹ̀ mi Jézú tí Bindi-Mbírì. À ùlù Bindi-Mbírì tí mbe wotí kpòò ya tí ! Go-i-tí-nò.

Bà kònò sé'i go 'duu mi Bindi-Mbírì

¹² Nje yo 'ví 'deè gítí ña bà kònò sé'i tí nó náa yo kpónó kú kònò goolá a 'bí tende i ká kú bàkà tí nó lá, ndá ná'vìndí. ¹³ Yo dù ta tàkòcò yo pétékè'i, tacó bà dù yo tí ndá mbe kú gbo gbí bà kònò sé'i ta Bindi-Mbírì nó, tacó tàkòcò yo wúnò bà peteke ngé ndii gí ta o bà túbà ngba Bindi-Mbírì. ¹⁴ À tí yo a tó pá, náa ndá 'duu má kú go yo ta rẹ̀ mi Bindi-Mbírì nó, tacó ñìno kú túbà jì yo máa Bèrì mi ngba'o tí Bèrì-mi-Mbírì kuu tàkò yo. ¹⁵ Káa 'bí 'duu gbí òkò tí yo 'ví kònò sé'i muu bà zì ku lá, 'bí 'duu 'ví kònò sé'i muu bà ngbà i lá, 'bí 'duu 'ví kònò sé'i muu bà bàkà vò i lá, 'bí 'duu 'ví kònò sé'i muu bà yuu tí wó á gí gbí có ñìno ta rẹ̀ wó gbí wálá nó lá. ¹⁶ Káa 'bí 'duu gbí òkò tí yo má kònò sé'i muu bà dù tí mbe ùnje gítí Bindi-Mbírì, 'duu tí nó 'ví kú nó lá, yí 'ví ùlù Mbírì tacó rẹ̀ tí nó muu wò máa yí a mbe ùnje gítí Bindi-Mbírì nó. ¹⁷ Tacó o bà 'bità bà waa có kpónó yee gí; à kú 'bità bà waa có tí nó a i mítí ndá 'duu 'bá mi Mbírì. Káa à má kú 'bità bà waa có a i mítí ndoo, bà yee nje mítí ndá 'duu ñìno mbe biya bà ùnje gítí Banga-Ngú-Có mi Mbírì gí nó, bà dù go ña yè?

¹⁸ Káa à cu mí gbí wàràgà mí Mbírì máa,

«Bà 'vala ndá 'duu ñìno jáá kùro Mbírì nó má kpóló-kpolo, ndá 'duu ñìno ta Mbírì mi ndú wálá nó, ta ndá mbe bàkà vò i,

bà rì tí ña njè ngayi?»

¹⁹ A má éno, ndá 'duu ñìno mbe kú kònò sé'i ta rẹ̀ mi Mbírì nó 'ví bàkà tó i, ndú delè 'ví si lílì ndú mí 'bì mbe suu ndá i 'daá gí tí mbe kú kpolo tí cí mi wó.

5

Ndà 'duù mì Mbíri

¹ À má éno, ye kù 'deke tí ye jì ndá kpo 'duù gbí òkò tí yo, ye tí ka ndú kpo 'duù, tí mbe kù 'de yúco gítí bà kònò ndá sé'i mì Bindi-Mbíri, ye delè bà dù gbí ngba wó ta o bà gí yí wúnò ta ndá 'bí ka ye. Kòcò ye jì yo éno máa, ² yo 'ví gbà ndá rómbo tí nó mì Mbíri náa yí kaa ndú jì yo máa yo kpolo tí ndú nò me tacó máa à bàkà yo ta wotí gítí bà gbà ndú nò lá, yo gbà ndú 'do gbí 'dóó có mì yo gbí njembí yo; yo 'ví gbà ndú me tacó bà zò i gbí ndú lá, yo gbà ndú ta go bà gbà ndú tí yo; ³ yo 'ví bàkà i tí ndú me go bà bàkà i tí ndá i-zógó-zogo mì yo lá; yo dù tí ndá 'duù ñinó náa ndá rómbo tí nó 'ví mèlè ndi tó cè bà bàkà i mì yo. ⁴ Bindi ta o tí nó náa gbolò Mbe gbà rómbo bà gí wúnò nó, yí bà ko mboò nètè mì yo jì yo ta ngba'o ñinó jé mbe me mèrè-mèrè lá nò.

⁵ Ndá 'vii delè 'ví si ndá mbe òò rí kuro jì ndú tí i. Wàa yo 'dáá gí 'ví bàkà di tí gbí òkò tí yo lá, tacó có mì Mbíri máa,

«Có mì Mbíri toko ta ndá mbe kù mba tí ndú lá,

káa yí kù bàkà nambeè jì ndá mbe si tí ndú tí i lá.»

⁶ À má éno, yo si tí yo tí i kuro Mbíri tí gba mì yo lá, wàa a yí ká 'ví bàkà yo tí i ta o mì wó náa à gbí njembí wó. ⁷ Yo kpili ndá i tí nó mbe kù mù njembí yo nó 'dáá gí jì yí, tacó a yí ká kù kpolo tí yo. ⁸ Yo si muu yo 'ví dù ngbáràngà'i, tacó Gba-vò-i tí mbe kù jòò gbí có ta yo kpónó kù jèlè to go siingii mbe kù rēngà kù pà 'duù tacó bà zi yí. ⁹ Yo tè gí tàkò có mì wó lá; yo tee njembí yo mítí Mbíri tí kpoò, tacó yo òò nì gí máa, ndá ná'vindi yo mbe ùnje gítí Bindi-Mbíri cee muu to tí nó 'dáá gí kù kònò káa gbèe ña sé'i tí nó náa yo kpónó kù kònò nò. ¹⁰ Káa yo má kònò sé'i tí nó ta làmbu o gáa éno gí, à ká a 'dóó yí tí Mbíri tí nó tí mbe nambeè táánò mbe tè'é tí yo gí gbí ngba'o ñinó mbe cee lá ta rē mì Bindi-Mbíri no ká kèjì gí bà gbí búlù tí yo, à ká a yí ká bà si yo 'ví te duù mítí njembí yo, à delè ká a yí ká bà je wotí jì yo. ¹¹ Mbíri 'ví dù tí gba ká dúú bà ya tí ! Go-i-tí-nò.

Ndòngbú 'vé

¹² Ye kù tuu a Silivánò tí nó náa ye òò yí gbí njembí ye tí ná'vindi mbe kù tee njembí wó 'dáá gí mítí Mbíri nó, ta wáràgà tí nó jì yo. Ye cu ndò wáràgà tí nó jì yo tacó bà je wotí jì yo, delè tacó bà 'dè có jì yo gítí yúco kpokèjì bà bàkà nambeè mì Mbíri náa yo kpónó gbí nó.

¹³ Ndá mbe kù kili ta rē mì Bindi-Mbíri gbí gbata Babilóniyà káa, náa Mbíri cu 'bì wó mítí ndú ká go bà cu 'bì wó mítí yo, giì je 'vii mì ye Márikò, 'vee yo ngé ma. ¹⁴ Yo 'vee tí yo gbí òkò tí yo ta bà òlò gbí tù yo ta njembí bà zè Mbíri.

Mbíri 'ví si yo ndá mbe kù kili ta rē mì Bindi-Mbíri 'dáá gí 'ví dù nìkì maa.

BÀ SÓ PÌYÉTÒRÒ

Bà só bà cu wàràgà mì Piyétòrò

¹ Nìno a ye tí Simónè Piyétòrò tí bòò, delè tí tú, mì Jézù tí Bindi-Mbìrì ká kù cu wàràgà tí nó jì yo tí ndá 'duù tí nó náa Mbìrì wu bà ùnje gítí wó tí Mbìrì jì yo 'ví ká 'ví go ñìndi ze, á ta rẹ̀ mì Mbìrì mì ndoo tí Jézù, tí Bindi-Mbìrì, tí mbe 'vala ndoo, tí jáá 'duù, mbe bàkà 'bè gbí òkò tí ndá 'duù lá nó gí. ² Cò gbí njembí ye éno máa, Mbìrì 'ví si nambeè mì wó 'ví dù kù jò jì yo, yí delè 'ví si njembí yo ta o 'dáá gí 'ví dù ká 'dèè kpóó á 'do gbí bà ñò Mbìrì, delè ta bà ñò Jézù tí Mbe tí ndoo, mì yo ni ngbàrángà'.

Bà 'vala go i mì ndá mbe kù ru ndi Mbe tí ndoo

³ Mbìrì 'do gbí 'dóó wotí mì wó kaa ndá i ñìno mbe si ndoo 'ví 'vala go có mì wó tí Mbìrì nó jì ndoo, 'do gbí có bà ñò 'duù tí nó mbe tè'è tí ndoo ta nambeè mì wó gí gbí ngba wó tí Mbìrì nò. ⁴ Mbìrì kaa ndá kpo-kpò kpóló-kpolo i-nambeè tí nó jì yo tí ndá i mbe ci yo gítí bà kù'ba 'do tí ndá i ñìno mbe kù volo to tí nó nò, tacó wàa yo 'ví dù gbí òkò tí ndá 'duù tí nó mbe je tú yì tí Mbìrì nò.

⁵ Nìno a gbí nderè có tí nó náa yo 'ví kili ta ndòngbù wotí mì yo, wàa yo 'ví gbo bà tee njembí yo mítí Mbìrì mí nje bá, ta bà dù tí ndá tó 'duù; ⁶ yo 'ví gbo bà dù tí ndá tó 'duù mí nje bá, ta bà ñò Mbìrì ni ta njembí yo; yo 'ví gbo ndá bà zèè njembí mí nje bá, ta gbèè njembí; ⁷ yo 'ví gbo gbèè njembí mí nje bá, ta bà bàkà go có mì Mbìrì; yo 'ví gbo ndá bà bàkà go có mì Mbìrì mí nje bá, ta bà zè tí yo gbí òkò tí yo ñìki go ndá ná'vìndí; yo 'ví gbo ndá bà zè tí yo ñìki go ndá ná'vìndí, ta bà zè ndá 'bí 'duù ta njembí bà zè Mbìrì. ⁸ Ndá i tí nó náa ye 'deke ndú jì yo nò má kuu mì yo túkà'i, ndú bà si yo 'ví dù tí ndá sù 'duù ta i gbí yo wálá nò wálá. Ndú bà si yo 'ví ñò Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbìrì ni. ⁹ Káa ndá i tí nó náa ye 'deke ndú jì yo nò má mì 'duù wálá, yí a mbe sù ro, mbe zeke' o dí tà lá. Yí delè a 'duù ñìno mbe ò-bà-mbí ndá ká vò i mì wó náa à caka ndú gí nó gí.

¹⁰ À má éno, ndá ná'vìndí ye, yo bàkà ndootí tacó bà tubà éno máa, Mbìrì táánò tè'è tí yo, bindi yí gù ruka yo gí. Yo má bàkà ndá i tí nó náa ye 'deke ndú jì yo nò gí, yo bà ne 'do tí jáá kpokèjì wálá, ¹¹ Mbìrì delè bà njaa njekèjì ngàa jì yo tacó bà dù tí ndá bòò-gba mì Jézù, tí Bindi-Mbìrì tí Mbe tí ndoo tí mbe 'vala ndoo dúú bà ya tí.

¹² À má éno, ye ta o 'dáá gí bà dù kù 'va mbi yo gítí ndá i tí nó. Yo tà kpèti má ñò ndú ni sàà kùro gí, yo delè tà kpèti má kù co ká ndíri tí kpokèjì mì yúco. ¹³ Ye kojo có máa áá mì ye a nderè tacó bà dù kù 'va mbi yo gítí ndú kpónó si sè bà ro ye kuu tí nó, ¹⁴ tacó ye ñò ni gí máa ye kpónó gí tí rì-'dè'o gí, tacó Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbìrì 'dè jì ye ngbàrángà' gí. ¹⁵ Káa ye bà kili sè wotí mì ye tacó bà tubà ta kpokèjì bà si mbi yo 'ví dù tí ndá i tí nó á bindi bà ya ye gí tàkò ndá ká gù ye.

Ze táánò ñò ngba Bindi-Mbìrì ta ro ze gí

¹⁶ Ze táánò cè jì yo me cè tìrì náa ze 'di 'do gbí nje 'bí 'duù ta o tí nó náa ze 'dè ta có jì yo gítí wotí, delè ta có gítí bà gí mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbìrì nó, lá. Ze táánò ñò wotí mì wó ta 'dóó ro ze. ¹⁷ Tacó ta o tí nó táánò náa Mbìrì Buu te ta duù mítí Jézù, yí delè je ta wotí jì yí nó, ze gù 'di kòcò Gba-gbìrì kù 'dè có máa, «Jìno a 'Vii mì ye tí wù-gbì-ré ye, náa tàkòcò ye peteke gítí wó ngé ndii gí,» nó, ¹⁸ ze 'di kòcò Mbìrì ta o tí nó kù 'dè có 'do gbìrì gí, tacó ze ta o tí nó ta ndá Jézù pí gú tí nó tí bándò mì Mbìrì nò. ¹⁹ Tacó éno, kponje nje ze gítí có mì ndá ká mbe 'dòkò có mì Mbìrì wálá. Yo má 'di có tí nó, áa bà ñìki jì yo ngé ma. Tacó có mì ndú go wu mbe kù zii nje kùpò gbí 'dì'di'o, mbe kù zii yee tí o bà co dōngú ta nje yé yee tí bà too yé, kù gbí njembí yo. ²⁰ Kpédélé có náa yo 'ví te mí gbí muu yo a ñìno máa, 'bí có mì ndá ká mbe 'dòkò có mì Mbìrì gbaanjé gbí wàràgà mì Mbìrì náa 'duù 'ví 'dè gbí go 'dóó có mì wó mbe ñìki tí wó nò wálá. ²¹ Tacó 'bí có mì ndá mbe 'dòkò có mì Mbìrì náa ndú cu mí gbí wàràgà mì Mbìrì mbe gí 'do gbí muu ndú nò gbaanjé wálá. Ndú 'dè ndá có tí nó 'dáá gí ká ta wotí mì Bèrì-mi-Mbìrì mbe gí 'do mì Mbìrì.

2

Ndá sù mbe nibà i

¹ À kpèti ká éno, ndá 'duù tí nó táánò mbe bàkà tí ndú tí ndá mbe 'dòkò có mì Mbìrì nó oloko gí gbí ngba rì 'do ká gbí òkò tí ndá 'duù, jé ká go ñìno náa ndá mbe bàkà tí ndú tí ndá mbe nibà i kèjì gí bà oloko gí gbí ngba rì 'do gbí òkò tí yo nó. Ndá 'duù tí nó náa ndú kèjì gí bà bàkà tí ndú tí ndá mbe nibà i nò, bà gí ta vò sù ña bà nibà i mì ndú

nò tàbèngiì. Ndú delè bà 'boo mbe tí ndoo tí mbe sì ndú nó gí; bà 'boo mbe tí ndoo nó a i mbe ngo've bà ja vò i gítí ndú. ² Kpèti ká ènò, ndá 'duu me mbè bà tè gí tàkò có mi ndú ta ndá i-nò mi ndú náa ndú kèji gí bà bàkà nò, bindi rẹ̀ kpokèji mi yúco bà giì volo 'do gbí có mi ndú. ³ Gbolò njembí ndá 'duu tí nò náa ndú kèji gí bà bàkà tí ndú tí ndá mbe nibà i nò bà te ndú gítí bà zò yo karaka gí. Káa wu 'dèè 'do nje có tí nó náa Mbíri waa míti ndú sàà gí nó lá; à gítí bà mi ndú delè me kponje lá.

⁴ Mbíri táánò sí ndá basili mi wó mbe bàkà vò i nó sínò lá. Yí 'vaka ndú gí gbí zàà á tí bàndò mi ndá vò 'duu gbí 'dí'di'o, gbí nji wú kú ù ta ndi o bà waa có míti ndú. ⁵ Ta o tí nó táánò náa Mbíri ziki ta ndá vò 'duu muu to tí nó 'daá gí ta gbolò ngo mù nó, yí si tí 'vála káa Nówà, tí mbe kú ma có ji ndá 'duu máa, ndú co tí jáá kpokèji nó, giì je ndá 'duu vò-nje só toko míti wó.

⁶ Ta o tí nó táánò náa Mbíri doo ta ndá 'duu gbí ndá gbata Sòdómà ta Gòmórà 'daá gí ta wu búduú nó, yí bàkà ènò tacó waa ndá 'duu ñinó ta có bà bàkà vò i gbí njembí ndú nó 'ví nò ta mbèlè bà bàkà vò i ta ọ̀ ndú. ⁷ Mbíri 'vala 'do gbí òkò tí ndá 'duu tí nó náa yí doo ndú nò káa Lóti, tacó yí yuu tí wó gí gbí ndá i-nò mi ndá 'duu tí nó náa Mbíri doo ndú nó lá. ⁸ Njembí Lóti, tí tó 'duu mbe kú 'vala gbí òkò tí ndá vò 'duu tí nó táánò kú milisè ta ri 'daá gí ta bà zeke ndá vò i tí nó náa ndú kú bàkà nò. ⁹ Mbíri bàkà ènò tacó bà túbà ènò máa, kpokèji bà 'vala 'duu ñinó mbe kú bàkà go có mi yí nó 'do gbí ndá i ñinó mbe kú yòngò yí gí gbí vò i nó kuu mi yi; bindi yí giì da 'bò míti kò ndá 'duu ñinó mbe kú co tí lókó-loko kpokèji nó kú ù ta ndi o bà waa có míti ndú. ¹⁰ Mbíri bàkà ènò kpolo ma tacó tí ndá 'duu ñinó mbe te njembí ndú gá'daá míti ndá i zuu mi ndú mbe níki tí ndú tí ndá mbe kú njo 'di ta có mi wó tí Mbíri nó.

Ndá sù mbe nibà i tí nó wu gbí i lá, ndá bàkà tí ndú tí ndá cèe 'duu ngé ndii gí, ndú delè te duu míti ndá banga i tí nó gbíri nó lá. ¹¹ Káa à kpèti káa ndá basili mi Mbíri náa woti tí ndú me gbolò ndii ndá 'duu tí nó mbe bàkà tí ndú tí ndá mbe nibà i gí nò, ndú jé waaka có ta rẹ̀ ndá 'duu tí nó á kuro Mbíri lá. ¹² Káa ndá 'duu tí nó mbe bàkà tí ndú tí ndá mbe nibà i nò kú bàkà i go ndá nò gbí jilí ta muu tí ndú wála, náa à jò ndú tacó bà zèè ndú, waa à 'ví ziki ndú nò. Ndú kú 'dè có ñónókó gítí ndá i ñinó náa ndú 'di gbí ndú lá. Ndú bà mi go bà mi ndá nò. ¹³ Mbíri bà ko mboo ndá vò i mi ndú náa ndú kú bàkà nò delè ká ta vò i. I ñinó mbe me líki tí ndú nó a bà ja kpá á 'do tí ndá niì gbí ngbàa ri. Ndá cè bà bàkà i mi ndú 'daá káa ndá i-nò. Ndú delè a ndá vò mbe ri mbe kú volo rẹ̀ yo, náa yo má toko bà zò i-ci-ci ta ndú nò, ¹⁴ tacó ọ̀ ndú ta o 'daá gí ká ródó-ro'doo gí ta kpá tí ndá niì. Ndú a ndá mbe kú ri gbí tù ndá 'duu ñinó ta njembí ndú fúlà-fúlà nò. À kpo njembí ndú ta go'i yú ngbóo gí, Mbíri delè i njà míti ndú gí. ¹⁵ Ndú biya bà 'di yúco mi Bindi-Mbíri gí, kú 'di a 'vére mi 'dakò tí nó tí Báláámú táánò mbe kú zò 've i mi ndá 'duu, ta rẹ̀ bu wó a Bè'óre. ¹⁶ Báláámú tí nó táánò tí mbe 'dè kòcò, náa Mbíri táánò je woti bà 'dè có go i mi 'duu ji kècè mi wó, bindi kècè tí nó giì 'dè gbí i-má mi wó náa yí tí Báláámú kú bàkà nó ji yí nò.

¹⁷ Ndá 'duu tí nó mbe bàkà tí ndú tí ndá mbe nibà i nò go guù ngo ta ngo gbí wála, ndú delè go kùlù mù mbe kú te gbí pipiri ká sínò káa mù ni lá, káa Mbíri 'viindi bàndò kú ù ta ndi ndú mí gbí 'dí'di'o ñinó njikirií nó gí. ¹⁸ Ndú kú mòò ọ̀ ndú ta bà dè ndá bodo có kú ri ta gbí tù ndá 'duu ñinó mbe njaanga mi ri ndú 'do gbí vò i tí ngú nò. ¹⁹ Ndá 'duu tí nó mbe bàkà tí ndú tí ndá mbe nibà i nò, kú ci ndá 'duu ta 'vére máa, ndú bàkà go có mi ndú gbí njembí ndú, káa vò i da 'bò míti kò ndú ñindi ndú gí. Tacó 'duu ta o 'daá gí a i-zógó-zogo mi i ñinó mbe gèè bè mí muu wó gí nò. ²⁰ Káa 'duu ñinó mbe biya ndá vò i tí nó muu to tí nó gí tacó náa yí nò Mbe tí ndoo tí mbe 'vala ndoo Jézu tí Bindi-Mbíri ni gí nò, má ùnje gítí ndá vò i tí nó káká'i, ndá vò i tí nó bà gèè bè ndú mí muu wó ndii ñinó sàà á kuro nó gí. ²¹ À delè ngbá níki mi nja 'duu tí nó káa bà nò Bindi-Mbíri ni kpokoo gí lá, co tí bà nò yí ni gí bindi yí giì dele ndi wó káká'i gí bà ùnje gítí ndá vò i. ²² Tacó nja ñinó náa nja 'duu tí nó bàkà nò ká go có tí nó máa, «Bò dele ndi wó là gaà mi wó,» nò. À delè go có tí nó máa, «Kàdùrùkù náa à caka tí wó gí dele ndi wó gí bà mèrèkè tí wó gbí bétù,» nò.

3

Bà gí Bindi-Mbíri káká'i wùndò

¹ Ñinó kpónó a bà só bà cu wàràgà mi ye ji yo, ndá tó kómbe ye. Ye cu mí gbí ndá wàràgà tí nó sósò'ò nò a có tacó bà je woti ji yo, tacó bà kojo cèe có gbí muu yo tacó bà 'va mbí yo, ² tacó waa mbí yo 'ví dù tí ndá có tí nó náa ndá tó mbe 'dòkò có mi Mbíri 'dè sàà nò, delè tacó bà 'va mbí yo gítí có mi Mbe tí ndoo tí mbe 'vala ndoo, náa yo 'di 'do mi ndá mbe kú ma có mi Mbíri ji yo nò.

KPÉDÉLÉ JÒVÁNÌ

Kpédélé bà cu wàràgà mì Jòvání

Có mì Mbìrì gí tí 'duù gí

¹ 'Bí i náa yí táánò sàà kuu tí kùro bà suu to tí nó, náa ze 'di kòcò wó gí, ze delè gii ò yí ta 'dóó ɾo ze gí, ze ò yí gí, ze delè gii tee 'bì ze mítí wó gí, i tí nó náa ndoo kpónó kèjì gí bà 'dè có gítí nó a Có, tí 'Válá. ² Ta o tí nó táánò náa 'Válá tí nó tà bà tí wó nó, ze ò yí gí; tacó ènò, ze kù 'dè nó a yúcó gítí wó jì yo. Ze kù ma nó a có gítí 'Válá ò yí mbe cee lá, táánò mbe kù dù a i mì ndú ta Buù, náa à gii túbà tí wó jì ndoo nó. ³ Ze kù ma nó a có i ò yí ò náa ze ò ta ɾo ze gí nó jì yo. Ze delè kù 'vanda jì yo nó a ndi ndá có ò yí ò náa ze 'dì gí nó. Tacó wàa, yo 'ví nì ta kaà á ta ze, á go bà nì kaà mì ze á ta ndá Buù ta 'Vii mì wó tí Jézù, tí Bindi-Mbìrì nó. ⁴ Ze kù cu wàràgà tí nó jì yo tacó bà tò muu líkí'o tí nó tí ze nó.

Bà nò nó gbí ngba'o

⁵ Có tí nó náa ze kù ma jì yo éno máa, Mbìrì a Ngba'o; 'dí'di'o tí bàndò tí nó ta yí tí nó ngé gí wálá, nó, a có náa a 'Vii mì wó tí Mbìrì ká 'dè jì ze. ⁶ Ndoó má 'dè có máa ndoo a ndá kómbe wó, káa ndoo kù 'vala gbí 'dí'di'o, ndoo kù 'dè a 'vèrè, ndoo delè kù 'vala me jáá lá. ⁷ Káa ndoo má kù 'vala gbí ngba'o, á go ò yí náa yí tí Mbìrì kù 'vala gbí ngba'o nó, gbí éno máa, có gbí njembí ndoo 'dáá ká gbaànjé, delè mbelè Jézù tí 'Vii mì wó tí Mbìrì caka ndá vò i mì ndoo 'dáá gí gí.

Bà njèè gbí tí ndoo ta vò i

⁸ Ndoó má 'dè có éno máa, vò i mì ndoo wálá, gbí éno máa, ndoo kù ee a ndi tí ndoo. Ndoó delè kù biya a bà ùnje gítí yúcó. ⁹ Káa ndoo má yù gbí ndá vò i mì ndoo jì Mbìrì, yí bà je à-cee-gí jì ndoo gítí ndú 'dáá gí gí. Tacó yí me mbe 'buuku muu i mì 'duù lá, yí delè me mbe bàkà i co tende 'do tí ndi ngo nje wó lá. ¹⁰ Ndoó má 'dè có éno máa, ndoo jé bàkà vò i lá, gbí éno máa, ndoo kù go a 'vèrè tí Mbìrì, gbí delè éno máa, có mì wó gbí njembí ndoo wálá.

2

Bindi-Mbìrì tí mbe koni ndoo

¹ Ye kù cu wàràgà tí nó jì yo, tacó wàa yo 'ví bàkà vò i lá, ndá víi 'vii mì ye. Káa 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo má bàkà vò i, mbe tí muu ndoo kùro Bu ndoo kuu tí . Yí a Jézù tí Bindi-Mbìrì, tí 'duù jáá kùro Mbìrì. ² Yí tí Bindi-Mbìrì a 'duù tí nó náa Mbìrì je à-cee-gí gítí ndá vò i mì ndoo ta rẹ̀ mì wó. Káa Mbìrì je à-cee-gí me ká gítí ndá vò i mì ndoo cuki lá, yí delè je gítí ndá vò i mì ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí.

Yo 'di ndá có mì Mbìrì

³ Ndoó má kpòlo tí ndá có mì Mbìrì gí, gbí éno máa, ndoo ò yí nì gí ta kponje gítí wálá. ⁴ 'Duù má 'dè có éno máa yí ò yí Mbìrì nì gí, káa yí kpòlo tí ndá có mì Mbìrì lá, 'duù tí nó a mbe 'vèrè. ⁵ 'Duù má kpòlo tí ndá có mì Mbìrì gí, yí a 'duù mbe zè Mbìrì nìkì ta njembí wó gbaànjé. ⁶ 'Duù má 'dè có máa yí kù 'vala ta rẹ̀ mì Mbìrì, 'duù tí nó 'ví 'vala káa ò bà 'vii ndò mì Bindi-Mbìrì.

⁷ Có tí nó náa ye kù cu mí gbí wàràgà jì yo nó me ngú có lá, ndá nambe ye. Ye kù cu jì yo a ká có, náa yo 'di sàa 'do tí o bà 'bità bà suu to tí nó gí. ⁸ Káa à má gbí 'bí ò yí kpokèjì, ye kù cu jì yo a ngú có. À kù ò yí ngú có tí nó nì tí yúcó mítí Bindi-Mbìrì, à delè kù ò yí nì mítí yo. Tacó bà 'dí'di'o kpónó kù dá-da, cèe ngba'o kpónó kù tòngbaa. ⁹ 'Duù má 'dè có máa yí kù 'vala gbí ngba'o, káa yí dù kù sogo ná'vindí wó, 'duù tí nó kù 'vala gbí 'dí'di'o kálásè. ¹⁰ 'Duù má zè ná'vindí wó nìkì maa, 'duù tí nó kù 'vala a i gbí ngba'o, ta 'bí i mbe si yí 'ví bèè ɾo Mbìrì nó wálá. ¹¹ Káa 'duù mbe kù sogo ná'vindí wó kù 'vala a i gbí 'dí'di'o, yí kù nó ká dúú ènò gí ká gbí 'dí'di'o, yí ò yí 'dóó dúú kpokèjì bà ya yí lá, tacó 'dí'di'o 'di ɾo wó gí.

¹² Ye kù cu wàràgà tí nó jì yo tí ndá 'vii mì ye, tacó Mbìrì je à-cee-gí jì yo gítí ndá vò i mì yo ta rẹ̀ mì Bindi-Mbìrì gí. ¹³ Ye kù cu wàràgà tí nó jì yo tí ndá bu ndá 'vii, tacó yo ò yí 'duù tí nó mbe kù 'vala 'do tí o bà 'bità bà suu ndá i nó gí. Ye kù cu wàràgà tí nó jì yo tí ndá 'vii-'dakò, tacó yo kpò nje Vò-'duù-tí-nò gí. ¹⁴ Ye kù cu wàràgà tí nó jì yo tí ndá bu ndá 'vii, tacó yo ò yí 'duù tí nó mbe kù 'vala 'do tí o bà 'bità bà suu ndá i nó nì gí. Ye kù cu wàràgà tí nó jì yo tí ndá 'vii-'dakò, tacó wotí kuu tí yo, delè tacó có mì Mbìrì kuu gbí njembí yo, tacó yo kpò nje Vò-'duù-tí-nò gí.

¹⁵ Yo 'ví toko nambeè ta to tí nó lá, yo delè 'ví tee njembí yo mítí ndâ i muu to tí nó lá. Tacó 'duu má zèè to tí nó ta 'bí wó sósò'ò, yí bà kù a 'bí 'bí wó tacó bà zèè ta Buù? ¹⁶ Tacó ndâ i muu to tí nó 'dáá gí: ndâ vò i ñinó ta go ndú tí ndâ 'duu, ta ndâ i ñinó ta go bà ñò ndú ta ɾo ndâ 'duu tí ndú, ta ndâ i ñinó mbe kù mba ndâ 'duu muu to tí nó 'dáá gí, me ndâ i mì Buù lá, ndú a ndâ i mbe 'do muu to tí nó; ¹⁷ káa to tí nó, ta ndâ i muu to tí nó 'dáá gí ta go ndú tí ndâ 'duu nó, a ndâ wiɾi, káa 'duu ñinó mbe kù bàkà go có mì Mbíri nó bà cì wálá.

Yo kpolo tí yo 'do tí ndâ sú bindi-Mbíri

¹⁸ Ndâ 'vii mì ye, ndòngbú o kpónó dooko gí. Áá táánò 'dè có ji yo gí, máa, mbe jòò gbí có ta Bindi-Mbíri kpokèji, káa ndâ mbe kù jòò gbí có ta Bindi-Mbíri kpónó yee gí; tacó ènò, ndoo ñò ni ènó máa, ndòngbú o yee gí mítí bà gí ndâ mbe kù jòò gbí có ta Bindi-Mbíri. ¹⁹ Ndâ 'duu tí nó mbe kù jòò gbí có ta Bindi-Mbíri nò oloko 'do ká kuu gbí òkò tí ndoo, káa ndú táánò me ndâ 'duu mì ndoo lá; tacó ndú táánò má a ndâ 'duu mì ndoo, ndú bà dù ta ndoo gí. Káa bà oloko ndú á 'do tí ndoo nò kù tubà ngbáràngà'i ènó máa ndú me ndâ 'duu mì ndoo lá. ²⁰ Káa yo kpónó 'dáá gí a ndâ duu ñinó náa Bèri-mi-Mbíri gí gí muu yo gí; à má ènò, yo 'dáá gí ñò yúcó ni gí. ²¹ Ye kù cu wáràgà tí nó ji yo me tacó máa yo ñò yúcó ni lá nò lá, yo ñò yúcó ni sàà gí, yo delè gii ñò ni gí máa, yúcó jé jò 'vére lá. ²² Káa mbe 'vére a 'di? Mbe 'vére a 'duu ñinó mbe 'dè có máa, Jézú me Bindi-Mbíri lá. Yí a mbe kù jòò gbí có ta Bindi-Mbíri. Yí a mbe 'boo Buù, yí delè a mbe 'boo 'Vii. ²³ Tacó 'duu má biya bà ùnje gítí 'Vii gí, gbí ènó máa yí biya bà ùnje gítí Buù gí, tacó 'duu má ùnje gítí 'Vii gí, yí ù nò a nje gítí Buù gí. ²⁴ Yo kpolo tí có tí nó náa yo 'di nó 'do tí bà 'bità mí gbí njembí yo. Yo má kpolo tí có tí nó náa yo 'di nó 'do tí bà 'bità mí gbí njembí yo gí, yo bà 'vala ta o 'dáá gí toko ta ndâ 'Vii ta Buù gí. ²⁵ Káa ñinó a i tí nó náa à káa 'dóó Bindi-Mbíri ká ci ndoo gítí, 'tí 'valá ñinó mbe cee lá nò.

²⁶ Ye kù cu wáràgà tí nó ji yo a i tacó tí ndâ 'duu tí nó mbe kù paa ta bà co ta yo tí lókó-loko kpokèji nò. ²⁷ Káa à má gítí yo, Bindi-Mbíri je Bèri ji yo gí. Káa Bèri mì wó má kuu gbí njembí yo, nɾeɾè bà nibà i mì 'bí 'duu ji yo wálá. Tacó Bèri kù nibà ndâ i 'dáá gí ji yo, káa Bèri kù ni a bà yúcó, yí nibà 'vére lá. À má ènò, yo 'di có mì Bèri, wàa yo 'ví dù toko ta Bindi-Mbíri.

²⁸ Nògí, yo 'vala ta rè mì Bindi-Mbíri, ndâ 'vii mì ye, tacó wàa, gúku wó 'ví bàkà ndoo ta o bà gí yí lá, ndoo delè 'ví 'visi kapí ndoo gítí wó ta nò ta o bà gí yí lá. ²⁹ Yo má ñò ni gí máa, Mbíri a 'duu jáá, yo delè bà ñò ni gí máa, 'duu ñinó mbe kù co tí jáá kpokèji nó a 'vii mì Mbíri.

3

Bà 'vala go ndâ 'vii mì Mbíri

¹ Yo ñò káa tó ña bà zè tí tí nó náa Buù kù zè ta ndoo náa rè ndoo tí kpónó a ndâ 'vii mì Mbíri nó gí. Káa à má ta bà 'dè ta yúcó, ndoo a ndâ 'vii mì Mbíri. Ndâ 'duu muu to tí nó ñò ndoo ni lá, tacó ndú ñò Mbíri ni lá. ² Ndoò kpónó a ndâ 'vii mì Mbíri, ndâ kpóló-kpolo kómbe ye. Káa có ñinó mbe si ndoo kù koɾo có ká wii nó a ñinó máa, ndoo wúnò bà dù tí ndâ yè wè? Káa ndoo ñò ni gí máa, ndoo wúnò bà dù go Bindi-Mbíri ta o bà gí yí. Ndoò bà ñò yí ta kábà tí wó, ta 'bí i mbe gboo 'do tí wó wálá. ³ 'Duu mbe kù koɾo có lì mítí Bindi-Mbíri kù si njembí wó 'ví dù ngbáràngà'i, á go njembí Bindi-Mbíri.

Bà mò tí 'do tí vò i

⁴ Vò i mì 'duu ñinó mbe kù bèè ɾo Mbíri nó a bà ñò yúcó ni lá, tacó bà bèè ɾo Mbíri a bà ñò yúcó ni lá. ⁵ Yo ñò ni gí máa, Bindi-Mbíri táánò gí a i tacó bà ɾo ndâ vò i mì ndâ 'duu, káa vò i gbí njembí wó ghaànjé wálá. ⁶ À má ènò, 'duu mbe kù 'vala ta rè mì Bindi-Mbíri bèè ɾo Mbíri lá; 'duu mbe kù bèè ɾo Mbíri ñò Bindi-Mbíri ta ɾo wo lá, yí delè ñò yí ni lá. ⁷ Yo si 'bí 'duu 'ví eendi yo lá, ndâ víi 'vii mì ye. 'Duu ñinó mbe kù bàkà i dú nó a 'duu jáá kùro Mbíri, á go Bindi-Mbíri tí 'duu jáá kùro Mbíri. ⁸ 'Duu má waa 'do tí bà bèè ɾo Mbíri lá, 'duu tí nó a 'duu mì Gba-vò-i, tacó 'do tí o bà 'bità bà suu to tí nó sí gbí bà bèè ɾo Mbíri mì Gba-vò-i wálá. Káa 'Vii-mi-Mbíri táánò gí gí muu to tí nó a i tacó bà zi nje ndâ nètè mì Gba-vò-i. ⁹ 'Duu ñinó náa a Mbíri ká jò yí nò bèè ɾo Mbíri lá, tacó mbelè Mbíri kuu gbí mbelè wó. Yí bèè ɾo Mbíri lá, tacó a Mbíri ká jò yí. ¹⁰ 'Bè gbí òkò tí ndâ 'vii mì Mbíri ta ndâ 'vii mì Gba-vò-i kuu ngbáràngà'i nò: 'Duu ñinó mbe bàkà i ñinó dú nó lá, me 'vii mì Mbíri lá. 'Duu ñinó delè mbe zè ndâ ná'vindi wó niki lá nó, me 'vii mì Mbíri lá.

Yo kpolo tí ndâ có mì Mbíri

¹¹ Cò tí nó náa yo táánò 'di kpédélé'i nó a cò tí nó máa, ndoo 'ví zè tí ndoo gbí òkò tí ndoo nìkì maa nò. ¹² Ndoos 'di me cò gítí bà dù go 'dakò tí nó tí Kàyínò, tí 'duù mì Vò-'duù-tí-nò, táánò mbe waa tàkòcò ná'vindí wó Àbélè nó, lá. ¹³ Ndá 'duù má kù sogo yo, yo 'ví sí tí ngù í lá, ndá ná'vindí ye, nje yo delè 'ví 'dèè gítí lá. ¹⁴ Ndoos nò ni gí máa, ndoo co 'do gbí ku gí 'v alá gí. Kponje gítí cò tí nó wálá, tacó ndoo kù zè ndá ná'vindí ndoo nìkì maa. 'Duù mbe kù sogo ndá ná'vindí wó kù 'vala gbí ku. ¹⁵ 'Duù mbe kù sogo ndá ná'vindí wó a mbe zi ku, káa yo nò ni gí máa, 'v alá n̄n̄o mbe cee lá nó m̄ mbe zi ku wálá. ¹⁶ Ndoos kù n̄o bà zè tí n̄kì maa ni m̄tí bà cì Bindi-Mbírì tacó tí ndoo. À má éno, kòzò tí ndoo delè 'ví cì tacó tí ndá ná'vindí ndoo. ¹⁷ 'Bí 'duù ta ndá í kuu mì wó muu to tí nó má n̄o 'bí ná'vindí wó ta yè tí wó káa yí ḡi biya cò gítí bà koni yí ḡi, cò gítí bà zè Mbírì n̄kì maa bà dù gbí njembí 'duù tí nó ta n̄a k̄pokèjì nḡayì? ¹⁸ Nambeè-nje me cèe nambeè lá, ndá v̄ií 'v̄ií! Cèe nambeè a bà zè tí n̄kì maa náa à kù n̄o ni m̄tí cè bà bàkà í mì ndoo.

¹⁹ Bà bàkà n̄etè gítí nambeè a i mbe kù si ndoo 'ví n̄o ni éno máa, ndoo kù co tí k̄pokèjì mì yúco. N̄n̄o a i mbe si njembí ndoo 'ví dù l̄èè k̄p̄ro Mbírì. ²⁰ Káa njembí ndoo kp̄tí má waa cò m̄tí ndoo, ndoo n̄o ni gí máa, Mbírì me gbolò ndii njembí ndoo ḡi. Yí delè n̄o ndá í gbaan̄jé-gbaan̄jé ni ḡi. ²¹ Njembí ndoo má volo ndoo lá, nderè bà cì gúku mì ndoo k̄p̄ro Mbírì wálá. ²² Yí kù je ndá í n̄n̄o 'dáá ḡi náa ndoo kù yù 'do tí wó nó jì ndoo tacó ndoo kù 'di ndá cò mí wó, ndoo delè kù 'vala go cò tí nó gbí njembí wó nò. ²³ Ndá cò mì wó náa yí 'dè jì ndoo n̄o éno máa: Ndoos 'ví ùnje gítí 'V̄ií mì yí Jézù tí Bindi-Mbírì, waa ndoo delè 'ví zè ndá 'bí ka ndoo n̄kì maa jé ká go cò tí nó náa Bindi-Mbírì 'dè jì ndoo nò. ²⁴ 'Duù má 'di ndá cò tí nó ḡi, 'duù tí nó kù 'vala gbí njembí Mbírì. Mbírì delè kù 'vala gbí njembí 'duù tí nó. Ndoos kù n̄o yúco tí nó ni 'do tí Bèrì tí nó náa Mbírì je yí jì ndoo nò.

4

Ndá yúco Bèrì ta ndá sú bèrì

¹ Yo tee njembí yo m̄tí ndá bèrì sàkàmàà éno lá, ndá tó 'duù mì ye. Yo pà gbí ndú pá-pá tacó bà 'de ndá n̄n̄o mbe ḡi 'do mì Mbírì nò. Tacó ndá sú mbe 'dòkò cò mì Mbírì kp̄n̄o me m̄bè kuu muu to tí nó. ² Yo bà n̄o ndá bèrì n̄n̄o 'dáá ḡi mbe ḡi 'do mì Mbírì nó ni m̄tí bà ùnje mì ndú máa, Jézù tí Bindi-Mbírì ḡi tí 'duù ḡi muu to tí nó. ³ Káa ndá bèrì n̄n̄o mbe kù 'dè cò máa, Jézù ḡi me tí 'duù lá nó, a ndá bèrì mì 'Duù tí nó tí mbe kù jòò gbí cò ta Bindi-Mbírì, náa áá táánò cì yo máa yí k̄jèjì nò. Yí kp̄n̄o kuu muu to tí nó. ⁴ Yo kp̄o muu ndá sú mbe 'dòkò cò mì Mbírì nò ḡi, ndá v̄ií 'v̄ií mì ye. Tacó yo ḡi 'do mì Mbírì, káa wotí tí Bèrì tí nó mbe kù dù gbí njembí yo nó, ndii wotí tí bèrì tí nó mbe dù gbí njembí ndá 'duù mbe kù 'vala muu to tí nó nó ḡi. ⁵ Ndú a ndá 'duù mì to tí nó; tacó éno, ndá 'duù muu to tí nó kù zè t̄u ndú tí ndá cò mì ndú, tacó ndú kù 'dè cò a i gítí ndá í muu to tí nó. ⁶ Káa ndoo a ndá 'duù mì Mbírì, tacó éno, ndá 'duù n̄n̄o mbe n̄o Mbírì ni ḡi nó kù zè t̄u ndú tí ndá cò mì ndoo, káa ndá 'duù n̄n̄o mbe n̄o Mbírì ni lá nó kù biya bà 'di cò mì ndoo. N̄n̄o a k̄pokèjì bà n̄o 'bè gbí òkò tí ndá Bèrì mì yúco ta ndá sú bèrì ni ká nò.

Mbírì a tó bà zè tí

⁷ Ndoos zè tí ndoo gbí òkò tí ndoo n̄kì maa, ndá tó 'duù mì ye. Tacó tó bà zè tí ḡi 'do mì Mbírì, tacó 'duù n̄n̄o mbe kù zè ndá 'bí ka wó n̄kì maa nó, a 'v̄ií mì Mbírì, yí delè n̄o Mbírì ni ḡi. ⁸ 'Duù n̄n̄o ta tó bà zè tí gbí njembí wó wálá nó, n̄o Mbírì ni lá, tacó Mbírì a tó bà zè tí. ⁹ Mbírì t̄ubà bà zè ndoo mì wó n̄kì maa jì ndoo a o tí nó náa yí tuu ta gbèe 'V̄ií mì wó ḡi muu to tí nó, tacó waa, ndoo 'ví 'de ta 'v alá ta r̄è wó nó. ¹⁰ N̄n̄o a tó n̄a bà zè tí tí nó náa ye kù 'dè cò gítí nó. Ye kù ni me tó bà zè Mbírì mì ndoo lá. Ye kù ni a tó bà zè ndoo mì Mbírì ta o tí nó náa yí tuu ta 'V̄ií mì wó, waa à 'ví waa mbelè wó tacó bá t̄o r̄o ta ndá vò í mì ndoo nò. ¹¹ Mbírì zè ndoo n̄kì nḡe ma, ndá tó 'duù mì ye; má éno, ndoo delè 'ví zè ndá 'bí ka ndoo n̄kì maa. ¹² 'Bí 'duù jé ta gbèe r̄i mbe n̄o Mbírì ta r̄o wó wálá. Káa ndoo má kù zè tí ndoo gbí òkò tí ndoo n̄kì maa, Mbírì bà bàkà kudu mì wó mì gbí njembí ndoo, bindi yí bà zè ndoo n̄kì ta kábà .

¹³ Ndoos bà n̄o ni éno máa, kudu mì ndoo kuu gbí njembí Mbírì, delè kudu mì Mbírì kuu gbí njembí ndoo á m̄tí bà je 'dóò Bèrì mì wó tí Mbírì jì ndoo. ¹⁴ Ze n̄o ta r̄o ze, ze delè ḡi 'dè cò gítí jì ndá 'bí 'duù máa, Buu tuu 'V̄ií mì wó tí mbe n̄jaanga wú 'do tí m̄rì ndá 'duù muu to tí nó. ¹⁵ 'Duù má 'dè cò ta nje wó éno máa, Jézù a 'V̄ií-mì-Mbírì ḡi, gbí éno máa, Mbírì bàkà kudu mì wó mì gbí njembí 'duù tí nó ḡi. 'Duù tí nó delè bàkà kudu mì wó mì gbí njembí Mbírì ḡi. ¹⁶ Ze n̄o tó bà zè ndoo mì Mbírì ni ḡi, ze delè ḡi ùnje gítí ḡi. 'Duù n̄n̄o mbe kù zè ndá 'bí ka wó n̄kì maa nó, kù 'vala a i ta r̄è mì Mbírì.

Mbírì delè kú dù gbí njembí ña 'duù tí nò. ¹⁷ Káa ndoo 'ví zè tí ndoo gbí òkò tí ndoo nìkì ta yúcó; tacó wàa, njembí ndoo wúnò 'ví mù ta gúku ta Rì bà waa có lá, tacó ndoo kú 'vala muu to tí nó go bà 'vala ndò mì Bindi-Mbírì. ¹⁸ Tó bà zè tí má kuu gbí njembí 'duù, gúku tí wó wálá. Káa cée tó bà zè tí kú mòkò gúku gí sè 'do gbí njembí 'duù, tacó mbe gúku a 'duù ñinó mbe kú koro có máa, àa bà waa có mítí yì nò; mbe gúku delè a 'duù ñinó ta cée tó bà zè tí gbí njembí wó wálá nò. ¹⁹ Ndoò kú zè Mbírì nìkì maa, tacó a yí ká 'bità bà zè ndoo nìkì maa kùro. ²⁰ 'Duù má 'dè có éno máa, yì zè Mbírì nìkì ma, káa yí kú sogo ná'vìndí wó, 'duù tí nò a mbe 'vére. Tacó 'duù ñinó mbe zè ná'vìndí wó náa yí kú nò yí ta ro wó nó nìkì lá, bà 'de wotí gítí bà zè Mbírì náa yí nò yí ta ro wó lá nó nìkì wálá. ²¹ Có mì Mbírì náa yí 'dè jì ndoo éno máa, 'duù má zè yì tí Mbírì nìkì maa, yí delè 'ví zè ná'vìndí wó nìkì maa.

5

¹ 'Duù má ùnje éno máa, Jézù a Bindi-Mbírì gí, 'duù tí nò a 'vii mì Mbírì. 'Duù má zè bu 'vii nìkì maa, yí delè zè 'vii mì 'duù tí nò nìkì maa. ² Ndoò bà nò ni éno máa, ndoo kú zè ndá 'vii mì Mbírì nìkì maa ni mítí bà zè Mbírì nìkì maa mì ndoo, delè mítí bà 'di ndá có mì wó mì ndoo, ³ tacó a bà zè Mbírì nìkì maa ká kú si ndoo 'ví 'di ndá có mì wó. ⁴ Tacó ndá 'vii mì Mbírì 'dáá gí kpò nje ndá vò i muu to tí nó gí. A bà tee njembí ndoo mítí Bindi-Mbírì ká je wotí bà kpò nje ndá vò i muu to tí nó jì ndoo. ⁵ A 'di ká bà co gbí nò ndá 'duù muu to tí nó? Á káa 'duù ñinó mbe ùnje éno máa, Jézù a 'Vii-mi-Mbírì gí, ká bà co gbí nò ndá 'duù muu to tí nó.

Bà tee njembí mítí Mbírì

⁶ Jézù tí Bindi-Mbírì táánò gí ta ngo, yí delè gí ta mbelè. Yí gí me ká ta ngo cuki lá, yí gí ta ngo, yí delè gí ta mbelè. A Bèri-mi-Mbírì ká 'dè yúcó tí nò, tacó Bèri-mi-Mbírì a yúcó. ⁷ Á má éno, muu ndá mbe 'dè yúcó ta'ò: ⁸ gbaànjé a Bèri-mi-Mbírì, só a ngo, ta'ò a mbelè, káa ndú 'dáá ta'ò 'dè káa gbèe có. ⁹ Ndoò má ùnje gítí có mì ndá 'duù gí, có mì Mbírì a gbolò có mbe ndii có mì ndá 'duù gí, káa ñinó a yúcó mì Mbírì náa yí kú 'dè gítí 'Vii mì wó. ¹⁰ 'Duù má ùnje éno máa, Jézù a 'Vii-mi-Mbírì gí, yúcó tí nò kuu gbí njembí wó. Káa 'duù má biya bà ùnje gítí 'Vii-mi-Mbírì gí, 'duù tí nò kú go a 'vére tí có mì Mbírì, tacó yí biya bà ùnje gítí yúcó tí nó náa Mbírì 'dè gítí 'Vii mì wó tí Mbírì nó gí. ¹¹ Yúcó tí nò éno máa, Mbírì je 'valá ñinó mbe cee lá nó jì ndoo gí. Káa rẹngbó 'valá tí nó a 'Vii mì wó tí Mbírì. ¹² 'Vii-mi-Mbírì má kuu ta 'duù, 'valá kuu ta 'duù tí nó. Káa 'Vii-mi-Mbírì má ta 'duù wálá, 'valá ta 'duù tí nó wálá.

'Valá ñinó mbe cee lá nó

¹³ Ye cu ndá có tí nó 'dáá gí jì yo tí ndá mbe ùnje gítí 'Vii-mi-Mbírì, tacó wàa yo 'ví nò tí ni éno máa, 'valá ñinó mbe cee lá nó kuu ta yo. ¹⁴ Gúku bà rò tíyò kùro Mbírì tí ndoo wálá, tacó ndoo nò ni gí máa, ndoo má 'deke tí ndoo jì yí tacó 'bí i ñinó náa yí nò ni gí máa à 'vii ta ndoo gí nó, yí bà je jì ndoo gí. ¹⁵ Káa ndoo má nò ni gí máa, yí kú sè tó wó tí ndoo ta o i tí nó náa ndoo má kú yù i 'do tí wó nó, ndoo delè nò ni gí, máa yí je i tí nó náa ndoo yù nò jì ndoo gí. ¹⁶ 'Duù má nò ná'vìndí wó kú bàkà vò i ñinó náa à me ñindi ku lá nó, yí 'ví 'deke tí wó jì Mbírì, wàa Mbírì bà 'vala yí gí, náa vò i mì wó nó má me vò i ñindi ku lá nó. Tacó ndá 'bí vò i a ndá vò i ñindi ku, káa ye kú 'dè me có máa yo 'ví 'deke tí yo jì Mbírì tacó ndá vò i ñindi ku nó lá. ¹⁷ Bà bàkà ndá i ñinó 'dáá gí mbe 'vii ro 'bá mì Mbírì lá nó a vò i káa ndá vò i 'dáá gí me ndá vò i mbe kú tè'é tí ku gí 'bá lá. ¹⁸ Ndoò nò ni gí máa, 'duù ñinó tí 'vii mì Mbírì nó bà nanaka muu wó mítí bà bàkà vò i dúú kú ya tí nó wálá, tacó 'Vii-mi-Mbírì kú tí muu wó, tacó wàa Vò-'duù-tí-nò 'ví gàà yí lá. ¹⁹ Ndoò nò ni gí máa, ndoo a ndá 'duù mì Mbírì, káa sè ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí a ndá i-tà-tà-mà mì Vò-'duù-tí-nò. ²⁰ Ndoò delè nò ni gí, máa, 'Vii-mi-Mbírì gí gí, yí delè je muu tacó bà nò yúcó Mbírì ni jì ndoo gí. Ndoò kú 'vala ta rẹ mì yúcó Mbírì, ndoo delè kú 'vala ta rẹ mì Jézù tí Bindi-Mbírì, tí 'Vii-mi-Mbírì. Ñinó a 'valá ñinó mbe cee lá nó. ²¹ Yo kpòlo tí yo 'do tí ndá sú mbírì, ndá 'vii mì ye.

BÀ SÓ JÒVÁNÌ

Bà só bà cu wáràgà mì Jòvání

¹ Njínó a ye tí kpo 'duù mì yo tí ndâ mbe kù kili ta òrè mì Bìndi-Mbírì ká kù cu wáràgà tí no jì wò tí nù tí nó náa Mbírì cu 'bì wó mítí lo gí nó, delè jì ndâ 'vii mì lo. Ye zè yo nìkì maa ta yúcó. Á delè me káa ye ta kpéetí ye ká kù zè yo nìkì maa lá, ndâ 'duù njínó mbe òrè yúcó nì gí nó delè 'dáá gí kù zè yo nìkì maa. ² Tacó yúcó kuu gbí njembí ndoo; yúcó delè bà dù gbí njembí ndoo dúú bà ya tí. ³ Ye kù 'deke tí ye jì Bu ndoo tí Mbírì, ye delè kù 'deke tí ye jì Jézú tí Bìndi-Mbírì, tí 'Vii mì Bu ndoo tí Mbírì máa, ndú 'ví bàkà nambeè jì yo, ndú 'ví òrè yè òrè yo, ndú delè 'ví si yo 'ví dù nìkì maa ta òrè mì yúcó, delè ta òrè mì bà zè tí nìkì maa.

Ndâ yúcó ta tó bà zè tí

⁴ Tàkòcò ye gii peteke ta bà 'di có éno máa, ndâ 'vii mì lo kù co tí kpokèjì mì yúcó á go có tí nó náa Bu ndoo táánò 'dè jì ndoo nó, ngé ndii gí. ⁵ Ye kpónó kù cu wáràgà tí nó jì wò me tacó bà 'dè 'bí ngú có jì wò lá, naà. Ye kù 'va a mbí lo gítí có tí nó náa ndoo 'di 'do tí o bà 'bità bà dù ndoo tí ndâ mbe ùnje gítí Bìndi-Mbírì nó. ⁶ Bà zè tí nìkì maa a bà 'vala go ndâ có mì Mbírì. Njínó a có náa yo 'dáá gí 'di 'do tí o bà 'bità bà dù yo tí ndâ mbe ùnje gítí Bìndi-Mbírì, máa, yo 'dáá gí 'ví 'vala ta bà zè tí yo gbí òkò tí yo nìkì maa nó.

⁷ Ndâ mbe kù eendi ndâ 'duù me mbè kpónó kuu muu to tí nó. Ndú biya bà ùnje éno máa, Bìndi-Mbírì táánò gí gí muu to tí nó ta dù wó tí 'duù nó gí. Káa 'duù ta òrè có tí nó gbí muu wó a mbe kù eendi ndâ 'duù, yí delè a mbe kù jòò gbí có ta Bìndi-Mbírì. ⁸ Má éno, yo kpolo tí yo, tacó wàa, yo 'ví bàkà sé nèté mítí yo sínò lá. ⁹ 'Duù má ndii muu i tí nó náa Bìndi-Mbírì nìbà nó gí, Mbírì mì 'duù tí nó wálá. Káa 'duù má 'vala go có tí nó, ndâ Bu ndoo tí Mbírì ta 'Vii mì wó kuu tàkò wó. ¹⁰ 'Duù má gí gí 'bá mì yo ta 'bí òrè tende bà nìbà i, yo 'ví si yí 'ví dù á 'bá mì yo lá, yo delè 'ví 'vee 'bì wó lá. ¹¹ Tacó mbe kù 'vee 'bì wó a ka wó, náa ndú gbí bà bàkà vò nèté tí nó ta yí.

Ndâ ndòngbú có

¹² Ndâ có kuu mì ye me mbè tacó bà 'dè jì wò, káa ye koro có máa, bà cu ndú ta wáràgà bà dù me tó kpokèjì ngé ndii gí lá. Tacó éno, a gbí muu ye a có bà ya 'dóó ye ta mii ye gí ká, wàa ye 'ví 'dè ndú jì wò ta nje ye, tacó tàkòcò ndâ só 'ví peteke gí.

¹³ Ndâ 'vii mì ná'vindí lo náa Mbírì cu 'bì wó mítí wó gí nó 'vee wò ma.

BÀ TA'Ô JÒVÁNÌ

Bà ta'ô bà cu wáràgà mì Jòvání

¹ Nìno a ye tí kpo 'duù mì ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì ká kù cu wáràgà tí nó jì Gáyù, tí kpóló-kpolo tó 'duù mì ye. ² Ye kù 'deke tí ye jì Mbírì, máa yí 'ví si wò 'ví dù go 'visì ọ̀ ngo. Ye ọ̀ ni gí máa, njembí lo gítí Mbírì ká ngbáràngà'i, tó 'duù mì ye. ³ Tàkòcò ye táánò peteke ngé ndii gí ta o tí nó náa ndá 'bí ná'vindí ndoo gí 'do mì yo kà, bìndi ndú gii 'dè có jì ze máa, wò a 'dakò ọ̀nìno mbe kù co ká jáá tí kpokèjì mì yúco nó. ⁴ 'Bí có ọ̀nìno mbe gii peteke tàkòcò ye ndii bà 'di có éno máa, ndá 'vii mì ye kù co jáá tí kpokèjì mì yúco nó, wálá.

Ndá 'duù ùlù nèté mì Gáyù jì Jòvání

⁵ Wò kù bàkà a nèté mì ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì ta o tí nó náa wò má kù koni ndá ná'vindí lo mbe ùnje gítí Bindi-Mbírì go wò, tó 'duù mì ye 'dóo ọ̀nìno náa wò má kù koni a ndá ọ̀nìno mbe 'dó-'do. ⁶ Ndú 'dè có gítí nambeè tí nó náa wò bàkà jì ndú nó mí kùro ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì mì ze káá gí. Wotí bà koni ndú wàa ndú 'ví co ká tí kpokèjì tí nó tí jáá kpokèjì nó má kuu tí lo, áá bà nìkì tí Mbírì ma. ⁷ Tacó ndú kpónó zèè kpokèjì ọ̀nìno jáá nó gí. Nèté mì ndú káká'i ta kpokèjì ọ̀nìno mbe lókó-loko nó wálá. ⁸ Á má èno, ndoo je wotí jì ndá ọ̀nìno ndá 'duù tí nó, tacó wàa ndú 'ví dù tí ndá ka ndoo mbe kù bàkà nèté ta rẹ̀ mì yúco.

Ndá Diyòtèrèfè ta Dìmitìrì

⁹ Ye cu wáràgà ya tí jì ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì gí. Káa 'dakò tí nó tí Diyòtèrèfè, mbe dù ta go bà bàkà tí wó tí dì i kùro ndú nó biya bà ọ̀nìno ye ní tí 'duù kùro wò gí. ¹⁰ Káa ọ̀nìno bà ya ye gí mì yo kà ba co ká co. Ye má yee kà gí, ye 'ví yù gbí ndá wò i mì wó náa yí kù bàkà nó, ta ndá có ọ̀nìno kó mì wó náa yí kù jèlè ta to ta bà volo rẹ̀ ndoo nó jì yí á mí kùro ndá 'duù 'dáá gí. Bà 'dè ta nje zèè tí wó lá, tacó èno, ngú ọ̀nìno náa yí kpónó nje nó a bà biya bà te wìri mítí ndá ná'vindí ndoo, ta bà mòkò ndá 'duù ọ̀nìno ta go bà te wìri mítí ndú tí ndú nó 'do tí gí, ta bà mòkò ndú 'do gbí òkò tí ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì gí.

¹¹ Wò 'ví mèlè ndi mbe kù bàkà wò i lá, tó 'duù mì ye; mèlè a ndi mbe kù bàkà tó i. Tacó 'duù ọ̀nìno mbe kù bàkà tó i nó a 'vii mì Mbírì, káa mbe kù bàkà wò i ọ̀nìno Mbírì ní lá. ¹² Rẹ̀ 'dakò tí nó tí Dìmitìrì nó kpónó wu cee nje ndá 'duù 'dáá gí ta bà bàkà tó i, yúco tí nó náa yí kù nìbà jì ndá 'duù nó kù wu rẹ̀ wó, ze delè ngbá kù wu rẹ̀ wó, káa wò ọ̀nìno ní gí máa, ze me ndá mbe 'dè 'vèrè lá.

Ndá ndòngbú 'vé

¹³ Ndá có gbí muu ye tacó bà 'dè jì wò me mbè. Káa go bà cu ndú mí gbí wáràgà tí ye wálá, ¹⁴ tacó có bà ya gí mì yo ká kuu gbí muu ye. Ye má yee kà gí, ndá 'ví 'dè ndú si ndá só kù kì tí ndá á to.

¹⁵ Mbírì 'ví si wò 'ví dù nìkì maa. Ndá kómbe lo mì ze káá 'dáá gí 'vee wò ma. Ze delè 'vee ndá kómbe lo ká 'dáá gí ma.

Wáràgà mì JÚDÀ

¹ Nìno á ye tí Júdà, tí bòò mì Jézù tí Bìndi-Mbìrì, delè tí ná'vìndí Jákòmò, ká kù cu wáràgà tí nó jì ndá 'duù tí nó náa Mbìrì cu 'bì wó mítí ndú, mbe kù 'vala 'do gbí tó bà zè tí mì Mbìrì Buù, delè 'do gbí bà kpòlo tí ndú mì Jézù tí Bìndi-Mbìrì nò. ² Ye kù 'deke tí ye á jì Mbìrì, máa yí 'ví nò yé ọ yo, yí 'ví si 'bí i 'ví ba muu yo lá, yí delè 'ví zè yo nìkì túkà'i.

Ndá sú mbe nibà i

³ Ndá tó kómbe ye, áá táánò gbí njembí ye kpòlo ma a có bà cu wáràgà jì yo gítí gbèè 'valá tí nó náa Mbìrì je jì ndoo ta ndoo nò. Káa ye kpónó gii ñò éno máa, kpóló-kpòlo có a bà cu wáràgà tacó bà je wotí jì yo gítí bà tí muu yúco tí nó náa Mbìrì táánò 'dè jì ndoo ta bà gbaanjé ngbé, máa ndoo kpòlo tí tacó tí ndá 'duù nò. ⁴ Tacó ndá 'bí vò 'duù ta Mbìrì mì ndú wálá, náa à cu có gítí ndú mì gbí wáràgà mì Mbìrì sàà gí, kpónó pomboo tí ndú gí gbí òkò tí ndoo ta ngingò gí. Ndú delè bè Mbe tí ndoo Jézù, tí Bìndi-Mbìrì, tí gbèe Gba mì ndoo cuki nó gí.

⁵ Yo tà kpétí má 'di có tí nó náa ye kpónó kèjì gí bà cu mí gbí wáràgà tí nó jì yo nó sàà kùro gí, go bà 'va mbí yo á gítí kuu tí ye, máa, Mbìrì táánò 'vala ndá 'duù mì ndá Ìziriyéli ta bà kaa ndú 'daá gí 'do Másiří gí, káa bìndi yí gii mù ndá 'duù ñinó mbe kpò có mì wó gí nó léé gí. ⁶ Mbìrì delè si ndá basillí tí nó mbe bàkà i ndii muu wotí tí nó náa yí táánò je jì ndú gí nó, me sínò lá. Yí eře ndú ta ñjì wú náa à jé bà kařa wálá nó, bìndi yí gii kpòlo tí ndú mì gbí 'dí'di'o yee tí o bà co ři mì Gbolò o bà waa có. ⁷ Yo delè 'ví si mbí yo 'ví dù tí ndá 'duù gbí ndá gbata Sòdómà ta Gòmóřà, ta ndá 'bí gbata ñinó dè-dè rẹgbà tí ndú nò. Ndá 'duù tí nó táánò gbètèkè tí ndú tí ọa ñinó náa ndá 'dakò kù si ta ndá ka ndú 'dakò. Káa Mbìrì gii doo ndú ta wu ñinó jé mbe mee lá dúú bà ya tí nó, tacó waa, ndá 'duù 'daá gí 'ví nò ta ọ ndú máa, bà waa có mítí ndá mbe bàkà vò i ta wu á bìndi ku mì ndú kuu tí.

⁸ Ndá vò 'duù tí nó kù ři rì ká gítí ndá vò i mbe kù si ndú 'ví volo tí ndú ta kpéetí ndú; ndú nò Mbìrì tí mbe wotí ọ ndú tí i lá, ndú delè kù 'dè vò i gítí ndá i gbìrì. ⁹ Káa à kpétí káa Mikélé, tí gba mì ndá basillí mì Mbìrì, yí táánò 'dè vò có gítí Gba-vò-i ta o tí nó náa ndú tó ta kponje ta yí muu ku Mòze nó lá; kòcò wó jì Gba-vò-i cuki ká éno, máa, «Mbe tí ndoo bà 'dè vò i jì wò!» ¹⁰ Káa ndá 'duù tí nó kù go ndá i ñinó náa ndú nò ndú ni lá nó 'daá gí ká go; káa ndá i ñinó náa ndú nò ndú ni 'do tí bà jì tàmú ndú, me ta bà kořo có lá, go i mì ndá nò ta muu tí ndú wálá nó, a ndá i ñinó mbe kù volo ndú nò. ¹¹ Ndú bà nò mítí ndú! Tacó ndú kù mèlè a ndi Kàyínò; ndú kù řu a ndi lókò-loko kpokèjì mì 'dakò tí nó tí Báláámù táánò nó tacó bà 'de i gbí i; ndú a ndá mbe kù jòò gbí có ta Mbìrì á go i mì 'dakò tí nó táánò ta rẹ wó a Kóřà nó, káa ndú bà mù go yí. ¹² Ndá 'duù tí nó a ndá zu 'duù gbí òkò tí yo ta o tí nó náa yo má kili ta bà muu yo kù zò i nó. I tí ndú a bà gba gbí só ndá ñi ta nò ọ ndú wálá. Ndú kù kořo có ká gítí mři ndú cuki. Ndú go kùlù mù mbe kù te gbí pipìrì ta ngo mù gbí wálá; ndú go ndá mù ñinó mbe ři ta o bà ři ndá 'bí ka ndú ta bembíli lá; ndú go ndá mù ñinó náa à ndoo ndú ta tà teè ndú gí, ndú cì ta bà só. ¹³ Ndá i-nò mì ndú kù gbo pù go pù á muu ngo mbe kù ngbàngà gbí pù. Ndú kù nò ká sàkàmàà éno, kù mà ngba ndú go ngba ndá yii, káa Mbìrì 'viindí bándò bà dù ndú dúú bà ya tí, ù ta ndi ndú mì gbí 'dí'di'o ñinó ñjikiríí nó sàà gí.

¹⁴ Énòkì tí bà vò-nje só bà 'dòkò bà jò tí bìndi Ádàmà táánò 'dè-kòcò gítí ndú máa, «Yo sè tù yo! Mbe tí ndoo gí ta ndá basillí mì wó me mbè go mbllí tí 'bá ¹⁵ gí bà waa có mì ndá 'duù muu to tí nó 'daá gí, gí bà waa có mítí ndá 'duù tí nó ta Mbìrì mì ndú wálá nó, tacó ndá vò i mì ndú náa ndú kù bàkà nó, delè tacó ndá vò có tí nó 'daá gí náa ndú 'dè gítí Mbìrì nò.» ¹⁶ Ndá 'duù tí nó a ndá mbe kitiki có, ndú delè a ndá mbe kaa có mí muu ndá 'bí 'duù ndú a ndá mbe kù řu káa ndi ndá vò i ndú mbe nìkì ká tí ndú, ndú a ndá mbe ngàà nje, ndú delè a ndá mbe tořo bàà mítí có tacó bà 'de i do tí ndá 'duù.

Yo kpòlo tí yo

¹⁷ Káa mbí yo 'ví dù tí có tí nó náa ndá tú mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbìrì táánò 'dè jì yo nó, ndá tó kómbe ye. ¹⁸ Kòcò ndú táánò jì yo éno máa, «Ndá mbe kù ọ ndá 'duù, ta nètè mì ndú káa bà mòkò tàkò ndá i muu to tí nó nó, bà oloko gí ọ ři gí bà ọ yo gbí ndá ndòngbú sili tí nó kèjì nò.» ¹⁹ Ndú a ndá mbe kù bàkà 'bè mí gbí òkò tí yo; à tí ndú káa go ndá vò i muu to tí nó; Bèři-mì-Mbìrì gbí njembí ndú wálá. ²⁰ Káa yo tí ndá tó kómbe ye, yo 'ví dù tí ndá yú 'duù 'do gbí tó bà tee njembí yo mítí Mbìrì ta ọ

wálá, ²¹ wàa yo 'ví dù tí ndâ 'duù ñinó náa Mbíri zè yo nìkì maa á kpónó si yo kù ùndi bà gí Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbíri tí mbe kù ñò yê ɾo ndâ 'duù gí bà je 'válá ñinó mbe cee lá nó ji yo nô; ²² yo delè 'ví ñò yê ndâ 'duù ñinó mbe kù me wê-wê nô; ²³ yo 'ví 'vala ndâ 'bí ta bà ɾa ndú 'do gbí wu, wàa yo 'vala ndâ 'bí ta bà ñò yê ɾo ndú; káa yo 'ví kpolo tí yo, máa, ndú 'ví e zì ndú mítí yo lá.

À ùlù Mbíri

²⁴ À ùlù Mbíri tí nó ta wotí bà 'vala yo 'do tí ndâ vò i á tí wó, tí mbe ya ta yo gí gbí ngba wó tí ndâ yê ta vò i mì yo wálá ta pétékè tàkòcò yo nô; ²⁵ à ùlù gbèe Mbíri tí nó tí mbe 'vala yo ta ɾè mì Jézù tí Bindi-Mbíri tí Mbe tí ndoo nó. Yí a ngba'o, yí a gbolò gba, yí a mbe to tí nô, yí delè a mbe wotí, yí sàà kuu tí á kùro bà suu to tí nô, yí kpónó kuu tí, yí delè bà dù ká kpòò ya tí ! Go-i-tí-nò.

Wáràgà gítí bá 'dè gbí CÓ KÓÓ mì Jézù jì Jòvání

Ndà có gbí wáràgà tí nò

¹ Njìno a wáràgà gítí bá 'dè gbí có kóó mí Jézù tí Bìndi-Mbírì, náa Mbírì tuu ta yí tí Jézù gí bà túbà ndá i njìno á kèjì gí bà bàkà tí kpónó-kpónó nò á jì ndá bòò mì wó tí Mbírì. Bìndi-Mbírì gù tuu basìlì mì Mbírì gí bà 'dè gbí có kóó tí nò jì bòò mì wó Jòvání, ² tí mbe 'dè yúco gítí có mì Mbírì, delè tí mbe 'dè yúco gítí có mì Jézù tí Bìndi-Mbírì, ta ndá i njìno náa yí nò ndú ta ọ wó nò gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí. ³ Mbe 'deke ndá có mì Mbírì nò jì ndá 'duu a mbe tó pá. Ndá 'duu njìno delè mbe 'di ndá có mì Mbírì nò, bìndi ndú gù kpòlò tí ndá có tí nò mí gbí njembí ndú a ndá mbe tó pá, tacó o bà bàkà tí mì ndá i tí nò dooko gí.

Jòvání 'vee ndá mbe kù kili ta ẹ̀ mì Bìndi-Mbírì tí ndá bàndò vò-nje só

⁴ Njìno a ye tí Jòvání ká kù cù wáràgà tí nò jì yo tí ndá mbe kù kili ta ẹ̀ mì Bìndi-Mbírì tí ndá bàndò vò-nje só gbí ndá to Ásíyà: Ye kù 'deke tí ye jì Mbírì tí nò náa yí kpónó kuu tí, yí sàà ká kuu tí, yí delè wúnò kèjì nò máa, yí 'ví bàkà nambeè mì wó jì yo, yí delè 'ví si yo 'ví dú ta 'dè njembí yo. Ye kù 'deke tí ye jì ndá bèrì tí nò vò-nje só mbe se mí kùro Mbírì pí jàlamba mì wó nò máa, ndú bàkà nambeè mì ndú jì yo, ndú delè 'ví si yo 'ví dù ta tó njembí yo. ⁵ Ye delè kù 'deke tí ye jì Jézù tí Bìndi-Mbírì, tí mbe 'dè yúco gítí Mbírì ta njembí wó gbaànjé, tí kpédélé 'duu mbe 'vala ndí wó 'do gbí muu 'dú wó, tí 'duu tí nò mbe kù zogo ndá kpo-kpò gba muu to tí nò nò, máa, yí 'ví bàkà nambeè jì yo, yí delè 'ví si yo 'ví dù ta 'dè njembí yo. À ùlù yí tí mbe zè ndoo nìkì maa, delè tí mbe njaanga mìrì ndoo 'do gbí ndá vò i mì ndoo ta bà caka ndá vò i mì ndoo ta mbelè wó. ⁶ Yí delè jù bàkà ndoo tí ndá bòò-gba mì Mbírì, tí ndá bu-Mbírì mì Mbírì mì wó tí Bu wó. À ùlù Jézù tí gba tí to tí nò á kpòò ya tí ! Go-i-tí-nò.

⁷ Yo kpòlò tí yo máa yí kpónó-kpónó kèjì co gbí kùlù mù. Ndá 'duu 'dáá gí bà nò bà gí yí ta ọ ndú gí. Ndá 'duu tí nò táánò mbe cu yí ta 'doò nò, ta ndá ọ ndá 'duu muu to tí nò 'dáá gí bà nì nìkalaká ta ngo-ọ ta ọ ndú tacó tí wó. Njìno a yúco! Go-i-tí-nò.

⁸ Kòcò Mbe tí ndoo tí Mbírì éno máa; «Ye tí Mbírì a kpédélé i, ye delè a ndòngbù i. Ye kpónó kuu tí, ye táánò sàà kuu tí, ye delè wúnò kèjì. Ye a mbe bàkà ndá i 'dáá gí.»

Jòvání nò Bìndi-Mbírì go i gbí rii nò

⁹ Njìno a ye tí Jòvání tí ná 'vìndí yo, náa ndoo ta ndoo gbí mbugo, ndoo ta ndoo a ndá bòò-gba mì Mbírì, ndoo ta ndoo delè gbí bà zèè njembí ndoo gbí bà kòno s'í ta ẹ̀ mì Jézù. Áá táánò ya ta ye gí gbí zàà tí 'bí to mbe le mí gbí u ngo náa à kù nì mítí a Pátimòsì, á muu bà ma có mì Mbírì, delè muu bà 'dè yúco gítí Bìndi-Mbírì. ¹⁰ À ta o tí nò a Rì bà tẹgàrà ẹ̀ mì Mbírì, bìndi Bèrì-mì-Mbírì bà-i-nò gù gí gí muu ye. Bìndi ye gù 'di kòcò 'duu kù 'dè có kápí ye ta kòcò wó ngéé gí yaà go gbí mòngò nò. ¹¹ Kòcò 'duu tí nò kù 'dè có jì ye éno máa, «Cu ndá i tí no náa wò kèjì gí bà nò ndú no mí gbí wáràgà, wàa wò 'ví tuu jì ndá mbe kù kili ta ẹ̀ mì Bìndi-Mbírì gbí ndá gbata vò-nje só gbí to Ásíyà Èfàsù, Simirínà, Pèrẹgámùmù, Tiyátírà, Sàràdìsì, Filadélífíyà ta Làwòdésíyà.»

¹² Ye má gù 'visì tí ye tacó bà bà nò 'duu tí nò mbe kù 'dè có jì ye nò, ye gù nò a ndá i náa à kù sè kùpò mí nje ndú vò-nje só, náa à bàkà ndú 'do tí dá'bi. ¹³ Bìndi ye gù nò 'bí i go 'duu nò, yuu njà bònggo wùrù-wùrù yee tí ngùl-ngùl kò wó to, bìndi yí gùl ẹ̀re gbímí wó ta wú' dè dá'bi, kù rò tìyò gbí òkò ndá i bà seke kùpò tí nò. ¹⁴ Se muu wó ce go 'vi 'bi. Njì ọ wó kù zìi go ngba wu. ¹⁵ Ndá kpàzà kò wó tí to go ngbàrà mbe 'do ta wu náa à toro bètí 'do tí gí, bìndi gbí kòcò wó go wo ngo tí cùu-cùu. ¹⁶ Yí gù zèè mì 'bi wó njìno gbí kù'bi nò a ndá yìi vò-nje só. Njà sizo ta nje sósò'ò kù gù co 'do gbí nje wó gí sè. Bìndi gbí ọ wó kù gù tòngbaa go bà tòngbaa mì rì ta rì gbùrú. ¹⁷ Ye má gù nò yí, ye gù 'va tí ye to kùro wó tí mē ye. Yí bà-i-nò gù tee 'bi wó njìno gbí kù'bi nò mítí ye, bìndi yí gù 'dè có jì ye éno máa, «Cì gúku lá! Ye a rẹngbó ndá i, ye delè a ndòngbù ndá i. ¹⁸ Ye kpónó a wu ye, ye táánò cì gí, káa ye kpónó 'vala ndi ye 'do gbí ku gí. Ye bà ci ndi ye káká'í wálá. Wotí bá ci ndá i a i 'bi ye. Wotí bà njaanga, ta bà nè njekeji 'bá mì ndá ku a i 'bi ye.»

¹⁹ 'Duu tí nò gù 'dè có jì ye máa, «Cu ndá i njìno náa wò nò kpónó nò, ta ndá i njìno kèjì gí bà bàkà tí nò mí to. ²⁰ Káa à má gítí gbí có kóó gítí ndá yìi tí nò vò-nje só, náa wò nò ndú kpátù 'bi ye njìno gbí kù'bi, ta ndá i bà seke ndá kùpò tí nò náa a bàkà 'do

tí dá'bi náa wò nò nó, ndá yii tí nó vò-nje só nó a ndá basili mì ndá 'duu tí nó mbe kú kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì mítí ndá bàndò vò-nje só gbí to Ásiyà nò. Bindi ndá i bà seke ndá kùpò tí nó vò-nje só nó a ndá 'duu tí nó mbe kú kili mítí ndá bàndò vò-nje só gbí to Ásiyà nò.»

2

Có jì basili mì ndá mbe kú kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì á gbí to Éfàsù

¹ «Cu wáràgà jì basili mì ndá 'duu tí nó mbe kú kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì gbí gbata Éfàsù nò. 'Dè có jì yí, máa, kòcò ye tí 'duu tí nó mbe kú zèè ndá yii vò-nje só mí kpátù 'bí wò ñinò gbí kù'bi, mbe kú nò nó gbí òkò ndá i bà seke ndá kùpò tí nó vò-nje só náa à bàkà ndú 'do tí ndá dá'bi nó, máa, ² «Ye ñò ndá nèté mì lo ni gí, ye ñò bà ka wu'o mì lo ni gí, ye ñò bà zèè njembí lo ta kòndi o tí nó gí. Ye ñò ni gí maa, có mì lo bà toko ta có mì ndá vò 'duu wálá; ye delé gii ñò ni gí máa, wò tala ndá 'duu tí nó mbe kú bàkà tí ndú tí ndá mbe ma có mì Mbírì nó, káa wò gii 'de ndú tí ndá mbe 'vèrè gí. ³ Ye ñò ni gí máa wò kú kòndò sé'i gbí mbugo muu ye, káa wò jee tàkò ye mí to lá.

⁴ « «Káa có mì ye gítí lo a ñinò maa, wò kpónó zè ye níki go kpédéléè bà zè ye mì lo táánò nó lá. ⁵ Koro muu lo gítí tà kpalá to tí nó náa wò pasuluku á 'do tí nó gí! 'Visi muu lo 'do tí ndá vò i mì lo gí, wáa wò 'ví bàkà ndá kpédéléè nèté mì lo táánò nò. Wò má 'visi muu lo 'do tí ndá vò i mì lo lá, ye kpónó-kpónó bà gí gí mì lo kà, bindi ye bà ja i bà sè kùpò mì lo 'do tí bàndò mì wó gí. ⁶ Káa tó i mì lo a ñinò: Wò kú sogo ndá ña cè bà bàkà i mì ndá 'duu mì 'dakò tí nó tí Nikóláwù nó jé ká go bà sogo ndú mì ye.

⁷ « «Tù bà 'di có má kuu tí muu 'duu, si yí 'ví 'di có tí nó náa Bèrì-mi-Mbírì kú 'dè jì ndá mbe kú kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì máa, ye bà kú ndo ña mú tí nó mbe kú je 'válá á gbí njí mì Mbírì nó tí i-zò-zò jì 'duu ñinò mbe kpò muu vò i gí, nò.» »

Có jì basili mì ndá mbe kú kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì á gbí to Simírínà

⁸ «Cu wáràgà jì basili mì ndá mbe kú kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì gbí gbata Simírínà. 'Dè có jì yí, máa, ñinò a kòcò ye tí 'duu tí nó tí rẹngbó ndá i, delé tí ndongbù ndá i nó, 'duu tí nó táánò mbe ci gí, káa yí gii 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí nò. ⁹ «Ye ñò mbugo tí lo ni gí, ye delé gii ñò ndá i-yè tí nó, náa à kú me mítí lo nó gí. Kpèti ká ènò wò me mbe yè kuro Mbírì lá! Ye 'di ndá wò có tí nó náa ndá 'duu tí nó mbe kú bàkà tí ndú máa ndá yí a ndá Jùdèyá tí ndá 'duu mì Mbírì nó, kú 'dè gítí lo nó gí. Ndá 'duu tí nó me ndá Jùdèyá lá; ndú a ndá vò 'duu sinò mbe kili ta rẹ̀ mì Gba-vò-i. ¹⁰ Wò 'ví cì giku tí ndá vò i tí nó kèjì gítí lo nó lá. Wò 'ví te mí gbí muu lo maa, 'duu mì Gba-vò-i wúnò bà kaa ndá 'bí 'duu 'do gbí òkò tí yo mí gbí zàà, tacò bà ñò muu yo. Yo kèjì gí bà mbu jì bà mèèkè'i tí yo ta silí muu'bi. Káa yo 'ví tee njembí yo gbí ndá vò o tí nó mítí ye, à kpèti má bà ziki yo ká ziki; bindi ye bà je 'válá ñinò mbe cee lá nò jì yo gí.

¹¹ « «Tù bà 'di có má kuu tí muu 'duu, yí 'ví sè tù wò gítí có tí nó náa Bèrì-mi-Mbírì kú 'dè jì ndá 'duu tí nó mbe kú kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì nò. Ndá mbe kpo muu vò i gí bà cì 'vili só wálá.» »

Có jì basili mì ndá mbe kú kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì á gbí to Pèrègàmù

¹² «Cu wáràgà jì basili mì ndá mbe kú kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì gbí gbata Pèrègàmù. 'Dè có jì yí máa, kòcò ye tí 'duu tí nó náa ndá tí njà sizò mí wó só zì ká zì nó, ¹³ máa, «Ye ñò ni gí, máa, wò kú 'vala gbí gbata tí nó náa Gba-vò-i gèè bè wò mí muu ndá 'duu me mbè gbí gí nò. Káa, ta ndá ña ñinò 'dáá gí, wò 'visi muu lo 'do tí yúco lá. Kpèti ta o tí nó táánò náa à zì ta 'dakò tí nó tí Ándipàsi, mbe ci ta njembí wó gbañjé muu ye mí gbí nji ro yo gbí gbata tí nó tí bàndò bà te jalàmbà mì Gba-vò-i nó, wò jé 'boo ye lá.

¹⁴ « «Káa ndá có gbí muu ye gítí lo me mbè: Ndá 'bí 'duu mì lo ká kú ru a ndi kpokèjì mì 'dakò tí nó táánò ta rẹ̀ wó a Báláámù, náa yí túbà jì Báláki tí gbolò gba mì ndá 'duu Móbù máa, yí volo ta muu ndá 'vii kòti Ìziriyèli, máa ndú zò i-ci-ci náa à bàkà jì ndá sú mbírì, wáa ndú delé 'ví tẹ̀rì gbí bè kpà-sili sákamàà nò. ¹⁵ Ndá 'bí 'duu mì lo ká delé kú tè a i gí tàkò có mì 'dakò tí nó tí Nikóláwù nò. ¹⁶ 'Visi muu lo 'do tí ndá vò i mì lo. Wò má 'visi muu lo 'do tí ndá vò i mì lo lá, ye bà gí kpónó-kpónó gí bà gò ndá 'duu tí nó ta njà sizò tí nó gbí nje ye nò.

¹⁷ « «'Duu ñinò ta tù bà 'di có kuu tí muu wó nó 'ví 'di có mì Bèrì náa yí kú 'dè jì ndá mbe kú kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì nò. Ye bà je i-zò-zò tí nó tí máná náa Mbírì ngùù tí i-zò-zò jì 'duu ñinò mbe kpò muu ndá vò i gí nò. Ye delé bà je ó duu náa à cu ngú rẹ̀ mítí, náa à 'di rẹ̀ tí nó káa 'duu tí nó náa ye bà je ó duu tí nó jì yí nò.» »

Có jì basili mì ndá mbe kú kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì á gbí to Tiyàtirà

¹⁸ «Cu wàràgà jì basìlì m̀i ndá mbe kù kili ta r̀e m̀i Bindi-Mb̀iri gbí gbata Tiyátirá. 'Dè có jì yí, máa, ñinó a kòcò ye tí 'Vii-m̀i-Mb̀iri, tí 'duù tí nó náa nji ɾo wó kù zìi go ngba wu, bindi ndá kpàzà kò wó tí to kù tòngbaà go ngbàrà tà wu nó ká nó. Kòcò ye jì yí máa, ¹⁹ <Ye ñò ndá nètè m̀i lo ni g̀i, ye ñò tó bà zè ndá mbe kù kili ta r̀e m̀i Bindi-Mb̀iri m̀i lo ni g̀i. Ye ñò bà tee njembí lo m̀ití Mb̀iri ni g̀i, ye ñò bà koni ndá 'duù m̀i lo ni g̀i, ye ñò ña kòndi bà zèè njembí lo ni g̀i, ye delè ñò ni g̀i, máa, wò kpónó kù bàkà nètè tí kpoò ndii kpédélé ñinó sàà á kùro nó g̀i.

²⁰ « <Káa có m̀i ye ta wò kuu tí : Wò kù si nùí tí nó tí Jèzabèlà, mbe kù bàkà tí wó tí mbe 'dòkò có m̀i Mb̀iri, káa yí kù volo muu ndá bòò m̀i ye ta bà ñibà bà t̀eri gbí bè-kpà-sili sàkàmaà, ta bà zò ndá i ñinó náa à bàkà jì ndá sú mb̀iri nó. ²¹ Ye je o jì Jèzabèlà, máa, yí 'visi muu wó 'do tí ndá ña wò kpokèjì bà 'vala ndò tí nó. Káa yí biya bà 'visi muu wó g̀i. ²² Á má ènò, ye kpónó bà te 'bí ña gbolò nò'o mbe si yí 'ví dù tí si; bindi ndá 'dakò tí nó 'dáá g̀i mbe zi ngbà ta yí nó bà dù gbí gbolò mbugo, sè káa ñinó ndú má 'visi muu ndú 'do tí ndá wò i m̀i ndú g̀i. ²³ Ye delè bà si ku 'ví ziki ndá 'vii m̀i wó mbe tè g̀i tàkò có m̀i wó nó 'dáá g̀i, tacó wàa, ndá mbe kù kili ta r̀e m̀i Bindi-Mb̀iri 'ví ñò tí ni éno máa, ye a mbe ñò ndá kóró-koro có gbí muu ndá 'duù, ta ndá có gbí njembí ndá 'duù 'dáá g̀i. Ye delè a mbe ko mboo nètè m̀i ndá 'duù 'dáá g̀i 'vii ta nètè m̀i ndú.

²⁴ « <Káa à má gítí sè yo tí ndá 'duù ñinó gbí gbata Tiyátirá mbe tè g̀i tàkò có m̀i Jèzabèlà lá no, yo tí ndá mbe tala có tí nó náa ndá 'bí 'duù ni m̀ití a «Có kóó m̀i Gba-vò-i» nó lá nó, có m̀i ye ta yo wálá. ²⁵ Káa, yo 'ví zèè kpokèjì m̀i yúcó tí kpoò yee tí o bà g̀i ye. ²⁶ Ye bàkà ndá 'duù ñinó mbe zèè có m̀i ye kácá-kácá, mbe kù bàkà go có m̀i ye yee tí ndòngbú nó, tí ndá mbe zogo ndá ña ndá 'duù me mbè. ²⁷ Ye bà je wotí bà kpolo tí ndá 'duù jì ndú go wotí tí nó náa Bu ye je jì ye nó. Mú-kóró-gba m̀i ndú bà dù a 'vókó lii. Ndú bà k'ívikí ndá mbe kpò có ta 'vókó lii tí nó go bà uuku gbí ndá putú kárá ñinó mbe baraka g̀i nó m̀i muu-kárá. ²⁸ Ye delè bà si ndú 'ví tòngbaà go bà tòngbaà m̀i dõngú.

²⁹ « <Tù bà 'di có má kuu tí muu 'duù, si yí 'ví 'di có tí náa Bèri kù 'dè jì ndá mbe kù kili ta r̀e m̀i Bindi-Mb̀iri, nó. > »

3

Có jì basìlì m̀i ndá mbe kù kili ta r̀e m̀i Bindi-Mb̀iri á gbí to Sàràdìsì

¹ «Cu wàràgà jì basìlì m̀i ndá mbe kù kili ta r̀e m̀i Bindi-Mb̀iri gbí gbata Sàràdìsì. 'Dè có jì yí, máa, kòcò ye tí 'duù tí nó mbe kù zèè ndá Bèri vò-nje só, ta ndá yii vò-nje só nó, éno máa, <Ye ñò ndá nètè m̀i lo g̀i. R̀e lo kù wu go r̀e wu 'duù, káa à duu wò g̀i, si bú lo mí sè. ² Ziya 'do tí r̀i, wàa wò 'ví je wotí jì sé'í tí nó mbe dooko ta ku g̀i nó, tacó ye 'de nètè m̀i lo kùro Mb̀iri m̀i ye ta bà lê ká tí. ³ Á má ènò, koro muu lo gítí có tí nó táánò náa à 'dè jì wò káa wò g̀i 'di g̀i nó, wàa wò 'ví 'visi muu lo 'do tí ndá wò i m̀i lo. Wò má ziya 'do tí r̀i lá, ye bà g̀i gítí lo go bà g̀i mbe ngbà, wò bà ñò o bà yee ye tí lo wálá. ⁴ Kpètí ká ènò, sè gbí ndáá 'duù ñinó mbe gbètèkè bõngo m̀i ndú ta bètí lá nó ká kpòò kuu m̀i yo gbí gbata Sàràdìsì kà; ze bà nó nó ta ndú ta ó bõngo tí ze, tacó ndú 'vii tí ndá mbe nó nó ta ye g̀i. ⁵ Ye bà yuu ó bõngo jì 'duù ñinó mbe kpò muu wò i g̀i nó, ye delè bà toro r̀e wó 'do gbí wàràgà m̀i ndá 'válá wálá; ye bà 'dè yúcó ta r̀e wó m̀i kùro Bu ye, ye delè bà 'dè yúcó ta r̀e wó mí kùro ndá basìlì m̀i Bu ye.

⁶ « <Tù bà 'di có má kuu tí muu 'duù, yí 'ví sè tù wó gítí có tí nó náa Bèri kù 'dè jì ndá mbe kù kili ta r̀e m̀i Bindi-Mb̀iri nó. > »

Có jì basìlì m̀i ndá mbe kù kili ta r̀e m̀i Bindi-Mb̀iri á gbí to Filadélifýà

⁷ «Cu wàràgà jì basìlì m̀i ndá mbe kù kili ta r̀e m̀i Bindi-Mb̀iri gbí gbata Filadélifýà. 'Dè có jì yí, máa, ñinó a kòcò ye tí 'duù tí nó náa Mb̀iri kaa yí mò g̀i m̀i wó tí Mb̀iri g̀i nó, tí cèe mbe 'dè yúcó, tí 'duù tí nó náa ndá i-'bá m̀i Dàvidè tí gbolò gba m̀i ndá Iziriyéli 'dáá g̀i a i kpátù 'bí wó nó; ye má ùnje gítí i g̀i, mbe ndii muu có m̀i ye wálá, ye delè má biya i g̀i, mbe 'visi kòcò ye wálá. Kòcò ye jì yí éno máa, ⁸ <Ye ñò ndá nètè m̀i lo g̀i. Ye kpónó da kèjì bà g̀i g̀i 'bá m̀i ye ngakàà jì wò g̀i; 'bí 'duù mbe da kperè m̀ití kpokèjì tí nó wálá. Ye ñò ni g̀i máa, wotí m̀i lo me nji'dí, káa ta ndá ña ñinó 'dáá g̀i, wò kù kpolo tí có m̀i ye, wò delè jé 'boo r̀e ye lá. ⁹ Te mí gbí muu lo máa, à má gítí ndá 'duù tí nó mbe kù kili ta r̀e m̀i Gba-vò-i, tí ndá mbe 'vére tí nó mbe kù bàkà tí ndú máa ndá yí lá a ndá Judéyá káa ndú me ndá Judéyá lá nó, ye bà bàkà ndú 'ví ñi ta muungbò ndú ya g̀i bà zèè kò lo. Tacó wàa, ndú 'ví ñò tí ni éno máa, ye zè wò niki ma. ¹⁰ Ye bà kpolo tí lo gbí ña mbugo tí nó kèjì g̀i bà tè ndá 'duù muu to tí nó 'dáá g̀i tacó bá ñò muu ndú nó, tacó wò kpolo tí có m̀i ye ta njembí lo gbaanjé. ¹¹ Ye kèjì kpónó-kpónó; zèè káa jáá kpokèjì tí nó kpónó kò lo nó, tacó wàa, à 'ví ko ta mboo nètè m̀i lo jì wò. ¹² Ye bà bàkà

'duù ñinó mbe kpo muu vò i gí nó tí gba-'bá tí 'bá-Mbíri mi Mbíri mi ye nge. Ye bà cu rẹ Mbíri mi ye ta rẹ gbata mi Mbíri, tí ngú Jèrùzàlémè tí nó bà gí 'do mi Mbíri á gbíri gí muu to tí nó nó míti' 'duù tí nó, ye delè bà cu ngú rẹ ye míti 'duù tí nó.

¹³ « 'Duù ñinó ta tù bà 'di có kuu tí muu wó nó, si yí 'ví 'di có mi Bèri náa yí kù 'de ji ndá mbe kù kili ta rẹ mi Bindi-Mbíri nò. »

Có jì basili mi ndá mbe kù kili ta rẹ mi Bindi-Mbíri á gbí to Làwòdesiyà

¹⁴ «Cu wáràgà jì basili mi ndá mbe kù kili ta rẹ mi Bindi-Mbíri gbí gbata Làwòdesiyà. 'Dè có jì yí, máa, ñinó a kòcò ye tí Go-i-tí-nò, tí 'duù tí nó ta có mi wó ká gbaanjé, tí cée yúco, tí rẹngbò ndá i tí nó náa Mbíri suu ndú 'dáá gí nó, máa,

¹⁵ 'Ye ñò ndá nètè mi lo gí. Cèréré nètè tí lo wálá, wò delè me gbà'dá ká lá. Cèréré nètè kùtáá má tí lo wálá, wáa wò 'ví dù tí gbà'dá, à nìkì ma. ¹⁶ Káa cèréré nètè tí lo wálá, káa wò delè me gbà'dá ká lá. Wò a ña 'duù ñinó ta gbí dèi lo gítí nètè ká máákà'i éno, tacó éno, ye bà mò wò 'do nje nètè mi ye gí. ¹⁷ Tacó wò kù wu gbí tí lo, máa wò a mbe da i, ndá i mi lo ma, wò 'deke tí lo lá. Káa wò ñò ni lá máa, i gbí lo wálá, ta yè ọ lo tí yè, tí mbe sú ọ mbe kù nó ta só kùro Mbíri. ¹⁸ À má éno, ye kù kpo-gbì-tà-tù lo máa, wò sì dá'bi ñinó tí cée dá'bi ta bétí gbí wálá nó 'do mi ye, tacó wáa wò 'ví dù tí tí mbe i. Wò delè 'ví sì ó bongo 'do mi ye, tacó bà ngúu ta só lo 'do tí nó, wáa wò 'ví sì yeè 'do mi ye á gítí ọ lo, tacó wò 'ví zeke ta o.

¹⁹ « 'Ye a mbe kù je muu jì ndá 'duù ñinó 'dáá gí náa ye zè ndú nìkì maa nó. À má éno, 'visi muu lo 'do tí ndá wò i mi lo ta njembí lo gbaanjé. ²⁰ Sè tù lo! Ye kpónó kù ọ tìyò njekeji, kù ku njekeji. 'Duù ñinó mbe 'di kòcò ye, bindi yí 'ví njaanga njekeji jì ye nó, ye bà ọ gí t'á i mi wò, bindi ze bà zò i ta yí. ²¹ Ye bà je wotú bà k'í tí pí jàlambà mi ye jì 'duù ñinó mbe kpo muu vò i gí nó, á go ñinó náa ye táánò kpo muu vò i gí, káa ze kpónó kù k'í tí pí jàlambà mi Bu ye ta yí nó.

²² « 'Tù bà 'di có má kuu tí muu 'duù, si yí 'ví 'di có tí nó náa Bèri kù 'dè jì ndá mbe kù kili ta rẹ mi Bindi-Mbíri nò. »

4

Jòvànì 'di kòcò ndá 'duù kù ùlù Mbíri gbí ri

¹ Ye mà gii zeke' o gí yaà, ye gii ñò njekeji njaanga tí gbíri, bindi ye gii 'di kòcò 'duù tí nó náa ye 'di sàà kùro gí nó kù 'dè có jì ye ta gbí kòcò wó go gbí mòngò nó, máa, «Yèè ndi lo gàà gí yaà, wáa ye 'ví túbà ndá i tí nó kèjì gí bà bàkà tí á bindi ñinó nó jì wò.» ²⁻³ Ngé bindi bà 'di kòcò 'duù tí nó, Bèri-mi-Mbíri gii gí gí muu ye, bindi ye gii ñò jàlambà gbíri ta 'duù ta gbíro wó kù tòngbaa go mee'i nó kù k'í tí wó pí . Ye gii ñò koge ta ndívi wó bèè go 'do kpá nó jèlè tí wó 'dee jàlambà tí nó gí. ⁴ Ye gii ñò ndá 'bí jàlambà zi'duù-gbaanjé-nje ná'ò náa à paka ndú 'dee kpédélé ñinó gí, ta ndá kpo 'duù zi'duù-gbaanjé-nje ná'ò mbe yuu ndá nja-njá ó bongo, ta ndá tàgíyà náa à bàkà 'do tí dá'bi ta ndi tí muu ndú, kù k'í tí ndú pí ndá jàlambà tí nó zi'duù-gbaanjé-nje ná'ò nó. ⁵ Ye gii ñò mò kù i 'do tí jàlambà tí nó gbí uù nò, ye delè gii 'di gbí bà baraka i mi ngbàngbàri 'do ká. Ye gii ñò ndá kùpò vò-nje só ta wu kù zii nje ndú tí ndá bindi ndá bèri mi Mbíri vò-nje só kùro jàlambà tí nó. ⁶ Bindi ye gii ñò 'bí i go kápá ta ọ ngo gbí pù ngbaranga lánjì-lánjì-lánjì kùro jàlambà tí nó.

Ndá 'bí ña i ná'ò go ndá nó, ta ọ ndú yè kùro ndú ta kápí ndú gí, gii paka 'dee jàlambà tí nó gbí uù nó gí. ⁷ Kpédélé i gbí òkò tí ndá i tí nó ná'ò nó go siingii nó, 'bí gii je a kòzò tí d'í mò'dú, bà ta'ò ñinó gii je a gbíro 'duù míti wó, bà ná'ò ñinó gii je a kòzò tí gààa mbe kù o gbí pípiři. ⁸ Gbèe i gbí òkò tí ndá i tí nó ná'ò mbe kù 'vala nó, kù a ndá mbí vò-nje gbaanjé, ta ndá ñji ro wó yè gbí ndá mbí wó nó 'dáá gí co sè, có tá'i. Nètè mi ndú a bà dù kù ùlù Mbíri too yé, ta ọ, máa,

«Tó 'duù, Tó 'duù,

Mbe tí ze tí Mbíri mi ze tí mbe bàkà ndá i 'dáá gí

a Tó 'duù. Yí táánò sàà kuu tí ,

yí kpónó kuu tí , yí delè kèjì!»

⁹ Ta o tí nó náa ndá i tí nó ná'ò go ndá nó nó má kù ùlù, ta ba te duù, ta bà 'dè nìkì maa jì 'duù tí nó mbe kù 'vala ká dúú bà ya tí mbe kù k'í tí wó pí jàlambà nó, ¹⁰ ndá kpo 'duù tí nó zi'duù-gbaanjé-nje ná'ò mbe kù k'í tí ndú pí ndá jàlambà tí nó zi'duù-gbaanjé-nje ná'ò mbe jèlè yí 'dee gí nó, kù oloko 'do pí ndá jàlambà mi ndú gí to kùro 'duù tí nó pí jàlambà mbe kù 'vala ká dúú bà ya tí nó, kù te duù míti wó ta bà jaka ndá tàgíyà mi ndú 'do tí muu ndú kaa mí kùro wó kù 'deke ta tí ndú jì yí máa,

¹¹ «Ákoo Mbe tí ze tí Mbíri mi ze;

wò 'vii tí 'duù bà ùlù gí,

wò 'vii tí 'duù bà tègàrà wò gí,
wò 'vii tí 'duù bà je gba ji wò gí,
tacó a wò táánò ká suu ndá i 'dáá gí;
ndá i 'dáá gí kú dù 'do gbí có mì lo.»

5

Ndá wáràgà ta 'Vii-rómbo

¹ Ye mà gii zeke'o, ye gii ò 'dakò tí nó mbe ki tí wó pí jàlambà nó zèè wáràgà náa à cu i co gbí, delè có kápí, náa à nanaka nje ta sù tí ndá bàndò vò-nje só mí 'bì wó ònó tí kù'bì. ² Ye delè gii ò 'bí basili ta wotí tí wó kù 'vee 'vé ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa, «A 'di ká 'vii tí mbe jaka ndá sù tí nó náa à nanaka ta nje wáràgà tí nó nó gí, wàa yí 'ví 'deke ?» ³ Káa gbèè 'bí 'duù mbe 'do gbìrì, wàlà mbe 'do muu to tí nó, wàlà mbe 'do tà to tí nó, ta wotí bà njaanga nje wáràgà tí nó tí wó wàa yí 'ví 'deke nò, wàlà. ⁴ Bindi ye gii wa t̄aro ye ngé ndo gí, tacó gbèè 'duù mbe 'vii tí mbe njaanga nje wáràgà tí nó tí wó wàa yí 'ví 'deke nò wàlà.

⁵ Káa 'bí kpo 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndá kpo 'duù tí nó zì 'duù-gbaànjé-nje nà'ò nò gii yì ye, máa, «Wa gbí lá. Nò nò; 'bí Siingii mbe 'do kòtí Júdáa, tí 'vii-gù Dàvidé tí gbolò gba mì ndá Ìziriyèli, mbe kpò nje vò i gí nó, bà aaka ndá sù tí nó náa à nanaka ta nje wáràgà tí nó tí ndá bàndò vò-nje só nó wàa yí 'ví 'deke wáràgà tí nó gí.»

⁶ Ye mà gii zeke'o gbí òkò tí ndá jàlambà ta ndá nò tí nó nà'ò nó, ta ndá kpo 'duù tí nó zì 'duù-gbaànjé-nje nà'ò mbe se jàlambà 'dee gí nó, ye gii ò 'Vii-rómbo kù rò t̄iyó gbí uù goolá à zì yí gí nó ta ndá 'de vò-nje só, gii je ndá rò vò-nje só tí muu wó; ndá rò tí nó vò-nje só tí muu wó nò a ndá bèrì tí nó vò-nje só náa yí tuu ndú cee muu to tí nó 'dáá gí nò. ⁷ 'Vii-rómbo gii ya gí kuro, bindi yí gii te wáràgà tí nó náa 'duù tí nó mbe kú ki tí wó pí jàlambà nó zèè mí 'bì wó ònó tí kù'bì nó. ⁸ 'Vii-rómbo mà gii te wáràgà tí nó gí, ndá nò tí nó nà'ò ta ndá kpo 'duù tí nó zì 'duù-gbaànjé-nje nà'ò mbe se jàlambà 'dee gí nó, gii kucuku muungbó ndú 'dáá gí mí to kuro wó, ta ndá kundi, ta ndá ká'ì bà gbo ngúwu ò náa à me 'do tí dá'bi, tí ndá i bà 'deke tí ndá mbe kilì ta r̄è mì Bindi-Mbìrì ji Mbìrì, á 'bì ndú, ⁹ kú cè ta ngú cè máa,

«Wò 'vii tí mbe te wáràgà,

wàa wò 'ví aaka ndá sù 'do nje gí nó gí,

tacó à waa táánò a mbelè lo

tí i bà sù muu ndá ò ndá 'duù gbaànjé-gbaànjé muu to tí nó gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí ji Mbìrì.

¹⁰ Mbelè lo bàkà ndá 'duù tí ndá b̄ò-gba mì Mbìrì gí,
mbelè lo bàkà ndá 'duù tí ndá bu-Mbìrì mì Mbìrì gí,
mbelè lo delè bà bàkà ndá 'duù tí ndá gba muu to tí nó gí.»

¹¹ Káa si ye kú zeke ndá i tí nó, ye gii ò ndá basili me mbè go t̄umèrè tí jèlè ndá nò tí nó nà'ò, ta ndá kpo 'duù tí nó zì 'duù-gbaànjé-nje nà'ò mbe se jàlambà 'dee gbóó gí nó, ye gii 'di kòcò ndá basili tí nó ¹² kú cè cè ta kòcò ndú ngéé gí yaà, máa,
«'Vii-rómbo tí nó náa áá táánò zì yí nó

'vii tí 'duù bà je gba, ta ndá kpo-kpò i, ji yí gí,
yí 'vii tí 'duù bà je bà 'di gbí-o, ta wotí, ji yí gí,
yí 'vii tí 'duù bà te duù míti wó gí,
yí 'vii tí 'duù bà ùlù yí gí,
yí 'vii tí 'duù bà tègàrà yí gí.»

¹³ Bindi ye gii 'di kòcò ndá i mbe kú 'vala tà ngo 'dáá gí, ta ndá i mbe kú 'vala gbìrì, ta ndá i mbe kú muu to tí nó 'dáá gí, ta ndá i mbe kú 'vala tà to 'dáá gí kú 'dè có, máa, «À ùlù 'duù tí nó mbe kú ki tí wó pí jàlambà nó, à delè 'ví ùlù 'Vii-rómbo, à te duù míti ndú, à ùlù ndú á tí ndá mbe to tí nó á kpòò ya tí !»

¹⁴ Bindi ndá nò tí nó nà'ò nó gii 'dè có, máa, «Go-i-tí-nò.» Ndá kpo 'duù tí nó zì 'duù-gbaànjé-nje nà'ò nó gii kucuku muungbó ndú mí to, kú ùlù Mbìrì.

6

Ndá sù bà nanaka ta nje wáràgà

¹ Ye bà-i-nò gii ò 'Vii-rómbo-mì-Mbìrì aa kpédélé sù tí nó náa à nanaka ta nje wáràgà tí nó nó 'do tí gí. Bindi 'bí nó gbaànjé 'do gbí òkò tí ndá nò tí nó nà'ò mbe kú dù á kuro jàlambà nó gii tè'é ta gbí kòcò wó kú baraka to go i mì ngbàngbàrì nó, máa, «Gì !» ² Ye mà gii zeke'o, ye gii ò 'duù ta ganda 'bì wó pí ó jùwádi yee gí. Áá bà-i-nò gii te tàgìyà-gba míti muu wó, bindi yí gii ya tí mbe kpò muu ndá mbe kpò ndá ndú.

³ 'Vii-rómbo má gii ja 'bí sù tí nó náa à nanaka ta nje wáràgà tí nó tí 'bí bàndò nó gí, ye káká'i gii 'di kòcò 'bí nó gbaànjé 'do gbí òkò tí ndá nó tí nó nà'ò no kù tè'é, máa, «Gì!» ⁴ Ye mà gii zeke'o, ye gii nò 'duù pí 'bí jùwádi mbe bi ngbèè ènò yee gí. Áa gii je njà sizò ji yí, bindi à gii je wotí bà nònòkò muu ndá 'duù, tacó wàa ndú 'ví ziki tí ndú gbí òkò tí ndú, ji yí.

⁵ 'Vii-rómbo má gii aaka bà ta'ò sù tí nó náa à nanaka ta nje wáràgà tí nó nó gí, ye gii 'di kòcò bà ta'ò nó 'do gbí òkò tí ndá nó tí nó nà'ò mbe kù rò tìyò kùro jàlàmbà nó kù tè'é ta kòcò wó ngéé gí yaà máa, «Gì!» Ye bà-i-nò ngé gii nò 'duù zèè i bà 'vii i mí 'bí wó pí béé-bèè jùwádi yee gí. ⁶ Bindi ye gii 'di i go kòcò 'duù nó kù 'dè có gbí òkò tí ndá nó tí nó nà'ò nó, máa, «'Vii 'visi 'do tí gémé gbaànjé gí takò nètè mì gbèe ri, bindi wò 'ví 'vii 'visi 'do tí ngaa ta'ò gí takò nètè mì gbèe ri, káa wò 'ví gàà tí bàà lá, wo delè 'ví gàà tí nèbítì lá.»

⁷ 'Vii-rómbo má gii aa bà nà'ò sù tí nó náa à nanaka ta nje wáràgà tí nó nó gí, ye gii 'di kòcò bà nà'ò nó 'do gbí òkò tí ndá nó tí nó nà'ò mbe kù rò tìyò kùro jàlàmbà nó kù tè'é ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa, «Gì!» ⁸ Ye mà gii zeke'o, ye gii nò 'bí túmbúzú jùwádi ta rè 'duù tí nó mbe kù o yí nó a Ku, ta Guù mì ndá ku kù ru ndi wó; bindi áa gii njèè gbí to tí nó nà'ò, bindi áa gii je wotí bà ziki ndá 'duù gbí kacì gbaànjé ji ndú ta sizò, ta làngàwìrì, ta ndá tende ña nò'o, ta ndá gbù kàzà muu to tí nó.

⁹ 'Vii-rómbo má gii aa bà vò sù 'do nje wáràgà tí nó gí, ye gii nò ndá 'duù tí nó náa à ziki ndú tacó bà ma có mì Mbìrì, delè tacó bà zèè có mì Mbìrì ta njembí ndú gbaànjé nó, á bàndò ku-sòrò-Mbìrì á gbìrì. ¹⁰ Ndú gii 'deke tí ndú ji Mbìrì ta kòcò ndú ngéé gí yaà, máa, «Ákoo Gbolò Gba, tí Mbe tí ze, tí tó 'duù, delè tí mbe yúco, wò bà kèèndè có ku ze ta bà waa có mítí ndá 'duù tí nó muu to tí nó ta o ngáyì?» ¹¹ Bindi áa gii njèè ndá nja-njà ó bongo ji ndú, bindi à gii 'dè có ji ndú máa, ndú dù gàà nji'dí yee tí o tí nó náa à mà ziki sè ndá 'bí ka ndú mbe nètè, ta ndá ná'vindí ndú, cee kózò gí.

¹² 'Vii-rómbo má gii aa bà vò-nje gbaànjé sù tí nó náa à nanaka ta nje wáràgà tí nó nó gí, to tí nó gii ngaka tí, tí cèe wò ña nìnò. Bindi ro ri gii bèè 'díki-'díki, ro pí gii bi go mbelè. ¹³ Ndá yii gii dù kù 'duku gí to 'do tàrì go bà 'dù ndo bàà ta mbiimbí. ¹⁴ Tàrì gii paraka tí go wáràgà, ndá kpo-kpò gú, ta ndá to mbe le ta gbí u ndá ngo gii yèè ndi ndú 'do tí ndá bàndò mì ndú 'daá gí. ¹⁵ Bindi ye gii nò ndá kpo-kpò gba muu to tí nó, ta ndá kpo-kpò 'duù, ta ndá kùro gó, ta ndá mbe ndá kpo-kpò I, ta ndá mbe wotí, ndá i-zógó-zogo, ta ndá 'duù nìnò náa ndú me ndá i-zógó-zogo lá nó, 'daá gí kù ngùù tí ndú ta ndi gbí ndá guù, delè ta ndi gbí òkò ndá díí pí ndá kpo-kpò gú. ¹⁶ Ye gii 'di kòcò ndú kù 'dè có ji ndá kpo-kpò gú, máa «Yo 'va tí yo muu ze, wàa yo 'ví ngùù ze 'do tí 'duù tí nó mbe kù ki tí wó pí jàlàmbà nó gí! Yo ngùù ze 'do tí kpo-tàkòcò mì 'Vii-rómbo dele gí, ¹⁷ tacó ri kpo-tàkòcò mì ndú wúnò co gí. Káa wotí bà ro tìyò kùro ndú tí 'dí?»

7

Ndá Ìziriyèlì 144,000

¹ Bindi ye gii nò ndá basili nà'ò: 'bí gbaànjé kù rò tìyò mò gí wáa, 'bí mò gí tàbù, 'bí mò gí ngbóngbò, bindi 'bí mò gí gbí'dè, kù rò bà pí pípìrì 'do takò ndá to tí nó nà'ò nó gí muu to tí nó, tacó wàa, gundi'ri 'ví pí to tí nó lá, gundi'ri 'ví pí kápá lá, à delè 'ví pí ndá mù lá. ² Ye mà gii zeke'o, ye gii nò 'bí basili kù gí 'do mò gí wáa, ta i bà da mbó mí Mbìrì tí nó tí wu Mbìrì nò 'bí wó, bindi yí gii tè'é tí ndá basili tí nó nà'ò náa Mbìrì je wotí bà voloko gbí ndá i muu to tí nó, ta ndá i tà ngo, ji ndú nó ta kòcò wó ngéé gí yaà. ³ Yí gii 'dè có ji ndú máa, «Yo 'ví gàà ndá i muu to tí nó, ta ndá i tà ngo, ta ndá mù lá, yee tí o tí nó náa ze má ka mbó mí Mbìrì mì ndoo mì tìro ndá bòò mì wó gí.» ⁴ Ye delè gii 'di kòcò wó kù 'deke muu ndá 'duù tí nó náa à 'ví ka mbó mí Mbìrì mí tìro ndú nó; muu ndú 'daá gí a ndá 'duù 144,000, 'do gbí òkò tí ña ndá Ìziriyèlì muu'bi-nje só 'daá gí:

⁵ 'do gbí òkò tí ndá 'duù gbí ña Júdaà, 12,000,
'do gbí òkò tí ndá 'duù gbí ña Rúbèni, 12,000,
'do gbí òkò tí ndá 'duù gbí ña Gádi, 12,000,

⁶ 'do gbí òkò tí ndá 'duù gbí ña Àsèrè, 12,000,
'do gbí òkò tí ndá 'duù gbí ña Náfítáì, 12,000,
'do gbí òkò tí ndá 'duù gbí ña Mànásè, 12,000,

⁷ 'do gbí òkò tí ndá 'duù gbí ña Simiyónè, 12,000,
'do gbí òkò tí ndá 'duù gbí ña Lévi, 12,000,

⁸ 'do gbí òkò tí ndá 'duù gbí ña Ìsàkàrà, 12,000,
'do gbí òkò tí ndá 'duù gbí ña Zèbulúni, 12,000,

'do gbí òkò tí ndá 'duù gbí ña Jùzépè, 12,000,
'do gbí òkò tí ndá 'duù gbí ña Bènjàminò, 12,000.

Ndá 'duù go tùmèrè

⁹ Ye mà gi zeke'o káká'i, ye gi ño ndá 'duù me mbè tí I bà 'déké-'deke lá 'do gbí ña ndá 'duù muu to tí nó tende-tende 'dáá gí, 'dáá ta ó bongo tí ndú, kù rò tíyò jara-jàràà kùro ndá jàlàmbà ta 'Vii-rómbo, 'dáá ta kpá-lígi á 'bi ndú, ¹⁰ kù tò kù ta kòcò ndú ngéé gí yaà máa, «'Válá a i mi Mbíri mi ndoo á mbe kù ki tí wó pí jàlàmbà nó! 'Válá a i mi 'Vii-rómbo!»

¹¹ Ye bà-i-nò gi ño ndá basili 'dáá gí kù rò tíyò jèlè ndá kpo 'duù tí nó zi 'duù-gbaànjé-nje nà'ò mbe se 'dee jàlàmbà nó, ta ndá nó tí nó nà'ò mbe kù rò á kùro jàlàmbà nó gí. Ndá basili tí nó 'dáá gí gi kucuku muungbó ndú mí to kùro jàlàmbà, bindi ndú gi 'buku 'bi ndú mí gbíro ndú kù ùlù Mbíri, ¹² máa, «Go-i-tí-nò! Bà ùlù tí, ta bà tòngbaà, ta bà 'di gbí-o, ta bà 'dè níki maa, ta bà te duù míti, ta wóti, ta di tí, a ndá i mi Mbíri mi ndoo á kpòò ya tí! Go-i-tí-nò.»

¹³ Bindi 'bí kpo 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndá kpo 'duù tí nó zi 'duù-gbaànjé-nje nà'ò nó gi 'vee ye máa, «Ndá 'duù tí nó mbe yuu cé-ce bongo nó a ndá 'di? Káa ndú gi 'do kòtí 'di?»

¹⁴ Káa ye gi 'visi có ji kpo 'duù tí nó máa, «Wò ño ndú ni gí, kpo 'duù.»

Káa yí gi 'visi có ji ye máa, «Ndá 'duù tí nó a ndá 'duù tí nó mbe 'vala 'do gbí ndá ña vò i tí nó náa a bàkà ta ndú nó. À ce ndá bongo mi ndú nó a bà caka ndú ta mbelè 'Vii-rómbo. ¹⁵ Tacó éno, ndú kpónó kuu kùro jàlàmbà, kù ùlù Mbíri too yé, ta ri, á tà'i 'bá-Mbíri; káa Mbíri tí nó mbe kù ki tí wó pí jàlàmbà nó bà kpolo tí ndú ta bà dù toko ta ndú. ¹⁶ Go káká'i bà ro gbí nji ndú wálá, go ngo káká'i bà dù á tàkòcò ndú wálá, ju ri delè káká'i bà doo ndú wálá. ¹⁷ Tacó 'Vii-rómbo, tí mbe kù rò tíyò gbú-gbu kùro jàlàmbà, bà dù tí mbe gbà ndú go mbe gbà ndá bee. Yí delè bà ko ndú ya tí gítí ndá bàndò tí nó náa ngo mbe kù je 'valá kù 'va 'do tí ndú nó. Mbíri delè bà kaa ngo-ro 'do tà ro ndú 'dáá gí gí.»

8

Bà vò-nje só sù bà nanaka ta nje wàràgà

¹ 'Vii-rómbo mà gi aa bà vò-nje só sù tí nó náa à nanaka ta nje wàràgà tí nó nó gí, o gi re gbíri déé ta lambu o ndi-ndi-éno. ² Ye bà-i-nò gi ño ndá basili vò-nje só náa à kaa ndá mòngò vò-nje só ji ndú kù rò tíyò kùro Mbíri. ³ Bindi 'bí basili gbaànjé mbe zèè ká'í bà gbo ngúwu di, náa à bàkà 'do tí dá'bi mí 'bi wó, gi co kù rò tíyò règbà ku-sòrò-Mbíri náa à bàkà 'do tí dá'bi delè. Bindi à gi sa di túkà'í ji yí kù gbo , tacó waa, ngúwu di tí nó 'vì ñonòkò tí gbí pipiri ta gbí kòcò bà 'deke tí ndá 'duù mi Mbíri 'dáá gí mí kùro jàlàmbà. ⁴ À dú ká a yúco, gbí kòcò ndá 'duù mi Mbíri 'dáá gí náa ndú kù 'deke ta tí ndú ji Mbíri nó, toko ta ngúwu di tí nó náa basili tí nó gbo mí gbí ku-sòrò-Mbíri nó, gi ya gí kùro Mbíri gí. ⁵ Basili tí nó gi aa njiikí wu 'do gbí ku-sòrò-Mbíri yè ká'í díí gí, yí gi va ta ká'í di tí nó gí muu to tí nó; 'do bà-i-nò, mù gi dù kù i melé-melè, melé-melè, ngbàngbàri kù gi bàraa i, wo ndá i kù gi me tí, bindi to kù gi ngaka tí.

Ndá mòngò

⁶ Ye gi ño ndá basili tí nó vò-nje só 'dáá mbe zèè mòngò mí 'bi ndú nó 'viindi tí ndú 'dáá gítí gítí bà o ndá mòngò mi ndú gí. ⁷ Kpédélé basili mà gi o mòngò mi wó, ndá nji gúru ta wu, ñonòkò ta mbelè, gi 'bità bà nì 'do gbíri gí to; 'bí kaci to, ta kaci ndá mù gi doo ságálágáá gí, ta ndá 've mbíli mbe kù mí muu to tí nó delè gi doo 'dáá gí.

⁸ 'Bí basili mà gi o mòngò mí wó, 'bí i go gbolò gú nó gi kèrè 'do gbíri ta wu kù zì tí 'vili-'vili, gi 'va tí bùdùù á tà kápá. Kè'bi ngo gbí pù gi 'visi tí tí mbelè, ⁹ ndá 'bí i mbe kù 'vala tà ngo gi mù gí, ndá 'bí gbá á ro ngo gi k'viki gí.

¹⁰ Bà ta'ò basili mà gi o mòngò mí wó, 'bí gbolò yii ta wu kù zì tí go wu nje kùpò nó gi kèrè 'do gbíri 'va tí tà ndá ngo gbí pù, ta tà ndá ngo muu ndá ngo á tí kaci to. ¹¹ Rè yii tí nó a Réjóló bindi ndá ngo gbí kaci to tí nó gi me juù go réjóló. Ndá mbe nju ndá ngo tí nó me mbè gi mù gí.

¹² Bà nà'ò basili mà gi o mòngò mí wó, 'bí kaci ri, ta 'bí kaci pi gi ba gí, tí ndá 'bí yii delè gi baraka gí, ngba ri gi dù yee ká tí i go ri-'dè'o, bindi ngba pi, ta ngba ndá yii ta bèbili gi dù yee ká tí i go o bá co dngú.

¹³ Ye mà gi zeke'o, ye gi ño gànà kù o co ngéé gbíri yaà kà; ye gi 'di kòcò wó kù wa gbí máa, «Vò i, vò i, vò i kèji gítí ndá mbe kù 'vala muu to tí nó ta o bà wa gbí mi ndá mòngò tí nó náa ndá basili tí nó ta'ò nó kpónó-kpónó kèji gí bà o nó.»

9

¹ Bà vò basili má gii o mòngò mì wó, ye gii ñò yii tí nó mbe 'va tí to 'do gbíri nò, à je i bà njaanga nje guù tí nó ta ndongbù tà wálá nó jí yí. ² Yí má gii njaanga nje guù tí nó, ngúwu gii pí 'do gbí gí sè go ngúwu gbolò guù, tí ña ñinó náa ɾo ɾi gii 'di ta ngúwu gbí pipiri gí. ³ Ye má gii zeke'o, ye gii ñò ndá kòròngbò kù oloko gí to 'do gbí ngúwu tí nó. Sé gbí bà ɾo 'duù mì ndá kòròngbò tí nó ká go sé sene. ⁴ Mbíri gii 'dè có jí ndú máa, ndú 'ví zò mbíli lá, ndú 'ví zò ndá kpá-mù lá, ndú delè 'ví zò ñjí mì ndá 'duù lá; ndú 'ví ya ká gítí ndá 'duù tí nó náa à ka mbó mì Mbíri mí tiro ndú lá nò; ⁵ máa ndú 'ví pèembí ndá 'duù ta sé tí ndú go sé sene nò ta pí vò, káa ndú 'ví zi ku lá. ⁶ Ndá 'duù tí nó bà pà ku gbí ndá pí tí nó kèjí vò nò go bà pà mbátáá, wàa yí 'ví mù ndá yí gí, káa ndú bà 'de yí wálá; ndú bà wa bà mù ndú mì ku ta ngo-ɾo ndú, káa ku bà ì ngèlè 'do tí ndú gí.

⁷ Ndá kòròngbò tí nó je a kózò tí ndá jùwádi mbe kù ù bà ya gí gbí gó, ta ndá i bà te mití muu ndá gba náa à bàkà 'do tí dá'bi tí muu ndú; gbíro ndú gii dù go gbíro ndá 'duù nò; ⁸ se muu ndú go se muu ndá ni, bindi ñjí tí ndú go ñjí tí ndá siingii, ⁹ kélè gii dù gbí njembí ndú kpàngbàndàa, go kpá-lii tí nó náa ndá àsikèri kù yuu mì gbí njembí ndú ta o gó nò, wo gbí mbíri ndí gbí go wo tí ndá jùwádi mbe kù ja ndá àsikèri ya tí gí bà gó. ¹⁰ Ndá sili ndú go gbò sene; sé gbí bà na 'duù mì ndú tí kù bàkà a pí vò. ¹¹ Gbolò gba mì ndá kòròngbò tí nó a basili mbe kù dù gbí guù tí nó ta ndongbù tà wálá nò. ɾè wó ta có mì ndá Jùdéyà a Àbádóni, à ta có Ígirígi a Àpòlyóni, (gbí máa, Mbe voloko gbí i).

¹² Bà kpédélè vò i kpónó cee gí, káa yo dù ká jé, ndá 'bí vò i sósò'ò kèjí.

¹³ Bà vò-nje gbaànjé basili má gii o mòngò mì wó, ye gii 'di kòcò 'duù kù 'dè có 'do gbí ku-sòrò-Mbíri tí nó náa à bàkà 'do tí dá'bi á kùro Mbíri nò ¹⁴ jí basili tí nó máa, «Njaanga wú 'do tí ndá basili tí nó ná'ò náa à ère ndú mì tabè'dè gbolò ngo tí nó tí Yùfirétè nó gí.» ¹⁵ Bindi áá gii njaanga ndá basili tí nó ná'ò náa áá táánò zèè ndú kù ù ta ndoo, ta pí, ta ɾi, ta o tí nó náa Mbíri ci nó gí bà ziki ndá 'duù me mbè muu to tí nó nó gí. ¹⁶ Ye gii 'di kòcò 'duù kù 'deke muu ndá àsikèri mbe kù nò ta jùwádi yee tí 200,000,000. ¹⁷ Ye gii ñò ndá jùwádi tí nó, ta ndá àsikèri tí nó mbe kù o ndú nó go ndá i gbí ɾii nò. Ndá àsikèri tí nó leke mí njembí ndú a ndá kpá-lii ta mbó gbí ndú ñjónkò-ñjónkò: bà ndá 'bí to tí ndú bí-bi, bà ndá 'bí go 'ví mbólò, bindi ndá 'bí go ngbù bàálùwá; muu ndá jùwádi tí nó go muu ndá siingii; wu, ta ngúwu, gii je mbúlúwu, kù co 'do gbí nje ndú. ¹⁸ Ñinó a wu, gii je ngúwu, gii je mbúlúwu, ndá i tí nó ta'ò mbe co 'do gbí nje ndá jùwádi tí nó nò gii mù ndá 'duù muu to tí nó tí vò. ¹⁹ Tacó wotí mì ndá jùwádi a i gbí nje ndú, ta sili ndú; ndá sili ndú go ndá kpoo ta muu ká nje ndú, náa ndú kù bàkà ta sé'í mití ndá 'duù.

²⁰ Sè ndá 'duù tí nó muu to tí nó, náa ndá i tí nó ta'ò nò ziki ndú lá nó a ndá 'duù ñinó mbe dù zùkùù gítí có bà ùlù ndá vo-vò bàaci, ta ndá sú mbíri mì ndú náa ndú bàkà ta 'bí ndú 'do tí ndá i go dá'bi, ta ngbàrà, ta yú lii, ta díí, ta mú, mbe zeke'o lá, mbe 'di có lá, delè mbe nò nó lá nó, lá. ²¹ Ndú dù zùkùù gítí có bà zi ku mì ndú, ta có bà bàkà ndá i-yèè mì ndú, ta bà bàkà bangbaya mì ndú, ta bà ngbà i mì ndú, lá.

10

'Bí basili ta làmbu wáràgà á 'bí wó

¹ Ye bà-i-nò gii ñò 'bí basili ta di ká gbí wó náa kùlù mù yiiga yí gí kù gí 'do gbíri, ta 'bí i kù tòngbaà tí muu wó zini-zini-zini go ndívi koge, gbíro wó kù tòngbaà go ɾi, ndá kò wó bi go wu. ² Yí zèè mí 'bí wó a làmbu wáràgà náa à njaanga gí. Yí gii 'dò kò wó ñinó gbí kù'bi nó mí tà ngo, bindi yí gii 'dò ñinó gbí gálì nò mí tí gú. ³ Yí má gii tò kù ta gbí kòcò wó go gbí bà rengá mì siingii nó, ndá ngbàngbàri tí nó vò-nje só nò gii 'dè kòcò gí tàkò kù mì wó nò. ⁴ Ye má gii bàkà có bà cu kòcò ndá ngbàngbàri tí nó mì gbí wáràgà, ye gii 'di kòcò 'duù kù 'dè có jí ye 'do gbíri, maa, «Kpolo tí có tí nó náa ndá ngbàngbàri tí nó vò-nje só 'dè nò tí có kóó mí gbí njembí lo. Cu mí gbí wáràgà lá.»

⁵ Ye má gii zeke'o bindi bà 'di kòcò 'duù tí nó, ye gii ñò basili tí nó mbe ɾò tìyò ta kò wó ñinó gbí kù'bi tà ngo nó, ta ñinó gbí gálì tí gú nó tò 'bí wó kù'bi gí yaà, ⁶ kù see ta tí wó jí Mbíri mbe suu gbíri, ta to, ta ndá kpo-kpò ngo, ta ndá i 'daá gí, máa, «O kpónó cee gí! ⁷ Káa ta o tí nó náa bà vò-nje só basili bà o mòngò mì wó nó bà dù a o bà gí Mbíri gí bà bàkà go có kóó mì wó náa yí táánò 'dè jí ndá bòò mì wó, tí ndá mbe 'dòkò có mì wó tí Mbíri nò.»

⁸ Bindi ye gii 'di kòcò 'duù tí nó mbe 'dè có jí ye 'do gbíri nó kù 'dè có jí ye káká'í máa, «Ya gí bà je wáràgà tí nó náa basili tí nó mbe 'dò 'bí kò wó mì tà ngo, bindi 'bí mí tí gú nó, i gbí mí 'bí wó nò.»

⁹ Ye mà giì 'di có tí nò, ye giì ya gí mì basìlì tí nò, bìndi ye giì 'dè có jí yí máa yí je wáràgà tí nò jí ye. Káa yí giì 'visì có jí ye máa, «Je , wàa wò 'ví zò ; áà bà me líkí gbí nje lo go lí, káa áà bà me juù gbí yì lo.»

¹⁰ Ye bà-i-nò giì je wáràgà tí nò 'do 'bi basìlì tí nò, ye mà giì zò , à giì me líkí gbí nje ye go lí, káa ye mà giì miři , à giì me juù gbí yì ye. ¹¹ Bìndi à giì 'dè có jí ye máa, «Wò 'ví ma có mì Mbìrì káká'í gítí ndá 'duu me mbè, ta ndá ña ndá 'duu me mbè, ta ndá ña ndá nje có, ta ndá kpo-kpò gba muu to tí nò.»

11

Ndá mbe 'dè yúco sósò'ò

¹ À giì ki mbíli mí 'bì ye, bìndi à giì tuu ta ye, máa, «Ya gí bà 'vii ta 'bá-Mbìrì, ta gbí ku-sòrò-Mbìrì, giì je ndá 'duu tí nó mbe kù 'deke tí ndú jí Mbìrì tà'í 'bá-Mbìrì kà nó.

² Káa wò 'ví 'vii rùkàtìi sè lá, tacó à si jí ndá 'duu ñìnò mbe ñò dúú kpokèjí bà bàkà nambeè ta Mbìrì ní lá nó tí ñìndi ndú gí, tacó ndú bà dù kù dà nò gbí gbata mì Mbìrì ta pì zì'duù-só-nje só. ³ Káa ye kèjí gí bà je wotí jí ndá mbe 'dè yúco mì ye sósò'ò nó, wàa ndú 'ví yuu zì bòngò bà gee ku, kù ma ta có jí ndú ta ndá sili gbí ndá pì tí nó.»

⁴ Ndá mbe 'dè yúco tí nó sósò'ò nó a ndá mù-mbà tí nó sósò'ò, ta ndá kùpò tí nó sósò'ò ta wu kù zìi á nje ndú mbe kù rò tìyò kùro Mbe to tí nó nó. ⁵ À gbí nje ndú a wu mbe miù ndá ku'dì tí ndá mbe kù pèè ta bà bàkà vò i ta ndú, 'duu má bàkà vò i ta ndú, 'duu tí nó a kánjí ku. ⁶ À tí ndú a wotí bà rò bà nì mù ta o tí nó náa ndú má kù ma có mì Mbìrì nó, à delè tí ndú a wotí bà 'visì ngo tí mbelè, ta wotí bà te ndá vo-vò tende ña ñi nò'ò míti ndá 'duu muu to tí nó ta o tí nó náa à má nìkì tí ndú gí.

⁷ Ndá mbe 'dè yúco tí nó sósò'ò nó má cee ta nètè bà ma có mì ndú gí, kàzà tí nó mbe kù 'vala gbí guù tí nó ta ndòngbù tà wálá nó bà lu ta gó gítí ndú, yí bà kpònje ndú gí, yí bà zìkì ndú, ⁸ bìndi yí bà si ku ndú míti kpokèjí gbí gbata tí nó náa áà táánò gbì Mbe tí ndú míti njèèkpe mù gbí , náa ndá mbe kù 'dè-kòcò ta wotí mì Bèrì kù nì míti ta ndá 'bí o a Sòdómà, ta ndá 'bí o a Másìrì nó. ⁹ Ndá tende ña ndá 'duu muu to tí nó 'dáa gí bà biya ku ndú mí sè, ndú bà dù kù zeke ku ndú ta sili ta'ò kù ya gí gbí bà nà'ò sili. ¹⁰ Tàkòcò ndá 'duu muu to tí nó bà peteke gítí có bà cì ndá mbe ma có mì Mbìrì sósò'ò nó ta ña wálá. Ndá 'duu bà wunda ndá i-nambeè gbí òkò tí ndú ta líkí có bà cì ndú nó, tacó ndú táánò a sògò gbímí ndá 'duu muu to tí nó. ¹¹ Káa bìndi ndá sili tí nó ta'ò mbe kù ya gí gbí bà nà'ò sili nó, Mbìrì giì je woò jí ndú, bìndi ndú só giì a gí yaa kù nó nó. Gúku giì bàkà ndá mbe ñò ndú ngé ndii gí. ¹² Ndú giì 'di kòcò 'duu kù tè'é tí ndú ta kòcò wó ngéé gí yaa 'do gbìrì, máa, «Yo gí gí káa!» Ndú bà-i-nò giì nje nó gbí ñi rò ndá ku'dì tí ndú kù ya gí gbìrì co gbí kùlù mù. ¹³ Ta o tí nó náa ndá mbe ma có mì Mbìrì sósò'ò nó kù ya gí gbìrì nó, to giì ngaka tí, tí vò ña ñìnó náa ndá 'bá giì ki'viki me mbè gbí gbata mì Mbìrì. Bà ngaka tí mì to nó giì miù ndá 'duu 7,000. Gúku giì bàkà sè ndá wu 'duu gbí gbata 'dáa gí ngé ndii gí, bìndi ndú giì ùlù Mbìrì á gbìrì.

¹⁴ Bà só vò i kpónó ndii gí, káa bà ta'ò vò i kpónó-kpónó kèjí.

Bà vò-nje só mòngò

¹⁵ Bà vò-nje só basìlì tí ndòngbù mà giì o mòngò mì wó, ye giì 'di kòcò ndá 'duu kù 'dè có ta kòcò ndú ngéé gí yaa gbìrì, máa, «Gba tí to tí nó kpónó a ndá Mbe tí ndoo tí Mbìrì ta Bìndi wó tí Mbìrì; yí tí Mbìrì bà dù tí gba ká kpòò ya tí .»

¹⁶ Bìndi ye giì ñò ndá kpo 'duu tí nó zì'duù-gbaanjé-nje nà'ò mbe se ta jalàmbà 'dee Mbìrì gí nó kucuku muungbó ndú 'dáa mí to kùro Mbìrì kù ùlù yí, ¹⁷ máa,

«Ze 'dè nìkì ma jí wò Mbe tí ze Mbìrì,
tí mbe bàkà ndá i 'dáa gí;

wò táánò sàa kuu tí ,
wò delè kpónó kuu tí ,
tacó wò kpónó le bèrè mì lo gí,
wò 'bità bà dù tí gba gí.

¹⁸ Ndá 'duu muu to tí nó táánò kù ba ta bà mbè wò gí,

káa ři kpo-tàkòcò mì lo kpónó co gí,
ři bà waa ngbàngà mì ndá ku;

ta ři bà ko mboò nètè mì ndá mbe ma có mì lo,

ta ndá tó 'duu mì lo,
ta ndá mbe tègàrà rè lo,
ndá kpo 'duu ta ndá 'vii;

ta ři bà miù ndá mbe miù ndá 'duu muu to tí nó co gí.»

¹⁹ Ye mà giì zeke'o gí yaà, ye giì nò njekeji 'bá-Mbíri á gbíri ngàa; ye delè giì nò gbúukuru tí nó náa, ndá díí tí nó náa à cu có gítí bà toko nambeè mí Mbíri ta ndá 'duù mííí ndú kú dù gbí nó kuu tà'i yaà kà; mù giì dù kú ì mèlé-mèlé, ngbàngbàri kú giì baraka i, to kú giì ngaka tí, bindi nji guru kú giì dì gí to 'do tàri.

12

Ndá 'bí nù ti 'bí ña gbù kàzà

¹ 'Bí gbolò i-serè náa ye giì nò mbe co mí gbíri a 'bí nù mbe gala ri tí bongo mííí wó, ta tàgiyà-gba náa à bàkà 'do tí ndá yii muu'bi-nje só tí muu wó; yí giì 'dò ndá kò wó mí pí pí, ² kú mèlé-mèlé ta gó-káyì. ³ 'Bí gbolò i-serè káká'i náa ye giì nò mbe co mí gbíri a 'bí ña bí-bi gbù kàzà mbe je kózò tí kàzàngo, ta ndá muu wó vò-nje só ta ndá 'de wó muu'bi, ta ndá tàgiyà-gba vò-nje só tí ndá muu wó. ⁴ Gbù kàzà tí nó giì mèrèkè ndá yii ta síli wó 'do gbíri gí to cúú-cu-cú. Bindi yí giì rò tíyò kùro nù tí nó náa 'vii kú mí tí wó nò, tacó wàa à káa póó bà tè 'vii tí nó, yí 'ví zò yí ngé gí. ⁵ Nii tí nó giì jò a 'vii-dakò náa yí bà dù tí mbe zogo ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí ta wotí. Káa à káa póó bà tè 'vii tí nó, áá giì ra yí 'do tí nawu wó ya tí ji Mbíri pí jalàmbà mí wó gí. ⁶ Nii tí nó bà-i-nò giì fa ta ngèlè bindi bà tè 'vii 'do tí wó ya gí gbí kángáá nga ngoò, gí bà dù tí bàndò náa Mbíri 'viindi sàa tacó wàa à 'ví kpolo tí wó mííí ta síli 1,260 gí.

⁷ Ye mà giì zeke'o, ye giì nò gó tanga gbí òkò tí ndá basili mí Mikélè tí kùro ndá basili mí Mbíri, ta ndá basili mí gbù kàzà tí nó mbe je kózò tí kàzàngo nó gí. ⁸ Káa gó mà giì kpò ndá gbù kàzà tí nó ta ndá basili mí wó gbíri gí, bàndò bà dù ndú gbíri káká'i giì dù lá. ⁹ Bindi à giì 'va gbù kàzà tí nó, tí ká gùlù kpoo tí nó, Vò-'duù-tí-nò delè tí Mbe-wàtà, mbe kú eendi ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí nó 'do gbíri gí to. À mà giì 'va yí 'do gbíri gí to gí, à giì 'vaka ndá basili mí wó 'dáá gí gí takò wó. ¹⁰ Bindi ye giì 'di kòcò 'duù kú 'dè có ta kòcò wó ngéé gí yaà gbíri, máa, «Ndá 'valá, ta wotí, ta bà zèe to mí Mbíri mí ndoo, ta wotí bà zogo to mí Bindi Mbíri kpónó gí gí, tacó à 'va mbe kú kpì ngbàngà tí ndá ná'vindi ndoo, co gbí ri, co gbí bèbili waa lá, kùro Mbíri mí ndoo nó, mí to gí. ¹¹ Ndá ná'vindi ndoo co gbí nò Mbe-wàtà ta wotí mí mbelè 'vii-rómbo, delè 'do gbí bà ma yúco, ta bà ùnje mí ndú gítí kú. ¹² Ákoo gbíri, ta yo tí ndá mbe kú 'vala gbíri, yo dù ta tàkòcò yo pétekè'ì! Ákoo ndá to ta ngo, vò i 'de yo ñindi yo gí, tacó Vò-'duù-tí-nò gí gítí yo ta kpo-tàkòcò gí, tacó yí nò ni gí máa, sè o mí yí me nji'dí gí.»

¹³ Gbù kàzà tí nó mbe je kózò tí kàzàngo nó mà giì nò ni gí máa à 'va yí 'do gbíri gí to gí, yí giì 'bità bà pà bà tí nawu 'vii-dakò tí nó mbe fa ngèlè 'do tí wó ya gí gbí kángáá nga ngoò táánò nó. ¹⁴ Káa Mbíri giì wu ndá kpo mbí sósò'ò go mbí gààná nó ji nù tí nó, bindi yí giì o 'do tí gùlù kpoo tí nó ya gí bàndò bà dù yí gbí kángáá nga ngoò wàa à 'ví kú kpolo tí wó ta ndoo ta'ò ta pí vò-nje gbaanjé pí, too o tí nó. ¹⁵ Káa gùlù kpoo tí nó giì ga ngo me gbolò ngo gbí pù nó kú ì ngèlè gí takò nù tí nó, waa ngo tí nó 'ví te nù tí nó gí. ¹⁶ Káa to giì koni nù tí nó, ta bà nju ngo tí nó náa gbù kàzà tí nó ga nó 'dáá gí. ¹⁷ Tàkòcò gbù kàzà tí nó bà-i-nò giì kpolo gítí nù tí nó, bindi yí giì tè sè ndá 'bí 'vii mí nù tí nó ñinó mbe kú 'di có mí Mbíri, mbe kú 'de yúco gítí Jézu nó, ta gó. ¹⁸ Bindi yí giì rò tíyò pí nji ngoò tí kápá.

13

Ndá kàzà tí nó sósò'ò nó

¹ Ye mà giì zeke'o, ye giì nò 'bí kàzà kú co 'do tà ngo ta ndá muu wó vò-nje só, ta ndá 'de wó muu'bi, ta ndá tàgiyà nje ndá 'de wó, ta ndá vò rè náa à cu gítí Mbíri mííí ndá muu wó. ² Kàzà tí nó náa ye nò yí nò je a kózò tí mórò. Ndá kpàzà wó giì me kpo-kpò go kpàzà belá, bindi nje wó go nje mbiingà. Gbù kàzà tí nó mbe je kózò tí kàzàngo nó bà-i-nò giì le bèrè-gba mí wó ji kàzà tí nó mbe co 'do tà ngo nò; yí giì kú yí mí pí jalàmbà mí wó, bindi yí giì je wotí bà dù tí gba ji yí me gbolò. ³ Ye mà gí zeke'o, ye giì nò 'bí ña gbolò 'bèè kà tí 'bí muu kàzà tí nó mbe co 'do tà ngo ta ndá muu wó vò-nje só nó, bindi ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí giì kaa kú ru ndí kàzà tí nó ta nje ndú 'dèè gí. ⁴ Ndá 'duù giì ùlù gbù kàzà tí nó mbe je kózò tí kàzàngo nó tacó yí je gba ji kàzà tí nó mbe co 'do tà ngo nó gí, bindi ndú giì ùlù kàzà tí nó mbe co 'do tà ngo nó máa, «A 'di ká bà 'vii tí wó ta yí! A 'di ká bà 'de wotí gítí bà tè yí ta gó!»

⁵ Gbù kàzà tí nó mbe je kózò tí kàzàngo nó giì je wotí bà 'dè ndá zu có gítí Mbíri ji kàzà tí nó mbe co 'do tà ngo nó, yí delè giì je wotí bà dù tí gba ta pí zì-'duù-só-nje só ji yí. ⁶ Kàzà tí nó mbe co 'do tà ngo nó bà-i-nò giì dù kú 'dè ndá zu có gítí Mbíri, ta bàndò bà dù yí, ta ndá mbe kú 'vala bàndò bà dù yí. ⁷ Gbù kàzà tí nó mbe je kózò tí kàzàngo nó giì ùnje bà tè ndá 'duù mí Mbíri ta gó, ta wotí bà toro nje ndú ta to gbí gó, ji kàzà tí

nó mbe co 'do ta nò. Yí delè gii bàkà yí tí gba mì ña ndâ 'duù gbaànjé-gbaànjé muu to tí nó 'daá gí. ⁸ Bindi ndâ 'duù ñinó muu to tí nó 'daá gí, náa áá táánò cu rẹ ndú kùro bà suu to tí nó mí gbí wáràgà 'válá mì 'Viì-rómbo kùro bà zi yí, lá nó, bà ùlù gbù kàzà tí nó.

⁹ Tù bà 'di có má kuu tí muu 'duù, yí 'ví 'di có tí nó, máa,

¹⁰ «Á má bà zèè 'duù tí zà-za gó, yí 'ví ya tí zà-za gó,

'duù má kú zi ku ta sizò, à 'ví zi yí ta sizò» nò.

Ñinò a có jì ndâ 'duù mì Mbíri mbe kú zèè njembí ndú, delè mbe kú tee njembí ndú mítí Mbíri ká nò.

¹¹ Ye má gii zeke'o, ye gii ñò 'bí kàzà kú co gí sè 'do ta to, ta ndâ 'de tí muu wó sósò'ò go ndâ 'de 'viì-rómbo, káa yí kú wa gbí go i mì gbù kàzà tí nó mbe je kózò tí kàzàngo nó. ¹² Kàzà tí nó mbe co gí sè 'do ta to nò gii je woti 'do mì kpédélé kàzà tí nó, kú bàkà ta gba cee to 'daá gí, kú yòòngò ta ndâ i mbe kú 'vala muu to tí nó, ta ndâ 'duù, kú ùlù kpédélé kàzà tí nó ta gbolò 'bèè kà tí muu wó nò. ¹³ Yí gii dù kú bàkà a ndú tí ndâ kpo-kpò i-serè ta rẹ mì kpédélé kàzà tí nó, à kpèti ká a bà tè'é tí wu 'do gbíri gí to, yí kú bàkà mí kùro ndâ 'duù. ¹⁴ Yí gii dù kú bàkà ndâ seṛe ta woti bà bàkà ndâ seṛe tí nó náa à je jì yí nò, kú ee ta ndi ndâ 'duù cee to 'daá gí mí kùro kpédélé kàzà tí nó. Yí delè kú 'dè có jì ndâ 'duù máa, ndú bàkà 'bí i mbe je cè kózò tí kàzà tí nó náa áá táánò da yí ta ñjà sizò tí muu wó káa yí cì lá nó, wàa ndú 'ví ùlù. ¹⁵ Áá táánò je jì yí a woti bà òlò wòò 'válá mí gbí i tí nó mbe je cè kózò tí kàzà tí nó, ta woti bà bàkà i tí nó 'ví 'dè có. Bindi i tí nó gii 'dè có jì ndâ 'duù máa, 'duù ñinó mbe biya bà ùlù yí gí nò, à 'ví waa tàkòcò wó gí. ¹⁶ Yí delè gii 'dè có jì ndâ 'duù 'daá gí: ndâ 'viì ta ndâ kpo 'duù, ndâ mbe i, ta ndâ mbe yè, ndâ i-zógó-zogo ta ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ i-zógó-zogo lá nò máa, ndâ 'duù 'daá gí ka mbó mì yí mítí kù'bi mì ndú, káa ndú má ka mítí kù'bi mì ndú lá, ndú 'ví ka mí tiro ndú, ¹⁷ tacó wàa, ndú 'ví mà ta ndâ 'vélè mì ndú, ndú delè 'ví sì ta i 'do mì ndâ 'bí 'duù; gbí có tí nó éno máa, 'duù ñinó ta mbó mì kàzà tí nó tí wó wálá nó mà 'vélè lá, yí delè sì i á 'do mì ndâ 'bí 'duù lá. Mbó tí nó a rẹ kàzà tí nó, à delè a mbó mì wó, náa à kú ñò yí ni tí.

¹⁸ Ñinò a nètè mì ndâ mbe 'di gbí-o; 'duù ñinó ta muu kuu tí wó nó bà 'di gbí mbó mì kàzà tí nó gí, tacó mbó tí nó a rẹ 'duù. Mbó tí nó a 666.

14

'Viì-rómbo ta ndâ 'duù mì wó

¹ Ye má gii zeke'o, ye gii ñò 'Viì-rómbo kú rò tìyò pí gú Ziyóni ta ndâ 'duù tí nó 144,000 náa à cu rẹ ndú ta Bu wó mì tiro ndú nò. ² Ye bà-i-nò gii 'di kòcò 'duù go wo ngo tí cùu-cùu nó kú rengà go bà baṛaka i mì ngbàngbàri nò gí gbíri. Gbí kòcò i tí nó gii jìgí'di tí gbí tù ye go gbí ndâ kúndi nò. ³ Ndâ 'duù tí nó 144,000 rò tìyò tù gbíro ndú gítí jàlambà mì Mbíri, ta ndâ nó tí nó ná'ò, ta ndâ kpo 'duù tí nó zi 'duù-gbaànjé-nje ná'ò nó kú cè 'bí ña cè náa à ká a ndú tí ndâ 'duù tí nó 144,000 náa Jèzù 'vala ndú 'do muu to tí nó gí nó ká ni bà cè. ⁴ Ndâ 'duù tí nó 144,000 nò a ndâ 'duù tí nó táánò mbe gbètèkè tí ndú ta ndâ ñii muu to tí nó lá, tí ndâ ngbutu 'duù mbe ru ndi 'Viì-rómbo cee tí ndâ bàndò 'daá gí nò. 'Viì-rómbo táánò ruka ndâ 'duù tí nó 144,000 nò 'do gbí òkò tí sè ndâ 'duù muu to tí nó, tacó wàa ndú 'ví dù go ndâ ngú i gbí ñjì nó tacó bà ci jì ndâ yí tí 'Viì-rómbo ta Mbíri. ⁵ 'Bí 'duù jé mbe 'di 'vèrè gbí nje ndâ 'duù tí nó wálá, tacó vò i mì ndú gbaànjé wálá.

Ndâ basili tí nó ta'ò nò

⁶ Ye má gii zeke'o, ye gii ñò 'bí basili kú ba gbí pípiri ngéé yaà kà, kú ma banga ngú có ñinó mbe cee lá nó jì ndâ ña ndâ 'duù muu to tí nó 'daá gí, gbí ndâ ña ndâ nje có muu to tí nó 'daá gí, ta kòcò wó ngéé gí yaà, ⁷ máa, «Yo tègàrà Mbíri, yo ùlù yí tí gba, tacó o bà waa có gí gí, yo ùlù yí tí mbe suu rì ta to, ta ndâ kápá, ta ndâ muu ndâ ngo.»

⁸ Ye má gii zeke'o, ye gii ñò 'bí basili 'vanda gí tàkò ñinó mbe kú ma banga ngú có nó, ye gii 'di kòcò wó kú 'dè có, máa, «Á 'bu gí! Gbolò gbata tí nó tí Babilóniyà, náa bà sì ta ndâ vò ñii ká kú sa ndâ 'duù muu to tí nó 'daá gí go bà sa 'duù mì gó pe nó, 'bu gí!»

⁹ Ye má gii zeke'ndi o, ye gii ñò bà ta'ò basili gí tàkò ndâ ñinó náa ye ñò ndú sósò'ò nò, bindi ye gii 'di kòcò wó kú 'dè có ngéé gí yaa, máa, «Ndâ 'duù tí nó 'daá gí mbe kú ùlù kàzà tí nó mbe gí 'do ta ngo, delè mbe kú ùlù cè kózò tí wó, ta mbó mì wó tiro ndú, delè ta ndâ 'duù ñinó ta mbó mì wó tí 'bi ndú nó, ¹⁰ bà 'di kpàtà kpo-tàkòcò mì Mbíri! Mbíri bà bàkà gbolò sé'i mítí ndú ta bà doo ndú ta wu kú kirí ñòndòkò ta kpò-kpò-tè-lii mí kùro ndâ basili ta ndâ 'Viì-rómbo. ¹¹ Ngúwu wu bà bàkà sé'i mítí ndú nò bà te gí yaà ká dúú bà ya tí. Ndòngbú bà kònò sé'i mì ndâ 'duù tí nó mbe kú ùlù kàzà tí nó,

delè mbe kù ùlù cè kòzò tí wó, ta mbó mì wó tí diì ndú nó bà dù wálá.» ¹² Nínó a o bà zèè njembí ndá 'duù mì Mbíri mbe kù kpolo tí ndá có mì Mbíri, delè mbe kù tee njembí ndú míti Jézù.

¹³ Bindi ye gii 'di kòcò 'duù kù 'dè có gbíri, máa, «Cu kòcò ye nó mí to: Ndá mbe ci ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo, 'do tí kpónó kù ya gí kùro, a ndá mbe tó pá. Kòcò Bèri máa, «Pá ndú níki ngé ndii gí.» Ndú kpónó tẹ̀wo ndú 'do tí bà ka wu'o gí, tacó mboo tàkò ndá tó nèté mì ndú ko tàkò ndú gí.»

Bà kili ndá i á 'do gbí ndá nji muu to tí nó

¹⁴ Ye mà gii zeke'o gí yaà, ye gii nò cé-ce kùlù mù, bindi ye gii nò 'bí 'duù jé go 'Viì-mì-'Dakò nò, kù ki tí wó to ta tagíyà-gba náa à bàkà 'do tí dà'bi tí muu wó, bindi yí gii zèè zì sizò mí 'bi wó gbí cé-ce kùlù mù tí nó. ¹⁵ Ye bà-i-nò gii nò 'bí basili co 'do tà'i 'bá-Mbíri kù 'dè có ta kòcò wó ngéé gí yaà ji 'duù tí nó mbe kù ki tí wó pí cé-ce kùlù mù nó, máa, «O bà kili ndá i 'do gbí nji kpónó gí gí; ya ta sizò mì lo nò gí bà kili ndá i 'do gbí nji, tacó ndá i gbí ndá nji muu to tí nó yù cee gí.» ¹⁶ Tacó ènò, 'duù tí nó mbe kù ki tí wó pí cé-ce kùlù mù nò gii kili ndá i 'do gbí ndá nji muu to tí nó 'dáá gí ta sizò mì wó.

¹⁷ Ye mà gii zeke'o bindi nínò, ye gii nò 'bí basili káká'i co 'do tà'i 'bá-Mbíri á gbíri ta zì sizò 'bi wó. ¹⁸ Bindi ye gii nò basili tí nó ta wotí bà mì ndá i muu to tí nó ta wu tí wó nó co 'do bàndò ku-sòrò-Mbíri, kù 'dè có ji nínó ta zì sizò 'bi wó nó, máa, «Ya ta sizò mì lo nò gí bà waaka ndá ri nèbiti tí nó mbe ri jù'bù-jù'bù, jù'bù-jù'bù, muu to nó gí, tacó ndá ri nèbiti muu to yù 'dáá gí gí.»

¹⁹ Basili tí nó bà-i-nò gii co gí to, bindi yí gii waaka ndá yù nèbiti muu to tí nó go có mì ka wó nó 'dáá gí, bindi yí gii kaa ndú 'dáá gí mí gbí gbolò guù bà pee nèbiti kpo-tàkòcò mì Mbíri náa à duu mí sè 'do gbí gbata. ²⁰ À mà gii 'dò ndá yù nèbiti tí nó, mbelè gii ba parú go pù ngo nó ta yendi di dè lá; náa à kpèti káa 'bí ña nò mbe me gbolò go áji nó má kù di gí tito, à wà yí ngéé tàkòcò wó.

15

Ndá basili ta ndá kpo-tàkòcò mì Mbíri 'bí ndú

¹ Ye mà gii zeke'o gí yaà, ye gii nò ndá 'bí ña i seře gbíri náa nje ye gii 'dèè gítí ndú gí: Ndá basili vò-nje só, náa Mbíri tuu ndú ta ndá ña i vò-nje só mbe pee mbí ndá 'duù gítí ndá 'duù muu to tí nó, tí ndòngbú kpo-tàkòcò mì wó tí Mbíri.

² Ye gii nò 'bí i go kápá ta řo ngo gbí pù ñònòkò ta wu ngbárángà'i nò. Ye delè gii nò ndá 'duù tí nó mbe kpò nje vò kàzà tí nó gí, mbe ùlù cè kòzò tí wó lá, delè mbe si mbó ře wó tí có lá nó, kù ře tìyò seè kápá tí nó ta ndá kundi náa Mbíri je ji ndú 'bi ndú; ³ náa ndú kù gbì ta cè kù be ta ře Mòze tí bòò mì Mbíri, delè kù be ta ře 'Viì-rómbo, máa, «Ndá i mì lo náa wò bàkà ndú a ndá kpo-kpò i, ta banga tí ndú,

Mbe tí ze tí Mbíri tí mbe bàkà ndá i 'dáá gí!

Wò a 'duù jáá, ta ndá có mì lo a ndá yúcó!

Wò a gbolò gba mì ndá 'duù muu to tí nó!

⁴ Rẹ̀ mbe te duù míti lo lá a 'di, Mbe tí ze?

Ře mbe tẹ̀gàrà ře lo lá a 'di?

Tacó à káa wò gbaanjé ká mò tí lo 'do gbí ndá vò i gí.

Ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí kẹ̀ji gí bà ùlù wò,

tacó wò túbà bà waa có mì lo gí sè gí.»

⁵ Ye mà gii zeke'o bindi bà ñò ndá basili tí nó mbe kù cè cè nò, ye gii nò njekèji 'bá-Mbíri á gbíri ngàà. Ye mà gii zeke'o ngéé gí bàndò bà dù Mbíri tà'i kà, ⁶ ye gii nò ndá basili tí nó vò-nje só náa Mbíri tuu ndú ta ndá nji nò'o vò-nje só nó kù co gí sè 'do tà'i 'bá-Mbíri. Ndú yuu míti ndú a cèè ndá cé-ce bònggo mbe kù tòngbaa, bindi ndú gii eře dà'bi mì gbímbi ndú. ⁷ Bindi ye gii nò 'bí nò gbaanjé 'do gbí òkò tí ndá nó tí nó nà'ò mbe kù dù á řẹ̀gbà jàlàmbà mì Mbíri nó, kù njèè ndá 'visi vò-nje só náa à bàkà ndú 'do tí dà'bi, yeke ta kpo-tàkòcò mì Mbíri tí nó mbe kù 'vala ká dúú bà ya tí nó, ji ndá basili tí nó vò-nje só nó. ⁸ Ngúwu ngba Mbíri ta ngúwu wotí tí wó gii yè tà'i 'bá-Mbíri tí ña nínó náa wotí bà ři gí tà'i gii dù tí 'bí 'duù gbaanjé wálá, yee tí o tí nó náa ndòngbú basili yee nji nò'o 'do gbí 'visi mì wó gí to gí.

16

Ndá 'visi kpo-tàkòcò mì Mbíri

¹ Ye bà-i-nò gii 'di kòcò 'duù kù 'dè có ta kòcò wó ngéé gi yaà 'do tà 'bá-Mbíri ji ndá basili tí nó vò-nje só mbe zèè ndá 'visi ndá nji kpo-tàkòcò mi Mbíri mí 'bi ndú nó máa, «Yo ya jí bà va ndá nji kpo-tàkòcò mi Mbíri nò mí muu to.»

² Ye mà gii zeke'o bindi bà 'di kòcò 'duù tí nó, ye gii nò 'bí basili gbaanjé va nji kpo-tàkòcò mi Mbíri 'do gbí 'visi mí wó jí muu to. Ndá nji kpo-tàkòcò mi Mbíri náa basili tí nó va 'do gbuí jí muu to tí nó nò gii daaka ndá vo-vò ká ta sé gbí ndú ngé ndii jí ta ndi tí ndá 'duù tí nó mbe ka mbó mí kàzà tí nó ta gbolò 'bèè kà tí muu wó míti ndú, delé mbe kù ùlù cè kòzò tí wó nò.

³ Bà só basili mà gii va ndá nji kpo-tàkòcò mi Mbíri 'do gbí 'visi mí wó jí tà kàpá, ɾo ngo gbí pù gii 'visi tí tí mbelé go mbelé ku 'duù nó, bindi ndá i mbe kù 'vala tà kàpá tí nó gii miì léé gí.

⁴ Bà ta'ò basili mà gii va ndá nji kpo-tàkòcò mi Mbíri 'do gbí 'visi mí wó mí tà ndá ngo gbí pù, delé mí tà ngó tí ndá to tí nó náa ngo kù 'va tí ndú nó, ndá ngo tí nó 'dáá gí gii 'visi tí tí mbelé. ⁵ Bindi ye gii 'di kòcò basili tí nó kù 'dè có máa, «Wò waa ndá có mí lo nó dú, wò kpónó kuu tí, wò delé sàà ká kuu, ákoo Tó 'duù mi Mbíri. ⁶ Tacó ndá vò 'duù mi ndá tó 'duù mi Mbíri ta ndá mbe ma có mi Mbíri gí. Tacó éno, wò gii waa có míti ndú ta bà je mbelé ji ndú, waa ndú 'ví njù. Njìno a i mbe 'vii ta ndú ká nò.» ⁷ Bindi ye gii 'di kòcò 'duù kù 'dè có gí bándò ku-sòrò-Mbíri, máa, 'Iyoo, Mbe tí ye Mbíri, tí mbe bàkà ndá i 'dáá gí, wò a mbe yúco, ndá wáa-waa có mí lo 'dáá gí delé ká dú.»

⁸ Bà nà'ò basili mà gii va ndá nji kpo-tàkòcò mi Mbíri 'do gbí 'visi mí wó jí ɾo ɾi, Mbíri gii si ɾi kù doo ndá 'duù. ⁹ Gó wu ɾi mà gii doo ndá 'duù, ndú gii be Mbíri tí mbe je gó mí gbí ɾi. Ndú 'visi muu ndú 'do tí ndá vò i mí ndú gítí bà ùlù Mbíri lá.

¹⁰ Bà vò basili mà gii va ndá nji kpo-tàkòcò mi Mbíri 'do gbí 'visi mí wó mí pí jàlamba mí kàzà tí nó ta gbolò 'bèè kà tí muu wó nó, o gii 'di gí, ndá 'duù gii dù kù zò gbí tí ndú gbí 'dí'di'o, ¹¹ kù be Mbíri tí nó gbuí nò tacó ndá sé'i, ta ndá ká tí nó tí ndú nó; ndú 'visi muu ndú 'do tí ndá bà ndá vò i mí ndú lá.

¹² Bà vò-nje gbaanjé basili mà gii va ndá nji kpo-tàkòcò mi Mbíri 'do gbí 'visi mí wó gí tà gbolò ngo tí nó tí Yùfirètè nó, ngo gii noo 'do gbí pù tó'dó gí, tacó bà 'viindi kpokèji tacó tí ndá kpo-kpò gba mbe jí 'do mò jí wáa. ¹³ Bindi ye gii nò ndá 'bí ɱa vo-vò líli ta'ò, ta cè tí ndú go cè tí ndá lú nó: 'bí gbaanjé kù co 'do gbí nje gbù kàzà tí nó mbe je kòzò tí kàzango nó, 'bí kù co 'do gbí nje kàzà tí nó ta gbolò 'bèè kà tí muu wó nó, bindi 'bí 'do gbí nje 'bí sú mbe 'dòkò có mi Mbíri. ¹⁴ Nètè mí ndá vo-vò líli tí nó a bà bàkà ndá seɾe ta bà ya ta muu to kù kili ndá kpo-kpò gba muu to tí nó 'dáá gí míti gbèe bándò kù ù ta ndi o bà tètè Mbe tí ndaa ta gó ta o bà co ɾi gbolò o mi Mbíri tí mbe bàkà ndá i 'dáá gí. ¹⁵ («Yo kpolo tí yo máa ye wúnò bà gbaaka yo go bà gbaaka 'duù mí mbe ngbà; káa 'duù njìno mbe dù tí zò'o kù kpolo tí ndá bongo mí wó, tacó waa ye má yee gbuíngi gí, yí 'ví bàkà i-nò kù nó ta só kùro ndá 'duù 'dáá gí lá nó, a mbe tó pá.») ¹⁶ Ndá vo-vò líli tí nó ta'ò nò kili ndá kpo-kpò gba kù ù ta ndi bà co ɾi bà tètè Mbíri ta gó nó míti 'bí bándò náa à kù ní míti gbí nje co Íbiráyò a Àmaràgèdóni.

¹⁷ Bà vò-nje só basili mà gii va ndá nji kpo-tàkòcò mi Mbíri 'do gbí 'visi mí wó jí gbí pípiɾi, ye gii 'di kòcò 'duù kù 'dè có gí bándò bà dù Mbíri á tà'i 'bá-Mbíri á gbuí máa, «À cee gí.» ¹⁸ Mù bà-i-nò gii dù kù i melé-mèlè, melé-mèlè, ngbàngbàri kù gí baɾaka, to kù gii ngaka tí ta woti tí, tí ɱa njìno náa à jé sàà bàkà tí kùro lá. ¹⁹ Gbolò gbata tí nó gii njèè gbí tí ta'ò, ndá kpo-kpò gbata mí ndá 'duù muu to tí nó gii 'bu lèè gí. Bindi Mbíri gii yù gázà ngbóó ji ndá 'duù gbí gbolò gbata tí nó tí Babilóniyà nó. ²⁰ Bindi ngo gii ò yiiga muu ndá to tí nó mbe le ta ndi gbí u ndá ngo nó yililí gí. À káká'i gii nò muu ndá nja-njā gú lá. ²¹ Kpo-kpò nji gɾu gii ní ndá 'duù tí vò ɱa njìno náa ndú gii dù kù see Mbíri tacó ɱa seɾe nji gɾu tí nó mbe ní ndú nó.

17

'Bí nii tí vò mbe kili ndá 'dakò náa tàwo wó a tà

¹ 'Bí basili gbaanjé 'do gbí òkò tí ndá basili tí nó vò-nje só mbe zèè ndá 'visi nji kpo-tàkòcò mi Mbíri vò-nje só nó gii jí mí ye, bindi yí gii tètè tí ye éno máa, «Gí, waa ye 'ví túbà bà waa có mi Mbíri míti nii tí nó tí mbe kili ndá 'dakò cúú-cu-cù nó jí wò. Nii tí nó mbe kù kù tí wó muu ndá ngo, ² náa ndá kpo-kpò gba muu to tí nó 'dáá gí zingbà ta yí gí, náa ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí sa ta bà dù ta yí go bà sa ta pe nó gí.»

³ Basili tí nó bà-i-nò gii te ye ta woti mí Bèri ya tí gí gbí kàngáá nga ngò. Bindi ye gii nò 'bí nii kù o 'bí ɱa nò mbe bí-bi ta ndá muu wó vò-nje só, ta ndá 'de wó muu'bi, náa à cu ndá ngò gítí Mbíri cee tí wó 'dáá gí. ⁴ Nii tí nó gii zaa ta ndá 'bí ɱa bongo mbe bí ngbòò éno, yí gii dù jè'bèè gbí dá'bi, ta ndá kpo-kpò i-banga yè tí wó gí. Yí gii zèè 'visi náa à bàkà 'do tí dá'bi yè ta ndá i-zuù mí wó mbe 'vii ɾo 'bá lá náa yí kili 'do gbí

netè bà kili ndá 'dakò tí nó mí 'bì wó. ⁵ Bindi à gii cu 'bí ña rẹ náa bà 'di gbí kpo ndá 'duù mí tíro wó, máa, «Bàbilóniyà tí gbolò gbata, tí nawu ndá wo-vò niì, ta ndá i ñinó 'dáá gí mbe 'vii rẹ ro ndá 'duù muu to tí nó lá.» ⁶ Bindi ye gii ñò niì tí nó kù sa ta mbelè ndá tí 'duù mì Mbíri, delè ta mbelè ndá 'duù tí nó náa à ziki ndú muu có bà 'de yúco gítí Jézù nò.

Ye mà gii ñò niì tí nó, nje ye gii 'dèè gí. ⁷ Káa basili tí nó mbe te ye ya tí gí gbí kángáá nga ngoò nó gii 'vee ye, máa, «Nje lo 'dèè tacó yè? Ye bà 'de gbí có kóó mì ndá niì tí nó, ta kàzà tí nó ta ndá muu wo vò-nje só, ta ndá 'de wo muu 'bì, mbe kù te yí nó, jì wò: ⁸ Nò tí nó náa wò ñò yí nó, táánò sàà kuu tí, káa yí kpónó wálá, káa yí kèjì gí bà lu'vu gí sè 'do gbí gùè tí nó ta ndòngbù tà wálá nó gítí bàndò bà ngbù yí, bindi nje ndá 'duù tí nó náa áá táánò cu rẹ ndú mí gbí wáràgà 'válá kùro bà suu to tí nó lá nó kèjì gí bà 'dèè ta bà ñò kàzà tí nó gí, tacó yí táánò sàà kuu tí, káa yí kpónó wálá, káa yí kèjì.

⁹ «A ndá mbe 'di gbí-o ta ndá 'duù ñinó ta muu tí ndú nó ká bà 'di gbí ñinó: Ndá muu tí nó vò-nje só nó a ndá gú tí nó vò-nje só náa niì tí nó kù kí tí nó wó pí ndú nò. ¹⁰ Ndú delè a ndá kpo-kpò gba tí nó vò-nje só, náa ndá 'duù vò 'do gbí òkò tí ndú kpónó a ndá ku, gbaanjé kpónó kuu gbí gba, káa 'bí ñinó káká'i nó gí tí gba kálásè, káa à wúnò má le bèrè jì yí, yí bà dù gbí gba ká ta lambu o. ¹¹ À má gítí kàzà tí nó náa yí táánò sàà kuu tí, káa yí kpónó wálá nó, yí a bà vò-nje ta'ò 'duù mì ndá kpo-kpò gba tí nó vò-nje só nò, káa yí kù ya a i gítí bàndò bà ngbù yí.

¹² «Káa ndá 'de tí nó muu 'bì náa wò ñò nò, ndú a ndá kpo-kpò gba muu 'bì, náa à le bèrè jì ndú kálásè, káa ndú bà tì ká tì mí pí jàlambà ta ndá kàzà tí nó. ¹³ Ndá kpo-kpò gba tí nó muu 'bì nó toko có mì ndú gbaanjé, bindi ndú gii kaa gba mì ndú jì kàzà tí nó. ¹⁴ Ndú kèjì gí bà tè 'Vii-rómbo ta gó, káa 'Vii-rómbo bà co gbí ñò ndú gí, tacó yí a Mbe-tí-ndá-mbe-tí-ndá-'duù, yí delè a Gba-mi-ndá-kpo-kpò-gba, náa à kù ni mítí ndá 'duù mì wó a ndá 'duù tí nó náa Mbíri tè'è tí ndú, yí gii cu 'bì wó mítí ndú gí, mbe kù 'di có mì wó ta njembí ndú gbaanjé.»

¹⁵ Basili tí nó mbe te ye ya tí gí gbí kángáá nga ngoò nó gii 'dè có jì ye, máa, «Ndá ngo tí nó náa wò ñò vò niì tí nó kù kí tí nó wó muu ndú nó a ndá tende ña ndá 'duù mbe kù 'dè ndá ña ndá tende ña nje có muu to tí nó. ¹⁶ Bindi ndá 'de tí nó muu 'bì náa wó ñò ndú nò, gii je kàzà tí nó, kèjì gí bà sogo niì tí nó tí vò mbe kili ndá 'dakò nò, ndú kèjì gí bà mèkè'i tí wó, ndú bà jaka ndá bongo 'do tí wó gí, si yí ta só, ndú bà yaka gbí wó go i mì ndá kàzà, ndú bà doo yí ta wu, ¹⁷ tacó a Mbíri ká cu mí gbí njembí ndú máa ndú toko có mì ndú gbaanjé, wáa ndú 'ví leke ndá bèrè mì ndú jì kàzà tí nó yee tí o tí nó náa ndá i 'dáá gí bàkà tí go có mì Mbíri gí. ¹⁸ Káa niì tí nó náa wò ñò yí nó a gbolò gbata tí nó mbe gèè bè wó muu ndá kpo-kpò gba muu to tí nó 'dáá gí nò.»

18

Bà 'bu Bàbilóniyà

¹ Ye mà gii zeke'o bindi bà ñò ndá i tí nó gbí kángáá nga ngoò nó, ye gii ñò 'bì basili tí nó ká gbí wó kù gí ta woti ká tí nó 'do gbíri gí muu to tí nó. Ngba wó gii ngbaranga to cee muu to 'dáá gí. ² Yí gii 'dè có ta kòcò wó ngéé gí yàa, máa,

«À 'bu gí, gbolò gbata tí nó tí Bàbilóniyà nó 'bu gí.

À 'visi tí, tí bàndò bà dù ndá vo-vò bàaci gí,

à 'visi tí, tí zàà mì ndá vo-vò lilí 'dáá gí gí,

à 'visi tí, tí zàà mì ndá ña ndá vo-vò nuu

ñinó náa ndá 'duù kù sogo ndú nó 'dáá gí gí;

³ tacó ndá ña ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí

táánò njù pe gbí ndá i-gilini mì wó ta go ndú tí nó gí,

ndá kpo-kpò gba muu to tí nó 'dáá gí

zingbà ta yí gí,

ndá mbe mà 'véle muu to tí nó 'dáá gí

gí tí ndá mbe kpo-kpò i 'do gbí ndá kpo-kpò i mì wó.»

⁴ Bindi ye gii 'di kòcò 'duù kù 'dè có 'do gbíri, máa,

«Yo co gí sè 'do gbí wó gí, ndá 'duù mì ye!

Yo yuu tí yo mí gbí ndá vò i mì wó lá,

tacó yo bà gbo gbí ndá i tí nó mbe kù pèè mbí wó nó ta ndú;

⁵ tacó pí ndá vò i mì wó kùro Mbíri a pí,

káa mbí Mbíri 'va tí ndá vò i mì wó gí.

⁶ Yo bàkà ta yí ká a ña i tí nó náa yí táánò bàkà ta yo nò,

yo ko mboo ndá i mì wó náa yí táánò bàkà jì yo nó jì yí ta bà só,

yo ñònkò pe mbe me gó ndii ñindi wó gí ta bà sósò'ò jì yí

mí gbí 'visí tí nó náa yí táánò cu ta pe á jì yo nò.

⁷ Yí táánò kú dùlù tí wó, yí táánò gbí dà,
à má éndò, bàkà gbolò sé'i míti wó,
te ngo ɾo mí tà ɾo wó.

Yí táánò kú koɾo có máa,
«Ye a gba niì, ye pí jàlambà,
ye me nawù ku lá,
ye jé gítí bà wa gbí wálá.»

⁸ Tacó éndò, ndá nò'o mì wó gí 'dáá gbí gbèè ɾi;
ndá vo-vò sé'i, ta bà wa gbí, ta làngàwírí,
bìndi àá kèjì gí bà doo yí ta wu,
tacó a wotí ká tí Mbe tí ndoo Mbíri
tí mbe kú waa có míti wó.»

⁹ Káa ndá kpo-kpò gba tí nó muu to tí nó táánò mbe zingbà ta niì tí nó, delè mbe gbo gbí bà dù ta yí gbí dà mì wó gí nó, kèjì gí bà wa gbí ta bà tò kú ta o bà nò ngúwu bà doo yí nò, ¹⁰ ndú bà ɾò janga-jàngá gí ndii ta gúku gbolò sé'i mì niì tí nó, kú 'deke tí ndú máa,

«Ákoo, ákoo gbolò gbata,
wò tí Babilóniyà tí gbolò gbata!
À galá nó a bà waa có míti lo ká nó!»

¹¹ Ndá mbe mà 'velè muu to tí nó bà wa yí ta ngo ɾo ndú, ¹² tacó mbe si 'velè ndá dà'bi, ta ndá fádà, ta ndá kpo-kpò i-banga náa à bàkà 'do tí ndá káráwá mì ndú káká'i wálá; mbe si 'velè ndá banga ó bòngò náa à bàkà 'do tí wú zéngé, ta ndá mbùlà-mbùlà, ta ndá bí-bi nàlì mì ndú káká'i wálá; mbe si 'velè ndá banga pò kù mù, ta ndá i-banga náa à bàkà 'do tí tí ya, ta ndá nínó náa à bàkà 'do tí ndá mù nò káká'i wálá; mbe si ndá tende nà lii, ta ndá banga duu mì ndú káká'i wálá; ¹³ ndá banga pò i bà ɾò yá, ta ndá ò, ta ndá banga pò bàà, ndá pe, ndá bàà bà zó-zò, ndá njú kò, ta ndá i kó-kò, ndá àràbíyà bà ja i, ndá i-zógó-zogo — ndá lílì ndá 'duu — mì ndú káká'i wálá. Ndú bà dù kú 'deke tí ndú gítí gbata tí nó máa,

¹⁴ «Ndá banga i tí nó táánò ta go ndú tí lo á ngé ndii gí nó
kaa 'do tí lo ya gí,
ndá i-cikití, ta ndá kpo-kpò i mì lo,
ta bà tòngbaà mì lo táánò nó,
gíríki 'do tí lo gí,
wò káká'i bà 'de ndi ndú wálá!»

¹⁵ Ndá mbe mà 'velè tí nó táánò mbe kú 'de ndá kpo-kpò i 'do mì niì tí nó nó, bà ɾò janga-jàngá 'do tí wó gí ndii ta gúku gbolò sé'i mì wó nó, kú wa gbí, ta bà tò kú ta kòcò ndú ngéé gí yaà, máa,

¹⁶ «Ákoo, ákoo gbolò gbata tí nó
táánò mbe kú yuu ndá banga nà bòngò,
mbe kú dù gbí ndá dà'bi,
ta ndá kpo-kpò i-banga jé'bé-je'be-jè'bè nó!

¹⁷ À voloko gbí ndá kpo-kpò i tí nó gbí ndò o gí.»

Káa ndá mbe kpo-kpò ndá gbá 'dáá gí, ta ndá mbe kú nò 'velè ta ndá gbá, ta ndá mbe kú bàkà nètè gbí ndá gbá 'dáá gí, ta ndá mbe gò ngo 'dáá gí, bà ɾò me 'dú, ¹⁸ kú wa gbí ta bà zeke ngúwu tí nó, ta bà 'deke tí ndú máa, «Rè 'bí gbata mbe me gbolò ndii gbata tí nó wálá!» ¹⁹ Ndú bà kaa njú to mí gbí muu ndú ta sé có kú wa ta gbí ta bà 'deke tí ndú ta kòcò ndú ngéé gí yaà, máa,

«Ákoo, ákoo gbolò gbata tí nó
náa ndá mbe ndá kpo-kpò gbá 'dáá gí táánò 'de i me gbolò 'do gbí wó nó!

À galá nó a mòòkò bìndi wó.»

²⁰ «Yo dù ta tàkòcò yo pètékè'i gítí i tí nó mbe 'de yí nó, ndá 'duu gbíri.

Yo dù ta tàkòcò yo pètékè'i, ndá 'duu mì Mbíri,
ta ndá mbe nò tú mì Mbíri,
ta ndá mbe ma có mì Mbíri,
tacó Mbíri waa có míti wó á muu yo gí.»

²¹ Ye mà gii zeke'o, ye gii nò 'bí basilí ta ò gbí wo te 'bí duu mbe me gú go gbolò 'vuù nó, bìndi yí gii 'va gí tà kápá ta wotí, ta bà 'dè có gí tàkò , máa,

«Áá bà 'va gbolò gbata tí nó tí Babilóniyà nó mí to
go bà 'va duu tí nó.

À káká'i bà nò Babilóniyà wálá.

- 22 À káká'i bà 'di gbí ndá kùndi,
 ta gbí kòcò ndá muu-cè,
 ta gbí ndá 'de, ta ndá mòngò, gí kà wálá;
 à káká'i bà 'de ndá 'duù ñinó ta banga nèté gbí 'bì ndú nò kà wálá,
 a delè káká'i bà 'di gbí bà no i ta 'vuù gí kà wálá.
- 23 À káká'i gí bà ñò ngba wu nje tàcu ta bèbìlì gí kà wálá,
 à delè káká'i bà 'di kòcò ndá mbe kò ngú nì,
 ta kòcò ndá ngú nì gí kà wálá;
 tacó ndá mbe mà 'vélè mì lo táánò
 a ndá kpo-kpò 'duù muu to tí nò,
 wò táánò delè kù eendi ndá 'duù ta ndá i-bààci mì lo.
- 24 Wò táánò a bàndò bà ziki ndá mbe ma có mì Mbíri,
 ta ndá 'duù mì Mbíri,
 ta ndá 'duù tí nó 'dáá gí náa àá táánò ziki ndú muu to tí nó nò.»

19

1 Ye gii 'di 'bí i go kòcò ndá 'duù me mbè nó kù ɾe-ɾe ta bà 'dè có gí gbíri máa,
 «À ùlù Mbíri!

'Válá, ta bà tòngbaà, ta wotí
 a ndá i mì Mbíri mì ndoo,
 2 tacó yí kù waa có jáá ta yúco.

Yí waa có mítí vò nì tí nó táánò tí mbe kilí ndá 'dakò,
 mbe volo to tí nó ta ngbà-'dakò gí nó gí.
 Yí kèèndè mbelè ndá bòò mì wó tí Mbíri jì nì tí nó gí.»

3 Ye káká'i gii 'di kòcò ndá 'duù tí nó kù ɾe-ɾe ta bà 'dè có, máa «À ùlù Mbíri! Tacó
 ngúwu bà doo nì tí nó kù ya gí yaà ká kpòò ya tí.»

4 Bindi ye gii ñò ndá kpo 'duù tí nó zi'duù-gbaànjé-nje nà'ò, ta ndá nò tí nó nà'ò
 mbe kù dù á ɾègbà jàlàmbà nó 'buku gbíro ndú mì to kù ùlù Mbíri pí jàlàmbà máa,
 «Go-i-tí-nò, à ùlù Mbíri!»

Kàràrà bà ko nù mì 'Viì-rómbo

5 Bindi ye gii 'di kòcò 'duù kù 'dè có 'do pí jàlàmbà máa,
 «Yo ùlù Mbíri mì ndoo,
 yo tí ndá bòò mì wó 'dáá gí,
 yo tí ndá mbe kù te duù mítí wó 'dáá gí;
 ndá kpo 'duù ta ndá 'viì.»

6 Ye káká'i gii 'di i go kòcò ndá mbè 'duù nó kù nì gí gbí tù ye go wo ngo tí cùù-cùù
 nò, kù ɾengà go gbí bà baraka i mì ngbàngbàri nó, kù 'dè có máa,
 «À ùlù Mbíri!

Tacó Mbe tí ndoo tí Mbíri mì ndoo, tí mbe bàkà ndá i 'dáá gí nó, kpónó a gba.

7 Ndoò dù ta tàkòcò ndoo pètékè'i,
 ndoo dùlù tí ndoo,
 ndoo te ɾè wó gí yaà,
 tacó ɾi bà ko nù mì 'Viì-rómbo co gí.

Nii mì wó 'viindi tí wó gí.

8 À yuu jì yí a cèe ngbàrángà bòngò, mbe ce go 'vi 'bì,»
 (tacó cé-ce bòngò a mbó mì ndá tó i tí nó náa ndá 'duù mì Mbíri bàkà nò).

9 Di basili tí nò gii 'dè có jì ye, máa, «Cu ndá có tí nó mí to: Ndá 'duù tí nó náa à tè'e
 tí ndú gí bà ko nù mì 'Viì-rómbo nó a ndá mbe tó pá.» Ye mà gii cu có tí nó gí, basili tí
 nò gii 'dè có jì ye, máa, «Ŋinò a ndá yúco mì Mbíri.» 10 Bindi ye gii kucuku muungbó
 ye mì kùro basili tí nó, tacó wàa ye 'vi ùlù yí, káa yí gii 'dè có jì ye, máa, «Bàkà ña i tí
 nó lá! Ye a ka lo bòò, ye delè a ka ndá ná'vindi lo bòò go wò mbe kù zèè yúco mì Jézù.
 Ùlù Mbíri!» Tacó yúco mì Jézù a i mbe je wotí jì ndá mbe ma có mì Mbíri.

Mbe kù o cé-ce jùwádi

11 Ye mà gii zeke'o, ye gii ñò njekèjì tàri ngàà, bindi ye gii ñò cé-ce jùwádi kù rò tìyò
 kà. ɾè 'duù tí nó mbe kù o jùwádi tí nó nó a Jáá, ta 'bí a Yúco, yí kù waa có ta yúco,
 yí delè kù gò ta ndèrè. 12 Ndá nji ɾo wó kù zii gbí kù kélè go ngba wu. Yí gii leke
 ndá i-gba me mbè mítí muu wó; bindi àá gii cu 'bí ɾè mí tìro wó, náa 'bí 'duù mbe
 'di gbí ɾè tí nó wálá, à káa yí. 13 Bòngò tí nó náa yí yuu nó bí ta mbelè. Bindi ɾè tí
 nó náa à kù tè ta é tí wó nó a, «Có-mì-Mbíri!» 14 Ye gii ñò ndá àsikèri gbíri yuu ndá
 ngbàrángà cèe bòngò ólé-ólé kù ko ta tàkò 'duù tí nó pí ndá cé-ce jùwádi delè. 15 Ndá

có gbí nje wó zì go sizò tí i bà saaka ta ndá 'duù muu to tí nó, yí bà zogo ndú ta wotí; yí bà 'dò ndá nèbítí gbí guù bà pee nèbítí ju kpo-tàkòcò mì Mbíri tí mbe bàkà ndá i 'dáá gí. ¹⁶ Áà gii cu rẹ̀ míti bongo mì wó 'vii ta gbí lú kò wó, máa, «Gba-mi-ndá-kpo-kpò-gba, Mbe-tí-ndá-mbe-tí-ndá-'duù.»

¹⁷ Bindi ye gii nò 'bí basili kù rò tíyò muu ɾi kù tẹ̀'è tí ndá nuù mbe kù o có gbí pípiri á t̩ar̩i 'dáá gí ta kòcò wó ngéé gi yaá, máa, «Yo gí, yo kili tacó bà zò gbolò kò-njewe mì Mbíri, ¹⁸ gí bà zò yá ndá kpo-kpò gba, ta yá ndá gba gó, ta yá ndá ngáangbá 'dakò, ta yá ndá mbe o ndá jùwádi, ta yá jùwádi mì ndú ta yá ndá 'duù 'dáá gí: ndá i-zógó-zogo ta ndá 'duù n̩nó náa ndú me ndá i-zógó-zogo lá, ndá kpo 'duù ta ndá 'vii.»

¹⁹ Ye delẹ̀ gii nò ndá kàzà tí nó ta gbolò 'bèè kà t̩ro wó nó, ta ndá kpo-kpò gba muu to tí nó, kili ta ndá àsikèrì mì ndú tacó bà tẹ̀ 'duù tí nó mbe kù ki tí wó pí jùwádi nó, ta ndá àsikèrì mì wó, ta gó. ²⁰ Káa gó gii co gbí nò ndá kàzà tí nó ta sù mbe 'dòkò có mì wó tí mbe bàkà ndá serẹ̀ kù ee ta ndi ndá 'duù tí nó mbe ka mbó mì kàzà tí nó mì t̩ro ndú, mbe kù ùlù sùrà wó nó gí. Bindi áà gii 'vaka ndú sòsò'ò tí wu ndú gí ta kápá wu kpò-kpò-tẹ̀-lìi mbe kù doo. ²¹ Bindi 'duù tí nó mbe ki tí wó pí jùwádi nó gii ziki sẹ̀ ndá 'duù mì ndú ta sizò, sizò tí nó náa yí ziki ta ndú nò gí 'do gbí nje wó; bindi ndá nuù 'dáá gí gii zò bà yẹ̀ tí ndú cee míti ndá ku ndú.

20

Ndoò àlifi gbaanjé

¹ Ye mà gii zeke'o, ye gii nò 'bí basili kù gí 'do gbíri gí to ta i bà njaanga nje guù tí nó ta ndòngbú tà wálá nó, gii je kp̩ur̩ù'vù ginjiri 'bí wó. ² Basili tí nó gii zèè gbù kàzà tí nó mbe je kózò tí kàzàngo, tí guùlù kpoo tí nó, tí mbe Vò-duù-tí-nò, delẹ̀ tí Gba-wàtà nó, bindi yí gii ẹ̀re yí, tacó waa yí 'ví dù gbí wú ta ndoò 1,000, ³ yí mà gii ẹ̀re kàzà tí nó gí, yí gii tẹ̀ yí gbí ginjiri 'va mí gbí guù tí nó ta ndòngbú tà wálá nó, bindi yí gii nè nje guù r̩iti gí tàkò wó. Tacó waa, yí 'ví ee ta ndi ndá 'duù káká'i lá, yee tí o bà cee ndá ndoò tí nó 1,000 nó, má kózò gí, à 'ví gii njaanga yí 'do gbí wú ta làmbu o n̩j̩í'dí.

⁴ Ye mà gii zeke'o, ye gii nò ndá jàlambà, ta ndá 'duù tí nó náa à bàkà ndú tí ndá mbe waa có nó kù ki tí ndú pí ndá jàlambà tí nó. Ye delẹ̀ gii nò ndá lilí ndá 'duù tí nó náa áà táánò saaka miri ndú muu to tí nó tacó bà 'dè yúco gítí Jézù, delẹ̀ tacó bà ma có mì Mbíri, mbe biya bà ùlù kàzà tí nó gí, delẹ̀ mbe biya bà ùlù cè tí wó gí, mbe ka mbó mì wó mì t̩ro ndú lá, ndú delẹ̀ ka míti 'bí ndú lá nó. Ndú 'vala ndi ndú gí, bindi ndú gii dù tí ndá kpo-kpò gba ta ndá Bindi-Mbíri ta ndoò 1,000. ⁵ N̩nò a kpédélẹ̀ bà 'vala ndi ndá ku 'do gbí muu'ú ndú. Sẹ̀ ndá 'bí ku 'vala ndi ndú lá, yee tí o bà cee ndá ndoò tí nó 1,000 nó. ⁶ Ndá 'duù n̩nó mbe 'vala ndi ndú 'do gbí muu'ú ndú gbí kpédélẹ̀ o bà 'vala ndi ndá ku 'do gbí muu'ú ndú nó, a ndá mbe tó pá, ndú delẹ̀ a ndá tó 'duù, náa wotí bà ziki ndú bà dù tí ku tí nó kẹ̀ji káká'i nó wálá. Ndú bà dù tí ndá bu-Mbíri mì Mbíri, ndú bà dù tí ndá bu-Mbíri mì Bindi-Mbíri, ndú delẹ̀ bà dù tí ndá gba ta ndá Bindi-Mbíri ta ndoò 1,000.

Bà co gbí nò Gba-wàtà

⁷ Áà bà njaanga kàzà tí nó 'do gbí zàà á bindi bà cee ndá ndoò tí nó 1,000 nó. ⁸ Tacó waa, yí 'ví ya gí bà eendi ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí; yí delẹ̀ 'ví ya gí bà kili ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí, ndá Gógí ta ndá Mágógí, go t̩umèrè gítí bà tẹ̀ Mbíri ta gó. ⁹ Ndú gii 'vèè cee muu to tí nó gí, ndú gii se b̩andò bà dù ndá 'duù mì Mbíri, tí tó gbata mì Mbíri 'dee gí. Káa wu gii n̩i gítí ndú 'do gbíri, wu tí nó gii mì ndú gí. ¹⁰ Káa à gii 'va mbe eendi ndá 'duù gítí gó ta Mbíri nó mí ta gbolò wu kpò-kpò-tẹ̀-lìi tí nó náa á 'vaka ndá kàzà tí nó ta gbolò 'bèè kà tí muu wó nó, ta sù mbe 'dòkò có mì wó, mí tà nó. Ndú bà dù gbí gbolò sé'i kà ta síí gbí wálá dúú bà ya tí.

Ndòngbú bà waa có

¹¹ Ye mà gii zeke'o, ye gii nò gbolò cè-ce jàlambà ta 'duù pí, bindi ye gii nò ndá to ta t̩ar̩i ta'va 'do k̩uro 'duù tí nó gí, káa ye gii nò b̩andò tí nó náa ndú ta'va ya gítí nó lá. ¹² Káa ye gii nò ndá ku, ndá kpo-kpò 'duù, ta ndá táangbá 'duù kù rò tíyò k̩uro jàlambà. Áà gii njaanga ndá 'bí wáràgà, à delẹ̀ gii njaanga wáràgà mì ndá 'valá. Bindi à kù gii waa có míti ndá ku 'vii ta ndá n̩a i tí nó náa ndú táánò kù bàkà muu to tí nó, á go có tí nó náa áà táánò cu mí gbí ndá wáràgà tí nó nó. ¹³ Ye mà gii zeke'o, ye gii nò ndá 'duù n̩nó mbe ci mí tà ngo, ta ndá ku n̩nó náa à duu ndú dúu-duu nó, 'vala ndi ndú 'dáá gí, bindi à kù gii waa có míti ndú 'vii ta ndá i tí nó náa ndú táánò bàkà si ndú tí wu ndú nó. ¹⁴ Bindi à gii 'vaka ndá Ku, ta 'Bá mì ndá ku mí tà gbolò wu kpò-kpò-tẹ̀-lìi. Gbolò wu tí nó a bà só bà cì ku. ¹⁵ Káa áà táánò má cu rẹ̀ 'duù mí gbí wáràgà mì ndá 'valá lá, à kù 'va yí mí gbí gbolò wu kpò-kpò-tẹ̀-lìi tí nó.

21

Ndâ ngú tàrì ta ngú to

¹ Ye mà gii zeke'o ye gii nò ngú to, ta ngú tàrì, tacó ndâ kpédélé to, ta kpédélé tàrì ta 'va gí, ngo delè wálá. ² Ye bà-i-nò gii nò ngú Jèrùzàlémè, tí gbolò gbata tí nó nâa à kaa mò jí Mbírì gí nó, kú gí 'do gbírì mì Mbírì go ngú nìi mbe zaa gí kú ya gí mì 'dakò mì wó nó. ³ Bindi ye gii 'di kòcò 'duù kú 'dè có ta kòcò wó ngéé gí yaà pí jàlambà, máa, «Ijò nó, Mbírì gí ta 'bá mì wó gí gbí òkò tí ndâ 'duù gí, yí kejì gí bà 'vala gbí òkò tí ndâ 'duù, ndâ 'duù bà dù tí ndâ 'duù mì wó, bindi yí bà dù tí Mbírì mì ndú; yí tí Mbírì bà dù ngbé mì ndú ta ndâ 'duù. ⁴ Yí bà dù tí mbe toro ngo-ro 'do tà ro ndâ 'duù; ku káká'i bà dù wálá, ndâ bà tè kò'o, ta bà wa gbí, ta sé'i, káká'i bà dù wálá; tacó ndâ ká i tí nó táánò kùro nó ndii ya gí.»

⁵ Bindi 'duù tí nó mbe ki tí wó pí jàlambà nó gii 'dè có ji ye máa, «Ijò ye bàkà ndâ i tí ngú ndú 'dáá gí.» Yí gii 'dè 'bí có jí ye káká'i, máa, «Cu ndâ có tí nó, tacó ndú a ndâ yúcó nâa 'duù 'ví tee njembí wó á mí tí ndú.» ⁶ 'Bí có nâa yí gii 'dè jí ye gbí ndò muu ñinò éno máa, «À cee gí! Ye a kpédélé'i; ye delè a ndòngbú i, ye a bà 'bità ndâ i; ye delè a bà yee nje ndâ i. Ye bà cu ngo jí 'duù ñinó ta go ngo tí wó nó 'do bàndò bà 'va ngo 'valá sinò. ⁷ I-nambee nâa ye bà je jí 'duù ñinó mbe kpò nje vò i gí nó a bà dù ye tí Mbírì mì wó, bindi 'duù tí nó bà dù tí 'vii mì ye. ⁸ Káa, à má gítí ndâ 'duù ñinó tí ndâ mbe gúku, mbe biya bà tee njembí ndú mí tí Mbírì gí, tí ndâ wóló-voló 'duù, ta ndâ mbe zi ku, ta ndâ vo-vò mbe nò vò ndò, ta ndâ mbe yee, ta ndâ mbe ùlù ndâ sú mbírì, gii je ndâ mbe 'verè, 'dáá gí, bàndò mì ndú a i gbí gbolò go wu, ñinó bà dù tí bà só bà ci ndú nó.»

Ngú Jèrùzàlémè

⁹ 'Bí basili gbaanjé 'do gbí òkò tí ndâ basili tí nó táánò vò-nje só mbe vaka ndâ ndòngbú ndâ ña ñi nò'o nó gii tè'é tí ye, máa, «Gí, wàa ye 'ví túbà tí ngú Nii tí nó tí nawú 'Vii-rómbo nó jí wò.» ¹⁰ Basili tí nó bà-i-nò gii te ye ta wotí mí Bèri ya tí gí pí 'bí ñja gú. Bindi yí gii túbà Jèrùzàlémè tí tò gbata mì Mbírì kú gí to 'do gbírì ¹¹ ta ngba Mbírì ngbézè-ngbeze-ngbézè. ¹² À gii bì gí tàkò a gbolò ndùgù mbe me ña ngéé gí yaà ta ndâ njekèjí tí muu'bi-nje só, ta ndâ basili kú ù ndâ njekèjí ndùgù tí nó; bindi áá gii cu rẹ ña ndâ 'vii mì Iziyélí muu'bi-nje só mí tí ndâ njekèjí ndùgù tí nó muu'bi-nje só nó gbaanjé-gbaanjé 'dáá gí. ¹³ Ndâ njekèjí ndùgù ta'ò mò gí ngbóngbò, ta'ò mò gí gbí'dè, ta'ò mò gí wáá, bindi ta'ò mò gí tábú. ¹⁴ À sè tà ndùgù gbata tí nó ta ndâ díí muu'bi-nje só, nâa à cu rẹ ndâ tú mì 'Vii-rómbo mí tí ndú gbaanjé-gbaanjé 'dáá gí.

¹⁵ Basili tí nó táánò mbe kú 'dè có ta ye nó zèè mí 'bí wó a i bà 'vii i nâa à bàkà 'do tí dâ'bi, tacó bà 'vii ta gbí gbata, ta ndâ ndùgù gbata, ta ndâ njekèjí ndùgù gbata. ¹⁶ Basili tí nó mà gii 'vii cikii ndùgù, ta còmú có tà'i, ta tà kpalá gí yaà, yí gii 'de ndú 'dáá 'vii ká 'vii, 1,500 méyìlì. ¹⁷ Yí mà gii 'vii mí su-sú ndùgù go bà 'vii i mì ndâ 'duù nó, à gii gí a sáá 'bí wó 144. ¹⁸ À bì su-sú ndùgù gbata tí nó ta 'bí ña duù ta kútí cèkè-cèkè éno, bindi à gii bì ndâ 'bá gbí ta 'bí ña ngbàrángà dâ'bi nâa à kú zeke'o co gbí lu gí. ¹⁹⁻²⁰ À gii rẹgè bà sè ndùgù gbata tí nó ta ndâ banga tende ña duù muu'bi-nje só. ²¹ À gii bàkà ndâ i bà nè ndâ njekèjí ndùgù tí nó 'dáá gí 'do tí 'bí ña banga ó duù mbe kpóló-kpolo, gbèe njekèjí ta gbèe kpá-duù, gbèe njekèjí ta gbèe kpá-duù. Bindi à gii bàkà ndâ kpokèjí tí nó mbe co gbí u gbata nó 'dáá gí ta cèe dâ'bi nâa à kú zeke'o lu gbí gí.

²² Ye ñò 'bá-Mbírì gbí gbata tí nó lá, tacó ndâ Mbe tí ndoo tí Mbírì mbe bàkà ndâ i 'dáá gí, ta 'Vii-rómbo, a ndâ 'bá-Mbírì kà. ²³ Nètè mì ndâ 'duù gbí gbata tí nó ta ngba ri wálá, nètè mì ndú delè ta ngba pi wálá, tacó Mbírì kú tòngbaa kà, bindi 'Vii-rómbo a kúpò bà tù wu mì ndâ 'duù kà. ²⁴ Gbata tí nó bà tòngbaa jí ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí, bindi ndâ kpo-kpò gba muu to tí nó bà ya gí bà túbà ndâ i ma mì ndú mí gbí. ²⁵ Ndâ njekèjí ndùgù gbata tí nó bà dù ká nga-ngàa ta ri 'dáá gí, o delè gí bà bèe ká wálá. ²⁶ Ndâ 'duù muu to tí nó bà ya ta ndâ kpo-kpò i mì ndú gí ká. ²⁷ 'Bí i ñinó nâa yí me cèe i lá nó gí bà dí ká wálá, 'duù ñinó mbe kú bàkà ndâ i-nò, delè tí mbe kú 'dè 'verè nó, delè bà 'dò kò wó mí ká wálá. À káa ndâ 'duù ñinó nâa à cu rẹ ndú mí gbí wáràgà 'valá mì 'Vii-rómbo gí nó ká bà ri gí gbí gbata tí nó.

22

¹ Bindi basili tí nó gii túbà pù ngo 'valá ta ngo gbí ngbàrángà'i ta ña wálá kú 'va 'do pí ndâ jàlambà mì Mbírì, ta jàlambà mì 'Vii-rómbo, ² kú i ngele co gbí u gbolò kpokèjí gbí gbata; ndâ mù-'valá sósó'ò gii kú mí tí ngo tí nó, gbaanjé tito kè'bi, gbaanjé kè'bi. À gbí gbèe mù a ndâ ndo mù muu'bi-nje só; gbèe mù kú ri a ndo mù gbaanjé gbí pí.

Ndá kpá mì ndá mù tí nò a yèè tacó tí ndá ña ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí. ³ 'Duù ñinó náa Mbíri ì njà míti wó gí nó bà dù gbí gbata tí nò gbaànjé wálá, à káa ndá jàlàmbà mì Mbíri, ta jàlàmbà mì 'vii-rómbo, ta ndá bòò mì Mbíri ká bà dù kù ùlù yí ká. ⁴ Ndá bòò mì Mbíri nò bà ñò gbíro wó, bindi áà bà cu rẹ wó mí tíro ndú. ⁵ O bà bèè gbí gbata tí nò káká'í wálá; nèté mì ndá 'duù kà bà dù ta ngba wu nje kùpò wálá, nèté mì ndú delè bà dù ta ngba rí wálá, tacó Mbe tí ndoo tí Mbíri bà dù tí ngba'o mì ndú, bindi ndú bà dù tí ndá gba mbe kù zogo to tí nó dúú bà ya tí .

Bà gí Jézù

⁶ Basili tí nò bà-i-nò gii 'dè có ji ye éno máa, «Ndá có tí nó a ndá yúco ta kponje gítí ndú wálá, náa Mbe tí ndoo tí Mbíri tí mbe kù je Bèri ji ndá mbe ma có mì wó tuu ta basili mì wó, gí bà túbà ndá i tí nó kpónó-kpónó kèji gí bà bàkà tí nó ji ndá bòò mì wó, ⁷ máa, «Wélégí, yo kojo muu yo, máa, ye kpónó-kpónó kèji nó.» 'Duù ñinó mbe kpolo tí ndá có mì ndá mbe 'dòkò có mì Mbíri náa à cu mí gbí wáràgà tí nó nó a mbe tó pá.»

⁸ Ye tí Jòvànì a 'duù ñinó mbe 'di ndá có tí nó gí, ye delè ñò ndá i tí nó gí. Ye má gii 'di ndá có tí nó 'dáá gí, ye delè má gii ñò ndá i tí nó 'dáá gí gí, ye gii kucuku muungbò ye mì kùro basili tí nó mbe túbà ndá i tí nó ji ye nò, wàa ye 'ví ùlù yí, ⁹ káa yí gii 'dè có ji ye máa, «Bàkà i tí nó lá! Ye ngbá ká a bòò mì Mbíri go yo ta ndá ná'vindi lo tí nó mbe kù ma có mì Mbíri, ta ndá 'duù ñinó 'dáá gí mbe kù kpolo tí ndá có tí nó náa wò cu mí gbí wáràgà tí nó, nò. À ùlù Mbíri.»

¹⁰ Basili tí nó gii 'dè có ji ye káká'í máa, «Nè ndá có mì Mbíri náa à cu mí gbí wáràgà tí nó nó mí gbí kùrú lá, tacó o dooko gí. ¹¹ Si mbe bàkà vò i 'ví ya gí kùro ta bà bàkà vò i; si zu 'duù 'ví ya gí kùro ta bà dù tí zu 'duù; 'duù ñinó jáá kùro Mbíri nó 'ví ya gí kùro ta bà dù tí 'duù jáá kùro Mbíri; wàa tó 'duù 'ví ya gí kùro ta bà tí tó 'duù kùro Mbíri.»

¹² «Yo kpolo tí yo máa ye kèji kpónó-kpónó; ye kèji ta mboò tàkò ndá nèté mì yo go ñinó náa a tí nó ji yo. ¹³ Ye a kpédélé i, ye delè a ndòngbú i; ye a kùro tèmè, káa ye delè a ndòngbú tèmè; ye a bà 'bitá i, káa ye delè a bà yee nje i.»

¹⁴ Ndá mbe caka ndá bongo mì ndú ngbárángà'í a ndá mbe tó pá, tacó éno, áà mì ndú a yúco tacó bà zò ndo mù tí nó mbe kù je 'válá ji ndá 'duù nò, delè tacó tacó wàa ndú 'ví 'de ta kpokèji bà rí gí gbí gbata co tí nje kèji ndùgù. ¹⁵ À kù dù á sè á kapí ndùgù a ndá vóló-volo 'duù, ta ndá mbe yeè, ta ndá mbe nò vò ndò, ta ndá mbe zi ku, ta ndá mbe ùlù ndá sù mbíri, gii je ndá 'duù ñinó 'dáá gí ta go bà bàkà ndá i ñinó mbe 'vii rọ 'bá lá tí ndú nò.

¹⁶ «Ye tí Jézù tuu basili mì ye ta yúco tí nó ji yo tí ndá mbe kù kili ta rẹ ye. Ye a 'vii-gù Dàvidé tí gbolò gba, ye delè a dōngú mbe tōngbaa ta nje yé.»

¹⁷ Ndá Bèri ta ngú Niì kù tè'è tí máa, «Gí.» Káa 'duù ñinó mbe 'di có tí delè 'ví tè'è Jézù, «Gí!» Wàa 'duù ñinó ta go ngo tí wó nó delè 'ví gí, si 'duù ñinó ta go bà ñjù ngo tí wó nó 'ví ñjù ngo tí nó mbe kù je 'válá nó sínò.

Bà gbo nje có

¹⁸ Ye kù ci yo tí ndá 'duù tí nó mbe 'di ndá có mì Mbíri náa à cu mí gbí wáràgà tí nó nó, máa, 'duù má suu kò míti 'bí có tí nó, Mbíri bà suu kò míti ndá ñjì nò'o tí nó náa à 'dè có gítí ndú gbí wáràgà tí nó nó míti 'duù tí nó, ¹⁹ káa 'duù má ne tí 'bí có gbí wáràgà có mì Mbíri nó, Mbíri bà si 'duù tí nó 'ví zò ndo mù tí nó mbe kù je 'válá ji ndá 'duù náa à 'dè có gítí gbí wáràgà tí nó nó, wálá, Mbíri delè bà si 'duù tí nó 'ví ya gí gbí gbata mì wó tí Mbíri náa à 'dè có gítí gbí wáràgà tí nó nó, wálá.

²⁰ 'Duù tí nó tí mbe kù 'dè yúco gítí ndá i tí nó nó kù 'dè có máa, «Ye kèji kpónó-kpónó ta kponje gítí wálá.» Go-i-tí-nò! Gí, Mbe tí ye Jézù!

²¹ Ye kù 'deke tí ye máa, Mbe tí ndoo Jézù 'ví bàkà nambeè ji yo 'dáá gí.